Rest. J. Wyżga 1934. Nowy grzbiet i wyklejki.

I

רין אנא ואזלת למתבע
למתבע אולפן מן קדם יי
ויאמר יהוה לה שני
גיים בבטנך ושני לאמים
לאמים ממעיך יפרדו
ולאם מלאם יאמץ ורב
ורב יעבד צעיר ואמר
יי לה תרין עממין במעיכי
במעיכי ותרין מלכון
ממעיכי יתפרשן ומלכו
ממלכו יתקף ורבא
ישתעבד לזעירא ויית
וימלאו ימיה ללדת
והנה תומם בבטנה וש
ושלימו יומהא למילד
והא תיומין במעהא
ויצא הראשון אדמוני
כלו כאדרת שער ויקר
ויקראו שמו עשו ונפק
קדמאה סמוק כוליה

עשו גבר נחשירכן גבר
נפק חקל ויעקב גבר
שלים משמש בית
אולפנא ויאהב יצחק
את עשו כי ציד בפיו ו
ורבקה אהבת את יעקב
ורחים יצחק ית עשו ד
ארי מצידיה הוה אכיל
ורבקה רחימת ית יעקב
ויזד יעקב נזיד ויבא
עשו מן השדה והוא
עיף ובשיל יעקב תבז
תבשילא ואתא עשו
מן חקלא והוא משלהי
ויאמר עשו אל יעקב
הלעיטני נא מן האדם
האדם הזה כי עיף אנכי
על כן קרא שמו אדום
ואמר עשו ליעקב
אטעימני כען מן ס [illegible]

יעקב ק[illegible] כיום דילה
וקיים ליה וזבין ית
בכירותיה ליעקב ויעקב
נתן לעשו לחם ונזיד
עדשים ויאכל וישת
ויקם וילך ויבז עשו את
הבכרה ויעקב יהב לעשו
לחם ותבשיל דטלופחין
ואכל ושתי וקם ואזל
ושט עשו ית בכירותא

ויהי רעב
בארץ מלבד הרעב
הראשון אשר היה
בימי אברהם וילך יצחק
אל אבימלך מלך
פלשתים גררה והוה
כפנא בארעא בר מכפנא
קדמאה דהוה ביומי
אברהם ואזל יצחק לות
אבימלך מלכא דפלשתאי

יומי שני חיי אברהם
דחי מאה ושבעין וח
וחמש שנין ויגוע
וימת אברהם בשיבה
טובה זקן ושבע ויאסף
אל עמיו ואתנגיד ומית
אברהם בשיבו טבא
סיב ושבע ואתכנש
לעמיה ויקברו אתו
יצחק וישמעאל בניו
אל מערת המכפלה
אל שדה עפרן בן צחר
החתי אשר על פני
ממרא וקברו יתיה
יצחק וישמעאל בנוהי
למערת כפלתא לחקל
עפרון בר צחר חיתאה
דעל אפי ממרא השדה
אשר קנה אברהם מאת
בני חת שמה קבר

המצרית שפחת שרה
לאברהם ואילין תולד
ישמעאל בר אברהם
די ילידת הגר מצריתא
אמתא דשרה לאברהם
ואלה שמות בני ישמ
ישמעאל בשמתם
לתולדתם בכר ישמעאל
נבית וקדר ואדבאל
ומבשם ואילין שמהת
בני ישמעאל בשמהן
בשמהתהון לתולדתהון
בוכרא דישמעאל
נביות וקדר ואדבאל
ומבשם ומשמע ודומא
ומשא חדד ותימא
יטור נפיש וקדמה
אלה הם בני ישמעאל
ואלה שמתם בחצריהם
ובטירתם שנים עשר

מצרים באכה אשורה
על פני כל אחיו נפל
ושרו מחוילה עד חגר
די על אפי מצרים מטי
לאתור על אפי כל
אחוהי שרא
פ
ואלה תולדת יצחק בן
אברהם אברהם הוליד
את יצחק ואילין תולד
יצחק בר אברהם אבר
אוליד ית יצחק ויהי
יצחק בן ארבעים שנה
בקחתו את רבקה בת
בתואל הארמי מפדן
ארם אחות לבן הארמי
לו לאשה והוה יצחק
בר ארבעין שנין כד
נסיב ית רבקה בת בתואל
ארמאה מפדן ארם

Hugonis Pisani Dictionarium.

2

3

6

8.

Cum nostri pro
thoplasti sug
gestiua preua
ricatione huma
num genus a
sue dignitatis
culmine quam longe
deciderit ac tri
plicis incommo
di scilicet indigentie
et inscientie ergo
dampno non modica coartatum suppeti
tilis hinc triplici incommodo nobile a
deo suggeritur remedium scilicet comodi
tas utilitas et scientia. Ita indigentie mole
stia comodidatibus. Inscientie scientia utique
ignorantie ceritate depellitur. Scientia
quia quidam longe accedentes plenarie
ab ea discipulo sibi tota impressisse
se crederent et si semper ea in quadam
parte pondeat ideo tibi beneficium non
tamen pollicita inspiratia triplicem conatur
aliquam virtute nos redimere ut sic honorem
statum arcum et actio ad pristine decu
sacre relictu honore bilinguitatis
valeat promoueri. Sed et dictis sin
gulis utilitas conuenit. Nam nec demum
scientiae clamare nec balbutiendo
linguam et expedita vitulis gemens abra
dere. nec nisi bardiciter coarguere
nec madere memorie aliquis comeda
re. uel obliuione corrigere. ut neglige
ntia redarguere uel inde dicta pariter
nec perdere et inertia repellere. Si poenam
in viciorum volutabris ut voluptati
bus prouoluti pecuniam cogere ac
congeste insumere ut etiam honesti offi
cium lonissi lasciuia corporis ingluuie
gitare imbuitur quorum doctrina uita
morte et inertia estimanda est. Nos uero
aliquis praedictis ne si talentum a deo
nobis concessum in terra effoderemus
pateret sicut illegitimi possessores quod natura
in suo nobis denegabat et fama
concede labentium dat unumquemque statum
generalitas illa licet tenue una cum
corpore ne uim dissolueret. Opus ergo
fauente diuina gratia componere statuimus
in quo preter aliorum uocabulorum distinctiones
significationem declinationem et origines et
imologiarum assignationes interpretationem
reperientur expositiones quarum ignorantia
latinitas nauiter indiget quorundam do
ctorum pigritia non modicum coartatur
nec tamen hic ut cenodoxie vitrea fra
gilitate lucrifaciam adimplere copia
bonum quantum uel omnem sciat beatum in
uigilatum generis inde voluntas compleuit
poscat. nec cuiusque descendat in lu
ce nos in hoc opere perfectionem insinua
re in pollicere cum tibi in huiusmodi
inuectis ad ungem inuenimus compelle
bit licet alii de hac eadem re tracta
tibus in quadam supplicatione persona haud in

mera uideri possumus parte. Ita hic proda
sua uerum rudibus hic aduersus procedentibus
habeat. Hic doctoribus affluentius delectabitur
hic curiosi philosophi intelligentia alatur. hic dida
scalis quadam liberalitate hic legum professores
theologie professoribus hic et celestiam
efficacia quam naturalia hic supplebit huius
alterius de sue defectu principium est. Et
ciuium habitus quorum a loco tempore male
usurpatum est. Si quis quaerat huius operis
quis fuit auctor dicendum est quod deus. Si quis
quaerat huius operis quis fuit instrumen
tum credendum est quod patria pisanus nomine
hugutio quasi eugetio, id est bona terra non tantum
sibi sed et aliis. uel hugutio quasi
eugetios id est vera terra non solum sibi sed et
aliis. Igitur summi sponsus assistente gratia ut
qui omnium bonorum est distributor nobis uo
rum copiam auctum suppeditare dignetur
et a suo augmento sine aspectu auspici
um sumamus.

Capitulum primum

Augeo ges
xi ctum re
amplificare uel aug
mentum dare. Et inde
hic auctor toris id est aug
mentator et dicitur sic
bene cum u et c. Ut uni
ct autentim id est auto
ritate et generis
et dicitur scribi sine
c ut hic et hec autor et tur deriuatur ab au
tentim. Vel nunc quidam uim deferunt scilicet
auieo ges id est ligo as et inde hic autor
id est ligator. Sic enim uel et sine c sed secundum p
rimam significationem huius [illegible] dicuntur dicti auto
res ab augeo verbum eo quod in uos augm
entorum ph et inuenerunt artem ut plato et aris
toteles et quedam magne prudentie dicuntur dicti
autores sine c secundum uero tertiam scilicet virgi
lius et lucanus et ceteri poete dicuntur dicti
autores quia ligant carmina sua pedibus
et metris. Et ab autor deriuatur hec autoritas tis id est sententia digna
imitatione. Et autenticus ca cum id est et hic et hec
autorizabilis et hoc le in eodem sensu scilicet
autenticum uel autorizabile quod sit cum autori
tate suspectum uel suspicione ut est in gene
ro autenticus uel autorizabilis id est autorizatum
cum dicitur credi. dicitur etiam autenticus id est nobilis
et inde autoriso as id est autorizo sae in eodem
sensu id est affirmo uel autenticum facio. Et
sunt valide et fit a quo. Et ab autenticus hoc
autentica ce quidam liber legalis id est dicto quod
in eo continetur autentica dicta. Et autoro as
cum et exautoro ras id est ex autoritate
ponere ut facere. Unde dicimus de causa
exautoritas manu armis agresti labore
subegit exautoratis hic ponit ex autoritate
positus. Et erat probat et sic delere. Unde
macrobius de saturnalibus exautorata
tum assequenti etate. Sed ab augeo hec

auctoritas / et hec auctio onis i. augmentum
de quo auctio i. mercatio / et inde hic au
ctionarius rii i. mercator qui res auget
sicut / et est dicit quod hic et illic res pretiosas
et vetores emit ut postea carius vendat
et auctionor aris i. mercari vel res sic
emere. Unde hic auctionator i. emptor vena
lium rerum, et auctionari similiter pro vendere
et ab augeo et hec augustio unde ut augus
tio in eodem sensu et est ille punctus in quo sol
est dum maxime approximat nobis ut estiva
sit tunc vite et tunc dicitur sol esse in
augesi i. in illo puncto ut iam dictum est quod
augmentum caloris sumit augere non potest quantum
ad nos et ab augeo hec augesis sis
i. augmentum et [illegible] / et hec auctarium
rii aliud quod additur rei mensurate cum vendi
tur cibus que mensura vacuata superaddit / et
hec auxilla le scilicet olla vel mensura
parva vel parum maior quam mensura et hec
auxillula le di. i. parva urna ut olla
vel parva sive mensura et ab augeo au
xi i. adiuvare i. crescere / et augesco scis
unde inchoativum i. crescere augeo ut augmen
tum quod est gloria veritate [illegible]
tionis sic et integritatio i. incipio crescere
et hec augmentum i. amplificamentum et in
augmentum ab ac / [illegible] invenimus in
compositione quod in eodem sensu augmentor aris
/ et [illegible] valet / et ab augeo hic
augustus sunt qui imperator romanus ab aug
do imperium. Unde etiam autonomastice dictus
est Octavianus augustus quod [illegible] romanus super
alios auxit romanum imperium. Et ab illo dictus
est quidam mensis augustus quia in eo mense na
tus est ut optinuit victoriam de Antho
nio et Cleopatra / que causa adiecte de
clinatur ut augustus sta tum i. nobilis
et tunc est compositum ab ave et gusto as
quia solis nobilibus olim licebat gustare
aves et tunc comparatur augustior [illegible] /
[illegible] et per quandam [illegible] hec augustus
[illegible] est quedam species divinationis quae fiebat
in gustu avium et tunc etiam est compositum ab
ave et gusto as. Solebat enim quaedam species
[illegible] et in accipere illius [illegible]
bat augurium quod dicitur augustus et ab au
gusto [illegible] prima [illegible] hec augustea stre
i. [illegible] que ab augusto [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in honore illius
Oz augustum dicitur [illegible] marmoris in tem
pto [illegible] augusti [illegible] sic Tibe
rium dicitur aliud album [illegible] marmoris tempore
Tiberii [illegible] et [illegible] augustus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ab auge
o hec auxilium lii quia [illegible] auxilium [illegible]
auget et est auxilium quod ab [illegible] dat
et subsidium quod [illegible] / Presi
dium [illegible] loco ultimo positum et inde hic
et hec auxiliaris et hec re / et auxiliarius
a um quod vel que ut quod potest prebere auxilium
/ et auxiliatorius a um [illegible] et ab
auxilium auxilior aris [illegible] deponens et
[illegible] cum acto et dicto ut auxilior [illegible]
et in auxiliator trix [illegible] et hec auxilia
[illegible] [illegible] i. auxilium et hic et hec auxilia
bilis et hec le i. auxiliaris / Auxilior
aris [illegible] ut [illegible] ab ul

[illegible] super [illegible] augeo [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] sit auctio [illegible]
i. frequenter augere [illegible] ultimo [illegible]
[illegible] auctatum et invitatum [illegible]
fit aliud sicut auctito tas Augeo
[illegible] ad [illegible] adaugeo ges et inde
[illegible] / et hec adaugmentum i. aug
mentum quod in [illegible] Crisostomum
[illegible] et [illegible] exaugeo [illegible] Au
geo [illegible]

Capitulum secundum

Audio dicitur ab haurio quia
haurit vocem et sonum
in aere verberato
/ et auris que audit ca
piens / et est [illegible] et
non composito / ut auris
dicitur quia audit quia
[illegible] vocem au
delam ab auditu / et in hec auricula le
di / a quo hic auriclatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aure purgans / et
[illegible] hic et hec auriclaris / et hec
re ut auricularis amicus i. secretus [illegible]
dicitur auricularis res pertinens ad aures
/ et pro eodem auricularius a um / et au
ricularius [illegible] ut auricularius qui in
aure fert / et hic auricularius rii i. se
cretus consiliator / et hec auricularia
rie que [illegible] secreta consiliatur / Item
ab auris [illegible] [illegible] i. res pertinens
ad aurem ut ad aures sunt [illegible]
[illegible] pilos qui crescunt in aure / et
hec aureale lis quod ad aurem [illegible] / et
aureale [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] aure / et hec auriga ge i. du
ctor ut rector [illegible] / et ab aure et
rego gis vel ago gis quia regit equos
freno qui aures auditum / et dicitur ab
[illegible] gis ut a rego gis quia regit et
agit [illegible] / ut auriga dicitur ab aurio
[illegible] quia aurit i. [illegible] equos [illegible]
/ quod et hic aurias [illegible] ut [illegible] [illegible]
/ et in dicitur hec aurea ree i. frenum eo
quod ita aures [illegible] / sicut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hec [illegible] / et
[illegible] a um [illegible] [illegible] / Au
ris [illegible] hec [illegible] [illegible] i. [illegible]
in aure [illegible] olim gestabatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aureis / Ab au
ris audio dis divi itum verbum activum /
et audio quia aure do et est etiam et
non composito / et in auditor trix [illegible] / et
hic auditus tus tui / et hec auditum [illegible]
pro eodem / et hic et hec audibilis et hec le
[illegible] que potest audiri / Unde audibiliter
adverbium / et [illegible] inaudibilis le / [illegible]
[illegible] / et hec audientia tie [illegible] dicitur
[illegible] ut [illegible] audientiam / et audi
to / et hec auditorium rii locus ille ubi
[illegible] et secreta et [illegible] audiuntur / Au
dio [illegible] / et exaudio dis / Unde
exauditor trix [illegible] / et exauditus a um
/ et exaudibilis le / et exaudibiliter / et
importat plus exaudire quam audire est
enim exaudire quod rogat / sed audire [illegible]

e / et gt cu ob et fit obaudio ge i ma
le audio ut gtra time tn qnqz pro
obedie sz rao / et ex eisz gt obedi
o dis i sonum ut vindicta audire /
obedies cum pary e audie / et inde
obediens tis qd gpat tior ssimus /
et hec obediencia cie et hec obedicio
onis unde obediet cuius ssime adu
/ et obediens gt cu in et inobediens
tis qd sic gpat / vn hec inobedienca
a cie Itz audio gt cu sub et subau
dio dis qd est aliquid nos poitu sud
detim sonitum / Audio cu gte acc
pt obedio qd gt nem Itz nota q
audio pt fit gtrm cu dto et ablto
ut audio legitum ab eo. No q aly
volut q autis dicat ab audio q
audis vla le dr dog regia et in
dr hec aulula le di / et aulicus ca cu
/ et aulalis a vm. s palatinus i cu
stos aule qui assidue e in aula cum
pricipe. et hec aulea lei i cortina
gt in aula a quodam rege parganorum
pro fuit inventu ut io gt in aulis solz
cetei / et hec et hec aulalis et hoc re / et
aulicus a vm i aulicus / et aulos a
vm i regalis / Aula gt et hec pau
la le i vero an auta / vn in ystus
de b thome apli dr paula s
tibi dispona Itz aula quiz de scri
nim ms quo res ponit / Vn plau
tus in aularia Quadruplice aulaz
auro onusta ego habeo / vn gt
in eade comedia vis in qua hec di
xit Aularia ut aulularia q aula
laria uocat eo gt in ea meiz de
aula i de quada capsella auro
plea fiat Itz aula q l dr ca
nula sut tibia / vn hec aules lis
qua canula / et hic auledus di qui cu ca
nulis cātat s tibicen et gt hec cho
raules lis i e qui cu canulis cātat in
choro / et in ce aule q axu sit dur
fistule organaz p quas dicit melo
dia / et in auledus a vm i dulcis in
stat sem organum / vn marcianus
dulede q gtz dulcedine cātus insonet
/ et gt cu ydor qd gt aq / et hec ydrau ~~~
la le i sonus organum ut qda orga
nor gth / vn marcianus Nec ydrau
lex organica decrat plenitudo / et
inde ydraulicus ca cu ut ydraulicos
sonus i dulcis sonus / Aula gt cu
lad et i adulter aris v depons i as
sencio blandiri qd solet facie mase
lauda / ut c gta labia / et dulor q
c similes eo q pnorz sit adulai
/ vn in vana adulator trix cio / et a
dulatorius a vm ut adulatoria va
i plea adulatoe Itz ab adulator
hec ado adulatorcula le di / et ab
adulor aris hic adult teri / et hec adul
tera re et p̄s amis adulte ut adulte
rus a vm. dr at adult aliem uio
las thoru. ut aliem tenes ytxu
. ut adult q adalt i ad alterius uo
re accedes / et c c ti cti a et no gpo
/ et in adulterinus a vm q natus est
de adultio ut fily adulterini est

hc adultiu ry gt ipa actio s mixio alicuius
iungi et e adulterium cu impta / stuprum
cu virgine ut cu in mali / ut cu parente
incestum e cu vidua et adulterio agit om
item / et et adultas ro sris v melio / et
adulteror v depo i adulteriu comitte
/ et in vana adulterator trix cio / et adul
teratorius a vm / et p̄s adultero i quz
p corrupe i ad malu verte vel vende
/ Audeo des v neupam / et e dra inter
neutropam / et neutrapam / Neutropassiua
sunt que sra sunt passiua in hs q cu careat
pteritis hint supplet ptitor p vm ptrti
tens et vm subtrm simi sic et passiua
/ ista at sunt quinqz fugio, gaudeo cu soleo et
cuius pidet inde eq / Neutrapassiua
a hnt sroz passiuoz et sunt passiva illinde
vlata que sunt quatuor veg vapulo
lo et / et ab audeo h ausor ouis / et h
ausio oms ipe actus audendi / et h ausus
sus sui in eode sensu / et h et h et hc
laudator eius et qpat cior ssimus / vn auda
et cuius ssime adua p sincopa / dr em
audact s audacit / et h audacia cie qui no
dra e int audace et temerariu / audax
no timet / temerarius no cogitat periculum
Itz audacia pg consiliu. temeritas sine
consilio

Capitulum tercium

Aueo aues vi i cupe et ca
ret supo / et gt n qz uoxpa
deficit in pa uo. sine qua
vose s passiua / v sacitinem
no pt / vn lucanus Omia
cesar abet / et in audius
a vm / et audulus a vm
di i aliquatulu auidus / et qpat avior ssimus
vn auide dius ssime adua / et h auidi
tas atis / vn hic auena ne qz audet pr
gat / vn h auenula le di et auenifi
tas care v n i auena eradicare / et per
g auexucto cas i sic auena euellere
/ ita euco cas re e euelle / ex qo et auca
gt / et auexucac i auena euelle Itz ab
aueo auarus a vm / et auarus gt hmo mag
vanas i cuncoas / ut auarus q hmo aueo
et e etia et no gpo et qpat uior ssimus
vn auare rius ssime adua / et c auaria
que q no sagat / stupidus q aliena desidat
/ et hec auaricia cie / et h auus aui gr eo
eu sit auere et gte auatos. ut auus dr
ab seuos i ab antiquitate / vn h auunculus
h sr matris / et h auia mr pris ut matris
et h auitus a vm q ab auo abitus et pos
sessus vel ad ym ptinens et p antiquo pte
Atauus gt h ptavus i pr tui qui ne avum
am / Abauus vi i pt pau q sloge ab
avo / et h abavia ve eius uxor / et hic
atavus vi abau pr / vn h atavia ve
uxor eius / et h et l tritavus vi atavi pt
q tetravus i qrtus avus ab avo / vnde
h tritavia ve uxor eius / No go dpget
m cognaoe ordine pt avus pavus abavus
atavus tritavus qd e vltm et sempre no
cognoscit / familia cu oriat a pre z seruitu
in tritavo / et p ea diciq maiores Itz
a pre filius nepos q natus pg filiu. pnc
pos qt atre nepote ut pono. sloge natus
a filio / abnepos q a nepote longe na
sciscugi a nepote / mo s nepote

trinepos quasi tetranepos quasi pa nepote quasi
si in ordine ut pa et dicitur inde ...
ab aveo hec avis ... statu sit aupi
da vel dicitur ab a quod est sine et ... esse
poris indiget esse ... a ... ancipiti in hoc
auceps ... in patria ... / et hic au
... avis ... capit aves et pe hec auca
... in locali ... silvarum ... aucu
abilia / et componitur hic auceps cupis / aves pa
pies / et in aucupor aris / aves capere et
pies / et in aucupor aris ... / unde
... aucupatorius ... / et hic aucupa
... / et hic et hec aucupatilis et hoc
... apta ad aucupandum / et hec aucupi
... ut ...
... aves ...
... hic ...
... aves ad ...
... est indico ... et hic aut hec auspex
ut auspex ... divinator ab inspiciendo
aves / in auspicor aris ... divi
nare / in ... auspicator ... / et
hic auspicatus ... et hoc auspicium
... divinatio ... unde
auspicato ... optime ...
... haud auspicato
hic ... quasi cum ... vis
et hic et hec augur uris quasi vel garrie in gar
ritu avium aliquid divinat / Unde augu
ror aris ... divinare / unde ... augu
rator ... / et hoc augurium ... ... divi
natio / et componitur cum gustus et hic augustus
tus tum ... divinatio quod fit in gustu avium
/ et cum gusto as et hic ... augustus ... nobi
lis illustris insignis ... egregius ...
... heroicus
... nobilibus ... licebat gustare
aves / et secundum hoc ... adiectivum ... et
nota quod hinc ave te ... tote ... ave
... salve te ... tote ... sal
... / et ave ... ab
aveo ... / ave et salve et vale ...
... vale in ... / ave et salve in
... aliud ...
... et est unum ... ligare / unde
... autor ... ligator ... supra
expositum est / Avernum ... quod venit
... mixtum ... ubi vinum est mixtum cum
aqua / Avernus est locus in Sicilia ... ipse
... descendens et ... pro inferno / et di
a quod est sine et ... quia est delectatio quasi in
inferno nulla est delectatio. sed secundum ... hoc
... avernus quasi ... avolare
ab a quod est sine / et volo las ... quia ibi aves
supervolare non possunt ... fetore ... in
... aves ... olim necabat
ipse infernus / ut dicitur ab ave ... / Ave
llana ... est arbor ab Avellano
monte dicta ubi ... arbor abundat /
Avrama ... est ... non ... au
toris / Autumno as vero ... puto affirmo
credo / et componitur ... ex ... et ... as quasi
... mente sic ... in ...
... in ... et debet dici
abtumno ab ... vel ... dicitur au
tumno as ... unde ... autumator ...
... / et hec autumna ... credulitas
existimatio. et componitur cum ... et ... autumno as

... aptior ut puto. sed magis videtur co
... ab ... et ... quia est ... quod ...
... / quod ... ut ...
... / unde ... ...
... / ... est ...
... / ... ...
... / unde ... non ...
... ergo ... autumnum in
... fructus ... sit ... tunc ...
... et ... / ut
dicitur ab autumnando ut ab augendo /
nam ... colligere / aut ...
... / haud est ... adv
... scribit / ...
... autorum / Ausculto as
... aure ... culto ... et est ... in ...
... / est ausculto tibi ... obedio tibi
... ab aure et ... nas
et culto as ... ut ...
... ab ... semper

Capitulum quartum

Ex aere ... magister ...
dicitur ab a quod est sine ... et
quod ... lite quia ...
... omnis motus
aeris et omnimoda ...
... ut ... sit lite
... ut ... dicitur sine lite
quia ... et sine lite
... cedat. Vel dicitur aer per apocopam
... ferat ... et ferat ab ... hic
... ex ... exalationibus
... ex ... reddit
nam cum motus ventus fiat vehementer
... ignes et tonitrua / ...
nubila ... pluvia / ... congela
tio nubilis ... turbulentia et de:
... congelatione ... nubilis grandi
ne ... efficitur ... nam aere
... nube ... rarefacta et
resoluta aere ... et ... aereus
a um / et aerinus a um ... unde
... et ... aerinus de ... /
et ab aer ... hec aranea
est eo quod in aere ... / et hic araneus
a um et ... aranea
a um / ut illa ... ab aranea
que mutata fuit in aranea ... et in ...
... celeste eo quod ab
aere descendat ad terram / ... dicitur
ab ... eo quod ... permutatur
ad lite et discordia ... /
Aer componitur cum pes et hic et hec et hoc
aeripes dis quod ... aereos pedes
et veloces ita quod in aere ... super ...
videatur et fugit et non in terra ...
ab aer hec ... quia non resident
sed in aere capiat cibos et ... quod
... in aere ... / et in ... a um /
et ... a um in eodem sensu / et
... dicitur filius ... laudis
... ab aer hec aura ... quia motus ae
ris fit aura levius / et componitur cum ago
et dicitur hic auriga ge id est ductor ... et est
quasi aura agens ... impellens in ipso ...

cursu aurā repellit / sz melius ē ut co
ponat ab aure et rego ut ago sicut a 2° a
supius dixi / Item aura dr splēdor / C
et inde h aurora re .i. initiu diei q
fulgēs sive ē pura splēdor aeris qd
grece dr colus unde porus auroā q
cora / et aura pro splēdore qsi cora
/ et ab aura hoc auru ri qz preciis
metallis fulget / uel ab oriri qd
ē ßuare qz preciis metallis ßuatr
Alii aut dicut q ab auro aurora
sit qz habeat colorē auri / et ab
aurā. auroā as aui atu .i. illuiare
/ et ab auru h aurata te qdā piscis
q in capite ht colore sicz auri / et
aureus a vm de auo ßiis / et aureo
lus a vm / et h aurugo ginis qdā
morbus regius ut pestis ex corruptōe
aeris dicta sic a colore auri / et auru
go ē color sicut in pede accipitris / auo
ras qz et iruauo as / et at de. et
deauro as .i. auru aliciu rei suppo
ne / et a quibz istor veniunt vbalia D
/ Et auru qz cu letos grece qd est
plenitudo latie et aurolecus a vm
repletus auo / et cu calcos qd ē es
et hec auricalcu ci. qdā genus metalli
ex diusis metallis cflatu dictu ē
qz ht ßlitudine auri et eris. auri in
splēdore eris in duricia. ut qz a cal
cos qd ē fex qsi fex auri / et cu fo
dio dis et hec auri fodina uel lo
cus ubi fodit auru / et cu scindo
et h aurisidus di artifex q scīdit
auru / et cu lego gis / et hec aurile
gina gie locus ubi repit auru sive tesau
rus ubi legit ut colligit auru / et cu
tera ut tesis grece qd latie dicit
posicio / et h thesaurus ri .i. posicio
tesaui .i. locus ubi pō auru / et cu
faber et h aurifaber bri / et cu fa
cio et hec et h aurifex ficis q facit
auru / Vn ht aurifexius cy opus et
??? qd fit in auro / vel h aurifi
cina ne .i. fabrica aurificu / et
cu coma me et auricomus a vm
aureas hns comas ut fiunt arbor
hesperide / et cu graphia qd ē scripta
et h aurigraphia e .i. aurea scripta
/ et in aurigraphus phi qui aurea sc
ptura facit / et cu pigmentu et hec
auripigmentu .i. vngentu hns colo
re ali. Elion hō dei apud he
bre .s. apud nos interptatr excelsus

Capitulum quintum

Abba syru nō ē et interp
tatr pr. Vn h abbas
tis pr monachor et
ab abbas h abbatissa
mōchar dua / et hec
abbacia e ecclia ubi ē
abbas / et abbacia lar
gius acct p collectōn
oim cellar q ē sub

alicuius abbatis / ecia sumit pro ipsa dignitate
abbatis / et h abbax cis qz interptatr
decē / vn h abbacus ci .i. decuplac qz
in abbaco sunt decē arcus sive decuplata
in po cm se vnitas. in sco decenis
/ in tercio centenaris. et ē abbax ut abba
cus geometralis tabula quā hnt phi
ubi figās in pulue sup eo faciunt
q aliis hoc dr pe plinax / et abbax
sive abbacus dr superior ps capitelli sive
scrupuli .i. saxu quadrangulu qd sup
columnas pōnit et qz mensa marmorea
sic dr. Abyssus si dr pfunditas aqȝ
impenetrabilis ut spelunca aquila
tentu vn fontes et flumina pcedit sz
pelagus / ut dr abyssus qsi adiessus B
q ibi aque ad ipam vadunt et occul
tas venas tracte ad mare / vel dr qsi
abvisus .i. sine visu qz eius altitudo
dm hō pt / vn et pfunditas scriptura
ru abyssus dr. Abolla le genus vestis
senatorie. et sic qsi abulla co quon
dā sit gemata bullata et insflata
Absida grecu ē et interptatr lucidus vel
lucida .i. locus edificii ut tresima /
hyspanice tribuna / eo qd luce arte
pro ipr arcu resplendeat / et h ab absi
idus e dis Item absis idis dr principiu
exaltacois planete in suo circulo .i. illa
pars illius circuli in qua planeta incipit ele
vari. ut absis dr illa ps circuli in qua
planeta adeo distat a sole qd amplius
distare nō pt / Abantes .i. modicu qui
greci ebulatter vocat / Abanech .i. ct
gnutu sacerdotale / Abarim mons ē in quo
obiit moyses / Abasellites fuit ecom
novu primos / Abel ... fuit Caym
filius Ade et interptata luctus vel vac
tus / Item abel nō ē lapidis sup quē po
sita fuit archa dni. quida ilu appat
vivitate. que tunc Bethsames diceba
tur ea dicebat abel qd interptatur luctus
dr luctu Bethsamitar qui percutis ē
/ et abel mag dd ... alius / abel q
abela dr / Abbasa domus infirma ad ea
sic disposita / Abimelech interptatur pr
meus rex / Abdia interptatur ps domus vel
pr fuit / Absolon interptatur pr pacis p
antiphrasim qz bellu / Abdias interptatur C
ßuus dni qz legatus missus ad gentes
predicat h qz ipheta dig sit missio et
ßuitute / et in ßuos dni dr / Abram
pmu dctus ē iudeus pm pr et quasi
Abaran qsi pr excelsus ... sz heahelitas
sz pig ea dctus ē ... Abraham qd interptatur pr
multaz gencui qd adhuc erat sine fide
futaz genau nō het in noie sz sultan
dit / Abacuc interptatur amplexans sz sunt
a ablit deo et ideo dr amplexans / vel
qz in ccie cu deo cogreditur amplexa
tus .i. luctatus ... ē nō nullo com
ta voce audaci aius ē dm d ad di
scepttacoz iusticie puocare cu in rebus
humanis et indi ... popa tantaz

D vetu[m] dicit[ur] inq[ui]tas h[ec] abedos insula e[st] vel
ciuitas in Europa et sic greci q[ue] s[un]t
intro[itum] hellesponti vi gaia sextus po
re er[?] ... h[ec] s[ic] et greci ...
stros q[ue] mi ... magis et podercosa dis[tin]
cta venis[?] ... que calesfacta igne
um colore ... dictus ... vide q[ue]
cessecto[?] ut ad ... h[ec] ...
hasse q[ue] a grecis e[st] h[ec] ... palea
abdomen grece pinguedo porcalitie
vn[de] h[ec] abdomine ... p[er] eode[m] h[ec] abusi
ue d[icitu]r pinguedo om[n]i[u]m ... h[ec] abro
tanu[m] e[st] herba ... h[uius] calida[m]
q[uasi] affrotaui[m] ab affrodita q[uod] e[st] venus
h[ec] abdagmina pastos intestinor[um] q[ue] et
pregmina dicu[n]t[ur] h[ec] abextis intestina
bestiar[um] ... h[ec] abra re[?] ancilla
libera et abra q[uasi] ... q[ue] ad ...
ut sua libera ... h[ec] abella
... e[st] puelle h[ec] abesta ... folia vite
... et ... dicat

Capitulum Sextum

Cuo ... vim ...
... acutu[m]
vnde balla acutor ...
no[?] et h[ec] acute tuis tu[?]
et hec acumi[ni]s p[ro] ...
et acuit penultima ...
... gre[ca] l[ic]e[t] ... no
ia que ... mi men
...nit a ... et
... penitet pe
Rea nultiaz ut amanen audiui[sse] Si vero ve
niunt a ... s[ic]ut ... corripiu[n]t
penultiam ut docuime regime capi
tuli ... que veniunt a ...
sunt in vero diuisas ... producit
pen[ultimam] ut acume ab acuo ...
De quo acumin... a vim ... acutu[s] et
ab acue acutus ... vim ... nomi[n]e
et ... vnde acute ...
B sime adiua[?] ... ab acuo h[ec] acuta
... morbus quida[m] ut dicit phisi[?] ...
laborat in acuta ... in tali morbo q[uasi]
acuat calore[m] et h[ec] acus ... q[ue]
acuta e[st] ut dr[?] acus ab acumen q[ui]
ut e[st] pene inst[rumentu]m acume vn[de] h[ec] acule[us]
lei[?] p[ro] queda[m] tormento ... acus fa
cto et p[ro] illo quo stimulant boues et
p[ro] stimulo apis ut ... sic pu[n]ge
tus[?] vn[de] aliud ... mortis acu
leo ... tormento mortis ... et in
de hic acus ... purgamentu[m] tri
tici vn[de] varro ait ... suscipie[n]
pplus d[e] e[st] ... et in acer
... a vim ... instar acus
et acero ... no[n] e[st] in vsu s[ed] com
et exacero ... ab acere purgare
h[ec] ab aculeo h[ec] culex ... vini
... h[ec] em in ore fistula ... acu
li stimuli quo carne[m] terebrat sangui
C sudit et bibit h[ec] ab acuo h[ec] acies
... q[uo]d ta[m] s[ignifica]t acies ... summitas acies
oculor[um] acumen acies exercit[us] ... ar
matus erat ad bellu[m] acutus armis

Vn[de] h[ec] acicula le[?] ... et ... ad[?]
... acute et h[ec] acuticula le ... acume
et per compo[situm] ab acuo et pede hic
acupedius ... velox h[ec] q[uasi] acuto
pedibus currens h[ec] ab acuo h[ec] aquila
le q[uia] acute videat Vn[de] aquilinus a
vm ... ut aquilina penna
et aquilius a vm qui nasu[m] h[ab]et curuu[m]
ut aquila rostru[m] et hi aquilini dicu[n]t[ur]
demones in similitudine aquilar[um] appa
rentes h[ec] ab acuo acco ... q[uo]d n[on]
e[st] in vsu vnde dicas vinu[m] acet ... fit
acetu[m] et in acesco ... vnde
oracius in ... vas
... acescat et h[ec] ...
... exacesco ... et ab acco h[ec] ace
... et acetu[m] q[uasi] acutu[m] ut q[uasi] aqua
... vinu[m] ... aqua mixtu[m] ...
D sapore redigit vn[de] h[ec] acetabu
lu[m] ... et he acetabu[lu]m ... vas aceto
plenu[m] ut ad recipiend[um] acetu[m] paratu[m]
... et he acetaria ... et aceta
bulu[m] q[uasi] acetiser ... acetu[m]
... capiebat duodecim dragmas ... q[uar]
ta parte vncie et h[ec] acinus a vm
... botrus ... granu[m] id q[uo]d e[st] in medio
vue vn[de] ...
... acinis ... et sic
ab aceto q[uo]d h[ab]et sapore[m] aceti vnde
hoc acinaciu[m] ut acinaciu[m] grossa
vuar[um] ... vuar[um] que ...
... et ab acetu[m] acidus a vm
acerb[us?] ut e[st] acetu[m] et ...
et h[ec] aciditas atis ... amaritudo
dicitur ... obstupesa
... et ab acuo h[ec] acer ...
acre in duabus ... fortis ut
... acer ...
... et nimiu[m] fortis ...
asper et amarus et ...
... acuat ut ... et h[ec] ace[r]
tas atis et h[ec] acritudo inis et h[ec]
acredo inis ... amaritudo for
titudo et ... de pomis et ...
bus et h[ec] acrimonia nie ... de ...
seueritas in vultu ut acrimonia ...
... asperitas ...
vn[de] ... in ...
... et lacrimo...
acrimonios[us] ... a vim ... fortis ...
et asper et ab acer acerbus a vm
... inmaturus et ...
et h[ec] acerbitas atis et acerbo ...
q[uo]d no[n] e[st] in vsu s[ed] ... exacerbo ...
q[uo]d e[st] ... colligere vel
... ut ... exacer
bat ... et in ... h[ec] ab
E acer h[ec] acedula ... modica ...
q[ue] aliter d[icitu]r lucina vel ...
... h[ec] acromata ...
... comedor[um] ...
no[n] ... et h[ec] acer aceris
p[ro] quada[m] arbore vn[de] acerinus a vm

pre...

de acre gis / et in h acrica re vers i
quo p̄s b̄hus et uet ab acre co q
de acre s' soldebat / et h acrica re
ut hec acre / acu p nge augs aimk
sive urbis / inde h acros vi s cu
smitus et ffe de acre / unde acrolo
h di / et acervos a vm s plenus
acuo s cumto / et acuo as ac s cu
mlac / et m valia tor tex cio / et ac
vatim adv s cumtatim glomerati
Acervo gt coacervo as et cu ex ut
exacuo as / et ab his valia / Acer
gt ut alacer · pacer · tamacer · pacer
oia p valde acer Acc ab acuo et 2ff
stridos d' h ascia re s dolabra q̄
acute stridens / vn h asciola le di
/ et' cciā h' ascis as p scau' qua utu
tur cemetarii / et h' asciolg ste di
unde Gregorius Nazanzenus Cito mi
aliud qst altac' sup qd asciola no
descenderit / et ab ascis ascio as u ac
s lacue ut dolac / vn valia tor tx
cio / et asciatim advm s dolatim
vel sim · carpetim duust / et gt exasci
o as s dolac vn Plautus in Aulula
ria Va hec opus exasciatum est Ac ab
acuo p cp h mercaca re s potio
medicinalis acuta et utilis et me
raca gt mete acuens / et ab acuo h
acinatis tis lmg medoz / gladius
militis valde acutus et acinatis d'
illa manerites ferri s acies / Acuo
gt exacuo is · psuaso sis / Acuo is
sim et 9ta acuua sunt et in valia

Capitulum septimum

Ca grece cura latine
dr / et in h acadia
die s tristicia mo
lestia anxietas ut
tedium / et in h aca
diola le di qd et acci
dula le dr / et acci
diosus sa sum s mo
lestus tristis z anxi
us / et accidior ofe
s tristari gmrari ut hec tedium uel
indignari / vn valia · tor · lrix · cio
Achademia villa in qua Plato
studuit / vn achademicus ca cum
s ptonicus ut physicus / Acheldemach
s ager sanguis / Achel em
e ager et mach / sangis dr / Ache
lous flumen qui Caledone civitate
interfluit / vn achelous a vm s
yui / Achivi s etos fiti Achei ut
Achivi dcti st quida heres ab Achee
o filio Jonis a quo dr Achaia Achaie
uel porta Bitanie / vn Achani
cus dr qd in illa terra abudat ut
dr q̄ achate natum qd p g ca dicitr
Achoreia hyparmota articulorum
q' etia int'nodia dicūt · et a quibusdam
articula manum / Acrologia ...

dictio ut ipsa dos accepto ut specie
q time ut egi / Acrosimus panis le
uis fermentatus q' agrocesimus / Accu
bitus sgte geroscelaium dicut' latine
a deportandis caecus qui legi cum
ut sacrificium offert' no ad fuga
das tenebras sicut sol but vitullet
s ad siracoz letitie demicanda tu
sub typo lucis corporalis illa lux on
daf de qua de in evo no erat illa
lux · et tm erat lux vā que illumīat
oem hoiem vnis / Acrolus stemis qua
pontifices hebat in mensa uithe
/ Acupicta ote vestis acu texta
uel ornata eade in et frigia dicit'
q2 in frigia inventa est · vn et arti
fices illius vestis frigiones dicut' / Acha
tes lt herba e p vires somnis ple
na flexibili intexulto in clus inu
tacor arte ueste ornata / Achatu
grece flores rotulde quo uestis insta
re achatina dicit' · et alii achatus
dē · vn h achatetida · z h achala
tus tis aus que z carduelis dr ut
lucina ab achatis s spinis qr a
sueta sit in veprbus gmorari / Acri
s puchi comati dicut' delicati amasi
/ Acrobutes tegule qc trisise asse
ribus imponut' / Aclasis ut aclasis
s tunica ab humeris no consuta / Aca
pense grece e pisces / Acra offula
panis de fuxstatato pane / Acax
arbor e impar coloribus / Acestes si
culorum rex / Achateon velu magnum
et in media naue gstitutum / Achatus
nauicla ut archa / Acetucida s ca
lix qs q curas s paternas ut matr
nas / Acrocita no auis / Achas iu
no srthe et interpretata apphedes / Achi
nacus ut achelonicus ciuis vnius aqly
redutij abuci / Acronicus q' mulli
gnificat / Achates grece lapis e que
st qui portaunt et grados fe
fuit Eneas q' etia portat in vagina
vn z dctus e Achates fuisse armiger
et comes Enee · ut aliud fuisse
comes illius / Acri no grecu eud' la
tine dr' / et in Achates dr comes fuis
se Enee qr cura et solicitudo se co
mitabat' reges z magtres / Acha
tes ffu no gt unci / Achan interpretat'
sic fratus / Acimari s in parvo mo
rai' qd z etiā dr / Adri ut adros
grece latine d' petra / vn h adria e
s mar quodda eo q sit mayis petro
sū q̄ alia maria · vn Ouidius Testu
Scribere medijs Adria uidit aquis
/ et m adriaticus ca cu s petrosus / et h
adriastia tie s dres que se alicui
uidet esse dua' / vn in Attha hoc
fuit q' tia qe adriasta siue adrastia
vocabat' / Adar mensis marcius
/ Adaria ouis maior nata / Adago
ma pubia / Adagonista incitator
certatorum / Adephagus ca cu qd fa
cile adquirit / Adulculor aris s fu
rari clepere · et dct ab i° gto s abu
culor / Adalmata alte partes dog
qt alta atria / Adoxia gla ut boa

fama d' | Adonai qo dez ebraice ce
ut ipsta' bus et ab adon qz e finnus
tas. Vn h' adonius ij ut adorid'
dolorez e amasius veneris | Adonidi
um quandam tanti noxius ut nupta
vn sit mutat | Adamiani dez sunt qda
heretici qz ade imitat nuditate |
vn z nudi orat et nudi int se mares
et femine queniunt | Adamas antis
lapis inscabilis, sed ut alig alia ma
nifestari hirano sagiire ruetta ligat et
callido | vn inter vngi calescit | vn
et greca ipstatare no indomita vis
acceperit qz sn domita ut domacie
| Adelphus x fr vn quida Comedi
a Terenti dr Adelphe qz fratria a
duoby frathy ibi introducit | Adami
ut vogi ad ludu apta | Ada ipsta'
ho ebraice ut ternus ut tra ru
bra qz de tra fcta e caro illig | Ada
ma ebraice latine tra ut dog dicat
| Ador greg e annone qz ador ab ode
do qz eo p'mi hoies vsi st. ut sicut
pg ea dicet' ab adoro lab qz m sac
ficiis p'amis in fcts afferebat et ado
rabat | in adorea dicit' sacficia |
Adulcedo macla e nimiu dana que
passim nascit in corpore' | Affer bug
E e Afer postius | ebrac a quo Affrica
dcta est q' gete illa deuicit z hitat
ubi, ut d' Affrica qz apprica qz sit
apta et opposita celo ul soli. et ut
dr' sic qz sit sn frigore', vn Affer
Affericus ca cu uel affricanus na nu
Adisingue. Affrum dicig ame Offi
sm dictu, Affricanu negociatoru
| Affrodite fetrie fr quat queda ps
e honesta et q inhonesta | Vnde
Ouidius, ho e tua tuta volutas,
magna petis pheton | Affodillu
x albumie ut albucum quid qd latie
acolac' albumie vocat | Afforisma
qz aporisma fmo brevis iltetas
esse vel p'posite scribas sic dicti
lat porus q' fr apporos plures sit par
vias z subtiliora foracia corpis, vn
sudor emanat | ut sic dr a porus
foraminibz, vn termi cruttit' et
quida liber in physica sic dr' | vel
in pti afforismi orh | Affrotabu
lu vasillu | Affronites x fructuosi
| Afrodite' leuis tarce' | Afros gre
ce spuma latie. Vnde h afrodita
te h venus vn Marcianus Omis
illecebras qua sexus puctos afrodita
apposuit, et ab afros qz de spuma
maris nata sit ul de testiculis Sat
ni | vn h' aprilis lis veneri dedica
tus qz afrodilis ut qz aperilis | vn
aprilis la vm x delectabilis et iocudg
eo qz in illo mese sit pulcra tempus
ex productoe flory | vn h apricitas
atis calor iocunditas | et aprilatas
x ipe aprilis | et apricus ipe dr' letus,
Apricus dr sn frigore' uel qz sn frigo
ris rigore' uel qz sit apricus celo
delectabilis. uel aprilis qz aperi
lis ab aperio ij qz tuc tra aperitur

E

ff

B

et pducit flores | Et ab afros hic afru
tu ti vel despumatu x vini coctu vel
despumatu | Et h abrotanum in
noi inticiis qz afratum x venusta
et e opposita causa dr' adulatos
| Et ab afros hic afronitu ti x spu
ma vitri de quo quida ait salsi
tus ob nessas qo greco noie dicat
spuma vocare duxa grecau e et
afronitu | Et ab afros hic afrutu
ut afrutu ti greci rabi qd spume
tu ut spumaticu dr.

Capitulu Octauuz

Ego quo ego actu x
duxi ut facere et
in utraq sfsoe ac e
vn uerlin h' actor
toris noie | Et h actin
da le dr | Et ab a
go h' actus tus
tui | Et h' et h a
ctualis z hec le x
vex que est in actu
| Et actualis a vm p cad | Et actua
rius dr' q' diversos facit actus. sed a
ctarius q' diversis actibz e p'bbatu
patus. et h actuaria rie x nauis
que velo z remo agit x sit dicat'
| Et actiuus a vm | vn actiua uita
dr qe costat in actu et ope | Et ve
actiuum dicat' qd sit actu transitiue
in re conatr | Et actutum adv x
cito | Et ab ago h' agolg li x bacul
pastoralis ab agedo pecora dictus
| Et h' z h agilis z hec le qd copat
agilior limus. vn agilit' lius lime
adua. et h agilitas atis | Et ab a
go h' agoronomus mi x princeps qz
p actiore noiatus ut diuulgatus. vn
plautus in Gurgulioe ut tyranus
queris agorohomus xxi et iudictur
de gtu ab ago z no | Et h' agon
onis x certame ut pug. ut d' agon
ab a qd e sn z gonus angulus qz
in loco rotudo fiebat agones | vn
h agonia nie p cad. ut uigor ut
fiducia. ut uictoria. ut hostia. z h'
et h agonita te q ut que e in a
gone x pugil | Et h' et h agonista
te p cad | Et gt h' et h antigonista
te x certator q aligu contrista ctam
ut bellu | Et h' z h agonustica te
q ut qe p est certamibz, et h' et h'
agonizeta x uictor | vn Josephus
in sexto calo p quada munifica
ytrianus agonizeta noiatus e | Et in
agonis ds arc x ctac' et o vm h
| Et ab in valia agonisator toris ao
Et ab ago ut agonista agonisticus
a vm x uictoriosus ut bellicosus | vn
Augustinus in Comicto sup psaltiuz
| Et de inquit reddechie vom qre
mochos agonisticos appellari

et ab ago hec agina e .i. foramen in quo
trutina se vertit | et agina dicitur festi
natio | unde agino as .i. festinare
vel fugare, et ab ago hic agina
tor toris .i. actor vel mercator qui res
sua vendit et agit agiliter, et secundum
Rabanum hoc agmen minis dicitur ab
ago quia ubi agmen est ibi frequens
actio geritur | vel secundum Ysidorum dicitur
ab agendo .i. eundo secundum quod in loquti
one dictum est sed cum exit a proprius
ad alias abusive dicitur | Item ab ago
hec agea gee .i. in navi via per qua
rector ad remiges accedit unde
Ennius alta fero ponens agea que
longa replet | et hic et hec agagula le polo
.i. leno pro agens gula | Item hoc ago
nium nii .i. victime que per regem agendo
offerebatur | et hec agenda re dea
agendi cuius festa agonalia dicuntur
unde Macrobius de Saturnalibus | sacra
agonaliorum rectore quem Numa pu
pilium | Item ab isto supino actum ctu C
verbo fit acto as frequentativum | a cuius ul
timo supino actatum a in o et verbo fit
aliud frequentativum actito as | et a secunda parte
agis subtracta s et addita to fit
agito aliud frequentativum | unde versa agita
tor trix tio | et componitur coagito as .i. co
movere vel turbare | et exagito as
.i. sit agitare cruciare ut vexare, et
subagito as .i. subtus agere et sedu
cere. unde Terencius in tercia comedia
hoc quidem ghumelia e amicam ad te
recipere et cuius amicam subagitare
Ago componitur cum ad et dicitur adigo gis egi ctum
.i. ad alia parte ducere | et cum ab et dicitur
abigo gis .i. fugare vel separare | unde
hic abactus tus tui | et abactus
ta tum .i. fugatus et separatus | et hic abi
geus abigei .i. abductor | et hic abiges
gis .i. iumentorum et pecorum fur eo
quod abigat .i. pellat aliorum sua pecora
ut coperterius furari possit | et hic
abigeatus tus tui .i. tale furtum
dicitur etiam abigeatus ipsa talis factio
pecorum | et abigeos qui eam tenet
cum mantello vel cum virga vel
alio quocunque | Componitur etiam ago cum
am et dicitur ambigo gis b interposita .i. du D
bitare unde hic ambactus ctus ctui
| et ambactus a um .i. circumdatus sicut
solet esse quisque dubitans | et hec amba
go ginis non est, et hec ambages gis
pro eodem .i. dubia locutio | unde ambi
guus a um .i. dubius et comparatur sed
ambiguus magis vel minus | unde hec
ambiguitas tatis et ambiguosus a
um .i. dubitabilis ut plures ambagibus
Item ago componitur cum con et fit cogo gis
coegi ctum | unde versa coactor trix tio |
et coactim adverbium .i. urgenter | et inde hoc
coagulum li .i. illud quod ponitur in lacte ut

coaguletur et inspissetur | unde coagulo as
.i. lac fit stringere, | et a secunda parte cogis
contracta s et addita to fit cogito
as verbum frequentativum | unde versa cogitator trix
tio | et inde hec cogitacuncula le diminutivum .i. par
va cogitatio | et cogitatus a um, et
hic cogitatus tus tui | et hoc cogitamen
minis et hoc cogitamentum ti omnia in eodem
sensu | Cogito componitur cum con et excogito as
| et precogito as et recogito as et ab
istis verba | et cum porro et fit porrigo E
| ut dicit quod porrigo componitur a porro
et rego sed postea dicitur, et cum de et de
go gis id est [illegible] .i. vivere vivo | et
cum ex et fit exigo gis exegi actum quod habet
sensus quinque | exigere .i. expellere | unde nunc
de Socrate qui rogatus ab amico: mulierem
iurgiosam non exigeret, respondit domi adi
sco quietem me foris exhibeo | et exigere
.i. perficere | et exigere .i. iniuste petere
unde exactor .i. iniustus petitor | et exa
ctio .i. iniusta petitio | et exigere ponitur quandoque
simpliciter pro repetere et pro petere, et exi
gere .i. extra vel ultra agere | et exigere .i. di
iudicare | unde exiguus a um .i. parvum quod
enim exiguum est altius agit suffra
gio seu consilio | et componitur cum in et inigo
gis egi ctum .i. pecus a pastu in tec
tum agere, prodigere vero est pecus a tecto
in pastum agere | Componitur etiam cum pro et fit prodigo F
gis .i. vastare dilapidare | unde Plautus
in Aulularia festo die si quid prodegeris
profesto agere liceat nisi peperceris | et in
de prodigus a um .i. diffusus ultra modum lar
gus et effundens | unde prodige adverbium | et hoc
prodigium gii .i. monstrum turpe et ad vastandam
patriam | sepe tamen simpliciter pro monstro accipi
tur | unde hoc prodigiolum li diminutivum | et prodigiosus
a um .i. monstruosus ut monstris plenus
| et prodigiose adverbium | et hic et hec prodigialis
et hoc le .i. monstruosus unde prodigialiter
adverbium | et hec prodigialitas tatis .i. mon
struositas | et hic prodigiator toris .i. prodi
giorum inspector | et hec prodigia gie .i.
hostia militum consumens | unde prodigus a
um .i. consumens | unde hec prodigalitas tis
et hec prodigalitus tis .i. vastitas consu
mptio | Item ago componitur cum per et fit perago
gis .i. perficere | et cum re et fit redigo G
gis ut iste redegit eum in servitutem
| et cum sub et fit subigo gis quod componitur
habet sensus .i. cogere, compellere, docere, suppo
nere, ut subiugare quasi subtus agere
| Item componitur cum satis ut sathis et fit sati
go gis .i. satis ago .i. festino. Preterea omnia
| et cum trans et fit transigo gis
.i. ultra agere ut litem decidere | Et nota
quod ago ar. e et o. e. ab eo preter ambigo
et dego. et sathago quia sunt neutra | Item
omnia composita ab ago faciunt preteritum in egi
et supinum in actum preter dego quod caret supino

Capitulum Nonum

Hec ag(ri)a dicit(ur) ab ago
sed p(ro)p(ter) p(ro)nu(n)tiat(i)o(n)e(m) ...
s(un)t uocabula de eis
unde h(ic) agrestis le ... et
h(ic) agellulus dimi(nutivum) et
h(ic) agellarius ...
... et h(ic) et h(ec) agre
stis et h(oc) ...
... agrestius ...
in agro ... e ... no(n)
co(m)posito et inde agrarius ria riu(m)
... illud q(uo)d p(ro) agro uel de agro dat(ur)
ut ... p(re)ciu(m) unde h(ec) agra
ria ... lex data de agro ut p(ro)u(i)n
q(uo)d p(ro) agro suscipit unde ... in
... s(e)c(un)d(u)m mathei q(uo)d agrari ...
... ut agraria suscipiat ... ab
... agrestis ... rana
ager h(ec) agredula ...
... in agro et h(ec) agrimonia ...
... h(er)ba q(ue) p(er)cipue abundat in agro et
ab ager agro ... q(uo)d no(n) e(st) in usu
... pagro ... masc(ulinum) ... huc
... illuc ... unde peragrator ...
et peragre adu(erbium) ... ad peregrinandu(m) sic in
Eu(angelio) legit(ur) q(uod) ho(mo) quida(m) peregre p(ro)ficisce
bat(ur) et sic de loco p(er) locu(m) et in loco
et in peregrinus a um qui peragrans ...
... unde dicit(ur) peregrinu(m) qui peregra
... unde peregrinor aris depo(nens) ... exulare
unde ualia et h(ic) agger ...
... coacerua(ti)o sed melius e(st) q(uod) ueniat
ab aggero ... sic ... dicet(ur) Ager
... colos ... et h(ic) et h(ec) agricola ...
colens agru(m) unde h(ec) agricultura ...
... colonus et cultor et sic agricultor
... et agricolonus ... et ...
et sic h(ic) agripeta ... ysidor(us)
agripetam ... ager ...
agri Et ... onos q(uod) e(st) asinus ...
onager ... siluestris asinus ...
... pluribus modis dicit(ur) et diuidit(ur)
... Est enim ager alluuius q(ui) e(st) iux(ta)
aquam Et e(st) ager compascuus q(ui) e(st) co(m)munis
ad pascendu(m) Est ager arcifinius ...
arcet ... obiectu(m) ... lapidu(m) ...
... Est e(st) ager noualis q(ui) co(n)tinu(is)
... annis nouat(ur) Et e(st) ager uliginosus
q(ui) crassus e(st) et humidus ut q(ui) e(st) in palust(ribus)
... locis Ite(m) ager diuidit(ur) a ...
... in quadrifaria(m) diuisio(n)e(m) Est enim ager
sacionalis q(ui) e(st) aptus semini Est co(n)situs
h(oc) e(st) aptus uitibus et arboribus Est ager
pascuus q(ui) e(st) aptus pascuis Est ager
floridus ... ut flores q(ui) e(st) aptus
floribus p(ro)ducendis et ideo ...
... agit in agro dicit(ur) e(st) ager
ab ago uel ab agros q(uo)d grece dicit(ur)
... unde et uilla grece ... uel
... dicit(ur) Agios grece latine dicit(ur)
s(an)c(tu)m et ab a q(uo)d e(st) sine et ge q(uo)d e(st) terra
... dicit(ur) agios ... sine terra ... celeste et
... agius a um ... et
a graphia q(ue) e(st) scriptura dicit(ur) agiographia
e(st) ... scriptura s(an)c(t)a unde h(ic) agiograph(us)
... scriptor ...
Et ab agios h(ic) ageus ... s(an)c(tu)s uel
... ut e(st) angelus q(uo)d latine
...
... uel ...
... et merito ab agios dicuntur
angeli ... q(uo)d sit ... celestes unde
h(ic) angelus ... diuina ...
... bonu(m) ...
... et h(oc) euangeliu(m) ...
... unde euangelista ... qui
euangeliu(m) ... et euangeliso as ...
euangeliu(m) annu(n)tiare et ab angelus
angelicus a um ... et ange
lus dicit(ur) ...
... et ...
et sic archangelus ... angelor(um)
et in archangelicus a um Agnus
... ab agnos q(uo)d e(st) ... ab ag
...
... in magno grege ...
solo balatu recognoscit uoce(m) pare(n)t(is)
unde agnella ... et h(ec) agna unde
h(ec) agnella ... ab agna agninus
a um Nota q(uod) agni et oues ...
... diuersa uocabula ...
... agna et ...
... et ... a um ...
h(ec) ... ouis uetula et h(ec)
apica ... ouis que h(abe)t glabru(m) uentre(m)
... uelle et h(ec) ...
... et h(ec) ...
que h(abe)t colore(m) cinereu(m) Agape et
agape ... labor alienus ut dilectio
ut caritas ut ... co(m)munio ut
elemosina erogata unde agapitus
a um ... dilectus Agareni ...
p(ro)seliti et aduene Et agar ...
... uel aduena fuit enim
egiptia ... abrae aduena ...
generandi data que post conceptu(m) ...
... e(st) ad sara Age
... festiue et letus ...
... templu(m) reedificandu(m) ... et
... tempus captiuitatis ...
... p(re)dicat ... Agamus ...
... ab a q(uo)d e(st) sine et gamos
... Agabus ...
Agriophagite ideo dicit(ur) q(uia) solu(m)
ferar(um) carnes edat ab agrion grece
q(uo)d latini uocat feru(m) ut agre et
phagin q(uo)d e(st) comedere ...
... dicit(ur) q(ui) h(abe)nt unu(m) ... in media
fronte ...
... Agelaster dicit(ur) qui
nu(m)q(uam) ridet Agele q(ui) modicu(m) ridet
Agarim interp(re)ta(tur) ...
Agapa pe q(ue) ...
... p(er) pedes et no(n) p(er) caput Ab agros
... et pes ... in partu p(ri)o
loco pedes emittit ...
... subito Agminenetes dicit(ur)
... ab agros ...
... Agamaltha ...
... ager imagine alt(er)ius Agazo
... qui ... de asinus seu qui
eos custodit ... de ...
... officior(um) Hec agapeta
... ancilla que ...
... uoluit ut uouit Agramathus

i. illiteratus ob a qd sit z gnaton
lra qui sit lra ut literatura

Capitulum decimum

Algeo ges si si vim
nem frigere vn
valia frigido sit in
usu ut hec alsor ris
et hec also onis et
hec algor oris i. fri
gus et p cons hec algus
gi et algus gus
gui sumitur p eodem et algidus a um
i. frigidus z cpat ox simus vn hec
algiditas atis algus posuit plan
tus in frudente in ea suo, et lu so.
dalis ferui alger et ab algus algo
sus a um i. frigorosus a um et ab
algeo hec alga ge quida herba mari
na qua pyrit mare ut herba que
frigida est vn z mare de algosu
lo q alga a se pyciat ut festi di
ci alga ab alligo as qr pedes
z naves alligat et hec algma
ne ut algecitra ab algeo dicat i.
dolor qui faciat algere et ab algeo
algesco inchoativum et utrunq gpo tu
gr ut exalgeo z exalgesco Itm
algeo gt tu in a mutata in u et
indulgeo d in ppo ta et ht duas
frices indulgere eni actiui pr gratis
tribuere ut papa indulsit michi hanc
ptate et indulgere p opera dare
l. diligecia ut dr indulge gule
noli que vctis amica e et indul
gere p remittere ut indulge nobis
due peta nra i. remitte et tur d
indulgere qsi in alge i. ppo ca cessare
a notitia z memoria fore sit et
in pa fieri actum est fz in salutis n.

Capitulum undecimum

Alo is lui litu ut
altu vn dupli
cia valia altor
et alitor trix et
litrix vn hec altri
cula le di et hec
alcio ut almo et
altus tus tui et
alitus tus tui id
q alcio et alitus tus tui qnq pro
spu ul spiracione aeri et hec alime
nis i. nutrimentu fomentu nutrible
et ab alo is altu sut alitu ut dr
frong, et alo as i. spirac alitum
emitte ut redolere unde hec alatus
tus tui i. odor vn marcianus alatu
pasti fouer qs docuat et hec aloa
e arbor suauissimi odoris cuius lignum
vice tinimamallu in altaribus adole
et in hec aloes is p quoda vngeto
aarissimo in fctro ul c ppo et hec ala
bastrites nos lapis candidus intinctus
vetus coloribus vn hoc alabastru

sn vas vngetariu inde fctum Alo
las gt au ex et exalo as i. foras
emitte ul de intra reddere z e ne n
fic sui sim xi Itm gt cu an ut ana
ho et fulcit et ft anclus a um i.
angulus vnde z quida viciose app
rat c in anclo vn anclitus tus
tui et anclosus a um et hec anclia e
i. pugna z ancilo as i. anxiari Itm
ab alo is hec z hec altilis z hec le i.
ros qui ad hoc alit ut pinguior ced
dat ut porci et volucres domesti
ce et declinat qnq substantiue hec altile
lis et qnq hoc le lis vn in euange
lio tauri mei et altilia mea occisa
st et altillus li di i. romulus eo qd
a lupa nutritus sit altus i. nutritus
in tellure no em iacuit in cunis
fz in tra z in hec altitudo dinis i.
pinguedo et hec alumpnus ni i. qui nutrit
z q nutrit vn hec alumnulus li di
et alumnatus a um i. nutritus vn
marcianus electis sacrorum alumna
te et hec alumpna q nutrit z q nutr
vn alumnula le di et ab alumpnus
alumno as aui i. nutrire v. ac Itm
ab alo hec alefatius rii ut hec ali
fans antis i. pmos cifus qui atos
linfatos Itm ab alo ut alimie hec
alimentu ti et hec alimonia p cons
s qd habet ad atos vn ptr hi alimo
nes alimonia i. nutratores et hec ali
taria ric i. meretx que gra questus
antia seq ut ibi alat et quibus
videt hom et hec alietus ti i. falco
ul gens aquile vn Ouidius sin
methamorphoseos et mo fctus auis
fuluis alietus in alis Itm ab alo
hec ala le qr ea pullos suos alit auis
vn hoc alabrum bri illud in quo fila tu
quecq net femina fuso et nota q fi
lu a cola ducat in fusu a fuso in
alabru hinc in gurgulitu hinc in glo
micellu hinc in panu de pano in stra
me ordinado sit colligere telas a le
alis pullos suos qr sic gallina protegit
suos cooperit et protegit subditos z
pedites et ala dr est sub pulpa
sub brachiis que et dr ascella qr
brachia ibi cillet i. mouet et ab
ala alatus a um i. qui ht alas et hec z
hec ales itis p aue z veloci qr ales
alta ascendit aliter si aduersa minaret
inhibere dicit qr inhibeat i. phibeat
z veteri si prospera pretes dicunt qr
ob volatus prospera petunt et hec alatus
ris i. turma equitus et hec alatira ce
i. hasta multum hns ferru quadratu
qr admodum quatuor alarum ala gt cum
gero et aliger ra rum i. alas gerens
z hic z hec z hoc alipes pedis i. velox
qsi alas hns in pedibus et ab ala aluus
a um i. fetus pulcer mutis altus
vn hec almitas atis z hec almicies ei
et hec almitudo oia in cons sessu i. sessio

B

C

nota

D

Et inde alumnus. Item alo componitur cum ad et dicitur adolesco ... .
... alumnus ... ut arbor ... que
nunc alat. Unde almus ... ubi
crescit alnus. Et ab alo hic alnus ni ...
... omnis ... ut posita dicit
... ab ablico ... ut ... dicit
Unde hec alvus ... Item ab alo hic al-
cedo ... quia ... aliter
... suos pullos alit ... frequenter
... in ... ubi ala
de pullos conducit suos. Et hec aluta
te pellis ... quia tamatur
de qua alit pedes. Unde Juvenalis
... lana ... alutae
Et inde hic alutarius qui ... tamatos
... pelles ... tannat. Item ab
alo hic alumne ... ut alumne ...
ut alumne ... coloribus lum-
... ut alumne ... et hic
alumen ... plagarum ... qui ...
... alit ... Unde Juvenalis
... tamato ... pictor
... Item ab alo hic olus ...

E

... holus ... olera ... ut ...
de ... herba ortulana ut ...
brassica ... olus ... et olus ab
... quia ... alteri ...
... ut ... olus ...
... in ... et ... herbarum
... in ... Et olerinus a um
Unde hic olusatrum ...
Et hic olitor oris id est ortulanus id est olerum
custos. Olitor enim ... dicitur qui
portat ... Item ab oleo es ut oleum
... oleo ... id est olea portare. Unde
Coalinus. Ordei ... oleo ...
Et gignitur deoleo ... exoleo ... valde
olerare ut olea ...
... coalo ... id est crescere ...
... coalesco ...
... in valua. Et hic caulis
... caulis ... herbarum ut olerum
medius ... qui vulgo ... dicitur quia
a terra sursum ... ex quo tractum est
ut ... quedam genera olerum caulis di-
cuntur ...

ff

coalescat ... Alius ...
non ad aliquid ... abnegativum ... potest dici
de pluribus quam duobus. Alter non dicitur
nisi de duobus. Et dicunt ... a ceteris ...
... alii dicunt ... alio ... ceteri
... Unde alienus a um id est ...
Unde alieno as avi are id est alienum facere
et in valua ... Et gignitur abalieno
as et in valua. Et ab alienus et genitus
... et hic alienigena ... ut ... ab
alia ... natus ut natus est. Item ab
alius alias adverbium id est in alio tempore et tunc est
adverbium temporis, ut alias id est in alio loco et tunc
est adverbium locale, ut alias id est aliter et tunc
adverbium qualitatis. Et ab alius alio as avi et fit
ad locum ... ut ... et fit ali-
... ad locum. Et alius componitur
cum quis et fit aliquis a quid ...
... ad ... et fit ad locum
quo ... ut ... et fit aliquorsum
id est ... aliquam partem. Item alius componitur cum ...
et fit aliquotiens ... in ... et ...
Unde aliquotiens adverbium ... et componitur cum qualis
et fit aliqualis a um. Unde aliqualiter
adverbium ... Et aliquantum componitur cum ... ut
parum ... et fit aliquantisper et

aliquandiu. Item alius ... et fit ali-
quando ... et ... et fit alicubi
adverbium localis ...
alicubi ... et fit aliunde et ...
... aliunde ... aliunde
et ... de loco ... aliunde ut aliunde
... de qua parte ... alicubi fuit
in loco ... et fit aliquando

G

... adverbium qualitatis. Alter ...
... vel distributivum. Et inde alter-
... id est vicissitudo. Et alternus
a um id est ...
adverbium id est vicissitudinaliter. ... ab
... id est mutuare ut aliquid ...
... Et ...
Unde altercatio ...
coaltercor ... ab
alter altercor aris ...
... litigare. Et gignitur altercor coaltercor
aris et coaltercor aris ... certare ut
litigare. Item ab alter alteruter ... adverbium
... ut ... Unde Prudentius in
...
alter altero as avi are id est variare ut facere
alterum. Unde alteratus a um id est variatus
... non simpliciter ... ab alter
... et fit alteruter
id est ... ut ... Et cum ...
... totum et ... quod ...
... totum et altera ...
utrimque et alteruter ...
ut ... ut uterque ut ... in alterutrum
adverbium id est mutuo. Unde Jacobus Confitemini
alterutrum peccata vestra. ... alterutra
in eodem ... Altus a um ...

H

... altus id est subtilis ut alta ... est
... id est subtilis. Et altus id est sublimis.
Et altus id est profundus ...
altus ... profundus ...
altus ... altior ... Et in-
de altitudo ... Et ... altea ...
silvestris malva ... in altum producat.
Et hec altana ... alta ... pelago
Et ... potest dici ...
alta. Altus componitur cum ara et fit hoc altare
... quia alta vel altorum ara. Et hec
altar ... Et hec altarium ... omnia
... Unde hec altariolum ...
... altare. Unde Prudentius in suo
... Officiis altaris ...
Item ab altus alto as quod non est in
usu sed ... exalto as id est in altum
extollere. Et inalto as ... Unde ...
... Altus componitur cum sono
a um id est alte sonans. Et altigradus
a um id est alte gradiens ut qui est in al-
to gradu. Et altiloquus a um id est
qui alta loquitur. Et hic et hec altito-
nans antis qui alte tonat. Et substan-
tive potest dici hic altitonans ...
pro deo alto. Item altus componitur cum ...
... et fit hoc altimetrum ...
mensura qua metitur altitudines. Et
... cum thronus ... et fit alti-
thronus id est sedens ... Et inde alti-
thronium ... in illa sede. Item ab
altus hic alpis ...
in ... Et ... alpes ... alta
... altipedes id est montes
... et est totum
et non est compositum ...

a ling̃ gallor q̃ altos mōtes uocāt
/ in alpinus a um ˙ aliquis in illis
bus montibus ꝯsistens / et ɔponitur transalpin9
a ū ultra alpes ꝯs̃ ꝫ in / transal
pinor aris ˙ ultra alpes ire ·/· ꝫ
ab altus ꝫ boas ꝯponitur altiboas antis
˙ in altu ut ex alto sonans / albo
as ui ac ˙ albu facere / et in valia
/ et albeo es ui nent ˙ albu esse
uel fi / a quo albesco cis inchoatiuum
et albico as ˙ parum albe et albus
a um ꝫ ꝯpa / ꝯ ssimus / et ab albus
h albedo nis / ꝫ h albor oris
/ et h albicies ei oia p coni / et h
albus bi q̃ albus p veste q̃ albet
/ et h albo inde le p ho ꝫ frequēc
ubi noia scptor scribūtur / unde hic albi
olus li di / un iuuenalis cuius ꝫ
albiolus pignerat aticus / et hec al
bu bi muet p albedie / ·/· ab al
bus h albugo nis ˙ claritas oculor
ut glaucitas / et hec albumē nis
albedo oui / ·/· ab albeo ut albo
alburnus a um et albid9 a um9
eode ˙ albus / et ꝯpat albidior ssimus
/ un albide diue / ꝯme aduẽa / et
h albiditas atis / ꝫ albido as ui
ac ˙ albu facere / un valia / ·/· no
q h alburnus ni de quida nos eo
q albeat / ·/· ab albus h alba be
queda ciuitas eo q alba scropha
fiat ibi inuēta / ꝫ h albula le
qda fluui9 ꝓpter colore aque qui
fluuius nūc alio noīe dr tiberis
a tiberio rege ibi submerso / et
ꝑt hec alba ne arū s nuces que
dū ꝑuate sūt albe / ꝫ h albania
nie / regio orientalis / in albani
dicunt hoies illius regionis ꝓpter albos
capillos / albo as ꝯponitur cū de ꝫ sit
dealbo as ui ac / cū o s̄ / un valia
/ ꝫ albeo es ꝯponitur coalbeo es deal
beo es

Capitulum duodecimum

[A]lea ee ludus q̃da
uel instrumentū quo
luditur / ab alea q̃da
milite dcā q̃ in
troiano bello illū
ludū inuenit / et in
h alcola le di / ꝫ
hec alcatorium rii
locus in quo luditur
cū aleis / ꝫ alcato
rius a um qd ꝑtinet
ad aleas uel q̃ cū
aleis luditur / et hoc
alearium rii locus ubi alee reponūtur
ut ubi luditur / ꝫ h aleo onis ˙ ille
q assidue cū aleis ludit / un hen
ricus pessimor pessime audax
ganeo lustro aleo / et h aleator
oris q ꝑfitus in ludo alearū / ꝫ h
aleatrix tricis / hec alapa ˙ cola
fus / un h alapius pii ˙ ille q ala
pas patiedo uictū adquirit / ꝫ ala
po as / et alapiso as ambo p alapas

dare ꝫ sūt actiua unde q̃bus valia tot te
ro / ꝫ h alapiacia ae ˙ fluxus capil
lorum inscriptione pilus fluūt ac ꝯ
qualitate hūoris sic dcā a similitudine
alicuius uulpecule quia greci alapica
am uocant / in alapiciosus a um ˙
caluus / alden ˙ infertus ab a q
e sine ꝫ eden qd interpretatur delicie
quasi nulle delicie sūt in inferno / ut dr
ab a q e sine ꝫ leden q e uide q
sine uisione dei est / in aldinus aquinus
de alden / alpha in greco ˙ a apud
nos s pa lra apud grecos et deriuat
ab aleph ebrea lra / alpha ꝯponitur
cū betha qd e ꝯa lra ꝫ sit alpha
betū ti ˙ abecedarium / h albescia
sic grecus scuti e q albet / alisca
lo grecus screuncti et aliud grecus fcum
h sic hūc dr alicasti / alla dr
ab allelu qd e laus · ꝫ ia q e no
dei 2 in qd est inuisibilis / in alla
˙ laus dei / alpheus ˙ inutissimus
siue doctissimus ꝫ est ciā no fluuius
ꝫ tūc interpretatur rectitudo vel dr
algus qsi albinus / un ꝫ fingitur q
alpheleus sequitur arecusa ˙ recti
tudo uirtutis / alpilax aris iacu
lator pile / alabanda regio asie
/ un alabande arū ciuitas in illo
loco / alabandita ut alabadina
gema ibi abudans / et alabadinus la
pis ut purpureus aspectus sunt in
oriente / h alogus signū uel nota
qd ad emedandas in libris ptz notus
sic scā ✗ / ⅃∁ / alabrum dr q̄ in eo
filbrant et voluunt fila / ut librant
˙ soluunt ꝯ ea alabru / aliculu
genus vestis / altitare ut altercare
˙ va contiere / allon interpretatur alie
nū a quo et patos qd est passio dr
h allopacia ae vel greice allopa
te tes uel te ten ˙ aliena passio
que ab alio infertur / ·/· ab allon
ꝫ filius dr h allophilus li di ˙
alienigena ut philisteus et pala
stinus / et ab allon et teses qd e posi
tio ut tesa di h allotecia ˙ diuisa
positio cuiuslibet uel accidens ut cū casus ut
pa ro p casu ut pa · ut cū diuisio
casus ut hec q nt intus et ꝯsilia sunt
allotecia / et ab allon qd est alienū
et logos qd est sermo uel ꝑore qd e
dicere dr h allegoria rie ˙ alieniloquium
quium ut aliena locutio ubi aliud so
nat et aliud intelligitur / et sūt spēs eius
septe yronia · antifrasis · enigma
carientismos · paronomasia · sarcas
mos · antismos · allibalarius dr
instrumentum / lucernar usibus aptum
/ alce interpretatur altitudo fortitudo
siue uirtus · a quo et ydos qd est for
dr herccules alcides ˙ fortis et
formosus ut ab alceo auo suo ·/·
ab alce et mena et monos qd e
unitas ut nouū dr alcimena mater
herculis q̃ unica ut noua ut fortis
/ et ab cisis ꝯponitur et alcimenes

vn[de] / Item ab alce h[ec] alcea e[st] q[ue]da[m] spe
cies herbe q[ue] in v[er]tutib[us] se[n]sibilibus /
a p[re] fle[ntis] fi[n]es ma[n]sit ab alcio
aluidis ... et dilig[ens] alcionis colli
tunc nata / Alpi[n]eu[m] species et
d... / Alcilator qui lenit decertat /
Alacrimonia / alacritas ut leticia
a v[n]d[e] h[ec] et h[ec] alacris et h[oc] alacre /
letus / et h[ec] alacritudo nis / leti
cia alacritas / Alle[c]tor grece q[ue] p[ro]fe
ssoris ista vn[de] p[er] c[on]tra alacres pos[cen]d[i]
pelagi ... uel e grecu[m] / Alleas
tus / idest q[ui] aliena ab arte p[ro]
fe[r]unt / Alpagu dicu[n]t quida[m] p[o]p[u]li habi
tantes iuxta lanu[m] flumi[n]is sic alle
mani ... iuxta lamanu[m] du[m]
vn[de] / Alcion volucris pelagi dicta
q[uasi] alces ut icania q[ue] in hyeme
in stag[n]is oceani nidos faci[un]t qua
cubante fi[un]t pelagi silencia ve
he ... ...
mitescat et ... educatis
ob ... ... nata p[re]be
...t ... ab alcione filia coli
... ... dolor ... ...
mutata e[st] in illa[m] avem /

Ca[pitu]l[u]m Tredecimu[m]

Amo as avi atu[m] vn[de] amator
oris / a quo h[ec] amatorig
ria riu[m] / et h[ec] amatorcu
la le di[minutivum] / p[ro]nus amator
vn[de] plautus in penulo
vix inquit egone et tu
amator eos mulieru[m] / et
trix cis vn[de] amatricu
la le di[minutivum] / Item ab amo tus tus tui / et
h[ec] amamentu[m] ti / et h[ec] amamen nis
... / amo / et h[oc] et h[ec] amabilis
et h[oc] le / vn[de] amabilit[er] adu[erbium] / et co[m]p[ar]at[ur]
inamabilis le / non amabilis s[ed] magis
odiosus / et h[ec] amasius sic d[ic]tu[m] iterative
amat vel q[uasi] iterative amat / et e[st] amasius
s[ed] luxurie amicus v[er]o honestatis / a quo
h[ic] amasiolus li di[minutivum] / et h[ec] amasia sie
vn[de] h[ec] amasiola le di[minutivum] / ... amasia
di[citu]r et h[ec] amasio onis / amasius
vn[de] prudencius in lib[ro] ymnor[um] amasi
onu[m] inquit c[on]p[er]mut floribus et in
amasiuncula li di[minutivum] / Item ab amo h[ic] amicus
ci / et h[ec] amica ce q[uasi] animi custos vel
di[citu]r amicus ab hamo / q[uasi] p[er] cate[n]a
caritatis / et ... adiectiue p[ro]nu[m] amicus ca
cu[m] et co[m]parat[ur] amicior ssimus cu[m] co[m]paratiuus
... / ... sic posuit in
... q[ua]si possunt ... et amica
... de his ... / vn[de] et
plautus in penulo / Nil e[st] bonu[m] ami
co oportuno amicus / et in amicor ius
ssime adu[erbium] / et h[ec] amicicia cie / Et
nota q[uod] in h[ac] co[m]paratio amicior in ...
... ad ... hu[ius]
... amicior ius ut dicat[ur] ami
cior / Inimicus co[m]p[ar]atur inimicus et co[m]paratur inimicior
ssimus / vn[de] h[ec] inimicicia cie / ab amicus
amico as a[vi] / et amicor aris depo[nens]
in diuersis s[ensi]b[us] vt ego amico illu[m]
tibi / id est facio amicu[m] tibi / et ego ami
cor tibi / id est sum amicus tibi / Item ab amicus

amicio as v[erbum] act[iuum] / et amicor aris depo[nens]
in diuersis s[ensi]b[us] ut ego amico tibi
illu[m] / id est facio illu[m] tibi amicu[m] / et amicor
tibi / id est sum amicus tibi / et ab o[mni]b[us] istis
aduerbia / Item ab amicus h[ic] et h[ec] amica
bilis et h[oc] le q[uo]d est ... ab amicor aris
vn[de] amicabilit[er] adu[erbium] / et h[ec] amicabilitas
tis / Item ab amicus amicalis et h[oc] le /
et h[ic] et h[ec] amicabilis et h[oc] le in eod[em] s[ensu]
vel ab amicor aris / ... vn[de]
amicabilit[er] / et h[ec] amicabilitas atis / Item
ab amicus amicio cis xi ... v[erbum] ac[tiuum]
/ cooperio ut adiungo ut ligare q[uasi] ami
cus amicu[m] sibi ... et cu[m] ...
et cooperit et defendit / vn[de] Ouidius me
tamorphoseos in v[i]to ille sibi ablat
fuluis amicit in alis / et in amicio
licia cum / et h[ic] amictolu[m] ... ambo
p[er] quod vestimento / et h[oc] amiculu[m] li
di[minutivum] / id est mitra virginalis / vn[de] marcianus
... amiculo virgo ... / Vel
est amiculu[m] ... ...
... olim in adulterio dep[re]hense
induebant[ur] ut in tali amiculo pot[ius]

Ezzupra

q[ua]m in stola polluerent pudiciciam et
erat olim signu[m] meretricie vestis q[ue]
nu[n]c est honestatis et est modo mitra
virginalis / Item ab amicio h[ic]
amictus tus ... augustalis
q[uia] amicitur / id est cooperit[ur] pectus cu[m] q[u]a
glacie / et h[ic] amictus cus inue / Item ab
amicio cis amictio as ... / vn[de] ...
... / et co[m]ponitur circumamictio as / ... in
et circumamicio as p[er] sincopa[m] / Amicio
co[m]ponitur circumamicio / ... ... a ...
id est cooperio et ... ... / ... ... due
... ... / et h[ic] amictus tus tui
et co[m]ponitur cu[m] con et fit coamicio cis sublt
... ... / Item ab amo amor oris
vn[de] amorosus a um et co[m]parat[ur] amor
ssimus / vn[de] amorose sius ssime adu[erbium]
/ et h[ec] amorositas atis / et ... h[ic] amor
... filius uxoris crudelis pastor
gre ... filius ... obscenus merc[enarius]
... / Nota amor cum prauus e[st] ...
cupiditas ut libido / cu[m] rectus et bonus
e[st] dilectio ut caritas / Et e[st] amor
... filiorum / uxoris crudelis
... / obscenus meretricius / Et ab amo
... a um / ... ... / et h[ec]
amita te soror patris q[ua]si a[lia] m[ate]r / et
co[m]ponitur h[ec] abamita soror aui / vnde
amitinus filius amite / et h[ec] ama
mc ... s[ecundu]m ysidorum q[ue] ...
q[ue] et ... ... a ... et e[st] auis
nocturna / ut ab amando p[ar]uulos suos
nominata / et lac ... p[re]bere ...
/ et amoka ... ... / Item
amas ... co[m]ponitur cu[m] drias q[uo]d est arbor
et fit h[ec] amadrias adis / Amadria
ades dee s[un]t arbor[um] q[ua]si amantes driades
/ arbores / et co[m]ponitur cu[m] polis q[uo]d e[st] plura
litas et fit h[ic] polidamas ... ut
polidamas atis / multitudo et
... q[ui] plures h[abe]t uxores sic
... / hector ... polidamas ...
fuisse uir om[n]i ... et ...

Note

B

P

Note

om uxor. Un psius hec in polida
mas et troiades labruz ptulerat.
Amas fim qd e no gpa clor ssmig
Un aacit adv qd tantum ualz
quati aacim Ite ab amo im Var
rone amenus a um i delectabilis Dic
em de in queda lo amenu e qd
solu amore pstat et ad se aanq
lliciat. Vl de amenu qi amunitu
i sn munio. Amunitu em e offa
ul i sn fructu delectacoz em solu
gst li et gpa or ssmig. Un h ame
nitas atis. et h amenitud inis
p eod i delectao iocunditas. Et hc
amenu ni i locus pulcer et delecta
bilis et ccia p amenitate pos. ame
nus gt inamenus a um i no amenus
Ite ab amenus h amnis nis i fla
uius ppt amenitate ripparz. Vnd h
amniculus li di. et amnicus a um
i fluuialis. et h amnensis sis qlz
uilla ppo amne sita. Et p gpoz
h intenna ne i corda q sequitur
e int amnes sic in piscatius, et
in nauibus. et h antenna corda
capitalis in naui q sursu dirigit
uelu. ut antemna dr q antese
heat aqs. ut d antennta pauci
ta a qua depedet uelu q ante
amne posita p ea fluit amnis
i aqua. Con Claudius trystiu Non
tulit antennas aura pceda meas
Ite amnis gt cu coleo et sit h et h
amnicola i colens amne. et cu me
dius et sit h medianus nis i insula
in medio amne sita ut dicit insa
rus insula q in salo i in mai sita
Ite ab amo amasco as incho. et
aaturo aaturis meditatiui v i medi
tor aare. Amo gt reamo as ut
redamo as i rursus amo. et deamo i
ualde amo. et pamo as i p alys
pfecte amo. et pamo p eodem et inde
ualia. Et e amo ac q ost. Et dei
a diligo. diligo in bono et amo in
malo. Ite amamus ardere diligere
leuius. Ambo ab ampho grecoq
eq polect huic. uel ab amphi qd sit
utrum. et in p gpoz h ambidexter ris
auis hns in supiori pte dexte unu
et aliu in inferiori pte. et ambipha
ria aduerbium distrectim i ex ambabus
ptibus. et h ambegna i ouis q cu
duobus agnis imolabatur q ex utraq
pte agnu hns. et h ambubula le
i uetex q ambabus ptibus allectri
mouetur s p os et p artu. Ite h am
phibulus li no e ab ambo s ab am
qd e circu et fibula ueste qu uillosa
sit e sclauina q circuiditur. et
ab abos et amphi et tapetu gt h am
phitapa pe ut amphitapu pi ita
dora qd e gla sit amphidorus ri i ex
utraq pte gloss. Ite ab amphi et
teatrat dicit hc amphiteatrus tri i tea
trum hns cuiusq spectacim. ut dc
sic q ex duobus teatris sit solm qi

ex utraq pte hns teatrus q amphitea
triu rotundu e. teatrus uo ex medio
amphiteatro e semicirculi figuraz
hns. Et ab amphi et tero ris h amphi
trites tis i mare circuterendo litora
sic dcm. Ambo gt cu loquor et fit
ambiloquus qua um i biliguis loqui
nus hic inue aliud affirmat. Un hc
ambiloquiu quy i tlis locucio. Et no
q ambo diuidit et colligit. et duo
colligit et no diuidit. Un uc possu
dicere isti duo ferunt huc lapidem sz no
isti ambo ferunt huc lapide nisi
utraqz ferat. Et declinat ambo he
bo. oru aru oru. bobus abus obus
os as ambo bobus abus obus

Capitulum quindecim

Amarus a um ab a q
e sn dicat et ingred
p gruu ex mac car
est qd gpatur nautor
ssmig. Un h amaritudo nis. et h ama
ror ris p eodem. et hc
amarulentia i unge
tu qd amaz est. et
h amaritima ne i
inspultu amar. et
amarulentus a um i plenus amaritu
dine et amaroe. et barratus a um
p eodem et pt gpar. Ite ab amarus
amarico as v ac i amar facere uel
defatigare. Vn ualia. Ite ab amarus
amaresco es i amarus sui uel fio. Vn
amaresco as i incho. Ite ab amar
h amaracus ci q herba. Vn Virgilius
ubi mollis amaracus no odorat. Vel
amaracus fuit quida puer qui dum
ferret ungenta et cecidisset mortuus
fuit et mutatus in florem sui nois
et ita a noie illius d herba amaracus
et flos et ungentu quod inde fit qd
et hc amaracum dicitur. Ite ab aaru
h cucumer eris quia inter sit acerg
lito cozu semine insudatur. Sn hc
cucumerarium locus ubi cucumeres abun
dat uel seruatur. et h cucumerarius
ry. et h cucumeraria rie qui uel q e
cos custodit uel uedit. Ite ab aarus
h amurca ce i fex olei infior qe
s quos p alius liquoribus fere accipi
uel dicitur sit q ab alco se mergat
gt quia amarus. paradus ambo pua
de amarus. Ite ab amarus h mi
ca ce qua latini dragmatica uel
genesta uocat ex aacitudine noiata
gustus em eius e nimis aarus. Vel quia
ac arbor malesicus actibus mista
i odia gnata dicitur. Ite ab amarus
h mirra re q arbor arabie altitu
dis quinq cubitoru sub spine quaz
acatum uocat cuius gutta uiride e
et amara. Un et mirra dcta e tam
arbor q gutta illius. et hic mirratus
a um i mirra imbutus et infectus
amarus gt cu rucos qd e fructus et

hec xecromorru .i. finctu myrre ut aro-
ma ex mixtura myrre et aloes un-
cta et mortuor corpa ne putre-
scant / Unde hec mirrites tri qa
bru qr in arta color e murre / Et hec
murrina ne penso diuina que a
grecis nectar dicitur / Et hec murrina
dicitur lapis un fiunt vasa / Un Ju-
uenalis Ha anus murrina bibit / Un
mirrinus a um ut murrina vasa
/ Et ab aaro hec marrubiu herba q,
quia greci prassiu vocat et secundum
amaritudinem / Ambulo as lati v
n et pt ee deriuatu ab ambo onis
qd e circa / Un valia / et hec am-
bulacru cri .i. locus ad spaciandum spa-
ciosus qd est pro porticu reputetur /
et hec ambulatoriu ry pro loco apto
ad ambulandum / et hoc ambulum li .i. por-
ticus lata et spaciosa / et ambulo
qui in ambulis .i. locis ad ambulandum
spaciosis / et ambulosus a um qd et spa-
ciosus / et ponitur pro lecturas qui cu fest-
inacione legat / ambulo componitur deambulo
as .i. de loco ad locum spaciando ablare
/ Un valia / et hec deambulatoriu ry qd
spec dicitur qd fit iuxta domu ad spa-
ciandum / et obambulo as .i. circuambulare
ut melius e per spaciari / Un Ouidius
in fedo erectambulet scios / In tenens
formosus obambulat herbis et pablo
bis / Un valia / et perambulo as .i. cir-
cum ambulas et substantiue pt poni
/ Un Marciang / capella philologia
musis ambita stare perambula
coniuge / Componitur et perambulo as et
redambulo as / et hec valia / et redamblo
as .i. redire ut remeare / Un plautus
in captiuis bn ambula et redambula
/ Et componitur funambulus li .i. ille qui ambu-
lat et discurrit per funem in aere / Et hec
ambrosia sic quedam herba pdulcis
saporis que diuina dicta e eo qu mire
saporat tamquam deorum / Un ambrosia
deorum quasi nectar ut cibus deorum / Unde
hec ambro onis .i. lecator .s. idem qu lurco
manducus ardelio ganeo / Et micto
ambro dicitur ille qui non sit indicare de
sapore ciborum et libentius bn gustat bn
saporata / Et lurco dicitur ille qui gulose
et auide et inmunde omnia deuorat dentes
sic a lurcos qd est sordes ut a lurca
qd e ob utrius / Manducus dicitur ille qui
ore hians turpiter manducat / Ardelio
dicitur ab ardeo es qr ardens e in lecaci-
tate / Ganeo dicitur qui moratur in tabernis
qr ganeu taberna est ubi fit lecacitas
/ Un ganea .i. lecacitas / Un gane-
tas in ganea .i. lecacitas / Et ab ambro ambro-
nius a um / Un quidam cu vellet alium
redarguere ait tu habes lurconina buc-
ca et ambronina labia volens sig-
nificare qui multum et turpiter comedebat et libent
de bn saporatis / Et ab ambrosia hec
ambra re .s. spes quedam valde clara
et ambrosius a um vel ambrosius
a um .i. dulcis ut gulosus / et hec ab
ambro qd e dulcis dicitur hec ambrosia .s. pr
dulces qr sunt dulces et maxime dicitur
theologie / Un Iuuenalis ambrosia pat
ambrosia verba laudes

Capitulum quindecimum

Amplus a um .i. latus
et capat ex omni
/ Un ample illius sunt
adiunca / et hec ampli-
tudo nis / et hec ampli-
tas tatis per eosdem / Et
amplo as ut am-
plio as vir actiua /
et in valia / et componitur
ampl... cu ex et fit exem-
plu qd fit ad similitudinem
alicuius / Un hoc exemplar vel exe-
plar aris per eosdem ad cuius similitudinem
fit aliud / Un exemplo as vir ac-
tiua / et componitur cu facio et fit exemplifico as fi-
cat / et amplifico as ficat / Et componitur cu
bulla qd e inflacio aque et hec am-
pulla eo qu ampla sit ad similitudinem
bulle, sed melius e ut componatur ab am-
bo qd e circu et bulla / quasi ex omni par-
te ampulla qu dupliciter sit bulla
/ Un ampullor aris .i. inflare superbire
/ et ampullosa se .i. inflata / Ampullosa
superba verba dicitur / Amalech nos
interpretatur ut qui e nos populus / Et hec aminca ce-
quasi ut qui e nos populi / hec aminca ce
genus est uue ab a qd e sine et minium
qd e rubor qr e sine rubore qr uinum
eius non rubet / Un amineus a um et
hec aminea ee quedam gemma qr duplici-
tes uuas mittat / et dicitur aminca la-
nugo qr plus ceteris alys lanescat la-
nugine / et illa uitis que gemina dicitur
/ Amentu ti corrigia ligata
in media hasta / Un amictu dicitur qr a
medio ligatur ut qui medie haste aptatur
tur / Un amento as .i. amento ligare
piger / Amen voce sonat pt fidelis
ut sic fiat / et componitur ab a qd
e sine et mene qd e defectus qr sine
defectu et e certe / Amon filius pre-
mi interpretatur / Un dicitur amonite
Vel amon interpretatur fidelis ut hone-
stus / Amos interpretatur populus auulsus qr
propheta eius fuit ad populum istum qui
iam auulsus erat a deo / Et hec amon
interpretatur arena / Un Jupiter dictus est
Amon qr in spe arietis in arena
libie apparuit bacho redeunti de
India / Un et amon dicitur est tem-
plum illius ibi factum a bacho / Et ab
amon et ceres qd e aurum dicitur amonia-
cus quidam lapis preciosus arenis et auro
intinctus / inter breactcorum tunc pul
uis habens quadrulas / Et ab amon
hec amonitides idis quedam preciosus cuius
coloris cu arena / Ambreus Amra-
reus Azancus Aradeus fuerunt filii
Canaan / Un quidam populi dicti sunt amor-
rei alii araci alii azanci alii ara-
dei / Ampeloslence siue brionia
.i. cucurbita agrestis quia latinum uitis
alba uocatur ab ampelos qd e uitis
et lencos qd est album ut a glite

colore s. q' radix eius grata et corpi
infra tenebrosiore et candidiore etate
reddit na et sucus baccarum eius lac
ubertatem statim reddit | Ampelosme
lana i. vitis nigra q melan grece
nigrum | eadem et labrusca dicitur | m oitus
in maior q vitis alba vvas albas
sive baccas et hinc q in maturitate
nigrescunt | von no reparit | Amo
mum dicitur q velut odore cina
momi referat et nascitur h arbor in
Syria et Germania | Amigdala
grecum no e q latine nux longa dicitur
hac alii nucilla vocant i. minore
nuce Et nota q nunc h amigda- no le
la le | et h amigdalus li et hec amy-
gdalum li p fructu illius arboris
Amnitas gemma similis nitro s. durior
Amaton lapis dictus a vestibus
q si ex ipso vestes fiunt contexta grata
igne resistit et igni iposita no ar
det s. splendore accepto nitescit | A
methistus lapis e vel ametistorius
tus vel ametisiposita gemma q' eius
extremus igneus in ametisti violasce
grit. Amitanum pediculus vitis |
Amistos lapis est que q' gestavit
inebriari no potuit | von Gracius Ba
chum trayca vocat amistide. Am
bi scrim ab ambiendo i. circuendo
dicitur | Amiserim quidam psti dicitur s. D
Amplestra s. spacias q' circu circa
replet | Amio pisces saxatilis sic
dictus q' no capit nisi hamo | Am-
bligonus dicitur ille triangulus q' obtusum
angulum ht sic △ | h amonia vel
amonia calamus mesue | Amphi-
bia quedam grece pisium sic dictum q'
terris et aquis vivunt et ambulant
ibi piscem | ab amphi qd e circu ut
utrimque ut Cocodrilli ypotami i. equi
fluviales | h amphisibena serpens
le hns duo capita s. unum ante
et aliud retro et ab am qd e circu et
cephas qd e caput et ibena et in
amphisibena q' circu circa ht caput
et ibe e similis ibena illi serpenti | vel
d' ab amphi q e circu et sibene q e
ve | in amphisibena i. ambab
phibus iens | Ampulla i. est fiola in
similitudine ventris | Amphimacrus E
pes dictus ab amphi qd est circu et
macros q e longum q' hic inde ht
longam sillabam et in medio brevem | Am
phibrachus q' circa brevis hic inde hns
breve sillabam et in medio longam a bracos
qd est breve | Amphibologia i. am-
biguitas dicitur ut sic e ut sine | ab
amphi qd e dubium et logos qd est
sermo et bole qd est sententia | Amnescia
oblivio abolicio malorum que ab amne
dicta | Amugnius ni i. starpa | Amella
edificia picta | Amilaton grece ligni
est | Amaspnos ab a qd e sine et ff
mason q d mamma q' sine mama
s. dextra qua ibi utebat ne impediret

cas in sagittando et ea nudabat ut
ht faciebat in sinistra ne dyrceus
impediret | eadem dicte sunt unimamme q'
sine mammis vivunt | Amclion i. dyposi
to | Amiliarius lapis est vocatus q
ubi positus e miliarium ostendit ma-
bus ab la q e sine et miliarium q'
miliaris deputatur et adaptatur | Am-
bo onis i. pulpitum ubi ex ambabus
partibus sunt gradus ab amphi qd e circu
q' amplio et inde dicitur ambo onis i. gra
dus | et in dicitur ambulo | Ambidexter
qui utraque manu utitur p dextera | A-
mivit i. extraneus ut novenus i. s.
liber

Capitulum Sedecimum

Anus ni ab am qd est
circu q' volutus q' in circu
lo ut ab anna dicta
anni | Inde annulus
li. di sic e anus lunaris
us | vel anculus a vm
i. unus anni | von in grado
terit agnus sunt macta
masculus annuus | Et
ab anus annus a vm
et annuatim advm
i. singulis annis | von h et h annalis
et hec le i. annuus | von Josephus
in s. xvi ho cum augmente annualibus
crescebat | et in annuatim adv | et hoc
annale lis subste vel qd anniversarium
qd est ab anos et verto tunc dies
q' p mortuus celebrat singulis annis
Et ab anus h et h analis et hec le et
h annalis lis liber ubi scripta anni s-
bebat | et anorum a vm i. plurimus annis B
et genus q' ex primus | et h annositas
atis Et ab anus annitarius a vm i.
annuaria officia i. singulorum annorum
et annotinus a vm i. unius anni | von
Josephus in vi ho cialium arriete
cum agno annotino in olocaustum offe
rebat | et h annona ne q' annona
co q' singulis annis innovat | et h ana-
nia hic x lex de anno facta | et h anus
vs vi i. vetula eo q' multos heat anos
ut d' ab a q e sine et nus ut noys
etiam leci di i. prima anus | et h anitas
atis i. vetustas | et h et h anilis le et
hec le | von anulit adv | et h anilitas
atis antiquitas ut vetustas senectus
Et ab anus h anicula aniculorum a vm C
i. anilis ut ridiculosus ad similitudinem
vocum anum dicitur. Et h anus ani pro
po hoi segni possunt sup plaustrum ca-
tas atis | ut h anotes tis i. morbus
qui solet ano evenire | et in h ani:
llistus | et h anulus li sic gignit phi-
loso dicit anulus ab ano ante rotunditate
p dux n. dicitur enim sic ab ano pet
dominicum q' anus i. circulus q' in se
redeat ut anus | et sunt ta gna anulorum

Vngula samatracius limus. Vngula
est gemma. et sic quod sit vngula catinus
ita gemma anuli dicitur antiquitus Sa-
motracius aurea quidam sed capulus
ferreo a loco ita dictus. Primus pri-
mi in Britania inuentus quem
olim Timia uocabat. Vn h' anellus
li. di. et anulatus a um. i. anulum
hns. Vn plautus in pseudolo. Incedit
inquit cum anulatis auribus. et h' et h
anularis et hec re. quod pertinet ad anulum.
et h' anularis ris subst. i. secundus
digitus a minimo quia ibi frequenter por-
tare anulum. et h' anularius rii. qui facit
anulos. et hec anularium rii locus ubi
fiunt anuli. Annus grece cum tergo et
fit hec anutergium gii cum quo terget
anus. Sunt qui dicunt quod anu-
lus non vel ab anno predicta dictus
sed ob alia. fuit enim consuetudo quod si
aliquis fuisset homicida vel adulter
deferret simiam in collo ob suam simie
ad cutum tenere sed quia hec nimis erat
opprobriosum io fecerat ipseque rotundum
que in dedecus deferebat in digitis
et tunc nobiles ceperunt illum facere au-
reum ut argenteum quod magis uidebatur
cedere honori quam dedecori. et ex eo tempore
inoleuit consuetudo ut nobiles deferrent
anulos. et ideo dicunt quidam quod anulus
dictus est ab anos simie. Gell' dicit
quod Prometheus fertur laudedisse circu-
itum digito lapide incluso. qua
consuetudine homines usi anulos habere
ceperunt. et pro gemma cepit eos gestare
in quarto a pollice digito. quia in eo
vena est que usque ad cor pertingit. quam
ornandam et notandam aliquo insigni
veteres putauerunt. Item per compositionem
et ang dicitur bimus a um. i. duorum
annorum. senex quasi bis ang. et in bimu-
lus a um di. et h' bimatus tus tui
i. duorum annorum spacium. et trimus a
um. i. trium annorum spacium quasi ter ang.
et in trimatus tus tui. i. trium annorum
spacium. et trimulus a um di. et quadri-
mus a um. i. quatuor annorum spacium.
et quadrimulus a um di. Componitur
quoque ang cum bis et fit h' et h biennis et
hoc ne. i. duorum annorum. Vn hoc bie-
nium nii. i. spacium duorum annorum. et trien-
nis ne. et hoc triennium nii. quadrien-
nis ne. vn hoc quadriennium nii. et
h' et h quinquennis et hoc ne. vn hoc
quinquennium nii. sexennis ne. unde
hoc sexennium nii. et septennis ne. vn
hoc septennium nii. octennis ne hoc
octennium nii. nouennis ne. vn hoc
nouennium nii. et h' et h decennis et
hoc ne. et hoc decennium nii. et h' et
h undecennis et hoc ne. vn hoc unde-
cennium nii. duodecennis ne. unde
hoc duodecennium nii. Item ang
componitur cum per et fit h' et h perennis et
hoc ne. i. iugis et quasi perpetuus. vn

nota

perenniter i. iugiter aduerbium. et h perennitas
tatis. i. iugitas perpetuitas. Item ang
componitur cum hor et in mutatione et hic hanno
aduerbium i. hoc anno. vn hornus a
um et hornotinus a um in eodem
sensu i. huius anni. et quod unius anni
est sicut in quo huius indeclinabile.

Capitulum xvii

Ango gis xi ctum i.
constringere. unde
Valha(?) sed non sunt
in frequenti usu
et h' et h et hec an-
gens tis. Vn angor
i. constrictus ad um

et h angorona ne quedam dea
sic dicta quia uidetur angores repellere.
et hec antioma tis i. grauiter
loquendi sic sunt sophismata. Unde
Marcianus catholicon perstrinxit antio-
ma. Item ab ango anxius a um
quod componitur per magis. Vn h anxietas
tatis. et anxiosus a um. depo. Unde
Valha anxiator aris. et h' anxi-
atus tus tui. et anxiatus ta tum. Vn
anxiari i. anxie. et h anxugia e
i. unctura porci ut altius dicitur. Unde
Marcianus de ... liberatum sed porcina
uetus anxugia ungitur illi. Nunc dicitur
h anxugia e. et h anxuga ge in
eodem sensu. et utrumque dicitur ab anxior
aris quia reddit homines anxium. Item ab
ango est compositum angiportus tus tui ut
h angiportum ti. i. stricta uia. Vn Te-
rentius in Eunucho. In angiportum deser-
tum inde coram. et h angulus li quia a pa-
rietibus undique angatur uel quia duos pari-
etes in unum iungat et angat. Vnde h'
et h angularis et hec re quod habet angulos uel
est in angulo. et angulosus a um. et angulatus
a um quod est angulare. et h anguis
is i. serpens eo quod angulosus et numquam rectus
incedit. Sed est communis latus serpens tam
draco serpentium. Vn h anguilla le
piscis quidam quia sine squama sit cum angue
similis. et h' et h anguillaris et hec re. et
anguillarius ria rium. et hec anguillarium rii
locus ubi abundant anguille. dicitur etiam anguilla
scutica qua uerberantur pueri. Item ab
ango angulus a um possessiuum. et componitur
cum coma et fit angicomus a um. i. angustas
habens comas. et cum pes et h' et h et hec an-
gipes dis i. habens angulosos pedes sic fuerunt
gigantes qui dicti sunt habuisse anguinos pe-
des ut quia astuti erant ad concipiendas
uel quia serpebant in terram tamen filii eius
considerantes. Angulus componitur cum bis et fit
biangulus a um duos habens angulos. Item
biangulatus ta tum. et triangulus a um. triangulatus
a um. et quadrangulus a um. Vn quadrangulatus
a um. pentagonus a penta quod est quinque. Vn
pentagonatus a. et sexagonus a um. Vn
sexagonatus ... Et nota quod pentagonus et se-
xagonus et trigonus proprie ponuntur sicut
h' quadragonus per talem figuram ▽ et ē de tetragonus.
Item ab ango angustus a um i. strictus
quod comparatur de superioribus. Unde hoc

Vn hec angustia e id est anxietas dolor
in pti ut accipit pro loco stricto et
angustio as uel per subtractionem et
angusto as v. ac. id est strictum facere
et componitur coangustio as et coangu
sto as et ab his omnibus valia Item
ab ango hic angor oris id est anxietas
et hec anxa ze id est auris per quam vas
subtollitur vn et anxatum dicitur vas
quod tales habet aures et hic anger geris
id est spatarius eo quod angeret id est strictim
spata teneat et hic anger ris id est cru
ciator et hic anger rus quoddam genus
specus quod angustose et tortuose ice
bat et hec angina ne uel angnina
e id est tumor faucium et inflatio guttu
ris vn macer in libro de viribus
herbarum Subuenit anginae mellis
mixto quod iugata Item ab ango hec
anchora re ab an quod e circum et a
gos quod e mag et anchora quasi circu
ita mauuata vn componitur coancho
ro as v. ac. id est naue plures Item an
chora est quedam nota que ponitur
in libris et tunc e superior et inferior
anchoa superior se nota sic facta
et et ponitur ubi res mag omnino legitur
anchoa inferior est nota sic facta
et ponitur ubi aliquid inhoneste uel
inconueniens denunciatum legitur Item ab
ango hic et hec anachoreta id est heremi
ta quasi cor angens ieiuniis et affli
ctionibus et tunc hec e non latinum ut
dicitur ab ana quod e sursum et chorus
quasi celeste chorum in mente inhi
tans et tunc hec non est grecum ut no
thu et inde hec anachoresis sis id est
heremus uel uita heremitalis seu
anchoritus uel domus et anacho
reticus a um possessiuum Item ab an
go hec angaria rie id est compulsio
iniusta coactio inde angario as
id est compellere ut iniuste cogere vn in
passione domini et angariauerunt Simo
nem quendam ut tolleret crucem Ihesu
vn valia et hic angarius rii be
dellus compulsor iniustus exactor
vn Iosephus in xiiii libro Ne per
iniunctam iudeorum violenciis angaria
rum subiaceat Ango componitur coango
gis

Capitulum xviii

Ante aduerbium est et significat
locum et tempus ana
logum tempus vn hic et
hec anterior et hec
anterius superlatiuum
non habet et inde antiquus
a um et e antiquus
sicut vetus antiquus quod
comparatur antiquior et superlatiuus vn antiquus
longitudo et hec antiquitas atis id est ubi
quod antiqua habet in memoria ut
praebuit et dicitur a librario quod libra

rius dicitur quia noua et vetera profert anti
quarius vero quia solum vetera antiquus
est dicitur senex et antiquus et antiquo
as v. ac. id est aliquem antiquum facere ut
dicere Item ab ante hic antes sarum
lapides et macie que claudunt vine
as vn et antes dicuntur quasi extre
mi ordines vinearum quia ante stat et
uidet esse componitur ab ante et sto as Item
ab ante et telon quod e longum fit an
tela le id est cingulum quod ante pectus equi
tendit sicut postela dicitur quod postius tendi
sub cauda ut dicitur antela quasi ante
sella et postela quasi post sella et
secundum hoc sit dicta quoddam ornamentum
equi ante et retro ut matica que
ante portat uel retro Item ab ante
hoc anteluum id est plurimum ante urbe situm
quod et alio anteurbanum dicitur et hec
anterioritas atis id est antiquitas et
sic hec antipagmenta orum id est val
uarum ornamenta et ab ante et sto
fit hic et hec antistes stitis id est sacerdos
summus quia ante stat populo vn hoc
antistitium cii id est sacerdocium uel
dominium et hec antistita te uel
antista ste id est sacerdotissa vn Decro
Nobiles inquit mulieres atque illius
phani antistite etc ad magistrum
deferunt et componitur cum testor et fit ante
stor aris id est ante iudicem stare et pro
teste stare ut pro testari et componitur cum
lux et fit antelucanus a um surgens
gens ante die vn anteluçano as
uel anteluco as id est surgere ante die
et cum signum et fit antesignanus ni
id est primipilus vexillifer et cum cena
et fit hoc antecenium nii et hec ante
cena id est merenda sed dicitur quod ante
cenam sumitur merenda quasi vulgariter
est sic in dicta quasi post meridie cedenda
et componitur cum capio et fit anticipo id est
preuenio Item ab ante antea aduerbium
temporis et anti ponitur pro contra vn ab
anti et teses ut terra quod est positio
dicitur hec antitesis id est opposita positio
vn persius Cetera vasis libre
tesis sed id est contraria positio sicut est in
duobus primis versibus Boecii et hic
antiptes dicitur quasi contra Christum et hic
contra nos homines pedes et hec anti
phona e id est contra psalmum sonans
hec quod post illius cantetur ab una parte
quod est sonus in antiphonista sicut
phonos id est sonos Item ab anti hec
antica ce id est hostium anterius sicut postica
ostium posterius vn quidam Fallit anti
cam quem non dixit esse postt nowa sit
vere plures quid esse sit et scripsit

vn et paraphe nyma dicitur ex ea tonce

ctros usq in ostio nemus sto sequi
antica dicitur pro ediue que et vespti:
na dicitur et hic vet ab anti quod est
contra | Et ab anti hec antidotum ti
venenum quod dat contra vita ut illud
quod dat contra venenum ut contra mor
te | et inde hic antidotarius vij libri
quedam contra uaria composita et morbos

Capitulum xij

ec anima me quam
quidam dicunt deriuari
ab alo is eo quod alat
nos | alij dicunt quod est
ab a et neme quod est
sanguine eo quod sit sine
sanguine | alij ab
et heme que est
tribuere eo quod anima vita tribuat | alij
dicunt esse compositum nos vero dicimus
quod anima deriuatur ab animos greco
quod dicitur latine ventus quia quidam putauerunt
vut animam esse ventum quia ore trahe
tur aere vite videatur | Vnde animu:
la le | et hic animal lis | vnde hic et hec animalis
et hoc le | vnde aptus | animalis homo non
percipit ea que sunt spiritus dei | vnde hec
animalitas atis proprietas qua quodlibet dici
tur | Item ab anima animo as re. ac. et
componitur exanimo as id est debilitare et perterre:
facere | et inanimo as id est valde animare
et hic valia | Item ab anima animus mi id est
quedam vis anime et in substantia idem est
anima | et animus et sensus et mens et racio
et spiritus | sed in effectu non | Nam anima
dicitur esse viuificat et membra vegetat
| animus dum sapit et vult | vnde dicitur et sed:
rus | anima hec vite | animus consilij et vi:
goris | sensus est dum sentit | mens dum
intelligit ut voluit racio autem dum
discernit | spiritus dum spirat | ut contempla
| Ab animus animosus a um quasi audax
quasi superbus | quasi fortis et grauatur
et compatur | vnde hec animositas fortitudo
vel audacia | animus componitur cum equus et
fit hic equanimus a um | et hic et hec equ:
animus et hoc me vnde equanimiter | et hec
equanimitas atis id est animi equitas | et
cum vnus et fit hic vnanimus la um | et
hic et hec vnanimus et hoc me | vnde
vnanimiter aduerbium | et hec vnanimitas atis id est
animi vnitas | et cum magnus et fit ma:
gnanimus a um et hic et hec magnanimus et
hoc me vnde magnanimiter aduerbium | et hec mag:
nanimitas atis id est magnitudo animi | vel for
titudo et componitur cum ex et fit exanimus a um
| et hic et hec exanimis et hoc me id est territus
vel mortuus | sed examinatus proprie dicitur
perterrefactus | vnde examiniter aduerbium et hec
tas tis | Item animus componitur cum pusillus id est
paruus et pusillanimus a um | et
hic et hec pusillanimis et hoc me | vnde
pusillanimiter aduerbium et hec tas atis | et
cum longus et longanimus a um | et hic et
hec longanimis et hoc me | vnde longanimiter
aduerbium et hec tas atis | et cum semis et
fit semianimus a um et hic et hec semi:
animis et hoc me id est semiuiuus | et

C Boni quia hic superdicte partes consonat cum
... ... inuenitur composita in secunda
declinatione ut ia ponit sed componitur cum vn
...| Item anima vel anima componitur cum vita
et fit anima ... id est in anima vite
et ... | et quasi inuenitur pro puniet
quod ... pena ... quanto
et quantitate ... qualitas ...
... pene in anima ut ...
... habet ... ad ... punietur
ut ... qua pena sit punietur
Vnde ... pene punietur et
... | Ancilo as
id est ... ut ... vnde ...
... anclabat ... quia ...
... ab an quod est ... et ... eo
... ut ... pro ...
... | Ancla:
... et hec anclia est
... vel sentina ...
in suo libro de ... que de ...
... et hec anclabris
... diuinis ... et
... anclabria di:
ctur | Anclo quod est exanclo as sic et
hauire | vnde Marcianus de capella
ab imis ... exanclata sunt
... | et inde deriuatur | et exancla
D ... | Ancilla le quod est circum quasi
est circa et cilleo es quod est moueo quod
dum circa cillet ad seruicium | ut ab ana
quod est sursum et cilleo quod est moueo ut
supra modo eo quod ancilla sit quasi su:
stentamentum domus | vel ab ancon quod
est cubitum | vnde ancon apud grecos
dicitur cubitus quia curuatur | Vnde
ancon ... quidam rex quia
brachia habuit curua | et inde ab ancon
dicitur ancilla quia curuatur ad seruitium vel
quia sit cubitus id est sustentamentum vel
sustentaculum domus | vnde hec ancillula
la le diminutiuum | et hic et hec ancillaris et hoc
re | et ancillo as vum actiuum id est ministrare
| ut seruire et tunc est neutrum | et in compositione se:
cundum ... ancillor aris | vnde
... | et ancos a um id est curuus | dicitur
proprie de hiis qui habent adunca brachia
vel curua | vel dicitur ancon ab quod
latine est curuum ut iam dictum est | Vnde
et quedam ciuitas dicta est ancon quia
curuitatem quandam habet in portu | vnde
hec anconitas dicitur apud grecos apud
nos autem anconitanus | Ancillo quod dicitur
coancillo as vnde ... | Hoc ana
E tema atis id est damnatio ut ... o
et predicto quod anatema ab a quod est sursum
et tema quedam ... | que
olim ... damnatorum
... | ... de anatema ... :
anatema id est superna maledictio ...
... | vnde anatemo as ... de
... anatematizo as id est maledicere et ex:
... | vnde ... | ...:
... ut de deo ...
... intelligitur ... ab
de angelis et huiusmodi ... ab

ana q̄ e sursu͂ et ge q̄ e t͛ra, vn ana:
gogeticꝰ a hym quī tractat de cele
stibꝫ. Anabatru͂ tri cortina ab ana
q̄ e sursu͂ et batrum q̄ e gradꝰ quia
sursu͂ gradit͛ et extēdit, ut dicit͛ ana
batra gradꝰ qꝛ per eos sursu͂ ascēdit͛
vn Juuenalis et coturnato pedes ana:
batra hyppllo, in utraqꝫ sc̄ae h͛ pt̄
accipi. Ansturare .i. grātꝫ referre.
Antigion .i. valde. Antie ut antile
.i. capilli a frōte dependentes qˢ antole
ab ante uel ab ana q̄ e sursu͂ et ota
q̄ est auris qꝛ sup aures dependēt a frō:
te que sup̄ior pars ē aue. Antera vasa
acuputa uel celata ab an q̄ e circu͂ et
cedo is. Andron interp̄tat͛ uir, vn
andron d͛ locꝰ domicilij ubi uiri mā
bitat, sic genetru͂ dicit͛ locꝰ ubi
mulieres cōueniūt ad texendū sic est
textrinu͂, ut ad p̄stituēdū sic est lu
panar. Beneth em̄ interp̄tat͛ mulier. Ana:
stasis mundꝰ uel resurrectio ab ana
q̄ e sursu͂ et stasis q̄ e status uel
stans qˢ sursu͂ stans uel erectio. Ana
nia gr̄a dei interp̄tat͛ uel et sidrach
lingꝰ caldea qd̄ interp̄tat͛ decorꝰ meꝰ.
Anna gr̄a dei interp̄tat͛ qꝛ cu͂ prius
esset sterilis postea ē fecundata est ex gr̄a
dei. Andreas interp̄tat͛ decorꝰ siue
respōdens aut ostendens, uirilis uel
pudens ab andros q̄ e uir qꝛ uiliter
xp̄o adhesit. Antropos .i. hō ab ana
q̄ e sursu͂ et tropos q̄ e cōuersio qˢ
sursu͂ cōuersꝰ et erectꝰ ut suu͂ crea
torē respiciat cu͂ alia aīalia p̄na
spectant terra͂. Vn quo et fagin͛ q̄ e
comede͛ dicuntur antropophagite
gēs asperrima que hūanis carnibꝫ
vescūt͛ et sūt sb̄ regiōe Syrie.

Capitulum xx

Adromanos uel andro
ma aliꝰ gema initi
odoris et coloris. Vn
et nō h͛. Antrater
lapis p̄ciosꝰ dictꝰ sic
qꝛ ip̄e sit ignei colo:
ris ut carbunculꝰ qui
et antrax d͛ sb̄ candi
da vena precinctꝰ. Cuiꝰ
p̄priu͂ est q̄ iactatꝰ igi naturalit͛ ve
lut inꝰ mortuos extingit͛, sed cōtra
aquis p̄fusꝰ exardescit. Andromada
gema argēti nitore h̄ns et dicit͛
nō ei impositu͂ qꝛ amorꝫ impetꝰ
uel iracūdias extingit͛ domat et
reserenat. Anchusa est herba cuiꝰ
radix cōtrita digitos inficit. Aneson
ut dicit gr̄ce ut anetu͂ ut dicit latin͛
tu͂ h͛ba ē. Anale breue scutu͂ et
rotūdꝰ sic fuit illud qd̄ cecidit de
celo Numa sacrificante, et anale qˢ
anetu͂ .i. rotūdꝰ, ab an qd̄ e circu͂ et

cedo dis, uel d͛ ab an et ale q̄ e labiꝰ
qꝛ circu͂ circa h͛ labru͂ et marginē. Ana
baduͦ e lineu͂ amictoriu͂ scapularum
quo humeri cooperit͛ qd̄ sindone dicit͛
et sic dicit͛ qꝛ ab inferioribꝫ ad sup̄iora
eleuat͛ et portat͛ cōiugit͛ ab ana q̄
e sursu͂. Anaphora est repetitio dicti
dōis p̄ p̄ncipia pluriu͂ versuu͂ ab ana
q̄ e sursu͂ et foros q̄ e ferre qꝛ qd̄
sursu͂ dictu͂ est iteru͂ fert et d͛. Ana
diplosis e qn̄ sequens versꝰ incipit ab
eadē dōe in qua precedens d͛ ab ana
q̄ e sursu͂ et diplosis q̄ e duplica
tio qˢ sup̄ioris duplicatio. Anto:
nomasia ē qn̄ idē nō qd̄ e cōmune
pluribꝫ p̄ excellentiā app̄at͛ alicui
et ab anti qd̄ est contra et noma
qd̄ est nomē et tesis positio qˢ cōtra
et nō cōtra positio nois p̄ noīe. Anti:
teta est cōtra positio ab anti q̄ e cōtra
et tesis positio, sic ubi cōtraria cōtrariis oppo
nunt͛. Antifrasis sermo cōtrario intelli:
gendꝰ ab anti qd̄ ē cōtra et frasis
q̄ e locutio et ut dicit͛ lucꝰ qꝛ lu:
ceat p̄ cōtrariu͂ qꝛ minime lucet, sed
si dicit͛ lucꝰ qꝛ luce careat non
dicit͛ p̄ antifrasim. Et dr̄t ab yronia
qꝛ yronia p̄nūciatioe sola indicat
quid intelligi decat ut cu͂ dicit hoi
agenti male qd̄ bonu͂ est facit qˢ de:
risorie. Sed antifrasis nō voce p̄nū:
ciatis sit cōtrariu͂ sb̄ suis verbis suis quorꝫ
origo cōtraria e. Anapestꝰ grece la
tine d͛ repercussꝰ. Greci em̄ anapestim
repercussꝰ dicūt qui ideo sic dicit͛ qꝛ rep:
cuti a dactilo, est em̄ illi cōtrarius, et dicit͛
anapestꝰ ab ana q̄ e re et pestim q̄
est percussio. Antipastꝰ d͛ pes qꝛ
sit ex cōtrariis sillabis ex breui et loga
et ex loga et breui et d͛ sic ab anti
qd̄ est cōtra et pastos qd̄ est spaciu͂
qꝛ cōtrariis spacijs cōstat. Anathema
maranatha .i. p̄ditio in aduentu dn̄i,
maranatha em̄ aduentꝰ dicit͛. Angi:
stru͂ dicit͛ hamꝰ. Anchoretes dicūt͛
incarcerati ut incastrati ut vicini.
Angree .i. intualla ut cōualles ar:
boru͂. Anquina funis nauis ē quo
ad malu͂ antemna religat͛, unde
Iuuenalis: ab anquina regat stabile
fortissima cursu͂. Anquiromagus
grecꝰ nauigiu͂ est et d͛ sic qꝛ celeritate
suu͂ anchoris et reliqꝫ instrumentis
nauiu͂ mechedo sit aptꝰ. Antrax
.i. carbunculꝰ uel calculus .i. lapis.
Antropomorphite heretici sūt sic dicti
qꝛ in simplicitate rustica deu͂ hūana
credunt habere mebra ab antropos
q̄ e hō et morphos q̄ e mutatio
et thcos q̄ e deꝰ. Antematabole
e cōuersio verbo͂ que ordine mutato
cōtrariu͂ efficit sensu͂ ut ubi uiro ut edā
viuo sed ut uiuā edo, qd̄ et sic exp̄imūt

[illegible]das ut [illegible] ut vindi[illegible]
sis. Antulae grece [illegible] e et e [illegible]
bii q mulieres q co lote illauant [illegible]
fit et acta ad ... utrius gemi-
Antiochia d ab antiocho rege pre
dictam grece ea edificat a quo et re-
liqua alia civitas dicta e. ut dia-
sic ab anti q e gra et odos q e
udor q cu ut gra udor ... anta-
na posita e unde anchistheus a vm
patitur. Anaglifa oru crimines
pictura sit e in ... cetarii
et in alus altaris ... et inanaglif-
fa vasa sursum sculpta ab ana qd e
sursum et glifos qd e sculpe ut sculpta
vn anaglifarius a vm i. sculptor. vt ana-
glifarius h sculptor. Anastropha
stomachi sesta ... qd est vomitus
ut ei qs accepit cibu ut potu in pu
cuomat ... accepit. ab ana q e
sursu et ... q e gibba colli et
strophos ... a ... e ...
he ... e. Ancuba ... gubina
ut ... qd ... e q ... introducta
ab ... q e ... et ... ab Ancea
instrumentu ferreu porte. Andespagus
vir vigilans sicut natus. Andigraduit
et aligraunt ... in sanitate et in firmi-
tate. Ancautinus vel ancecinus pu
ancinu q aquis du re lauat ...
Anax i. rex. Antisfegenua i. figa
Anadiogys i. tediosus. Anatomie i.
apto ut incisio ab ana et tomos q e
sectio ut divisio. Anxiliatres anc.
... Anaresis incisio grecu e. Anace-
phaleosis i. recapitulatio. Antiemica
i. capo... Antraita ut antinia gema
est ... velut scintillatibus gemis
Anceadios civitas ... Anamas ...
tectu. Anonia grece latine ...
i. sine lege et ab a q e si et noma ut
... q e lex q si lege. Anatolim
ut anatosia i. oriens. Anatosim ...
dicit rege. Antigonu ut antigoru i.
quemadmodu ut ... Anodia i. medi-
camina. Antanaclasiu i. refractione
ab anti q e re ut gra et clastos q e
fractio vn dicitur pnoa ...
Anaclasta i. refractiua quadam ...
ad corpora qua ... ...
assignare ... Antapodesis quo-
ties media ... et ultimis
Antigrapho cu puncto nota sic scita
(.) et apponit illis ... ubi in ...
... diversis ... Anisferi
i. ... Anaclade vel anaclitice
geme in ... demonu imagines
evocare dicunt. Antisima d ab anti
q e gra et sima q e ... sic
scita (. qua quida velut ...
h nota po ad illos ... quoru ordo
permutandus e. h cad nota cu puncto
po. in his locis ubi in eod sensu dupli-
ces s ... et dubitat quis ... potius
eligendus sit. Anagrap i. ... ...
ut anagrap i. ... anagrapha ...

Andecabeo ut antecabeo i. ...
dor. Analesis grece resolutio latine
de vn analetica a vm i. resolutoria
vn liber posteriorum aristotelis d liber
analeticorum i. resolutorii. Anachi-
liba est ... CA IIII XI

(C)e apes ... sic dicta
q nascitur sine pedibus
vel apes ab alligando
se pedibus. vn h apecula
di. dr et in ... hec
apis. vel h apicula di-
m plautus h vera
apicularius ... congesta
no ficta. et h apiaster
tri apium ... ut dr ab ape sic calu-
laster a catulo. caluaster a caluo
et hoc apiarium ... i. locus ubi apes
mellificant. qd t apisforum ut apiste-
riu d. et h apiastra auis que libent
comedit apes. t h apiana vitis
q dulces ... sit cuius ...
... colligat ... ab apibus
t h apiago ... cuius flores apes
libent colligit. Et ab ape apiscor
ceris vn ... i. adquirere. vn aptus
a vm q libenter adquirit et ht modu
in ... et e no et no ...
... et vm no ... et ...
... vnde h aptitudo ... i.
... a quo aptitudinalis
vm qd ... aptitudine ... ut ...
... et ab aptus apto as vm ac-
i. aptu facere. et ... adapto as et
coapto as. t papto as. et ab ipse ...
lia. aptus ... ineptus a vm i. indi-
... qui ... s no ht modu in
... et ... vnde
h ineptia ... et h ineptitudo ...
p ... et h ineptiola di. et inepto
as ... i. infatuare ineptu facere
ut ineptu fit. et ... inue-
... ineptias ... ineptiarum ...
in ... et ... apiscor ceris adi-
piscor ... adeptus ... et indipiscor
... ineptus ... in ... cu suo
... adquirere. vn vallia et ade-
... ut adepticius a vm
et indepticius a vm. Item ... hic
apis ... pro rege grecoru qui
in egipto mortuus est et p deo hitus
et in archa positus. vn serapis dictus
e. ... illorum ... archa ... in
qua mortuus ... et ... o me ...
serapis ... Item h apis ...
... sit q de ... solebat ...
... sui corporis solebat ...
... Item h apis d ... apud Et
nota q apes nascuntur ...
... de putridis carnibus boum
ut scabrones et ... de carnibus
... de mulis. ... de
... h apex ... i. sumitas
(C)apsinus.

qd enim in summo e a pedibus remotum
e et apex huius dr lra et hec apices
dicit lre ie qe alte et in frontispiciis
murorum fiebant sed quelibet lra dicit
quasi apex vn in evangelio vnus apex non
preteribit a lege donec hec omnia fiant et
in principiis librorum et in titulis le-
gum et apex ligamine et apex dicitur
pileus subtilis quo gentiles sacerdo
tes utebant et apex summitas galee
s conus in que caste ponunt et
sm hoc apiculus li dim quod et pro lra et
pro ligatione quo philateria dependet
et pro filus accipit et in apiciio ap
ate cum s ligac v at vn apiciatus
a vm et apiciatus a vm in eodem sensu
s ligatus et ab apex hec apium ij herba
ba qua solebat coronari apices s
capita hominum seu summitates et
apiciosus a vm s calvus capitis cuius
summitas apparet hec apex dr ab ape-
riendo eo quod feriendo aperiat os et
dr apex quasi apfex a feritate quasi
f in p vn hic apexculus li di et hec
lapocclazius vij s effractor domus
et apring a vm et aprinus a vm
et aprugnus a vm s apring unde
macrobius de saturnalibus in suma
cena fuerunt sincipiti et aprugnum
et patina piscium Aper quod hec vo-
lutabrum bri quasi volutaprum s inuolu-
cro aprorum vel locus inmundus ubi vol-
untantur et non dicitur nisi apru et ver-
re et nefrandis et nefrande aper
dr silvestris verres de domesticus
porcus hic non testiculos nefrendis dicitur
domesticus porcus carens testiculis et
a ne et frendeo quod non frendet dentibus
ut aper et verres et hic nefrendis
huius nefrendis idem est quod scropha do-
mestica et hec et hic nefrendus s infans
dis porculus ut lac adhuc lactens quod
non dum dentibus frendeat et in nefrendius
a vm et nefrendius a vm et inefre-
dius a vm ut nefrendicia caro et
nefrendicium frendum et in hec nefrendi-
cium cij s illud annuale tributum quod
rustici suis dominis circa natiuitatem
dni solet afferre et est quidam p[ar]ui
pueri discipuli suis doctoribus apportant
dum in sunt carnem ut porcellus et
huius di Apolectorium vestibulum ubi
vestes abluende exuunt et deponuntur
ut sumunt ab exuendo dictus grece
enim apoleonius exue dicitur Apolo-
gia excusacio ut inusio ab apo quod e
re et logos quod e sermo quasi sermo re-
lacio vel inusio vn in decretis glosa
at apologia et e posita apologia
ubi pro defensione ut negacione sola

na in ca solet quidam accusatibus unde
vn apologeticus a vm s accusatorius
ut ... Apposima vis contraria
herbarum ab apo et sima quod e vis
vn quatuor vis poreius sim ut apposi-
ma perdit huius Apoplexia est subita
sanguinis effusio qua suffocati intereunt
et dicta ex de letali percussione repentina
casu fiat greci enim percussionem apople-
xim vocant Apud quod pro pro dr stabit
ut veteres pro apud ad sepe usi sunt dua-
bus lris mediis subtractis Aposteme
atis dua humorum collectio in corpore
et dicta a collectione humorum unde greci
apostemas collectiones humorum uocant
Apagesis s sta in pace ut habetur
pate aliquid vn terencius obse-
cro mi ho apagesis Apage s reci-
de vel vade Apagethe s recedite
vadite ut state in pace et videtur
inclusus esse adverbia sed ra nisi quod videtur
hec discrecio numerorum quod apagesis et
apage referunt ad vnum unum sim rez
s ad vnum apagete vero ad plures sed
forte hec contingit non ex ui adverbij sed
ex ui vocum quas in se habent Apophia-
gisma signaculum anuli quod tete insi-
gnit Apostrophagis est defectus oracionis
Apodisis vnitas vel unius Apodix
socia ut comes Apodyxen ostensio
fantasia placo exemnitu vthi et ptas
Apocrisis s depulsio Aporia s
vnius Aporia vie penultima cor ta
dr paupertas aperacio labor languor
stimulus ictus vulnus cura tedium res
molesta fluxio tristicia et ab ab
et poros quod e lapis minimum forame et subti-
lissimum in corpore e per quod sudor emanat
unde super illud eccl xxviij sit aporia
homini in cogitatu dr glosa s fluxus di-
uinacio stimulus molestia Item super
illud Corinth iiij Apporiamur dicit
glosa s paupertes sumus Aporos grece
s paup latine vn sm istam glosam
Aporia e paupertas Item super illud
Ysaye xxiij apporiatus e dicit glosa
s contristatus e de infelicitate corum
et sm hec apporia idem e quod tristicia
Item dr papias Aporia grecum non est
est at fluxio ut feces vel reliquie
sordes elementorum que in aere purgat
non gignunt diuerse arbores et lapi-
des in terra Apennini dicti quasi
alpes acuta penni enim antiqui voca-
bant ut apennini quasi alpes peni s
hanibalis per quas hanibal dux fecit
via dum romam peteret Apacia sit
Apasia grece latine dr inpassibilitas
ab a quod e sine et pate quod vel pasis quod
e passio Apaclon grece latine
dr sella Apostasis vel apotasis

.i. affirmacio uel negacio. Apostasis ut
apocatastasis omnium rerum reuolucio.
Apocalipsis interpretatur reuelacio quia ibi
manifesta sunt que erant abscondita
et est compositum ab apo quod est re
et calipsis quod est reuelamentum in apoca-
lipsis patet. Unde apocalipsor aris .i. re-
uelare. Apolitus dicitur quedam herba
quorum auctor apoles fuit. Apolma-
ciste dicitur quedam herba. Ab apolmac-
aponus .i. dolens. Apophoreth .i. ad-
quirit. Apoplexia quod priuatus omnium
arma creata sunt ut cedes faciat.
Apiferna fines quod cornibus antenne
a dextra sinistra quod reducit ut uetu-
sa ab a quod est sine et pes dis et fero
per longe quod pede mali uel ueli se-
quit cornua uelis. b Apogeum est constru-
ctum edificium sub terra quod nos antrum
uel speluncam dicimus ab apo quod est de
et ge quod est terra et inde dicitur apogeum sub-
structura subtus terram ab apos quod
est sub et ge quod est terra. Apoplexia
subitanea capitis superflua redunda-
tas. Apitoreng quod relictis caret inda-
tis. Apopempeus .i. emissarius. Opera-
sia quedam uidecorum. Apolesmia distio
et consummacio disputacionis. Hec apoca
est scriptum quod creditor dat debitori
solucionis in quo creditor profitetur se
accepisse denarios debitoris sibi et
in eo dicitur confessio et securitas quam
debitor reddat solucionis et ab apo
quod est re et capio pis quod est recipio
pis quia receptio quod recipit soluto
debito et componitur cum anti quod est contra et
hec antipoca ce scilicet scriptum quod debi-
tor solucionis dat creditori in quo debi-
tor notat se soluisse tantum ex tali
causa et sic quia contra apoca datur unde
quidam. Apoca soluenti datur anti reci-
pienti

Capitulum xxv

Aqua secundum ysidorum ab
equalitate superficiei
dicitur unde hec aquula le
diminutiuum et aquosus a um .i.
aqua plenus et comparatur
sio ssimus et inde dicitur
locus aquosus. Aquosus uel
aquarum. Unde hec aquosi-
tas atis .i. inundacio aquarum et aquo-
se aduerbium. Item ab aqua aquaticus a um
et hic et hec aquatilis et hoc le pro
eodem. Et hic et hec aqualis lis .i. uas
aquatile latum et grossum. Unde plautus
date ista sella ut sedeat et aqua-
lim cum aqua. Quod quandoque accipitur pro
grosso uentre et tunc in uel hic aquali-
culus li dicitur .i. uentriculus. Unde persius
pinguis aqualiculus pro penso sesquipede

extat. Item ab aqua hic aquarius rii pro
quodam signo celesti eo quod tunc cum sol
fuit in illo signo abundancia est aquarum.
Et aquarius a um dicitur fluuius
qui portat aquam. Unde aquaria dicitur
ancilla a qua aqua defertur. Et hic aqua-
riolus li dicitur fluuius inde ... quod crebro
ferat aquam ad eam mundandam et uenu-
standam. Et hec aquatina ny sentina
B capiunt ideo sic dicta quia primus su-
scipit aquam defluentem ex toto corpore.
Item ab aqua hec aquitania et sic
quia ab obliquis aquis lingua perlenim
orbe clauditur ut dicitur aquitania ab equi-
tate aque illius fluuij quia fere undique
aqua cingit. Ut est per giram. Quia obli-
que eam cingit. Item ab aqua hic aquilo
onis est uentus aqua quia uetus est
fortis et constringit aquas. Et aquilo
est niger et constringit aquas antiquis per nigerrima
la unde dicebat antiquitus per niger ... nigra
gra. Unde aquilenus a um .i. niger
uel fuscus. Et hi aquarij heretici
sunt qui sola aqua in calice
solebat offerre. Et per compositum hoc aque-
ductum ctus .i. aque ductus quod et hoc
aquaductile lis dicitur .i. uia per quam
aqua ducitur et agitatur de uno loco.
Et hec aqualicium cij quasi eodem uel
guttatorium quia per illud aqua educitur
C .i. fundit emittit. Aqua componitur cum uomo
uis et fit hic aqueuomus mi quod aquam
uomit. Et cum bibo et fit hic aquelibus
bibi qui sepe bibit aquam et possit
declinari ab ictore. Item ab aqua aquor
aris depo. Et componitur adaquor aris pro
eodem .i. ad aquam ducere ut portare
animalia. Item tunc inde actiuum adaquo
as ut in theodolo. En adaquat
gregem et releuat calorem. Ar-
guo is ui ac .i. conuincere accusare ut
collige. Unde papias et hec arguta tus
tui quod in talibus comparatiuis ... secundum
quod est nomen. Argutum .i. breue. Et ar-
gutum .i. sonorum. Et argutum .i. callidum
ut arguta putida .i. callida et com-
parator ssimus. Unde hec argucia .i. calidi-
tas uersucia dexteritudo. Et arguti
adverbium .i. argute dixit. Et ab argutus
D arguto as. Uelut i. impugnare reprehen-
dere se defendere et componitur. Unde in-
lud. Item ab arguo hoc argumentum ti
quod talibus modis dicitur. Et enim argumentum
fitta que tamen fieri potuit ut comedite-
cum. Et est argumentum prium opus pre-
missum in quo tota materia sub compendio
opus publicat. Et tunc dicitur argumentum quasi
argutum .i. callide inuentum. Et est
argumentum rei dubie probamentum. Unde
argumentosus a um plenus argumentis et
quandoque expeditus. Et componitur ssimus
Unde hec argumentuositas tatis. Et

argumetor aris v. depo. vn valia ter
trix rio et argumeta° i. argute
mete oro. Coarguo gt coarguo is re
darguo is et hic valia Ca^m xiii

Rcos ces, cui v̄ ar. su
h.m debet esse arcu
tu tu sed p sincopa
dr artu tu. h m o
fit arto as v. frec
i. frequet' arto ul
coartac'. vn h' et h
artabilis et hc le.
7 h' artauis xy. et
artauus vi in eod sesu i. cultellg
scriptoru. et gt coarto i. sit artac
vn valia. et ab arceo arcesso is
desideratum. et arts a vm i. strictg qd
gpa cior sinig. vn arte cuis sime
adúia. et arctim i. strictim Itē
ab arceo h' archa dic qr arceat
et phibeat uisu. vn h' archarius
xy q fat archas ut q' custodit
eas. et h' arcula le. di. unde h'
arclarius q' fat arcas ut q' custo
dit arclas Itē adiectiue pt dici ar
charius a vm qd ptz ad archa
ut ad archariu. et ab archa ar
changa, a vm i. secretg a vm. a
quo ceter' arcet. et hc arcinini
i. librariu armariu. vn Iosephus
in xx lio armatu h' in arcinius
syrys de salmanazar gsc̄pta sut
Itē ab arceo h' artus tus tui i.
mebru qr nervus artat'. unde
artuosus a vm i. mebratg. et h'
articulus li di. pivus artg ut e digi
ti pes. vn articulo as i. copulo as
Itē articulus dr q prosop apud gre
cos sola relacoz seras. vn h' et h
articularis et hc re qd ht officiu ar
ticuli ut h' 7 h' 7 hc. et articulus ol
dr sinus Itē ab artus artuati i.
mebrati. et h' artesis sis i. artuu
morbg vn prudenciaus in lio ymnor
nodosa quos podagra distorquet
et artesis. vn articus a vm ille
q' ht infirmitate in artubg ex cosue
tudie velut media volt q' quada
nodositate in mebror patit luctis
et in eode sesu dicit' arcticus a vm
et ab artus artuo as qd no e in
usu s gt coartuo as i. diuide meb'
7 deartuo as sitr p diuide' et p'ac
e diuide' 7 separare artus a se inuice
ut de gallinis et sitibus et hic valia
vn plautus in captiuis ego eruna
tus 7 deartuatus su misex Itē nunc
h' artus ti ut artos gtce p ursa p
illo sig° celesti. et arctos gcē ur
sa latine. vn articus dr tu polus ux
artu qz circulus icludes illa q' e se
ptentrionalis dr 7 sitr antarticus e d'
tu polus oppositus qz circulus oppositus

et gt artos cu filare qd e amare
ut filos q' e amor et fit h' arto
filax qi amas ul amas ursa q' ea
p sequitur ut e maior ursa. et eade
dic arturus qr arton ursa i. ur
sa amas ut e aliud signu arturg
sut boetos ut dicut Itē ab arceo
h' arx cis pro rota qr arceat ho
stes. vn h' arcucla le. di. et p gpoz
h' artubulus by ille q' cubat in ar
ce. et ab arceo h' arcus cus cui qr
arceat hostes. vn h' arculus li. di.
et h' arcuites tis sagittarius cu
arcu equitas sic erat et parti.
et arcuo as i. curvac'. vn
valia. et arcuati adv i. curvati
camerati. et gt arcus h' et h' et hc
arcipotes tis et arcitenes ut arci
tenes sm antiquos qui dicebat
arquus p arcus Itē arcus dr for
nix qr sit arta curvacoe curbatus
et ab arceo h' ars tis qr regulis
nos arceat. et e ars arta liberalis
artificiu qd e factu manibg ul
dr ars ab arctes qd e utus. vn hec
articula le. di. et h' et h' articulari
7 hc re qd ptz ad arte. vn h' et
artitus a vm i. bonus artibus instrctus
vn artite adv i. ingeniose. et hc
artenum pimi velu ut gtg nauis
quo in dulcibus poeuus vtim aquis
tunc eos 7 h' artemo onis p eod.
vn in actibus aplor et leuato arte
mone sm aure flatus tendebat ad
litus. Comp ars cu in ut h' et h'
et hc inexs tis q' ad nul faciend ul
faciend e aptus 7 gpa cior sinig.
vn h' inercia cie. et inertius a vm
i. ignauus ut ignarus p'mus. et h'
inerticula le. di. vitis nigra est qua
greci amaraton vocat boni vini
et leuis. vn et sic dr qr iners ierpel
ladis nervus habeat. Comp cu
facio 7 fit h' 7 h' artifex cis. et in
hc artificiu cy. vn artificiosus a
vm. et h' et h' artificialis 7 hc le
7 h' artificina ne i. locus ubi artes
exercet'. Comp cu solon qd e inte
ul qd est totu 7 fit h' et h' solers
tis i. sapiens 7 gpa cior sinig. vn
h' solercia cie et dr solers qi sollus
ul totus in arte. et gt ars cu recos
qd e raro 7 fit h' artorrea i. qz
nibus artificiose gtus ut ab artos q'
e panis. et recos eadē in artorrea c
abus ex pane ut pasta et carne. vn
persius vos nisi condimen dedi arto
reas qz pepello. et cu copos q' est
panis 7 fit h' artocopus pi i. pistor
qi artifex panis. vn iuuenalis
Salua sit artocopi reuerencia ul
artos ut dctm e dia panis. copos
labor in artocopus panis elaboratus
ad usu seu opus dui Itē gpo cu

apt͛ et h̄ artopta pte ·i· vas artifia:
aut operatu͂ vn̄ plaut͛ in aulula
ego artopta hīt q̄ ex⁹ uicīa pistor
Ab arteo h̄ et h̄c et h̄ artos os
·i· fauaosus vespertellus et ḡra· vn̄
arto ·i· stricto ḡ cū ute ·z· fit h̄
artetale e q̄ arcta acie mal seqtā
per quā g̃it et mtrat aer ·z· sp̄s. vn̄
artetiat͛ a vm quoq̄ fautes tou:
matisat· vn̄ h̄c artetharia a me:
dicia que pdest meatuu guttiue
Artco q̄ ᵹartco ces vn̄ valia
ᵹartat͛ tus tū ·i· ᵹtraco uel collectio
homi in expedicōe· vn̄ h̄c ᵹtreriū
et ab ultio pri⁹ ᵹtato as· fec· vn̄
exstatio a vm· Et nota q̄ ᵹtatus
hic dicit defatigatus ᵹtatus arti:
bus asuet⁹ et instructus· Ab q̄ cū
con et fit coarceo ces ·i· constringe
Unde valia· et h̄ et h̄ coarcibilis
·z· h̄c le· et coarcibilit adu̅· et h̄ car:
cer ceris eo q̄ reos coarceat m͛st:
ḡtas ḡe dicit ubi rei includunt
s̄ in pl̄i arcus vn̄ quadrige emittunt
hit repagula ante posita et carcer
q̄ carbes reos et q̄ lethia· vn̄ h̄
carcerarius ry q̄ carcer̄ seruat ut custo
dit· et carcero ras qd̄ n͛o ē in usu s̄
incarcero as p̄ ḡpo ·i· in carcere mitte
et h̄ et h̄ carceralis et h̄c le· tūt bilis
le· Artco sm̄ x et ḡtu q̄t ac·

Ca^m xxiiii

Aro as verbum neu
tre sm̄ ysidoru dicta
ab Iove eo q̄ p̄ius
circa aratra fiebat
vn̄ h̄ arator Iovis·a·
quo h̄ aratorc⁹ di
·i· pariu⁹ arator et h̄
et h̄ arabilis et h̄c le
qd̄ ḡ inarabilis le·
et h̄ aratura re ·i· aratio· et arato
rius a vm locus qui p̄t arari· et h̄
arula le di ·i· fossa parua adinstar
sulci aratri· et h̄ aratrū tri·
vn̄ h̄c aratellu li di· sic a cerebro
cerebellu di· Ab aro h̄ ara q̄
ut aratoru vn̄ puenerunt solet ara
institui· ali dicūt q̄ dicuntur ab
ardeo eo q̄ uictime ibi arde:
ant· vn̄ h̄ arula le di· et h̄ ariol⁹
li ·i· diuinator qui circa ara idolorū
nepharias preces faciebat et fune:
sta sacrificia· vn̄ ariolor aris v
·depo· ·i· diuinari vn̄ valia· et h̄ arra
e dicit ab ara q̄ cū aliquid vendit
vel emitur p̄ certitudie datur ut non
reddatur tuncq̄ pigno s̄ ut p̄t de
corpe pri et ideo ab hara dicatur
q̄ res que ingerat adeo ratad
esse q̄ testib⁹ fiet festa· et in p̄ ḡpoz
hīt arrabo onis ·i· vadimoniū· vn̄
Terēcius in tria comedia Relicta
arrabonu est· et h̄c arrabo di͛ bona
arra sic que datur p̄ bona re ut

p̄ ḡiugio que uo dat p̄ mala re ut p̄
fornicacōe no est arrabo s̄ arra·
uel arra d͛ a re pro qua datur· Ara
q̄ inarro as ·i· arram p̄ aliquo dare
et subarro as q̄ laterit arra dare
ut annulo suo subarrauit me· Ara
q̄ cū specio ·z· fit h̄ et h̄ aruspex
picis ·i· diuinator q̄ aram inspector
vn̄ Iuuenalis varios sed sed fatum:
spex· vn̄ aruspicor aris ·h· depo·
·i· diuinari vn̄ valia· et h̄c aruspi:
ciu cii ·i· diuinacio· et h̄ aruspicina
ne ·i· dom⁹ aruspiciu ut locus ubi
diuinatur· Item h̄ q̄ ara d͛ et ara al:
tari et pro stabulo porcorum· Sed ara
p̄ altari prima producit et no aspi:
ratur· hara pro stabulo porcorum p̄ aspi
rat et aspiratur· vn̄ illud Est hara
porcoru ubi ceruis et no ara deorum
Ab ara zin ysidorum h̄ aries tis
q̄ p̄mo in ara immolatus fuit· vn̄
et sortilegus adducat in cē aries ma:
ctat ad aras· uel d͛ ab areos ·i·
a mare· vn̄ et in grege arietes
mares vocat· ut dicit ab areos
q̄ ē virtus q̄ maioris virtutis sit in
grege· vn̄ h̄ arietul⁹ li di· et arie:
tinus a vm· Et nota q̄ aries d͛
p̄ vertice et p̄ illo instrumento q̄
murus quaciuntur qd̄ impugnat muros
in modum arietu pugnaciu ut q̄
fit in summo cū cornib⁹ ad similitud
arietis· vn̄ et arietare dicitur cū
illo instrumento percutere· et arietare p̄
ad ductus quando sic in hpc coruldi
Ab ara h̄ arabia e que sacra
interp̄tatur q̄ regio illa thuris abun:
dat· hīt greci ea eudomon· Hū
brei noiaverut· ca s̄ ut volunt
est et Saba a filio chus q̄ dictus
Saba· vn̄ h̄ et h̄ ar arabs bis·
et arabicus a vm· vn̄ arabia dicit
se quida h̄ctia q̄ arabia greciti
ordines aias cū corpe mori et in no:
uissimo utriumq̄ resurgere Ab aro
h̄c aruum vi vn̄ h̄c aruiculu li
di· et h̄ et h̄ arualis et h̄c le· et
h̄ aruina ne ·i· pinguedo que s̄
specialiter porca· vn̄ h̄ aruinula
le di· et aruinosus a vm· ut aruı:
nolus ·i· crassus ·z· durat sor simno
et aruinul⁹ a vm pinguis uel pin:
guatus· aruum q̄ cū ambio et
fit h̄ ambaruialis lis ·i· hostia
cū qua ciuitate ambiebant ut
ambibat que cū ero d͛ ambarvale
ut amburbiu ab ambio et urbs
Aro q̄ cū ex et fit exaro as ·i· desc:
be ut valde arare· et cū per et
fit paro as· et cū ob et fit obaro
as· et hinc valia· Aro le· sc· ne·
p̄ exaro pro describe qd̄ e etiadm

Capitulum xxv

kok

dica

Arceo es .v.n. et caret
sup. ut .i. (con)p(re)he(n)de(re) vel s(ecundu)m aridi-
tat(em) sicut herba arida
a vim q(uo)d gnat(ur) et sinis
Unde h(ec) ariditas atis
et co(m)ponitur paridus a vim .i.
valde aridus. Ite(m) ab
arceo sco as inchoatiuu(m) (et)
co(m)ponitur marcesco cis et
exaresco cis. Et ab
arceo h(ec) area e. loc(us) ubi frumentu(m)
terit(ur) q(ui)a n(on) triturat(ur) ibi nisi aridu(m)
vel d(icitu)r area q(uasi) erea q(ui)a eradat(ur) pro
triturandis frugibus. Po(nitur) et(iam) pro do-
mus latitudine et p(ro) maius q(ui)a latu(m)
et spaciosu(m) est et p(ro) tablaru(m) equa-
litate. Et in h(oc) s(ensu) h(ec) areola le .di. Et p(ro)
co(m)po(nitur) arapagare .i. (con)fodere ut scultore
ab ara et po(nitur) simpl(ic)it(er) pro (con)fodere.
Et (com)po(nitur) ab area et pago q(uo)d est
villa unde arapagatus a vim .i.
ab area (con)fossus. Unde plautus in au-
laria ointu(m) michi intus arapaga-
tu(m) est. Et ab arceo h(ec) arena ne. Unde
h(ec) arenula le .di. Et arenosus a vim
Et arenarius a vim q(uod) possessiuu(m)
arenariu(m) loc(us) arenis plen(us). Et h(oc)
s(ecundu)m macrobiu(m) de saturnalibus. Hoc
lardu(m) di. d(icitu)r ab arceo res eo q(uod) sit
large aridu(m). Et in h(oc) lardaru(m)
loc(us) ubi tenet(ur) lardu(m). Et ab arceo
h(ec) arista te q(ui)a p(ri)mo arescat .i. spica
vel spicta et spicatu(m) unde h(ec) aristella
le .di. Et aristulus a vim s(ecundu)m d(ict)o in
aristatos pisces qui plures h(abe)nt ari-
stas. Et aristor aris de(po)n(ens) colligere
aristas .i. spicas. Ite(m) ab arceo h(ec)
arena no(n) ab adherendo in fabrice
ut dic(un)t quida(m). Unde arenulla le .di.
Et arenosus a vim plen(us) arena. Et
arenarius a vim (et) ut q(uo)d sit de
arena vel arena dic(itu)r ab aro as
p(ro)p(ter) g(ra)n(u)m. Et ab arceo h(ec) araneus ei
vermis in aere sedes et tela facie-
ns. Unde araneolus li .di. Et h(ec) ara-
nea. Et h(ec) araneola di. S(ed) melius
est ut ista deriuet(ur) ab aragne
que fuit mutata in aranea. Ite(m)
ab arceo et feros q(uo)d e(st) ferre dic(itu)r
h(oc) aristoferu(m) vi .i. vas ad pot(us)
et ad prandia deferenda rusticis
in agros aptu(m). Et ab arceo p(ro)p(ter) g(ra)n(u)m
eo q(uod) no(n) sit aridu(m) q(ui)a operatus s(ibi) p(ro)
indiget h(oc)c vinu(m) ut aqua sit
in eo qua utat(ur) vel vas ubi
reliquie arboru(m) ponu(n)t(ur). Et s(ecundu)m C
rabanu(m) h(oc) ordeu(m) dic(itu)r ab arceo
eo q(uod) citi(us) aliis frugibus arescat
ut ordeu(m) d(icitu)r q(ui)a ordine h(abe)ant eius
spice. H(uius) p(ro) ra(tione) s(ecundu)m gra(m)maticam plu(ra)liu(m) gradi-
tu(m) dicit(ur) q(ui)a spice eius ordines
habebat q(uo)d quida(m) grecum appellat

q(ui)a a(n)i(m)alia nichil q(ua)m triticu(m) pascat
et hoc salubrius q(ua)m malu(m) tritic-
u(m). Et aliud districu(m) q(ui)a duos ordi-
nes h(abe)at h(oc) plerisq(ue) calaticu(m) vo-
cat. Et tercium trimense ut trimestre
q(ui)a cu(m) cogit necitatis verno t(em)p(o)re
seminatur et celerit(er) colligitur.
Unde h(oc) ordeolu(m) li .di. Et in h(oc)
ordeol(us) li .s. paruissima collectio
in pilis palpebrarum in me(dio) lata
ordei granu(m) simulans unde et d(icitu)r C
ite(m) ab ordeu(m) sordeiceus a vim
vel ordeaceus a vim. Et h(oc) orreu(m)
ei q(uasi) ordeu(m) ubi repo(nitur) ordeu(m) (et) gnat-
ti(m) loc(us) ubi repo(nitur) qu(e)cu(m)q(ue) annona
d(icitu)r orreu(m). Et ab arceo h(ec) arundo is
q(ui)a cito aret et h(oc) dicit(ur) foliu(m) de-
pendens in stipite simpl(ic)it(er) p(ro) canna po(nitur)
unde arundineus a vim. Et arundi-
natus a vim. Et h(oc) arundinetu(m) ti
loc(us) ubi arundines crescu(n)t. Unde in
h(oc) sapiencia de iustis dicit(ur) tanq(uam)
scintille in arundineto discurrent.
Arceo co(m)po(nitur) marceo es et exarceo es.
Et inficitur arcere co(m)po(nitur) cu(m) facio. Et
fit arefacio as. Et cu(m) fio et fit
arefio is .i. s(ecundu)m arid(itatem). CXXVI

Arbor vel arbos s(ecundu)m
ysidoru(m) sic herba d(icitu)r
ab aruis q(ui)a terre
fixis radicibus adheret
vel arbor ab herbe
eo q(uod) ad modu(m) herbe
pullulet nascendo p(ro)
eam iacto semine her-
ba orit(ur) de hic cresce-
ns surgit in arbore et in paruo
t(em)p(o)re qua(m) herba uideas arbustu(m)
suspicias et est arbustu(m) arbor no-
uella et tenera in qua insercio
p(otes)t fi(eri). Ab aruo ergo deriuat(ur) herba
Et ab herba arbor ut arbos. Et
videt(ur) arbos h(oc) dici de fructifera
et sterili. Unde h(ec) arbuscula le .di.
ut arbuscula et arboreus a vim
Et arborinus a vim possessiuu(m). Et
h(oc) arbustu(m) ti loc(us) ubi arbores
crescu(n)t et p(ro) ipsis q(ue)q(ue) po(nitur). Et p(ro)p(ri)e
p(ro) nouellis et arbustu(m) q(uasi) arbor
staco vel hasta. Et h(oc) arboretu(m)
ti pro eod(em). Et h(ec) arbutus ti no(men)
cuiusd(am) arboris cuius fructus h(oc) arbu-
tu(m) ti dici(tur). Et in h(oc) arbutetu(m) ti loc(us)
ubi arbutus crescu(n)t. Et arbuteus a
vim de arbuto g(e)n(er)is. Et nota q(uod) q(ui)d(am) ho k
dicu(n)t q(uod) arbustu(m) h(oc) dicit(ur) de maio-
ribus arboribus. Arbutus vero est g(e)n(er)ale
no(men) om(n)i(um) minoru(m) arboru(m). Arbutu(m)
g(e)n(er)ale no(men) om(n)i(um) fructuu(m) talium arbor(um)
s(ed) teneat(ur) ut p(ro)prius. Arthos grece B
princeps latine in archia .i. p(ri)ncipatus

et p apoz h' et h archimadrita te .i.
princeps ouium / sia madros d'oue
et p traslaciõz dr quia de pastorib'
spualib; / et gt cu cosmos qd est
mūdg et fit hic cosmarcha che .i.
pnceps mūdi sic fuit Romanorum
impator / et in h cosmarchia e
.i. eius principatg / et lai typus qd
est figura et fit h' archityp' pi .i.
princeps figularum et pt poni adie
ut archityp' a vm ut architypg
mūdg sz principalis figa sensibilis
mūdi / et cu penta q est quinq et
fit h' pentacontarchus chi .i. pn
ceps et magr sup quinqz homines vn
in .i.o li.o machabeoz / constituit
iudas duces ppli tribunos et
pentacontarchos / et cu monos q
est vnu et h' monarcha che .i. pn:
ceps vnus cum scz ut vnicus pnceps
in aliquo regno / et inde h monar:
chia e eius ptas / et cu tetras qd
est quatuor et fit h' tetrarcha che
.i. pnceps qrte ptis ut sup quatuor
/ et in h tetrarchia, chie cuius ptas
/ et tetrachare .i. principari sup qtu:
or / vn Oracius in li.o epistoz / tetra:
chae olens arcedes sciay ad vnctu
/ et cu geng et fit h' genearcha
che .i. pnceps et caput totius gns
/ et h' ministerarches chis .i. pnceps
ministeriy / vn prudencius in li.o ymnoz
ipse ex omnibz ministerarches madit
/ et h' gerarcha che .i. sacer pnceps
sic est epus a gera qd est sacru
ut petrus / in hec gerarchia e
eius ptas, et cu topos qd est totu z
fit hic toparcha e .i. pnceps sup
totu / vnde iosephus in octauo q'ui
dona arabie toparche reges q
mittebat / et h toparchia eius ptas
et toparchus a vm / et cu comes z
fit hic comarchus chi .i. pnceps sup
comites / et cu dece et fit hic de:
marchus chi .i. pnceps sup decez
/ vn plautus in curgulione nec
comarchus nec demarchus ne cu tata
gta rex / et cu, marcra qd e marcellu
et fit h' archimachius chy .i. pri:
nceps coquoz qd et h' archicocus
ci dr / et cu genesis qd est nata
et fit h' archigenes nis .i. pnapa
lis medicus / et cu logos qd est smo
z fit archilogus a vm .i. pnceps ut
pmus in smone / vn hec archilogiu
gii smonis pncipium / Itē gt archos
cu epus et fit h' archiepus .i. pn:
ceps epozu / et h' archipsbit' pnceps
psbiteroz / et h' patriarcha pnceps
patrum / et h' et h heresiarcha che
pnceps heresis / et cu leuita et dia:
conus qd idem e z fit archileuita /

et h' archidiaconus ni .i. pnceps diaco:
norum vel leuitaru / et cu potest
as z fit h' archipotens magnus po
tateo / et h' archangelus li pnceps
angeloz / et h' archigallus pnceps
gallorum illoz sacerdotu / et h archi:
triclinus ni pnceps triclinij qd
est domus trina sessione ut gulia:
cu ordinata / et hic architector
oris pnceps i edificando tectu et
forte pt dici v' architector aris .i.
facere tecta / et inuc' h' archite...
ti id qd architector / et forte cum
pluribz ptibz gt archos quas pt
plialitatez vel mimg latoru dili
gens inquirendas

CA XXVII

Armus mi .i. scapula
humerus sz humerus
pie homi sz armus be:
stiarum / in hys Raba
nu h' armelaus lai
.i. vestis humeros tm
tegens sic scapulare
monachoz / et hoc
armullu h vas vina:
riu aptu ad portand
in humeris, et h armilla le .i. tor
ques uel brachiale / dextrochium
z st ppe uiroz ab armoz uirtute
collate uictorie causa que olim
uitele dicebat' cedi et druli uel q
in armis .i. humis portat' seu
ferat' / sed armilla pcipue mulicz
lacertis extendit' aullh vo rotundg
fit / et hec armellu vas fictoru sa:
cror ut uictimaz / et h armelau:
sa vestis sic dicta q ante et retro
diuisa et apta est in armis tm
clausa q armis clausa et abla
ta sit et est sclauina / Itē ab armus
h arma orum quia eu tegunt ut q
armus .i. brachys exercet' et dir
gnat oim gnm tela, sed in ppe
arma quibz defendim' tela qbz
oppugnamus z que mittim' / vn ar:
mo as .i. ar. c. ost. et in valia
tor trix cio / et armatura / et h'
et h armigbliz et hec le qd facile
e ad armand / et h armatura re
/ et hec armamentu ti p eod / Itē ab
arma h' et h sarmata te quida
ppls qr sarmate patentibz campis
armati sepe equitabant prius qs eos te:
tulg danubio phibet et hi ob
studiu armoz sarmate dcti st q
qsi se arma tenentes ut qi scilicet
arma tene' / vn sarmaticus a vm
Itē ab arma hec armentu ti, qr apta
sit armis ut facienda ut ferend
/ ut gerende. ut qr sit cornibz ar
matu. ut armentu qi aramentu
ab arando / et e ppe de maioribz, grex
de minoribz / vn hec armentariu
eod, et in hec armentariolu li dim
/ vn h' armentarius custos armenti Itē
ab arma hec armarium loci ubi

reponitur arma, et hoc armamentarium
pro eodem, sed modo armamentarium proprie
ubi tantum tela et arma reponuntur.
Armarium vero generaliter dicitur locus ubi
instrumenta singularum artium reponuntur, quia cuiuslibet
artis sunt sua arma, ut clericorum arma
sunt libri, nautarum vela remi funes,
seminatorum fuscinula colus et huiusmodi. Arma
componitur hic armipotens, id est in armis po-
tens, quod etiam omnis generis est, et armi-
ger a um, quod et substantive dicitur hic armi-
ger pro scutifero, et hec armigera pro
scutifera, et hic et hec inermis et
hoc inerme, id est extra arma, et exarmis
a um, et hoc armilustrium rii, id est
locus in quo circumquaque armatis exercitus
lustratur ut ludus cum armis fiat.
Item ab armus hic humerus, sed quidam
armorum ut esset distinctio hominum quia
sunt humeri ad alia quadrupedia
quorum sunt armi. Unde humerosus a
um, id est fortis et magnos habens humeros,
et hic humerulus, quia extremitati
armi insignitur, et hic et hec humeralis
et hoc le, scilicet quod pertinet ad humeros, et hoc
humerale quoddam pallium quod et
superhumerale dicitur, et hoc erat unum
de pontificalibus ornamentis. XVIII

Ardeo es si sum vel
ri, et in ardens tis
et comparatur, et componitur
inquantum quod non.
Unde ardenter tius sime
adverbium, et hic ardor oris
id est caliditas, et hic
ardelio onis, id est leca-
tor qui ardens est in
lecacitate, et hec arsura ce vel defec-
tivum in participio modo penultima producta, id est, arden-
te igne. Unde Afranius conscribat
quibus in hostio arsura sit. Item
arsurus dicitur preterito, et hec
arsida de quedam stella valde
splendens, et hoc arsinum ut arsi-
num, id est vestis mulieribus rubei et
ardentis coloris, et arduus a um
eo quod ardua a sole ardeat. Unde
hec ardea est quia arduis petens ardua
superaere. Vel secundum fabula a ciuitate
hec ardea dicebatur, dicitur hec ardea est
quia in arduo erat posita. Unde hic et hec
ardeas atis et hoc te patrium, et
dicta est avis illa ardea quia de cinere
illius ciuitatis nata fuit, et eadem
avis a multis dicitur tantalus. Item ab
arduus hec arduitas atis et quia
[...] montium, et hec arduenna ne
quedam silva quia cuius ligna sunt ardua,
de qua cesar ait in historiis suis
ita sunt nemora nominatissima, et ardu-
enna partis equilia. Item ab ar-
deo assus a um quasi arsus, unde assa
as avi vel at. Item ab ardeo et cor
per compositionem cardiacus a um, id est cordis

pulsu patiens qui cor ardens habens propter
sitim vel a greco cardian quod est cor
latine dicitur cardiacus a um. Unde iuve-
nalis cardiaco ciatum nunquam misserit
amico, ut sit compositum a cor et hio as
quia cor hians habens propter sitim et tunc
dicitur cordiacus et non cardiacus. Item
ab ardeo ardesco as inchoativum, et componitur
cum re et dicitur redardesco as intransitivum
unde Ovidius in libro de remedis
ampliis flamma redardescat que modo nulla
fuit. Item ardeo componitur et exardeo es, et
inardeo es, et similiter et coniunctum est. n.
Argos non ciuitas in grecia neutri generis et
inde le in singulari sed in plurali masculini generis et
dicitur argi orum. Unde dicti sunt argivi ut
ab argo rege hoc et illud dicitur.
Unde hec argilla le terra humida et
tenax que apud grecos primum ex ea facta
sunt vasa. Unde argillosus a um plenus
argilla, et secundum quosdam hoc argentum
propter similem colorem, ut argentum
quod utopta candor quia candidum fit vel
quod melius est argiros grece dicitur ar-
gentum. Unde olim hic argirus ri dena-
rius dicebatur quia magis moneta
de argento solet fieri, et hec argira quedam
insula in indico oceano adeo fe-
cunda argento ut dicatur hinc superficie
argentea et ideo sic dicta est, et inde
dicimus nos hoc argentum ti. Unde hic argen-
tarius rii qui custodit argentum, et argen-
teus a um, id est de argento genus vel
ad argentum pertinens. Unde argenteolus a
um diminutivum, et argento as quod componitur deargento
as, et inargento as et sunt activa, et
in vatia. Item ab argentum ut argil-
la argello as, id est paucis et est ac-
tiva. Item ab argiros hec argiritas
tis quedam gemma argenti habens colorem et
pro hec argiraspides dum et sunt dicti sic
quidam milites qui sub alexandro militta-
verunt propter arma deargentata. Areos
id est virtus. Unde per compositionem a pagos quod est
villa dicitur hic ariopagus quia villa vir-
tutis, scilicet vicus atheniis ubi studebat
philosophi. Unde hic ariopagita, id est magister illius
ville, et ab areos et logos quod est ser-
mo dicitur aretologus, id est virtuosus et
potens in sermone, et ab areos dicti sunt
aristeus et aristoteles quia virtuosi
fuerunt, et ab areos et rimos quod est
numerus dicitur hec arismetica ce quia tractat
de virtute numeri. Unde hic arismeticus ca
um et addite, et hic arismeticus qui
profert declinari. Archaltum vel archa
arga cucurbita ut simitarius glu-
zat grus quando clamat. Carpax
vel circa ferreus sic dictus quia arripit quicquid
cadit in puteum ab arpe grece quod
latine dicitur rapax. Unde arpia fictae quedam
avis rapax ut habetur in virgilio, et hec
arpe gladius incurvus falcatus. Ar-
culum vehiculum unius hominis. Armo-
nia dulcoratio et consonantia plurimorum
cantuum. Unde armonicus a um dulcis
suavis delectabilis ut armonia.

conmunis cath celi / et inde armonia
quasi con et ad / sed vm antiquos vnu
dm in t et monos q vnus q
ad vnu ibi oms cathe ad vna qd
narra reduit / Archobalista genus
balistar vnde Ambrosius sup Eze
Sepi / sparsa iactabat archibalista arcu
balista z lectica instructa in cruce
rebus eructa / Archypolites princeps
ciuium / Archimensis sut / Ar
chimetricus i astrologus / Archipi
rata princeps piratarum / Archiitera
rius summus princeps / Archigistrum
i maistrium vn Casianus ipse qui
huius archis arcastrum apparuit /
Archagro greco vasis vnde Ieronymus
fecit vasa aurea ollas caldarias
et arpagios / Archeria i aque
que misteria libabat / Archiogenia
mim q narrat / Archiepiscopus in de le
e q dat respotsa philiphi / Archialiger
siue aragelus i sit nomen / Ari
stilus i adunacio / Archimanus qui
patu duxit sequitur / Araratus i
iustitia i palladis dicto XXIX ca

dca

Arbitror i existimare / Ar
bitrit est existimare / ut
existimare e apud anti
quam / arbitrari iudicium
animi sui proferre / Vn
h arbiter tri qd in libris
secundis anti arbiter
est de reudator qsi
liex Vn in Salustio
C paul arbitris omnibus amotis / et ar
bitrer i testis et arbiter iudex / sed
dint iudex ex lege arbiter exhortu
tate sit / Vn arbitrium libera volutas
vel potestas qua quis sponte ut bona
ut mala appetere potest / Arcispio arcis
Archabatice ut archabatice genus
monstra Etiopie pri / que ut perdita
ambiae dicitur / quadragesimum
cum ani nullus supgreditur et si
dicitur ab arcus la brim et balin
qd e gradus quasi artatim et curue
gradiuntur / Archonicia quedam herba
a principibus angelorum quasi brevitate
qua deos concidit opera qse archangelor
defendit / Arthotecrite dicti sunt quidam
heretici ab oblatione quia panem et ca
seum offerunt dicentes a primis hominibus
de fructibus terre et olium celebratam
fuisse ab artos qd e panis et tiros
qd est caseus vnde eadem dicitur artolia
qd est pasta panis et caseo composita
Ab Armeniani dicti sunt quidam heretici ab
Armo alexandrino presbitero / Aroztia
Armonia dicta est ab armenio socio
Iasonis qui recollecta militie que
amisso rege Iasone passim vagabatur
armeniam cepit et hec de suo nomine
nomen dedit / Vn armenius a um gentile
le / Araxes fluuius armenie sic
dictus a rapiendo quasi rapacitate sua
cuncta prosternit / Archadia dicta
e ab archade filio Iouis et calistos
et eadem dicit Sicionia a Sicione rege

ut cum / Vn h et h archas adis et
archadius a um gentile, vnde archa
dici afferi dicenturque mag et alii quasi
ibi myrrhas abundat et primo inde
vecta sunt / Ararath mons armenie
in qo archa historiam post diluuium
sedisse testatur / Artemesia herba
diane / a gentibus consecrata vnde
et dicitur / grece enim diana artemis
dicitur / Hec arnoglossa ut sit herba
est scilicet agrimonia / ab arna quod est
agnus et glossa qd est lingua eadem
et Romana plantago dicta / quod plata
eius cito adhereat terre / Ardesius
stercus equi greci / Arefaxad
deprecans urbem / Aromata sunt
quelibet fragrantie odoris india mittit
et arabia mittit ut alie regiones
dicta sic ab ara quia aris imposita
diuinis inuocationibus apta videat
ut ab aere quia sese aeri miscet
et misceri probatur / nam qd est
odor nisi aeris contractus / vnde
aromatiso as i redolere et ponitur quoque
transitiue / ego aromatiso hunc i aro
matice vnguo ut aromatice redolere
faciam / Arsenicum greci coloris quod
latini ob colore vocant auripig
mentum / Arsaces rex parthorum / vnde
ipsi dicti sunt arsacides / Argus quidam
pastor a qo et letum dicitur hoc argile
tum i locus in quo occisus est argus
Hec argus e quedam mos a qo vel a
factore dicta est prima nauis. Hec
argos quidam / et hec argon in de le / et ar
gon omnis / et h argo nis / et h argos
gon / Vn p compositum h argonauta te
dicti sunt argonaute omnes illi q in illa
naue venerunt pro aureo vellere / Vn
argonauticus a um possessiuum / et h
argonautica ce liber compositus ab apol
lonio de argonautis / Hec argo dicitur
vagus vel piger / Vn h argia gie
pigricia / Argeria vasa vitarea
in quibus vinum ad aras ferebatur / Arcu
la receptaculum ignis / Argiropate
argenti distractores / Arcileones
Argulatores mercatores / Arzobarzana
nomen fluuius / Arnisium primotorium est paganorum
Vn arnisius a um / Archipollo
nes qui vulgo dicuntur ingeniarii / Ar
cera clades / Arcus ut arcus de
D ...ca vocant i micius / Archisterium
monasterium ab archos qd e princeps
et ster stekion qui e stando quasi principalis
i spiritualis status / ut archisterium quasi
regulis et disciplinis arceat / Arbi
trarium collectio multorum arbitrorum i
ipa consensio ipsorum sine deliberatione / Argitis
grece bonis lacte / Aristologia her
ba dicta quasi mulieribus fecunde sit optima
et sunt due species cuius quarum vna aris
tologia dicitur quia rotunda habeat ra
dicem / altera longa quia radicem habe
at longam cum ramis et folis longi
oribus / qua et dactilum vocant quasi sit

radice digitalis et longa. Armo-
racea herba est que et lapsana
dicitur. Artorum ubi bona videtur.
Artimica ut artumia grece, latine
dicitur unde artimicati i. ...
Artaxon ... mos ... qui tu-
bulum aureum accipiens in medio ...
et ... obviam ... ru-
ina mortis quidam ... fortis ...
fit. Astrum ... stella dicitur, quia ...
sit dicta inter astrum et stellam et sig-
dos volente in sequentibus ...
cum trahit de ... Et astrum ab
astroco philosopho qui primus tractavit de astris
vel ab aster grece quod latine dicitur
stella, unde hic et hec astralis et hoc le.
Et astrosus a um i. lunaticus qui
malo sidere natus. Et hec astrea i.
iustitia que de celo descendit, i. ab
astris, unde Ovidius in primo methamorphoseos
ultima celestum terras astrea reli-
quit. Et astreus a um quod pertinet
ad astrum. Et quia nomos grece est lex
vel nomen quod est regula ut nomina quod
est nomine et hic astronomus qui
docet legem vel regulas de astris vel
qui nominat ea. Unde hec astronomia e
ipsa ars. Et astronomicus a um. Item
quod astrum cum potens et astripotens. Et
cum logos quod est sermo et hic astrologus
qui. Unde hec astrologia que quedam
pars vel ars astronomie. Et astrolo-
gicus a um. Et astrologus a um.
Et ab astrum hoc astrolabium quoddam
instrumentum ... artis. C.XXXIII.

As sit ... qui ...
... quod duodecim
unciis ... et ... quinque
... obulos et ... ...
ex tres et hic tressis
sis i. tres obuli vel ut
... tres obulorum
unde Persius ... tressis
agaso ...
et ... cum quatuor et hic quadrussis
sis i. quatuor obuli ut ... quatuor
obulorum. Et cum quinque et hic quinquessis
i. quinque obulorum. Et cum semis quod est
medium et hic semissis ut semis se-
missis i. dimidius obulus vel as.
Et accipitur quinque pro quadam mensura
sicut habetur in rethorica. Unde ...
... semisse ... denarius quinques-
sem ... Et cum sex et hic
sexsis i. sex obuli ut ... sex obu-
lorum. Et cum septem et fit hic septussis
i. septem asses ut ... septem assium.
Et cum octo et hic octussis sis i. octo as-
ses ut ... octo assium. Unde Oracius
in sermonibus: quatuor decem parvo
... octussibus ... Et cum
centum et hic centussis sis i. centum asses
ut ... centum assium. Unde Persius
et centum grecos ... centusse ...
sed hic videtur potius poni pro centesima

parte assis. Et notandum quod ista ...
ab asse usque ... in -ssis ...
... vero ... ab asse in -ssis fini-
unt ... semissis et semissus. Item
ab asse hic asser eris quod asseres
soli in tectis ponuntur et non ...
assere enim unum dicatur. Ut dicunt asse-
res quod assideat parietibus et trabibus
vel quod ... ... instrat in parietes.
Unde asserare ... i. asseres preparare
ut ad tectum vel ad domum ponere. Item
ab as et do assiduus a um i. dives
qui multos possidet asses. Et assiduus
qui ... ... et ... ab asse
et dando non quod ... det ... ...
sed quod coactus plus dat quam pauper
in collectis ... Assurgo i. lu-
xurioso ... Assa lignum latum et dolatum.
Unde hec assula le quod cadit de ligno
dum dolatur. Assarium nummus vel pro
denariis. Assisterium i. monasterium
grecum est ... dicitur ab assistendo. Unde
hec assisteria monialis ubi assistit.
Asperges ... quasi asperges ... i. ...
... Unde aspis ... venenum mittat
et aspergat morsu. Astula dicitur
a tollendo quod cadit a ligno dum dolatur. C
Unde et volunt dicta assa ab astulis quod
eas ... a ligno gemit. Asphal-
tum bitumen ... ...
... ... Astro-
sia est tenuitas corporis que ... la-
... et paulatim convalescentibus sic
dicta ab imminutione corporis. Nam
greci ... astrosia dicunt.
Assa ... tollens vel ...
Asser ... dicitur quod cum ... cum
Zelpha dixit ... beatus me ... dicent
mulieres et ideo vocavit illum Aser.
Assur ... fuit filius Sem, a quo
dicta est Assiria, unde assirius a um.
Et assur dicitur dyabolus. Ascaride
... ...
Aspaltites est locus ... ubi nil mor-
... quod habeat ... animas qui sine
flatu i. vita. Asia quedam femina
fuit que olim tenuit imperium orientis
a qua dicta est regio illa Asia. Unde
Asianus a um. Et asiaticus a um.
Vel Asia interpretatur elatio vel elevatio
et ideo dicta est terra illa sic quia illa
pars mundi sit clarior. Unde et hec
Asia pro quadam palude prima ...
que in nomine regionis ... Asbestus
lapis ferrei coloris ab igne nomen
sortitus quod ... accensus numquam extinguitur.
Asterites gemma candida est inclu-
sa luce continens sicut stella intus am-
bulante. Unde dicta est. Astrion
vel asterion gemma est cristallo propinqua
in cuius centro stella lucet fulgore
lune et sic quod astris opposita ful-
gore rapit et gerit. Ascalonia
quedam herba ex urbe que Ascalon
dicitur unde primo advecta est. D Aspedragia

dctus e qr spinosus et asper sit frutex
cuius quedam herba est etiam sic dicta
quidam parvus piscis sed optimi sapo
ris et dic holetus sic dicta Astus hui
us calliditas dolositas. Unde astu
tus hus tui in malo sicut astutus in bo
no et cpa ior ssimus. Un astute aius
ssime adva et hec astucia, i. inge
niositas dolositas cautela indu
stria calliditas et pro dicitur de malo
Tñuc hc astu modo adde le p cod et
astus qd sit statim nã q astutus e
no diu in cos morat sed multa deli
berat et tc de astutus a um et pro
astutus a um Et ab astu hasta e
qr astutu queat dum in ea videa
Un hoc astile lis cuius di et hastatus
a um et hec hastiuata te di i. capa
festuca et qr alt sero ut gero et sit
hastifer ra ry et hastiger ra rum
q. uld que ut qo fert ud gerit hasta
Et aspirat hasta d ad diag asta
in ipsis modi Un et multum ibi ne
sat seu valet aspiratio Carasmos
est grua sarcasmos i. urbanitas
siue verecundia. Un virgilius in bu
colicis q brauium nõ odit amet tua
carmina meni. Qz ide mugat vulpes
et mulgeat hircos. Asteriscus nota
7 est scilicet qe in libris apponit in his
hec omissa sit ut illucescat p ea
nota qe deesse uidet et dic ab
aster grece qd latine stella dicit Aste
risco qui obelo nota sit scita. Ad
quam aristarcus utebat in his ver
sibus qui nõ loco suo positi erant.
Asylum grece latine vrt. Asthida
ut est qd greci stenuttalenion no
latini striuos. dicunt et asaida qa
stella. Asylus dr domus refugii qua
ff Romulus fecit ssimo qr edu et se
ab a quod est sin et silen qd est se tactus
q nõ sit scilicet alium ubi tangi
offendi alii et hec asylo le muscæ
que boues stimulat qua greci oestrum
vocat. rustici tabanu et inde di
ab a qd est sine et silen tactus p
graui qr ctis stactus nimius sentit
hec assitas ris i. asitas, ab assisto
do ut assistrix i. assistente ab asper
redo assitauit locus ubi bona vedu
tur scriptor Asper ra ru i. durus
acerbus truculentus et cpa ior ssimus
Un asperauis me aduna et hec aspe
ritas i. durica truculencia, et aspe
ro ab ras i. facere asperu qd qt
at ex et sit exaspero ab i. exacerbare
commoue. hoc asper asperum Asper
tos grece latine bitume d Asto
pa grece latine dr vitex Asalm dete
pos ut saus Astar, i. volutarie
Astrologus qd in aio iniquo quit
Arator congregas triplex Astin ciui
tas est Un qt pascui loca ante
ciuitate siibunt bui et media sting
a um i. ossis in mea ut in ca ti
ucitate ut qt a sto ab 7 tenco cs
et astin qd e ciuitas Asimbasma

meigeuitas ut idigitas, alia qd
sui et simbasma qd e o otas ut
dignitas qui sui digitate Ca xxxi
Ter tra tru i. niger
et cpa ior terrimus
Un atre trus time
et hoc atrium ry prit
caligine vgo ghu oti
solebat esse in atrio
Un in plasmoc x et
petrus stabs in atrio
calefaciebat se ad
igne ut atrium dr esse qr ex addit
tur porticus extrinsecus et am hec
atrium dr magna et spaciosa domus
Un hoc atriolu li di et hec atriess
sis i. ianitor hostiarius exclusarius
patriginarius ianuarius Atriu qt
ci quas et hec quiquatrum i. quique
porticum ambitu ut spacium ubi
sunt quas porticus Hic allater hoc
atramene nus i. nigredo Un hoc
atramentu ti qr nigru faciat ligre
m quo po et hec atramentarium i. scri
ptorium plutarium plumarium. Unde
ytha cte uit hus atramentarium
scriptoris ad renes. et in hac atra
mentarioum li di et ab ater atra
tus a um i. niger vestibus indutus
ad ciia atrandus a um et hec et hec
atrabilis et hoc lle i. animi vicio
atrox et hc ab ater hec et hec 7 hoc atrox
atrox ab ater hec et hec 7 hoc atrox
cus i. efferox et crudelis et cpa ior
ssimus Un atrociter cius ssime adm
Z et hec atrocitas atis Atrox qt
subater tra tru i. aliquantulu ater
a pte hec quiquatres tru ut quiquata
i. qn atri dies ut festu quiquatro
ru dictu in quibus multa mala
Romanis euenerunt. Gallis obside
tibus urbe de qua p quiq dies inc
ipis est ausu gente et ideo Romani
in illas quiq diebus solebat seppar
ab omni ope et festu cole Un Ouidius
in ipo optatu erat porus seras pu
ex sit quiquatribus olim. Aly dicit
q illud festu dicebat sic qr quiques
fiebat in tribus annis ut sic in
quiquenio Atros ou vel aton
omis mos e agathopue Atlas
antiqus fuit pmothei vox assure
optimus astrologus Unde dicto est
celu sustinuisse et a noc eius
dicto est mons Asrice atlas qui
sui altitudine dicto e celu susti
nuisse Un atlanteus a um, et atla
ticus a um. Atlantica triptica huius
Cdus Atthis fuit filia Crani re
gis atenie suu et eius noe dicta
est regio illa attica et homines atti
ci, inde et attemiesis, ut atte tripta
litus 7 in latine h attica i. littus. Un
atticus a um i. litoralis et hec attica
te regio atenis qr ppe litus est
et attice grecus colurat qt qe ibi abu
dat Un hc atene aru qt littora
les qr in littore posite erant. Vel
dicunt atene qr immortales ppter
studium qd olim ibi vigruit i. sapia

q immortalis e sic dicit ab atanatos
qd e imortale ab a qd e sine et ta-
natos qd e mortale. Vn h attanasia .i. imortalitas. Attamen
tepus cuius d̄ ut visio dei. Athleta .i.
luctator pugnator miles fortis
et sic qsi ad ictum .i. ad mortem fortis.
Athomos corpus indivisibile ꝓpt sui
parvitatem cuius nullum corpus sit qd
divisionem accipere no possit et sic ab
a qd e sine et tomos qd e divisio
ut sectio qz no recipiat sectionem sed
sin subiacente. Athela astuta et
expedita. Atrax no fluvius. Atomia D
Athomia grece debilitas stomachi.
Attriplex e herba humida et frigida solida
da nas et virtute hns et in cibo
sumpta ventrem solvit. Atrophia i.
tabitudo corporis ut ibi et e gre-
cum. Atras grece levitas latine d.
Vn et a lentos qd e plenum dicta
e quedam virgo Atalanta ꝓpt velo-
citatem qsi plena levitate. Aste-
yrac e vinum in sacrificio auge
Atan seu atquisiti dic predo. Vn
ajaradny Atquin aut virgines
quas fornosas invenit. Attacus
maior e bruco et brucus e filius
locuste tamen heat alas. et ab
a q e sine et tecta posito qsi sine tecta
qz deposuit tecta .i. depositorium
suum in quo prius iacuerat invo-
lutus. vel d. atacus qsi atacus .i. sin
tegia eo q nil habeat quo invol-
vat sive tegat involutus. Atela-
bus d ab a qd e sine et tela et a-
beo ꝯ qsi sine tela .i. tecta ut dr
atelabus qsi atellanus .i. sine tela va-
dens ut qsi a tela abiens et correp-
ponitur et e vermis maior qz atacus.
Attiste vasa potatoria. Axio-
ma latine dignitas. Vn axiomatibus
a um dignitate hns. Axungia .i.
pinguedo porci ab unctione dicta.
Azarias interpretatur auxilium dei ide
et abdenago qd interpretatur serviens ta-
cito. Azabel interpretatur. Alius sag-
ne ut fortis linum. Azarius interpretatur
iracundus

Capitulum de B primum

Abutta ve se
mi gr .i. stulti
cia inepcia.
Jnde h babutus
a um. et babiga
ra ru .i. stultus
inceptus. Jdem et
babillus a um.
Babel interpretatur con-
fusio. Vn babi-
lon ut babilo-
nia civitas ubi
hoc est turrim
edificatores dispersi
sunt inmissa diversitate
confusione linguarum
inter eos. Vnde

Babilonia regio et babilonius a
um. et babilonica a um patrium
ut gentile. h bachus d. deus vini et
ꝓ quoque pro ipso vino. Jnde h bacha
ke di. Vn [illegible] qz a bacho dici reg-
qz hoes mortui vino bachari inniteb-
bat et adhuc innititur. ut dicit b z a
a baiulando sic ꝓg ea dicit. a quo
bacho as. i. bucto percutere. et qz ai de
et sic debacho as .i. valde bachare
. et e bacho ar. t. s. o. t. et a bachus
h baccillus li di. qd qz cum in et h
imbecillus a um. et h et h imbecillis
et h e le in eodem sensu .i. sine bacho ut
sustentamento virtutis .i. debilis fra-
gilis. Vn imbecillo as um act .i.
debilitare et in valua. Et ab bacho B
bacheus a um de bacho genus ut
e possessivum. in eodem sensu bachicus
a um. Et hec bachus chij festum ba-
chij. et bachium d. parvus vitreus quo
utebatur in festo bachij ad vinum te-
nendum sed ꝓg ea in usum aquarios trans-
iuit. et h bachius chij quidam pes
quo in festis bachij utebatur. et constat
ex prima brevi et duabus sequentibus lo-
gis. et qz cum anti qd est contra d
h antibachius chij pes contrarius bachio
constat enim ex duabus primis longis et
tercia brevi. et ide pes d. palliba-
chius qz iteratus est a bachio a pa-
lim qd e iterum. Et bachius ab h
bacho h bachania e .i. furor et ide
d. qui est causa bachij .i. vini. Et
h bachis idis femina colens festum
bachi .i. sacerdotissa cuius qz et h bacha
d. Vn plautus in amphitrione Ba-
che bachati sed vetus adversari et ex
insana insaniore facies. vnde
h bachalia le di. et cade d. h bassa-
rus rius simili a bacho. Vn persius
et vitulo caput ablatura superba
bassarus. et h bassaris idis quodam
genus vestis qd sacerdotes induebant
bachum colentes. Vn bassaris idis sa-
cerdotissa. que illa veste induebat
Vn h bassarea ci h bachus. Et C
a bachus h bacharium rij quoddam vas
vinarium et inde dr h bachatina ne
et h bachauda de ut dicat baschau-
da concha erea et ab eodem h bachio
onis quoddam genus supellectilis scilicet
trulla. et bachor aris v depo sed
furere ut a furore cessare vn valua
et qz debachor aris .i. valde furere
ut a furore cessare. et pl h bacha-
nalia lia ut lectum .i. festa bachi. Vn
juvenalis Et curios simulat et
bachanalia vivunt. et ꝓ h no p adiu
S bachalis .i. furiose admodum sacra-
cium bacho in cuius festo solet
tularia pressorium. Vn plautus in aula-
ria. Nunc nisi hoc ad bachas veni-
es in bachinal coniugium. Jnue
cia bacca ce p duo c pro fructu
olive et lauri et ꝓ quoque pro quolibet
fructu et proprie arboris silvestrium

Tunc est h' bacca ce pro quadam gemma
preciosa / et vir qui vasti doni et milit
de pelli contece baccam dicit / et in
baccat⁹ a um. i. illis baccis scilicet lapi-
dibus adornat⁹. ut in pmia frent
. i. frontu baccat. ablacius ut flastus
/ et a bacca hec baccar aris herba
facturus pellos / vn virgilius baccare
frontem cingite / et h' baccatu. i. sertu
in quo thoracem deferunt / Bactrus
fuit quida rex orientis a cuius noie
et fluvius illius loci dr bactrus et re
gio bactria et plus bactriani hi
dicunt fuisse qui de tra sua
cumpulsi consederunt iux. pdctm flumi-
um / Huius gentis rex fuit zoroastres
inventor magice artis / Et nota q'
pdcta civitas nunc pt'r hec bactra
dicitur / Badius grece e equus latine que
antiquitus vadius dicebat' s' nunc equus
. i. grna varia. . i. divisa . i. diversa
de causis imposita / Equus gallice ho e
om eq's / et dr eq⁹ ab equando quia
oli pellabat adequari curriclu ta sm
virtus qz in uni / Caball⁹ dr quasi ca
vall⁹ quia pede cavat terra / ut quia
pede heat cavum ut dextrari⁹ s't
Cabo dr eq⁹ castrat⁹ quasi cavo et in
caball⁹ di. ut caball⁹ s' vilis eq⁹
/ Dextrari⁹ dr quia per dextera ducitur
/ Palefrid⁹ dr a passu et levi et freno
. i. ducendo qr levi passu per frenu
ducitur et ide dr gradari⁹ a gdior
ut a gradu. Et differt gradari⁹
est eq⁹ mollius in incessu sine suc-
cussatura innitens / Item sunt dicta mann⁹
a man⁹ quia man⁹ ducatur et regatur
ut quia mansuetudine manum sequatur
/ Veredus dr equus q' vehit reda. / Va
dius dicitur eq⁹ quasi vadius a vadendo
vel a vado dico qr fortius vadit
int' cetera aialia / Ipe e. i. spadix
que greca fameticium seu fenicatu
vocat. et spadix a colore palme
qua grecia spadicum vocat / et et
glaucus q' qui pictos ht oculos / et
quoda splendore pfusos / na glaucu
albu greci dicunt. Et e guttur⁹ q'
est colore mellino perfus⁹. Et e sub-
albid⁹ s. guttatus albis nigris
intervenientibus punctis q' est ut q'da
palore. Et e candid⁹ q' niveus est, et
pura luce pfus⁹. Et est canus qui
ex candido et nigro colore est. Et e
scutulat⁹ q' quosda orbes ht al-
bos int' purpureos. Et e varius
q' ht varios coloru impariter. Et est
petulus q' ht tm pedes albos. Et est
candidgall⁹ ut callidgall⁹ q' habet
frontem albam / ide et callidus dr. Et e
mirtinus qui vulgo gauvane dicitur
q' ht colore ceruu et ide dr admis-
sarius ut emissarius. Et e cerameus
sp' cera sit coloris. Et e mirteus q'
e pressus in purpura. Et e dosinus ut
dosinos quasi de asino qr color eius sup
sit asino. Et ide dr cinereus quia sit
lugidi coloris cu nive. Et hi s' etiam
mixti dosini sunt de agresti equo orti

quos eques ferus digni et visa ad ut-
bana dilabi. reinsurgint. Et est
retrogradus qui retrogradit. Et e sessi-
tator q' leviter incessus et certitudine
vincit / et ide dr sussusor ut sussus-
sor. sternax qui sternit. et stetrmit
in sede. Et e effusus q' vulgo infusus
trafus⁹ dicitur. Et est cuius videt pars
posterior. Et e edorsat⁹ ab anterior
pede / Unde solet dici tregula illa
vel cappa foricata ut forficata
porphyriata sup equum cdorsatu
/ Baca ebraice fructus latine vel co-
rona. n. g. / Basser a um grossus fe-
rus agrestis. Thugidus vetustus.

Cam scdm

/ Baiulo as. i. portare
sustentare. et dicit
quida q' sum' est
et sit 7 debet dici
corona esse falsum
ergo est illud ille
/ Baco totu baiulat
lateribus trahit an-
tropos orat / dcr
cum pa huius in ba-
iulo pducit / Alij
vo dicit q' sit cum ex basis quod e illud
quod supra columne et inde q' fuit plus
/ Unde q' baiulat⁹ fuit ab ancol / et
et inde baiulare quasi ulnu portare
et sustentare sed pro sempt pro por-
tare / ut baiulare. bacta a basis et
iulo quia ipse fuit basis. i. sustentamen-
tu prius. et inde valia / Et h' et baiul⁹
li di. qui et pro portatore 7 pro nutri-
tore 7 pro baculo ad baiulandum apto
dr et pro portu quia ibi merces ba-
iulant / unde h' et h' baiularis et hoc
re. i. iuvenis fortis / et h' bacul⁹
dr a baiulo in baculo as in bacul⁹
di. et cetera que supius ia sunt dicta Item
a baiulo h' baiulaig ne. i. lectica
q' in itinere baiulat. i. ducit / et hoc
baiulu. i. frenu quia eo equus baiula
/ et h' badi⁹ dij equus q' nos baiulat
ut dicit a vado sic ia dictm e / et
h' baia ie. i. portus unde hec baie arum
quedam civitas in italia iuxta mare
et ibi sit locus portuosus et delectabi-
lis / Non baiaeng al' vom patrum
/ Balo et baius a um / Item a baiulo ballo
as. i. huc et illuc inclinare et ponitur
quandoque pro vacillare absolute / Unde h'
balancia ce. i. libra q' ballatur
. i. huc et illuc inclinatur / ide et bilanx
cis dicitur / Item a baiulo h' bagina e
q' e bagina qr in ea mucro latet gla-
dij badulet / Unde h' vaginari⁹
q' fit vaginas / et vagino as are
. i. facere vaginas quod est rarum e et sit
evagino as. i. extrahe de vagina
aliquid sic gladiu ut cultellu / et
invagino as. i. in vagi-
nam mitto et sunt recur. Item a baiulo
h' barca parva navis que merces ad
litus portat / Unde h' barcula le et

barrella di et h' barraus q barras fat ut dicit et hec baiulo gt cu de et fit debaiulo as depor to et subbaiulo supporto baiulo et lra ab eo oia ff ac.

CA TERM

Balo as vi et hic e ouium in h' balatus tus tui et balbus a vm q va no explicat potes cum uere balat que loq et qua bior sim vn balbe ius adua et hec balbuties ei ut h balbu ties ei pro eode et balbeo es v n vnde balbesco cis incho et balbutio tis tiui itu male et tepide seu turpit' loqui et mogirue et hic a balo bus buty xa tu et blesus a vm balbus vel d' blesus qui fresso q va fragit qd aut d' blesus bucca lesus ethica e et no opposito et a balo h' balatro onis clamorosus iactator vn oracius in sermonibus qyendia minui balatrones hoc genus omne ut balatrones dicunt' pdigy leccatores a scrinio balatronte dudi nicor fat sm ultro sermoc secundum hac in sermo melius di baratrones a baratro sit vg ca dicc et a balo h' et h et hec balas tis et h balas antis pro oue et gt balo tu de et debalo valde balac' balo pdut par

B

Balanin grece latine grade dicitur inde h balanus ni q arbor et ut dicit grs qt quercinu vn hec balanum ni pro fructu et pro vngento inde sed vn balanatus a vm balano vnctus et a balanus ut balanin ptr hec balanite arum vnde ut vites ad instar gladiu vias faciettes grades vn h balanitides idus gemma. Balin grece, latine iace siue emitte vel effunde vn balena queda d' magnitus qr effudat et iaciat aquas huc et illuc alcuis cunctis bestus maius et h balista grs tormenti et uidet esse gtu a balin et hasta torquebatur enim verbe' nerworu et iaciat hastas et saxa vn h' balistarius qui balistas uel qui iacit eis et a balin qd est iace et funda d' h' fundibalus li cu funda iaciens et emittens d' et fundibalarius in eod sensu et a balin h balea ce fuda ut instrumentu qd vulgus vocat balestru vn h' balearius rij et h' balcator fuditor vel balestrator vn h' et h balcaris et hec re cu balea iactabile inue et balcaris fuda et dicuntur tue a no e insule balcares enim ut balearica ut balcaris insula qt hyspanie et sunt due s. afrosiades et gemasiades maior et minor vnde et eas vulgus maiorica et minorica vocat in his insulis p'mu repta e funda vnde et balcaris dicta est

C

fuda et balcaris dicta e insula uel a balin go balca et a balca balectos ut balcarius ut balcarica a quo h' et h balcaris et hec re gentile et a balin hec balestru tri machina queda ut ut balestu fuit vnde balestro as cu balestro aliquid pcol ut percute' cu balestro. Hec balducta cte dicitur lac pressu a feo et balducta gt valde ducta qr valde pressa e et ducta. Hec balsamus e arbor vn hec balsamu mi lignum vel fructus ut lig' eius et gt dum opos qd e masso ut cauerna ut cortex balsami ut liquor manas de intrisec corticis p cauernas cortex enim illius hct percussus ferreis vngulus per cauernas eximij odoris gutta distillat et gt cu folium et fit folio balsamu folium balsami ut lig' manas de tritis folijs eius et gt cu xilo q e lignum et calo qd sit e lignum et sit xilo balsamu uel calobalsamu lignum balsami ut liquor manas de ligno eius trito et gt cu carpos vel xicos quorum utrunque itpta' fructus et fit carpobalsamu vel xirobalsamu fructus siue seme balsami vel liquor qui fit ex eius fructu siue semine, multiplex go vngetu balsamus affert p'mu est et pacosius alijs qd sponte manat de folijs et id uocatur balsamu s'dm e carpobalsamu ut xirobalsamu tertiu est oppobalsamu quartu est foliobalsamu quintu est calobalsamu ut xilobalsamu et p'ctas sit no sit corruptu balsamu si ferat in ma'u et sole putat carne si no sit corruptu et a balsamu balsamatus a vm balsamo inunctus lqd et pt gpe ppm na' balsamo as gt balsamo inungere et est v ac qd gt cu in et fit inbalsamo as valde balsamo et sit ac.

E

Balimon greca dicitur balneu qr anxietate ani tollat a balin qd e iace et noys qd e mens qr iaciat anxietate de mete. hic balneu alauare meroris d' mue in plr in fem' ge balnee aru in hec balneoli h di et hec balnearu rij et hec balneatoriu rij ambo pro loco in quo balneat' et balneo as v ac r o s s aliq inueniat' et a balneu et lustro as d' hec balustrum rij s. locus vbi sunt multa balnea qr lustratus balneis et ab ambio et balneu d' h ambubaia femina frequens ita balnea qr ambies balneas vn oracius in sermonibus ambubaiaru collegia fela macupole ut ambubaling syrior dict tibia ut simphonica in ambubaia e gtu ab ambio et baie baie siquidem locus erat amenissimus que leccatores frequentabant in ambage qr frequentantes et ambientes locu illu s. meretrices et leccatores

Balteus ca m ... me
et mu et n ... h balteus est
balteus cingulum militare ... bety
qz pedes / qz cu co signa deponet
ad demanda legionis militaris
summa ; sex milium sex centorum ce
hus ... Et qui constituit unum et
balteus dicitur non tantum quo cingitur / sed
etiam a quo signa dependent / Unde
balteolus ~~[illegible]~~ est ;
dim. et balte ~~[illegible]~~
atus a um ; balteo ornatus / Et
baltearius ... ; cingens ... ar
Balath interpretatur precipitans sive de
vorans Balaam interpretatur vanus ...

Capitulum quartum

Amoth interpretatur
cunctis mortuis Ba
nita sillaba ... ;
conglutinatio literarum
Bandum parium
vexillum Bannia
interpretatur orbitas ba
ptismus tinctio interpre
tatus ab apostolis qui
est flumine vel aq
ua sacrum / Unde
hoc baptisma atis
/ idem et baptismus um ac. c. o. s. c. Unde
valia Et hoc baptisterium rii ; statio
baptismatis. a sterion quod est statio
/ et tam pro baptismate quam pro loco
qui et hoc baptisatorium dicitur / et hic
baptista qui baptisat / et inde non est
officium. Baphium grece purpure est /
unde baphius a um / et baphiarius a
um ; purpureus vel textor tinctor pur
pure vel venditor sive mercator hu
ius purpure / et mine simile pro merca
tore / et hoc baphium phy. locus ubi tinctor
purpure consistit vel vendit / et hic
bardus a um ; stultus / ebes. interpretatus
tardus qui et alio nomine dicitur blennius.
unde Catulus Nimis audacem nimis
quam bardum Bardus quam in alia acci
pitur pro cantore laudis vel pro
fide Unde Lucanus / plurima secu
ri fudistis carmina bardi / vel per sin
copam lombardi quasi longibardi / vel a
longis barbis quas solebant nutrire
et non tondere / Unde hec Longabardia
vel Lombardia provincia quam possi
derunt. a cuius nomine nos sumus gentile
/ logobardus a um ; et lombardus
a um Hec barba be quasi varina a
viris. quia virorum sit / et non mulierum
barba est idem hominum barbe aliorum
animalium / Unde Et hec barbula le. di. / et bar
batus a um quod et pro sapiente dicitur
nam olim philosophi in signum sapientie solebant
pascere barbam Unde barbatulus a
um ; parum barbatus Item a barba
B barbarus a um ; crudelis incultus

stolidus et est nomen crudelitatis et austeri
tatis Unde olim gentes omnes dice
bant barbaros preter grecos et latinos
/ Unde barbaricus a um / et barba
rinus a um in eodem sensu / et hec bar
baries. et regio barbarorum / et hec bar
baria / dicta est quedam terra iuxta
greciam propter excellentiam crudelitatis /
et a barbarus hic mos sit hic barba
rismus quasi consuetudo et mos bar
barorum ; vitium quod consistit in qua
dam litera in silaba vel in certa in dictione
vel in certa dictione / quo vitio
maxime barbari solent uti / et ideo
ab eorum consuetudine habuit nomen
/ vel est barbarismus a barba et
rus et morte quasi mos et consuetudo
barbarorum ruralis / qui a cum ruricole
utpote inculti / et dicti rudes et
incultas solent habere barbas. ideo
ad cuius moris similitudinem barba
rismus dicitur vitium in dictione que non
est culta sua proprietate Item a bar
C barus et lexis quod est sermo dicitur bar
baralexis ; aliene lingue
corruptio Et dicitur a barbarismo /
quia barbarismus est corruptio proprie
lingue / ut si grecus corrumpat gre
cam. latinus latinam / sed barbarale
xis est corruptio aliene lingue /
ut si grecus corrumpat latinam. vel
latinus grecam. hii confundunt ... quan
titates Item barbarismus ...
est in communi sermone sive ratione vitium
est. et est vitandum / si autem ... in poe
mate fiat. ut in aliquo prosaico
dictamine aliqua rationabili de causa
figura erit et dicitur methaplasmus
/ Et a barbarus / ut barbarismus
barbarico as. et barbariso as
idem crudeliter agere ut barbarismum
facere / et ut ... ag ... luc
... barbaricae vel barbarizare
cum more barbarorum uti in quacumque
re Item barba est ut stercilus / et
hic et hec barbasterilis et hoc le ;
duribucca qui nihil loquitur / et a
tondeo / et fit hoc barbitondium ;
tonsura barbe vel locus ubi tonditur
Item a barba barbatus a um qui
magnam habet barbam sit hospitala
rius et hirta / et hic et hec barbatica
ce quod ut quod dat palmas ad pauce
dum / et hic barbanus ni ; patruus
D Bar in lingua Sirica filius Iona
in lingua ebraica columba interpretatur
unde Bariona filius columbe / et a bar
et tolos quod est summitas / et mons qui
est aqua dicitur Bartholomeus a um
interpretatur filius suspendentis aquas
; dei. qui mentes doctorum sursum
elevat qui in se ... aquas distillat
/ ut interpretatur filius suspendentis me.
et est Sirum et non ebraicum Bari

grece latine grauis et fortis. Unde
Vñ hic barrus ri i. elephas. quia gra
uis est et fortis. uel est nomen fic
tum a sono tractum. unde barrio
is iui itum idest clamare. et elephantis
Unde hic barritus tus tui i. vox ele
phantis. Item a barrus hic ebur quod
os eius est. Unde eburneus a um et
eburneus a um. et eburnus a um
omnia in eodem sensu quod est uel constat
ex ebore. sed pro pro albo et plano
admodum eboris. Item a barrus hic
barbitus. quod et hoc barbitum ti media
i. quoddam instrumentum musicum quia bar
ritus quia de ossibus barrorum fiat
Vñ Maronianus Genio barbito
auratum quod theoli personae. Unde hic
et hec barbitista qui uel que cantat
in barbito. Item a barrus barrosus
a um i. superbus. et hic baro onis
nobilis dominus. quia sicut elephas cetera
animalia magnitudine precellit ita baro
alios homines precellit nobilitate. uel
quod melius est dicitur a baris quod est grauis
quia grauis et fortis hoc dicatur baro
et denotatur nobilitate et fortitudine
quantum fortitudine solum. Unde hic baru
dus di. et hec baronissa uxor
baronis. et uitago baronis
habens animum. Item a baris hec barie
tas grauis linea a summo sinistre
deposita in dextra. et est una de
decem figuris accentuum que proprie uocum
distinctionibus apponitur. Et sit ita
. Et hoc brachium chii quia ceteris
membris fortius sit. Unde hec
brachiolum li dr. Et brachiatus
a um habens magna brachia. Et hec
brachiale lis torques in brachio.
Et dextrocherium siue dextrochi
rium dicitur. Et notandum quod in brachio mu
ltiplex sunt partes. est enim ibi thorus
siue musculus. cubitus et vlna
ala siue ascella siue subhircus
et lacertus. lacertus est pars superior
et uel omnia ipse totum brachium
et a lacros quod est fortis. lacerti uidentur
esse lacertati a toto corpore. unde
lacertosus a um i. fortis qui magnos
et fortes habet lacertos. Thorus
siue musculus est illa pars pulposa ...
tata que in lacerto est. Cubitus
est usque ad manum. a cubo as quia
solet cubare super cubitum in cena.
uel dicitur a cubon quod est firmum quia
firmum membrum sit. Ulna sicut quosdam
est cubitalis mensura idem. Sed quidam cubi
tus sicut alios est extensio totius
brachii. Ala est illa pulposa pars
sub brachiis et sic est pulposa sit ut
ala. uel quia administrat alatum. inde

brachia contegat uel moueant.
et eadem pars dicitur ascella quia ab hoc
loco brachia cellent i. mouent
et idem locus dicitur subhircus quia sicut sci
os hircus habet enim sub tus hircinum fetorem
hirci

Ca quintum

Barrabas interpretatur
filius magistri eorum
a bar quod est filius
et rabi quod est magister
et ab eis componitur uel a
greco et corrupte in
barrabas i. filius magistri
eorum scilicet diaboli uel eorum
magistri qui est diabolus
homicidiorum auctor qui usque hodie
regnat in eis. Barnabas interpretatur fi
lius prophete uel filius consolationis. Bar
rachias uel barrachia interpretatur bnedic
tus uel benedictus dominus. Barach
interpretatur fulguratus. Barothea pars afri
ce. Barathos uel baraptos gemma
nigra est quia sanguineis et albis notis
Barthobaris stella ebrea est. Ba
rdephanisce quidam hereticus. Ba
ratrum tri est nomen nimie alti uius
et profunditatis et est dictum barat
quasi uoratrum i. uorago atra quia pro
funditate quia omnia deuorat. Et ba
ratrum quasi infernus. quia profundissimus
locus inferni de quo deus neminem
extrahit nec extrahit. Et de quo
dictum est quia in inferna nulla est re
demptio. quasi fossa. quasi gurges
uortiginosus. quasi uentor. Unde hic
baratro onis i. lecator quia omnia
baratro i. uentri committit. Bargi
nus a um. et hic et hec barginus et hec
ne i. alienigena peregrinus a barba
ris et genus uel genitus. ut barginenses
dicuntur fortes in bello a barbaro et
ago uel genitus quia admodum barba
ri se agat i. habeat. ut sint for
tes sicut essent geniti a baronibus.
Hic barbalisomius quasi uia plena
barbarismis sed a barbarismo
et tomos quod est diuisio uel incisio
uel a stomos quod est os quia qui in
ore habet barbarismos. Hec basis
sis est pars fortissime petre in imma
tura colunarum i. quod supponitur illis. basis
cuiusdam dicitur eminentias plane. Et a
basis et leos quod est populus ut vox dicitur
basileos grece quod regnum in latinum
dicitur. hic basileus ei i. rex uel imperator
tor quia est sustentamentum populi. Unde hec
basilea e et basilla et basilissa
et basicula i. regina. et basiliscus
i. rex serpentum. Et basilica regia
domus. palacium regis sed modo
per translationem basilica dicitur ecclesia quia
est pallacium summi regis regum. Et
a basilica dicitur basilicanus a um.
et hic basilicanus ni i. palatinus

qd est ex sub i. subbasilicanus alium
Subbasilicani qd dicitur qui sibi
ad basilica est sub alius dius. Basi-
lica h. basilica re herba quedam
hec et genciana dicitur cuius radix dat
fortitudinem et sanitatem omnibus ute-
ntibus ea. Et a basileos basilice adu-
erbium i. regaliter. Non plautus in capi-
dico Ego uel interii basilice. Et hic
basilicus i. iactus in tabula que
fortunam prouet unde plautus ia-
cto basilicus iacit volturnos quatuor
Bazan interpretatur frons. Bassa interpretatur pin-
guedo unde bassus a um i. non altus
quamuis pinguedo non sinit multum in al-
tum crescere unde bassus as aui ac-
tiuum crescere unde bassus as aui ac. i.
deponere uel deprimere. Et h. bassa se-
ruus i. pinguis unde h. bassaleus idest
et hic bassarides uacce mellisuge et
ubertes. Bassarides est ut dicitur
e supra dicitur sacerdotisse bachi a
bacho. Et a bassa bassum quia plus
delectat in pinguibus. Basterna est te-
ca manualis uel vehiculum itinere
quasi vesterna quia mollibus vestibus
sternitur et a duobus animalibus trahitur
ubi nobiles femine deferuntur. Bath
ebraice lineum dicitur latine. unde ba-
thim in daniele dicitur uestes li-
nee i. bracce linee usque ad genua
protegentes quibus uerenda sacerdotes
tegebant. Et est inde le in primo li-
et in psalmo. Festus. Et bath ha sine
beth apud ebreos dicitur mola olea-
ria. unde hic bathus ti dicitur quedam
mensura capiens quinquaginta sexta-
rios que mensura una uice in
mola teteritur. Vel secundum Ieronimum
bathus qui ebraice dicitur bath cad
mensura est que et ephi dicitur sed hec
modiorum et deputatur tantum liquidis sed
licet et in aliis rebus illius mensura
habeatur. unde gf cu ad et ablata d
dicitur hic et h. abatus mensura ueteranee
per ob casum qui uel que cum bato di-
uidit auenam uel aliud. Et a bato
batillus li. di. Et h. batera re genus
patere. Bating i. rusticus. **Ca. vi**

Baulare i. latrare et
est proprie canum. Sidonius
in libro de naturis rerum
ponit propria uerba animalium
secundum uoce que in parte
ponemus. leonum est rugire.
tigridum rachanare.
pardorum felire. pan-
terarum caurire. ursorum
uncare. luporum ululare. serpentum
sibilare. onagrorum mugilare. cer-
uorum rugire. boum mugire.
asinorum rudere. porcorum grunnire.
aprorum frendere. linci uercare. equorum
hinnire. uerris quiritare. arietum
loretare. ouium balare. hircorum

mictire. edorum uebare. ranarum latre-
cinare. baulare. uolpium gannire. ca-
tulorum glatire. leporum et puerorum
uagire. musculorum demorsare. mu-
rium pipitare. soricum desticare.
elephas barrire. ranarum coaxare.
coruorum crocitare. aquilarum clangere.
accipitrum pipiare. uulturum pulpare.
miluorum lupire. olorum drensare.
gruum gruere. ciconiarum crotolare.
anserum clingere. anatum uel pauum
anatum tetrissitare. pauonum pau-
lare. gallorum cucurrire. graculo-
rum fringulire. noctuarum cucubire.
cuculorum cuculare. merularum zin-
ziare. turdorum truciliare uel soci-
tare. sturnorum passitare. hirundinum
fritinnire uel minurrire. Dicunt tamen
quod minurrire est omnium minutissimarum
auicularum. gallinarum crispare. passerum
cinciare. apium bombisare uel bom-
bilare. cicadarum fritinnire. Baxe
uel baxea calciamenta mimorum et
comedorum erant sicut tragedorum coturni
Belgis ciuitas est gallie unde
belgica dicitur e prouincia. Et eadem ciui-
tas modo dicitur beluacum. Belsebon asce-
nsio specule uel speculum interpretatur incen-
sio. Belen grece inde uocat Be-
lerico consultatio. Hic Belus li primus
fuit uini primus rex assiriorum et ce-
pit post eam pro deo haberi ibi et
in africa et statim ei idolum in Ba-
bilonia quod uocatum e bel quod interpretatur
uetus. unde et lingua punica bel dicitur
deus. sed apud assirios bel. et a bel
quod est deus uel uir et zebub quod est
musca dictum est idem idolum belzebub
i. deus uel uir muscarum pro immundi-
cia et sordibus idolatrie et sanguinis
ibi immolati ad que multitudo mu-
scarum ibi conueniebat uel pro immundicia
Belial i. dyabolus qui ibi colebatur
et idem idolum dictum est accaron et be-
lial. Et a bel et fegor quod fuit quidam
mons dicitur belfegor quod interpretatur simulacrum
ignominie. idolum enim fuit moab
cognomento baal super montem fegor
quem latini papum uocant i. deum ortorum
Sic ergo baal belial belzebub belfe-
gor belbrith berith belbus belbris
idem est i. dyabolus. Behemoth ebraice
latine animal sonat. ideo dicitur dyabolus
beemoth i. animal dicitur quia de excelsis ad
terrena cecidit et pro merito suo
ut animal brutum effectus sit. Ipse est et
leuiathan i. serpens de aquis qui in
huius seculi mari uolubili uersatur
astucia. Beloculus gemma est albicans
et pupilla cingit nigra in medio
aureo fulgore lucente et propter speciem
assiriorum regi Belo dicata est. Unde
et dicitur beloculus quasi oculus beli. Beniamin
min interpretatur filius dextre quod est uirtutis

Ben enim filius iamin dicitur dextre. Cum enim
eius moriens vocavit eum benonim
id est filium doloris mei, sed pater mutato
vocabulo eum filium dextre. Benacus
lacus ytalie de quo nascitur mincius
fluvius et videtur derivari a benetus.
Benea orum sunt [illegible] aquarum
lacune dicte [illegible]
Benna vehiculum quoddam. Berillus
gemma est in India habens nomen sue
gentis. Bestia et fera dicuntur. Hoc
dicit bestia est fera et non equus. Be-
stie enim sunt que morsibus vel unguibus
seviunt exceptis serpentibus ut pardi
leones et cetera a vastando dicte et
bestia quasi vastia vel a vi qua seviunt
ut quasi vistie. Differre sunt etiam ille que
et si non seviunt morsibus vel unguibus
in silvestres sunt sic dicte quod natu-
rali libertate et desiderio suo fe-
rat ut servat, quia omnis fera dicitur
bestia, quia etiam bestia non dicitur
nisi que passe homini utitur. Et hec
unde bestiola. Et bestia cuius ab
unum id est crudelis et vinctus ad modum be-
stiarum. Et hic bestiarius qui servat be-
stias ut qui venatur eas. Et hec besti-
arium rii id est liber de bestiis loquens
vel locus ubi bestie morantur. Et hic et hec
bestialis et hoc le. Unde bestialiter
adverbium. Et hec bestialitas. Et bestius
a um id est crudelis admistus bestie.
Unde persius: Et bestius urget
doctores graios. Bes id est octo un-
cie. Bes bissis idem est vel dicitur bisse quasi
bis est. Et a bisse dicitur bissextus ti quasi
ex bisse id est minutie colligitur vel dicitur
a bis et sextus quia sexto dies ante
kalendas martii bis computatur eo anno
Bethin grece humile vel morsum
dicitur. Unde bethis fluvius dicitur quod humili
solo decurrat a cuius nomine dicitur
betica que provincia. Unde beticus a um.
Bethel urbs samarie prius dicta lu-
za sed postquam dormiens ibi iacob vidit
scalam innitentem celo et dixit vere
hic domus dei est et porta celi. Et hac
causa dictus est locus ille bethel quod
est domus dei, a beth quod est domus et
el quod est deus. Sed quando ibi a ierobo-
am vituli aurei conflati sunt dicta est
bethauen id est domus idoli que ante
vocabatur domus dei. Et beth et leem
quod est panis dicta est Bethleem civi-
tas david in qua natus est salvator
mundi et primum dicta est effrata sed quando
Iacob pavit pecora sua eidem loco
Bethleem quoddam vaticinio futuri
nomen imposuit quod domus panis
interpretatur propter eum panem qui ibi de celo
descendit. Et a beth dicitur hec Betha-
nia quod interpretatur domus obedientie. Beth

apud ebreos dicitur mola olearia vel est
betha. Et beth est secunda littera, littera con-
et a beth dicitur grece betha secunda
littera. Et a betha dicimus nos b. Sic ergo
betha apud ebreos est mola olearia
apud grecos est secunda littera et tunc e-
nim est et indecl. Et inde apud nos be-
tha in secundo genere dicitur genus olearum
[illegible] quod [illegible] nascitur
in magnitudine. Unde betaceus a
um possessivum. Et hec bletum [illegible] aliud
genus olerum quod vulgo beta. Et hec
betonica quedam herba. Betoaurus
que in hospicio servatur a beth
quod est domus.

Capitulum VII

Bibo bis bibi nec est bibitu
tu. Unde bibulus a
um qui multum bibit vel
qui multum attrahit humo-
rem ut arena. Et hic
bibo onis qui multum
bibit. Et hic et hec et hoc
bibax acis idem et compa-
ratur sine. Unde bibaci-
ras [illegible] adverbium. Et hec bibaci-
tas tatis. Et a bibo hic bibio onis
id est musciones vino supernatantes. Unde
Afranius: Cum ad me repetas et
fabulari magis ex ore in oculis
tuis bibiones involant. Et hic biblus
li id est iuncus marinus quia ex aquarum
qua antiqui de iuncis solebant contexere
pergamenum et ibi scribere antequam
esset usus carte. Et hinc hoc est cum
[illegible] ubi aliquid reponitur ut scrini-
ce id est bibliotheca id est librorum repositorium
sive armarium. Unde per similitudinem quedam
liber in ecclesia dicitur bibliotheca quia in eo
[illegible] ibi et inde hic bibliote-
carius id est custos librorum. Componitur
antibiblium lii id est pignus quod pro re
mutuata datur quod pro eo
datum. Item componitur cum polio quod est vendo biblio
bibliopola id est venditor vel trix librorum
qui vel que polit et purificat eos
ut carius vendat. Unde marcia-
lis cocus sed mea quod vendit biblio-
pola putat et idem dicitur bibliator oris.
Item a biblus bibleus a um et biblius
a um ambo possessiva. Biblia etiam
reparat libros. Item a bibo hoc bitu-
men [illegible] terre utile ad
compages navium quod et gluten dicitur
et abundat in asphaltho lacu iudee
et hoc greca vocant pissa asphalthon.
Unde bituminosus a um. Et bitumino as
bitumine. Et bitumatus a um id est litus
de bitumine. Et hec bitumigo nis id est vinee

minuitur id in bibitate crescit / et bibitas ex vino est pergit unde plautus in Curculione vinus meum apud te cune fortunatus sit illa ad me bibebat.
Item a bibo bibbo vel bibbis is et tot vel bibo bibbo et bibbis is et ...

... nem et sonitu facere ad similitudinem novum mustum vel nove eructuisse quem novum mustum in dolio sive vinum spumescit in dolio ... bibere vel bibitare quem ... mat et sonitu facit unde ... bibit ... et hec bibera re ... superplinius.

Bibo quod est ad / et adbibo bibi ... / ... bibo vel iuxta vel ad ... me traho bibendo / et cum con et conbibo et est cum alio ut est totum bibo vel simul bibo vel in me traho.

Unde convivium a vino qui sequitur cum alio bibit / et cum extra / et extrabibo et ex omni parte bibo / et cum de et fit debibo is et valde bibo vel detersum vel debibere et devomere et tene de privatione / et cum e et ebibo ne valde bibo vel evomo vel trado oblivioni / et cum in et imbibo is et valde bibo vel intus bibo vel bibendo in multo / et cum pre et prebibo et ante vel pre aliis bibo / et cum pro et probibo is et in conspectu vel procul bibo / et cum re et rebibo is et iterum bibo vel evomo / et cum se et sebibo et seorsum bibo / et cum sub et subbibo et parum bibo vel post alios bibo ut sub tus bibo ut que sub tus sunt.

Nota bibo et nota quod bibo et omnia ad eum et ita et neutra et faciunt preteritum in bibi et supinum in bibitum et omnia corripiunt bi tam in preterito quam in preteritis et supino. Unde omnia ista ab eo videntur stare integra excepto subbibo quod sit remissum et omnia prodicat de anglicas preter subbibo quod removet ab eis sensum quod dicitur subbibo et parum bibo.

Et nota quod bibere natura naturae quod potare luxurie.

Ca. vm.

Bis adverbium est numerale sumptum anormale a duobus. unde per apocopam bini nec hic non distributum quod in sensu tamen valet quantum duo ut bina lectio et duae lectiones / sed in plurali tenet distributive ut sic incedit bini / et quantum tamen ... in plurali quantum in singulari vel videt binos homines et duos et est quantum bini a bis et unus / inde binis quod bivinus et bis unus / et a binis hic binatus tus tui vel nius / et binarius a vini adiecto / et bino as et bino as actum / et dicitur / ha binare et duo miscere et duo misit gauge / et quod combino as in eodem sensu / sed binatus est duplicatio. Et hec bis quod est eius anni quod bimus a vino et duorum annorum et in bimatus a bim. dubius annus / et bimatus tus tui et spatium duorum annorum. unde legitur quod herodes occidit quem a bimatu et infra. Et hec

bis quod est ... a bis et iugum quod biga quod est que a duobus vel biiuga ... de ... tunc a duobus equis trahitur et quod biga quod est vehiculum quod duas cum ... veritas fa ... at et decessit / Triga plutonis quod rapit ... de tribus ... / Quadriga solis quod cum quatuor ... quatuor quod faciunt ... rotis ... vel ... sua ... vel estate autumnum et hieme vel quod quatuor ... quas ... in die ... celi mari / splendet in terra calet in meridie / tepescit in nona a quibus ... et quatuor equis equi ... / ... equus ... eorum quod autem vel ... dictus a ... ut ... potentes a ... quod ... / quod vocatur ... equus. / Tertius lampas vel flegonon et ferves a ... Quartus ethon et tepens ut filogeus et amans terra a filos quod est amor et ge quod est terra quod tunc tendit ad occasum / Seiuga ... a sex et iugo quod a sex equis trahatur / et attribuitur soli ut potentissimo deo et ista biga triga quadriga seiuga dicuntur a ... equorum et iugo.

Et a biga vel biiuga biiugis et hec gis in vin / et ... et hec subscie declinatur in eodem sensu ... biiugis quod et hec et hec biiugis et dicitur biiugi vel biiuges equi qui trahunt bigam vel quod duo sunt ad iugum / et simili hec quod biiugis vel biiugus ... a bis et iugo. Item a bis ... quod est ... sit inter ... hec bilix cis et ... / et hec bilix lis et duas partes / et ... sedes ... quod sellis quos ... sellis et ... pedes ... / et ponitur ... pedes ... / ... in quoque iugo et quoque ... pro ... unde ... hunc ... pro ... persius / ... et inde bilibris a vino qui sequitur / et inde bilibris ... / et a bis ... et ... ut ... vel hec bigamus ... quod duas habet vel habuit uxores / et bimaritus ti a bis et maritus ... quod fuit bis maritus et maritus ... a bis et maritus ... uxores ut ... / luxuria enim fuit ... quod bis maritur / et inde hec bigamia ... hoc ... et eadem est bimaria ...

Item bis quod est ... licium et hec bilix ... lorica ... tecerit ponendo licium super licium / unde hec et hec bilix ... hec ... / ... bipennis ... / ... et cum penna et hec bipennis ... quod habeat duas pennas scilicet ante et hec bipertito et adiecto declinatur / ... bipenni ... quod a bis et penna ... quod duas habet quod antiquitus dicebant acutum quod duas habet

penas, acuitas ptes Unde et ali-
ti dicunt pene qr ft acute h et dola
bra qr hat duo labra na scuris
prim est Bis gt ou ut et h bimi-
ka que duas ht ut habuit vites
et at tanatos qd e mortuus et h
biotanatos ti ille q bis extitit mor-
tuus ut lazarus et ou fores ris et
pte hec bifores ris duplices val-
vae qr bina foramina faciat Un
h et h biforus et hec re duplex
Unde Ovidius in sco metamor .Ce bi-
fores radiabat lumine valve et
ou germen et hec bigermine ris
seges vel legumine ex duobus ger-
minibus conmixtum et ou genus et h
et hec et hec bigeneris q ex duabus
gentibus e natus sic ex patre tusco
et matre franca et ou genus et h
bigenus a um ut bigena animalia
dicuntur que ex duobus generibus nascun-
tur ut mulus ex equa et asino burdo
do ex equo et asina ibride ex
aprus et porcus titirus ex ove et
hirco musimo ex capra et ariete
qr cum dux gregis Item bis et ou
cella et hec bicellum li qd e bicli-
nium in dr domus sub se hns
duas cellas sic domus mercatorum
in urbe Et ou fors faris dr bifa-
rius a um i geminus et duplicatus
loquens s bilinguis ut q duas ht
linguas vel nouit vel duplex et
fallax q aliud ht in corde et pfe-
rat ore Unde bifarie adv i duo-
bus modis vel ex duabus partibus
Et ou idea ut ideos q e forma dr
biridus a um i biformis vel qui tu
ad corpus vel quitum ad animum Et
q duos ht obtutus et ou plico dr
biplex cis i duplex altriplex cis
Unde biplicitas duplicitas altri-
plicitas Compone bis cum ntiis
aliis partibus de quibus in suis locis
congruentius dicetur

Capitulum

Byssus si ferme genus
quoddam generis lini
candidissimi et mollis-
simi quod greci papa-
ste vocant Un bissi-
nus a um ut byssina
vestis candida facta de
bysso Bursa i cloaca
ut corrigium bovis
Unde et cartago olim
dicta est bursa qr fuit circumdata co-
rio bovis Unde dr h bursa qa
de corio fiat Un bursula le et
bursella ambo dim et bursa as am
i bursas facere ut in bursa repone
et est ou in et dr imburso sas are
i in bursa reponere et a bursa bur-
rus a um i rufus ut niger Et hec bur-
ra burrae grece biberum dicuntur Un

burrosus a um et burratus a um i bur-
ro indutus et h burria qr inutilit
erit indutus vel burria q inutia
u m b querita qr inutilit consulerat
deo suo Et bucra a veste villosa
Bissimilare i bis transire a
bis et simio as Bitalassum ve-
stigium in luto impressum ut glacies
ducorum maium s ubi duo maria concurrunt
a bis et talassum qd est mare Bi-
malchus liber pater Biarces gens
affrice Bysanthera regio ex duo-
bus nobilissimis opidis no sortita e
Biremon no gigantis et bialcus
Bitinia regio e et civitas
laodicea a fenicibus que pus mitan-
dria vocabatur Bitutica vitis
vel uva sic dicta a vigore et turbi-
nes et calores et pluvias fortissime
sustinet nec in macra terra defi-
ciat huius meriti e et basilica
hor bissante ut bissancium olim
dicta est constantinopolis Unde bi-
santeus a um et bisancius a
um hic adhuc moneta illius ci-
vitatis dr h bisancius ut hic
bisancius cii Bidella Indie et ara-
bie arbor Bissullus ubi mortuus
portatur Bilumbium susurro Bito-
media urbs ubi hanibal fugiens
veneni haustu expiravit Bole
i sententia sic bele dicitur mens et est
et filos q est lingua eolica dr dea
bele i divina sententia vel dei mens e
et est no appellativum Sibilla q prophetissa
Et fuerunt decem Sibille quarum in prophe-
tissa pt dici Sibilla q dei sententia
ut mente hominibus interpretata Ille tamen decem
Sibille dicte sunt qi antonomastice
Unde Sibillinus a um et a bole
et yper q e super dr h iperbole es i da-
to quedam figura qi super sententia et
super veritatem cum aliquis loquitur excedendo
veritatem ut iste e durior saxo et in
iperbolicus a um i excedens veritatem da-
tis Bole et amphi q e circum dr
h amphibologia e i ambiguitas
sententie et sermonis Sed amphibologia
le ambiguitas solum vocalium sunt rerum
in accidentibus cum ambiguitate sive
sententia ab amphi q e circum et bole et
logos q e sermo Unde am-
phibolicus a um et amphibolo
gicus a um Et a bole et para
q e iuxta dr h parabola le i similitudo
sive comparatio ex dissimilibus rebus sic e
tu lucanus comparat cesarem fulmini
non ex suo genere sed ex alio genere similitudi-
nem faciens Et parabola q iuxta sententia
non enim ipsa est sententia que sonat
sed e iuxta sententia Unde parabolicus
a um i similitudinarius a um Bole
de dea appellat naute massa
plumbi quam summittere solet ut explorat

profunditate aque breui autem [illegible]
aut dicit bolizare

Capitulum

Bonus a venus est prolatum
uel e deriuatur a venus
et bonus quasi venus a
venustate corporis spe-
cie ad animam nomen hoc
est translatum, cum can-
dida bonum enim non
prualet malum, cui quod
bonum nimis quod peccat mi-
nimum. Et a bonus hec bonitas atis
et bellus a um diminutiuum id est aliquantulum
bonus et componitur bellior ssimus. Unde
belle lius ssime aduerbia. Et bellu-
lus a um diminutiuum a quo bellatulus
a um id est aliquantulum bellulus. Plau-
tus in bella bellatula e mu-
lier. Et a bello hec bellaria ry de genere
ubi secunde mense sicut sunt poma et
nuces que grece huius affectui prope
quia mensa cum catruiy [illegible] secunda fru-
ctuum. Sed secundo prualet fructus
ideo quod bellaria sunt et scriptio ut
notet diminutionem bonitatis. Unde
Macrobius de Saturnalibus adhuc
dicitur super secunde mense allata sunt
bellaria. Hinc etiam Varro ait
bellaria ea maxime sunt mellita que
mellita non sunt. Item a bonus bene
aduerbium. Unde benignus a um id est ben-
ignitus et est ethica et non compositio
quod componitur ior ssimus. Unde benigne,
ignius ssime aduerbia, et hec benig-
nitas, et dicitur a bonitate. Benignitas
enim est liberalitas sponte ad bene faciendum
composita. Tellus blanda dulcedine allo-
quio et sua uctorum inuitans dulce-
dine. Bonitas est bene facere et pre-
stare quod poscatur paratus et non tamen
nouit suauis esse consorcio et sua
uctores inuitare dulcedine. Et tamen
benignus et bonus uidetur distare si
non multum quia uterque est ad bene
faciendum compositus, sed in hoc differt
quia potest esse bonus et tristior et
bonus quidem facere quod petitur non tamen sua-
uis nouit esse consorcio, sed be-
nignus sua illectos nouit inuitare
dulcedine et dulcis esse alloquio. Et
a bene uel bonus beo as aui are id est remu-
nerare uel beatum facere, et in beatus a
um. Et est beatus cui omnia suppetunt ad
nutum. Ille scilicet qui habet que uult et non
concupiscit quod non uult, et nil mali uult. Et
beatus quasi bene aptus ut bene auctus et compara-
tur ssimus. Unde beate ius ssime aduerbia.
Et hec beatitudo nis, et hec beatitas atis
idem. Unde Augustinus de Ciuitate dei in
decimo, de festate [illegible] beatitate et muscu-
ria. Et inde beatulus a um diminutiuum id est
aliquantulum beatus. Unde Persius Tandem
quod beatulus alto compositus lecto. Et
componitur beta beatifico as aui are et
inde ualia. Beo as quod tamen transi-

et transeo as id est ultra alios facere
bonum. Unde hec trabea quod ponitur pro ueste
nupcialis qua solum imperatores pote-
bantur. Et est transitea quia ultra alios
bonum designabat. Unde trabeatus
a um id est trabea indutus. Unde lucanus
quibus dum uir sunt indutis trabeatus cur-
ribus id est regia ueste ornatus. Trabea
eciam dicitur porticus [illegible]. Beneficus
quod eciam facio cis et beneficio cis et
uerbum. Unde beneficus a um et hic
et hec et hoc beneficiens tis et utrumque
componitur entior ssimus et etentior ssimus
sed ipsorum positiuum beneficiens et
beneficus est supplens unius positi-
uum beneficus absoluit. Ideo dicere
hic positiuo beneficus et ex compara-
tio et superlatio illius positiuum benefi-
ciens et scita quod uerisimilius quam su-
beneficus tenentior ssimus. Et a
beneficus hoc beneficium cij, et a
beneficiens hec beneficiencia e. Item
a beneficio hec benefactor ris id est ille
qui mutue sibi impensis bene facit
ne adtice xuius uia xlu. Compono
quod bene cum lingua et benilinguacius
a um id est eloquens et facundus. Et
cum uolo uis et beniuolus a um
et hic et hec et hoc beneuolens tis idem.
Unde hec beniuolencia e. Et a bene
uel bonus dicitur hic bolus li id est mor-
sellus ut bolus dicitur iactus sicut quod dicitur
pro morsello. Et bolus quasi bene
olidus et est ethica et non compositio.
Unde Terencius Bolum tamen michi esse
ereptum et faucibus tam subito tractor.
Unde hic boletus id est fungus. Et hic bolo-
na e id est redemptor taberne. Et hic
bolo onis qui diuersa genera piscium uendit.
Et hec bolida e magnus honor.
Et hec bola le palma manus.

Capitulum

Bolus quod eciam cremo as
et hoc creuiboticum li id est
lucerna ad quam uigi-
lans quod cremabat bolum
id est morsellum sepi. Et
thus uris et hoc thuribo-
lum quod bolus thuris in
eo ponitur uel quod ibi thus
mordetur et cremat. Et cum sim ge-
con id est sit et hoc simbolum li id est bolus
et morsellus sigtorum sed collectio sim-
gtorum. Item inter simbolum signum uel
cogitacio ut collectio ut pecunia
collecta. Ideo quia singuli ponunt ibi
bolum suum. Unde Credo in deum patrem
simbolum aptorum quia quilibet in faciendo
illud posuit ibi morsellum suum.
Unde eciam dicitur in deum patrem christum
et alius adiunxit et in ihesum christum
cogitis nostris. Item signum ut cogicio xpi
quod diffessum apti ad predicandum in
gentibus hoc sibi per predicatores signum
ut iudicauit imposuerit. Bolus quod

cu dya qd est duo et h' dyabolus qi dux
morsellus mordet enim aiās et corpus ut
dyabolus dicitur quasi deorsum fluens qui
superbie fede corruens cecidit h' ceteri
estimator qui sua in que ipse ...
ad deum restat ut qui electorum inno-
centia fictus arripit. Unde dyabolicus
a um. Bonus comparatur ... et melior
optimus. Et a melius addita culus
fit meliusculus a um. dr. aliquantum
melior. Et melioro as v. act. Et ab
optimus h' et h' optimas et hec mate
et sunt optimates optimi et maiores
et optime et optimati idem sunt. Et a
bono hec bellum per antifrasim quia
minime est bonum. Unde bellutum ... i.
... bellum. Et bellicus a um. et bel-
licosus a um. Et bellatricus a um. Et
h' et h' et hec bellax cis omnia in eodem
sensu. Et bellax comparatur sicut singulis. Unde
bellacitas ... adiectivo. Et h' bel-
lacitas atis. Et bellicosus comparatur.
Et a bellum h' bellona dea belli.
Et bello as v. n. et nunquam depones
et componitur debello as i. expugno et
... act. Unde debellatus a um
vel tatus a um. Et h' et h' debilis
et hec le quia facile debellatur vel
quia a de et bilis que est humor af-
fragilis et deorsum a ... Et comparatur
debilior ... Unde debilitas ... adiectivus
adverbia. Et h' debilitas. Et debilito
as v. act. Item a bella h' belua quia
apta sit bellis vel a balo as quasi
balua. Unde beluinus a um. Et
belutus a um. i. turpis et belue similis
Et h' beluosus ... ...
... per vastacionem belue. Duellum
... et hec duellum ... et hec duellum
... dubellum i. duorum bellum. Unde
h' duellator oris i. ille qui duellum
fagit. Unde plautus in captivus do-
mi belli ... duellatores optimi. Et
h' duellio onis i. pugil ... cum h'
lis i. ille pugil ... et perduellis
duat in duello ... perseverantiter per-
ymnorum ... in arma perduel
ra nu unde belligero as um. n. i.
bellare. et h' et h' rebellis et hec le.
unde h' rebellio onis et hec rebellium
... et rebello as v. n. i. resi-
stere. Et h' et h' imbellis et hec le. i.
inermis fragilis debilis inermis
unde h' imbellia lie i. fragilitas
vel debilitas. Unde macrobius de
saturnalibus hanibal considerans

ignavia imbellia quod multitudinem propter
armatorum credo maluit eos posse
subiugare. Bonos et si amatissimi
sint. Et h' et h' bellipotens pro deo
vel dea belli. Et h' et h' et hec belli-
potens pro potenti et forti in bello
et h' bellicrepa pe quedam gens ludi. *harz*
fetum cum armatis. Et nota quod quidam *ed*
dicunt quod bellum olim dicebatur duellum quia
duo quando duces sunt partes dimicantium ut
quod alterum faciat victorem alterum
victum postea detracta d et v mu-
tata in b dictum est bellum. Et dicitur bel- *dia*
lum a pugna et prelio. Pugna est que fit
cum pugnis. Prelium primus conflictus.
Bellum totus conflictus. Item bellum
dicitur utriusque ut puniat quod totum
tempus concurrere dicitur bellum cuius partes
sunt pugne ut canicies. Item in una
pugna multa sunt prelia aliud enim
in cornibus aliud in media parte ali-
ud in extrema acie geritur. Bellum
igitur totum quod pugna unius diei. Prelium
... pugne quod. Item bellum et tumultus *E*
differunt quia bellum est quod hostes tumultus *dia*
quod est civilis seditio generatur. Nam sedi-
tio est dissensio civium dicta quod sedor-
sum alii ad alios eant. Alii autem
dicunt dissensionem animorum seditionem voca-
ri quam greci diastasim vocant.
Item bellum potest esse ita ut tumultus
non sit. Tumultus autem sine bello esse non
potest. Quid enim aliud tumultus nisi
perturbatio tanta ut maior timor
oriatur. Unde et tumultus quasi timor
multus et est gravior tumultus quam
bellum quia in bello vocatio valet
in tumultu non valet. Bonosia-
ci quidam heretici dicti sunt a bonoso quodam
episcopo exorti qui xpistum filium dei adopti-
vum non proprium asserit. Boom interpretatur
in quo fortitudo vel in quo voluit.

CUM M XU

Bo as are um. n. i.
sonare. Unde h' bom-
bus i. sonus. A quo bo-
bizo as bombos facere
vel clamare et est
proprie apum quando clamant
suo modo. Unde bombi-
satio onis ipsa vox apum.
Et a bombus h' bombex
vel bombix cis. Bombices sunt vermes
ex quorum digestione ipsa lana sericea
vel ut dicitur bombacie conficitur. Ge-
nerat enim ex se togas ... fila. Unde
bombicinum ... et humidum texitur. Unde hoc
bombicinum in quo nomine vocatur
ipsa lana antequam tingatur et texitur
que fit inde. Et bombicinus a um

pcuilitia pducta sy at Juuenalis
bott ca Criatu dellmas panno
bombicino uult lucena fuit pocti-
ca et bombicino as i bombicinu
uel purpura face unde pbombici-
nator qui ea facit Itm a boo bom
bino as re v. n. i quitari clamac
damnac Vnde hic bombinator oris
i cuinator. clamator cerdosa et
mestae Itm a boo hc bocma alis
i boatg song strepitg Vn marcia-
nus pratator bocmatu fecit cosa
encia Itm a boo h bucca cce i os
ut oris follicitus uel inflato uel
bucca e no fictitiu sumptu affe-
tate vocis ipius reil qd at dicit
bucca qt bolos ut cibos capiens
ethia e et no gposito et inde h
buccula le et h buccella ta pro
morsello qz ecia pro pua bucca
buccula ecia d umbo et queda
ps galce s crista unde Juuena-
lis et fracta de casside buccula pe-
des h bucco onis loquosator q
multum loq ut q multum comedit
ut q multum pe qui de bucco dicit
garulg q ceteros loquacitate onis
no sesu excuperat Vn plautus
Stulti stolidi fugi bardi bucco-
nes blenni et a buccella buccel-
larius rij i gluto Itm a bucca fit
bucco as re i bucca face ut inflac
qd gt inbucco as i in buccam
iduce et in hu sesu gt ac stc 7
bucco as pro bucca face gt ac
unde buccatg a um ppm et bucca-
tg de qui ht bucca ultra modu ma-
gna Itm a bucca p gpoz h bucci-
buccinus cy q nuq vult os aperire
Itm a bucca h buccina ne uel d
a boo qt sonat uel d buccina q
vocina a voce et e buccina qua
signu dat in hoste Sed olim paga-
ni agrestes ad oez vsu buccina
ad compita quocabat Hec igit
agrestibg hc signu fuit et dif
a tuba in vsu qz buccina insonat
plurtudine ad bellu denuncta
sed tuba plu indicabat et inde
buccino ac i ai buccina sonac Vn
psalmg Buccinate in neomenia
tuba et buccinog a um et buccinus
ni i clamor buccine et per gpoz
h buccicen buccicenus i ai buccina
canes unde h buccicina ne que
ai buccina canit Boo gt reboo
as ace i resonac et a boo sm q sa
vet h uox as mutata b in v 7
voltia o subtracta et addita x ut
a vocado ut pca dicit Dcd vo
xxxi f lete Cum tedem

Or uis gnus gte
et a bus qd gron
dicit boue vnde bo
ving a um et buc-
xg a um in eodem
sesu Von Quibus m
bictamoras Ouppis
m motibg illius lanie-
ru qz grege armeta
qz buccera pauit et a buccerg buc-
cing a um in eode sesu Vn lu-
cretius Buccerinos qz greges
eode sub tegmine pauit Itm a
bos h bupresti s quida ucius a uit-
titudie bovm sic vocatg et h
bupresus at porrum sic scarabeo
longoru pedu et intet herbas bo-
ues maxime fallit vn 7 nome
ht et h boas uel boa quida spes
qui valde pseq boues ita plurimo
lacte uiguis uberibg se innectit
et sugeds interimit Itm inde a
bo bom depplacoe boas d boa os
dicit tumor rcutu in unu collectg
7 rubo ecia et lutu dicit boa et
h bocia ce queda regio ppt boue
que cadmg secutg e et h boia ut
boga x torques damnatoru qi iugu
in boue et h bubastus tis i bub-
coru dea Vn Quibus in xi metha-
mor os Seta qz bubastis varys
Sap coloribg apis Hic boetes tis
uel boete pro quada stella uel pocius
signo qz em plures stellas ut
dicit duodecim et seq plaustru
qi bubulcg et h bostes onis
q iuuenis bos et h bubalg li qz
sit stie boui s bos siluestis et
fetiug vn bubalinus a um Itm
valorygar a bos h bossor oris caro bouina
h buccula le i iuuenca vnde pru-
dencg in Sicomachia grocistes eqitay
decag in Siomachia vestes buccullas ruligin ecia
vasa vestes buccullas d ecia
d gemma queda buccula ecia de
queda ps galee s crista ut cong
uel vmbo Bsuec dz scbi p duo et
et decima a bucca ut supius dixim
Itm a bos bucolicg a um i boui-
nus liber de bobus scitus uel tractatus
vnde bucolica coru ille liber ubi
tractat de boui bobg Itm a bos
hc bouariu vy uel boariu i locus
ubi vendut boues q et h bouilla
d vnde persius Accedo bouillas
uel bouille araru quida locus iux
Roma ubi boues vendebat uel ubi
tm boues sacrificabat Iuuene et
tm boues sacrificabat Iuuene et
io sic dicit q bou uilla et sm hac
secdz pos a persio hc nome ubi
dicit accedo bouillas Hec buris
longu 7 curuatu lignu in arato
uti bouis curuatura uel burg
curuatu adst ne caude bouis
et h oza qt plimu de corib boum

oz e sit fere et qri... inuc ex alio
gne sibilat prestimi in ridme vchi
net | Vnde h ozula di et ozatus
a um id est ozas hns | et ozo as id est
ozis calciare uel ozas facere et c
ac. | Bos qui cum custos et hic bu
bulcus ci id est custos boum sicut subulcus
custos suum | et sto as et hec bostar
aris pecora pducta id est locus ubi bo
ues stat sicut stabulum | dicitur etiam
bostar locus ubi corpa homini gbur
robat | inuc et hic bostar aris pca
rum ta et qui ipeum no una et p
mitim | et cum tio tis et hec bucetu
ti locus ubi boues cunt id est uocat
sicut e stabulum uel pascua ut sex
| et cum foros q e ferrei et hic bosfo
rus ri id est illud mare p quod yo tras
iuit in spe bouis uel p qd iupit
in spe tauri detulit | Europa | vel
et alio noie dicitur yspondes a trast
tu poti | inuc cetu bisforus et pro
ponides p noie augdam stelle | et
di glosa qd e lingwa et boglos
sa quedam herba qe bouis ling
ut folia asperitas admodum lingue
bouis hat | et cum sequor uel se
quere et busequus id est bubulcus qui
sequitur boues | et cum cedo is | et
hic et h bocida uel scado dis et
bosida q cedit ut sadit boues s
in macellariis | et cum vtrus ut tus
q e caseus et hec buturu ri qd
fit ex lacte et buturu qui bouis ute
rus uel turus | et sicut ultra nos capos
ter pe autem vos pat pca possit p
duci paulopus dicitur | et cum semis
qd e dimidium et semibos q in
media parte e bos sicut minotaurus
| Von Ouidius Semiuirum qui bouem
| semibouemque uirum | pt in et semi
bos ce qui a semus a um qd e
imperfectus et qd plenus perfecte qui
no perfectus bos sicut bos castratus
| et nota q ge et dis et ablis
istius nois bos regulat facit
bouum et bobus sicut sinapat sic
sta vi et boum et bobus | inde
go qd quida insulsi dicit bubus
| Inchilinus q dicit buu... te a
bos h bumasta te | et h buma
stus tis vitis ut uua magn in si
tudine mame bouis | Vnde et di
bumasta qui bouis inama Bo
reon mos | Vndie dcts qe boream
itedat | Hoc ipome regnum pgca
Borborigmon grecum id est sonus turbi
dus | Borich herba | Botrata dc
gey laceratum qz rape habeat fa
ciet | na greci rana botraca vo
cant | Botrus illud qd est in acino
| sed qnqz pt pro acino | qnqz pro
racemo | qnqz p uua | Von h botrio
onis qd exit de sarmento qn turge
scit et qd pedet de inuito | Boet
smatu id est adiutoria | Boetus id est

isspicis | Hec bubcu qdda genus
uini | h bubo a sono uocis no
ht | Butalmo herba e flore huius nolon eozto
rocam octo bouis sig | Vnde et
a grecis no accepit | h' bussus onis
est terrestris rana | Bugellos id est su
dis | Bugla est sicut tortus | Bul
bino as est mestruo sangne ing
nac' | sicut bulbitac' est pueili sa
gne ingnac' et sfac | Sed ponit quqz
ab te et paue ut h bulbinat uel
bulbitat id est tali sangne ingnat | et
utrunqz qui cum in et inbulbino
as et imbulbito as | Vnde iuuenius
h imbulbinat atqz tracte imbulbitat
| et a bulbino hec bulbinarium sa
gis mulieris mestrue qd et hoc bi
bnarium inuc | Buculus gregis fattri
mus

Cam xliy

Bullio is liui itu uic
vim-n | Von valia | et
h' bullor oris | et h'
bullio onis id est tumor
aque bulietis | Vnde
h' bullitus li di | et
h bulla le qe sit in
aqua ex pluuia ca
dete | et tunc qui cum am
qd e circum et b gusa in p dicitur am
pulla le qz ambulla id est circum circa
inflata admodum bulle | Vnde am
pullosus a um id est superbus arrogans
inflatus | et ampullor aris id est ius
superbus et inflatus et sesquipeda
lis uti | inuc etiam bulla pro
stella | Von Ouidius in x o creta o
bit fuluo plucida acto surgere
bulla solet | aliqn etiam inuc pro
gemma | Vnde plautus iussi in parte
dorie dare bullas sculptas | et
aliqn etiam dicitur bulla ornamentum cordis
et noblium puerorum | solet enim noblium
pueri in signum noblitatis deferre
quasda bullas aureas dependentes
a collo p quasda corrigias | Vnde
et illos pueri dicitur bullati | Vnde
Iuuenalis | ludit et heres bullatus
| Von et q reste et etiam balteus dicitur
bulla qz bullis ornetur et qd in pdi
cta parte bulla inuenitur | hec
in persio ibi | Bulla qz succinctis la
laribus donata pependit | et ut gna
liter dicatur | oia ornamenta aurea et
argentea qe fuit qz inflata dicatur
bulle | bulla etiam dicitur cuiusqz sigillum
qd cere imprimitur | Von bullo as id est
sigillare | et a bulla sicut quasi
sicut uel bullatus a um id est bullis
plenus ut ornatus ut sigillatus | et
a bulla h bullus id est aspiut porri ut
cepe | Marcer in lio de uiribus herba
rum radicis bullis q' lilia profecit
| Bullio qui ebullio id est valde bullire
| rebullio iterum bullio | semibullio id est
in media parte ut no pfecte bullio
gbullio sit cum alio bullio | debullio
id est valde bullio ut bullire cesso | et
r o r est n | Bulismus ingens fames

ut 7 bulima d' bulimus vnus sto
incerte Bunda sing immpaeti

Ca ͦ lu ͦ xv

Bo is ere vtis vin
ac .i. perfude qd no
e in vsu et diuat
a bibo bis / et in butus
a vm .i. perfusus 7
h' buto onius qda
gen aialis qd valde
in lacte abudat in
hc butiru ri pea
educta sz melius est
ut tencat ut pdi
ut pea compiat
xiung Buo qf imbuo is perfude
et cobuo is .i. sit perfude Et nota
q imbuo et cobuo maius pe atti
nolle nut in malo qz in bono sepe tn
i in bono / vr hora q imbue
mur y muiae / vt eni imbui d'
ara noua p sacrifigio dedicata
B et perfusa / Pe gt debuo is vru
.i. vngere et e gtu a de et oleo ut
liquore et buo uel imbuo / inde
delibuere q' de oleo uel liquore
perfudere / vn delibutus a vm g
perfusus / vn de oleo ut liquore in vnctus / quida
in dicunt q buo is nil est / ncc in
cpponiut pcedata va sz imbuo et
combuo cpponut als in et con et
iuo is qd no e in vsu 7 intpona
b 7 dicatur delibuo cpponi a de 7
oleo ut liquore et imbuo / et no a
buo / Pe a buo uel buto hc buta
nicu quida liber physice q' herba
ru dicit qz ibi herbe notant / et h'
butro onis .i. iuuenis / et burgra
rum .i. ruber ra ru uel nigra / et
buss .i. pingwis obesus / h' burgus gi
.i. castra crebra queda ut p limi
tes hita cra cstituta que burgos
volgg vocat / et in burgarius a
vm / et h' et h burgesis et hc se
in code sesu / et h' et h burgudio
onis pro noie aucda cetus na oli
deuicti a Romis hcas illius
cetus ab ipis Romis per burgos st
dimisi / et ob hc burgudios dcti st
/ vn h burgudia terra illa / vn
mo punitur h' et h burgudio ge
tile h' ille qui est de terra illa / Pe
C a burgus et gallus d' queda ciuitas
h burdegallis qz hic burgu galli
habuerut prius / vnde h' et h bur
digalesis et hc se / Burgulia me
dima maioa / Burtania flores
h' in silua nascit / Burtanicum
gen hastis qd et burtar dr / Burdo
q' ex equo et asina nascit / Bustu
igie ut lignor strues ubi cor
pa mortuor cremat et bustu q
pa mortuor cremat et bustu .i. sepul
vstu ab urendo / et bustu .i. sepul
crum / inde hc bustuaru di et inde
bustarius ri ille qui cremat cor
pa mortuor uel sepelit / et h bu
stitera re ambo
strura re / et h bustitera / hc est
sepultura / sz bustitera / hc est
sepultura in agro / et h' et h busti

tera q' sepultura frauit / et busto
as .i. sepelire uel cremare mortu
os / Bustu qf bustifragus .i. ille
q' fragit bustu ut spoliet mortuum

Ca ͦ lu ͦ xvi

Blandior iris ditum su
b depo et cpt cu dto
ut bladior ri .i. adu
lor / inuic et cu acto
in code sesu / et in
bladus a vm / et cpa
or ssimus / vnde blade
dulis sime aduis / et
h bladicia cie / et h bladicies ei
et bladulus a vm .i. aliquatulu bla
dus qd bladicellus a vm d' / vnde bla
dicella dicuit va di / et bladiosus
a vm / bladior qf deblandior
valde bladiri uel sit puatim .i. cola
dior .i. valde / et reblandior .i. iterat
bladior / Ber blatera .i. sonus ra
narum / inde blatero as .i. stulte et
sine causa loq / detrahere uel decla
mare ut loquide proferre .i. metu
trepidacia verba dicere / qd et balbu
cie e 7 e pe camelorum / vnde h'
blatero onis q' ita blaterat / et h'
et h blas atis / et hc re / et h bla
tus h .i. stultus insipiens / a quo
et stemus / compf blasfemo as .i.
detrahere reprehendere vituperare / va
femiatu re stulte blasfemare / vn
blasfemus a vm .i. maledicus et de
tractor / vnde blasfemia e pe a
tor ra .i. detractio vituperacio
B Pe ablatero h' blasto onis .i. cu
bicularius siue hospitularius
et h blata te qda at de nocte
tm ambulat / vnde et lucifuga
d' qe cplicata manu agit / aly
dicunt q sit vespertilio / quida dicit
esse qdda cen muus ns subterra
neas hitas cauernis / vn Oracius
in synonimis blatarum et tinearum
putrescunt epule / et in blatea tee
.i. illud qd de calceamentor soleis
cradit uel lutu ex itinere in caltia
mentis collectu / et h blata te .i.
purpura causa aialis colore inui
tus / vnde blatus a vm / et h' et
h blatealis et hoc le .i. purpureus
ut plur coloris .s. blancus / Pe a
blata blatio tis vm .n. .i. replere 7
ipedite loq / vnde plautus in am
phitrione / q intelligere quisp potis
est ita nugas / Blatio et ablatio
st papue loq / Blatero qf deblatero
as .i. valde blaterare ut diuolgare / deblatera
vn plautus in aulularia
C qui sed ta / vicinis omnibus / Pe est
oblateo .i. cetra blatero / Pe a blato
h' blenus ni / et h blenno onis in
code sesu .i. stultus ut hircosus
et impudicus / et h blacia .i. stultus

Bracos .i. breue et in plr brace
aru qr breues solet esse ho
cum solet hre tibialia protendi
tm usque ad genua / unde hec bra-
le et hoc bracale et braccarium omnia
in eode sensu s. lumbare ut lumbale
Bracale etiam dicitur aglice xenium / [margin: ...]
unde et braccatus a um qui habet et qui
indutus est bracas / unde et hec bra-
cata dicitur quedam gallia s. que adiacet
reno quia homines ibi utuntur largis bra-
cis / Item a brace braco as .i. aque
bracas induere / et componitur imbraco as
in eode sensu / et debraco as .i. bra-
cas extrahere et fit ac. / Item a bracos
hoc bracium .i. uadum / et hic bracus
as .i. instiot ... / et hic brucus
a quidam uermis qui breuis sit ut
quia breuiter durat / et hic brancus .i.
i. guttur quia breue sit quantum ad
alia membra / unde hec brancia ne quedam [margin: ...]
loca iuxta guttur / et ut dicit branc
sunt fauces / unde legitur in historia
Thobie quod thobia inuiolate pisce
metuente apprehende iussit angelus
dicens / apprehende branciam eius / et in-
de branciola le. di. / Item a bracus sive
brancia hec brancus quedam passio uel
quidam morbus s. praefocatio faucium
ex frigido humore / Item a bracos
hec bractea que in plr tm inuenitur
et n. gen. hec bractea orum / uel dicitur
a bracteon greco quod lamina auree
/ unde bractea tenuissima auri lamina
/ unde hec bracteola le. di. / Bractea
etiam ut bracteola dicitur campanula au-
rea / unde bracteatus a um .i. bracteis
ornatus / Item a bracos hic et hec bre-
uis et hoc ue et comparatur uior ssimus
/ unde breuiter uius comparatione adiectiui / et hec
breuitas atis / et hoc breue uis pro
littera / quod et hic breuis uis inuenitur
/ unde hoc breuiarium rii locus ubi re
ponuntur ut portantur breuia / uel unde
aliquid continetur abbreuiatum / Breue
gerulus hic breuigerulus li. di. .i. baiulus
et portator breuium / Item a bre-
uis breuio as quod componitur abbreuio
as et fit act. / et pro compositio hec breuilo-
quia et breuis locutio quia aliquis
breuiter dicit / et breuiloquus a um qui
breuiter loquitur / unde hec breuiloquium

i Capitulum xvi

Item bracos componitur cum
logos quod est sermo et hec
bracologia ut bra-
chologia idem quod bre-
uilogia s. breuis dictio
ut sermo / et cum tris
quod est tria et hic tribra-
chus quidam pes constans
ex tribus sillabis breuibus
Et cum amphi quod est circum et hic amphi-
brachus pes constans ex tribus sillabis

pria et tria breuia et media longa / Item
bracos componitur cum emeros quod est dies
in bruma quia bracos emeros .i.
breuis dies propter breuitatem dierum
que tunc sunt / et Bruma matutinale
frigus / Item quia breuiter durat et totum
hiemale tempus dicitur bruma a breuitate
dierum ut bromin quod interpretatur comedere
ut consumere / inde bromius ii .i. ba-
chus quia dat appetitum comedendi
/ et hec bruma quasi edacitas quia corro- [margin: ...]
dit et comedit folia arborum / ut
quia que in estate adquiruntur in bru-
ma comeduntur / uel quia dat appeti-
tum comedendi / unde brumarii di-
cuntur qui habent fastidium ciborum et im-
brumarii in eode sensu / Item a bru-
ma hic et hec brumalis et hoc le
ut brumale tempus / et brumosus
a um .i. immundus uel frigorosus / et
brumeo mes unde compositio Erumpit acti-
onis sine exceptione ut dicens bruat
.i. fac bruma / ut brumesco .i. similitudinem
habet fac et brutum fit / unde bru-
mesco inchoatiuum / Item brumet et
brumescit ponuntur impersonaliter / Item a
bruma ut brucus et seco hec bru-
sica ce .i. plata caulis qui in bru-
ma secatur ut quia a bruco consumitur
Item a bracos hec bria ne .i. mensura
ubi enim nimietas est mensura non est
/ et componitur ebrius a um .i. extra briam
.i. ultra mensuram bibens / unde ebriosus a
um / et ebrietas / et hec ebriositas
/ ebrius generaliter / ebriosus sepe et multum
bibit / unde ebrietas aliquando / ebriosi-
tas frequens temulentia uini / Item
ab ebrius ebriolus a um .i. aliquan-
tulum ebrius / unde plautus / Ebrietas
atque ebrioli incedunt / et ebrio as quod
non est in usu / Aristoteles posuit ebri-
at .i. quod sciunt diuersi / intelligens que raro ebri-
at cito senescunt / et componitur debrio as
et fit ubi de esse priuationem ut inte-
briatum / et inebrio as et fit ac. / et ab
imbro hic imber bris quia pluuia est
uis repentina ad nubes et ad pluuiam
pertinens dictus quia terra ad generandum imbuat
/ unde hic imbricus di. / et imbricus
a um / et imbricosus a um .i. pluuiosus
/ et hoc imbricium pro quod aqua alluitur
s. lauatum ut cuminalis quod aluus
dicitur hec et hec imbrex cis / unde prude-
cius in hoc ymnorum Imbricatis rupibus
undatis desuper aut imbrices etiam
dicuntur regule quia capiunt cito imbres
et est ethica / Componitur imber et hic mul
tiber bris septembris october / nouember
decembris / sed hec melius in sequenti declarabitur
/ Componitur quoque bria hec sobrietas et so-
brius a um quasi sobrius .i. absinens
quia secundum habeat briam .i. mensuram / et in-
de sobrietas atis / et sobriosus a um
/ inde sobriolus a um .i. aliquantulum
sobrius / Item a bracos quod est breue
hoc brasium .i. frumentum germinatum in
dolio ex effusione aque ut inde fiat

cervisia / in hec brasiola le de et p[er]t di
a dim[inuti]ui brasio sic vitulu de vitu
vino / et cervisiola le de cervisia
tenui / unde brasio as / bra sin
face / a quo valud / pre a brasios
uel brasiu braxo as are ea brasiu
brasiu breue fit s[ecundu]m in braxando
a quo valud / et braxator ris a um
et braxator / et braxatorius le
/ pius uel iuuenis braxator / et
a uali braxatrix / et braxatricia
le di / iuuenis braxatrix uel
iuuencula coadiuuans ad braxand[um].
Broccus ca cu qui labia superiora
tumida h[ab]et / unde h[aec] brocca ce ma
xima belua que grossa sit / et broc
ca d[icitu]r quodda[m] vas q[uod] labrosum / et
brocci dicuntur acus lignee quib[us]
mortuus suit in calcio / unde broco
as quod no[n] est in usu sed c[om]p[onitu]r imbroc
co as / brocus c[om]p[or]i[tu]r et est ac.
Bresith liber genesis ut genesis
Brebania scutus q[ui] in silua na
scit / Bradiu[m] latinum palma
triumphus primum cursus q[uod] paratum
/ paratur et adquisitum vi et virtu
te ut est abuta[n]tum / habiti virtute
/ unde hic et h[aec] braueta te ta vi
ctor q[ui] accipit brauiu[m] q[ua]si ille qui
dat Brisium / exprime et dicit
/ inde h[ic] brisius ei / bachus / ie
qui p[ri]mus docuit exprimere vinum de
uva / lac de mama / mel de fauo
/ unde briso as / frage[re] ut exp[ri]
mere ut dicit / et h[aec] brisa / fauus
unde mel dicit[ur] Calu[m]bum

Ruda grece latine cor
nu uel caput ceruinu[m]
dicitur / unde hec brudo
sium si ciuitas a situ
loci / videt[ur] enim cor
nua cerui et caput
et longu[m] in dispositione
illius loci Brutus
tus a u[m] i[dem] n[on] et caret su
/ esse uel s[ecundu]m brutu[m] / unde brutus a
um / stolidus insulsus / stultus inde
/ q[uo]d aut d[icitu]r brutus qui obrutus s[ecundu]m a
sensu q[ui] caret sensu ethica et no
b[r]eposi[ti]one et a brutus h[ic] et h[aec] bruto
omnes / s[unt] enim brutones qui bruti / et
idem dicunt[ur] britanni eade[m] de ca
/ unde h[aec] britania et britonia a
quo mo[do] sumunt ge[n]tile bon[um] brito
et britannus / Nota q[uod] britani q[ua]n[do]q[ue]
dicunt[ur] anglici sed cu[m] adiuncto ut
flauis britanni et no[n] sic raro sine
adiuncto / et q[ua]n[do]q[ue] d[icitu]r quedam insula
ultra britones / et inde illi britani
s[unt] britanni / s[ed] q[ui] nobis s[unt] contigui inde
britones dicunt[ur] / et brutesco ci
incho[atiuum] / desipiscere Brutesco c[om]p[oni]t[ur]
cu[m] de ut debrutesco cis ut de tenera
cu[m] de ut debrutesco cis ut de tenica
inchoatiue ut primatic / et obbru
tesco cis / et obbrutesco cis incho[atiuum] et
debrutesco cis Campum

Cachinor aris
quod antiqu[itus]
dicebat cachi
no as / rideo
es / unde ca
chinno ni / risus
inordinatus uel
cachinnus c[om]p[onitu]r
a con et agmo
qui est abiq[ue]
ut nix q[ua]nt[u]m
detur qui vi
detur albere
in risu / unde
uin predictum descendit / et h[ic]
et h[aec] cachinno nis qui ridet Caca
me nis / sumitas / unde cacuminac
/ acuere vel sumo sublimare / unde
Quidq[ue] dumas se cacuminat aura
Cacabus bi / lebes a sono feruoris
dictus / feruado enim crepitat hic
sonu[m] ca ca ca ca Cacos grece ma
lu[m] / unde h[ic] cacus ci q[ui] fuit malus fur
/ fuit finis euandri / et malo et fur
/ et h[aec] cacosia e / ut cacoxia e d[icitu]r
grece mala vexatio / quedam pas
sio / et a cacos q[uod] e[st] malum et oxi
q[uod] e[st] acutum ut ethus q[uod] e[st] mos q[ua]si
acutum malum ut q[ua]si malus mos / et
a cacos q[uod] e[st] malum desecat illud
/ honestu[m] vim et inceptu[m] / sed deq[uo]
sitim ipse s[ecundu]m caco as / et e[st] caca[re]
/ malu[m] humore[m] malam sordem ma
la passio deponere / et per s[ecundu]m h[ic]
cacodemo nis / malus sacerdos na
demo[n] / sacerdos / in cacodemo
nes dicti s[unt] mali angeli / et h[ic] ca
cephatus ti / turpis sonus / a cacos
q[uod] e[st] malum et fone quod e[st] sonus ut
Blesatus / inde cacephaton / turpis
sonus ut turpis phatus / q[uod] et ao
sonus d[icitu]r h[aec] cacophonia nie a ca
cos et fone / unde cacephaticus
ca cu[m] / et cacophonicus a um in eode[m]
sensu Item a cacos et ethus q[uod] est
mos d[icitu]r h[aec] cacetes tis / malus
mos / unde Iuuenalis / Tenet
insanabile multos scribendi ca
cethes Item a cacos et sinteton
q[uod] e[st] c[om]posicio d[icitu]r cacosinteton /
uiciosa c[om]posicio ut uersa q[ua]m
neutru[m] tersa sangaris ha
sta Cabus ci n[omen] est mensure Ca
cabulus d[icitu]r displiceat Cadim

Cado dis cecidi casu
v[erbum] n[eutrum] / unde h[ic] casus
sus sui / unde h[ic] et h[aec]
casualis et hec le
casualiter adu[erbium] / et
h[aec] causa a casu
quo e[st] et d[icitu]r s[ecundu]m
eum inde origo ne
gocij q[uo]d diu tempo
ra est / diu defectum

iudicium est / dum differtur iusticia / Unde
causidicium -cii i. questio cause / et
hic causidicus -ci / et causator -oris
i. litigator actor vel reus qui ex aliquo
crimine ad causam ducitur / et causa-
tivus -a -um quod ex causa sequitur
Unde causativa dicuntur effectus cause
Item a causa causor -aris i. cau-
sas agere vel reprehendere et inculpare
vel in causam ducere vel conqueri Causa
componitur et dicitur hic causidicus a -um qui dicit
et tractat causas Item a cado hoc
cadaver -ris quia stare non potest / omnis
mortuus aut funus est aut cada-
ver / funus si sepeliatur a funibus
accensis i. candelis sic dictum quas
circa feretrum papiris aut cera circunda-
tis ferebant Cadaver si insepultum
iacet Item funus dicitur in domo / cada-
ver apud funera / umbra apud
inferos Item cadaver dicitur dum iam
insepultum / dum portatur ut sepeliatur
vel crematur exequias / vel funus
dicitur crematum reliquias conditum
et iam sepultum corpus consuetudine
dicitur / et a cadaver cadaverosus
-a -um / quod autem dicitur cadaver quasi caro
data vermibus ethimologia est et non compositio
Item a cado hic et hec et hoc caducus
claudus qui sepe cadit Item a cado
hec cassia sic quedam herba cuius flos
cito cadit / Unde cassia flos illius ut
liquor in floribus vel persius hec
sibi corrupta cassia dissolvit olivo
/ et hic cadus di pro vase quod vulgo
etiam dicitur barile / et ut dicit quidam tres
urnas / et alio nomine dicitur situla /
et inde cadiolus li et cadulus li ambo
di. / et a cadus vel a cado hec casa se
di Casula etiam dicitur quod vulgo canu-
sia ut plancta presbiteri que adistat
prave case totum hominem tegit / Item a
cado hec casoria ne i. actus qua
[illegible] capiunt scalpit eo quod cade-
re fit immunda / et caducus -a -um
/ et cadabundus -a -um i. crebro cadens
Caducus -a -um dicitur etiam illud quod
cadere faciat ut caducus morbus
qui et comicialis dicitur / et hoc caducum
ci i. illa hereditas que contingit alicui
ex morte alicuius carentis herede
Unde hic caducarius -rii et hec cadu-
caria i. ille vel illa cui hec contingit
sive qui accipit caducum Caduca etiam
dicuntur folia malorum vel flores
quos greci quitinos dicunt / et hoc
caducum ci a cado i. tentorium quia
facile cadat quod et caducus invenitur
/ et hic caudex -cis i. truncus casu
datus Unde [illegible] in axe [illegible] hor-
quet que est dicta in stultum / Caudex
[illegible] stultus / vel a cado dicitur
[illegible] cauda quia videatur cadere / Unde cau-
datus a um quod habet caudam / et hic caudex

-cis quia truncus est qui cauda arboris et
mutilatur a summo Et hic codex ab [illegible]
[illegible] / et in codex i. radix que
inheret terre Et a codex per compositionem exco-
dico -as / et est excodicare terram codice
aperire terram et velut lacum efficere
Item per translationem a codex vel caudex
dicitur hic codex liber quidam in quo conti-
netur diversa precepta iustitiona-
lia sicut in codice sive trunco conti-
netur diversi rami / et appellatio ista
modo ampliata est ut etiam quilibet liber
dicatur codex Differunt hic codex et liber
quia codex proprie est multorum librorum quasi
tanquam ramos contineat in se multos
libros sed liber est unius voluminis
Et a codex codicillus et codicilla sive
codicellus ambo di. Etiam codicillus
dicebatur illa carta in qua scri-
ptum erat testamentum alicuius mortui quod
dum est ut in peregrinatione que per ca-
mittebatur ad [illegible] Item a cado hec
caducitas invenitur in ventre ut porcus
femine nam proprie caducitas dicuntur ste-
rilitates nature femine sicut in vero
[illegible] spondam lectuli quasi dicit
/ et cadula -le i. gutte que cadunt ex
pinguedine carne cum assatur vel etiam ex
cereo / et hoc caduceum virga mercu-
rii quia discordia pace et somnum
cadere faciebat / Unde caducifer -ra
-rum i. ferens caduceum / et hic caducea-
tor -oris proprie caduceatores dicuntur
legati pacis sive qui gratia pacis serunt
legationem inter aliquos Item a cado
hic cadex -cis ut hic cadex -dicis i. locus
vel forum ubi erit iudicium / et ipse
sermo vel sententia vel sanctificatio
Et hic casus / Unde casolus -la -lum quia faci-
le cedat et cadat / ut dicitur a carco
quia caret [illegible] quia carens Cado componitur
cum ad et accido -dis pro evenire
Sed accidit malum / evenit casu obtingit dicta
sorte contingit fato / Unde accidens entis
pro eo quod non est substantia / et cum con et co-
ncido -dis i. simul cadere / Unde concidentia dicitur
quando simul cadentia ut concidentia generum
est cum diversa genera simul cadunt in eadem
voce / et cum de et decado -dis i.
deorsum cadere Unde decadus -a
-um i. ad cadendum facilis / et cum ex et
excado -is i. excadere ut ex aliquo
cadere / Unde excaduus -a -um quod faci-
le cadit / Unde hec excadium casus et de-
structio quod et potest dici ab excedo -dis
pro cadere sicut per cadia dicitur / et cum in
et incado -is i. cadere ut cadit in latro-
nes et cum inter et intercado -is i. inter
aliqua cadere ut intercum cadere / et cum
pre / et precado -dis i. ante cadere vel in
anteriori parte / Et cum pro et procado
-is i. procul cadere ut ante Unde illud /
et procidentes adoraverunt eum Et cum ob
et occado -is i. contra ut sol cadere Unde
occiduus a um

Et h' occidet hic / vnde h' et h' occidua
he et h' le. et hec occasio onis .i.
facultas copia oportunitas / et cu
ra et recido his .i. iterum vel retro
cade' / vnde recidius a um .i. iter
vel retro cadens / recado est ci vivus
et recidivus a hom .i. renovatus
post casum reparatus qd non pt esse
nisi precesserit casus vel mors / vnde
recidiuum arbor quae aliis sectis
repullulat / eadem dicitur reduui
vel qr redeunt ad id qd fuerunt qu
denuo viua / Et a recidiuus reci
diuo as ave .v. at .i. innovare post
casum reparare / Et a recado hoc
recidigma his in recidiuum vi .i.
vestis tenuis et subtilis et levis
ad suendum reparandum apta et est
ad suendum reparandum apta et est
parasitor / Vnde Iuvenalis Ru
pes ille tuus sumit recidigma
G Succido est cui sub et
succado is et subito cadere vnde
succiduus a um .i. ad subtus cadens:
dit patria. vn Claudianus Succiduu
titubat gressus. Et nota quod cado
c. o. s. e. n. est, Et oia dicunt pro ca
do' sns quae ipsos addite designat
quandam diversitatem sit distinctiu
e. Et oia gta a casu caret supino
excepto occido qd facit occasum Et
oia mutant a in i. Et oia faciunt
pnus in cado et plitum in cadi preca
torta tam in plitis quam in plito M

Calon grece lignum
latine / vnde h' calo
onis ille qui fert li
gna Vnde Oracius
Huc primus calones
Calones etiam dicunt
galee militum vnde
caleo as v. n. .i. portare
vel ligna portare / Et h'
caligarius rii .i. minister ferens ligna
et h' calaria e .i. navis quae ligna
portat / et h' calatus ti qr fiat de
ligno. vel a calo as qd est pono quia
ibi ponatur pensa vel aliud / et
est calatus canistrum et quoddam genus
sporte vel sportarum qd olim sole
bat fieri de ligno, vel derivatur a ca
leo es ut prius dictum est / vnde h' ca
latulus li et calatictus li di. Et a
calo h' calix ab quoddam genus poculorum
qd olim fiebat ex ligno / vel dicitur
a caleo ut prius dictum est dicit. Vn
h' caliculus di. Et a calon h' cala le
pro quodam genere poculorum qd ste solet
esse de ligno Et calon est hic podiu
qd est badius quo terre innititur
vel pos qd est pes et hic calopodiu
.i. badius ligneus ut pes ligneus / Et
B a calon h' classis quae de ligno fiat
et est proprie classis multitudo navium dicitur
tamen et classis vna navis / vnde h'
tamen et classis vna navis / vnde h'
classiarius rii / et h' classiarius rii
pro rectore qui nautis imperat

Et a calon h' calcianus gre calciamen
tum vel ipse artifex / Item a calo pe
du si a calle s. lignis sunt quo calci
amenta consuta non sunt sed fiebat
prius ex salice / Item et caliga as
et caliga lineta dicitur qr in calo
.i. in ligno fiat / vel qr callet ut pri
us dictum est / Item calo grece latine vo
co / vnde calo as .i. vocare vn
at / a quo hoc classicum ci .i. cornu
vel tuba vel aliud instrumentum causa
vocandi factum / classicum est signum
bellicum vel sonus tube vel alterius in
strumenti bellici / Item tamen est classicum
hastis et concordia omnium instrumentorum
insimul consonantium sive sit tube et cor
nua in bello sive sit campane sive
C Etiam hoc et qr alia significatione habebat
Romani milites quam pedites ideo
milites dicuntur quasi classes / Item
etiam tamen milites quam plebs dicuntur
classes. Cum enim Romulus rempublicam
instituisset honores in duas partes di
visit s. in nobiles et ignobiles / et
vocantur prime classe appellat a
qibus classicas vocabat tamen isti quibus illi
sumun classicum .i. suum signum ha
bebat / Sed illi s. nobiles dicebantur
prima classis / ignobiles secunda classis
tertii de illa tertia classe dicebantur
esse / prius ca. Romani diuisi sunt in quin
que partes et quelibet dicta est classis
dictatores enim et qui summos ha
bebant honores de prima classe dice
bantur / de secunda tribuni et qui privas
bant / de secunda dignitates / de tertia qui nul
los habebant / quarta que extrema erat
fuerat sexta Vel a classicum vel
classis sub hac forma h' classa
rius rii s. tubicen et proprie militum
et per comp. conclasso as vn. n. .i.
conclamare, cohortare vel naues co
ngregare et congregare / Item a calo
uige' et congregare / Item a calo q
est voco hic calator .i. vocator vel
W. minister sacrorum / Item a calo quae e
voco hec kalende arum .i. prima dies
mensis qr eo die solebat pontifex
ascende' tutti de consuetudine Roma
na et volens nuntiare quota esset
luna eo die vel principium mensis
dicebat / pluries calo calo calo quod
voco vos venite et audite etate
lune vt principium mensis. et ideo
dictus est ille dies kalende quod vo
catos / vel aliter de consuetudine Ro
manorum erat quod in principio cuiuslibet
mensis celebrarent nundinas et aliis
mancipebat in Romanis / qr ergo vetus
nesciebat principium mensis ideo specialiter
in prima die mensis pro tutti a acce
debat / et tunc vocabat calo (quod est
kalende erat in mense) q.d. voco vos
ad nundinas. quot dies restabat
usque ad diem in quo volebat reple
re ut si in quinto die sepe dicebat
calo. si in sexto sexties / vnde ex

hec est quia aliquis mensis habet sex nonas
aliquis quatuor | quod ideo dicatur quia
ita diuisit quia latines nescirent quando
debebat esse forum quia abscondebant in si-
nus | et uenientes ad forum ostendebant
et predicabant | et ideo dicte sunt kalende
quasi uocatos et quia pluries dicebant
calo ideo ab illa pluralitate dictum est
tantum pluraliter kalende arum | Et nota quod pro c
hac figura c greca scribebat k unde
et kalende per k scribi debent licet secundum lati-
nos quandoque per c scribantur secundum grecos | Compe-
tenter tamen per k quia grecum sine nostrum
non est | uel kalende dicuntur quasi colende
quia solebant coli apud ueteres, unde hec
kalendarium rii locus ubi kalende disti-
cte sunt | et hic et hec kalendarius et hoc re
Item a calon quod est bonum hic kalodemo
nius id est bonum faciens | ut calodemo-
nes dicuntur boni angeli | Et hec calio-
pe pes id est una de nouem musis quasi
calonphone id est bona sonoritas
Item calla grece latine dicitur laxa,
inde calo as laxare ponere deponere
unde hic calamus id est penna qua scribimus dra-
bocius est penna auis | Calamus etiam
dicitur canna et stipula segetis que
sustinet spicam. sed tunc dicitur calamus que
uel ut postea dicetur | unde hec et calamaria
marium rii et hec calamarius rius in co-
de scribendi id est cornu in quo tenetur incau-
stum | Calo quoque componitur intercalo as id est interponere
unde ualla | et hic et hec intercalaris et
hoc re id est interpositum, ut interpositum
quod interponitur ut lusus intercalaris
quia sepe interponuntur ut in Virgilio et Ovi-
dio. unde intercalaritas id est interpositio

CALLEO

Caleo es lui ui itum et
caret supino id est esse uel
fieri calidum | unde cali-
dus a um | et comparatur
dicitur simus | unde
calide diuus summe
aduerbium | et hec caliditas
atis | et sincopatur
calidus quasi caldus a
um id est calidus | unde hec caldaria quasi
calidaria | et hec calx cis pro re
nota quasi calx que ex lapide calefa-
cto et adusto fit | Et hec celia lie quasi
potio ex succo tritici per artem facta
quasi calia | Item a caleo hic calamus
mi id est canna ut stipula segetis quia
ex immisso flatu calescit. unde
et calamisso as are id est leta cantare
et calamo as re id est calamos post
messores colligere | et hec calamitas
tis id est miseria et calamo canne que
est inanis et uacua adistat calami
ipse quidem est calamitas quando aliquis
nec habet in spe nec in re aliquid nec
exterius nec interius sed sit canna ua-
cua et mutilus exterius et interius

Vel dicitur calamitas a calamus sti-
pule cum enim calamus segetis frangitur
inde oritur fames et inopia et hec
est calamitas unde et quidam dicunt quod cala-
mitas dicitur quasi cadamitas a cado d mu-
tata in l quando ita calamus cadit et fra-
gitur sed cado ce correptam et non producit
unde calamitosus a um id est miser et ca-
lamitate plenus | et calamito as re
are id est mestificare ut infelicitare calami-
tosum facere | Item a calamus hoc ca-
lamistrum id est acus ferrea uel alterius
metalli in similitudinem calami facta
in qua crines obtorquentur ut crispi
fiant, quam in cinere uel igne calefa-
ciens plectit quis capillos ut crispat ut ca-
lamistrati sint | unde calamistratus
a um id est calamistratus ornatus unde
calamistratulus li diminutiuum | unde Terentius
in quadam epistola pueros cincinnatu-
los et calamistratulos et peregrina
olentes unguenta de uita | Item a cala-
mus et aule quod est fistule organorum
per quas melodia editur componitur hec cala-
maula id est canna uel qua canit ali-
quis | unde hic calamaulatius qui cum ca-
lamo canit | Item a calamus clamo as
are id est clamore facere sonare et
clamare quasi calamare | unde hic cla-
mor oris | a quo clamosus a um quasi
calamosus a calamo scilicet quia sonat | Et nota quod clamo quandoque ponitur tran-
sitiue sed improprie ut clamo ipsum id est
clamore uoco | Item a calamo hic
calamites tis id est genus rane que mo-
ratur in calamis | Item a caleo et
calamus hic calamaucus id est quedam genus
sacerdotalis mitre et calamaucus quasi ca-
lore machinans eo quod sit selecta
et capiti impressa | unde Josephus
in similitudinem paruum calamauci | uel
calor oris | et hec calendrum, dicitur
id est mitra uel generaliter quicquid caput
inuoluit ut maiorem calorem tra-
hat | unde Oracius in sermonibus
altum sagane caliandrum | Et hic calix
cis a calida potione solebant enim ca-
lida et frigida potiones ministrare in
calice | unde et calix dictus est a
calida potione et mistione dictum est
per ministrare et propinare uinum | et hec
adhuc ministeris nos calida frigidis
et cetera unde hic caliculus li diminutiuum, et ca-
lico as id est bibere potare | Calix etiam
tis a et hic acallicalis lis unde le
id est pruina | Item a calco hic et hec calibs
bis quidam fluuius eo quod se calcat
fodiendo illud genus ferri quod uulgo
dicitur acier quod multum abundat apud
eos unde et hec calibs bis dicitur id
genus ferri | a quo hic clauus id est acutus
quasi calibeus id est ferreus quia fit de ferro
| et clauus dicitur uestis purpurea qua
utebantur senatores quia aliquando clau-
us aureus uel de alia materia

erat ornata et variata et in tali
veste sepe depingitur dominus / cla-
vus etiam dicitur gubernaculum seu temo
vel manica remorum. Unde clavatus
a um i. clavis compositus vel clavo
veste vel instrumento ornatus vel
insignitus / et hic clavatus ti quoddam
genus calciamenti peditum / et dicuntur
clavati quasi clavi lati quia minutis
clavis i. acutis solee caligis
infigebantur. Item a clavus clavo as
i. clavis configere et est activum / et hec
clava ve i. baculus qui sit clavis
ferreis religata que et cateia
dicitur qua et hercules usus est / clavicula
dicitur. Unde claviger a um qui gerit
clavam. Item a caleo hec caligo -ginis i. ob-
scuritas et umbra et spissitudo
aeris facta / et etiam caligo dicitur
fuligo et ideo quia maxime acris
calore ut ignis gignuntur. unde
caliginosus a um i. obscurus et ca-
liginis plenus / et caligo as v. n.
i. obscurari obcecari obtenebrari
nunc etiam et caligo as pro [illegible]
caligis induere de quo supra in caliga dicetur.
Item a caleo hic color ris quia calore
igneus vel solis colores constituuntur
Vel a colo las quia olim colebatur ut
esset nimie subtilitatis / Unde co-
loro as vi / at Papias vero dicunt
quod a coloro fit color per apocopam.
Unde secundum Rabanum hic columba
et hec ba a pluribus diversis quos in
collo habet coloribus. Unde hic columbulus
li diminutivum et columbinus a um / et hec co-
lumbar aris i. latibulum foramen
ubi nidificat columba. Columbar aris
etiam dicitur quoddam genus vinculi a collo
quia sit aptum collo / dicuntur etiam colu-
baria loca concava in navibus per
que remi emittuntur quia sunt similia la-
tibulis columbarum ubi nidificant / et
hec columbina quidam lapis a colore
illius avis sic dictus. Item color componitur
hic et hec bicolor oris i. duorum colorum
unde bicoloratus a um / et hic et hec
tricolor oris i. trium colorum / unde
tricoloratus a um / et hic et hec multi-
color oris / unde multicoloratus
a um / et hic et hec discolor i. alterius
coloris / unde discoloratus et hic
et hec diversicolor i. diversorum co-
lorum vel alterius coloris unde diversico-
loratus a um / et hic et hec unicolor
i. unius coloris. unde unicoloratus
a um / et hic et hec rubricolor i. rubri
coloris unde rubricoloratus a um
et hic et hec albicolor i. albi coloris / unde
albicoloratus a um. Coloro componitur concoloro
as / decoloro as i. valde coloro vel
colorem auferre / et ut breviter dicam
componitur cum omnibus predictis in quibus et co-
lor / et omnia sunt activa / secundum eorum colli-
gere facile licet. Item a caleo calefacio
cis et calefio fis / et recalesco
et incalesco / et tamen sub istis compositis

pro principio fuit inchoata vna

Callum

Calleo es ui ere. unde
hic callus li duricies
peditum qua terra cal-
catur et etiam manuum
duricies interior dicitur
callus et cutis laridi.
Unde plautus in capti-
vis cervicata callo
calamitatis. Unde callosus a um du-
rus fortis pinguis carnosus et calli
plenus / et hec callositas duricies
fortitudo pinguedo. Item a calleo
hic callis lis semita callo peditum pre-
durata stricta et angusta inter
montes / et est callis iter pecudum
vel semita vero hominum / ut callis
est generis callide latens et semita hominum
dicitur a calleo pro callide scio sic
ut dicetur / et calleo les lui vi neutrum
et caret supinis i. durere vel callide
scire. unde persius dicenda tacen-
da qui callet. Unde callidus a um i.
subdolus vel per creaturarum actus in-
stitutus et sic callidus non pro astuto tan-
tum sed etiam pro astute docto dicitur / hic et
versutus dicitur quia animum cito vertat et
facile ad quamlibet fraudem et operatur contra.
Unde callide adverbium
/ et hec calliditas atis / et hec callitrix
icis dicitur a calleo i. simia vel produ-
cta barba / et callesco is inchoativum.
Calleo componitur concalleo es i. simul callere
/ et occalleo es lui i. obdurare indu-
rare callum facere / unde iulius occal-
lescat cui incepit sanari / et recalleo
i. iterum callere / vel remollescere
/ et a callo componitur. Item a callis hic
calx cis pars pedis plante ut ponit po-
strema / sed hec calx cis i. cementum
[illegible] in singularibus calx pro illa parte cor-
poris in feminino genere / sed pro [illegible]
[illegible] vocabulis [illegible]
in accentibus seu in accidentibus. [illegible]
calx vel callus hic calcaneus idem quod
calx et est aliud quam talus nam talus
est sub cruribus / idem et talenus / et
suppositus est calcaneus. Unde hic calcar
[illegible] in calce vel calcaneo religatur
Et nota quod calx ponitur pro fine [illegible]
[illegible] sic dicitur in calce libri i. in fi-
ne libri. Item a calx calcitro as i.
calce percutere et est activum ut resistere et
[illegible] unde hic calcitro onis
i. rusticus qui intemperate calcat
vel calcitrat. Unde plautus in asi-
naria clamat si quis vero videt.
ad se calcitrone. Item a calce calceo
as quod cingit calciamentum / et a calceo
as quod cingit hic calceus ei / unde hec
caliga ge calciamentum certum / sive
sit de panno sive de ferro / vel a
caligo as quia se caligis ligat vel a callo
peditum. Inveniuntur et callida pro eodem
scilicet a callo / et a caliga caligo as

pra cor^ta . i. calig(a)s induc(er)e. et caligatus
a um qui caligas h(abe)t. Unde et mili-
tes dicunt(ur) caligati a quibusdam caligis
ferreis quas portant hec. Unde Iuuena-
lis: Cum duo crura habeas offende-
re caligatos. Unde et quidam Roma-
nus princeps dictus est Caligula quia a
puericia inter milites fuit conuersatus.
Caligula tamen ut dicit papia caligas.
Calceo componitur discalceo et concalceo et
recalceo et sunt actiua. Item a calceo hic
calculus li. lapis leuis paruus rotundus
et durissimus dictus sic quia breuitate
sui sine molestia calcetur. Cum enim
est scrupus lapillus minutus et asper
qui si incidat in calciamentum
nocet et molestia est in animo. Unde
et animi molestia scrupulum dicimus et
hinc et scrupea uel scrupulosa saxa
i. aspera. Et a calculus dicunt(ur) etiam di-
cuntur calculi scaci quia leues sunt et
rotundi uel dicuntur a callis quia per
uias ordinales cadunt quia per calles
scilicet calculorum partium ordine mo-
uetur. Unde et ordinarij dicuntur parti-
uagi. Unde et uagi et qui mouentur omni-
no possunt maturi uocantur quibus spes
ultra procedendi nulla restat. Item
a calculo lapide dicitur hic calculus li
pro numero computaco quia antiqui huius
lapillos in manu tenentes solebant
numerum computare. Unde calculo as. i.
ac. i. numerare. Unde uarja. Et calcu-
lati i. numeratim. Item a calculo pro
paruitate hic calcus ci i. quarta pars
oboli et est minima pondus. Et hec
calcadium dij i. foris deambulatorium
quod et peribulum dicitur. Et hic calculus
li lapis qui in uesica fit. Unde calculo
sus a um qui talem patitur infirmitatem.
Item a calco hec calcitra e qui calcat
quia calcet i. fascinat plurimis. Ut
a colo is quia dolat diligenter cuitas.
A calco as hic calcula le i. lixa
uel seruus militum uel nuncius cur-
satilis. Unde plautus Video cal-
cula militare. Calco componitur concalco
as decalco as quod et decalco inuenitur
i. opus tectorium dealbare. concalco as
inculco as. percalco as. recalco
as. Et omnia sunt actiua. Et eorum composita fa-
cile est colligere.

Capitulum VI

Caluo as. re. i. aliquem
caluum facere sed non est
in usu. sed inde dicitur
hic caluus ui. Et adde
inuenitur caluus a um.
Unde hic caluulus li di.
Et hic caluaster stri
sic dicitur. Et hic caluatus
ta. Et hec caluicium
cij. Et hic caluaria e i. locus patens
supra dicte mortis supplicia. Unde in euangelio
dicitur quia locus in quo latrones decapi-
tabantur locus caluarie uocabatur. Ut
caluarias abscisorum capitum que
ibi iacebant ut etiam ossa caluaria.

gerencia dicitur. Item a caluus caluo uix ui
are i. decipere u. ac. et caret supino. Debe-
ret enim facere caluitum sed non inuenitur
et est tractum a caluo quia quondam decape-
pit indoctos per galeam suum uel
alio cooperimento suo. Unde caluillo as
quod et caluillor aris inuenitur et est dicere. Et
debet dici caluillo sed subtrahitur
l et dicitur cauillo i. aliquantulum decipere
et est uerbum et proprie hoc uerbum maxime
ad sophistas qui uerum facere impu-
gnant ut plurimum falsum affirmant. Item
cauillatio inuenitur pro uerba ut contende
uel iniorse iocari ut caluniari. Item
a caluo hoc hec cauilla le i. cauil-
latio uel contencio uerba. Unde plautus po-
ne hoc sic et aufer cauilla. Et hec ca-
lumnia hic falsi criminis accusatio uel
iniqui alienis litis. Unde calumnior
aris i. reprehendere falso accusare
sed antiqui dicebant calumnio as. Et
calumniosus a um. Caluo as componitur decal-
uo as i. caluum facere uel decapitare
et caluariam auferre. Calcos grece
dicitur et uertitur in latinum et hinc calcaria
a i. fex uel es. Unde hic calcosmara-
gdus di quedam gemma que sit uiridis
et turbida eneis uenis tincta. Et
hic calcates ti alia gemma eris coloris.
Et hec calcofanus sit gemma et est
nigra sed lapidi illisa eris tinni-
tum reddit. Et hic calcantum ti quoddam
genus coloris dictum quia calca est tinnium
i. flos. Unde et apud latinos eris
flos appellatur et est genus glebarum in
lacus sic est uitrum et sal et huius di.
Chalcedon ci dicitur a calcos quod supra
ia dixi. Calaica gemma est. Calpar
genus fictilis uasis. Calcasia genus
tunice. Calcea genus floris. Calcepta latine
genus mitre. Calicularium i. medium
estatis uel yemis. Calcon grece humi-
lis leo. Caltulum genus aquili est a
concauo loco dictum. Calixcota camina
nita. Calation animal. Calisticon grece
latine purgatoria quia calisticon grece
est unguentum quo purgamur. Cayn pos-
sessio interpretatur quod sit eius cognomen dicit
Cain i. possedi hoc per deum item
et lamech ollis qui pro interfecto Abel
interfectus sit et penam sibi sceleris
dedit. Unde per derivationem dictus est Ca-
ynan quod lamentacio uel possessio eorum
interpretatur. Sicut enim Cayn possessio ita
derivatiue non quod est Caynan quod
possessio facit eorum. Et a Cayn Ca-
iani dicti sunt quidam heretici qui Cain
adorant. Cayphas propheta inuestigator
ut sagax uel uomens ore interpretatur ini-
quus enim ore suo iustum damnauit. Conuenit
hoc misterio spirituali annunciauit.

Capitulum VII

Cami grece dicitur breue et
humile. Unde hic camus pi pro
planicies terrarum sic dictus
quia sit humilis et breuis pedibus

no excetz ut mos heres unde et
grece pedion de et unde h' capitulu
et h' capella ambo di et h' et h' cape
ster ut stris et ster adom / et cape
stre tris i. vestis gladiatorum qua
tm genitalia tegebat' dicta sic qz
unguebat du nudi in campo ad exercitium
gladiatura accedebat illa veste pre
dicta coopiebat et nota q' capestra
alio noie dicitur lumbaria sive succincto
ria periçomata / et h' campio onis
i. gladiator uel in campo duellum
exercens s. pugnator qui et h' camphi
leo onis dr / et h' capana civitas
a campor planicie in quibz sita est
unde h' campania puincia cuius ci
vitas est capana / uel campna vt
quidam dicunt capana a capi cuius fundatore
dr capna civitas capna dicta e
qz eius terra oez vite fructu capiat
Vnde capanus a vm gentile / et h
capana ne ea cuius uso pmu est
reptus est / unde capanella et h
campanella ambo di / et h' capa
rius qui fac capanas / unde et h
capanaria eius uxor vel que capa
nas fac / et he capanile turris
in qua mouetur capane / Ite a ca
mi h' cama me grece lectus brevis
et circa terra quod he cama atis inuen
in Ambrosio de officiis / unde h
camisia e qz in ca dormiuis in ca
mis h' in stratis nostris / uel dicitur
sic qz p'mo du fiebat de canapo
Vnde camisiola di / et camisiatus
a vm i. q' hz uel indutus est camu
sia / Ite a cami h' camus mi quedam
herba fereni uel pes s. quem volgo dr
mula / ut camus est capistrum uel de
rivatur a campso as sic pg dicetur
et h' ac camelus li qz cu cameli one
rat' ut breuiores et humiliores fiat
accubabat / uel a camur quod est curuum
dr camelus qz curuus est dorso sed
hc pg ca ducit' Ite a cami h' ca
melion quedam herba que latine va
scatago dr qz visu gignat in
quo inherent aues que propria volunta
descendut ad escam / et hec camedrios
alia herba sic dicta qz sit breuis
et per terra strata / et per copoz h
camimelos quedam herba sic dicta qz
malimaciani odore habeat / et sit
breuis et terre vicina / et sic p copoz
h' camipitos quedam herba sic dicta qz
terre adhereat et odore pini habeat
hac latini arcurbitulare vocat
qz ex parte odore arcurbite referat

Calum Vm

Campso as vm ac i. flecte
plectere / unde h' et hec
campsatilis et he le i. fle
ctibilis flexibilis / unde
h' camos mi i. capistrum

qz replecteret equum hut et ylur / et
hec camina ni i. ignis uel fornax
flamarum in se reflectat / unde
hc cauma atis i. incendium quod gt'
cu calore uel estu et hoc cecauma
atis i. malum uel estus incendium
Et nota q' inue' campso as in dia
lectice / cambio cam bire quod est aliquid
commutando pro aliquo dare sicut
campsi pperitu et no cabiu et supim
campsum et no cambitum / et vale camu
capsu et no cabitum Et vltimu sup'
ppo no cabitor vel mutata in o sit capso as flecte
re i. flectere cabire Camaleon h' hui'
leo Camur grece latine dr curuum
Vnde camuratus a vm / et cameratus
a vm i. curuus / Vn h camera re a
curuatura / unde h camera dicitur
locus secretus vbi cubamus eo qz
quadra curuatura soleat hoc in su
periori parte quemadmodum celum que et te
studo dr et lacunar / et a camera
camerarius vn h cameraria / et h'
camillus li i. puer ingenuus qui ca
mera solet frequentare / et h camilla
le dr p' puella ingenua i. inuenit'
et he dile ptes in alio sensu s. pro
pueris sacerdotum unde macrobius
in saturnalibus camillas nostri
7 camillas appellabat flaminum
et flaminicarum p ministros / et sim
hec stm vz camillus quatenus muster
et camilla quatenus mustra / unde
et maxcianus inuenit' appellat camillus
quia muster est deorum Ite a camera
camero as i. curuare uel cameras
facere ut cameras parare' ut dista
bare et est ac Ite a camera camerat'
i. curuatus uel cameris ornatus et
gt' bicameratus a vm / et tricame
ratus a vm Ite a camur pte h'
camurres tri i. boues alti et dentu
vati uel a cami quod est breue quia
hnt cornua breuia / et h camera
re quedam vas frumentarum de festucis
uel viminibus factum curuatum /
et h' camelus li qz mcuruos sit dorso
unde h' cameleon ontis quedam animal
et sic qz licet sit aspersus albus ma
culis vt pardus collo equo plus
pedibus bubalo / capite tm camelo
est similis / et h' camelus li i. funis nau
tica / Cham nitis calidus ex presagio
futuri sic dictus posteritas enim eius
ea tm parte possedit que vicino
sole calenaor est vn et egyptus
lingua egypciorum usque hodie Cham dr

Capm V[u]es

Cano nis cecini cantu
verbu est polisemum
Cano aliquando simpliciter
est cantare / aliquando
diuinare / ut ibi pa
canas oro / aliquando dicere

Ut ibi longe cantus sit cogita vite mee
mea / aliquid laudare sit ibi poete qui ca-
nebat i. laudabat / aliquid metrice descri-
bere quo accipitur in principio poetarum / et
est poetarum carie sic cesucorum est
dicere / in primis duabus significationibus est
n. in aliis act. / Unde virgilius / et hic
cantus tus tui / Unde cantilena quod
videtur esse quasi cantus et lenis
non enim videtur esse cantilena nisi
sit cantus dulcis et lenis et suavis
et non asper / et hec cantica / Unde
quidam liber intitulatur per excelle-
ntiam cantica canticorum Et canto as frequentativum
/ a quo descendit aliud frequentativum scilicet cantito
as Unde Augustinus de Civitate dei
Cum ludi scenica ubi turpia dictitat canta-
tur cantitat Canto componitur accanto as
i. iterum vel iuxta cantare / concanto as
i. simul cum alio vel simul plura cantare
/ decanto as i. valde cantare / et dis-
canto as et excanto as i. excantare
/ et incanto et recanto as i. iterum vel retro
cantare Item a cano hic canixus
vox loquax dicax sermunculus
multiloquus multiloquens / et hic cantus
ti per cantum et pro medullio rote
vel quod melius est / cantus est curva-
tura ut circumferentia rothe secundum Hugutionem
quia ita calcat cum radius insignis
Unde Persius vertere sese frustra
sectante cantum / et hic cantor oris hic
sonus Unde canorus a um / et
hic cantarus quoddam vas vina-
rium scilicet crater qui cantando deporta-
tur Unde Josephus de antiquita-
tum historia in septimo / ex quo Sa-
lomon cantaros optimos effecit
cum templum edificavit Item etiam
et hic cantarius rii i. esus castri valach
Unde Plautus ego faxim ut mali
qui superat aut sint viliores
gallicas canteris Item a cano
hec camena i. cantilena vel mu-
sa quia canens amene / et hec cante-
rium in quibus cantus temperatur i. fistu-
le organorum vel ut magistralis pla-
cet cantes dicuntur decore ornamentorum
Unde idem ait quippe ille cantes di-
cebatur et quia apprehendebat venu-
stabat Et a prito cecini hic agnus
quia bene canat Unde agnulus li dimi-
nutivum agninus a um vel agninus
a um et agneus a um / et hic
agnitus tus tui vox agni / et
in quosque / cocinnus a um dicitur a
agno i. consors et compar sicut
catus agnorum secundum de hoc deus loquitur c. xxviii
Item agnus dicitur est quidam amnis Ci-
licie hic agnus tum quia munda habet aquam
suavitatem tum quia autumno et estate
quia candidus est dicitur agnus quidam cum lingua
quibus tenuis est et quedam / reliquus amni
hec canna quia ea canit Item a cano
nictu h. i. locus ubi canne crescunt Unde hic can-
tus hec cannula / et hec cannella ambo di-
/ et hec canabum bi herba sine canne /

/ Vel a greco canabin ut canabin quod
dicunt greci Unde hic canabus bus pro
code et pro corda inde facta Unde Per-
sius retorta canabe fulto cena
sit in transitu Item a canna hic et hec
canalis et hoc le quia cava sit in modum
canne / et hoc cinamum vel cinnamo-
mum et est brevis arbuscula Indie ut
Ethiopie duorum cubitorum / cuius fructus
dicuntur stacte et dicitur sic quia cortex eius
in modum canne sit rotundus et tenuis
quasi canamomum / et eius cortex quia ac-
ceptus est ipsa et confectio inde facta dicitur sic
Et a cinnamum et logos dicitur hic cinnam-
ulgus et quia legit cinnamomum / et quedam avis
arabie que legat et texat nidum de fru-
ctibus cinnamomi Item a canna hec sca-
rifex quia de cannis fissis texitur Vel
a canis a um dicitur avellana i. poma
que sunt cana i. lanuginosa ubi po-
nuntur Unde hic canistrellum li diminutivum Item
a cano ut canor oris hic et hec canus
Unde hic canicus et hec la ambo di-
canicula etiam dicitur quedam stella in quam
mutata fuit canicula Icarii Unde
hic et hec canicularis et hoc re ut dies
caniculares igitur canicula regit Item
a canis caninus a um / et caninus
a um / et hic catulus li diminutivum / a quo ca-
tellus diminutivum Unde catellulus / et hic catulaster
stra omnia diminutiva / et sunt catuli proprie filii canum
abusive tamen et filii quarumlibet bestiarum
dicuntur catuli / et a catulus catula
/ a catellus catella / a catellulus catula
tellula / a catulaster catulastra Item
a catulus hic catulio onis i. glutto de-
gulator quia quadam gulositate admodum
catuli per domum discurrit / et catuliginosus
a um i. avidus et gulosus / sic est catulus
greco / hic canis dicitur a latine / a cinos
a um et cinodus a um in eodem
sensu i. caninus / dicuntur etiam cinici et
scienci molles et effeminati et inde
sic canes quia et publice coeunt et ad vo-
mitum redeunt / Vel dicuntur sic Satirici
et reprehensores quia reprehensione ledunt sic ca-
nis morsu Unde Iuvenalis Ca-
stigas turpia cum sis inter Satiricos
notissima fossa cinedos / Persius
Cu cinico barba petulans nonaria
vellat / Unde per excellentiam immundi-
que quidam philosophi dicti sunt cinici quia pu-
blice et in spatulo cum uxoribus concumbe-
bant predicantes publice esse concumbendum
cum uxoribus in vias et plateas ad
modum canum quia coniugium iustum est
Item a cinos hec cinomia e i. musca
canina et venenosa Et hec cini
fes fis ut cinifex modo le pro eadem vel
ad quod parvitatis musce / scilicet zinzala
/ et a cinos et cephas dicitur hic cinocephalus
li. scilicet quod habet caput admodum canini
capitis / et etiam quedam gens simiarum
sic dicitur Item componitur cum glossa

et h emoglossa q lha ad ... lingue
canis sic dicta quod ad mor...
minu ... cu ... composita ...
cano gt cu cornu et h cornicen nis
q canit cu cornu / unde h cornicina
que cu cornu canit / h tubicen nis
q canit cu tuba / un h tubicina h
fidicen qui canit cu fida i corda
unde h fidicina h liticen q canit
cu lira unde h liticina h cicuti-
cen q canit cu cicuta un h cicu-
tina / h tibicen pen producta / om
enim gta ab hoc uerbo cano is / et nomina
mistor corripiunt pen ut tubicen
excepto uno solo quod pt pen scilicet tibice
quod est q canit in tibia un tibicina
G Comt cano cu os et h oscen cinis
q ore canit uel volatu uel alio ut de-
cipiat aues / dicuntur etiam oscines
aues quedam ore canentes i cantu au-
gurium facientes / unde marcianus quam
fore ... et uolucru dulces incantu
et oscinum ... Comt ex cano cau-
no is ui i ... uel iterum canere uel con
concordiuit unde accentus tus tui ex os sic
alie posite in dictione accinunt et subs-
unt et inclinat illi sic sup quas e
principalis accentus ut q ... accentu illius
constituit un accentuo as i accentuati
esse Item ex accento as et e sic
H ... un accino is uel pt esse in con
... in quo accentus / Item gt cecino
... i sit uel concordit canere unde con-
cen tus tui i quemcia et concordia et
... in cantu / et gting a um 2m quosdam
... pga dicitur / precino nis i valde ca-
nere uel an / un h preco onis q quod
preconatu a q annuciat / preco etiam dicitur
mitator q quoddam preconatu invitat ad
mercs suas emendas / unde h preconatus
tus tui ... annuciacio / et hec preconium y
... / et preconium laus ut annuciacio
laudis / pro quo semper pro annuciacione
sed esse in bono / Item a precino h pre-
ce q in eadem voce premittit in cantu
unde preco eius digitus uel pectus / Item
gt occino nis i canere uel contra uel
undique canere uel cominac... contrarie ut
infamie carmine cu gesto nomine dicere
unde et occento as u... un augustinus
... de ciuitate dei libro octauo
... uel carmine condidisset / dicitur ex occi-
no is vox un Salustius iussu metal-
li celeris cornicines occanuere tubis
Item gt recino is i iterum uel retro canere
uel recantare / succino is i parum uel
sub uel voce remissa canere ut pga
un succentor dicitur in ecclesia q pro pectore
subsequenter canendo rendet / Et nota quod
... gta a cano is mutat in preteritum
a in i ... excepto occano
et omnia faciunt penultimam in tercio ... tenta
et pretium in cinui et ... m in centum / ex-
cepto occano / et omnia ... recino ...
pt occ ... ac pro recantare / ... gta a ca
no ... aliqua uel utraque Marz

sco z m qs ce sing ... actiuum sic
dubio exit actiua CAND[illegible]

Candeo des dui ... caler-
so i albe ut calere / et
est tractu a stexo qd ca-
de ... pro cale ... seu
... candidis ... cal-
duis / un h cinex uel
cinis ... candore et medio sit / un
h cinisculus i parvus cinis / et cine-
rius a um / et cinericius a um in ...
... / et per compositionem subcinericius a
um i ... cinere coctus / et subcinericio
as i sub cinere coquere et e ac / et cine-
rulentus a um i plenus cinere un am-
brosius super ... cinerulenta ca-
nicie et ... amictu Item a cinis
h cinexith et subcinericia ... cine-
reu ... colore Item a candeo candidus
a um qd ... unde candi-
de duis ... et dicitur candidus
dra ab albo / albu enim de natura e candidus
de artificio / unde et candor quod candor
datu Item albu quoddam palore admix-
tu ... candidus quadam luce perfusus / et
a candidus candidulus a um dimi / unde
candidulus a um di per sincopam / unde
Juvenalis ... gladio pulsa
et candida ... / ... ex candidus
a um i candidus uel candidulus unde
Marbodius in libello de lapidibus
etiam candidulus ... e scripta literas
D Item a candidus h candor oris / et candi-
do as um ac i facere candidum / et h
candela le quod acce... candeat / unde
hec candelabrum quod candelastrum ex candela
ferat / et candito as ... cande
sit aliquatulum cande ut sit di un
Marcianus Capella ... canicies
... nubibus candicabat Item a
candeo h cincedula uel cicendela ...
... quod notas candeat i luce
lat / et hec cincedulum ut cicindelum i
... uel ... et pro pro cande-
la Item a candeo ... hec candes dum
i quedam vasa fictilia / et h candys di
uestis regia / et h candidarius pellipa-
rius q coria facit alba / candidarius
etiam dicitur q lauat pannos / unde h
candidaria lotrix Item a candeo sco
incho / et per compositionem excandeo i valde
candeo / unde excandesco incho / incandeo
i intus uel valde candeo unde incho
i ... incandesco / recandeo i iterum ca-
deo un recandesco et e n r c o sit q e
C no mutat coniugationem Item candeo gt can-
do et accendo dis / et concendo dis / et
concendo dis i valde accendere / et incendo
dis / un hec incensu / et incendium a
dis / un hec incentiuum qd incendit ut
um / et hec incentiuum ... libidinis / et ... dis i ante
... uel valde accendere / et succendo dis i

latet' acced' et sunt oia ista gta a cadeo
qe mutat coniugaz actiua Vel a ca
deo caneo es ui u n et caret sup
unde canus a um et cpa et sus. unde
caneo ius sine actiua / et h canicia
es ei / et h canitudo nis in eode
sensu unde plautus stultum inquit
hominis etate et huius capitis canitu
dine / et canutus a um / et h canu
ni tu pro illo q canet et pro capillo
q in capite canet Canus gtur incanus
i no canus vel valde canus unde O
uidius in uetus acceta ob llabra incana
situ / et precanus a um i ante tempus
hyemum canus Vel a caneo sco. inc..
et canisco inuc et a uo sine gtur
Caneo g gcaneo i sil canere / inca
neo i ualde canere / pcaneo i inte
pestiue canere / recaneo i iterum ut
retro vel semper canere et pduct in
hoc uo caneo sz sa ca unde dz dici
incaneo pe pducta

Ca XI

Canon onis in gtur grecau
est et latine dicitur regula
Unde canonicus a um
i regularis qd et sepe
dicitur h canonista
pro scia regulari et pro
ecclia ubi regulares morant / quelz
in eccl inuenit dici canonica. Ra
in qua regularit dz d vinc qz
go caueat sic coniuge / canonicus re
gularis / ide enim est regularis qd ca
nonicus / et sic dicit mgr canonicus
secularis / ide enim est q regularis secularis
/ qd nichil est / ac si diceret album nigrum
/ no enim est regularis secularis / canonicus se
no est regularis nec contra / usus tamen
quotidi sic ht q magis nouerunt
que seculares in canonica et regula
res in scto / sit in eccla causa dre
distinguendi ita velut uti no gre
nendo no gdicas sepe quide gte
dos no gte uocabl intellectum gruag
gpetete Canaan filius Cham
et intptur motus eorum qd quid e aliud
insi opus eoru pro motu enim prius
pro tpe cuius maledictus e a quo ca
nanei dci sunt quoru terra iudei pos
sederu illis expulsis Cantaber bra
brum / et h cantaber fluuius e hispanie
a noe urbis et iberi amnis cui isidz
sic dictus / hec cantabru bri i scurine
li purgamentu ut farine uel tritici
s furfur vel aliud quo canes pascuntur
/ unde et ab hoc noe canis cantab
uidetur dici Cana uicus e galilee
unde Symo dictus e cananeus qd
interpretatur possessio vel possidens Ca
nonani dci sunt quida heretici ide et
anonimiani q latine sine nomine
dicuntur Canola i regio / h canta
uda binus terrenus q pgaz huano

corpi sicut applicatus sui adustoc res
cas exsiccat plenas humore / h cano
bus bi fluuius gubernator menelai et mu
tata b in p d h canopus queda ciui
tas egipti a canabo ubi sepultus / unde
et egiptus dicta e canopus / uel canopia
/ unde canopicus vel canopinus a um
i egipciacus / et hoc canopeum pei i cor
tina subtilissima adistat rethi texa
plexa / et fenestrata unde nobilium
lectuli ornantur ad arcendas culices
et muscas et sic est in egipto ho
rethe precipue habeat / unde Iuue
nalis vel testitudineos tibi lectule
erat canopo / unde in eode sensu in Iu
dith / et ut alii dicit dexclutat a
conus qd est summitas galee Vel a
canopus h pellicanus auis egipcia
in plitudine nili hitans et sm
hoc cor pe / vel a pelle et canus
qe habeat pelle cana et sm hoc
pr pe / Hic cancer cri piscis qda
a concha qe sit concha / et qda
sm celeste sic dicit unde h
cancer cri morbus quida Vel h
cancer cri dr cancella et forceps
unde h cancellus li vel cancellus
li dr qd sit cancellus dr / et est can
cellus aliud pallacii patronum forca
me paterius / intersticium inter
ppugitela murorum / paries sine te
studinea sit q claudit chorum / et a
cancellus / cancello as i cancellos gere
/ et h cancellarius ille q facit can
cellos / et cancellarius dr in curia
imperatoris ab illa sede sm qua
cancellus dr ala pallacii que se
hitabat in cancello i in ala pal
lacii / cui enim tesaurus imperatoris erat
in custodia ipsius ipse iuxta tesau
rum manebat qui erat repositus
in cancello / vel dr cancellarius a can
cello rum illa sede sm qua cancellus
dr intersticium inmeabilem et fuit
hoc tractu a palestina regione u
recta desup cancellata no erat s3
iacebat in planu pstrata / eleua
bat uero parietes utrinque adinodum
muraliut / illa uo intersticia que
sunt int ppugitela dicunt pre cancelli q
uos eptas missas recitare uolebat
ppo in regione palestina antiquitus
ascedebat supra tectu et de cancel
lis recitabat et inde uoluerunt usque
ut q principibus missas lras hnt
exponere cancellarii usitato noie
dicatur / unde h cancellaria [illegible] pro
illa qe ht illud officium et pro loco
cancellarii et eius dignitate / h
chaos et hoc chaon inde le / et h
chaus ai / et h chaos oi i pfundi
tas fossa ut confusa caligo uel
confusio rerum

sicut in qua omnia fuerunt confusa et co
mixta et a qua omnia processerunt hoc chaos
chaos per celum siue quia celus continet
vel ipsum celum quia ex chao quidam
putaverunt celum formatum esse /
vnde Ouidius vnde media pella
sed caple chaos terra celi chaos
he principio est inchoo as et incipe
vel dicitur achaos secundum quod caput pro
concipere terram quod cum terra inceptum
adhuc quasi in chaos est / vel inchoa
are quasi contra chaos facere / et hec
natiua et e at

Capm xii

Capio pis cepi ptum v
dc et optime inuadere
intervenire unde rapina
vn hec captura
re / et hec et hec et hoc hic ca
pax et quat aor simus
vnde capacit chos
sime adunca / et hec capacitas id est co
sinus vel altitudo vel amplitudo ut
continencia / et capacitas et vm di
et aliquatulum capax Item a capio
hec cappa id est cantica vndique contexta
quasi cappa quia intra capiat / et hec
capsa id est cista vbi aliquis reponit quod
et quasi quedam parua domus dicitur / et
in hec capsella / et hec cappella
ab eo dicitur / Item a capio hec capis idis
id est quoddam vas vnde Papias Prometheus ca
pis inquit est quoddam genus vasis
pontificalis et sacerdotalis dicitur hec capidulla
inuenitur hec capis inde lex quadam
mensura sicut in libro Regum reperitur /
Item a capio Item a capio captiuus
a vm quasi captus vel qui capite
diminutus / vnde et sic dicitur apud legis-
tas ingenuitate cum fortuna
lab eo recedit / vnde hec captiuitas
atis / et captiuo as vm at Item

B a capio hec captencia le subtilius
verum deceptio sicut sunt sophismata
/ vnde Marcianus / capitella Capte-
culis ludis illigatum Item a capi-
o hec caput itis quia omnes sensus et
neruos inde initium capiant et ex
eo omnis vigendi causa oriatur / ibi
enim omnes sensus apparent / vnde Papias
anime que corpori consulit parte quodam
gerat / vnde hec capitulum li di
id est paruum caput / capitulum etiam
dicitur quilibet ille paruus locus in quo con
ueniunt claustrales / quilibet ipsa con
gregatio claustralium dicitur capitulum
/ quilibet ipsa aliqua distinctio breuius in
libro quolibet dicitur capitulum / vnde capi
tulo as id est capitulis aliquid distin
guere vnde capitulatim id est distincte
per capitula / et recapitulo as
pendentia ad memoriam reducere Item a

capitulum capitellum dicitur in quadam sua
specie vnde et capitella dicuntur
hec columnis supponuntur quia columna-
rum capita sunt super collum caput
/ et hec et hec capitularis et hoc re
quod quere capiti vel capitulo / et
hoc capitolium quia ibi gubernabant
senatores sicut in capitulo clau-
strales / Vel dicitur a caput quia est
quasi caput ciuitatis / vel quia ibi guberna-
bat caput ciuitatis / vel quia Tarqui-
nius Priscus dum capitolium fundam-
ta aperiret in loco fundamenti capud
hominis inuenit thuscis notatum inuenit
et inde capitolium appellatur a capite
et laos quod est populus / vnde capitoli-
nus a vm id est de capitolio existens Item

C a caput capitatim id est per capi-
ta adverbium remissum vel qualitati-
uum / et hic et hec capitalis et hoc
le / et hoc capital vel hoc capita-
le ta pro pecunia vel pena capi-
tali quod pro sententia de capite plu-
niendo / vnde Hieronymus in epistola ad Delphinum
Noua inquit capitalia / et hec
capitona iuba equina quia sit capiti
prona / et hoc capitulum / et hoc cape-
dutum / et hec calceptra in eodem sensu
id est mitra tegens caput que et alio
nomine dicitur pilleus galerus calamaucus
caliendrum · comarum tabicultum / Ca-
lepitra tamen proprie dicitur coma vel cuffia
equi / et hic capito onis quidam
piscis a quantitate capitis sic
dictus / et hic capillus li quasi capitis
pilus / vnde hic capillulus li di-
/ et capillosus a vm / et capillatus
a vm qui multos vel longos habet ca-
pillos / et capillo as id est capillati
facere et est actiuum / et componitur decapillo as
id est valde capillare vel capillos
auferre / vnde capillamentum id est capil-
latura vel coma arborum Item a
capillus hec capillicium cij id est capilla-
tura / vnde Marcianus capella / Ora-
cornibus circumplexa crebro et capilli-
cio volsa / et hic capellus / quod et ca-
pellum inuenitur quia capillos tegat ut

caput vnde capellatus a vm / et
capello as id est capello tegere / quod autem
dicitur capellus quasi capitis pellis etiam
est et non compositum Item a caput hec
cassis idis quia caput tegat et est
de ferro / et militum / hec galea
de corio a galeron quod est corium
et est peditum / et cassis facit accusatiuum
cassidem vel dem / vnde et sumitur hec
cassida de idem quod cassis / vel cassis
dicitur a carco quia multis sit cassa

Item a caput hic capulus li quia caput est
gladii uel a capio quia capit gladium ubi
ut lucanus unde capulo as verbum actiuum idest scindere secare
unde in decretis pontificum lingua
delatoris decapuletur / capulus etiam
dicitur lectulus in quo mortuus fertur
quia super capita hominum ferebatur. unde hic
et hec capularis et hoc re ut capu
laris senex qui vicinus est capulo idest
morti / uel capulare pallium quod in
capulo super mortuum fertur. Item a
capite hoc capitium idest funis unde sunt
indomita animalia comprehendunt quia ca
put ligat / et hoc capistrum quia
stringat caput. unde capistro
as verbum actiuum idest capistro ligare et nota
quod capistrum in singulari est tantum neutri generis
sed in plurali masculini / et neutri capistri et
capistra. Item a caput capito as quod
non est in usu sed componitur decapito as
et ab utroque [illegible] / et utrumque
est actiuum. Et nota quod capitatus pro
prie non a capite. sed quod habet caput
ut pro esse ponitur [illegible] huius
actiuum ut sit capito quod est aliquem
caput facere. Caput componitur cum bis et
tris quod est tria et dicitur hic et hec et
hoc biceps itis / triceps itis qui
habet duo uel tria capita. Item inde
et hoc bicaput et hoc tricaput idest
geminum uel trinum caput / et cum
occiduum et occiput idest occidua
et postrema pars capitis / unde
Persius occipiti ceco posticae
occurrite sanne. Vel occiput quasi
ab ob et sic quasi contra caput uel
quia sit capiti retrorsum et inde dicitur
occipitium / et cum sinciput et hoc
sinciput itis idest prior pars capitis
habet sinistra et putta et patens
id est capillorum absentia unde iu
uenalis Comedat inquit flebile
sinciput elixi / et cum census et hic
capitecensus qui sunt corona que
in capite gerebatur uel tributo pos
sessionum / et capitecensus quod de suo
capite annuatim reddit censum
idest tributum ut quod in capite gerit
corona / et cum preceps et hic et hec et
hoc preceps itis qui cadit capite
inclinato et corpore sequente unde
hoc precipitium fossa prerupta uel
rupis / et precipito as verbum actiuum idest pre
cipite aliquem obruere / et cum am
quod est circum et anceps pitis et com
munis generis, et est proprie anceps res que
habet duo capita / unde et anceps
dicitur homo cum dubitat utrum de duobus

utrum debeat facere / et anceps securis
que habet se ad duo unde et gladius dicitur
anceps quia ledit ex utraque parte. quandoque proprie
anceps dubitans in duobus sed du
bius etiam in uno ut in pluribus
Item a caput hoc capicium idest os tuni
ce uel alterius uestis unde in libro Iob
et quasi capicio tunice succinxerunt
me unde et capicio as idest ca
picium facere. Item a caput hec capa
quia sit ornamentum capitis uel a
capio quia capiat hominem / unde hec ca
pula dicitur / et capatus a um qui
habet uel indutus est capa / et hoc capu
tium quod et capuale hoc dicitur. Item
a capio hoc capsax acis idest uas duo
decim sextariorum quod et maius est inuenitur
licet male / et hec capanna ne vi chalupa
hoc casa palea cooperta quia capiat
tantum unum ut in vineis custodicus
licet et alie dicantur capanne sed proprie
/ et hoc capisterium uas quoddam cum
quo frumentum purgatur / et hec ca
pedo dinis idest ingenium ut studium
uel spacium unde per compositionem hec
intercapedo distantia localis ut
inter duos parietes unde Augustinus
de ciuitate dei Cunata dies ab
infimis intercapedine fastigii
dispositat

Capitulum xiii

Item a capio hic caupo
et hec caupa quasi capo uel que
capa / et hic caupo onis
quia capiat unum ut aqua
/ uel ut dicitur caupo quasi capiens
potum etiam a et non compositio
quod et alio nomine dicitur taberna
rius tabernio [illegible]
ganeo / unde hec caupona ta pro mutier
et pro taberna que et aliter
dicitur tab'na tesaia [illegible]
metaria ganeara [illegible]
padocium. origines istorum vocabulorum
deo uolente in sequentibus inuenies
/ et a caupo hic cauponarius in eodem
sensu / et cauponor aris verbum deponens
idest uendere. unde in decretis romanum
concilii Sit ergo uobis anatema eo
quod uinum uitatis audet cauponari unde
balia. Item a caupo cauponatim
aduerbium idest fraudatim. admixtim ut ad
ulteratim / solent enim caupones admi
scere aquam uino et pro puro uendere.
Item a capio hic capus quasi auis ut dicitur
falco / et hic cassis sis idest rete / et ut
dicit Isidorus proprie est genus venatorii
retis quia capiat. hinc est quod per compositionem
dicitur incassum idest frustra sine causa
quasi sine cassibus sine laqueis uel retibus inanis
est hic et est ablatiuus et cassum ut pro ca
dicitur. unde hic cassiarius idest retiarius

Zagatha

cauog[illegible]

c xiiii a

q' recia fiat / et h cassicula le di . l
parum rete qd et cassis dr / uel d'
cassis a casco q' cadens [illegible] includitur
in fod mitis. Itē a capito dcp̄ hec ca
pad mei d'nu ̄ [illegible] f in Ind[illegible] ut
he reminet in plurib' locis / et h'
[illegible] pro tenco et pro tumulo tec
et pro lapide mortuo supposito et
p' ... et p' [illegible] in quo pedes
reorum constringitur q' capiat pedes
/ et he scapula ta i. uiga plantis
/ qd gt scapturpex ra tu cu gent
scaptul / et h' capio onis uirga
capulus uel bacilla ad capiend'
apta. Vnde plautus in amphitr-
ne / Vorbea dux irruitito dixit
ego te ia leda he sapion / Vnde
in aularia / ego hc dragchi tu
paratu filio fuo esse q̄ me co-
tuidi he sapioe / Vnde et qda
Romano / dictus est Scipio q̄ bacul'
et sustamentu fuit recte ut pa-
tris suoru. Itē a cepi cepio is
pi pere ptu i. incipe. Vnde bato
Cepit semesa verba loq et te-
reng. Sed totis mensib' obsecrasse
q' ille quinq' cepebat / fi ptito
huiq ui et que fecint a ptito ab
soluerut / ptitu et qe fecint a
ptito adhuc retinet / et huiq ph'
tu quinq acci in ui pntis tpis quinq
in ui ptiti Itē nota q' cepturus
a uin ppm e a vo pa vo huiq ui
cepio licet no sit in usu. Itē a
capio h catena q' capiedo te-
neat uel q' se capiedo teneat
plurib' nodis / et est hc etia no
composit / sic et illud catena q̄i ca-
ptiuos tenes / et in catenula /
et h catella ambo di / vn et catelle
dicit' catenule colli inuice se co-
phendentes in modu catene / inde ca-
teno as i. catenis ligare / et gt
concateno as / et incateno as et sit
actiua. Itē a capio h' capriola
h' et sit capreoli, cinciini siue vnci-
nuli quib' se innectetes uites / et
suspedere arborib' solet sic dicta
q' capiat arbores. Itē a capio
capesso sis desideratiuu q' et p' cape-
re desiderio et pro cupere inuenit'
et facit ptitu in si ut capessi lic'
inueniat' capessiui vn Aug'
in li de ciuitate dei / ut tracte
diab' adolescetes acticamisset, rota
capessiunt, sed quida solet pfre
hc vom in sto ut capessio as
sn dubio nil est / et facit supinu
capessitu pca pducta. Itē a
capio captu tu ... fit capto
as. frec. qd et pro frequet' cape
et p cupe dr. Vnde h' capex sed
de he pecca dicit'

Capitulu qrtudecim

Capio gt cu primu et
h' et h princeps q' prim'
capiens uel pal' capie-
ns / q' at d' princeps
q' primu caput ena
est no quod o...
si em est ... la
caput fiaet ... in ... Ome
em no ... a capite fit ... in
... b a capio in ... / et designat
ordine et dignitate princeps / Vnde
hc principiu et h et h principalis
et le. Vn principalit adu' et h pri-
cipalitas tis. Itē a princeps prin-
cipor aris v. depo' et g'it cu dto
ut principor tibi i. duo / vnde prin-
cipat' i. impose / et h principatus
tus tui i. ducatio / et est sic dr
quida ordo angelo in ... dei
maxime principat' uel q' aliq' p'-
sint ut et subditos angelos ad
...endu diuinu ministeriu disponant
Itē gt capio at ps et prceps pi'
pte capiens / vnde hc principiu q'
principiu q' pte priorum accidentiu
capiat a vo. pte a no / et princeps
ab vom at. i. pte cape uel dare
Itē gt capio uel captiu cu mete
et h et h inceps i. mente captus
insang / quociens em captus qlibz
uel iungit' cu hoc designante me-
bru p' designat cateliam illius me-
bri ut inceps q̄i captus mente ut
captus oculis. Itē gt capio h mu
sapula q̄ decipiat ad capiendos
mures / vnde et pro quali decet
pede po / et hic muscapulor aris
i. decipe / Vnde h' muscapulator
i. decepto. Itē capio gt decipio is
qd in plurib' inuenit' scriptis / decipe
i. recipe / accipe i. audire / accipe
i. pascere / Vnde Teren. Nemo
accipit hac plurimus i. pascat pariat
et vigilius. Illos porticibus rex
accipiebat in amplis i. pascebat
accipe i. cape / Vn Paulus sustī-
netis si qs vos in seruitute redigit
si quis accipit / Vnde h' accipit'
tris pro quada aue ut dicit sparr
merio uel falcone uel astute
q̄ accipiat i. capiat / et facit h
dicit esse impia circa pullos suos,
q' cu uiderit eos posse volare
nullas ab pbet escas sed verberat
pennis / et a nido precipitat / et a
teneros compellit ad preda / ne forte
adulti pigrescat et no discant. acci
pimus ab aliis sumimus ypa ... Itē
sumimus p nos / accipi a volete
tollis q nolete / eximimus vi. aufe-
rimus qe dedimus. Itē auferimus
inuiti qe depmimus / adsimimus
vi. assumimus in vsu. Itē ab accipio

acceptus a um, non ingratus, placitus, acce-
ptabilis, gratus, carus, familiaris; et in acce-
pto as avi, ac idest affectare ut facere
acceptum; accepto etiam pro consuetudine fre-
quentius accipere. Item capio hic anca-
pio pis, et anticapio as, in eodem sensu,
idest preoccupare, prevenire. Concipio pis, idest
concapere, idest simul capere; unde et mulier dicitur
concipere quando spermata viri cum suo concipit
et concrescit. Concipere etiam invenitur pro
mente, ut in mente percipere vel imaginare;
unde concepto as, frequentativum, et conceptus a um,
a quo conceptaculum, locus conceptionis. Item
a concipio hic concipio pionis, et sunt co-
ncipiones quedam stella que concipientibus
aptantur et favent. Anticapio pis, unde-
quam capere vel invadere. Decipio pis;
unde deceptorius a um; et hec decipu-
la, laqueus, instrumentum quod ad aliquid decipi-
endum efficitur, sicut muscipula ad mu-
res capiendos. Excipio pis, idest eligere,
extrahere, extra capere, sive alia capere;
excipere latenter capere et invadere, et pertinet
ad insidiatores; unde hoc excipulum,
idest venabulum, quod excipiat aptum ve-
nientem; et excipulus a um, idest precipuus
et melior, quod meliora solent excipi
et eligi quasi extra alia; et excepto-
rius a um; exceptoria sunt que exci-
piunt vel que debent excipi. Incipio
pis. Intercipio pis; et intercapio pis
in eodem sensu, inter duo, idest inter alia
vel in medio capere. Occipio pis, idest
incipere; unde Ambrosius super epistolam
[illegible] misteria [?] detollere [?]
occeperat. Item occupo as, ab ob
et capio, quasi invadere, quasi [illegible]
vel ante capere; quod quasi preoccupo
as, idest ante occupare; et exoccupo
as, idest expedire. Percipio pis, idest perfe-
cte capere, intelligere; et precipio pis;
unde preceptor et hoc preceptum, et
hic preceptus tus tui; et preceptorius a
um, qui precipit; et preceptor secundum Papiam,
et preceptor quasi precipiens [?]; sed
de hoc ponemus alibi [?] in vicario [?]. Item antica-
pio pis, idest antecapere; in quo sensu
invenitur et papior [?]. Recipio, idest iterato
vel iterum capere; unde receptus tus
tui; et recepto as; et hoc receptaculum,
locus ubi fit alicuius rei receptio. Item
quod suscipere vel susceptum et suscapio
[illegible]; quod et hoc receptaculum dicitur,
idest domus vel locus ubi alicuius rei
fit susceptio. Capio etiam ab cogita-
bilibus [?] fit actiua; et omnia que sunt [illegible]
faciunt preteritum in cepi et supinum in
ceptum, et omnia mutant a in i, preter [?] in
presenti, preter anticapio et aucupio [?], percapio,
intercapio. Et nota quod capio componitur cum
multis aliis, de quibus tractando ea
competenter tractabimus. Capparos [?] pi-

C

xx d

c a

G

stor. Capadocia vel Cappadoces; hec Capadocia
quedam civitas, unde et regio in qua
est illa civitas dicta est Capadocia.
Unde hic et hec Capadox ocis, gentile
et patrium.

Capitulum XV

Carpo pis carpsi carptum, idest
carpere, decerpere, discedere [?],
diminuere, scindere, dissipa-
re, preparare, purgare;
unde carptim adverbium, idest
distincte, divise, carpendo,
eligendo; et hoc carpentum,
quoddam genus currus.
Unde Iuvenalis: Carpento vehitur
pinguis Damasippus. Quod autem dicitur
carpentum quasi currus pompaticus, quia
in pompis solet haberi, potius inde
esse etiam quam compositum. Unde
carpentarius qui facit illud currum dicitur;
sed tamen signat omnis artifex
lignarius carpentarius. Unde carpen-
tarius lignorum dicitur. Item a carpo hic car-
mentis, idest dea Carmentis, et fuit mater
Evandri. Unde hic carmen nis; et
carmen dicitur quia quod id erat canebat mente
carmen credebat. Vel dicitur a carpo,
quia carpitur pronuntiatio et carmine quasi
[illegible] continet. Carmen etiam dicitur scri-
ptum de aliquo delectabili cum metro vel
in prosa. Carmina que quondam studio
florente peregi. Carmen etiam dicitur quicquid metra-
tum vel sine metro. Unde liber odarum intitula-
tur liber carminum, idest cantuum, quia quelibet
eius distinctio cantabilis est. Unde carmi-
neus a um, et carmino as; et vel carminor
aris, idest carmina facere, et pertinet carminare ad
lanam quasi carpere et purgare. Item a
carpo dicitur carpio, idest piscis, quia carpat
recentia omne nocte [?] in aqua; et inde carpeus
a um. Item a carpo dicitur carduus, quia carpatur;
et inde dicitur carducelis, quod et dicitur carduelis
dicitur quedam avis, quia carpis et car-
duis pascitur; unde et apud grecos acanthis a vii b
dicitur, ab acanthis, idest spinis quibus pascitur.
Et dicitur cardo inis, quia blandiendo [?] carpatur, vel
dicitur a cardian, ut prima [?] dictum est. Et dicitur car-
bo, quia ab igne carpatur, vel potius a careo sit c xxviii b
dictus. Item a carpo dicitur caper, quia carpat
virgulta; vel a capio, quia capiat ardua
vel aspera; vel dicitur sic secundum quosdam a crepi-
tu crurium; et inde caperatus a um, sinuatrosus,
rugosus, tuberosus, gibberosus, pupillosus,
inequalis, rugosus ad instar cornu capri;
et dicitur capra. Unde et capella dicitur tam
pro parva capra quam pro parva cella que
non dicitur baptismo vel... [?]; et dicitur
sic quod olim tabernaculis de pellibus caprarum
erat cooperta [?]. Unde dicitur capellula diminutivum;
et dicitur capellanus tam pro sacerdote illius ecclesie
quam pro parochiano [?]. Unde dicitur capellania
[illegible]; et capellanus a um adiectivum. Item
a caper vel capra caprinus a um; et dicitur
et dicitur caprilis, et dicitur hec in eodem sensu; et dicitur
caprile lis, stabulum caprarum; et dicitur capra-
rius, qui custodit capras. Item a caper
vel capra dicitur capreus, idest silvestris capra.

B

G

[illegible]

... capere et componitur ... quoddam ... [illegible] ... a capitulum ... dicitur quoddam ... [illegible] ... item ... [illegible] ... quod melius dicitur ... et ... carpo ... [illegible] ... item a carpo ... [illegible] ... quedam ... sic dicta quia parietes quibus ... capit et ... [illegible] ... carpita est vel dicitur a ... quia fit arbor ... remedio ... et que simul ... innata est ... carpo ... carpisculus ... carpo pis ... diversis modis ... eligere ... lamiare ... decarpo pis ... extra carpere et eligere ... excerpo pis ... extra carpere eligere extrahere ... et ab istis omnibus ... et sunt activa ... et primum ...

D

... et componitur ... [illegible] ... carposium ... quidam ... [illegible] ... carpobalsamum ... de quo ... et carporo ... item a carpo ... carpatus ... quedam ... maturitatem ... carpasia ... magna et spaciosa ... a cor ... cordia ... cardiam grece latine cor ... unde cardia dicitur quidam morbus scilicet cordis pulsus a quo cardiacus ... patiens ... cardiaco ... amico ... et dicitur cardiacus ... habens ... item ... et hic cardo ... una ... cardo ... nomine ... et dicitur cardo a cardian ... quia sicut cor hominem ita ille ianuam regit et movet ... et hec ... carbunculus a ... in eodem sensu ... cardinem ... et hic cardinalis ... quia per eos ... regi et gubernari et moveri sicut hostium per cardinem ... et nota quod cardo ... et cardinem ... extreme ... cardo ... opportunitatem ... vel articulo ... in cardine ... in articulo vel in opportunitate ... qui enim in cardine est ... naturale ... virgilius ... item a cardian ... cor dicitur quod ... cor ... custodia ... corculus ... plautus ... cor parvum ... corculus ... a ... et hic ... maturescunt ...

E

[illegible] ... in de ... cordatus ... sapienter ... item a cor cordatus ... cordeo ... cordatus ... cor ... pulsus cordis est ... pulsus cordis est ... unde hec cordula ... et hec cordacista ... cordis ... cordicum ... et componitur ... item cor ... cordulus ... quedam ... et ... primitus capitis ... vel ... cordium ... et hic proverbialis ... et hec ... et dicitur hec ... et hic cordulus ... cor ... abundans ... reconcordatus ... et hec ... concordia ... concordo ... discors ... cordis ... discordia dicitur ... discordiosus a ... discordiosi ... et hic ... cordis ... et ... misericordia ... cordis ... misericors ... cor ... misericordia ... et hec recordor ... recordari ... recordatio ... a recordor ... unde ... concordia ... et ... vecors ... vecordia dicitur et ... a ... vecordia dicitur ... adeo ...

[illegible]

Componitur cum in unus et dicitur et est unanimis dicitur quasi unus animus
secundum quosdam unde unanimitas et conanimitas et
convenientia adiciuntur. Et nota quod antiquitus
declinabatur hic et hec unanimis et hoc
unanime et similiter et alia que predicta sunt
sicut et in auctoribus invenitur

Cap. sedecimum

Item a cor dicitur cura sollicitudo anxietas quod aut
dicitur cura quasi cor edens vel
cor urens vel quasi a
cruore urens. Cura est non
[illegible] ostensio. Sed in qualibet
[illegible] dirivatur a cruro ibi
[illegible] cura a sollicitudine quia sollicitudo
moderata est et temporabilis. Sed cura
sine moderatione est. Unde curiosus a
um et comparatur sior issimus. Unde curiose
sius issime adverbia et hec curiositas atis.
Item a cura dicitur curia re quia ibi
frequens est cura et sollicitudo de rebus
administrandis. Et inde dicitur curiola le dimin.
Et hic et hec curialis et hoc le et comparatur
curialior issimus. Unde curialiter lius issime
adverbium. Et hec curialitas atis. Et curi-
atim i. de curia in curiam vel curiatim
i. curiali. Item a curia dicitur curio onis
qui est de curia quod est de curiis omnibus i.
decuria [illegible] vel ponitur decuria [illegible]
in eos [illegible] invenitur dicitur decurio onis et
quo decuries decurias invenitur et ista
nomina in alia forma [illegible] qui preest
decem viris et tunc dirivatur a decem.
Et a decurio decurionatus a um i. [illegible]
suam potestatem vel deputatus. Et nota
quod curiones vero dicuntur qui accipiunt
curam [illegible] et civilia officia pro
[illegible] et sequuntur [illegible] decuriones et decuria
a cura. Item a cura dicitur curtis [illegible] pro
districtu alicuius castri vel ville et est
genere [illegible] unde Marcianus curtem
[illegible] memorat bellandas vel potius
[illegible] a cura [illegible] [illegible] dicitur. Item curia
a cura quod [illegible] [illegible] curiose
[illegible] issime adverbium et hec [illegible] atis
et [illegible] as vum activum i. facere [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] et obscurus
a um [illegible] obscurus est qui est obscura
[illegible] i. de quo non curant
[illegible] et comparatur rior issimus. Unde ob-
scure rius issime adverbium. Et hec ob-
scuritas atis et obscuro as avi activum
i. facere obscurum. Item a cura curo as
avi activum i. sanare vel purgare vel
curam alicui adhibere invenitur activum et
neutrale. Curiale i. curatum adsumitur

[illegible] [illegible] [illegible] quasi [illegible]
qui eis [illegible] sunt ut sua negotia ad-
ministrare non possunt. Item procuro as avi
i. diligenter [illegible] curare. Unde procura-
tus a um diligenter procuratus et comparatur
rior issimus. Unde procurate rius issime adverbium
et [illegible] recepit cum i. diligenti
studio [illegible]. Et nota quod procurator
quod est nomen [illegible] [illegible] eo qui procuratur [illegible]
[illegible] eo qui procurat. Item securo as avi i.
alicuius curam [illegible] et suscipere. Unde
procurator i. pro alio curator et procurare i.
diligenter pascere et sunt activa omnia
[illegible] a curo as. Carus grecum est et inter-
pretatur gratia. Unde dicitur carisma atis i. gratia
vel donum gratie. Et dicitur cariscus ci genus
marmoris [illegible] sit [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible]. Unde caristo as i. [illegible] vel [illegible]
[illegible] gratias [illegible] vel [illegible] et [illegible]
dicitur dirivatur a caris. Item a care carus
a um in duabus significationibus carus dilectus
et carus [illegible] emeio est difficilis et comparatur
carior issimus. Unde care rius issime adverbium.
Et hec caritas atis dilectio vel emcio
carum difficilis. Quod magis proprie dicitur
caritudo dinis et hec caristia. Karistia
[illegible] de festivus et gratiosus dicitur et festi-
vitas et dulcedo et dicitur caritas ut inve-
nitur [illegible] [illegible] ut quod est bonum et
dicitur eukaristia i. gratia bona vel gratiarum
actio. Unde eucaristia de sacramento pa-
nis et calicis [illegible] [illegible] corporis et san-
guinis Christi et quod est melius quod est
gratiosius corpore et sanguine. Unde eucha-
risto as i. gratificari. Item ab eu et caris
dicitur hic et hec eucaris et hoc re i. bene gratiosus
et ab eu quod est supra et care dicitur hic et hec
[illegible] i. supergratiosus i. plus quam
alii. Et nota volentes nos scribimus k
nos greci scribunt [illegible] et [illegible]
[illegible] vocabulis invenitur supra [illegible]
ut karissimus quod descendit a greco kare
quod [illegible] sunt redacta ad latinas formas
[illegible] [illegible] scribuntur [illegible]. Item care
[illegible] in a et [illegible] dicitur et [illegible] [illegible] i. [illegible]
gratiosus [illegible] sine gratia.

Cap. decimum [illegible]

Careo res [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et duo supina
[illegible] cum facit carui [illegible]
[illegible] [illegible] vel cassus
[illegible] care i. non [illegible]
[illegible] [illegible] caritum et
cassum [illegible] quod [illegible] cassus
[illegible] carens [illegible] vel cassus [illegible]
[illegible] vel cassum quod [illegible] cassus. Et
nota quod cassus i. privatus. Item est cas-
sus i. vanus [illegible] est et [illegible] cassa
[illegible] a um i. cassus frustratus. Et [illegible]
[illegible] in [illegible] incassum i. frustra adverbium qualitatis.
Et dicitur cassis [illegible] galea quod [illegible] sit cassa

c.xvi Et dicitur carbo [illegible]
bus cum pressit [illegible] a carco
[illegible] i. putredo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] unde [illegible] a vi
[illegible]
i. putrescere et est [illegible] Unde maria
[illegible]
[illegible] mercedes. Item
a careo dicitur carbo onis quia flamma
careat. Unde dicitur carbunculus tam pro gemma
carbono quod est quidam lapis preciosus
ignitus ut carbo cuius fulgor nec no-
cte vincitur, et dicitur grece antrax ut su-
c.xxx pra dictum est. et pro quodam morbo
qui in initio suo rubens fit ut ignis
postea niger ut carbo extinctus. Et dicitur
carbonarius qui facit carbones. et quod
carbonculus [illegible] caro assata super carbo-
nes. Item a careo dicitur carex ricis
quedam herba [illegible] carina pa-
lustris quia robore careat. Et inde dicitur
carectum locus ubi crescit. Unde virgilius
Et cum damarum quo se nunc pro-
ripit ille Tityre coge pecus tu post
carecta latebas. Item a careo dicitur car-
tilago [illegible] i. naris vel auris
vel aliarum rerum ossa tenuitudo. et
sine medulla quod genus [illegible] et
narium distinctio et [illegible]
[illegible] et dicitur sic quia leui atritu
caret dolore dum plectitur. Et dicitur carti-
[illegible] careat [illegible] unde cartilaginosus
[illegible] Item a careo dicitur carta quia care-
at pilis et carnibus. vel a carcino
oppido ubi primum facta fuit. vel a car-
po pis quia carptim papiri tegmine
decerptum glutinatur. Et nota multa ge-
nera cartarum. Prima et precipua au-
gusta dicta in honorem augusti. Secunda
libiana ob honorem libie provincie.
Tertia hieratica quia ad sacros libros
eligebatur. Quarta teneotica a loco
alexandrie ubi fiebat. Quinta saitica
ab oppido saio. Sexta corneliana a
cornelio gallo prefecto egypti primum con-
fecta. Septima emporitica quia ea merces
involuntur cum sit scriptoribus non idonea.
Unde cartula et dicitur cartularius qui
cartulas facit vel parat. et a carta et c.l.b.
ago gis dicitur cartago ginis quia fuit circum-
data corio bouis. Unde dicitur et dicitur carta-
giniensis sis et adiectiue declinatur. dicitur et
dicitur cartaginensis et dicitur sic. vel cartago
punici dicunt [illegible] vel [illegible]
factas unde cartago i. noua ciuitas

Item a careo [illegible] fal-
[illegible] et similia que non admittunt [illegible]
[illegible]
[illegible] et dicitur et dicitur [illegible]
[illegible] Item a careo dicitur care-
num ni i. mustum [illegible] mustum quod
[illegible]
[illegible] quod remanet [illegible]
[illegible] quod est sapa quia [illegible] ad-
[illegible] descendit. et careno
vel carmino as verbum neutrum i. argue-
re vituperare vel illudere. unde dicitur carmi-
nator i. vituperator et maledicus. Et dicitur ca-
rispa sie i. leua vetus et [illegible] de
pone. dicitur a careo. unde et fallaces an-
cille [illegible] dicuntur quia vitam careat
[illegible] quod est supra et dicitur dicitur
[illegible] i. ancilla super alias [illegible]
losa et fallax. Item a careo [illegible] a vir-
[illegible] careat visu [illegible] neutrum [illegible] vult
et inde [illegible] et sic de aliis de qui- c.xxxiii
bus postea dicetur. Item a careo et [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] introducitur quod [illegible]
[illegible] i. mentis et [illegible] vel sit [illegible]
et [illegible] a careo [illegible] Item a careo et
[illegible] carbasus si [illegible] in [illegible]
carbasa [illegible] i. velum quia caret ba-
[illegible] ab inferiori. Carba-
[illegible] quoddam genus vestis sub-
[illegible]
[illegible] Et inde carbasinus sia si-
[illegible] Item a carissimus nomine [illegible] ab
[illegible] i. frangere [illegible]
[illegible] et est actiuum. Carco neutrum [illegible]
[illegible] abco [illegible]
[illegible] Carcer [illegible]
ario as [illegible]
[illegible] i. diuidere [illegible]
[illegible] quia [illegible]
diuidat terram. et dicitur car-
[illegible] quidam
[illegible] dicunt quod [illegible]
a [illegible] unde
et ab ario [illegible] dicitur carinam [illegible]
[illegible] et dicitur
[illegible] Item a care
dicitur carinator oris i. [illegible]
tor vel [illegible] carptor. et dicitur cari-
na [illegible] media pars nauis quia [illegible]
diuidat aquas vel ponitur dicitur a [illegible]
ut postea dicetur. quod autem dicitur carina quia
[illegible]
[illegible] caracter [illegible] grece imago
[illegible] forma effigies vel signum
figura [illegible] quo nota [illegible]
imprimitur. Unde et ipsa nota vel signum

Caracter dicitur unde hic caracterismus ce-
stipro forme ... et caracto, as, et
caraxo, as, i. scribere et caragma,
atis, i. impressio, imago vel ...
aviana sic nummus hic caragma re-
fertis. sic quod hic dicitur caragma. et
hic caragoris, i. notarius. Caracterism-
us est tropus quo dura dictu gra-
cius proferimus ut interrogantibus nobis
... quibus nos quesierat aliquibus re-
ctum bona fortuna vos ... ne
... nos quesisse et videtur dicta-
ri a caris quod est gratia. Carpocratiani B
dicti sunt quidam heretici a carpocrate
qui dixit christum hominem fuisse tantum et
de utroque sexu progenitum. Carcaucorapia
virga pedum dispensans. hic caruncula
quedam gemma maximi candoris colo-
ris. Cardomomum herba est quam vulgus
nasturcium vocat. Carabus parva sca-
pha ex viminibus facta et crudo corio co-
perta. Carchesia sunt in cacuminibus ar-
boris navis trochlee quasi fines libra per que
fones trahuntur unde et quedam vasa
ad similitudinem illorum facta carchesia
dicuntur. Trochlee autem sunt vocate quod
rotulas habeant trochos enim grece
rota dicitur latine. Carcedonia gemma.
Carinus marmor album. Cariophila
i. cariophilus. Carissa cane. Carbal-
lus canistrum vel cophinus quo mortui effe-
runtur sed melius hic scribitur per c sic per g.
ca dicetur. Carinare abijcere. Carrulo ex-
urbis. Caron omnis gubernator navis
inferior. **Cam** **Cam** **nonum**

Castro, as, verbum active unde
verbalia et hic castor oris
quia ut sentit venato-
res se sequentes seipsum
castrat sciens se fugari
propter testiculos idem et fi-
ber et beuer et canis pon-
ticus dicitur. unde hic castoreum, i. medicamentum
quod fit de testiculis illius et adiective
declinatur castoreus, a, um ut castorea
caro i. caro castoris. Item a castro hic
gallus li quasi castratus quia inter aves
hic sola castratur unde hic gallulus li di-
et hic gallina ne tamen pro uxore galli
sed et quodam signo celesti. Unde hic ga-
llinula le. et hic gallinella le diminutiva. et gallinarius, a, um quod ad
gallinas pertinet. gallinarius vero dicitur
gallus qui vocem et formam galline
exprimit. gallinarius est capus vel

Capo dicitur pro gallina est unde gallinaceus dicuntur ... vocales et molles sive
... gallus ... cantu ... et dicitur hic gallicanus et hic gallicanus ... tus in cordis ... sicut cantus gallorum et quodam pars noctis dicitur gallicinium vel gallicantus a cantu galli. Item
a castro hic castrum quia castretur licentia
ibi abitantium ne passim vagari li-
ceat et pateant hostibus. unde in rem
dicuntur et castra in expedicione tunc in
pace vel quia ibi tamquam casti degunt
ipse luxuria cum uxoribus careat
vel dicitur castrum quasi in alto loco positum
sit quasi casa alta. unde hic castellum
a quo castellulum ambo diminutiva et
castellanus a um qui inhabitat castra
et hic castellanus dominus castri vel
castelli. Castellum etiam dicitur conductus vel
receptaculum aque vel vas ad aquam
recipiendam. et videtur sic dici quia
ad modum castri sit suppositum. Item a
castro hic et hec castrensis et hoc se. et
hic castrum huius loci ubi remi collocantur unde plautus in asinaria ubi po-
sui remos scala ego in castrio. et per
compositionem hoc procastrum locus foris ante
castrum vel castra. Item a castrum hic
castrenus tri. et sunt castri qui in ex-
tremis partibus fanorum maiores re-
antur quos reges comitant et dicuntur
sic quod castra ducant. et per compositionem ca-
stramentor aris, i. ducere vel ponere
vel mutare castra. ut castrametati
sunt filii israel i. posuerunt castra vel
mutaverunt et est genus a castro et me-
tor aris quod dicitur a metior vel mutor
aris. Item a castro as hic castanea ce
quod dicitur fructus in modum testiculorum
geminus intra folliculum reconditus rei-
citur quasi castratur. Item a castro castus
a um olim primo a castratione dictus
postea placuit veteribus etiam eos omnes
dicere sic nominari qui perpetuam libidinis
abstinentiam polliceretur. et comparatur castior castissimus
unde caste stius stime adverbia. et hec
castitas atis. et est castitas proprie corporis
incorruptio. Sed continentia est post corrup-
tionem scelerum refrenatio. dicitur tamen con-
tinentia non solum in castitate sed in ci-
bo et potu et ira et cetera et malis
Item a casto hec castimonia e i. castitas
et hec castimargia i. gule concupiscentia

[illegible]
[illegible] castos [illegible]
[illegible] et dicitur castor [illegible]
[illegible] genus quo [illegible]
[illegible] impingitur [illegible]
[illegible] in scriptis [illegible]
capitalis sit. unde ponitur [illegible]
[illegible] capula et martali grandia vel
capitalis. unde Stacius in thebaydos
[illegible] pessima castorum [illegible] et [illegible]
castus vel castoris. et dicitur incestus a
[illegible] ad monialem vel consangui-
neam vel virginem coibit. unde incestus
[illegible] et incestus [illegible] i. [illegible] de
impubertate [illegible] et incesto
[illegible] i. [illegible] impubertate
Item a castus castigo [illegible]
i. castum facere vel corrigere vel emo-
nere [illegible] aut dicitur castigare i. castum agere
[illegible] ostensio.
Item castus [illegible] castiget [illegible] qui
flagella portat ut castiget. Casta-
litati [illegible] castimonia mixta
venenosa. castania [illegible]
[illegible]. Casaus [illegible] antiquitus [illegible]
[illegible] castibilis. [illegible]
sacculus pera [illegible]
Marsupium [illegible]
[illegible] a marsupon greco. [illegible]
casma [illegible] i. [illegible] vulgo
[illegible] et est grecum. latine dicitur ful-
[illegible]. unde casmatisso [illegible]
[illegible] soli deo [illegible]
[illegible]. vel casma [illegible]
[illegible]. Caseth filius fuit
nachor fratris abrahe [illegible]
[illegible] qui [illegible]
mutata b in l. Catacrisis est usur-
patio alienum nominis [illegible]
ut parricidam [illegible] qui [illegible]
occidit [illegible] parricidam qui pa-
trem. et dicitur a methaphora [illegible]
[illegible] vocabulum [illegible] largitur. [illegible]
non [illegible] alieno [illegible]
[illegible] simillima lauro. et [illegible]
[illegible] una ambe [illegible]
[illegible] frontibus. [illegible] et frons
[illegible] si po-
eta nam non apposuisset. [illegible]
[illegible] non [illegible] Cata
[illegible] est [illegible]
anathema [illegible] est [illegible]
[illegible] non fuisse aut non esse quod [illegible]
aut factum aut dictum esse [illegible]

[illegible] chimera [illegible] fuisse
aut esse [illegible] et in [illegible]
que verisimiles non sunt [illegible] pro
veris ponuntur. plerumque [illegible]
et videntur componi a cata quod est
supra vel iuxta et ana quod est
sursum et schema quod est figura. Ca-
tasta est [illegible] simile
vel lectus ferreus. Cathasceon [illegible]
[illegible] Cataplus adventus navium
Cathalon [illegible] Catapota [illegible]
[illegible] Catharacta [illegible] Cata-
[illegible] pueri [illegible] fuit et
ponitur [illegible] ubi
[illegible] aut ubi
[illegible] Cataplorates vel
catapirates est linea [illegible] massa plumbea
qua maris altitudo temptatur. unde
[illegible] cathapiratem [illegible]
eadem [illegible] plumbi [illegible]
[illegible] linea [illegible]
Catalogus [illegible] ordo seriens vel
brevis descriptio vel [illegible] a
cata et logos quod est sermo vel ratio
Cathalecticus [illegible]
[illegible] unde ille versus dicitur cathalecticus
in quo [illegible] metro [illegible]
[illegible] a et [illegible] quod est [illegible] et dicitur acata-
lecticus [illegible] et ypercatalecticus [illegible] Aca-
talecticus est ille versus [illegible]
[illegible] una syllaba [illegible] Hyper-
catalecticus est ille versus cui superabun-
dat una syllaba. Capitulum XX

Cathegoro as [illegible]
[illegible] vel predicare et
componitur a catha et gore
quod est dicere unde cathegori-
so as [illegible]
hec categoria i. predica-
mentum. vel predicatio [illegible]
[illegible] et predicamenta [illegible]
[illegible] cathegorice [illegible]
[illegible] Item a cathegoro [illegible]
gorema [illegible] i. predicatum [illegible] et
[illegible] quod est con et dicitur [illegible] sinca-
thegorema i. [illegible] alia
a nomine et verbo dicuntur [illegible]
sincategoremata [illegible]
[illegible] Et nota quod cata [illegible]
est greca [illegible]
ut catagrapho i. [illegible]
[illegible] per ut cataantifrasim i. per anti-
frasim [illegible] iuxta vel supra
ut catamaticu i. iuxta vel [illegible] vel
supra [illegible]
[illegible] ubi [illegible] Catham

vas fictile unde catillus dicitur et pro eo cati
num. Cathia grece lingua per
sarum vel gallorum et ut dicunt cauca
Catholicon universalis vel communis unde
catholicus -a -um i. universalis. Cathezisis
vel cathesis doctrina vel locutio doctrine sed
latine. unde cathezizo -as et cathezisso -as
i. confirmare instruere erudire imbuere vel
arguere abiungere resistere. unde hic et hec
cathezista vel cathesista -te i. doctor
instructor preceptor. et hic cathecuminus quod
interpretatur instructus vel audiens quia
doctrinam fidei audiat nondum tamen baptismum
percepit. Catharacta est via subterranea
qua aqua subterra defluit. unde per
translationem in celo dicuntur catharacte
nubes vel distinctiones et meatus pluvi-
arum vel ianua. Cathapulta vas
est ut dicunt quidam vel potius est sagitta
cum ferro bipenni quam sagittam bar-
batam vocant. unde Plautus catapulta
est vetus est iam apud Romanos. cathapu-
lta dicta puella. Catheurus est flu-
vius ... navibus qui dum
ad fauces veneat flavus vocatur dum
ad toracem vel pulmonem tussis dicitur
Catharrus ... dicitur fluxus humoris
ab aure vel oculo fluens. Catherva
hominum multitudo dicitur et vulgo dudum a
catha quod est iuxta. unde catervatim
adverbium i. militariter vel gregatim vel
per catervas vel de catherva in catherva.
unde catervarius a um quod est cater-
ve vel quod spectat ad catervam. Cater-
varius ... quod ... est in caterva
vel in militari ... Catharctica grece
latine dicuntur purgatoria. Catha-
podia vel cathaporia est quedam me-
dicina sic dicta quia morbum purgat
et mitigat. Cathaplasma inductio
emplastri medicamen a catha quod
est supra et plasma forma quia super
formam morbi inducatur. Cathafrigii qui
heretici fuerunt a catha et frigia provin-
cia dicti quia ibi extiterunt auctores eorum
et fuerunt montanus prisca et maximilla
qui adventum spiritus sancti non in apostolos sed
in se datum asserverunt. Cathorogge vel ca-
tori quibus heretici dicitur ... ita
se nominaverunt ... quod se singu-
lariter negant penitentibus veniam. peccatores
viduas si nupserint tanquam adulteras
damnant meliores se ceteris predicant
qui ... si cognoscere vellent mun-
dos se potius quam immundos vocarent. ca-
thafractus greco equus loricatus latine

...charpenon i. per laudem ...
differentiam ... Cathaposim i. per magi-
nationem. ... i. ad aliquid. Ca-
... i. ... Cathacpilotiam
in ... Cathaanticleon i. ...
... i. ... Cathaape-
... i. per ... Cathafroni-
... superius

Capitulum XX primum

Cavo ab avi dicitur caveo
unde hec cavea vel loca
cavus vel ubi aves vel
alia alia includuntur. Ca-
vea etiam dicitur spectaculum vel
consessus hominum ubi in circu-
lo consederant. unde hec cave-
ola le diminutivum et hec caverna ne i. spe-
lunca. unde cavernula le et cavernicula
le diminutivum et cavernatus -a -um. et ca-
vernosus -a -um in eodem sensu sed comparatur.
cavernosus ... Item a cavo hec
gavata te vas est escarium quasi cava-
ta et posita ... et dicitur a conchea quod
hec gavata illa grava et in ...
hec copesimus dicitur a cavo quasi cavus
quia cavus sit. unde hec copesimuli
et hec copesimaria qui cos facit vel ven-
dit vel portat. Item a cavo et ... hic
cabo bonis i. equus quia pedem ha-
beat cavum vel quia pede terram cavat
et proprie cabo est equus castratus quasi ca-
vo. unde hic caballus li diminutivum i. va-
lis equus. unde caballinus -a -um. unde
fons ... caballinus. Item a cabo hic crabro onis et sca-
rabeus ...
et dicuntur tam crabrones quam scarabei
a cabo quia de putridis carnibus sepe
nascuntur. Item a cabo cabio -as verbum
activum i. ... Item a cavo -as cavo
-as -avi et est cavum ... ...
et hic cavus ... caverna vel fo-
ramen. unde ... cavum repe-
ri ... cavitas ... et ... -a -um
hec concha ... quia sit cava vel ...
... cavatur i. ... et
invenitur ... quodam ... vase
et ... piscis ... pisces
... unde hec concula ...
diminutivum quasi conchula. unde hic conche-
arius ... i. lapis marinus ... et
... capillis grecis et ...
et hec cochlea vel cocleare ... a cavita-
te vel ... coclearium dicitur hec
... in ... custodiam

[C]um conchas [illegible] et [illegible] li-
bet aurit. [illegible] sit [illegible] vel
re dicit. Dorsum [illegible]
et sic dividitur [illegible]
[illegible] nomen. [illegible] con-
chas facit. Item a concha hec con-
chula diminutivum et conchula [illegible]
mensura que dragma et dimidia
est. Item a concha hec conchites id est quo-
dam lapis qui in concha reperitur
et hoc conchile vel conchilium id est
piscis qui latitat in concha de cuius
sanguine tingitur lana et fit purpu-
rea. Unde et quedam pomi pro tali in-
fecto quedam pro vitiis que inquinant
et tingunt et inficiunt ad modum illius
purpure. quedam pro inquinatis et sor-
didis et fuscis tinctura vitiorum. Unde
Iulius pro vitiis vel vitiosis velud
pomis ait ergo ego non fugiam
conchilia. et [illegible] lego. et dicitur hic con-
chilegus et conchilegulus qui con-
chilia legit id est colligit. Item a concha
hic cancer quia sit concha. Et nota
quod cancri vivunt de carnibus ostreorum
miro ingenio. Nam quia validam
testam eorum aperire non possunt ex-
plorant quando ostrea clausa testarum
aperiant. et tunc cancer latenter la-
pillum mittit et impedita conclusione ostre-
orum carnes erodit. Item nota multa
esse genera concharum inter quas et mar-
garitifere habentur que et concee dicun-
tur in quarum carne preciosus calculus
solidatur. et dicunt quod nocturno tempore
littora appetunt et ex celesti rore mar-
garitam concipiunt. Unde et concee nomi-
nantur. Item nota quod concee dicuntur
albe et rotunde marine [illegible] a celo quasi
celice quia pro celibus conscendunt ad ce-
lum. Et cano grece contrano ab de trano
ab id est valde vel deorsum canare vel
contrahere. intrano ab inter aqua ca-
nare. percano ab id est ante vel pro alio
canare. zetano ab inter vel zeta cana-
re vel contrahere. subtrano ab id est subtus
canore. Cano et quedam ab eo sunt circa
actiua.

Cap. xx De caveo

Caveo ves vi cautum tum
activum id est observare vel
precavere cautela formida
aliquid cautelam adhi-
bere. Caverna hec in-
ter [illegible] et hoc in rom-
mane caucto. Unde cautus a um et per [illegible]

pem et non in tali [illegible]. cautius quo-
que caute astutus cautulus cuiusvis
et comparatur non superlativum. Unde caute vel cau-
tim cuius superlativum caute et cautissime
cantim et paulatim dabis si sapis
et hec cautela le. Cautus quasi incautus
et comparatur non superlativum. Item cautus com-
ponitur et dicitur cattus a um id est cautus.
Unde hic cattus quoddam animal ingenio-
sum scilicet murilegus quod alii dicunt
gattum per g quasi corrupte. Unde hec ca-
tta. Unde hic cato onis quia astu-
tus fuit ad modum illius animalis. Unde
catonicus a um et hic et hec catoni-
sta qui sequitur catonem et facta illius
et per compositionem hic amicato onis ab
amici cato et greca scilicet rotula in qua
repar sic posita inventiva quam catonem vi-
censem et in duabus rotulis sic posita
inventiva que cum unus et dicte sunt
amicatonicas. Item a cavo hec cav-
ea id est petra durissima et asperri-
ma quasi cauta quia cavet. et con-
trum a et dicitur hic aromitus id est arabe re-
nemista quasi cauta natus quia in
cautibus abundat vel quia de sup-
ma qua ex rebus super lapidem sup-
venit natus est. vel dicitur sic ab arone
poeto [illegible] quia ibi abundat
sic supremus dictus est. Item a cautibus
hec cauterium ferri quo urunt. inser-
vi est cauterium quia cavete urat
et est quo inurunt dampnati pro signo
ut omnes videntur voluntatis refle-
ctentis. Unde cauteriolum id est -- inde cau-
terio as id est cauterio inurere. et quasi
incauterio as. et pro turpiter inurere
incauteriare diffamare. Unde quidam
ego incauteriabo frontem tuam pro tuo
ma nota infamie. Et nota quod ca-
uterium potest esse proprium et tunc va-
let inusta(?) cauterio ustus vel
diffamatus. et potest esse non et tunc va-
let quasi cui nuus mali. Unde apostolus
cauteriatam habens conscientiam. Item
a cautio cautionis a um id est asse
et durus -- marer inho de nibus
herbarum. a modo rutha ubi
cautiria dicitur esse. Item a cauco hec
caucula le que de ligno instruitur
firmiter ad modum clavi. Unde caucio
as id est caucula configere vel firma-
re. inde cauculla pro ioca
re.

Continuon' s. a calvo s. de hiis vel
ni b presertim fluvio. Item a caveo hec
cautio -onis i. cautela vitatio ob-
servatio et ponitur pro scripto quia pre-
stat nobis cautionem ut ibi accipe
cautionem tuam. Cauco -as praecavi
avi vel pro aliis cavere et est activum cum
omnibus suis. Caupon est inven-
dus fictis sine intermissione. Capi-
tulis brevis navicula. Hec cautio
-onis i. facere offertur. Hec caula
-le i. ovile a greco aula. greci
enim vocant aulas receptacula atrii
et inde caula addita c. Caula
est dicitur caulicellus cum ...
sunt vocati vel ingressus

Cap. xx tercium

Ceco ab avi avis i. ce-
cum facere. Unde excecto ab
unum activum i. cecare et
compositum ponitur aliter et
stat uti passionum in-
timisque innata. Unde
plautus nomen nam in oculi ceca-
tant. Et cecus a um qui neutro
oculo videt vel dicitur cecus a careo quia
caret visu sic supinus deponitur. Et t ...
tur a cecus ceco ab. Et hec cecitas
atis. Et cecutio tis tivi tire unum
neutrum i. cecum esse vel fieri vel
insanire. Et cum est dicitur a cecu-
ta. ... sentus ... vel faciat
insanire vel mortificat. Unde mar-
tianus ponens ... ait cecutiet
mentis meorum suaz loquar senectutem
Item a cecus cecuta te quedam herba
quasi cecata quia eius succus no-
cet oculis vel quia ... in ma-
los nobis habeat oculos ut ca-
na sic dicta herba quia oculta
est. Et compositum hic cicutum cuius
qui cavit ... cecuta. Unde cicutiana
que cum acuta cavit. Item a cecus B
hic cecus ci quoddam ... quia
sit sine ... et ... quod greci
...on vocant. Et hec cecula
le genus serpentis sic dicta quia parva
sit et non habeat oculos et est ...
bum quoddam genus vini sic ...
bibentem vel dicitur sic a loco. Et hec
cecumia i. noctua. Cecus quasi senex
tus a um. Item a ceco hec cecatrix
i. vestigium obductio vulneris sic
dicta quia tegit et obducat vulnera
quod aut. dicitur cicatrix tegit ...
cecia est unde hec cicatricula. Et inde
et cicatriciosus a um plenus

cicatricibus. ... ...
... est ... ... Ceco
quasi ... ab ... ab. unde ... ab avi
i. secare ... ...
... quidem ... est cum
... ... et ... facta di-
missis ... grandes glebas ...
et ligonibus frangerent. Et dicitur occa-
re quasi cecare quia operiunt semina
et tunc occatio quasi cecatio. s. ponitur
pro simulare vel secare vel tremare sic
dictum est. Unde ... ...
... ... occat. Et ...
occa et ... ... in herba est. Et
inde hec occa ... quoddam instrumentum
ad terram ... sic ...
quasi ... ab ... occare. ... ab ...
occare et est activum cum omnibus suis
et similiter est activum ... cum omnibus suis

Cap. xx quartum

Cedo dis cessi et ...
... ... i. ...
...re vel ... inde
hec ... ... unde hec
... le. Item
a cedo hec cesaries ...
quedam ... in fronte capitis
pulli ... ... ab avo. Unde
... faciunt quaedam potionem mor-
tiferam. Et cesaries ... capitis ...
... ... Et hec cervix pro ...
... ... sic ... quia ibi
... capilli. ... ... est
... ...
ad medullaz ... ... est
... Item cervicula le ...
... ... pro superbia et
... ... cervicosus a
um i. superbus et arrogans. Et hec
... i. alapa vel ... colafus
et hec ... i. pulvinar auricu-
le ... ... Item a cedo B
... ... i. ...
... ...
... ... Et hec ... ...
qui de ventre matris ... Et
hic cesar quia abstractus fuit de ...
utero matris vel quia ...
... in prelio vel quia primo ...
... sibi cesariem vel quia cum cesarie
sit natus vel a cesis dicitur quia est ele-
phantis quia singularem ... ...
... elephantem. Et fuit cesar primus im-
perator romanus a quo omnes romani
imperatores dicti sunt cesares sic ut au-
gusti ab augusto. Et a cesar cesareus
a um possessivum. Et cesareus a um ...
... ... Et hic ... cesariensis

Et est s. et cesties ... cinctus
mat... ... romano-
rum in ... ... pre-
sul ... ...
in ... ...
... ... roma-
ne. et compositum dicitur ... ...
... ...
a cesare augusto sic dictum et nomina-
tum. Item a cedo dicitur cesaries ei co-
ma capitis et est proprie virorum dicitur
enim virum decere tonsam sed non mulierem
et dicitur cinnus in ... qui ...
... unde ... ... dicitur qui
cinnus et inde cinnatulus a um i.
capillatus quasi magnos cinnos
capillorum habens. unde Ieronimus in qua-
dam epistola de cinnatulos pueros et
calamistratulos et peregrina ...
... ... de vita. Item cinnus ...
... ... et ... et inde
... a um i. ... ...
... ... Item a cedo dicitur ce-
sia e i. lenticula. unde cesius a um
i. lenticulosus qui enim lenticulosus est
colorem non integrum sed intercisum
habet. unde Terentius in tertia comedia
Rufam ... ... cesiam.
Item a cedo dicitur cestus tus tui corium
cum plumbo ... quo manus suas
pugiles muniunt et sic ... ...
Cestus etiam dicitur baculus pugilum qui
coriis et ... solet esse ... et
... generaliter arma pugillum dicuntur ce-
stus. unde ... dicitur cestiarius
li. i. ... in capite ... portare.
D Item a cedo dicitur cementum ti i. calx et
minutorum lapidum congregatio. et cesu-
ra lapidum et fundamentum domus quia
... lapide surgat. unde dicitur cementarius
qui disponit lapides in muro. Ceme-
tum ... dicitur ... cedo ...
... ... et ... ... in ...
... i. ... cedo. unde dicitur ... ...
i. ... ...
... ... quasi ... i. ...
... ... vocat
... ab omni parte ... quaeque notabis
... angulus ... ... vel ...
... ab ... et ... ... dicitur. t. xxxv f
E Item ... absciso ... ...
... i. destruere separare ...
... dis ... i. valde vel ...
... dis i. simul cedere.
... dis ... cedere sic est ...
... dis i. deorsum ...
... dis i. ... vel valde cedere vel
destruere et evertere. unde ... destru-
ctio eversio ... ... ab ...
dis et ... ab ... dis ... et
... ...

P... dis i. ... cedere vel
... cedere. unde ... ...
est ... ...
... ... dis i. ... ...
... ... a um i. aptus ad ...
... dis. ... dis i. retro
cedere vel ... ...
... dis i. ... cedere sic ...
... ...
... a um i. aptus ad ...
... et ... a um in eadem
et ... dicitur ... ...
... que ... ...
... ...
... ... Item omnia ... ab
eo sunt activa et omnia mutant e
in i in preterito et in supino
et omnia faciunt ... ...
... in ... in ... sup-
ino in ... et omnia ... pen-
... in ... et in preterito et in supino
et ut ... dicunt ... ...
... ... Capitulum XX quintum
Cedo dis cessi cedere
... in ... ...
... ... cedo
i. do locum et inde est
... ...
... ... et ...
et in ... ... cedo i.
... cedo bonum tibi et ego ...
... i. mitto ut cedo ad aliam i.
... et cedo i. recedo ut cedo ...
... i. recedo. et cedo i. ... ut ...
... tibi male. et inde dicitur ...
... et cedo i. evenio ut ...
... ... i. evene-
runt. Item a cedo cessum ...
... ... i. ... ...
... ... unde ... et ...
a um i. ... ... vel ...
qui sepe cessat. Item a cedo cessosus
a um qui sepe cedit et cessim adverbium
i. cedendo vel gradatim. ...
... ...
... et dicitur ... ...
... ... vel ...
... ... a ... ... unde et ...
... ...
... ...
et ... ... dicitur ... ...
... ... magno ... ...
sit ... ... unde dicitur ...
... qui ... ... capit vel ...
... unde ... in ... ...
... in ... ...
... et inde dicitur ... ...
... ...
et abundant ... et ... ...
... ...

In sermonibus pluribus abundabunt ce-
teri et ceteram recipiunt. Item a ce-
do et cede et cedite unde decessus et cedo ca-
lis et est imperativum et facit personam
secunde tantum. Cedo, -is, dicit pro recede
i. dicite unde teretra(?) in eo sensu quo
se quod aliud sollicitat cedo. Item a cedo
cessio, -nis, unde decessio, -nis, quod non
est in usu in simplici. Cedo quoque antecedo,
-dis, i. antecedere, abscedo, -dis, ab ali-
quo recedere et absentari. Accedo, -dis, ad
aliquem recedere et sic est compositum et agit
activum ut accedo illud, i. cedo ad illud
vel iterum usus habet ut dicatur ad illud
in quo sine dubio est superfluitas prepositionis
vel in appositione vel in compositione; et ab
accedo accessio, -nis, et hic accessus, unde de-
decoratum(?). Item cedo quoque concedo, i. simul
ad aliquid locum vel ad alia loca di-
vertere vel dare largiri, unde sollicitatur di-
ci concedimus gratia vel ceterimus; et resti-
tuimus alienum; decedo, -dis, decesso
vel de uno loco ad alium recedere, unde
et ponitur pro migrare vel mori, unde
decessus, -sus, -sui, et decessio, -nis, sunt
nomina verbalia desiderativum i. recedere declinare
re dicitur Ambrosius super epistolam, ubi
neque dementiatus per eam conductus
discessere a sede viderit; discedo, -dis,
in diversam partem recedere, unde discessus,
-sus, -sui; excedo, -dis, extra cedere, recede-
dere, et excedo i. excellere vel transi-
ri vincere et superare, unde excessus, -sus,
-sui, et incessio, -nis, inde desidera-
tum et activum i. provocare; intercedo
de aliquo ad aliquem pro eo facere; est
enim intercedere i. inter aliquos recedere et
esse mediatorem et pro re inter maiores
et minorem ut maior condescendat
minori per huius mediatoris; unde
et sancti dicuntur nostri intercessores apud
deum; sunt enim mediatores inter
nos et deum, singulis diebus pro no-
bis deum orantes quorum intercessi-
one ille qui renes scrutatur et corda
nobis impelluntur(?) ut opus caritatis
incipimus ad effectum valeamus perdu-
cere quatinus qui in tenebris igno-
rantie ambulant per nos immo
per gratiam dei aliquatenus illustrari va-
leant. Item quoque cedo procedo, -dis, i.
ante ire, precedo, -dis, i. paulatim
in anteriorem partem ire et est proprie
frequentativum, unde processio, -nis, procedit
qui in anteriorem partem ire precedit
qui sequentem anteire. Item pro-
cedere prosperare et ad bonum redire, unde
processus, -sus, -sui, et i. prosper actio.

Decaluatum(?) Item a cedo quoque pre-
cedo, -dis, et dicitur precedens capitula ta-
men que eminent extra parietes quasi
precedentia ante procedunt. Unde est
facta translatio ad quosdam nobiles ut
precedentes dicuntur quasi precedens huma-
nis omnibus honore precedunt, et sic omnes
nobiles et primates possunt dici precedentes,
sed inter singularia non est in usu. Item
a precedo precessus, -ra, -rum, i. longius
altius et grandius, unde hec precessitas
et longitudo, altitudo; recedo, -dis,
i. retrocedere; succedo, -dis, i. subintrare
vel post recedere, unde et successores qui
locum precedentium occupant; et succe-
dere i. prospere evenire, unde hic succe-
ssus, -sus, -sui, i. prosper vel bonus
eventus; secedo, -dis, seorsum recedere, separari,
unde hic secessus, -sus, -sui, i. locus se-
cretus quasi sine accessu. Cedo neutrum
est et omnia ab eo omnia sunt neutra
preter antecedo et concedo et excedo pro
superare et procedo que sunt activa. Item
omnia retinent duplicem s(?) in supinis ubi
cessum. Item semper et omnia faciunt preteritum
in -cessi, supinum in -cessum, et producunt
ce ubique. Item nota dicitur discedere
divertere pro divortium; abscedere pro abs-
cessum; secedere pro singularitatem; de-
cedere pro mortem. Cedar nomen est loci
et nomen fuit viri et est hebreum et inter-
pretatur tenebre. Cedron nomen fluminis
vel loci et similiter interpretatur tenebre.
Hic cedrus arbor quam greci cedros
vocant, que est arbor ardentius odoramen-
tis et redimitur a deo, et hec cedria e
vngento(?) cedra quo asperso libri non
putrescunt vel tinea vel vermibus.

Capitulum XXVI

Cello, -as, -ari, i. purgare
salire(?) et est in alia signi-
ficatione ad reuelare et
inde dicitur celum cum duobus
diversis activis ut celo te
consilium meum; et inde dicitur
cella, -le, quia celat inhabitantes, unde
dicitur cellula, -le, diminutivum; et dicitur cellarium, -rii, vel
a colligo quod in eo colliguntur necessaria men-
se vel que victualia suppetunt victui et
quod cellarium paucorum dierum. Cella promptu-
arium longi temporis; et a cellarium dicitur cella-
rius, et dicitur cellerarius i. custos cellarii.
Item cella quoque dicitur cancellus, i. domus que
non est coniuncta duas cellas sed domus mer-
catorum in urbe; et dicitur cucullio omnibus i.
monachus qui per diversas provincias vagatur cell-
as devastando et devorando que ibi

Advenit a[illegible] et hec [illegible] omni [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fit [illegible]
quia agricolis fuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] Item a celo [illegible]
[illegible] quo oculus [illegible] [illegible]
celat et in [illegible] a [illegible] [illegible]
uere quia sepe mouetur unde hic [illegible]
i. arbo [illegible] qui sunt super oculos et
hic [illegible] quod est inter duo super-
alia et superalius ponitur [illegible] superbia
que in eo maxime apparet unde super-
aliosus i. superbus et arrogans et super-
aliosius nimis [illegible] nobilosius quam
[illegible] [illegible] [illegible] Item a
celo as hec celatura quia celat nos
[illegible] uel a celo as [illegible] sculpere quia
sculptus est et insignitus uariis [illegible]
uel quasi [illegible] [illegible] quod est [illegible] quia
sit [illegible] [illegible] et a celum hic et hec ce-
lestis et hoc ste et celibs a um et ce-
lica a um in eodem sensu et per hic et
hec celibs [illegible] i. uita celeste agen-
tes [illegible] unde celica [illegible] loci ut
[illegible] missa est celica [illegible] a celo uel
a [illegible] et hec celeuma atis [illegible] a celo
i. clamor nauticus quia ad celum [illegible]
ratur et [illegible] [illegible] clamore
Unde Ieronimus super [illegible] [illegible] in
uindemiis [illegible] uindemiator celeu-
ma cantabit unde celeumaticus a um
[illegible] et [illegible] celeumaticus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia ad [illegible]
clamorem [illegible] [illegible] [illegible]
et a celestis per compositionem hic et hec celebs
libis a celestem et uitam et ducens
[illegible] media [illegible] est ibi [illegible] loco [illegible]
[illegible] ultima est ibi [illegible] i. uirgo et castus
sine [illegible] [illegible] uel uir sine
uxore qui celestem uitam ducentes unde
celibatus [illegible] i. uirginitas unde marci-
anus [illegible] [illegible] celibatum i. uirgi-
nitatem Item a celum hic celeber et hec
celebris et hoc bre i. festiuus solemnis
famosus notus sanctus frequens frequen-
tatus [illegible] [illegible] celeber qui a
multis frequentatur uel ubi celeumata
aguntur ut [illegible] [illegible] et comparatur [illegible]
berrimus unde celebritas [illegible] [illegible]
et hec celebritas atis i. solemnitas frequen-
tia conuentus Item celebro as i. frequen-
tare [illegible] Item a celum clarus ra
rum quia splendebat et comparatur [illegible] [illegible]
[illegible] clare [illegible] [illegible] et hec claritas
atis et hec claritudo dinis et hec claredo
dinis in eodem sensu et [illegible] gloria [illegible]
frequens fama cum laude et [illegible] gloria [illegible]
[illegible] i. frequentia claritatis [illegible] [illegible]

D

C

Dicitur gloria quasi glaucea a laucea [illegible]
que datur uictoribus et dicitur gloria qua-
si gerens laureum et est [illegible] et inde
gloriola le dimin. et gloriosus a um et com-
unde hec gloriositas atis et hic inglorius
a um quia sit sine gloria i. triumpho
et inglorius i. immemor glorie Item
a gloria glorior aris et hic ingloriolo [illegible]
Item a gloria glorifico as actiuum et ingl-
orius a um i. sine gloria [illegible] inglo-
riosus unde [illegible] ne queras gloriam
et non dolebis in inglorius eris Item
a clarus hic clarus [illegible] i. [illegible] quia
sit clarus uel a claros insula in qua
colitur unde marcialis [illegible] [illegible] nomen
quam [illegible] [illegible] clarus galliarum [illegible]
[illegible] alias [illegible] [illegible] et claro as
facere clarum et manifestum [illegible] non est in usu
et [illegible] declaro as non [illegible] et a claro
as clareo es [illegible] [illegible] i. esse uel
fieri clarum unde claresco is [illegible] inchoa-
tiuum Item a clarus hic clarus quia
sit clarus uel [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
ca dicitur unde [illegible] clarifico as
[illegible] actiuum i. facere clarum Item a clarus
et actio hec clarigatio [illegible] i. clara
actio [illegible] que [illegible] clara et apta
uoce et [illegible] [illegible] [illegible] a clarigo gas
i. clarigationem facere i. causas belli [illegible]
ponere et [illegible] sumitur de romana [illegible]
cum romani bellum hostibus inditu-
ri [illegible] [illegible] [illegible] ad fines hosti-
um [illegible] et clara uoce [illegible]
bat quibus de causis bellum indice-
bat quia [illegible] [illegible] clarigatio [illegible]
[illegible] quia clara uoce [illegible] [illegible]
aut [illegible] hasta emissa in fines
hostium [illegible] [illegible] [illegible]
Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] clarus Item a celum [illegible]
[illegible] quia in celo i. in aere
[illegible] capiat [illegible] hec celidonia [illegible]
herba [illegible] in aduentu [illegible]
[illegible] uel quia pullis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hec herba
[illegible] [illegible] et statim [illegible] [illegible]
et celidonia [illegible] gemma [illegible]
[illegible] colore [illegible] que et [illegible]
unde et hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Item a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a um i. ali-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

E

B

effactum dicimus. Item a celer celero
as verbum neutrum i. maturare festinare
et componitur accelero as, concelero as, precelero
as et sunt omnia activa ab eo neutro.
Item a celer hec celox cis, hec
celocis i. velox navis et ad mi-
nisterium classibus apta tales naves greci
vocant celocinos. Plautus in asinaria
curro quantum celocem conscendas et cunctus
labitur vincta carina per crocea que alta
celocibus. Unde hic et hec et hoc celox cis dicitur
velox. et componitur hec celeunduria vel
celenduria navis que velociter it in me-
dio i. in aqua. Celer componitur precelere et pre-
celer i. valde celer et hec sillaba re penultima
corripitur. Item a celo as pro sculpere vel
pingere descendit hic celtes tis qui-
dam instrumentum ferreum aptum ad
sculpendum. Unde Job quis mihi det ut
exarentur in libro stilo ferreo vel cel-
te sculpantur in silice. ideo tamen pre-
terit ibi celte. Unde et idem dicitur alius
hi quos vulgo alione vel scalpellum
vocant et hec celatura re i. sculptu-
ra vel pictura et hec celamen per eodem
et hec celepria e quoddam genus mi-
tre vel quia picta est vel quia ab-
scondat capillos. Celo componitur concelo as
i. simul celare. recelo as i. revelare
et est activum ut omnibus suis compositis. Cicero
produxit quantum sciam etc. Celeuma dicitur
est saltus et dicitur celeuma clamor greci
ecclesiasticis. latine cantator quia
ad populum loquitur. Chelon grece
latine dicitur curvum. Unde grece chelon
dicitur brachium sive cubitus propter curvitatem.
Unde chele dicuntur brachia scorpionis
propter curvitatem. Unde hec chelis chelis
lis i. cithara quia in modum brachiorum
curvata est. Unde Statius thebaidos. Sur-
gentes chelim. Item chele autem inve-
niuntur pro libra scilicet signo quia ex
pedibus virginis et scorpionis brachiis
efficitur. Chelis componitur cum peri quod est circum
et dicitur hec periscelis ornamentum muliebre
circa brachia vel pectus circa crura quo
gressus eius ornatur. Horatius colonum stag-
nis scilicet theatro adoro amigeris ros-
manis velere autem quidam galli dicti
sunt. olim ab istis quidam descenden-
tes et iuxta fluvium hispanie scilicet ibe-
rum consedentes mixto vocabulo utrius-
que cum altero celtiberi dicti sunt. Unde
hec celtiberia e regio dicta est a quo
nomine flumen generale celtiber ra rum

Cap. xxvii

Cello lis celluli vel cellui
cellere celsum vel celsum
verbum activum id est esse in vertice
i. superare et inde celsus sa-
um vel celsus dicitur a celo
quia sublimis sit et altus
et comparatur celsior et componitur celsissimus. Unde
excelse sus sime. et hec celsitudo dinis
et celsus a um i. nobilis. Excelsus componitur
precelsus a um et comparatur celsior celsissimus unde
precelse sius sime et hec precelsitudo. Cel-
lo componitur excello lis excelli i. precellere neu-
trum et absolutum. Excello et antecello componuntur
cum pro et dicitur procello lis lui et procello
lis culi vel procellui procelsum vel
procelsum. Precello construitur cum dativo et ablativo
ut precellit cum sapientia et est neutrum et ab-
solutum. precello vero intransitive est et construitur
cum dativo et activum in eodem sensu ut iste precel-
lit illum et tamen hic est activum. et iste prece-
llit illi et idem est sensus et tamen hic est neutrum
et ab excello vel precello hic et hec et
hoc excellens tis quod comparatur nor ssimus
unde excellenter tius ssime adverbia et
hec excellentia. Item cello componitur percello
lis perculi vel percellui verbum i. superare
percello lis perculi i. percutere vel ponitur
percussere. percutit cum premit adstorpius
percellere adamum. procello lis procului pro-
culsum i. percutere. unde procella e et est
procella subita vis ventorum cum pluviis
quia procellat i. percutit. et est
procella proprie terrarum et celi. tempestas
fluctuum maris. unde procella elevato
fluctuum per ventos. Unde procello-
sus a um i. tempestuosus a um et
comparatur. unde procellositas i. tempestuosi-
tas. Et nota quod omnia a cello neutra
sunt scilicet et simplex et faciunt preteritum in
cellui. Composita a cello omnia sunt
activa nisi quod excello tamen quod construitur
cum dativo est neutrum et omnia faciunt preteritum
in cellui vel supinum in celsum tamen
nisi quod excello et precello inveniuntur
facere excelli et excellui. percelli et percellui
perculsum et excelsum. percelsum et precel-
sum. hec cenicula e i. silva obscura.

Cap. xxviii

Cenon i. novum. et ce-
non i. commune a cenon quod
est novum et en quod est
in quod encenia dedicationes
innovationes nova festa
scilicet dedicationes templorum.
Unde encenio as i. innovare aut a-
liquid primo facere ut vulgo solet dici
iste hodie encenniat mantellum suum vel
aliquid novum primo portat. Similiter encenni-
atur tunica qui nova induitur. Item a
cenon quod est commune hec cenomia e communis
mixtura. Item a cenon quod est commune et abi-
os quod est vita hoc cenobium i. monasterium
scilicet communis habitatio plurimorum. ubi plu-
res sunt congregati ad commune et in simul
habitandum et comedendum. Unde hic et hec
cenobita qui vel que communiter vivit in
abitat quidam tamen solet scribere cenobium
per o ut dicit scenobium a scenon quod est
umbra quia tentorium solet fieri umbraculum

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dita. Item cenon quod est commune [illegible]
na quasi a communi refectione [illegible]
cum publice et in propatulo cenabant
non solum [illegible] privatim sed multi simul
singulariter [illegible] [illegible]
Vel dicitur cena quasi cerna a cernendo
et umbra. Et dicitur cena quae fit in sero
[illegible] in mane. prandium in media
merenda vel antecena in nona. an-
tiquitus per cenas. [illegible] et sing-
ulis mensis distinguimus. Item in-
a cena dicitur cenula. id est parva cena. et
dicitur cenaculum. et dicitur cenatorium id est
locus cenandi. et cenaturio a verbo id est
cenandi desiderium. unde plautus in [illegible]
cena [illegible]. Item
est ubi una pars cenatoria [illegible]
dicitur cenatorium qui [illegible]
comitat cena quasi [illegible] et [illegible]
dicitur [illegible] id est ieiunus quasi sine cena unde
plautus in [illegible] capit [illegible]
ad [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] id est [illegible]
ubi a cena et polis [illegible]
et [illegible] [illegible] unde plautus in
panes et vinum [illegible]
et dicitur cenobites [illegible] [illegible]
ambulat super [illegible] ambulat. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cenobites [illegible]
[illegible] [illegible] Item a cena ceno
as. id est cenam sumere a quo vel in [illegible]
primo [illegible] cenatus a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Item a ceno dicitur ceno-
dochium. id est domus in qua cenandi [illegible]
[illegible] est pauperibus scilicet hospitale. et
inde dicitur cenodochiarius id est elemosina-
rius. unde dicitur cenodochiaria [illegible]
[illegible] vel elemosinaria. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
D [illegible] a [illegible] [illegible] Item a ceno [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a ceno et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] unde dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] et dicitur [illegible]
id est [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible]
dicitur [illegible] et dicitur [illegible]
instrumentum ad quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et dicitur [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] unde dicitur [illegible]
[illegible] id est [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible]
a verbo et [illegible] et cena quasi [illegible]
[illegible] [illegible] et cena sunt [illegible] vel

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Capitulum XXIX
Censeo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nominare [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] id est [illegible] et
[illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
Et inde dicitur censor [illegible] et dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] esse [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible]
id est [illegible] [illegible] [illegible]
esse a [illegible] [illegible]. Item a
censeo dicitur censura id est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et dicitur census [illegible]
id est [illegible] [illegible] descripta publi-
[illegible] [illegible] et inde dicitur cen-
[illegible] et dicitur [illegible] [illegible] qui
[illegible] et dicitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et dicitur et dicitur censua-
lis. [illegible] id est [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] et qui [illegible]
[illegible] [illegible] et dicitur census [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] patrimonia publi-
ce annotata sunt vel descripta
vel [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible]. Item a censeo dicitur
[illegible] [illegible] id est [illegible] in medio [illegible]
vel [illegible] [illegible] a quo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] id est [illegible]
et dicitur [illegible] [illegible] [illegible] et dicitur
[illegible] [illegible]. et dicitur [illegible] a censeo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dicitur sit quasi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et nota quod censeo [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] non [illegible] in [illegible]
vel in [illegible]. [illegible] in [illegible] [illegible]
censeo facit [illegible] censui et [illegible]
censum. unde [illegible] censeo a verbo [illegible]
[illegible] facit censui [illegible] penultima [illegible]
unde [illegible] census a verbo penultima [illegible]
[illegible] [illegible] facit [illegible] et [illegible]
penultima producta unde [illegible] a verbo
[illegible] penultima producta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Percenseo -es -sui -sum percenseo -es -situm
Percensio -sui -itum i. penitus vel
valde censere vel perquirere i. circuire
percurrere. Ovidius metamorphoseos
Et Lavinia simul totum percensuit or-
bem. Item componitur recenseo -es -sui recen-
so -sui -situm recensio -sui -situm i. nu-
merare vel iterum numerare recitare re-
colere rememorari recenseri et
inde dicitur hic et hec et hoc recens -tis recen-
tior -ssimus i. novus et comparatur recen-
tissime unde recenter adverbium et recens ad-
verbia. Item componitur succenseo -es -sui
succenso -sui -situm succensio -sui -si-
tum i. irasci unde in prologo [illegible]
succensuerint maledicta lecti. Cen-
seo censeo censio activa sunt et
composita ab eis similiter activa preter suc-
censeo quod est neutrum. Pro irasci sic for-
te invenitur ut sui similis debeat
prorsus activum esse.

Centum

Centum omnis generis est
et indeclinabile et significat prolatum
numerum et est compositum ut
dicunt vel potius derivatur
a canto quod est
circulus et circumferentia
vel quia circulus ibi
et cantus numerus
numerus perfectus est. Unde centenus a
primitus sed in pede valet quantum et similiter
et dicitur centenarius numerus sic bini
et terni ut isti inducunt centenum vel
centenarius a um continens cen-
tum vel habens centum annos
et dicitur centenarius de tali numero
et hic centenarius pro quodam pon-
dere centum librarum quod pondus
Romani instituerunt propter perfectionem cen-
tenarii numeri. Et hic centenus in quo-
dam genere annone sed melius est
in pluralis locus frenem eius incre-
mentum frugis centesimum renascatur
unde et melius a multitudine fructus dicitur.
Item a centum centesimus a um nomen
ordinale. Et centies adverbium et cen-
tuplus a um i. centies tantum et est
compositum a centum et plico unde centuplo
adverbium quod centuplico as. Item a centum
dicitur centro -onis et dicebantur olim
centrones qui de carminibus diversorum
vel Virgilii ad propria opera more cen-
tenario centones componunt unde quidam in suum
faciebant corpus ad facultatem
cuiusque materie sed de singulis carmi-
bus quamque sic modo faciunt centones
dicuntur. Centum omnis generis dicuntur.

Vel pulvinar vel vestis de multis
pannis vel qui facit filtra et pannum
filtrum unde marcobius de saturnalibus
[illegible] sub centonibus [illegible]
clocavit [illegible] quos [illegible] unde
[illegible] intravit callidum vestri re-
tone lupanar quidam tamen dicunt
quod dicitur cento ab [illegible] veniens
[illegible] libidinis et sic cento dicitur
ille pannus in medio quo meretrices
[illegible] suos in medio. Item a
centum vel cento dicitur centurio -nis et
dicuntur centuriones meretrices lupe
[illegible] nominare et di-
cuntur a centum quia amare vel a cen-
tonibus i. filtris quia eis [illegible]
antur vel quia [illegible] in lupanari
ut loca reddat calidiora. Item a centum
dicitur centurio -onis qui preest centum vi-
ris unde persius [illegible] dicit inter
varicosos centuriones unde dicitur centu-
ria vel centum homines in re militari
unde [illegible] centurie [illegible] agitant
[illegible] frugis. Et centuria dicitur duce-
ta iugera in agris secundum agri mensu-
ras iugerum quod antiquitus a centum
iugeribus centuria vocabatur sed postea
ea duplicata est mensura et nomen pri-
stinum obtinuit in modo cum centurie
multiplicate sunt sed nomen mutare
non potuit. Et a centuria vel centu-
rio centurio -as i. ordinare per cen-
turias disponere quod componitur concenturio
-as i. coordinare vel adunare. Et
succenturio -as i. succurrere vel po-
tius in succursum per modum predictos
ordinare unde succenturiati dicun-
tur qui post prima agmina sunt ordi-
nati ut eis succurrant sed nunc fuit unde
[illegible] in sermonibus ego in ins-
diis hic ero succenturiatus. Item
a centurio omnis dicitur et componitur hic
[illegible] i. fibula vel zona cen-
turionis unde marcobius de saturna-
libus [illegible] et [illegible]
afferri iussit eam sed divisa [illegible]
[illegible]. Item a centum hic centena
mensura [illegible] vel [illegible] propter
singulas [illegible] centum. Et et
componitur centipeda de genere anima-
lis a multitudine pedum dicitur. Item a
ducenti ducente ducenta unde du-
centies adverbium et ducentesimus a um
et ducentenus a um et componitur duce-
tuplus a um et trecenti te ta quadri-
gingenti te ta. Quingenti te ta
sescenti vel sexcenti te ta septingen-
ti te ta octingenti te ta nongenti

Ce ta . ut si motr' e m'o ante-
dicit .h. in aliis nominibus componitur
et ab omnibus que descendunt dici-
tur sed et a ducenta et ab eius [illegible]
nomen formantur. [illegible]
[illegible] centingres [illegible] que ce-
ntis [illegible] in decimas centum
in [illegible] et decimationem et quam
[illegible] [illegible] dei [illegible] dantes in
sanctis scilicet dissime invenimus.
Item centio quod et dicitur centima-
na [illegible] in partem [illegible]
[illegible] dicitur centimanus
vel [illegible] centimanus namque
qui centum habet manus. [illegible] centurio
[illegible] [illegible] quidam [illegible] qui non
[illegible] [illegible] [illegible] dicit et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] centris. ita enim plenus
est veneno quod si in [illegible]
[illegible] statim [illegible]. et dici-
tur a centie quod interpretatur canis
vel a centro quod est milvus quod habet
in pelle maculas minimas sicut
milvus. Centaurus [illegible] [illegible]
Centaurea herba dicitur quia a Chiro-
ne centauro fuit reperta, que et
[illegible] dicitur quia in locis [illegible] na-
scitur. eadem et fel terre dicitur propter
amaritudinem. Capitulum XXV.

Cephas vel cephalin grece
dicitur caput unde
cephas dictus est petrus
quia in capite et prin-
cipatu sit constitutus apostolorum.
Et hic cepe indeclinabile in
singulari quia non est nisi caput unde
nomen eius. cui cepe [illegible] [illegible]
inflectit in plurali [illegible] hec cepe [illegible]
Invenitur etiam hec cepa pe in singulari
unde Ovidius: [illegible] est olus
[illegible] cepa [illegible]. et etiam hic cepe
in singulari invenitur unde et Varro
ait [illegible] in patellis coque
cepe invenitur etiam hic cepicius et est
[illegible] cepe. et a cepa hic cepacius
ortulanus qui custodit cepas vel qui
vendit. unde et hec cepacia i. ortula-
na et cepacius a um possessivum ut
folium cepacium i. cepe vel desig-
nans materiam ut oleum cepacium i. de
cepis. Item a cephas hic ceparius
[illegible] quedam herba vel [illegible]
simile [illegible] quia habeat in summi-
tatibus rotunda semina capitula. et
hic ciparissus quedam herba que et ci-
pressus et cupressus dicitur quia caput
eius a rotunditate in acumen erigitur
unde et [illegible] [illegible] i. alta rotunditas

[illegible] et fructus eius dicitur conus quia ro-
tunditas eius talis est ut conus [illegible]
unde et cupressus [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] et cupressus a quodam eius nomine
puero in illam arborem mutato. unde
hec cupressa e nocturna imago. Item
a cephas est cephalea vel cephalar-
gia pena vel dolor capitis. Item aba
[illegible] et sine et cephas dicuntur quidam he-
retici acephali vel acephalite quasi
sine capite quia auctor eorum non inve-
nitur. et quicunque incerte sententie in-
veniuntur dicuntur acephali. Item omnes he-
retici et omnes mali possunt dici aceph-
ali i. sine capite scilicet Christo qui est
caput nostrum cuius nos membra sumus
et [illegible] [illegible] in celo habemus.
in spe. Item a cinos quod est canis
et cephas hic cenocephalus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] loquitur [illegible]
[illegible] ab hoc nomine caput.
Capitulum XXVI.

Cera re femini generis unde
cereolus a um i. flavus
ad instar cere viridis in-
[illegible] flavus. [illegible] quidam
[illegible] est [illegible] ni-
gro ut est mare unde
cereolus a um. Item a cera cereus
a um quod fit de cera. et hic cera-
rius qui facit vel vendit ceras
vel qui in ea operatur. et hic cereus
ei i. candela. unde hic cereolus [illegible]
propter [illegible] hic ceroferarius qui por-
tat cereum [illegible] ante episcopum vel re-
gem de dignitate. unde hec ceroferar-
ia e eius dignitas. et hic cero-
phorarius qui cereos portat [illegible]
[illegible] vel qui dedit ad vendendum.
Item a cera hic cereus cereis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] sit [illegible] dicitur. et hec ceroma atis
quoddam unguentum confectum ex
[illegible] herbis quia [illegible] capil-
[illegible] herbis quia [illegible]
os suos inungebat ut essent labi-
hores. unde Juvenalis: femineum ceroma
quis nescit. unde ceromaticus a um [illegible]
[illegible] unde Juvenalis. et ceroma-
tomate [illegible] unde Juvenalis. et hec cero-
tum [illegible] mixtura [illegible]. et hec cero-
[illegible] [illegible] vel [illegible] herbarum et
[illegible] [illegible] vel [illegible] herbarum et
unguentorum. et hec cerusa sic quo-
[illegible] [illegible] coloris. et hec cerimo-
nie [illegible] festa sacra [illegible] vel
dicuntur cerimonie quasi carimonie
a carendo quibus [illegible] quibus plebs
[illegible] in festis abstinebat vel quia
homines carent [illegible] [illegible]
que in sacrificiis divinis offeruntur
et inde hec cerimonia [illegible] ipsa sa-
crificia. et hic et hec ceremonialis

Et est ce .i. festinus vel religiosus
domini sanctus vel sacrificatus. Item
a cera hic ceraunius nius vnde versus
ce sunt siliquae ut cera vel a
ceraunos .i. fulmen quia rubeant
ut ignis ut Papias dicit. Item a cera
ceratus a um et dicitur a cerumba a um
quia cerium est quod cum conficitur
cera. ceratus quod est litus vel illitus
ceratus. Unde tabule dicuntur cerate in
quibus scribitur. et cero as .i. cera imp-
lere vel linire et componitur incero as per
eodem et produxit antepenultimam syllabam. Item
a cera et ago gis componitur hic cera-
gius gii .i. pistor qui ad modum cere
ducit pastam. et hic ceramius ii .i.
figulus qui sicut ceram ita fingit ar-
gillam et corripit ab eisdem vel a cera
et limus. Item a sine et cera componitur sin-
cerus a um et hic et hec sinceritas
et est re in composito separatio .i. sine cera .i.
sine mollitie et flexibilitate secundum pu-
ritatem constans firmus nudus sine vitio
quasi autem dicitur sincerus vel sincerus quasi
sine carne ethica est non compositum ex ...
sto. Caveat ergo sibi quilibet in accen-
tuando ista nomina. Sunt enim utrum-
que accentu acuto super penultimam. Est enim
penultima producta in utroque. quod in since-
rus penultima producatur patet in illo versu
Oratii in fine scilicet epistole. Sincerum nisi
vas quodcumque infundis acescit. quod in
sincerus similiter penultima producitur li-
quet in illo versu Virgilii in moreto
Subsidit sincera foraminibus liquitur
Emendata ceres. Hic non pretermittendum quod
ubi sincere sit adverbium a sincerus a
um sicut enim esset usus. sed est sinci-
rus et tamen quosdam ponitur ibi
adverbialiter. sed melius ibi legitur nomina-
tivus. male ergo sine omni cavillatione
dicitur sincere pena producitur recta et acce-
nitur posito super antepenultimam. Est enim po-
situs super penultimam producibilis. si ergo
a scolo ab aliquo magistro vel ponitur di-
scolo factus vel defectus sine vide-
mar in quo sinceris pena corri-
piatur abradatur non solo auctore de
libro vite et cum iustis non scribatur. Sed
quia velit habere et quasdam alias di-
ctiones de quorum accentu dubitatur
ut accentuare consulat opusculum
quod de cavendo accentu conscripsimus
Sincerus et sincerus comparatur unde
hec sinceritas atis .i. puritas sine
fermento malitie et nequitie. Ceros
grece cornu latine unde hic ceras
vel et hec cerna ve et hic cerulus
diminutivum et hec cerula le et a cere-
bro cerebrinus a um. Item a ceros
hec cerasta te et hic cerastes tis .i. ser-
pens cornutus. Ceros grece cornu

Et dicitur per se hec ceraunia orum .i. altitu-
dines vel elationes undarum inter-
pellat quasi altus cornutus. Unde lucanus
montis quod ceraunia navibus. Unde cera-
unia dicuntur scopula per eminentia in ma-
ri admodum cornus. Item ceraunos
grece latine dicitur fulmen et inde hic ce-
raunius vel une quia rubeant
ut ignis. et hec ceraunia quedam gem-
ma sic dicta quia alibi non invenitur
nisi in loco fulmini vicino et hec cera-
unius nota sic facta ✳ et ponitur quan-
do versus inspiciuntur que per singulos
obelantur. et hec ceraunia orum per
tempestates sublimitatis montis dicuntur a cre-
bra fulminatione quod grece ceros quod est
mons et dicitur acroceraunia orum illud
idem quasi montes fulminati vnde et
ceraunii vel acroceraunii antonomastice
sic dicuntur montes epiri propter altitudinem
et assiduos ictus fulminum

Cap. xxxiii

Ceros grece in cornu quod est ca-
put et dicitur hic ceceros
ontis .i. capricornus. Grece
quasi rimos quod est na-
sus et dicitur hic rinoceros
ontis per eodem animali
ut dicunt vel per alio
et interpretatur in nare cornu. Unde apparet
ita rinoceros sicut dicitur rinocerontis
dicitur quasi rinoceros per illi mebro gerat
neat vel quia sit unicorne admodum
rinocerontis. Unde Julius et magno ru-
rinocerontis lavari. componitur quasi mo-
nos quod est unum et dicitur hic mono-
ceros ontis .i. unicornus quod unum cor-
nu in media fronte habeat et est ut-
animal quod rinoceros. Cersos grece
terra inde et ab idor quod est aqua
dicitur hic chersidrus quidam serpens qui
alternatim modo in terra modo in aqua
moratur et idem dicitur chelidrus et tamen
est grece a chelon quod est cornu quasi
cersidrus ... videtur velle quod
aliud genus serpentis sit chelidrus quam
cersidrus et tamen est grece a chelon quod
est cornu et idor quod est aqua quia
ipse movetur et moratur in aqua. Unde et
hic chelidrus dicitur lignum vel lapis
teres et volubilis ad modum illius serpentis
quo area adequatur unde quidam
volunt dicere cersidrus corruptive
dictis ... chelindrus chil-
drus. sed barbarismus est in his omnibus
chelindrus non invenitur sed malia ...
sed quedam sita quadrata sicut dicitur in geo-
metria cuius superius semicirculus ▯
et dicitur sic a portio lapidis vel serpentis
propter equalitatem. Unde hec chilindroi-
des dicitur umbra equaliter decrescens ...
Cerdon interpretatur corium ...
cerdo omnis qui preparat corium ...
... sua ... Ce-
... dicitur quidam ...

Dicti sunt quidam secta cerca
aqua simplex cheruci primitus
mali scilicet illud quod simplex domini in
alio supponunt et in ventre mouentur
chelonia inpalatur seminis maior ...
cherubin quibus nostri dicunt quod cheru
a sunt capita et corpora animalium
vero vel sonus in malo Ceroneis
lanis et incepti Chere interpretatur salve
vel gaude unde et ab a quod est sine
et chere dicitur acheron omnis sinonimus infer
nalis quia nulla salus nullum gau
dium in inferno secundum illud ... in infer
no nulla est redemptio Item a chere hec cerete ...
cultus dum romani olim milita
rent circa agrum quam nunc ... que
sierunt a nubibus quod ... nomen ciuitatis
illi vero cherete ... lingua latina in
pose greci scilicet a romanis et saluta
tos credentes responderunt chere id est
et salue tunc romani chere nomen
ciuitatis esse credentes sub ... cimi
que et addiderunt ... et ... et dixe
runt hec cerete tis et nomine ciuitatis
penultima producta Vnde antiqui fo
scruit hec primus ... et hec ceretis et
est te penultima producta secundum ... ante
antiquam causa ... ad primitiuum corri
puit ... mutantes e penultima
in i et dixerunt hic et hec ceritis
et hoc te similiter penultima producta ...
modernis amplius non corrupe
runt pariter in ... isto in et fe
scilicet ... sublatis ... sillabam per
sincopam et dixerunt hic et hec ceres
et hoc cerete genitiuo ceretis vel ceritis
penultima producta secundum ... ad primi
tiuum tamen e quod ... penultima inuenitur in
isto nomine ... apud auctores ...
in primitiuo inuenitur ... penultima correpta
... ... ponitur sola poetica li
centia Cherub bis bi bem cherub
hoc et pluraliter cherubin pro omnibus casibus
in ... in ... Item hic cherub
indeclinabile et in singulari et in pluraliter
pro eodem item hic cherubin indeclinabile
et in ... et ... et non sunt
nisi et ... angelorum de
illo ordine et tamen dicitur dici sancte che
rubin ora pro nobis item ... quod
cherubin indeclinabile et ... et ...
in pluraliter numero et ... et ... illius
ordinis angelorum et nunc dicitur dici sancta
cherubin orate pro nobis secundum ...
declinationem ... dici sancti cherubin o
pro nobis et interpretatur plenitudo vel
multitudo scientie quia illi angeli vicinius
deo positi diuina scientia amplius cetere
pleni sunt Cherimaani quidam heretici
a cherinto quodam dicti ... ... tria
... ... mille annos post
resurrectionem in voluptate ... ...
... futuros Vnde et grece chiliaste

Latine miliarii sunt appellati hec
cerasus scilicet ciuitas fuit ponti quam
... ... lucullus deleuisset que
dam genera pomi inde aduexit et
dicta est arbor hec cerasus fructus
est cerasum vel hec cerasus a cerase
... dicitur ceratum ... quoddam
pondus scilicet media pars oboli habens
siliquam unam et semis Greci la
tini semiobolus vocant Ceratium
... siliqua ... interpretatur
... Capitulum xxxviii
Cerno is creui cretum vel ... ce
rtum id est videre discernere se
parare iudicare statuere
Vnde cretus omnis iudica
tio vel terminus ... dicitur
in quo instituitur heres
vel addit hic ... de
finito tempore cernendi ... et de
cerno quasi decerno quia iste decernitur
vel constituitur Item a cerno cretus a
um ut cretus dies in qua semel
iudicat ... et hic certus
id est medius Certim a um id est inclinatus
et maxime lucinis et cernolus
a um id est ... ingeniosus cerni
... dicuntur sortti siue ... et hec
cernida ligna super quibus ...
... et cernida dicitur ...
quia discernit pollinem a furfure
Item a cerno is cernis is et sunt
... ... sic dicti quod ...
a viuis discernantur et ita quando ad
... discendit ... a cerno secundum
... ... a discerno ...
... ad ... ... a discerno ...
hic ... ... et hic ... id est sol
... ... habet ...
... et ... ...
... ...
Item a cernis ... a um magnos
habens ... Cernis ... ... alios
hic cernus ... et pro pleraque
de ... ...
... ... in ... ...
... ... ut addita ...
... ... a um id est ... ...
... ...
... ... et hec ...
... ...
... ... in ...
... ... et nota quod
... ... Item
... ...
a cernis vel cernus hec crista ...
... super galeam et super capita ...
... ... a um
... ...
id est crista ornatus vel qui habet ...
... ... id est
... ... Item a cernis hic et hec
... Item a cernis hic et hec
... ... et ...
... id est ... ...
et ... ...
a ... ...

Compositum credo quod dicitur credere — est enim credere dare cordi, id est consideratione super rem aliquam, vel dare cordi, id est intentione animum adhibere quod ita sit sicut dicitur. Unde verbalia et hic et hec credulus et hoc le, qui credit, positivum et comparativum, et hic et hec incredibilis et hoc le quod similiter comparatur. Item a credo creditivus a um qui prope vel facile credit. Unde hec credulitas atis, et componitur incredulus qui nimis vel vix credit. Et hic creditarius rii, id est consiliarius vel camerarius cui secreta creduntur. Unde Josephus in xvi: alter lectuli regis creditarius. Unde hec creditaria, id est cameraria. Credo componitur concredo dis, id est simul credere, et discredo dis, non credere. Unde Josephus in ii° [illegible] nec latinis [illegible] nec his que dicebantur discredebat. Et credo est activum in o, facit [illegible]. Item cerno [illegible] et dicitur hic silicernius, id est moribundus, senex similis mortuo quasi silicem, id est sepulcrum, cernens. Silicernius in Adelphis: ego te [illegible] hodie silicernium ut dignus es. Vel dicitur silicernius senex decrepitus propter senectutem vivens mortuus, quia considerat silicem, sepulcrum, vel quia propter curvitatem cernat terram et silicem. Et silicernius cuiusque positum pro firmo et duro ut silex, ut in phisiologo. Item cerno componitur concerno is, id est simul cernere. Discerno is, id est dividere, separare. Unde discretio et alia verbalia. Et hoc discriminale lis, id est ornamentum virginale vel acus capitis, quia discernit, id est dividit capillos. Et hoc discrimen minis, aliquando periculum, unde et capitis aliquando dicitur separatio in duo. Unde hic et hec discriminalis et hoc le qui dividit, et hoc discriminale lis. Et sunt proprie discriminalia quibus crines divisi colligantur, quia caput a vertice discernunt vel capillos inter se. Et discrimino as, dividere, separare. Item componitur decerno is, iudicare, proponere, deliberare, statuere, constituere. Unde decretus a um et hoc decretum ti, statutum principis. Unde hic et hec decretalis et hoc le, ut dicta decretalia que in decretis continentur. Et hic et hec decretista qui studet in decretis. Propter hec decreta orum, pro libro in quo continentur decreta. Item componitur secerno is, id est separare, et differt a discernere: discernit qui in duas partes dividit, secernit qui per membra quodque seorsum eligit. Unde secretus a um et secretim adverbium, et hoc secretum ti, et hic secretarius rii, et hec secretaria locus ubi servantur vel secernuntur secreta. Cerno et composita ab eo sunt activa. Decerno cum componitur est neutrum. Item cerno dicitur a video, quia cernimus longinqua, videmus proxima. Item cerno et composita ab eo faciunt preteritum in crevi et supinum in cretum.

Sic crevi et composita ab eo. Item a cerno cernuus a um: hic enim cernuus dicitur qui cernit terram, et [illegible] et ad animum [illegible] et comparatur [illegible]. Unde [illegible] et hec [illegible] dicitur, et a [illegible] as [illegible] possit [illegible] [illegible] magis [illegible]. Item a certo [illegible] dicitur a greco ut [illegible]. Et certo as, litigare, pugnare; certare enim proprie est litigare. Unde verbalia et hoc certamen et certatim adverbium, et comparatur hic certo, certator, et dicitur certopa [illegible] copiose. Certo componitur concerto, id est simul vel cum alio certare. Decerto as, id est valde certare. Certo as, id est [illegible] certare. [illegible] as, et omnia composita ab eo sunt neutra. Certus a um, id est [illegible]. Certifico as, facere certum, et est activum. Incertus a um, id est non certus, et comparatur. Unde hec incertitudo dinis. Hec certitudo dinis. Unde [illegible] et cerebrosus a um [illegible] vel qui [illegible] in [illegible].

Cespes pitis, id est terra cum herba evulsa vel frutecto vel virgulto, et dicitur sic quasi [illegible] pars. Unde cespito as, id est pedere vel cadere. Unde et equi qui sepe cadunt cespitatores dicuntur. Item a cespes cuspis pidis, proprie ferrum haste dicitur, sed quandoque cuspis ipsa hasta quandoque [illegible] haste quamquam hastile [illegible] ut dictum est [illegible] cuspis a cespite quasi a virgulto, et componitur hic et hec tricuspis pidis, ut tricuspis lancea que [illegible] tricuspidibus [illegible] invenitur [illegible] neutro in obliquis, ut tricuspide telo [illegible] neutro [illegible] modestas. Cetra [illegible] nomen [illegible] et [illegible] interpretatur [illegible] quod in [illegible] est quod [illegible].

Cap. xxxvi

Cernuo as [illegible] neutrum, cernuare supino, id est capite moveri sicut faciunt in bibendo, et est proprie cernere quod [illegible] faciunt supinus, sic [illegible] quod faciunt [illegible] vel ruere est [illegible] inter se. Cirrus [illegible]. Unde Juvenalis: ego te [illegible]. Hic ciatus ti, vas est ad bibendum, et duodecim ciati faciunt unum sextarium. Ciane quedam nimpha mutata fuit in fontem sui nominis, unde et aqua illa dicitur ciane, et ciane est nomen loci [illegible]. Unde cianeus a um, et hec cianea [illegible] gemma [illegible]. Cibus dicitur a capio, quod ante dicitur cibus quasi capus ore, quia capiatur ore, [illegible] et [illegible] ciborium a um.

Id est cibo plenus et saturatus unde hic cibo-
sitas plenitudo ciborum. et hec cibaria
rum quedam vasa ad cibos reponendos
unde [illegible] modicis [illegible] cibaria
[illegible] ciborum [illegible] et hic cibari-
us ii. et area cibaria. et cibo as
cibum dare unde cibalia. et cibatrix
a um. et hic cibarius ii i. [illegible]
[illegible] unde [illegible] de [illegible] in
[illegible] fabulam [illegible] cibaria
[illegible] et hec ciborium i. cibus. et cibo
[illegible] a um quod pertinet ad cibos et
[illegible] ciborum. i. [illegible] quibus
[illegible]. et hec cilliba be i. men- ff
sa cibatoria que et assidella dicitur vel
dicitur a cillos [illegible] et ca- c xxxv ma
[illegible] i. [illegible] terra que
cibaria [illegible] melius [illegible]
[illegible] a [illegible] quod est [illegible] Cibo C
componitur cum cibo as i. simul cibare. decibo
as i. [illegible] cibare vel cibum auferre
[illegible] as et [illegible] cibare. [illegible] as
in eodem sensu. recibo as i. iterum cibare
subcibo as i. latenter vel parum ci-
bare Cibo et omnia ab eo quia sunt
factiva et corripiunt habent [illegible]
Hic autem ciconius [illegible] quarum cir-
cius [illegible] [illegible] plancus [illegible]
[illegible] unde ciconio as i. prudenter
vel [illegible] sive militare ma-
[illegible] et hic ciconius [illegible] i. por-
cus natus [illegible] silvestri et domestica
porca. Hec ciconia e dicitur a sono quo apro
crepitant quasi ciconia quia sonum
[illegible] vel [illegible] quia eum
[illegible] [illegible] faciunt unde et ciconi-
am [illegible] dicitur. vocant hispa-
ni lignum longum quo in ortis hau-
riunt aquam quia imitatur namque illius
avis levant et deponunt rostrum dum
clangit. [illegible] ortolani [illegible]
vocant illud lignum. [illegible]
[illegible] [illegible] catena [illegible]
hoc [illegible] [illegible] mali punici vel
umbilicus lupini Ciclopea dicuntur D
[illegible] aut auxilia. Cicupia avis
nocturna [illegible] i. [illegible] Hec cida-
ris pileus pontificalis et ut dicunt c xxvi ma
mitra Cidaris et tiara idem est Hic
[illegible] [illegible] i. puerorum amator
Cilia [illegible] unde cilicia quia [illegible]
[illegible] passionem Cilones sine aspi-
ratione dicuntur homines angusti capi-
tis quorum capita oblonga sunt
Chile [illegible] aspiratione est labium unde E
chilones [illegible] aspiratione homines [illegible]
brevioribus labiis vocantur. et inde
[illegible] achilles [illegible] quia grossa
habuit labia. et hic achileus ci
[illegible] et est [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] vero

est [illegible]. Nam [illegible]
[illegible] et achileus a um [illegible]
[illegible] possim. et vide quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] achilles a quo [illegible] dicitur [illegible]
achileus vel achille. et similiter [illegible]
[illegible] in [illegible] nominibus [illegible]
[illegible] similibus. et [illegible] [illegible] po-
[illegible] [illegible] ut achilles [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]
achille [illegible] in [illegible] voluerunt
achille [illegible] declinare [illegible] achi-
[illegible] [illegible] quod sine
dubio [illegible] est Item [illegible] est quedam
figura que apud grecos [illegible]
mille a quo [illegible] quod est princeps
[illegible] [illegible] qui [illegible] mille
militibus que nos millenarium
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Item a [illegible] quod est labium
[illegible] [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible]
lis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quasi [illegible] la-
[illegible] Hic [illegible] fuit filius
[illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible]
agenoris qui ad [illegible] sua [illegible]
pam quereret et eam [illegible] non
posset et de [illegible] in [illegible]
redire non auderet quandam provinciam
iuxta mare inhabitavit a cuius no-
mine dicta est cilicia unde dicitur [illegible] et [illegible]
[illegible] gentile hec cilicium [illegible]
[illegible] de pilis caprarum vel
[illegible] unde tentoria fiunt et
mortui operiuntur unde [illegible] a
um i. [illegible] [illegible] que fit de ci-
licio Cap xxxvi

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] supino i. mo-
vere unde cilliba be
mensa cibatoria quia
finita comestione re-
movetur et hec [illegible]
[illegible] pellicula que operit
oculum quia semper sit in motu unde ci-
lium [illegible] [illegible] pellicule
[illegible] hec superius [illegible] [illegible]
ab Ciliaci [illegible] hec [illegible] et hec c xxvi ma
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et hec [illegible] [illegible] i. [illegible] domus
[illegible] [illegible] domo habitavit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a um et [illegible] [illegible] [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quoque [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et est [illegible]
romano more. [illegible] quo [illegible]
[illegible] [illegible] omnes in unum
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] et a [illegible]
[illegible] est quasi [illegible]
[illegible] quasi [illegible]

Locus in quo accipitur consilium vel locus
in quo multi commixti sunt sive intro-
eunt. galio ab antiquis et gaudium facere
quasi sonare sufflatione quasi galia-
gere. Et nota quod maioribus nostris
galiant et non ergo licet quod reconciliabant se
dia Conciliabant novos amicos, reconciliabant
veteres. Item galiamus ideo quod primi
a gentilitate conversi reconciliamur
qui post peccatis penitentibus reconciliamur et
galio est actiuum ... [illegible]. Item a cilleo
quod est moveo et os oris dicitur hoc oscillum li
quoddam genus ludi scilicet cum funis suspen-
ditur de trabe in quo pueri et puelle
sedentes impelluntur huc et illuc
et inde dictum est oscillum quia ibi ora
moveantur huc et illuc, vel quia ora
astantium moveantur a derisu vel qui
solent impelli in ora [illegible].
Et iste ludus sumpsit initium ab athe-
niensibus qui cum pestilentia labora-
rent pro morte ycari et erigones
filie eius. Erat scilicet pestilentia quod
virgines quodam furore ad laqueos
compellebantur. Responsum est eis ab
apolline illam pestilentiam posse
sedari si erigonem et ycari cadavera
requirerent. Que cum diu quesita
non reperirent, ad ostendendum devotionem
suam athenienses ut etiam per alios vi-
derentur querere de arboribus suspende-
bant funes macere ad quos ho-
mines se suspendentes agitabant
huc et illuc ut macere cadavera
eorum querere viderentur. Sed cum inde se-
pe caderent et morerentur, inventum
est ut formas ad similitudinem sui face-
rent et eas pro se suspensas move-
rent. Unde et oscilla dicta sunt quia
in hiis cillerent ora, id est moverentur.
Item a cilleo dicitur cillenius, id est mercurius,
propter celeritatem motus, vel dicitur sic a
cilleno monte vel a cillene civitate
magna colitur. Unde cillenius a um, id est
mercurialis. Item quod cilleo non facit
et dicitur sustulli. [illegible] preterea incilis
f xxxiii c cinedus nus, hec cinedia e, quidam
piscis. Unde et hec cinedia dicitur que-
dam gemma candida que in cerebro illius
invenitur. Hoc cinnamomum genus pigmenti
quod vulgo dicitur cinnamum. Hec cinnia vel ci-
nnia dicitur quedam herba que valet febri-
bus. Hic cinnus ni, id est vulgo, studium. Unde
cinnosus a um plenus cinnibus et [illegible]
vermis sed cincinnus nascitur in carne pilorum,
tinea in vestimento. Tarma in aere. Teredo
in ligno. Vermis in lardo. Hic cinnifex
vas aquatile ad abluendas manus ut di-
cunt barbari. Cinis greca est et interpretatur
dulcis a quo et senion quod est status compositus
ammiculus quasi ammiculus, id est dulcis status
amans vel dicitur ammiculus quasi ammiculus.

Quia ibi cinis mortuorum ponitur vel di-
cimiterium a cio cis, id est aliud sicut
solet fieri vel dicitur sic quasi civitatum pro-
pter mortuorum ibi factis. Unde cimiterio-
lum dicitur. Hec cinis in genere arboris ut dicitur
lentiscus. Hic cinis ni, id est herbe vilis et cinis
in medio quasi sit reum separationibus et
quod cinis a um genus consolabilis benignus
in quo mores componit compositi et compositi
sunt et separatur. Concinnior, superlativus concinnissimus, unde concin-
nius superlative adverbia et hec concinnitas con-
cinnitas. Et componitur inconcinnus a um
et inconcinnus a um mollis genus in quo
discordant mores inter se et ab aliis et com-
paratur inconcinnior, superlativus inconcinnissimus, unde inconcinne, inconcinnissime
adverbia et hec inconcinnitas, id est incongruitas.
Item a concinno genus ab id est concinniter compo-
nere, ordinare, preparare ut concinnabant dolos
id est commiscebant. Capitulum xxxvii

Cingo gis cinxi cinctum, unde verbalia
et cinctim, id est strictim, constrictim
adverbium. Et hec cinctura re et
est actus cingendi et illud quo
cingimur. Et hic cinctus tus,
id est lata zona. Et hic semicinctus
pro composite a semis et cinctus et est zona minus
lata et utraque minor dicitur. Hoc cingulum li
quod fit a cincto pro diminutivo quia et hic cin-
gulus invenitur. Unde hec cingula le et est
cingulum neutri generis hominis, cingula
feminini generis aliorum animalium. Et a cingo componitur
hic cingulatus ti quoddam genus calcia-
menti et vocantur cingulati a quibusdam
solea. Item a cingo hoc cinctorium rii quo
cingimur. Et hec cinxia e, id est iuno et dicitur
sic quia in honore eius et nomine puelle
maritate cingentur ab illis nubentibus.
Preterea unde marcianus capella ait cinxiam
quod dicunt mortales nominare puelle. Item
a cingo pro composite hec incincta, id est preg-
nans quasi sine cinctu quia partus
eius uterus non permittit. Cingo quod est ac-
cingo gis valde cingere preparare adornare.
Circumcingo gis. Distingo gis. Incingo gis
id est valde cingere. Precingo gis, id est ante vel
ab anteriori parte vel sursum cingere. Recin-
go gis iterum cingere. Succingo gis par-
tibus cingere. Unde hoc succinctorium rii quo
succingimur. Et nota quod accingimur be-
llatores. Precingimur viri. Succingimur
ministrantes. Cingo et alia abeo composita
sunt activa. Cinis greca latine cuniti et
tingere. Unde hec cuna ne vel cuna scilicet cunabula
in quo pueri iacent constructum vel alio
nomine dicitur crepundium et dicitur sic quia pro-
mi solet adhiberi vel quia pueri in eo
iacent cincti. Unde cunabulum illud idem quasi
cunabilis et pro cunabula dicitur crepundia in quo
pueri iacent in cunabulis. Et quod hic incunabula
idem quod cunabula. Cuna etiam dicitur dea paganorum
que cunas infantium dicitur administrare.

D

Cinta nobis dicti insule in qua colitur sepulcrum et beatus ...; per aliud dicitur cinaus, id est dicitur vel bona cinara; et aliam partem Dalmacie cinara a ... hoc cinnamomum ... nasc... et ... ficit pulvis rubeus ... et dicitur sic a dracone et sanie ... concipiunt ... sunt draconis esse sanguis cum impleverit elephantis ... cum ... et ... ab ... avorum ... habet terram ... et fit illud pigmentum. Cimbala aucta bula quedam sunt que percussa inter se tangunt et faciunt sonum; sic dicta quia cum ballemacia simul cadunt. Hec cinnis ... omnis quedam regio. Cinnus latine dicitur carie ... Cinosura fuit quedam civitas archadie de qua fuit archas filius calistos qui fuit translatus in maiorem ursam ... et ipsa dicitur cinosura. Hic cinips ... ut dicunt est maior musca vel quod melius est cinipes sunt ... libie ... in qua quem abundant magni ... et cinipei dicuntur maiores ... ab ... sit ... generalis ... et capra zeum ut cinipeus a ... Cinnus ... ex omnibus generibus quibusdam textis.

Cap[itulu]m XXXVIII

Cio cis et cieo ces eiusdem sunt potestatis sed cio est quarte et cieo secunde coniugationis; unde quod cum cieo descendit a cio composita producunt penultimam; cum quod descendit a cieo statim corripit penultimam causa que dicitur liquebit. Item cio et cieo eandem habent significationem scilicet vocare movere commovere congregare. Ciceo est hic accipitur in alia significatione scilicet estimare appreciare in qua non accipitur cio; et a cieo producitur estimare citus a um id est velox et agilis vivax. Unde citerius citius puer natus est ex pamphilo et comparatur citior citissimus. Unde cito adverbium citissime adverbia et componitur incitus a um id est velox citus quod in positivo ... recentis legi potest. Et hec citocacia quedam herba quia cito purgat ventrem quia vel ... corrupte citocacia vocatur. Hec citrus ... quedam arbor quia cito surgit; et inde citrinus a um id est de citro factus. Unde ... quorundam demiges ... stabit in arcubus. Et citrosus a um id est crispus et debet ... et hec citrosa dicitur vestis quasi ... ab stanez ... unde ... puella ... ro vestem quam citrosam. Item a citus a um citatus ... id est estimare vel sit frequentativum ... cum dicitur cieo in pre... significatione unde citatus a um id est velox citior citissimus. Unde Statius thebaidos ... igne ... citatior astris; et inde citatim citatius citissime adverbia. Et citatim id est cito modus adverbialis similiter adverbium. Et nota quod cito ab ... potest esse frequentativum a cio et cieo et eiusdem sunt et ... genera varia ... Nam si descendat a cio producit penultimam; si a cieo corripit causa quod ... dicitur ab ... est ... domino imperatoris quia ... amarum militis ab ... ci ... ab vel

D

... ab vel magis quia sunt ... ab ... cieo vel ab cio ... Item componitur ... ab vel ... id est convenire ... insignare. Unde ... et hic ... vel ... et hic ... id est ... placet ... incitavit et ... corpus ... viris flagitium quod ... ab ... ab ... vel ... ab ... in ... corripit penultimam et non producit. Item accio et accio quod ... et dicitur accio cis accitus et accieo cies id est advocare appellare. Sed antiqui in ... producebant ... accio ... dicentes advolare advenire accio sed dicimus nos advolare advenire accio ... antiquos ... in ... incontinentes ... sed ... antiqui ... dicitur accio ... modernos accio ... antiquos et ... descendit ... ab accio antiquo ... accersio sis ... quia accersio sis descendit ab accio ideo ... invenitur est penultimam ... quod descendit ab accio antiquo et dicitur accerso sis; vel ab accio moderno descendit accesso sis; sed quia ab accedo dis accessi descendit similiter accesso. Causa dicitur ince ... quod venit ab accio mutatum est ... in r et dicitur accerso sis. Invenitur accersio ab accio; accesso ab accio accerso ab accio accesso ab accedo. Invenitur ... aliud verbum ab accerso et ... coniugatur et in eadem significatione ... et in antepenultima sillaba r accersio sis. Unde ... in ... una pagina ... et accersi simonem. Et vide quod predicta ... sunt ... et habent potius et supina ad modum ... et habent ... coniungit ... in coniugatione ... et placetur ... nam maior ... sine ... sic ... sed ita est ... distinguendum distinguimus. Item concieo vel concio ... es cium ... et concio cis cium ... id est commonere vel convocare unde hec concio onis id est convocatio. Unde concionor aris id est prenunciare alloquendo ... unde hec concionabilis id est ... vel ... in ... papa. Et statim ... concionabilis. Et excieo es ... id est provocare vel commovere. Unde excitatus ab penultima correpta; unde potest dici excitata ... Item excio cis ... penultima producta. Unde excitus ab penultima producta. Et ideo potest dici excita ... Item ... incieo es ... id est vocare vel commovere provocare. Et incio cis cium ... Et concio et incio et ... cis omnia sunt activa; nisi ... omnia ... estimare est neutrum ... et supinum ... Item ... sunt ... in ... et supinum ...

B

Et crocinum id est croceum dicunt greci quod nos rubeum seu vermiculum dicimus. Est enim vermiculus et sicut silvestris hirundinibus. Unde crocinus a um, et coccineus a um, et coccus a um, illo colore tinctus id est rubeus.

CXLI

Colon ut colon dicitur fel ut aliud intestinum et vertitur in latina forma et hic colus li apud nos. Unde colicus a um vel colica passio que fit in illo membro, et colicus homo qui infirmitatem coli patitur. Unde Macer de viribus herbarum: Illius semen colicis cum melle madescit. Item invenitur hic colus li et colus lus lui pro colo feminae. Item a colus hec colera quasi fellicula id est fellis effusio, unus de quatuor humoribus corporis, vel dicitur colera quasi folliculus de quo fel effunditur. Unde colericus a um, colericus est ille in quo magis dominatur colera. Et per compositionem hec melancolia a melan quod est nigrum et colera a nigro felle quasi nigra colera. Unde melancolicus a um in quo magis dominatur melancolia. Item a colus colo as id est purgare, foras emittere, liquefacere, eliquare. Unde cloaca ce quia ibi colantur que emittuntur. Unde cloacarius rii qui cloacas facit ut purgat, et cloaca quelibet fossa ad quam sordes defluunt. Item a colo hic culus li quia per ipsum colantur que deponuntur. Unde hec et hi clunis id est nates quia sit iuxta culum vel potius derivatur a cluo ut infra postea dicemus. Item a colo as hic qualus li id est vas viminеum vel de salice per quod mustum colatur. Unde hic quasillum li diminutivum. Item a colo hec colum li idem quod qualus. Unde Virgilius: Tunc spisso vimine qualos colaque prelorum fumosis deripe tectis. Item colum accipitur adhuc in aliis significationibus sicut et coma. Sunt enim colum et coma duo colores rethorici et est colum nomen notum. Colon enim dicunt greci et interpretatur membrum. Unde per compositionem hic colurus ri quasi colo id est membrum id est cauda bovis silvestris nam urus bos silvestris dicitur. Inde colurus cauda illius. Unde et quadam similitudine dicuntur coluri duo circuli imperfecti in celo qui secundum idealem prudentiam finguntur in firma

mento sicut enim cauda bovis facit circulum imperfectum ita quidam circuli finguntur in celo esse imperfecti quantum ad visum nostrum. Item a colon per compositionem monocolos dicolos ut bicolos tricolos tetracolos a monos quod est unum vel duo sive bis quod est dilos vel tris quod est tria vel tetras quod est quatuor et colon quod est membrum id est quod habet unam vel duas vel tres vel quatuor metri varietates. Unde invenitur in odis Oracii: Hec oda est monocolos vel dicolos vel tricolos id est habet unam in se vel duas vel tres metri varietates. Est ergo colum in rethorica punctuata clausio alicuius orationis per maiores decisiones id est per clausulas quasdam constantes ex duabus dictionibus vel pluribus. Ut michi nocuisti, tibi non profuisti, omnibus displicuisti. Unde invenitur colum id est pri[m]us sensus vel sententia longa. Coma interpretatur articulus et coma in rethorica punctuata clausio alicuius orationis per minores decisiones. Ut voce vultu gestu acrimonia inimicos perterruisti. Item aliter adhuc accipitur colum coma periodus apud oratores in legendo pro positionibus punctorum ad discernendos sensus per cola et comata et periodos. Prima positura dicitur media distinctio punctus coma id est particula sensus. Secunda dicitur subdistinctio membrum colum. Tertia dicitur distinctio versus periodus. Item in gramatica et apud poetas aliter accipiuntur. In gramatica dicitur colum una dictio, coma alia pars alicuius dictionis. Item apud poetas ubi in versu post duos pedes remanet syllaba coma est quia ibi post scansionem duorum pedum precisio in facta est. Ubi vero post duos pedes de parte orationis nichil superest totus aut versus periodus est id est ambitus vel circuitus ex coniunctione ergo verborum fit coma ex comate colum ex colo periodus et ita cola et comata partes sunt periodi. Item periodus dicitur quidam color in rethorica qui apud latinos dicitur continuatio id est frequens et continua clausio verborum cum absolutione sententiarum ut ei non potest obesse fortuna qui sibi firmius in virtute quam in casu presidium collocavit. Colo componitur concolo as excolo as subcolo as id est parum colare vel que sunt subtus colare vel post colare, recolo as decolo as percolo as. Et est a co[rrepta] et omnia producunt hanc sillabam co

Colo lis
lere hic
contineri habet quam
significationes. Colo
unitatem, i. inhabito.
colo terram i. aro.
colo formam i. or
no. colo deum i.
adoro veneror. co
lo parentes i. di

ligo. quas quidem significationes
ostendunt illi versus. Cultamen
agros. rus forma superos colit
atque parentes. hos arat hic inhabi
tat ornat honorat amat. Unde
verbalia. et hic colonus i. terre
cultor et proprie advena qui aliunde
veniens agrum locatum sibi colit.
et inde hec Colonia e. i. civitas vel
castrum vel villa quedam a novis
instituta colonis. Colonia etiam olim
dicebatur civitas vel regio capta
a Romanis in qua veteribus ex
pulsis superducebantur et loca
bantur novi coloni a romanis.
Colonia dicebatur civitas vel castrum
vel villa in confinio duarum regionum
a colonis ubi frequenter mittebantur a
romanis ne liceret illis esse infi
deles. Colonus etiam hic agricola
i. agri cultor a quo hec agricultura.
Item a colo cultus a um et componitur
et componitur incultus a um et
similiter comparatur. et hic cul
tus tus tui quod componitur incultus
tus tui. et hec colus li vel lus
lui pro rota seminatorum. et hic
colossus si i. aliqua res in memo
ria alicuius mortui facta ut tumuli
et imagines apud antiquos et dicitur
colossus quasi colens ossa. Unde
Ambro. super Egyptum. In templo me
dii constituit Augusti et in eodem illum
colossum ingentibus tota fortitudine illius
gratia reminstravit et nunc etiam est
de marmoreo citata suspende colossi.
Unde hec colosseum quidam locus rome
ubi olim erant imagines omnium provinciarum
et in medio erat imago Rome tenens
pomum aureum in manu ut potestate domina
et regina omnium et erat ita disposita
arte nigromantica quod si aliqua provin
cia volebat insurgere contra Romanos
statim imago Rome obvertebat
dorsum illius provincie imagini vel
ut dicunt imago illius provincie insur
gebat contra imaginem rome et tunc
Romani cum impetu mittebant illuc

exercitum et provinciam illam sibi subiuga
bant ut arte romani totum mundum
sibi subiugaverant. Item a colo hec
culcita te quia antiqui prelocos esset in
parte vites et arbores in culcitis
fundabat et colebat. unde hic cul
cita li. dimin. Item a colo hec cultrum i.
patella. et hec colema tis i. unguen
tum olei ex qua luctatores in palestra
unguebantur. Unde Marcianus Capella
Milotice fruticis colemata notabant.
et hec colustrum tri quod et colustrum dicitur
i. lac geretum in mamillis vel potius
novum lac quod statim primo mulgetur
post fetum quod cito coagulatur. et hic
coluber bri. et hec colubra quia colat
umbras quod est serpentis. unde
hic coluberculus dimin. et coluberinus
a um. et hec colyphium i. panis qui
qui post meridie vel post prima labo
rantibus datur vel panis azimus
in modum virilis membri factus quo
solebant uti agoniste ut essent fortio
res. Iuvenalis. Comedunt colyphia
pauce. Item a colo et hic et hec cliens
tis. Unde hic clientulus li. dimin. et hec clientela
le i. fervitium vel multitudo servorum.
Unde Terencius. Eunuchus comedaunt
se patri in clientela. et cliens quasi
colens a colendis patribus. vel dicitur a
clueo is quod eluat et defendat domi
num. Item a colo hec columne i. alacri
tas vel fortitudo. Unde Homerus.
Nunc pace columne pugnat Aga
memnonius Hector. Unde per compositionem
hic et hec incolumis et hoc me. vel
potius ab in et columna ut Hugucio dicit.
Item a colo vel colas per compositionem hic et
hec celicola. hic et hec ruricola agricola
et cetera. Item colo componitur accolo is assidue
colere habitare vel arare. unde hic et hec
accola le. excolo is i. diligenter colere
Unde hic et hec excultor ris qui excolit
vel pure et deliciose et diligenter
patitur et tunc comparatur excultor excultissimus. Unde
Oratius Cassiano vel Excellentiores
dabit amen non adimunt puritatem si
cum moderatione sumat. Item ab excolo
excolitus a um i. bene cultus et diligenter.
Unde Marcianus Capella Excolitus pre
struxit axioma. et squalidus a um
ut ager squalidus quasi excolitus quia iam
a cultura exierit sed excepit quia a co
pulatu discessit. Item colo componitur incolo is
i. inhabitare. Unde hic et hec incola le.
Unde incolatus tus tui i. cultus vel mansio.
Unde Psalmista. Incolatus meus prolongatus
est. Item ab incolo hic inquilinus adve
na qui incolit aliena. Non enim propria
sede sed in terra aliena inhabitat. Et
differt inter inquilinum et advenam vel incolam
Nam incola non indigena sed advena dicitur
i. est perpetuo inter illa domicilia. Inquilinus ista
emigrat et non perpetuo durat. vel permanet
Advene vel incole adventicii sed tamen
permanentes idem et accole sunt

et compo ita ab eo corripit pe[n]ultima
in supino et in p[re]t[erit]o p[er]fecti t[em]p[or]is d[ici]t[ur]
et cum c[om]ponit[ur] ea producunt

CXXXIX

Chios insula
Grecia l[i]ng[ua]
dicitur quia mastix ibi g[ig]nitur. Grecia enim mastix
chion vocat. Et inde chius
a um pe[nultim]a producta qui in p[r]imitivo
corripit. Et hec chios d[icitu]r filius a q[uo]
et eu quod est bonum per compo[sitionem] d[icitu]r hic
euchius id est bachus id est bonus filius quo
nomine eu[m] Jup[iter] nominat cum gigantes
interficeret. Vel potius c[om]ponitur euchius
ab eu quod est bo[num] quod est filius et
int[er]ponitur ch. Hec ciprus quedam
civitas unde et insula in illa est
dicta Ciprus et ciprus interpretatur
mixtura. Unde et illa insula dicta
est Ciprus quia multe et varie h[ab]e[n]t
ad confectos s[i]c p[ro]p[ri]etates in ea reperiuntur.
Unde Ciprius a um. Et ciprius a
um a quo ciprianus a um. Et a
ciprus hec cipria e. greg[e]. est coloris qui
ibi valde abundat. Et hec ciprus idest
venus quia in ea colit[ur] eadem insula
d[icitu]r et paphus. Cirros mag[is] inde p[er]
compo[sitionem] a cirros et ago gis hic cirur-
gicus ci id est medicus manu et ferri
p[er] se operans. Et cirurgicus a um
Unde hec cirurgia e. que manum operatio.
Et a ciros hic ciron omnis qui cirurgi-
cus fuit et adinventor medicine ma-
nualis. Unde et fingitur esse dimidia
parte homo et dimidia equus. Et hec cira-
gra d[icitu]r manuum infirmitas. Et hec cira-
infirmitas pedum a ciros et pes pedis
magis ut pes qui est tractus. Sic podag[ra]
ut pes ceptis gthal cum tra[c]tus. In
inde podagra et ciragra d[icitu]r ab agrios quod est ferrum agreste.
Vel c[om]ponitur
dolor qui quod imitte est ab usu ve[l] bo-
caing agreste. Un[de] p[ro]sius. Sed cu[m]
nodosa cirogra feriat articulos. Et
hec cirotheca ce p[er] compo[sitionem] id est manuum te-
ctura ut repositorium a ciros et tegos
gis ut tecta quod est repositorium seu armarium
vel aliud ubi aliquid reponitur. Un[de]
hic cirotecarius qui eas facit ut vendit.
Et cirotecaria a um. Et a ciro ciros
et grafia quod est scriptura. hec cirog[raphum]
fim et hic cirografus id est c[on]scriptio
manuum id est cautio que fit p[ro]p[ri]a
ma[n]u debitoris. Et dicit[ur] sinographo
sic greca dicitur. Unde cirografo as
vim actum id est cirografum facere vel scribe[re].
caracteres. Et ab am quod est circum et
ciros d[icitu]r hec anchora re quoddam instrume[ntum]
tum nauticum ad retinendas naves
quod circum manuta quia habet undique uncos
ad capiendas arenas ut lapides in
similitudine manuum. Unde anchoro
as ligare et firmare. Et c[om]ponitur exanchoro

as id est anchora exuere navem dissolvere. Et
ciros est ei eu quod est in et he euchiridion
id est liber manualis vel instrumentum medi-
cinale sic dictum quia manu astringitur. Dum
plurima contineat ferramenta similata
angustium spatio medecim gravida ut gu-
vam. Et a ciros et nomos quod est
moves hic cironomanta te. Et hic
cironomas antis id est iaculator qui
qui manibus suis ludit movendo cum
cultellis. Un[de] Juvenalis. Et ciro-
nomanta volatu cultello. Et hec et hic
cironomon inde le invenitur in eo sensu.
Un[de] Juvenalis. Cironomon leda. Et hic
cironomon dicitur qui iaculator. Ipso noie
quia per excellentiam lecta est. Et hoc
et crisis quod est iudicium. Et a ciros
filia Jovis quia ciros crisis id est iudicium
manuum ponitur enim p[ro] fertilitate
spaliu[m] que est iudico. id est labor ma-
nuum pervenit sed hec ad p[ro]p[ri]etas p[er]tinet
ut[ro] as id est ad p[ro]p[ri]e loquitur. Unde
h[oc] et hec ceryx icis predicator d[icitu]r. Cito
grillus h[abe]t id est cricius. Cirinus pro
deo apud Romanos erat. Hor
citu si greg[e]. est vehiculum. Cirore
accommodare

CXL

Circus ci
circulares
linea ad idem punctum re-
diens. Unde et hic circus
ci dictus est locus rome
in quo equi currebant
in circuitu circa metas id est teatrum et
qualis locus in quo ita currunt p[otes]t
dici circus. Unde hic circulus li
idem quod circus. Et a circu-
lus hic ciclus cli per sincopam vel
a greco ciclon quod greci rotundum
ut orbe vocant. Unde hec cicla de
textum et continens multos ciclos interex-
tos. Et hec ciclas dis d[icitu]r insula que
cum quibusdam aliis in ciclo posita est.
Ciclades enim sunt lxiii insule circa
in orbe site et ideo sic
dicte sunt. non quia in orbe sint digeste
~~et ideo sic dicte sunt~~
quia circa eas sunt scopulosa
nos quedam. Et hec ciclami-
nnida herba quia habet radicem ro-
tundam. Vel d[icitu]r sic a quodam qui ci-
clops dictus est qui primus virtute
huius h[er]be invenit. Et a ciclo hic ci-
clops pis. ciclopes nascuntur in India
et in Sicilia olim erant sic dicti quia
unum orbe id est unum oculum in media
fronte perhibentur habere. Hi et agrio-
phagi dicuntur quia solas ferarum
carnes edant. Ciclopes etiam dicuntur
esse fabri Jovis et fabricare fulmina
eius in ethna monte Sicilie. Unde
ciclopeus a um adiectivum. Et a ciclo
hec coclea e. et est coclee altitu-
dinis scala qui ad ciclum que per circuitum conscen-
ditur ad orbem. Et a ciclus componitur
est enciclus

Et semicirculi s. medii circuli. Unde cir
citulus quasi parvus … circulus
… s. dicitur. Unde … circum
… domus in cimiterio … medio
… cimiterio loci situs ad similitudinem
medii circuli … loci arcuatim …
in loco secreto … ludos et …
… circuli positum super ma
iore circulo ita ut quasi … circuli …
linea maioris circuli. Item a circulo …
… circumducere … et per decapo
… Unde Italia … circulatores …
qui … tornatiles … et circulator
… quod famam portat. Item a circ…
… ad … et ad …
refertur. et est tum … Unde
… viginti annos … nonas decembris
… quis nunc … localiter … Unde
in Salustio. Depressus … duo
decim pedes sed hic non …
… et ad locum et ad tempus refertur. Unde
… tale ut … viginti annos lo
cale ut circa … Circum tamen est lo
cale quasi undique ut circum montem circa per
… vel portus per quandam irregula
ritatem … cum … quoniam circa pro
circuitu … vel … Circu
circa pro ad … loci et sic …
Item circum componitur. hic circumforaneus
… qui circuit forum causarum. causa
advocationis ut forum rerum vena
lium causa decipiendi et auferendi
aliquid qui et lustro dicitur. et
circumscribo -bis concludere circumvenire
dampnare reprehendere delere con
siderare. Unde verbalia et circumscr
iptorie adverbium s. callide versute.
Componitur quoque cum multis aliis particulis
sicut assignabimus tractando de illis
Item a circus hic circinus a um s. ma
china que apud carpentarios circu
lum efficit. inde circino -as s. circulare
Item dicitur circius hic circius cii s. ventus
qui … et … faciendo
circumvolat. et hic circites -tis s. circulus
… et hec circonica … quedam
… faciens in volando. et
hec circua s. circulus. et pro …
hec circulata … s. sepa est tota de
circulis ut est totum … representat
… firmamentum quod omnia includit
et hi circenses dicti sunt s. ludi
quidam Rome facti … Unde
et dicuntur circenses s. … circenses
… dispositi circum circa ne putetur
locus ignavie sine … Vel
ideo dicti sunt …
ludi transferebant ad circum ubi fiebant
Circumpatiens … simile …
… Lis

… loci … citra parte. Unde
citra et sunt …
… est tum … citra …
… citra …
…
… ut …
… alpes. citra … appellatur
… citra forum …
… per … appel
latur citra … et citra …
citerior citimus ut citimus. et
est citerior … interior
… citra parte. citimus vel
citimus s. proximus. Item a citra citer
citra citatis s. vicinus propinquus
proximus citra parte … positus
… esse citerior et citimus. Un
Cato. Citra inquit … alli
gatus ad … Item a …
quassa … de his
… presit … et hec citeria …
… effigies quedam causa ridicule in
… allata. Unde … Cato …
forum allata. Citemba…
… inquit … citeria.
fundamenta. hic citereus mons est
… citeria
… Unde citeriacus a um. et hec
citerea e s. venus que in illo monte
colitur ut quia iuxta illum montem fuit
nata de spuma maris. Unde citere
a um s. venereus. Vel a monte illo
Citeri a citum a quo processerunt
… et … a quibus urbs citum
nominatur. Hec citara re dorica
lingua pectus dicitur. Unde hec
citara dicta sic quia in primo …
fuisse similis humano pectori ut
sicut … pectore ita … cantus
ederetur. sed postea paulatim fuerit
plures eius species ut psalteria bar
bita femines pectines et dicuntur
indices et fecerunt a duobus sunt
Et a citara citaristes grecum. Unde
citarista qui cum cytara canit. Et hic cita
ristes … Citicula …
mentum medicorum in qua conducta
colliria resolventur. Erat enim levis
non aspera frag… … resolu
collirium facit. Hic … fumus
favilla vapor et est ebreum. Citici
… sunt qui amore veneris …
… gemma a flumine persarum
dicta est. Coax est vox ranarum
Unde coaxo as … ranarum
Chos … inclinari vel insidiari
Cobat … pondus. Cochitus
fluvius est infernalis et interpretatur
luctus. Cocistrio s. tabernarius. et
… Hic coccus … genus
est tincture s. medium inter rubeum

peregrini vero dicuntur quia eorum
parentes ignorantur. Sunt enim de lon-
ginqua regione. Indigene vero sunt
inde geniti et in eodem loco nati ubi
habitant. Item colo componitur excolo -is -ui
scilicet colere. Procolo -is, id est pre aliis colere.
Item ab ob et per mutationem o in u dicitur
occulo -is, id est abscondere. Recolo -is, id est me-
morie commendare, recordari, ad memo-
riam reducere vel iterum colere. Colo acti-
vum est in omni sua significatione nisi pro habitare
vel arare, tunc est neutrum. Igitur verba ab
eo que reddant alterutram predictarum
significationum scilicet habitare vel arare neutra sunt;
in aliis significationibus omnia sunt activa,
quod diligentia lectoris distinguet. Item
omnia que ab eo veniunt naturam sui
primitivi servant ubique preter occulo -is. Item con-
ficiunt preterito in ui et supinum in cultum,
et hec [illegible] eo usque corripit in eis.
Item ab oculo quod diminutivum esse quidam
volunt ab ob et colo descendit oculus -li,
unde comparatur et a supremo oculo u
in o mutata fit ocultus (?) ab [illegible]
[illegible]. Item ab oculo -is dicitur oculus
quia tegatur pelle aliqua vel quia ha-
beat lumen occultum, id est secretum vel
intus positum. Unde dicitur ocellus. Dicit Iulius
Cesar: Feci (?) ocellus et oculatus
-a -um, et oculosus -a -um, et oculeus -a -um,
in eodem sensu scilicet plenus ocu-
lis. Plautus: Quod si Argus fuerit qui
totus oculeus esse dicitur, [illegible] fuerit, et
oculosus comparatur, -sior, -ssimus. Item inve-
nitur oculissimus -a -um, qui plenus
est oculis vel qui frequenter inspicitur
ab oculis. Sic dicunt quidam: hostium
amice mee oculissimum esse eo quod oculi
[illegible] frequenter aspiciunt in illud. Unde Plau-
tus: Sunt ... ostium oculissimum [illegible]
[illegible]. Item nota quod oculatus
invenitur in eodem sensu scilicet manife-
stus, apertus, ut fides oculata, id est mani-
festa et aperta, scilicet que oculis habetur.
Item ab oculus -lo -as, ut deus
oculavit istum, id est reddit ei oculos,
et componitur exoculo -as, id est oculos extrahere.
Oculus componitur cum monos quod est unum et dicitur
monoculus qui habet unum oculum tantum,
et lanoculus qui lana frequenter adhi-
bet ad infirmos oculos tegendos
sive tergendos. Item oculus componitur cum
pro vel pre et dicitur procul adverbium loci,
id est longe vel prope. Unde Virgilius: Certa
procul capiti [illegible] de lapsa iacebant,
dicitur enim procul quasi pro vel pre oculis,
scilicet illud quod pro oculis est et potest esse
longe et potest esse prope, et ideo dicitur procul
aliquando prope, aliquando longe. Unde procul
quasi porro ab oculis vel quasi prope
oculos, et est etiam, et inde dicitur

procacius (?) et -r, plenus qui noscitur
pre ceteris procax (?) a [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]. Et procella quedam
[illegible] procax quia de procul [illegible]
unde et procella quasi procul cadens (?).
[illegible] moneta dicitur columbus
[illegible] herba crescens in aqua vel [illegible]
in vivens vel aque ductus scilicet locus per
quem aqua [illegible] procedens [illegible]
[illegible] fluctus et columbo. Et in pas-
sione [illegible] inveniuntur fecit colum-
bis et locis aquarum influentibus. [illegible]
[illegible] sunt quidam lecator a quo [illegible]
parasitus potest dici colax. Colocasia, olus
-ris, et pluraliter [illegible], id est [illegible] agrestis
quam Greci colamictum (?) vocant, nostri
vulgo [illegible]. Capitulum CCCXXXIII

Como -mis [illegible] ptum, id est or-
nare vel planare. Unde comptus
-a -um et comparatur, et dicitur et
comis et hec -me, id est sua-
vis vel curialis et facetus
scilicet facetus de doctrina. Comis
de natura vel facetus in factis. Comis est
in dictis et comparatur comior, comissimus. Unde comit-
eris (?) comme adverbium et dicitur comitas -tis,
id est curialitas vel suavitas. Item a como
dicitur coma, me, ipse capilli mulierum a co-
mando, sic [illegible] a [illegible] vel
coma dicitur ipse non capilli et est generis
[illegible]. Unde comatus -a -um, id est comas habens,
et dicitur comata que dicebatur Gallia scilicet Lom-
bardia quia comas solebat nutrire, et
comatulus -a -um diminutivum. Invenitur in quadam
epistola: Comatulus comptis [illegible] do-
mus tue [illegible] non videant, et dicitur come-
ta, id est ordinatrix comarum, ancilla. Item Grama-
tici imposuerunt [illegible] ubi ponitur [illegible]
[illegible] et dicitur cometa, id est quedam stella
crinita et emittens radios quasi flammantes
ad modum crinis, et ut quidam apparet significat mor-
tem vel mutationem alicuius principis vel
alicuius provincie destructionem et [illegible] dirigit radi-
os suos ad illam partem cui minatur. Quidam
dicunt quod non est stella sed est quedam
nubes ignita claritate accensa quod magis
credimus. Invenitur et dicitur cometes -tis
vel -te, et inde dicitur comitium -tii, id est tempus
in quo consules eliguntur vel intronizan-
tur, vel etiam ipsa electio vel intronizatio
dicitur comitium vel solemnitas que ibi tunc fi-
ebat conventio totius populi vel locus in quo
fiebat; et dicitur comitium quasi coitus quia
totus populus ad electionem ad intronizationem
consulum conveniebat. Sed est etiam porticus (?)
curiarum. Unde comitius vel comitialis mor-
bus dicitur, id est caducus vel passivus quia in
comitiis illi qui patiebantur repulsam
et pudore morbo caduco [illegible]
quidam [illegible] et timore repulse [illegible]

Rogati et rogitus ... uel digere uel iudicium ire uel in comitio et conuentu loqui. et ex composito incomitio as. in colloquio. Item a coma dicitur coma ne. comata .i. comitas uel arbor. unde decomare pro componi comas auferre. Item a coma comatus comio as. id est comas ornare. unde dicitur comatus ... auri imperiis quia de preda massa ... dicitur comata argenti Romane comarum ... pro fronde. Roma quasi ausonia a rom et auguston a rom qui auream uel hyacinthinos dicitur capillos. Item a coma dicitur comes quasi dux uel princeps quia ex proprio dicitur uel dicitur et dicitur comes a comeo as secundum pregca dicitur et a. in xxvii c. comes dicitur comitissa se. et dicitur comitiuus ua. um et dicitur comitatus ui. di. et dicitur cominus .i. plautus qui mea comitas sacrauit unde plautus ... ingenii ... ut et capite mea fecerunt comitia. unde et propter nostram comitia et desiccare eius augmentum. et inde comito as .i. comitia celebrare uel in comitio loqui et ex composito incomitio as .i. inconuenienter adire. unde idem plautus hic me in... fitare si incomitiare non licet. Item incomitiare .i. comitium celebrare uel in comitio loqui. Item a comes dicitur comitatus tus tui .i. comitis dignitas uel terra. et ex composito dicitur uicecomes et inde uicecomitissa se. Como quasi a como is mouendo .i. blandiri comere. Como et dicitur abeo fiunt actiua et per positiuum ea. consolari gratulari gaudere gaudere applaudere. Comoplex incomplexus est et aslibe et est accusatiuum. Conniueo ues et conniuo is ui uel xi ... supinum .i. oculos claudere uel palpebras inclinare et ponitur sepe pro assentire quia ... consensio oculorum assensus fiat. unde dicitur conniuentia ... .i. assensus et quasi a con et niueo quia niueo ... oculorum perstringit albedo ... disgregat uisus et perdidit in. Conchilia fimbrium collectio quasi ... aqua ... uidetur compositum. Conchilia marina belua cuius sanguine tinguntur purpurea. dicitur conus ni .i. summitas galee uel curuatura que super galeam ponitur. sunt crista a conon grece quod dicitur acuta uel alta rotunditas. unde et conon dicitur figura que ab amplo incipit et in acutum finit sicut ortogonius. et inde dicitur conoides dicitur umbra que ab amplo incipit et in acutum exhibit. Item conus dicitur cupressus quia caput eius a rotunditate in acumen erigitur et fructus eius simili conus quasi imitatur ... in rotunditate unde conifer a um qui fert conos.

Item a conus comitor aris uerbum ... uel ... et est conamen inis et dicitur conatus tus tui. Item a conus dicitur conus ni quoddam genus ... de quo dicunt frangi ... est acuta cuspide ... Conus quoque dicitur quo piscatores piscantur uel scrutantur aquam inquirendo pisces. unde conitor aris ... depost .i. contra aliquem ... et scrutari et ponitur similiter pro inuestigare et quasi ... .i. ingenio uel per ingenio inuestigare. Congrimisco ... .i. oculos claudere uel caput inclinare ... ad ea ... ut ... uultus ... apparuit.

Capitulum xxxiiii

Congio ... id est augmentum crescere uel ... uel ... unde ... genus ... crescere ... et dicitur congiarium .i. donatiuum imperatoris quia ... imperator fauorem ... augmentat ut largior uideretur in donis et inde congiarium dicitur ... et dicitur ... dicitur congialis et hoc congiale .i. rotundus. plautus ... congiale ... plena ... Copo ... copis ... mola ... et quasi est qui ... de lamia ... in ornamento ... unde dicitur ... Copos ... subtilissima ... labor ... copia est quia ... labore constat unde dicitur copiola le diminutiuum et copiosus a um ... flos ... unde copiose ... et hec copiositas ... et dicitur copis ... .i. copia unde ... et dicitur copo ... a um .i. copiosus. et dicitur copona .i. taberna. quidam ... dicunt ... copia descendit ab ops secundum pregca di... Item a copia dicitur cariota ... fructus palme ... uel ... massa ... uel a caris quod est grana ... fructus granosi sunt. Item a copos et ... quod est pannus componitur ... anthropos ... .i. panno elaboratus ... Item a copos et miron quod est unguentum uel ... quod est manus ... et dicitur ... miropola ... dicitur ... unguentarius qui uendit ... unguenta ... quasi ... uel ... unguenta ... lingua ... est unguento ... et dicitur farmacopola le .i. ... et dicitur ... unguentorum uel qui ea ... uel quasi a farmacon uel qui ea ... secundum pregca ... Item cope et pole secundum pregca ...

Preterea sincope dicitur concisio et componitur a sin quod est con et cope sincopa, idest subtractio littere vel sillabe de medio dictionis quasi concisio idest continua concisio nec aliud quod est in principio et fine que est utrinque. unde sincopo pas, idest sincopam facere. Item componitur cum apo quod est de, et dicitur apocopa idest decisio quasi decisiva concisio idest subtractio littere vel sillabe de fine. unde apocopo pas etc. Item copula le, idest iunctio vel aliud quod iungit vel vinculum in collo canis et in singulari et in plurali est femininum generis, in plurali invenitur neutrum genus copula orum et ut dicunt in similitudine pro iunctione canum. in plurali copula neutrum genus pro quacumque alia iunctione sive hominum sive aliarum rerum. et inde copulatus a um quod magis dicitur a copulo as. et copulatus tui, idest vinculum in collo canum. et copulo as idest iungere et inde copulatus a um qui copulat unde copularis, unde copulatim adverbium idest iunctim. et dicitur copula et fiunt copule partibus consimilibus sic dicte quia copulent inter se luctantibus. luctantibus similes sunt partes earum sic dicti quia certi inter se tenent more luctantium. Copulo componitur discopulo as idest disiungere. recopulo as idest reconiungere. Copulo et cetera gta sunt activa.

C ante O. Cap. xxxv

Coquo quis xi ctum. unde coctus cta ctum quod autem dicitur coctus quasi coactus ab igne vel ab aqua. Et hic coctio est decoctio. componitur semicoctus a um. et hinc hic coctilis et hoc le quod coctum est vel aptum ad coquendum. et hinc coquus ci quod coquus in coquina est. sed qui cibos coquit. unde hic coquus ci. unde coquina ne. et dicitur coquina alma ... vilis ... et ut dicunt ... vel dilatatur ab coquo ... et a coquina dicitur et hoc le in coquina coctus vel ad coquinam pertinens. et coquinarius a um. ab idest coquere. unde coquinator ... Item a coquo ... qui panes ... Iosephus in ... Item a coco dicitur cocularium ... idest vas aptum ad officium coquine. et hoc coculus li idest minister coquine. ... et hoc cocula le ... drachma ... vel mensure que una dragma

Et dimidia adimpletur. Et nota quod coquus et pistor apud antiquos idem dicebantur. unde Plautus coquos edit Neptunum ... Coco componitur decoquo idest valde coquere ... ignis in coctione ... excoquo idest purgamentum et scoria metallorum quod decoctione ... Item scoria est ... ita ut urina ... officiis. unde hic scorio ... stultus stolidus ... precoquo idest ante tempus coquere idest supra ... unde hec precoqua ... quasi precoqua quia ante alias ... ad maturitatem venit. et ... hec precoqua ... proprie a greco dicitur ... quia velocius ... ad maturitatem ... Et nota quod persica ... Item componitur recoquo idest iterum vel valde coquere. Concoquo idest pariter vel ... coquere. Coquo et eius composita sunt activa et ... Item a coquo dicitur coquimella ... arbor quam latini a colore prunam vocant. et alii a ... cuius fructus ... appellant ... damascena est melior a damasco. unde prunus est appellata. Hic chorus ... et similiter chorus locus ubi ... a concordia ... latine ... appellatur ... Alii dicunt quod chorus dicatur a chorona quia olim ... et cetera ... sed melius est ut corona dicatur a choreis ut ... vel chorus a coreis quasi ... unde ... chorus ... chorea ... chorula ... et ... choraula ... qui chorum ducit vel qui in choro ... cantat ... choraules ... unde ... choraules ... a chorea et ago quia agit choream ... chorista ... qui canit ... choro vel in choro. Item a chorus dicitur corona quia rotunda ... et est insigne victorie vel regii honoris ... in capite ... coronis ... capiti ... Et nota quod imperatores romani et quidam reges gentilium aureis coronis utuntur ... athenienses ... aureas gestabant ... in vertice

[illegible] in summitate [illegible] [illegible] in-
sidens aptius potest sine [illegible] vel
vulcanalia [illegible] · et a corona hic coro-
nula le · et hec corolla le · idest parva coro-
na · unde hic corollarium · idest premium quod
[illegible] corona vel aliud vel corol-
larium unde [illegible] [illegible] a dispensa corol-
narum · unde Boetius de consolatione philosophie
ergo tibi velud corollarium dabo vel [illegible]
dam corollarium a collo quia [illegible] in
collo ut [illegible] [illegible] · Item a co-
rona corona as avi · [illegible] · et hic
coronarius [illegible] · [illegible] [illegible] quia [illegible]
coronabant antiqui et proprie poete
unde [illegible] in [illegible] [illegible] · et gra-
[illegible] [illegible] [illegible] coronis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
non longe [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · Item a chorus hic
choraules [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] quia
carmen hec [illegible] [illegible] [illegible] sit in choro
vel quasi a chorus et iambus quia in choro
idest in cetu [illegible] · duos iambos [illegible]
[illegible] [illegible] · unde coriambicus a um · Item
a chorus hec corea e · idest [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] · et hec chorus ri quasi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] · et [illegible] [illegible]
[illegible] faciat · hic et [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible]
vocant · [illegible] ut [illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] · Item chorus quasi [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] et [illegible] hic et hec [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · Item hic chorus dicitur quedam
mensura triginta modiorum [illegible]
hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vocatur co-
ra a [illegible] [illegible] · Corona [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] appellant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videntur et
[illegible] [illegible] [illegible] · Corallius [illegible]
[illegible] [illegible] habet sub aqua · [illegible]
[illegible] super aquam statim durescit et
rubescit et lapidescit · [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] solet aut [illegible] [illegible]
[illegible] · unde corallius [illegible] est · Coralla-
[illegible] lapis est in Asia [illegible] · [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
Corallus lapis est albus et durior
[illegible] · Corsica quedam insula que fuit
de Liguria que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] littora [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · et [illegible] [illegible] tempore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] ad insulam na-
vigio [illegible] est · [illegible] [illegible] in-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Coracinus dicitur piscis fluvii et [illegible] nec
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
unde [illegible] a um · et hic [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] hec insula greca [illegible] [illegible]
a [illegible] filie [illegible] habitata unde
[illegible] a um [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Corax · idest corvus · et [illegible] hic [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] · unde [illegible] [illegible]
Corax [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · Corax [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a-
[illegible] · unde [illegible] [illegible] [illegible] a-
[illegible] · et [illegible] a um · [illegible]
[illegible] Hoc [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] quod illi [illegible] dicunt · Corus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
unde et [illegible] [illegible] [illegible]

Corusco as avi neutrum idest
splendere vel vibrare vel
micare · unde coruscus a um
splendens [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Corgo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · Corsolus [illegible]
[illegible] [illegible] · Coragios grece villa la-
tine · unde hic coragus gi · idest suffragator
[illegible] · et coragium est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicunt · vel coragius est [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
que solent [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] · et [illegible]
corea [illegible] [illegible] coragus et [illegible] [illegible]
corea et ago gis · unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut coragium [illegible]
Hoc coragium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] a cor et ago gis · Corban
[illegible] [illegible] · unde hec corbana ne
vel corbona · vel corbonan [illegible] [illegible]
· idest gazophilacium [illegible] [illegible] et ob-
[illegible] reponitur · Corbula [illegible]
[illegible] · Cosmos dicunt greci et nos in latino
mundum · et inde hic cosmicus · idest mundanus
[illegible] · et [illegible] hic cos-
[illegible] a um · idest [illegible] · et hec cos-
[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] et cosmar-
cha [illegible] [illegible] a cosmos et archos quod
est princeps · unde hec cosmarchia [illegible]
[illegible] [illegible] · Item [illegible] graphos quod est
scribere · et inde hic cosmographus qui
mundum describit · unde hec cosmographia
e mundi descriptio · et cosmographo
as · idest mundum describere · Item [illegible]
[illegible] quod est longum vel magnum
et ab micron quod est minor vel brevis
· et inde hic megacosmos · idest maior
mundus [illegible] in quo vivimus · et hic micro-
cosmus · idest minor mundus [illegible] [illegible]

Cuni dicitur minor mensura que non constat
ex [illegible] integraliter sicut mensura
maior. mensura minor dicitur per comparationem
similitudinem quia est cum maiori mensura
sicut in pluribus apparet solemus dicere
Et nota quod cosinus dicitur ornamentum
pontificis. Cossan diminutivum Hic co-
ssinus id est vermis in ligno qui et teri-
do dicitur. Cote grece latine dicitur incisio unde
hec cos cotis quia ferrum ab incisione
acuat. et hec cotula vel cotyla le
quedam mensura vini continens octavam
sextarii sicut emina que idem cotula dicitur per
incisio et divisio sextarii fit in duo
equalia. et ita fit cotula Item a cote
hec cutis id est pellis sed pellis dicitur quia
exterioris [illegible] corporis tegumentum
pellatur. pellis vero detracta iam dicitur
corium a carne quam tegit sed est brutis
animalibus et corium. cutis vero dicitur
quia prima incisionem patitur. et inde
cuticula le. di. et cutitus a um super-
ius corruptus. quod quasi recutitus a um in
eodem sensu vel qui recorisam habet pe-
llem virilis membri unde et recutiti
apte dicuntur iudei quasi recto contra
naturam id est circumcisi. carent enim circumcisio-
ne pelle virilis membri. unde martialis
ad uxorem suam. nec recutitorum
fugis inguina iudeorum et persius
recutita que sabbata pelles et vocat
sabbata recutita propter recutitos quia
ad eos pertinent et ea celebrant Cux
quasi hic et hec et est interco id est illa
res quam patimur inter carnem et cutem
sicut est infirmitas vel malus humor
vel aliquid huiusmodi. unde cutibus inter-
cutibus [illegible] obstinatus unde inter-
cutitus a um. et intercutaneus a um et
intercutaneus omnia per co quod est inter
componitur quoque cutis subtercutis
[illegible] id est [illegible] subcute et
[illegible] omnis generis in eo
sensu unde subtercutitus a um et subter-
cutaneus a um et subtercutitas a um
Item subcutitus a um. et subcuta-
neus a um. et subcutaneus a um omnia
per co in [illegible] subtus Item a cutis
cutio tis id est pati sed non est in usu
et quasi concutio tis id est quatere. discutio
tis. subtiliter indagare vel quatere
decutio tis id est auferre vel quatere per-
cutio tis id est quatere vel subtiliter inqui-
rere incutio tis immittere inmit-
tere vel quatere. Percutio tis id est ferire
repercutio repercutis id est iterum percutere vel
quatere succutio tis id est subtus vel
ab inferiori quatere sicut faciunt pecca-
toribus. et a succussus supino fit succu-
tio [illegible] frequentativum unde succussator
[illegible] et succussatrix

[illegible] est [illegible] Et nota quod omnia que
[illegible] esse quadrata a quarto quod magis vi-
detur [illegible] ad [illegible] sed [illegible] ad [illegible]
ponitur a cubo Cubo et cuius quadrata omnia
sunt [illegible] et [illegible] in [illegible] et so-
[illegible] in [illegible] Hic cucumis [illegible] a so-
no vocis dicitur quia greci [illegible] vocant
Cucuma genus vasis [illegible] quo utebantur
[illegible] in [illegible] et est [illegible]
[illegible] ut utraque utrumque pedem [illegible]
[illegible] factum in modo [illegible] et [illegible]
[illegible] dicitur quod [illegible] unde quia [illegible]
[illegible] magnus et [illegible] [illegible]
dicitur quod [illegible] et [illegible] et altos [illegible]
[illegible] quod dicitur [illegible] Cotonea dicunt
[illegible] manu facti. Hec coxa xe. et
dicitur coxe quasi [illegible] vel
quasi [illegible] axe. in ipsis enim femora
moventur [illegible] vertebra vo-
cant quia in eis capita femorum [illegible]
[illegible] unde hec [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] id est claudus Cubo
[illegible] solidum sine [illegible] et inde
hic cubus [illegible] figura solida que [illegible]
[illegible] altitudine et latitudine [illegible]
[illegible] unde et cubus dicitur [illegible] solidus
sed [illegible] in [illegible] denominationes [illegible]
[illegible] ut bis duo bis [illegible] unde
cubicus a um. et hic cubitus [illegible] pro illo
solido [illegible] sed [illegible] cubus [illegible]
[illegible] hic cubitus quia [illegible] membro
sit vel a cubo [illegible] sic [illegible]
Item a cubo hec cubele [illegible]
[illegible] sed [illegible]
[illegible] a cubo [illegible] clementia
[illegible] fit [illegible] et [illegible] illo vel
dicitur a cibelo monte in quo colitur
et a cibele vel cibeli cibeleius a um
[illegible] cucumia et a sono ster-
noris dicitur sicut et [illegible] id est vas ene-
um [illegible] in quo calefit a-
qua vel [illegible] Cucumis [illegible]
dicitur vel cucumia quoddam genus [illegible]
[illegible] hec cucurbita dicitur quia sit fructu
rotunda et [illegible] ut cucumer [illegible]
[illegible] cucurbita. que et
[illegible] dicitur Hic cuculus a sono
vocis nominatur unde hec curruca dicitur
avis quia alienos pullos educat et
[illegible] quia dum cuculus eius ova [illegible]
sua [illegible] que curruca tamen
diu ea fovet et pullos natos [illegible]
donec [illegible] nati [illegible] comedunt
unde et curruca dicitur ille qui non
[illegible] suos natos [illegible] filios [illegible]
[illegible] unde dicimus [illegible] aliquam
curruca [illegible] quod [illegible] cuius [illegible]
uxorem. et [illegible] avis dicitur
quoddam Item a cuculus hec cicada
dicitur quia [illegible] cuculorum nascitur [illegible]
vel dicitur sic a sono quem facit [illegible]
[illegible] cicada [illegible] [illegible] est

Et cum ferrum non curabit [illegible]
nisi per [illegible] eius qui vel [illegible]
quod [illegible] vel [illegible]
et [illegible] una [illegible] aut
[illegible] aut alia [illegible]
[illegible] quibus nos [illegible]
Uelle [illegible] i. [illegible]
re [illegible] sculpere [illegible]
Terentius [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible] D
[illegible] per [illegible]
[illegible] vel a [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible]
[illegible] in [illegible] i. [illegible]
[illegible] et [illegible] a [illegible]
B [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] a [illegible]
[illegible] ad [illegible] Item ab [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] et non est [illegible] ab
inculpare [illegible] qui enim [illegible]
[illegible] frequenter videtur ut ad mala fa-
ma [illegible] vel frequenter [illegible] ut ille ut
ad [illegible] Celo as i. or-
nare venustare quia cum ornat [illegible]
et frequenter videtur [illegible] ab [illegible]
[illegible] ponere quia non [illegible] vel [illegible]
[illegible] quia frequenter [illegible] ut ille qui [illegible]
sit contra mala fama [illegible] ab [illegible]
Ma [illegible] Et [illegible] ut [illegible]
[illegible] Item [illegible]
[illegible] nos [illegible]
vel [illegible] Terentius et [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel
[illegible] i. ad vel [illegible]
[illegible] appellat [illegible] est non [illegible]
[illegible] i. [illegible]
[illegible] frequenter [illegible] ut [illegible] i. [illegible]
[illegible] et ab omnibus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Item [illegible]
C [illegible] i. [illegible] i. [illegible]
[illegible] i. [illegible] vel [illegible]
[illegible] i. [illegible] vel [illegible]
sculpere [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] est [illegible] vel
[illegible] est [illegible]
[illegible] Item [illegible] et
[illegible] omnia [illegible] per [illegible]
[illegible] et [illegible]
Item [illegible] et
in [illegible] et [illegible] in est ipse
calamus [illegible] qui [illegible]
[illegible] calamus [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] calamus a calamo quia calamus
[illegible] calamus i. calamus [illegible]
[illegible] culmen [illegible] i. [illegible]

Celi quia [illegible] culmine apud
[illegible] columen [illegible] a
[illegible] i. [illegible]
[illegible] columna ne [illegible]
[illegible] longa sit vel quia culmine
[illegible] columella [illegible] et hec
columella [illegible] et [illegible] abiectione [illegible]
[illegible] hec columnella [illegible] Josephus
in octavo [illegible] columnella [illegible]
[illegible] i. a columnella [illegible]
[illegible] in [illegible] columbella [illegible]
[illegible] Item a columna [illegible] et [illegible] D
et hec [illegible] i. [illegible] et alacer quia [illegible]
et [illegible] sit ut columne et ab eo
vel columna et in [illegible] et hec [illegible]
[illegible] et hec [illegible] et
est [illegible] in [illegible] augmentatum
et intentivum [illegible] et
stabilis et [illegible] et inde hec incolumita-
tas [illegible] i. sanitas alacritas Item a co-
lumna hic columellus [illegible] dentes qui
tamen [illegible] longitudine et rotun-
ditate [illegible] longi et rotundi ad-
modum columne et hoc collum [illegible] quod sit
longum et rotundum baiulans caput cuius
anterior pars gula posterior cervix [illegible]
[illegible] et hec [illegible] quod est
in collo [illegible] et [illegible] i. ala-
pa que in collo [illegible] quando cola-
phus collo [illegible] alapa gene imprimitur [illegible]
[illegible] et [illegible] Item a collo
hic collis et sunt colles [illegible]
[illegible] quia colla vel ipsi [illegible]
[illegible] formicae [illegible] qui [illegible]
E Item a collo hec collibium [illegible] i. [illegible]
[illegible] ut pomis et [illegible]
[illegible] et a [illegible] et [illegible]
[illegible] sed [illegible]
[illegible] a [illegible]
Item a collo hec [illegible]
[illegible] quo collum [illegible] plaustr[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Item a collo hec collirium i.
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] et hec collirida [illegible]
[illegible] et [illegible] subcinericius [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] collirida [illegible]
[illegible] vel collirida panis [illegible]
et [illegible] et [illegible] vel colli-
[illegible] Item a collo
[illegible] i. collirida Item a collo
hec colobium [illegible] pallium [illegible] usque
ad talos [illegible] et sine manicis
[illegible] colobium quasi [illegible] i. a collo [illegible]
[illegible] quod sit [illegible]
in [illegible]
et [illegible]
[illegible] sic [illegible]
Et nota quod non [illegible]
[illegible] colobio in [illegible]
[illegible] dalmatica [illegible]
ff a collo per [illegible] ab [illegible]
[illegible] Item a [illegible] hic [illegible]
i. [illegible] vel aliquorum [illegible]

Unde cumulosus a um plenus cumulo
Et cumulo as i. congregare augere in altum ele-
vare coniungere ad summum implere. unde cumulata
et cumulatim adverbium i. congestim et com-
ponitur cum [illegible] i. [illegible] cumulamentum
et plura alia et hec cumulus [illegible] i. cumulus
qui sibi cumulat ac acervat. et
[illegible] cuma que vel potius cuma
[illegible] cuma i. brevis [illegible] cuma
[illegible] censura [illegible] Cuma [illegible]
et in alio [illegible] supra [illegible]
et a cuma [illegible] romanus [illegible]
[illegible] romanus [illegible] i. [illegible]
et [illegible] Cumulo [illegible] cumulo as
congregare [illegible] cumulo as [illegible] cumulare
[illegible] cumulis [illegible]
[illegible] culpa [illegible] i. [illegible] mala
fama reprehensio et videtur [illegible] a
[illegible] [illegible] culpula [illegible]
et culpo as i. [illegible] reprehendere et ab
ultimo supino [illegible] mutata [illegible] et a m
[illegible] fit culpito as [illegible] culpam
[illegible] [illegible] cul-
pitur. Item a culpo [illegible] culpo as [illegible] cul-
po as [illegible] culpam
impositam [illegible] culpa
ab culpa removere culpo [illegible] et
omnia [illegible] Cunio [illegible] puella [illegible] Capitulum [illegible]

Cumbo bis cubui [illegible]
[illegible] in [illegible]
et [illegible] cubo [illegible]
et habet [illegible] et supinum
[illegible] cubui et [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] cubare potius [illegible] ad languidos
et ad [illegible] vel vigilatores [illegible]
cubare [illegible] vel vigilare
vel infirmari. Item [illegible]
[illegible] cumbo as [illegible] et supinum
[illegible] ut cubavi [illegible]
[illegible] ad languidos vel [illegible]
vel vigilatores [illegible] cubatorium
[illegible] cui [illegible]
[illegible] Item a cumbo vel a cubo hic
cubitus [illegible] i. [illegible] et hic cubitus
[illegible] super cubitos solent cubare in [illegible]
[illegible] hic et hec cubitalis et hoc
[illegible] et hoc cubitale [illegible] et sunt cubitalia
[illegible] que cubito [illegible]
[illegible] ut [illegible] pulvinaria vel
[illegible] cubitalis [illegible] cubitalis [illegible]
cubitalis. Item a cubitus [illegible]
[illegible] a um et [illegible] a um [illegible]
[illegible] Item a cumbo vel cubo
hec cumba be et hec cimba be i. una
[illegible] navis et [illegible]
[illegible] et [illegible] navis
et [illegible] cubo [illegible]
cimba [illegible] cimba [illegible]
[illegible] ad [illegible] navis [illegible]
[illegible] vel cubo hec cubile [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] concubinam [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] hec [illegible] i. [illegible]
vel [illegible] vel [illegible] et [illegible] hic [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] a um i. [illegible] ad [illegible]
[illegible] Cumbo et cubo [illegible]
[illegible] accubo [illegible] et accubo as et [illegible]
[illegible] accubere [illegible] et [illegible] in
comestione. Et concubo bis et concubo as i. coire
vel [illegible] hic concubitus
[illegible] et hic et hec concuba be qui vel que
cum alio concumbit vel cubat. Et hec concubi-
na ne que ad usum venereum non legi-
time tenetur. unde hec concubinula le dim. et
hic et hec concubinalis et hoc le. Et concubi-
natus a um [illegible] ad con-
cubinam [illegible] et hic concubinatus [illegible]
[illegible] et [illegible] i. [illegible]
[illegible] in concubinatu [illegible]
[illegible] Decumbo bis et decubo as i. vigi-
lare vel iacere [illegible] vel in infir-
mitate. unde decubie arum i. vigilie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hic
[illegible] discumbo bis et discubo as
i. iacere ad comedendum [illegible]
in alio [illegible] super cubitum
comedere. Excubo bis et excubo as i. vi-
gilare [illegible] custodie [illegible] cubare [illegible]
[illegible] vel castella vel castra [illegible]
[illegible] de nocte. unde excubie arum i. vi-
gilie. Incubo bis et incubo as i. [illegible]
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] in prima
[illegible] in [illegible] et [illegible]
hec incuba be qui vel que [illegible]
vel incubat. Intercubo bis et intercubo as
[illegible] cubare. Procubo bis et procubo
bis i. [illegible] cubare et inclinari vel [illegible]
vel [illegible] Occubo bis et occubo as
i. [illegible] cubare. Recumbo
bis et recubo as [illegible] re-
cumbit [illegible] in [illegible]
[illegible] recumbere vel recubare i. ia-
cere vel [illegible] ad comestionem. Succumbo bis
et succubo bas i. cessare vel [illegible] vel
[illegible] vel cubare. unde hic et hec
succuba be qui vel que succumbit vel
succubat. Cumbo et cubo et omnia [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
et supinum in cubitum [illegible] ab [illegible]
[illegible] [illegible] et su-
pinum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non pos-
[illegible] ab omnibus inveniuntur
[illegible] ut [illegible] Item [illegible] a
cumbo et [illegible] a cubo in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Cuniculus i. foramen occulta
via et subterranea. unde hic cuniculus
li [illegible] via occulta subterranea. unde
hic cuniculus li [illegible] in subterraneis
[illegible] vel [illegible] cuniculus
[illegible] [illegible] et
hic cuniculinus a um ut cuniculine
pelles. Item a cuniculus [illegible]
[illegible] cuniculus li [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] vel [illegible] sub terra factum

C

D

B

E

[illegible] [illegible] vel [illegible] ...
[illegible] vel [illegible] ...
[illegible] cum [illegible] ...
[illegible] et [illegible] ...
[illegible] ...
Et [illegible] in [illegible] ...
[illegible] substancia ...
facta [illegible] posse substancia[illegible]
capiendo [illegible] Item a [illegible]
in [illegible] est et [illegible] ...
[illegible] i. [illegible] ...
[illegible] et [illegible] ...
et [illegible] ab [illegible] et [illegible] a [illegible] et
[illegible] a [illegible] in [illegible] ...
magnus Item a [illegible] ...
i. maculare [illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] pena

Capitulum [illegible]

Cupio is [illegible] pivi pitum [illegible]
[illegible] ambire [illegible] et
[illegible] cupio ab [illegible]
[illegible] Item cupina
et [illegible] et absencia [illegible]
vel absencia [illegible] cupito [illegible]
[illegible] hec [illegible] et [illegible]
in [illegible] questionis [illegible]
[illegible] et cupio
cupidus a [illegible] et est cupidus [illegible]
avarus [illegible] et [illegible] cupidior [illegible]
[illegible] cupide [illegible] adverbia et [illegible] cupi-
[illegible] et cupiditas a [illegible] i. aliquid volu-
[illegible] cupido et [illegible] cupedia [illegible] cupedinarius [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] ...
[illegible] ut sine [illegible] cupide
et [illegible] professio [illegible] saporis
[illegible] cupediosus a [illegible] cupidus et
[illegible] Item a cupidus [illegible]
cupidinarius [illegible] i. [illegible] cupidus [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] ab-
[illegible] in cupidinarius Item a cupio [illegible]
[illegible] cupido [illegible] i. ubi [illegible] vel [illegible]
[illegible] cupido et [illegible] cupido [illegible]
[illegible] filio [illegible] dicitur
cupido [illegible] et dicitur cupido [illegible]
[illegible] et [illegible] cupidinei [illegible] a [illegible] Item
a cupio cupisco [illegible] vel [illegible] et
[illegible] cupio [illegible] vel cupisco [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] concupiscibilis
[illegible] et [illegible] concupiscencia et [illegible] concupisce-
ncia [illegible] et [illegible] activum [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] ...
et [illegible] ...

Capitulum [illegible]

Curia [illegible] ...
cursor et [illegible] dicitur cursor
[illegible] et dicitur cursus [illegible] vel
[illegible] cursus a [illegible] est [illegible]
[illegible] velocitas [illegible] et in
[illegible] curriculum [illegible] i. proces-
[illegible] vel [illegible] cursibus vel [illegible]
[illegible] in quo cursibus fit vel ipsum [illegible]
[illegible] currendi et [illegible] po[illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] nos abire curri-
culo et [illegible] in [illegible] [illegible]
curriculo [illegible] est ut dicitur et ibi [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] cursus ut
sit [illegible] curriculo i. [illegible] Item
a cursus dicitur cursivus [illegible]
[illegible] unde dicitur cursivulus

[illegible] i. [illegible] Item a [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel [illegible]
vel [illegible] et dicitur [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] i. [illegible] et [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] i. [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] memoriale [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] Item a [illegible] dicitur et dicitur [illegible]
et dicitur i. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] i. [illegible] ad velocitatem et dicitur
et dicitur et dicitur [illegible] i. [illegible] et
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] historia in [illegible] tamen
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] a [illegible] i. [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et est [illegible] media
[illegible] navis [illegible] [illegible]
[illegible] navis [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] marinus [illegible] quia [illegible]
[illegible] i. absorbeat aquas [illegible] accipit
ut vomat [illegible] ut accipiat [illegible]
[illegible] [illegible] caribde
aquas vel caribdis fuit quedam vora-
go voracissima que est [illegible]
[illegible] est a [illegible] est et
in mare [illegible] [illegible] ibi [illegible]
[illegible] vel [illegible] et ille locus dicitur caribde
Item a [illegible] dicitur cribrum [illegible]
[illegible] est [illegible] flumen
[illegible] unde dicitur [illegible] i. et cribro
as i. purgare [illegible] ventilare
et [illegible] ab [illegible] ab [illegible] cribro
as et est activum [illegible] omnibus suis [illegible]
[illegible] accepto [illegible]
est Item a curro dicitur crus [illegible]
curribus [illegible] et [illegible] et
sunt crura sub [illegible] usque ad [illegible]
vel crus est [illegible] tibie [illegible] vel
dicitur crusculum [illegible] i. [illegible] crus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
crusibilis et [illegible] a [illegible] magnus
crusibilis [illegible] et dicitur [illegible] [illegible]
habet crura et dicitur [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] sunt [illegible]
alia [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] quia crura [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] qui [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible]
[illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible]
as [illegible] et est activum [illegible]
as [illegible] sive [illegible] sive [illegible]
et sunt [illegible] sive [illegible] sive [illegible]
sunt Item a curro dicitur cruor [illegible]
quia currendo [illegible] et est cruor
[illegible] sanguis in corpore vel [illegible]
[illegible] cruor [illegible] vel
[illegible] cruor sanguinis [illegible]
et dicitur sanguinis quia sit suavis [illegible]
[illegible] et a cruor cruentus a [illegible] i.
[illegible] sanguine [illegible] vel qui amat [illegible]
sanguine [illegible] cruentus ab [illegible]
[illegible] sanguinis [illegible] et [illegible] cruentatus a
[illegible] et [illegible] a cruento [illegible] cruentatus
[illegible] et [illegible] a cruentus [illegible]
[illegible] sanguine [illegible] [illegible]
qui amat effusionem sanguinis

Item a crudus crudo -as -avi quod
non est coctus quasi nondum sine sanguine
et inde [illegible] crudus qui
non coctus nec [illegible] est cuius [illegible]
et durus quem greci omon appellant
et comparatur crudior crudissimus unde crudiuscule
et hec cruditas -tis. et crudeo -es [illegible]
idest esse vel fieri crudum. incrudescere in-
crudesco -is inchoativum. Item a crudus
crudelis -le [illegible] et crudelis in
sanguine. ferus mitis et comparatur
-lior -lissimus unde crudeliter -lius -lissime
adverbium et hec crudelitas -tis. Item
a crudus hec crapula -le idest superabun-
dans ebrietas immoderata et ingluvies
voracitas et dicitur quasi cruda epu-
la. unde crapulo -as idest superflue comedere
vel immoderate ingurgitare et tamen est
proprie cum tussitum et activum. Item ab ultimo
supino scilicet cursu fit curso -as frequenta-
tivum a cuius supino fit cursito -as fre-
quentativum. Curro quoque accurro -is idest ad
aliquem currere et proprie causa auxi-
liandi. unde hic accursus -sui et accur-
so -as frequentativum. concurro -is simul
currere. unde concursus -sui et concurso -as
frequentativum. circumcurro -is. discurro -is
idest diversis modis currere vel ad diversa
loca vel per diversa loca currere. unde dis-
cursus -sui et discursim idest passim
sparsim. et discurso -as frequentativum.
decurro -is idest deorsum currere vel per-
transire. unde decursus -sui et decurso
-as frequentativum et decursim idest fugaciter
vel defluenter. Excurro -is idest extra
currere vel pertransire. unde excursus
-sus -sui et excurso -as. Incurro -is
idest currere contra vel in. unde hic incursus
-sui. et incurso -as frequentativum. Inter-
curro -is idest intervenire currere inter aliqua
unde intercursus -sui. et intercurso -as
frequentativum. precurro -is idest prius currere
vel in anteriorem partem. percurro
-is idest perfecte usque ad finem currere. pro-
curro -is idest ante currere. occurro -is idest
contra currere. unde occursus -sui. et occur-
so -as frequentativum. recurro -is idest retro
vel iterum currere redire. succurro -is
idest parum currere idest remisse aliquan-
tulum vel post currere vel subtus currere
vel subvenire et auxiliari. transcur-
ro -is idest ultra currere vel velociter
pertransire. Curro et omnia ab eo composita
faciunt preteritum in -curri et supinum in -cur-
sum. Item curro geminat primam sillabam
in preterito ut cucurri. sed composita ab eo quandoque
geminant quandoque non. sed sepius non
geminant preteritum. precurro quandoque gemi-
nat ut precucurrit regem petro. Item
curro et ab eo composita neutra sunt. pro-
curro [illegible] preveniri. et transcurrere per-
transire [illegible] et activa
Sequitur [illegible] Capitulum [illegible]

Curvo -as -avi [illegible]
[illegible] et comparatur [illegible]
[illegible] et curvus -a -um et
comparatur curvior -issimus unde
curve -vius -issime et
hec curvitas -tis. et in-
curvus -a -um idest valde
curvus. Item a curvo hec corbis -bis
idest vas vimineum quo messores vi-
num vel annona vel per quas fiunt
messem quia curvatur virgis con-
textis vel dicitur sic a plando. unde hec
corbula -le idest parva corbis. Plautus
[illegible] sursum subdiremus corbulis.
et hec corbita -te idest navis oneraria
et hic corbio -onis idest ille qui facit vel
vendit vel portat corbes. unde Iulius
corbio nuper fecit vasa [illegible]
Curvo -as componitur accurvo -as idest ad se
vel ad aliquid curvare. Concurvo -as
idest simul curvare. decurvo -as idest valde
curvare vel a curvatura removere.
incurvo -as. et percurvo -as recurvo
-as unde recurvus -a -um. curvo activum
est in o. [illegible] hec curvula -le [illegible]
naute curvulas: quibus in tempestate: [illegible]
utuntur. Curtella oppilago. Capitulum lij

Custodio -dis -divi -itum.
unde hic et hec custos -dis
et hec custodia -e. et hec
custodela -le in eodem sensu
et hic custodinarius
et hec custodiaria [illegible]
custos. Item a custodio
hec costa -te et dicuntur coste sic quia cu-
stodiant interiora. unde costula et costella
diminutivum. et hoc costarium locus costarum. et co-
status -a -um qui habet costas et porcus
qui habet magnas. et costo -as. sed non est
in usu idest costas vel costatas facere. et componitur
decosto -as. discosto -as. [illegible] -as in
eodem sensu idest costas retrahere. incosto -as
idest iungere costas. recosto -as idest [illegible]
vel iterum costare et sunt activa omnia
composita a costo -as. Item a costa hec cista
dicta est sic a costis [illegible] vel
lignis quibus texitur unde cistella di-
minutivum [illegible] tempore a [illegible]
[illegible] sui qui non sortita ab ipso [illegible]
[illegible] sunt [illegible] Cuturnus super-
cilio [illegible] Capitulum liij

Claudo -dis -si -sum. unde hec
clausura -re. et hec claustra
quia claudat vel claudat
inhabitantes. unde hoc clau-
strum -tri. et hic et hec
claustrensis et hoc -se. et hic
et hec claustralis et hoc -le in eodem
sensu. Item a claudo hec clausula -le sic
est [illegible] et hec clavis -vis
quia claudat. unde clavicula -le diminutivum. a qua
hic clavicularius qui claves portat vel
facit. unde hec clavicularia in eodem sensu.
Item a clavis vel claudo hic [illegible]

[illegible] componitur [illegible]
[illegible] proprie dicitur [illegible]
et [illegible] vel [illegible]
[illegible] dicitur [illegible]
[illegible]
[illegible] clanculum [illegible]
[illegible] a um id est [illegible]
[illegible] adverbium id est abscondite [illegible]
[illegible] Item a clam clande-
stinus a um id est latens et occultus
unde clandestino adverbium id est clanculum
Et nota quod clandestina penultima corrigitur
breviatur. non enim est compositum a clam et
tenendo vel stando ut quidam [illegible]
[illegible] sed derivatur tantum a clam [illegible]
[illegible] clausus a um. et hic clavi-
ger ri qui gerit claves. et est com-
positum ut et hec conclave vis
[illegible] vel [illegible] ca-
mera secreta sub clave altius
domus clausa vel que sub multis
clavibus continetur et [illegible] pro multis
clavibus venit unde in libro regum le-
gimus esse dictum ad regem sive
est [illegible] in Israel qui omnia novit
que loqueris in conclavi Item a claudo
claudicus a um qui inequaliter incedit
claudus a um qui inequaliter [illegible] et inde claudo dis
quod dicitur claudat et inde claudico cas neutrum
a um dicitur. et claudicatio nis [illegible]
id est inequaliter incedere unde tabalia. et
id est inequaliter incedere unde claudi-
claudicatus a um qui [illegible]
cat vel [illegible] Item a claudo clau-
de re [illegible] id est claudicare unde Lucius [illegible]
[illegible] ibi consilium claudebat. [illegible]
[illegible] claudo dis ponebat pro
claudicare. Salustius in libro conjuracionis
conjuraconis claudit. et a claudo
clades dis quod inequaliter [illegible]
[illegible] unde hec cladicula le sed [illegible]
[illegible] derivatur melius a gladio sicut
[illegible] Item a claudo hic culleus ci quod
[illegible] vas in quo dampnati inclu-
debantur id est qui fratrem vel patrem vel
matrem occiderant vel patriam [illegible]
vel aliud magnum scelus commiserat
et [illegible] dampnatus includebatur simia ser-
pens gallus et sic in mare precipitabatur
et [illegible] simia gallus. gallus serpens
[illegible] donec serpens pro [illegible] dam-
nati [illegible] unde [illegible]
supplicio [illegible] [illegible]
[illegible] vel serpens [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel dicitur [illegible] ab
oculo [illegible] unde hic culcola le [illegible] et cu-
[illegible] a um id est [illegible] et hic
[illegible] le id est [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] que [illegible]
vas [illegible] unde [illegible] culigna in-
[illegible] ponit in greco [illegible] ut [illegible]
at et hec culla le genus vestis [illegible]
quia ille qui [illegible]
[illegible] [illegible] et inde hec cullu-
la le. et cullatus a um. et hic cucu-
lla le [illegible] culla. unde cucullatus a
um. alii dicunt quod cuculla est dicta
a capa vel cella Item a culla vel

[illegible] est [illegible] supra
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Nota quod [illegible] claudo
[illegible] quo dominus clausit
[illegible] [illegible]
[illegible] claudere [illegible]
[illegible] omnia [illegible]
claudo [illegible] cum claudo vel
claudo [illegible]. [illegible]
dis aperire clausura auferre. Seclu-
do dis id est claude vel seorsum
vel disclude. Concludo dis extra clau-
dere id est extra clausuram emittere unde
[illegible] et [illegible] id est [illegible]
[illegible] qui [illegible]
includo dis unde hic inclusor qui
et inclusarius dicitur id est ille qui [illegible]
[illegible] claudit [illegible] in-
cludo dis [illegible] vel au-
ferre unde [illegible] in-
[illegible]
namenta [illegible] [illegible]
[illegible]. Precludo dis id est ante claudere
vel auferre. Occludo dis id est contra
claudere. Recludo dis id est iterum claudere
vel retro claudere id est apparere Seclu-
do dis id est seorsum et segregatim clau-
dere et separare. Transcludo dis id est ulterius
claudere vel fugare vel mittere
A claudo et [illegible] omnia [illegible]
et omnia faciunt preteritum in si et supinum
in sum Item omnia ab eo [illegible]
[illegible] [illegible] longam unde [illegible]
[illegible] in [illegible] in cludo. in [illegible]
in clusi in supino in clusum Clango
gis [illegible] verbum neutrum id est sonare
et est clarum [illegible] unde clangor
id est sonus et est invisibilium ut aurarum so-
[illegible] id est clamor est volucrum ut ho-
[illegible]. et hec clangula [illegible]
[illegible] et hec [illegible]
falanga [illegible] hec [illegible]
[illegible] Hec clasendra [illegible]
id est [illegible] que [illegible]
opposita est [illegible] et [illegible]
[illegible] sit Hec clamis [illegible]
[illegible] una parte induit [illegible]
[illegible] fibula insinuat [illegible]
grece [illegible] accepit [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] unde [illegible]
vel [illegible] ab id est clamare [illegible]
et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Mater. [illegible] [illegible]
[illegible] gladius media regione [illegible]
[illegible] [illegible] unde [illegible] a um
a quo [illegible] ab quod [illegible] est in usu
[illegible] [illegible] ab id est [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in eo [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] unde
[illegible] [illegible] id est [illegible]
[illegible]. et inde [illegible] et [illegible]
hec [illegible] quod [illegible]

[illegible] grece [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Cap. [illegible]

Cleos .i. gloria [illegible]
[illegible] cleos [illegible]
sius ab eus [illegible]
vel [illegible] cleos [illegible]
sius ab [illegible] cleos vel
quasi here .i. domine scilicet in-
nominibus glorie ab hera et cleos. Unde her-
culeus a um et herculinus a um. Item
a cleos cleo es di clinum .i. glorior aris.
Unde vel a cleos clitus a um .i. nobilis
gloriosus sed non est in usu. et componitur inclitus
a um .i. valde gloriosus nobilis. Item cleo
.i. absorbere vel sordere. Unde cloaca ce
quia immunda absorbeat vel quia sordeat
sed melius dicitur a colo as sic superius
a xli b dictum est. Item a cleo es .i. inclinari et inde
venit hic clivus vi .i. collis quia
comparatur in descensu scilicet ascensu
vel ponitur descensus montis vel clivo-
sitas. Unde clivosus a um .i. montuosus
vel clivosus. et hic clibanus ni .i.
furnus vel fornax quia [illegible] quia
in erectione sit collectus. et eodem alio nomine
dicitur hic clibanus similiter a clino. et a
clibanus clibanarius qui custodit cli-
banum vel facit. et clibanicus a um. et
hic clibanicus panis in testa coctus vel
furno. Clinus componitur hic et hec acclinis et
hoc ne. et acclinus a um in eodem sensu in-
clinatus et pronus. et dicitur acclivis
cum dicitur in descensu sed acclivus in ascen-
su et ita est acclive et acclivum secundum
diversos [illegible]. Item componitur hic et hec declivis
et hoc ve. et declivus a um in eodem sensu
deorsum inclinatus vel planus quasi
deorsum a clino. Item componitur proclivus a um
et hic et hec proclivis et hoc ve. pronus
in ante [illegible] quasi preceps et
ponitur quandoque pro inventus [illegible] promptus
quandoque pro facilis. qui enim est in proclivi-
tate valde est [illegible] ne cadat et ideo
ponitur pro [illegible]. Item facile precipitari
potest et ideo ponitur pro facilis. et componitur [illegible]
[illegible] unde hec acclivitas et declivitas
et proclivitas. Item a cleo pro inclina-
ri dicitur clima atis .i. [illegible] pars terre
[illegible] meridies [illegible] a xix c
in astrologia assignantur septem clima-
ta in terra abitabili [illegible]
[illegible] alios octo. primum clima dicitur dia-
meroes. secundum diasienes. tertium dialexan-
drios. quartum diarodon. quintum diaro-
mes. sextum dialespontus. septimum
diaboristenos. [illegible]
causas istarum appellationum in astrolo-
gia assignare solemus. Item clima dicitur
plaga vel pars terre sive mundi sic solet
dici quot sunt climata mundi .i. partes.
Clima componitur [illegible]
et dicitur hic cathaclismus mi .i. diluvium
quod per diversa climata [illegible] vel
clima grece dicitur gradatio unde hic climax

Climax gradatio [illegible]
et dicitur climatericus et sunt climaterici
anni [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible] vestigia. Item
cleo pro inclinari componitur cum en quod est in et di-
citur encleo .i. inclinare. unde encleticus
a um .i. inclinativus ut enclitica con-
iunctio dicitur illa que inclinat se suo accen-
tu precedenti dictioni remittendo suum
accentum in illam. et inclinat accen-
tum illius super se. ut quasi sub accentu
illius comprehendatur. in encleticon [illegible]
inclinare. Cap. lv

Clepo pis psi pere ptum
.i. furari. unde [illegible]
et [illegible]. quod [illegible]
et clepere est. et inde [illegible]
et hec cleps vel clepto
-tis .i. fur et reptus a um .i.
furatus [illegible]
[illegible]. et hec clepsedra dre .i. [illegible]
[illegible] qui [illegible] foramen [illegible] quia
per illum [illegible] et [illegible]
esse [illegible] a clepo et idor quod est aqua sive
[illegible] et quidam dicunt clepsidra
penultima producta et [illegible] quasi clepens
idor sed potius videtur esse [illegible] compo-
sita sive sit composita sive [illegible] dicitur
est [illegible] penultima correpta et [illegible]
Item clepsidra dicitur [illegible] instrumento
quod demittitur in dolium per foramen
superius causa furandi vinum. Item
clepsidra dicitur illud instrumentum per quod
hore colliguntur scilicet horologium. Unde
clepsidrarii dicuntur illi qui per illud
horas colligunt. clepsidre etiam dicuntur
vasa perforata que habebant [illegible] ad di-
metiendam quantitatem. Unde Marcianus
in sua astrologia [illegible] est omnia
signa [illegible] multipli-
ci appositione clepsidrarum. Item a cle-
po dicitur [illegible] clipeus quasi clepens
[illegible] furatur corpora nostra ictibus [illegible]
[illegible] clipeus quasi clepens [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] est non composito [illegible]
clipeus melius dicitur [illegible]
a cluo is [illegible] a clepo et [illegible]
[illegible]
in prima [illegible] clepo in omnibus suis
[illegible] est. Item a clepo
et sterco componitur [illegible] quod et hec
[illegible] invenitur scilicet instrumentum
[illegible]
[illegible] quia
clepat stercus. vel dicitur sic quia [illegible] sterco-
ris vel quasi stercore [illegible] quia
per ipsum colatur stercus [illegible] vel
dicitur sic a cleo quod est inclinari et stercus
quia stercus faciat inclinari .i. depo-
ni. Cleros grece latine sors vel he-
reditas. unde hic cleronomos .i. heres
et hec cleronomia .i. hereditas. et com-
ponitur [illegible]
[illegible] vel [illegible]
vel [illegible]

[illegible]
[illegible] in [illegible] desinunt
[illegible]
[illegible]
[illegible] est que sunt [illegible]
[illegible]
[illegible] in mensa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Leon [illegible]
sapiens et fortis et nobilis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] creber [illegible]
[illegible] Item creber dicitur de multitudi-
ne ut creber [illegible]
[illegible] densum sine
[illegible] est quod penetrabile visu non
est ut ebur [illegible] est quod
[illegible] est [illegible]
[illegible] crebre [illegible]
[illegible]
esse [illegible] crebresco [illegible]
[illegible] item a creber [illegible]
[illegible] quod sit crebro [illegible]
sed melius dicitur a cerno ut dicimus
et componitur [illegible] ri i. loca
crebros [illegible] crebros [illegible]
sunt quod et [illegible] Cremo [illegible]
Cremo as avi i. combu-
rere cruciare. Unde hoc
cremium mij i. siccamen
lignorum ut fervorum pa-
tella. et etiam quod rema-
net in patella aridum de carnibus post
pinguedinem liquefactam dicitur cremium
Unde Psalmista: Ossa mea sicut cremium ar-
ruerunt. et hoc cremium cremij i. sacri-
ficium quod et olocaustum dicebatur. Et
componitur hec [illegible] cremulum i. incensarium
[illegible] in eo thus cremetur. i.
i. incensarium quia in eo thus crematur
Item a cremo [illegible] cremes [illegible] vel cremus
proprium nomen persone introducte in comedia
Terentii [illegible] tenebat Simonis denegando fi-
liam suam filio illius. et [illegible] aspi-
ratum [illegible] habet aspirationem [illegible]
nomen Latinum [illegible] a cremo as [illegible]
mo quod [illegible] cremo as et est activum [illegible]
[illegible] et incipit [illegible] creos
grece latine dicitur caro [illegible] componitur [illegible]
[illegible] i. fuscinula ad carnes de
caldariis extrahendas. a creas quod est ca-
ro et agros quod est capio. et dicitur Cerbe-
Cerberus rus ri i. canis infernalis quasi creas
boros i. carnes vorans. dicitur enim car-
nes vorare sed ossa servare et eas [illegible]
[illegible] quod nil aliud est nisi quod Cerberus
est terra que carnes mortuorum consumit
sed ossa consumere non potest. Unde et Sarco-
fagus dicitur sepulcrum hominis quasi co-
medens carnes quod melius postea diffinitur
Item a creos creo creas [illegible]

[illegible] est aliquid [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] dicunt [illegible]
[illegible] crementa [illegible]
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] ad libidinem [illegible]
[illegible] Item crementum [illegible]
[illegible] et [illegible] quantum
[illegible] Unde cremento as [illegible]
[illegible] Item a creo hec
Ceres dea frumenti et [illegible] ponitur
pro ipso frumento. et dicitur quia creat
fruges que est et terra. et [illegible]
[illegible] terra [illegible] et proserpina quia
ea [illegible] fruges. et Vesta [illegible]
[illegible] dicitur. Unde hic et hec cerealis
et hoc le. et hoc cereale locus ubi ci-
bus et panis portatur. et cerritus
a um [illegible] ne si diceretur cerritus
putaretur a cera. et cerritus [illegible]
fermentum ut insanus. quia qui sacerdotes
Ceres ei sacrificabat solebat insanire
ut dicitur a [illegible] i. [illegible]
cerebrum [illegible] Item cereo [illegible]
as i. [illegible] creare [illegible] as i. [illegible] as
i. iterum creare [illegible] Et est a creo [illegible]
Item a creo ut creos hec caro carnis ut
caro dicitur quia creata est. Et quod caro
ex quatuor elementis compacta et [illegible]
[illegible] terra in carne est [illegible] in alitu hu-
mor in sanguine. ignis in calore vitali
et caro dicitur [illegible] que vivit [illegible] et corpus
corpus quod non vivit [illegible] non caro. sed
[illegible] vocabulo caro
Item [illegible] de consuetudine mea caro
in singulari intelligitur de corpore et carne
[illegible] et [illegible] causa dicitur [illegible] illum [illegible]
pluralitate [illegible] carnibus ut quas com-
edimus. ut caro cruda. carnes cocte
ut caro humana. carnes quelibet alie
[illegible] porcine ut alie. et a caro hec carun-
cula le. et hec carnicula le ambo di-
Unde Varro [illegible] porcus [illegible]
carnicula mea est. et carneus a um
crassus et [illegible]. Unde hec carnositas
atis i. crassitudo. Item a caro hic et hec
carnalis et hoc le. i. carneus ut quod sequitur
fragilitatem carnis quasi fragile. vel
quod pertinet ad carnem. Unde carnaliter adverbium
et hec carnalitas atis. Item a caro hoc
carnarium rij locus ubi carnes repo-
nuntur. Unde Plautus [illegible] hec omnia [illegible]
[illegible] in carnario [illegible]. Et componitur
[illegible] a um a carne et [illegible]
grece quod est plenus latine i. plenus
carnibus sive pinguis crassus et compactus
Unde hec carnulentia [illegible] i. crassitudo
Item componitur incarno as [illegible] activum
i. carne induere. Unde hec incarnatio

[illegible] carnifico as . facere carnes uel [illegible]
uel lacerare. unde [illegible] . et hic et hec car-
nifex . i. homicida uel macellarius
. et hinc hoc carnificium cius actus uel offi-
cium . et hec carnificina ne . i. macella
unde plautus in [illegible] Carnificina
possum facere pro te . Carnifico etiam com-
ponitur as . i. dilacerare uel cruciare. Unde
terencius in [illegible] comedia [illegible]
[illegible] committere uel ire excarnificatus
A caro hec caruum quod caruum quod car-
ne tegat uel quod a carne extrahat
. unde caruolum li . dimin. . et coriosus a um . i.
corio uestitus . et hec corigia e . uel
a colligo as . uel colligia . unde corri-
giola le . dimin. . et corigiatus a um . i.
corrigiis ligatus . et corrigio as . i.
corrigias facere uel corrigiis ligare
. et decorrigio as . discorrigio as . excor-
rigio as in eodem sensu . i. dissoluere . incor-
rigio as . i. corrigiis ligare uel ornare
et aptare. Et est a . c . o . s . Item a
corium hec scortea e . i. uas oleari-
um quia sit ex corio. Item a corium pro
compositum decorio as . excorio as . in eodem
sensu . i. corium auferre . incorio as . i.
in corium mittere uel corio aptare.
Item a corio hic et hec cortex cis quod coriu
ligni [illegible] tegat . unde et uidetur compo-
situm uidetur . persius ethica . Sed compositio cor-
ticis antiquitus uocabat corticem . unde hic
corticellus li . et hic corticulus ambo dimin.
Et [illegible] as . i. corticem dare uel auferre
. et compositum decortico as . discortico as . excor-
tico as in eodem sensu . i. corticem auferre
. incortico as . i. in corticem mittere
uel corticem aptare. Item a corium hec
cortina ne quod prius ex coriis et pel-
libus fuerit facta . uel in tabernaculo cor-
tina est dicebatur olim locus in templo
appollinis unde dabatur responsa . uel corinna
mensa in templo apollinis super quam sta-
bat phebas que dicebatur oracula eden-
. uel cortina quasi corticula quod ibi certa
dabantur responsa . uel cortina quasi corditina
quod ibi corda hominum tenebantur . uel dicebatur
quedam nebula que missa ibi et obscura
uoluta dabantur quasi quedam cortina ob-
que obscurum est . et a cortina hec cor-
tinula le . dimin. . et cortinarius quod cor-
tinas extendit uel sinuat uel facit . et
hec cortinaria e in eodem sensu . et cortinarius
a um quod ad cortinam pertinet . et cortina-
tus a um . i. cortina paratus. Item a
Corinthus Cerbaudos in persico. Cum
sit a tipo uelox corintidos et [illegible]
. et hec corintus ti . i. repositorium sagitta-
rum . scilicet faretra . unde Ouidius . tibie
In qua est nemo quin non corintos et
arcum . corinton actum grecum et
pro cortice. Item inde grecum protulit
his cunctis . unde corintum a um
. ad corinthios scribit apostolus. Item a

Caro hec cornix quod carnem [illegible]
predicit . in simili est inde [illegible]
cornicor caris cornibus [illegible]
cornix cornice cornu in eodem sensu
[illegible] quod cornua uocatur [illegible]
[illegible] Item cornua uocatur
[illegible] [illegible] et [illegible] ad
cornua animalis . sed in hac significatione
cornu cornus cornui et pro
cornu multis [illegible] cornu in simili et
cornua in plurali [illegible] pertinet ad alia quod
uideat ipsi [illegible] Cornua gerunt cornu pe-
cudes sed cornua cornu aquilonis est
quod parat sua bella gerendo. Item a
cornu hic cornicen li dicitur . i. precorum cor-
nu . et corneus a um . et cornutus a
. et corno as . i. sonare cornu . et hec
cornus in quod arbor dicta in ligno uel in
fructu . et hec cornum in fructus illius
arboris . et corneus a um de corno
est . et hec cornetum ti locus ubi cornu
crescunt. Item a cornu hec cornix cis que
clamosa sit uel cornu . uel quod diu uiuit
et ducat uel cornu . et inde hec cornicula
le . dimin. . et cornicor aris . i. uocem cor-
nicis imitari uel inutiliter loqui et garrire
quod est dicitur cornicor aris. Unde per-
sius Nescio quid tecum graue cornicaris
inepte. Cornu etiam componitur cornicen nis qui
cum cornu canit . quasi et hic et hec et hoc
cornicen centis . et componitur etiam . et
inde hec cornicina femina que cum cor-
nicibus canit . Cornicen Componitur hic et hec et hec cor-
nipes hoc pedes que et pro equo inuenitur
~~et cornipes a um~~ Cor-
nipes dicitur hec cornipes equus . et cornige-
ner a um . et hic et hec bicornis et hec
tricornis ne . et unicornis ne et tricornis ne
. et hec capricornus signum

Crepo as
ui . et crepo pro 2m [illegible]
coniugatur . pro crepare quasi sonare
strepere crepitare rumpi . Sed crepe
inuenitur utrumque in utraque significatione.
Unde hic crepor oris . i. sonitus uel cre-
natio . et hec crepido dinis ripparum uel
abrupta saxi uel rupis uel montis extremitas
altitudo summitas . ponitur tamen quandoque pro ca-
uerna ubi uie querunt in qua pauperes
solent latitare et mendicare . unde Iuuenalis
Nulla crepido uacat [illegible] pontis et
[illegible] uel summitate ripparum. Et nota quod quidam
dicunt crepido a crepeton quod
est dubium quod dubium est in tali loco ponere
pedem . sed conueniens dicitur a crepo quod ibi est
crepitus ueterum fluctuum et ruptio lapidum.
Item a crepo hec crepita pro . i. cauerna
spelunca uel turba hominum . et hic crepitus
tus tui . et hec crepitaculum li . i. sonitus
. et hic crepus pi . i. sacerdos luparum a crepitu
pellibus percussis quibus inducebantur . et hec
crepida de quadam calciamenti quod in
sono strepitum uel a crepitu pedis in ambu-
lando . uel quod melius est crepeton in greco
dubium unde dicitur crepide quod dubium
est cui pedi sit . est enim utraque
utrique pedi apta . et crepitus a um

crepericius a um [illegible] dubius unde ap[ud] [illegible]
[illegible] crepere [illegible]
[illegible]
[illegible] et note [illegible]
[illegible] [illegible] in noctis [illegible]
[illegible] crepusculum et [illegible]
[illegible] [illegible] cotticinium [illegible]
[illegible] gallicinium a cantu galli
dictum in tempus [illegible] i. inoportunum et
ne apta [illegible] aliorum rei faciende quia
nil agere potest sine [illegible] i. actu per quem
[illegible] [illegible] [illegible] gallicinium
quando galli lucis primos [illegible] matu-
tinum inter [illegible] tenebratum et auroe
adventum [illegible] diluculum cum incipit dici
prima lux ut et aurora . post etiam crepu-
sculum [illegible] a crepo hoc crepundium dy-
[illegible] quia in eo puer crepat i.
sonat vagiendo . et per compositionem decre-
pitus a um i. valde senex quasi decrepi-
tus a crepare quia iam deficit crepare i.
sonare i. apte loqui [illegible] ab ultimo supino
crepito as frequentativum . Unde Iuvenalis
Uxorem salutato crepitat concumbere nido
. Crepo componitur concrepo as i. sonare . discre-
po as i. dissonare discordare distare
. increpo as redarguere reprehendere vituperare
et ab istis frequentativa concrepito as
. discrepito as . increpito as eadem corrupte
[illegible] inveniuntur ut crepo pis. Crepo
das et crepo pis et [illegible] ab eis omnia
[illegible] [illegible] quod est activum [illegible] omnia
faciunt preteritum in pui et supinum in pitum
[illegible] in sum prime coniugationis et [illegible]
ab [illegible] inveniuntur quorum preteritum in avi et supinum
in atum [illegible] prima coniugatio [illegible] et omnia
corripiunt [illegible]

Clivus clivus

Clivum caret supino et [illegible] duo
i. defendere et resplendere . Unde
a cluo pro defendo hic clipeus i.
scutum . sed scutum est militum . clipeus
peditum et clipeus quasi cluipeus quod defen-
dat ab ictibus ut dicunt a cluo [illegible]
dicitur clipeus quasi clepeus [illegible]
ut [illegible]
[illegible] . Unde hoc clipeum neutrum
[illegible] pictura ut imago rotunda ubi
caput tantum pingitur ut dicit [illegible]
imagines reponunt . et hic clipeolus li
[illegible] . et hec clipeola le annulus qui fit rotundus
instar clipei ut monile rotundum ad
clipeos . et clipeatus a um i. clipeo protectus
ut armatus . Unde Ovidius in [illegible]
[illegible] Crescit [illegible] clipeata
virorum . et clipeo as i. protegere vel ar-
mare clipeo [illegible] est activum [illegible] a cluo
pro defendo hic et hec clunis [illegible] quia
illa massa carnis defendit ossa sedentis
. Unde hoc clunaculum [illegible] spata [illegible]
na quia pendeat a clune . vel a cluo quia
defendat . et clunaculum dicitur [illegible]

[illegible] indicium [illegible] vel
[illegible] quod [illegible] latus
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a cluo pro def
[illegible] et hec clemens i. [illegible]
[illegible] [illegible] sic solet
[illegible] et quia caret [illegible]
[illegible] sine adiectione . et hec clementia
clemens [illegible] et comparatur . Unde incle-
mentia [illegible] a cluo pro resplendeo [illegible]
[illegible] sicut reges ut imperatoris . ut qui
[illegible] resplendet nobilitate . quod [illegible]
a um i. nobilis et gloriosus . sed de hoc supra
alia assignavimus [illegible] . Cluo [illegible]
i. valde defendere ut resplendere . Unde
hic et hec [illegible] nobilis valde
fulgens cluo pro defendo [illegible] a [illegible]
[illegible] qua [illegible] resplendere nomen [illegible] et omnia
caret supino [illegible] non [illegible]

Cresco as, creui cretum
[illegible] hic preteritum et [illegible]
quatu ad vocem que [illegible]
. Unde hec creta te quedam genus
albe terre . ut quod melior est creta [illegible]
insula in qua nutritus fuit Iupiter . hec
[illegible] a temporibus [illegible] concessum
[illegible] est . Unde creta dicta est a quodam
crete indigena . Unde creteus a um
et cressus a um . et hic et hec cretensis et
hoc se in eadem sensu . et hec creta te [illegible] terre
albe [illegible] argilla quia in ea insula melior
abundat creta [illegible] cimolia [illegible] est a
cimoca [illegible] insula dicta . Unde cretosus
a um . abundans creta . et creteus a um
quod est de creta [illegible] a cresco hoc cremen-
tum [illegible] . Unde incremento as
i. crescere [illegible] in alia [illegible]
ut supra diximus . et crassus a um i. pinguis
[illegible] plus quam pinguis est . Vel dicitur
[illegible] crassus a [illegible] [illegible] quasi aptus
ad carnes creandas et [illegible] sicut [illegible]
. Unde crasse [illegible] sine adiectione . et hec crassi-
[illegible] . et hec crassitudo [illegible] . et hec cras-
[illegible] . et per compositionem crassulus a um
[illegible] plus crassus [illegible] a crassus
crasso as i. crassum facere . Unde [illegible]
[illegible] um i. [illegible] ut [illegible] crassum . et hic cras-
[illegible] inchoativum . Unde illud [illegible]
[illegible] quia fit duobus modis . ut cum
[illegible] abundat [illegible] et [illegible]
[illegible] a subtilitate ut cum [illegible] ad altitu-
dinem . Crasso componitur concrasso as i. simul
crassare . decrasso as i. valde [illegible]
ut macrum facere quod et discrasso as
. incrasso as . Crasso a [illegible]
[illegible] quod crassior [illegible] inveniuntur [illegible]
et est ab [illegible] et crassco [illegible]
[illegible] aliud est ut [illegible]
[illegible] est accresco [illegible] ad aliquid [illegible]
[illegible] crescere [illegible] coalescere [illegible]
[illegible] conscrescere [illegible] crescendo
. Unde concretus a um [illegible] i. coagulatus

vel cõminatur crescendo ut sit crectus vn
crectum . i. coagulatum conglobatum . De
cresco cis . i. minui quasi discresco minui
. Vn decretus a um . i. discretus a um
Accresco cis quasi circa cresco . ut valde
vn excretus a um . et hec excrementa
quia excrescit Vn luca9 Cres pallidus
rodit excrementa manus . incresco cis
. i. valde crescere ut increscere ut redu
ingerere . recresco cis . i. decrescere vel
iterum crescere quod decrenat Succresco cis
. i. paru crescere ut pro crescere ut a pari
parte crescere ut latet ut a sursu crescere
Cresco et gta ab eo neut sunt et oia
faciunt preteritum in creui et supinum in cre-
tu Cris cerno 7 eius gta 7 oia habet
supinum preteritum huius Clinis . g . lectus . l . et
vbitur in satinum . et h' clinis nis . Vn
paliticus q' de lecto no descendit et pone
. et clinicus a um mobilis quasi decliuis
. et p' ipsorum hec telinium . i. domus trima
proprie gymnacium ordinata Solebat
enim antiqui in clinis comedere . et
tres lectos ut tres ordines lectorum dispo-
nere . in uno quorum duo et dua ca-
medebat . in scdo similiter . in tercio ha-
spites Et hec dicebatur telinium Vn
t . ipsorum h' archetelinus in princeps secde-
cii et gymnacium in ea domo Et h
clinis clino as . i. flectere curuare et hoc
ad latinum ut non est in usu . et h' hec diuisi-
clinium . i. locus ubi diuisi . uel quia gerit
qui illuc diuisi . uel acclinaret
una acclinare ad diuersa . et quia illic
dicitur hec ecteclitum . et Vn plauty in ex
et inceptis summus intestis quasi ecteclita
Ite ecteclita sunt diuisclinia dicitur q
inclinata s. que inclinat se ut ad diuersa
in arte gracia . sicut ad diuersas
sas dicit in diuersis casibus ut pupet uinis
. ut ad diuersas sicut . ut diuersas de b
ut diuersa gtia in diuersis nominibus . ut vespa
respe . vas vasa celum celi . Vn prog
in ho Constructionem Trias ecteclitara
. i. diuisclinia nata s . ria quod inter
aptus ecteo et quo relige significatos tri ca-
sum ex more reddunt Et no q' in cas
sum vocne h' et h' dimisclinis et hec ne
Ite clino quod acclino as . i. ad se ut
ad alium flectere . Vn h' et h' declinis
et hec ne . et acclinus a um in eadem
sum . et hec acclinatorium . i. locus in quo
acclinari et reclinare possumus . ut sup
quod acclinamus ut tulerit ut pulvinar
Declino as . Vn acclinis ne . et acclinus
a um . declino as de uno loco ad
alium ut dorsum clinare et variare
. Vn declinis ne . et declinus a um . et
declinacio onis . et declinatus a ti quod
declinatur ut declinare potest . inclino as
. Vn inclinis ne . et inclinus a um et hec
inclinatio . intraclino as . i. intra aliquid clinare
. Vn intraclinis ne . et intraclinus a ti . Vn
et imbrusig super proprium Luntus preci-
pitus vlndus Ite est intraclinia cupiditas
Reclino as . Vn ad inspectus fruncat

habet et volucres celi nidos filius autem
hominis non habet ubi caput suum reclinet . Vn
reclinis ne . et reclinus a um . et hec recli-
natorium rii locus aptus ad reclinandum ut
id sunt quod reclinamus Clino et gta ab eo
oia sunt actiua lectis quamquam inueniatur aliquando
passiua Sreacre Vn lucas Tueclina
ta facta dicuntur et oia producit hac sequens
de Clusasce disinge Clitella clitellarum
equorum Sracus dum quo esse uideri
clitellas ferens impigrinas . i. onerosas
Clitum libera et fluuius in umbra

Q
Ricsgnidius secd mne
Crime ut circuipos
que fit ex cruditate humoris ut
pinguitudine seu vetustate
Crisibia anguca celi astrologa mathe-
matica Crisis g l d' secretu et
iu et appo quod est de d' quod est secre-
tus a um . i. occultus et p' ipsorum apocri-
secretus . i. de medio secretorum quasi d'
sa ethe dicuntur illa scriptura 19 Apocri-
tor et origo ignorat et quamuis sint ibi
multa tamen non habentur in auctoritate Dicitur plura
falsa q' ibi continentur . Vn h' apocrifa-
liqui q' descripsit apocrifa Ite ab appo
et crisis quod est secretum Ite ab appo
simus xy ut apocrissarius dicitur h' apocris-
ysiarius . Vn et quos dicunt cancellarios
quia ipse e secretarius regis et imperatoris
et eis sunt secreta Et no q' istud no
apocrissarius de sonat quod de medio secretorum
quia rex ut imperator plures habet secretarios
. i. cosiliarios quorum unus est cancellarius . Vn
in prospexe titulis fidem Sui Canciesis
apocrissarius ut apocrissarius doctoris
urbis Rome Constantinopolitane
de arte grecia liber primus incipit . Vnde
apocrissiarius g' a crisis quod est aurum
sic pycia dicet Ite a crisis quod est iudicium
h' crecticus . i. iudex ut medicus qui sim
crisim iudicat de infirmo an debeat
euadere . nec ne . et crecticus a um . Vnde
Crecticus dies in quo simat infirmus in medi-
cum quia quod indicat h'orez an debeat
liberari nec ne Ite a crisis quod est indicium
dictus est quidam crito omnibus quod index
moritur et queda mlt cresis idus quod cat
quod indicium et consilium glorie Ite a cri-
sis quod est aurum crisius a um . i. aureus
et crisis as . i. deaurare . Vnde crisatus
. i. deauratus Ite a crisis h' crisocolla
le quod gemma auo similis . et crisocolla
pdda ge9 colore est sic dicta quia vena
eius aurum habere credit Et h' crisa
sic quod insula in indico occeano sic dictum
quia adeo copiosa est q' plerique eam
aurea superficie habere dixerunt . et hec
Crisoberillus gemma est . et est sic dictus
quia pallida eius in oratum in aureum
colore splendeat Et h' crisopterus la-
pis preciosus Ethiopicus que lux celat

[illegible] est dic
[illegible] est
[illegible] quod et agnus [illegible]
[illegible] et [illegible] quod est [illegible]
[illegible] dicitur noctem [illegible]
[illegible] lapis similis [illegible]
[illegible] similis [illegible] et hic crisolectus
compositum a crisis et electrum quia ille
lapis similis est auro sed in colore electri
vergit. et hic crisopus stella per quam aurum
sit et opos quod est visio quia aurum tamen
videtur esse hec gemma. Item a crisis et omos
quod est os dicitur quidam Iohannes Crisostomus
id est aureum os sive quasi a thomos quod est divisio
Os enim nichil aliud videtur esse quam divisio
labiorum ab invicem. Item ab apo quod est
ab vel de et crisis et crisis quod est aurum
dicitur hic apocrisiarius id est thesaurarius. ut ut
diximus supra dicitur cancellarius regis vel
imperatoris quia habet aurum in sua custodia
Item a crisis per compositionem hic et hec ypocrita
te fictor et simulator et imitator alterius
persone. Simulat enim se esse illud quod non est
vel ab ypos quod est sub et crisis quod est
aurum quasi superauratus quia in superficie et
extrinsecus videtur esse bonus cum intus sit malus
vel dicitur sic quasi ypocrita ab ypos quod est
sub et crisis quod est aurum quasi habens aurum
sub auro. vel dicitur ab ypo quod est sub et
crisis quod est iudicium quia cum intus malus
sit bonum se per acta ostendit. et ita de
eo habetur alium iudicium dum proprio vultu
mentitur et simulat quod non est. hec
ypocrita dicitur non potest esse quo foras ostendit.
et inde hec ypocrisis id est simulatio. Item a
crisis quod est aurum et passos quod est
color. dicitur hic crisopassus quidam lapis
preciosus qui sit aureus coloris. Et a crisis
quod est aurum derivatur apud grecos cris-
ma atis grece. latine dicitur unctio. Unde
cristus id est crismate unctus quod nomen olim
erat commune et regibus et sacerdotibus. quia
ille qui ad regnum vocabatur et ad sacer-
docium inungebatur. Unde de regibus legitur
ibi. Cristo meo tiro. De sacerdotibus
ibi. Nolite tangere cristos meos et in prophetis
meis nolite malignari. Unde dominus noster
antonomasice ipso nomine dictus est cristus
qui verus rex et sacerdos fuit et crismate
unctus id est septiformis spiritus sancti plenarie
delibutus. Et a cristo vel crisma id est christianus
crismate unctus vel Christum sapiens. Christi-
anus enim est christianus. sicut a iudea iudeus. Et
christiani olim a iudeis quasi opprobrium
nazareni vocabantur quia dominus noster a vico
quodam Galilee nazarenus dictus est et
est comparatus. Unde hic christianitas atis genus
christianorum vel vita vel professio secundum quam
dicuntur christiani. et hic christianismus ritus
et cultus christianorum et est a christianus.
et masculini generis. Item per compositionem a cristo hic
et hec cristicola le qui colit Christum. et
hic antichristus id est contrarius Christo. et hic pseudo-
cristus ti id est deceptor Christi vel plus Christi
vel falsus cristus. Et nota quod hoc

[illegible] apud grecos chi [illegible]
[illegible] quod scribunt x et [illegible]
[illegible] sit sed in [illegible]
[illegible] non sit [illegible] in [illegible]
[illegible] Et nota quod hec dictio
[illegible] designandi
[illegible] predicta causa et grece
[illegible] est. hic enim scriptura cristus
[illegible] est et greca sit sicut enim
[illegible] x et [illegible] aspiratum et ut
chi. id est hec figura apud grecos valet x.
et vocatur rex. id est hec figura [illegible] valet apud
eos s et vocatur sima. Unde quod valet
sic in hoc nomine cristus illa elementa que
apud grecos habent valere scilicet chi. r. s. et
non que habent valere apud nos. Cuius
quod caveat in legendo illud non sic
scriptum et non dicat x p c. sed dicat
chi ros sima. Ista enim sunt nomina illorum
elementorum apud grecos. Sed si quis
abhorreat greca nomina. abhorreat
et predicta scriptura. et scribat illud non
latinis figuris scilicet cristus. Sed ut satisfa-
ciamus. idiota scribat sic xpc grecis
literis et in legendo proferat latina nomina
illorum elementorum que illa valent ille
sic et dicat chi r s titulus cristus

Crissor aris id est
Crisco crevi. [illegible]
Crissari est quod inter [illegible] fiat
Creberrime quod [illegible] vel
crissari est mulierum motus. sicut uxorem
crevi motus. Iuvenalis. Ipsa medul-
line crissantis fractum adorat. Crispus
animus. Crispo as crispum facere vel
acute vibrare iaculari unde crispus
a um et crispa. unde hec crispitudo
dinis. Et est grisso as et est a r os
hec cristallus li grece est candidus lapis
quia nix sit glacie durata per annos
Unde et greci ei non dederunt. Et non
quod antiqui dicebant hoc cristallum. Unde
Persius cristallum suum. [illegible] potius
credo legitur ibi corrupta et debet esse
tate. mittit cristallum suum. Unde cristal-
linus a um. Cloces plurima. Cloceus
dimidius denarius. Hic crocus ci quidam
puer versus in florem. Unde hic crocus ci
dictus est flos. sed proprie pro flore hoc
crocum ci neutri generis. pro puero hic crocus
licet et pro flore inveniatur hic crocus
sed sit gratia pueri. Vel crocum dicitur a Cori-
co oppido Cilicie ubi melius et plus
abundat quam alibi. Unde croceus a um
et hec crocea e id est cuna infantium. Unde
Iuvenalis. Cum recubat in crocea a-
plexatus sua [illegible]. et hic crocodillus
li quidam est quadrupes quia croceum
habet colorem et est plerumque longitudine
viginti cubitorum dentium et unguium
immanitate armatus. et tante duritie
quod quibus fortium ictus lapidum tergo

crusstus no secatur in aquis noete dig
hyeme requiescit solus quia dialebus
superiore maxilla moue dr̄ ·et p̄ q̄ōz
hc̄ crocodilli le pallium ut aliud ungu
metu croco suptmetu ·et crocodilis
a vm q̄d crocodilus innect̄ ·i· placidy
Croma grece l'd̄ color Vnde acromatici
qui colore no q̄f̄mdit̄ nec colore im
tat Cronon grece l'd̄ tpus Vnde cro
nicus a vm kimpoalis vecenus ·et
h̄ Cronica orum ·i· tpalis tpim series
ut ordo ut ubi descripta tpa q̄tinet̄
et facta diuersoru tpm Et a cro
non q̄d ē tpus h̄ cronica ·me ·i·
plexus corpis morbus q̄ multo tpe
morat̄ ut podagra tisis Et p̄ q̄ōz
h' cronografus qui describit tpa
Vnde h̄ cronografia ·i· breuis scripta
ut tpm descriptio Et a cronon
q̄d ē tpus sine dr̄ acronicus a vm
q̄i sine tpe Vnde in astrologia
Acronicus dr̄ ortus ille q̄n all aqua
stella p̄ diametru celi soli opposita
oritur sole accidente ·et talis ortus
acronicus respectu solis q̄i sine tpe
solis ·i· no in die Crominon ·i·
capa camina Crema follicul[us]

Cruciare Cordei
Crucio as
torquere
tormentare ·Vnde cruciator
oris ·et cruciatus a vm
q̄d cruciat ut q̄d dignum
ē cruciari ·et h' et h̄ cruciabilis
et hc̄ le q̄d ē dignum cruciari uel
aptu ·et hc̄ cruciame mis ·Vnde hc̄
cruciamentu ti ·et hc̄ crucium cy id
q̄d cruciame ·i· tormentu q̄lz ·Vn
Avellinus vinum insuaue crucium
dixit Et a crucio et bolus q̄ ē
morsellus scilicet ubi cruciat̄ et dimi
nuitur Cruciabolum celi dr̄ mortalium
vi ·et h̄ crux cis ·Vnde h̄ crucicula le
ut qui fert crucem ad q̄ ē crucem dig
ut ad signum religiōis et p̄fessionis
sue ·et cruciarius a vm ·Vnde di
Venimus in lco ad rusticum
inquit cruciarius penas Et a
fert crucem Crucifer a vm q̄
laetum ·Vn valia Crucifigo gis xi xum
no as ·decrucio as ·i· valde uel
a cruciamine remouere ·excrucio as
Crucio a ē e ·o ·s· c Et Crucema
ut cruma scilicet scorteus marsubiu
Crustuens pitus Crustumia re
gio Hoc crustu ut crustulu pro
fragmento panis et p̄ quolz edulio
h̄ crusta ut crustula lamina q̄lz
uel fragmentu auri ut argenti ·ut

alterius metalli uel ligni ut lapidis ·Vnde
marmorati lapides crustas dicunt̄ Et
crusta ut crustula superficies panis ut
potest et alterius rei ·Vnde h̄ crustana
e ·i· buxea a vasis crustatis sic dicta
et crusto as ·i· crusta facere ut adde
ut appone crustas aliquid linire Et q̄t
crusto as ·decrusto as ·i· valde crustare
ut crustas auferre q̄d discrustare dr̄ ·et
crusto as in eodem sensu ·incrusto as
·i· crustis linire crustas apponere ·Vn Stre
cius Emerita cupimus vas incrustare
phibet quis ·recrusto as ·i· crustas re
ponere ut auferre Subcrusto as latenter
crustas auferre ut subtus ut post incrustare
Et ē actiuum crusto ·c ·o ·s ·c Et a crusto
crustosus a vm ·i· plenus crusta et q̄pa
Vn h̄ crustositas atis Et a crusta h̄c
crustumium rodda genus pira q̄ duraz
hēt corticem crustam ·uel crustumia regio
est et in eadem scribe p̄t declinari ·melle
Vn Virgilius Crustuminis siriis q̄ piris
grauibus q̄ volemis

Dabir ut dauir ora
culum dei ·In lco
regum et interpretatur
loquela ·Dabroa
mim ·i· liber qui dr̄
sermo dierum ·i· pali
pomenon ·Dacy
daci quidam populus
et dacus q̄d dagus
q̄ de gotorum genere
dicunt̄ esse creati daci ·et declinat̄ h'
dacus ci et ipsius ut hic illius hec ·et hec
dacia cie et femina ·et dacus a vm ·Vn
h̄ dacia e terra illorum ·et hic dacus a b
gentile ·et h' dacus ci ·et h̄ dacia cie ut
supius dictum ·ut q̄d melius ē dicas q̄
huius gentilia no a et patria et que desi
gnant p̄fessionem ut gramaticus dyalecticus ·et
q̄ alia ut nobilis sine sint mobilia per
tria genera termius uocibus ut dacus ca cum
siue in duabus ut parisiensis se ·i· hec
inueniat̄ posita substantive et in masc
et femino gne et in neutro tn̄ ē
similis sua declinatione mobile sic dicimus de ortus
adiectius in neutro gne substantive positis
ut album et Certe pater dz declinare
hc̄ no sic positum mobilit̄ ·i· albus a v
·et qui tue declinat hc̄ albu bi cuius
vetus ē cruendus ut no uideas indecat
Dactilon grece l digitus dr̄ ·Vnde h' dactilus
le fructus palmarum q̄ digitorum similis
uidet̄ Et h' dactilus le quidam
pes qui admodum digiti a longiori nodo
inchoans in duas desinit breues Vn
dactilicus a vm ·ut dactilicum metrum
q̄d constat ex dactilis ut in quo dactilus
magis ducit̄ Dactilus et innect̄ pro
digito et p̄ anulo apud nos Daphnon
·i· oleum laureum ·Dafnes arbor g

Dal[illegible] depictat [illegible] et h
[illegible] tunica [illegible] vel
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Unde dalm[illegible]
et h dalmatica [illegible]
[illegible] in dalmacia [illegible]
Dampnum subito et nobis nescientibus
[illegible] fecerit et ultro [illegible]
[illegible] detrimentum vel leve dampnum
est et dampnum a dum inde res. Vn
damula le. di. et dampnosus a um quod est
plenum et quasi [illegible]. Vn dampnose
sius sime adverbium. Et h dampnositas tis
Inf et dampnum dampno as avi et est
Idempno as indempno as i. non dampne
indempne facere ut [illegible]. Vn h et
h indempnis ne i. sine dampno ut [illegible]
[illegible] non dampnatus. Vn indempniter
adverbium. Et h indempnitas atis. Dampno
et [illegible] ab eo activa sunt et carent p
et construuntur cum acto sine te in qua
[illegible] eorum actus. Et cum gto et ablo
inveniuntur designante re respectu cuius
[illegible] actus eorum fit et omnia verba que
pertinent ad dampnationem ut accusationem ut
adreptionem ut ad vituperationem ut ad
monitionem. Ut dampno te furti vel
furto. accuso te furti vel furto.
vitupero te furti vel furto. moneo
te furti vel furto. Hec dama e
quedam quadrupes ut dicitur capra
et videtur compositum a de et manus inde
Dama quasi de manu quia de manu fugiat.
Vn h damula le. di. Et damo as avi
i. damas capere. Hec damascus
est non civitas a damasco conditore.
Vn damascenus a um. Et h damasce
na ne quoddam genus prunorum
que ibi in multum abundat et meliora
alibi. Vel que ibi multum abundat po
sunt aducta. Vn hec damascenum ni
fructus. Et damascenus a um. Da
mnum [illegible] quod in apto sit et
quod [illegible] facit. Dampnum
[illegible]. Panatacton gramen est
planta [illegible] quod et [illegible]
[illegible] a [illegible]
magis augetur quod [illegible]. Danai
dicuntur greci a danao rege. Dan interpretatur
iudicium. Rachel enim cum peperisset eum
dixit [illegible] indicavit me
dominus et exaudivit et dedit michi filium
et ibi [illegible] vel quia indi
casset dominus [illegible] ancille
imponerent. Daniel interpretatur iudicium dei a
dan quod est iudicium et el quod est deus
ut est in philosophorum iudicio [illegible]
examinacionem exhibuit dum [illegible] eorum
falsitate zuzannam ab interitu liberavit.
[illegible] dei [illegible] et sompnia sagaci
mente discernens apparuit. Et desiderio
rum [illegible] dictus est quod pane desiderii

[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sunt terra
[illegible] hinc et inde [illegible]
[illegible] auctor Troie [illegible]
[illegible] dicta est Dardania. Et
Troiani dardani. Et dardanide a
cuius [illegible] sunt subiecta de [illegible]
dardanus [illegible] i. femina troiana
David interpretatur manu fortis. virtus et
fortissimus in prelio fuit ipse et
desiderabilis in stirpe [illegible] de qua
dicit [illegible] veniet desideratus cunctis
gentibus. Et est inde le. et de le [illegible]
David [illegible]. Vn
davidicus a um. Davus dicitur a greco
daos mutata o in u et interposita
u componitur et davus quod [illegible]
fuit [illegible] et fraudulentus et
interpretatur Davus est [illegible] quod facie
bat [illegible] ut davus ma
[illegible] agebat pamfilus
ut davus vana [illegible]
[illegible] et fraudulentus [illegible]
et callidus. Daucus [illegible] est
Debora interpretatur apis ut loquax [illegible]
enim quod fuit ad bellum [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] et inde loquax

Deca i. decem
Et deca dicunt
greci nos dicimus decem
decas corpore grecus [illegible]
et [illegible] a deca
h decas adis i. decem

Unde quidam per decades centum per
centum mille reducat [illegible]
[illegible] quod est quatuor et h tessarede
cas dis i. quatuordecim sicut habetur
in expositione super matheum quod evan
gelista dinumeravit generationes Iesu Christi in tres
tessaredecadas Sunt enim xl due. Et
deca [illegible] logos quod est et h decalo
gus i. decem precepta [illegible] ut ipa
decem precepta legis ut liber quo con
tinentur. Et cum corda est decacordus
a um i. decem cordarum. Vn ps
In psalterio decacordo psallam tibi
Inde h decacordum dicitur psalterium
cum decem cordis quo ebrei [illegible]
[illegible] decalogi. Et cum polis est
civitas. Et h decapolis civitas que
habet decem civitates sub se. Unde decapo
litanus [illegible]
deca ut decas [illegible]
unitas et h endecas i. undecim
Inde [illegible] endecasillabus a um

[illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible] greca [illegible] dicit [illegible]
[illegible] et ligat et iungat [illegible]
[illegible] desinens [illegible] et [illegible] apud
[illegible] et est dece [illegible]
[illegible] decies adv | et denus a [illegible]
tum vz quatuor sunt primum | [illegible]
post distributive p pacis modo [illegible]
mediat deni [illegible] dece | et dece et [illegible]
in pl tm vz quatuor sunt primum | Et
ut generale faciamus doctrina quod diximus
supius de bini et modo de deni |
generaliter [illegible] est de omnibus numeralibus nominibus
distributivis | vt bini terni quaterni [illegible] Et
a deni denarius a v | et hic denarius p
[illegible] mo et p quodam genere numi est p
dece nummos olim computabat et pesat
[illegible] | Et quo cupidenarius [illegible] mercator
cupidus denariorum | Et a dece decimus
a vm | et hec decima e | vn hec deci-
mula le [illegible] | Et decimo as [illegible] decimaz
pte dare ut aufere | Et antiquitus dicebat
decimus p decimus | vn Plautus
in amphitrione | Et decimo post mense
nascetur puer | vn hec decuma [illegible]
ma | et decimare [illegible] decimare | [illegible]
[illegible] edecimo as [illegible] excerpere vn
Macrobius de Sat | inveni [illegible]
veterum virorum et edecimatos et [illegible]
libros | Et a dece hic decumanus [illegible]
maximus limes in agro quod ab oriente in
occidente p transversum dirigitur qui p formaz
decem efficit decumanus est appellatus
Ager enim bis divisus formaz unius denarii
efficit | Ita cardo dicitur alius limes in
agro qui a septentrione ducitur est et a
cardine quod in celum volvitur | Et a
dece hic decanus [illegible] qui dece monachis
[illegible] sive in ecclesia sive [illegible] | vn hec de-
cania [illegible] decem [illegible] ut dig-
[illegible] | Et hic decanissa [illegible]
decanus est subdecanus qui est sub se
et designat [illegible] in ecclesia | hon hec subde-
cania e cuius dignitas | Et a dece
hic digitus quod dece sunt quibus in utroque
[illegible] ut pede | et dicit digitus quod de-
[illegible] Primus dicitur pollex
et grossitudine [illegible] virtute et potestate
[illegible] salutatorius
salutare ut [illegible] demonstrare [illegible]
medius ut impudicus quod [illegible] co
insultando exprimitur [illegible] et verpus dicitur
[illegible] podice | [illegible] deus
[illegible] et [illegible] superbus
[illegible] | Ita singulis [illegible]
p [illegible] que cum medio digito [illegible]
[illegible] eo digito podice | et in-
[illegible] est verpus quasi vertens podice

[illegible]
[illegible]
[illegible] | hec [illegible] unde est
[illegible] | hic [illegible] de medietate fe-
rire [illegible] et medius digitus [illegible]
[illegible] est unde | p hec [illegible]
[illegible] | hic est [illegible]
[illegible] quesitum [illegible]
[illegible] deducere verpos [illegible]
[illegible] | Sequitur dicitur anularis quod in eo [illegible]
anulus [illegible] et medicinalis dicitur [illegible]
collirica a medicis colligunt | Etiam
auricularis | Et a digitus hic digitulus et di-
gitellus dicta | et hoc digitabulum [illegible]
digitus ut illud quo digitus intromittitur
quod et digitale dicitur | Et digito as [illegible] digitum
facere ut digito demonstrare | et p compositum indigi-
to as [illegible] digitos inducere ut demonstrare vel
[illegible] nominare | vn Macrobius de Satur-
[illegible] hac fama [illegible] dea [illegible] in libris po-
[illegible] indigitatur | et inde [illegible] | et hic et
hic indiges indigetis | Indigetes apud anti-
quos dei quos nominare non audebat sed [illegible]
[illegible] omnes [illegible] precepto super dece | Et a dece hic de- c 3b
decuries ut decurio dicitur | [illegible] de his [illegible]
supius processit sermo | Et a dece decorus 5 16a
a vm [illegible] pulcher egregie forme [illegible]
et decens | vel dicitur ab aliis [illegible]
Et dece [illegible] cum pede [illegible] hec decempeda de
[illegible] partica dece pedum | vn Oracius in [illegible]
[illegible] decempedis metata particis | Et dece
[illegible] cum vno et [illegible] undecim | unde undecimus
a vm | et undenarius a vm | et hic undenarius
[illegible] p illo [illegible] | et undecimus a vm | et vn-
decies adv | Et [illegible] cum duo et fit duodecim
unde duodenus a vm | et duodecies adv
| et cum tres et fit tredecim | vn tredecimus a
vm | et tredenarius a v | et tredenus a v | et
tredecies adv | et cum quatuor et fit quatuor-
decim | et quatuordenus a vm | et quatuordenarius
a v | et quatuordenus a v | et quatuordecimus
[illegible] quatuordecies adv | Et cum quinque et
fit quindecim | vn quindenus a v | et quindenarius
ut [illegible] et [illegible] sedecim ut sedecim
a vm | et sedenarius a vm | et cum septem et | vn sedenus
fit decemseptem dictio est [illegible] vn denus septenus
a vm | et hic denarius septenarius [illegible]
[illegible] | et decimus septimus a vm et
decies septies adv [illegible] cum octo ut nove
et fit decemocto decemnove | a quibus descendit
[illegible] ad similitudinem illorum [illegible]
[illegible]
[illegible] ad ornamen-
tum [illegible] | Et te decet ymnus deus
in syon | psalmista deus iste | Et
ut [illegible]
[illegible] vi [illegible] designare ornamentum
[illegible] illud cuius est ornamentum
decet iste [illegible] aliter fiat non est latine [illegible]
[illegible] dicit iste deus [illegible] | ut iste decet [illegible]
[illegible] | et sic [illegible]
decet deum [illegible] dicit tale [illegible] deus

[illegible] decet decus [illegible] detur [illegible]
a decor hic et hec decens [illegible]
et decor est [illegible] decens [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] egregie [illegible]
[illegible] dici [illegible]
[illegible] et [illegible] cor [illegible] Unde decens
[illegible] fine adv. et hec decentia [illegible]
[illegible] ingeniosus [illegible]
[illegible] et hec decentia [illegible]
decens quod indecens et compa. et in indecen-
ter fine adv. et hec indecentia Item a
decet decet imple quod magis est in
usu [illegible] plu. et dicit cum [illegible] de
se diffinitur [illegible] infra [illegible] ple-
tiendi [illegible] Item a decet hoc decus
oris i. honor et corripitur co in genitivo Unde decu-
s as i. venustare adornare Unde mar-
tianus de capitulus [illegible] suis [illegible]
tutum decusat Unde decusatus a um
et decusatim adv. i. ornate et venuste
Unde marcianus hinc [illegible] decusatim
[illegible] vel [illegible] decussis quasi a de et aes
as sequentibus [illegible] ut [illegible] dicitur sicut
supra dixi Item a decus decorus a um
media correpta i. honorus Unde Statius The-
baidos [illegible] decora alta [illegible] decora
[illegible] inequales et decoro as media correpta
honorare Unde Oratius in epistolis Scilicet
uxorem cum dote fidem et amicos Et genus
et formam regina pecunia donat Ac
bene nummatum decorat suadela venusque
Item a decus hic decor oris producta o in genitivo i.
venustas pulcritudo [illegible] in 2m [illegible]
[illegible] honorus a um [illegible] positum et [illegible]
[illegible] et o correpta in genitivo et 2m hoc quod
in [illegible] de et [illegible] et hec indecor oris et hic et
hec dedecor oris correpta o in genitivo in [illegible]
i. inhonorus dedecorus et [illegible] ab [illegible]
[illegible] decorus a um i. honorus media correpta
2m quod ponitur in principio [illegible] Statius Item
a decor decorus a um i. pulcer et venustus
[illegible] formosus Unde et [illegible] illud [illegible]
a [illegible] decere et producta o in genitivo Unde [illegible]
[illegible] decora mo. [illegible] de [illegible] regis Item
a decor decoro as media producta i. venustare
[illegible] apte [illegible] quod decor [illegible] a de-
coro [illegible] decoro [illegible] condecoro as
Item a decus hic et hec decibilis et hoc quia decus
[illegible] ut [illegible] dicere ut quod decus [illegible] decus
et dedecus i. dehonestas et in hoc dedecus oris
et [illegible] a de et decus Unde dedecorosus a
um et compa. et dedecoro as i. inhonorare
[illegible] Decem [illegible] est nomen et [illegible]
prima [illegible] decemo [illegible] media
[illegible] est [illegible] Decima
[illegible] grece [illegible] Decreta precepta statuta
[illegible] i. bellicare Dedalon [illegible]
[illegible] Et in fuit quidam dictus Dedalus
qui fuit valde ingeniosus Unde et quilibet
ingeniosus artifex potest dici dedalus Unde
dedaleus a um i. ingeniosus Delos
[illegible] manifestatio inde quedam insula dicta
est delos [illegible] o [illegible] delos [illegible] apolli-
nis [illegible] que alibi [illegible] obscura ibi [illegible]

[illegible] [illegible] quibus fuit [illegible]
[illegible] et
[illegible] manifestata [illegible] et inde dicta
[illegible] et [illegible] et hec fuit
[illegible] fabula [illegible] Siquidem
[illegible] latona cum Jupiter vellet
[illegible] sororem eius [illegible]
deorum mutata est in coturnicem quia
cum Jupiter mutatus in accipitrem ut in
aquila [illegible] quosdam insequeretur afflavit
eam et [illegible] est in lapidem qui diu sub
aquis et fluctibus latuit sed postea
intercedente latona supplici aquis
cepit et crevit in insula que ortigia
dicta est Ortix enim grece coturnix
latine et cadem dicta est delos quia diu
sub aquis latuit et postea apparuit
Et inde delius a um et hic delius i. apol-
lo et hec delia i. diana ut quia ibi co-
luntur vel quia ibi nati sunt Delfos
alia insula in qua colitur apollo Unde
delfius a um et delficus a um et
hic delficus ci i. apollo quia ibi colitur
Et nota quod hic delfi orum invenitur tam
pro illius insule quam pro ipsa insula
Hic delphin nis et hic delfinus ni
[illegible] et dicuntur delfines quidam pisces
marini quia voces hominum sequuntur
ut quod gregatim simfoniam faciunt
a sono quod est [illegible] hi [illegible] zizanio-
nes dicuntur

Emo
demsi dempsi demptum
i. auferre Unde dens tis
quod demat et auferat omnia
dentes ut dicunt quidam de
dentes quod pulcri decet sit
turpes dedecent ut dentes quasi dividen-
tes scilicet cibos ut greci dicunt odontes
et inde nos dicimus dentes quorum primi
incisivi ut persecti dicuntur quod omne
quod accipiunt ipsi prius incidunt sequentes
canini dicuntur quorum duo in dextra
et duo in sinistra maxilla sunt et dicti
quod ad similitudinem caninorum existunt et
sicut canis ipsis ossa frangit sic et
homo et quod non possunt priores precide-
re tradunt ut confringant hi pro longi-
tudine et rotunditate colomelli vo-
cantur ultimi dicuntur molares quod co-
rupta et confusa a prioribus et confracta
a sequentibus suscipiunt ut molant et
massent Et sunt plures dentes in viris
quam in feminis Et a dens denticulus
li. di. et dentosus a um i. dentibus plenus
et dentatus qui habet magnos dentes
Unde edentatus et edentulus est dentes

que dentibus [illegible] et dentale [illegible]
[illegible] dentalis [illegible]
titudine et [illegible]
et hoc dentale lis in quo inducitur
quasi dens [illegible] dentalia [illegible]
Unde medici dentes tollunt [illegible]
Hec bidens tis quoddam instrumentum [illegible]
habens duos dentes. Virgilius bipennis [illegible]
Hec bidens tis .i. ovis a duobus denti-
bus eminentibus et cum quibus fertur major[illegible]
in fine. Vel dicuntur oves bidentes quasi
biennes .i. duorum annorum quia talis etatis
eligebantur ad sacrificium. Item hoc bi-
dental lis locus in quo fulmine cadit
sic dictus a bidentibus ibi sacrificatis
vel quasi aliquid fulmine percussum. Per-
sius Triste iaces lucis evitandumque
bidental. Componitur quoque hic tridens
tis quod alio nomine dicitur fuscina et tricaga (?)
et hic tridens tis .i. vas piscinarum (?) .i.
tres dentes habens. Persius Talis
quoque tridente excutit e manibus. Sed de
hoc in sequentibus amplius dicetur. Item
a dia quod est duo et demo componitur hoc
diadema atis regia corona quasi duo
demat .i. principium et finem. et dicitur
a serto et corona quod sertum est quod
fit de floribus insertis. Corona dicitur
quibuscumque capitis de quocumque.
Diadema tamen de auro et lapidibus pre-
ciosis. Vel quasi diadema dicitur a dia et emas
quod est ornans quasi utramque partem ca-
pitis ornat. et ab emas quod est
ornans. Vel diadema quasi redimio
is ivi ire ... circumcingere .i. ornare
et coronare undique. Unde redimiculum
.i. corona vel monile. vel vitta qua mi-
tra in capite feminarum alligatur.
vel redimiculum est submentorium vel
brachiale quod per cervice descendens et
sinum ambit. et hinc inde subrigit et
constringens laterum vestes ad corpus coaptat
et cingendo coronat. hoc vulgus bra-
chile dicunt quasi brachile. et ... quasi
non brachiolum sed verum sit cingulum
Vel diadema dicitur a dia quod est de et
desmos quod est cingere vel ligare quasi
hoc ornamentum circumactis extremita-
tibus retro astringitur et post ligatur
et est regum et matronarum ornamentum
Demo activum est et producit primam. scilicet
.i. de. Demon interpretatur peritus et
sciens. Unde demonium illud idem. sed
sed a demonium demoniacus a um
Demo quasi cum cacos quod est malum et
calos quod est bonum componitur cacodemon

et calodemon. et sunt cacodemones
[illegible] angeli quasi mali vel mala scientes
Calodemones boni angeli quasi boni vel
bonum scientes. Demetrium a um .i. exce[illegible]
[illegible] ...so et aum (?)
.i. spissatus um
denseo es ui .i. spissum
densare et aliquid densum facere
Sed densere est per se densum
et coactum esse vel fieri. Item
tamen quidam dense positum invenitur pro
densare. Et a denso densus a um
.i. spissus que tamen sit dicta inter crebrum et
spissum et densum superius dictum est et spis-
sior ssimus. Unde densus simus sime
adverbium. et hec densitas tatis. Item a de-
seo desectus a um .i. densus per se (?)
quibus invenitur per desato. Sed densatum
ab aliquo Macrobius de Saturnalibus. Et
inter corpus est natalis hominis densetum (?)
Densus quasi condensus. Denseo es
a quod densus est ... et caret supino
Decor septimus dimus remissiones depo-
tes dominatores grece. Deuteron grece
dicitur secundum nomen lex. unde quidam liber
dictus est deuteronomium .i. secunda lex quia
replicat ea que dicta sunt ita tamen quasi
nova videtur. Unde hec deuterosis .i. no-
vitas. Item quasi deuteron cum gamos quod
est nuptie vel uxor componitur hec deuteroga-
mia .i. secunda gamia .i. secunde nuptie vel
dicitur digamia et bigamia et sic ...
Deus dicitur a greco theos quod est
metuo et in mutata o in v et d (?) pro-
posita pro th dicitur deus quia sit timor
omnibus rebus colentibus eum. et quidam
greci dicunt theos ubi nos dicimus deus
secundum naturam non solus est ... vere potenti
quasi ex illo loco ubi habetur ayos otheos
nos et statim supponitur interpretatio per latinum
sanctus deus. natura o quod pronuntiatur ad
theos accentu est. ut dicitur a do das quia
dat commoda hominibus. ut dicitur a deligo
quia omnia deligit et nil odit eorum que
fecit. vel a desinon ... per grecum quasi nil
ei desit. Est deus nomen ... non
... Et deinde deicus ca cum. et
hec deitas tatis. et
hec dea dee. et deicordius a um .i. deicus
et divus a um .i. de superis deus
est sed divus quasi fit
mortalis fit immortalis. Unde divinus
a um. Unde divinus adverbium vel
divinus a celestibus. Unde Isabel misse (?)
est ad beatam virginem divinitus .i. a deo

Et hic et hec dualis et hoc le ... unde dualis de principe ... imperator qui quasi deus habebatur ... per oppositionem dualis filius ... que pagana sepius dicat ... a d. ... dominus a dominus quod est ... et pertinens ad deos et dominum celestes deificati dicuntur et dominum qui ... dicit de deo qui magis ... dicunt theologi Et dominum qui divinat quasi deo plenum divinitate enim se esse plenos assimulat et astutia quadam fraudulenta hominibus futura ... dicat Et sunt duo genera divinacionis et furor Et a divinus hec divinitas atis Et divino as vim ... Et nota quod enim omnibus suis ... Et nota quod divum ut dicitur generis ponitur ... divo i. sub celo vel est tactu sub solo aere modo et cum ... de sub divo

Item a deus hic dualis hoc ... sed pocius dicatur a dic ... sicut postea dicetur Item a deus dius dia dium i. divinus et sanctus Unde persius Et se mihi pocula querunt ... tur quid dia poemata pangat Deus quod cum semis a vim et semideus quasi semi et perfectus et non plenus deus Et cum colens et hic et hec deicola Et cum cedo et hic et hec deicida deicide qui deum occidit Et deifico as Unde deificus a vim Et nota quod deus facit tamen vocativum in e scilicet dee et numquam in us scilicet deus Est enim deus tamen nominativi casus sed ponitur quandoque pro vocativo ut ibi Agnus dei qui tollis peccata rosi ponitur agnus pro vocativo sed numquam est vocativus Item nota quod in nominativo dativo et ablativo pluralibus istius nominis e et i conglutinantur in unam i longam Unde debet scribi et pronunciari tamen per unum i et scribunt ibi duo i duabus de causis scilicet vel causa dee Si enim scriberentur di et dis per unum i viderentur esse due ... et ... et nomen ut ergo ex ipsa scriptura perpendatur quod non sunt ... institutum est ut duo i scribantur sed tantum

pronunciatio ... de consue-tudine antiquorum ... solebant enim antiqui geminare ... ... ad scripturam ... ... pronunciaret nec fiebat ... scripture ... ideo ... scriptura ... est produ-ctio demonstratur In hoc ergo se-quendo veteres servamus antiquam consuetudinem quod scribimus in dii et diis duas vocales et pronunciamus unam tamen Et similiter in nominativo et dativo et ablativo pluralibus istius pronominis is ea id fit sinerisis et conglutinatio e et in i et tamen scribuntur ibi duo i licet tamen unum pronuncietur Et fit talis scriptura predictis duabus de causis scilicet vel ex consuetudine antiquorum predicta vel causa differentie ad is et i ... Item dis ... dicatur i. dei inferni aquilos enim antiquum nigros dicebant

ya
apud grecos plures habet significationes secundum quod scribitur per y grecum nomine est ... signi-ficationis eius est hoc nomen duo Et hinc scribitur per i iota pro esse causalis ... Unde sepe ponitur ubi nos ponimus causa et pro esse ... eiusdem significationis eius et de apud latinos Et dya ... quod est de quod dyatesseron i. de quatuor Dyapen-te de quinque Dyapason de octo

Item a dia quod est duo hec dyas dyadis i. binarius Et a dya et logos quod est sermo et lexis quod est ratio dicitur hec dyalectica ce quasi dualis sermo quia in dyalectica disputatio tota versatur et fiunt inter duos oppo-nentem et respondentem ... enim ... est necessarius tercius iudex vel in causis agendis Vel dicitur dyalectica a dya quod est de et lectos quod est dictio quia in ea disputatur de dictis et secundum hoc debet scribi per i nam per y Vel dicitur dyalectica a greco nomine dyalegisten quod est disputare Unde dyalectica quasi ars disputatoria Unde dyalecti-cus a vim Item a dya et logos

hic dialogus .i. dualis sermo seu con-
versatio inter duos . unde dialogizare
a verbo . Item a dia et plico diplico
.i. duplicare unde hoc diploma .i. dupl[ex]
locucio . et diplomare a verbo .i. duplica-
re . et hic diplomatarius .rii .i. du-
plicator . et hic diplois idis quedam du-
plex vestis que fit duplex amictus
que vestis militaris . et hec dipla .i. pa-
rata in testamentis signandis
Componitur etiam dia cum fone quod est sonus
et dicitur diafonia dyssonancia vocum . Et
cum pondo et hoc dipondium genus
ponderis constans ex duobus pondibus
ut dicunt et duabus assibus . et cum
metros quod est mensura . et hoc dya-
metrum . et hec dyametrus et hic
dyameter .i. recta linea per centrum
in duas equales partes circulum divi-
dens Et cum stasis quod est status
et dicitur diastasis .i. dissensio amorum
quod quidam seductionem vocat Et cum heresis
que est divisio dicitur hec dieresis .i.
duorum vel in duo divisio Et cum pto-
tos quod est casus et diaptotus vel
diptotus a verbo .i. nomen quod in uno
genere et in uno numero habet tantum duas diver-
sas terminaciones in diversis casibus Item
dya componitur cum logos et dicitur hec dissologia
.i. dissolucio sermonum Item componitur cum lisis
quod est solucio et dicitur dialitos quod est dissolucio
.i. plurium oracionum sine coniunctione facta
.i. quando una oracio per subtractionem coniunctio-
nis dividitur in plures quam in duas Et
dividatur tamen in duas dicitur figura
illa .i. asindeton Item componitur cum psalmus
et dyapsalma .i. divisio psalmi Et
volunt quidam esse ebreum . et sit quasi
illa quibus imponitur semper psalmi esse
consuevit Alii volunt esse grecum
et sit intervallum psallendi ut psal-
ma sit quod psallitur dyapsalma vero
intersticium in psallendo silencium
ut sicut sympsalma dicitur vocis copulatio
in cantando ita diapsalma disiunctio
eius ubi quedam requies distincte
continuacionis ostenditur scilicet pausacio
Unde Cassiodorus Est diapsalma
sermonum rupta continuacio docens
fieri mutacionem Ieronimus tamen
confirmat diapsalma esse continuacionem

Species scilicet Componitur etiam dis cum
multis aliis partibus de quibus se-
quentibus congruencius tractabitur Item
quandoque componitur cum stichos quod est versus
et hoc distichum vel distichon et hoc
distichum ponitur .i. carmen vel opus duo-
rum versuum Unde Teodolus Binos in di-
sticis carmen complecteris enim Item
distichon dicitur quoddam genus dicendi
cum auctor totum loquitur per se
sine persona introducta . Hoc di-
stema atis est vocis spacium a duobus
vel pluribus sonis aptatum Et dicitur
composita a dis et sto stas Item a dia dicitur
duo due duo . duorum duarum duorum
et dum duobus duabus duobus . duos
duas duo . vocativo o duo due duo duobus
duabus duobus . Inde hec delensis .i.
caritativa sentencia que fit inter duos
. ut dicatur a dulia quod est servitus
et hic et hec dualis et hoc le . et hinc
dualitas .i. duplicitas . altriplicitas
Et per composicionem hic ducensis sius pri-
.i. duorum census . Et hec duodenis bis
.i. ovis vel agnus duos tamen habens dentes
et duplico as a duo et plico as . ver-
balia et duplus a verbo . et hic et hec
et hoc duplex cis . Unde dupliciter
adverbium . et hec duplicitas . et hic dupla-
rius rii ille qui duabus fungitur par-
tibus .i. fraudulentus Item a duplo
duplo as .i. facere duplum Item a duo
ducenarius princeps duorum . et per com-
posicionem ducenti te ta . et hoc duellum
li singulare bellum inter duos Sed
de his iam processit sermo Sed quia
de vocabulis numeralibus sepe occurrit
sermo ut dilucidior noster procedat
tractatus de eorum composicione et declina-
cione aliquid dicamus Vocabulorum
significancium numeros quedam dicuntur
cardinalia quedam ponderalia . quedam
dispertitiva . quedam ordinalia . quedam
multiplicativa Numeri ergo his voca-
bulis significati ex vario modo pro-
trahunt diversitate earundem nominum ut
dicatur numeri cardinales . multiplica-
tivi . ponderales dispertitivi ordina-
les De his ergo dictionibus per or-
dinem perstringemus causas nominum
assignando ubi significacio non variabi-
tur postea ipsas distinguemus vocabulorum
dictionem per ordinem Tercio composi-
cionem Quarto declinacionem assignemus

[illegible]
initia [illegible]
[illegible] cardinalia [illegible]
[illegible] ... dicuntur [illegible]
significanti precentis domus qua
sicut [illegible] voluitur [illegible]
et semper innititur cardini [illegible]
[illegible] volvuntur et replicantur cetera
istos sic significatos et dicuntur
cardinalia illa nomina que principa
liter [illegible] omnia alia numeralia ab istis
habent originem et non econverso vel
dicuntur cardinalia quia principa
liter significat numerum quod non contingit
in aliis et secundum hoc numerum dicuntur
cardinales a modo significandi scilicet
quia significatur cardinalibus nominibus
Cum ergo sint duo genera cardinalium
primo agamus de simplicibus que
connumerantur sic unus duo
tres quatuor quinque sex septem
octo novem decem undecim duode
cim tredecim quatuordecim quinde
cim sedecim · et inter sedecim per
x · decemseptem non debet interponi
et nisi sunt due partes decemocto
decemnovem viginti viginti unus
viginti duo et sic usque ad triginta
Triginta unus · et triginta duo
triginta tres et sic usque ad quadra
ginta · quadraginta unus quadra
ginta duo et sic usque ad quinqua
ginta Quinquaginta unus sunt
sexaginta septuaginta octoginta
nonaginta Centum centum unus
centum duo et sic usque ad ducenta
postea trecenti quadringenti Unde
etiam antecedit n in istis unus dz
e mutari in g Quingenti sexcenti
vel sexcenti septingenti octingenti
nongenti vel noningenti Mille mille
unus · mille duo et sic usque ad duo milia
unde puerunt et mille centum qua
draginta unus sunt una pars
de eorum compositione ab uno usque ad
decem sunt simplicia A decem usque
ad centum sunt composita ut
undecim ab unus et decem et sic
usque ad viginti quod componitur
a bis et centos quod est decem in
viginti quasi bis decem. mutata
b in v quod sepe contingit et con
verso ut apud apuleos apuleos

Viginti unum est a viginti et unus et sic usque
ad triginta [illegible] et tres quod est [illegible]
[illegible] et quadraginta et [illegible]
et ad [illegible] [illegible]
[illegible] usque ad centum et centum est simplex
et a centum usque ad mille sunt composita ut
centum unus est a centum et unus · ducenti a
duo et centum et sic usque ad mille Item a
mille usque in infinitum sunt composita omnia
sequitur de eorum declinatione · ab uno usque
ad quatuor sunt declinabilia · a quatuor usque ad
decem sunt indeclinabilia et omnis generis et tantum pluralia
A decem usque ad centum si componatur ex duobus
[illegible] ut quadraginta · vel ex duobus
integris quorum utrumque sit indeclinabile ut
decemseptem sunt indeclinabilia Si vero componatur
ex duobus integris quorum alterum sit declinabile
et alterum declinabile ex parte declinabilis componat · et
ex parte indeclinabilis manet indeclinabile ut viginti
unus quod variatur tantum in parte unus · dicitur
enim quod sit declinabilis numeri et est sic variando
pluraliter nominativo viginti unus a unum · genitivo horum
et harum et horum viginti unorum · dativo his
viginti unis · accusativo viginti unos a unum
vocativo o viginti une a unum · ablativo ab his
viginti unis ac o · et dz sic poni in genitivo
viginti unus homines venerunt · viginti una milites
venerunt · viginti unum animalia venerunt · Sed sic vel
facere [illegible] inpones et et dicas viginti
et unus homo et vel venerunt Sic de viginti
duo duc duo · hi et he viginti duos et
hec viginti ita · et sic per ea si triginta unus
triginta duo et sic usque ad centum Sed dicas
aliquis hec non viginti unus destruit in [illegible]
[illegible] et e aliquis numerus ergo sin autem non
sequitur [illegible] destruit in [illegible] non
tamen est plus numerus [illegible] viginti duo si est
[illegible] dz habere accentum in [illegible] · et dicas
quod [illegible] debet hoc ab illa [illegible] sicut
et multa alia Item a centum usque ad ducen
ta sunt indeclinabilia et omnis generis ut centum viginti
exceptis que componuntur ab unus vel
duo vel tres · ducenti vero et reliqua
usque ad mille componuntur in pluralis numeri mobilia
[illegible] ducenti te ta · trecenti te ta
Mille est indeclinabile et omnis generis et tantum pluralis
numeri et dicitur a milia una mille copulat
millenarium · milia vero plures millena
nos copulat idest tres · unde recipit adiuncta
h duo milia · tria milia et sic [illegible]
et tunc sic construitur duo milia hominum venerunt
et potest esse una dictio et tunc sic construitur duo
milia homines venerunt et licet sic · non est tamen
[illegible] tamen [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] ut duo milia homines
duo milia milites · duo milia animalia ·
et hec ideo quia ut ait Agellius antiquitus
mille erat singularis numeri et milia pluralis
[illegible] et sic construebat mille hominum
[illegible] millenarius hominum · Sed modo
mille [illegible] est omnis generis et pluralis numeri
unde milia [illegible] ab illo quod fuit
[illegible] ut [illegible] a se [illegible]
[illegible] mille Sequitur de
aliis cardinalibus que sunt non [illegible]

et sic ista vnitas binarius ternarius quaternarius quinarius senarius septenarius
octonarius nouenarius denarius vndenarius duodenarius tredenarius
quatuordenarius quindenarius sedenarius
vel sexdenarius septenarius denarius
octenarius denarius nouenarius
denarius vigenarius vel vicenarius
Vnitas non potest dici per se neque secundum
quod sed loco illius dicitur vicenarius vnarius
vicenarius binarius et sic usque ad
triginta trigenarius vel tricenarius
tricenarius vnarius etc. post ea quadragenarius quinquagenarius sexagenarius
septuagenarius octogenarius
nonagenarius centenarius ducentenarius
trecentenarius quadringentenarius
quingentenarius sescentenarius
septingentenarius octingentenarius
nongentarius vel nungentenarius
millenarius et cum quodlibet istorum intelligitur replicatos compositio istorum
factus est usque ad denarium omnia sunt
simplicia ex tamen omnia sunt composita ut quartus
post centenarius et millenarius que sunt
simplicia sumuntur de ceteris factus est
omnia enim sunt sicut et maius
post vnitatem quod est etc.

Sequitur de ponderalibus et sunt
illa ponderalia que sunt nuncupatiua ponderalia
principaliter quando sic stat relacionis secundum
numerum sed cum quadam mensuracione et
ponderositate et hinc ponderalia
dicuntur vnde numeri sic stantes dicuntur ponderalia
et sunt illa vocabula scilicet simplus
duplus triplus quadruplus quintuplus
sextuplus vel sescuplus septuplus octuplus
nonuplus decuplus vndecuplus
duodecuplus tredecuplus quatuordecuplus
quindecuplus sedecuplus vel sexdecuplus
decuplus septuplus decuplus octuplus
decuplus nonuplus vigecuplus vel vigecuplus
vicecuplus simplus duplus etc.
tricecuplus vel trigecuplus tricecuplus simplus duplus etc. quadragecuplus
quinquagecuplus sexagecuplus septuagecuplus octogecuplus nonagecuplus
centuplus ducentuplus trecentuplus
quadringentuplus quingentuplus sescentuplus vel sexcentuplus septingentuplus octingentuplus nungentuplus millecuplus
et integra replicacio a simplo centuplus
quodlibet istorum vnde inuenitur quod millecuplus centuplus quadragecuplus
quadruplus est vna pars composita aliter
non inuenitur sed sine copula vel aliqua
copula. Sequitur de compositione. Sunt
composita a plica et predictis ut simplus
a sine et plica duplus a duo et plica
triplus a tres et plica que tamen duo sunt
dicuntur a duplico as et triplico as
quadruplus a quatuor et plica et sic in
aliis excepto illud in quocumque compon[itur]
duo ut plica ponderalia

Que omnia sunt composita ut decuplus septuplus etc. De declinacione multa sunt
dubitacio omnia enim generantur ad modum
adiectiuorum per lectionem a vm ut simplex
a vm duplus a vm et declinatur simplex
a simplici sumptum dicitur illud [illegible]
partes omnes sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] ut quatuor [illegible] hec causa de-
[illegible] igitur est simplex [illegible]
quedam [illegible] igitur sunt simplex
est illud quod [illegible] partibus. Sequitur
de distributiuis. Distributiua vel
distributiua vocabula nominalia sunt dicuntur que
principaliter sunt distribucionis causa aliquam per
res distributa nomen et numerum sunt [illegible]
per ista vocabula licet [illegible] dicuntur distributiua
et sunt illa vocabula scilicet singuli
bini trini quaterni quini seni septeni
octeni noueni deni vndeni duodeni
ut tredeni quatuordeni quindeni sedeni
vel sexdeni decemseptem decemocteni
deninoueni vigeni vel viceni vigeni singuli viceni bini etc. post ea
trigeni vel triceni quadrageni quinquageni sexageni septuageni octogeni
nonageni centeni duceteni treceteni quadringenteni quingenteni
sexcenteni septingenteni octingenteni nungenteni vel nungenteni milleni et cum
quodlibet istorum replicatur a singuli fiat
centeni singuli centeni bini etc. Et sunt
omnia ista simplicia usque ad decem ex
inde sunt composita ut decem composita quod
constat ex duobus ut plurimis distributiuis
ut deni seni vel composita sunt decem [illegible]
milleni sunt centeni que sunt simplicia.
nota quod singuli admittit [illegible] de duobus
bini de quatuor est enim [illegible] [illegible]
bini id est duo et duo [illegible] non potest esse
[illegible] doctrina quodlibet istorum admittit
dicitur de his tot quot continet sub
suo numero. De declinacione istorum nulla
dubitatio declinantur enim mobiliter per
lectionem a vm et tamen in plurali vt singuli
[illegible] bini ~~e na vm~~ ne nec [illegible] Ergo
accipiuntur pro suis principalibus ut septe
[illegible] quantitatibus qua
binos hoc id est duos. Sequitur de ordinalibus. Ordinalia sunt ut primus secundus
que principaliter sunt ordine [illegible]
et per [illegible] ostendunt inesse rebus
per ordinem supposite et vnde sunt ille
primus secundus tercius quartus quintus sextus
septimus octauus nonus decimus vndecimus
duodecimus tredecimus vel tercius decimus
quartusdecimus vel quatuordecimus quindecimus
ut quintusdecimus sedecimus vel sexdecimus
ut sextusdecimus decimus septimus decimus octauus decimus nonus vigesimus ut
vicesimus vicesimus primus vicesimus secundus

Vigesimus ut tricesimus · tricesimus primus quadragesimus · quinquagesimus · sexagesimus septuagesimus · octogesimus · nonagesimus centesimus · ducentesimus · trecentesimus quadringentesimus quingentesimus sexcentesimus · septingentesimus · octingentesimus · nongentesimus ut nungentesimus · millesimus · et ut quodlibet compositum fiat replicatio a primo quadragesimus primus [illegible] centesimus primus secundus tertius millesimus quadragesimus quadragesimus primus et est una dictio composita sicut invenitur in cartis publicis anno domini millesimo octingentesimo sexagesimo primo · De numeralibus dicitur quod omnia sunt simplicia usque ad decem et inde composita vel decomposita preter centesimus ut millesimus que sunt simplicia · composita sunt in quorum compositione veniunt duo ordinalia integra ut decimus octavus · reliqua sunt decomposita ut undecimus quod declinatur a composito scilicet undecim · De deoris ordinaliis quod omnia declinantur per lectionem a vim · Numeralia vocabula multiplicativa sunt illa per que fit multiplicatio cardinalium numerorum ut semel bis ter quater · quinquies · sexies ut sexties septies · octies · novies · decies · undecies · duodecies tredecies quatuordecies quindecies sedecies vel sexdecies · decies septies · sed si sit compositio sicut sedecies et semel · si sit appositio sicut septuagies bis tamen videtur quod possit esse appositio magis enim videtur esse stilus loquendi semel semel · ut semel bis · similiter et decies septies sed sit appositio · decies octies decies novies · vigesies ut vicesies ut viacies · quodlibet compositum inde vigesies semel vigesies bis vigesies ter et sic usque ad triginta · postea tricesies ut tricesies ut tragies vel triacies · tragies semel tragies bis etc. · et hic raro inveniuntur etiam adverbia in sies secundum sequentia in gies vel in cies ut quadragies quinquagies sexagies septuagies octogies, nonagies · centies ut centesies sed raro · et sic ab aliis ducenties trecenties quadringenties quingenties sexcenties septingenties octingenties · nongenties ut nungenties · millies vel millesies · et fiat replicatio a semel cum quolibet compositorum ut quadragies sexies · centies sexies · centies bis · millies sexies · millies bis ter quater · millies centies quadragies quater una dictio est composita et omnia sunt simplicia usque ad decem · et hic sunt composita vel decomposita sunt centies et millies que sunt simplicia · composita sunt illa in quorum compositione inveniuntur duo multiplicativa integra ut decies septies · decomposita sunt reliqua ut undecies quod derivatur a composito scilicet undecim et sunt omnia ista adverbia simplicia · Cingol aliquem nimis circa infima reptantes et magis sublimia secedentes

Augmentum unitatum nec secundum cifras aliquas · cui quod dixit sed numerum quatuor et centesimum quadragesimum quatuor · et centesimi quinquagesimi quinti · et centesimi quadragesimi · et huius dicitur sine cifra pupillam nimi graduat · dicat quod illi sexagesimo vigesimum quatuor et quibus non fiat compositum · sed ille duos sunt quinque ponit vel ponit pro una et inde est quod ponit copula · Aliud remedium dedi minori sed teneat indubitatum ut dixi et qui incepit de numeris ideo breviter ut quadrans qua scilicet quis numerus unitatis · Omnis numerus aut per figuras unitatem dicitur ut denarius per decem unitates · novenarius per novem etc. · quod hic fastidium pararet institutum est ut omnis numerus usque ad quantum per figuram unitatem ut unitas per i una · binarius per ii · quaternarius per v denotat · denarius per x · et non per quatuor unitates addit preposita ad x tamen demit supposita ei · unde si supponas i ad x habebis novem · si preponas undecim · l notat quinquaginta · si supponas ei x habebis quadraginta · si preponas sexaginta · C centum · D quingenta · M mille · Et nota quod quelibet figura litterarum numeri aliqua numerum unitates si ei supponatur lineola ex transverso ducta tot significabit millenarios quot signat per se unitates ut i mille · v quinque milia · x decem milia · l quinquaginta milia · c centum milia · M mille milia · Et nota quod quelibet sit littera numeri aliquem numerum unitatum quibus non in sequentibus usui quod usus duxit. Sed contingit · compositi a numero quingenti ordine dico · CCCCCCC · tercenti per se retinere conatur · CCC · non plus quam tantum · et constat hic quingentum D · Alpha D capat duo et ta non portat CCCCC · Et quod ducenti seu quingenta et bis et ut l sexta quater decem geritur quod distat ab alpha · vel Ergo quater centum quod nunc caudata refertur · et hic quod duo centum nota quod condat CC · et vel centum notabilis una tenet · c vel centum · numerum medium conservat et unum c l quinquaginta vel decem intrat de numeralibus certe l · M caput est cum qua sommis mille tenet · m · Sed nonaginta caput que tenet caput esse videtur XC · Quot numeri gestat quod nunc undecimus constat XI · Quod similiter quod quingentum intrat hic CCCCC · Et sic numerus sextus quod tenet CCCCCC · Octoginta fiat numerus que dicitur hic et LXXX · Ebdomade sunt suscipit ordine septem · VII · Et centum tollitur cum sexaginta bis ternis CLX · Et vero ut recessu non plus quam quinque rendundas · vel · Et mille et soluto

ame

dere ia mrac putat / ij dat ceteros
quinquagita tenedos est / ultima x
in tantu fine pus mille tenebit in m

Capitulum .xvi.

yan grece latine d' lux uel
claritas / inde dicta est dio-
ne venus quia pulcra fuit
vel dicta est dione a matre
sua que sic dicta est dio-
ne vnde Claudianus
de raptu proserpine Si venus queat
desita dione / vel est dicta dione
quasi duos nectans in amore non enim pt
amor compleri sine duobus / vel dione
quasi ex duobus nata / vn dioneus a
um i venereus / vn virgilius Ecce
dionei processit cesaris astrum Et a dya
quod est duo et neos quod est nouum d' dyana quasi
noua lux ut claritas / est enim luna
que singulis mensibus facta ecceb singulis
mensibus lumen a sole recipit et sic
inducit lux et claritas noua Et
hic non ci ggreunt vnquam post bestys /
clarescit enim magna claritate sol ecce
vigilatis / ut est ipsa c' lunac mig
quod post noctem in qua discurrunt sin fiunt
sunt bruta alia fit hoc hic dispositi-
um in die / vn d' posuit tenebras
et discurrunt bestie / ortus est sol et co-
gregabuntur in cubilibus suis et collo-
cabuntur . homo autem exibit ad opus suum /
vel d' dyana a diancon quod est diuisio
tenebrarum quia radys luminibus tene-
bre silvarum separantur / vel d' est dyana
quod ipsa est luna et luna die ac
noctem apparet / ipsa est et lucina quia
lucat ut quia luce procreat nascentibus
eade et triuia quia tres habeat pote-
tes / vn et tibi fugit figuris / est enim
prima apud inferos luna in celo / pro-
d' dies quia clarus sit Et a dyken d'
deus quia deorum nostris dies appellatur quasi
a nominibus planetarum quas quidam de-
os reputauerit / sic enim dies sumunt
nomen ab illo planeta qui illo die hic p'az
hora / vn quia sol hic p'az hora in
duica die / Dicitur est dies solis / ut
est inter planetas 2a h in medius
clinatabiq p'g'ea / vel d' dies a di-
ius quia diui sit ep'is Sed nota quod
dies in sin'ati nuo est initium quasi non
aliquid q'eius sit quod uoteri initium fit d'
esse inm q'eis . mdctiati et m'tog'h
certum enim est quod dies est ut maius cum
sol est quidam dixerunt hic dies et
non h. et aly h dies et non h'. dico
neutros volentes offende / inquirimus
sub dubio autem . quod debeat dici / et
dicas quod c' ma' est hic est non dicte
hic ut h dies / unde determinando dicas
quod in pte nulla discordia fuit de

enim quod inter autores / Primus tamen supponit
quandam rem qua ostendit quod necessarium in
et in . et est media quasi ymo in vna
fere fiunt quasi in alia est mai
/ Dies enim aliquando accipitur pro determinato spa-
cio temporis in quo sol vadit ab oriente
in occidente et tunc ipse est mai quasi quando
accipitur pro indeterminato spacio . sic inperf
pro tempore et tunc est ipse fuerit quasi / Ipse
dies est ipse inuicem / sed quasi pro determinato
spacio temporis et mai pro indeterminato sed hec
sit inpse / In pluribus uero immo raro inue-
nitur pro determinato tempore et inde est quod
in ipsa sunt mai quasi Et notandum quod
quidam d' dies artificialis quidam dies
naturalis / Dies artificialis est claritas
solis in aere ut spacium in quo ver-
tit sol ab oriente in occidente / dies
naturalis est spacium diei et noctis i spa-
cium in quo sol procedit ab oriente in
occidente et iterum ab occidente reuertitur
in oriente huius diei principium diuise de-
assignant Caldei et perse a solis
ortu faciunt inicium diei naturalis Egip-
cij ab inicio noctis Romani a media
nocte . atenienses a sexta hora diei
Et dies h dietula le i prima diei
et ponitur et pro pro qualibet parua mora
temporis / Unde Terencius Vestula fex no
sufficiat si addo tibi vna prima dic-
cula Et a dies dictum i de die ut
inuicem et dictim /
ut aly / vn Oracius Cum pereius
vrbana dicerea rode maius / et h
dicta te i diei itinacio / vnde dicto
as i pro dictas ite uel perendinare
Et dicta d' obseruacio legis et uite ut
corporis dispensacio ut aliquis infirmorum
ut fella / vn dicto ab custodire quasi
nunc dictas Et a dies diu aduerbium
temporis quod accipitur pro determinato spacio temporis et
pro indeterminato sic dies / vn pro comparatiuo
h' et h diutior et hec diutius / et
diutissime a um / vnde diutissime
aduerbium que magis est in usu quam
dicta nota Et a diu scilicet quod accipitur
pro determinato spacio temporis fit diurnus a um
i vnius diei ut duras pro vna die
/ et pro comparatiuo interdum i interim dum
dies est . vn interdiuus a um i inges
tur dius quasi claudus sutor domi sedo-
bat Et inuict fit perdius a um in
code sensu / et gm c' a per et diu / vn
marcialis Capella perdia pernox co-
latri pro determinato spacio temporis fit diutur-
nus a um quod hic indeterminata scilicet
diuturnus a um hic determinata / et
diu duras continuus / et pro comparatiuo aliqua-
diu et quandiu Et a dies dictito a um

s. regiant .f. de die ... sic fan
... clari . / Et h ...
... / Et hec
... quedda ...
dies sue ... quedda ...
meditaci ... uno in altru ...
... a dies h ... et h dialis et hec
... / Et a dies h' et h dialis et hec
... quotidianus vn dictus est h dialis
sacerdos iouis / Et a dies dico cis
... sice vm exempta actios sibi dco
... / vn diescis as ... / Et hec
quiescis / vn diesco as ... ut ...
... dicit ...
... diescit ... dies ... esse /
sit dies / diescit .i. dies ... esse
... dies est ... et sit h dierectis .i. ma
lus dies dictus sic p contrariu ...
dr dies.pitur ... ut terris .i. Iupit
et sic est dies pat' / Vn Macrobius
de Saturnalibus ... quem Romani diespi
ter Iouem appellabat / cuius quasi lucem
qui lucis sit auctor / Et cu(m) prior ut primus
dr pridie .i. in primo uel in priori die
adu(er)bium temporis / in pridianus a vm / Et cu(m)
quot et quotidie quod maiorem sebit p
et inde quotidianus a vm, et h cu(m)
hoc et hodiernus a vm / Et cu(m) bis et
hec biduum .i. spatium duorum dierum. Vn
biduanus a vm / Et hec triduum, inde
triduanus a vm / Et tridie adu(er)bium / quod
est postridie .i. post tres dies ut sit due
pres / posite pro una / hec quadriduum
inde quadriduanus a vm. Et est cu(m)
medius et meridies .i. medius dies /
quod aut dr meridies quasi mera dies etiam
e no compositis, in meridianus a vm
/ Et meridior aris d(e)ponens .i. in meri
die requiescere / vn in li ... Inter
... coru(m) meridiari sit / Et dies
est et nudiustertius quod est ... ac
... et dies et tertius quasi nunc est dies
tertius Et nudiusquartus quasi nunc est
dies quartus / Et ut generaliter dicat cu(m) quolibet
ordinali numerali nunc ... composito ...
nudiustertiusmus . nudius millesimus
et sic ... tempus / Vn / plautus / La
tine ... dies ... / nudiustertius
Et alibi Parasitus ... nudiusquartus
... Et dies est et perendie quod est
a perempta et una et die quasi perempta
una die .s. ista .i. in futuro uel cras quod
no credimus ymo perendie .i. post cras
/ sic enim credimus hodie cras perendie
postridie / Et perendie .i. perempta una
die quod no pot dici de hodierna cu(m) de
ea no restat spatium unius diei / sic ergo
de crastina intelligi / est perendie .i. post
cras / hinc plautus / hec cras veniet
cras / unde
perendie forsitan effecit sector, unde
perendino as .i. morari per una die .s.
... in tertiu(m) die / ponit in ... sim
... moram et ... positu in ...
... prolongare / Vnd et perendie a peren
et die / inde perendinare .i. unu die
ut plures in vim trahe' / Diatece di
cu(n)t testamenta quasi diatesse / ... duoru(m)
positu .s. datis et heredis / Diamerci
ca lingua loquendi / Diaconi ...
... et ... in ... / Dia
... ut ... / Diaconus
grece latine minister dicitur ...
sacerdote ... in diaconio mi
nistrat ... / et declinat' h' dia
conus ni et h' diacon onis ut diaco
nus nis / vn diaconatus tus tui .i.
officium ut ordo diaconi. Et est ...
alius ... qui est sub et dr subdiaconus
ni / Subdiaconus dr grece latine subdia
conus q' ideo sic appellat' quod subiacet
... diaconi et officiis oblatos
tum in templo dni a leuitis ipsi su
scipiunt et diaconis supponendos altar
ibus deferunt / hi apud hebreos nati
nei vocat' .i. in humilitate dno servien
tes / Et hic subdiaconatus tus tui
et ypodiaconatus tus tui .i. ordo uel
officium subdiaconi. Et est cu(m) ar
chos quod est princeps et h' archidia
conus ni .i. princeps diaconoru(m) / Vn
archidiaconatus tus tui .i. eius offi
cium ut dicitur Et no quod ista inueni
unt' declinata tot modis quibus et
simplex / Vibellum ... bellum

Ti(tu)lu(s) viii

Dico as ... est
semel, memorare plu
... dicere ...
... uel ... / Vn
... dicat' quod dicat ...
quod facit ut intelligi fa
ciat / Vn dictionale .i. dos ... ad
constituendu(m) ... Et a dico hec dictu(m) ti
et h' dictus tus tui / dictu(m) est quod dr
/ dictus est actio ut passio dicendi / Vn
/ dictus est actio ut passio dicendi / Vn
hec dicterium rij ... detin / Vn
Macrobius de Saturnalibus iocos
no ... dicteria nominant. Et a su
pino dicto as .i. freq(ue)nter dicere /
Et dictare est aliu(m) ...
proferre et componere / qui hec fac freq(ue)nter
dicat / a cuius ultimo su(pino) sit dictatu(m)
a mutata in i et ... sit aliud
freq(ue)ntatiuu(m) s. dictito as / Vn Hugo de ...
... in ... ut ludi ... ubi
... dictitat' actitat' caitat' / dicto
est edicto as .i. valde ut ... dictare
Vn plautus in amphitrione ...
edictas ... tua. Et a dicto dicta
tor qui dictat / vnde et dictatores
dicebat' olim quidam honorati in Roma
... quasi principes et preceptores / Vn h
dictatura toris hor. Et a dico hec
dictica .i. tabula manualis que et pu
gillaris dr et cerimorius / Vn
quida Duce dicticas lateri ne dem
... vnos / Vnd dr dictica a dia quod
est duo et ... quod est posicio quasi duoru(m)
tera .s. due tabule / Item plures
... sit no(m)i(ne) dr dicthica. Et a suo
dictu sit dictiuo tis ti meditatiu(m)

Unde Martianus de nuptiis philologie duces
et milites sortita a se sorte predixe-
runt. Item a dico hec dicta [illegible] tabula
ut tabella uel carta [illegible] ubi continet-
ur summa debiti et nomina debitoris et cre-
ditoris et post per qualem cartam. Et hic et
hec et hoc dicax dacis facetus, ut Hugo,
uel qui bene loquitur magis, scilicet facundus lo-
quax, uel qui immoderate et nimium
loquitur, et comparatur dicacior dicacissimus. Unde dicaci-
tas sine admixtione (?). Et hec dicacitas
-tatis breuis et acuta dictio ad homi-
nes [illegible] ut immoderata et nimia locutio.
Et dicaculus a um, id est aliquantulum di-
cax. Unde Plautus: Dicacula inquit e-
[illegible]. Item a dico dicas dicare, id est
coaptare. Virgilius: Conubio iungam stabi-
li propriamque dicabo. Et dico as, id est consecra-
re, et componitur [illegible] tracta [illegible] promissa
tur, cum consecrata est [illegible] quando consecra-
ta est deo. Item dico as, id est uoueo, et
et prima est huius uerbi breuis, licet per
figuram quidam auctores ponunt eam lon-
gam. Unde Claudianus de raptu Pro-
serpine: Et uim secreta poli quam
[illegible] dicere. Et componitur abdico as, id est de-
negare, remouere, separare, abstrahere.
Unde uaria. Et abdicatiuus a um, id est ne-
gatiuus a um, quod componitur superabdicatiuus,
id est superabnegatiuus. Unde superabdi-
catiua dicitur denegatio que additur ne-
gationi et nichil operatur plus quam precedens,
ut in uulgari solet dici: Ego non habeo
nichil, quod non plus ualet quam si diceret
ego nil habeo. Item componitur dedico as, id est
consecrare, deo copulare. Et indico as,
id est demonstrare. Unde hic et hec index -icis qui
indicat. Unde hic indicium [illegible] indicacio.
Index etiam dicitur secundus digitus scilicet colla-
teralis pollici, quia eo indicamus, et tur-
[illegible]. Predico as, id est admonere,
ut annunciare bona. Ego predico quia [illegible]
id est super alia bona appreciatio. Unde et
[illegible] est notabilem in logica co-
predico [illegible] de specie. Species predicatur de
suo indiuiduo, id est continuatur uel [illegible]
hic et uaria. Et [illegible] dico [illegible]
[illegible] prima naturaliter. Item a dico [illegible] dicio
onis, id est potestas, et [illegible]
[illegible] in [illegible]. Unde Prudentius in Psi-
chomachia [illegible] dicionibus [illegible]
[illegible] equo [illegible]
omnis id est lex ut pactum [illegible] condico id est con-
[illegible] et est uale huius [illegible]
dico [illegible] addico [illegible] id est deputare de-
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] Condico [illegible] ut dicere [illegible] ut
ubi non [illegible] sed plures dicunt ut
et [illegible] Unde condictio omnis
testium a condicendo quia condicitur quia ibi non

unus testis sed plures [illegible] in ore
duorum uel trium testium [illegible]
condicio [illegible] duorum ut plurium testium
[illegible] condictos, uel componitur
condico [illegible] et dictio ut predictum est. Et
contradico [illegible] id est dicere contra. Dedico [illegible]
[illegible] denegare. Edico [illegible] id est precipere
et est regum ut imperatorum. Unde edictum
id est preceptum. Hic exiit edictum a cesare au-
gusto. Indico [illegible] id est precipere ut annunciare,
et est sacerdotum qui festa indicunt [illegible] et
ieiunia. Unde hic impetitus (?) indictio [illegible]
[illegible]. Et hic indictus [illegible]. Unde [illegible]
in decio (?) [illegible]
indictum dona abnegat. Interdico [illegible] id est
prohibeo quasi interim dicere. Unde hic interdictum
quasi interim dictum, scilicet quod interim a iudice
non ut perpetuo maneat, sed quamdiu dictum
et statutum est a iudice. Predico [illegible] ante
dicere. Obdico [illegible] contradicere. Redico [illegible]
iterum dicere. Item componitur benedico [illegible] maledi-
co [illegible] que in eodem sensu construuntur cum datiuo et
accusatiuo; dicitur enim benedico et maledico te
et benedico et maledico tibi. Dico et omnia
composita ab eo sunt actiua. Benedico tibi et maledico
[illegible] construuntur cum datiuo sunt neutra, sed [illegible]
construuntur cum accusatiuo sunt actiua. Et faciunt omnia
preteritum in xi et supinum in ctum. Et omnia produ-
cunt hanc sillabam di ubique. Et nota quod ab
indico [illegible] indicio [illegible] id est annunciacio
ut edictio siue edictum. Sed quia de indictione
crebra fit questio, ideo [illegible] aliquid
agamus. Videndum ergo est quid sit indictio
et ad quid sit inuenta et unde [illegible]
[illegible] ut indictiones notaret et ubi sumat
exordium et qualiter possit inueniri. Indi-
cio solet appellari indictionum cyclus id est circu-
itus annorum [illegible]. Quos indictiones appella-
[illegible] annus illius [illegible] ut primus annus
dicitur prima indictio, secundus secunda, ter-
tia et sic usque ad quindecim. Et sic per
singulos annos usque ad quindecim indictiones
[illegible] rursus a primo anno principio
reuoluuntur. Quilibet eorum dicebatur indi-
cio illud tempus in quo constructa tributa
persoluebant romanis per spacium quinque
annorum. Indictiones inuente sunt ad deno-
tandum quid quo tempore aliquid sit actum
et inoleuit [illegible] a romanis consuetudo
et [illegible] appellacionis racio ab eis sumpsit
exordium. Romani enim debellato orbe [illegible]
sibi tributario facto [illegible] ordinem
[illegible] ad [illegible] tributorum persoluendorum
prescripserunt. Erat enim edictum in unum
quemque dicioni eorum subditos ut per mista (?)
[illegible] quindecim annos auro uel argento erit (?)
uel ferro tributa persoluerent. Et hoc
[illegible] ordine constituerunt enim romani sic
ut in primo quinquennio soluerent aurum et [illegible]
[illegible] ad [illegible] et ita
illi quinque anni dicebantur prima indictio.
Deinde in alio quinquennio id est in aliis
quinque annis soluerent [illegible] et huius me-
tallum ad faciendas imagines illustribus
[illegible] quod sufficeret ad depingenda

forcia scita eorum ut esset in memoria
Unde aliunde ... anni ... in pu-
... ut solut ...
... quod ... dicebat
scita indictio ... in tria ... solut
... et quod solvebat arma ... solidatos
hostes / Quinta scita indictio in pro-
vinciis ... solvebat edictum ut in
... annis solut ... / ... inde-
quinque: ... cim annorum / non procedebat / et appella-
tum est hoc tempus quindecim annorum
/ indictio una vel indictionum romanus ciclus
in quo plenarie indictio complevit que a
romanis data est / sic autem romani actiones
suas notabiles per indictiones suas ano-
tauerunt sic ecclesia adhuc rome per spa-
lia populis tributa notabilia per indi-
ctiones consueverunt annotare / Unde adhuc
singulis annis pascali festo cum anno domi-
nice incarnationis in cereo annotatur annus
presentis indictionis / Incipiunt autem cicli indictio-
num secundum ordinum ab octavo kalendas octo-
bris / Indictionem si queras sic invenire
poteris / Sume annos domini quotquot
sunt in presenti anno et his adde tres
annos quibus precessit de indictione illa
in qua natus est dominus / natus est enim dominus
in tercia indictione sive in tercio anno ci-
cli indictionum / et totam hanc summam par-
tire per quindecim / et quot anni remanserint
tot ipsa est indictio presentis anni / et si nil
remanserit quindecima est indictio / Hec
Dictis tis quedam civitas in creta
unde dicteus a um / et hic et hec dictesis
et hoc se / et hic dictamnus ni id est creta
unde hoc dictamnum quedam herba quia
ibi abundat / Et a dictis vel dictamno
ff hec dictinna id est diana que ibi colitur / Vel
dictia grece latine dicitur retia / unde
diana dicta est dictinna quasi retiaria
a retibus quibus utitur in venatione vel
quia cum brito martis filia in flumine
se precipitasset dilapsa nec inveniri posset. dia-
na fertur retibus que grece dictia di-
cuntur eam invictam extraxit / et inde dicti-
na dicta est diana / Didascalus grece
latine dicitur magister sive doctor / Unde dida-
scalatus huius tus id est magistratus / et dida-
scalo as id est magistrare docere / et dida-
scalicus a um id est magistralis ut doctrina-
lis. unde genus loquendi magistri ad
discipulum dicitur didascalicum quo boe-
cius in libro consolationis utitur ubi philosophia
magistra vocabulo discipulo loquitur / Dien-
nium id est biennium / Dicenium ut diex-
nium turicas / Digma vrma / Dignitas
decus gloria laus non honor   Capitulum XX

Dignor aris dignum iudicare
unde dignus a um et compa-
ratur / unde dignitas atis / et di-
unde dignitas ... id est dignus / et
... a um id est ... / simile di-
gnitosus a um ... / Non ... / Dignus in
... gnitus / Non ... / Dignus in

expositore super matheum / Dum in illo
tempore ... / ... digna ... indignus
fuit subiecta / Dignitas ... / indignus
... et hec indignitas ... / ut
est indignus / ... et indignor
... indignor aris id est indignor aris
... et est deponens ... / et quod ... di-
... abl. ut ... dig-
num cum ablativo ut ... / Dilasteria id est
tormenta / Hinc dindima ... in pli-
dindima mons est altissimus / Unde ci-
bele dicitur dindimene que ibi colitur / hic
dindima dicuntur quasi altitudine ...
quia sacra ministra / Dicamnus dia-
... et ... herbarum / Unde dicame-
dia dicitur liber ubi earum medicine scribuntur
ut locus ubi medicine reponuntur / Vel
quia ... herbarum sit dicitur / Didasco-
ri grece dicti sunt Castor et pollux / Unde
diascoria est dicta quedam civitas quam
amphitus et tercius aurige castoris
et pollucis fecerunt / et ex eorum nomine
eam sic vocaverunt / Dionisius ... ;
B est bachus hinc dionisia dicuntur festa
bachi unde terencius in tertia comedia
Dionisia hic sunt apud me siluosio /
Unde dionisius dicitur quidam lapis fuscus
et rubentibus notis sparsus sic dictus quia
si aque admixtus sit et tritus nimium
flagrat / et quod in illo mirum est ebrietati
resistit / Diomedee aves dicte sunt a
sociis diomedis quos ferunt fabule in
illas aves fuisse conversas / Diota dicitur
vas vinarium duas aures habens id est an-
sas / a dia quod est duo et ota quod est
auris / Oracius depme quadrimum
sabina merum diota / Diotrepes eccle-
siastica inspectio sive superius doctor ...
mes / Diocesis inspecta gubernacio et
hec non est prefectura vel potestate sed
in effectum / et est diocesis proprie sta-
pisinalis ecclesie territorium et gubernatio
a dia quod est de vel duo et ...
quia decasio est ... decidit et separat ab
alia diocesi / Diotias id est hypostasis ut
subiaceat / Hec dipsa se / et hec
dipsas dipsadis / et hec dipsis
sis ut sedis genus est serpentis et inter-
pretatur sitibunda / unde et latine situla
dicitur quia que mordet siti facit perire /
Unde lucanus / Diribitores erant
qui suffragia ... in tabulis reparabant
/ Dysfilia arduo verme digestio ut
difficultas faciendi verma / Disnoica
id est superiorosa quia plus recipit quam re-
mittit / Octonoica quia tamen remittit
quantum recipit / Consulatica qui plus
emittit quam recipit / et videtur quod quantum
diapnoica a dia quod est divisio vel
disnoica a dis quod est inferius / unde
dilucresa et noica quod est informans / unde
disnoica quia non equo modo recipit et emit-
tit / Octonoica ab octos quod est rectum et
noica inde octonoica qui equo modo
recipit et remittit   Capitulum XX^{tres}

Disco as ro vitiis r. ...
vel scias ...
disciplina qr discit / et h. di
scipulina ... et discipulatus
... / et h. et h. ...
... / et disciplinatus ...
discipuli ...
Item a disco vel discipulus h. disciplina
ne qr discat plena / et qr disciplina
in discipto doctrina in nigros / facul
tas sat pfessio vel scia in utroque /
et ita lz sit idem disciplina et doctrina
et facultas ut pfessio et scia tn
qr discite subiectorum accipit dispo
tate vocabulorum / vel 2m quosdam di
sciplina a displiceo qr displicina
qr disciplis displiceat / et inde
disciplino as i. docere vel verberare ut
admonere ut castigare / et inde disci
plinatus / et qr indisciplinatus / vn
dnus p Sophiaz Gomorra indisciplinata
probabit de illo / Disco qr adisco
tis valde discere / dedisco i. penitus
discere / redisco tis i. iterum discere / dedi
sco tis oblivioni tradere / edisco i. val
de ut parata discere Et nota qr disco
et oia gra ab eo hnt supinum sz non
in frequenti usu / vn lz ponere quis
disco tare suppo quis habere / Et no
qr disco et oia gra ab eo faciunt pte
ritum in dedici et supinum in discitum / Item
disco p cognoscere latinum est et sic ab
eo gra 2m quosdam tedolet illa fezoz / Item
disco p capere scias ncm est et sic ab
eo gra 2m illa fecit / ... disputtes gre
ce duatoces l.

Capitulum xi

Ito as aui are ditem facere /
inde h. et h. dives itis i.
per in nos ... sive utat fine
no / locuples fundis l. q.
locis plenus / fortunatus
subito factus btus / honestus moribus
et honore vepus / felix q. hit et utit
Unde qr pstius qr dives ptz ad qua
litate cexempli accideauz / sed felix
ad qualitatem / Item dive nunc ind di
ves potentia et intitulis potes qr
deo pxmus sz qr ethia non opposito dives
et opat dilucior divitissimus hu
opatus et suplatus in usu non sunt
opinus in auctoribus invenias / Unde
dicatius oppida sut vox dunicia
tum Et a dives divinae ditum / Unde
divitiosus a um copiosus et opatur /
Unde divitiositas i. copiositas / Item
a dito as h. et h. dis et lite i. di
ves sz ncm in singulari non est in usu
ut pstius appeit et opa dicior simus
unde ditior tius fine aduya / Item
h. dis ditis i. pluto a ditando qr in tus
mortibus orbe sui ditat / et p opoz
pdim qr pre aliis ditas sz qr etia

potius qr compositio sit p qz ca dicitur
Item a ditis ditas as h. opere ut sit dite
unde ditissus as / dito as de qr
ros ... hit / divitiae multiplex
... que sit sua ... gratiaz illioni
... ... et dicitur dimoltiis qr
... vel qr ... ...
lute.

Capitulum xii

Do as dari / inde h. dator tis
et datus a um / unde h.
dario omis et datum ad v.
i. de dato in datu / unde
plautus tu isti qui ludut datum sim
feuerax ... / et hoc datu / et dativus
a um q. dat / et h. dativus p illo
casu / et dativus a um i. pcualis
ad dandum / et dativi dicuntur dedici
ti qui ut victi vel incendi tradit
sunt hostibus victoribus / et h. dodrans
tantis qr quadrans i. quarta ps
assis ut nove uncie / vel marina
qn mare crescit et decrescit / et h.
danus i. fenerator / vn h. danista
in eodem sensu / Item a do h. dodona
dea gladiorum / et h. dodona dicta est
quedam silva quam a dando bona i.
gladios hominibus / unde dodoneus a
um / Item a do das h. dextera re qr
p sincopa dicitur dextra qr ipa pauabis
pugnis et testis fidei solet dari vel qr
ea damus / unde h. dextrarius qui p
dextra ducatur / et dextro as qd qr dextro
as i. p dextra ducere / et h. et h. dextra
lis et hoc le unde dextralis dicitur scamus
i. dextre abilis / et dextralia dicitur q
ornamenta que sunt circa manus et feminis
et ampla et dat manicas portat et p
oppoz hoc dextrochirium i. ornamentum
dextre qd et dextrothecum dicitur a dextra et
chiros q. c manus / et qr torquis aureus
ut dicunt / Item qr dextrorsum i. in dexte
ra parte ut versus dextra pte / a dext
et versu ut versu et qr dextrorsum
in eodem sensu a dext et versum / Item qr
h. ambidexter tri qui utraque manu utitur
p dext sic fuit ahoth ut hec in li
udicum / Item a dexter dextra dextera ra
tru i. ex illa pte ut bos ut potius
prospere / et opat dextior dextimus
ut dexterimus / Item a do et esca h.
discus ci qr das escas i. scutella
qr apponat escas unde disculs
li / et discoforus discum ferens / et
discubitus / et h. et hec hoc discubens
tis i. ad discum sedens / ut potius
discus dicat consimus qd melius pq ca
distinguitur / Item a do h. daps ut
dapes gro dapis sz nominativus singularis
non est in usu i. epulum ... dapes
nobilium / epule peccatorum / vel da
pes deorum / epule hominum.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] dapifer
et h[ec] dapiferina [illegible] [illegible]
dapes [illegible] et h[ec] dapsilitas [illegible]
quele et famile et cibo [illegible] dapsilis
a um [illegible] et dapsilitas [illegible]
infrequens amplius vel largus dapsilis
munificus magnificus. unde [illegible]
hoc adv[er]b[iu]m i[d est] manifeste vel large [illegible]
[illegible] magnifice munifice [illegible]
a dapes dapsine adv[er]b[iu]m i[d est] largiter et pro
[illegible] et [illegible] unde
plautus in captivis [illegible] dapsi-
nabo [illegible] Daps [illegible] dapifer ra
[illegible] qui fert dapem [illegible]
h[ec] dactoria [illegible] instrumentum fabri-
le ut forceps. et h[ec] dos tis [illegible]
datur uxori a marito qui nubit [illegible]
nacio quod datur eidem ab eodem pro [illegible]
[illegible] parafernam quod datur eidem ab
amicis suis [illegible] per aliquos dies
secundum consuetudinem diversarum terrarum
[illegible] parafernam a para quod est iuxta
et fernos quod est dos quia iuxta et post
dotem datur. Et nota quod antiquitus [illegible]
erat ut maritus et uxor invicem se eme-
rent et dotarent ne uxor videretur ancilla
et ideo dicitur dia dote i[d est] dotem quam
reddere in nuptiis vir donacionem [illegible]
dos uxoris. Et nota quod dos quandoque [illegible]
[illegible] et iuris [illegible] [illegible] doctus
de consolacione ut [illegible] cuius dotes
melliflua [illegible] [illegible] est. et a dos h[ic]
et h[ec] dotalis et h[oc] le i[d est] doti ascriptus
ut dote habitus unde dotaliter adv[er]b[iu]m
et dotalicius a um id est quod dotalis
unde h[oc] dotalicium cii i[d est] dos ut dote
[illegible] a dos dotatus a um quod dote
[illegible] et comparatur unde dote cuius [illegible] [illegible]
et dotatim adv[er]b[iu]m i[d est] abundanter. et
per compositionem indotatus a um i[d est] sine dote.
a dos doto as avi [illegible] Do
as componitur cum ad et [illegible] didi [illegible]
et apponere. unde h[oc] additamentum ti
i[d est] addicio. et cum ab et sit abdo dis didi
ditum i[d est] abscondere removere. unde h[oc] abdi-
torium locus abilis ad abdendum. et cum
con [illegible] condo dis i[d est] facere edificare [illegible]
constituere. et [illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible]
[illegible] abscondere. a condo vel h[ic] conditor
[illegible]. et conditus a um. et h[ec] condicio
[illegible] et est [illegible] condicio [illegible]
est ut [illegible]. unde h[ic] et h[ec] condicio-
d viii c nalis [illegible] h[oc] le. et inde condicionaliter
adv[er]b[iu]m [illegible] in [illegible]. unde [illegible]
gent [illegible] an condicionalis [illegible]
[illegible] a condo h[ic] condi-
[illegible] i[d est] nodus et [illegible] quod in articulis
digitorum apparet pugno clauso [illegible]
[illegible] capita [illegible] [illegible]
[illegible]. et maxima [illegible] [illegible]

unde [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in condilos
digitos [illegible] et [illegible] condiloma-
[illegible] a um [illegible] [illegible] unde
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed
quasi plena et [illegible] grossa [illegible]
[illegible] et h[ec] condilomata [illegible]
[illegible] gladium [illegible] nodorum [illegible]
viii c [illegible] a condo h[ic] cuneus i[d est] agmine [illegible]
[illegible] a [illegible] sic [illegible] [illegible]. et h[ic]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. et h[ic] [illegible]
[illegible] i[d est] gladiator. et h[oc] [illegible]
[illegible] i[d est] anulus. [illegible] [illegible] condio dis
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] a condus i[d est] saporem dulcorare
et est ac. et in hoc [illegible] [illegible]. Co-
do componitur abscondo dis. et recondo dis
et habent [illegible] duo et duo supina sed
abscondi et didi. recondi et didi. sed
absconditum et absconsum. reconditum et
reconsum. unde absconditus a um et abs-
consus a um. reconditus a um et recon-
sus a um. [illegible] [illegible] [illegible] ab
a um [illegible] est do das [illegible] ab
dedi datum. et cum [illegible] et [illegible] dis
[illegible] [illegible] sed de hoc supinum [illegible]
c xxx/viii c et cum de est dedo dis [illegible] [illegible]
i[d est] reddere se victum ut vicendum hostibus
[illegible]. unde dedicio omnis [illegible]
reddicio. et dediticius a um qui se
reddit. dediticius [illegible] qui de sua
[illegible] ad alia se tradit [illegible]
[illegible] dedere [illegible] [illegible] [illegible]
tradere. unde Josephus in xiii° an-
[illegible] et [illegible] deditor [illegible]
[illegible] edo dis edidi editum i[d est] dicere ma-
nifestare emittere parare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. unde editus a
[illegible] [illegible] ut manifestus ut natus ut
[illegible] i[d est] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ff [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] dis [illegible] [illegible]
i[d est] imponere immittere. [illegible] [illegible]
[illegible] inducere ut [illegible] [illegible] [illegible]
emittere. prodo dis prodidi proditum i[d est] tra-
dere ut manifestare ut [illegible] [illegible] i[d est]
[illegible]. unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] h[ic]
[illegible] [illegible] i[d est] [illegible] [illegible] [illegible]
est. perdo dis perdidi perditum i[d est] amittere
[illegible] i[d est] delere destruere. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] sibi dato ab apolline [illegible]
[illegible] olim transgressus [illegible]
[illegible]. unde h[ec] perdix [illegible] [illegible] adeo
[illegible] ut alteri perdici ova [illegible]
[illegible] foveat. [illegible] fructum non [illegible]
[illegible] at pulli [illegible] [illegible] vocem
audierint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que fovet relinquit et ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] est
adeo [illegible] quod [illegible] in [illegible]

insurgit et obliuiscit(ur) pecorum libido
propter q(uod) et si mastulus nidum stru
xerit s(ed) noluit destruit et ouaq(ue) ab
sorbet | Do(n)c q(ue) perdix a perdo q(uia)
immittit alia' oua et alia' souat
ut q(uod) destruat nidu(m) | et dicta est p(er)
dix a perdice nepote dedali que
fabula dixit in illa aue mutatu(m)
fuisse · Et do q(uod) est p(re)do dis p(er)didi
ditu(m) · i(d est) p(ro) alijs dare s(ive) honorare
prorogare s(ive) ornare | et cu(m) p(re)po(sitione)
aduerbio loci · i(d est) sub pedibus s(ive) subito
et pessimo dando as dedi ditu(m) · sub pe
dibus dare s(ive) conculcare proprie supp
onere | et cu(m) ob et obdo dis didi
ditum · i(d est) opponere oculo supponere
claudere | et cu(m) re et reddo dis didi
ditum | et redditus tus tui · redditio
uel illud q(uod) reddit(ur) | et cu(m) sub et
subdo dis didi ditu(m) · i(d est) supponere submi
ttere | et cu(m) tras et trado dis didi
ditu(m) · i(d est) p(ro)de dare ut trasferre et
abijci et ti(bi) in illa regula · Tra · re · la
cus tras q(uod) cu(m) d(omi)no incipiente a(rbitrio)
et n(on) et ab · i (con)sonante abijcit n et do
traduco trano traycio · et cu(m) venu(m)
q(uod) est supin(um) huius ui veneo et vendo
as dedi datu(m) · i(d est) vendere | et ex cis et
vendo dis didi ditum | q(uod) est duendo
dis didi ditum · i(d est) diuise vendere · Et
notandum q(uod) do et omnia (com)posita ab eo s(un)t
actiua · Et (com)posita ab eo trasseunt ad
tertia (con)iugacio(nem) exceptis tribus circundo
venundo pessimo que remanent in p(ri)ma
(con)iugacio(n)e · Et omnia (com)posita ab eo q(uae)
sunt tercie (con)iugationis faciunt p(re)ter(itum) in didi et
supinum in ditum ut addo addidi additu(m)
| (com)posita tamen a condo ut abscondo et recondo
habent duo p(re)terita s(cilicet) in didi et in di
sine (con)iugatione | et duo supina s(cilicet) in ditu(m)
et in situm · Et h(aec) sa(cra) sca(ripta) certi in h(o)c
v(er)bo do labitur ubique · i(d est) in v(er)bo et in supino
et in p(re)t(er)ito | Dare dedi dare credulitas recun
| dare · credare recundare credulitas re
cundatus ut qui p(er) da corripiat uberrime
inueniat aute fine in h(oc) v(er)bo · et
h(ic) p(ate)t q(uod) recundor aris iocundor de
no(n) s(un)t (com)posita a do as | sic enim dicit iocu(n)
dat recundat iocunditas recundatus
p(ro)p(ter) cor ta q(uo)d omnis caret re(n)t(ia) · Que recor
go dicat recundus · et a recundus re
cundor aris · Et a iocus iocundus
| et a iocundus iocundor aris | vnde q(ui)
ne potius insanos c(on)ueniendo m(en)s a
malis p(ro)p(ter) sanos c(on)suleudo vitam
adhereas

Capitulum xiii

Doceo es · doctrinam dare · et
habet vala | et doctus a vm
| et (com)parat(ur) ior simus | vnde
docte cius (com)munis adiu(n)a
et doctim · i(d est) docte aduerbium

| vnde plautus in curgulionem · hic ne li
quere(n)t aut scias doctim | et h(ec) doctrina e
| vnde doctrino as · i(d est) docere · Et a doceo
hoc docimen q(uo)d et docimine inue(n)it · vn
hoc docimentum | Et a doceo hoc
dogma atis · i(d est) doctrina ut dicitur doctrine
uel placitum uel consensio · uel (con)sola
tio · vnde dogmatizo a · i(d est) dogmata
facere pendens sophistica instruens
uel instructus uel (con)solatione | Dog
matiso as · i(d est) docere instruere · Et a
doceo hic et h(aec) docibilis et h(oc) le et p(er)
sincopa hic et h(aec) docilis et h(oc) le | Dis(cre)t(i)
o(n)tum | nam docilis est discipulus qui
facile docetur | non tam(en) se(mper) docilis q(ui)
sit doctus sed qui doceri p(otes)t | est enim
ingeniosus et ad discendum paratus
| docibilis v(er)o est liber qui facile disci
uel disci p(otes)t | ponitur tamen homo quandoque
p(ro) alio alio · ut ibi · Et erunt omnes
docibiles dei | ponitur docibiles pro
dociles · Et nota q(uod) verbalia in bilis a
v(er)bis absolutis venientia signant actio(ne)m
et aptitudinem agendi ut risibilis
aptus ridere · gressibilis aptus gradi
· Inueniu(n)tur tamen aliqua talia que signant
passio(ne)m et aptitudine(m) patiendi | ut h(aec)
via est gradibilis · i(d est) apta p(er) quam ali
quis gradiatur | venientia vero a verbis
trasitiuis signant passio(ne)m et aptitudine(m)
patiendi ut amabilis · i(d est) aptus
amari | docilis aptus doceri | docibilis
aptus disci · Inueniu(n)tur tamen quedam
talia que signant actio(ne)m et aptitudine(m)
agendi non per se sed (con)trarie in quibusdam locis
ut cu(m) penetrabile (con)trarie sit quod
facile penetratur uel q(uo)d aptum est pe
netrari · Inuenitur tamen penetrabile ferrum
· i(d est) aptum penetrare ut q(uo)d facile pe
netrat | penetral uel penetrale inte
rior et secretior pars domus appellatur
| docilis vel docibilis (com)ponitur et indocilis indo
cibilis · i(d est) non docibilis docilis ut non docibilis
· Et doctus (com)ponitur indoctus et (com)parat(ur) | et semi
doctus | et doctiloquus a · um q(ui) docte
eloquitur | vnde h(oc) doctiloquium · i(d est) docte
eloquium · Doceo (com)ponitur addoceo es · i(d est) val
de ut abundat docere | condoceo es · i(d est) s(imu)l
docere · dedoceo es non docere · et edoceo es
· i(d est) extra uel valde ut supra docere | p(re)do
ceo es · i(d est) an(te) docere | Doceo et (com)posita ab eo
s(un)t actiua et faciunt p(re)teritum in cui et
supinum in ctum et omnia corripiunt hanc
sillabam do ubique | et (con)struuntur cu(m) duobus
accusatiuis vno designante rem in quam tra(n)
sit actus eorum · et alio designante re(m)
cuius respectu ille actus trasit
in rem alterius ut doceo te (gramma)tica(m)

Capitulum xiiii

Doleo les lui … pati dolorem
unde … dolor … et hic
dolorosus et comparat et doloro-
sitas et doloro as … dolore
habe vel pati et hic dolus
li fraus malicia occulta
blandis sermonibus adornata calidi-
tas mentis et sit quia dolore inferat
vel dicitur dolus a deludo quia deludit quia
deludat et decipiat et sit dolus animo
insidie loco vel telo fraus ita
in situata unde dolosus a um insi-
diosus malignus quia deludat vel
cum decipiat occulta malicia blandis
sermonibus adornat et comparat unde do-
lose sius sime adverbium et hic dolositas
atis occulta malicia Item a dolo hic
dorilus li … servus quasi dolosus et
hic dolo … dolon onis et sunt dolones
tela abscondita in ligneis vaginis
… et ipse lignee vagine dicuntur
dolones inter quas latet pugio sub
specie baculi et dicuntur sic quia decipiat
et fallat ferro cum preferat speciem ligni
hos vulgus greco nomine oxeos vocat
… acutos unde et apud medicos
acutus morbus oxea vocatur ab oxi quod
est acutum Dolus quasi cum sub et subdo-
lus a um latet dolosus astutus versi-
pellis varius unde subdole adverbium
Item quasi cum in et hic indoles lis quasi sine
dolo … etas iuvenilis ingenium origo
progenies Et sunt indoles est signum
vel indicium future probitatis quod sepe appa-
ret in pueris quibusdam quod autem dicitur
indoles quasi intrinsecus vel inde olens
et non est compositum Doleo quasi condoleo
es … simul dolere compati unde con-
dolescco inchoativum Commune est condoleo es
… vel dole a dolere cessare unde Ovi-
dius de remediis Vel sicut que cupit
dedoluit quia … perdoleo es … perfecte
vel valde dolere Doleo et omnia composita
ab eo sunt neutra et faciunt preteritum
in lui et supinum in litum et corrip-
iunt hanc silabam do

Capitulum xv

Dolo as avi are atum … levigare
planare … parare unde
Oracius Ac … nauta
… caput … salignum
… dolat et hinc dalia
et hec dolatura … dolatio vel illud quod
dolando aufertur de ligno vel illud cum
quo dolatur et hic et hec dolatilis et hoc
le aptus ad dolandum et hoc dolatorium
locus in quo dolatur et hec dolabra e
et hoc dolabrum bri per eadem scilicet instrumentum
dolandi … bipennis unde Iuvenalis
Si lectus … ministret castra dolabra
unde hec dolabella le et hoc dolabellum
li di et dolabra dicitur quasi dulabra quia duo
habeat labra Item a dolo hic dolumne …
quasi dolabra Dolo et composita ab eo que
sunt activa sunt et corripiunt utrumque hanc silabam

do … dolose sunt … greci … preteri-
… sub eo … et …
… Item … greci unde physio-
logus … quod … sunt …
… hinc … domus
domus … domus vel domui et hec
domus … pateat … quarte
de … declinatione … et … secundam …
… non … omnes … ablativo et ablativo pluralis
… quarte … secundum … genitivo
… et … domus … in plurali
et … tamen … pluralis … domi
vel domi non sunt in frequenti usu quar-
tam … ablativo … pluralis … secundum
quartam domui unde hec domicula di-
minutivum … domicula le mine et domesticus
a um … et familiaris quasi in
domo stans et per compositum hoc domicilium
… domus fastigium altitudo et sic quasi
alta domus … domicilium
ipsa domus vel habitatio vel mansio et
lis et pluralis Item a domus domo as
domui … vincere subiugare …
le et hinc dalia et domitus a um
… indomitus a um non domitus efferus
vel insanabilis Domo quasi edomo
as … valde domare perdomo as … perfe-
cte domare … redomo as et a supino fit
domito as … Domo et cuncta composita
sunt activa et faciunt preteritum in domui et
supinum in itum et corripiunt hanc silabam
do Item a domus hic dominus quasi domini prec-
… dominus quasi dans minas
… dans minas … vel quasi
domus minas … non compositum …
… quod dicitur domus quasi domus …
et hic domicellus et hic domnicellus …
di et hec domina unde hec domicella
et hec domnicella ambo … domicelli
et domicelle dicuntur quia pulcri iuvenes
magnatum sive … sive non
Item a domus … domna … et
hec domna per sincopam quod … claust-
rales … domus vel domna … hinc
Item a domus … dominica a um … …
hec dominica prima feria et hic et hec
dominicalis et hec le … sunt tam
a dominica per illa die qua a dominica a
um Item … dominus … dominium …
dominiosus a um … imperiosus …
magne autoritatis unde dominabilis
lis Item a domus domnor aris quod … …
… unde dalia et dominatus tus tui
et hec dominatio omnis … dominatus …
… dicuntur … quidam angeli … qui
virtutibus et principatibus …
qui ceteris angelorum … dominant
dominationes vocantur Et nota quod domus est
habitatio unius familie sicut urbs unius
… et sic … domicilium …
… Item domus … genitivo
viri et uxoris et … familia …
incipit a duobus nam … familia est
liberi … ex lumbis … sunt a se
… dicti

Capitulum xvi

Dono as am i. in dono tribue
vel remunerare et h. donatio
dicit a dare quod dare est enim
spe remunerationis. donatio vero
sine spe remunerationis. na
donare significat quasi re tradere
unde et donatio quasi traditio dicitur
unde etiam donare quasi donum agere. et do-
natio i. doni actio. hanc diffinit
aristoteles in iiij° topicorum ubi dicit
est autem datio gemina donum. donum enim
est datio irreddibilis. et iterum aperte innuit
quod omne donum est datio et non econverso. Item
a dono h. donatus ti quidam auctor ar-
tis ab eo compositus dicitur donatus. unde
h. et h. donatista te qui sequitur dona-
tum ut studet in hoc donato. Item a dono
as hoc donum i. munus. sed donum deo
munus homini. Item donum honoratum
est munus debitum ut patrono. nam
munera dicuntur obsequia que pauperes
divitibus loco muneris solvunt. sic
dicta quod manibus accipiuntur ut dat hec
Donum datus est a dando ut donado
munus accipientis a manibus ut a mu-
niendo ut manendo. et a donum hoc
donarium quasi quod donum. et donarium est
locus ubi dona que offeruntur templo
reponuntur. et donarius a um quod dona-
ri quod donari facile est. et hoc donatiuum
tiui i. donum stipendium satellitum sola
unde in vita beati martini hec
cepit imperator donatiuum erogare
militibus. ut h. donos dicuntur milites a do-
no. hinc donatiuum quod militibus stipen-
darius datur. Item a dono as h. dona-
tica ce i. corona qua victor donatur
et donaticus a um id est quod donatus
ut quod dono accipitur. donum quod donifer
ut donifer ri qui defert dona. Dono
componitur condono as i. simul donare ut remit-
tere. redono as i. iterum donare. Dono
etiam magis gratia ac sicut et producit hanc sillabam do.
Dorcas grece latine interpretatur unde latine
unde h. dorcon cum quantum sic dicta ca
adulacionis et bladimentis quia visu acuta
capree dorcades quod acutissime omnia
de longinquo videt. hec et ibices
dicuntur quasi avices quod instar avium ar-
dua et excelsa teneat et in sublimi
habitat ita ut de sublimitate vix humanis
obtutibus pateat. unde et meridia-
na pars iblices aves vocat que in nili
fluentibus habitat. de capreis dicitur
quod in terram ut homines adustitate per-
crut de altissimis saxorum cacuminibus
se precipitaverunt in suis se cornibus ille-
sas suscipiunt. Item h. dorcas dran-
no aliqua vindictus sunt. h. dorco
onis i. amicus vocator sic dictus a
dorcas quod est vide quod plo visu accedi-
ad levacitatem. Dor urbis quedam

potentissima preca ab herode rege
iudee in honore augusti cesaris
cesarea dicta est. Dorus fuit filius
neptuni. unde dori fuerunt dores gens
greca dicti sunt qui ab eo duxerunt ori-
ginem. et inde doricus a um. Dormita-
re redito ad primam. Dormio is im
itum i. sompnum capere. et est contrarium ad vi-
gilare sed h. abreptos. et a dormio
dormito as frequentativum quod etiam significat excitare. et
est sub pigritia dormire. Unde hoc
dormitorium locus dormiendi s. locus
claustralis ubi claustrales condormi-
unt. et h. dormitio onis ipse sompnus.
Doxa grece latine dicitur gloria. unde h.
doxula di. et componitur cum ortos quod est rectum
et h. ortodoxus xi i. vir recte glorie s.
recte credens et ut credit vivens eo
nomine non potest vocari qui aliter vivit
quam credit. Unde h. ortodoxa xe femina
recte glorie. et h. ortodoxia xie recta gloria
Item componitur cum cenon et cenodoxus s. de
hoc supra diximus cum tractabamus de ce-
no. Item componitur cum paro as ut paradoxus
greca que est inter ut ad. et paradoxus
admirabilis vel quasi parans ad vanam
gloriam huius. unde h. paradoxa xe
mulier talis. et adiectivum potest declinari
quodlibet predictorum ut ortodoxus et cenodo-
xus a um. et paradoxus a um. Un-
de quidam liber tullii intitulatur
tullius de paradoxis quod in eo tractatur
de paradoxis. et dicuntur ibi paradoxa
dicta ut sententie ad mundana gloriam
pertinentes quasi laudes glorie ut paradoxe.
et inde h. paradoxa xe gloria talis ut
laus. Item doxa componitur cum eu quod est bonum
et h. eudoxia e i. claritas bona gloria

Capitulum xviij

Dubito as et est dubitare
quasi duabus viis bitare
quod est esse incertum. vel du-
bitare quasi duvitare i. duarum
rerum esse incertum. unde du-
bius quasi duvius i. incertus quasi
duarum rerum et comparatur dubius ma-
gis dubius dubissimus. Unde dubie ma-
gis dubie dubissime adverbia. et h. du-
bietas atis. Item a dubito dubitans
et comparatur unde quod est non. Unde dubitant-
ius ssime adverbia. et h. dubitantia
et dubitatio componitur indubitans i. non dubi-
tans et sic comparatur. Item a dubito dubita-
tus a um quod in actiua nunc facere
et componitur indubitatus a um et utrumque
comparatur. unde dubitate et indubitate
adverbia. et indubitato sic nunc adverbiat
positum ut indubitato loquitur iste i.
indubitanter. Item componitur dubio as
dubito as. Dubito componitur addubito as. sub-
dubito as i. valde dubitare. et est inter-
roga sicut nunc tu dubitare. per dubitando

time et 2m hec nitc' eius passim in
qualz eius pa secundum iudicat. passim
et a eas pacem Rome in sua patria
afferebat duratati | Ca xviii

duco cis in etimo | vnde h'
ductor oris et h' ductrix et
ductio onis et ductus
tus tui et ductum adu
tractum et ducto as fre
vnde plautus in captiuis
Hic me ut libitum est ductauit dolo
a quo ab ultimo supino ductito as
freq. Item a duco h' et h' ductilis
et hoc le vnde ductilis aurum et h'
ductilens la i. ducillus quod et docillus
d' et clepsedra | et h' et h' dux as quod
designat dignitatem et officium, dicitur
enim dux quasi sit ductor exercitus | sed non
solum comites duces ut principes sed
etiam reges dici possunt | in bello at
melius est duces nominari quam reges. nam
hec non exprimunt in plurimum ducatu | et hic
ducillus li vel ductillus | et h' ducilla
le di | et h' ducatus tus tui eius proprium
ut dignitas | et ducatus i. ductus vel
guida | et duco as aui i. ducere ut
conducere vel mittere | vnde Iosephus
in quarto de Nazareis loquens ait. Isti
diuinum capillos suos ducant [illegible]
deum offerunt ideo | vnde ducator et
ducatus tus tui i. mittio ut ductus ut
guida | et componitur aduco as i. cumtrice'
et est duco as · t · o · s · t · a · et corripiunt
hanc sillabam du | dux componitur h' et hec
redux cis quia redit | sed deriuatur a redu-
co as | et h' tradux cis | vel deriuatur a
traduco i. propago | quia per originale peccatum
quod ada commisit innexuit quod ab ipso in
posteros fuit translatum | Item a duco
as h' duspinus sy i. demon qui homines
educit a sensu | ut quasi ducat eos ad
mortem | et per syncopam h' interducta te i.
inmo que ideo sic dicitur quod intrat
quum puelle maritabat | ut quam eas ita
ducebat vel quasi interim domum erat
in itinere eas ducebat quia enim ipsa pom-
ba que est domiducta ducebatur quasi lusus
in domum introducere credebatur marita-
turam | vnde Marcianus de Capitulis
interducta domiducta quam vnxia cin-
xiam quasi mortales puelle debent nominare
Item a duco h' dulta te i. formula, du-
co componitur adduco as ad se ducere vel ad
aliquem | abduco as i. separare abstrahere
ab aliquo | abducitur quilibet ad rem inho-
nestam | producitur ad studium | deducitur ad
honorem | conduco as i. simul ducere ut precio
ducere | vnde in Ewangelio quia nemo nos con-
duxit | et secundum hoc est [illegible] ad locare
et in cuius respectu | ille locat hospicium
quia precium accipit de eo | ille conducit qui
precium pro eo dat ut scolares bononie
conducunt hospicia ciues locant ea |

locare tamen quandoque accipitur pro conducere dat [illegible]
Item dicitur quod secundum [illegible] locare vestem
et conducere [illegible] vnde dicitur iste est
in conductu regis | Item dicitur conduco cis
deduco cis i. [illegible] vel de vno loco
ad alium ducere ut [illegible] ducere | vel de-
ducere quod aliquando abeunte [illegible] et comi-
tantur [illegible] vulgare quemadmodum [illegible] | didu-
co cis i. in diuersas partes ducere i. diuidere
ut separare vel extendere et publicare
| eduto as i. extra ducere | induco is
induco cis illud [illegible] i. intus ducere vnde
hec inducie arum | et dicuntur inducie quasi
inducta ocia | vel componitur ab in et dies
et ocium inde inducie quasi indies ocia
| et sunt inducie pacis federa | vnde induci-
alis a vm | et h' et h' h' indicialis et
hec le | ut tempus induciale in quo habent
ut debent haberi inducie | et inducio
as i. differre per inducias ut inducias
facere et constituere | obduco as i. tegere |
produco cis i. porrecte ducere ut inducere | per-
duco cis i. perfecte ducere et abstrahere vel
extendere et prolongare ut in aspectu ducere
vel in aspectum et extra | reduco cis
i. iterum vel retro ducere | seduco cis i. se-
orsum ducere causa consiliandi quod sepe
fit ad decipiendum hominem seducere pro hoc
decipere et perdere ut separare | subdu-
co cis idem quod seducere vel subtus ducere
ut subtrahere | et componitur subducere
naues in terram de aqua ducere | vnde
Virgilius in verbo qua statuo vestra est,
subducite naues | sicut e contrario deducere
[illegible] naues de terra in aquam trahere
vnde idem Virgilius tempus est iam velis maui-
bunt et littore celsas deducunt socii
naues | traduco as i. ultra ducere
et abicit n et d secundum predicta regulam
vnde illud cum tradixit pollum suum
per desertum | et alibi et nolebat eam tra-
ducere quia pregnans erat | duco et
composita eius omnia sunt ac. et faciunt
preteritum in xi et supinum in ctum et produ-
cunt hanc sillabam du | Item nota quod duco
ca dicere ad ducere ablatiuum | corripit 2am
pro nomina ypati modi et facit duc | qua cor-
ruptione retinet eius composita | dulos i.
seruus | vnde h' dulia i. seruitus que
exhibenda hominum sicut latria est seruitus
quam debet deo | et a dulos et pseudo
quod est falsum componitur pseudulus i. falsus
seruus et malus | Item a dulos et a
hinc adulor aris de quo vide satis dixi
in tractatu de a | Item dulia componitur cedu-
lia i. bonum seruitium | h' dumus mi i.
spina ut pars spinarum collectio | vnde
dumosus a vm i. spinosus spinis plenus
et comparatur | vnde dumose silue sunt aliena
| et h' dumositas atis | Item a dumus hoc
dumetum i. locus dumis plenus | quod est hoc
dumiactu h d | et h' et h' damalis et hoc le
i. spinosus vnde marcia de tra hirta
dumalibus sertis | et dumo as i. spinare
vnde dumeo les vi i. et te spinosum a quo
dumesco cis i. inchoatiuum ut iste ager dumescit
i. incipit esse spinosus Ca xix

Duco is isti .i. iterum dare. vn duonus
.i. bonus qui libenter tribuit. Item
duo is .i. soluere. vn in paulo
oratemque habet redimitum mag
est reus circus cursus vnguine
dm .i. soluit reduc et solue. a quo
induo is. persepe enim habitus induitur
quod solutus et expeditus et vel ad
opus aliquid ut ut se totum probat ad induendo
quod non est enim fit induo. alii dicunt quod
sit compositum induo ab in et duo. alii ab in
et dorso. alii ab in et suo mutata
s in d. ad dictam cuius quod est insuo is.
sed hec totum falsum est et fictum ex
defectu scientie. ab induo hec induuie
quibus induimur. Tertius in decimo
septimo cum ciuitatem intrabat suatis
induuiis vtebatur. vnde hoc indu-
mentum .i. vestis. ab induo pro hec indu-
uie arum indumenta. et sunt tunice sex
pecti. sed et exuuie quas exuimus sicut
induuie quas induimus. et hec inducula
le indumentum. Plautus in epidico quod
induta erat ardua regilla inducula an
medicula. et induso as .i. induere. ayax
cianus in captiuis hominem tonante eius
inius indusiat publice cernet. et vnde
hec indusiamentum .i. indumentum. Duco
cis sicut est a

Capitulum

Duro as aui .i. durum facere
et durare .i. permanere perseuera-
re sufficere ut iste diu durat du-
ratum et durare est pacientem
esse. vn Iuuenalis durare
et expectare cicadas. hic
durico es vm .i. esse vel fieri durum. et est
addurico es. indurico es. a quibus inchoatiua
durasco as. induresco as. addurasco
as. Item a durus hic et hec dura bile et hoc
le. et durius a vm et compara et superla.
vnde durare ut durum adiunxa. vnde
terrenus in adelphis esse enim sic a
vobis durum. et hec durabilis adus et
hec durita. et durarus. et Item a durus
hoc dorsum. et est dorsum a ceruice
usque ad renes quod durissimum quia illa pars
corporis durior sit ad modum hiis fortis
ad portandum et parandum. vnde vox
et dorsum dextera et leua ex uinctos
latere sic dicte quia cas prime in lu-
ctando quod graci palum dicunt. spina
est media dorsi .i. ipsa medietas
sic dicta quia habeat spinas et radi-
los acutos aut medie .i. spine
medie spondile appellatur scilicet parte
cerebri que per eas fertur longo trac-
tu ad ceteras partes corporis. a dorsum
hec dorsicularum h. .i. dorsum. et a tergore edor
so as .i. dorsum scindere et frangere
ab anteriori parte edor sat ut dorsum
ab antiquiori. indorso as .i. super dorsum
imponere quod vulgo solet dicere torsulare
. redorso as .i. retro scindere a posteriori dor-

sum scindere vnde dicitur capra redorsata
a posteriori. Item a durus hec dura ce .i. B
fuilla quod dura sit. et dicitur hec cume-
nides id est cruciatores in inferno. siue
in terra. dire in celo quod dire sunt
quia ex ira deorum processerunt et est etiam
nomen deorum vel demonum ostensio. et
inde tractum est durus a vm .i. crudelis
terror immisericors. quod autem dicitur durus
quasi diuina ira inductus. sic enim dicitur dirum
quod diuina inspiratione ira sit. et ira e non grece
vel demonum ostensio diuine est grauis
magnus. Durus quasi perdurus. perdurus
edurus .i. valde durus. Duro quasi addu-
ro as .i. valde durare. conduro as sicut
durare. deduro as .i. valde durare.
vel duriciam remouere .i. mollificare. edu-
ro as .i. valde durare. induro as .i.
ex intimo durare. vnde illud. Indu-
ratum est cor pharaonis. preduro as
.i. ante vel valde durare. perduro as
.i. perfecte vel fortiter durare. obduro
as .i. contra durare vel quodam velamine
durare. reduro as .i. retro vel iterum du-
rare .i. dedurare. Duco pro durum fac-
ere. est comta ab eo quod quis compleat
hac forma cuius ac. sic alit et duro et
ab eo contra non fit sicut duco et ab
eo contra. et omnia secundum duro et duco et
ab eis contra producit hac sillabam du. Item C
draco onis dicitur a greco. greci enim
dracone dracontem vocant. et est draco
templorum. anguis aquarum serpens terrestre du-
cens est in templo sic draco vocatur
dum est in aqua sic anguis. dum est in
terra sic serpens. vnde hic draculus
li. et hic draconarius .i. vexillarius
signifer qui fert vexillum ubi est
depictus draco et hec dracena ne .i.
uxor draconis vel filia draconis.
et hec dracontea quedam herba que vulgo
dicitur herba draconis quia hasta eius
varia sit in modum colubra. et similitudinem
draconis imitetur. ut quod ea herba vi-
pera timeat. et hec dracoma vel dra-
conita quedam gemma ex capite draco-
nis excutitur. et per compositionem hic draconiarius
quidam piscis qui aculeos habet in bra-
chiis ad caudam spectantes qui dum
percusserit et quacumque fecerit venenum fundit. D
hec dragma me per s et per x quedam
pondus est .i. octaua pars vncie et de-
narius pondus argenti vel sic constans scru-
pulis .i. decem et dicto silique. hoc
dragma atis per g et x est questio
sine interrogatio. hic dragmaticus
ca vm .i. interrogatiuus vnde quedam
genus loquendi dicitur dragmaticon scilicet quod
fit inter interrogantem et respondentem et sic
per personas introductas ut in terentio
. Hic drancos cis vel dracos
[illegible] non augens hominis fuit. sed dran-
cos in terremia dicuntur. sic satira
vel siluestres homines quos philosophi
Isayas vocat. Draguilus macros

mudi. Hec driades d' lapis quida
a drios q' e' arbor. Driades dee ar
borū alio nō̄ siluaru ut pauui dur
et puer et silue arbor. Drom' i m
bruat deduceu' in quo grulos' sedet.
Dromos gr. l. d' cursu Thodocaus ut
cucurrus appellat'. Hinc h' dromedus et
h' dromeda hc add' genus camelorum
dinos quida statue si velocioris. Dū
a velocitate currendi nō habent. hinc
h' dromedarius camelarius qui ducit
dromedos. Unde illud dromedarii
madian et effra et cet. Item a dromos h'
dromo omis longa nauis et velox in
cursu. Et e' de nauibus inuenit' stomio
ideo ubi illi h' psuremus breuiter. Dul
ta nō ita et mercator et instrumen
tarū. Angiportulis d' parua nauis. Lat
ta nauis mercatoria ut que merces
exportat ad litus. Dromo longa nauis
et velox. Paro nauis piratarum. Myo
paro nauis ex vimine et corio contexta
Unde legitur in hystoria gestis saxonum in
myoparonibus nō inuitis latent fuge
potius quam bello parati. Celox vel
celonis velox nauis. Caraba campulus
lembus ut lenunculus. Lintris ut lintris
caudica que est longa instar caude. Ala
gria quod legat i. sanstat aquas vel
legat i. colligat aquas ante se. Ali
bertina que libere exeat. Partes nauis
in posterior puppis. Prora anterior
Carina media. Latus est ea pars que
est inter carinam et proram ut inter puppim
et carinam. Cimba ut cuba ea pars que
vicinior est aquis quia aquis supernat:
bat. Sporicania lacra scalua. Omnes hee
partes nauis pro qua naui queque dicuntur
Instrumenta nauis sunt h' aplustre gub
naculum. Antemne corde ille que an
temne sunt posite ut partice a quibus
vela dependet. Transtra sedilia nauis
Sporos foramen illud per quod remus emititur
Malus arbor. Cartesia summitas mali
in qua corde gerunt. Ilucanus at inter
summi est cartesia mali. Chorug
illud quod instar bacilli malo supponitur
et cum vento mouet. Causas et origi
nes predictorum vocabulorum si que sunt in diuersis
locis istius operis diligens inueniet si
quaerat. Item a dromos quod est currus et
ypos quod est equus d' h' ypodromus i. stabu
lum equorum ut tormentum equorum saltu
ad similitudinem equi ut augustus a quo totum
vel ypodromus dicitur locus dispositus et dominus
declinatur ad necessitatem. Vel locus
supra ut dicta que sunt atque deambula
toria super quos ambulat homines. Et
cum hic ypodromus q' ab ypos quod est sub
et dromos quod est currus. Vel ab
yper quod est supra et dromos quod
est cursus quia desuper homines et am
bulant.

Sequitur Cade

Brion ciuitas
iudee que quidem
arce dicit' a mo
ri ubi tocus partat
dicti populi sunt
et gentiliter dicta hyspa
et maxime ex uno
dicitur abraē sic
dicta quibus ebro
nee ebron omnis
pauperis. Unde chro
nici vel chronica
dicti sunt quidam
heberi quia a paupertate intelligentiae. Item
cum solum puerorum nunc dicitur que su
bat sepulcrum. Hic et in mendacii dicti sunt
et ita tenent eorum nec longe carnaliter
fruent. Hinc chronica a tempore et chronicus
ca cum ut chronica scripta. Chrosius insula
hyspanie dicta quia a romana pauli sit
qui abosius na saturagita stadiis ab
ea distat. Chebenus arbor est que cessa
durescat in lapide cuius lignum nigrum
est dicitur hec chebenum. Et hinc per compositionem h'
chechenus quedam gemma preciosa et candi
da qua auctoritate aurum polluit. Chrim
chebuta ypium nō habet. Cera inter omnes terras
et inde h' cerade cerades i. diana pro
serpina sunt centrum eius piratis quas
habet in inferno. Hinc ceraceus a tom
ab cera et tomben quod est donum dei
h' ceratomben idest loci multiplex templum
donum i. centuplatum donum. Unde Zmecha
lis textus qui premittit ceratomben.
Hec chiminia multitudo in unum collecta
ta cum naturaliter sit breuis. Ego omnes
i. sacerdos custos. Chimnos excere
lastinie de insula. Hec chimnada de
ut chimnas adis quedam insula sit
dicta. Vel chimnos nunc corroso. Item
h' chimnada vel chimnas adis quedam
insula sic dicta quia chimnatoxosa. Et sunt
plures chimnade. Ilucanus pene
tenet ergo obliuiat chimnadas
undis. Hec ecclesia quota intelligitur
quia omnes ad se grauitat. Et est fidelium
Sed sinagoga quod congregatio interpretatur
proprie est iudeorum quamuis ecclesia dicta sit
Sed iterum apud sinagogam intelligitur docte
sed ecclesia sunt praecipue dicendi
causa sunt ideo quia inter congregatorum
et grauitatorum est dicta. Unde et sinago
ga d' congregatio ecclesia aut conuocatio. Un
ecclesia nomen accepit. Distat hic aliquid
quod i. congregatur et peccata solet que et
congregat pecde dicimus. Conuocata aut aut
magis est veneria uoce sic sunt homines
ut ergo notaret eorum infidelitas
i. iudeorum dicta est eorum sinagoga
i. congregatio quod peccatorum et indiscre
torum. Et ut fidelitas nostra ipso vocabulo
innuerent dicta est nostra ecclesia i. congre
gatio quod conualuit et discretorum que
ecclesia dicitur catholica i. uniuersalis.
Nō enim sic quemadmodum hereticorum in ali
quibus regionum partibus coartatur sed
per totum orbem dilata diffunditur.

hinc ecclesiola di . et ecclesiasticus a um et
ecclesio as . i. conuocare ut gnonari
qd et ecclesiae dicit . Ecclesites gema
vipereas maculas exprimunt . Hec ecli-
psis . i . defectus ut solis et lune ut
valerius rei . in dictamine uo si fiat
defectus dei ut eccle . d . eclipsis . sed
defectus lu . ut si lune d . eclipsis . sz
aufferesis sz sincopa ut apocopa hinc
ecclipticus a um . i . defectiuus . Unde
linea zodiaci per quam sol discurrit d .
ecliptica . ad hec enim sunt luna pt ut
sol paciatur eclipsim oportet ut in illa
linea sit sol et luna . Et hinc ecli-
psio as . i . eclipsim facere obscurare
. Sumpsimus ergo ab licat in placon
ipsorum ista in nullo ponitur n ut
hic in prima sa . Capitulum II.

Edo es est . i . comedere . antiqui
dicebant edo edis edit re-
gulariter sed propter causam dictam
corrupta est secunda pa et ter-
cia persona et sic ut in
prima dicat . quecumque voces huius
verbi sequuntur secunda persona p forum
corrupte sunt . sed que formantur a
prima pa non sunt corrupte . Ergo ali-
quis glicat dez gsulat illu ut libel-
lu a robus com tir . f . cosarm . et me-
minit ibi diligenter assignata dez huius
verbi . ita in eius declinatione multum
peccatur . Et hinc hic estor oris . i . vora-
tor epule . manducus . mandox ardc-
lio . et hinc estrix icis . i . femina gulosa
Unde plautus in classia liori ego illas
ambas estrices . Et hic esus sui sin
. et hic et hec edulus et hoc le . i . abilis
ad edendum . Unde oracius . Et hoc edulium
. i . cibus . Et vltimo suo addita tio
fit esurio vim meditatiuum . i . meditatiu
edere . Ille esurit cuius animus est in pani-
bus . Et inde hec esuries ei . Et nota quod
primus dr omnia verba meditatiua esse
spectiua . Et tamen inuenitur in diuina pagi-
na esuriui et non dedistis michi man-
ducare . Sed quod licet aris gratia ita exigat
tamen sunt alia inueniuntur in diuina pa-
gina que non coarctantur regulis gramaticorum
Vel forte primus non dicunt legitur in
illo loco quamuis legamus esurivi siue
esibitorium . sz ambrosius Iulianus apo-
stotasse . Et ab edo hec edes dis
. i . domus quia primus sunt facta ad
edendum . Inde hic edilis lis . i . custos
edium qui custodiebat de dignitate
et officio earum ut capitolium . uel
ciuitatis regis ut imperatoris ne mor-
bosa animalia ut capre et porci intra-
rent et huius . Et dicitur ubi conuenirent
Unde Augustinus de Ciuitate dei in VII° Nou-
erams Ritulus edilis futurus erat
. Et inde hec edilitas tis . ut officium

. et hec edilitas atis illud idem . et edili-
tius a um . i . res pertinens ad edile . Et
hic edituus vi . idem quod edilis . i . custos
edium . sed est ab ede et tueor . inde edituus
qui edes tuetur . i . custodit . Unde poete bo-
ni dicunt edituum qui per curam sua for-
ma sitam uxorem custodit . Unde oratius
Sed tamen est operepretium cognoscere qua-
les edituos habeat belli spectata domi-
que virtus indigis non committenda poete
. Et hec edes est aliquando media correpta . i .
paupertas que est in ede in re familiari
Et edes est edifico as . inde hoc edi-
ficium cii . i . edium confectio ut ipsa edes
. Et est coedifico as . et reedifico as . et
est edifico . In c . o . s . e . Et ab edo hic
edus quia seuerit et comestibilis
. Et inde edulus li . Et hic edulus li . et hic
edulus li oia di . Unde plautus in
Asinaria agnellum metuit dic esse edul-
lus ut vitellum . Edulus est etiam dicitur
estor vorator ab edendo . Et ab edo
hec edera re quia edis supera lactis abun-
dantia in escam a veteribus probatur . ut
dicitur sic qui arboribus repondo adheret
. hic sedecimus a um . Et ab edo hec esca
et esca quia ea os capiat et c ch ha
Unde hec escaria rie . i . mensa escis ple-
na . Et escosus a um . i . escis plenus
pinguis crassus et p grossum escatetas
. i . pinguis . Ab esca et lentos grece
quod sit plenitudine et grassa . Et inde
esculente eius sine adiunctum . Et hec
esculenta . i . pinguedo crassitudo . Et
ab esca et lilos hec esquilie arum
vicus est rome ubi erat vestima pu-
blica . Unde iuuenalis Esquilias
dictum est petit a viminie colle . qui
locus dicitur Ebrayce caluarium et ille
locus esquilie quasi esce alitum quia ibi aues
cadauera hominum comedebant . Unde gram-
mos uicinus dictus est esquilinus . Et
ab esca hic escarus ri quidam piscis
sic dictus quia solus rumiat escam pro-
bet . nam alii pisces non ruminant . Et
esco as . i . escam tribuere ut escas pascere
. Et est adesco as adescare vocare uel
valde escare . mesco las impinguare
uel escas decipere . Unde de tenui huius ho-
les imescare homines . Et ab esca hec
esculus li quedam arbor cuius scilicet
esca est et ut dicit est species uel potius
est arbor glandifera . Et inde hoc
esculetum ti locus ubi multe crescunt
esculi . Et ab esca hoc escale lis
quodlibet vas ad deferendum escas uel
ad accipiendas aptum . Unde iuuenalis
Adde et bascaudas et mille escalia
Et ab edo hic edulus li sicut supra dixi
est degulator qui multum comedit . Et
hic et hec edax acis qui multum et
assiduo comedit et grassatur . Unde eda-
citer eius sine aduerbio . Et hec edacitas
atis . Et edaculus a um . i . aliquantulum
edax vorax et p grossum hec pecedia . i .
edendi superfluitas . sic bibera bibedo.

E [illegible] a passus [illegible] in tria pa
[illegible] a [illegible] comestus [illegible] et
[illegible] a [illegible] in media [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible] plus [illegible]
[illegible] obesus [illegible] et [illegible]
[illegible] et est
[illegible]
edo [illegible] dicitur [illegible] adeo [illegible]
[illegible] vel valde comedere vel edere. Co-
medo [illegible] a con et edo [illegible]
[illegible] plato [illegible] dicit comedere
[illegible] et ita in [illegible]
[illegible] non [illegible]
ubi proficeat et hinc hic comedo [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible] dicit [illegible]
comedo [illegible] producta [illegible] et ab
ultimo [illegible] comesu [illegible] fit [illegible]
[illegible] ad [illegible] comedere [illegible]
quod [illegible] comessator [illegible] luxuriose
comedere. unde hec comessatio [illegible]
et sunt [illegible] comessatores [illegible] et lu-
xuriosa convivia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] comedere [illegible] valde
edere [illegible] comedere
[illegible] edo [illegible] omnia [illegible]
[illegible] comedere [illegible] actiua [illegible]
[illegible] et que ab ea
descendunt [illegible] omnia [illegible]
declinat [illegible] ex illis [illegible]
[illegible] et [illegible]
ut abedo [illegible]
[illegible] in [illegible]
et [illegible] in [illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] vel [illegible] et omnia com-
[illegible] et ea que
[illegible] et ab
eo formatio [illegible] producit. Edis-
sa urbs mesopotamie que et arech
[illegible] dicta est. Edom fuit filius esau
a quo quedam terra dicta est edom. et
quedam ciuitas ydume [illegible] edome [illegible]
[illegible] ydumea quedam regio. unde idu-
meus a [illegible] Eden dicitur hebraice pa-
radisus terrestris et interpretatur delicie vel
eden [illegible] ex [illegible] et [illegible]
[illegible] illi loco [illegible] est enim [illegible]
[illegible] et deliciosus. Effraim [illegible]
est [illegible] auxit [illegible] deus et ex eo [illegible]
[illegible] in lingua [illegible] augmentu
Effrentus [illegible] in [illegible]
[illegible] Effrata
ciuitas que dicta est Bethleem. Effe-
ta [illegible] adapertio ut adaperire [illegible]
evangelista

Capitulum [illegible]

Egeo ges [illegible] non habere vel
opus habere et ita [illegible] carere
[illegible] carere [illegible] non habere [illegible]
[illegible] que [illegible] et hic
[illegible] a [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut [illegible]
et [illegible] est et hec egestas [illegible]

[illegible] paupertas [illegible] cum honesta
[illegible] egestas [illegible] est turpis
unde egestuosus a [illegible]
[illegible] egesto [illegible]
et [illegible] a [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] egritudo [illegible]
[illegible] et hec egrimonia [illegible] et egro-
dei [illegible] a [illegible] egroto [illegible]
[illegible] corpore [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible] ab
[illegible] a [illegible] medicus et egro-
[illegible] unde [illegible]
[illegible]
[illegible] ab eo [illegible]
D [illegible] ab [illegible] Egeo [illegible] unde
[illegible] egeo [illegible] et [illegible] et indigeo es
[illegible] valde egere unde indi-
gens [illegible] quo indiget et hec indigentia e
et indigentia [illegible] ab indigeo indi-
[illegible] a [illegible] indigeo et hec [illegible] indiges
[illegible] deificatus [illegible] quidam indigetes
dicuntur [illegible] et [illegible] et immor-
tales et dicuntur indigetes ab indigeo
[illegible] nullius [illegible] indigeat [illegible]
et [illegible] dei [illegible] dicuntur indigetes [illegible]
[illegible] indigetes dicuntur [illegible]
deos [illegible] ut [illegible] de [illegible]
in [illegible] vel [illegible]
[illegible] unde geniti [illegible]
[illegible] terra [illegible]
ethymologie et dicitur ab indigeo [illegible]
[illegible] Egeo [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
C [illegible] prima [illegible] Egyptus ab
egypto vel [illegible] rege [illegible] danai [illegible]
[illegible] dicta est [illegible] primo [illegible]
dicebatur unde olim [illegible]
dicebat et ab egyptus egyptius a [illegible]
et interpretatur lingua hebraica [illegible] affligen-
tes [illegible] populum dei [illegible] divino
auxilio liberaret et egyptiacus a [illegible]
unde et in [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] egyptiaci [illegible] ab egyptiis
[illegible] egyptii [illegible]
[illegible] in aliqua [illegible] non [illegible]
[illegible] sanguinem [illegible] nec
aliquod [illegible] dies notaverunt
et hec egyptilla [illegible] gemma ab egypto
ubi invenitur sic dicta. Egle grece la-
G dicitur capra a quo et logos [illegible] sermo
dicitur hec egloga [illegible] sermo vel
[illegible] et turpitudine [illegible] ut apud
[illegible] ut [illegible] sermo [illegible] de capris
[illegible] ut apud [illegible] in bucolic[illegible]
[illegible] et hec eglo-
[illegible] quodam [illegible] alio nomine
dicitur capricornus [illegible]
[illegible] et hec eglo-
[illegible] gemma capricorno oculo [illegible]
[illegible] et hec egilopa [illegible]
[illegible] que nascitur in [illegible]
[illegible] de [illegible]
egilopa [illegible]
[illegible] qui [illegible]

pati vel curat i. grecus pat' sicut teste
pp̄ ca deus maximus filius est hũ in hd
se praepitauit. unde se grecum dictum e
similac illud in quod se praepitauit. et
hinc grecus a um. et hic gregator oris
i. hortator nauis ad cantus mari egre-
ssiuiung i. dux ergo omnis et grena ne-
sim. Et ij uel dyc no dei est i. qui e
deus. cum solus est qui eternus. et ob hoc
qui exordium et fine no habet esse ac
no tenet

Capitulum IIII

El. et eloi. et eli. et eloe nomina
sunt dei apud ebreos. El interpretatur
deus ut plerosque i. fortis. Eli
uel eloi ut eloe. sicut interpretatur
deus apud latinos ut porro
interpretatur deus meus sicut euangeliste in pas-
sione aperte ostendunt. Et nota quod hoc nomen
est glosa ab el et aliquis pro e greco
quod tantum vz quantum meus apud latinos
Et hic eleazar quod interpretatur dei adiutorium
Ezechiel interpretatur fortitudo dei. et eliachim
quod interpretatur dei resurrectio. Et emanuel
ebraice quod in latino sermone est nobiscum
deus quia de uirgine natus deus homo
in carne apparuit. Et elizabeth quod interpretatur
dei mei saturitas ut dei mei iuramen-
tum. Et elizeus quod interpretatur dei salus qui
militas meruit sicut et fame pellebat
et plum a morte liberauit et saluat. Et
elias quod interpretatur deus dominus et hic fuit ex
prophetis futuri. qui cum altercaret et
quadringentis sacerdotibus baalim inuocato
nomine domini descendit de celo ignis super holo-
caustum quod cum uidissent omnes prostrati ceciderunt
in faciem suam et alt. dominus ipse est deus
et que hac ratione tale non prius accepit
quia se cum pro ea cognouit potius domini
dicitur. id et fortis dominus interpretatur hiael qui
corporis interfecit sacerdotes vel quia achab
adulteratus tola sunt. Et inde ismael quod
interpretatur auditio dei. sic enim scriptum est
et uocabis nomen eius ismael quia exaudi-
uit cum dominus. Et fuit hismael filius abrae
a quo dicti sunt ismaelite qui nunc corru-
pto nomine sarraceni quasi a sarra et aga-
reni ab agar dicuntur. Et in quolibet predictorum
nomine resonat aliquid predictorum nomine
dei. uel de derivatione ut per compositionem ut per
interpretationem. Et ab eli quod est deus
dicitur est sol elios quia pro deo olim reputa-
batur. unde hic eliades de nepos
uel filius solis et subtracta de sa
dicitur hic elias radius i. stella ut nepte solis.
Et ab elios quod est sol dicitur hic elenchus
i. titulus libri quia totum opus illuminat. Un-
de enim in luca sic intitulat Elenchus
luce i. titulus. Et hinc et elencos lapi-
des preciosos uocamus in superficie orna-
mentum quia illud illuminet. Et quemque
preciosos lapides in loco notatum ponunt di-
cunt elenchi. unde iuuenalis auribus
extensis magnos commisit elencos. elencus
etiam dicitur in dyalectica quedam species argu-
mentationum sillogismus contradictorius et hic
est ab en quod est in i. contra et logos

quod est sermo uel dictio. unde elencus
est contradictio. Et ab elios quod est sol et
electros dictus est uel electros. unde dicitur
hoc electrum quia ad radium solis clarius
auro argento quam relucet. et fit tamen gra-
electra. unde dicitur quod gummi quod fluit
ab arboribus et durescit in lapidem quod
et succinum dicitur tertium genus electri est quod
aurum et argento fit. aurum sed tertius partis
argenti. vna electrum est metallum quod
ualet nunc et precio habet. Et ab
elios et polis quod est ciuitas dicitur hec
eliopolis urbs egypti que latine interpretatur
ciuitas solis. unde eliopolitanus a
um. Et hic et tropos quod est conuersio et
hoc eliotropium quedam herba quia solis mo-
tibus folia circumacta contrait. unde et a la-
tinis solsequium dicitur. ipsa et sole flores
suos aperit et in sero claudit cum sol
occubuit. ipsa est quam latini incubitam
saluaticam uocant. Hec et uerrucaria
quia extinguit uerrucas. et quia causis est
hic eliotropia e quedam gemma ualde
clara et perspicua que colores mittat
in uarietate colorum in sole. unde
rubea in mane. et in uespere. vel sic
dicitur quia posita in labro eneo radiis
solis mutat sanguineo colore extra
aquam in modum speculi solem accipit. in-
uenit que et eodem lapide prestigiis. hic eliotro-
pius ij. unde combrisang

Capitulum V

Item ab el quod est deus dicitur quedam
nomen grecum sed eleyson i. miserere
unde dicitur kyrie eleyson i. domine mi-
serere. kyrieeleyson i. deus sine
domine miserere. kyri enim pro uerum
e i. dominus uel deus. kirri pro duo re i.
porrige. et ab eleyson eleginta a um i. mise-
ra. unde legs. et sancti de miseria dicuntur elegi
unde hic elegia e i. miseria. et hinc
elegiacus a um i. miser uel de miseria
compositus. Et ab eleyson hic et hec ele-
mon onis i. misericors. unde hec elemo-
nia i. mina. et ab hoc et sina dicitur elemo-
sina quod est mandatum dicitur. enim hec elemosina
i. mandatum mine et inde sic scribitur per e
sed melius scribitur per i. et elimosina
dicitur ab eli quod est deus et sina inde elimo-
sina quasi mandatum dei ipse enim eam mandat
fieri. unde illud date elemosinam et
ecce omnia sunt munda uobis. preterea quod
pauperi deo mandatur. ut dicitur elymosina
ab eli et moys quod est aqua inde eli-
mosina quasi aqua diuina. sicut enim aqua
extinguit ignem ita elimosina extinguit
peccata. unde hic elimosinarius rij. et
elimosinaria e et producit nunc. Elbus
a um. unde elbidus a um in eodem sensu
et est elbus siue elbidus color medius inter
album et nigrum ab albo dictus. unde elbo-
le uel elbide dicuntur uites uel uue nec
purpuree nec nigre nec albe quas quidam
uarias appellant. Hic elleborus. Unde
hic elleborus et hoc elleborum quedam
herba dicta est quia ita illa fluuium plurimum
nascitur. hunc romani ueratrum uocant
quia sumptus in potu mente in sanitatem

reduat. Eleusis civitas in qua colitur
ceres. unde eleusinus .a. um. Elichoreus
cuore. Elius septimius uel augustus. Elio-
gabalum quedam herba. Eliogabalus sacerdos
domus. Elipsis .i. spes seu figura. Elipsis
i. pars. Elbidiani quidam heretici ab
eluidio dicti qui dicunt post natum christum
mariam alios filios de iuseph
peperisse. hec dicta et sunt heretici non
Idumei que dicta est Sidon ab euchus quod
uirago que uiuit .s. in festo. Unde
elyzei dicti sunt cartaginenses. Ela-
sius grece electos latine. Elasis grece
sagittario. Unde elasius agitator.
Elefon grece dicitur mons. Unde hic elefans
ti. et hic et hec elephas tis dicitur a magnitu-
dine corporis quod formam montis habet. Unde
hec elephantia est quidam morbus scilicet lepra
quia sit elefans maior quam aliis hominibus
acclibus ita prioribus ceteris maior
est. Elesmoth liber qui dicitur de gradibus. Ela-
karim liber qui dicitur deuteronomium.
Elam interpretatur porticus ut ante fores sine
uestibulum idem et elami. Elamite de-
phacteres et Elam quedam terra. Unde
Elamite dicti sunt. Emar uel emas
ut emath. grece dicitur sanguis. Unde hec
emorrois idis quedam infirmitas qua
scilicet fluxu sanguinis patitur aliquis. Unde
hemorroicus .a. um. qui tale infirmitate
patitur quod et emorroycus dictus est. ut
dicitur sic quod sanguinem mingit per urinam. Et
emorrois dicta est quedam serpens quia
sanguinoleta quod eius quem mordet totum
sanguinem effluere facit. Et ab emath
uel emar hec emogrois .i. emissio san-
guinis per os. Et hic ematites hoc lapis
preciosus sic dictus quod cute resoluta in
colore uemat sanguinis. Hic emites
alius lapis eboris similis candore et
duricia minus tamen ponderis quod pur[illegible] uo-
catur. Hec emistas poculum est potatio quod
uno spiritu bibitur. Et ab emach hec ema-
chia quia bis sanguinoleta facta est per
sanguinis effusionem. bis ibi facta in ciui-
li bello. Et siliet qui eam hoc nomine imposuit
aliquo propheticie ueritate nouit ibi futuram
sanguinis effusionem. uel sic dicitur sub
lemacho rege. Unde lemachius .a.
um. Et ab emar et achel quod est ager
dicitur ahceldemach quod euangelista exponit
hic est ager sanguinis. Ca VI

Emo .is. mi. ptum. unde ualia
et emptionis .a. um. .i. emptor
uel facilis ad emendum. Et hec
emptorium locus ubi emitur quod et
hec emptitatio dicitur. Unde
Josephus in .xx. Et porticum nauigare
emporia nequaquam prevaluit. Et emporium
emporia negociacio exercitur
cum dicitur ubi mercatores negociatores exercent
sed proprie emporium hoc iuxta mare. Unde
emporaticus .a. um. hoc est ad emporium
hinc emporitica carta dicitur quedam gros-
sa carte quia in ea merces inuoluntur
cum sit scripture minus idonea. Et nota
quod emporium non dicitur ab emo sed ab empo-
ros grece quod grece dicitur forum uel mercatum
et hic et hec et hoc emporos oris impacietis
emptor uel emptor et est conpositum ab
en quod est in et poros. Unde emporos
quasi impoos .i. non potens cum adimitur
adcompta pretio. Unde emptor
in in [illegible] ab emo hic et
hec et hoc emax acis .i. emptor auiditer
quod facile emit et sepe. Unde emacitas ...
adimo. Et hec emacitas atis
emendi auiditas. Et emaculus .a. um
.i. aliquantulum emax. Et ab emo hec
emina ne quedam mensura medium sextarii
cum quis emptitus ad emendum uinum ut annona.
uel dicitur ab emetiendo. uel ab eqm quod est dimi-
dium. Unde persius esurigens eminas
acetii adiles iniquas. Et mina est nomen
ponderis. Emo componitur adimo .i. auferre. coemo
.i. simul emere. Dirimo .is. .i. diuidere separare.
Eximo .is. .i. auferre uel extrahere. Perimo
.is. .i. occidere. Redimo .is. .i. iterum emere uel
quod suum fuerat iterum emere et recuperare. quod
enim emit alienum emit. qui redimit id
redimit pretio quod suum fuerat et suum esse
desierat. Unde legis legis proprie dictus est
redemptor humani generis. Opus eius preciosum
suum fuerat illud amiserat in transgressione
precepti legis. Emo componitur ex ac et cat
e in puncti sed in preterito producitur. Et nota quod non
e in puncti mutatur in i. cocta. Et eius
facitur preteritum in emi et supinum in emptum.
Emeras interpretatur dies et seorsum cum dya quod
est duo et hec dyameron uel dyamerum
latinum .i. biduum. Et cum bracos et bryema
quasi bracos et emeras .i. breuis dies
quasi breuitate dierum qui fit [illegible]
de ista tractatum quod cum tractatur est de breuitate
Et emeras quod cum qui est supra
hec epimeron .i. piscis quidam qui uno
die oritur et in eadem moritur. Et dicatur
epimeria febris simplex et non molesta
que uno die affligit hominem et in eadem
perit quia supra diem afflictio non excedit.
inquis et seduras. hec epimeris idis
quod est hystorie scilicet uniuscuiusque diei digestio
uel uniuscuiusque diei uitae abreuiatio computa-
tio calculatio. Epimeris etiam dicitur tabula
manualis. liber in quo quotidiani
actus possunt scribi. unde Juuenalis. In
cuius manibus ceu succina pinguia
tritas cernis epimerides et spectat op-
tis. Epimeris apud nos diurnum uel quoti-
dianum. nam sic latini dicunt diurnum. quod grece
dicitur epimerida. Et dicitur cum nox et hime-
ra nox. scilicet dies et nox et est grecum quasi
emeranox. Et cum baptista et hic et hec
imerobaptista quasi emerobaptista. Et
hec imerobaptisie quidam heretici sic
dicti quia quotidie semel in die uestimen-
ta sua et corpora lauant. Hec empi-
ria .i. experiencia. Unde quedam pars
medicine dicitur empirica .i. expellatiua.
hinc empirici dicuntur quidam medici qui
experiencia sola sciunt. Emplenzia
quedam passio sic dicta quia mense applicet.
quedam passio sic dicta que mentem apprehendit
...
dicitur abducta et laetatio et morbus comi-
dicit eduta uel laetatio et morbus comi-

cialis qr apud gentilos cu comaoz die
cuiqz accidisset, comicia dimittebant
vel qr ex timore vel verecundia repulse
in comicijs sepe illu morbu incurre
bat cu tata hois est ut hō valens
cadat et spumet. hos vulgo lunati
cos vocat qr p lune cursu eis congregat
et hic empilentiacus vel empilenticus
a vm qui tale infirmitate patit et
empileticus a vm in eod sensu. hec
emponema atis .i. meliorac̄o. que
fit labore accepto in agro in emphi
teozim vel pensez. Em adv interpositi
est ut admirantis vel stupentis. Emedui
vehiculu. Eman interpretat acupices vel
fortitudo eoru vel robustus. Emmanu
el plures. Emetoxon grecat .i. natura. Emi
graneus .i. vermis capitis. vn dicimus
dolore capitis emigraneu ee. Hec
emphiteosis .i. melioratio seu contractus
melioratois ut cu quis dat agru suu
alicui ut excolat et melioret illu. iste
dat agru in emphiteosim. et ille ac
cipit in emphiteosim. et videt compo
situ ab en qd est in et phitos qd est
fides et tesis positio qsi in fide positio
unde hic et hec emphiteotecta iste
emphiteota qui re accipit in emphite
osim. et emphiteoticus a vm qd ptz
ad emphiteosim. et hinc emphiteo
caticus vel emphiteoticatius a vm
ubi qd emphiteotica vel emphiteotica.
Hec emblema atis .i. eminens sculptura
vel ornamentu vasoz ut varietas pa
vimenti sive diversitas coloz in pavimento
qd dr et lieostrotos vel sculptu auri vel
argenti. Prudentius sordet argenti emble
mata. hic embolismus .i. superaugmentu
vn hic et hec embolismalis et hoc le .i.
superexcrescens duos annos precedens una
lunacoe. Em quis depidat ho sentre qlit
fiat consulat compotistas. pluritas cu
virtus opus no permittit nos omibz satis
facere in omibz. Emponemata dicut
ea que labore contrahunt. Emphasis
expressio .i. queda sa loquedi .s. cu volum
abundancia et expressez aliquam accidens in
aliquo notare. solemus illu appellare no
men s ut davos est ipm scelus. Unde
emfaticus a vm. et hic emphatice
adv ut emphatice loq iste .i. expresse .s.
cu sa. et emphatico as .i. emphatice
loqui. Et nota qr emphaticus quasi
dr audax et increpator qr tatu lo
expresse loqui. Enectatice .i. continet. hec
enchiria. e .i. pannus subcinericius. hec
domata .i. vestimenta. Endo intendo ma
snectus. Endogemia .i. natura. inde en
dogenicus a vm .i. nalis. et endogeni
ce naliter. Enigma atis .i. sermo figura
tus vel obscura locucio sive similitudo ut
questio occulta et obscura que difficile
intelligit nisi aperiat. Unde illud dicat
de comedente exiuit cibus et de forti egres
sa est dulcedo. significas ex ore leonis
favum esse extractu. et dict ab allegoria

qr allegoria bis gemina est et sub re aa
aliud figuraliter indicat. Enigma tm
sensu obscurus est et p quasdam imagines
adubratus. et inde hic et hec enigma
tista te q vel que figuraliter et obscure
loquit. et enigmaticus a vm .i. obscu
rus ad exponendu ut qui per enigma loq
et enigmatizo as. et enigmatiso
as .i. p enigmata loqui. Engadi legitur
ab en qd est in et gadi qd est arbor
balsami et est locus ubi crescunt arbores
balsami. et interpretat oculus tentacois. En
crepia .i. pulcritudo. Enteria .i. inte
stina. vn p compoz exentero as .i. custe
rae aperire intestina extrahere. Hec
est enteria cu dis qd est divisio. et hec
dissenteria .i. divisio continuatois .i. ulceto
intestinoz et fit antecedente fluore
quam greci diarria vocat. et cu lenon
qd est leve et hec lienteria e que mol
le intestinu qr cibu tanqz p aliena inte
stina nullis obstantibz fluat plabi
quatenus enim cibu accepit crudu
digerit. Enterga .i. machinula lignea
qua anchora tenet. Hec endelechia e
fuit inter Bichos .i. anime et interpretatur inti
ma etas vel absoluta perfectio. Unde
marcianus de Capitulis Voluit salte
endelechie ac solis filia postulare. Endro
.g.l. aries in Sh. endromis. et endromedis
dis vestis villosa de arietinis pellibus facta
qua induebat corpus contra frigus. ut endro
mis dr dux vestis palliu forte et villosu
et hiemale. Iuvenalis Herculeum brume
si tempe poscat accipe endromide. Enoch interpretatur
dedicacio. in ipms cm noe civitate primo
edificavit Cayn Enoz leticie Locus
Enoma .g.l. relaxacio d et est genus medi
cammis. Enochs postis fragmentum. Ennos
interpretatur habitator, lasquo et sigeu qd est
quida mons iuxta troia dictus est neptunus
Ennosigeus .i. habitator sigei illius promo
torij in quo habebat templu iuxta troia,
vel ennosigeus interpretatur profundi silencium
.i. ennos .i. enim profundi dicit et sige sile
ciu vel balbiltu et vocat neptunus
sic a profunditate maris et a silencio qd
est in profundo maris. vel ennosigeus dr
ab ennos qd est habitator et siche qd est
profundus qsi ennosicheus .i. habitator profundi
Et ab ennos qd est habitator et phleos
qd est pinguedo dictus est pr draconis
.s. emphleus qui habuit cu filiu de deoz
forma quos hospitalitas fuerat. qsi habitat
pinguedinis. p qua terra illa intelligi
tur fertilis est. Hic ensis sis a scin
do dici. Unde hic ensiculus li dim. et ensa
tus a vm .i. ense armatus. et ensifer a
vm qui fert ense. et hic ensiculus .i. can
tio facta cu ense. Eneas e. inde hic enea
des de filius vel nepos enee. et col
lectivus descenderunt ab enea dicut enea
de ut romani. et inde subtracta de
syllaba dicitur hec Eneas dis filia vel nepte
s enee. Et inde hic eneius ei et in hec
enides de. et subtracta de sa ab eo qd
debet dici eneides fit hec eneis dis filia
ut neptis sed iam hec nom magis utim historia
facta de Enea. Unde liber virgilij sic inti
tulat. incipit eneis virgilij

O is in ita unde ito omis et
hec itus tus tui et hoc iter itiis
[illegible] et hoc itiner itineris et dent
itus est una q̃ua iri ab homine
[illegible] [illegible] pro iter et itiner
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loci transi-
tu [illegible] unde et eo appellatur aditus
itiner [illegible] est iter longe [illegible] et ipe la-
bor ambulandi ut quo vocatur proximas
acciperet [illegible] quoque in [illegible] [illegible] et [illegible]
hoc ex ipso dicitur nomine [illegible] iter [illegible]
necessarium est unum hec [illegible] iste itiner
iter [illegible] in usu. sed eius obliqui non [illegible]
in usu [illegible] obliqui itineris [illegible]
in usu [illegible] [illegible] absolute [illegible] [illegible]
est ut [illegible] oblique [illegible] ille [illegible] iter
[illegible] non [illegible] [illegible] hoc
iter itineris et ab ipso gto itinus destituo
itineo as i iter unde itinerarius a
um quod pertinet ad iter Et ab illo gto itius
quod non est in usu descendit itero as i iterum
repetere et hinc hec est ac unde italia
et iterum advirum [illegible] et ordinis et ita
tim [illegible] advirum ordinis ut qualitatis et
in hoc [illegible] [illegible] iste ablativus iterato
adverbium [illegible] Et componitur reitero as i
repetere inde reiteratim et reiterato po-
situm adverbium Et iter componitur cum ob et obiter
i interim dum est in itinere Juvenalis
Dum obiter facie [illegible] i interim Et
ab eo undas de et est unda superior pars
aque liquor qui [illegible] est in motu. sed aqua
est statiua et simile motu equalis [illegible]
Unda per se non est aqua sed aqua
in quodam motu et agitatione est ab eundo
unda vocatur quasi eunda [illegible] est in motu
unde undula di. et [illegible] a um i
plenus unda et frequens et [illegible] unde hec
undositas atis Et ab unda undo as
quod non est in usu sed componitur abundo as unde
abundans a um i habundans et hic abunde
i abundanter Et unde quidam dicunt ha-
bundare deriuari ab habeo et ita dicunt
habundare et habundans aspirari in prima
sed quod omnino caret veritate Et componitur ex-
undo as i valde abundare. inundo as
i abundanter replere [illegible] [illegible] cum acto [illegible]
est inundare i false inondare, redundo
das i retro undare retrum redire, et [illegible]
undo. n r o s [illegible] Eo componitur cum ad et adeo adis
i ire ad Unde hic aditus tus tui et hic
aditum ti Et dicitur [illegible] aditus est introitus
vel occasio vel oportunitas ut aggressio
sed aditum locus est secretus iuxta altare
unde dabatur responsa et ab adeundo
[illegible] quem [illegible] [illegible] licebat alicui intrare
locum illum nisi summo pontifici Et componitur
abeo is i longe [illegible] ab aliquo recedere Unde
hec abitio onis i recessio. Unde Terentius
in tertia comedia [illegible] hec turba atque
abitio [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] hec abies etis
dicitur ab eo abeo is quia alte et longe supra [illegible]
abeat et inde hec abiecta [illegible] [illegible] et abie-
tinus a um et abiegnus a um in eodem sensu
Et componitur cum am et interposita b [illegible] et fit
ambio is i circumdare et supra et [illegible]
honore et inde hec ambitio onis circumdatio
vel cupiditas unde ambitiosus a um i cupi-
dus et [illegible] honoris et [illegible] Unde hec ambiti

dra

dra

situs atis i cupiditas et hec ambitio
sit pro eodem et quia ambitiosi [illegible] bla-
dri et adulari ideo quoque ambitio pro
adulacione et blandicijs [illegible] unde [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] metallis [illegible] temperata [illegible]
ambiciosi et [illegible] moderatum Et ab
ambio hic ambitus tus tui i circuitus [illegible]
Oratius [illegible] per amenum [illegible] ambitus
aque et ambitus i cupiditas [illegible]
honoris unde [illegible] [illegible] am-
bitus [illegible] Et componitur cum ante et anteeo
is et cum circum et circueo is et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] quotiens enim circum [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
incipiente a [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] de integritate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] circuamicta sed [illegible] [illegible] co-
[illegible] [illegible] [illegible] et dicitur circuamicta
posuit hic [illegible] in et dicitur circuamicta
Contra hic non est compositum de ambio ut
de ambitio quia [illegible] [illegible] nec de [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] pro n Et componitur
cum con et coeo is subtracta n et componitur coeve
i sit [illegible] ut [illegible] i coniungi congregari co-
adunari [illegible] unde quia [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] dicitur [illegible] [illegible]
unde [illegible] tus tui i [illegible] Et [illegible]
quoque [illegible] [illegible] pro [illegible] sive collige
congregare [illegible] hec [illegible] [illegible] passim
in terra [illegible] Unde Lucanus [illegible]
[illegible] humani [illegible] i colligere congrega-
Coeo tu n est et absolutum unde hic coe-
tus tui i congregatio hominum [illegible] [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] sed de hoc
[illegible] [illegible] ut tractabatur de [illegible] Et
a coeo hic cuneus ei i collecta in unum
militum sive peditum multitudo unde
quia in unum coit dicitur cuneus quasi coeuneus
quia in unum coeat et aggregatur [illegible] Cu-
neus etiam dicitur quoddam instrumentum ligne-
um ad findendum ligna et ad firmandum
[illegible] in [illegible] aliquo ut [illegible] alia
[illegible] a coeo quia cocat in [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] faciat
[illegible] et [illegible] ad cuius [illegible]
dicitur cuneum esse in expeditione Et a cu-
neus [illegible] cuncti a um universi
et collecta in unum universa multitudo
quasi cuneus quia omnes cocat in unum cuncti
[illegible] dicunt omnes cum [illegible] sunt et [illegible]
[illegible] alii dicunt omnes et [illegible] cuncti
et inde hec cuncta te i mora Unde
Cato [illegible] cuncta [illegible] quod [illegible]
loquatur [illegible] enim cuncta [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidam q[illegible]
ante vocatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] falso enim [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que fit in [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cuncta sit [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] ablativus [illegible] et est [illegible] [illegible]
[illegible] Tu [illegible] [illegible] illud quod [illegible]
[illegible] [illegible] dico cuncta i per
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cuncta i [illegible] mora [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] quod dicitur Et a cuncta [illegible]
cunctus cunctor aris i morari vel dubi-
tare quia enim [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
tare [illegible] [illegible] et dubitare Unde [illegible]
[illegible] [illegible] morari [illegible] [illegible] ut morat ut
et cunctatim dubitat ut morat ut

om° siue omnimode. Unde macrobius
de saturnalibus. Tunc cor saltator cita-
tim uel ab honesto appetebatur. Videat
ergo quilibet et caute attendat quod cunctor
dicitur pro morari ut dubitare. c. o. f. c. d.
scribi per v. pro inquirere per c. cetera
videbe quoniam superius tractauimus. c. o. f. c.
d. scribi. Item a coeo hic et hec ciuis quia
cum eis coeat ut sit comuat. vel ciuis
dicitur a cio cis quod sciant ad se habitandi.
Et inde ciuicus a um. et hec et hec ciuilis
et hoc le. et hec ciuitas atis. et est ciui-
tas hominum multitudo societatis vinculo
adunata ad viuendum coniuncte. et ci-
uitas non saxa sed habitatores uocatur
sed vrbs ipsa menia sunt. sed hec melius
in sequentibus distinguebit. Et a ciuitas v 21 b
hec ciuitatula le. i. di. et per compositionem suburbana. Ciuitas
stria omnia loca extra ciuitatem sicut
suburbana loca extra castra. ut presbiteria
dicitur loca dedicata que circumcinxerunt
ascendit. Item a ciuis ciuico cas. et
a ciuitas ciuito as. et est ciuitare ut
ciuitare ciuitatem colere. ut ciuem facere
vel more ciuis se habere. Cinius lego ge-
mis. Item eo est exeo. unde exitus tus
tui. quod plures habet significationes. exitus id est finis.
Unde dicitur exitus acta probat. exitus id est mors
Unde illud hic finem facimus satorum hic
exitus illum sorte tulit. et exitus id est egressus.
Unde in exitu israel de egipto. zcc.
et hinc hoc exicium id est tormentum uel mors
Unde hoc exiciosum li. di. et exiciosus
a um. et hic et hec exicialis et hoc
le quod infert exicium. Item ab exeo hoc
extum id est intestinum. quod est cum specio ut
inspicio et dicitur hic et hec extispex cis id est
augur qui inspicit exta. Vel extu B 7 a b
dicitur ab extra as. et quia re postea
dicetur. Item est eo cum inter et intereo is.
id est mori et perire in itinere. Unde interitus
tus tui id est mors. et cum intro et introeo
is. Unde hic introitus tus tui. et cum in
et ineo is id est intrare incipere inchoare
coire. et inde habet significationes decimas. Unde
hic inuius vir id est pan. et inuius ab
ineundo id est coeundo passim cum aliis. est
enim deus pastorum. et cum illis passim coi-
bit. Vel inuius dictus est ab inuio quod
pastores ducit et quiuat quasi deus eorum
est. Hec tamen in sequentibus melius distinguentur. v a d
Item ab ineo hoc inicium. et est inicium rei
a qua quid incipit s. principium vel
exordium. et inde inicio as id est inchoare
consecrare. sanctificare introducere. sancti-
ficare. Unde psalmista. Initiati sunt beel-
phegor id est sanctificauerunt ut consecraue-
runt. Et nota quod quidam dicunt hoc uo
in actiuo genere inicio as. Item est eo cum
pro et interposita d dicitur prodeo dis deue-
nire in antea ire. Unde oracius
Est quedam prodire tenus si non datur
ultra. et pereo is id est transire. et cum per
et pereo is id est transire ut ultra ire. et cum
per et peo is. Unde hoc periculum et pericu-
lum et dicitur periculum. Unde periculosus sa sum
et periclitor aris id est periculum incurrere
periculum et inire per compendio. et periclitari

Et aperta sed hic fit dinacio a perio is.
Simpliciter quod non est in usu sit per p 27 a
Item a pereo is descendit pre-
fere scilicet frequenter perire. unde plautus in
capitulo cum per virtute peritatis non inueniet.

Capitulum VIIII

Item eo is est eum et obeo
is quod plures habet significationes obire
id est circuire. et obire id est circuire
et obire id est perficere ut ibi magis
tonatus impleuit obire plus id est perficere. et
obire id est frequentare. Unde tullius de
amicitia. Cum solebas illum die obire
et obire id est mori. sed dicunt. obire est
in itinere. mori ubicumque. Item mori co-
mune est bestiis et hominibus bonis et
malis. sed obire tantum conuenit hominibus et
tantum bonis. est enim obire quasi obuiam ire
boni ergo obeunt in dissolutione anime et
corporis obuiam eunt christo in aera. Unde
inuenitur in kalendario obitus beati martini
et non mors beati martini. Item eo est redeo
is. Unde hic reditus tus tui quod sunt duo redditus
enim dicitur illud quod redditur eo quod singulis annis
reddatur. Unde quidam finis silentio esse
thora redditum reditus auxisse patronos. et
reditus id est reuersio. Unde obidius epistola. vela quoque
Item a redeo hec reda de genere vehiculi ad cuius torre
et redeundi abilis et est quatuor rotarum. vel dictum
potius dicitur a rota quod rotas habeat. Unde via cum
antiquitus vocabat illud rota. Unde iuue- ne fide.
nalis. Tota domus reda est una. Item est
cum trans et dicitur transeo is. Unde uadia. et
transitus a um. et transitorius a um. et hec
transtraia id est funis. extensus ut regula apta
per quam lumine vel uel traista qua transce-
dit. Item est eo is cum sub et subeo is. et
cum venum et veneo is id est vendi. Eo et composita
ab eo omnia sunt neutra exceptis ipsis decet adeo
ambio. antreo. circumeo. ineo. preo. preteo.
obeo pro perficere frequentare circuire. subeo
transeo que omnia sunt actiua. Item omnia composita
ab eo retinent litteratura sui simplicis excepto
ambio quod transit ad litteraturam aliorum
verborum quarte coniugationis mutando e sui simplicis
verbi in i. Item eo et eius composita omia
faciunt preteritum in iui ut iui et per sincopa
et supinum in itum correpta penultima ut adeo adi-
tum. redeo reditum excepto veneo quod de-
net. est enim compositum a venum quod facit venum iui
non quod olim erat in usu suo. sed a venum
forte venum non est supinum huius verbi veneo
dicitur quod hoc nomen eo per se supinum illius. sed
ambio quod quia non seruat sui simplicis. Item econt-
ra ideo producit penultimam ad similitudinem aliorum verborum
quarte coniugationis in o desinentium. in suo et in prete-
rito. Unde ouidius. impleuit et ambitu
reddat. litteram tamen in nomen tamen vah
quarte coniugationis causa dicere ad propositum coniunguntur per
sic aptum declarat quia supius posita
Unde ergo et attende diligenter quod ambio
facit supinum non in bo sed in amen sic audio
ut ambia ed est gerundio inuenitur in bo secundum
antiquitatem. omnia enim verba quarte
olim faciebant futurum indicatiui in bo
ut in scolio. Unde adhuc in theologia inuenitur

partibus et membris sz hec antiquitus
absolvit et solum duos ... que fecit
ille ... et quos ...
amorem in ... illud ...
quem in ... eum et terra transibunt
... aut ... non transiret quidam ... ere
... transibunt ... sol ut ...
... ut ... acie clarescetque
aurora ... unde hec eous a um i. orienta-
lis et hec aurora quasi corona ... de hec part-
... est in superioribus et hec eurus ri ventus
flans ab oriente quasi ab eo eos ruens.
unde hic euroauster scilicet ventus qui est inter
eurum et austrum. Eolus fuit rex ventorum
qui ex insularum nebulis et ex coniectione
... et sagacitate primus sedes in aere
sua predicabat. fabulantur vero futura
ab incolis ... est in sua potestate
habere ventos et ideo dictus est esse deus
ventorum. et ab eo dicta est quedam regio
iuxta Siciliam Eolia quia ibi regnavit et
in ea novem sunt insule que appellantur Eo-
lie ab Eolo qui fuit rex earum. et secundum
dicuntur vulcanie quia ardeant sicut ethna
et quedam habet suum proprium nomen scilicet lipparis
a lipparo qui ibi regnavit. Ecthan quasi
est collibus eminentissimus. Elongite sub-
lime vel dividere. Effusa. Effecta. Epheme-
sia. eutimon. Etripodes. et ab Eolo
sunt Eolia colus a um possessivum vel
gentile. hec eadem dicta est circe a stu-
pore et admiratione hominum qui videbant eam
et eius monstruositas mutatos quia quos
mutabat in sues quosdam in canes quosdam
in leones vel in alia animalia suspectos
dicebat esse. et inde dicta est ea et ipsa
et insula in qua morabatur. unde eeus
a um i. circeus ut a loco illo. unde in
Ovidio Oratius et ee carminibus quos ...
... ut supra. inde dicitur ephot lephoth
vestis sacerdotalis que latine vestis superhumera-
le. erat enim pallium superhumerale
quo tota sacerdotalis tegebatur ambitio
et erat duo genera unum lineum et simplex
quod sacerdotes habebant aliud ex diversis
coloribus auro gemmis que contextum. habens in
utroque humero lapides duos et smara-
gdinos auro inclusos in quibus sculp-
ta erant nomina patriarcharum quo solus
pontifices utebatur. et ephoth alio nomine
ephudinas. Item ab epi et oda dicitur epodon
liber Oracii quasi epiodon i. supra odas
sequitur post odas illud opus fecit. vel
epodon quasi ypodon i. equestre. ypos
enim est equus. equestre ideo dicitur quia adeo
equi cursus quadam depressione et eleva-
tione scandit hec metra. vel epodon
in poemate clausula quasi brevius sic
dictum quia assimulatur ad speciem elegiacum
ubi primus versus longior alter brevior quia
et in singulis quibusque maioribus sequentes
minores quasi clausule recinuntur. et hinc
liber Oracii dictus est epodon quasi clausu-
lae quia sic contextus quia ut quia in secundo versu
et metrum et sententia fit clausula. Item
epi quasi cum tritos quod est tres et epitritus
a um. et hic epitritus. et cum ogdoas quod est
octo et epogdous a um. et hic epogdous
et est epitritus ille numerus qui alium habet et eius
terciam partem quasi super totum continens tertiam
epogdous vero est ille qui continet alium totum
et eius octavam partem. unde plato in timeo
... ... epogdorum. et
de eorum quidem accidentibus sive tria que
... epitritum dicitur. habet eorum
quibus accedit post sive octava quasi numerus
de eisdem epogdous vocatur ex eisdem
... illa prima spacia i. epogdo-
us spacius epitritorum omnium intervalla
complebat. Item epitritus dicitur quidam pes
compositus ex quatuor sillabis. et sunt quatuor
et trahit quasi super tres sillabas habet quarta
et sunt quatuor epitriti. primus constat ex
prima brevi et ceteris longis. secundus ex secunda
brevi et ceteris longis. tertius ex tertia
brevi et aliis longis. quartus ex quarta bre-
vi et precedentibus longis. et sic epitritus
constat ex quatuor sillabis. Item quasi cum
lema quod est vorago et hec epilema
atis i. emplastrum quia supponatur vulneri.
Marcianus. Solemus epilemata vice
ponere. et cum timum quod est flos quasi et
hec epitimum i. flos timi quia est timbre
... et sic quia solebat supponi a medi-
cis aliis adulterinis pretiosis. unde epiti-
micus a um i. odoriferabile. epitimi-
am dicitur turribulum quod alio nomine dicitur timi-
amaterium et turricremulum a suppo-
sitione timorum. Item quasi cum foros quod est fere
et hec epifora re i. lenitudo oculorum que sub
pellicula supducitur oculo. Item quasi cum kaustos
quod est incensum et hec epicaustorium quod fit
super ignem sz instrumentum causa ducendi
fumum factum. et epicaustorium dicitur locus un-
gentorum ubi se ungebat ad ignem ut ubi
siccabat ad ignem ungenta epicaustorium
dicitur locus discernendi causas et in quali
statu rem acciperet in passione
... Clausos et quasi cum in vel
ken quod est in et hec encaustum ut incau-
tum quia inustum sit tinctura scribendi. Item
epi quasi cum baton quod est navis et hic et
hec epibata te quasi qui ... dicitur locus vel
suprareimes qui inter habet negotium in navi
sed naulo dato in aliam terram transire
disponit. et cum menes quod est defectus
vel luna ut mensis et dicitur hec epime-
nia orum i. expensa ut xenia. et tributa
que dantur per singulos menses per defectum
lune i. per neomeniam. Item calendis pro-
lamindi et veteres afrorum commenia bubli
et cum dromos quod est quoddam genus navis
et epidromos velum sedis amplitudinis
quod ad puppim. et cum reda et hec epire-
dium. Et dicitur ipse epiredia minora
vehicula. et cum agrebos quod est tractus et
hic epigrus. et dicunt epigri clavi quibus
ligum ligno adheret quia supplicabat. et
cum cura ut curius et hic epicurus quidam
genus philosophorum quia curam super cute
corporis habebat. dicebat enim voluptate
esse summum bonum. ignorantes quod alia est
voluptate quam sit carnale ideo ...

anima tantum corporis curam impendebat et ideo dicti sunt epicurei. Et inde epicureus a um. Nota quod epicuri cum multis aliis philosophis de quibus loco suo generaliter tractabitur. Epifia orum ornamenta equorum. Oracius optat epifia bos piger optat arare caballus. Unde epifiare id est equum ornare.

Capitulum X

Epanaphora est in uno versu per principia sensuum eiusdem dictionis repetitio. Ut te nemus anguitie te vitrea fucinus unda te liquide flevere lacus. Epinalepsis est sermo in principio versus positus eiusdem in fine replicatio. Ut crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. Epimelas dicitur gemma cum in candida gemma superinnigrescat color. Unde et nomen habet ab epi et melan quod est nigrum. Epirus civitas Tracie condita a Pirro filio Achillis et nominata. Unde et regio adiacens dicitur Epirus. Et inde epiroticus a um. Et epireus a um et hic et hec epirota te. Et epirote olim pirride sic dicti a Pirro. Et nota quod epirus et chius producit ut dicunt. Dicta est Caonia a Caone fratre Eleni quem in venatu ignorans interfecit. Et hec casa molossia a Molosso filio Pirri quem habuit de Andromache. Epictema anathema. Epictemata cognomina. Epicrema gumma. Epiphania splendor. Epoditem vestes monachorum. Epatica patula. Epandire dicere manifestare. Ephenei quedam heresis ex iudeis qui dicunt non esse christum quod dicunt illos omnes abstinentia. Epos dicitur memoria. Epiceps lux. Hoc epar aris est alius sicut autem ab epi quod est super et parte quod supposita est in parte. Et hinc epaticus ca cum qui patitur in epate. Et epiariarius a um quod pertinet ad epar. Plautus cum te morbus agitat epatarius. Epos grece laus. Inde epicus a um id est laudabilis. Unde Macrobius epica vulgo lirica ex pagina comparavit. Videtur tamen hic epica dici poni pro dactilica. Dactilus enim inventus est ad describendum gesta virorum ex quibus sequitur laude. Vel epicus grece dicitur quod est et pede quod sine pede id est prosaicus. Unde ibi legitur epica id est prosaica. Eptaticus veteris testamenti ut quinque libri Moysi sex Iosue septem libri iudicum. Hec epacta te id est adiectio. Compositie quedam ad cognoscendum quota sit luna in quibus sciri possint. Quo luna incurrit quorum vim regulares lunares. Aliud vero epactas vocaverunt id est adiectos. Ab epi quod est supra et actos quod est positio quod regulas illis adiciuntur ad cognoscendum etatem lune quod nichil aliud est nisi scire quotus sit dies ex quo luna recessit a sole quod si quis cupit scire apte consulat compositas. Si enim brevitas promittet unde epacte proveniunt quonque durarent. Et

quinis carmen esset tectus et qualiter regularibus adiiciuntur, compotus assignare nec utique nos piget. Hoc epulum li secundum in plurali hec epule arum et dicitur epulum quasi populum ab opulentia regum. Unde epulor aris epulis uti et hinc vadit. Et hoc epulatorium loco epulandi. Et epularius a um id est epulis plenus quod epulis operam dat. Et epulatus a um. Et hic epulonis id est glutto epulis deditus qui alias dicitur hic epulo onis. Unde Augustinus de civitate dei epulones esse deos iovis parasitos esse dixerit. Epulor grece depulor aris. Item epulum est cum ad. Et hec adeps pis id est pinguedo quod epulis solet addi. Unde hic adipatus li diminutivum id est parvus adeps. Et adipatus a um id est adipe conditus et impinguatus. Et hoc adipatum ti quoddam edulium adipe adipe impinguatum.

Capitulum XI

Aequus a um et dicitur a iusto quia iustus ex lege est quia iuris custodiens. Aequus ex natura et est scribendum per ae diptongon. Sed equus pro animali per e solam et corripitur. Unde aequanimitas aeque inus sine admiratione. Et hec aequitas atis. Et aequo as avi atum. Unde aequalia. Et hic et hec aequabilis et hoc le. Et per sincopam aequalis le. Et inde aequaliter. Et hec aequalitas. Et per compositionem inaequalis le et inaequaliter et inaequalitas. Et equo as componitur adequo as coequo as exequo as obliquo as id est contra equitatem facere qui enim obliquat contra equitatem facit. Unde obliquus a um non rectus et comparatur. Unde hec obliquitas atis. Equo as ac est e o se et ponitur. Item ab equus hic equus id est caballus quia eque currat. Vel ab equo as quia olim quando equi quadrigis iungebantur equabantur et pares forma et similes cursu copulabantur. Et inde hec equa e. Et equinus a um. Et equarius rii id est custos equorum. Et hec equaria rie. Et hec equaricia armentum equorum sicut vaccaria. Et hic equuleus pro quodam tormento facto admodum equi. Et hic eques itis id est miles. Et hec equitissa e id est femina equitans. Et hic et hec equester ille equestris. Vel hic equester hec equestris hoc equestre. Et equito as. Unde hic equitatus tus tui id est actus equitandi vel multitudo equitum. Unde in canticis equitatu meo in curribus pharaonis. Equiferus caballo gressu. Hec equitarium rii id est stabulum ubi equi stant. Item ab equus a um equito as id est equum facere. Ut equito illi id est vestimentum facio illi. Et componitur inequito as id est non equum id est non recte agere. Unde Ambrosius super ecclesiasten compressus est minor templo exempli inequitabat honoris. Et nota quod equito componitur. Sequitur hinc vero aequalis. Et tamen non quia aequa. Sequitur equare et ut aequo hec aqua e quasi equalitate. Item ab aequus fieri sed de hac parte satis diximus in prima. Item aequinus a um sive aequitas, est enim nox tempus et hoc equinoctium id est equalitas noctis cum diebus quod fit bis in anno.

Unde hic et hec equinoctialis et hoc le. et hic
equinoctialis [illegible] paralellis [illegible]
in quo fit equinoctium [illegible]
[illegible]
[illegible] Unde hic et hec equidialis et hoc
le. equinoctialis. Item componitur inequus
a um. Et a parte inde hec inequitas atis.
Item componitur equimanus a um qui equaliter utraque
manu [illegible] ad gladium vel ad aliud tenendum.
Item [illegible] cum paro as et comparo as
quod in libro Regum invenitur. equiparare
id est imitari. Prosperius in Bucolicis: Nec
calamus solum equiparas sed vocem magistrum.
Item equiperare est equare sicut comparare ut
equiparo hunc illi id est equo ut comparo ut
quod testando equum esse illi. Unde ibi adsit
ut equiparetur illi Iohanni baptiste
id est comparetur. Item equiparare id est pacem facere.
Unde ibi Sorores Iubes in bello tempore
equiparaverunt id est pax facta est illis. Item
cum polleo es et equipolleo es. et cum
valeo et equivaleo es in eodem sensu id est pari-
ficari conferri assimilari. Unde hec equi-
pollentia le. et hec equipollentia id est similitudo
vel equalitas. et cum penso et equipe-
nsas. et est equipensare eque cogitare
sive eque iudicare. et cum animus et equ-
animis me. et equanimus a um id est equi
et patientis animi. et hec equanimitas
atis id est animi equitas et patientia et constantia.
adverbium. Capitulum XVII

Erro as avi are id est exorbitare
[illegible] et hinc vaga.
et hic erratus huius tui. et hec
erratus hi ambo pro delicto.
et hic error ris. Unde erro-
neus a um id est errore plenus
et errabundus a um. et erraticus a um
et hic et hec errabilis et hoc le. omnia in
eodem sensu. et hic erro onis id est qui libet va-
gus et instabilis. Unde Oratius in ser-
monibus. Item quasi ipsum vitans fugitivus
et erro. Item erro as et aberro as longe
a via errare. deerro as de aliis errare.
ut de uno loco ad alium ut decorsum errare.
et inerro as id est valde errare. et pererro
as id est perfecte errare ut per aliqua loca errare.
et suberro as id est subtus vel parum errare.
Item erro et oia composita ab eo neutra sunt. Item Erinis
que le. dicitur hec erinis id est furia vel ira
magna. et hec erinnis nis ut quidam id est furia
infernalis quasi ad lites et discordiam na-
ta. et hec iris ris ut idus id est arcus celes-
tis. arcus est [illegible] in aere [illegible] species
dea et dicitur iris quasi eris quia [illegible] mitti [illegible]
ad lites et discordiam [illegible] et est in-
cia ut pedisequa iunonis. ut dicit [illegible]
quia aerius quia per aera ad terra descendat.
Et nota quod iris nil aliud est quam nubes
soli opposita radiis solis multiplicatis
informata. Cum enim est nata luminosa
corporis ut sol in opposita parte radios
dirigat. [illegible] cum sit luminosum corpus
radios suos mittit in oppositam partem
qua quidem nube invenit que in una parte
sunt est densa in alia densior in alia
densissima. Item in aliqua parte sunt e-
lectra in aliqua rara in aliqua rarissima

in illa que est densa solaris radius trans-
itus in ubi mellis rubeum colorem
facit. in densiori ceruleum. in densissima
[illegible] in rara facit viridem
in rariori croceum. in rarissima album.
Et ita [illegible] maiore destructione illius nubis
magis accedit ad colores nigredini affi-
nes. [illegible] maiore raritate magis acce-
dit ad colores albedini affines. Item
videtur [illegible] [illegible] quidam auctor
[illegible] quadripertitum [illegible] co-
lore. ab igne rubeum. ab aere ceruleum
sive [illegible] ut purpureum. ab aqua
viride. a terra [illegible] hec est quod si
videatur iris in mane videtur in occidente
si in vespere videtur in oriente. si in me-
ridie videtur in septentrione. in meridie
numquam videri potest cum sol in opposita parte
numquam possit esse. et hec iris [illegible] varieta-
te coloris iris dicitur quedam gemma et est
quedam herba que eius coloris flos varie-
tate celeste arcum imitetur. Unde a la-
tinis arcumenum dicitur. eadem dicitur et illirica
quia in illiria abundat. Item ab eris et
ton quod est terra dictus est quidam erictho-
nius filius vulcani et palladis. Cum
enim vulcanus palladem de concubitu
appeteret et illa eum sperneret in illo co-
natu tempore vulcanus emisit sperma in
palladem et cecidit in terram et inde natus
est quidam puer. et ideo dictus est eri-
chthonius quia de lite et terra natus est. hic
quia pedes habuit dracontios ad celanda
turpitudine pedum primus currus ista
dum in cura invenit. Item Erisipila putredo
vel paries hac passio latini sacrum
ignem vocant id est exercendo per antifrasim
ita in superficie rubea flamma cutis
rubescit. Hic erix icis filius
fuit herculis et veneris qui in ludo cestuum
devictus et interfectus ab hercule et se-
pultus in quodam monte Sicilie nomen suo
dedit et dictus est erix. Unde ericinus
a um. et inde dicta est venus erici-
na quia in illo monte colitur. Erulus id est
inferulus. Erpo dicitur herum. Erpoparcha
princeps magnus. Ericulo eruditus
parte regis. Hec erpica ce id est instru-
mentum rusticorum ad terendas glebas
et trahitur a bobus. Unde et dicitur erpica quasi
carpica ab carpo quod est rumpo vel quasi arci-
pota id est petens arata. primus enim terra
aratur postea erpicatur. et hinc erpica-
rius qui erpica trahit vel facit. et ad
ioctiae declinationis potest erpicarius a um.
et erpico as. Erge grece latine dicitur opus. unde
hic et hec ergata te id est operator ut vic-
imus. et ab erge et sterion quod est statio
dicitur hoc ergastulum rii locus ubi aliquod opus
fit quasi operaria statio. et ergastulum
dicitur mansio quia sit in tali loco. Item Ob
Erisis hec ipsum quod ergastrum huius
artis aperuit. Item ab erge et stola
quod est missio dicitur hoc ergastulum li carcer
custos. Item carcer et locus dampnatorum

scilicet locus ad quem rei ligati mittebantur et ibi
operabantur opera sibi iniuncta, sive includebantur pro
carcere corporis in quo anima inhabitat, vel qui
tenentur incarcerata. Vel ibi corpus sepulchrum
dicitur, quod hodierna die carminis ductum ergastulum. Hec ergastula, duriores vincula et
compedes, quibus illi qui erant in ergastulis
ligabantur. Unde Lucanus cognomine Sylla
dictus servavit ergastula solvit. Item ab
ergon, quod est in et lege, quod est opus vel labor,
et menos, quod est defectus, ut luna,
dicitur hic energuminus ni, idest demoniacus,
a demone possessus et vexatus; et dicitur sic
quasi inefficax vel laborans, non operans
sed in opere deficiens, ut cum sit ibi augmentatum
quod singulis lunationibus
valde incedit et laborat; ut energumen dicitur
vis vel fortitudo mentis. Luna unde
energuminus fortis in luna, ut sunt lunatici.
Unde hec energia, idest vis et efficacia
effectus. Unde Ieronimus: Nescio
quid latentis energie viva vox habet
et ab ore dilapsa ingenti facilius ne-
scio quo pacto recipitur. Energia est
agilitas et rei gestarum vel quasi
gestarum sub oculis inductio et exanimis
anxietatis effulgencia; de mone per energia
non credimus utatur anime. Et nota
quod in nomine inergiminus et inergia scribitur
in et latinum vel ut quidam vel en
apud grecos quantum in apud nos. Unde
huius modi nomina greca sive nothe que pedita
priorem in sua compositione habent possunt
scribi et scribuntur videntur non per en non
per in ut incaustum et encaustum, intinema et entinema, emplastrum et implastrum; energuminus et inerguminus; energia et inergia et cetera de similibus. Hermogeniani dicti sunt quidam heretici Hermogene
quodam qui materiam non naturam introducens deo non nato eam comparavit; inter
quos elementorum et dea asserunt quas ascribebat elementis sanctis. Exacelite quadam
heretici ab exacelo auctore exorti monachos tamen reciperent coniugia respuunt; partimonie
velos regularum habere non credunt. Ermanie
anto dicte ab hermo saltu germanie seu flumine ubi nascuntur, quarum
penne ludeo lucent ut certum cum pater-
flumine aque quod sminiteneos [?] erat corporis
fluctibus, et alterius ateniensis plenius
a quo et Smirna civitas et palus
vocata est. Unde Smirneus a um. Ermizon quedam gemma est. Erodius quidam
avis; et a Greco hermodium, et virum
quo sit quibusdam petoribus infestum tamen
improbatur.

Capitulum XIII.

Hec eris dicitur ab aere quod sit eius
coloris cum aere. Unde hoc erarium
ubi pecunia publica reponitur et
ab ere dicitur quia olim primum es ibi reponebatur. Est enim primus olim in usu
fuit quam et argento et auro nondum inventis
ex quibus metallis que postea facta fuisset
pecunia, nomen tamen erarii remansit ab eo

metallo. Unde pecunia inventum primum ... Et
est es utpote primus inventus habebatur in usu
cunctis metallis. Unde est quod es ... pro quolibet
metallo generaliter. Item ab es hoc era re, idest
moneta. Unde hic erarius rii, idest monetarius,
et hec eraria, idest monetaria. Et erarius
sive eraria dicitur communiter ut quecumque qua-
lem ere. Et hinc dicitur ab ere, et erarius
a um quod ad es pertinet vel ad era. Item
ab es ereus a um, et eneus a um in
eodem sensu, sed quod constat ex ere. Et hoc eneum
ni, idest chimatu li di, idest caldarium. Item ab
eneus ut es hic eneator, idest cornicen, tor-
metepa lucern lucernator sed ere canens.   B
Item ab es ero as avi, idest lamine vel operare.
Unde eratus a um. Et dicitur ab ero erens
enim est quod totum ex ere est, eratum quod in parte.
Et componitur dexero as avi, idest es auferre vel valde
erare; inero as, obero as, idest penitus sed
ere conducere. Unde oberatus a um, idest ere conductus.
Unde in vita beati Agathini: Oberatos habet meos scriptores pro quos tibi
mee inepcie scripserant. Et oberare est
undique ere circumdare. Item componitur subero as,
idest latenter penitus sed ere conducere, et suberare
est sub auro vel argento vel alio metallo
vel alia re es ponere. Unde et aurum dicitur
suberatum quod sub se habet es, quod deauratur.
Unde Persius: Hec quia suberatus
mendosum tinniet auro. Item ab es dicitur
erugo ginis, idest eris rubigo. Erugo est
vicium rodens ferrum ut segetes sed tamen dicitur
a rodo dis, sic dicitur. Item ab es eris hoc
erisma e quod et erisceba hoc inme, idest com-
mentum vel instrumentum factum de ere, sic ferramentum factum de ferro. Et erusco cas
quod eruco cas inme, idest era mendicando et unde
colligere sic tumularius faciunt. Es componitur erisonus a um qui sonat cum ere; et ericanus
a um in eodem sensu, sed qui canit cum ere; et
hic et hec eripes pedis qui habet ereos pedes.
Hec esedra te, idest camadsu ... Esthia est
sitcam. Estia. Grece, Latine dicitur focus. Unde estia
ea dicitur Esat ... erat Epelon   C
ut virum ... meroris. Hec essedum genus est
vehiculi. Oracius. Esseda festinat. Etiam
... abscoza. Etimo, grece, latine dicitur verum. Unde
gloss ... vel raro. Et inde hec ethimologia
... quasi locutio vel ethimologizandi vocabu-
lorum vera ... origine eloquium. Et diffinitur
ethimologia est expositio vocabuli per aliud
vocabulum unum sive plura magis nota in eadem lingua, ut dominus quasi
... et ... ... ut lapis ledens pe-
de, piger pedibus eger. Et inde ethimologicus
a um, figuratur ut quod patet ad ethymolo-
gizare. Et ethimologizo as, quod est exponere, et ethimologizat. Et ethimologista as
scilicet exponere. Ethiopes dicti sunt a filio Cham   D
qui vocatus est Chus, a quo originem trahunt. Chus enim ebraica lingua ethiops interpretatur.
Et inde hic ethiops ... Unde ethiopicus a um,
et ethiopius a um, ethiopissa. Ethiopia interpretatur
tenebra. Hec ethrusia, ut etalia, est pars
Italie, scilicet Tuscia, ab Ethrusco rege
dicta; ut ideo sic dicta est quod eius fines
tendebat antea ut ad ripa tiberis quasi
ab arteros oron. Arteros sunt alterum;
oron fines vocant; Rome enim fines
antea una tamen tiberis ripa tenebat.
Unde ethruscus a um. Etham sive etha
interpretatur robustus sive atreusus ... ethi

dicti sunt. Hic ether eris est supremus elemen-
tum scilicet ignis et est nomen grecum. unde de-
rivatur a vm et hec ethra .i. splendor ele-
menti. unde ethrea. Hinc venit planetis et
[illegible] adorat quod quidem hinc [illegible]
ubi [illegible] quod esse non potest. est enim ethra
[illegible] grecum proprium nomen scilicet etheream
ut ethera [illegible] in [illegible]
in [illegible] ut cassidem vel cassidam et hinc
hec cassida de [illegible] ut [illegible] et hinc
hec [illegible] sic ut dicitur etherea ut etra
et hinc hec ethra [illegible] et [illegible] ubi
esse [illegible] in predicto [illegible] qualecumque
refugium [illegible] ethra est cum fulgeo
[illegible] hec fulgetra [illegible] quod vulgo dicitur dextris
partibus quasi fulgens etra. Etra quod dicitur
hec casma atris. Ethnos grece latine dicitur gens
unde ethnicus a vm .i. gentilis. Ethos grece
latine mos. unde ethicus a vm .i. moralis
et hec ethica ce .i. moralitas vel scientia que
tractat de moribus .i. [illegible] et hec ethysta
e .i. [illegible] in [illegible] et hec ethion omnis .i.
delectabilis. et hoc ethos on quod [illegible] in
latinum hoc ethus dicitur .i. [illegible] ut [illegible]
Et ab ethis et poyo [illegible] quod est fingo com-
ponitur hec ethiopeia .i. conformatio morum in
qua hominis personam fingimus et exprimimus
eius affectibus etatis, studii fortitudinis
letitie sexus meroris audacie. Hec etha-
lia e .i. regio. unde fuit yole quam ra-
puit hercules. unde ethalus a vm a
qua ethalicus a vm et ethaliacus a vm
gentilia sunt. Et ab ethalia hec ethalides
de [illegible] de illa regione. unde hec ethalis
idis femina de illa regione. Hec etholia
e regio unde fuit deyanira. tydeus
et meleager. et hinc derivata consimilia
descendunt. sic et ab ethalia. Etherix scientia
grece.

Capitulum xiiii

E
unuchus grece est .i. spado. et hic
eunuchius cis et eunuchido as
.i. eunuchum facere et hec eunuchia
e .i. factio plus eunuchie actus
et delicie. Euforbium quedam herba
est sic dicta quia eius succus oculorum deviat vi-
tia. sumus batha [illegible] est ut divus carmibus
supradicta aciens [illegible] illas [illegible] appellat
Hec euzebia e .i. pietas. unde euze-
bius .i. pius et est compositum euzebia ab
eu quod est bonum et sebes quod est pietas
non per compositionem eusebia .i. bona pietas. Est
hic et grece neomia dicitur eusebes .i. bone
pietatis. ferunt enim quod sit aliter a partici-
bus dum seba est ita [illegible] modo sensu pa-
rentes aleat. Euge adverbium est exprobrantis
vel adulantis vel collaudantis vel salutantis
vel congaudentis quasi bene gaude. vir et sepe
ponitur nominaliter pro adulatione vel adulatoria
laude. unde persius. Euge tuum bellum
na belle hec erabe totum. Eufrates flumen
caucasis montibus fusus cum pluribus aliis
in coessinum [illegible] [illegible]. unde et
Europa fuit filia agenoris quam iupiter
rapuit et ab ea tertia pars mundi Europa
vocatur. unde europeicus a vm. Hic
eufrates tis vel le flumen mezopota-
mie de paradiso oriens copiosissimus gemmis
qui per mediam Babiloniam influit ab uber-
tate nomen accepit. nam ebraice eufrata
fertilitas interpretatur. Mezopotamia enim in
quibusdam locis ita irrigat sicut nilus

Alexandria. Euticiani quedam heresis dicti
ab Euticete constantinopolitano abbate
qui negant [illegible] humanam, [illegible] negant
[illegible] de duabus naturis [illegible] divinas
in eo asserunt esse naturas [illegible] ista
[illegible] sunt [illegible]
et origo fuit nefanda calamitas et
[illegible] causa [illegible] moie:
[illegible] nomen sumpsit cala-
[illegible] a cadendo enim nomen sumpsit cala-
mitas. vel adeo ubera et calamitas dicta
est quod [illegible] est cum salutis.
[illegible] calamitatis et mortis origo quod
[illegible] ve Eueus filius Chanaan a
quo dicti sunt euei. [illegible] sunt gabaonite
de [illegible] gabaon qui supplices venerunt
ad Ihesum. Eufrasia [illegible]. Eufemia .i.
bona fortuna ab eu quod est bonum. unde
quedam virgo dicta est eufemia quasi bene
fortunata. Eupepia e .i. pulcritudo.
Eupator .i. altius creatus. Eus
vox vocantis. Eu vox respondentis. Eutra-
pe nomen est cuiusdam muse. et interpretatur bona
delectatio vel bene delectans ab eu et trepo quod
est bene delecto. quod est ab eu et trepo
quod est delecto. Eurotas te .i. flumen
latine. Euerrator qui facit euerras .i.
[illegible] circa mortuos. et ab euerra
quod est indicia et [illegible] circa mortuum. et
[illegible] dicitur ab Evero [illegible]. Eurothey
orum sunt. Euilath getule
mauri. Eutex felix. Hic evan antis
.i. bachus dictus sic a voce sacrificiantis
[illegible] eve. vel [illegible] ab eu
quod est bonum unde euangelium quasi bonum
[illegible] unde evio as .i. insanire et clamare
inueniunt per euacuare et fugere. Ex
[illegible] est. unde extra adverbium et com-
positio est unde [illegible] et extremus. unde extre-
mitas atis. et extremo as .i. extremum
facere .i. ultimum vel purgare ausere extra
[illegible] de foris. Et ab extra exter ut
exterus a vm .i. ultimus vel extraneus vel
externus. unde Statius Thebaidos [illegible]
[illegible] apud [illegible] quibus nec sua pignora
[illegible] exter honos. et externus a vm .i. alie-
nus. unde externo as .i. alienare. Et
ab ex extraneus a vm .i. extraneus
est extra terram suam positus. Exoticus a vm
.i. peregrinus vel ignobilis qui de foris ve-
niens. et extemporalis a vm et extemporo
[illegible] positum inuenit. et extrarius
a vm .i. extraneus. et per compositionem extra-
vius .i. extraneus vel ex [illegible]. Hec exedra
e .i. cathedra [illegible] sedes sella sugge-
stus. vel exedra est cominata secreta
sive locus [illegible] vel locus subselliorum .i.
absida vel scatora. vel exedra quedam separa-
tio modica a ptorio vel pallatio. vel exe-
dra quoque est fenestre que exterius dilatantur
et interius coartantur. unde illud [illegible]
in ea fenestras et exedras per [illegible]
lacum [illegible] in Ezechiele inuenitur septuaginta
exedras transtulerunt. Exenodium pincia
exicie pleno [illegible]. Exorcismus est incre-
patio vel coniuratio adversus dyabolum vel rece-
dat. unde hic et hec exorcista te .i. coniurator
vel increpator. inuocat enim super catecu-
minos vel super eos qui habent spiritum inmundum
non commune [illegible] adiurat per eum vel recedat
ab eis. et exorciso as .i. adiurare increpare

Hec examen nis .i. filum medium quo tru
tina et statera regitur et lances equatur
vnde et in lancis amento dicitur ut examen
dicitur illa lingula que in foramine trutine
trutine vertitur huc et illuc cum qua con-
datur equalitas ponderum . vnde et exa-
men dicitur iudicium discrecio probatio ma-
gistri . examen eciam dicitur apum congregatio et per
translacionem hominum . vnde examino as
verbale equaliter iudicare ut discutere et
diligenter inquirere investigare . Extre-
mitate .i. parte . Excellare est cum prece
expostulare .i. audire . fis sic vnum audire . Ca-
pitate ositate vel aperire . Hec exo-
mologesis . grece latine interpretatur confessio ut predictis
siue sit laudis ut cum dicitur confiteor tibi
domine pater celi et terre siue peccatorum . et
differt a letania quia in plectat rogacionis
quia exomologesis pro sola confessione peccatorum
agitur . letania vero pro rogando dominum et
impetrando in aliquo modo magis cunctis
Exacontalitos queda gemma est in parua
magnitudine multi coloris . vnde et hec
sibi nomen adoptauit . tam diuersis enim
notis sparsa est ut sex geminarum colo-
res in paruo eius orbiculo deprehendatur
Exa grece latine dicitur sex . vnde hec exas dis .i.
sex . et ab exa et emeras quod est dies
dicitur exameron . ut liber sex dierum . Item
cum metrum quod est mensura dicitur exameter
tra . cum preteron quod est casus dicitur exapto-
tos a vm .i. sex casus habens . vnde illa
nomina dicuntur exaptota que in vno modo
et in vnico genere sex diuersos casus habent
in diuersis casibus . Ezechias interpretatur
fortis dominus

Capitulum

Facio cis . ci . et est facere
ex iacenti materia siue creare
ex nichilo . et inde venit valia
et hec factio onis .i. actio
ut possio faciendi . et fa-
ctio dicitur ficta actio . et hec
enim quis fingit se facere
aliquid causa comodi aliquis
et fit ideo ut incomo-
det illi . factio etiam dicitur
vnde et factio sola predico

Vnde factiosus a vm qui fingit se facere
ut possit inde illi nocere . facilis . vnde et fa-
ciosus dicitur proditor . fautio et fautiosus
aliud est a fauendo sic dicitur . Item a fa-
cio facto as . frequentatiuum facere . a
quo aliud frequentatiuum factito as . Item a facio
faxo xis xit vnum defectiuum et comminatiuum vnde
Terencius preterea te loco (?) fieris vis tamen
et non habet amplius nisi prima persona vocem
et faxim faxo xis xit legimus accipitur
in ista fuit quomodo in vi persone tamen subiun-
cti ut indicatiui . faxim est prima persona ipsius subiun-
ctiui modi . accipitur tamen pro fecero . Item a facio
facesso sis si situm vn desideratiuum .i. cum
desiderio facere . Item facesse .i. desinere
cessare recedere . et facessit .i. facere cessauit
vnde prudencius in hoc ymno . facessite
mequit ne mea conuenit obsequia illam morte

.i. discedite . Item a facio facetus a um
et hec facetus (?) ut poeta a fio . et est facetus
actus faciendi ut passio fiendi . facetie
quod fit . vnde facetulus a vm . vel de nouo
facticium dicitur quod factum est ad similitudinem
forme illius rei quam noiat ut tantatus tantata
et per opera infectum a vm vnde quedam
confecta et ac infecta cancellat . Item a fa-
cio facilis et hec le . et comparatur
hoc ilimus . vnde faciliter . lius . lime . et
hec facultas atis . et hec facultas atis
.i. facultas ut possibilitas . vnde et
facultas alicuius dicitur sciencia illius in qua
preceteris potest et in qua preceteris facilis
est ad videndum et ad quid et similiter . fa-
cultas eciam dicitur quelibet sciencia hec reddit
cum facere et posse . vel ad potestatem faciendi
Item facultas dicitur copia opum . et
est facilis . difficilis et hec le et compa-
ratur hoc ilimus . vnde difficiliter lius lime
adiuerbia . et hec difficultas atis . vnde quo
quando pro facilis dicitur facile . et pro
difficilis dicitur difficile . ut difficulter
. et pro difficultas vtimur difficultas tamen
eciam dicitur pro difficile et comparatur cacior
simus . hinc ambrosius super exameron
tardior quidem hac sapiencia et difficia
cior ceteris . vnde difficiliter aius . simme
adiuerbia . et hec difficultas . et hec difficu
ltas atis . Item a facio hec facinus oris
et dicitur a flacio . quociens enim agit in do-
mita cupiditas ad corrumpendum animam
et corpus suum flacium vocatur . sed quicquid
agit libido alterius nocerat facinus dicitur . et
hec sunt duo genera omnium peccatorum . sed flacia
sola sunt que cum corrumpunt animam ad fac-
ta cogitacionibus possibilitur . sunt enim flacia in dictis
vnde et illa dicuntur flagicia a flagi-
tando facere quod sibi nocet . vel a flagitando
corrupta libidinis . sed hec dicuntur
facinora a facti commisso et fit quod alteri
noceat . et inde facinerosus a vm et compa-
ratur . Et nota quod facinus quandoque accipitur in bona
parte scilicet pro facto quod fecerit super distinguntur
lex adiuncto ut preclarum facinus . predatur
facinus . Item a facio hoc fas actio hoc
fas vero o fas .i. licitum . et dicitur a mec
Ius fas est lex diuina . ius est lex humana
fas est per alienum agrum transire non
licet est ius . fas et nefas est non
fas .i. non licitum . vnde et quandoque pro pro
sceleste quod illicitum est . vnde nefarius a
vm .i. scelestus . et a fas fastus a vm .
et a nefas nefastus a vm . vnde fastus
dies dicitur licitus in quo licebat romanis
negocia agere causas orare ut aliquid tale
nefastus vero dicitur dies qui illicitus quod illi-
citum et quando nefas erat in illo die predicta
agere quia in illo die male contigerat romanis
contigerunt siquidem veteris consuetudinis apud romanos
ut quibusdam moris ad aduersitates siue prosperitates
habent . illos ergo dies in quibus festa solem-
pnitates sed timore infortunium . et vocabat
nefastos . scilicet illi in quibus casus bonum contigerat

vocabat fasti et licitu q̃ in eis licebat
agere cum eis et lingua scilicet cum in eis fiebat
ius et hinc quidam liber Ouidii in quo
tractat de festis et infestis diebus a
digniori parte intitulat liber fastorum
hinc etiam et annales libri in quibus
scribebantur facta consulum singulorum annorum fa
ta quemadmodum placuit dicti sunt fasti · Item
et fastus genere dicitur pro libro annali
unde Lucanus in decimo cum meus
eudoxi vincetur fastibus annus · Secundum magistrum
est pro libro annali et facit fasti
et istu non pro superbia est genere dicitur et
producta liquebit · Item a facio hic facies
quia per faciem noticia hominis fit et
facta sit a natura · est enim facies naturalis
et diffinita et immutabilis oris figura · vultus
vero artificialis et varius est · et secundum
affectum animi modo letus modo tristis ·
Unde solet dici quod facies facta est · vultus
vero fit · et hinc hec faciecula le · di · et
compositum facitergium · id est togilla ad faciem ter
gendam sicut manutergium ad manus · Item a
facio hic fascis id est onus · unde hic fasci
culus li · di · et plurali numero hi fasces fascium
id est insignia honorum · et quia ipsi honores
dicuntur fasces quia a fascibus lignorum
qui gerebantur sunt porrecti dignitates et auctoritates
et hec fascia e · qua teguntur pectus et pa
pille constringuntur · vel qua puer involvitur
quasi ad modum fasciculi corpus ligatur · hec
et fasciola e · di · qua vulnera ligantur
· et hoc fasciale lis · id est fascia · et secundum quosdam
fasciale latum cingulum quo puer circum
datur in fasciis · et fascio as fasciis · id est
involvere · et componitur defascio as · id est dissolvere
refascio as iterum fasciare vel defasciare
Item a fascis vel fascia hic fascinus ni
id est incantator quia quibusdam fasciculis
et fasciis herbarum solebat fieri · et hoc
fascinum ni per eodem · fascinum etiam dicitur
priapus quia in quibusdam fasciis solebat
olim involvi cum careret bracis · unde
Oracius in Epodon · et hec fascinna
e · id est mulier que pellit fascinum · unde hi fa
scinini orum · id est carmina que mulier dicit quando
pellit fascinum · et hec fascinini ... cantilena
id est carmina que mulier dicit ... movendo
cunas ut sopiat puerum · et quia fasce
nine dicuntur laudes · unde habetur in quadra
gesimo quod angeli astantes domino nato in presepio
sepio canebant gloria in excelsis deo · et
in terra pax hominibus bone voluntatis pro
fascenninis quia loco fascinatum ...
fascennas dicebat iuxta eum ut quis
dormiret · scilicet gloria in excelsis deo et quia
sic laudabat eum · Item inde fascenninus
ni · vm a fascennino oppido Oratius
Fescennina per hunc inventa licentia morem
Item a fascinus fascino as · id est incantare quia
adulando impetit laudando decipit · unde
Virgilius in bucolicis Nescio quis teneros
oculus michi fascinat agnos · Item a fa
scis hec fascenina ne · id est ... vallum
sive ... castra et civitates que solent fieri
quibusdam fasciis stipularum et lignorum
Item a facio hic ... quia faciat igne

et porus dicatur sicut per ca dicitur a fos ·
et hic faber quasi fafer a faciendo ferum
hic per ca ut hic traditum est hec omni
aliorum artificum sed cum adiectione ut fab
lignarius · id est carpentarius · unde hic
fabercius li · di · et hec fabra bre et
fabrissa se in eodem sensu · id est uxor fabri
et hec fabrica ce unde hec fabrella
le · et hec fabricula le · di · Item a faber
hic et hec fabrilis et hoc le · et fabrico
as · verbum · ... · et faber a vm · id est cautus
et ingeniosus pulcre compositus · unde
Ouidius Demosthenis ... fabra
... · unde fabre adverbium quod est fabrefactus
factus a vm · id est artificiose et ingenio
se factus · vm · Plautus in Cassia ...
tabula est fabrefacta · et componitur faber
perfaber a vm · id est valde faber et inde
perfabre · et infaber a vm · id est inartificio
sus inornatus · unde infabre adverbium id est
inornate · unde Oracius Sculptus
infabre quid fusus dum gestat · et infaber
quasi aurifaber illi qui operatur in auro
· Fabrico as · n · est · e · o · se · videtur tamen
Priscianus ponere hoc verbum deponens · quia
constructio ... fabricatus
est acto · sed multa tamen inveniuntur et neutra
et deponentia in eadem voce · ut potius
dicendum est quod fabricatus sum quod construitur
cum acto sit antiquorum et defecit a verbo fa
brico neutro sicut a cenio cenatus · Item
a faber hec fabrateria e · id est ornatus fa
brorum vel locus vel domus ubi fabricatur
· vel fabrateria civitas est · unde fa
bratinus a vm · Item a facio hec facecia
ce · id est fabula · et facetus a vm · id est socialis
urbanus secundum de doctrina et in factis
sed qui iocos et ludos gestus et factis
commendat et operatur · unde hec facecia e
id est curialitas urbanitas elegancia sua
vitas et proprie in factis · quod autem dicitur facetus
facundus ... est

Capitulum

Ferio est cum prepositionibus et cum infinitis
et cum adverbiis · et cum nominibus quorum
singulatim ostendemus · secundum accipe
... large sicut donatur · componitur
ad ... et afficio cis · id est tormentare
quod facio cum ad et afficio cis · id est tormentare
vel informare · et pertinet proprie ad utrasque
extremitates · unde hic affectus tus tui
id est affectio · et affecto as · verbum frequentativum · id est frequenter
afficere · vel derivatur ab affectus · et affectare
est cupere · ut potius quod cupimus ad effectum
et voluntatem nostram duci · ut proprie dicitur affe
ctare quod caret effectu · et alii affectum affe
ctuosus a vm · id est plenus affectu et componitur
Non affectuose sibi simile admira · et hec
affectuositas tatis · Item est efficio cis
id est finire facere et efficere · id est simile perficere
· et efficere · id est destituere deficere · unde etiam
est effectio imitatum rerum ubi imitatum
rerum defectio · et efficere · id est componere vel
... · et secundum hoc ... ad medicos quod
multa conficiunt ad ... suas confe
ctiones · et officio · id est vincere ut ...
... efficit hostes in prelio · et est hec
significatio tracta a predicta ubi enim e

78

hostium confectio ibi multorum gravis (?) et
conficere id est tingere sic ergo conficere in sex (?) nunc
significationibus. Item componitur deficio cis quod in duabus
invenitur significationibus scilicet absoluta et transitiva
deficere defectum pati dicitur ut iste lassus
deficit. Item deficere destituere unde Ovidius
nec pietate levia nervus deficiunt
animum quasi destituunt. Item componitur efficio cis
id est perfecte facere vel perficere. Unde effec-
tus tui id est finis rei. Unde effectivus
a um quod habet vel potest habere effectum
et effectivus quod efficit ut medicina est
effectiva sanitatis. Item ab efficio hic et
hec et hoc efficax acis id est potens qui
multa habet difficultatem in qualibet re fa-
cienda sed eam ad effectum ducit. Unde et ea
medicina dicitur efficacie que efficit
illud propter quod data est et comparatur caret superlativo
Unde efficaciter adverbium comparatur admia. Et hec
efficacia cie id est potentia perfectio vigor
agilitas. Et componitur inefficax id est non efficax
quod non potest ducere ad effectum quod intendit
et comparatur. Item componitur inficio cis id est deturpa-
re intingere replere informare et pertinet
ad pravitates intemperatas. Item componitur cum in
et inficiator aris quod non facere non esse fa-
ctum credere id est negare et ipse quod verum est
quod non fateri factum sed contra veritatem
mendacio niti. Et proprie inficiari rem
debitam negare cum a creditore deposcitur
Unde inficiatio id est debite rei negatio
cum a creditore deposcitur. Idem et abiuratio
id est rei credite abnegatio. Et potest inficiator
id est negator. Unde Terentius in Adelphis
ille in inficias ibit perit fsao. Item componitur
interficio cis id est occidere. Perficio cis id est ...
nere. Unde Valla. Et hic et hec perfica ce
sacerdos qui imperabat cantu et portat
plagentibus aliis perfectus id est aliis prepositus
dignitate desistit. Unde hec perfectura re
eius dignitas. Et perfectorius a um quod ad
perfectum pertinet. Perficio cis perfecte facere
ad finem ducere. Proficio cis. Unde hec profi-
cium servi. Item componitur facio cum pro et proficisor
ceris profectus sum id est ire. Unde hic profectus
tus tui id est itus. Et profectus dicitur profectum
et tue vel a proficio. Item componitur officio cis
id est nocere. Unde officium proprie dicitur et nunc
nocet ut officium quod officium ab efficiendo
Unde officiosus a um sedulus officio inten-
tus et comparatur. Unde hec officiositas atis.
Item componitur reficio cis id est restituere recreare.
Unde hoc refectorium loci ubi reficiunt fa-
melici. Sufficio cis quod vulgariter solet
dici vastare. Et sufficit tibi gratia mea
et secundum hitis sequitur invenitur sufficiat id est imple
Item sufficere id est subministrare ut iste suffi-
cit mihi necessaria id est subministrat. Item
sufficere id est surrogare substituere. Unde
de episcopis vel consulibus sufficietus id est loco mortui
substitutus. Unde hunc rethorica vocat
inde mortuus. Item componitur cum adverbiis facio
et benefacio cis. Malefacio cis. Satisfa-
cio cis. Forisfacio cis id est offendere. Et similiter

Ista omnia eorum ...tis. Item componitur facio cum
infinitivis verborum huiusmodi verbi activa
vel passiva quod patet per expositionem ut cale-
facio cis id est facere calere. Tepefacio cis id est
facere tepere. Terrefacio cis id est facere terrere.
Madefacio cis id est facere madere. Componitur
et cum multis aliis infinitivis sed om-
nia composita construunt cum activis. Item componitur facio
cum nominibus et mollificio et flocifacio
cis id est pro nihilo reputare vel appreciari vel
parvum et floccus lane fere nullius precii
est. Unde Terentius in Eunucho eum
velle non flocifecerit. Lucrifacio cis id est
lucrari acquirere. Unde Paulus Omnibus
omnia factus sum ut omnes lucrifaciam. Item
componitur deifico cas. Magnifico cas id est deum
vel magnum facere. Edifico cas id est edem facere.
Domifico cas id est domum facere. Sacrifico cas.
Unde valia. Et hoc sacrificium cii. Unde
sacrificulus a um id est sacrificium faciens. Unde
Macrobius de Saturnalibus pontifex
enim observabat appetitum suum quo ab
sacrificulo inciderat (?). Vox significat ratus
gratificor aris gaudere vel gratias agere
vel gratum facere vel equiparare. Ludificor
aris id est deludere quod antiqui dicebant lu-
difico cas. Componitur et cum multis aliis
nominibus que omnia exponere non multum
est facile nec multum utile. Et nota
quod facio et eius imperativo debet facere face
ab ideas ymus ablatum fuit facit fac
quia corruptor quedam composita ab eo retinuit
nec quedam non quod statim liquebit. Item
Nota quod facio neutrum est sola voce nam
significat activum, sed quia vox eius deficit
in passivo licet secundum antiquos inveniatur
facitur et faciatur et ideo adiudicatum est
neutris omnium. Nota ergo diligenter hanc
regulam. Confacio neutrum est et ab eo omnia
composita cum prepositionibus preter donatus accepit
preter istos, si desinat in o activa sunt preter
ista quatuor deficio proficio officio suffi-
cio pro subministro que sunt neutra. Deficio
tamen pro delinquo et sufficio pro submi-
nistro et substituo sunt activa. Item verbo
desinant in or sunt passiva preter proficiscor
et inficior que sunt deponentia. Composita
predicta composita redeunt ad regularitatem in passi-
vo ut conficere inficere et non confieri nec
infieri. Et verba in preteritum mutant a in simplici
sed preteritum sui similis retinent ut confectum
est ut confecit. Item omnia composita a facio et
retinent litteraturam suam neutra et omnia
accentum suum super eandem syllabam et
retinent corruptionem imperativi ut malefacio
facere malefac. Benefacio facere benefac.
Calefacio facere calefac. Tepefacio facere
tepefac. Benefacere. Calefacere. Benefactum.
Calefactum. Item omnia composita a facio vel no-
minibus non ex toto facile possunt distingui
contra Greg(?). Sed quedam sunt activa ut deifico
magnifico. Quedam sicut ut domifico
edifico, nidifico, mollificio. Quedam de-
ponentia ut metrificor versificor grati-
ficor aris. Hec tamen regula sunt dici quod
omnia composita a facio et nominibus que ex toto
retinent litteraturam et accentum sui simplicis
et super eandem syllabam sunt neutra sicut mollificio

Florificio lucrifacio et sic de aliis et de
[illegible] sub infinitiuis [illegible] que [illegible]
et [illegible] [illegible] actiua [illegible] ad [illegible]
[illegible] in eadem [illegible] et eo[illegible]
[illegible] que [illegible] vox deficit in passiuo
[illegible] inuenitur apud [illegible]
in prima et in [illegible] [illegible] omnia [illegible]
a facio et [illegible] transeunt ad primam
[illegible] ut dictum est excepto illo
quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] alia [illegible] a facio
[illegible] ad [illegible] de [illegible]

FAM

Fagin grece latine dicitur comedere
vnde hec faba quia fagitur
vnde fabatarius [illegible]
quod fit de fabis uel quod
pertinet ad fabas. et hic fabarius
[illegible] et dicebatur apud gentiles
los cantores fabarii quia illo legumine
maxime utebantur in cibo. et per compositionem
hec fabafresa [illegible] hoc est cum frendatur
[illegible] [illegible] molendo comminuitur cum
[illegible] dicte partes et declinatur fresus a
um a frendeo id est frango. Item a fagin
hec fagus quedam arbor glandifera sic
dicta quia eius fructum olim homines comederunt
et escam habuerunt. vnde fagus pro
agreste ponitur quia olim pauit homines
[illegible] agrestes. vnde virgilius in bucolicis:
Tityre tu patule recubans sub
tegmine fagi. vnde faginus a um. et
fagineus a um in eodem sensu quod est de
fago ut quod pertinet ad fagum. et hoc fagi-
netum id est locus ubi abundant fagi.
Item a fagin hic fanos id est [illegible]
quasi fagus quia potius comeditur quam bibitur
vnde hic fauillus et hic fauulus [illegible]
dicitur. Item fagin cum [illegible] quod est fructus
dicitur hic [illegible]fagus. et hec [illegible]faga
et mobile per declinationem [illegible]fagus a um
id est qui uel que uel quod fructus tantum comedit.
Item componitur cum sarcos quod est caro et cum
[illegible] quod est archa et dicitur sarcofagus quod
id est sepulcrum quia carnes comedens quia ibi
cadauera mortuorum consumantur. sed ossa
remanent. vnde et quidam lapis dicitur
sarcofagus quia corpora defunctorum
condita in eo infra [illegible] dies absumuntur.
Item componitur cum scenon quod est umbra et fit hec
scenofegia id est quoddam festum iudeorum
[illegible] uel dedicatio tabernaculi quia tunc
in umbraculis [illegible] comedebant. uel componitur
a scenon quod est tabernaculum sic
dictum a similitudine domus quia grece
scenon dicitur obumbratio. vnde scenofegia
id est festum predictum. siue dedicatio tabernaculi
in quo ut predictum est comedebant
sub umbris [illegible]. et celebrabatur
a iudeis in memoria [illegible]
cum ab egypto remoti sunt in tabernaculis
agebant. Et nota quod licet hec nomina scenofegia
licet et corripi et produci pro uoluntate
[illegible] voluntate legentis. est enim nomen nothum
quia quod a greco descendit pro penultima
producitur. apud grecos enim [illegible] in [illegible]
ante uocalem producitur. sed quia ad formam
latinitatis redactum est potest et corripi

in [illegible]. apud latinos enim uocalis ante
uocalem non producitur nisi in paucis. in scenofe-
gia sine dubio illa sillaba breuis est. [illegible]
a fagin hic fucus id est maior apis que
fagit id est alienos labores edit. non enim
[illegible] [illegible] [illegible] comedit.
[illegible] [illegible] fucos [illegible] a
[illegible] [illegible]. et hic fucus [illegible]
herbe vnde fit quedam tinctura que
[illegible] dicitur fucus. et pro quolibet colore
[illegible] supposito dicitur fucus quia aliquem
mentitur colorem. et inde fucosus a um
id est supp[illegible]. et fuco as colorare fucum
[illegible] et est [illegible]. et fucus ponitur
quandam similitudinem pro deceptione que
[illegible] [illegible] [illegible] Boecius de con-
solatione. Intellego multiplices fucos
illius prodigii. Falon grece lignum latine
vnde hec fala le id est lignea turris.
Vnde iuuenalis. Consulit ante fa-
las delphinorum quas columnas. et a
fala hec falarica ce quoddam telum ingens
tornofactum habens ferrum cubitale et
rotunditatem de plumbo in modum spere
in ipsa summitate. dicitur enim habere [illegible]
[illegible] igne. hoc telo pugnatur de turribus
quas greci falas uocant et mittitur
tormento non manibus. quod ergo dicit virgilius
in nono Eneidos ubi falarica [illegible]
ta et missa manibus [illegible] aut poe-
tice est aut laudis et uirtute
turni predicatur. et quia hoc telum tormento
mittitur inde est quod quandoque ponitur pro tor-
mento quod vulgariter petraria uel manganum
dicitur. vnde lucanus in sexto. hic
aut terribilis in bruta falarica [illegible]
[illegible] obruat. potest tamen hic accipi pro telo
predicto misso aliqua bellica machina
et hinc falaricus a um qui facit tale
telum ut quod pertinet ad falaricam. Hec fa-
lera re id est ornamentum equorum. sed ponitur
pro ornatione aliarum rerum ut uirorum. vnde
falero as id est ornare. vt iste uir est uerbis
faleratus id est ornatus. sed quia falere
[illegible] [illegible] equus [illegible] [illegible] superbe
reddunt enim eos pulchros et superbos
et arrogantes quadam elatione. Et inde
est quod quandoque falera [illegible] pro superbia
[illegible] iactatione et falerare pro superbire
[illegible] se iactare. vnde persius
Ad populum faleras ego te intus et in
cute noui. Et nota quod predicta uoca-
bula omnia a fagin [illegible] [illegible] uel
greca sunt uel notha. vnde inueniuntur
[illegible] scripta per ph [illegible] per f. quia [illegible]
[illegible] ph non ponimus [illegible] [illegible] ph
et f equaliter et [illegible] de eis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tractando de eis que incipiunt ab f
potius quam tractando de eis que incipiunt a
ph. Falanx gis. et hec falanga
[illegible] Macedonum dicitur legio. vnde
[illegible] falangarius a um id est legionarius
de falanga existens ut ad falangam pertinens.
[illegible] mons est in campania ubi
optimum abundat uinum. et ideo falernum
dicitur bonum uinum. et hinc falernus a
um. et falernensis a um

FAM

Fallo lis fefelli falsum unde hic
et hec et hoc fallax cis .i. deceptor
et dicitur ab eo quod mentitur quia omnis
homo fallax id est deceptor et dicitur unde
aliquis fallax sed non omnis vult
fallere qui mentitur ut voluptatoribus qui sepe
mentiuntur maiori studio delectantur quam vo-
luptate fallendi. Unde et quedam durities fallax
derivatur a fero feris quod fando decipiat
et comparatur cior simus. unde fallaciter aduerbium
sine adiunctio. et hec fallacia e. et hec
fallacitas atis. Item a fallo falso
id est valde seu sepe decepto .i. falso quod non
qui negat quod verum est. unde falsus
a um quod verum non est et comparatur cior
simus. unde falso simus sine adiunctio
et hec falsitas atis. et differt a mendacio
quia falsitas est negare quod verum est. mendacium
fingere quod verum non est. unde quidam
Si uera supprimimus tunc pro falsis habearis
Si falsa fingimus pro tunc mendax videris
Unde versus falsitas et falsum quod fando
aliud quam sit verum decipiuntur. Falisci. Faladi-
us fuit quidam tribunus plebis qui sub
octauiano quandam legem fecit que ab eius
nomine dicta est faladia. et est tertius ter-
tia et faleni fuit quidam auctor unde
falencius a um. et hic falerius cii
quidam pes ut metrum ab eo inuentum. et ipse
de sillabis undecim. unde primus quot claude
endecasillabos falenacos posuit catulus.
Hic fames mis quod diu quam dicebant
fames ei appetitus edendi de ossio fauces
habet per meat et est ethimologia unde hic famelli-
cus ca cum. et famelliticus a um. et fa-
mescens a um in eodem sensu .i. esuriens.
famescens est dicitur mortifex. et hic fa-
miculus ci locus tabernarum in urbe que
frequentat urbis propter famem pellenda. et fameo
les hoc est. quaecunque habe famem. Unde fa-
misco cis in choatiuum.

Capitulum quintum

Famulor aris .i. obsequium obedire
sed famulari debitum est. obsequi
voluntatis. obedire ad utrumque
refertur. Unde hic famulus li.
et hec famula le qui ex gratia suorum
famula sunt orti. et famulus quasi domus
seu familia. sed servi ex conditione fuerunt.
Unde hec famulla le. et famulus la um
adiectiuum quod declinatur. et hic famellus
li dicitur pro famulus. unde hec famella
le .i. parva famula. Item a famulus
hoc famulicium cii .i. servicium. Unde quer-
tians habet complures in famulicio disci-
plinas. et hic et hec famularis et hoc re
et comparatur. unde famulariter adverbium sine
adiunctio. et hec familiaritas atis .i. fa-
mulorum servicium. Item a famulor hic
famulatus tus tui. et hoc famitame
nis in eodem sensu. et hec fama que fa-
mula quia famulatur nobis. idem ad alios
famule deserendo rumores de nobis
portat per diversas terras et nobis
ignorantibus. vel dicitur fama a fando quod
fando propagatur. et est nomen bonarum

et malarum rerum. sed sine adiuncto semper
accipitur in bono et sic descendit. fama
est sine dolo auctore inuenitur. timorem cui
malignitas dedit initium. fides ad incre-
mentum. et inde famosus a um de quo fa-
ma loquitur siue bene siue male. unde
quandoque accipitur in bono sed sepius in malo
.s. pro infami et comparatur cior simus. Unde
famose simus sine adiunctio. et hec famo-
sitas atis. Item a fama famo as quod non
est in usu sed componitur diffamo as. defamo
as. infamo as omnia in eodem sensu. et
hinc hic et hec infamis et hoc me et comparatur.
unde hec infamia e. confamulor quasi confa-
mulor aris .i. simul famulari. et componitur famulor
.s. e. o. s. c. depo. et famo as .c. s. c. a. quod
et componitur fa famulor. sed famo as producit fa.

Capitulum VI

Farcio cis farsi fartum
.i. implere. quandoque farciui
farcitum quod probat fani-
ncum. Item inuenitur farsum supinum
sed hoc potius reatum est a vul-
garibus quorumdam qui utuntur uno uerbo leatue
per tota coniugationem. hic farsio sed farsum
situm. et est farcire sagimare implere.
Unde versus. et hec farcimen nis. et hec
hoc farcimentum ti. et farcimo as .i. imple
quod habet refarcimo as .i. iterum farcimine.
et suffarcimo as .i. subcingere quod ab
inferioribus uestes sursum attrahere et subtus
cingere quod faciunt illi qui sub ueste aliquid
latere portant ut sit suffarcinare quasi sub
ueste quandam farcinulam faciendo latere
aliquid ei desponere. Unde terencius in
Andria vidi ancillam suffarcinatam. Item
a farcio hoc fartum ti quod et fertum ti
dicitur .i. repleturo ventrium. vel vectis
.s. crato crassa et minuta quia ea in testi-
num farciatur .i. impleatur cum aliarum rerum
commixtione. idem et farcimen dicitur. Item
a farcio hec farina e quia inde aliquid
farciale farciatur. vel potius deriuatur
a farre sic dicitur. Item farcio componitur confercio
cis confersi tum .i. conspirare constipare re-
plere. unde confertus a um .i. spissus et co-
stipatus et comparatur cior simus. hinc Sa-
lustius Catilina incedit in confertissi-
mos hostes. Item componitur differcio cis si
tum .i. diuersis modis farcire .i. implere.
unde Oracius in primo sermonum. Item componitur
defercio cis si tum .i. valde uel deor-
sum implere uel euacuare. infercio cis
si tum .i. implere. refercio cis si tum
replere. suffercio cis si tum parum ut
subtus farcire. et ab hiis ultima deste-
dit frequentia. confercio as differcio as
defercio as infercio as refercio as.
Unde Marcobius de lapide magnete
In me claustra domus gazis spoliis quam
refertet. componitur farcio et omnia eius quam
derivativa. et forma faciunt preteritum in si et
supinum in tum. licet quandoque inueniatur preteritum
facium in cui et supinum in atu. Item omnia
ab eo quam imitantur sui simplicis videlicet
in e componitur farma ut farmacie lingua

farmacum .i. unguentum vel medicamentum
unde hic farmacus .i. maleficus. et hec
farmacia .cie. et uir grece hec farma
hec .cis. .i. unctio malefica .s. maleficium fa
ctum quibusdam medicaminis. et hec farmacia
.e. .i. medicamentum eius curatio vel in de
cina vel domus ungentaria. unde hec
farmaceutria .e. quam fuit quedam mu
lier incantatrix. unde apud theocritum inve
nitur quedam egloga nomine farmaceutria quia
in ea introducitur alia amatorem suum
quibusdam incantationibus revocans. Farma
farmacia. farmaceuticus a um. et
nota quod ... grece curator. unde
farmaceuticon a farmacia que est
medicamentorum curatio. secundum est dictum
a dicta quod est observatio legis et vite
textum ut cirurgicum a cirurgia quod est
ferramentorum incisio. Farmacopola ...
pole quod est vende. et hic et hec farma
copola et hec le .i. ungentorum vel medi
camentorum venditor. Vel dicitur a farma
et copos quod est labor inde farmaco
pola .i. ungentarius qui laborat circa
ungenta. unde Oracius in sermonibus
Ambubaiarum collegia farmacopole
Fareos interpretatur divisio. unde dicitur
hic fareos qui divisio interpretatur quia tunc na
tus est quando per linguis terra divisa est
et fariseus a um .i. divisus. unde
quidam. In cratere meo thetis est
sociata lieo. est dea iuncta deo. sed
dea maior eo. Nil valet hic atsca
nisi enim fuit farisea. Quomodo profecta
sit deus absque dea. et hinc quidam
hereticidici sunt farisei quasi divisi interpre
tantur quia traditiones et observationes legis
quas ipsi deuteroses vocant iustitie pre
ferunt. vel et divisi vocantur a populo quia iusti
cia dei ut quia decalogum legis in membra
nulis scriptas et plicatas eas et
ligatas in fronte gestabant ut religiosi
viderentur. et inde farisei .i. divisi a
populo dicti sunt. unde fariseus a um .i. divisus
Farsos est ... hec aferesis
sis est a capite divisio .i. subtractio
litere vel sillabe in principio a naturali quando
dicitur. si vero fiat in medio dicitur sincopa. si
in fine dicitur apocopa. si autem fiat additio
litere vel sillabe in principio dictionis dicitur prothesis
si in medio dicitur epentesis. si in fine dicitur
epitasis ut paragoge. Causas istorum
nominum in sequentibus invenies. unde
quidam. Prothesis apponit caput aferesis
quod restituit. Sincopa de medio tollit quod
epentesis auget. Aufert apocopa finem
quem dat paragoge. Et ab aferesis
dicitur aferesatus a um. et aferesis ab
aferesim facio. Fasmos interpretatur apparitio
inde. unde hoc fasma me et hoc
fasma atis .i. apparitio vana et mota
fit in nocte. et hinc quedam fabula Terentii
nadri dicta est fasma a quadam apparitione
habet enim ibi quod quidam invenis videns quadam
virginem in secreto credidit eam esse deam
et inde intitulata est fabula illa fasma

unde Terentius in prologo Eunuchi. Fas
a fasmos hec fantasma atis. et hec
fantasia .e. idem quod fasma. sed fasma pro
hec dubia fantasma vel fantasia
... de fantasia
in domo facta. sed fantasma de incon
gruis. Et hinc relatum est ut falla
cia in atque imaginationibus dicatur fanta
sia enim aliud appareat quam sit. unde
fantasticus a um quod sic appareat ut quod
ad fantasma. vel quod in se gignit
fantasia. unde et cellula que est
in anteriori parte capitis in qua est
vis intelligendi dicitur fantastica quia in ea
fantasie et imaginationes compre
hendit intellectus percipit. Epifania est
enim epi quod est supra vel theos quod est
deus. et hec epifania vel theofania
pro eodem festo quod epifasmia vel quod theofas
mia .i. superna apparitio ut divina appa
ritio. tali enim die multis miraculis divina
et superna potentia claruit. Tali enim die
de aqua vinum factum est. stella magos
duxit ad presepium. Christus a Iohanne bapti
zatus est. deus spiritus in specie columbe super
ipsum est visus. vox patris intonans audi
ta est. ut dicatur epifania vel theofania
ab epi et theos et fone quod est sonus. inde
epifania vel theofania .i. superna vel
divina sonus. quia eo die vox patris into
nuit de celo hic est filius meus dilectus
in quo michi bene complacui ipsum audite
Hec fasis sis ut videtur quedam insula
grecia. unde hic fasianus ni quia inde
primum apportatus est. et id testatur illa
versus dixit metro. Argilla primo fuit
apportata carina. Ante michi notum
nil nisi fasis erat. ut dicitur fasianus quia
fagianus a fagin quod est comedere quia
eius caro similis est ad edendum. Hec fa
stus tus tui .i. superbia. unde fastuosus
a um .i. superbus. et hinc Marcianus de
quod fastuosa rigidus dracon effugiaret
... unde fastuose superbe adverbia
et hec fastuositas atis .i. superbia elatio
Fastigium a fastus hoc fastigium gii summitas
altitudo. et inde hoc fastigiolum li di
et fastigio as .i. exaltare sublimare
unde fastigiatus a um .i. altus et elatus
et comparatur. unde Sidonius ponens superlativum
aut quod arce fastigiatissime feliciter
ceditu. Et nota quod per sincopam invenitur
fastigatus. Fasta a fastus fastidio dis
.i. horrere spernere contempnere tedere. unde
valia. et hoc fastidium superbia ut tedium
unde fastidiosus a um .i. superbus vel tedio
sus et comparatur. unde fastidiositas atis
Infastidio as est et ... quando habet. quidam
tamen dicunt fastidio esse prime coniugationis
et inde fastilis ... interpretatur instrumentum
unde hic phaselus li .i. parva navis et
abilis ad transeundum huc et illuc. Faselus
est dicitur quedam insula grecia. unde hic faselus

h' quodda genus leguminis quod in illa insula plurimum abundat vel inde primum allatum est. et hic faseolus li di. et hoc faselarium rii .i. herba faseli ut locus ubi abundat. Item a phase hoc pascha ce quod interpretatur transitus quia pascha tunc cum deus ... de morte resurrexit ad vitam de mundo ad patrem. pascha ... sicut quando iudei egiptum ... mare rubrum transierunt. et post transitum ... celebrauerunt. et pascha ... primum celebratum est. unde hic et hec paschalis et hoc le. et pascho as pascha celebrare. Et nota quod pascha ... declinat tamen ... quod ... Cum enim sit prime de... in a desinens non debet esse ... Item cum sit neutri generis non debet esse ... cum desinat in a quod debet regulariter declinari hec pascha ... ut hec pascha e ... sed non ... regula ... et hec pascha ... ut forte ... est declinatio

Fateor aris fassus sum ...i. manifestare quod ... fateri. fateor coactionis est et ... fatemur enim coacti ... et manifestamus voluntarie ... proditur pro ... aliqua utilitate spectata ducti. Item fatemur mala. manifestamus bona ... quesita. sed hec ... ueniunt. confiteor quod ... confiteor aris confessus sum. unde confessor. et confessio ... et ... confiteor aris diffessus sum ... negare confiteor ... fateri. profiteor professus sum ... aliud in corde habere et aliud ore fateri. vel confiteri ... fateri ut ... solvere debitum quod ... debitum ... unde salustius catilinarium ... confiteri ... legitimos dies. hic lucas in ... ut profiteretur singuli in sua civitate ... Ascendit autem et Joseph in iudea civitate david que vocatur Bethleem ut profiteretur cum maria desponsata sibi uxore pregnante. unde ... ue ... porrus de ... a ... et a ... sic dicitur. et hec professor. et hec professio ... sed ... illa ... professio ... in qua ille ... ab aliis ... unde professor aliquis ... et aliis ... profitentur ... professio est studendi ... singularis doctrina. in ... dicitur professio aliquis ... vel disciplina ... profitetur ... in ea ... sive ... quod dicit iste est ... professor ... angelus ... professionis ... iuliane. Item ... fateor

... confiteor ... fateri et ... diffiteor ... ab eo bona ... et facimus ... fama ... ab eo mutat ... in ... abundanter et ... affatim .i. valde abundanter ut assidue et ... de quo plenius ... tractabitur ... et ... satis ... et magis ... compositio ... a ... e ... f.

Faveo es avi fautum .i. suffragari auxiliari assentire. favorem dare et semper in malo. unde hic fautor oris .i. consentiens in malo et hec fautrix ... in malo sicut amicitia consensus in bono. quod enim est amicitia inter bonos. idem est factio inter malos. unde salustius in iugurtino. quos omnes eadem cupere eadem metuere eadem odisse eadem diligere cogit in unum. sed hec inter bonos amicitia est. inter malos factio. unde factiosus a um .i. consentiens in malo. in tali ... invenimus in salustio factio et factiosus. et ... in eo factio et factiosus ... debet ... sed tamen ubique invenitur in eo ... non ... composita ... abradenda sunt. Item a faveo hic favor oris .i. auxilium. unde favorosus a um .i. favore plenus. idem et fautorinus a um a fautore. et hic et hec favorabilis et hoc le. et favorabiliter adverbium. et hic fa... .i. ... qui ... rogat et favet ut sibi ... et faudicus ... a um ille qui ... dicit ... favent. et videtur compositum a faveo et dico ... quia cuius dictus ... et hic favonius ... ventus ... zefirus dicitur. et ... quia eius favore flores producuntur et ... unde claudius ... sub adventu ... leve favonii. unde favonius a um. et hec favonium ... .i. leve ... quod cito transit et ... ad modum ... venti ... favonij ... olim dicebant ... et ... sunt gelida. et hec ideo quia quedam animalia favonii spiritu hausto ... concipere existimantur. et favonius a um .i. levis et imponderosus. unde ... lucani ... pandit ... favonium. Item a faveo faustus a um .i. felix cui fortuna favet et ... unde fauste ... sine ... et hec faustitudo ... .i. felicitas. faustus componitur infaustus a um .i. infelix cui fortuna ... et cui non ... male ... Item a faveo ... Item fauces ... in ... hec februa ... .i. sacrificia purgatoria que olim fiebant ... diis ... unde februatus a um .i. purgatus. et februo as .i. sacrificare et purgare. et hic februus ... .i. pluto et februm ... dicunt ... quia de eis fiebat ... purgatio. et a februus ... februus hic februarius rii quidam mensis .i. ... quia ... purgabuntur quia

ld

lb

que in illo necessarie fiebat februa pro
[illegible] defunctis [illegible] in februa-
rius a [illegible]

CAPITULUM [illegible]

[F]edo as are [illegible] deturpare vilia [illegible]
[illegible] et fedus a um turpis et [illegible]
[illegible] unde fede [illegible]
[illegible] et hec feditas atis
[illegible] fedosus a um. Hoc fedus eris
pactum vel pax que fit inter dimicantes.
Fuit olim consuetudo quod cum aliqui vellent
inire fedus quandam porcam sacrificarent in
hunc modum: minor [illegible] ex ista parte et maior
ex illa, sive esset imperator sive rex
sive alius princeps, tenebat porcam illa-
tam [illegible] et turpiter occidebat,
quasi sic occidatur ille qui a pace resilierit.
Et inde dictum est fedus a porca feda, id est
turpiter occisa, cuius mortem optabant ei qui
a pace resiliret. Unde invenitur ictum est
fedus inter eos. Hinc Genesis IX: ponam ar-
cum meum in nubibus celi et erit signum
federis inter me et terram. Vel dicitur fedus a fide.
Ut dicit Hugucio et edus, f littera addita
ut potius posita pro h, que habetur ab
hoc nomine hircus et fedus, sic quia hircus et
edus cum porca immolabantur in federe faciendo.
Et fedus pertinet pace, sed fedus [illegible] fit
induciarum causa quasi inductus otia. Vel quia indu-
cta otia sit [illegible] dictum est. Unde hic et
hec fecialis quasi fedialis, id est sacerdos per quem federa
fiebant ut que bella annuntiabant, [illegible]
dicebantur feciales. Unde et olim feciales
dicebantur fediales; per ipsos enim fiebant
federa sicut per feciales bella. Fecialis ergo
[illegible] dicebatur ille qui legatione utebatur pro
federe et pace. Item a fedus federo as,
id est pacificare, fedus firmare. Et componitur confe-
dero as, coniungere, colligare. Unde Valerius:
confederatus a um [illegible] eodem federe cum alio coniun-
ctus, collateralis, socius, consors, comman-
[illegible], consodalis, collateraneus, confeda-
[illegible], collega, consponsus, contubernio, comma-
[illegible], quintarius, collateratus. Item a fedo
as fedo [illegible] et mutata d in t dicitur fetero
[illegible] ut fetor [illegible] quod autem dicitur fetet
quasi foris [illegible] igne vel aere [illegible] et
hinc hic fetor oris, et inde fetidus a um
et fetosus a um, id est fetidus. Et per compositum fetu-
lentus a um, id est plenus fetore, et composita [illegible]
hec fetulentia e, id est feditas. Fedo componitur confedo
as, id est simul fedare; defedo as, id est immundare, ut
valde fedare; disfedo as, id est diversis modis
fedare vel immundare; effedo as, id est valde fe-
dare ut extra feditatem ponere; refedo as,
id est iterum fedare; infedo as [illegible] et [illegible] ab eo
[illegible] activa et producit hanc sillabam fe.
Fetido vero [illegible] qua [illegible]. Hic
et hec felix cis, beatus, fortunatus,
dives, que [illegible] inter divitem et
fortunatum et felicem supremus [illegible]. Et
felix et qui dat felicitatem et qui accipit,
et per quem datur felicitas, ut felix tempus,
felix locus. Unde hec felicitas atis, et
felicito as, id est felicem facere, a quo felicito
[illegible]. Felix componitur infelix, id est non felix, infor-
tunatus vel [illegible]. Unde hec infelicitas
atis, et infelicito as, id est infelicem facere, a quo

infelicitatio [illegible]. Et non quod felix [illegible]
[illegible]. Hoc fenus eris, id est usura
[illegible] vel lucrum de capitali acceptum,
[illegible] vel lucrum de usura [illegible] vel usura
[illegible] qui accommodat
[illegible]
[illegible] accipiens [illegible]
[illegible] Et qui accommodat XX
[illegible] usque ad [illegible]. Unde fenus [illegible]
[illegible] quia [illegible] accommodat [illegible]
illud [illegible] vellet cito. Unde Lucanus:
hinc usura vorax avidumque in tempore fenus
[illegible] autores [illegible]
vocabulis. Et inde feneratus a um, et
fenerator aris. Et in eodem sensu fenero as,
id est mutuare vel mutuam pecuniam dare ad usu-
ram ut accipere. Est enim dativus et accipiendi
et qui dat mutuo et qui accipit fenerat.
Unde hic fenerator oris qui dat et qui accipit
fenus [illegible] actor. Et feneratorius
a um. Et fenerator aris, id est fenerari. Confe-
nero as ut feneror aris. Et confenero
as vel confeneror aris, id est simul fenerari.
Defenero as ut defeneror aris, id est ditare
vel destruere, ut valde fenerare ut a fenore
removere. Unde Ambrosius super [illegible]:
[illegible] Antonius Cleopatre amore defe-
neratus insumebat, id est ditatus vel destruebat.
Refenero as ut refeneror aris, id est iterum
fenerari. Et nota quod fenero ut feneror
[illegible] pro coniungere ut ligare. Fene-
ror aris [illegible]. Feneo [illegible]
[illegible] feneo [illegible] coniunge vel
ligare et defeneo [illegible] sunt activa.
Fenix [illegible] fuit filius Cadmi. [illegible]
Agenor Europa filia sua rapta a
duce precepit [illegible] filiis suis scilicet Cadmo,
Cilici et Fenici ut sororem suam quere-
rent et si eam non invenirent [illegible] redirent.
[illegible] Cadmus facto [illegible] et [illegible]
[illegible] cum eam invenire non posset, Cadmus
[illegible] tenuit quandam regionem in qua Thebas
edificavit; unde et Thebe dicte sunt Cadmee
et regio illa Cadmia. Cilix vero tenuit
aliam regionem que ab eo dicta est Cilicia. Fe-
nix vero [illegible] aliam provinciam tenuit que ab
eo dicta est Fenicia. Unde hic et hec fenix
cis gentile. Et quia illi ex vicinitate solis
contrahunt rubedinem, inde dicitur puniceus
a um quasi feniceus, id est rubeus, ut fenicon
[illegible] dicitur rubeum. Unde feniceus a um,
id est rubeus, ut fenicea veste. Sicut greci
quam nos coccinea dicunt. Et puniceus
a um, id est rubeus quasi feniceus. Et hic et hec
fenix cis, id est rubeus, quia ergo illi ex vicini-
tate solis sunt punicei dicti sunt fenices. Vel
[illegible] ipsi primi inventores litterarum fuerunt,
adhuc capitales litteras rubeo colore
in [illegible] scribimus ut colore [illegible] illos
fuisse inventores litterarum. Et ab eis terra quam
incoluerunt dicta est hec Fenicia e. Vel hic et
hec fenix cis gentile [illegible] est de terra
illa, sive sit rubeus sive non. Et fenix [illegible]
a um in eodem sensu. [illegible] littera a fenix per
a um quasi fenix subtracta [illegible]
Fenicia [illegible] ut mutata ph
in f scribatur per f. Et a fenix mutata

c in o fit punus a vm vn punica a vm
et hic punicus a vm omnia in eodem sensu
et nota distingue quod peni et puni et pu-
nici et punicei dicuntur tam illi de femi
na quam cartaginenses et afficani dido
quidem fuit de tyro et sidone ciuitatibus
fenicie que fugiens fratrem suum pigmalio
ne venit in affricam cum magna multi
tudine suorum cum quibus cartaginem
edificauit et hinc cartaginenses dicti
sunt peni vel puni et punicei vel puni-
cei et terra cartagini adiacens dicta est
punica tamen postea ampliata est appella
cio et dicta est generaliter afferica terra pu-
nica et affricam punici vel peni puni-
cei puni unde hec quedam genus ma
lorum dicitur malum punicum vel quod de illa
regione fuit allatum vel quia ibi plurimum
abundat vel quia grana habeat rubea
Item a femceon quod est ruben hic fenix
ingens auis arabie sic dicta quia feniceum
habeat colorem vel quia sit in toto orbe
singularis et unica unde arabes sin-
gulare fenice vocant et hec ultra quinge-
tos annos viuens dum se viderit senuisse
collectis aromatum virgultis rogum sibi
construit et conuersa ad radium solis alarum
plausu voluntarie sibi incendium nutrit
sicque iterum de cineribus illius alia resur-
git unde feniceus a vm in tribus cor
respondens mutatur feniceus a vm et feni
ceon et fenicius de fenicia et feniceus
quod pertinet ad fenicem aue Ca xl

Fendo dis non est in usu sed compo
defendo dis et hinc defensor
et defensorius a vm et hic de-
fensio et defensus as per fre-
quentativum defendo unde balia
et hec defensaculum li dicitur defensio vel
id quod defendit infendo dis valde
offendo facere irasci unde infensus
a vm offensus vel iratus et est plus
quam infestus sed infestum vel iratum unde
tercentus in andria aye pro infensus
fuat et infensus as per fre offendo dis
facere aque irasci vel innectere enim
cum ad lapidem pede offendimus illum
innectimus unde hec offensio et hinc hec
offensiuncula parua offensio et hoc offe-
sculum li illud idem scilicet culpa vel illud ad
quod pede offendimus vel obex vel impedi
menti unde prudencius de sicomathia
tecum tamen ceratos sunt per que offendicula
multa et offenso as per fre unde hec offe-
factum scandalum vel reatus vel impedimentum
offensus quod inoffensus non offensus Item
ab offendo hec offendix cis quod nodus et fre
quens correptio et remittit vel quolibet
ligatur offendix g. l. dicitur mors unde hec
ferethrum quasi quia ferat mortuum quod autem
hoc et hec feralis et hec le scilicet mortalis lu-
gubris funebris et hec feretra tre ubi
portantur sagitte quasi ferens tela scilicet mortis

repositorium quot enim fert sagittas tot
fert et mortes quidam tamen volunt quod et
feretrum declinatur a fero fers quia illa
mortes scilicet sagittas ferat hec mortu-
os sed hec non credimus et hinc ... aliquis
a vm ornatus et instructus ... vel
qui habet feretra Ca xli

Fero fers tuli latum vi ...
et nunc in quatuor sensibus fero
scilicet cupio vel ibi feris annus tra-
tantarum consimiles verum ... ... in diui-
do tamen notanda sunt animus mutatas
dicere formas et fero scilicet dico vel cesar
fertur inuasse pompeium et fero scilicet susti-
neo vel patior vel tolero et fero scilicet por-
to quas fero iste versus indicant confert
patitur dicit fert cupit atque gerit unde
balia et hic et hec fertilis et hec le scilicet
abundans multa ferens fertilis ager
fructuosus vel frumentis copendiosus est
et comparatur hoc sine unde fertiliter huius
sine aduerbium et hec fertilitas atis Item
a fero hec feronia quedam soror vel palus
quia conferat vtilitatem bibentibus et hec
feronia e dicitur dea illius aque et hic
ferentarius rii scilicet vexillifer vel funditalis
vel sagittarius quod ferat arcum unde
ambrosius super epistolam sed ut solet
in ferentariorum plus pluam volueris
necesse infertebat Item a fero hic et hec
et hoc ferax acis scilicet fertilis abundans
et comparatur hoc sine unde feraciter cuius
sine aduerbium et hec feracitas atis et
feraculus a vm scilicet aliquantulum ferax
Item a fero hoc ferculum scilicet impositum ferculum
quod dicitur vasculum in quo portatur fer-
culum et ferculum quod dicitur mensa super
quam ponuntur fercula vel ibi ferculum
sibi rex salomon de lignis libani Item
a fero hic fertum ti scilicet oblatio que alta-
ri offertur et postea a pontificibus sacrificatur
quod est cum in et hec infertum ti scilicet omnium
quod altari offertur et cum ob et hoc offer-
torium scilicet oblatio quia presertim quia in primo
offertorum dicitur locus ubi reponuntur vel ubi
fiunt oblationes vel dicuntur ista nomina ab
infero vel offero Item a fero fers secundum
rabanum hic et hec fortis et hec te quia fortiter
ferat aduersa et quecumque acciderint enim
Item fortis dicitur a fero quia sit durus
ad flectendum nec molliatur et quia fortis
ad pericula inuictus ad labores quod autem
dicitur fortis quasi fons vel formon tenens ...
est et comparatur hoc sine unde fortiter
cuius sine aduerbium et hec fortitudo inis
una de quatuor cardinalibus virtutibus
et est fortitudo mentis que aduersa equani-
miter tolerat hoc et quecumque dicit corporis
et desecat ... fortitudo est considerata periculorum
susceptio et laborum perpessio vel sic no-
tinetur et sic est fortitudo contra timorem

Efferus a quod confertur tumefactus i. valde ferus
Fere a fero hic ferus ri et ferus ra rum silvestris
vel depastus quod ea et hec fera re scilicet
dicitur omnis bestia que toto corpore feratur
vel quod naturali utitur libertate et desi-
derio [illegible] sua voluntate feratur. Feras
et [illegible] dicunt bestie [illegible] a vastando
dicte [illegible] magistris et [illegible] ferunt
[illegible] [illegible] quod omnis bestia est fera et
non [illegible] sic hic superius distinximus et
a fera fere adverbium i. [illegible] ut [illegible] cum
enim toto corpore ferantur fere sunt magne
celeritatis sed celeritati [illegible] sunt
et ideo fere [illegible] ponuntur pro [illegible] vel
[illegible] et ferina a vim et hec ferina ne
i. venacio [illegible] Virgilius implentur veteris
bachi pinguis que ferine et ferinus a
um i. crudelis et agrestis. unde hec feri-
tas atis et hic et hec et hoc ferox ocis
crudelis et immansuetus et agrestis, ferocissimus
unde ferociter. cuius proprie adverbium et hec
ferocitas atis et hec ferocia e in eodem
sensu. unde Marcianus de Capella
Pictagorica docuerunt ferociam animi tibiis
mollire. Et nota quod ferox est animus ferus
ut leo. [illegible] ferocitas sepe laudi attribuitur
quod cum ferocitas mulcetur. et ferox invictus
laudabilis. sed feritas diri animi est
[illegible] a ferox ferocio cis ire i. sevire ut
despicere et fastidire. ferox componitur preferox ocis
i. valde ferox. unde Ambrosius super
Egesippum Cum preferoces gentis inmita-
[illegible] [illegible] validiores. Efferus a um
componitur efferus a um i. valde ferus crudelis
et immansuetus. unde effero as i. crudeliter
agere ut ferum facere. Unde Ambrosius
super Egesippum efferavit Herodes in Urum
[illegible] et Cacumis [illegible] et rapitur
super his maris efferat animum. [illegible] feros
[illegible] componitur equiferus a um i. ferus equus et sil-
vestris. Similiter feralis componitur cum ferus a um
et ferifera i. fera fuerunt et adiectivum
feriferus a um. Item a fera hoc feratrum
et feratra [illegible] silvarum [illegible]
Effero componitur affero affers attuli allatum
i. ferre ad   et cum ante et
antefero antefers antuli et cum ab muta-
ta b in u [illegible] in [illegible] et aufero fers abs-
tuli ablatum i. eripere. unde Vallia et
ablatus a um pro quodam [illegible] qui [illegible] est
romanorum et cum con [illegible] confero fers
contuli i. simul ferre ut comferre. unde
et conferre dicitur pugnare et disputare ut quod
pugnam brachia conferunt sic qui disputant
[illegible] et conferre i. comparare congregare
et conferre i. [illegible] bona conferuntur
sed mala inferuntur. unde hec collacio onis,
et collativus a um i. largus amplus summo-
sus capax ubi multa conferuntur. unde
Plautus [illegible] hoc est collativo ventre
et oculis herbeis. unde collatine adverbium
quod conferendo unde [illegible] dicitur agere de
[illegible] collatine ubi ostendit que [illegible]
[illegible] confert ad constitutionem [illegible] [illegible] cum

et circumfero circumtuli circumlatum et cum dis
et differo fers distuli dilatum i. prolongare
extendere ut diffundere medius ferre dissipare
dispergere [illegible] differre i. distare [illegible]
habere ut [illegible] ab asino et in hac
[illegible] [illegible] [illegible] unde differens
[illegible] et agrestis unde [illegible] [illegible]
[illegible] et hec [illegible] [illegible] est indifferens
quod non differens i. [illegible] ut [illegible] et [illegible]
unde [illegible] et hec indifferencia e i. [illegible]
tas et [illegible] similitudo
Item componitur defero fers detuli delatum
i. de uno loco ad alium ut deorsum
ferre et deferre accusare in hac
[illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible]
et deferre i. honore impendere et
[illegible] hic [illegible] ad deo ut ego defero tibi i.
honorem impendo [illegible] et effero
fers extuli elatum i. extra ferre et [illegible]
[illegible] Iuvenalis [illegible] fama et [illegible]
[illegible] efferre maritos et efferre i.
extollere elevare superbire. unde elacio
onis [illegible] et infero fers intuli
illatum i. intro ferre immittere unde dominus
ad beatum Thomam infer digitum tuum
huc et inferre i. [illegible] ferre irrogare
et [illegible] ad [illegible] mala [illegible] inferunt
[illegible] [illegible] ferunt et [illegible] hac [illegible] nunc
in [illegible] inferre i. concludere illacio con-
clusio cum enim aliquid infertur concluditur
i. contra opinionem aliquam fertur unde con-
clusio que est signum conclusionis dicitur illa-
tiva quia contra portativa. Prefero,
prefers pretuli prelatum i. antefere
vel [illegible] honore unde prelatus et prelacio

profero fers i. differre et prolongare. ut profere i.
manifestare ut efferre. et profero dicitur [illegible]
ferre et [illegible] hic [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i. [illegible] ferunt et emittunt. unde
[illegible] et [illegible] et [illegible] le quod est [illegible]
[illegible] perfero fers pertuli i. pati sustinere
vel perfecte ferre. Offero ers obtuli ob-
latum i. ultro prebere ut obviam recipienti
ferre. unde hec oblacio onis a quo [illegible]
[illegible] le di et hec offerenda de [illegible] ea
antiphona que canitur cum oblacio debet cele-
brari [illegible] ab offero et oblacio hec ovis
vis quod oblativus [illegible] oblacione quia antiquitus
in [illegible] non [illegible] sed oves in sacrificio
mactabantur. [illegible] [illegible] dicit quod [illegible]
a greco quia greci dicunt oys et nos ca-
[illegible] hiatum dicimus ovis et ex his
ovibus quedam dicuntur bidentes quia inter octo
dentes duos altiores habent cum quibus fiunt
et [illegible] quas gentiles maxime in sacrifi-
ciis offerebant. sed de hoc aliquid superius diximus
ab ovis hec ovicula le et hec ovilla [illegible]
di et ovinus a um et hic ovilio onis i.
custos ovium quod alio nomine dicitur opilio
ab ove [illegible] ovilio. unde Virgilius in Bucolicis
[illegible] et opilio tardi venere bubulci et hoc
ovile lis i. caula ovium et [illegible] [illegible] hic et hec
ovispex picus qui viscera ovium inspiciat
[illegible] componitur refero fers rettuli relatum i. iterum
[illegible] [illegible] dicere ut referre retro [illegible]
ut iterum ferre. unde hec relacio onis [illegible]

prius cognite iterata cognicio · et relatiuus a relatum quod ad aliud refertur vel pronomen quod iterum facit aliquid ad memoriam quasi iterum portatum · Cum enim dico Petrus legit et hic non Petrus · Petrus [illegible] cognicionem subiecto cum propria subiungo et iste demonstrat per illud pronomen ipse Petrus refertur alterum fit ad cognicionem · vnde et illud pronomen dicitur relatiuum quia per se aliquid refertur · Item refertur i. distare vel hic refert inter [illegible] ut [illegible] an faciat hic an illud · Item refert i. prodest ut prestat ad officium vel ad vtilitatem alicuius · Et tunc hic sensus et impersonale ut ferre potest et gignitur cum genitiuo cunctis casualibus exceptis istis genitiuis participatum pronominum cum quibus non construitur causa commendationis sed pro illis genitiuis cum ablatiuis femininis suorum possessiuorum ut refert pectasse ut mea ut tua ut sua ut illius · i. prodest socrati vel tibi vel sibi vel illi · vel prestat ad officium vel vtilitatem Socratis vel mea vel tua · Item componitur cum sub et suffero sufferre sustuli sublatum i. pati vel sustinere sufferre vel deuehere · et cum trans et transfero transtuli translatum i. ultra ferre vel de vno loco ad alium ferre · vnde et translatores dicuntur qui de vna lingua verba transferunt in aliam · Et nota quod fero et omnia sua composita faciunt frequentatiuum a supino ut latito ablato as · collato as · dilato as etc.

Item nota quod fero accipit preteritum mutuo a tulo lis tuli vel tetuli quod antiquitus erat in vsu · et sic supinum accipit mutuo a lato as quod modo quasi et cuius sic · sed accipit illud non integrum scilicet latatum sed sincopatum scilicet latum · composita huius a fero similiter recipiunt preteritum et supinum a quibus eorum · Item nota quod fero et omnia ab eo composita sunt actiua exceptis defero pro honorem impendere et differo pro distare · et refero pro distare vel procedere que sunt neutra in istis significationibus sed in aliis sunt actiua · et omnia faciunt preteritum in tuli et supinum in latum · et omnia sunt anomala et nullius coniugationis. Fero

Ferio ris · caret preterito et supino sed mutuatur a percutio quod est eiusdem significationis et facit percussi percussum · Et hinc hec ferula le quoddam genus herbe · et palmatorium inde scilicet dicitur ferula · quia enim Corinthus quod ferula quia [illegible] feniculi quod crescit in monte Gargano et inde afferunt peregrini in modum retorti baculi et est tam calide nature quod cum auster flat [illegible] sic quasi calidis fit quedam conflictus et confractio inter illas herbas · Et inde procreatur ignis adeo magnus · quod quandoque comburit tota regio · a qua combustione · a qua combustione beata Agatha Kanenses liberasse legitur · de hac quoque herba faciunt palmatorium et leuam manum discipulorum verberat · quia cor homo a leua parte est · cum autem sanguis circa illud congelatur · et obstat animo ne possit vim discernere · calore illa percussionis [illegible] usque ad cor per arterias descendens

calefacit sanguinem congelatum et ita a[illegible] aio hebetate expellit · Et hinc hoc ferulectum ti quod et ferulatum dicitur i. locus vbi abundat ferula · Item a ferio hec furia e quia ferit corda hominum et reddit ea commota · vnde furiosus a um et furiatus a um · sed furiosus est qui tuitus furorem facit et ab eo furor nunquam recedit · furiatus qui fuit ex causa vel et furiosus comparatur · vnde furiose sime sime aduerbium · et hec furiositas atis · Item a furia hic et hec furialis et hoc le · vnde furialiter aduerbium · et hec furialitas atis · Item a furia furio as · ciui actum facere insanum · et est transitiuum et actiuum · Et furo ris vim neutrum et absolutum ut quasi ponitur prima persona · sed furo non est multum in vsu et caret preterito et supino sed mutuatur preteritum et supinum ab insanio is quod quasi eiusdem significationis cum illo et facit insaniui et insanitum · Sedulius tamen a furo formauit preteritum scilicet furui vbi dicit nec minus et Dary · furuerunt impia turbam · sed in hoc eum non imitamur · Et hinc hic furor oris · et furibundus a um i. plenus furentis · effuro ut furo quasi eundem et compositum defurio ris i. valde furere ut a furore cessare · diffuro ut diffurio ris i. diuersis modis furere · prefurio vel profurio i. ante furere ut pre aliis furere · perfurio ris vel perfurio ris i. perfecte vel valde furere · Et furo e o correpto est · v · et corripit primam sillabam sed furui quod aut dicitur furuo quasi ferus vero etiam est · Item a ferio hec feria e i. cessacio ab opere seruili · vnde et feria dicitur festiuus dies in quo cessare debemus ab operibus seruilibus et in quo sola res diuina debet geri · et dicitur feria a feriendis victimis et tunc hec soli festiui dies dicuntur ferie proprie in quibus sacrificia precipue solent fieri · sed quia qualibet die debemus cessare a vitiis · inde est quod quilibet dies potest dici feria · vel feria dicitur quasi faria a fando quia in creatione mundi singulis diebus fabatur dicens · in prima enim die dixit · fiat lux · in secunda fiat firmamentum et cetera · vel dicitur a fando fiat firmamentum in feriis quia nobis tempus fandi in diuinis vel humanis officiis · Et tunc hec quilibet dies potest dici feria · secundum quod consuetudinem christianorum sic appellandi sunt dies · prima feria ut dies dominica · secunda feria · tercia feria · quarta feria · quinta feria · sexta feria · septima feria · et est sensus quod omnes dies ab inicio habitus quasi feriales quia primus quasi a feria i. a sabbato incipitur · naturale solet esse · dies lune dicitur secunda feria quasi secundus est a feria et cetera de ceteris · qualiter dies sunt appellandi secundum christianos vel secundum gentiles in sequentibus inuenies · Et a feria feriatus a um i. festiuus · Et quando feriati dicuntur dies in quibus res diuina fit et abstinent homines a litibus

et opibus similibus apparet et fecio, -cis, ... specie
cuius nunc fenior, -aris, i. lassari ... habitu
solemni spiritali. Et est fecio, -cis, ... fece ...
to o correptum gl. ... habet. Fecio ...
refecio, -cis, ... feciae vel ...
fecio, -as, -are, correptum ... ...
... vnde ... fontia ... ...
... aquis. Hoc festum
... illud ... ... dominus ...
ad quod omnia ... signa et in quo
... vnde hoc festum ... ...
... est enim ad festum ... ...
... ad festum solempnitate homines conveniunt
vel festum dicitur a feria quasi feriatum. Et
hinc hec festivitas, -tis, dicitur. Et hic et hec festa-
lis et hoc -le. Et hoc festale, -lis, i. festum.
Et festus, -a, -um, ut festus dies. Et est
festi dies tantum ... et religionis, quia
in eis sola res divina fit. Et nota
quod festi dies dicuntur ex consuetudine ...
sollempnes, qui ad hoc ... ut ...
... ut cum quis defuncti officia ex-
pleverit, die solempnia ... Et ...
... festo ... festum celebrare et sol-
lempnizare. Et festivus, -a, -um, i. festus.
Unde et per translationem dicitur homo festivus,
i. letus, compositus, suavis. Unde festi-
ve, adverbium. Et festivo, -as, i. festare.
Et hic et hec festivalis et hoc -le. Et festi-
valiter adverbium. Et hec festivitas, -tis, i. so-
lempnitas vel suavitas, dulcedo, ornatus,
letitia. Unde hec festivitatula, -le.
Et festivitas quasi festi dictas a festis die-
bus. Et est ethimologia. Item a festo hic et hec
fetialis, -lis, sacerdos, ut orator, per quem
bellum indicitur et pax, quem superius feria-
lem vocavimus. Festus componitur infestus, -a, -um,
i. iratus, infensus, inimicus, sed non festus,
i. non festivus. Et comparatur sicut simplex. Unde
infeste, ... simile adverbium. Et infesto, -as, i.
molestare, adversari. Infestum esse alicui. Et
est ac. et gl. ... Item est festus
profestus, -a, -um, i. dies omnino festus. Et
... festus quasi prorsus festus. Profestus etiam
dies dicitur vigilia festorum, dictum quasi profe-
stum vel quasi ante festum. Et quilibet dies
non festivus dicitur profestus, quasi procul a festo.
Unde Oratius in sermonibus: Non temere
dedi ... profesta. Hinc et Macrobius
de Saturnalibus: dies omnes aut festos
aut profestos aut intercisos vocavit. Item
a festo ... festino, -as, i. accelerare.
Videntur enim signa ad festum accelerare.
Et inde ... est festinare quasi ad festum
nare. Unde festinus, -a, -um, et festinatus,
-a, -um, et festinatim adverbium. Et per compositionem
confestim, i. statim, a con et festino,
-as. Vel a con et statim. Vel dicitur
a confesto, -as. ... quod confestim a
con et festinum, ad quod signa festinat ...
... est confestim quasi cum festo ...
... sic enim signa festinant ut sunt
in festo. Sic et nos festinamus, ut illud
quod ... volumus sine intervallo sit:
confestim quasi statim cum puncta promitte.

... vel ... et inde ... festino ...
... et absolutum. Et ... ...
... vel habebit ... actus ...
... deserviabit causam ut festino
... ... in ...
... ut festino ... festinat
... ... festino ...
... festinare. Unde ... ...
... in ... ... ut ...
... ... satis festinat. Unde fe-
stinabundus, -a, -um. Festino dicitur a festo,
... enim qui ... maturare ...
... festinat quia ... ...
... Affibulum dicunt Greci. Hinc nos
hec fibula, -le, qua pectus feminarum ornatur,
vel feminalium quo pallium tenetur in
humeris, ut ... in ... Unde Ovi-
dius in ... metamorphoseos: ... fibula
vestem ... ... Et inde fibulo,
-as, fibulis ligare. Et componitur affibulo,
-as, i. alligare. ... mantellum. Con-
fibulo, -as, i. simul fibulare. Diffibulo,
-as, et defibulo, -as, i. solvere, disligare.
Effibulo, ... exsolvere. Unde Prudencius
... Psicomachia ... effibulat
... Infibulo, i. alligare, ut fibulas
immittere. Perfibulo, -as, i. ante ut ab antica
parte fibulare. Refibulo, -as, i. iterum fibu-
lare vel diffibulare. Subfibulo, -as, i.
subligare. Unde hoc subfibulatorium, i.
subligatorium. Et hoc subfibulum, i. sub-
... ut ... a sub et fibula.
Affibulo, -as, ... Et ... ...
... ad mantellum ... ad hominem. Item
a fibula hoc fibularium, illud quod
apponitur mantello et per quod mittitur fi-
bula ne dissipet mantellum. CXIIII.

Fido, -dis, fisus sum, verbum neutrum
passivum. Unde hic et hec et hoc
fidens, -tis, tamen non componitur ...
Et ... quod est non ... Unde
fidenter adverbium ... Et hec
fidentia. Et ... Item a fido fidus,
-a, -um, et qui fidit et in quo quis fidit.
Fidus amicus ... fidelis amicus ... compara-
tur sicut ... Non ... sine adverbio.
Et hec fiducia. Et est fiducia in bonis
rebus et malis, sed ... in bonis,
confidentia in malis. Et hinc fiducio,
-as ... i. fiduciam prestare, quod
vulgariter solet dici affidare. Et componitur
affiducio, -as, ad aliquem fiduciam et
securitatem dare. Confiducio, -as, simul fidu-
ciam dare. Diffiducio, -as. Defiduciare, -as.
... infiducio, -as, ...
... publicare, diffidare. Confiducio,
-as, est correptum. Item a fiducia hic et hec
fiducialis et hoc -le. Et fiducialiter
adverbium. Et hec fiducialitas, -tis. Et fiducia-
rius, -a, -um, i. fidus. Item fiduciarius est
... ...
... ... ut ...
... Et hinc fiduciarius dicitur ...
ut qui rem alienam fiduciatim ...

83

i. in fiducia et tutela. fiduus gt̃ in fid
a vm̃ et cpa. Item a fido h̃ fid
ci que fat nos fide ut potius dñica
bit. pẽ ca a fio fids. confido gt̃ confido iis
confisus. Unde confidens tis et cpat. vn
confidet cuius summe admiã et h̃ confide
ntia e. et accipi in mal se. dem gt̃
ut confidet ut cũ confidencia loquit. id est
audacter presumptuose ut cũ audacia
z presũc. gt̃ cõ diffido dis. i. non fide
Difido e o sc gt̃ n. Inet hic q gt̃ neut.
passim impedit qr omne neutpassium
neutrũ. gt̃ cõ neutpassium genus. pro
neut. Item fido et cuius gta pducit hac
sillaba ... sic

Capitulum xv

Figo gis
xi xiiii inmitte ingere. Unde
valla. et h̃ fixula le. i. fibula
que ad firmand paliũ infigi
et h̃ fustis. i. palus ut baculus
ad verband et dicunt pali fustes
qr fixi stantes qr fixa sunt in fossis
vel a fundo dis qr fixi stantes in fossis
Unde fustigo as vm̃ at. i. verberare
qr fuste agere ex quibus uidet esse gñu
se ingendo vasis affigit. Vel a sedendo
as. Unde h̃ fecula parva fex. i. fe
cula est gt̃ vua decocta et pinguis
Oracius. Velox albes fecula coa. et
uidet h̃ pom pro pulve ut pro fece
legat sine uua. et hinc feculentus a vm
a fecula. i. fetidus. ut gt̃ a fece ut tectos
gtero. Vn feculentus. i. fetidus ut fece
plenus. Unde Macrobius de Saturnalibus
relaxatis spũalium mentis efflunt labes fecu
lentus et gtia. Unde h̃ feculencia e. i. fe
ditas. Item a fex hec fecinini et dicitur
fecinia nimium acinia et dicitur cuius qr
plus feces faciat qr aly. et feco as. i.
fece facere. et gt̃ defeco as. i. purgare
se debere sunt a fece ponere. Vn prude
ntius hymnis Cz tincta pgas mebra
defecauerat. et Macrobius de Satur
nalibus In venis et arteriis sit dige
stio qr acceptum sanguinem quodam modo
defecat. effeco i. purgac qr fece
ponere. Infeco fece facere. ...
deturpare ... et gta ab eo ... neutru actiua
sunt actiua et pducit hac ... omnia
hic affigo gis xi xiiii i. prope figere. Suffigo
go gis. circumfigo gis. crucifigo gis. prefigo gis. confi
go gis. i. figere crucia. Diffigo gis. i. diuersis
modis figere ut a fixura remouere
Effigo as. Infigo gis. Perfigo gis
ante ut ad alia parte figere. Transfigo
gis ultra usque ad alia parte figere et
perforare. Refigo gis pfectum figere et
go gis. i. iterum figo ut ... a fixura re
mouere. Suffigo gis. i. subtus ut ab infi
ma parte figere. Figo et cuius gta omnia
actiua et faciunt preteritum in xi et supinum in
xum et pducit hac syllabam s.

Ca. xvi

filos g l dr amor et gt̃ cũ ippus
q e eqs et h̃ filippus pi gd
ipse amator equorum ut filippus
macedonie qui lampadis qr lumen
matu pdicauit Natanael
filippus qui dicitur gr pater alex
putatur. Unde et filippi dr. dati ca
pi tessalia in quibus regnauit. Unde Lucanus
et Mathia et terras pucos fece filippos
et bisantiy in quibus erat sculpta ima
go illius. Vn Oracius retulit acce
ptos regale numisma filippos. Unde
filipensis se ad filipenses scripsit apostolus
et filipicus a vm. et h̃ filipica ce
et filipica ce lib que Tullius scripsit
contra filippos. Unde Juvenalis quem
te conspicue diuina filipica fame vol
ueris a prima que proxima scribis et illu
Item filos gt̃ cũ gegos qd est terra et filoge
os et quibus equus solis qr amans terra
uidetur cum sol amat terra cũ post medi
diem declinat ad ea. Item gt̃ cũ argiros
qd est argentum ut denarius et filargi
rus a vm i. amator pecunie. Unde
h̃ filargima e amator pecunie i. avaricia
Et hinc filargirus a vm avarus amator
pecunie. Item filos gt̃ cũ calon qd est
bonum et h̃ filocalus li i. amator boni. Un
h̃ filocalia i. amor boni. Item gt̃ cum
sophia qd est sapia et h̃ filosophus s
amator sapie. Unde h̃ filosophia e. i.
amor sapie. et hinc filosophicus a vm
et filosofor aris. i. studere. i. stude phie
ut doce philam. Et nota qr filosophus
est qui dicit qui diuinarum et humanarum
rerum sciam habet. et omnem bene vivendi tra
mite tenet. et fert hoc nomen primum esse ex
ortum a pitagora. nã greci veteres cum
ante se sos ut sophistas i. sapientes ut
doctores sapientie semetipsos iactarunt
nominarent. iste interrogatus quid profiteretur
verecundo nomine filosofum i. amatorem
sapie se esse respondit qr sapientem pro
fiteri arrogantissimum uidebatur. ita deni
ceps post ea posteris placuit ut quisque qui
ut doctrina quamquam ut sibi ut alys vi
deretur excelle non nisi filosophus nomi
naretur. Item a filos h̃ filius qr sit amor
patru ... uel a filo generacionis est enim
decessit filius ... in posteros. sed v
ultra ... sit ... nec
familia ... a
... labor. ut ... et h̃ filo
... amator ... ut labor
... de ... Unde h̃ filaxe
... ubi aliquis recondit et seruat hec
sunt a ... ea filaxe in ... vini
... et hec filaterium ... membranula
in quo ... scripta erat et
ossuat quem defecerat ... ut pecty
ut se uideret religiosi si hec non faciebat

inest cum iactancie et vanitatis [illegible]
[illegible] et vanitate. hinc illud [illegible]
cum [illegible] sua et magnificant fim-
brias. alii vero dicunt quod [illegible] a filo quod per
filum [illegible] a fronte [illegible] dependere [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] per ea [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sed de hoc [illegible] dictum est [illegible]
Item a filare greco [illegible] filaco [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Unde [illegible]
et hec [illegible] [illegible] Item [illegible]
[illegible] dicitur folium et [illegible] in latinum et hoc
filium in [illegible] [illegible] unde hoc folium dicitur
[illegible] latinos [illegible] folium a [illegible]
quod fouet florem quando [illegible] [illegible] ut a fluo
[illegible] quod facile fluat. et inde folium dicitur
quedam herba que sine radice ulla inna-
tat huc et illuc. et dicunt quod procedit de
[illegible] paradisi et colligitur in littoribus. Inde
et inde [illegible] precipuum unguentum quod uoca-
tur foliatum. Iuvenalis [illegible] foliata pa-
rat. Item folia dicuntur librorum per simili-
tudinem foliorum arborum quod ex follibus
id est pellibus fiat. quorum partes pagine di-
cuntur quod sibi invicem compaginantur id est
coniugantur. Item a folium foliatus dicitur. et fo-
liatus a um huius folia ut abundans fo-
liis ut curvatus. [illegible] folium [illegible] et trifolium
herba quam greci [illegible] vocant quod sit
[illegible] foliis per singularitatem nature. Item [illegible]
[illegible] quinquefolium quam greci pen-
tafilon vocant a numero foliorum. penta
enim quinque. filon folium [illegible]. Item a filon
hoc filum [illegible] dicitur filum quasi pilum quod ex
pilis animalium fiat. Unde filatus a um
id est curvatus quod filum recto curvatur. et filo
as filum a [illegible] per quandam [illegible]
deducere. et hic et hec filacista te qui uel que
per mercede filat. Unde plautus [illegible]
[illegible] filaciste in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Item a filo hic flam-
men [illegible] sacerdos [illegible] quasi filamen quia [illegible]
[illegible] al collo per fila [illegible] [illegible]. ut
[illegible] a filo quod [illegible] erat sacerdos in
signum sacerdotii deferebat almucium [illegible]
[illegible] calore cum ex caloris nimieta-
te non posset illud deferre ligabat sibi
capillos quodam filo ut [illegible] [illegible]
filo in [illegible] ligatum deferebat in signum
sacerdotii. et hic [illegible] flaminicus [illegible] pre-
[illegible] sacrorum. et hec flaminica ce id est
sacerdotissa. Unde [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] dicebat flaminum et
flaminicarum [illegible]. et hoc flami-
nium nii id est sacerdotium uel officium flaminis.
Item a filo hoc filtrum tri quod ex filis
id est pilis animalium fiat. Unde filtratus a
um. filtrum etiam dicitur quedam herba venenifera
Unde et sepe miscetur veneno [illegible]
Unde Iuvenalis. [illegible] tessala vendit fil-
tra. et possunt hec dici filtra ut venena
ut herbe ille que abundat in tessalia
Item a filo hec filix icis quedam herba que
folia levius quam fila [illegible]. ut [illegible] a findo

et a singularitate foliorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] singularitati [illegible]
vocat [illegible] [illegible] [illegible] filix [illegible]
[illegible] [illegible] et hinc hoc filicetum
[illegible] [illegible] [illegible] id est locus ubi fi-
lices abundant. et filicarius a um de filice
[illegible] [illegible] ad filicem pertinens. et [illegible]
[illegible] [illegible] a filice [illegible] [illegible]
herba filicis [illegible] [illegible]. Unde
[illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] agricole [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] instrumentum [illegible]
et vineis et pratis [illegible]. Unde quidam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinea
falce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] re-
[illegible] falce [illegible] vinea [illegible] [illegible] [illegible]
tondeo prata. Unde hic falco onis quod
[illegible] [illegible] recurvos ad similitudinem
falcis. et hoc falcastrum [illegible] ad similitudinem
falcis [illegible] et [illegible] a [illegible] vepres.
et hec falcicula parva falx. et falco as
id est curvare uel falce secare [illegible] falco fal-
[illegible] as [illegible]. falcatus [illegible] [illegible]
[illegible] et dominatur a falx [illegible] et est
[illegible] [illegible] falcare uel falce facere. Item a
falx [illegible] hic falcarius rii qui falces
facit uel qui falce secat. Filadelphia est
civitas arabie quam condidit [illegible]
[illegible] antiquissima quam [illegible] filii loth

Capitulum xvii

F[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
id est scindo. Unde [illegible]
[illegible] et hec fissura re. et hec fiscina
ne id est [illegible] uel corbula ex iunco
[illegible] [illegible] [illegible] in quo fit
caseus. Unde illud [illegible] [illegible] ca-
[illegible] quos [illegible] fiscina [illegible] et inde
hec fiscinula le. et hec fiscella le. et hic
fiscellus li id est mollis casei [illegible] Item
a findo hec fimbria id est extremitas vestis.
[illegible] [illegible] in fimbriis que in [illegible]
[illegible] angulis palliorum pendebant acutissi-
mas spinas ligabant ut eorum aculeos
[illegible] et ex hac [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dei. Unde fimbriatus a um
fimbriis ornatus. et fimbrio as id est fim-
briis ornare uel aptare. Item a findo hec
fidis dis id est corda cithare. et hec fidicula
le. Unde et fidicula dicitur quoddam genus tormen-
torum scilicet parva cordula unde ligabatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et fidicula [illegible]. et componitur hic
fidicen cinis qui cum corda canit. Unde
hec fidicina citharista que cum fide can-
tat. Item a findo hic fiber bri quoddam
[illegible] quod dum venatores [illegible] se ca-
strat et sibi [illegible] [illegible]. Unde et
[illegible] nomine dicitur castor quod se ita castrat. et
inde hic [illegible] [illegible] et hec fibrinum
ni lana [illegible] animalis. Unde hec fibrina
dicitur vestis que fit de fibri lana. Item a
findo [illegible] a um [illegible] id est [illegible]
[illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] salute. et
[illegible] [illegible] ad omnia enim [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] est nomen

Grim vo qd ē primum g̃ a fatiscor ceru͡s fit
pigra dicit. Et a findo fustis q̄ fissus
sit sed de hoc ia supra pdixit. et h̄ ft̄
lit h̄ fissilis et hec ile qd facile findi
et scindi pt. vnde plautus isto dicit le
fissile caput habet. et findus a um i
scissus. sed no ē in vsu. et g̃ bifidus
a um. trifidus a um. quadrifidus a um
multifidus a um qd ē fissum in duas
ut in tres vel quattuor vel multas
partes. Confindo q̄ affindo dis i valde ut
iuxta finde. Confindo dis di confissum i
simul finde. Diffindo dis di diffissum i
diuersis modis vel in diuersas ptes finde.
Infindo dis di infissum intus intro finde
ut findendo immittere. Perfindo dis perscidi
q̄ perdit i valde vel pfecte finde. Perfido
dis di q̄ perd findere ut findendo fre-
pare. Profindo dis i ante finde. Refindo
dis di i iterum finde. Suffindo dis di
i latent ut paru vel subtus finde. Tran-
sfindo scidi i ultra finde. Et findo et
omnia g̃ta ab eo st̄ actiua et faciunt
pteritu in scidi. et supinum in fissum et omnia
corripiunt hanc sillabam si in pterito ut diffi-
di. confidi. pscidi. Rone est enim regula. Oc
pteritum in dissillabum in quo interposita ē
consonans pducit pcedentem ut vini caui fodi
exceptis bibi fidi scidi dedi steti tuli
que penultimam corripiunt.

Capitulum

Fingo is xi ctum i
ornare. componere. facere. formare
plasmare. et excogitare. et quasi
re qd vere no ē i simulare. Vnde
h̄ fictor oris q̄ componit ut ornat
aliquid sic qui capillos mulie-
rum et ptractat vngit et intiudat. Vnde
fictorius a um q̄ fingit vel qd fingitur.
Et a fingo fictitius a um et fictiosus
a um q̄ fingit ut qd fingitur. Fictio ut
fictiosi ipse sunt falsi amici et simula-
tores q̄ fingit se facere aliquid ad fauo-
rem amici et faciunt ut ea incommodent
et fictio d̄ falsa et ficta amicicia q̄
ficta actio et fictus ficte agentes q̄
a fingo fictim adu i ficte. Et h̄ et h̄
fictilis et hec le qd fictile ē fingit
vel qd ia ē fictum. Vnde et vasa terrea
fictilia vocantur q̄ ficta et g̃ta ut ali-
quam formam habeat. Et hoc figmentum
i figmentum. Vnde marcianus Et capi-
tulum Cur ego no fateor vel figmentis
tuum. Et hinc hoc figmentum ti vnde
figmentalis a um i fictus. Et figmen-
to as fingere simulare. Et a fingo h̄
figulus lollarius luta compositor q̄ lutum
fingit et redigit in aliquam formam. Et
h̄ figura. Et est ē figura hoc forma nate-
(rali) (et) accipitur sicut multis modis quos diligenter
lectoris distinguat. Vnde figuratiuus a
um. Et figuro as. Et hinc talia. Effiguro
as i simul figurare. Diffiguro
as diuersis modis figurare vel figuram
auferre. Defiguro as i valde figuram
vel defigurare. Prefiguro as ante figurare
designare. Transfiguro as i transformare.

sculta in alia figura mutare. Effigies ē
facies. Et hinc fingo is i intidare
extergere. Vnde capitulum Crede ad te
ut tibi cum fingia linteo i extergo. Vn-
de fingia e pissus ut aliqd et aquati-
le et sit hec et candidum cum in g̃tate ad
pote sit et sic cum pumices cadore bibit
hec et g̃e docet cruore inherente petris
vn et diu astrinxit cruore emittit. Et hec
fingia d̄ quedam genus panni. est enim figura
panni qui summa modica accipit et fer-
mentum modicat et hic humectacos plus
q̄ omnis pannis. Vnde fingia no accepit
a pdicto aiati sed humore et cadore
ut a findendo. Et hinc fingia d̄ quidam
lapis leccatus ex aqua leuius et fissi-
lis et cameris aptus. Et a fingo h̄
fingia ut fingia quedam genus simiarum
villosa coniis maxime pinnis heribus
docilis ad seruitatis obliuiones. Et a figo
h̄ fingites tis lapis Capadocie du-
ricia marmoris candidus et translucens
ex quo quondam templum constructum a quodam
rege fortis autem quibus clausis cla-
ritas diuturna intus erat. Effingo g̃
confingo g̃ est xi confictum i sit finge. Diffingo
g̃ diuersis modis fingere ut dissimulare.
Defingo is i valde fingere ut difinge.
Effingo is expresse fingere. Vnde h̄ effigies
ei i imago. Et hinc effigio as effigie
facere ut effigie ornare. Et est ac. Fingo
et eius g̃ta omnia st̄ actiua et omnia
faciunt pteritum in xi et supinum in ctum
omnia abiciunt n in supino qua hunt in pnti
et in pterito. Phinees interpretatur os parcens
transfixit enim pugione zambri cum scorto
madianitide et diuinum furorem placauit
ut pareret. Phinees sacerdos interpretatur os mutum
interpretatur quo significat vetus sadocy et doct-
ne silentium.

Capitulum xiiii

Fio fis
factus i mutare esse de no esse transi-
re ad esse. qd enim fit no est. et qd
est no fit. et est neutrum passiuum quantum
ad vocem et neutrum passiuum quantum
ad sensum. Et dicit habere tantum presentia. s. fictus fit
et futurum. sed fierens no est in vsu hac
voce. Ita hec homo fio ē q̄ passiuum huius
verbi s. facio. sed omne passiuum caret presenti
participio temporis et ideo fiens no est in vsu
hec fuit in vsu antiquorum. Et fio debet
conuenientiam inter presentium huius verbi facio qd est
ē facturus. ideo fio h̄t futurus presentium futu-
rum temporis et infinitiui facturus. Futurus g̃o g̃ presentium
ibi dicta. Tu. s. enim presentium hoc vi s. fio tum
vz quantum dicit et no ē verbum volo ad de-
cerat. Et h̄ fio h̄ fimus i stercus qd pro
agros iacet qd vulgo letamen vocatur
et fimus q̄ fiat humus i terra ut ster-
cus. Vnde h̄ fimarius ry ho ut canis
qui portat fimum. Et a fio h̄ fides ei
qd nequaquam vide valeat ita credere. No
possumus qd videmus. Et est fides si omnino fiat

que dicta sunt ut pinguia et io est fidis voca
bulum qr fidis gt dcm st ut pingui ut pla
cita ubi alioq gr uel alia ut hec
unde h fidicula le pua fidis, et h, et
h fidicula et hec le et fidius gt ab eo
fides q dr ab pmitti bonu et qpat hec
fiunt s un fidelis huius fme ad bn et
h fidelitas atis, unde h fidelis e
illud qr fidelis sit in suadens aliquis. fex
fing respondet unde no contra fidelia
limo et hinc h fidichola le s pua
olla. fidelis gt infidelis et qpat hec
fing. hon infidelis huius fme ad va
le h infidelitas atis. pfidus gt cu p
et pfidus a um s pdens fide. et est mer
catoru qr et cauponu et qpa. unde
pfidia e et hinc pfidiosus a um plog
pfidia. Itm fides gt cu frango et
fidifragus a um s fide frangens. et cu
iubeo et fideiubeo bes fideiussi, fide
pro aliquo iurare dare pmitte unde
fideiussor. ffio gt et ut breuius cump
positio geluda cu omnibz eius dominibz
gt cu quibz qr facio ita ut sua ra
tura no mutet. bifacio et benefio
malefacio et malefio. satisfacio et
satisfio. calefacio et calefio. tepefa
cio et tepefio. expergefacio et experge
fio. inchilifacio et inchilifio et simil
loco passiuoz ad illa. unde facile e
scire homin discernere. Itm gt cu con
et trasit ad aliam scilicet ut confio fit
gum fire fitu, efficere acci pitur etia
etiam in passiua forma pro effici. unde
Macrobius de saturnalibus fiat diem q
ex quadratibus est intrare. confit dixit
p efficitur. s efficitur. Itm gt de fio fit ini
defitu s deliqui uel deesse uit defe
ctum pati. unde Virgilius illa mihi
no e ita te nouem uel strigoe defit s
deficit. unde quedam dicunt qr ibi desit
est sincopatum a deficit. Itm gt cu sub
dr suffio fis suffitum situ. s subfumi
gare uel administrare. unde Virgilius et
suffire timo cera qr teste et inde manco
quis dubitet s suffumigare. quidam tu
legunt suffire i administrare et tunc
legitur ibi thima. et tu legu ablatiuus timo
ut sit sensus suffire s administrare et
parare illas timo illo flore. Itm quidam
legunt ibi suffice zapol ... est
ab eo que huius mutet textura ultima
omnia ... et huius accentus sup ead
... sup qua et si mix iux illa regula
diuerticu facio uel fio gt ita ut non
mutet textura sim simul sup eand ...
et accentus in alto sup qual est in simul
ei uo gt a fio ita ut mutet textura
sim simul et accentus mutat et actia
et pt dicto p deficere qd est nem Physis
g. l. dr natura. unde fisicus a um s natu
et h fisica p quada scientia que de rerum
naturis tractat et scia de naturis. et
hinc fisicus a um q de arte illa tractat
ut qui sit de arte illa ptinet. ut fisicus
liber. et h fisicus ci. et h fisica ce.

q ut que tractat arte illa ut im illa hec
et fisis fisiculatus a um s naturale. unde
... grauitas ... profluens
uisceris liquefactis s naturalis ... et
fisiculo as dominare ut preualere. unde
fisiculatus a um dominatus ut preua
lens in quo fisis est legem in pdictu est
Marcianum. Itm a fisis et logos qd est sermo
ut racio est hic fisiologus gi. liber dica
qui tractat et loqu de naturis rerum. hic
Fiton onis fuit quidam serpens occisus a bea
que apollo in parnaso monte interfecit.
et interpr Fiton consulac ut dubitatio a
uo grecas s fito qr est quero. et hinc
fiton dubitacio dr. hunc que apollo interfecit
qr sapia dubitacionem absoluit. et hinc ipe
apollo dictus est fiton et fitius. unde
Marcianus Ita pande quippe offensus claue
monedoz dedignat augustus fitiuus
micare. et hic fitia oru et fitica oru
dicti fuit ludi ut festa facta in honorem
apollinis ppt uictoria qua habuit de
fitone. et a fito fitius a um ut fitius
a um s apollineus. ut a fitone fitice
possunt dici mai. Itm a fitone apollinee
fitonicus a um. et hic fiton onis diuina
tor ut incantator plog fitonico spu. s
et h fitonissa se diuinatrix ut incantatrix
et fitonico spu repleta. qr apollo auctor
fuit diuinatoris. Itm Fonos g. l. dr sonus
et uertit in latinum Itm h fonus ni s sonus
unde dr fonicus a um qpatiuus musicus q
docet sonibz. unde Ebdoinus Itm psalmoz
h modulator et phonicus. et hoc fanum
ni s templum qr fonum qr ibi dii dabant
responsa in uoce humana. ut a faunis
qui olim antiq templa edificabant. et inde
fanaticus a um lunaticus insanus ppt
fanum uiolatum ut qr ad fanum ducebat
ut liberaret et fanaticus dr qd ptinet
ad fanum. et h fanaticus ci custos fani
s sacerdos Iuuenalis Et cemis senex
fanaticus albo. et p compos pfanus a
um execratus sacrilegus qr pcul a fano
pfanum est dr s quicquid no est sacrum. unde
pfani dicunt omnes laici et illiterati qr
pcul a fano sunt. et hinc pfano as
execrari contaminare. et pfanare est in
fanus armare ut uenerari. unde et
legit qr bta Maria erat pfanata s in fa
nus uenata ut armata. Itm Fonos
gt eufonia s bonus sonus. unde eufo
nicus a um s bn sonans. cacofonia mala
sonus. unde cacofonicus a um s male
sonans. et h simphonia e s consonancia. unde
simphonia e s in consonancia. et simpho
nia dicitur quoddam instrumentum ppt cosona
cia uocum. et simphonicus a um et h et h
simphonista canens cu simfonia. et
simfonizo as cu simfonia canere. Itm
... antifona e. parafonista catho
ficus qr antifona e. parafonista catho
ficus ... sed de his omnibz supius ia
pe cancellatum. tamo. Itm a fonos et h qr est
... fs. Itm fonasco uel fonastro
lra dr ut fonascus uel fonasco inde
quoddam poculo fit dicta qr erat uoce ma ha
beat dicta qr uoce uteba uoce cu opera sua
uentate habebant.

Capitulum xx

Foris adverbium loci significat unde foras signi-
ficat adverbium loci et dicitur quasi foras sit
ad locum ut ibi Lazare veni foras.
Foris vero in loco significat ut foris sta-
bat et de loco ut foris venio. Et
hinc forinsecus a um quasi exterius de
foris veniens vel existens. Forinsecus quoque po-
nitur adverbialiter sicut intrinsecus vel extrinsecus.
Hoc forum ri quod est locus sive liber ubi
res venduntur. Forum quoque dicitur ubi tractantur
cause. Sed tunc derivatur a fando. Et hic
hoc forulum li diminutivum. Et per compositionem circumforaneus
a um id est circa forum vagans. Et in eodem sen-
su invenitur circumforaneus a um. Item quidam
sunt circumforanei locatores qui vadunt circu-
latim per forum furando et rapiendo quae
possunt. Item forum quoque inforo as id est placi-
tare in foro. Unde Plautus legi ne infor-
tiae (?) si [illegible] incommendatae non licet. Item a
forum hic et hec forensis et hoc -se id est foro
vel foris manens vel habitans. Oracius
Dat [illegible] innata [illegible] pene quam forensis.
Et Prudentius in libro hymnorum: Quas fo-
rensis lingua forte texuisse (?). Item a fo-
ris vel foras forio ris [illegible] ritu foras
ire. Unde hec forica cloaca ad quam pu-
blica civitatis stercora confluunt et proiciuntur.
Nam laterne dicuntur a latendo scilicet cloace
privatae quae in domibus latent. Juvenalis
Unde vehis conducunt foricas. Forica etiam dicitur
fossa extra portam ad quam confluunt immun-
ditie. Et sic quod foris est. Si vero non est
intra portam dicitur latrina. Item forica dicitur
quevis immunditia. Foras vacat et hoc est a fo-
ris et vacio. Item a foris ut foras per hec
fores rium. In singulari tamen invenitur. Contritus foris
lactus fore (?) ablatus fore. Et dicuntur fores
quod foris ponuntur et foris aperiuntur et ad
foris (?). Et inde hic forculus li deus qui post
foribus et eas custodit. Bifores quoque est cum bis
est. Sed hec bifores rium duplices fores.
Et hinc hic et hec bifores re id est duplex. Unde
Ovidius: Argenti bifores radiabant lu-
mine valve. Item a forus foro as quod quod fo-
ris est forat. Et inde hoc foratum (?) ... Et
quia forat. Forus vero ri quod ad [illegible]
sic dictus quod pede calcatus forat. Forus
locus ubi res venduntur a fando ut quod foris.
Et forum etiam est ubi tractantur cause a
fando ut a foro unde qui primus legem de-
dit grecis. Forus etiam dicitur tabulatum na-
vis. Forus etiam dicitur foramine illud in navi per
quod remus emittitur a forando. Et inde hoc
forulus bursa vel scriptorium quod crebro
sit perforatum ad pennas et cornua
imponenda ut tecta et arca librorum.
Juvenalis: Hic libros dabit et forulos
mediam quam (?) minerva. Item a foro as hec
fenestra (?) quod forata sit foramina oculorum (?)
ut a foris quod foris sit et in aperto.
Et inde hec fenestrula le diminutivum et fenestro as
a um qui imaginem habet fronte vel impu-
dibundus et compatiens. Unde Ecclesiasticus (?) super
psalterium de Maria Magdalena quae solebat
esse in fornicatione sua pomposa fenestrata (?)
sibi sit ad salutem. Et quia hic bifrons
hic hamus (?) habet duas frontes scilicet ante et
retro. Et hic et hec confrons vel inlaccrimis (?)
et hoc frontispicium cii id est inspectio frontis.
Unde Josephus in duodecimo Tempus (?) ...
in medio post frontispicio ut [illegible] ...
et antecessor pro ecclesie dicitur frontispicium. Effo-
ro as quasi afforo as valde ut iuxta fo-
rare. Conforo as simul forare. Conforo as
deforo as id est valde vel deorsum ut de
foramine extrahere. Inforo as intus forare
ut in foramine immittere. Perforo perforare
usque ad aliam partem forare. Preforo as. Refo-
ro as iterum forare ut de foramine extra-
here. Sufforo as id est latenter vel parum ut
subtus ut post forare. Foro as et eius
composita faciunt ac et corripiunt hanc fo- (?). Item
a forus hec forago ginis illud filum
albi coloris quod mittitur in capite ut
in fine vel in latere tele ad distinctionem
vel ornatum faciendum. Foris quoque afforis
deforis conforis perforis proforis et omnia significant
in loco ut de loco. Item et sortificatio [illegible]
id est offendere nocere quod facit foris id est extra vos.
Et nota quod foris et foras non construuntur cum
casibus per regimen. Licet augustinus et alii
sancti ea sepe construant cum casibus ut foris
vel foras muros civitatis. Mayas (?) vel res (?)
quod intendebat exprimere quam recta grammatice structura.

Capitulum XI

Fabula (?) Ex arcis (?) fatus (?) ... id est loqui et deficit in
prima persona. Et hic
fabula. Et hec fabula rei quae nec
est vera nec verisimilis et est
fabula vera quae sub veritate habet
in se. Et illa falsa que aliquid veritatis in
se continet admixtum. Sicut enim est in amoe-
nitatibus (?) non habuisse mel sic est in fa-
bula veritas non habuisse vere virtutem (?). Dicitur
fabula a fando quia in solo fatu consistat.
Item fabula quoque accipitur pro historia. Similiter
a fando quia ea fantur quoque locutio. Unde
fabella diminutivum. Et hinc fabulo as id est loqui.
Item a fabulo fabulosus a um. Et hic et hec
fabularis et hoc -re. Et hic fabulo onis fa-
bularum recitator vel inventor. Et fabulor
aris fabulas dicere vel falsa. Item a for
facundus a um diffusus (?) qui facile fa-
tur quod intelligit et concipit. Unde hec facun-
dia et facunditas. Et ut dixit quidam sa-
piens facundia est magis in ore (?) ... du-
que commode potest loqui que commode intel-
ligit. Et hinc facundiosus a um. Et hec fa-
cundiositas. Et facundatus a um id est plenus
facundia. Et facundo as facere facundum.
Item a for hoc famen minis id est locutio. Unde
famino as id est loqui. Et quoque effamino as id est
eloqui. Unde Marcianus: Hec lametes (?) affa-
tos effaminae morabor. Et hinc hoc
effamen minis id est loquela locutio. Item a for
hic et hec et hoc fans ntis quam non est [illegible]
et quoque hic et hec et hoc infans ntis id est non lo-
quens et qua aetatem (?) ... Unde Prudentius
in libro hymnorum: Vidisse inclitis (?) carmine infa-

tissimo d. q. infans p[ro] puer et hic est in
adhuc usque septem annos et infans q. fari nescius. i. loqui
non possit / cui nondum lingua adhuc bene
ordinata dentes nec. ideo d. infans quia non
potest loqui usque ad septennium sed ab hoc
loqui expedita et distincte usque ad
illud tempus. ut quia in prima parte illius
temporis loqui non potest. et inde hic infantulus
li. et infantillus et infantulus. i. ma
parvus infans. et hic et hec infantilis
le. puerilis et infantilis et hec
infancia etas infantis. unde infancia.
a vim plenius infancia. i. infantulus.

fans est ai. ob. hic offa fe. i. fru
stum panis humectum q. os fans. i. con
fante q. vocetur fanti q. os implet.
unde hec offula le. di. et offella le. sub
di. et ab offella subtrahitur unum l
in metro ut possit prima breviari. Item

C

ab offa hic offarius rii. i. cocus qui offatim
i. particulatim coquit. et offatim. i. par
ticulatim. et offatus a um. i. particulatim
comminutus. Item a for fatuus a um quia
imperitia sua offendit fando quoniam
latet in animo ut respondendo ad interroga
ta. ut ideo dicitur fatuus a fando quia nec
quod ipse fatur nec quod alii dicunt intelligit.
et differt a stulto. stultus enim est qui per stupidita
tem non movetur. nulla enim penitencia afficitur
nec vultus est nec ullo ignominie commo
vetur dolore. Stultus est ebetior corde.
unde affirmamus ego me stultum et nimo
fatuum esse non opinor. i. obtusis quidem sen
sibus non tamen nullis. et comparatur fatuus
magis fatuus simus. unde fatue magis
fatue simme adverbia. et hec fatuitas atis
et fatuo as. i. fatue fari. et est deriva
tivum as compositum unde infatuo as fatuum
tuitate removere. infatuo as. i. valde
fatuare. et est ac. c. o. s. c. Item a for dicitur

M

hic pro. latinus faunus ut faunus et
eius uxor fauna ut fama. et sic hec no
mina sortita a vaticinando. i. a fando
quia solo fatu futura predicebat. Item a
fando r. ut solicitare dicit sunt quidam dii silvarum
fauni quia voce non signis ostendebat
futura in lucis consulti a paganis hii
vulgo incubi vel incubones a Romanis
fauni ficarii dicuntur. Item a for hic fatum
ti. et dicunt fatum esse quicquid deus fatur
ut fatum est temporalis successio ut eventa
rerum a deo preparata. et fingunt tria fata
in colo in fuso et digitis fila ex
lana trahentibus pro tria temporibus
rerum. quedam enim desinunt esse quedam inci
piunt esse. quedam perseverant. vel pro tria
tempora futurum presentitum quod in fuso iam netum est
et involutum. presens quod inter digitos nere
trahitur futurum quod est in lana que colo
implicata est. et adhuc per digitos nere
ad fusum tanquam presens ad preteritum traji
ciendum est. et est idem fatum et fortuna. sed
in hoc differunt quia fortuna est in his
que fortuitu eveniunt nulla parata causa

fatum vero est appositum singulis et statu
tum. sed hoc ad physicam spectat. Unde
vero Omnitalem, fatalis dicitur a fatum vel fio
unde et ait qui est fatum simili quod fit
et non habet causas. Item inde hic et hec fatalis
le et fatalis adverbium. et fato as determinat
unde fatatus a um fato de
terminatus. fatum est fatidicus a um. i.
fata dicens. Item a for dicitur fallo is

F

fefelli falsum. fallere enim est fando ingenio
decipere. unde hic et hec et hoc fallax cis.
deceptor quia fando decipiat et comparatur sicut simus
unde fallaciter cius sime adverbium. et hec falla
cia e. Et nota quod fallax dicitur ab eo quod
mentitur quia omnis fallax aliud agit vel
dicit unde aliquis fallatur. et non omnis
ille vult fallere qui mentitur ut ioculatores
qui sepe mentiuntur magis studio delectandi
quam voluntate fallendi. unde hec fallacia
apud dyalecticos dicitur in argumentatione
vel voce aliqua cum videtur aliud solum
dicere et sonare quam significet. unde et hoc
decipit. Item a fallo falsus a um. et
componitur quod est superlativum falsissimus. i. deceptus. comparatur quod
est non falsus est qui fallit ut qui negat
quod verum est. unde hoc falsum vel
falsus a um dicitur quod verum non est quod fal
lat et comparatur sicior simus. unde false simus
sime adverbium. et hec falsitas atis. et
differt a mendacio quia falsitas est negare quod
verum est. mendacium est fingere quod verum non
est. Unde quidam. Nos nec supprimis falsum
agnoscens, nos falsa confingens mendax
esse videris. et falsitas et falsum per facto
aliud quam sit verum decipiat. Item falsum

ff

differt a ficto quia falsum ad oratores pertinet
ubi veritas ita supprimitur ut que facta
sunt negentur. Sed fictum ad poetas et
hinc facta non sunt facta dicuntur. falsum
est quod quod verum non est. fictum quod tamen verisi
mile. Item falsus a um. i. iniustus ut
falso queritur de sua natura humanum
genus. i. iniuste. sic et verum fictum dicitur iustum
unde Oracius. mentiri est quequam suo
modulo ac pede verum est. i. iustum est. Item hic
denarius dicitur falsus quia non habet iusticiam
sua deest enim ei vel in pondere vel in
forma ut in superscriptione unum et moneta dicitur quia monet ne quis
Item falsus componitur cum dico et dicitur falsidicus a um fraudem
i. falsa dicens. et cum facio et dicitur falsifico as et inde
unde falsificatio onis. pro quo quidam sufficit
abutuntur hoc nomine fallacia sed male quia
fallacia est deceptio que est in argumenta
tione. falsificatio est instancia contra ar
gumentationem in qua magis apparet falsi
tas quam in argumentatione. aliter non erit
falsificatio est enim falsificare argumentum
inducere aliquid in quo magis apparet fal

G

sitas. unde nec verum argumentum nec
falsissimum falsificari potest. Item a fallo
falsarius. et sic. a quo falsito as aliud
Item compositum fallo est refello lis refelli i.
repellere falsificare. compositum fallo et est et
contra ab eo est quia habet activa sed et mutat
a in e et servat supinum. licet quidam velit
dicere refeltum sed nichil est. dicitur enim refello

fatur vel sermo aut tractatus suo quod maius ser-
monis. Item a for faris, a um, quod componitur
dicitur fari, et componitur infandus a um, et nefandus
a um in eodem sensu, i. execrandus, non
nominandus, qui non debet nominari nec
aliquis fari, et venit media correpta. Item for
componitur cum bis et bifarius a um, et cum
tres et trifarius a um, et quadrifa-
rius a um, et multifarius a um. Et dicitur
bifarius duplex loquens ut bilinguis,
qui duas novit linguas, vel duplex
et fallax qui aliud habet in corde quam
fatur ore, vel qui nunc dicit hoc, nunc
dicit aliud, et sic exponere alia. Unde
bifarie, trifarie, quadrifarie, multifarie.
Bifarie, i. duobus modis vel in duabus
partibus, adverbium. Et pro istis adverbiis inve-
niuntur accusativi predictorum nominum positi adverbi-
aliter. Unde apostolus ad Hebreos: multi-
fariam multisque modis. Item for componitur affor
aris, affatus, i. alloqui. Unde hic et hec
affabilis et hoc le, facilis et suavis ad fandum,
et comparatur. Unde hec affabilitas atis, facili-
tas, suavitas loquendi. Et componitur ineffa-
bilis le, insuavis, asperque ad loquendum.
Item componitur confor aris, i. simul fari. Effor
aris, i. eloqui. Unde hic et hec effabilis et
hoc le, quod aptum est ut quis loquatur
illud. Et componitur ineffabilis le, quod quis non
potest loqui, vel illud quod quis potest loqui cum
difficultate. Unde et deus dicitur ineffa-
bilis, non quia dici non possit, sed quia omni
sensu et intellectu humano [illegible]
sit. Et ideo quia de eo nil dici potest digne,
ineffabilis dicitur. Et sic eadem ratione quedam
non dei ineffabilia est. Item componitur perfor aris,
i. proloqui. Unde perfatus a um, et hec per-
fatio onis, i. prologus, prolocucio. Unde et
in missa dicitur prefacio quod ponitur
ante sacramentum corporis et sanguinis Christi.
Et hec hec prefamina le di. Item componitur offor
aris, i. palam ab interiore fari, scilicet aliud
voce proferre et aliud in animo habere, ut
Cesar cum sui volebat eum dimittere prefa-
batur, videbatur enim illis dare licentiam
recedendi, et tamen inde intendebat eos de-
hortari a recessione. Unde vultu meruit
[illegible] non metuens atque hec ita dicitate
prefatur. Item profor, i. predicere, prefari. Unde
propheta quasi prophator, a predicendo futura,
sed quia hoc nomen habet h, quod multa latinum
dicitur habere, ideo credo quod componatur
a pro quod est procul et phanos quod est sonus,
quia longe unde prenunciat. Unde hec prophe-
tissa se et propheticus a um, et hic et
hec propheticalis et hoc le, et propheto as,
et prophetiso as in eodem sensu. Et sic neutrum.
Item a prophetha hec prophecia, et est prophe-
cia rerum latentium predicatarum, prenuncians ut
futurarum ex divina inspiracione manife-
stacio. Effor aris e o se est depo. Et
omnia preciuit habet sed fecit. Et omnia volunt
habere prius se activum cum dicto rei, ut iste

fatur, offatur, prefatur verbum tibi. Potest affari
quod vult transire in actum proprium vel aliam,
ut iste affatur illum.

Capitulum xvi

Foros grece, latine dicitur ferre. Unde hic Foroneus
et antiquissimus rex grecorum
qui primus instituit grecis leges.
Unde hic Foronides de, filius vel
nepos Foronei. Et hec Foronis
idis et idos, filia vel neptis illius. Unde
Ovidius: Nec superum rector tanta mala
Foronidos ipse ferre potest. Item a foros hoc
forum fori, quia forus quasi flexat in-
gulta vel verba, vel a fluo quod ibi fluat.
Et hic hec frondicula le di. Et frondosus a um
i. frondibus plenus, et comparatur. Unde hec fro-
dositas atis, abundancia frondium. Item a fros
frondatus a um et frondeus a um, sed fro-
deum est quod de frondibus totum est, frondo-
sum vel frondosum est quod frondes habet et abundat
ut lucus arbor, sic gramineum
et graminosum. Item a frons frondo as,
frondatum facere frondes producere. Et componitur defrondo
as, frondes avellere, et sic neutrum. Item a frondo
frondeo des, dui, frondes habere, ut emittere.
Et componitur confrondeo, defrondeo, frondes amittere, re-
frondeo des. Et hinc inchoativum frondesco
scis, confrondesco as, refrondesco, defron-
desco. Item a frons, ndis hic frondator, oris,
qui frondes colligit ad pastum animalium,
vel qui avellit frondes a vitibus ut uvas
maturescant, vel qui canit fronde, vel
avis quedam que in frondibus nidum facit.
Unde Virgilius: Hinc alta sub rupe canet
frondator ad auras. Item foros grece, est cum fos
quod est lux, et hic fosforus ut fosforos, id est
lucifer, quia fert lucem, et cum bos et dicitur
hic bosforus ri, de quo supra diximus.
Et cum a et dicitur hic asforus ri, quidam piscis, et dicitur
quia propter exiguitate capi hamo non potest.
Unde et sic dici quia ab hamo ferri non potest.
Et cum apo, quod est procul grece, et dicitur hic apoforetum,
ut apoforetum, et hoc est a fero fers, et
sunt apoforeta vasa sic dicta a ferendo
poma vel aliud, et est plana. Item foros
componitur cum am quod est circum et hec amfora re
quasi concha, quia latine inde levetur utrimque
ex utraque parte in amicta, vel a fera fera, quasi dicitur
diota, quia eius anse geminate videantur
aures imitari, a dya quod est duo et otha
quod est auris. Item a foros hec fors, ablativo
ab hac forte, i. eventus, venit. Unde et
sepe nunc posita adiungat per adiunccione eventus.
Et nec habet hec non nisi istas duas voces.
Et hic fortuitus a um, quod forte contingit,
et dona fortune ut temporalia. Unde for-
tuitu adverbium eventus, et quo nunc quoque forte
forsis et forsan et forsitan, fortassis
et fortasse, que dubitationem significant. Et
et fors dubitabilius est. Et hoc distinguere
fortuitu adverbium eventus, fortassis et fortasse
adiuncta sunt temeritate, forsis forsan et
forsitan adiuncta dubitacioni, habet distinctionem
sed satis raro. Sed quia omnia ista proferuntur
dubitative, ideo plerumque confundat ea inter
adiuncta dubitacioni. Item a forte hec fortuna e

Sors fortuna est quedam dea humanas res
[illegible] fortuitis illudens. Unde
[illegible] dicitur quod sine vello
et [illegible] legis
[illegible] ad [illegible] ut
[illegible]
[illegible]
[illegible] felicitas [illegible]
[illegible] adiungit
[illegible] equales
Sed hec dea aut nil est aut [illegible]
eventus rerum a deo [illegible] fortuna
consideratur in hiis rebus que fortuitu
[illegible] multa [illegible]
dicimus et licet fortuna [illegible] habeat
ad prosperitatem et adversitatem tamen sine
adiuncto [illegible] et forte [illegible] in bo-
no et a fortuna hoc fortunium fortu-
nii proprie
eventus et componitur hoc infortunium adversitas
mala fortuna et fortunatus a um
cui fortuna favet et est proprie prosperatus
et componitur infortunatus a um cui fortuna
[illegible] est adversa et utrumque comparatur. Item a
fortuna fortuno as i. fortunare
prosperum facere. Oracius Tu quamcumque
deus tibi fortunaverit horam grata sume
manu. Et componitur infortuno as i. infortuna-
tum facere et sunt activa. Item for-
tuna componitur cum forte et dicitur forte fortuna
adverbium eventus et designat prosperum eventum
i. bono omine bona fortuna. Item a
foros et inica dicitur hec fornica quia fora-
mina que ferat mortis amore. Unde
fornicarius a um et hec fornicaria locus
fornicarium quod et fornicatum dicitur. Et hec for-
nicata lex dicitur. Et componitur cum leo et dicitur hic formi-
caleon omnis ut [illegible] i. [illegible]
formicas infestum. Unde dicitur sic quia est
formicarum leo ut quod formicas est pavet
et leo quod aliis aliis ut formica est
sed formicas ut leo est. Capitulum xiiii
Formon i. calor ut ignis. Unde
formus a um dixerunt antiqui
calidus et fervidus. Et hec formu-
la i. calida massa ferri sic extrahitur
ab igne. Et hec formido a um
[illegible] et sic hi formicales [illegible] i.
calidus. Et [illegible] forma i. calida
forcipes fabrorum quibus forma
de fornace extrahitur. Item a formon
quod est fervens ferveo es et fervo vis
quod fervens i. bullire facere calefieri et ma-
re et ponitur [illegible] frequentari
sic [illegible] et cessare quod cum aqua
[illegible] frequentat calefaciendo videtur calefieri
sic [illegible] videtur [illegible] cum non frequen-
tat. Quod autem dicitur ferveo quod fero habeo
[illegible] et inde sunt [illegible] fervi
[illegible] preteritum [illegible] sed fer-
vi. Unde hic fervor oris et hoc fer-
vorium rii i. caldarium et fervidus a um
calidus iracundus. Et comparatur. Unde fervide
dius [illegible] adverbia. Et hec fervulitas atis.
Item a ferveo es hoc fretum quia fervea-
[illegible] a fermido et [illegible] ipse fer-
vor maris. Sed ponitur quandoque pro mari.
Item fretum est angustum et contractum mare
ab undarum fervore dictum ut gaditanum
fretum. Unde [illegible] aut [illegible]

que fermenta i. fervencia motu fervoris [illegible]
[illegible] Unde fretus a um [illegible]
et [illegible] que fretus reddit [illegible]
[illegible] ut [illegible] probabit [illegible]
[illegible] et a freto [illegible] transfreto
tas i. ultra fretum ire. Item a ferveo
hec [illegible] que [illegible]
a [illegible] dicit et hec fervi-
cula i. humor in acutis [illegible]
[illegible] que fervent quasi fervulus. Unde
[illegible] quod [illegible] Item
a ferveo hoc fermentum [illegible] i. zima quia
[illegible] Unde fermentatus ta tum. Unde
et quidam panis dicitur [illegible] fermentatus i.
fermento corruptus. Et fermento as i. fer-
mento corrumpere. Et quia parum fermenti
magnam massam paste corrumpit ideo
[illegible] pro peccato. Quod est per hominem ma-
gna massa virtutis mortificatur. Item a
ferveo mutata v in b dicitur ferbeo bes
bui in eodem sensu. Unde Oracius cerea cum
conferbuit ira. Et componitur conferveo et conter-
beo i. conferveo. Conferbeo. Deferveo. De-
fervo. Deferbeo. i. valde fervere vel
deorsum et fervore esse ut cessare. Efferveo
efferbeo effervo. Inferveo infervo
inferbeo i. valde et intus fervere. Et ab
omnibus istis inchoativa fervesco fervisco
ferbesco ferbesco [illegible] Effervesco etc. fer-
veo. Et ferbeo et cetera [illegible] omnia ne [illegible]
et carent [illegible] Item a fermon quod est
calor firmus a um quia cum calore et
comparatur firmior simus. Unde firmiter minus
sime et firmiter adverbia. Et hec firmi-
tas atis. Et hec firmitudo. Affirmus [illegible]
infirmus i. non firmus quia sine formo i.
sine calore et comparatur firmior simus. Unde
infirmiter minus sime adverbia. Et hec infir-
mitas atis. Et infirmor aris i. esse
ut fieri infirmum. Unde Paulus Cum
infirmor tunc ego non infirmior. Item a firmus
firmo as. Unde hoc firmatorium quod ali-
quid firmat. Et hoc firmaculum [illegible] idem. Et
hoc firmamentum quod firmum sit vel celum
subtractum. Firmo componitur affirmo as confirmo
as infirmo as i. debilitare falsificare
enervare. Transfirmo as ut est [illegible] Item
a formon quod est ignis ut calor formido
as i. trepidare formidinem habere. Quod fit
cum formon i. sanguis ad precordia fugiens
accedit et constringit illa timor sanguinem gelat
qui coactus gignit formidinem. Quod ut ait
Boecius in commento super kategorias
Aristotilis. Cum ille penitet ex aliquo
delicto sanguis animus nature quo coopertus
delictum tendit ad exteriora et ita fit homo
rubeus. Econtra cum pro aliquo timet fugit
ad interiora et ita fit homo palidus. Et hec est
causa quare homo fit rubeus cum verecunda-
tur et quare palidus cum timet. Et inde hec for-
mido dinis. Formido obicit ortus velut
animo sine habita voce et maxime [illegible]
[illegible] sed pavor est cum timiditate animi
subdita et conturbat oratio que tamen
solvit rationem ut [illegible] nec stat. Metus est
[illegible] animi motus subitus sive cordis
factus ex aliqua [illegible] recordatione

sed timor accedens dolor inicit extimescere
ex aliqua accidentis occasione et est timor (?)
tempore sed timiditas animi nomen perpetuum est
ergo in uiro forti timor aliquando timiditas
numquam. Et a formido dicitur formidolosus
a um qui habet formidinem. Et hinc for-
midolose adverbium in eodem sensu sed qui patitur
formidinem ponitur tamen pro eo simpliciter qui infert
formidinem. Unde Salustius Iugurtha aliena
bella fecit quam formidolosa hiis id est inferentes
formidinem. Formidolosus comparatur sior simus
unde formidolose sius sime adverbium et
hec formidolositas atis. Et nota quod formi-
dines dicuntur penne sagittis alligate
quibus uenatores ceruos capiunt. Confor-
mido et reformido as quasi quadam formidi-
ne retrahi. Performido eodem sensu non habet suppletum et
absolutum et est passivum interimitur natura
sed tamen quandoque componitur cum accusativo transitive ut for-
mido illum id est timeo. Unde inuenitur cum
passiuum in tria pars et ... participium
Statius Achilleidos magnanimum cari-
de formidata quod tonanti progeniem. Item a
formon quod est calor hec forma me pul-
chritudo pulchra dispositio speciei calor enim
sanguinem mouet et sanguinis pulchritudinem.
Unde formula et formella diminutiva et
formet ista nomina speciei ad illa instrumenta
in allutariorum quibus formant subtulares
et formosus a um id est pulcher cum calor san-
guinis et ruborem pulchritudinem creat et
comparatur sior simus. Unde formose sius
sime adverbium et hec formositas latis. Item
a forma hic et hec formalis et hoc le
unde formaliter adverbium conforma componitur hic et
hec et hoc conformis et hoc me id est unius et eiusdem
forme. Et inde conformiter adverbium et hec
conformitas atis. Et hic et hec deformis
me id est turpis quasi deorsum a forma scilicet
pulchra. Item deformis ultra modum huma-
num quasi deorsum a forma sua iusta.
Unde deformiter adverbium et hec defor-
mitas atis. Et hic et hec informis
me quasi sine forma id est turpis non quod ca-
reat omnino forma sed quod caret pulchra
et propria forma. Et inde informiter
adverbium et hec informitas atis. Et hic et hec
uniformis me id est unius forme. Unde
uniformiter adverbium et hec uniformitas atis.
Componitur forma biformis me tri-
formis me, quadriformis me, septi-
formis me, multiformis me, id est duarum
uel trium uel quatuor uel septem uel multarum
formarum et hinc biformiter et hec bifor-
mitas atis, triformiter et hec triformi-
tas atis, quadriformiter et quadrifor-
mitas atis, septiformiter et septiformi-
tas atis. Item a forma formo as
instruere alicuius forma facere. Et compo-
nitur conformo as simul formare uel unius forme
facere uel instruere. Deformo as ualde for-
mare uel deorsum a forma facere. Infor-
mo as id est ualde uel intus formare uel
formando intromittere, unde formare uel
aliis ut ante formare. Preformo as pro
... formare. Reformo as

...tum formare et post lapsum a forma transfor-
mo as ultra uel in aliud formam mutare, confor-
mo as et omnia eius composita actiua sunt. XXIIII
Fos grecum est et ad multa
componitur quia fos id est lux uel ignis. Ce-
fos id est uox, et fos id est aer, et fos
quod est lux deriuatur hic Febus
id est lucidus quod est quasi adiectiuum unde
inuenitur Febus Apollo id est lucidus Apollo. Et
componitur cum e et efebus bi id est ualde lucidus scilicet
iuuenis pulcher et imberbis. Unde hec
efebiolus li diminutiuum et mobile possunt decli-
nari efebus a um et efebiolus a um et
hoc efebium non indeclinabile pro loco prostitutionis
ubi iuuenes meretricabantur et prostituebantur.
Vel Febus quasi Leus (?) rex quia communiter temperat
et frigidos et calidos planetas. Unde
dei Febus inter terror (?) genus. Item a Febus
hec fibra bre id est uena. Sed fibra proprie cor-
dis ipse folliculus per quem sanguis discurrit
uena ipse sanguinis cursus, uel fibre
sunt iecoris extremitates sic dicte quia
apud gentiles in sacris ad Febi aras
ferebantur ab ariolis ut inde responsa acci-
perent. Fibre etiam dicuntur uesice intestinorum
uel uene iecoris uel uiscera uel membra
interiora. Et hinc fibrosus a um plenus
fibris uel macer cuius fibre apparent.
Item a Febus Febus a um et
hec Febe bes id est luna. Item a fos quod est lux
id est sol dictus est pean quasi fean quia lucet.
Vel pean quasi fian a Fitone quem interfecit.
Unde a pean paneus (?) quidam laus Apollinis
in hac et pro laude generaliter inuenitur. Item a fos quod est lux hec fenestra
tre quia lucem ferat uel quia ferat foris
undique lucem. Unde et fenestra ethimolo-
gizatur quasi ferens nos extra, uel fenestra
quasi a fos et mistro quia ministrat lucem
domui et sunt proprie fenestre quibus exterior
pars angusta sed inferior diffusa est. Et
hinc hec fenestrella le diminutiuum. Et fenestrus
a um. Et fenestro as fenestras facere
uel fenestras aptare. Et hec festra tre
pro fenestra per sincopam. Unde Ma-
crobius de Saturnalibus festra quod est
ostium paruum in sacrario. Item a
fos quod est lux hic funis quia funes ante
inuentum papiri circumdati in usu lumini fuerant
et pertinent. Unde hic funiculus li diminutiuum et
hic funabulus qui super funem
ambulat. Item a funis hoc funus eris
id est cadauer sic dictum a funibus accensis
quasi candelis quos ante feretrum ante usum
papiri cera circumdatos ferebant. Quod
alia superius distinximus. Unde funereus
a um. Et funestus a um. Et hic et hec
funebris et hoc bre omnia in eodem sensu
id est luctuosus mortalis. Dicunt tamen in proprietate
quia funebre est luctuosum, funereum
quod ex funere constat uel quod ad funus
pertinet, funestum uero quod funere est inquina-
tum. Unde funesto as id est funere inquinare et
polluere simpliciter ... inquinare. Item a funus hoc

hec fumiclin. prim fimg d. Et
et fimecopa a vin. flus fimd et lectus
[illegible] ad fimg [illegible] fimes as
[illegible] offlaba ut ipe fimerat
[illegible] officialt [illegible] fat [illegible]
[illegible] fimlacom officia agit. Et a fimus
h. et h. fimalis le. primes ad fines
et hec fimale leg [illegible] fimus. et fima-
le lectus ad candela facienda. unde
[illegible] ponit pro candela et sepe pro ca-
delabro. et dicunt fimalia licium inter
terra a finibus quos ante usum papiri
terra dividatur habuere maiores ut dem
et. Et a finus h. et h. finis inter gemi-
ti agra [illegible] diviso. mesurata
est linea in [illegible] partes lesdiuit ut
dimisionis equitas teneat. Et nota q.
finis [illegible] terminus. confinia nores pata
Unde h. et h. finalis le. et h. finalitas
atis. et finaliter adverbium. et finitimus
a vm proximus vicinus. confinis q. h. et
h. affinis ne. i. vicinus. et h. et h. affinis
per feminam p matrimonium alicui iunctus
et consanguinei uxoris sunt affines mariti
et consanguinei mariti sunt affines uxoris.
Unde affiniter adverbium. et h. affinitas atis
i. vicinitas. et hec affinis [illegible] vicinitas
Et vicinitas est [illegible] personarum ex
parentela proveniens. Unde habetur in legibus
h. defuncta uxore tua non licet tibi ducere
cognatam eius uxorem affinitate prohibente
Comp. q. h. et h. confinis ne. i. vicinus
eiusdem finis habitus. Unde confiniter adverbium. et
h. confinitas atis. et hec confinium ambo p.
vicinitate vel locus ubi fines duarum
terrarum conveniunt. et hec bifinium ny. i. locus
vel divisio inter duos fines. sic et trifi-
nium dicimus. et quadrifinium et diffinium
i. divisio inter diversas terras vel locus inter
diversos fines s. ubi diversi fines conveniunt
et hec interfinium. i. locus inter duos
fines. Et finis est cui arces et h. arci-
finius ny. i. ager cuius fines clauduntur
obiectu fluminum vel lapidum vel montium
Et a finis finio is ivi. i. terminare. confinare.
Unde finitus ta tum et finitivus a vm
quod finit vel finitur. et componitur infinitus a vm
i. non finitus cuius mensura finem non habet
et infinitivus a vm i. non finitivus. et
hinc quidam modus verbi dicitur infinitivus. et
hoc infinitum. et infinitivus. et hoc infinitum
Componitur diffinio is. i. divisim modus
finire determinare ostendere quid sit ut qua-
liter quantum. Unde diffinitio onis. dicitur
demonstrans quid est esse rei. definio is
valde finire quod [illegible] quod diffinire. prefi-
nio is. i. ante finire. [illegible] constituere prefi-
determinare. confinio et [illegible] omnia sunt
activa et producunt hanc sillabam fi. C.lxxiv.
Item a fos quod est lux
vel ignis hec faru vidit h. faros
et vertitur in latinum et h. farus
turris maxima circa Alexandriam
in mari sita sic est flamma
indicio longe videatur. dicitur fosforos vel
est fosforos. foros enim visio dicitur. et
faros quasi fosforos. i. visio ignis visus eius
[illegible] est ad prouinciam navigantibus
[illegible] et portus introitus et portum ibi
esse. hinc est quod more nostra portu
[illegible] et divites [illegible] portu
[illegible] que et [illegible] ignis accen-
[illegible] designabant navigantibus ibi
[illegible] et introitum ad portum
[illegible] vocabat. unde et quedam turris
in Italia sita est faros quae tale utili-
tate. hinc est in portubus machinas
ad luciendum fabricatas faros dicunt
Et nota quod et faros turris Alexandrie
quedam civitas in Egypto sita est faros
et faros civitas vel turris quondam fuit
in Egypto. Unde nunc farius a vm i.
egiptiacus. et hinc omnes reges Egypti dicti
sunt farones. Et a fos quod est ignis
h. favilla le. i. scintilla. sed scintilla
dicitur dum accensa s. favilla extincta. et
igne deserta quia favilla est scintille extinctus ignis
vel cinis et dicitur sic quasi per igne effecta est
Unde et quasi fos ussa et favilla quasi fa-
gilla a fagin quod est comedere quia est
cibus ignis ut pocius reliquie cibi
ignis. Et a fos quod est ignis derivatur h.
focus vel a foveo ut sic dicitur. Et
a fos quod est ignis h. fornax in quo fos
vena vel vergat. et fornax acis dice-
batur quedam dea apud gentiles. Unde h.
fornacta. di. et hoc fornacatum vel
fornacale lis. et dicunt fornacalia
festa fornacis illius dee apud antiquos
et fornacalia etiam dicuntur quedam instru-
menta ad opus fornacis aptata. et
fornacio as. fornace facere ut in for-
nace coquere. Unde fornacitus a vm
i. in fornace coctus. Et a fornax hic
fornix icis i. arcus lapideus sic dictus
quia de coctura fornacis extruitur vel
quia arcuatus sit ut fornax. et quia mere-
trices solebant meretricari in huiusmodi for-
micibus ideo et fornix dicitur lupanar vel
domus meretricis. Unde et fornix quasi
foras necans i. igne s. amoris. Vel fornix
quasi forma necans i. lamia que est for-
ma mea. Iuvenalis. Illic nominis est puer
commissum in fornice nata. et hinc for-
mor aris i. meretricari in tali loco.
Unde fornicatio quasi fornix ut forme ne-
catio. et fornicator est. conformicor aris.
Conformicor deponens est. et componitur et corri-
pitur hanc sillabam sequi. Et a fos quod est
ignis hec ferum quod facile igne accenda-
tur vel quia in eo flamma intrat. Unde
hec femiculum vel h. femeturs quia tersus
huius herbe et radices acuunt visum.
Unde et femiculum dicitur quasi oculorum femen
vel dicitur sic quia h. herba calida est et
sicca. Et a fenum hec fenum cum i.
herba fullonum que nigra fit tinctu-
ram. Unde Ysaie. Enim septuaginta
translatores [illegible] fuerint post hera qui
fenum. et h. fenus ni paupum sine fide

et hec femule les ut femulud ubi reponi-
tur femur. et hec festuca ce. dicitur a fos quod
est ignis hec fugis quasi quod fugi aliqui igne
accepti gestiat et retineat. unde et
quedam vulgo dicitur quod sit fomes ignis et
nutrimentum ut dicitur fungi a fuger
gerit con uoce. A defugor aris com
prodem quasi in corii gene quida fit inter-
emptorii. unde et defrinici dicitur
mortuum. Item a fos quod est ignis hic feton
ontis filius solis qui totum ardere ipse
cum primo portabat evidanus quia cum
male regeret currum patris fulmine a
Joue extinctus est et combustus a qua
combustione dictus est postea feton. et quod
hic cecidit in padum. unde pa cui padus
dictus est eridanus ab illo in eo sumptus.
unde fetonteus a um. et hec fetontides
de filius ut nepos illius. unde hec
fetontis idis filia ut neptis eius uel
soror illius. Item a fos quod est ignis dicitur
hec femina quasi ignea quia vehementius
viro ardet et concupiscit. uel femina dicitur
a feditate quasi fetida quia generat fetum.
et hinc hec femella le et feminella
et feminula omnia di. et femineus
a um. et femellarius rij i. mulierarius
i. femineis operibus deditus uel femi-
neos habens mores uel voluptati femine
deditus et obnoxius qui alio nomine dicitur
uxorius et femino as more feminarum
se habere et com hec est neutrum et activum
hoc femino as i. molle et femineum
facere debilitare enervare. et est effemino
as i. valde feminare. et inde hec effe-
minatorum domus meretricum effemino et
eius composita sunt activa. Item a femina hoc
femur oris i. coxa et sunt femora
femina quia ibi sit discretio eius et viri
uel a femore hoc femen inis. et sunt
dicte tergus equorum adherentes in castra
preliatores olim sub feminibus equos
ut dicebatur sunt femur est coxa
uel hoc femorale lis
in quo est coxa femine. unde hec femorale
braccas mulierum que tegit feme
hinc feme dicitur quasi pinguedo que est
in pube mulieris et femur que est in
pube uxorum. hec tu vestas apud antiquos
vocabatur femina. et nota quod femur et genus et
stirps dicitur. unde hec familia et genus et
familia liberi ex uxoribus legibus susce-
ptis a femore dicti. nam familia
domus dicitur et nomen est. et hinc est hic
famulus famulatus ue domesticus annorum de familia
est meus familiaris et
inhabitat eius fine adiia et hec fami-
liaritas atis. et est
paterfamilie uel

paterfamilias uel paterfamiliarum qui de fami-
lia gerit curam et illi genitivi in illa
compositione x manet indeclinabiles fami-
lias com quo gravis. Item est filiusfa-
milie uel filiusfamilias uel filiusfa-
miliarum et sunt filij familiarum filij
nobilium quod olim suo inhabitat ius fami-
lie nobilium et plusfamiliarum dicuntur
liberi

Ca xxvj

Item a familia hic filius quasi
famulus. unde hec filia et
dicuntur filij et filie a familia qua
primi exsistit in ordine nascendi
familia enim incipit a patre et statur
in tritavo sed stirps ex longa generatione fieri
vocatur quidam vero dicunt a filos quod est amor
uel a filo generatur ut supra diximus et
nota hec quadripartitus est ordo filiorum
scilicet primogenitus unigenitus medius no-
vissimus. primogenitus ante quem nullus
unigenitus post quem nullus. medius inter
omnes. novissimus post omnes. unus a mo-
nade. novissimus aut quod novus. nam ceteri
precedens antiquiores exsistit. Item quatuor de causis
dicuntur filij natura imitatione adop-
tione doctrina. Item dicuntur liberi quia sicut
servus in potestate domini sic filius est in pota-
te patris. inde ex fictio fit emancipatio
ut sit liber a patre. sic servo manumissio
ut dicitur liberi quia ex libero sunt ma-
trimonio orti. nam filij ex libero et an-
cilla servilis conditionis sunt. quia enim quia na-
scit deteriorem parentis statum sumunt et
a filius hic filiolus parvus filius uel quem
de sacro fonte levamus. et hec filia filio-
la parva filia uel quam de sacro fonte
levamus. et hic filiaster tri quasi filius hic
uel potius privignus. unde hec filiastra
privigna. Item a filius uel filia hic et
hec filialis le unde filialiter adverbium et
hec filialitas et hec filiatio in eodem sensu s.
proprietas qua dicitur filius. et filio as i.
filium facere parere. Item a fos quod est ignis
hec fax acis quasi faciat ignem quasi fos ca-
piens. unde hec facula di et hinc fa-
culentus a um i. lucidus clarus uel quod est ha
fax et lentus. unde faculentus a um i.
plus luce lucidus ornatus et gratia ex-
primens. unde faculente eius fine adiungitur
et hec faculentia splendor dictus. Item a
facula faculo as i. scindere facem et
face. Item a fos quod est vox hec faux
cis. fauces sunt anguste fistule gutturis
quasi fauces i. voces per quod vocales sonos
ab intimo pectore exeuntes spiritum vocis
emittit. et dicuntur sic uel a fundendis
vocibus uel quia per eas fauces voces. uel
fauces dicuntur a fos quod est aer quasi fos
capientes i. aerem. uel fauces dicuntur
a fagin quod est comedere et com hec fauces
dicuntur maxille quibus comedimus. et
a similitudine faucium dicuntur fauces
loca stricta et angusta sic per aditus
viarum inter altos montes sunt a simili-
tudine faucium dicuntur fauces hostia et
et exitus fluminum in mare quia ille locus

solet esse strictus et angustus ad modum faucium [illegible] per locum illum [illegible] et nigros vocant [illegible] fauces vocetis, et quia ei prefecto [illegible] per stringere strangulare [illegible] ab anteriori capite [illegible] Ovidius in [illegible] prefocat [illegible] sub fauce [illegible] et strangulare. et sunt altera et politi [illegible] fex fauces [illegible] et h[ec] trifaux trifaucis, ut h[ic] et h[ec] trifaucus et hoc tre [illegible] habens tres fauces tria ora, ut cerberus ianitor inferni. Unde Virgilius Cerberus h[ec] ingens latratu regna trifauci personat. Item a fos quod est vox et stolon quod est emissio dicitur h[ec] fistula le instrumentum ad canendum ex calamis [illegible]

gradatim quia sit ex voce ut aere emittat. Unde et fistula dicitur aque ductus et meatus quia aquam fundat et emittat sicut fistula instrumentum vocem. Et a fistula fistulor aris i[d est] sibilare ut cum fistula canere. fistula etiam dicitur quedam infirmitas. Unde fistulatus a um et fistulosus a um qui illa patitur infirmitatem. Communiter [illegible] fos in aliqua sui [illegible] cum multis aliis partibus de quibus diximus ut dictus post ea [illegible] Fotiniani quidam heretici a Fotino gallo quos greci sic [illegible] qui Ebionitarum heresim suscitans asseruit xpm a maria per Joseph maritali coitu fuisse conceptum.

Capitulum

Foveo ves fovi fotum i[d est] nutrire calefacere reficere ut per cibum ut per calorem ut per requiem ut per amplexum ut per tectura ut per defensionem ut aliis rebus. Unde ad multa extenditur esse inve-niunt sed non est [illegible] ternum hec [illegible] non possumus proprio vulgari [illegible] per aliquod verbum. sed dicatur fovere quia reficere resti-tuere ut per cibum ut per calorem ut ad-re ut diximus. et inde h[ic] fotio onis et h[ic] fotus tus tui. et h[ic] et h[ec] fotilis le i[d est] mirabilis aptus ad fovendum et hec fomes itis et hinc hoc fomentum ti. Item a foveo h[ic] fomes itis vel q[uod] fomentum vel fomen i[d est] nutrimentum esca quod fovet. fomites etiam dicuntur scintille que pro-siliunt ex ferro candente. sic appellate quia cadunt ex assulis cum dolat. Item a foveo h[ic] focus ci quia fovet ignem ignis enim est [illegible] flamma et quicquid ignem fovet focus vocatur sive sit ara sive aliud in quo ignis fovetur. hic locus in quo ignis fit in domibus ponitur tamen quandoque pro igne. Unde h[ic] foculus li di. Unde hec focarium locus ubi fit ignis et h[ic] et h[ec] focarius et hoc re ut focare petra vulgo vocatur quia ferro percussa scintillam emittit. et focarius a um. unde focarius dicatur parvus in cinere coctus i[d est] subcinericius. Item a focus foculo as i[d est] mittere ut ignem facere. Et a focus focillo as i[d est] nutrire ut reficere. et componitur refocillo as i[d est] reficere. vel-

vellica. Item a fotus et repono [illegible]

quia hec repositorium [illegible] illud quod tegit ignem in nocte ut quod [illegible] ponitur quia cibus forus [illegible] a posteriori parte focus [illegible] [illegible] vulgo [illegible] dicitur. Item a foveo h[ic] follis [illegible] foveat ignem. et inde follicatus [illegible] folliculus [illegible] dicitur [illegible] fructuum in quo grana [illegible] [illegible] quedam [illegible] [illegible] [illegible] morsibus [illegible] fructibus [illegible] [illegible] protexerat. et vermis aliquis ita [illegible] dicitur folliculus. Item a follis follesco [illegible] videtur esse inchoativum. verbum [illegible] follico as i[d est] inflare [illegible] facere. et [illegible] follis inflatur quia quedam hic inanis inde est quod follis dicitur stultus superbus vanus inflatus. et hinc follico cas. Unde follesco esse ut follis stultum vanum. et h[ec] follicia e. ut follicia e i[d est] vanitas superbia stulticia. Item a follis hoc fel quia sit folliculus gestans humorem qui vocatur bilis. et fel tamen folliculus ille et humor. Unde felleus a um. et h[ec] fellena ne quedam bestia valde timida scilicet cerva. et pro cogn[omen] hic felle [illegible] Unde Ovidius in quarto methamorphoseon felle soror [illegible] saturnia vatis [illegible] Item a foveo hec folium [illegible] de hoc satis diximus [illegible] Item a foveo fetus tus tui i[d est] partus natus filius mulieris ut pecoris. que adhuc in utero eius sic dictus quia adhuc in utero foveatur licet et pro iam parto inveniatur. Unde fetus a um i[d est] plenus et gravis liberatus. Unde h[ec] mulier est feta i[d est] partu filio plena ut iam liberata. et similiter sic invenitur feta partu sic expo-ne i[d est] liberata vel plena. et hinc h[ec] fetura re i[d est] fetus. et fetatus a um. fetura hinc. et feto as i[d est] parere vel generare. Unde fetatus a um i[d est] partus vel generatus. [illegible] et hoc fetans antis. [illegible] et h[ec] fetans antis i[d est] plenus [illegible] Unde illud. Post fetantes accepit eum. effetus quia effetus a um i[d est] debilis quasi sine fetu i[d est] sine fortitudine virium. sed [illegible] dicatur de simili effeta quasi [illegible] posita que iam parere non potest. et hec feta [illegible] translato ut ille dicat effetus [illegible] evacuatus est a viribus. Item a fetus h[ic] fetutinus ne i[d est] [illegible] ut causa fe-tidi et ingnatissima per quam [illegible] fetu [illegible] Item a fetu fecundus a um quia fetum vel quia fetum dat et generat [illegible] Unde fecunde [illegible] advs. et h[ec] fecunditas atis. fecundus quasi infecundus. Item a fecundus fecundo as i[d est] fecundum facere. et h[ec] ficus ci pro arbore quia sit fecundior et fertilior omnibus aliis arboribus quia bis aut ter generat fructus in anno et dono maturescente [illegible] oritur. hinc et carica dicitur fructus eius ut massa fructuum eius a copia. Unde h[ec] ficus cus cui quando [illegible] pro fructu illius arboris. Item [illegible] pro quadam infirmitate

Et hic ficus cus cui. Sed dicit quod pro morbo
legitur in .iiii. declinatione. Sed Marcialis noluit dicere
quod ficus pro morbo esset secunde declinationis. Unde
Marcialis cocus(?): Cum dixi ficus rides
quasi barbara verba. Et dici ficos Ceciliane
iubes. Dicemus ficus quas scimus in
arbore nasci. Dicemus ficos Ceciliane tu-
os. Et a ficus pro morbo ficosus a um id est
infirmitate plenus. Ficosus etiam potest dici a
fico arbore quasi plenus illis arboribus. Et
a ficu fructu quasi plenus tali fructu. Item E
a fico arbore hec ficulnea e, id est parva ficus.
Et hinc hoc ficulnetum ti locus ubi ficul-
nee crescunt, quod et hoc ficetum dicitur a fico.
Et ficulneus a um de ficulnea existens
vel ad ficulneam pertinens, quod et ficeus a
um. Et ficulnus a um dicitur. Ficarius vero
potest derivari a ficu fructu. Item a ficus
hec ficatum ti, id est iecur. Et hic ficarius quidam
deus silvestris, id est pan vel faunus vel satirus.
Et hec ficedula le quedam avis quia ficus
magis edat, quod patet in illo veteri versi-
culo: Cum me ficus alat cum pascar
dulcibus uvis, Cur potius nomen non dedit
uva michi. Hec eadem et ficedulensis dicitur.
Unde Plautus in Captivis: Opus est cura-
ta vigil, id est opus est ficedulensibus. Quidam
tamen dicunt quod ficedulenses sunt quidam pro-
vinciales(?). Item a ficus hic fiscus ci, id est saccus ff
bursa regis vel publicus census repo-
sitorium(?). Unde Prudencius in Sicomachia: Grami-
dos furtim distende fiscos. Et Iuve-
nalis: Cum quoque(?) consp... pulcrum(?) ... ex
equore toto res fisci est ubicumque na-
tat. Ponitur etiam in gramatica pro quolibet sacco.
Et inde hic et hec fiscalis et le, et hoc fisca-
le lis, id est redditus regalis. Omnia enim pu-
blica donaria dicuntur fiscalia. Unde Io-
sephus in x°: Decem annos libamina arce
fiscalium. Et fisco as, id est publicare, ad
fiscum reducere, in fiscum reponere. Et
inde confisco as, simul fiscare. Infisco as,
in fiscum mittere. Unde illud: Et res
cuius ... infiscet, id est ad publicum devenit.
Affisco ... Et nota quod fiscus
derivatur a ficu propter ubertatem, quia sicut iste
maior est in aliis saccis, sicut illa ar-
bor uberior est quam alie. Item a foveo hec
fovea, id est fossa. Sed fovea est naturalis, sed
fossa artificialis. Item fovea potest dici
spelunca subterranea ubi aliquid fovetur.
Unde illud: Vulpes foveas habent et vo-
lucres celi nidos, filius autem hominis non
habet ubi caput suum reclinet. Generaliter in
fovea et fossa sepe accipiuntur. Unde fo-
veola le diminutivum. Et fodio dis, fodere, id est
fossam facere quasi fovere. Unde hic fossor
oris ille qui fodit. Et hoc fossorium, id est ligo
cum quo fodit. Et hec fossa e. Unde hec
fossula le diminutivum. Et hec fossata te magna przekopa
fossa. Item a fodio fosso as, id est fre-
quenter fodere. Et fodo latinum in eodem sensu.
Et fodico as, leviter parum summatim fodere.
Et ponitur quandoque pro leviter tangere. Confodio gt G

confodio dis, id est confossum, id est simul fodere. Circum-
fodio dis. Diffodio dis, diverse vel undique effo-
dere vel a fossa extrahere. Effodio dis ex-
trahere de terra. Infodio dis, intus fodere vel
intromittere, abscondere. Perfodio dis, perfecte
fodere. Prefodio dis. Refodio dis, id est iterum
fodere vel retro fodere quasi refodere. Suffo-
dio dis, latenter vel parum vel sepulcra(?)
vel subtus vel post fodere. Transfodio dis, vel
vel ad aliam partem fodere et cavare. Fodio
enim quod semper accipitur in sua forma(?). Item
quandoque fodio transfertur ad cavare
et forare vel tangere vel pungere. Ac quia fo-
dio et eius composita omnia sunt activa et faciunt
preteritum in di et supinum in ssum, et omnia
corripiunt hanc sillabam fo in presenti sed in preterito
eam producunt, ut dicatur infodio dis infodi.
Item foveo ... confoveo ... refoveo
es, id est recreare, iterum fovere. Foveo et com-
posita omnia sunt activa et faciunt preteritum in
fovi et supinum in fotum et corripiunt
hanc sillabam fo in presenti sed in preterito eam produ-
cunt.

Capitulum xxviii G

Fugio gis, fugi ... Unde hic et hec
et hoc fugax acis, assidue fre-
quens in fuga et generat ... simul(?).
Unde fugacior cimus, fugaciter ...
et hec fugacitas atis. Item a fu-
gio hec fuga ge. Unde fugitivus a um.
Fugitivus vere nemo dicitur nisi qui domi-
num fugit, nam si parvulus puer a nutrice
vel a scola discessit, fugitivus non est.
Item a fugio fugo as, id est expellere in fugam
convertere. Unde fugito as, quod potest esse fre-
quentativum huius verbi fugo et huius verbi fugio. Et fu-
gito, id est frequenter fugio vel frequenter fugo.
Et componitur aufugo as, a se longe fugare.
Confugo as, simul fugare. Diffugo as, diver-
sis modis vel in diversas partes fugare. De-
fugo as, de uno loco vel ad alium vel
valde fugare. Effugo as, extra fugare.
Perfugo as, perfecte fugare. Refugo as, re-
pellere. Profugo as. Suffugo as. Omnia enim
composita sunt activa et corripiunt hanc sillabam
fu in presenti et fuga. Item fugio componitur ab B
et invenitur b in u, dicitur aufugio gis
longe fugere. Circumfugio gis. Confugio gis
simul fugere vel ad aliquem fugere causa se-
curitatis et auxilii habendi. Unde hoc
confugium gii. Et hec confugela le securitas
et tutela vel adiutorium vel locus refugii.
Et hic et hec confuga ge simul cum alio fugi-
ens. Diffugio gis, diversis modis vel in diver-
sas partes fugere. Unde hoc diffugium et
diffugus a um, id est in diversa fugiens.
Defugio gis, id est valde vel deorsum vel
de uno loco ad alium fugere. Effugio, extra
fugere, evadere vel ad aliquem fugere causa
auxilii habendi. Unde effugus a um
fugitivus vel extra fugiens. Et hoc effu-
gium gii. Perfugio gis, per alios fugere.
Profugio gis, procul fugere. Unde profugus
ga um. Perfugio gis, id est perfecte fugere

Unde hic et hec perfuga ge qui de uno exercitu fugit ad ali-
um [illegible] ad alium. et hoc perfugium gii [illegible]
[illegible] locus refugii. Refugio gis re-
tro [illegible] fugere [illegible] ab diuerso fu-
gere [illegible] euadere [illegible] et habere [illegible]
[illegible]. Unde refugium gii. et hoc refu-
gium [illegible] ualde [illegible]
[illegible]. Subterfugio gis. i. occulte re-
Transfugio gis. i. ultra uel ad alium locum
fugere. Unde hic et hec transfuga qui de uno
exercitu fugit ad alium. Fugio de. et
habet [illegible] sic uolunt in actiua cum
uoce sit passiua in passiua sit actiua. uide-
tur ut fugio te sed fugior a te. et uide-
tur quod fugiat a te et fugio te. Et eius composita
omnia sunt actiua. Et nullus abhorreat
quod dicitur fugio esse actiuum. nam sic est
procul dubio. nam et auctoritas Prisciani et
Remigii Sergii et Petri protestatur. Et fugio
et eius composita omnia faciunt preteritum in fugi
et supinum in fugitum. Et omnia corripiunt
hanc syllabam fu in presenti. sed in preterito eam produ-
cunt. Fugillus li. i. ferrum quo extrahitur
ignis de petra et dicitur deriuari a fos
quod est ignis et gero ris quasi fos gerens.
Unde fugillo as. ignem de petra fugillo
extrahere. Unde hic fugillator oris. et
hinc per figuram fugillatores dicuntur
umbre demonum que ignem ferunt. Fulcio
cis. i. sustentare supportare sublevare
munire firmare adornare. et facit preteritum
fulsi et fulciui. Unde fultum et fulci-
tum. quod fulsi faciat inde comprobatur. Iu-
uenale supposito pudica fulsit atlas. quod
fulciui faciat comprobatur per hoc nomen ful-
cimentum. nam nomina in mentum desinen-
tia et a uerbo uenientia solent formari
a preterito perfecto ui in mentum mutata ut
fulciui fulcimentum. Et inde fultus a um.
et fulcitus a um. et hoc fulcimen. et hoc
fulcimentum. et hec fultura re. et hoc fultrum
tri. proprie sponda uel pes lecti quod fulcit
lectum. nunc tamen accipitur pro lecto. quandoque
pro ornamento lecti. Unde fultratus a um
fultra habens. et fultro as. fultra lectulo
parare lectum fultro parare. Prudencius
in Sicomachia pro lecto uel ornamento
lecti posuit ibi multa fultra meo ueteri
quam toreumata rore rigantur. Confulcio cis.
circumfulcio. affulcio. infulcio cis. effulcio cis. per-
fulcio cis. profulcio cis. refulcio cis. suffulcio
cis. confulcio. et eius composita sunt actiua et
faciunt preteritum in si uel in ciui et supinum
in fultum uel in citum. Ca xxix

Fulgeo ges si sine supino licet quod fulsi
sed in fulcio dicitur. quia fulcio si facit
fultum. sed fulgeo si fulsum. Ful-
geo. i. splendere. et quia splendor ferit
et percutit oculos intuentium. ideo po-
nitur fulgere pro ferire et percutere. et hinc ful-
gidus a um. et comparatur. dicitur fulgidus. Unde
fulgide dum. sine aduerbio. et hec fulgidi-
tas atis. et fulgido as. i. fulgidum facere.

Affulgidus et perfulgidus circumfulgidus ambo
pro ualde fulgidus. Item a fulgeo hic ful-
gor oris. i. splendor. Unde fulgorosus a
um. splendidus. et hinc fulgoreus a um. et hec
[illegible] per compositionem perfulgorus a um. i. ualde
fulgorosus. Item a fulgeo hec fulgetra tre. i.
fulgor. et hoc fulgetrum ut fulgur uel fulgura
[illegible] fulguretus a um. et fulgurio as
i. fulgere ut fulgurare ferire et tonare per fulmi-
nem et [illegible]. Et hinc fulguritus a um. i. ful-
mine ictus uel fulgure percussus. Item a fulgeo
hoc fulmen nis. Unde fulmineus a um
et fulmino as. i. fulmine percutere. Item a ful-
geo uel fulgeo per compositionem dicitur hec fulgetra
uel fulgetrum tra ut quod fulgor est. hoc
[illegible] dicitur casma. uulgo acies [illegible]
tus. Sed hic notandum quod distinctio est cum duo
uel tres uel plures uenti intra nubem intercipiunt
nubem aliquam in aere eam constringunt et colli-
dunt et ex illa collisione fit sonus et proce-
dit ignis. sonus ille proprie dicitur tonitruum quasi
tonans. i. sonus terreus quod terreat. splendor
illius ignis proprie uocatur fulgetra. ut ful-
gor. ignis ille siue iaculum ex eo factum
uel ictus illius iaculi proprie dicitur fulgur uel
fulgur uel fulmen a fulgendo. i. feriendo
et percutiendo. Sed proprie fulgur dicitur quod tangit
fulgur quod incendit et urit. fulmen quod
findit. Sunt enim tria genera fulminum. Unum
eorum quod afflat et tangit ita quod non urit.
secundum quod urit. tercium quod findit. et ideo
cum tribus radiis pingitur fulmen. hic
et trifida flamma dicitur habere. quamuis in pictura
omnia non confundunt et dicitur proprie non
unus et enim [illegible]. sed tonitruum dicitur quod suo
sono terreat. fulgetra ut fulgor quia
fulgeat. fulgur quod tangat. fulgur quod
urat. fulmen quod findat. ex predictis patet
quod ante fit sonus quam ignis tamen citius
et ante uidemus lumen. i. ignem quam audiamus
sonum. et hoc inde contingit quod uelocior est
uisus ad uidendum quam auris ad audiendum
radius enim ab oculo exiens in ictu oculi
celi repentur a uisu remotissima. Unde oculus
creatus et uisu re illa statim percipit.
sed sonus nisi prius ueniat ad aurem et ea
percuciat auditu non percipitur. quia ergo sonus
ille ualde est remotus tempus ad aurem
accedens et eam percuciens tarde auditu perci-
pitur. et hoc potest uideri exemplo satis sensibili
si aliquis aliquatulum remotus eum sonum
percuciat arborem uel aliud. licet percussorem
subleuet securim tamen primo uidemus se-
curim eleuatam quam audiamus sonum procedentis
percussionis. Item a fulgeo hic fullo onis
qui pannos parat. et candidat et eos
fulgere facit. Unde fullo as. aui. purgare
dealbare uel purgare uel leuiter tangere. et
componitur appello as. i. iuxta fullare uel
leuiter uel ualde tangere. Item a fulgeo ful-
uus a um. i. rubeus aliquatulum et comparatur
unde fulue uiuis sine aduerbio
et hec fuluedo dinis. et fuluo as. et fului
i. esse uel fieri fuluum. Unde fuluesco
as. inchoatiuum. Affulgeo ges. i. iuxta
aliis fulgere. refulgeo ges. resplendere.
suffulgeo ges. parum fulgere. Unde suffulgidus

gedus a vim .i. patiens fulgedus. et ab isto
incho. fulgesco. perfulgesco. refulgesco
et effulgeo et cetera. Que omnia neutra sunt et
faciunt preteritum in si et supinum in tum.
Effulguro as et fulmino as sunt etiam
uba excepte actionis neutra sunt et effeno
huius inest trans proba. Et componitur hoc fulgurare
et fulminare est fulgura uel fulmina
mittere. translatio tamen accepta sunt haec
actiua sunt .i. fulgurare uel fulminare uel
aliquo uel fulmine ferire. Et componitur hanc
secundum eruditionem actiuum actiua sunt et
horum composita ut fulgurare pro fulgore
nem est. Ambrosius exuere filius legibus
confulsera. ... per quem manum data
fuit. nulla peribat.

Capitulum XXX

Hic fumus mi est fors
incantus et est ethimologia
et hinc fumulus li di et fumosus
a vim et hypa. Vnde hec fumosi-
tas atis. Item a fumus fumo
as fumo imple uel fumum emittere. Vnde
fumico as unde inest uel fit fumosum uel fu-
mum emittere. et hinc fumesco as incho.
Effumo quod infumo as inde fumare refu-
mo as. suffumo as .i. parum uel subtus
fumare. affumo as pro fumum emittere
hic inest. Et composita ab eo componit haec secundum
neutra sunt. Item fumo as pro fumo imple
et cetera composita componit haec secundum actiua sunt et pro-
ducunt hanc syllabam fu. Item a fumus fumidus
a vim et composita. Vnde fumiditas. et fu-
mido as fumidum facere uel infumare. Item
a fumus fumigo as .i. infumare. Vnde
fumigabundus a vim .i. sepe fumigans.
Et composita affumigo as perfumigo as refu-
migo as suffumigo as .i. parum uel ab
inferiori parte fumigare. Vnde subfumi-
gium .i. subfumigatio. Vnde marcianus
de lapide gagate per suffumigium
mulieri menstrua reddit. Et fumido et
fumigo et eorum composita actiua sunt et cor-
ripiunt hanc syllabam fu mi. Item a fumus hec
fulma e .i. coquina. Vnde hic fulmarius
.i. cocus. et fulmarius a vim. Et ful-
mo as .i. coquinare in fulma coquere. Item
a fumus hec fuligo sumus ingredio illa
que pendet de trabibus et fit ab igne quod
aut dicitur fuligo quasi fumo ligata ethimologia.
Vnde iuuenalis. Ille supercilium madida
fuligine tinctum obliqua producit
acu. Et inde fuligineus a vim .i. niger
uel de fuligine factus uel ad fuliginem perti-
nens. Et fuliginatus a vim .i. fuligine
denigratus quod sit esse participium. Et fuligino-
sus a vim plenus fuligine. Et fuligo
las .i. denigrare et fieri fuligine. Et hec
fulica ce uel fulex icis .i. quedam auis
que fulica dicitur quasi fuliga quia caro eius
leporina sapiat. lagos enim grece latine
lepus dicitur. Vnde et apud grecos lagos
vocatur. Et hec est hec auis stagnea et aqui-
lis .i. in stagnis et paludibus morans

Capitulum XXXI

Fungor eris functus sum
.i. uti. et hinc functorius
a vim quod bonum est ad fungendum
et functus a vim et hec functa

dicebatur quoddam genus ciuium qui fungebatur
officio et honore aliquo. Vnde defuncti
dicuntur mortui qui compleuerunt uite
officia. uel enim ea faciunt. Item a fungor
hec functio onis. Et hic fungus gi .i. boletus
a fungor componitur uoce. Vel defungor componitur fungus
que quedam eorum sunt interemptores. uel
fungus dicitur a fos ut dixi supra. pomum
loco pro uerti ponitur. Vnde marbotus
de lapide crystallo admotos inquit solis
hic ardere fungos. Effungor componitur defun-
gor eris .i. deorsum a functione esse. non
est quod moritur deorsum fit a functione uite
dicitur defungi .i. mori. Vnde defunctus dicitur
mortuus quia deorsum est a functione uite
Vnde marcialis cocus. Defungi fungis
homines marte negabas. Dolebis lecti ca-
sus tui. Item perfungor eris .i. uti uel
destruere uel destitui. Vnde perfunctus a vim
et hec perfunctio onis. Et perfunctorius a
vim .i. ad perfungendum aptus. et destructorius
leuis et transitorius uel imaginarius.
Vnde in platone uocatur perfunctoria forma
mundi .i. destructoria et transitoria. Fun-
gor et eius composita sunt deponentia et faciunt fua
in functum.

Capitulum XXXII

Fundo dis spargere emittere
fugare. Vnde fusus a vim et hec fusio
onis. et fusim aduerbium. Et hoc fuso-
rium in quo aliquid funditur. Et hec
funda e a fundendis lapidibus
quia ex ea lapides funduntur .i. mittuntur. Et
hinc hec fundula le. et hec fundibula .i.
funda. Et hinc funditor oris qui cum funda
iacit. Vnde salustius in sinistra parte
malleus cum funditoribus. Et fundo as
cum fundo iacere uel in funda lapidem ponere
causa proiciendi. Item fundibalum quod
est iacere uel emittere. Et hic fundibalus li.
et hic fundibularius rii. Et hic et hec fundi-
balista te in eodem sensu .i. cum funda iaci-
ens. Item a fundo hic fundus di dicitur pro fundo
aque et pro agro. et ponitur pro allodio quia
fundat aquas uel opes et diuicias. Et
fundus tam in ciuitate quam extra. Vnde
fundus dicitur et urbanum edificium et rusticum
Item a fundus hic fundulus li. Et fundu-
lus est genus quidam paruos pisces qui fundo
adheret. Et hic fundarius rusticus qui
fundos colit. Et fundo as aui .i. funda-
mentum facere. uel domus fundatur cum eius
fundamentum fit quia domus est fundus. Vnde
hoc fundamen inis. et hoc fundamentum dictum
sic quia fundus sit domui et est ethimologia
hoc et cementum quia quod cesso lapide for-
gat. Item ab ultimo suo fundito as
quod sit quasi frequentatiuum huius uerbi fundo dis uel
fundo das extracta s et addita to. Et
hinc funditus aduerbium. Vnde plautus in am-
phitrione. Cum ceuratum tuo ipsa uia fu-
gitans. Item fundus componitur profundus a vim quasi
procul a fundo huius superficie. uel quia procul
habeat fundum. Vnde hic profundum maris al-
titudo dicitur. Et profunditas altitudo rei. Et fundus
...a dicitur fundus. Vnde profunde dumus summe
admira. Et hec profunditas latis et profundo as
in profundum demergere. Item a fundus hec funda e

genus piscatorie retis quod in profundum mittatur
idest de alto a iacio. Item a fundo hec
fundus, quod fundo quod ex se aquam effundit
que etiam dicitur vas fictile aque. Unde hec fun-
darius ... et fontana a vm ...
... fontes ... et fontanus
... et contineus a vm plus et con-
dat ... et per ... confoliis ...
... loqui ut ... emittere. Item a
fundo hec futis, quoddam vas in templo
... ubi respondebant quod de sacrificio
restabat, non enim ... habebat ... transire ...
ut effunderet. Vas autem illud os habebat
latum et amplum, fundum vero acutissimum
adeo quod erectum stare non posset. Unde statim
inclinabat et sic quod sacrificium intus erat
effundebat quia non habebat ubi reservaretur. Unde
a fundo futis dicebatur. Et hinc hic et hec
futilis le, quod cito et facile decurrit ut
decurrere potest; ut futilis quod nichil potest reti-
nere quemadmodum nec vas illud. Unde et
futilia dicuntur vasa fictilia que crassa et
ventrosa et tenent ea que mittuntur. Et
hinc secundum translationem futilis dicitur homo vanus
superfluus loquax qui nichil potest celare.
Uel audita potest retinere ut abscondere. Unde
Terentius in Andria et idem in Adelphis:
Tu nil nisi sapias ille futilis. Item a futis
futio tis, idest vane loqui ut fundere. Et
hinc confutio tis tivi, idest vane loqui sicut ex toto
effundere. Unde Oracius in poetria: Effu-
tire leves indigna tragedia versus. Item a
futis descendit illud verbum satis commune
ut quod natura humani generis restauratur
scilicet futuo tuis tui utum ut fututum quod
cum ... actum exercet aliquid effundit. Item
a futis futo as avi, idest arguere reprehendere.
Et legitur confuto as arguere convincere confundere.
Et refuto as, reicere recusare. Futo descen-
dit a futis quia qui putat quasi fundit confu-
to et fultus et omnia quia activa sunt.
Item futio et futo producunt hanc sillabam fu sed
futilis corripit eam. Item a fundo hec fusi-
lis quia per eum fundatur quod nectum est. Unde
hoc fusillum li diminutivum. Et hic fusarius rii qui fusos
facit. Et fusarius a vm quod ad fusum pertinet.
Et per compositionem diffusus as a fusus dissoluere
infusus as fusis involuere. Item fundo componitur con-
fundo dis confusi, ut confutare convincere
arguere. Circumfundo dis. Diffundo dis diu-
ersis modis fundere ut extendere dilatare.
Effundo dis extra fundere ut ex toto. Infu-
do dis intro fundere immittere. Profundo dis
perfundo dis per ... fundere dispergere disper-
gere. Unde profusus a vm quod in vi nominis
... ut in actuali ... Unde Salustius
profusus sui, idest effundens sua. Item a profudo
profusus a vm ... prodigus quod nimis effundit
... Unde profundere ...
... et hec profunditas atis, idest pro-
funde ... Unde profundo as, idest refundere
dispergere dilapidare. Unde Terentius in
Adelphis: profundat perdat pereat nil ad me
... diligenter ... in predictis.
fundare enim descendit et a funda et a
fundo ... descendit et a fundo
et a profundo. Item profundo descendit ...
... et ... fundo. Et ...
... a profundo dis. ...
... Confundo ...
... fundo ... ...
dis. Et suffundo dis ... ut
fundere. Unde hec suffusio ... in ...
... ... et
... suffusio dicitur ...
... ...
... transfundo dis ultra fundere ...
... omnia ... et ...
... in ... et ... et ita
... in ... et in ...
... et ... XXVIII

Fui fuisti futum. Fui fuisse fuendi do
dum futurus a um futurus. Et futurum
idest esse. Et est nomen defectiuum. Tamen
preteritum habet et quod formatur a preterito sunt
in usu. Nunc tamen quere hec verba in aliquibus temporibus
... antiquos. Unde Virgilius in x°: Et
que fuerit et ... sunt ... et ...
carebat preterito. Et preteritum huius verbi sum
non habebat proprium in usu. Ideo sum verbo
est accepit illud preteritum mutuo. Et ita ex
sum es est. Et ex preterito fui factum est quasi
unum verbum. Et cum sum es est habeat duo
... scilicet eius et futurum. Eius formatur a sum
... Futurum a fui, sed per medium ...
... verbum integrum ... ... sumptum
futurus a um. Et hinc addita ... fit futurus.
Furuus a vm integer obscurus. Unde
fuscus ... idest niger fuscum
... ut ... Et hinc furnesco ... inchoa-
tivum. Item a furuus hic et hec fur ... quia noctis
... Unde ... fur quia de nocte
vadit et effodit domos. Latro quia latet
in siluis et spoliat transeuntes. Unde ...
... latet in furuis latro se fert obvius
... Et hic ... furunculus li diminutivum. Et hoc
furtum ti, idest aliene rei ... contrectatio.
Unde furtiuum le. Et furtim adverbium. Et fur-
tiuus a vm. Et furtiuosus a vm plenus
furto qui sepe committit furtum ut ...
ad furtum. Furtiuosus ... qui pugnat
ubi ... ... Item a fur ...
hec furabula ... idest tenebre quia furantur
nobis visum et discretionem ... Et furor
aris. Unde ... et hec furo omnis. Uel
potius a furuo quod dicitur fures quodam ad tene-
brosos ... et oculos ... effo-
dit et exuit preda quam innuit. Item a fur
hic furfur ... quia inde minimior farina
furatur et surripit, ut ...
la farina ut farre. ... est ... furfur
... habes ... qui sepe ...
... a furibus. Item ... cum ... dicitur
hec furca ... quia ubi furcas ... mouet
et ... crux quia ... stra-
gulat et interficit. Item furca est quoddam
instrumentum ... et ... hec est a fu-
... et ... quia cum ea mouet ...
... in arca ut furca est a ferro ... et
caput et furca est ferreum caput quod antiquus
... capitum ... hominum in ea
... hec furcula le. Et furcella le ambo di-
minutiva. Et furcatus a vm et hec bifurcatus a vm. Et
hic furco ... maior furca. Et furco as dicitur
que nunc dicunt falsificat nunc cultum alias

scicrium qua pontifices in sacris utebatur.
[F]urcifer. Item furca quod cum fero et furcifer a um
feros. furca furcifex est dicebatur olim
huius ob leve delictum cogebat a dominis igno-
minie magis quam supplicii causa furcam cir-
ca vias ferre predicando peccatum suum et mone-
ret ceteros ne quid simile peccarent. Furcifex
est dicebatur homicida dampnatus ad furcam
vel qui erat dignus furca et consue-
tudo olim erat dampnatos suo patibu-
la portare ad locum suspensionis sicut legitur
de Christo quod nec fecisse. Furcifer est trifur-
cifer a um s. portatus qui habet tres
furcas ut instrumentum trifurcatum ad onus
gerendum. Unde plautus in trifurcifer
habe vos fugitive. Item trifurcifex.
Item furca quod est et alles et hec furcilles
lini ipse furce ille ubi suspendunt fures
et latrones quod ibi cullent. et hinc fur-
cillo as et furcilles quod suspendere vel
gerere. et est affurcillo as valde ut
inter suspendere vel gerere. Unde prov. Nachat
caupone clauso effuso as are obum-
breat obscuras denigrare. unde fusca-
tor oris. et hinc fuscatorius a um quod
fuscat ut arbum est ad fuscandum. et fu-
scus a um s. niger et est hec fuscatio
et fuscamen. effusco as. infusco as. offusco as. affu-
sco. ac et r o se. Hec fuscina ne est
quedam instrumentum ferreum tridens quo
utuntur gladiatores vel ad rapiendum pisca-
tores ad pisces capiendum. coci ad carnes
extrahendas de caldariis vel lebete vel
olla. Unde hec fuscinula le. de Ruth.
Sunt filium chalm a quo lebes descen-
derunt. Unde et mauritanie. Plinius ipse
in primo Ruth dicit. omnis ut regio sub
enim fuscensis. Affusco as. et ...
et flavum. Unde flavesco cis inchoa.
Item flavus a um s. albus vel rubeus. Item
est flavus quod qui vulgo dicitur blundus.
Flavi quo sunt anglici. teutonici. flandrenses.
Item flava est arena. flava est spica
cum est matura. flavus quod gratia vult sicut
Unde flave vomis sicut aduena est sicut flo-
rescendo dominus inflavet eum. s. marcere.
Unde hec flaccis cis s. marcor. et flaccus
a um s. marcidus. Unde per ...
cetere dicuntur qui in peccato et in iniquitati-
bus marcent et exsiccant.

Flecto is xi xum. **Ca. xxxiii**

[F]lectere curvare campsare mutare. Unde
hec flexura re. hec flexus xus xui
Unde flexuosus a um plenus fle-
xionis vel tortus. ut quia non incedit recta via.
et gratia. Unde hec flexuositas atis. Item a
flecto hec et hec flexibilis le qui faciile fle-
ctitur ut flecti potest. Unde flexibiliter adverbium.
et hec flexibilitas atis. et per compositionem infle-
xibilis le. s. non flexibilis. et hinc infle-
xibiliter adverbium. et hec inflexibilitas atis.
Deflecto est compositum. ... circumflecto ...
deflecto ... de uno loco ad alium ut
deorsum flectere. inflecto ... valde
ut intro vel intus flectere. reflecto ...
Flecto activum est et gratia ab eo omnia sunt
activa et faciunt preteritum in xi et supinum in xum.

Flebotomum ... aliud ferreum instrumentum quo
vena ponitur in minutione sanguinis. et est

compositum a thomos quod est incisio et flegos quod
est inflammans vel fero quod est ignis et per
ista ... sanguis qui ignea est et ca-
lidus est. Unde hoc flebotomum ... quod
ipsa minuitur sanguis. et flebotomo as.
Flebotomo ... sanguinare. sanguinem
minuere. et ... flegeton ... quod ...
... infernalis ... quia ardens a fero a
... ignis ut flegon quod inflammat ...
Unde flegetonticus a um. Hoc flegma
atis unus de quatuor principalibus humo-
ribus humanum corporis. sic dictum est quia fri-
gidum ... greci enim frigore flegmonas
dicunt. Unde flegmaticus a um in quo
ducat flegma. ... quod efficit et efficit flegma
et generat et quod pertinet ad flegma. Item
quod procedit et fluit ex flegmate. et flegma-
ticus as. flegmate abundat ut flegma
ceteros vincens saliuat et spuit. flegma
... Hoc flegmen inis a flego
quod est inflammans et est humor sanguineus
sic dictus. abundat circa sanguinem. Item
flegmina enim in manibus vel pedibus
callosi ... sunt. flexus a um s. ...
... inquietus cum rubore
et dolore et tempore et duritia a flego
quod est inflammat. Afflico gis xi ctum.
Et fligo. hec aut in eodem sensu s. cruciare.
dissipare destruere devastare. sed nec sunt
in usu. et est compositum quod est affligo as et
affligo gis s. valde fligere. Unde afflic-
tio. et afflictio onis. ...
... s. sequitur. ...
... et ne ...
... Confligo as et confligo gis s. simul
fligere ut pugnare bellare. Unde hoc con-
flictus ... bellum pugna. et conflicto as
... nunc est in deponenti. ... conflictor aris.
Unde ... in Iudea ...
... defligo as et defligo gis s. val-
de vel deorsum fligere vel pugnare. infli-
go as et infligo gis s. inferre irrogare.
infligere ut intus fligere. profligo as et
profligo gis destruere cruciare devastare
dissipare et procul agere et depugnare. Item
in eodem sensu in deponenti quod ... profligor
aris. Fligo ... est. et gratia ab eo que de-
sunt ... simul activa sunt preteritum con-
fligo et defligo que sunt ne ... omnia fa-
ciunt preteritum in xi et supinum in ctum.

Flo as avi atum. **Ca. xxxv**

[F]lo as .... s. flatum emittere.
Unde hic flatus tus tui. et hinc fla-
gito as s. postulare querere rogare.
petere cum clamore poscere. Unde et fla-
gito dicitur quasi flatum ...
... non compositum. Unde hec salicum
... peccatum ...
et frenum ... suppetis assignamus. flir
et hinc flagiosus a um vitiosus libidi-
nosus ...
... quod sequitur flagitat et appetat
libidine ut ... se et gratia sicut
simus. Unde flagiose sine et gratia sicut
et hec flagiositas tatis. Flagito est compositum aflagito
gito as s. valde flagitare. et c. ac r o se.

Item a flo, as, hic et hec flabilis, et hoc flabile, facilis ad flandum. Unde flabiliter adverbium, et hec flabilitas, -tatis. Et hoc flabrum, bri, ventus ut [illegible] venti. Unde hoc flabellum, id est muscarium [illegible] quo muscas abigimus et flatum flamus. Unde Ieronimus in Bethlehem [illegible] hoc flabellum et ventilatum hoc facito. Item a flo, as, hec flamma, me, quasi flata, et hinc flammeus, a, um. Item flo, hec flamma [illegible] quia [illegible] hec flammula, le, diminutivum. Et hoc flammeum, dicitur sive insula imperatorum [illegible] rubea, qua utebat [illegible] ad designandum [illegible] [illegible] Unde Lucanus in secundo [illegible] demissos [illegible] velarunt flammea vultus. Et hinc hec flammeola, [illegible] Prudentius in Psicomachia: flammeolum strophium diadema monile. Item a flamma flammo, as, id est incendere. Unde flammeo, es, ui, id est flammam emittere, ut calere. Et hinc flammesco, as, inchoativum. Unde in ymno: flammescat igne caritas. Unde quidam flatus [illegible] flammascat [illegible] inchoativum. Hinc [illegible] flammo, las, ut sit sensus [illegible] flammasco, id est incipio flammare, replere flamma; componitur inflammo, as, id est incendere, inanimare. Et componitur, et corripit [illegible] licet quidam inveniatur ab eo positum pro flammare vel replere. Item flamma componitur flammiger, a, um, gerens flammam. Item a flo hoc flagrum, gri, [illegible] Unde hoc flagellum, li, diminutivum. Et sunt flagra sive flagella [illegible] ut [illegible] sive funes [illegible] cum flatu et strepitu in corpore sonat, ut [illegible] arborum dicuntur flagella, scilicet crebro sursum [illegible] aut ventorum flatus. Eadem ratione dicuntur flagra et flagellum. Flagello, as, verbum activum, corripit fla-. Item flagrum, producit et [illegible] ideo dicitur flagitium, quasi [illegible] quasi ardor. Unde flagro, as, id est cum [illegible] ardere. Sed fragro, as, id est redolere. Unde illud: [illegible] flat ardore, sed fra largitur odorem. Item a flo hic floccus, ci, parva massa lane ut nimis [illegible] levitatem flatu impellatur huc et illuc. Unde hic flocculus, li, diminutivum. Et floccosus, a, um, plenus floccis [illegible] floccatim ningit. Item a floccus lane [illegible] flocci facio, cis, et floccipendo, dis, in eodem sensu, id est parvum estimare, contempnere, quasi floccus lane parvum. Item componitur conflo, as, id est flando vel flatu vehemen ter ut inficere vel tangere. Conflo, as, id est flare ut fundere aurum vel aliud metallum ad aliquid faciendum. Et est verbum fabrorum. Et quia [illegible] multa [illegible] de una forma in aliam, ideo hinc tracta est metaphora ad illos qui res alienas mutuo accipiunt et luxuriose consumunt. Unde et inde conflare, id est mutuari vel pro consumere, nam et qui [illegible] et qui mutuatur de una forma [illegible] fundit in aliam. Et a conflo hec conflatura, re, locus ubi fit conflatio. Et flabra, id est loca ventosa in quibus multa conflant flamma. Item componitur efflo, as, id est flare vel flando emittere. Inflo, as, id est intus flare. Sufflo, as, subtus flare.

ucl post ul parum et sufflare, id est appodiare sustentare appodiamento, sufflatorio. Unde hec sufflaterie, id est appodiatio, sed [illegible] aliquid [illegible] ut [illegible] [illegible] est et [illegible] ab eo [illegible] [illegible] flo, est [illegible] [illegible] et hec [illegible] [illegible] collectio ignis flamma suscitatur, vel [illegible] [illegible] [illegible] capilli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui dixit deum [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible] [illegible] quam latini [illegible] [illegible] [illegible] faciat lucem [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] lucem [illegible] umbre [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] est lux [illegible] [illegible] quam latini [illegible] vocant.

XXXVI

Fluo, is, xi, xum, xu, ut fluctum, id est decurrere. Quod sit ab eo fluxum, xu, comprobatur per hoc [illegible] fluxus, a, um, quod sit ab eo fluctum [illegible] comprobatur per hoc nomen verbale quarte declinationis fluctus, tus, tui, quod sit ab eo. Et hinc fluxus, a, um, decurrens, labilis, instabilis. Et hic fluxus, xus, xui, aliquando [illegible] [illegible]. Et fluidus, a, um, id est madidus vel decurrens, et componitur. Unde hec fluiditas, atis, id est madiditas vel decursio. Item a fluo hic fluor, oris, id est decursio vel madiditas. Et fluvidus, a, um, idem quod fluidus. Unde Lucanus: [illegible] transit in [illegible] [illegible] fluvide [illegible] pestis, et componitur. Unde fluviditas, atis. Item a fluo, is, extractum [illegible] et addita [illegible] sit fluito, as, [illegible] [illegible] [illegible] frequenter fluere, vacillare, et ponitur pro [illegible] [illegible] ut dubitare. Item a fluo hoc flumen, nis. Unde flumineus, a, um. Et hic fluvius. Unde [illegible] [illegible] flumen [illegible] est ipse aque decursus, [illegible] fluvius ipsa aqua decurrens. Et a flumine [illegible] hic fluviolus, li, diminutivum. Et fluviosus, a, um. Et hic et hec fluvialis, et hoc fluviale, [illegible] hic et hec fluviatilis, le, idem quod fluvialis. Unde fluviatilis dicitur quidam lapis qui est veluti fluminis madens [illegible] Et fluvius [illegible] et fluvior, aris, [illegible] [illegible] id est abundare. Unde [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] aut [illegible] fluviat aut [illegible] descendat. Item a fluo hic fluctus, tus, tui, [illegible] inundatio maris. Unde hic flucticulus, li, diminutivum. Et fluctuo, as, id est commoveri, vacillare fluctibus, inundare, et ponitur pro dubitare. Unde fluctuatus, a, um, id est fluctuans, ut qui fluctuavit. Et hec fluctuatio, onis. Et componitur fluctivagus, a, um, id est vagans per fluctus. Item a fluo hic flos, oris, quia fluxus [illegible] et flores quasi fluores, quia cito fluunt. Unde hic flosculus, li, diminutivum. Et florens, a, um, de floribus [illegible] vel floribus plenus [illegible] floribus aptus. Et hic et hec floralis, le. Et floridus, a, um, floribus abundans, ut floribus producendis aptus. Unde et floralia [illegible] quod pertinet ad flores. Item a flos [illegible] dicuntur [illegible] florum. Item florulentus, a, um, quod sit plenitudine [illegible] florulenti sunt campi pleni floribus. Florulenti sunt arbores et herbe et prata. Flor- [illegible] Item a flos hec Flora, re, dea florum. Unde [illegible] et hic et hec floralis, le, quod pertinet ad Floram. Et [illegible] floralia [illegible] ut [illegible] festa Flore [illegible]

[Fl]oralia que celebrabant. Item a flos hec floraria [?] vel florarium locus ubi flores reponuntur. Et hoc floretum ti locus ubi abundant. Et floro as, id est flores creare vel floribus spargere, implere. Et componitur defloro as, id est valde florere vel florem auferre vel deponere, corrumpere. Virginem enim [illegible] dicitur qui eam deflorat, id est flores virginitatis ei aufert. Effloro as idem est quod defloro. Et a floro floreo es, rui, virere, resplendere, florem producere vel habere. Et componitur confloreo es, simul florere. Effloreo es, refloreo es, iterum florere, revirere, revirescere. Et ab istis inchoativa floresco, effloresco, confloresco, refloresco. [illegible] est neutrum et facit preteritum in ui et caret supino. Inchoativa carent preterito et supino et sunt neutra sicut et alia omnia inchoativa. Item floro et floreo et floresco et eorum composita producunt hanc syllabam flo.

Item a fluo fleo es evi etum, quasi lacrimis fluere. Flere enim est ubertim lacrimas fundere, unde quasi fluere. Plorare est cum voce flere. Plangere est cum lacrimis pectus aut faciem tundere. Lugere est cum aliquibus signis miserabilibus et habitus immutatione flere. Merere est cum silencio dolere. Unde et merere dicitur quasi metu carere, et lugere quasi lucem [illegible]. Et a fleo hic fletus tus tui, et hic et hec flebilis et hoc flebile, adverbium, et hec flebilitas tis. Ovidius: Flebile principium melior fortuna sequatur. Ad presens principium [illegible] ad futurum dicit in fine sequatur. Et fletus a um [illegible]. Et componitur infletus a um, id est non fletus. Unde Ambrosius super [illegible] intactum speculo transfigit [illegible]. Effleo es, id est valde flere. Defleo [illegible]. Perfleo es, perflere. Refleo es, confleo et eorum composita omnia faciunt preteritum in evi et supinum in etum et omnia sunt neutra, licet inveniantur transitive [illegible] designationibus causarum. Vel [illegible] unde et inveniuntur passiva ab eis. Item a fluo pluo is, vi, destillare [?] et [illegible] omnia [illegible] in passivo [illegible] et caret supino [illegible] pluit [illegible] deus [illegible] aqua pluit, et est [illegible], id est pluendo cadit. Nascitur enim de terra et [illegible] ancillata que pluta [?] aut vi ventorum [illegible] stillat aqua. Unde hec plumola le, diminutivum, et pluvialis le, et pluvialiter adverbium. Et hic et hec [illegible] a um. Et pluviosus a um, et pluviositas [?]. Item a pluvia hec pleias, quoddam signum celeste. Et sunt septem stelle, scilicet pleiades, et dicuntur sic quasi pluviades, id est pluvia [illegible], quia earum [illegible] abundat pluvia. Vel dicuntur pleiades a pleione matre earum ut a pluralitate.

Sunt enim septem sed non apparent nisi sex [illegible] [illegible] unde Ovidius [illegible] apparet. Et nota quod pleias quandoque dicitur signum illud et sic hec [illegible] pluralitate, quandoque [illegible] stellarum una, quando dicitur pleias [illegible] pluralitate. Et per syncopam [illegible] pleias pro pleiades. Item a pluo, extracta s et addita to, fit pluto as, frequentativum. Pluo componitur compluo is, pluviam congregare. Unde compluo omnis et compluor eris in passivo. Unde compluvium a um, et hoc compluvium locus ad quem multe pluvie [illegible]. Impluo is, id est intro pluere. Unde hoc impluvium, id est lavatorium, guttatorium per quod decidit pluvia in domum. Unde Terencius in Eunucho [illegible] factum [illegible] impluvium. Pluo [illegible] [illegible] et cetera ab eo composita [illegible] complulo [illegible] et omnia faciunt preteritum in plui licet quidam velint dicere plui [illegible] aut [illegible] per syncopam. Et omnia faciunt supinum in plutum licet non sit in usu [illegible]. Item a pluvia pluvino as [illegible], id est minutatim et parum pluere. Item a pluo hec plustra, id est unda ut aqua [illegible]. Plustra sunt motus maris sine tempestate fluctuantes. Unde quidam: Natabat in plustris, ac si diceret in salo, id est in [illegible] aquis. Affluo is, id est abundare [illegible] affluat [illegible]. Unde affluens tis [illegible] et [illegible]. Unde hec affluencia e, id est abundancia. Unde affluus a um, id est abundans. Confluo is, id est simul fluere. Unde confluus a um. Circumfluo is. Unde circumfluus a um. Defluo is, id est deorsum et cito fluere, decurrere. Unde defluus a um, qui cito decurrit. Et hec defluxio, id est decursio. Unde [illegible] de [illegible] defluxio capitis [illegible] Galienus. Et nota [illegible] defluit quod etate ut vetustate dissolvitur, ut [illegible] folia arborum. Fluit quod naturaliter decurrit, ut humor aqua. Fluere autem tribus modis dicitur: humore [illegible], tabe mortuorum. Diffluo is, diversis modis vel in diversas partes fluere. Effluo is, extra fluere. Influo is, id est intro fluere. Unde influus a um. Interfluo is, inter aliqua fluere. Unde interfluus a um. Perfluo is [illegible] fluere. Profluo is, id est ante fluere [illegible]. Prefluo is, extra fluere. Profluo is [illegible] fluere. Refluo is, id est retro fluere. Unde refluus a um. Superfluo is, id est superabundare. Unde superfluus a um. Et superflue adverbium. Et hec superfluitas. Et [illegible] et eius composita omnia [illegible] et faciunt preteritum in xi et supinum in xum et in ctum [illegible] in xi.

Ca(pitulum) xxxvii

[F]rango gis fregi fractum. Inde fractus a um. Et hec fractio onis. Et hec fractura. Et fractitius a um, quod frangi potest. Et fractim adverbium. Et hoc fragmen minis. Unde hoc fragmentum ti. Et hec fraga [illegible], et hic et hec fragilis le, et fractibilis le. Unde fragiliter et fractibiliter, adverbia.

Et a frango hic et hec fragilis le . et compar.
fragilior simus . Est quedam herba que frangit
[illegible] nomine frago . hec eadem [illegible]
[illegible] nobis nomine frago . vnde fragi
[illegible] abunqual . et hec fragilitas
Et a frago hec fragiditas vel fragiditas
[illegible] . vnde [illegible] in [illegible]
[illegible] acceptus fragiditas . et hic
hic frastillus li . cauda vel fragme [illegible]
[illegible] ornatus pendens [illegible] inferior parte fra
stillus [illegible] villus in tapetto vel alia
veste villosa . et hic frastillum li . molli
mentum in quo [illegible] que [illegible]
vel alia fragant et [illegible] est [illegible]
inferior parte . et inde [illegible] tritici [illegible]
[illegible] accipitur pro quodam [illegible] perforato
quod solet poni in [illegible] ne fiat ubi frag
[illegible] patria que eadem monet arma frastillo
. et hec frastellum li . stillicidium stercoris ut
[illegible] . vnde frastus frastro [illegible]
B [illegible] dissipare vel frangere . Et a frago
[illegible] hec frago ge . i . curvatio genu vel ipm
genu quod vincit [illegible] fractum . vnde
[illegible] dicuntur suffraginees . i . poplites
quia sub fragine sunt . vel quia sub [illegible] fragunt
. i . [illegible] non [illegible] in [illegible] . et hic
suffraginos [illegible] . i . plicte gemma . vn
suffraginator . et hec suffraginatio onis
. i . incurvatio genuum . Et a frago frager
aris fragatus quod non est in usu sed gt
refrager aris . i . resistere . vnde hic et hec
refragabilis le . cui potest resisti . vnde re
fragabiliter adverbium . et hec refragabilitas tis
. et gt irrefragabilis le . i . immobilis
cui resisti vel instari non potest . et suffragor
aris . i . auxiliari . et est in usu [illegible]
vnde hec suffragium gii . i . auxilium . et est
in usu [illegible] . vnde suffragia [illegible]
dicuntur [illegible] que pro nobis [illegible] ad
dominum et rogationes quas [illegible]
[illegible] petre ora pro nobis [illegible] . Et suffraga
tus a um . i . auxiliatus et est in usu
vnde episcopi dicuntur suffraganei archiepiscoporum
quia debent eos iuvare non solum ore sed
[illegible] . vel si non possint ore saltem [illegible]
suffragor [illegible] deponentiale [illegible] et producit
C [illegible] sed ut dicit . Et a frago hec fra
gor [illegible] . i . sonitum ut [illegible] quia
[illegible] sicca et arida facile fragat . vn
fragorosus a um plenus fragore vel asper
et [illegible] terra fragata ut sunt
loca in siluis ubi [illegible] sunt fragores
ex fractione ramorum aridorum . Et a frago
hec fraga [illegible] valde fragilis . vnde hoc
fragum gi fructus illius et est rubeus et
rotundus in modum mori . vnde Ouidius
montana que fraga legebat . et hec fraxi
nus ni [illegible] arbor que magis in apertis locis
et montanis solet nasci sic et fraga
et hinc per derivationem fraxinus sic a mo
te montanus . vel fraxinus a frago quia
facile fragatur . vn fraxineus a um . et
hec fraxinetum ti locus ubi fraxini crescit

D Et a frango hec far [illegible] quoddam genus
annone [illegible] in omnia semina frugum
farra dicuntur a frango [illegible]
in pila [illegible] molatur [illegible] vnde
[illegible]
[illegible] hec farreus [illegible]
farre [illegible] ungit [illegible] et hec
farrago [illegible] frumenti ut quidam [illegible]
[illegible] ut quidam mixtura pabulorum vn
[illegible] in farragine [illegible] . et hec
[illegible] farrago [illegible] multitudo [illegible]
rum quia [illegible] diversis et varijs
[illegible] sit collecta . Est tamen farrago [illegible]
ordeacea adhuc viridis et granis ad ma
turitatem non [illegible] . Et a farre hec
farina ne quia ex eo fiat . vnde hec fari
nula le . et farinaceus a um de fari
na factus . et farinosus a um plenus farina
Et a farina vel forte hic furfur furis
. i . [illegible] que pergamentum [illegible] . et
dicitur a furor aris ut dicimus quia ab eo mi
nutior farina subtrahitur et furatur et est
masculini generis et non [illegible] sic quidam volunt quia
[illegible] sic dicat [illegible]
de furfure [illegible] . et hec furfur ris [illegible]
[illegible] que non pascit nisi furfure . et
[illegible] dicat hec furfurnus [illegible] . Et a
E furfur hic furfureus a um . i . de furfure factus
Et a farre hic furnus ni quia primus ex eo
factus ubi coquitur vel ut dicimus a foris quod est
[illegible] . vnde furnus [illegible] . vnde
[illegible] vnde furnus [illegible] . et
furnarius [illegible] ad furnum pertinens . et
hic furnarius rij . et hec furnaria e quod
ut que custodit furnum . et furno as in
furnum mittere vel in furno coquere . et gt de
furno as [illegible] a furno extrahere . infurno as
furno as [illegible] in furnum mittere ut in eo coquere . et gt a r o
[illegible] . Et a farre hic ferrum ri quia farra
. i . semina frugum terre [illegible] . Purgamen
[illegible] rubigo [illegible] rubigo est vi
[illegible] scoria
[illegible] dicta est ab [illegible] . scorie
[illegible] purgamenta et sordes sunt que igne
[illegible] de ferro [illegible]
[illegible] . et scoria que de ferro excutitur
[illegible] ferreus a um de ferro factus . et hec
ferrugo ginis ferri rubigo . et hec ferrugo
dicitur quidam color [illegible] et est purpure
subnigrce . et fit in hyspania . vnde fer
rugine claros hiberus . vnde ferrugineus
a um de ferrugine [illegible] . et ferruginosus
a um plenus ferrugine . Et a ferru
F [illegible] a um plenus ferrugine . Et a ferro
hec framea e que [illegible] gladius [illegible]
ex utraque parte acutus idem et spata dicitur
et romphea . sed machera est gladius [illegible]
ex una parte acutus . ut [illegible] fra
mea dicitur quasi fremea a fremendo vel a
fremo [illegible] fremere faciat
vnde [illegible] framea suscitare [illegible]
cos et [illegible] a framea [illegible]
amarum [illegible] . Et a ferrum hec ferramentum
ti instrumentum ferreum et accipitur collective
. et hec ferrum vi pro ferro [illegible]
fiat ferro . et inde [illegible]
[illegible] . et hec ferrarius rij qui in ferro operatur
[illegible] qui ferit equum facit . Et a ferro metal

fit fero as aliquid sic ferire sicut a fero fers i. fero aliquid preparare orunde; et hinc affero as i. valde ut unum ferrare. et cum ad et muta b in u fit aufero as i. ferrum auferre. confero as simul ferrare. deferro as i. valde ut deorsum ferrare vel ferrum removere contrarie. efferro as i. deferrare. inferro as i. intromittere et pre usque ad intus. perferro as i. ante ferrare. referro as iterum ferrare vel retro ferrum removere i. deferrare. subferro as i. subtus ut pes ut pars ut in superficie ferrare. transferro as ultra usque ad aliam partem ferrum mittere. Et ferro r o sic a est. Item ferrum componitur cum capio et hec forceps pis licet antiqui posuerint hoc nomen in feminino genere. Unde ... Exige opus fecere calida forcipe. Et est forceps fabrorum et monetariorum quia ferrum per eas ferrum candens capiat et teneat. Vel forceps quasi formiceps quia cum eo aliquid formum capimus et tenemus. Nam formon est calidum ut supra diximus. Item ferrum componitur cum filo et hec forfex cis qua incidimus fila quasi ferrum filorum i. aptum ad fila incidenda. Vel dicitur a foras quia est ferre et filum quasi ferat i. auferat et incidat fila. Vel dicitur a foris et capio quasi capiat quod foris est in veste ut in panno et in hoc sensu est sullorum. Item ferrum componitur cum pilo et hec forpex cis quo incidit pilos quasi ferrum pilorum i. aptum ad pilos incidendos. Vel dicitur a foras quod est fere quasi ferat i. auferat et incidat pilos. Et ab istis tribus nominibus descendunt diminutiva hec forcicula et hec forficula et hec forpicula. et hinc dicitur forficare fila partim carpere forcipice forcipe secare. Item forfex est filorum forceps ferri forpex est pilorum. Et far componitur cum ne et nefarius a um non dignus farre quo cibo quondam vita hominum primo sustentabatur. Vel nefarius nefandus nec dicendus a ne et for faris et inde nefarius sceleratus a nefas.

Frango gis fregi fractum. quod componitur cum an et anfrango fregi fractum et mutat an in m n iuxta illud regula omnem pre consequente f ut c ut q in compositione mutat pre m in n. et est anfringere circum quasi frangere. Unde hic anfractus tus tui circumfractio. anfractus vero dicuntur vie et loca aspera et ... plena et confractionibus et ruinis. Anfractus etiam dicuntur fovee et gravationes. Unde dicitur in anfractibus derivit ille suos. Unde anfractuosus a um et comparatur. Unde anfractuose ... adverbium et hec anfractuositas tatis. Confringo gis fregi ctum i. simul frangere. unde confragus a um i. tuberosus ... ut potius asper et spissus et condensatus confractione ramorum arborum. Unde Lucanus et confraga densis arboribus dumeta tegunt. Defringo gis i. valde ut deorsum frangere. diffringo gis i. diversis modis frangere. Effringo gis i. valde ut extra frangere. Infringo gis i. intus frangere vel infringendo illidere. perfringo gis perfecte frangere. Refringo gis iterum frangere vel retro confrango et eius composita sunt ... Item composita ab eo omnia in presenti mutant a in i. simul in ut confringo, infringo. preterita vero et supina sunt similia simplicibus ut confregi infregi confractum infractum. Item simplex et composita abiciunt n in preterito et in supino. Hinc Francus a Franco quodam duce Francorum. Unde hec Francia e. et inde Francus a um. vel Franci dicti sunt a feritate morum. Unde dicta est Francia terra eorum. Et hinc Francigena gentile. Unde Francisca secure. et francisce insigne que ante consules deferebatur ut fasces sic dicta a consuetudine Francorum. Et per ... hec et hec Francina e ... gentis a Franco vel in Francia. et francizo as i. mores Francorum habere ut lingua eorum loqui. ...

Fraudo as i. decipere surripere. Unde hec fraus dis. Et componitur fraudulentus a um i. plenus fraude. et hic et hec et hoc fraudulens tis in eodem sensu et utrumque comparatur. Unde fraudulente et fraudulenter adverbia. et hec fraudulentia. Et fraudo componitur cum de et mutatur diptongus in u. dicitur defrudo as i. valde fraudare. Et fraudo ... et cum e a sit et mutat longa au in u. licet quidam hunc maneat non mutare.

Fremo is fremui i. murmurare tumultuari furore mentis usque ad vocis tumultum excitari. Unde hic fremor oris. et hic fremitus tus tui. sed fremor est murmur hominum fremitus ferarum. et hinc fremebundus da dum ... fremens ut equi cum fremunt. et hec ... mundana ut a parte sua relicta. Fremo componitur confremo is i. simul fremere. defremo is valde fremere ut a fremitu cessare. infremo is i. valde ut intus fremere. refremo is iterum fremere. et ab istis inchoativa fremisco confremisco defremisco ... Et fremo et eius composita ... faciunt preterita in ui et supina in itum et omnia corripiunt hanc sillabam fre.

Capitulum xxxviii

Frendeo des dui i. dentes comprimere stringere et collidere. Unde hec fren ... i. quedam ... gitatio ... a cerebro descendens. Unde hec frenesis sis i. ipsa rabies et freneticus ca cum qui frenesim habet ... Vel frenesis dicitur ab impedimento mentis quia greci frenas mentes dicunt. Item a frendeo frendo dis fresum i. fractum et tritum grossum. Unde et fabam fresam dicimus que mollita est i. fracta grossa et trita. Item a frendeo frendesco cis inchoativum et frendo dis i. ... frangere fabam. et hec frenum ni ... in plurali ... masculini et neutri generis hi freni et hec frena. Et frenum a frendeo quia dentibus equi se ... et imprimitur. Nam equus hoc ... frendet i. imprimit dentibus et ... mordet. Vel dicitur a fremo quia facit equum fremere. Unde hoc frenamentum ... Et freno as et componitur confreno as. defreno as frenum removere vel valde frenare. effreno as i. valde frenare. infreno as. refreno as. perfreno. Et eius composita omnia sunt activa et producunt

B hac sentencia sic quandam translacione a brutis
animalibus transfertur ad homines ... [illegible]
frenum ... [illegible] ... sic frenum facit ...
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... a ... [illegible]
[illegible] ... a ... [illegible]
[illegible] ... frendeo ...
[illegible] ... nefrendis ... domesticus
... destruebis sic dentibus quia non frendunt
dentibus. Et alio nomine dicitur maialis
quo modo et nostri dicunt ... et apud
silvestris et domestica porca. Et hec nefren-
dis dicitur porca domestica. Et hinc dicitur
hic et hec nefrendis idest porcellus vel porcula
adhuc lactens que nichil frendat idest nichil
dentibus generat et comminuat. Et eadem racione
nefrendis dicitur infans quia non dentibus frendat
idest non dentibus aliquid comminuit ut quidam
et unde Iuvenalis. Quae ego nefrendem alui
lactea immulgens ope. Et a nefrendis ut
nefrendis nefrendicius a um. Et nefrendi-
cius a um ut nefrendicia caro et nefre-
dium ferculum. Et inde hec nefrendicia illius
idest illud animale tributum quod rustici singulis
annis cum nativitate ut alio tempore domini
solent afferre. Et est quasi parum descriptum sicut
Doctorellus apportat ... sit tam-
quam idest porcellus ut Hugucio. Confrendeo quod
C confrendeo es. Unde confrendens a um idest fra-
ctus gemitus et ... Defrendeo dentes de-
frendere ... vel valde frendere. Per-
frendeo perfecte frendere. Refrendeo idest iterum
frendere vel retro ut a tali actu desistere.
Frendeo et eius composita omnia sunt ac[tiva] et fa-
ciunt preteritum in dui et carent supino. Affricio
tas cum ciu ut una re superducendo fricare
cum alia re sit cum sit quadam vi sup-
ducatur carni. Et componitur confrico as idest simul fricare.
Defrico as valde fricare. Perfrico as
perfecte fricare. Refrico as iterum fricare
vel retro fricare. Et ponitur pro detergere ut
gradere. Frico et eius composita activa sunt
et faciunt preteritum in cui. Et supinum in fictum
et dorcui ... hac sentencia. Unde Virgilius
in Georgicis. Et sua ... procidit presidit fri-
cat arbore costas. Ca xix

Frigeo es gui
xi frigere factum esse idest algere ut torpere.
Unde dicitur frigeo quasi fore egeo et est
et sepe ponitur pro cessare sive quiescere
frigere pro sequi ... Unde Terencius in
Eunucho. Sine Cerere et Bacho venus fri-
get. Et hinc frigidus a um. Et comparatur frigi-
dior simus. Unde frigide dius sime adverbium.
Et hec frigiditas atis. Et frigido as frigi-
dum facere. Unde hec frigidarium rii locus
ubi aliquid ponitur ne calore corrumpatur.
Unde Iuvenalis. Calle ... mercede
in frigidario facere. Frigido ac tum
Et a frigeo hic frigor oris. Unde frigo-
rosus a um idest plenus frigore. Et hic
frigdor oris idest frigus. Unde frigdo as
idest frigere ut frigdore implere. Unde frigdeo
es idest frigere. Et hic frigdesco incho-
ativum idest frigescere. Frigdo componitur infrigdo as. Et e
frigdo est pro frigdore implere. Et a
B frigeo hic frigilla ... avis que frigore

cantat. Et frigutio ... idest subtilis garr-
ire vel frigide se huc et illuc deducere.
... dicit ... sunt qui hic frigutis
Unde Plautus in Cassina. Quid friguttis
quid ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... frigesco ...
[illegible] ... a frigeo ... febris ...
... sit ... frigere. Unde hec febricula le
... febricito as ... et febricitator
... Unde ... febre habet. ...
febricio ... in eadem ... Unde ...
... febricula ... et non sim-
plicem ... Et hinc febresco as ... febro
defrigeo componitur perfrigeo es xi sine supino ut ...
Iuvenalis. Et sic perfrigit calcatur ... Refri-
geo es xi ut ... Unde et refrigerium
caritatis in eo. Et ab istis inchoativa frige-
sco perfrigesco refrigesco. Et composita ab eo neutra
sunt et producunt hanc sentenciam et faciunt
preteritum in xi ut in ... supinum in ctum

Frigo gis xi ctum vel
xum coquere in patella. Ca xl
sine aqua ut vino cum oleo ut sagi-
na. Unde hec frixa xe idest carbonella
pyrica idest parvum carnis que super carbones cito
solet decoqui. Et hec frixum gecii[?] ...
dictum a specie quia ardet in oleo. Et hec
frixatura re. Et hec frixura re in eadem sensu
idest coctura illa tali actio ut quod frigitur.
Frixura descendit a frigo. Sed frixatura a
frixo as frequentativa. Et a frixo hoc
frixorium idest patella vel ferrum super quo coquitur.
Unde Ieremias. Confrixa sunt ossa mea
tamquam in frixorio. Frixorium confrixorium
frixorum patella sartago ut est caldarium
leneu ... idest confrigo quod confrigo is
B xi xum. Unde hoc confrixorium ... quod fri-
xorium idest patella vel ferrum super quod aliquid
decoquitur. Defrigo valde frigere. Perfrigo is
perfecte frigere. Refrigo is iterum frigere. Affri-
go et eius composita sunt activa et faciunt preteritum
in xi et supinum in xum. Invenitur tamen quandoque in
ctum sed raro. Est enim regula. Omne verbum
faciens preteritum in xi facit supinum in ctum preter
flecto xi xum. xu. Fluo xi xu ut etiam frigo
xi xum. Frigo is xi xu ut etiam necto xi
xum. pecto xi xu.

Frigia est provincia filia C xli
Europe. Unde hec frigia dicta est
quedam provincia. Hec et dardania a
Dardano Iovis filio huius est re-
gio Troia quam ex suo nomine
appellatur Tros rex Troianorum pater Gani-
medis. Et due sunt frigie maior et minor.
Maior Frigia Smirna habet. Minor Ylium.
Et hinc frigius a um. Et hic et hec frix
gis quo nomine sepe vocantur Troiani cum
volumus eos appellare timidos. Pro qualitate
enim negocii auctores Troianis diversa
nomina. Si volunt eos appellare timidos ap-
pellant eos friges vel frigios. Si genero-
sos dardanidas. Si perfidos laomedon-
tiades. Si fortes teucros. Si audaces ...

Et audaces histriones · Et a frigia hec fri
gium · frixellum vel quedam insula pontifica
lis que in frigia melius fiat · vnde Constan
tinus imperator frigium candide splendore suum
vertici sacratissimo imposuit · Vnde
frigio as · frigiatum apponere vel frigio ornare
et est actiuum · Item a frigia hec frigio onis
quedam vestis que fit in frigia · que et
acupicta vocatur · Hinc artifices frigio
nes dicuntur quia in frigia vestes ut su
pra sunt periti in tali veste facienda
Item a frigia dicitur hic frigius quedam lapis
qui nascitur in frigia · Fritinnio is preteri
tum caret · ut dicitur omnium avium pa
rue passerum · vnde inuenitur aues fritin
niunt · Fritinnio est frigidus a um · id est · vanus
inutilis mendax caducus · item dubius
simulatus · paruipensus · Vnde friuolum quasi frixe
valens obolum · et inuenitur quandoque friuolum
per b · fribolus a um · Item aliter fribola
vocantur vasa fictilia inutilia · Vnde
friuolum dicitur esse cum vxor et maritus eo animo
separantur ut neuter ad fruendum reuertatur
vel friuolum esse dicitur inter effluxe et
instabiles fronesis · grece · latine · prudens vel
sapiens · et vertitur in latinum · Et hic frone
sis · et comparatur fronimor simus · vnde froni
mus sine aspiratione · Et hec fronesis is · id est ·
prudencia vel sapientia · Et frenitus · a · um · id est ·
prudens vel sapiens · Et componitur insfrunitus a um
insipiens insulsus · Vnde dicitur in libro sapien
tie · Ioannes · et infrunito nec tradas
me domine · sed solet hoc esse infrunito vel infru
nitus a um · vnde dicitur quod infrunitus · Et componitur
ab in et frunire quod est per gutturis vbi
cibus sapit · inde dicitur infrunitus a um quasi
sine frunire id est sine sapore sapientie · id est ·
insipiens et insulsus et indiscretus

Fruor eris fructus

Fructum tri et fru Capitulum
ctum eri · Fructum tri probat fruitu
a um · fruitum eri probat fructu
ctus huius · fruor · id est · vti · dicitur largi
frui · rebus quibus vtimur propter illas et
vtimur illis · quibus vtimur propter nos · est
enim frui re aliqua ei inherere propter se et
eam diligere · fruimur ergo deo · Vtimur honore ·
fruimur celestibus incolatibus sancta · Vtimur
mundanis diuitiis · cibis · vestibus et si
milibus · Item a fruor hoc frumen inis
summa et eminens pars gule vel gutturis
proxima gurgulioni qua cibus et potus
deuoratur · qua sapor potus et cibus
discernitur · qua fruimur cibis · id est · vescimur · et
eadem dicitur ructa et rumen · Sed rumen dicitur
in bestia · ructa vel frumen in homine · Et
hinc per compositionem infrunitus a um quasi sine
frumine · id est · sine sapore et discretione · id est ·
insipiens et indiscretus · Item a frumine hoc
frustum · particula panis vel carnis que
capiat a frumine · vnde frustulum li
diminutiuum · Et frustro as · in frusta diuidere frusta
facere · Vnde frustatim · id est · diuisim vel
particulatim · componitur frustra aduerbium · quod est gratis

id est · in vanum · sine causa · vnde frustror
aris · falli · decipi · Item a fruor vel fru
mine hoc frumentum · quia per frumen est ad
fruendum · Vnde frumentosus a um · id est · plenus
vel abundans frumento · Et frumentor aris
· id est · frumentum colligere · Item a fruor hec frux vel
fruges quia frumentis deficit in vsu · fruge
ges dicuntur · dicuntur fruentur a sed vis in
sed dum colligitur a metro hec fruges ·
dicuntur fruimur a fruendo · id est · vescendo · Item fru
ges lignide sunt · frumenta arida et
sicca · Et sunt fruges frumenta omnia que
habent aristas fruges reliqua · Vnde hec
frugeria e · id est · dea frugum · Et hic frugal
· vtilis · alimentum · dans · et temperans
Vnde frugaliter aduerbium · Et hec frugali
tas atis · id est · vtilitas modestia continentia
temperancia parsimonia · parcitas · sob
rietas · Est enim frugalitas media inter
auariciam et prodigalitatem · Item a fruge hic
et hec et hoc frugi indeclinabile pro omni casu · id est · bonus
vtilis · valens · dicitur in persarum que frugi
est datiuus huius nominis fruges et significat
hinc et in traslatione coniungitur cum omni casu
cum vtroque numero cum qualibet genere · Item fru
ges quasi frugifer a um · id est · ferens fruge
id est · vtilitatem vel fructum · Et hec frugifera
· id est · terra · Et hic frugifer ri · id est · ager · Item a
fruor vel fruges hic frutex icis · densitas
virgultorum vel paruitas arborum vel spi
narum · que autem dicitur frutex quasi fede terram
tegens · cuius · a · est · vnde fruticosus a um
· id est · spinosus plenus fruticibus · Et hoc fru
tetum locus vbi frutices crescunt · Et fruti
cor aris · id est · frutices emittere vel multiplica
re · abundare · pullulare · crescere admodum
fruticem · Iuuenalis · Et fruticante pilo
neglecta squalida crura · Item a fruor
fretus a um · id est · tutus in impauidus fultus
confisus enim rerum solet conferre tutelam ·
Ille enim fretus est qui auxilio alicuius
fruitur vel est tutus · vel fretus vt dicunt
deriuatur a freto per contrarium quia fretum reddit
hominem pauidum · vel dicitur a freno quia
fretus reddit hominem impauidum · Item
a fruor hic et hec et hoc frequens · id est · multus
et assiduus vel creber quod sepe fruatur
cura · Ipse quidem frequens dicitur quia assiduus
est in cura et eam sepe vtitur · Vnde fre
quens dicitur quasi fruens cura sepe · Et componitur etiam
frequens comparatiuum frequentior simus · Vnde
frequenter aduerbium · Et hec frequentia
Et frequento as aui are · et per compositionem fre
quentador qui frequenter dicitur vel frequens
est in dicendo sicut est mercator · Item a
fruor hic fructus tus tui · Vnde fructuo
sus a um et comparatur · vnde hec fructuositas
tatis · Et per compositionem infructuosus a um et comparatur
vnde hec infructuositas atis · Item a fru
ctu fructuarius a um · id est · vtilis vel fru
ctu abundans vel ad fructum pertinens · Et
per compositionem fructifico as · id est · multiplicare · et
est actiuum · Et hic vsufructus tus tui · Et
hec vsufructus tus tui vel ex vtraque
parte declinentur · id est · illud quod suscepitur

ex agro ad utend. Item a frater h' fra
tribus aut dicitur fratres qui fere alter ex alt est
ut quibus fuit sicut sunt gemini q
eodem ventre sed diversis nativitatibus. Unde
fratres dicuntur qui fiunt ex eodem fructu s
semine nati. Germani sunt qui sunt
geniti ex eadem matre et diversis patribus.
Unde germani dicuntur quasi ab eadem genitrice
manantes non ut multi dicunt ab eodem
germine qui tamen fratres vocantur. Item ger
mani dicuntur uterini qui sunt ex diversis
patribus et uno utero editi. germani
intelliguntur ut germani. sed soror ut
s. et quasi soror ex eodem semine dicta quasi
sola ex fratribus in parte cognationis ha
beat. Et non habeat eundem patrem et
eandem matrem dicuntur fratres qui habeant
eundem patrem. Et similiter intellige in femi
nino sexu. Et nota quod frater dicitur quatuor modis
natura gente cognatione affectu. Et frater
h' fratrulus li. di. et fratrinus a um. Un
de fraternitas atis et h' et h' fraternalis
le. Unde fraternaliter et fraternalitas. Item
a frater h' fratruus i. filius fratris. Unde h'
fratrua e. i. uxor vel filia fratris. et h'
et h' fratruelis et h' le quod patet ad fratrem
ut fratres eos. ut fratruelis i. filius vel
filia fratrum vel fratris. Et fratruus vel
fratruelis qui sunt alius. et legitur etiam. Item
a frater h' fratria e. i. filia vel uxor fratris
vel cuiusdam. et fratro as i. turgere vel
more fratrum se habere. Item a frater h' fratris
sa se. i. soror fratris. et quasi confratres
confratres dicuntur qui sunt fratres sive in
ecclesia sive in aliquo alio loco vel consor
tio sive convictu. Similiter h' confra
tressa se. i. soror vel congregatio confratrum
ut fratrum. Confessor quasi defensor ab .i. in
nuit quo quis fratrem debuit vel servendo
devastare confessori confirmare. Item confessor eris
i. simul fratrum defensor eris i. valde fratrum
vel a frendo erumpit. Confessor eris i. perfe
cte frater confessor et eius quasi omnia sunt
deposita et faciunt suppremum in fructu vel
fructu sed frequentius in frutu. Unde
et amplius inveniuntur ista prima in usu
s. fructus et fructura quasi ista fructus vel
fructurus. Item in usu deficiunt. sicut
primum a quo descendit. Hec fratriasis
pediculorum multitudo ut in capillis vel
in toto corpore non soluta quantitate

Capitulum de G

Gabriel hebraice interpretatur latine interpretatur fortitudo
dei. Ubi enim potencia di
vina vel fortitudo mani
festatur gabriel mittitur. Unde
tempore dominus erat nasciturus
et triumphaturus de mundo
gabriel missus est ad ma
riam ut illam annunciaret
qui ad debellandas aereas
potestates humilis venire dignatus est. Gaba
bu fuit quedam civitas. Unde h' et h' ga
baonita te. patrium et eadem civitas gabaad

Gabarus a um insula barbaris. Gabulus
a um i. fatidicus. Gabarem et gabaren
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
dis et dis fuit civitas et gades at
dis insula est in fine hyspanie que di
vidit Europam ab Asia in qua herculis
columne inveniuntur que de nomine insule
gadis dicte sunt. Et inde terreni maris
faucibus gaditani aditus immittitur. Et quasi a
limite terra ethiopie passibus divisa
ab Tyris et rubro mari provecti occu
patis in lingua sua gadem i. septa voca
verunt quod omnis septa sit mari. Nascitur in
ea arbor similis palme nomine gignuola
cuius gummi in fructu vitreo ceraunium ge
ma reddit. Unde gaditanus a um. Et
nota quod columne quecumque sunt posite a
viris fortibus in eo loco ultra que sub
iugare non potuit generaliter dicuntur gades
a gadibus herculis. vel quia pro spe 7
unius posite sunt. Gasandus i. heres Ste
phani. ... Hic gagates lapis Slu
minis Sicilie. Unde hic gagates dicitur
quidam lapis qui iuxta eum primum invenitur
est ex flumine eius relictus. Ubus ut gagio
l. gudolidis ut silua densissima ...
donatur. Gada et gesiden i. ferrum
et hastula sagitte

Can

Gala grece latine dicitur lac
Unde hec galactie arum delicie
lauttie sunt abi delicati fiunt ex
lacte et intestinis facte. Un
galaticosus a um delicatus. Item a gala
dicuntur gualenses quod lalbi et flami
sunt. Unde h' gala regio terminus. et
hinc h' et h' gualensis se gentile ut
dicitur gualensis qui vellesi i. vatites
ensibus quod multum valent in ensibus. Item
a gala h' galilea e regio palestine sic
dicta quia gignat candidiores homines quam
alia regio palestine. et hinc galileus
a um. galileus interpretatur volubilis. Unde
sepe invenitur in hoc sensu galilei i. vo
lubiles. Item a gala h' galicia e quia gi
gnat homines candidiores reliquis hyspa
nie partibus. Unde galicianus a um gentile
h' galiciani grecam originem sibi asserunt
unde et naturali ingenio callent. Siquidem
fertur post finem troiani belli teucrum mor
te aiacis fratris invisum patri telamoni
dum non reciperetur in regnum cyprum concessisse
ubi quod urbe nomine antique patrie Salami
nam condidisse. Unde ad galiciam profectus
est et positis sedibus genti ex loco nomen
dedit. Item a gala h' galla le instrumentum ... me
tu cerdonum quo coria purgantur et deal
bantur. et galla quod dicitur herba et fru
ctus quercinus. Unde est quod pulvis ad
aptanda coria que fit galla vocantur.
Unde gallarius ut gallicarius i. cerdo
qui cum galla operatur. et adiective dicitur
gallarius ut gallicarius a um quod patet ad

galla Galla est sicut nomen auguste mulieris
in iuvenale. Preterea galla [illegible]. Item a
galla gallus a um tam pro gente quam pro
homine illius terre. et dicti sunt galli a
candore corporis. Unde enim diversitate celi et
facies hominum et colores et corporum quantitates
et animi diversitates existunt. et hinc roma-
nos graves, grecos leves, afros versi-
pelles, gallos natura feroces atque acres
ingenio videmus. quod natura climatum istas diver-
sitates facit. unde nunc sepe apud auctores
quod non a gente predicta designat [illegible]
predatis. Vel ille est asser qui malignus
et versipellis. Unde lucanus Non
grecis levitate fide. et hic inde hec gallia
e regio eorum. Et sunt tres Gallie
scilicet comata togata bracata. gallia co-
mata est lombardia scilicet ab alpibus
usque ad rubiconem. gallia togata est ab
alpibus usque ad mare britannicum. bra-
cata que reno adiacet ut pars burgun-
die, lotoringia, flandria, colonia tra-
[illegible]. et quedam alie regiones continentur in
gallia bracata. et hinc gallus a um
gentile. Unde gallicus a um. et gallica-
nus a um. Ille tamen gallus qui in gallia na-
tus est, gallicus qui gallice natus, gallicanus
qui ex gallia aliquid accepit. Item a gallia gal-
liacus a um idest gallicus. Item a gallus hic
et hec gallata te nomen patrie ad quem aptis.
Unde hec galatia provincia eorum. et per compositionem
gallogrecus a um. gallogreci dicti sunt qui
gallate. et hinc hec gallogrecia est
eadem regio que et galatia. Siquidem olim
galli in auxilium a rege bitinie evo-
cati regnum cum eo parta victoria divise-
runt. sicque deinde grecis admixti primum
gallogreci dicti sunt. et eorum regio
gallogrecia. nunc ex antiquo gallorum
nomine galate dicuntur et eorum regio gala-
tia dicitur. et hinc gallogrecus a um. et
hic et hec galata te gentile. Et nota quod
gallus fluvius est frigie de quo homines
potantes reddebantur insani et ebrii. Unde
sacerdotes cibeles dicti sunt galli. ab illo
fluvio unde colitur cibele. de quo potantes
in sacrificio nimietate furoris agita-
bantur quasi vini nimietate. Vel dicti sunt
galli quasi galinacei quia castrati. et per
compositionem hic archigallus li archipresbiter eorum
qui princeps est gallorum. Item a gala
hoc galbanum genus pigmenti succus et lac
ferule. Unde hec galbanum quidam color
inde factus. et hinc galbaneus a um.
et hec galbana quoddam genus vestium
dictum a galbaneo colore qui est sublucidus
et subalbus cum palore. Unde iuvenalis.
Item a gala hec galatia e gemma cristalle-
na similis grandini per colorem et figu-
ram et adamantis duritiam habens. et hec
galatites tis. Est lapis [illegible] colore
cinereus. sed ideo sic dictus quia sicut
de se lacteum attritus emittat. Item a
galla hec gataina [illegible] velamine capitis

candidissimum. Unde [illegible] que uno tecto
capitis auro renitebat [illegible]
Et per compositionem a gala et [illegible] quod est [illegible] dicitur
hic galaxias vel galaxia idest lacteus circulus
qui vulgo dicitur via sancti iacobi. Item a gula
hec gula le anterior pars colli. posterior
cervix dicitur. et dicitur gula a gala quia illa pars
colli precipue solet esse candida. Vel gula
dicitur quasi guttur. Unde gulosus a um lecca-
tor et [illegible]. Unde gulose
[illegible] adverbium. et hec gulositas tatis
et hic gulo onis. et hic gulonius nii idem
leccator. et gulo as quod non est in usu. sed
componitur degulo as idest devorare vel gulam a
mantello vel alia re auferre vel valde gula
aptare. et aut dicitur degulare quasi gule dedere. et
degulator quasi gule deditus [illegible]. ingu-
lo as in gulam mittere et devorare vel ingu-
lare quia mantellum vel aliud gula aptare.
transgulo as vel gulam deorsum mittere sive
transglutire. Item componitur cum stringo et fit stran-
gulo as stringere gulam et suffocare. Gu-
lo as [illegible]
Item a gula glutio tis idest absorbere. Unde
hic glutto onis leccator devorator. vel
glutto dicitur quasi gulutto a gula. et hoc glu-
ten tinis res tenax vel vilis ad compa-
ges navium et aliorum vasorum quod et bi-
tumen dicitur. Unde glutineus a um de glu-
tine existens vel ad glutinem pertinens. et glu-
tinosus a um plenus glutine vel tenax
et hoc glutinum. Unde hoc glutinarium
idest quod glutinum quoque iungitur scilicet vinculum
[illegible] glutinum est illud tenax quod fit
de glutine ad aliquid liniendum. et a glu-
tinum fit glutino as idest coniungere. glutino
colligare. Unde glutinator a um. et
glutinatim idest coniunctim. Et componitur aglutino
as idest adiungere alligare. conglutino as idest con-
iungere. reglutino as retro vel iterum glutinare.
[illegible] Glutio componitur cum glu-
tio tis idest simul glutire. deglutio tis idest
valde vel deorsum glutire. vel a gula
[illegible] emittere. et in eodem sensu englutio tis
ingluttio tis intro glutire. Unde hec ingluvies
ei idest voracitas. Unde ingluviosus a um idest
vorax, vel ingluvies [illegible] gula quasi
in gula veniens. perglutio tis idest ante glu-
tire. reglutio tis iterum glutire vel retro
a gula [illegible]. transglutio tis. Glutio [illegible]
[illegible] Item a gula hic gla-
dius. gladius generaliter dicitur ensis in prelio
sed ensis ferrum tantum est. gladius vero totus
sed ideo dicitur gladius quasi guladius quia gu-
lam dividit. nam cetera membra ferire solet
magis [illegible] sed collum gladio [illegible] et
ad hoc primum factus est [illegible]. Unde
gladiolus li diminutivum. gladiolus etiam dicitur herba que
habet folia gladiis similia. [illegible] cubitalis
floribus purpureis. Item a gladio hec cla-
des dis quasi glades. vel quod clades dicitur
pestilentia que fit per gladium vel per interfe-
ctorem facta a gladio. quod [illegible] dicatur a ca-
lamitate [illegible] ex superioribus pendet. Unde
hec cladecula le diminutivum. Item a gladio gladio

a gladius . unde hic gladiator . qui gla-
dio pugnabat et qui ut vincat . aspiciebat ad ho-
mines dum certabat in arena . unde hic gla-
diator est quidam ludus et hic gladiatorius
a um quod pertinet ad gladiatorem vel quod dicit-
ur a gladiatore vel gladiatorum consuetudine .
consuetudo gladiatorum vel gladiatorum ludus .
vel ludus quem exercent gladiatores . gladio
quod gladio as . i . ferire gladiis . degladio
as . omnino mucro gladiare . gladio in hac
forma est ut ut sic . Item gladio as . i . gla-
dio interficere in hac forma est ut ut sic . ac
CLIII
Galeon grece latine dicitur
corium unde galerus et
hic galerum et hoc pileus et
hoc galerum in hoc sensu . i . pileus ex
corio . scilicet ex pelle cese bestie factus .
unde galeratus a um . i . galerum habens
vel galeo ornatus . Item a galeon hec galea
i . cassis . sed cassis est de ferro et est
militum . galea de corio et est peditum
et hec galeola diminutivum . et hoc galear
aris . i . galea . et galeatus a um quod ga-
lea habet . et galeo as . galea armare . et
componitur degaleo as galea spoliare et decar-
mare . et est galeo ac et sic . Item a gale-
on hec gallia re vel ut Plautus ante dixit
a gala . Item a galeon hic galerus in signum
unde hic galerus dicitur . Balgulus
vacca . Baldum frigidus . Gamo grece nuba
latine . unde gamos grece id est nuptie vel uxor
vel mater . quod est cum monos quod est unum et
monogamus a um et unigamus a um
qui unum tantum nupsit sive qui vel que habuit
vel habet unam uxorem vel unum maritum
vel habet unam uxorem . et digamus a
componitur cum bigamus a um et digamus a
um qui duabus nupsit sive qui habet vel habuit
duas uxores vel que habet vel habuit duos
viros . trigamus et quadrigamus penta-
gamus exagamus vel exagamus . i . qui
vel que tribus vel quatuor vel quinque vel
sex nupsit . Item quod est ac a quod est sine et
agamus qui nulli nupsit quod est sine coniuge .
et hinc hec monogamia e et unigamia
e et bigamia e . digamia trigamia
quadrigamia pentagamia exagamia aga-
mia . i . unius nuptie . due tres quatuor quinque
sex . ut mille . ut factus qua aliquis dicitur
monogamus vel bigamus etc. Gamos grece
cum pir quod est ignis et pergama orum di-
cuntur proprie quia per ignem et muliere de-
structa . ut a pir et gamos . unde perga-
meus a um . i . troianus . et quia pergama
altissima erant ideo olim omnia alta edi-
ficia vocabantur pergama . Item quod est cum salio
et salius et hec salgamum . i . culcitra .
Bamalech interpretatur retributio dei . Bama-
los dicitur contemplator .
CLIIII
Ganeo as . i . vorare
ut meretrix latrare . scilicet vulpem et
hic enim scilicet agit vulpes . unde vulpes
garrit aliena aggravat et transla-
tione transfertur ad homines leccatores et leccatores
quod in hostilibus multa garriunt maxime cum se
convocant ad luxuriam . et hinc hec ganeum et
est locus in terra defossus ad quem ad luxuriandum
vel ad scortandum confluebant sic vocitaverunt
sit leccatores ille locus potest dici ganeum
quod ibi multa mystica garriunt . unde plau-
tus in Cistellaria . Cicero etiam dicit hoc
confidentia vel in ganeo . Item Terentius in
Adelphis . Tanto adducti sunt in ganeum
et inde aliquis vel hec ganea e taberna
ubi quo in ganeo fit . et hic ganeo onis
i . leccator in ganeo conversans . unde Terentius
in Andria et in tria Comediis . Dixi-
t vos meretricis filius ganeos . Et nota
quod ganea unde quod per putida sive hoc
sit scriptum legatur . et a ganea
ganearia . i . taberna quia ibi mystica et
multa garriunt . et hic ganealus . i . ta-
bernarius . et hec ganearia . i . taberna
via . Item a ganea hic ganeus luxuria
leccator . Gannio quod est ab et oggannio
nis quod est ganire garrire ut garrire . et po-
nitur quandoque pro ridere . unde Terentius et
quandoque pro stulte loqui et quandoque pro inculcare .
unde Plautus in Amphitrione . Cum magis
verum me semel, licet propere fari coheri-
ceo causa impaci atque oggannat . Bamo
non est ut ut sic . Hec gangrena est caro que
non mortua sed adhuc moriens vel aut
est acriditatis incredibiliter frigide . Gangria
i . occulta loca et subterranea sive ganea
et est grecum . Hec gangaria est civitas
Iudee . unde hic Ganges fluvius
Iude qui oriens de paradyso pergit
ad Iudee regiones . Hic et Fison dicitur
catervua . quia decem magis fluminibus suum
adunatus implet et efficiat unus . et a
Gange hic et hec gangaridia e quidam
populus iuxta Gangem habitans . et gangetis
a um . Hic gangethea terra que adia-
cet Gangi . Baon ebraice superbia
latine .
CLV
Garrio ris verbosum
garrire . blandiri . hortari . scilicet
aut quod est multa verba dicere vel
sordide loqui . ille enim garrit
qui multa verba dicit aut qui
sordide garrit . sed ille loquitur qui recte et
temperate dicit . et hinc hic graculus quia
avis non graculus ut quidam dicunt quia
gregatim volet cum sit manifestum eius
ex voce garrulitatis nuncupari . est enim
loquacissimum et vocibus importunum . et
hinc graculus a um quod graculus . et scilicet
garrulus dicitur quia vulgo verbosus appellatur
accedente letitia nec valde tacet . et est
sumptum hoc nomen a graculis avibus quia
importuna loquacitate strepunt nec
umquam quiescunt . unde hec garrulitas atis
verbositas vel letitia . Item a garrio hec
guttur uris quia garrire quia inde garru-
litas procedat . unde hec gutturna e insini-
tas gutturis que solet cum inflatione gule
evenire . unde gutturnosus a um illa
habens infirmitatem . Item a guttur hic auricu-
lus ornatus . Ventris qui comedit loquimi-
a quod pene nihil aliud quam ministrat guttur . Ventris
enim quod assistit in gutture . sed hoc nomen
vir inde scriptum fere per ex g
cum dominum sit esse scribendum per c sicut
avarculo . sed hic error accessit inter

dormacoz facta a guttur d'r cum curcu
lio q' gurgulio a guttur · et hinc
sita translacione curculio d' priapus cu
lum est inflatus est similis illi vermi
totus cum intret ostende in guttur et
fere nil aliud esse videt nisi guttur ge
neralis ingniminis quasi detorsa
curculio extat et a curculio h' cur
culiuncus li · di · vnde plautus in Rudente
Curculiunculos minos fabulari credas
Item a guttur h' gurgulio onis quedam
pars in ore cui proximum est ymine cuius
meatus ad os et in nares ptenditur
huius via qua vox ad linguam transmittitur
ut possit verba collidere · Item a guttur
ut curculio ut gurgulio hec gurgu
stium tis cella modica ut domus pau
perum angusta correcta et tenebrosa
vel locus taberna rium tenebrosus ubi
turpia conuiuia fiunt ut ubi piscatores
mittunt ut rethe piscatorum quo in aquis
gurguliones depredari solet · vnde in libro
Job Numquid implebis sagenas pel
le eius · et gurgustium capite piscium
illius · Item a guttur h' gurges tis
est locus altus et profundus in flumine
cap carmosum est tamen pro pro miae ut
loco profundo in mari quasi carmosum
solet antecedere quod adiuctor reptitur
hoc magnus ut altus ut vastus
vel consimilis · et gurges a guttur
quia est quasi guttur fluminis · vnde gur
gitulus a vin ad gurgitem ptineo · et
gurgito as vorare ut implere et quia
ingurgito as · implere ut deuorare · vnde
plautus vide ut ingurgitet merum
plenis faucibus · et est gurgito ac c
d s c · Item a guttur congruens a vin ineptus
stultus inutilis importunus et precipue
in comestionibus reprehendis · et hec
gula h' gemmis nauigium pene rotundum
ad modum gutturis · et hic gustus tus vel
vnius de quinque sensibus corporis · vnde gu
sto as am · et hinc gustito as · fre
quentare et libare quod vulgo dicit assa
giare · et componitur aggusto as valde ut iuxta
gustare · congusto as simul gustare · de
gusto as valde ut deorsum vel de
aliquo gustare · pregusto las prelibare
ante gustare · regusto as iterum gustare
Busto et eius gta neut sunt · Barrio quod
aggarrio ris · valde ut iuxta garrire
ut cum garricte garrire · congarrio ris ·
simul garrire · degarrio ris valde gar
rire uel a garritu cessare · pregarrio is
pre aliis garrire · oggarrio ris contra gar
rire contradicere · regarrio iterum garrire
subgarrio ris · parum ut parum garrire · Bar
rio et cum eius gta neutra sunt · Hec ga
ramas antis fuit quidam rex apollinis
filius · vnde h' garama e quoddam opidum
quod ille in africa condidit et ex suo nomine
garama appellat · et hinc h' et hec

garamas antis quidam populus africe loca
illa inhabitans vnde lucanus Et sua nudi
garamantes arat · Barus ri pisces est
vnde h' garus ri et hic garum ri · liqua
men piscium · Bargatinus · i · sim quali
tate porpore · Basraudinus · lectus loci
hoc gausape pis · i · mantile · et inde
pro quodam genere panni · et tunc debet ve
stitus facere ablatiuum in i frequens usus
tamen vult faciat in e · et ab isto ablatiuo fit
hec gausapa nam a gausape gausapa
debet esse et non gausapa · apud antiquos
vero inuenitur hec gausapum pi · et h' gausa
pa pe · et h' gausapes pis in eodem sensu
et hec gausapum · hec pro eodem · Bauli
ge a est nauigium · Baulcon quoddam
insula est iuxta ethiopiam ubi nec
serpentes nascuntur nec viuunt · vnde gaulu
la vin gentile · et fuit gaulilis gentes
a media usque ad occeanum hesperum
propagates · Baurum toga que est vestis
senatoris · Bauros a vin lenis in vino
Baza e lingua persarum · dicunt diuicie
thesaurus · vnde h' gaza gazula le di · Et
hoc gazetum · i · gazarum repositorium
quod et pro ipsa gaza ponitur · et h' gaza
quedam ciuitas palestine · quia ibi cam
byses rex persarum thesauros suos po
suit cum bellum egyptiis intulisset · vnde
hoc gazetum nomen inde latum est · Baza
quia cum filaxe quod est seruare et hoc
gazophilacium · archa · locus · ubi gaze
templi reponebat uel ubi in templo col
ligebant ea que in usus indigencium pauperum
reseruabat · et hinc h' gazophilax cus id
est custos · utrimque cum inuenitur · vnde Josephus
hoc premisit ubi quando opus esset a gazophilace
peteret · et vir hismaelis pontificis ·
et ezechia gazophilace · Bebenne nax
ciuitas est burgundie iuxta alpes sita
in monte · vnde h' et h' gebennensis et hoc se
patrium · Bedeon interpretatur experimentum iniquitatis
eorum · frequentibus enim idolorum nefan
datis fuit quia prodigio contra hostes futu
ra victoria complexerit · ex quo futuro expe
rimento ethimologiam nominis sumpsit

G est g l' dicat terra · vnde · CVI
hic geon quoddam flumen de
paradiso exiens et vniuersa ethiopiam
cingens sic dictus quia ex incremen
to sue exundacionis terram egypti irrigat · h'
apud egyptios Nilus vocatur · Item geminus
que habet quia efficit ei fecunditate · vnde
et Nilus dicit quasi Nilon · i · limum tra
hens · hic autea Nilus latine Nelos
dicebatur · Ge quia cum lego et hoc gelu inde
in singulari · sed gelua lum in plurali et quia sic
quia ge ligat · i · stringit terram · vnde gela
dius a vin et constat duos sinus · vnde ge
lide · Gemos sine adiunctione · Et h' gelidetus
atis · et gelo as · i · stringere terram gelu perficere
et componitur aggelo as · i · valde vel iuxta gelare
congelo as · degelo as valde gelare
ut a gelu remouere · regelo as iterum gelare
ut a gelu remouere · et ab isto incohatiua

gelefio congelefio. Gelo et eius composita gela
simul coniuncta. Licet inueniatur quoque in absti
nentia et pagina sacre [illegible] et gelidus tra
[illegible] et producitur hec [illegible] gelo gelidus
gelu hic gelicidium in quadam [illegible]
[illegible] congelascit et hec gela [illegible]
[illegible] et frigidum [illegible] vnde
ciuitas dicta est gela. et hinc gelasius
a um. Item gelu componitur cum aqua et dicitur gela
cies ei [illegible] gelaquiosus .i. aqua gelata.
vnde hec glaciecula le. di. et glacies ab
glacie frigore et est a o se. Item a glacie
hic et hec glacialis le. frigidus glacie plenus.
Item gelu componitur cum cado et dicitur hec geladiuus
gelu cadens. Item ge componitur cum hennon quod
fuit proprium nomen cuiusdam hominis. et hec iehe
non .i. vallis quedam iuxta ierusalem que fuit
filiorum hennon. et inde dicta est gehenno
quasi terra hennon uel filiorum eius. et
fuit hec vallis olim consecrata idolis. et
sordibus idolatrie repleta cadauerum mor
tuorum. ibi enim ebrei filios suos immola
bant demonibus. Vnde dicta est hec gehena
ne .i. locus ignis et sulfuris infernus
uel pena inferni. futurum enim supplicium
locum ubi peccatores cruciandi sunt. predicti
loci vocabulo designat. quod satis ex enim
multis aliis patet et quibus in suis locis
conuenit tractabitur. Item a ge formatur
gigno is genui quod terra omnia gignit.
sed antiquitus dicebatur geno is quia licet in
terra adhuc seruatur in preterito et in omnibus
ab eo formatis. Vnde hic genitor. et est
genitor nomen nature uel originis. pater
dignitatis et honoris. Vnde senes patres
dicimus. et genitus a um quod patet. hec
genitura .i. natalis ut genitura forma
uel imago .i. in qua aliquis genitus est
. et hic genitiuus quidam casus quod alios casus
ex se gignat. ut quidam per ipsum genus
significatur ut cum dicitur hec est generis
feminini. Item a gigno hic genius deus
qui preest imperiis uel deus nature. et sic
quod vim habeat omnium rerum gignendarum
uel a gignendis liberis. Vnde hic genialis
lis dicitur lectus qui in imperiis sternitur. in
quo sponsus et sponsa cubant. Item cubile
quasi cubitalis lectus a cubando non a gi
gnendo. ad genialem fit ascensus causa gi
gnendi liberos. ad cubile fit descensus propter
causam dormiendi. et hic et hec genialis le.
naturalis ut imperialis uel voluptuosus
. et hinc genialiter aduerbium .i. naturaliter uel
imperialiter. uel voluptuose. Vnde Ouidius
in libro methamorphoseon. Hospitio adductum fe
stum genialiter egit. et hec genialitas tis
per eodem. Item a genius geniatus a um gra
tus delectabilis. et geniosus a um plenus
genio .i. uel genio deo. ut genio .i. inge
nio dei quo statum dicitur. Item a genius
geninus a um .i. naturalis. et hic geninus
.i. dens maxillaris. et quilibet dens potest
dici geninus a genio ut gigno quod naturalem
[illegible] habeat. Vnde persius et genium
[illegible] in illis. et hoc genitale lis. geni
talia dicuntur quedam [illegible] corporis .i. pudibunda
maris et feminarum. Hec a genio sunt

a gignendo hec et pudenda pro verecundia
dicuntur vnde et obscena dicuntur quasi inho
nesta quia non habent eam decorem sicut membra
que in promptu sunt. et a veteris dicuntur. Vnde
hic et hec genitalis le quod spectat uel pertinet
ad genitale uel ad genituram. Item a ge
nio hoc genium nij .i. ingenium. Vnde Iu
uenalis. Nemo mathematicus genium
indemnatus habebit. sed sicut hic legitur
genium in masculino genere pro deo. sicut neutrum
genere pro ingenio sensus est. genium .i. sacra
[illegible]. Et nota quod genium et genius inue
niuntur in aliis sensibus. genium honore priuatur.
genius honore publico. in quo sensu
potest legi in predicto versu Iuuenalis. Ge
nium componitur cum in et hoc ingenium in eodem sensu
. illa prepositio ibi addita nichil operatur. nisi for
te notat ingenium esse intrinsecam vim anime
et naturalem. Vnde et ingenium quasi intus
genitum .i. a natura et est ethica. Vnde
hoc ingeniolum li. di. et ingeniosus a um
et comparatur. Vnde ingeniose aduerbium sine aduerbia
. et hec ingeniositas astucia calliditas
prudentia et subtilitas. Item ab ingenium inge
niosior aris ingenium exercere ingeniose se habere
et ponitur pro decipere et tunc est transitiuum. Item
a gigno is genitus a um. et hic genitus
pro filio et hec genita pro filia. et genitus
componitur ingenitus a um .i. non genitus. primoge
nitus a um. et vnigenitus a um. primoge
nitus ante quem nullus. vnigenitus post quem
nullus. et sic duo ut contra ceteros fuit
primogenitus et vnigenitus tam secundum patrem
quam secundum matrem. Item a gigno hec genesis
.i. natiuitas uel generatio. Vnde genetaliacus
a um .i. mathematicus. Genetaliaci dicti
sunt quidam magi et considerator natalium
dierum quia genesim hominum per duodecim
signa celi describebant. siderum quoque cursu na
scentium mores et actus. et euentus predicare
conantur .i. quis quali signo fuit natus
aut quem effectum habeat uite qui nascitur.
hi sunt qui vulgo mathematici vocantur.
Vnde hoc genetaliacum ci .i. natiuitas.
Genesis componitur cum archos quod est princeps
et hic archigeneus nei .i. principalis
medicus qui optime scit mederi genesi
.i. nature. et hic et hec genearcha .i. princeps
uel caput totius generis. et genealogus
a um qui de genesi loquitur sicut mathematicus.
Vnde fortunatus Ciuium sacrarum explicuit
seriem genealogus olim. et inde hec genea
logia .i. generatio uel sermo de genere uel
linea generationis. Item a gigno hec genus
ris. Vnde generosus a um .i. nobilis boni
generis. licet enim rusticus genus habeat
non dicitur tamen generosus. soli enim nobiles
solent describere suas genealogias. Vn
de ipsi soli dicuntur habere genus et non ru
stici. licet genus habeant. Vnde et abori
gines dicuntur quasi sine origine non quod
non habeant originem sed quia eorum originem
ignorabant. et generositas ipsorum. Vnde generose
aduerbium sine aduerbio. et hec generositas atis
.i. nobilitas pulcritudo. Item a genus
hic et hec generalis le .i. vtilis

Et comparatur. Unde generaliter -lius -lissime adverbium. Et hec generalitas -atis, i. universitas. Item a genus generatim, i. per singula genera adverbium distributivum. Et hic gener -eri est maritus filie quia ad augendum genus asciscitur. Et hic et hec genista -te. Geniste quidam heretici dicti sunt quia de genere abrahe se esse gloriantur; nam cum in babilonia forent multi populi dei plerique relinquentes uxores suas babilonicis mulieribus adheserunt; quidam autem israelite coniugiis tantum contenti vel ex eis geniti, dum reversi essent de babilonia diviserunt se ab omni populo et assumpserunt sibi hoc nomen iactantie. Item genus genero -as, et componitur progenero -as. Et degenero -as, i. deorsum generare vel esse, ut scilicet a genere suo esse ut scilicet degener. Vel degenerare est a nobilitate facere degenerem. Et inde hic et hec degener -ris qui deorsum est a genere et nobilitate, i. vilior. Regenero -as, i. iterum generare quod fit per baptismum. Et est genero a e correpta [illegible] quod est [illegible] pro esse vel scilicet degenerem. Item a genero -as generatus a um quasi generatus, et generata quasi generata. Unde [illegible] scribitur vel ponitur [illegible] per [illegible] sicut per ea dicetur. Bigener [illegible] a homo qui ex duobus generibus natus ut mulus. Et enim in [illegible] ingenuus a um nobilis qui in genere habet libertatem non in facto sicut libertus. Unde et greci ingenuos eugenes vocant quia sint boni generis.

Cap. VII

Item a gigno -is hec gens -tis. Gens est ab uno principio orta multitudo ut ab alia natione secundum propriam collectionem distincta ut grecia asia. Dicta gens sicut generationes familiarum a gignendo sicut natio a nascendo. Gens igitur genus nationis est ut familie ut iulie claudie. Genus ad qualitatem refertur ut pomi pecoris. Differt tamen genus multipliciter. Dicitur enim genus multitudo aliquorum sive collectio ab uno principio descendentium et genus principium illius collectionis. Et genus dicitur predicabile quoddam in dialectica. Et genus, i. sanguis vel origo. Et genus, i. maneries. Et genus, i. qualitas substantialis. Et genus, i. accidens partium orationis. Et forte aliis modis accipitur genus. Et a gens hic et hec gentilis -le. Et sunt gentiles proprie qui nec crediderunt ut iudei nec baptizantur ut christiani. Unde et gentiles dicuntur quia tales existunt ut fuerunt geniti. Sed christiani non ita sunt ut sunt geniti quia sunt baptizati. Item iudei mutant [illegible] et [illegible] dicuntur. Et hinc gentiliter adverbium. Et hec gentilitas, i. collectio gentilium, ut [illegible] que aliquando dicitur gentiles. Et gentilicius a um de gentilibus existens vel ad gentiles pertinens.

Item nota quod gens nunc in eodem sensu in quo et gentilitas. Unde illud: Vobis [illegible] repulistis verbum dei et indignos vos fecistis eterne vite, ecce convertimur ad gentes. Et alibi: In viam gentium ne abieritis. Item a gens gentilicius a um, i. gentilis. Et componitur hic et hec et hoc bigener -ris qui ex duabus gentibus est ortus, ut patre tusco et matre scauta. Item a gigno hic genitor -ris. Et germanus a um. Et germanitas [illegible]. Germani vel germane dicuntur qui vel que habent eandem matrem sed diversos patres quasi ab eadem genitrice manantes. Sed hec superius distinximus quod et hic quidam [illegible] dicunt germane quia plures [illegible] nutriat et diligat. Item a gigno hec genitura -re, i. generatio vel [illegible] positura. Et hec germina, i. generatio vel germen. Et hec gingiva quia in ea dentes generantur. Unde gingivarius a um quod ad eam pertinet. Gigno [illegible] et genitus [illegible]. Et hic et hec gigas -antis. Et dicuntur gigantes quasi gegantes, i. de terra geniti, vel gigantes quasi gegenes, i. terrigene quia filii terre dicuntur fuisse. Ge terra, genus genus. Unde gigantheus. Et componitur cum machia quod est pugna, et hec gigantomachia -chie, i. pugna gigantum contra deos. Item gigno ut genitus componitur cum aura centaurus quasi gentaurus, i. genitus ex aura. Siquidem ixion concubitum iunonis eam interpellavit de concubitu. Que consilio [illegible] formavit quandam nubem in sui speciem et eam obtulit ixioni, quam ille putans iunonem esse effudit semen in illam nubem. Et inde nata sunt quedam monstra in media parte homines et in media equi, et dicti sunt centauri quasi gentauri, i. geniti ex aura. Secundum historiam ixion primus in grecia centum equites armatos adunavit, qui equites quia ab indoctis primum viderentur super equos unum animal reputati ex homine et equo dicti sunt centauri quasi centum armati, ut quia centum erant, et quasi aura cito volantes terram consumebant. Alia fabula habet quod dum laphite hostes predas abducentes insequendo fluvium pertransirent, plebeii eos videntes super equos crediderunt eos idem esse equi et homines, quia in superiori parte videbant homines, in inferiori equi. Vel propter [illegible] hominum [illegible] equorum ita vocaverunt illos centauros quasi [illegible] eorum [illegible], ut quia illi laphite in bello super equos ita discurrebant quod velut unum corpus equorum et hominum videretur. Et inde fictum est illos esse semiferas. Et vocati sunt centauri quasi gentauri quia cum audirent eos ita in equis discurrentes nec vidissent eos equos ascendere, ex aura genitos esse crediderunt. Unde centaurus a um. Et hec centaurea quedam herba que a chirone centauro fertur fuisse reperta. [illegible] et lingua quia in locis humidis nascitur. Cade [illegible] terre.

amaritudinem

Centaurus q̄ cum ippos q̄ est equs et hic
ypocentaurus ide qd centaurus s. monstru ex
hoie et ex pte equs. sicut onocentaurus
hoies ex parte asinus. et ex pte ho-
mo. Geminus a gigno. q̄ geminus
a gemi. Vnde gemini dicunt
qui duo nati et no pn, duo sunt nati.
Geminu geim sed et pluies. de gemino uno
mortuo abortiuo. alter qui legitime natus
fuit uopiscus appellat. Gemini et quot
dicunt pueros simil ortos. Vnde
gemellus a um. et hec gemellitas
quia ex que geminos parit. et gemino as
duplicare. et cpo congemino as. et ingemino
as. et sunt actiua simul et gla. Germen a
gigno et hoc germen nis. i. surculus progeni-
ns uel botro qui exit a ramo ut a radice
in crescendo i. incipit florere. et germen
dr semen ut dicat a genero rarum. Vnde ger-
mineus a um de germine existens ut ad ger-
men ptinens. et germino as, germe emittere
ut producere gignere creare. gnare. Vn
hec gramen inis ut dicit quedam herba que
germinat sic robur omnibus lignis autem et spices
quod sit firmissima. specialiter tamen est quedam
herba que nascitur ex humano sanguine
et quedam alia herba que ex mortua terra
herba renascitur. et vulgo ita uocat. et dr
sic quod multum germinando multiplicet. ut
dr a situ s. ab agro quod plurimum agre
sit. Vnde et ipsi greci agrostem nuncupa
uerunt. quamquam et nunc pro radice totius
herbe. Vnde gramineus a um quod totum
ex gramine est uel quod ptinet ad gramen. et
graminosus a um quod gramine abundat
ut locus et cpa. et gramino as. i. gra-
mina colligere ut gramine implere. et cpo
congramino as. et degramino as gramina
euellere. et ingramino as gramine implere.
et sunt neutra omnia. Et a gramino gerami-
nor ris uel est ut sit graminosus. et hec
graminositas tis incho. Gramino cpo
congramino as. i. simul gramare. Vnde hic
congramalis le. et hinc agramino degra-
mino disgramino spicas eruellas et cog-
minalos rubigo infirmit. programino
as. et sunt actiua simul et gla. Germania a gigno
et inmania dicta est germania terra
duces et plures inmanitas. vn et ppter fecun-
ditatem gignendorum populorum inmanium dicta
est germania. et sunt due germanie. superior
iuxta septentrionalem occeanum. inferior circa
renum. uel dr germania quasi gentes inmania.
quia plurimum abundat ubi inmania
corpora hominum et inmanes nationes, seuissi-
mis durata frigoribus. quod mores ex ipso
celi rigore traxerunt. feroces animo sunt
ibi homines. et semper indomiti raptu uenatu
et uiuentes. horum plurime gentes uarie
armis discolores habitu. linguis dissone
et origine uocabulorum incerte ut tolosates
ensidai quadeingi. marcomagni. brutei
tamasi. blagiani. titubates. quorum
inmanitas barbare etiam in ipsis uocabulis
terrorem quendam sonat. Vnde germanus a um

B

E

Et hinc germanicus a um. et hic germanicus
ci quidam sic germania deuicit. est enim in-
ex domo natus et quo pater eius germaniam
deuicit. Ignis a gigno. quia in se gignit
et no gignitur. et nichil ex se gigni posset
et ex se omnia creat que capit. et ex ipso
gignit ipsa flammis. quia dicit sine igne
forma est. et hinc hic igniculus li. di. et
hec igniculum. i. turribulum. et igneus a um
ab igne proueniens uel de igne existens ut
ardor. et igneolus a um. Prudentius
in ymno hoc ymnorum. Vigor igneolus no
noctis. et ignearius a um. i. igne gau-
dens. Vnde hec ignearium. i. focarium.
et ignio is. i. inflammare. Vn ignitus a
um. i. inflammatus ut ardens. et hoc est no
ab igne. et compat ignitior simus. Item
ab igne igneo es. i. inflammare calere.
Vnde ignesco. incho. Ignio cpo adigno
is. inflammare. Macrobius de Saturnalibus.
huic hoc est ut honore meo hec mensa
adigniat. Ignio ac est c sc Ignis
cpo ignivomus a um igne uomens. et
ignicremus a um igne crematus uel
igne cremans. et hic et hec segnis ne.
piger. et dr segnis quasi sine igne. inge-
nio carens. et cum sine sceat ut sedulus
sine dolo. Segnis cpa segnior simus.
Vnde segniter gnius sime aduerbia. et
hec segnicies ei. et hec segnicia e. Geno
gnis cpo progigno. i. porro ut ante gi-
gnere. ut progigno quasi porro gigno. et cpo
etiam. Vnde hic progenitor et hec progenitrix
ci. Vnde hec progenitricula. Et nota quod fi-
lii et nepotes no sunt progenies quia no
sunt porro geniti sed pronepotes et deinde
sunt progenies quia porro geniti. et ita proge-
nies incipit a pronepotibus sed posteri-
tas a nepote quia postera etas. sed per
inferiores loco editi progenies dicuntur
et ita superius proaui. abaui. ataui et
tritaui progenitores uocantur quasi porro ge-
nerati. Gigno ac est e sc Gelos
quod l. dicit risus

CLVIII

Gemo is ui itum
i. facere gemitum. Vnde hic gemitus
tus tui. et gemebundus a um
plus gemens ut qui facile ge-
mit. Gemo cpo congemo is. ingemo is
valde uel multum gemere. progemo is. regemo
is. et ab omnibus gemisco incho. gemisco
congemisco ingemisco. Gemo et eius cpa
sunt neutra et faciunt preteritum in mui
et supinum in mitum. et corripiunt hanc
silabam ge. Genezar stagnum siue lacus
in iudea amplissimus longitudine centum
quadraginta extenditur stadiis. latitudine
quadraginta. diffunditur aqua no uentis
sed per seipsum sibi excitante exercetur. Vnde gene-
zar quasi generans sibi auram. et geneza-
reth dr ut dicunt. Geniana quedam
herba ab inuentore sic dicta. Genis
l. dr barba. Vnde hec geneboduum

B

B

quod vulgo dicitur genon cimong. Unde quidam
mulegon bene scit cum genobada lambit.
Et hec gena ne, scilicet locus lacrimarum, vel
inferior pars oculorum super illa pars ultra que
inter maxillas et auriculas est. Unde barba
incipiat sic dicta quia barba ibi germi-
nare incipiat. Gena etiam dicitur palpebra. Unde
Terentius: hodie non compressi genam genis.
Et a gena hoc genu indeclinabile in singulari,
in plurali dicitur genua nuum. Genua sunt
coniunctiones femorum et crurum, dicta sic
quia in utero sint genis apposita. Ibi enim
coherent sibi, quia infans in utero caput habet
inclinatum inter genua. Et hinc est quod homines
cum ad genua se prosternunt statim lacri-
mantur. Voluit enim natura uterum mater-
num rememorari ubi quasi in tenebris conse-
debat antequam veniret ad lucem. Et nota
quod genua numini consecrata sunt. Dicunt enim
physici singulas corporis partes numinibus consecra-
tas: aurem memorie, unde illud: Cin-
thius aurem vellit et admonuit; frontem
genio, unde venerantes deum tangimus
frontem; signo sancte crucis dextram fidei,
unde illud: dextras quas dederunt; genua
misericordie, unde hec tangunt rogantes. Unde
Virgilius in tertio Eneidos: Amplexus
genua. Et a genu hoc geniculum li, et
geniculor aris, genua inclinare. Unde
geniculatim adverbium, id est flexis genibus.
Item a geniculum hic et hec geniculatus, quod
pertinet ad genu. Et hec geniculata quedam
herba que ob repellenda venena serpentum
substernitur. Genethli qui et dicuntur mathematici.
Unde hec genetrix ... preparat vel
textrinum quia ibi quicumque feminarum ad me-
retricandum vel ad opus lanificii conveniunt
fiat. Unde genetheanus a um qui
vivit ut per genetrices. Genethli quoque dicuntur
androgini quod est vir et androgineus a um,
scilicet vir et mulier insimul, qui habet utrumque se-
xum. Unde et hermofrodita dicitur. Item a
genethli hic gener ri, quia post mulierem
habet ut a generis generis augmentandi
genus adquirit. Item a genethli hec
genesta, est parva arbor et utilis mu-
lieribus. Est lanificium quod inde habetur.

Gero ris gessi gestum, id est
facere vel ferre et CLV[?]
administrare. Et inde gerendus a
um. Et antiqui gerundus
a um pro gerendus. Unde gerundivus
a um. Et gerundivus a um per sincopam.
Gerundia vel gerundiva dicuntur quedam
nomina que gerunt omnimodam suorum verborum
significationem et insuper habent a verbis acti-
vis ut verbis vel dependentibus gerunt significationem
activam et passivam. Item a gero hic ge-
stus tus tui, id est actus vel corporis agitatio.
Unde gestio is ivi, id est cupere et gestire, id est
gestus facere diversis modis agitari
gaudendo luxuriando lascivire diffluere. Sed
gestire proprie malorum est, sed gaudere bonorum.

Item a gestus dicitur gesticulor aris. Et in
neutro genere gesticulus ad id quod gestio, et
hic valia. Item a gestum gestuosus a um,
id est flexibus et diversis agitabilibus modis.
Unde gestuose adverbium, id est agiliter flexibiliter.
Et hec gestuositas atis. Item a gero
hoc gestorium rii, id est feretrum. Et gesto-
rium ite. Unde valia. Et hoc gestame-
minis. Et hoc gestatorium rii, illud in quo
aliquid portatur, ut feretrum. Et gesto
as ad aliud frequentativum. Unde Plautus in Aulula-
ria: Ego sum illius filius, mater hec
me gestitavit. Item a gero hec gesa
se, genus armorum quod gallice dicitur
guisarma, ut cepa se a cedendo, et
sicut lesa, ut gese Gallorum, pila Romanorum,
sarisse Macedonum. Et hec gerra re, id est
nuge et ineptia. Et gerra est piscis insi-
pidus et nullius saporis. In plurali vero ad-
huc aliud significat: nam gerre dicuntur
crates ferrecee, altaria et choros.
Unde gerratus a um, gerris cruciatus et
septus. Item a gerra hic gerro onis, id est
nugator ineptus, ut insipiens stultus
indiscretus insipidus ad modum illius piscis,
ut garrulus. Et tunc dicitur gerro quasi
garro a garrio. Unde Terentius in
tercia comedia: Gerro iners fraus
helluo ganeo. Et inde gerroneus a um
et gerronaceus a um, ad gerrones per-
tinens. Unde Plautus: Trugelos reperi
cocos cum suis maribus genere gerro-
naceo. Et pro eodem congerro onis, id est
cum alio gerro, et congerrones dicuntur
qui aliena ad se congregant. Item a gero
gerulus qui gerit, scilicet baiulus, portator
... quod componitur nugigerulus
a um, qui gerit nugas, et salutigerulus
a um, qui gerit salutes. Unde Plautus
... hic dicit ancillas pueros mu-
lieres salutigerulos pueros. Hinc etiam plura
dicuntur nomina per compositionem, scilicet armiger scutiger
claviger, et alia de quibus alias dicetur.
Et nota quod predicta nomina omnia inveniuntur
posita sub hoc in quolibet genere. Item a gero
gerosa se, id est blacta. Unde gerosare
ingerso as, id est infuscare facere vel aliud
gerosa. Item a gero hec gestio onis, unde
hec gestiuncula le, parva gestio ut aliqua
res diminuta. Et dicuntur gerere et ferre quia
gerimus nostra velut nata aliqua que nata
in nobis sunt; ferimus imposita nobis.
Gero componitur aggero ris, id est adunare accumulare.
Unde aggestus tus tui, id est cumulus aduna-
tio. Et aggestim, accumulatim adverbium.
Et hic agger ris, id est cumulus terre sursum
elevate. Et est agger vel coacervatio,
potest dici cumulus. Unde agger dicitur
media strate eminentia coacervatis lapi-
dibus, ab aggere, id est coacervatione lapidum
strata, qua historici viam militarem et
ferratam dicunt. Et hinc aggerosus a
um, id est cumulosus a um. Et aggero as,
id est accumulare augmentare. Et componitur

Exaggero -as .i. valde congerere et inde
exaggeratio .i. cumulatio, auctio. [illegible] vo-
catur agger quia congeritur a circumiacen-
tibus terre. Unde aggestus -tus -tui et
aggestim adverbium .i. cumulatim, congregatim.
[illegible] agger [illegible] .i. cumulus. Et hec
agger [illegible] quedam [illegible]
[illegible] angustie sed [illegible]
[illegible] in cavernis petrarum [illegible]
aquis. Et congesto -as frequentativum. Digero -is
.i. explicare vel exponere vel ordinare
describere vel in unum ordinare vel exponere
vel dividere ordinatim vel evacuare
ebrietatem deponere quod vulgariter dicitur
smaltire quod fit cum [illegible] et potius
in stomacho [illegible] et quedam
per [illegible] transmittitur quod melius ad alimen-
ta, aute quedam grossior mittitur ad seces-
sum. Unde in libro Regum dicitur: Dige-
re paululum vinum quo madens. Unde
digestus -a -um, et componitur indigestus, et dige-
stim adverbium .i. ordinatim. Unde Prudentius
in libro ymnorum: Cum tota nichil est
supellex digestim describit. Et hec dige-
stio -onis, et componitur indigestio. Et hic dige-
stus -tus -tui .i. digestio. Unde Ma-
crobius de Saturnalibus: Quero an simplex cibus
an multiplex digestu sit facilior. Et
hec digeries -ei .i. digestio, evacuatio.
Unde idem Macrobius: Hec non [illegible] dicacis
morsu reprehensionis evasit. Et componitur
indigeries -ei .i. indigestio. Et hic et hec
digestibilis -le quod facilius potest digeri,
et componitur indigestibilis -le non dige-
stibilis. Et hec digestum -ti quidam liber
legalis sic dictus quia legalia precepta ibi
continentur digesta. Unde hic et hec digesta-
lis -le quod pertinet ad digestum. Et hic et hec di-
gestista -te qui docet digesta vel qui
docetur. Item componitur egero -ris .i. digerere fo-
ras emittere et proprie malas substantias
ventris per secessum, et tunc translative
dicitur pro evacuare. Unde Statius: egestas
altis menibus urbes .i. evacuatas. Ingero
-ris .i. immittere, inferre. Regero -ris .i. iterum
gerere qui iterum gerit vel destruit gestum
reportat. Suggero -ris submittere, subtus
subministrare, iudicare, dicere, suadere, qui
latet aliquid alicui consulere, et proprie causa
decipiendi et eum incommodandi. Unde
suggestio -onis dyabolica persuasio et
consultatio. Et hic suggestus -tus -tui .i.
suggestio. Et suggestum .i. tribunal sedes
principis sic dicta quia ibi multa [illegible]
[illegible] vestium palliorum tapetorum sub principe
geruntur vel quia cum princeps ibi sedet
multa ei in aure suggeruntur. Unde
Marcianus de Capellis: Natura sunt [illegible]
[illegible] edito considere arduo quasi sugge-
stu. Item a suggero suggillo -as .i. sug-
gerere. Et suggillare .i. suffocare, strangu-
lare vel manum gule dare et eam stringe-
re tunc subgulare .i. sub gula capere.

[illegible] et omnes generaliter omnia sunt [illegible] et co-
ronarunt hec sacra [illegible] et [illegible] in
gessit et [illegible] in [illegible]

CIX

Gera grece latine [illegible] sacrum
vel sanctum. Unde gerarchus(?) a um .i.
sacer vel sanctus. Et hec gerabotana
herba quedam [illegible] que ad
sacros libros [illegible] similis augustie(?)
sed subcolorata. Unde gerabotana dicitur
[illegible] et sacra [illegible] apud gentiles
[illegible]. Et hec gerabotana quasi herba sacra
remediis hominum et purificationibus sa-
cerdotum apta a gentilibus putabatur.
Unde et eam pontifices sagmina vocabant
quia facit sanctitum. Hec et verbena dicitur
quasi viva est et consecrata veneri, vel quia
frigida est. Unde dicitur verbena quasi
veneris vena quia prodest sterilibus si
bibat. Item a gera hic geron -ontis
et hic geronta -te .i. senex vel sacerdos.
Unde geronticus -a -um, et gerontheus -a
-um .i. senilis, sacerdotalis. Et hoc ge-
rontocomium .i. hospitale locus venerabilis
in quo pauperes et propter senectutem sola
infirmi homines pascuntur et curantur.
Et videtur componi a geron et comos quod
est villa vel comedo quia hic locus in locis
illustris et in villis solet esse vel ibi gerontes
comedant et reficiant. Item gera quod est sacra cum picra
et fit gerapigra .i. sacra picra, est enim optima
medicina. Et cum archos quod est princeps et fit hic et hec gerar-
cha -e .i. sacer princeps sicut episcopus. Unde hec gerar-
chia -e .i. sacer principatus. Hic
Geryon -onis fuit rex Hyspanie tricorpor
quod nichil aliud fuit nisi quia fuerunt tres fratres
tante concordie ut in tribus corporibus quasi una anima
esset vel quia habuit tria regna.

Prefuit enim Balearie maiori et Balearie
minori et Ebuso, scilicet his tribus insulis.
Et ideo fictus est esse tricorpor. [illegible]
[illegible] Rex in medio que colit
Samaritanam. Hic gibbus -bi .i. stru-
ma. Sed struma est tumor in pectore,
gibbus in posteriori scilicet in dorso. Quod notat
Iuvenalis ubi dixit: Strumosique atque
utroque parte gibbo quasi tumenti. Et hinc
gibbosus -a -um qui habet gibbum, sic strumo-
sus qui habet strumam, et comparatur gibbosior -simus.
Unde gibbose -sius -sime. Et hec gibbo-
sitas -tis. Item a gibbus hic gibber -ri
qui habet gibbum vel potius ipse tumor
idem quod gibbus. Unde gibberosus -a -um
qui habet gibbum vel qui pluribus tumoribus one-
ratur. Et sic comparatur sicut gibbosus. Item
a gibber gibberus -a -um quasi [illegible]
[illegible] incurbit ut procumbit. Gilvus
-a -um quod apud [illegible] dicitur gibbus -a -um
.i. color mellinus. Gilvus color est qui
medius color inter album et rufum vel
nigrum. Unde [illegible] equi [illegible] coloribus dicuntur
gilvi. Bellus vel gellus omnis [illegible] rusti-
cis ineptis quasi aliter dicitur baucalus et
bacalaris.

Capitulum XI

Gignos grece latine dicitur nudus et versum
in latinum fit gignus a um
unde hic gignas adis i. pugil
luctator cursor quia solet nudus ex-
erceri in talibus ludis. et hoc
gignasium sii idem quod gignas
vel locus in quo fiebat. ante enim in
aliquo loco certatores omnino erant ne-
mudarentur postquam relaxato cingulo repente
prostratus et exanimatus est quidam cursor
quare ex consilii decreto tunc archon ypo-
menes ut nudi deinceps certarent
permisit ex illo tempore et deinceps gignas
et gignasium dictum est a nuditate
quia iuvenes nudi exercerent ibi ubi so-
lo tantum verenda cooperiebat. Item a gignos
hoc gignima c.l. certamen quod fiebat in gi-
gnasio. et hec gignasia e idem. et gi-
gnicus a um ut gignicus ludus. et est
gignicus ludus velocitas et virium gloria
cuius quinque sunt genera. saltus. cursus. iactus
virtus et luctatio. Et hinc facta translati-
one studium scolarium et magistrorum dicitur gignasium
et locus studii dicitur gignasium et quamvis proprie
studium quod fit in palestra corporis ita
in studio exercetur animus. Et hic accidit
ut omnis locus artium exercitium ut locus exercicii
gignasium dicatur ut scola. Unde hoc gi-
gnasiolum proprium studium ut parvus lo-
cus studii. et per compositionem hic gignasiarchos
chi i. princeps in gignasio. et hic
et hec gignosophista te i. doctor magister
in gignasio. Unde Prudentius in li-
bro ymnorum contra hereses. confudit quos suos
luctatum gignosophystas. Et hec gigno-
sophyste dicti sunt quidam philosophi qui nudi per
opacas Indie solitudines solent philo-
sophari adhibentes tantum genitalibus
tegmina admodum iuvenum qui exercebantur
in campo. Et nota quod quidam dicunt quod
gignasium grece certamen vocatur. et hinc
gignasium dicitur generaliter locus exercicii
ut et balnea et scolarium loca et cur-
sorum et athletarum gignasia dixit quia
ibi homines in suo studio sive arte exerci-
tantur. Item a gignas hic et hec gignasi-
sta te i. luctator palestrisator. Item
a gignos et logos quod est sermo ut
dicitur gignologisso sis i. nude loqui ut
nude ratiocinari. unde Marcianus
de Nuptiis. Sed versus istud nil patet quod
nudum in illata ratione tractare desperas
et victu vitalis antistite summus quas forsan
adeunt quos reserans. Gignologisso sis di-
pedos sunt quidam philosophi pedestrem plus magis
quam equestrem usi et hac causa ita vo-
cati sunt quia gens pedestris vel quia gens
terra peditantes sunt enim in illis moribus
reconditi nullam ferocitatis audacem. Hoc
gypsum cognatum est calci et est grecum
nomen. et inde gypseus a um de gy-
pso existens ad gypsum pertinens. et gypso
as gypso linire. unde gypsatus a um

gypso linitus. Hic gyrus ri et hec gyra
re i. circulus chorea. Unde hic gyrgillus
li instrumentum femineum quod alio nomine
dicitur volutorium quia utendo in gyrum fila
inde devolvuntur. filum enim a colo ducitur
in fusum a fuso in alabrum et tradu-
citur ab alabro in gyrgillum et de-
volutorium a gyrgillo in glomicellum
a glomicello in pannum a panno in
tela. Item gyrgillus est lignum mobile
ex quo funis cum situla in puteum
demittitur ad hauriendam aquam et gyrgillus
quia in gyrum versatur. Item a gyrus hec gi-
ravolus li dicitur illud cum quo pueri ludunt
quod in summitate carne vel baculo volvunt
ut girata victu cum magistri deferat. et
gyro as in gyrum volvere ut circuire
et componitur congyro as regyro as. et corripit
r. s. o. r. et producit gi. Item a gyrus gyro-
vagum genus est s. quicumque pannis et
tremens circumferens oculos et adulterum
magis formidans. et per compositionem gyrovagus
a um instabilis circa terram vagans. Ho-
lo pyrgus est. Golgatha syrum est et
interpretatur calvaria non ob caput vel cal-
varium Ade quem mentiuntur ibi sepultum
sed ob decollationem dampnatorum. Gomor
mensura quam aquatica continet quinque
sextarios. Gomer filius Iapheth. Gon-
gruus pyrgus ut patet non viti. Gorga-
des insule sunt oceani in fine Hyspanie
quas incoluerunt filie Forci. unde et
gorgones dicte sunt. vel gorgon interpretatur
terror. Unde tres filie Forci s. Stenio
Curiale et Medusa que interpretatur debilitas
lata profunditas et oblivio dicte sunt
gorgones i. terrores quia terror erat vi-
dentibus eas quia ille tres unum habebant
oculum quo invicem utebantur et quemcumque
eas videbat vertebatur in lapidem. Aliud
aliud fuit nisi quod ille tres forcides unius
erat pulcritudinis quam cum viderent ado-
lescentes stupore torquebat. Unde fictum
est quod si aliquis eas vidisset vertebatur in
lapidem. et hic gorgoneus a um. et quia
maior gorgon capillos habuit serpentinos
ideo quamvis iniure gorgoneus a um i. serpe-
tinus. ut ait ideo quia cum perseus caput eius
secuit deferret gutte sanguinis ceciderunt
in terra. unde serpentes creati sunt. Gorro
adversus est. i. agorro presumpsit inimicum. Gotti
a Magog filio Iapheth nominati putantur
de similitudine ultime sillabe et sunt Gotti orien-
tales et occidentales. Gotti occidentales
Ostrogotte dicuntur. orientales ignosgotos
et Gotti ut Gotia est terra quam incoluerunt.
et hinc Gotthus a um gentile. hi pagani
appellati sunt Gethe quadam corruptione nominis
s. per declinationem. et a Gottis hic et hec Getha
te et hic et hec Getes tis vel te. et inde
hic Getulus a um. ista Getulia. Getuli Gete
dicuntur fuisse. signum Gete cum ingenti ag-
mine a locis suis navibus conscendentes loca
Sirtum in Libia occupaverunt et quia ex Getis

kolo wroth

wyerobn

Venerat de ... metris (?) Getule dicti sunt
et inde hec getulia terra quam incolunt. Et
hinc getulus a um gentile. a quo getu-
licus a um ... est et in magna ... mar-
gine ut ferunt et hec ... massagetha
hec et massagetes ... sequitur ... patria
venerit ... in illa terra ... quia sunt
... et admixti sunt getuli. et inde dicti
sunt massagete. i. magis ut fertur getule

Gutta ... que stat et ... stilla
vero que cadit. et hinc stillicidium stilla ca-
dens. Stiria enim gutta est congelata et
inde diminutive dicitur stilla. dicitur autem stat (?) ...
... et tectis ut arboribus quasi glutinosa dicitur
gutta. unde et gutta quasi gluta i. gluti-
nosa a glutine. dum cadit stilla. gutta
etiam dicitur quedam infirmitas. et a gutta hec
guttula .e. et guttosus a um plenus
gutte. et guttim adverbium i. guttatim. et hoc
guttinum quoddam vas aquatile in inferiori
parte perforatum quod in fictulis degutat aquam
et hec guttula le pro quodam minuto pisce
et hic guttus ti genus vasis unguentarii
pro brevitate a gutta dictum. Unde iuve-
nalis. pleno ferunt omnia gutto. Vel hic
guttum unguenti in eo repositum. Idem
Juvenalis Hec apposito pallidus tergit
inguinia gutto. Item a gutta hec gumm-
mi le lacrima arboris quasi gutta. et po-
gutta venit a ligno. inde decrescit et fit gu-
mi. et hinc gummosus a um. et hec gemma
quasi gumma quia instar gummi translucet.
Unde gemmula diminutivum. et gemmosus a um plenus
gemmis vel pulcher. et comparatur. Unde gemmo-
sius sume adverbium. et hec gemmositas atis.
Item a gemma gemmatus a um gemmis abundans
et comparatur. et gemmo as i. resplendere. et ge-
mare i. gemmis ornare. et componitur congemmo as
et gemare. degemmo as valde ut deorsum
gemmare ut gemmas auferre. ingemmo as i.
degemmare. ingemmo as. regemmo as. gemmare
pro gemmis ornare activum est et tunc ab eo venit
hec (?) ... activa sunt. gemmare pro resplende-
re neutrum est. Item a gutta gutto as guttatim
cadere vel guttatim fundere vel guttas effundere.
Unde hec guttamen minis. et hec guttatorium
rii unde cadunt gutte. vel a quo cadunt. et
guttito as frequentativum. Et componitur conguttto as et degutto
as et ingutto as. et pergutto as. regutto as
et suggutto as i. sub vel post vel parum
guttare. Butto pro guttatim cadere non est.
alias esse (?) ... Hic guttur ris i.
... vel ... aliquorum corporum. Hic
gomus (?) i. angustus. Butta (?) vel guttur vas
... ut de cucurbita que ... dicitur
et videtur dici a gula quasi gulosa in sanguine
accipiendo. vel a cucurbita ... similitudine
... quia de ea fit. Glaber bra brum levis fa-
cie imberbis sine pilis nudus vel ...
Unde papias de ... dei in sexto. Gla-
bros inquit aut male barbatos videns.
et inde glabellus a um nudus sine pilis.
Unde marcianus capella. Dolor calorum pubes
discriminat glabella medietas. et hec gla-
bella le i. calva pars capitis que nuda et

sine pilis est. et hic glaber omnis i. calvus
vel imberbis vel ... Unde ...
... in qua ... fit glabrionum ... et
... hec glas dis ... quercuum. Unde hec glandula de (?) et glandarius
a um de glande ... vel ad glandes
... et glandosus a um glandibus
abundans. ... glandes dei ... glandes
habere vel emittere. Unde glandesco ...
... et a glans hec glandula le dicitur.
et hec glandium dii ... intestinorum vel
... qui sub cute nascitur ex nimia hu-
morum abundantia ... quia glandes dicit
... secundum ... glandium quod
... Hec glarea ee i.
argilla vel terra humida. vel lapilli
parvi quos fluvius trahit

Ca xii

Laucon dicunt greci
album. Unde hic glaucus quidam
piscis quia sit albus. et glaucus a
um i. albus splendidus vel oculi
glauci i. splendidi. habent enim candorem
admixtum viriditati. et glaucus a um i. sub
niger. est enim glaucus color ferruginus
subniger et rubeus viridis et flavus.
glaucus ergo albus splendidus subniger ru-
beus flavus viridis. quod glaucus dicitur albus
vel splendidus vel flavus tractum est a greco
quod glaucus dicitur viridis vel subniger tra-
ctum est a deo marino glauco. nam color ma-
ris viridis et subniger est. et comparatur glau-
cior simus. Unde hec glaucitas atis et
hec glaucitudo dinis. et hec glaucoma atis
quod antiquus dicebat hec glaucoma e macu-
la in oculo vel nebula et caligo. et obscuri-
tas oculorum. Unde plautus. Glaucoma
oculis obiciemus cum ... ita faciemus ut quod
videt ne videat. Glicon vel glicon grece
i. dicitur dulce. Unde hec glicerium proprium nomen
mulieris ex adulatione et blandimento quodam
diminutive impositum. ut mea glicerium quasi
mea dulcicula quia et est tale nomen neu-
trum ... generis feminini. et in declinatione
sunt ... Item a glicon hec
glicirizia quedam herba quia dulcem habet
radicem. ... quia sitientibus sitim
sedat. Item a glicon glisco cis quia que
dulcia sunt desiderantur ... glisco enim
cupere est et desiderare resplendere crescere
ardescere pinguescere tumescere superbire
vel indignari. et caret preterito. dicitur si licet
aut si hic debet facere ... Unde hic glis
ris quoddam genus murium quod multum dormit
et dicitur sic quia somnus facit glires pinguescere
et crescere. tota enim hieme dormiunt et
quasi mortui ... estate revivisunt. et
hinc glirinus a um. et glirosus a um
stupidus torpens sompnolentus qui multum dor-
mit. glirinus etiam dicitur de glire factus vel
ad glirem pertinens. Item a glisco hic glis
tis i. carduus quod alio nomine dicitur lappa. Unde
glistinus a um de lappa constans vel ad
lappam pertinens. et glisosus a um i. lapposus
Item a glisco hec glis tis i. terra argil-
losa. et inde glitcus a um i. ... et

glitosus a um i. argillosus. de istis tribus
nominibus dictum est in quodam versu. Glis est glis
terra tenax glis lappa vocatur. glis est hic
terra tenax. sed lappa vocatur. hic est hec
terra tenax. hec lappa vocatur. Ergo genus
et nomen cognoscitur. et glitus ... a gli
sco hec glissa e i. mensa. Glisco est quasi
sit neutra sit pro desiderare vel crescere. et
et ut dictum est tracta. plebe et suo. vel sic
duo habet glitum glitum. Globus per sincopam quasi
et globos dicitur.

CXIII

Hic globus bi et hic glomus
mi. et hec glomus eris est
coadunatio et glomeratio filorum.
glomus mi illud idem ut cumulus. globus
vero est aliarum rerum coadunatio et
cumulus. proprie tamen dicitur globus quedam soliditas
et rotunditas vel solida rotunditas huius terre
equalis dimensionis ut nubes. Unde nubes proprie
dicuntur globose vel globate. Unde Marcianus
in spera astrologie sydus sunt genitus
ex quatuor elementis ipsum quod totum in modum
spere globatum. et a globus hec globel-
lus per diminutivum dicitur corrupte quasi globellum
et globosus a um et comparatur. unde hec globo-
sitas atis. Item a globus hec gleba be
durus terre pars cum herba quod sit quasi globus
Unde hec glebula et hec glebella diminutiva.
et glebosus a um et comparatur. unde hec glebo-
sitas atis. et hic glebo onis rusticus ara-
tor. Item a globus hic glomus mi cumulus
vel filorum coadunatio cumulus. Unde Oracius
in epistolis. Ut vinosa glomos furtive
purpura lane. et hic et hec glomicellus li
diminutivum. et hinc hec glomus ut glomer eris
i. filorum cumulus. Unde glomero as cumu-
lare adunare acervare. Unde glomeratim
adverbium i. cumulatim adunatim. et componitur agglo-
mero as. conglomero as et deglomero as
devolvere glomos destruere. et englomero as
in eodem sensu. inglomero as. Glomero
et eius composita omnia sunt activa. Item a globus
globo as i. acervare cumulare rotundare
solide compingere globum facere. Unde globa-
tim i. cumulatim compressim. et componitur agglo-
bo as et conglobo as. Unde conglobatim
adverbium i. compressim vel cumulatim. Globo et
eius composita omnia sunt activa. et corripit hanc syllabam
glo ut conglobo. Glomerum i. palum pasto-
rale. Hec glossa se i. lingua. Unde
hec glossa e. et distat inter commentum et glossam
et translationem et textum. Commentum est exposi-
tio verborum iuncturam non considerans sed sensum. Refer-
tur enim expositionem sententie alterius libri et
non communiter littere. quare commentum largius ac-
cipitur i. pro quodam libro. Et tunc sic diffinitur.
Commentum est plurimorum studio vel doctrina
in mente habitorum in unum collectio. Glossa
est expositio sententie ipsius littere que non solum
sententiam sed etiam verba attendit. quasi glossa i. expo-
sitio sententie littere grammatice et exponens. Unde
et dicitur glossa quasi glossa i. lingua quia tamquam lingua
doctoris adesset et exponeret. et littere exponen-
de insistit et sensum enucleat. Translatio est
expositio sententie per aliam linguam. Textus
est liber opinionis auctoris continens tractatum

sine littere ut sine expositione. Unde textus
est ipse tractatus libri sine expositione littere
vel sine glossa. et a glossa glossula le diminutivum. et glo-
sulosus a um qui glosat vel qui glosat. et
gloso as et glosulo as ambo activa i.
exponere. Item glossa componitur cum bos et cinos quod
est canis et agnus. Unde hec buglossa se
et hec cinoglossa e et hec agniglossa e
herbe sic dicte quia bovis lingua et quia canis lingua
et quasi agni lingua vel in forma quia sunt forma ut
ille lingue vel in tactu vel asper-
itate. Hec glossa vel glosima quedam
terra vel civitas. Gnomo umbilicus. Gno-
sis quedam civitas in creta. Unde gnosiacus
a um. Item gnosis interpretatur scientia. Unde
gnosticus a um i. sciens. Hinc quidam
heretici propter excellentiam scientie se gnosticos
appellare voluerunt quia alias vanas dei esse
dicunt. et bonum et malum deum creasse
suis dogmatibus confingunt. Grabatum a um
pedum. Unde grabatum sede. Gra. grece quod dicitur
caput. Unde hec grabatum vel lectum capi-
tis susceptor. et videtur componi a gra et
batim quod est gradus i. ad quod gradimur vel ubi
caput reclinemus. grecus est lecto

CXIIII

Gradior eris gressus sum
Unde hic gressus sus sui i. passus
vel pes vel vestigium pedis. et
hinc gressutus a um qui magnos
habet pedes vel magnos facit gressus. Item a
gradior hic gradus dus dui illud per quod
ascenditur ad altare vel ad pulpitum vel ad
alium locum. et gradus status et proprie dignitas.
et gradus iter ordinatum. Unde gradatim
i. per gradus. et hic gradarius rii i. palefre-
dus. Et differt a gradarius est equus mollis
incessus sine succussatura. imitates vel me-
dius. et gradativus a um quod sit gradatim.
et hoc graduale lis quod gradatim canitur post
responsorium. et hic gradivus vi i. mars quod
gradatim incedit ad bellum vel gradivus
a gradin quod est vibratio haste. unde gra-
divos quasi gradivos i. potens deus. Item a
gradus grado as ivi i. gradibus ornare per
gradus ducere. et componitur degrado as ivi i. gradus
dignitatis destruere vel a gradu removere deponere
a gradu dignitatis. regrado as i. degradare
vel in gradu restituere. Retrogrador aris
i. retro ire gradi retro. Unde retrogradus a um
retrogradus est enim et planeta est quando retrogradus
quando non processive quando stationarius.
et multa mediocris sunt quando retrogradus
quando processivus quando stationarius. Grado
as et o sunt activa. retrogrador quod est depo-
nens et absolutum. Item a gradior hic
gradivus vi quidam piscis quod rostro incur-
vato sit. et ob hoc navibus pressuras ingerit.
Gradior componitur aggredior eris sum i. assilire
invadere arripere. ingredior eris. congredior
eris congressus sum i. simul gradi vel confligere
pugnare disputare. illi proprie congrediuntur
qui sunt contra se gradiuntur ad pugnam vel
votum vel manum vel armorum. digredior
in diversas partes gradi vel separari vel diversis
modis gradi nunc huc nunc illuc sursum
deorsum dextrorsum sinistrorsum ante retro

Egredior egressus .i. exire et gradior ingredior .i. intrare progredior .i. procedere ante gradiendo et porrigere gradum quasi prius .i. in antea gradum uel porrigere gradum. Regredior .i. retro gradi. Pregredior .i. pergredior [illegible] gredior [illegible] gradum uel [illegible] preter ire. Transgredior .i. ultra [illegible] Gradior deponens est et similiter omnia sua composita deponentia [illegible] uitat a simili in e preteritum aggredior et digredior et omnia faciunt supinum in gressum similiter. Et hic gradiuus et eius glosa. Et gradus et eius glosa corripiunt hanc sillabam gra et erit. Item a gradior grassor .i. grassari .i. inuadere impetuose latrocinari predari [illegible] Vnde grassari est crudeliter gradi. Et sic ab impetu gradiendi ut dicatur grassari quasi cum impetu gradi ad crudeliter agendum. Vnde hic grassator qui crudeliter agit latro predator scilicet homicida crudelis. Iuuenalis: interdum et ferro subitus grassator agit rem. Et per compositionem cum re [illegible] ut conari. Caueat ergo quilibet ne proferat crassari pro grassari et e conuerso quia aliud est crassari et aliud grassari sicut patet ex premissis.

C.XI.

Grama in greco latine dicitur linea. Vnde greci dicunt hec gramaton .i. littera. Et hec grama atis per contractionem et ideo dicitur a linea quia lineatim fiunt littere .i. quibusdam lineis et protractionibus. Gramaton uertitur in latinum et dicitur hec gramatu .i. littera. Vnde Teodolus: grecorum primus uestigat gramata cadmus. Et hec gramata quia primum in eis legendi ut qui per paginas legere possit. Et hec gramatica ce quasi litteralis scientia non a prima parte sui qua primo tractat de litteris sed [illegible] dictum quia efficit litteratum. Vnde sic describitur. Gramatica est scientia recte scribendi recte pronunciandi et recte construendi et narrandi. Docet enim hec ars recte scribere sine qua non potest haberi aliquis perfectorum operis artis. Nec tamen ab hec scribendi officium uniuscuiusque huius artis artifici sed potius scribendi sciat et sic operis et ut sciat figuras cognoscere et qualiter scribat sed et que cui sit et non sit preponenda uel supponenda et omnes figuras sibi eligat et artificiose copulare et hec quidem necessarium est sed non sufficiens sic nec alia duo que restant que ad huius artis perfectionem exigitur scilicet recte pronunciare et recte construere ex quibus omnibus quasi integraliter ars consistit. Qui autem dicitur grecatus quasi gramatus [illegible] .i. litterarum expositione ethica est et non compositione extensionis. Et hinc gracius a uerbo plurimis ad grecam ut in greca [illegible] instructus et operatur cor simul. Vnde gratericius sine aduerbio. Et gramatiso as grece loqui. Item a grama uel gramaton apud grecos dicitur graphos .i. scriptor. Vnde grafia .i. scriptura et grafo as .i. scribo. Et componitur catagrafo et categrafo .i. transcribo. Et sic diuise [illegible] catha et cathe et alia et alia composito in principio [illegible] alia in principio alius enim uocalia componitur non manet immobilis quod patet in apocope. Et a grafo hic grafus .i. scriptor. Vnde grafo as .i. scribere. Et componitur cirografo as .i. manu scribere et cirografum facere. Et tunc dicitur a grafius hec grafia .i. scriptura. Vnde hic grafius .i. et hoc grafium .i. stilus quo scribitur in cera. Et componitur [illegible] et hec ortographia .i. recta scriptura que docet recte scribere. Item graphius [illegible] et hic antigraphus .i. cancellarius qui et archigraphus dicitur qui rescribit litteras missas ad dominum suum. Vnde hec antigrafia et hec archigraphia eius dignitas .i. cancellaria. Et hic cosmographus .i. mundi descriptor et inde hec cosmographia .e. .i. mundi descriptio et cosmographo as .i. mundum describere. Et hic geographus .i. terre descriptor. Vnde hec geographia .e. .i. terre descriptio et geografo as .i. terram describere. Et hic psalmographus .i. psalmorum descriptor. Vnde hec psalmographia .e. .i. psalmorum descriptio. Et psalmographo as .i. psalmos describere. Item graphius uel graphia componitur cum para quod est iuxta et dicitur hic paragrafus et hec paragrafum .i. nota sic facta que apponitur ad separandas res a rebus que in contextu ueniunt. Item componitur cum cirogros quod est manus et dicitur hic cirographus et hec cirographum. Et componitur cum sin quod est con ut simul et dicitur hic singrafus et hec singrafum et hec singrafa. Vnde Iuuenalis: uana supervacui dicunt singrafa loquentis. Plautus in Asinaria: Diligenter fuit conscripsisse singrafum de his que conscripsisset singrafum in eodem. Postremo ut ualeas singrafa facito. Et nota quod cirographus et singraphus sepe accipiuntur indifferenter. Differunt tamen in proprietate. Cirografus dicitur conscriptio manuum .i. cautio que fit propria manu debitoris et committitur creditori. Singrafus dicitur conscriptio .i. duorum simul scriptio. Antiquitus enim creditor et debitor insimul in ligno uel in carta scribebant et nomen creditoris et nomen debitoris et testes et summam pecunie. Et hec omnia in duobus singraphus capitulis scripsit et per medium diuidebat propterea si creditor plus exigeret quam deberet uel si debitor denegaret debitum depositum utrique afferebat partem qua habebat utrumque due partes conuenirent. Et aliud tempore est singraphum. Singrapha etiam dicitur nota aliqua uel scriptura in re aliqua confirmanda facta sicut in carte publice ubi non unus scribit tantum sed plures ad confirmationem carte. Et hic singrafo as singraphum facere. Item grama quod est linea uel littera componitur cum epi quod est supra et dicitur hec epigrama atis .i. subscriptio scilicet titulus uel breuis annotatio eorum que diffusim dicuntur in sequenti opere. Et epigrama dicitur illa superscriptio que supponitur tumulo scilicet epitaphium uel que supra imaginem alicuius ponitur ad designandum cuius imago sit uel ad designanda aliqua gesta illius. Et Martialis [illegible] sic super imaginem cupidinis scribit: Sic uiuet [illegible] tertia meo. Pereunt nepotibus in uindemiis [illegible] dedi alade bachum [illegible]

grius lib' erat. Hic et h' gradis de x
magnus. s; grandis ad corpus magnus
ad aim refert' et cpat' dicit' grdior. vn
grandis dicit' grdior. et h' grandi-
tudo et h' grandeitas. Et a grandis h'
grandiusculus a um .i. aliquantulum grandis
Et a grandis grandesco des dui .i. grandem fieri ut
fi' grande. vnde grandesco as incho.
Et a grandis hec granum ni quia crescen-
do grande efficit' et gt' granale cuiuslibet
seminis. i. excellencia tri frumenti dicit'
granum. vnde hec granulum et granellum
di. Et hec granarium ubi granum repon'.
Et grano as granis imple'. Et inde gra-
neo es nui .i. habe' ut emitte' grana
vnde granesco cis incho. Grano gt' co-
grano as. degrano as grana excute' et
auferre. i. egrano as id est. ingrano as
intus granare ut granat' ut grana in
orreum inmitte' et repone'. Grano et eius
gta sr' ac et pducit' hac sillaba gra. Et
a grandis h' grado dinis .i. pluma co-
gelata quasi grandis data. ut grando
decidat' a grano ist' sti'uez. et inde
gradosus a um. et grandinosus a um. et
gradino as gradine emitte' ut gradie
ferire et devastare. Et a gradis h'
et h' granis et hoc re quia quasi gradie sit
grana solet esse. et gt' grane de natura
s; grandis de arte fecundite ut ar
bor granda pomis et vitis granda
fetu. Et grauis dicit' antecessor vena-
bilis. vnde et cotemptibiles leves dicit'
Et grauis pro cosilio et costancia quia
non levi motu dicitur dissilit s; firma costa-
ncie gravitate consistit et compa' ulior sim.
vn grauit' ponderose vehement' molestie
ste grauius sime adurua. et h' grauitu-
do. et h' grauitas firmitas venabili-
tas magestas. et h' grauedo dinis
grauitas ex pondere animi et sensu co-
stat. s; grauedo ut grauitudo corporis
Et gutta etas dicit' grauitas que est
declinacio a iuventute in senectute. vo
dum senectus. sz ia ad inimicus. Et a grauis
dicit' grauaserllus h' aliquantulum grauis.
vn plautus in epico Ecce est h' umbereta
et ille grauasellus qui advet. Et gra-
vo as. vnde graveo es esse ut fi' grave.
Et hinc grauesco cis incho. Grauo gt'
aggrauo as. congrauo as. degrauo as .i.
valde grauare ut deorsum ut ponde'
allevare. ingrauo as. ingrauat' pode'
alieno s; grauat' suo. pergrauo as pre
alys grauare. Grauo et eius gta sit'
ac et corripiunt hac sillaba gra. Et a grauis
grauidus a um. grauida est que est proxima
partum quia iam grauet'. pgnans vero que
concepit. grauidus cpat' dicit' grdior. vn h'
grauitas atis. et grauido dus ao. grauis
gt' pergrauis et ingrauis .i. valde grauis.
et grauipendus et grauidicus et grauiloquus

Et a grius grossus a um et cpa' vnde
h' grossitas et h' grossitudo et h' grossi-
cies ei et h' grossus si ficus inmature
et indabilis ad edendum et que primitie que
ad pfectum veri facile cadunt vn in canti-
cis ficus protulit grossos suos. Et a grossus
grossulus a um. di. et grosso as fieri gros-
sum. et cp' congrosso as. degrosso as sull-
tiliare. ingrosso us. et gt' a c fe. Et
a grosso grossesco cis .i. grossum fieri ut fi' grossum.
et hinc grossesco cis incho. Grandis gt' p-
grandis tamgrandis. ingrandis .i. valde grandis.
Et grandeuus a um .i. grandis eui s; senex
et grandiloquus a um. et grandisonus a um.
Grapidos apud grecos vocat' que avis apud
nos tarda quia grandi volatu detenta
non ut cetere volucres attollit' velocitate
pennarum

CUM

Ratis ad um quasi qualibet
sponte sine pretermanaciis sine
precio. vnde h' gra cie .i. donum vel
donacio amor. Et gra quasi gratis da-
ta. Et sunt tres gratie .s; passitea eugiale
euprosime que ita pinguntur nude co-
nexe vna aversa. et ps tergum auteu
ponum porrigens contrahit. due vero respicie-
tes ea et duo poma offerentes quia inde
et connexe pinguntur esse quia mi' amoris
ml dz esse ocultum ul privatum s; omnia
aperta et communia. vna aversa est quia que
dat sine respectu reminiscat' dicere dz
due vero ea respiciantes et duo poma
offerentes sit quia unde datum duplex redire dz.
Alii tres gracie dicunt tres pernime linee
de quibus linee amoris s; visus et alloquium
contactus que isto usu distinguntur visus
et alloquium contactus et osculum factum. vn
et singula nomina singulas querunt. prima
enim dicit' passitea quasi alliciens quod ptz ad
visum. Secunda eugiale .i. demulcens quod ptinet
ad alloquium. Tercia euprosime .i. retinens
quod ptz ad contactum. communiter autem nos dicunt
gracie quasi gratis date. plerumque enim gerit
aliquem gratis amore sub insaciabili cu-
pere tamen non desidera' ut alloquium ample-
xum cupido s; in efficaci tange. vnde
pingit' quia non cum querit vnbracoulum
prec relinque due linee quare quis est.
cumt in linea amoris. due respiciunt ter-
ciam .i. visus et alloquium contactum. Tercia au'
.i. non respiciens duas. videt enim aliquis et
alloquitur ut tangat. non tangit ut videat
et alloquat'. Secundum quosdam filie dicunt veneris
Secundum alios filie iouis et hinonis et ve-
neris mistre. Et a gra h' graciola le di
et graciosus a um .i. plenus gra. et
cpa' vn graciose simus sime adurua.
et h' graciositas atis. et gt' ingraciosus
a um .i. non graciosus. Et a gra hec gra-
tes tm .i. gracie. ist' grates deo agunt' gra-
cie vero hominibus. s; hec sepe corrumpi apud
autores. grates enim sepe refert deo. ist'
tos hominibus. et gratus a um quod ta ist'
gratus gratiam suam graciosus acceptabilis
placitus. Et gratus .i. memor beneficii. Et
gratus .i. remunerans et cpa' cior

Grauis

Unde grate eius sermo adiuga et h grāt[illegible]
[illegible] in grās [illegible] ingratus
[illegible] grās [illegible] ingratus
[illegible] ingratus [illegible]
[illegible] ingratus [illegible]
[illegible] ingratu
do. Unde [illegible] in [illegible]
ut ingratitudine defende. Itē a grās
gratuitus a um .i. gratis datus [illegible]
Unde gratuite adūm .i. gratis sine
causa; p quas gras inuēt gratuitus [illegible]
ut abilius. Itē a gratus gratulor aris
et grator aris in eodē sensu .i. gaude[re]
ut gras age. Unde gratulatio nis
et gratulabundus a um .i. letus ut letabu-
dus | et gratulatus .i. letatus. Itē gratus q
gratificor aris .i. gaude gras age uel
gratū facere ut ꝯplac[er]e | Unde gratificus
a um h[ic] gratus ut gratū faciens | ipē d[icitu]r
gratificus q[ui] facit bonum gratis | gratiosus
q[ui] plus vinculis q̄ [illegible] valent | gratus
in animo | gratificus animo et corpore. Grecus
ci sunt rex grecie. Un[de] h[ec] grecia e | et
hic grecus a um | Un[de] greculus a um | et
grecor aris .i. loqui ut more grecorū se
habe[re] | q[ui]a aliter d[icitu]r grecisso as. Sive grecisso
aris in depon[ente] gn[e]re. Itē a greco dci sunt
greci graii | a danao rege danai | argi
ut argiui ab argo rege. Itē achei ut
achiui ab acheo filio iouis | et pelasgi
a pelasgo rege ut a pelago q[ui]a mare primus
transierunt. Itē greci diuisi sunt in quinque
partes | quida dicunt athici | quida boetes
| quida coles | quida dores | quida yades
| Un[de] et quinque dicunt lingue grecorū s[cilicet] attica
boetica eolica dorica yadica

C VII

Rego as .i. unac[ur] no[n] est
in usu. Un[de] h[ic] grex gis | et dicitur ab
armento q[ui]a armentū maiorū est ut
equorū bouū | grex minorū ut capr[arum]
et ouiū. Unde gregarius a um .i. de grege
s[cilicet] plebeius de uili gn[er]e natus | et gregatim
.i. p greges ut spiritualiter gn[er]atur | et h[ic] et h[ec]
gregalis le .i. ignobilis. Un[de] prudentius
in lib[ro] ymnorū. Cuic plebs gregalis ce-
lat. Grex q[ui]a egregius a um .i. nobilis
et egregius q[ui]a extra ● gregē aliorū.
et p suppletione ꝯpa[ratur] egregius magis egre-
gius egregissimus | et hinc egregie adūm
| et h[ec] egregietas atis | et h[ic] et h[ec] et hoc
segrex gis .i. nobilis q[ui]a sicut sum a grege
aliorū. Grego q[ui]a aggrego as. abgrego
as dispariare | ꝯgrego as | disgrego as
disparge[re] | segrego as separa[re] | et ab oīb[us]
valia | et aggregati adunati gn[er]at[ur] aggre-
gatim disperse sum | ꝯgregati | disgregati
| segregatim. Grego et eius ꝯpta oīa sunt
bre | et corripiunt hanc syllabā gre. Gremium
.i. sinus | Un[de] gremiolum. di | et gremio as
a um | et gremiatus a um q[uo]d h[ab]et gremi-
um | et gremio as facere gremiū ut in gre-
mio aliquid accipe ut locare | et q[ui]a aggre-
mio as .i. in gremio accipe | congremio
as | degremio as gremiū destruere ut a
gremio remoue[re] | ingremio as in gremio
accipe ut in gremiū mitte[re] | subgremio

as sursum surgendo pannos eleuare et
[illegible] et q[ui]a gremio e [illegible] Ic
grillus nomē est a sono vocis. Hic retro
ambulat [illegible] debilis
venat[ur] [illegible] Un[de] h[ic] [illegible] loc[us]
ubi abundat grilli q[uo]d et grillarium dicitur
| grillarium d[icitu]r [illegible] grilli. Hoc gri-
neū nemus q[ui]a apollini ꝯsecratū. Unde
grinei a um | et hinc apollo d[icitu]r grineus.
Hic grifes fis d[icitu]r q[ui]a est ut pennatū
et quadrupes | [illegible] grifes alites fere
| et sunt in [illegible] locis [illegible] p[ro]p[ter] alias
et facie in quibus ea aquilis [illegible] et
multū equos infestat et eius [illegible] adeo
q[uo]d equitē armatū cū equo ad sublime
rapiat. Grippus pi [illegible] | Un[de]
canes paruos et ignobiles grippos vo-
camus q[ui]a p[ro]p[ter] [illegible] sunt. Grisitos la-
pis est coloc [illegible] | et inueni[tu]r in
egipto. Grossum ut grossus [illegible]

C XVIII

Rumo as .i. dige[re]
ut ꝯuertere ut rume[re]
| Unde h[ic] grumus mi .i. cumulus acer-
uus ꝯgeries | et hinc h[ic] grumulus
li. di. in eodē sensu. Ut grumulus
d[icitu]r ager a [illegible] | et h[ec] grumma e .i. cru-
sta que sit in [illegible] lateribus dolii interior
[illegible] | Unde grummosus a um et ꝯpat[ur]
Unde h[ec] grummositas atis. Grunda e .i.
inferior pars tecti campane a qua distil-
lat aq[ua]. Un[de] h[ec] grundula le di | et grundo
as grunda facere ut a grunda guttas
aque funde[re] ut a grunda cade[re] guttatī
| et h[oc] grundatorium rii q[uo]d grunda ut q[uo]d
distillat a grunda ut sup[er] q[uo]d stillat ut
p[er] q[uo]d stillat. Et p[er] ꝯpositū h[ec] subgrunda
e inter tectū et pariete[m] ut sub ipsa
grunda. Grunnio uis ipe suis est. Un[de]
h[ic] grunnitus tus tui ipsa vox suis.
Hic et h[ec] grus uis a sono vocis dicitur
Unde h[ec] gruicula le di | et gruinus a um
| et gruo is ꝯuenire ꝯcordare s[ed] no[n] est in usu
| et q[ui]a tractu a gruibus q[ui]a maxima sunt
in uolatu ꝯcordia. Unde q[ui]a dicitur dedicate
ꝯcordie | uel ideo tractū est a gruibus q[ui]a
de tibiis gruum solent fi[eri] fistule que ma-
xima reddunt ꝯsonātia. Et ꝯuenientia et
ꝯcordia | Un[de] poni[tur] grue[re] p[ro] ꝯuenire | et
q[ui]a ꝯgruo .i. ꝯuenire ꝯcordare | et inde ꝯ-
gruus a um .i. ꝯueniens et ꝯpa[ratur] p[er] suppletionē
| Un[de] ꝯgrue et ꝯgruenter adū | et h[ec] ꝯgruitas
ide[m] q[uo]d ꝯgruentia .i. ꝯuenientia. Ingruo
q[ui]a ingruus a um .i. inꝯueniens et ꝯpa[ratur]. Un[de]
ingrue et h[ec] ingruitas. Disgruo q[ui]a .i. discor-
dare disꝯuenire | ingruo is .i. maturare im-
mine[re] impende[re] instare | et ipē d[icitu]r de malo |
et bo[no] malū ingruit q[ui]a ꝯtra ꝯgruū | et bonū
e q[uo]d ꝯgruit .i. q[ui]a ꝯuenit uel. Gruo ri
est o [illegible] et sunt supin[um] in gruitu. Gryssus
a um setosus pilosus hirsutus. Gruadia
debita ꝯstitutio | Unde gruadiare gra-
dia ꝯstituere ut gruadia firmare | et
degruadio as .i. gruadia frange[re] | ingrua-
dio as valde gruadiare | et h[ec] gruadar-
sida ꝯstructudo antiq[ua]. Grudubora p[ro]
quadruuium. Grudius .i. p[ro] semine urtice

Capitulū de Hy

Habeo es ui itum inde h' et h habilis le ad
habendum commodus
et aptus et optimus co-
gruus et gpa unde
habilit' lius line adu[illegible]
et h habilitas atis et
gt inhabilis le i non
habilis et compat' Item
ab habeo h' habitus
tus tui i qualitas corpis p applicatoz
[illegible] adueniens difficile mobilis et ha-
bitus i uestimentu ut iste monachus ha-
bitum gerit monachalem et hitus
Et hitus i status uel uoluntas ut appetitus
ut actus siue passio habendi Item ab
habeo habitus a um i pingus et gra-
uis sinus unde Terencius in Eunucho
Si qua est habitior paulle aiunt et h
hitudo dinis compositio corporis ut moles
uel pinguedo et habitudo d' aptitudo
uel [illegible] habendi ut quemeria unde
hitudinalis a um q' aliquis hitudine se
ht ad aliud ut qd ptz ad hitudine Item
ab habeo h habena e i lorum retinaculum
eum freni qr ea hemus i retinemus equos
unde h habenula le di et habenalis
a um habena huius ut habena ornalis
et habeno as i habena regere frenare or-
nare Item ab habeo habito as unde
h' et h habitabilis et hc le qd hitari
pt et gt inhabitabilis le i non habita-
bilis et hc habitaculum Habito gt
cohabito as i simul habitare inhitare
as incolere intus habitare Habito et eius
gta omnia sunt neut licet enim habito
sit freqntm tn qr mutat sensum sm simplex
mutat et qz cu sensu sonu tamen non
omnino mutauit qui enim habitat locum
aliquem frequenter illu ht Vnde eo hospes
in quadrage no d' hitare loca in quibus
manet ad tempus qr non frequentat illa Item
Habeo gt adhibeo es i addo adiungo
apponere dare cohibeo es i coercere re-
frenare constringere unde hoc cohium hi
i corrigia qua iugum ad temonem religat
Cohibeo gt cu hiberna et guberna
rege custodire et pte ptz ad nautas
unde d' gubnare quasi cohibernare i cohi-
bere hiberna i tempestates maris unde
h' gubnator qi cohibernator qr cohibeat
prudencia sua hiberna i tempestates
marinas et hic gubnio onis i gubna-
tor et hc gubernaculum cu quo aliquid
gubnatur Item habeo gt cu con et retinere
n que aufert in cohibeo et conhibeo
es i oculos claudere unde marcialis ca-
pella Tue illu conhibere quiesce in
fluit et qr clausio oculoru fit assensu
ideo conhibere ponitur p assentire obedire
unde h conhibencia cie i assensus idem
et conniuencia et collibencia unde dr

Ille siue conniuencia uel conhibencia uel
collibencia a fratru recessit i sine assensu
Item gt cu de et debeo les i debitu reddere
qi de alieno habere ut debeo qi de alieno
habeo unde debitus a um et gt indebitus
a um et hoc debitu ti et gt debeo cu
re et redibeo es i rursus debere Item heo
gt exhibeo es ostendere ut prestare dare
Vt illud et exhibebit michi plus qz duo-
decim legiones angelorum inhibeo es
coercere prohibere uetare remouere separare
unde Lucanus phgs remi inhibent
puppes et Ouidius in sede gerta onis Sto-
le sua pectat labor qr inhibe uotetres
et est in pnatim inhibe enim qr no hre
unde h' inhibitor i bedellus qui et anga-
rius et exactor d' qr in potestate et
iniuste auferendo inhibet homines Vel
qr inhibet litteras inter eos unde Ioseph-
phus in xx° Iussit uiolenciarum inhi-
bitor ut ad imperatore pergeret Prohi-
beo es i uetare interdicere contradicere et
prohibessis unum defectiuum i prohibeas hec
de eo inue amplius Plautus Cures
ut phibessis phibeo es ostendere dare
afferre unde illud Perhibe testimonium
de malo i ostende ut da et affer Probeo
es i dare unde h prebenda e et h pbe-
bula le di et prebendarius a um qd
ptz ad prebenda et h prebendarius q' dat pbe-
dam ut porcus q' accipit prebeo gt cu iter
et h' presbiter qi prebens iter et um hoc
presbiter est nomen latinum Vel presbiten
grece uocat etate senioris Vnde Beda
est presbiter grece qd latine interpretatur senior
non modo pro etate ut decrepita etate siue
senectute sed propter honore et dignitate
qua accipit presbiter uocat uel ideo qr
qui illo utitur officio et si no etate tamen
sensu et discrecione senior debet esse ideo
et presbiteri sacerdotes uocant qr sacrum
dat qui licet sint sacerdotes tn pontificatus
apicem no habent qr nec crismate frontem
signant nec paraclitum spiritum dant qd solis
debetur epis unde et apud ueteres idem epi
et presbiteri fuerunt qr illud no est dignitatis
hc etatis et officij et a presbiter hic presbi-
terulus et presbitellus diminutiuum et h presbitera
et presbiterissa i uxor presbiteri et sac-
erdotissa et h presbiteratus tus tui et hc
presbiterium i officium ut dignitas ut ordo
presbiteri Redhabeo es itum habere qdia
habuit et habere desinis Habeo et eius
gta omnia sunt ac pt' cohibeo qd est neutrum
Item omnia faciunt ptitu in bui et supinum
bitum Item breuiant correpciunt hanc sillabam
ha ut hi Habel interpretatur iustus ut luctus
quo noie prefiguabat occidendus iustus et ua-
nitas qr cito solutus est et subtractus
Hacriam dicit est quoddam herba ab hacio
hc offere sacrificauit p defunctis fuerunt
Hali fuit d' Hic hamus mi fieri

vernyrvom dr cu quo capiunt pisces et pdit
penna ut ostendit ille versus hama se amo
tucz ne pluor ab hamo. hamus cst
magnitu vorax et sic fimi est unde ubia
ospatis hamus ciuis qui tertior de sub
hamus aspere cu chamus qui subiugit cda
in venerez sub arborilz defendenda
ut in domo sua seruicia dispensarius
ut si aliqui suit ingrediat eas perdidus
insligat et ita sua dephensiat et tuc
rotet penna in videlit. Comunis est cu
stodia cerus deposita predmus hamus
lz ab hamo pisa uel hamus hamatis
a um cuatus adimas hami ut unis
crudatis ut squamis conceptis et h hamus
ci dr ab hamo catena uel ad
ab amo as ut sup dctm est. et h hamus
itis i fustis aucupalis s uirgula qe
sistmet recte quo capiunt sere ut que
lleuat rethe quo capiunt aues. Un bra
cius in odis Aut hamite leui parua
tendit recia cecius ag accibz dolos.
Hapsum uelly lane. Harsaxath intp
sandis deplatoz. Harston quida gigas
uel gens gigantu. Cu secundu
Haurio ris si strim attrahere
et pie aqua de puteo et pom
quis p euacuare. quis p extr
mare et consume quis p phibe
quis pro pdute facere. Unde
Haurio haurit apectum et inde haustus
a um et hug tus i attractio euacuacio
bibicio. Unde h haustulus li et h hau
strety dicta et haustrim aduerbium et hec
et h haustibus ut haustus lo. et hec
hauspem ad et hauritoi dicit sz locus
de quo haurit uel ubi haurit ut hui
metu haurienti Itz ab hamo hautbg
a um qd pz ad hauriendum. et hic h auster
auster ventus perflas a meridie di
ctus est sic ab hauriendo aquas qz ventus
est pluuiosus. et inde h et h australis
le. et austrinus a um pro eodem. australis
plaga qz est ab austro. et h australis
lis p quoda palello qz et brumalus d
et austro ab humectare v ac Itz ab aust
ut austrinus austrino as i conrumpere uel
ad macru facere. Est cm auster ventus adeo
calidus qz etiam pisces dr corrumpere in mari
Un austrimatus a um ut austrimata auaria
i marcia qz austro corrupta Itz ab aust
austerus a um. et h et h austerus re
in eode sensu i asper qz ventus ille asper
et insuauis est. et opat austerde sing
Un austere ut austerit ums sine adria
et h austeritas atis i asperitas. auster
gr h euroauster ventus collateralis austro
sic dctus qz sit int eurum et austru
et h austeraficus ci alius ventus collateralis
similiter austro ex alia pte sic dctus qz
sit int austrum et afficu Itz ab haurio
h austra tre qz et hec austrum inuenitur
i rota hauritoria ab hauriendo aqs qd
et h gurgilus dr qz in giru vertat ut
dixmus. Unde Uurrecaus In primi
uespae rotas atz austru uidimus. Itz
ab hamo h aurus qz hamat femin

Sed de hec in preuio istius opus plura dixim
Haurio qz colaurio i sit hauire. de
hauris i valde hauire euacuare exhaurio
ris in eod sensu. Unde exhaustus a um
et qz inexhaustus a um i inexhauriatus
inconsumptus. Haurio et cetera que aspirant
et fluccubt pterin in hausi et sup in
haustu. Et nota qz ci ubertas pari
debet fit aspirari. tn in hac sra psona
haurio inuenitur aspirari ad diuas hiuus dos
aurio et greca est sine in omnibus alqs fe
roma et medio illius vbi et etiam in ose
simile appiat uocalis. Hebeo bes
bui bere i stupe tardare pigre obtudi
obcecari obscurari. Unde h et h hebes
etis i piger tardus obtusus stupidus
amens et gra hebeator sumus. Unde
hebetit cuius sine aduya. et h hebetudo
dinis pigricia fatuitas obtusio tarditas
et hebeto as. lum suffocare obcecare ob
struere obtundere hebete facere. et hinc
hebetro as ad qd hebe s coepit ut fiat
hebete. Unde hebetesco cis incho. Iste
ab hebeo hebesco cis inchoa in eod
sensu pre tn hebescit qui natue vsu
debescit. hebetescit qui amittit acie
Hebeo e o s c. qua hit est nem z
caret supo. Hebeto as. ac. et omnia
pdicta sine vba siue noia corripiunt hac
stam he. Heber fuit pnepos sem
et intp transitus Et est interpretacio cia
qz ab eius stirpe transiit deus. inde ppe
vocat in eis translata ad gentes greca. ex
ipso em orti sunt hebrei et dcti ab heber
Hebreus a um qd intp transitus ut
transitor pp pdicta causa qz deus ab
ista gente transiit et recedit ut hoc
noie iudei vocati sunt ex quo mare ru
brum transierunt. Un h hebrea dicti sunt qdam
hebrea qz transitores quo nomine admo
net ut de peioribus ad meliora transeat
et suos pristinos errores relinquat. Et
ab hebreus hebreicus a um. Heber hebenus
in arbor ing et durissima. Unde hoc
hebenum illius lignum qd durescit in lapide
Hemis dicunt greci i Cu M
dimidium. Unde h hec
mina ne queda mensura medii
sextarium gtines. ut dicat ab
emendo uel emetiendo sicut
supra diximus. et h hemus inis est hic
breuior et diminuto usqz ad medietatem
ut ultra sol uenit ccul. Et nota qz in
hc nomine uo est p uet i consonas sz uo
calis et retinet p y greca. et hinc h
hemicla le di. et h et h hiemalis le
et hiemo as in hieme demorari ut tepe
stare inde hiemus facere Itz ab hiems
hibernus a um. hibernum tempus est inter
hieme et ver qz hieme uernum qd
tempus plerumqz aperte tota hieme fit.
Unde hec hibernum. et hec hibernaculum
p eod s domus in qua hiemamus in tempe
dicto. et hiberno as idem qz hiemare

Vel in hebrus moriar et h. hebrina e pictura
queda quia ubi sit hiemps perpetue dura
Unde hebrinus a um et hebrinus a um
et h' et h hebriensis sr gentilia Item he-
mus et ter cu theos quod est deus et h'
hemitheus ci i. dimidius deus s. qui ex
parte patris ut ineus tantum est deus
Marcianus de Capella Quos heo-
miteos quosque latini semideos dicunt et
cum olon quod est totum et h' hemiolus ly
mus continens totum qui et sesquialter dicitur
Unde Macrobius de Catule hemiolius
est cum de duobus numeris maior habet totum
minorem et insuper eius medietatem ut sunt
tria ad duo ista in se habent duo sunt et media
pars eorum i. unum et ex hac ratione que hemio-
lius dicitur nascitur symphonia que appel-
latur dyapente et hinc dicitur hemiolius a
um continens totum et insuper medietatem
Unde hemiolicus a um Item componitur cum toga
et hec hemitogium i. dimidia toga et cum
spera et hoc hemisperium i. dimidium
spere et sunt duo hemisperia s. superius
et inferius superius in quo nos et ante-
ci nostri inferius colunt antipodes nostri et
anteci eorum si verum est istos populos esse Item
componitur cum trites quod est trinus et hec hemitri-
teus tei i. febris acuta et sunt tres he-
mitritei minor medius et maior Item
ab hemis subtracta aspiratione et s pro
ea posita dicitur apud latinos h' et hec
et hec semis indecl. i. dimidius a um
Unde quidam versus Tribus et semis p-
ludis ... pergis enim et inde hec semita
i. dimidium iter quasi semis iter et est
semita duorum pedum s. via adeo stricta
ut alter in transitu transire non possit et
est proprie semita hominum callis ferarum et
pecudum a calcando ut a callo est
enim proprie callis semita stricta et tenu-
is callo pecudum perducata tramites
vero transversa sunt in agris itinera Item semis
et h' et h semineci et hec nex i.
semimortuus ut necatus et hec semicin-
ctium cty i. cinctura minus lata et semesus
a um ex parte comestus et semiustulatus a
um quod et semiustus a um idem i. ex
parte ustus et h' et h semianimis et
hec me i. semivivus et h' semo onis i.
semihomo et componitur a semis et homo homonis
quos dixerunt antiqui Marcianus de Capel-
la in predicto ... Quos heumiteos quos
latini semones dicunt et inde h' semi-
vinctus ut semivictus dicitur Item a semis
pro ..., h' et h seminaris et hec re i.
semimasculus et h' et h et hec semicors
dis dimidium cor habens et semiruptus a um
quod ex parte ruptus et hec semiplagium
gy i. minus recte ut admodum recte lineae
rectos plage dicuntur et h' et h semiermis
me ex parte armatus et hec semiluna
i. dimidia luna et hec semispicium dimidium
spinis ut dimidia cena et hec semispa-
tium minor spata s. minus lata spata spatha

longitudine sed dictum non ut quidam dicunt
sine spatio Item semis componitur cum as assis et
h' semis sis pro quadam mensura et pro
quadam pondere quod constat ex sex unciis
quasi semis as et as enim constat ex duodecim
unciis et componitur semis et semifer a um
i. in media parte fera ut centaurus vel
Onoleug semifer ineta et h' et h semibos
in media parte bos ut minotaurus et
h' semivir ri et h' semideus dei ista duo
possunt esse composita a semis quod dimidius
vir ut centaurus et quasi dimidius deus ut
hemiteus ut possunt esse composita a semis
a um i. imperfectus a um illud enim semi
est quod est ultra medium et citra perfectum
et tunc semideus dicitur imperfectus et non plenus
deus ut sunt ... et semivir i. imperfectus
vir sicut castratus Iuvenalis Semivir
obscena facies reuerenda minor Comp
semis cum multis aliis prout de quibus in
suis locis tractabitur Henoch ut he-
noc iuxta propriae linguae varietatem vo-
catur vir dei et grece hoc nomen habuit de
eo enim scriptum est quod tunc incepit invo-
candi nomen domini licet plerique arbitrium ar-
bitrentur quod tunc primum in nomine domini et statue
illius fabricata sunt idola

CIIII

Hepta grece latine dicitur septem
Unde h hebdomas adis et h
hebdomada de quasi heptomada a
numero septem dierum quorum repetitione
et menses et secula et anni peraguntur
Unde et hebdomadarius a um quod pertinet
ad hebdomadam et h' hebdomadarius qui
per septimanam curam gerit pro sociis supra
latis Hepta componitur cum meros quod est divisio
et h heptimemeris quasi divisio super septi-
ma sillaba est enim quaedam species cesure qua
septima sillaba naturaliter correpta producitur septima
dico retro iterum per duo pedes seu pedum ut hec
Tantalus et semper pereunt et indo ... propterea
et componitur cum post et h postheptimemeris alia
species cesure qua producitur sillaba naturaliter brevis
post heptimemerim i. in principio quinti
pedis sic pentheptimemerim in principio
quarti ut h' Crue pax longa remisit
arma bona requabat Item ab hepta
h heptas adis i. septem et subtracta aspi-
ratione et s pro ea posita dicunt latini septe
hi et hec et h septem indecl. Unde septe-
nas adu et septimus a um et septenus
a um Unde septenarius a um et h'
septenarius rii pro tali numero Item a se-
ptem h septimana e Unde septimana-
rius a um et h' septimanarius i. he-
bdomadarius septuplus componitur cum plico ut plico
et h' et h et hec septemplex cis i. septies
plicatus et septuplus idem Unde septuplo
adv i. septies plicate Item componitur cum genta
quod est decem et hi et hec et h septuaginta
i. septies decem Unde septuagesimus a
um et hic septuagenarius a um et
septuaginta adv et septuagesimus a um
et h septuagesima e dicitur illa dies
in qua alleluia intermittitur Item a se-

... septuaginta septuagesies ad omnem ... septuagesies septies. Unde dicit dominus ad petrum non dico tibi septies sed usque septuagesies septies ... septe ... et hinc ... debeat ... dec ... ut ... vel decimale ... ut ab alio ... ut in assumptione ... que ... et ...
de ... declinacione ... composicione ... malum

Item septem componitur cum trio quod est bos qui terit terram ut quia in quibusdam locis terra fit cum bobus. Unde hic septentrio onis quoddam signum celeste quod septentriones id est septem boves aratores qui se terunt circa axem celi. Ipse enim apparet in nostro hemisperio. Vel trio dicitur stella unde septentrio quasi septem stelle quia illud signum septem stellis est depictum. Et nota quod duo sunt septentriones scilicet maior et minor. Maior secundum in astronomia viginti quatuor stellas habet. Minor vero non nisi septem et gratia illius alterum signum dicitur septentrio. Sunt a septem stellis notabilioribus. Item utrumque dicitur plaustrum propter dispositionem stellarum. Sed hic maior. Illud minus. Item utrumque secundum fabulam dicitur ursa vel arctos quod grece ursa dicitur. Sed hec maior, illa minor. Item maior dicitur elice et parrasis. Et minor dicitur cinosura et arctofilax. Et hinc tota illa plaga dicitur septentrio. Et ventus principalis ab illa plaga veniens sic dicitur septentrio. Et inde hic et hec septentrionalis et hoc le. Et hic septentrionalis lis per quendam parallelum qui septentrionem a septentrione includit eadem de causa dicitur arcticus. Componitur etiam septem cum annus et dicitur hic et hec septennis et hoc ne id est septem annorum. Unde hoc septennium nii spacium septem annorum.

Ch

Heres ex greco heres, id est terra. Unde hic heres ex dicitur heres ab heres quod aliquando terram teneant. Unde hec hera id est domina et hec heratudo dominis id est dominacio. Et hic et hec herilis le. Unde herilitas ... et hec herilitas atis. Item ab herus hic et hec heres dis proprie filius heri qui ei succedere debet in hereditate. Licet etiam alii dicantur heredes qui in hereditate succedant. Vel heres dicitur a rebus additus ut ab ere quia possidet agrum et censum solvunt. Vel heres ab hereo quia proxime adhereat. Et hinc hoc hereditum id est predium hereditas. Et hec hereditas atis. Unde hec hereditaria ... et hic et hec hereditarius le. Et hereditarius a um in eodem sensu id est ad hereditatem pertinens ut quod hereditate accipitur ut accipere debet. Et hic hereditarius tum id est hereditas. Item ab heres heredito as facere ut hereditatem heredo as heredem facere ut hereditatem dare. Vel heres dicitur ... Et hinc heredito as. Et componitur cum ... et hereditas atis. Et componitur cum coheredo as et coheredito as. Et exheredo as et exheredito as id est extra hereditatem ponere hereditate auferre quod et est ... Item ab hereditate ... ut ... heresco ... herescitum id est dividere. Et ... hereditate ... heredes. Unde hic et hec

Unde hic et hec et hoc herescundus da dum id est dividendus. Unde herciscunde a um id est dividenda. Et ... in antiquis invenitur ... heres ciscunda herescunda dum. Et hinc hec herciscunda de et hec herciscunde inde ... in legibus id est divisio hereditatis inter heredes. Item heredium ... hereditas ... Et hic et hec heredipeta ... qui ... hereditate alterius capit. Et hic et hec heredipeta te qui alterius hereditatem captat et petit. Et hic et hec heres ... de qui alterius hereditate ... et ... Heres et coheres duo sunt ... alius heres ut nos sumus heredes dei sed coheredes christi. Item ab heres ut heros hic heros rois id est baro vir fortis sapiens ut potens quasi vir herus ut ... dominus terre. Vel heros quasi ethereus quia pro fortitudine et sapientia celo dignus est. Sic quidam heroes dicti qui olim post mortem credebantur deificari ob sua merita ut hercules eneas et consimiles. Et est hoc nomen tractum a iunone. Grece enim iuno dicta hera. Unde quidam eius filius heros dictus est. Sed hec fabula ... hec sit quod aer iunoni deputatur ubi volunt heroes habitare quo nomine appellant animas meritis animas defunctorum quasi viros ethereos ut aerios et celo dignos propter fortitudinem et sapientiam.

C

Et ab heros quod ut herus ut hera declinatur heros. Et quod dicitur heros quasi ethereus ut aerius ... est. Et inde heroys ydis id est baronissa uxor herois. Et hinc intitulatur liber epistolarum Ovidii. Incipit liber heroidum quia fere omnes epistole in eo contente sunt misse ab heroidibus ad viros suos. Et sunt ... ubi missa a viro ad mulierem non sunt de proposito auctoris. Item ab heros ca cum ... dicitur heroicum carmen et heroica gesta que sunt de magnis viris et heroicum metrum scilicet dactilicum quia gesta heroum dactilico metro solent describi. Unde priscianus est enim dimetrum dactilicum ... pertinens heroice id est dactilice. Et heroicus ca cum id est heroicus ut antiquus.

Ch

Hereo es si sum rere. ... id est dubitare haerere sine manere. Unde hic herinimus ... et ... percussus. Sic dicitur quia herendo nave retineat licet venti ruant ut sevat procelle maneat tamen quasi radicata in mari stare videtur nec moveri nec remedio sed tamen adherendo. Ut enim ... contingit hec ... fortitudine ... eius hinc ... mora appellat quia cogat morari navigia. Et hinc dicitur ... ad similitudinem illius ... Unde Ovidius ... Item ab hereo hic heremus mi ... quasi ... et ... ubi mansio ... hermus enim est in via solitudo ubi ... habitatum et habitatum est desertum vel agri habitatum et

delictum est. dicitur heremus a removeo quasi
remote ab aspectu hominum. unde hec here-
mus mi. i. heremus et heremos ... eremus et
hic et hec heremita te quia ab aspectu hominum
remotus moratur enim in heremo solitarius
scilicet et anachoreta. unde heremiticus a um.
Heremus componitur hic et hec heremicola le here- B
mum colens. et hic et hec pre heremipeta te qui
petit heremum. Item ab hereo hec edera re
quia arboribus adhereat reptando. et ab
edus ut supra diximus quia edus super larga
abundantia in esca a veteribus prebeba(tur)
quod autem dicitur edera cita peteres ut editus he-
reus ethica est. unde ederinus a um. Item
ab hereo hec hirudo dinis i. sanguisuga
quia carni adheret. unde Oracius. Non
missura cutem nisi plena cruoris hirudo.
unde hirudineus a um. et irudineus
a um in eodem sensu. Item ab hereo hic
herebus i. infernus quia nimis adhereat illa
que capit. et est herebus proprie tartarus
profundissimus locus infernorum de quo
dicitur quia in inferno nulla est redemptio.
de illo loco neminem abstraxit christus. Item C
ab hereo componitur ut dubitare. hec heresis
sis i. divisio ab unitate fidei quia nimis
adhereret illos ut quia facit illos dubitare
in fide quos invadit. et heresis interpretatur
divisio et est grecum. unde secundum grecos die-
resis et sineresis. dieresis est divisio
in duas scilicet quando una littera vel sillaba dividitur
in duas. sineresis est coniunctio quando
scilicet due littere vel sillabe coeunt in unam. et
dicitur a dya quod est duo et sin quod est con
et heresis. Vel heresis dicitur quasi electio ab
eligendo quia scilicet illud sibi unusquisque eli-
gat quod melius ei esse videtur ut peripatheti-
ci academici stoici ut sicut alii qui perversum dog-
ma cogitantes arbitrio suo de ecclesia
recesserunt. unde ergo heresis dicta est ab
electione qua quisque arbitrio suo ad insti-
tuenda vel suscipienda quelibet ipse sibi
eligit. nobis vero nichil ex arbitrio nostro indu-
cere licet. sed nec eligere quod aliquis ... apostolos
dei habemus auctores qui nec ipsi quicquam
ex suo arbitrio quod induceret elegerunt
sed acceptam a christo disciplinam fideliter nacio-
nibus assignaverunt. unde si angelus de
celo aliter evangelizaverit anathema vo-
cabitur. unde hereticus a um divisus ab
unitate fidei eligendo quod sibi melius videtur.
Scismatici sunt qui ab aliis sunt
segregati solo tamen aggregacionis gaudent
dissidio quia eodem cultu et eodem ritu cre-
dunt ut ceteri et sola congregatione opinantur. Here-
ticus vero pervenit aliud opinatur. Heresis est D
cum archos et hic et hec heresiarcha che
i. heresis princeps. Item ab hereo heso
as secundum ... est in usu. et hinc hesito
as aliud frequentativum quod sepius inmittitur pro dubitare.
unde hesitatio. et hec hesitacuncula di-
et hesitatus a um dubitatus vel du-
bitabilis. et hesitabundus a um similis
dubitanti. Hereo componitur adhereo res

i. adiungi. cohereo es. inhereo es i. iungi. Unde
inherens et inherentia. et hec inherentia e.
subhereo es subiungi. Hereo et eius compo-
nentia sunt et faciunt ritu in si et sum
in simul et producit hanc sillabam he.

LVII

Hermeneia grece latine dicitur interpretatio.
Unde hec hermeneia e i. interpretatio
et est nomen grecum dictum hermenias sub
genitivo quod ponitur in intitulatione illius
libri aristotelis qui habetur incipit perihermeneias. peri enim propositio est greca et tantum va-
let quantum de. hermenias est genitivus grecus et
ergo sensus perihermeneias i. de interpreta-
tione. greci enim carentes ablativo genitivo utuntur suas
propositiones cum genitivo loco ablativi. quidam tamen dya-
lectici minus simplices voluit uti et utuntur
hoc nomine quasi composito scilicet hec perihermenia e.
Item ab hermene vel hermeneia hermeneuticus a um i. interpretativus. Unde quoddam
genus loquendi dicitur hermeneuticon i. interpre-
tativum quod scilicet aliqua re interpretamur i. expo-
nimus ut enarrativum. ut in retorica oratione et
in vulgari sermone hermeneuticon dicimus. Et
enim tria principalia genera loquendi. dragmati-
cum didascalicum hermeneuticum sive enar-
rativum. Dragmaticum est quod versatur inter
interrogantem et respondentem quod scilicet decisum
est frequenti interrogatione et responsione sicut in dya-
lectico ... et dragmaticum quasi interroga-
tivum a dragma atis quod est interrogatio. Dida-
scalicum est quod consistit inter doctorem et disci-
pulum. et dicitur didascalicum quasi doctrinale. didasca-
lus enim est doctor vel magister. Hermeneuticum
vel enarrativum quod consistit inter oratorem continua
detinentem et audientem ubi unus continue loquitur
alter vero vel alii tacent et audiunt. et dicitur a
didascalos in hoc quod illud sit cum doctrina
... est doctrinale. Item ab her-
mene hic hermes meris vel hic hermes mis B
i. interpres. Unde et mercurius dictus
est hermes quia est interpres dei et hominum.
et hinc hec herma me. unde hec hermula
le di. dicitur imago mercurii et statua. et hec
... et ut quedam statula et precipue
sine manibus dicatur herma vel hermula
et sic capitellum columne inferius et superius
scilicet quod supponitur vel supponitur columne dicatur
herma. Hermes componitur cum afrodita quod
est venus et hic hermofroditus i. filius
veneris et mercurii quasi coniunctus solinatus
utriusque sexum habuit. ideo ab illo dicitur
hermofroditus vel hermofrodita in quo utriusque
sexus apparet. vel herma apud grecos dicitur
masculus. afrodi femina interpretatur. Unde
hermofroditus et hermofrodita dicitur quasi utrumque
sexum habens. hic alio nomine dicitur androgenus. hi
dextra mamilla virile sinistra muliebrem
habentes vicissim coeundo et gignunt et
pariunt. et quia talis homo nec vir nec mulier
videtur ideo quadam similitudine hermofro-
ditus dicitur castratus quia nec vir nec mulier videtur.
Item ab hermene hec hermeneumina atis C
i. interpretatio. unde hermeneumaticus a um
ad interpretationem. Hermagedo consurrectio in
... sive mons globosus interpretatur. Hermo

omis genus est seperetinis Heroadi
tyru. Unde hesperdine a um p herdiarna
a um causa ateminati mitiade. Hyer
mis dicit t hyer. et hysternus -a -um hesternus
rolys. vel ab yon serunty. Herrebeng
sibimis sera uocat. Unde hermea
hem e phessis et moscolosa. ut est habitat
in locis phosis et montuosis. heran
heris in vho. est residuens hernia sera
coluit. et ab herne ut herneos h
hernia e tumor ut defluxio intestinos
in metula. Unde herniosus a um. Hero
des inter pellicius ut glosa clara dia
et h herodius dy muem. et idem et ist
mutata in a et assumpta est filia
diades de patre nomen filius ut nepos
herodis. et hinc subtracta de filia d
h herodias adis filia ut neptis herodis

Herba herbe dicitur ab arvo. Cum
iacto em semine in ar
vum no longo tempore pr eum pulu
lat in herba. vel quod terre firmi
radicibus adheret. Unde herbula
le di. et herbosus a um plenus et abu
dans herbis. et cpa. Unde h herbosi
tas tis. Et ab herba herbidus a um
herba plenus. et herbosus et cpa. Unde
herbiditas atis. Et ab herba herbeus
a um de herba factus ut ad herba ptinens
ut uides. Unde planeta. Quinque est ho ca
collatiuo ventre et octus herbarius.
Et hoc herbarium locus ubi abundat herbe.
Et h et h herbilis le. i. herba abundans.
herbilis quod uocat anser herba pastus.
Et herbo as. i. herba pascere ut herba
ornare induere. Unde herbeo es non est
ut si herbosum ut uireo. et hinc her
besco cis incho. Unde Ouidius de Laude
dei in quarto. Similiter herbescunt plane
sunt pubescunt. Herbo quod deherbo as
ab herba remouere. adherbo as coherbo
as inherbo as. Et herbo est a e o. Et
ab herba h arbor sic supius dictum est
in prima tra. Et ab herba h herbitus ti quod
arbor quod inter herbe pbeat pecoribus vel
pascua deficiunt. et h et h inherbus be
i. sine herba. Hespera dicunt greci
horam que est inter diem et noctem ut inter
noctem et diem. Unde h hesperus ri i. stella
occidentalis que in vespere post solem appa
ret. Unde h hesperia i. hispania ab he
spero stella que in ea parte lucet. et
h est uel hesperia respectu italie que
etiam hesperia dicitur. Sequitur hesperus
frater athlantis pulsus a germano italiam
tenuit eam quod de suo nomine ut de nom
pristino regionis quam reliquerat hesperia
appellauit. et quod dicitur hesperia sine addi
tamento italia significas. Si autem addas aliquid
in diuisa additur potius significare nunc hispa
nia ut si dicas ultima ut aliquid tale
nunc italia. ut si dicas magna ut si
mile. et hinc hesperius a um i. hispa
nus ut italicus. et h hesperides i. illa

ut hispana. Et hinc filie athlantis dicte sunt
hesperides ut ab hyspania ut ab hespero
patre uel ab hespera ut hesperus frater
hesperus a et loco illius uel quantitate proprietates
dicimus h uespera re. et h uesperus ri. Et
uespera enim idem est quod hespera i. hora ut
hora que est inter noctem et diem uel inter
diem et noctem. et hinc etiam ponitur ubi ad
iungatur uesperi aut sabbati. et sunt in hac
et ad quem fit relacio per quem ignotat
postremum quod sequitur que uesperascat
dat hec nomen roma positiuum aduiat
sit consimilis relacio ut ecce uadit roma
que est caput mundi et fit relacio ad non
dum positiuum non est eo quod ponitur adiungat
sed est eo quod nomen est. et quandam uim uoc
habet retinet. et hec uesperata te i. dea
illius hore que est inter diem et noctem sed
matuta est dea que preest illi hore que
est inter noctem et diem. et hinc matutinus
a um et uespertinus a um. et h uespertina
ne i. cena in sero in uespera. et h
uespertilio auis in uespere uolans. Et a
uespera uespero as uesperam facere uel
recipiam sicut deo quietius. Unde uespe
rasco cis incho. et est aduespero as aduespe
rasco as et sunt omnia ista uerba ex
sine actionis sicut deo quietia. Sed in
dici dicimus aduesperat ut aduesperascit
i. tardit et incipit tendere ad uesperam et
inpersonaliter aduesperascit i. uespera appropinquare
incipit. Et a uespera uel uespero hec
uesper ris. et h uesperugo ginis Plau
tus in amphitrione. Nec uesperugo nec
uirgilie occidunt. Et nota quod h hesperus ri
et h uesperus ri et hec uesper ris et h
uesperugo omnia sunt unius et eiusdem stelle
nomina que in nocte post solem apparet et
in mane ante solem. Unde in mane dicitur
lucifer ut fosforus et dicunt quidam quod
non potest esse in eodem tempore quod eadem stella se
quatur solem in sero et in mane precedat
sed hoc contingit in diuersis temporibus. alii dicunt
quod mercurius et uenus cum sint satellites
solis quoniam ita sunt disposita quod uenus
precedit solem et mercurius sequitur ut econuerso
et tunc luna illarum stellarum sola que
sequitur solem uidetur in sero post solem. illa que
precedit in mane uidetur ante solem sed quia
ille due stelle sunt similes in quantitate et in
splendore. credebatur quod eadem stella sit in sero
post solem. in mane ante solem. alterius uero
philosophantibus quod una et eadem stella sit
uenus que in sero sequitur solem in mane
precedit et in eodem tempore omnia placuit quod
cum uenus altior sole sit ergo contingit
quod insit uenerit ad occasum quod uenus est
altior duntaxat uidetur in sero post solem. eadem
ratione et eciam uidetur in mane propius eque
alto motu discerat. et ad hec ostendendum
satis familiare diligens doctor inducet
exemplum. Ita circumus uidemus ascendencia re
mota a propinquis et duntaxat uidemus descende
ncia remota et propinquis quamuis eque de pari
motu incedat. Sicut ergo uenus in sero

vesperus et hesperus et vesper et vespe-
rugo. in mane lucifer et fosforus. Et
vespera et vesperus dicitur [illegible] sunt ali-
qui enim sunt in singulari quam in plurali nam hec
vespera dicitur sit illud tempus in quo cantatur
illud officium. et hec vespere orum idem
officium vespere singulariter cantatur sed vespe-
re pluraliter. quidam tamen non distinguunt nisi
vesperas et vesperos quantum ad officium
Et a vespera fit ut vesperum hec vespe-
rum ri i. destitutas que fit ex intercessi-
one medium inter noctem et solem ut crimina
quatuor horarum dici vel nocte. et hec ve-
spere ut hec vesper ris quod sit hora
qua sol incipit declinare ad occasum
et durat usque ad crepusculum. Unde Te-
rentius Unque tam mane egredior
neque tam vesperi quin te aspiciam
in agro fodere. Et in comedia Ecce
ergo unde heri ad nos afferri vesperi
Et quod dicitur positus adveniat vel sicut
[illegible]. et hec vespere indeclinabile
hora pro pulsandi et licet hec vocabula sint
distincta sunt tamen confunduntur sepe apud
auctores et pro se invicem posita inveniuntur
Hesdras interpretatur adiutor Hethiani
quidam heretici ab hethio sunt vocati
et quidem et hemomiani ab hemomio quodam
dyalectico cuius discipulo et eius nomine
magis innotuerunt dissimile potestatem asse-
rentes filium et filio spiritum sanctum et nullam
imputant peccatum in fide manentibus

Hex dicunt greci i. CAV
sex. Unde hec hexa xe i. sex
Et hinc apud nos hec hexas
adis i. sex. Et ab hexa et he-
meras quod est dies dicitur hec exa-
meron vel examerum i. liber sex dierum
Et componitur cum metron et exameter a um quod
constat ex sex metris vel pedibus. Et
cum ptotos quod est casus et hexaptotus
a um i. sex casus habens. Unde illa
nomina dicuntur hexaptota que in uno
numero et in uno genere sex diversas fino-
hunt in diversis casibus ut unus. Et ab
hex subtracta h et x ea posita dicitur
apud latinos hic et hec et hoc sex inde-
clinabile. Unde senus a um. et sena-
rius a um. et hic senarius rii pro illo
numero. et sextus a um. Unde hic sexta-
rius rii et sextariolus li. et sexta-
rius a sexta parte. est enim sexta pars
congii. sextarius duarum librarum est
qui bis assumptus dicitur bilibris. assum-
ptus quater dicitur greco nomine sex-
[illegible] complicatus quater sive gomor
fit. adice sextum reddit congium. na-
[illegible] sex recipit sextarios. et hinc sex-
tarius nos tractum est. Et nota quod sextarius
sive dicatur mensuratum sive mensura
sive quantitas illius mensure adiacens

sive aliquid aliud [illegible] quod magis [illegible] et no-
vent sed quidam indocte abutuntur. Unde
sextarius in sermonibus panis emat [illegible]
sex in sextariis a [illegible] Et a sex hic
sexennis [illegible] i. sex puncta in tesseris
versus Quid dat senio [illegible]
[illegible] in vero et sexies adverbium [illegible] quod
sedecim vel sexdecim. Unde sedecimus a
um et sedecimarius a um et sedecenus
a um et sedecies adverbium. Et componitur cum
gentos quod est decem et sexaginta i. sexcen-
ti decem. Unde sexagesimus a um et
hec sexagesima et sexagenus a um et
sexagenarius a um et sexagesies adverbium
Et componitur sexcenti ut sexcenti te ta et
hinc derivata Et componitur sextuplus vel
sextuplus a um sexies plicatus. Unde
sextuplo [illegible] Hiana
[illegible]
Hialin grece latine dicitur vitrum. Unde hec hiatu-
li quedam gemma purissimi vitri et
hinc hialinus a um et per sincopa hia-
lus a um i. vitreus. et hec fiala i.
vas patulum ad potandum vel ad oleum
recipiendum quod olim ex vitro fiebat. vel
fiala a filo quo potest fieri Hiamo
margarita preciosa Hiberus ri flu-
vius est hispanie. Unde hec hiberia e
dicta est hispania. et hinc hiberus a
um gentile. et hec hibernia e dicta est
ab hiberia quia eius populi partes hibe-
ria intenderunt. vel potius dicitur ab
hiberno ut supra diximus. Et nota quod
hiberus gentile designat et gentem hi-
spanie et quendam de illa gente et ea
[illegible] ad nomen fluvii apocopa ab auto-
ribus utitur tamen et hiberus a um. et
hic hiber ri. et hic hiber ris nomen al-
terius gentis ab hiberis [illegible] que est
versus armenia Hicosium cesariensis
mauritanie oppidum herculis illac trans-
euntis [illegible] comitatu eius disce-
dentes [illegible] et ne quis imposito
nomine a se privatim gloriaretur de
[illegible] vocabulum datum est
nomen Hic hicter [illegible] que pene
flava est tota et crocea. Unde hic hicte-
rus ut [illegible] quidam morbus fellei coloris
qui facit hominem in cute flavum et palle-
re et diu languere. et ut dicunt ydropi-
sis est. hunc morbum latini dicunt
arcuatum a similitudine arcus celestis. Unde
hictericus a um quod illa infirmitate pa-
titur. et inde hec hicteritia e idem quod hicte-
rus Hietos grece latine dicitur pluvia. Unde
hias adis quoddam signum celeste et quedam
stella [illegible] pluraliter dicitur hiades et est hoc
signum in fronte tauri. et dicuntur hia-
des ab hietos quod ortu suo efficiunt
pluvias. Unde latini suculas eas
appellant. vel dicuntur hiades ab idor
quod est aqua ut ab hiante [illegible] Hiere-
mias interpretatur excelsus domini [illegible]
[illegible] constitutum [illegible] super gentes et reges Hic

hiebus in q̄uiu fuit nomē magis hominis
vnde hiebuseus a vm hiebuseis ciuitā
vocat hierusalē vnde dicta ē ihe
rusalē q̄ hiebusalē et q̄ hiebus hierusa
lem amplīauit ideo hierusalē dicta ē
hiebus. S̄ secundū hierusalē primo dicta ē
salē a melchisedech qui dicebat salē pacis
dicta ē hiebus ab ampliatore suo q̄
vocabat hiebus. vel ab hiebuseis
habitatorib; pacis illi duob; nominib;
s. hiebus et salē p̄ compositionē q̄nt
dicta ē hierusalē q̄ hiebusalē
et vidēt hoc nomē ꝯpositū p̄ salem
forte in compositione vna ꝟ amisit s̄ h̄ postea
a salomone dicta ē hierosolima q̄ hie
rosolomonia. Et nota q̄ inuenit h̄ hie
rosolima me. et hec hierosolimē arum
et hierosolimus. vnde le in leccione sensus
illa cum te. h̄ ē corrupte a poe
tis dicta ē solima. postea ab helio adri
ano vocata ē helia. in ipsa ē syon
que hebraice inte̅ speculacio ē in sū
mum constructa ē et de longe venienti
contemplatur. Hierusalē latine pacifi
ca inte̅. Et ab hierosolima hierosolimus
a vm. et hierosolimitanus a vm. et
p̄ compositionē hierosolimipeta te peregrinus
q̄ petit hierusalē. Et a solima solimus
a vm. In menalib; interpretatur regnum soli
mor̄ um. et magis sacerdos.

CLIX

Hilaro as vetificare.
Vnde macrobius de saturna
Verba non magis hilarat q̄ vinum.
Vnde hec hilaramē inis. et hic
et h̄ hilaris re letus et iocundus.
Vnde hilarē datorē diligit deus. et
cōpa̅ rior simus. Vnde hilarit̄ simus sine
aduerbium. et h̄ hilaritas atis. et hic hilarius
rij q̄ fuit iocundus in seruicio dei. et
hic hilarion onis p̄ alio sctō de quo leg̅
q̄ cum infirmus esset et mori vellet aīa
eius non audebat exire cum beatus hilarion
dixit. anima mea quinquaginta annis deo
seruisti sm̄ ipsi ne dubita exi et statim
exiit. ille in deo bn̄ confidebat. sed
aīa non volt exire a corpore et non laudi
ms̄ forte cū deo debeat ire. Et ab
hilaris hilaresco cis nō. i. esse ut fieri
hilarē. et hinc hilaresco cis inchoatiuum.
Hilaro q̄t exhilaro as. i. valde hilarare
et hinc exhilaresco cis. et hinc exhilarare
sco scis inchoatiuum. Hilaro as ac ē e o se
Hoc himen inis p̄ducta e d̄ membranula
illa in qua partus inuoluitur in vtero
matris que alio nōe d̄ matrix in qua
sunt septē cellule sicut humana natura
habet plures. Vnde non contingit plures
q̄ septē concipi a muliere. Vnde himē.
nes dicuntur imperia q̄ pertinet ad himenei
officium. i. ad creatorem. scđm hec himeneus
quia in illa receptiua semina ex qua
habent procreari puerperia. et inis illa

deus qui p̄ consuetudinē antiquorum qui quidem
commēorat in qua alijs deitate aliqua s.
ēmulacionē deitatis respiciat deum vocabat pro
Vnde iaruvalem vnde terre
lellem vini tre pluuiendi sacerdos vocabat
cerem et qualitates vel deitatem vniuer
vocabat deos q̄ sicut videt habere vim
in composicione corporum sunt et stellas
hec eciam videntur habere racionabile ꝯsi
lium in his inferioribus. id ē de septem
et virtutibus q̄ sunt bone gratuita
eciam vel in viciis quedam sunt ēmulacio
deitatis. i. dominacionē. vnde dij vocabant
vel himeneus dictus ē a quodam atheniense
himeneo nōe qui fuit vir in imperio
secundum himeneus atheniensis iuuenis ad
lescens forma pariter sed nobilitate su
perioris maiestat. sed genus imparitate re
pulsa parum inter virgines virginali ha
bitu dissimulatus et a piratis inter virgines
captiuatus et tandem inde de eis depressis
ad suos remissus est. parentibus vir.
ini cum salute dicat. reditum ea in
lege ut eam quam peteret peteret vir co
niugio concedit. reddunt virgines. sicut e
rat sui compos salua lege suel concedit.
Vnde in nuptiis inoleuit consuetudo. ut cum in nupt
inuocent eum tamquam deum imperatorem inuo
caret q̄ fuit suo amore felix est.
Et himenalis quoddam poema p̄ inuocacione
congruit p̄ coytu et lusit fulmenta.

CLX

Himnus ē laus dei
cum cantico. vnde cum
himnus cantus sit continens laudē
dei. si ergo sit laus et non sit dei
non sit himnus. si sit laus et
dei laus et si non cantat. non ē himnus.
si ergo in laude dei dicitur et cantat. tunc
sicut himnus cum gratia. ē tenem q̄ ē car
mē lamenti et funeris. contrarium himnus
semper d̄ laus. Vnde hic himnulus hi
li. et hic et h̄ himnista te. i. laudator
vel qui cantat himnos. et himniso as
et himnio vel ambo p̄ laudare vel hi
nos cantare. et hic et h̄ himnista te
q̄ facit ut cantat himnos. himnus ē
vel himnicanus a vm qui canit himnos. et
himnidicus a vm q̄ dicit himnos. et himi.
grafus hec himnorum scriptor. vnde h̄ himnographia
scriptura himnorum descripcio. et himnilogus a vm q̄ loquitur
de himno. vnde h̄ himnilogia sermo ut loquitur
de himno. himnio vel vec sicut equorum
equorum vnde hic himnitus tus sm̄ ipse
clamor equorum et cōpositum adhimnio vel
valde himnire. cohimnio vel. i. simul himnire
et ē n e o s c. Sm̄ quedam mensura
est f. sextarius. Hiopax quedam lectuarius

CLXI

Hio as. i. os aperire
et ē tractum a sū.
ius quarum auditus oris
ad apericionē inuitat. Vnde et
compositum ponitur p̄ desidare et compositum
p̄ desiderare tractum ē cambium

Em qui deficiunt hiant
et p rumpi vel scindi vel aperiri quem
admodum vas scissum. Unde hiatus tus tui i. scis
sura apertio terre, precipicio terre profundita
hi hiulus scilicet sic dictum est hiatus, unde
est oris hominis apertio. Et hiulcus a
um i. hians scissus rimosus. Unde in
estate est terra scissulenta cum est scissa et
rimosa calore solis. Et est semihiulcus
a um i. aliquantulum hians, scilicet aptus ex
parte. Item ab hio hic hiatus et i. bar
athrum quia faciat venas hiare. Unde
Virgilius in primo ille ingentem accipiens magnatissimum vastum
hiatum. Et prodit oppenit hic et hec hiatillimbus hec
i. ille cuius membra i. postida sunt hiantia
scilicet quem sequitur pedit. Item ab hio hisco
cis inchoativum quod debet facere hiasco sed causa
vitandi hiatum, facit hisco. Et est hisco fatim
quod est abundat et fatisco cis i. abun
danter hiscere scindi, ut pannus iste
fatiscat kimilis i. scinditur, finditur. Et fa
tiscere est lapsum marcescere, abundare,
aperire et desinere esse deficere. Unde
in sexto Eneidos machamine, Statius febre fati
scetis. Et nota quod nos dicimus fatisco
sed quod antiqui non dicebant, sed dicebant
fatiscor eris, fessus sum quod nos non
dicimus. Et est defatiscor eris defes
sus sum et hec utrum defatiscor est
deficere vel fatigari et scribitur per a
pro et inmus per e quod dico ut quosdam
purgare a veritate ignorancie dicitur
defaciscor per e quod nil est. Item hisco
componitur dehisco cis i. valde vel deorsum
hiscere. Hio componitur inhio as i. habere desi
derium ut attingere conari et est n. b.
o. s. e. Hirpus, natus lamentatorium ut
talbernaculum. Hic hircus qui est an
gulus oculorum in fractorum unde putre
do colligitur. Unde Virgilius Homo et quis
te transuersa tuentibus hircus, legitur
ibi et hircos quod ex nimia luxuria et la
scivia solent quidam retorquere oculos
sed hirquos. Ideo hinc dicitur hic hircus
ci i. caper scilicet ut lascivum ut petulcus
et feruatus hic est, coitus cuius oculi ad
libidinem in transversum appetunt et ad
hirquos retorquentur. Et inde etiam dictum est
hircus. Dicit enim Plinius de naturali histo
ria: hircos ita esse libidinosos ut
indignentur si videant alios coeuntes et
in eos impetum faciat. Et inde hic hirculus
ut hirculus di. Et hircinus a um et
hircosus a um in eodem sensu scilicet quod est
fetidus instar hirci quia lana sudore cor
poris fetidus putet. Et hirsutus a um
asper pilosus ut pilosus ut hircus. Unde
hirtus a um per sincopam et hirsutus. Unde
quidam est hirsutus cuius pili erecti stant
Item ab hirsutus a um hic versus secundum

hirsutus est. Vel versus ab ore quod orc suo
formant scilicet in orcio. Dicitur enim corpus intrin
secus grande partus de carne quadam quasi
gelida confusum parere quod per lambendo in
membris componit et sic pagat unusquisque. Et
hinc versus turpes scilicet dicitur unde hic ve
siculus li. Et hec torsilla. Et ursulus
li. Et hec versa. Unde versula le. Et ur
sella le. Et hec horsina a um. Et versa
bus a um hic ut leonis quod venatur versus
Item ab hircus ut hircus hic hircosus
li puer libidinosus et lascivus ut hircus
et qui oculos retorquet ad angulos ex
nimia lascivia. Hircus est hic subhircus
ci locus sub brachia ubi sudor colligi
scilicet ascellus et subhircus quia sub illis hircus her
lens i. fetorem hirci. Item ab hircus hi
spidus a um asper setosus pilosus hir
sutus

CLXVII

Hirna ne i. salsicia
Unde hec hirnea e vas quod
ad potum conservandum bauiulatur quod
alio nomine dicitur orca. Unde
Plautus in Amphitrione: Laduus
erat vini inde implevi hirneam. Et hec
hilla le parva salsicia. Unde Oracius
parva magis et magis illis. Hinc
dicitur hic hilus li et hoc hilum li i. granum
ut paratam quod adheret fabe ut medulla
penne scilicet illud tenue quod est in penna.
Unde est hic et hec exilis le tenuis et macer
vel exilis quasi sine hilibus ut exilis
ab exedo quod possit quamvis per angu
stum exire. Et comparatur exilior simus. Unde exilit
simus sine admittentia. Et hec exilitas atis
i. tenuitas. Item ab hilum dicebant
antiqui hilus a um i. vilis aliquis
Unde Lucilius in Danmaria licet hic
magis alucolum putac et calces Deleo
a. Hilo et hinc et a non est hec nichi
lum li quasi non hilum i. non aliquid ut
dicitur quosdam et a non et hilum, sicut et
inde dicitur nichilum quod non est hilum i.
non est tantillum quantum est hilum quod
est quod nichilum ut quod nichil. Et hinc appo
capatur hec nichil indeclinabile. Et hinc sincopa
patur hec nil indeclinabile. Et sunt consimilia noia
et diminuta et futuritas illorum quod possunt
ista noia in declinatione consideratur quod est
vim dubitans hec nichilum ut nichil ut
nil quo nichili. Sed veniat talis dico est
nichil i. illorum qui nil sunt. Et non est
illorum qui dixerunt hec de nichilo nichil
in nichilum nil posse reverti. Et a nichi
lum nichilo as. Et est adnichilo as anul
lare destruere ut ad nichilum redigere et
est activum. Item nichilum componitur tamen in neo
genere nichilaris sunt. Unde nichilitas
atis et hic et hec et hoc nichilis indeclinabile ut
potius sit genus et figuratum construitur
cum quolibet casu genere. Et est cum utroque modo
intransitivum. Unde nichili homo nichil homo ut
homini sit homine i. nullius utilitatis nullius
precii vel valoris homo. Et per oppositum multifacio est

Et [illegible] dicit in [illegible] [illegible] vi-
dende [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Unde [illegible] historio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] gestus et [illegible] hom[illegible]
[illegible] Unde historiones [illegible]
[illegible] [illegible] comediarum q[ui] in [illegible]
[illegible] larvas sive facies [illegible] [illegible]
bat gestus ut [illegible] et [illegible] [illegible]
Historium [illegible] [illegible] at [illegible] Vn
h[ec] historia [illegible] antiquitus enim nullus scribe-
bat historiam nisi qui interfuisset et ea
conscribenda conspexisset. Et ideo d[icitu]r historia
ab historin quod est [illegible] [illegible] ad [illegible]
memoria reducit. Est enim historia
res gesta a memoria hominum per vetu-
state remota. In medio tamen [illegible] et sit
simplex ut aliquatulum [illegible] res ge-
sta sit tamen d[icitu]r historia. Et inde hec histo-
la. [illegible]. Et [illegible] compo[nitur] hic historiographus
scriptor historiarum. Un[de] h[ec] historiographia
le historie descriptio. Et historiographo
as historiam describere, depingere
et in ea[dem] [illegible] historio as. Et sunt ac-
Hic hyster [illegible] [illegible] est qui [illegible] da-
[illegible] d[icitu]r. Un[de] hystri dicti sunt [illegible] de
colcho insula [illegible] [illegible] ad [illegible]
dos argonautas a ponto [illegible]
hystrum flumen. Et inde a vocabulo
amnis quo a mari recesserunt hystri dicti
sunt. Et inde hec hysteria [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] incolunt. Unde hyster [illegible] [illegible] ge-
tile. Et hic hysterix [illegible] quedam [illegible] qua-
drupes [illegible] [illegible] [illegible] abundat.
Hic hyspanus fuit quidam rex hyspanie
unde dicta est hec hyspania. [illegible] hinc
hyspanus a um gentile et possessivum.
Et hic et hec hyspaniensis [illegible] gentile. Et
[illegible] [illegible] provincias tarraconensem, carta-
ginensem, lusitaniam, galliciam, beticam
et transfretum in region[e] affrice tingeta-
niam. Et sunt due hyspanie citerior
que est in septentrionali plaga a pirene-
[illegible] usque ad cartaginem porrigitur. Ulterior
que in meridie a celtiberis usque ad
gaditanum fretum extenditur. Citerior autem
et ulterior dicta est quasi citra et ultra. [illegible]
quasi citra [illegible]. Et ultra quasi ultima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible]. Hysmelection
[illegible] ut carmine [illegible]. Hic hystrix
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in igne ardet

XIII

Honoro as honore impendere
unde honoratus a um qui
recepit uel qui impendit honorem et
comparatur [illegible] [illegible]. Unde honorate
[illegible] [illegible] [illegible]. Et honoratorius
a um qui impendit honorem ut
quod est honor. Et hic et hec honorabilis
dignus honorari uel aptus honorare.

Et honorabilis quasi honori [illegible] aptus ut
[illegible] ut et [illegible] et comparatur [illegible]
unde honorabiliter [illegible] [illegible] [illegible] et hec
honorabilitas atis. Et [illegible] inhonorabilis le
[illegible] non honorabilis et [illegible] comparatur. [illegible] ab
honoro [illegible] honor [illegible] [illegible] [illegible] unde
hic [illegible] [illegible]. Et honorus a um
et [illegible] a um. Et [illegible] [illegible]
a um [illegible] ab honor honestus a um
qui [illegible] [illegible] [illegible] honor
[illegible] [illegible] et comparatur [illegible] [illegible]
honeste [illegible] [illegible] [illegible]. Et hec ho-
nestas atis [illegible] honor [illegible] honoris
[illegible]. Et [illegible] inhonestus i non honestus. Et
[illegible] comparatur. [illegible] ab honestus honesto as ho-
nestum reddere. Dehonesto as inhonesto
as valde honestare ut [illegible] diffamare
vituperare ab honestate removere. Et sunt
activa. [illegible] honor componitur honorifico as ho-
norare. Unde honorificus a um et comparatur
[illegible] comparatiua non [illegible] in usu. Et hic
et hec et hoc honorificentior [illegible] [illegible]
est in usu. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in usu
sit [illegible] quidem iuxta [illegible] [illegible] comparatiuis
[illegible] et [illegible] [illegible] honorificus
[illegible] [illegible]. Unde honorifice [illegible]
[illegible] [illegible]. Et hec honorificentia
abhonorificens [illegible] honorabilitas. [illegible] ab
honorifico [illegible] et hec honorificabilis le et
comparatur [illegible] [illegible]. Unde honorificabiliter
[illegible] [illegible] [illegible]. Et hec honorificabilitas
atis. Et hec honorificabilitudinitas
et est longissima dictio que in illo versu re-
[illegible] [illegible] honorificabilitudinitatibus
iste. Honoro componitur cohonoro as [illegible] sunt ho-
norare. Dehonoro as exhonoro as
vituperare contra honorem facere et ponere.
Et inhonoro as [illegible] non honorare contra ho-
norem facere vituperare. Honoro act. [illegible]

CCLXV

Horreo [illegible]
[illegible] horrorem habere
timere tremere. [illegible] quando aliquis hor-
ret quia tremit et eius pili rige-
scunt et surgunt [illegible] frigus
ut [illegible] timore sic in nocte [illegible] [illegible] va-
[illegible] [illegible]. Et hinc horror [illegible]. Et hic et
hec horribilis le abhominabilis et comparatur
[illegible] [illegible]. Unde horribiliter [illegible] [illegible]
[illegible]. Et hec horribilitas atis. [illegible] ab
horreo horridus a um [illegible] abho-
minabilis frigorosus tremens et comparatur
[illegible] [illegible]. Unde horride [illegible] [illegible]
[illegible]. Et hec horriditas atis. Et horri-
dulus a um aliquatulum horridus. Un[de]
[illegible] [illegible] [illegible] horridulus [illegible]
[illegible] lucerna. [illegible] ab horreo [illegible] [illegible]
horresco [illegible] et horrifico cas [illegible] [illegible]
[illegible] horrorem imponere. Unde horrificus
a um. [illegible] ab horreo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] horreat [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible]
[illegible] diximus. Horreo componitur abhorreo timere

abhorreo, exhorreo etc., inhorreo etc., perhorreo etc. Et hinc incho. horresco, abhorresco, inhorresco, exhorresco, perhorresco. Et similia. Et ista sunt neutra et faciunt preteritum inchoatiua vltra primitiua, in omnibus cum habent cum ponuntur pro primis. Hortor aris suadere, confortare, instigare. Unde hortator oris, et hortatorius a um, et hoc hortamen. Unde hoc hortamentum, et hoc hortatorium ... et hic hortatus tus tui, et hoc hortamen nis, et hoc hortamentum, et hoc hortatorium palmatorium vel locus vbi fiunt hortamina. Hortor componitur adhortor aris, cohortor aris, id est simul hortari. Unde hec cohors tis a frequentia cohortationis, et quia cohors multitudo rusticorum, et est multitudo militum. Cohors maior quingentos, cohors minor trecentos. Dicitur cohors quedam pars in municipiis a cohortando vel coherendo quia coherceat cuncta, inter alia includat, vel quia coherceat directum suos concives, et cohercere prohibeat. Unde melius per unum o scribitur et sic hec cohors. Dehortor aris dissuadere vel valde hortari. Unde hic dehortator oris, dehortatorius a um, et hec dehortamen nis, et hoc dehortamentum ti. Exhortor aris valde hortari. Unde exhortator tor trix tio, et exhortatorius a um. Hortor aris cum suis componitur.

Hec hora re, et hec dicitur hora quia spacium in quo medietas alicuius signi oritur in oriente et medietas alterius vadit in occidente. Et inde hec horula le dimi. Et hic horus ri id est apollo quia ipse horas administrat. Et componitur cum logos et fit hoc horologium, vbi hore leguntur id est colliguntur vel intelliguntur. Vel componitur a logos quod est sermo vel racio, quia ibi sermo vel racio habetur de horis colligendis. Unde horologicus a um qui in horologio colligit horas, vel quod pertinet ad horologium. Et componitur cum spicio et fit hic et hec horuspex cis, id est aruspex, scilicet ille qui inspicit horas. Et hoc horuspicium ii, id est horarum inspectio. Quod et hic horoscopus dicitur et componitur ab hora et scopos quod est labor vel intencio, quia in cogitacione horarum intendebat et laborabat. Vel componitur ab hora et scopin quod est speculari, quia per horas natiuitatis hominum speculantur vel considerant et dissimile fato. Unde persius: Geminos horoscope varo dixit, id est varo pro sinecopa. Unde hic horoscopium id est horarum speculacio. Ora e sine h est regionum vel finium vel regionis cum ea regionum vel finem vel extremitatem vestium designat vel ... nomine scribendum est sine h. Unde hec orarium, et limbus qui supponitur ore id est margini vel extremitati alicuius vestimenti causa ornatus. brauium

CCLXVII

Hostio is stiui re itum id est equare. Unde plautus: Que primitus hostie ista et metuerit. Et inde hec hostimentum ti, id est cemetum et equalitas habet id quod ... est in herba. Unde plautus: Datum hostimentum est opera pretium. Et hec hostorium ligni est quo modius vel sextarius adequatur. Et hic et hec hostis tis quia equa fronte erat ad bellum. Ipse quidem hostes sunt qui equales sunt et ita sibiinuicem debet quod quilibet sibi debet vel vnus magis teneatur alteri. Quidam dicunt quod christiani hostes non possunt esse, quia christiani hostes sunt nec hostile plus inter eos quia christiani se debent sibiinuicem aliquid salute causa christianitatis. Sed christiani et saraceni possunt dici hostes quia nil sibiinuicem debent. Si enim faceret saracenus capere regem francie tantum deberet illi quantum rex francie deberet illi si eum caperet. Vel dicitur hostis ab hostiendo id est equando menia victorum, solet enim hostis victoris menia victorum hostium equare, id est cum terra equa facere, id est destruere et equare per terram. Unde hic et hec hostilis le, et inde hostiliter aduerbium, et hec hostilitas tis, et hostificus a um id est hostilis. Item ab hostis hec hostia e. Hostie erant sacrificia que fiebant antequam ad hostes pergerent, quia pro hostibus deuincendis fiebant. Sed victime erant sacrificia que post victoriam inde hostibus immolabant. Et erant victime sacrificia maiora quam hostie.

Hostis componitur cum capio vel cedo vel scindo et fit hic et hec hosticapa vel hosticida vel hostiscindia, scilicet qui vel que capit hostes vel scindit vel cedit hostem. Item ab hostis hoc hostium, que hostem intrat, ibi enim aduersarius nostros obuiemus. Hinc et hostia fluminorum dicuntur exitus in mare, scilicet loca vbi mare intrat quia hostibus illuc solemus occurrere et nos eis ibi opponere. Vel dicuntur loca illa hostia quia per locum illum tanquam per hostium in domum intrat flumen in mare. Vel quia res exportantur vel importantur tanquam per hostia. Vel quia homines per loca illa tanquam per hostium egrediuntur et ingrediuntur flumine vel terra suam quasi domum. Quia aut dicitur hostium quia ostendet aliquid intus, vel quia obstat vianti in intrare volentibus extra quis. Et inde hoc hosticulum li dimi., et hic hostiator id est ianitor qui et hostiarius dicitur, qui custodit hostium. Unde hostiarius dicitur in ecclesia ab officio quia presit hostiis templi, ipse enim tenet claues omnia intus et extra custodit. Et inter bonos et malos habet iudicium, fideles recipit, infideles respuit. Et hec hostiaria e que custodit hostium. Et hostiarius a um quod pertinet ad hostium. Et hostiatim aduerbium id est per hostia, id est de hostio ad hostium. Item ab hostium hec obex

quia per ipsum quasi per hostium et aditus intestinis [illegible] sordes mittuntur, ut quidam [illegible] dicunt et quidam [illegible]. Et ab os hoc omen inis, id est augurium, quod tamen fit ore augurantis. Unde hoc omentum, id est maior ventris membrana, que ex maiore parte [illegible] vel dicitur [illegible] et huius [illegible] unde [illegible] maior. Et componitur cum abdo dis et dicitur abdomen minis, quasi additum omento, scilicet pinguedo que est in ventre porci [illegible] Iuvenalis Sat.: bona ventre placat ad abdomina parce et vomitus [illegible] carnium. Item ab omen ominosus a um, plenus augurii vel fortunatus. [illegible] de causis [illegible] ominosa morte filii mei [illegible]. Unde ominose adverbium, fortunate. Unde [illegible] professus ominose retentus est. Item ab omen [illegible] hic omasus si, id est trippa vel extructus [illegible] alia [illegible] in ipsa [illegible] inspiciebat. Oracius in sermonibus: [illegible] omasum. Et ominor aris, id est augurari. Et componitur abominor aris, id est ab omine aliquid cum execratione expellere, execrari, detestari ut malum omen imprecari. Unde hec abominatio, id est execratio, et hoc abominarium, liber in quo abominationes scribuntur.

CLXVII

Item ab os hoc osculum li, diminutivum quantum ad vocem et quasi habet aliam a suo primitivo significationem [illegible] adhuc aliud. Et scilicet oscillum, id est parvum os. Hoc tamen habet aliam significationem sicut supra determinavimus.

c 36 b Et tunc quasi ab os oris [illegible] osculum dicitur quasi basium. Dicunt tamen quod osculum est religionis, unde dicitur recepit eum in osculo pacis; basium est amoris; suavium luxurie et libidinis. Unde quidam: Basia coniugibus sed oscula dantur amicis, Suavia lascivis miscentur grata puellis. Item osculum filiis, patri, amicis; basium uxori; suavium scorto. Item osculum caritatis est, basium blanditiei, suavium voluptatis. Et inde osculor aris, osculum dare, et est commune [illegible]. Item ab ore hoc orarium, id est peplum, scilicet infula illa que involuit et operit ora, id est [illegible]. Prudentius in libro hymnorum: [illegible] sudat pigmentis oris ut [illegible] orarium. Et oro as, ab ore dictum, rogare, rationem [illegible]. Unde hec oratio nis, quasi oris ratio. Et est etiam teste Augustino oratio quintuplex: est enim oratio copulata et ligata in metris, absoluta in prosa, allocutiva in epistolis, disputativa in dialogis, relativa in historiis. Item oratio dupliciter: alia est perfecta,

alia imperfecta. Perfecta quintuplex secundum [illegible]: oratio alia est indicativa, alia imperativa, alia optativa, alia coniunctiva, alia infinitiva. Et hinc hec oratiuncula le diminutivum. Et oratorius a um, et hoc oratorium, locus orandi, scilicet oratorium consecratum in quo nemo aliud agere debet nisi ad quod factum est, unde et nomen accepit. Oro componitur adoro as. Unde hec adorea, quoddam genus frumenti unde fiebant libamina immolationibus, que [illegible] immolabant deo adorabant. Unde adoreus a um et adorius a um. Et hec adorea e, dea frumenti, et quedam [illegible] triumphalis. Macrobius de Saturnalibus: Stabat adolescens amictus adoreis triumphalibus. Et exoro as, valde orare, deprecari, scilicet [illegible] cum effectu rei que petitur, aut [illegible] quod [illegible] exorare [illegible] impetrare ut cum impetratione rogare. Unde hic et hec exorabilis le, quod facile potest exorari, scilicet concedere rogata. Et componitur inexorabilis le, id est non exorabilis. Statius Thebaidos: et inexorabile pactum [illegible]. Hinc [illegible] inexorabile [illegible] tale quod pacificari ut exorari ad pacem non potest. Et hinc exorabiliter adverbium. Peroro as, valde orare vel perfecte orare, id est cum perfectione et effectu, scilicet orando impetrare quod petitur, ad effectum ducere. Oro as componitur [illegible]. Item ab os [illegible] hec ora e, id est [illegible] ori imponatur. Et oricus a um [illegible] loquitur. Et hoc oraculum li, id est divinum responsum, quia ore petitur et ore datur. Et oraculum locus ubi datur et accipitur oraculum. Item ab os oris hoc os ossis, quod antiqui dicebant hoc ossum, quod sepe in Plauto et Augustino de vera religione invenitur. Et dicuntur ossa ab ore, quia in ore pateant aperta; alibi vero in alia parte corporis non patent, sed ubique cute et visceribus obtecta celantur. Vel dicuntur ossa ab usto, quia olim cremabantur. Et inde osseus a um, de ossibus [illegible] ut factus vel ad ossa pertinens vel ossibus plenus. Et ossosus a um, id est ossibus plenus. Et ossim adverbium, ossatim adverbium, ossa frangendo vel per ossa, id est de osse in os. Et hoc ossiculum et ossillum et ossiculum [illegible]. Unde Macrobius de Saturnalibus: inferebant hominum capita, sed ossilla ad humanam effigiem simulata. Et inde ossilo as, verberare vel [illegible]. Unde quidam [illegible] adinvenimus [illegible] ossilet. Item ab os ossa as, ossa dare, ut osse [illegible], ut osse [illegible]. Et componitur exosso as, laniare, dissuendere, ossa extrahere. Plautus in Amphitrione: Hic [illegible] murenam exossare cupit [illegible] ossa immittere.

Et est a e o s e. Os componitur ossifragus
a um .i. ossa frangens. Unde ossifra-
gium .i. ossium fractio. Sic dicimus aliquem
facere ossifragium qui os alicuius frangit.
Et est eiusdem compositionis hec ossifraga genus avis
que ossa ab alto demittit et frangit. Os-
dus componitur cum orexis et dicitur hec orexis .i.
vomitus qui exit ab ore. Iuvenalis. Fa-
bida facturus orexim. Unde hec orexia
e .i. polifagia .i. multa comestio inmo-
derata in comedendo. Et componitur hec infirmi-
tas cum extra non nam comedimus. Et
cum cito as quod est moveo et oscito as .i.
os aperire ore hiare. Persius. Oscitat
hesternum dissutis undique malis. Et in-
de oscitacio. Et oscitatus ... Et hec
oscitamen inis .i. inmoderata oris apertio.
Et hec oscedo dinis quedam infirmitas qua
infancium ora exulcerantur. Dicta ex ta-
gine oscitacionis. Et cum pello as quod est
in pello unde et oppilo as per a producta
os obturare obstruere obcludere obtundere
et proprie os quasi pellare os. Sed ponitur semper
pro obturare. Et cum facio et hec osfracio?
... fecerne ... cibi ore pro quolibet fera-
lie. Unde Iosephus in VI° Antiqui-
tatum ... dampnatum inire. Et
Ambrosius super Egisippum. Ventris inquit
sunt desideria. Componitur quoque cum sono orisonus
a um. Et oridicus a um. Oricamus a um.
Item os componitur cum peto et oppeto tis .i. ore
terram petere et mordere et ponitur pro mori.
Et est tractum a viris fortibus qui
antiquitus vulnerati essent ad mortem ne
pro dolore exprimerent aliquid turpe pro-
re ore terram petebant et mordebant.
Et ideo ponitur oppetere pro mori. Unde Virgilius
in primo Eneidos. Et cum duco est ordu-
rius a um .i. apperte loquens ut qui non
vult os aperire. Item hostium componitur cum peto
et hic et hec hospes tis. Et qui recipit et
qui recipitur dicitur hospes .i. hostium petens
et hostio pedem infrat. Antiquitus enim hos-
pes qui recipiebat et hospes qui reci-
piebatur veniebat ad hostium et pone-
bant pedem in eo et firmabant quod unus
non deciperet alium. Unde et qui recipit
et qui recipitur dicitur hospes. Utrique enim pede
in hostio ponendo amicicie pactum fir-
mabat. Quidam autem dicunt hospes quasi hostium
petens ethimologia est. Unde facilis beni-
gnusque aptus et qui adventum amicorum non
subterfugit sed eos ad hostium se libenter
exponit hospitalis homo dicitur. Et inde hec
hospita te. Et hospitus a um quod est ipse
petitus a um .i. non hospitus sed de pe-
nultima ... non invenitur nisi illa vox
que est in a in quocumque casu sit. Et
in utroque numero. Invenitur componitur utique et ...

Et ablativo sim. et in feminino genere. Et utitur et
activus et ... pluralis sim. in neutro genere hospi-
ta et inhospita. Hospitor aris et ab-
... recipienti semper est hospitor te .i.
in hospicium recipio. Sed attribuitur ei qui
recipitur semper est hospitor teris .i. in
hospicio ... maneo ... vel in alico.
Et sed attribuitur ei qui recipit construitur
cum accusativo semper est hospitor te .i. in
hospicium alium recipio. Unde dicitur
gerens ... hospitor
et hospites a te quod competenter est ut
si dicatur ... et construatur ad modum ... vi-
... Et hinc ... Et hic et hec hospitalis le
quod libenter hospitatur ut qui est dignus
ut recipiatur in hospicium. Et componitur inhospita-
lis le. Item ab hospes hic et hec hospita-
bilis le qui benignus est et pronus ad ho-
spitandum. Et componitur inhospitabilis le. Et hec
hospitale lis ubi peregrini suscipiuntur in
hospicium. Unde hic hospitalarius custos ho-
spitalis ut qui est de hospitali. Et hec
hospitalaria e in eodem sensu. Item ab
hospes hec hospicium ubicumque ad tempus
hospitalis ... inhabitat. Et inde transfertur
... hospicium ... scolarium ... domus
... burgensis qui eam locat. Et inde ho-
spiciolum li diminutivum. Et hic hospiciarius et hec
hospiciaria .i. custos hospicii. Hostio componitur
adhostio as. cohostio as. prehostio as. exho-
stio as. Et est a e o s e.

CLXVIII

Humus ... in secunda
et est humida et inferior. Et nota
quod humus est quasi ... non habet
et caret pluralitate. Et videtur ad
adverbia interrogativa ad modum propriorum nomi-
num ponitur. Et ... a ... genere ...
terra ut ... ab ultima syllaba.
Et hinc humo as .i. in terra ponere humo
tegere .i. sepelire. Unde humatus a um terra
tectus .i. sepultus. Et componitur inhumatus a um
.i. insepultus. Et humatim adverbium .i. sepul-
tim vel velut et abiecte. Unde Ambro-
sius super Exameron in nono. Hoc recusaret
et salute gentis ... humata ...
Item ab humo humeo es ... .i. made-
fieri. Unde humesco scis incohativum. Et hic hu-
mor oris. Unde humorosus a um humore
plenus et comparatur ... Unde humorose
... sine ... Et hec humorositas
tatis. Item ab humeo ... humor ... humidus
a um ... Sed humidus ... humorem
... et comparatur ... Unde humide
... Et hec humiditas tatis.
Et humido as .i. humidum facere madefacere.
Et est ... Item ab humeo ... ut humbr
humectus a um .i. humidus. Unde Macrobius
de Saturnalibus. ... inquit humectus est et
calidus. Et comparatur ... Unde humecte
... adverbium. ... Macrobius

Hic humatissimo est corpore. Dicit hec [illegible] [illegible] et [illegible] et humeo
[illegible] [illegible] unde humectus et
hic humectacione [illegible] et humectatus [illegible]
[illegible] humectabilem [illegible]
humectus humectatum et est ac. [illegible]
humus [illegible] et hic humulus [illegible]
humus [illegible] et [illegible]
[illegible] unde humilis [illegible]
et hec humilitas [illegible] et humilio [illegible]
[illegible] ab humus dicitur et hic homo quia humo [illegible]
humo sit creatus. Et nota quod antiquitus di-
cebatur homo onis. Unde Ennius [illegible]
in [illegible] [illegible] madebat homonem [illegible]
dicebat homo hominis. Nos vero antiqua
consone utrique utimur. Et ab utroque
accusativo [illegible] dicimus hic et hec
homo et homonis et non homonis.
Unde hec homonimia hominis [illegible]
et hic homunculus li. et hic homuncio onis
et hic homullus li. et hic homullulus diminutiva
omnia homo in eodem sensu ut diminutivum
in secundo gradu. Tercium in tercio gradu. Quartum
in quarto. Plautus in Rudente homunculi
[illegible] quanti estis [illegible] Terencius
in Eunucho Ego homonem non faciam.
Item ab homo humanus a um quod habet hu-
manitatem ut quod pertinet ad hominem. Item humanus
benignus mansuetus misericors quia bona hominis
habet amorem et misericordie affectum. Et componitur
hac [illegible] humanior simus. Unde
humaniter vel humanitus ut humanitus [illegible]
[illegible] Et dicuntur humane et huma-
nitus sicut diuinitus et diuine. Ita diuinitus
et humanitus fiunt a deo et hominibus. Diui-
ne ut humane ad similitudinem deorum vel
hominum. Si enim dicas Gabriel missus est
diuinitus [illegible] [illegible] dicatur Gabriel missus
est a deo et [illegible] est factum humanitus
i. ab hominibus. Si vero dicas Gabriel
locutus est diuine vel humane i. ad
similitudinem deorum vel hominum sive diuino
more vel humano. Et humane i. man-
suete. Et humaniter idem quod humane. Item
ab humanus humanitas atis [illegible]
[illegible] homo. Et humanitas mansuetudo [illegible]
quedam affectio qua nos inuicem intuemur.
Humanus componitur inhumanus a um i. non humanus
i. asper et crudelis et immitis et componitur
Unde hec inhumanitas atis i. feritas crude-
litas impietas. Item ab humanus huma-
no as i. humanitate induere. Unde [illegible]
[illegible] est humanatus i. humanitate [illegible]
humana natura vestitus. Et hinc hic huma-
natio humanitatis susceptio. Homo componitur
cum ne ut nullus et [illegible] et hic nemo inis
i. nemini ne. Et caret pluralitate quia neque
non homo ut nullus homo. Componitur quasi [illegible] non
est [illegible] quod et [illegible] Vide velle. [illegible]
[illegible] [illegible] semis omis quod semitho a semis

et homo omnis quod [illegible] antiquitus et hic fit
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] humus ut humatus [illegible]
[illegible] et hic posthumus [illegible]
[illegible] quod ut [illegible] posthuma
[illegible] [illegible] Plautus in [illegible]
[illegible] qui sit [illegible] [illegible]
[illegible] posthumus et [illegible] in [illegible]
[illegible] posthuma [illegible]. Capitulum

[illegible] est nomen dei [illegible]
[illegible] [illegible] quo
[illegible] alleluia quod est laus
ut laudate [illegible] alle-
luia i. laus inuisibi-
lis ut laudate inui-
sibilem. Et nota quod hec
figura latina [illegible] et
hec figura y greca [illegible]
elementum vertitur. Sed
i vertitur illud in substancialis sono. Sed
y in accidentali [illegible] enim hec elementa [illegible]
[illegible] sonat quod hec figura i vertitur illud
elementum [illegible] sonat [illegible]. Sed cum so-
nat [illegible] et [illegible] vertitur. Hec
figura y [illegible] ad [illegible] [illegible] modos [illegible]
predictum elementum greci predictis duabus
figuris utuntur appellantes i ota. y
[illegible]. Nos vero non utimur hac figura y
nisi in grecis dictionibus vel barbaris et
non ubique. Unde in multis dictionibus [illegible]
ut barbaris est dubium an debeat scribi
per i an per y apud nos cum [illegible] illas
[illegible] ex toto quia apud illos s. gre-
cos ut barbaros in quibusdam locis scribitur
i in aliis [illegible] y. Item hec figura i
apud nos vertitur duo elementa s. vo-
calem et i consonantem. Quia ergo duo elemen-
ta i vertitur et quia i et y idem elementum
vertitur ideo placuit mixtim et indiscre-
te tractare de illis dictionibus que incipiunt
ab i vocali. Et de illis que incipiunt
ab i consonante. Et de illis que incipiunt
ab y ordinem tamen et discrecionem habebis
in secunda littera secundum ordinem alphabeti. Ja-
bel [illegible] ascensio. Jabin [illegible]
[illegible] sive prudencia. Capitulum II
Iacio cis ieci iacere
iactum. Unde hic iactus tus tui
est acceptor lapidem procul iace-
re hastas fonde librato iace-
re sagittas arcu emittere. Et componitur
iactus in ludo apud veteres a uno vo-
cabatur ut unio binio ternio quaternio
quinio senio. Postea appellacio mu-
tata est quod unionem canem ternionem suppu-
quaternionem planum vocabat. Item a
iacio hec iactura [illegible] dampnum. Et proprie quod
quod nante pacimur cum iminente et ingra-
vescente tempestate res suas in mare

iacuit scilicet unum parue paruos et quatuor
quemque habet. et quippe nec ipsa natans
nimio pondere rerum submergat
Unde hic iactuarius qui frequenter damnum pa
titur. et proprie qui vestra rerum suarum iactat. et
iacturarius a um dampnosus paciens
uel inferens dampnum. Item a iacio iacto
as frequentativum a quo iactito as aliud frequentativum
Item iactare uel iactitare ponitur pro gloriari
laudare glariando vanitare arrogare
uel inaniter proferre Unde iactator siue
arrogans dicitur hic qui se vanitat. et aliorum
institutis non adquiescit sed propria quadam
uia iusticie et sanctitatis nequiter et contra
hec sermonis. Unde iactanter aduerbium sine
aduerbium. et hec iactancia e idest arrogancia
superbia vanitas Item a iacio hoc iaculum
li idest missile Unde iaculor aris ia
culum mittere contorquere Unde hic iacula
tor. et hic iaculatorius a um ali
quid iaculatorius uel quod aptum est ad
contorquendum uel quod pertinet ad iaculandum
et componitur coniaculor aris. et est depo. co
sed Item iaculum dicitur quoddam rete piscatorium
torum sic a iaciendo. unde iactator qui
iaculum iacit uel facit Item hic iaculus li
quidam serpens volatilis a iaciendo quia
de arboribus super animalia se iacit et
ea perimit Iacio componitur adicio cis adieci
adiectum idest adiungere. Unde adiectus a um
et adiectiuus a um quod adicit Unde
nomina adiectiua dicuntur que substantiuis ad
iaceant. et hec adiectio as adiectiuum
facere uel adiectiue ponere. abicio cis
abieci ctum idest longe iacere uel reprehendere
uel vilipendere. Unde abiectus a um
longe iactus uel contemptus et comparatur. et com
ponitur. Unde abiecte aduerbium sine aduerbium
et hec abiectio idest parui iactio uel vili
tas et contemptus. Conicio cis
conieci ctum idest simul iacere Unde Terencius
in terria comedia Ne me in lectum
coniciam scilicet fenestram Item conicere existimare
opinari cogitare perpendere quibusdam con
iecturis. Unde hec coniectura e indicium opi
nio suspicio suspiciosa cogitatio uel
existimatio. et hic et hec coniecturalis et hoc coniecturale
le quod coniectura aliqua perpendit uel
habet uel quod a coniectura sumit. Unde
coniecturaliter aduerbium id est opinabiliter. et
coniecto as frequentatiuum cuius uerbi compositio
in omnibus suis significationibus. Item pro subtractionem
n unde coico cis pro conicere Unde
Macrobius de Saturnalibus Cum in aquam coy
ciat nat. deicio cis deieci ctum idest
deorsum uel de uno loco ad alium
iacere Unde deiectus a um. et deiecto
as frequentatiuum. Disicio cis disieci disiectum
modis iacere dispergere. eicio cis eieci
extra iacere Unde eiecto as frequentatiuum. inicio
cis inieci intus iacere inmittere ingerere

inspicere uel contra iacere et opponere Unde in...
as frequentatiuum et hic inicium quod inicitur idest quod
ante iacit et substernit uel supponit uel
dimittit ab inicio est supra diximus
proicio cis ieci ctum idest porro uel ante iacere
Item ... proicio uel proieci proiectum in
in eodem sensu et est consimum simulat a pro
et iacio uel est proprie uim significacionis
Unde Virgilius Extra quos se falsa proicia
in fluctum et vma lesuetad ...
obicio cis obieci ctum idest opponere uel
vituperare uel improperare Unde obiectus
a um et hec obiectio onis. et hic obex
icis idest obstaculum quod obicit. Inuenitur etiam
apud veteres hec obex icis in feminino genere
et obiecto as frequentatiuum. reicio cis reiectum
idest iterum uel retro iacere. et inde reiectiuus
a um. et reiecto as frequentatiuum. Subicio cis
ieci ctum idest subtus iacere uel post uel stringere
et respondere Unde subiectus a um
et subiectiuus a um. et subiecto as frequentatiuum.
et est subiecto as inuenitur in eodem sensu
idest supponere Unde Plautus in Cassina
Uideo si vales subiectare me potes cum
occasio. Item componitur cum trans et abiecta
n et s fit traicio in supradicta regula. Traicio
cis ieci ctum idest vltra iacere perfodere
transfigere. Iacio et eius composita omnia
sunt actiua Item omnia eius composita re
tinent preteritum sui simplicis immutatum preter pre
cio. sed a preteritis mutat in e et a supi
nmutat in e. Item nota quod deicio abi
cio et cetera composita a iacio per duo y debent
scribi et pronunciari ter et est primum consona
lis secundum vocale. sed hic ego sic consonat
iacio cum compositis desinentibus in consonante
ut prima producatur positione. Inuenitur tamen quamquam
correpta uel ibi. Subicit facinus vb
xos et hec ideo sit quia in dictionibus huius
uis solent quidam tacere quamquam i consonantem
in medio. nimo quod maius est causa
euphonie propter solent tacere i consonantem
in qualibet placere in predictis compositis
et tamen de integritate dominus est et debet scribi
his tacere. apud quosdam causa euphonie
sit in hac doctrina ... in non proferetur
tamen est post hunc dominus et ibi scribitur ante
ego contingit quod i consonans in predictis tur
tacetur et liquescat a potestate consonantis
tunc prima cogitur produci positione. et inde
est quod sit correpta sic nullis correpta est
Et uero i consonans non taceat nec lique
scat tunc prima producitur si desinat in con
sonante. et hinc est quod subicit quamquam sit
prima quamquam correpta et in consimilibus uel in
dictum Et queratur aliquis utrum apparet
i consonante propter debere taceri in predictis uel
in qualibet placere sic distinguo Cum

Mercurium cogit taceat alias aperte
effatur. hic enim nodus ubi magna est
blasphemia si dicat aliquos deos licet
quibusdam videtur virum hic esse natale
aut quidam dicunt quod aliquis cum 3 sepius
comparaverit a ramo sive abicio fere 7 the
mache componit sub hec vel ius quod est
procus vel declinat fere compositum di
orum quod hic est hoc deet in istum sit
vel declinat suscepit tale compoz quod
quod hic sit per ea dicit. Iacob
A interpretatur supplantator quod in adolescentia magnitudine
fuit apprehendit vel quod pro tanto ante fuit
accepit. Iacobus zebedei a patre cogno
minatus est qui cum iunioribus cum Iohanne
xpm vocem patrem secuti sunt hi sunt filii
tonitrui quod est boenarges ex fervide
et magnitudine fidei nominati sunt. hic est
filius Iacobi zebedei frater Iohannis, qui
hierosolimis gladio ab herode occisus est de
interpretatur supplantator quod cum cuncti duo
vacante supplantavit et ipsam carne
herode occidente contempsit. unde Iacobi
tanus a um, et hic et hec iacobensis se
et ex compositio hic et hec iacopeta te dicitur
ecclesia sancti Iacobi. Iacobus alphei
ob distinctionem alterius cognominatus est qui
dicitur filius zebedei sic iste filius alphei
cognominatus quod ambo a patre sumpserunt.
Iste est Iacobus minor quod in evangelio dicitur
frater domini. hic iacinctus fuit quidam puer versus
in florem unde et ille flos dictus est
sic iacinctus et est purpureus et hinc
quidam lapis dictus est iacinctus habens pur
pureum et ceruleum colorem ad modum illius
floris unde tam iacinctinus a um pro
pter ea. Communis licencia poetica quosque colorque
dat in metro. Iafeth interpretatur latitudo
B quod eo enim filius generis natus est et cum
latata est ex gentibus multitudo credencium
ideo ab illa multitudine Iafeth dictus
est. Iaiac interpretatur illuminans. Hic iambus
quidam pes ex brevi et longa et a iabos
quod est ascendere vel ascensio quod tito sunt:
iuvus et ascendimus a brevi ad longam
vel a iambusin quod est reprehendere ut
detrahere vel venenum quod iambici sunt ad
effundendum venenum vere et ad reprehensores
et detractores. Unde Oracius Archi
legum proprio rabies armavit iambo.
Unde iambicus a um et iambicum ca
men. Iamnes interpretatur mare sive vita
est signum eius, confert enim signum eius
et defecit contra signum moysi. Unde et di
citur mage. Hec dignitas dicta est
Iam adverbium est temporis
Item
temporale adiunctum quod est temporis
presentis diversa tempora incidunt ut
olim quondam dudum, quod aliquando et

Continua quedam discrete ut nunc nuper
modo et alia. Continua vero que sunt temporis
discrete quedam sunt presentis temporis ut nunc
quedam preteriti ut heri quedam futuri ut post
perendie. Continuorum vero que sunt presentis quedam
sunt presentis temporis tamen vel incertum que
temporis consistunt ut hodie. Unde sic im
primis tempus ut hodie facio, hodie feci
hodie faciam. quedam preteriti et paulo ante
preteriti ut modo facio et modo feci. quedam
presentis et paulo post futuri ut iam facio iam
faciam. Item continua sunt preteriti ut
heri nuper ut nuper feci heri feci. quedam
multo ante preteriti ut pridie feci. quedam
infinite preteriti ut antea feci. Item con
que sunt temporis futuri quedam sunt paulo plus
futuri ut cras faciam perendie faciam.
quedam multorum futuri. Unde quidam non hic
recedo quod invenitur. quedam infinite fu
turi ut post ut postea faciam. Item ex parte
quod convenit dicitur modo facio et modo feci
sed non modo faciam. Sic convenit dicitur iam
facio et iam feci sed non iam feci. Sic
B convenit dicitur nunc feci sed non nunc faciam
sed aut alias fiat fiat sive per abusionem.
per abusionem enim dicitur nunc faciam et modo fa
ciam nisi accipiatur pro aliquo vel tanto.
Item nota quod heri et cras et postea desi
gnant temporis quod est preteritum, et tempus di
cit presens. Unde quidem intelligitur vel presenti
temporis et presentis ut postea feci et postea
facio tamen dicitur quod adiungitur tamen futurum
temporis et tamen futuri temporis designativa, quod
vel designat vero tempus futurum ut
preteritum vel presens. sed ut futurum vero ali
cuius. verbum cum intelligitur preterito vel presenti
ad aliquid precedere. vel cum designat
preteritum ut presens ut futurum. Item continuorum
que sunt temporis communis quedam sunt temporis
communis temporis totum ut olim feci olim fa
cio et olim faciam. et contra et quedam
quedam sunt temporis communis preteritas tempus ut
aliquando facio feci ut faciam. et quosque
dicitur et hic iam designat tempus presens et
hic statim et cum quadam velocitate
ideo et inde dicitur hic ianus in
velocitate incidendi ante et retro
enim sit bifrons. et est ianus deus
omnium principiorum. et bifrons habet
duas frontes s. ante et retro et cum
hoc ianus dicitur iudicis ut celum quia
habet duas facies. duas portas s.
oriente et occidente ut cantum et cap.
corum. sed cum ianus dicitur quadrifrons hoc
refertur ad quatuor partes mundi ut clementa
ut tempora. Calvota est hoc nomen ianus
ad multa alia communis quod congrue dicitur bifrons

Et hec inde in philosophia distinguere. Vnde
hec ianeum, i. templum Iani. Vnde Augustinus
de civitate Dei: in isto plebis in Ia-
niculum hostili direptione secessit. Ia-
niculum est quoddam oppidum quoddam Italie. Et
hic ianiculus mons apud Romam quia ibi olim
colebatur Ianus. Item a Ianus hec ianua
est, que prima ingressio sive introitus
quia Ianus dicitur deus principii, cui anti-
qui omnem exitum et introitum sacrificave-
runt. Vel ianua est hostium per totum
equale undique in celatas (?) per quod videri
potest intus et extra, sicut Ianus videt ante
et retro. Fores sunt que extra volvuntur
et aperiuntur. Valve que intus aperiuntur et
volvuntur et sunt duplices et replicabi-
les quia in se replicantur cum aperiuntur; et
dicuntur sic a velando quia se velent ut
quasi volve; quia dum aperiuntur cum difficultate
volvuntur, ut quia in se revolvuntur. Porta
est civitatis quia cum enim antiqui civitatem
aliquam volebant edificare in circuitu
ducebat aratrum et locum murorum
sulco designabat; cum ergo veniebant
ad locum ubi porta debebat esse suspen-
debat aratrum ne tangeret terram et porta-
bat et ab illa portacione aratri locus
ille dictus est porta. Et secundum hoc hec
porta est civitatis; sed quia in aliis locis
porta ab exportacione et importacione
rerum per eam. Posticum et posticum vel po-
stis vel postica pro porta latens
ingressus in parte posteriori; vel qui
respicit occidente. Antica hostium ab
anteriori parte ut quod respicit oriente. Ho-
stium dicitur generaliter ubicumque sint valve
sive fores sive aliud quod includitur et aditus
dicitur generaliter hostium. Dicunt tamen quod aditus
sunt quibus admittuntur, hostia quibus
excluduntur. Usus tamen hanc proprietatem cor-
rumpit. Et a ianua hic ianitor et
hic ianuator dicitur, scilicet qui observat ianuam; et
hec ianitrix, scilicet que observat ianuam. Plautus:
unus hic excubare solet ianitor custos.
Et ianitrices dicuntur uxores duorum fratrum yatrwye
quia eandem ianuam tenentes ut per eandem ia-
nuam iter habentes. Item a ianua hec Iuno
quasi iano, i. ianua, propagacionis seminarum
quia quasi portas matronarum pandit et
naturas infencium maritat. Est enim
dea parturientium et iubentium. Vel
Iuno a iuvando. Unde Iunonius
a um. Item a ianua hic ianuarius quia
est ianua introitus anni. Vel a Iano
quia in prima die ianuarii est festum illius.
Vel quia ianuarius est principium anni
sicut Ianus principium omnium operum. Et inde

Ianuarius a um. Et hic alio nomine Iano-
nius dicitur quia omnium mensium sit pater et custos
a Salis tunc consecratus. Et quirinus te-
tunc bella inciat. Patricius ipse Iani
quia fores Iani in bello patent, clausus
est in pace claudunt. Ovidius in libro
fastorum: Roma videbis nunc patri-
cius. Item et modo sacrificio clausus ore
vocor. Et quia longum sit exigit, ideo nomina
mensium hic breviter perstringere libuit. Fe-
bruarius dictus est quasi sacrificativus
ut purgativus a februis, i. sacrificiis
et purgacionibus que olim in illo mense
solebat fieri plutoni pro animabus defunctorum.

Marcius dicitur a marte Cm
cui ille mensis est dedi-
catus, ut quia in illo mense festum
eius colebatur. Aprilis dictus
est quasi aperilis quia tunc terra aperitur
et flores germinat, sed quia in hoc mense dero-
gatur veneri; dicimus quia aprilis dictus
est a venere. Afros enim grece latine dicitur spuma.
Venus dicitur afrodita quia de spuma maris
et … nata fuit ve-
nus. Et ab afrodita dicitur aprilis quasi
afrilis, i. venereus, quia ille mensis dedi-
catus est veneri, vel quia in eo habet festum
suum, vel quia in eo nata fuit. Maius
hic dictus est a maioribus sicut iunius a iu-
nioribus; cum enim Romulus instituisset certa
divisit populum in duas partes, scilicet seniores et
iuniores, i. maiores et minores; et ad
honorem parcium ab illis partibus duos men-
ses denominavit, scilicet a maioribus maium,
a minoribus iunium; sicut et adhuc et alie
denominaciones istorum nominum sunt in Ovidio
fastorum habetur. Sed quia maius dicitur a maiestate
vel a maia matre mercurii, et iunius
a iuventute vel a iunone, ut a grecis
… et … sed … .
Et nota quod quidam solent esse hec non
… madius … sine dubio nichil
est dicendum esse ex toto in eadem voce cum
neutro ipsius nominis maior scilicet maius.
Sed cum dicere in nomine mensis … debet pro-
ducere vocalis quod in comparativo … consonat
sed quando … . Iulius et augustus olim
dicebantur quintilis et sextilis a numero
quo distabat a principio anni, scilicet a mar-
cio; antiquitus enim incipiebat annus a mar-
cio usque ad tempus Nume Pompilii qui
addidit februarium et ianuarium et appo-
suit illos in principio anni, et distinxit
illos menses secundum lunaciones sicut et omnes
alii erant distincti; et sic annus erat incor-
rectus usque ad tempus Iulii Cesaris
qui cum moraretur in Egipto cum Cleopa-
tra annum correxit et distinxit secundum cursum
solis ad eius punctum in fine anni redeuntis

Vocatur qz consuetudine antiquorum q̄ an
incipiebant a marcio omnes menses dicti
sunt a nūo quo distabat a principio anni
s. a marcio. pt' primi ut quintilis quintus
a marcio dr postea ad honore Julij
cesaris q̄ in illo mense natus e et aliqua
victoria obtinuit dictus est Julius Sex
tilis qz sextus a principio anni s. a marcio
sz postea dictus ad honore augusti qui in illo
mense natus fuit et aliqua victoria
obtinuit dictus est augustus Romani
sequentium mensium nomina sortita sunt a nūo quo di
stant a principio anni antiqui s. a mar
cio et ab hoc noīe imber ut september
a septe et imber october ab octo et imb'
nouemb' a noue et imber december a
decē et imber. q̄d intelligitur sic septemb'
qz septimus ab imbre s. a marcio in
quo imbres et pluuie abundant vel
septemb' qz septimus imb' qz septimus
est a marcio et tunc s. in septembri
imber est sz prima sillaba preualet
sic et alia nomina que restant s. octob'
nouemb' decemb' Ianua a ianua quedam
ciuitas dicta est ianua qz est ianua
et introitus lombardie vel dicta est a
iano qui olim ibi colebatur vn hic et
hec ianuensis se patriam Ientaculum a iano quod
dictus est qz principium dr iento as et
in depo. ientor aris i. comedere
ante prandium soluere ieiunium vnde hoc
ientaculum li cibus quo soluitur ieiunium ante
prandium vnde virgilius Nos ipsi ieiunia
ientaculis leuibus soluimus vel ientacto
as et in depo. ientactor aris i.
iento as et non q' quidam corrupte scribunt
cum hec vocabula per e s. iento as
ientacto as et ientaculum Iapidia e
pars est venecie. Hec iapiacia e alia re
gio est et ut dicunt apulia vnde hic
et hec iapix ans gentile et hic iapix gis
quidam ventus q' multum abundat in illa regione
et est idem q' fauonius et zefirus ut dicit
Iaspis idis quedam gemma est preciosa et
viridis Ias enim est viride pro iaspide ge
ma dr et cecus est Ibi aduerbium est loci
et est ita in et ibi i. in eo loco et
ita idem et ibidem i. in eodem loco et cum alius
et alibi i. in alio loco et cum inter et
interibi i. interim interea in illo loco
Hec ibis ibis uel idis auis in egipto s. auis
immunda que rostro purgat se ad volandum
ipse prius potat aquam qua rostro postea
purgat et qz auis est immunda ideo Ouidius
ibim vocauit aduersarium suum et
turpe et q' cum vxore inhabitat sua
vnde et librum que in eum scripsit sic
intitulat Ouidius in ibim i. contra
ibim Hec ibex cis grece est quadrupes

s. capreca que alio nomine dr dorcas et
dicitur ibices q̄ auices quia instar auium
celsa et ardua teneat sz hec surgunt quia
dentes Ibus dicebatur olim et hec est
illus Iolaus in malete gloriose ex
stirpe diuinitate Icarus filius fuit
dedali vnde icarius a um et hic
icarius dr cesarium in quo summersus est et
hec icaria insula iuxta quam summersus est
Iesta lapis preciosus coloris ... est
ut fulgore facile fabricabilis
Ico as ci ctum i. per
cutere vnde ictus a um i. percussus
vnde homerus ista petit celli
ferus arua veluti et hic ictus
i. percussio et hic ictus tus tui
et icto as frequentatiuum icto as i. ictuo
as in eodem sensu i. frequenter percutere et
hinc secundum quosdam est abicio deicio subicio
et huiusmodi qui composuerunt per vna i quod
esse non potest qz ictibus et supinum eorum
non potest recipere composita ab ico debent
enim facere abici deici subici et non
abicere deicere subicere. ptica hec secundum
quosdam ico corripiat penultimam in preterito
et in preterito producit. Sed secundum alios in
preterito tantum producit sz predicta quia sic corri
pitur in preterito. Aucterius? ex incorpo
reis pellit et iacit Icterus ab ico hic ictinus
i. ericius qz aculeis suis maxime pungit
et percutit et a similitudine illius quidam
piscis vocatus est ictinus Hec ictinus
hirudo piscis vnde per compositum ictiofagi
qui a ui pisces comedens vn ictiofagi
dicti sunt populi qui venando in mari va
ve valeat et piscibus tantum alatur Icteru:
sica grece elementum latine Hec
icon omis et hec iconia e et hec ico
na e i. imago uel signum et est icon
per ... multitudinis vt scarum que primis
accidunt sermonum figura vera et sua
gine conantur exprimere ut omnia mer
ciuus sine voce et colore vnde hec
iconismus e i. imago sua sine pectore
et capite. Et hec echo hinc dicitur qz ico
primus aeris ut vallium ut rupium uel mo
tum i. sonus redditiuus qz est imago et
imitatio vocis Dicunt enim quidam echo
saxum esse quod humane vocis sonum ca
ptans et uerba loquentium imitatur et dr
sic qz ad vocem videtur alieni esse
imago simonius sz poeta illud hic
eleuante nata loco sic guallum ..
vnde hic echonomus mi i. dispensator
esse familie vnde hec echonomia e
i. dispensacio et echonomicus a um
dispensatiuus vn hec echonomica e
sententia qua instruimur in dispensacione esse
familie et echonomus ab echo q' e

[Y]conus rectinus qua ad eius dominum et rem tota familia dicitur ordinare vel yconomus dicitur yconomus quasi ab ycon quod est imago vel signum et nomia quod est lex vel norma quasi sub regula. Unde yconomus quasi lex vel regula quia ad eius signum et legem vel regulam tota familia dicitur dispensari. Et inde hec yconomia. Item ab ycon hec cum pros quod est ad et fit hec prosopeia i. adimaginatio vel signum. Unde Marcianus [illegible] culatus [illegible] prosopa inserta loquelitur. Quidam vero legunt prosopeia per p [illegible] a preco [illegible] melius distinguere.

Idea grece latine dicitur forma. Unde hec idea forma vel exemplar. Unde Plato voluit quod idee omnium rerum preexisterent in mente divina antequam prodirent in corpora. Quod ipse si hoc intellexit ut premissum verum dixit et catholice. Ab eterno quidem previdit deus formam cuiuslibet rei que res cuius forme debent esse. Si vero intellexit specialiter quod forma a simi ab eterno esset et per se extra in mente divina mentitus est et heresim sapit. Unde hic et hec idealis le i. formalis imaginativus. Unde Marcianus: Que quidem spera imago videatur ideos mundi. Et est in astrologia. Item ab idos hoc idolum i. simulacrum quod humane effigie factum et consecratum est. Et componitur cum theos quod est deus et fit hoc idolothitum quod ydolo deificatum i. sacrificatum scilicet illud quod ydolo sacrificatur et offertur. Et hinc apostolus precepit de abstinentia quam quidam perverse construunt. Item idolum componitur cum latria quod est servitus sive cultura que soli deo debet exhiberi. Et fit hic et hec idolatra i. idolorum cultor scilicet qui culturam quam deo impendere debet suo creatori impendit ydolo. Unde hec idolatria e i. idolorum cultura scilicet quam idolatra ydolo impendit.

Item ab idos idoneus a um i. acceptabilis aptus utilis conveniens cuilibet. Sed aut dicitur idoneus quasi in se completus habens dimensionem [illegible] est et comparatur per suppletionem idoneus magis idoneus simul. Unde hec idoneitas atis convenientia aptitudo utilitas.

Hec Ida dicitur quedam silva in Creta et quedam silva iuxta Troiam. Unde ideus a um quod pertinens ad silvas Cretenses vel Troianas. Et inde per compositionem hic ideus dactilus quidam lapis ferrei coloris sic dictus quia pollicem humanum exprimunt et in Creta abundat. Item Ydaspes rex fuit Medorum a quo quidam amnis orientalis dictus est Ydaspes. Item Idion [illegible] paucorum [illegible]. Hec idus idum idibus i. divisio. Dicitur quidam dies mensis dicitur idus quasi divisio

quia tunc dividebatur a mediis que durabat a nonis usque ad idus. Vel secundum [illegible] mensibus non quod in idibus sit medietas eorum mensium sed quia in quibusdam idus est divisio mensis quantum ad appellationem dierum. Ab idibus enim mensis non computantur nisi per kalendas sequentis mensis. Vel ille dies dicitur idus quasi edus ab edendo quia hec dies apud veteres epularum erat. Et ab idus quod est divisio dicitur iduo as i. dividere. Et iduo vel idus componitur cum viro et fit vidua quasi viriidua i. a viro idua i. divisa. Sed quidem vidua dicitur que cum uno viro fuit nec cum alio consortium alicuius post mortem primi coniugis adhesit. Nam que alteri viro post mortem primi nupsit vidua non dicitur. Quod autem dicitur vidua quasi viro divisa consueta dictum est. Et hic viduus a um et viduo as. Vidua valde que sit cum marito eius occiditur. Item ab idos et iota quod est littera dicitur hic et hec idiota te i. illiteratus quasi divisus a litteris scilicet indoctus insipiens. Vel dicitur ab idos et ota quod est auris. Unde idiota quasi divisus ab aure quia quod audit non intelligit. Vel idiota ab idios quod est proprium et ethos quod est mos scilicet sui proprii moris qui res ignorat. Item idios grece latine dicitur proprium et componitur cum hymen quod est sermo vel modulatio hymenealis. Unde ad [illegible] hymeneus. Et componitur cum pro vel prothos quod est primum et fit hoc prohemium primus sermo vel prima modulatio scilicet prologus quia dicitur prologus prohemium quasi [illegible] sermo dicta est. Unde hoc prohemiolum li diminutivum. Et prohemior aris i. incipere vel prohemium facere vel dicere. Et ab hymen et idios dicitur idioma tis proprietas loquendi in qualibet lingua. Quot enim sunt lingue tot sunt idiomata. Unumquodque enim suo idiomate loquitur. Item ab idios et pathos quod est passio componitur hec idiopatia tes grece declinatur et hec idiopatia e [illegible] que non aliunde nascitur sed intrinsecus nascitur.

Hoc Idalium quedam silva in Cypro in qua colitur Venus. Unde ipsa Venus et quedam terra adiacens dicta est Idalia vel Idalis lis ut idis. Et hinc idalius a um. Item ydor vel ydra grece latine dicitur aqua. Unde hec ydria e quoddam vas aquatile. Et hic ydrus vel hec ydra serpens aquaticus. De ydra legitur quod esset multorum capitum et quod sit interfecta ab Hercule. Hec a latinis excedra dicitur quia uno capite ceso tria excrescebant. Hec vero aliud fuit nisi quidam lacus evomens aquam. Unde et ydra dictus est ab aqua et vastans vicina loca. Cum ergo Hercules unum meatum clauderet, multi erumpebant. Quod Hercules videns loca illa combussit igne et sic aque clausit meatus. Unde et ydram dicitur interfecisse. Item ab ydra hic ydreus i. aquaticus et hec ydrocelicus i. aqua inter testiculos adunata. Item ydros componitur cum fobos quod greci timorem dicunt et fit hec ydrofobia i. aque metus. Hinc morbum

latum ab aque motu limphaticum vocatur.
fit ex canis rabidi morsu ut dicemus in-
fra in lympha [illegible]
[illegible] in rabie [illegible]
[illegible] melle hoc ydromellum id est aqua
mellita que constat ex aqua cocta et
melle [illegible] modo [illegible] quod fit
ex aqua cocta et melle. Et cum malis
hoc ydromalum quod fit ex aqua et malis
matianis. Et cum posis quod est potare dicitur
hic ydrops et hic ydropicus [illegible] et
ydropicus [illegible] aquosus humor [illegible]
humor subcutaneus cum inflatione
et anhelatu fetido. et inde ydropicus
a um qui talem infirmitatem patitur. et hic ydro-
piso [illegible] ydropicus. et cum oleo et hoc
ydroleon ex aqua et oleo confectum mixtum
. et cum mantia quod est divinatio et hec ydro-
mantia divinatio que fit in aqua. Est
enim ydromantia in aque inspectione
umbras demonum invocare et imagines
vel ludificationes eorum videre et ab eis
aliqua audire ubi adhibito sanguine
etiam inferos perhibetur suscitare. quod genus
divinationis a Persis fertur allatum. unde
ydromanticus a um et ydromanticus a um
qui tali arte exercet. Et cum en quod est in
et hec enidris id est serpens in aqua vivens
et hic enidros sit compositum et hic enidros
que bestiola sic dicta quia in aquis versatur
et maxime in Nilo. hic neomon vel
comon grece vocatur quia odore suo et salubria
ciborum et venenosa prodantur. de quo dra-
contius ait prodiit sigillo vim congruens
veneni sed sigillus a se est dictus. hic
et serpentes impugnat qui cum adversus aspidem
pugnat caudam erigit quam aspis ma-
xime observat incipit quasi innatare ad
aquam cum vim suam transfert decepta corripitur.
Color et ideo ut docet cum multis aliis prolixis
de quibus in suis locis diximus ut dicetur.

Iedidia interpretatur dilectus domini vel
Ieroboam interpretatur [illegible] transi-
liens [illegible] ut salientis quia quosdam humo
inherentes et ea que in humo sunt co-
gitantes et in rebus transitoriis positos
transiliunt tanquam iste qui volatile
transilit. Ieconias interpretatur preparatio domini.

Hec iecur oris id est epar sive ficatum. et
iecur quasi iacet quia ignis ibi iaceat et
ibi habet sedem qui in cerebrum subvolat in
ad oculos et cetera membra diffunditur
et calore suo succum ex cibo tractum vertit
in sanguinem. Et nota quod antiqui dicebant
hic iecinor ut iecinoris unde quo dicitur
hic iecur oris

Capitulum VII

Ieiunium dicitur quoddam intestinum tenue
et vacuum. unde dicitur hoc ieiunium
quia sit media viscera vacua et
exinanita consistunt. et est ieiunium
parsimonia victus et abstinentia ciborum. Et
sunt tria genera ieiuniorum. Unum quod semper
dicitur ieiunium sicut indicitur cuilibet dies abstinentia
non in lege sed in propria voluntate sicut ra-
tio est aliud [illegible] quod observatio statutorum
dierum ut tempore quadragesime ut quatuor
temporum. ieiunium est veteris lege pre-
ceptum. de qua fit in evangelio dixit
ille ieiuno bis in sabbato id est in quarta
et sexta sabbati. Et omnium que legali-
bus et ecclesiasticis institutionibus nominatis
temporibus statuta sunt ut ieiunia quatuor
temporum. ut sic observatio quadragesime.
Est aliud genus [illegible] id est abstinentia
ciborum humectorum. Non est sic dicitur quia
quibusdam sunt [illegible] vivant ut xerofagi
quod est siccum et fagin quod est comedere. et
a ieiunium ieiunus a um id est a cibis abstinens
. et est [illegible] sunt [illegible] Iepte interpretatur aperiens
ut aptus. Ierobaal interpretatur iudicium domini
sive causa [illegible]. vel ut quidam dicunt
divisio que in regno eius divisum sit
populus Israel. et passus a regno suo
David. Iesse interpretatur in sole [illegible]
ut incensum. Ihc ebraice grece sotir
latine autem dicitur salutaris sive salvator
interpretatur quod cunctis gentibus salutifer venit
. et scribitur hoc nomen tribus litteris cum titello
ad designandum misterium trinitatis. prima
est i. secunda h. tertia est c. et est greca
scriptura. prima dicitur iota apud grecos.
secunda videtur nota aspirationis ornata et
levata. unde a quibusdam idiotis scribitur per
vulgarem notam ut fiat aspiratio [illegible]
sed peccat. non enim in hoc nomine [illegible]
aspiratio. h enim figura [illegible] apud
grecos non notat aspirationem sed e longum
et vocatur eta. tertia figura c apud grecos notat
s et vocatur sima. licet ergo sic scribatur
ihc. et sic legamus iota eta sima
titulus ihc. vel si abhorreas greca
nomina dicas latina ies. titulus ies
sed sic greca scriptura et legere singu-
lis grecis nominibus sunt appellande. non
enim grecam figuram et latina appellant
eodem nomine licet notet elementum et
quis queat consilium tanta pueritia in talibus
instruendis consilium ut scribat ei tale
nomen per latinas figuras id est iesus quia per
instructionem grecas figuras valeat comprehen-
dere sed tales in talibus omnes fere et ipsi
doctores sunt pueri et nil huius instruendi.

Hec illiria est regio est iuxta mare adria-
ticum. unde illiricus ca cum gentile. et illi-
ricus a um. et illiricus huius quod illiria
. et hec illirica ce quedam herba que in illiria
abundat. Hile hec neutri est interpretatur
silva et est sic dicta primordialis ma-
teria quam quidam vocaverunt silvam. quidam possi-
bilitatem. quidam receptaculum omnium formarum.
quidam non aliquid et nichil. quidam non
aliqua et nulla substantiam. quidam corporis

Incorporeum. et alijs adhuc nominibus phi-
ci vocarunt et quare tot nominibus dicta
sit in phia edisseremus. Si queras
utrum ille sit aliquid vel nichil non
concedimus. sed quod nec aliquid et nil
et hoc dicit Calcidius super platonem
sicut enim nil videndo videmus tenebras
et nil audiendo audimus silencium sic
nil intelligendo intelligimus ylen. hugo
de sancto victore dicit. Cum aliquid informe
concipio primus nil intelligo sed intel-
ligo. Unde et plato dicit sic [illegible]
magis quam per similitudinem mentis acie cerne-
re et gerere. Et ab yle dicitur ylens
quidam gigas propter confusionem et magnitudinem
elementorum. et hoc elementum [illegible] quod elemen-
tum quod deus primo loco de nichilo crea-
vit de yle. et ex yle sunt elementa et ex ele-
mentis omnia alia. Vel dicitur elementum
quasi elimentum quia omnia ex elementis elima-
ta sunt et extracta. Vel elementum quasi
elevamentum quia unum super aliud est ele-
vatum scilicet aqua super terram aer super
aquam ignis super aerem. Vel elementum
quasi alimentum quia omnia animalia aluntur in
elementis. quedam in terra. quedam in aqua
quedam in aere. quedam vero ut vivencia
in igne vel illa que sunt in empireo
celo. ut ait in firmamento [illegible] phos
Et nota quod elementum quandoque dicitur ipsum eleme-
tatum ut terra quam videmus et calcamus. et
aqua quam videmus et potamus et sic
de ceteris. quandoque dicitur ipsum unum elementum
cuius quelibet pars est eiusdem generis cum suo
toto. ut elementum dicitur terra illud corpus
cuius quelibet pars est terra [illegible] sed hec ad
philosophiam pertinent. et ab elementum hic et
hec elementarius re. et quia elementum est pri-
ma pars corporis in composicione et ultima in
resolucione. inde est quod quodam tropo
loquendi quecumque est prima pars alicuius in
composicione sed ultima in resolucione dicitur
elementum. ut littera est elementum vocis litterate
et dicitur est elementum vocis litterate. Ileos
grece. latine obvolucio dicitur. Unde ileos ut ileon
obvolucio et dolor intestinorum quia intes-
tina se per dolorem involvunt. et hinc
iliacus a um. qui tale patitur infirmitatem
Hi et torminosi dicuntur ob intestinorum
tormenta. Et ab ileos quod est volucio
hec ilea [illegible] et in singulari et in plurali
et dicuntur ilia ab ileos quia ibi nos ob-
volvamur. Unde [illegible] ut diximus
supra [illegible] ilia. sed
ilibus. non enim [illegible]
Hic ilus li fuit quidam rex troianorum
Unde troia dicta est ilion. Et nota quod

Troia regio est que est asie. Ilion vo-
catur civitas troie. quamvis hec troia accipiatur pro
illa civitate et hec ilion accipiatur pro quadam
eminentissima turri illius civitatis. Et
nota quod hoc ilion inde le. et her-
des [illegible] et hec ilios oi. et hinc [illegible]
hec ilius lii. Unde [illegible] et [illegible]
et iliacus a um. id est troianus. et hic
iliades de. id est troianus. Unde [illegible]
[illegible] et hec ilias dis. femina troia-
na. Ilias flumen est [illegible] et [illegible]
[illegible] et amasius herc-
lis qui fuit raptus a limphis cum exhau-
riret aquam de quadam fonte.

Imitor aris id est sequi. Unde
imitator. et imitatorius a um
et imitacio ut quod imitatur
aliquem. et hec imago ginis virtus
alicuius rei. et imago est imitago
quia imitatur rem cuius est in corporalibus linea-
mentis et disposicione per omnia aliter non esset
dicitur imago. Unde imaginarius a um quod
pertinet ad imaginem ut quod papias [illegible]
et quadam imaginacione. et imaginor aris
rem absentem percipere ut imaginem rei absentis
Unde hec imaginacio onis id est vis anime qua
quis comprehendit formas in mente rei ab-
sentis. et hec aut est recordacionis aut imita-
cionis aut confictionis. Recordacionis cum eandem
rem imaginamur que prius fuit subiecta
nostris sensibus. Imitacionis cum aliquid simile non
[illegible] Unde virgilius [illegible] urbem quam
dicunt romam melibee putavi stultus ego huic
nostre similem. Confictionis cum conformamus
in mente aliquid quod in rerum natura non patitur
invenimus ut chimera ex capite leonis
et pectore hominis. ventre asini. cauda
serpentis. Prima imaginacio communis est no-
bis cum beluis. secunda et tercia est specialis hominis
et hinc hic et hec imaginabilis le quod
aptum est imaginacione percipi. et imagi-
natorius a um quod imaginacione percipitur
vel percipit vel quod pertinet ad imaginacionem.
Imus a um depressus infimus. et est [illegible]
et eximius a um quod est unus post [illegible]
[illegible] maximus preclarus sublimis nobilis. et
habet vim superlativi. Unde et comparatur cum gradu po-
sitivo ut [illegible] eximius [illegible]
[illegible] ab ex quod est valde et eminens. Unde
eximius id est valde eminens. et hec [illegible]
equipollet superlativo. et ista [illegible] superla-
tivum [illegible] compositis. et
comparatur [illegible] cum non habet vim sup-
erlativi. eximius magis eximius [illegible]
Unde eximietas atis id est sublimitas magni-
tudo nobilitas claritas. Imo adverbium
est eligendi et tunc tenet vim quantum potius
aliquando est adverbium affirmandi et tunc tenet vim
quantum certe. aliquando habet coniunctionis naturam
et tunc tenet vim cum ergo. et est [illegible] imo

Per vim in et causa dicte ad aliquem perti
nentes (?) vel a vim de actiuis que in fine
et cum ad aliquantulum comparatiue pertinet
cum et ... sit de proprio sicut sic ...
dicti sicut libri ... ut plene dictum est
regula ... Infimadon inebriata ... infirmior
...atum est Capitulum IX
I
nfra est adverbium utriusque casus unde infra
adverbium loci et quandoque infra et supra
unde inferius ... adverbium et ab
infimus ... et hec infima ... adhuc
infimatos dicimus infimo et vinco et
vel ... aut infimo ut infimatos
dicuntur et infimo posita ... est et
in composito Item ab infimus infimo as
id est deprimere subtus ponere Unde infima
bat a vim id est vim Unde Iuuenalis de Cimite Deo
Ingemia illa ad beatitudinem sublimata
ad infirmos at infimata Item ab infra
hic infrus in comparatione hic inferna ora hicatum
grece et infimus ab infra quod sub terra dicitur
quod est Sic enim ex hoc in medio quod ita infimus
in medio ... ut prohibetur vel infirmis quod
ab infero quod alme cecorum illuc inferantur
Unde hic et hec infernalis le et infimus a vim
id est infernalis ut inter suppositum Et hic et
hec infernas tis de infero ... quod infimum
colit Sic supernas tis dicitur qui est de sup
... et quod colit superna Et inferus ra rum
et hic inferus ri pro infero et pro deo infernali
sive pro deo mortuorum ... pro ipsis manibus
sicut superi pro celo celesti id est pro deo vivorum
et hec inferie arum sacrificia facta pro infe
ris id est mortuis Item ab in infra et dicitur
b ab infra quod infra sit locate depressum
ut suppositum cum ... est supra quod sit
locate suppositum ut sol est supra lunam
luna infra solem intra vero sit locate
inclusum ... quod extra quod sit locate
exclusum ut cives habitant intra muros
civitatis rustici extra Nullus ergo dicat
ego sum infra muros civitatis nisi esset
depositus sub ipsis muris hac tamen abusione
viri idiote non abhorrent Intra et bring
Unde intrinsecus intime adverbium et ab intimus
hic et hec intimas tis intus habitans vel
secretarius et consiliarius et creditarius
... qui sit secreta et intima cordis
c ut domus et intimo as denuntiare indicare
intimare notificare Vel quod ab in et h
mos quod est hinos ... in mente inculcare et
I intimare Item ab intra intransitus a vim
id est intro et intus et intro et dicunt quod
intro sit ad locum intus sit in loco vel
de loco Vel intro vado intus sum intus
exeo Et quod ab intus et deintus et abintus
Et ab intus intimus a vim intior et hec intro
rula le camisia quod intus iuxta carnem induitur
Unde Mar. quod Capitulum Tertium Interiora ...

Interula resoluto ... ...
... ... Unde interulis
a vim camisia indutis Et ab interula ut
... interulus a vim id est intior Unde agar
... Capitulum ... Omni et interulos com
dens ... Item ab intus inte
stinus ... intestinum a vim Unde
hec intestinum et dicitur intestina ...
quod in interiori parte corporis cohibentur
et ideo longis ... in modum circulorum
ordinata sunt ut susceptas escas
paulatim egerat et superadditis cibis
non impediant Vel ... ab in
et testa et inde bellum id est intestinum quod
est intra testa id est muros civitatis et inte
stina interiora quod est in testa recondita
d sunt Item ab intus intorsum a vim
id est intrinsecus sed frequentius introrsum
invenitur in hoc adverbium et introrsus a vim
id est interior et hec que quadam importun...
se ingerit intro ut comedat et intro
... cum vim ... et pro ... introeo
et in id est intro intrare Unde intrantus
... Item ab in inter adverbium loci ...
enim sit locum ut est locum sed dissimiliter
sic ... modis sit enim quando localis po
sitionis in medio ut intervallo quandoque transi
tionis ad aliud ... ut intromitto quandoque
distancia locate ut interpedes quandoque
distancia temporis ut intervallum quandoque
vicissitudinem cum ... ut quasi
oculos intra se atque ora tenebat quandoque
permanentia in medio ut inter annos Et hec
cum quadam ... Et ab inter
dicitur interim Et infra adverbium temporis Et
inter quod intercalari id est interim ut in
... loco Item quod ... et interdum id est
interim et ... dies est Componitur quod
inter cum multis aliis verbis que melius
e separatim tractantur Item ab in inde adverbium
... quod deinde exinde perinde proinde subinde
Et dicunt quod deinde et exinde et subinde
adverbium ... loci ut ordinis et ista quando
apocopantur perinde adverbium ... ut ...
id est ... proinde ... quod ... illativum ... que
...inde tamen quando adverbium loci ut ordinis et
ista quando apocopantur ex in ... dein
subin ... Et inde quod omnia ...
... inde debet ... ... iuxta
regulam illam ... aqua ... quod cum adverbio
habere ... longam ... ut
a longe delonge ... excepto hoc
solo adverbio ... inde quod ... ...
... ... est ut exinde deinde
... In ... cum multis aliis verbis de ...
... in suis locis tractabitur ...
... diversos et diversos modos
... ... casibus diligenter disti
... In ... modis ...

Cum in castris, supple, cum accusativo tantum. Sed
cum ablativo tantum. Tribus cum utroque iungitur.
Quociens itaque in significat motum de loco
ad locum construitur cum accusativo tantum ut vado
in urbem, vado in ecclesiam, id est sum contra.
Item quociens in ponitur pro contra construitur
cum accusativo tantum ut in hostem id est contra hostem,
in adulterum id est contra adulterum. Item quoci-
ens in significat indeterminatam infinitatem con-
struitur cum accusativo tantum ut dum regnat nec-
tar in istis aut imperium vincit. Item
quociens continuationem in significat diuturnitatem
construitur cum accusativo tantum ut visio quam hic
videt in longos dies est. et ibi iste prophe-
tat in longa tempora. et ibi ut inhiberem
in longitudinem dierum. Item quociens
ad in subiungitur usque construitur cum accusativo tantum
ut qui odit animam suam in hoc mundo in vitam
eternam custodiet eam, id est usque in vitam eternam.
et ibi scio cui credidi et certus sum
quia potens est depositum meum servare
in illum diem. Item quociens in ponitur
pro iuxta construitur cum accusativo tantum ut iste gre-
debat circa regem in hunc modum, id est iuxta
hunc modum. et ibi aiunt ad Ezechielem
in hanc viam id est iuxta hanc viam. Item quociens
in ponitur pro supra construitur cum accusativo tantum
quod videtur esse verum tantum cum libri ostenditur
exponi ab aliquo ut Beda in Ana-
themum id est super Matheum. Sequitur
de ablativo. Quociens ergo in significat motum
sed in eodem loco construitur cum ablativo tantum ut
milites currunt in civitate. ego curro in
campo. Item quociens in significat permane-
ntiam in eodem loco vel in re aliqua
construitur cum ablativo tantum ut sum in domo,
sum in lectione, sum in cogitatione, dormio
in lecto. Item quociens in ponitur pro inter
construitur cum ablativo tantum ut benedicta tu in
mulieribus id est inter mulieres. et ibi accepisti
dona in hominibus id est inter homines. et ibi
in quibus vocati estis id est inter quos. Item quoci-
ens in ponitur pro intra construitur cum ablativo tantum
ut oratio mea in sinum meum convertetur id est
intra sinum meum. et ibi hec gessisti
me in manibus meis id est intra manus.
Item quociens in ponitur pro cum construitur cum ablativo
tantum ut in baculo meo transivi Iorda-
nem id est cum baculo meo. Item quociens in
ponitur pro ante construitur cum ablativo tantum ut dirigatur
domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo
id est ante conspectum tuum. et hic est mira-
bile in oculis nostris id est ante oculos nostros.
Cum utroque vero construitur in inducitur quociens
ponitur pro super construitur cum accusativo ut lo-
quitur pacem in plebem meam id est supra
plebem meam. Cum ponitur pro super construitur
cum ablativo ut misit dominus fulmen suum
in terris id est super terras. et ibi iacta co-
gitatum tuum in domino id est super dominum. Item

Quociens in ponitur pro per construitur quandoque cum
accusativo quandoque cum ablativo. Cum accusativo quando designat
localem transitum ut aperite portas iusti-
cie et ingressus in eas id est per eas. et ibi
iustus intrabit in eas id est per eas. Cum
ablativo ut multipharie multisque modis
olim deus locutus est in prophetis id est per
prophetas. Item quociens in ponitur pro ad
construitur quandoque cum accusativo quandoque cum ablativo.
Cum accusativo quando motum localem significat ut impu-
lit in latus id est ad latus. Sed cum ablativo
ut duo erunt in latere tuo id est ad latus tuum.

CAP X

Integer gra grum
id est incorruptus et compara-
tur integrior integerrimus. Unde integre
grius integerrime adverbium. et hec
integritas atis. et hec integritu-
do dinis. et iste ablativus integro ponitur
adverbialiter pro integre. Unde Iosephus in
xiiii° Ego vos integros scio quia nec bello
victum reliqui. et componitur deintegro et exinte-
gro id est de hinc vel ex hinc ut a primo
vel de toto sive ex toto. Et ab integer
integro as id est integrum facere renovare. et
componitur reintegro as et interposita d sequen-
tibus componitur redintegro as. et hinc incho-
ativa integrasco et redintegrasco. Et nota quod
aliter est in inchoativo integrasco quam in aliis.
alia enim inchoativa habent significationem eandem
et suam primitiva ut si primitivum sit actu
et eius inchoativum. in hoc autem aliter est
nam integro as sit actu sed eius inchoativum
sit passivum. integrasco enim non est inci-
pio integrare sed incipio integrari. et est
aliud inchoativum in quo fit est quod preter
oblivionem tradidit scilicet augesco. augeo
enim sit actu sed eius inchoativum scilicet auge-
sco sit passivum. augesco enim non est inci-
pio augere sed augeri. Unde Statius
parvi augescunt nunc naves. Et
Salustius animi hostium et ceterorum quos
illa questio exagitabat augescunt. Inte-
ger at est e o se. Hoc inomellum li id est
mustum ut vinum melli admixtum vehementer
agitatum. et componitur ab inos quod greci dicunt vi-
num et mel. unde inomellum quod ex vino
et melle fit. Indus quidam rex fuit Indie.
Unde hec India dicta est et flumen quoddam
illius regionis. et ab indo rege ut flumine
dicta est hec illa India. et indicus a um.
Unde et quedam species coloris dicitur indicum
quia in indicis invenitur calamis spuma
adherente limo. et est coloris cianei mix-
turam purpurei cerulei que mirabilem red-
dens. et indicus quidam lapis albus. In-
fula est fasciola sacerdotalis capitis
alba in modum diadematis a qua vitte
ab utraque parte dependent que infulam
vinciunt. Unde et vitte dicte sunt quia vinci-
unt. Sed infula plerumque lata erat plexa
tortilibus de albo et cocco. Hec inula
le quedam herba levans acrimonie et ut

Dicunt est absalonis . dicit tu ... [illegible]
[illegible] ... sicut ... in ... [illegible]
[illegible] ... et inde ... [illegible]
... et ... est herba ... [illegible]
[illegible] ... rex fuit ... [illegible]
... machirus ... est quidam ... [illegible]
... et ... ab ... [illegible]
te ... unde machirus de ... [illegible]
vel ... machir subtracta de ... [illegible]
te machirus ... filia ut ... [illegible]
Job interpretatur dolens ... [illegible]
... solorum . ... [illegible]
... interpretatur ... Josue interpretatur sal
vator . ipse enim in figura christi populum in ...
to salvabit et in terram ... [illegible]

Ihesus ... Josuebenum liber qui latine ... iesu
nave Jonatham interpretatur columba dei
Josaphath interpretatur domini iudicium Joram
interpretatur qui est excelsus ut dyaconus Joab
ut Joas interpretatur sperans ut robur domini
Joatan interpretatur perfectus pulcra ethica vel
est enim ... in conspectu domini et porta
templi edificavit excelsam Josias interpretatur
ubi est incensum domini perfecta ethica vel
iste enim est qui simulacra combussit Jona-
dab interpretatur spontaneus domini Jo media
et ion omnis filia fuit machi . vel ionius
a ... et ... homines ... pro mari ... quod
transiunt in ... Joatas interpretatur
robustus Joachim interpretatur ubi est ... Jo
seph quia mater sibi addi aliud opta
vit ... augmentum . hunc pharao za-
phanech appellat quod hebraice redemptorem
absconditorum sonat quod obscura somnia
revelat et ... interpretatur
go zaphanech egyptio sermone salvator
mundi quod orbe terre ab imminente famis
... liberavit Joel interpretatur deus meus
vel deus meus sive incipiens deo ut
fuit dei . hic enim ... vocabulum resonat ethica
imota Jonicus dicitur quidam pes ab ...
te ut ... et ... inequalem
... enim grece inequale dicitur ... hic
enim quatuor sillabas duas breves et duas
longas ... maior et
brevis ut a maiori et minori Jonicus maior
ut a maiori constat ex duabus longis prece-
dentibus et duabus brevibus sequentibus Jo-
nicus minor ut a minori constat ex primis
duabus brevibus et duabus longis sequentibus
Jonas interpretatur columba vel dolens columba
... gemitu qui in ventre ceti triduo fuit
dolens ... quam habuit de ...
... ut ... hederam subito
accrescente cuius umbra tegebatur contra
solis ardorem . ipse enim est et amati sarepta-
ne vidue filius quem resuscitavit helias
... ad eum dicit ... cognovi
quia vir dei es tu et verbum dei in ore
tuo verum est . et ideo ipsum puerum amati
dicunt ... amati enim ex hebreo in
latina lingua veritas dicitur et quia helias
verum locutus est ille qui suscitatus est dicitur

est filius veritatis Johannes baptista interpretatur
gratia dei ... dominus ... gratia ...
Johannes est iohanna ... fuit ...
... gratia sive ... baptismatis ...
... gratia ... Johannes evangelista
quoddam ... et ...
interpretatur enim in quo est gratia ... [illegible]
amplius enim ... [illegible]
et ob ... amoris gratia ...
dum in cena recubuit Jovinianus
quidam hereticus a Joviniano quodam mona-
cho ... nuptias ...
... multas ... abstinentes et
... esse ... Jon ...
... et cuius nomine ... vocati

sunt iones Jopen oppidum palestine
et maritimum Jape ...
Iota ... dicitur ... i apud grecos ...
... ponitur pro quali ... simplex et no
... unum iota . Jon ... iotacismus
vocatur ... vitium pronunciacio ut quando
in iota ... duplicatur est ... quando
pro uno ... duo pronuncians ... ut
... et duo ... sonat
... una ... pro ... duo ... debet
et hinc ... iota ... de ... supinus
... est Jordanus fluvius est et vocatur
a duobus fontibus scilicet ior et dan quod copula-
ti iordanem faciunt ex quo enim ...
iordanus vocatur . Hic iocus ... in ...
est ... scilicet hic ioci ... lo-
ca et est iocus ... in ... unde iocu-
... a ... iocus vel
plenus iocis ... sive ... unde
iocose ... sine ...
... qui iocis ...
intendit et iocor ... unde ... et
iocatorius a ... Ihesus ... adiector ...
et ... et ... sicut ...
Ihesus a iocus iocundus a ... et hilaris
... sit iocus aptus et hilaritati ...
quietior et ... unde iocunde
... sine ... et ... iocunditas ...
... hilaritas et iocundor aris ...
... gaude Ihesus a iocus iocolor aris
... iocolator ... et iocolatorius
a ... et ... et iocula-
... Ipraga ... dicitur ...
... Ipora ... poma ...
vel ... est ... unde ...
hoc ... et ... ut ...
unde ... domini in templo . scilicet festum
purificacionis beate marie ... et ...
... fuit simeon christo ... et ob-
viavit et in ulnas suas accepit eum
et in templo portavit ... super ...
... est gradus et ... dicitur
... hyperbaton ... longa et ...
... ut sunt transcensio ...
ut ... ordine ...
... anastrophe . histeron ...

Parantesis temesis sintesis. Histeron
proteron est similium ordinis mutatio. s. quando
recte sequentia histeron enim interpretatur unde
proteron quando. Item yper quod est super cum bole quod est
similitudo et yperbole. sed de hoc supra
in diasirmos. Et etiam cum an quod est totum ut
omne et inde hoc yperion omnis .i. super
omnia quod quandoque dicitur de Iove qui super
omnia est. quandoque de sole qui super ceteras
stellas lucet in circulo suo. quandoque de
quodam alio gigante qui super omnes alios
fuit. Item quod est cum phanos ut fantasma
quod est apparitio et yperfanius a .um .i.
superbus. unde hec yperfania e .i. superbia
.s. cum aliquis vult apparere super illud
quod non est. et cum lidius quod dicitur acutus sonus
in musica. et cum sophia quod est sapientia
et hec yperosophia e .i. supergrediens sa-
pientiam dei et ypersophia est. et cum boreas
et hic yperboreus a um super quod boreas
flat. unde quidam montes dicuntur yperbo-
rei super quos et a quibus boreas flat
et gens illa que dicitur yperborea super quam
boreas flat que et yperbita te dicitur. Et
etiam sintelicon quod est perfectum et ypersinte-
licon .i. plusquamperfectum quod apud
grecos designat tempus multo ante perfectum.

Cap. XI

Ypos .i. sub et ypos
.i. equus. et ab ypos
quod est equus dicitur hic ypogabus .i. i-
namus in qua equi deferuntur. et hic
ypotamus mi equus fluvialis .s. quidam
piscis sic dictus quia sit equo similis dorso
iuba hinnitu. rostro resupinato aperi-
ens dentibus. cauda tortuosa. ungulis
binis. die in aquis commoratur. nocte se-
getes depascit. Ypos quod est cum manos
as et hic ypomanes nis .i. velox admodum
equus. unde et dicitur sua velocitate dicitur
superasse celeritatem cursu. sed hoc ypoma-
nes indeclinabile et neutrum quod est quedam
herba que se comedentes facit furere
vel potius ypomanes est humor qui
distillat ab inguine eque et nimia
luxurie dum amoris rabie feratur. unde
dicitur ab ypos quod est equus et manos aquosus quia
ab inguine eque distillet. hoc nolen-
te et malefice mulieres solent colligere
et potum mortiferum inde facere quod vene-
num sic dicitur ypomanes. Item ypos quod
est sub cum est causa et hec ypocausta
.i. subsidium. et cum lidius et ypolidius
gravis sonus in musica quia et subli-
dius dicitur. et ypodorius et ypodokensis
et ypodorensis. et cum zeusis quod est alto
et hec ypozeusis .s. quedam figura ubi
in singulis sensibus propria est ultimus clau-
sula ut rege videt. et rege memorat

nomine quandoque Ierusalem quandoque. Item ypos quod est cum gra-
phos quod est scribere et hic ypografus si-
ve qui scraphat .i. scribit et nominat pro-
pheta publicus suctorius. Item ab ypos
quod est sub et tesis quod est positio est hec
ypotesis sis quedam causa dicitur. ubi cum
circumstantia persona controversia est. et ypotesis .i. sta-
tus disputatio et conditio et suppositio et
consensus. unde ypoteticus a um .i. conditiona-
lis vel suppositivus. Item quod est cum teca quod
est repositorium et hec ypoteca ce. et ypote-
ca est cum res commodatur sine depositione
pignoris. pacto ut cautione sola interve-
niente. et dicitur a pignore. quia pignus est
quod tantum re tradita obligatur. Item fiducia
dicitur ab utroque. est enim fiducia cum res
aliqua sumitur mutue pecunie gratia
ut mancipatur ut in me credit. et ypote-
ca dicitur vel quod apoteca. unde ypotecarius
a um quod ad ypotecam pertinet. et hic ypoteca-
rius rii .i. apotecarius qui res accipit
nomine ypotece. Item ypos cum ge quod est quod
est terra et hoc ypogeum gei .i. sub terra
constructum edificium quod nos antrum vel
spelunca dicimus. et hic ypogeus gei
dicitur sol quia sub terris vadit in nocte.
vel ypogeus est ab yper quod est super et
ge quod est terra quia super terram in die fertur.
Item ab ypos ypotenusa linee protectos
oblique sic). et hec ypografice vel
ypografia .i. descriptio que rem declarat
adhibita circuitione dictorum et factorum. et hec
ypocondria. et sunt ypocondria coste mol-
les. et hec ypodema atis .i. calciame-
ntum. et hec ypodigma atis .i. predemonstra-
tio. et ypodion .i. scabellum. et ypone-
sticus a um .i. memorabilis. et ypodoro
quedam herba. Item ypos quod est cum stasis quod
est status ut stans. et hec ypostasis .i.
substantia intellecta sine forma. s. pri-
mordialis materia. et sic quia substans quia hec
substantie omnibus accidentibus et omnia accidentia
in se recipit nullo tamen informatur. sic
in philosophia aperte disseritur. Et etiam ens et
yssen ut vissen et interpretatur copulatio. est enim
yssen ut vissen modus pronunciandi quo con-
stet in gramatica placere. dum sine ulla
distinctione. ut hic perfectus generum. et sic
quia una dictio sub .i. post alia sine di-
stinctione copulatim profertur. Colunt quoque
super ut ypos cum multis aliis particulis de
quibus alibi dicetur. Ypoteme domus ex-
gastrum

Cap. XII

Ypalage est quando
trasumitur ut decorum. et quandoque totius
sententie. Ypopsen cultat. Ypa-
tesapaton .i. novissimus sonus
et gravissimus. Ypcos lilium agreste. Ypa-
ten greci dicunt iecur. unde ypaticus
a um qui patitur in iecore ut quod pertinet ad iecur

Ironia est sententia simulando contrarium [illegible] [illegible] sic laudans ut vituperat [illegible] unde ironicus a um [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] co[illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible] ad [illegible] Isidorus [illegible] Isis grece [illegible] et [illegible] lingua egyptiorum terra dicitur. Fuit enim Isis regina egyptiorum que de grecia veniens [illegible] filia egyptiis litteras docuit et [illegible] instituit ideo et terra nomine eius appellabant et interpretatur Isis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unde [illegible] a um. Ismael interpretatur auditio dei. Sed enim scriptum est et vocabis nomen eius Ismaelem quia exaudivit eum dominus deus et fuit filius abrahe a quo ismaelite dicti sunt qui nunc corrupto nomine saraceni dicuntur quasi a sara et agareni ab agar. Hic israel indeclinabile et israel hic dictus fuit iacob et interpretatur vir videns deum. Israel enim dicitur vir, ra videns, el deus. Tunc enim hoc nomen accepit quando tota nocte luctatus vicit in certamine angelum et orto lucifero benedictus est unde factus [illegible] dei israel appellatus est. Sic et ipse ait vidi dominum facie ad faciem et salva facta est anima mea. Et sic duodecim tribus iudeorum israel vocabulum sortite sunt. Et inde hic et hec israelita [illegible] et israeliticus a um. Et nota quod quidam [illegible] periti solent in hoc nomine israel s tacere quia s ante r in eadem silaba sonare non potest in latinis dictionibus. Sed peccant. Non enim israel est latina dictio ut greca sed barbara et in barbaris dictionibus in [illegible] licet barbarizare. Non est enim barbaries arctata regulis ortographie. Isacar interpretatur eius merces. Is quippe dicitur eius, acar merces. Et hoc ideo quia mandragoris filii ruben introitum viri quem rachel debebat ad se emerat lia unde et dum natus esset dixit lia dedit dominus mercedem meam. Isagoga ge id est instructio vel introductio. Unde apud dyalecticos introductiones ad artem dyalecticam ysagoge dicuntur et quidam liber porphirii ysagoga dicitur quia introductorius est ad librum predicamentorum. Et hinc ysagogus ga gum introductor [illegible] et ysagogo as id est introducere. Istega est navis proscenium vel tabulatum super quod nauta ambulat. Istromateas est opus varium ut lascivius [illegible] ex varia diversitate contextum. Unde istromateis dicuntur commentarii que ibi varia contexuntur. Hispalim civitas est hispanie quam iulius cesar condidit et ex suo et rome vocabulo iuliamromulam appellavit. Hispalis autem a situ dicta est quia in solo palustri suffixis in profundo palis locata sit ne lubrico et instabili fundamento caderet. Dicitur quoque ispalis quasi in palis sita. Unde hic et hec ispalensis et hoc se. Itapiraca [illegible] plana recta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quibus locis [illegible] herba ut [illegible] multitudine [illegible]. Italus et sabinus et sicanus fratres fuerunt ex quibus nomina regionibus quas tenuerunt dividendis imposita sunt. Nam ab italo rege italia dicta est. Unde italicus a um et italus a um quod magis descendit ab italo. Et hinc italicus a um. Et a sabino hec sabinia e. Unde sabinus a um. Et a sicano sicania e id est sicilia. Unde sicanus a um. Et nota quod italia olim a grecis occupata magna dicta est grecia. Itacha ut itache regio ulixis vel civitas. Unde itachus a um et hic et hec itacensis se.

CaXIII

Item adverbium est [illegible] vel ordinis et componitur iterum et identidem id est item et item, iterum et iterum. Ut sic et in ultimo interpositum est t et debebet dici itemtidem sed causa eufonie mutatur t in d. Sic itidem et identidem possunt componi. Penultima [illegible] est et tamen in uno ut in acto et utrumque [illegible] ubi [illegible] greca [illegible] et in ultimo interponitur t et tamen [illegible] itidem et identidem quantum ad [illegible]. Ut sic. Isayas interpretatur salvator domini vel meritis salvatoris. Cum universarum gentium eius sacramenta amplius quam ceteri predicet. Hic iubilus li armenti [illegible] sonibus et letabundus cantus [illegible] quando iubilus est vox confusa pre gaudio. Unde iubilo as id est cantare gaudere quadam voce confusa pre gaudio exultare et letari. Unde iubilatio. Et hic iubileus ei id est annus requietionis gaudii et leticie et remissionis. Quo enim libertate donabant, debita relaxabant, captivi absolvebant, possessiones gratis restituebant. Quod autem dicitur iubilate quasi vocaliter laudare circa est.

CaXIIII

Iubeo es iussi iussum id est imperare. Sed iubere est [illegible] voluntatis [illegible] imperare ubi est debitum. Inde est et preceptum. Unde hec iuba e id est crinis equorum et aliorum animalium [illegible] et iuba etiam dicitur crista que supponitur galee ut [illegible] notoria ut [illegible] [illegible] [illegible]. Et inde iubatus a um id est cristatus crinitus. Et iubosus a um iubis habundans. Et hoc iubar aris id est splendor ut initium ortus solis. Ut ipse

Ortus solo ul sol ut lucifer qz gtt radios / q(uod) verbum videt (?) ... qz dirigat radios ad modum ... a iubeo hic ius ... qz iubet / et est ius lex humana ... lex divina ... ius non ... lex scribit ... leges humane ... divina sunt ... lex qz ... et caret hoc nomine ... et ... quanti ad ... et hinc ius ... quiddam ... ut ex ovis sanguine ut oleo vino et aqua ut ... pipere et ... alijs ... et ex multis alijs rebus ... dicitur et ... ius qz ... et arte et lege fiat / et hinc ... ad ... et ... ad in eodem sensu ... iurare ... iuratorum fieri / ... ad ... de iurare ut periurare / ... perdens ut perdens ius / unde hoc ... et nota ... duobus ... dicunt ... mutamus ... in e conversa ... subtracta ... et ... dictum ... deiero ... ad ... deius et ... in ... quia ... Exigit a quo quam ne peieret ... ad ... et ... iure et o s e ... ad ... que sunt activa ... iustus a ... ius ... ius ... et ... in lege ... et ... iustiorum ... unde iuste ... sine ... et h(ec) iusticia e ... et est iusticia constans et perpetua voluntas reddens unicuique quod suum est ... Iusticia ... plurimum ... et ... iusticia duas ... iusticia ... iusticia naturalis ... iusticia positiva ... que ab hominibus facta est ... latronum et similia ... et h(ec) ... a iubendo ... iusticia ... que extendit ad naturales affectus ut ... dilectio ... et ... a faciendo ... fit ... Dicit autem ius et iusticia ... qz ius est ars boni et equi ... iusticia est constans et perpetua voluntas ... virtus tribuens unicuique quod suum est ... omne ius est iusticia et non ... ius ... iusticia in actu et exercicio ut operacione ... unde ... iusticia ... ut ... iusticia ... ius ... exercetur

et est ... a iustum ... hec iusta ... et equie ... mortuorum qz iuste est ut ... unde ... iusta ... iniusta ... iniustus ... iniuste ... et ... unde ... et h(ec) iniusticia e ... facio ... iustifico ... et ... unde ... ius ... iusto ... iudex ... et iudex ... ius ... iudicare ... iudex ... in eo iusticia / unde et iudicium ... dicebat ... vel et autoritas iudicum ... que ... ut questores ... unde hoc iudicium ... dictio ... et iudicium ... cause ... iusticia ... et hinc hic iudicativus ... et iudicatorius a ... ad iudicium / et h(ec) et h(oc) iudicialis ... in eodem sensu ... a iudex iudicare ... ad iudicere ... et iudico ... disceptare ... iudicio dampnare / inde iudicatorius a ... et hic iudicatorium ... locus ubi iudicat ... et ... iudicabilis ... et h(ec) iudicabilitas ... in eodem sensu ... adiudico ... ascribere ... diiudico ... sunt iudicare ... diiudico ... iudicare ... liberare ... diffinire ... prejudico ... alijs iudicare ... iudicium aliorum ... dampnare ... preiudicare ... hoc preiudicium ... cause ... preiudicium ... dampnacio alicuius / unde ... in comicio ... preiudicium ... iudico ... ago ut ... iurgo ... causa ... disceptat ... iurgare ... in duabus ... iurgare ... litigare ... in causis agendis / et iurgare ... castigare reprehendere ... corripere ... impugnare ... ut litigando verberare ... et inde hoc ... unde hoc iurgamen ... et hoc iurgium ... litigacio ut verberacio ... iurgo ... et ... obiurgo ... ad ... fortius ... aliquem iurgare ... et ... litigare in ... et activa ... in eodem ... deponencia ... et obiurgor ... iurgamus ut obiurgamus ... castigamus ... iustus ... ius ... iusticium ... iusticium ... ut cessacio ... et ... iusticium ... stacio ... cessacio ... stat ... cessat

Cum iudex dicatur vel iusticiam quasi iuris
statio i. iusticia que est iuris statio quia
per iusticiam ius stat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pretas et hec iuridicus [illegible]
[illegible] aliquem [illegible]
et hic et hec iuridicialis et hoc le quod de
iure tractat. Unde et quedam constitucio in arte rethorica dicitur iuridicialis que tractat
de iure. Item est ius cum dicos dicitur iuridicus
a um i. rectus qui dicit ius. et cum in est
iniurius a um i. tortuosus non [illegible]
ius quasi sine iure. et in hec iniuria e[st].
Unde iniuriosus a um i. iniurius vel pacius qui patitur iniuriam ab aliquo. Unde
iniuriose adverbium sine admiratione. et hec iniuriositas tatis. et iniurior aris iniuriam
facere. et construitur cum dativo. Iubeo quasi cum
fide et fideiubeo es fideiussi i. dare
fidem pro aliquo. et hic variatur. Iubeo
de quo r o s e et corripit hanc syllabam in. Iudas Iacobi qui appellatur aliter lebeus figuratum habet nomen a corde quod nos diminutive
corculum possumus appellare. ipse in alio
evangelio Taddeus appellatur. quem ecclesiastica tradit historia missum edissam ad
abagarum regem. Iudas Scarioth vel
Scariothes vel a vico in quo natus est vel
a tribu est hysachar nomen sumpsit
ut vocabulum quoddam futuro presagio in
dampnacionem sui. ysachar enim interpretatur merces ut significaretur precium proditoris quo
vendidit dominum. Scariothes interpretatur memoria
mortis quia non repente persuasus sed
diu cum meditatus perpetravit scelus. Iuda
filius Iacob confessio interpretatur. quia cum eum
peperit lia laude domino retulit dicens hunc
super hec confitebor domino. et hinc iudei a
iuda quod nomen scissura decem tribuum
ebreis imposuit. Nam antea ebrei
ut esset dicti sunt. sed ex quo in duo regna
populus divisus est tunc due tribus que
reges de stirpe iuda habebant iudeorum
nomen sortite sunt. reliqua pars decem
tribuum que in samaria sibi regem constituit ob populi magnitudinem proprium non
retinuit esse. et interpretatur iudei confessi
sive confitentes ut confessores. non vos nunc
non eis [illegible] interpretacio enim eius ab
eis longe absentatur. non enim vos nomine
dicimus confessores sed pocius dissessores.
et a iudeis hec iudea e terra quam
incolunt. et hinc est modo sunt iudeus
a um gentile i. qui est de terra illa.
Et nota quod ex filiis iacob unde hic iudas
est iuda de. sed iuda indeclinabile. et hinc
iuda de tribu [illegible] terra iudeorum
et quod est [illegible] acentuatur in fine

Unde causa dicitur. Et a iuda vel iudea
iudaizo as a um et iudaizo as iudeorum
facere vel more iudeorum se habere. et hic
iudaismus mi i. ritus et consuetudo
iudeorum vel gens iudeorum. Iudith laudans vel confitens interpretatur.

IUDICIUM

Iugis ge et
[illegible] Unde variatur et [illegible]
adverbium. et hic et hec iugabilis le.
Unde iugabiliter adverbium. et hec iugabilitas atis. Item a iugo hoc iugum quod
i. [illegible] quia [illegible] iugorum
[illegible] et inde hic iugulum li.
dicitur. et iugosus a um i. montuosus vel
cacuminosus. dicitur et iugum aliud instrumentum ligneum quo boves iunguntur. Unde
quandam similitudinem iugum dicitur servitus. et
inde hic iugulus li i. guttur vel gutturis
incisio. et inde iugulo as i. iugulum
incidere. et hinc variatur tor trix cio. et
iugulatorius a um. et iugulamentum
ti. et iugulanus [illegible]. Item a iugum iugo
as i. copulare iungere sub iugo ponere. et
hinc variatur iugator trix cio. et iugamen inis. et iugamentum ti. et hic et hec
iugabilis le quod et iugalis le per sincopam
[illegible] i. iugabilis. Iugo componitur coniugo
as i. simul iungere sub eodem iugo ponere.
Unde hec coniugacio nis consequencia verborum
declinacio. et a coniugo dicuntur quedam [illegible]
coniugatas i. affines et consimiles
apud grecos coniugacio differentur. sed hec
[illegible] ad grecos spectat. Et est hec racio
ad grecos specialis. Vel dicitur declinacio
vel sic quia plurima verba coniugantur in ea
i. sub eodem iugo declinacionis ponantur.
et hec racio pertinet ad latinos. Item est
Disiungo as i. disiungere separare a iugo
removere. Subiugo as debellare sub
iugo ponere. Iugo quasi a r o s e et
corripit hanc syllabam iu. Item a iugum pro
hec iugule larum stelle que sunt dispositionem iugi ostendunt. et hic et hec iugalis
le iugo astrictus sub iugo positus quasi
domitus. Et est hic et hec subiugalis le sub
iugo positus. Unde illud. Iumentum
asinam et pullum filium subiugalis. Iugum
componitur cum con et sin quod est con et coniugus
a um et sinzugus a um quod est sinzugus
a um [illegible] in eodem [illegible]
[illegible] sub eodem iugo positus. Unde
[illegible] ad aristarchum coniuga
vel siniuga i. eodem iugo [illegible] vel
dissimilis [illegible] subiacencia. Et est iniugis a um i. dissimilis non [illegible] iugi.
Unde [illegible] aristarchus [illegible] iniuga
i. non iuga [illegible] non eodem iugo [illegible]
sive dissimilia [illegible] subiacencia.
Item iugum componitur cum in et hic et hec iniux gis
et cum [illegible] et hic et hec [illegible] in eodem [illegible]
i. iniuges dicuntur boves nondum iugo coniuncti. et illi dicuntur seiuges quasi seorsum

De iugo. Et componitur cum sub et dicitur hic et hec subiux
gis id est bos sub iugo positus. Item iungitur
cum bis et dicitur hec biga ge quasi et biiuga
ge dicta. currus tamen a duobus equis tractus
et cum tres quod est tria et dicitur hec triga ge currus
tamen a tribus equis tractus. et cum qua
tuor et dicitur hec quadriga ge. currus a quatuor
equis tractus et cum sex et dicitur seiuga ge
currus a sex equis tractus. et ista biga
triga quadriga seiuga dicuntur a numero
equorum et iugo. sed hec nomina diligenter
in secunda sillaba distinguas. et hic biiugis 6 b
a bini. et hic et hec biiugis ge in compo
sitione. et similiter inveniuntur declinari hic
biiugus gi et hic et hec biiugis ge et dicuntur
biiuges vel biiugi equi qui trahunt bigam
vel qui sunt duo ad iugum et unum hec biiuga
vel biiugis dicitur a bis et iugo. Sic disti
ngue ea que diriuantur a triga quadriga
seiuga scilicet triiugus a um et triiugis
ge. quadriiugus a um et quadriiugis
ge. seiugus a um. et hic et hec seiugis
ge. Item iugum componitur cum con et dicitur hic et hec
coniux gis abiecta n in genitivo cum dicere ad
hic vir coniugo gis. et appellantur coniuges
a prima desponsatione fide coniungi inter eos
cognoverit coniugalis concubitus sic maria
Joseph coniux vocabatur inter quos non fue
rat neque futura erat ulla carnis commix
tio et dicuntur coniuges quasi communiter iugi a
iugo quod imponitur in matrimonio coniungendis
in quo copulantur ne separentur. vel dicuntur
coniuges a coniungendo quasi coniuncti quod
utrius vides ponimus exige. Unde hic
hic et hec coniugalis le. et coniugaliter adverbium.
et hoc coniugium gii. scilicet legitimarum perso
narum coeundi et copulandi contractus
vel legitima viri et mulieris coniunctio indi
viduam vite consuetudinem continens. Item a
iugum hic et hec iugis ge id est continuus assiduus
perseverans. Unde iugiter adverbium id est assi
due continue perseveranter. et hec iugitas
atis id est assiduitas perseverantia. Item a iugo
hec iuctura est coniunctura actus vel pars
iungendi vel ad quod iungitur. et hinc iunctura
quia eo aliquid iungitur ut ligatur ut qui
uictus radicibus habeat. et hic iuntius hoc
dicitur. et hec iuncta hoc locus ubi iunci abun
dat. et iuncus a um id est de iuncis factus vel
ad iuncos pertinens vel magis subtilis ad modum
iunci. et hec iuncata te lac coactum et
in iuncis inostatum. Item iugo componitur abiugo
gis id est auertere id est separare. adiungo gis con
iungo gis. et hinc vatia. et abiuncti adiun
ctim coniuncti adverbia. et coniuctio Unde hic et
hec coniunctionalis le coniunctionaliter adverbium.
et hec coniunctionalitas. disiungo gis separare.
Unde] iniungo gis id est precipere. reiungo vel

id est disiungere vel iterum iungere. seiungo gis subiungo
gis. seiungo gis id est seorsum iungere vel sepor
sum a communi facere id est disiungere. Iungo et
iuncus quam principaliter de et fecerunt principalia in iunx
et supina in ctum. Iulus hic filius fuit
enee qui primo vocatus est ascanius ab
ascanio frigie flumine fluvio priora iulus
ab ilo urbe a quo dictus priora creatio
messenas nomine sui vocatus est iulus 2 ff
a prima lanugine barbe que in illo tempore
ei nasci incipiebat. Unde enim iulos prima
barba dicitur id est lanugo. et est hoc nomen
dissillabum licet quidam causa metri ponant
trissillabice. et hic cesar dictus est iulus
qui de illius progenie processit. Unde illud
Iulius a magno demissum nomen iulo
et hinc iulius a um possessivum. et hec
iulia est quedam columna rome in cuius summi
tate est urna in qua reposita fuerunt
ossa et cineres corporis iulii corporis. et
iste dicta est iulia. Item a iulius iulia
nus a um possessivum. et hic iulianus in
proprium nomen viri. et hic iulius hic quidam
mensis qui prius vocabatur quintilis sed
postea in honore iulii cesaris qui eo mense
natus est vel quia in eo victoriam obti
nuit aliqua dictus est iulius. et hic
iulius a um. et quia iulius interim flevit
in morte prius ideo. et inde in lab e
per syncopam dicitur eiulor aris id est clara voce do
lorem manifestare. voce confusa pre dolore
clamare. Unde et quidam dixerunt compo
situm ab e et iubilo quasi est vox confusa
pre gaudio. et est eiulare id est feminarum
et inde hec eiulacio. Iusu adverbium loci
id est deorsum et est contrarium ei quod est susu
vel sursum CXVI
Iuuo as iuui tum id est
auxiliari vel delectari. et inde vatia
et hec iuuamen nis. et hoc iuua
mentum ti. et hec exiguntur ut dicatur
in prohemio regularis iuuamen. Et a iuuo vel
iuuamentum per sincopam hoc iumentum id est
equus vel bos vel asinus. et dicuntur hec
animalia iumenta quia nostrum laborem vel
onus suo adiutorio subiectando vel
arando iuvent. nam carpenta trahit bos
et durissimas terre glebas vomere cultat
et equus et asinus portant onera et hominum
ingrediendo laborem temperant. Unde
et iumenta dicuntur quia iuvent homines eadem
quasi dicuntur armenta quia sunt apta armis
id est bello vel armis ferendis vel precedendis
alii dicunt quod per armenta tamen boves
intelliguntur ab arando vel quia sunt cor
nibus armata. et hic iumentarius a um
quod pertinet ad iumentum. et hic iumentarius. et
hec iumentaria e id est custos iumenti. Item a
iuuo hic iuuencus ci tum a vitulo desc[endit] B

Et iuvare incipit, et hinc hic iuvenis, -ris et
hec iuventus, -tutis, et inde hec iuvencula, -le,
que alio nomine dicitur hec iunix, -cis, sic a
iuvando. Unde Persius: Tot gaudens in flam-
mis iuvenca exstincta liquescat. Item a
iuvo hic et hec iuvenis, quia iuvare posse
incipit; et est iuvenis in ipsa aetate
crescendo positus et ad auxilium paratus. Ita
iuvare hominis est aliquod opus efficere,
et haec fit post vicesimum octavum anni.
Et nota quod antiquitus dicebat hic et hec iuve-
nis et hec iuve; sed modo iuvenis declinatur
per duo genera et caret superlativo, et habet com-
parativum iunior, scilicet hic et hec iunior et hoc
iunius; et hinc dicitur iunius mensis quidam
mensis, sicut maius a maioribus; sed hoc
superius diligenter distinctum est. Unde Iuvenalis
a iuvene ut iuvene dicatur. Item a iuvenis
hec iuventus, -tutis, et hec iuventa, -te; iuventus
est collectio iuvenum et etas plurimorum
iuvenum; iuventa est etas unius iuvenis;
et est iuventus ut iuventa a vicesimo octavo
anno usque ad quinquagesimum. Iuventas
est dea iuventutis, scilicet Hebe, filia Iuno-
nis, uxor Herculis; et hec iuventa, -te,
idem est, id est beneficium. Item a iuvenis hic et
hec iuvenalis, -le, quod pertinet ad iuvenem, ut lasci-
vus sive stultus et fatuus ad modum iuve-
nis. Hinc iuvenaliter adverbium; et hec iuvenali-
tas, -tis. Item a iuvenis iuvenesco, -cis, in-
choativum, id est iuvenem ut iuvenem fieri sive
reptande que sit proprietates iuvenum. Iuven-
ensis dicitur iuvenescere cum purgatus repatescet
et componitur reiuvenesco, -cis; et hinc inchoativa
iuvenesco, reiuvenesco. Item a iuve-
nis iuvenior, -aris, id est more iuvenum se habere.
Unde in dyalectica argumentatione ille dicitur
iuvenari qui bis vel ter vel quater vel
sepius idem repetit nesciens procedere. Item
a iuvo hic Iovis, -vis, ut hic Iupiter, -ris,
vel Iovis; antiquitus enim ita declinabatur
ista nomina, sed postea obliquus Iovis utitur Iu-
piter; et iste Iovis, -vis, abolitus sunt.
Unde postea ex obliquis Iovis utitur homo,
et ex isto nomine Iupiter facta est quedam
compositio et redacta sunt in unum nomen,
scilicet Iupiter. Iovis Iupiter rex fuit Cre-
tensis qui patrem suum de regno expulit
et solus monarchiam sive regnum obtinuit;
qui postea propter probitatem suam dicitur esse deifi-
catus post mortem et celi monarchiam ob-
tinuisse. Dicitur ergo Iupiter quandoque summus deus,
quandoque superius elementum, quandoque planeta,
quandoque latina mundi, quandoque anima hominis, quandoque
ipse mundus. Ipse ergo cum Iupiter dicitur summus deus
venit ei hoc nomen Iovis a iuvando, vel
Iovis quasi ianus, id est hiatus vel potentia; vel
sic ethimologizatur: a iuvando. Sicut hec nomina
Iupiter dictus ipse ei attribuit quod iuvat
pater, pater enim est creando, iuvat in regendo.

Ixxv

Vel Iupiter quasi iuvans pater, quia legem tam
positivam quam naturalem hominibus dedit. Sic
si Iupiter dicatur superius elementum, quod est
ignis, et per ethera, id est nomina quasi pater dicat-
ur materie unum sit in ceteris procreandis
iuvat quia sine igne nil potest subsistere,
quia per hoc nomen iuvat et patet hic
a iuvans et pater. Et dicitur hic et hec
iuvandis -le, et per compositionem iuglans, -dis,
et sunt iuglandes quasi Iovis glandes, quia
ei consecrate fuerunt, ut et sunt arbores
consecrate que alio excellentie dicuntur.
Unde Ovidius: Nux tamen excelcata nux
quam castanea nominat, hec eadem dicitur molusta
quia mollis sit. Plautus: molusta nuce
super eius impende dixit in caveis.
Item a Iovis hec Iuno omnis quia iuvat
novos; est enim Iuno divina bonitas
que novos iuvat quia creata sua gratia
nutrit; vel aer qui sic iuvat re-
novos quia infantes a calido et humido
utero recentes, et similium qualitatum
beneficia possidentes recipit, foveri
humore et calore, quia ipse solus inter ele-
menta calidus est et humidus. Hinc dicitur
dea partus lucina, id est dea partus. Item Iuno
quandoque accipitur pro terra, quandoque pro vita practi-
ca; cum Iuno accipitur pro terra et Iupiter
pro aere, dicuntur fratres quia ex eadem ma-
teria sunt, et coniuges quia terra supposita est
aeri; cum vero dicitur aer et Iupiter ignis,
tunc sic sunt fratres quia aer et ignis
de eadem materia sunt et conveniunt in tribus,
scilicet calore, mobilitate, subtilitate vel
liquiditate; coniuges vero sunt quia aer sup-
positus est igni; cum vero dicitur divina
bonitas et Iupiter dicitur summus deus, scilicet
pater, vel dicitur fratres quia idem sunt in essentia,
licet sint diversi in personis; coniuges vero
dicuntur quia una essentia quasi inseparabili co-
niugio coniuncti sunt; sed hoc ad philosophos spectat.
138 Vel sic superius exponitur Iuno dicitur
quasi ianua, a ianua, sic etiam declinatur.
Item Iuno componitur adiuno, -as, adiuvi, -tum,
unde adiutorium, -rii; et hic adiuvamen, -nis,
et hoc adiuvamentum et adiumentum; et
adiutus, -tus, -tui; et adiuto, -as, frequentativum. Te-
rentius in Adelphis: Hanc familiam adiu-
tat et colit. Et adiuvo componitur coadiuvo,
-as, unde versus. Item iuxta est et se
et facit positivum in iuxtim et superlativum in iuxtu
et in positivo cont. hac regulam: in et in positivo
et in superlativo tamen producit et facit etiam sic hoc
impleat iuvat quod cum accusativo construitur ut iuvat
me. Iuxta adverbium loci et sit locative
propinquitate, ut iste sedet iuxta eum;
et est adverbium similitudinis, et tunc sit accomoda-
tio et similitudine, ut hic est iuxta
iuxta illum magister; et est adverbium qualitatis
et tunc sit equalitate ut iuxta, id est equaliter.

In qua scrion uidet esse aduium sic̃ dm̃i. et
unde uixto as. comprom que de adesse
uix esse. Axion dicitur pt fuit ceteratoꝛ
qui mone de grubitu interpella et inter
dignitas. Unde et axion quasi axion
est dignitas ut quasi axion ab augeo
quia digitas eodem hominem auxin
Unde axioneus a um. et hic axiomides
de filius uel nepos axionis et subtilitu
de sua dicitur hic axionis dis. scilicet plud uel
neptis axionis. et hic axo oris. i. auis
de genere uolturis alba et maior quam uoltur

Capitulum primum

Alecteles bernudiso Cathalasima atque fragmen Cramifex
simex Calte mexicae quotidiana Capadematinis
uolutaxinis Cautisis uspro
Caxiatarbe cilutas Ircay
Ceyson urbs Catapsis de
uoxator Ceregomnd Ce
xepasin misere nichi et omnibus Catapsia
phigia deuoracio Catason sede
Chiri p dno ex i. potens Chyrie per
uim suidig. Unde illud kyrieleyson
i. domine misere et sunt due ptes uoce
greca Cholidolinin celafris. Nec in
amplius dicimus nisi quod hec fra suppletur
apud nos sicut necesse apud grecos ubi
cum nos scribimus c greci scribunt k et
uocatur apud eos kapa. in multis quo
latinis dominibus oportet scribi k scilicet in
grecis. in nostris uero indiciis ut
scribi tam c quam k quia cum reducte sunt
ad latinitatem possunt scribi per c. sed
quia a grecis habet principium et orthographie
re pnt scribi per k et hec gradantibus
supra in terra terra tractatibus de inter
dominibus grecis uel nostris

Capitulum primum

Labo as i. titubare uacillare
tremere labi. Unde labasco
cis inchoatiuum. Terencius in theu
nuchio labascit uictus uno
uerbo. et labor eris lapsus
sum. Unde lapsus sus
sui. et hic lapsus onis. et
lapso as. freq. et casus nunc in depositio
lapsus eris. et lapsim aduerbium
et hic et hec labilis le et labiliter aduerbium
labile quod quod facile labitur ut in quo
quis facile labitur. et hic labes omnis
taberna uatius ut lecator. et labes sunt
quidam legisperiti et quidam uiles ppe
ca. Unde persius hic michi polida
mas et troiades labeone pretulerint
Item a labor hec labina terra aquosa
et mobilis et labilis in qua quis
facile labitur. et lubrica et dicitur uni. la
uides ipse lubricum est illud quod quibus

Magis tenet tanto magis labitur ut an
guilla. et est dicitur lubricum in quo quis
labitur ut uia lutosa et aquosa et glacies
ceos ut bi sciant uie coꝛ inter ter
bre et lubricati. et hinc lubrico as i.
labi uacillare. Unde prudencius in sicomachia
lubricat inter dubia sub
imagine missa. et lubricus ca cum. Virgilius ite.
simus et terre quasi lubricus quia labitur
sicut est in lumbris sit. Unde lumbricosus
a um plenus lumbricis. Item a B
labor hic laborintus i. perplexum edificium
quale est apud creta a dedalo
factum. et ut dicit quatuor sunt laborinti.
primus egipcius. secundus cretensis.
tercius in lemno. quartus in ytalia. qui
sunt constructi ut dissolue eos uix secta
possint. et laborintus quia nemo inde
euadi possit ut est cratellus est et ad
labendum facilis. ut ergo laborintus a
labor oris et intus quia intus habet laborem.
Item a labor hec labes bis i.
putredo prauitas ruina inscicia. Unde
hec labecula dim. Et componitur cum facio et dicitur
labefacio i. maculare. et labefio fis
i. maculari que possunt esse a labi ut labare.
Item a labor labarum
signum bellicum quod ex auro et lapidibus
sit preciosis in uexillum forte crucis
transformatum inter alia bellica signa
preciosius erat quod imperator et consules
adorabant hoc Constantinus fieri iussit
Labare ut labi componitur cum facio ut fio et dicitur
labefacio cis i. quellere genere scilicet
facere labare ut labi. labefio fis i. la-
bi ut labare. Et a labefacio cis labe- C
facto as freq. Unde persius extras
quod uates labefactet forcipe adunca
et labefacto facit esse freq. huius ui labe-
fio. labor componitur adlabor eris i. iuxta
labi ut ad. Collabor eris i. simul
labi. dilabor eris i. diuersis modis uel
in diuersas ptes labi. delabor eris
i. de uno loco ad alium ut deorsum
labi. elabor eris i. ualde ut extra
labi euadere. illabor eris i. labi intus
perlabor eris i. procul ab anteriori sine
in anteriore parte labi. perlabor eris
i. perfecte labi. prelabor i. ante ut
iuxta labi. prelabor i. iuxta labi. rela-
bor i. iterum ut retro labi. sublabor i.
subtus labi. labor eris est se quod de-
let facit supinum in psum et post hanc silla-
ba Labo as est se significatur hic ne in
est et cor hanc sillabam la

Capitulum

Laboro as laborem
ferre. et laborare aliquid facere
et in hac uiuere eius possumus in
tercia persona ut negus laborat
et hinc laboratus titum. et a laboro
hoc laboramen et hoc laboratorium locus
laborandum. et hic labor ut labos oris.
Unde laboriosus a um i. plenus labore

qui patitur laborem et qui effugit laborem
ut sunt et gnara unde laboriose simplici-
siue aduerbia. et hec laboriositas. Item
a labor et intus hec laborintus hic domus
Dedali quia laborem habet intus ut dicit alia
bor eius ut paulo ante diximus. et inde
laborintheus a um. illaboro as. collaboro
as. simul laborare. elaboro as.
valde laborare. et ab omnibus his deficie-
dunt pagina in tria partita unde quidam ponit
tripartitur. et inde hic labrum hic tripus colla-
boratus elaboratus. labor et omnes com-
posita sunt neutra. Labin filius fuit
mestagius a quo labiti descenderunt
qui quondam vulcani vocabatur. hic lacede-
mo fuit filius semeles unde quedam
ciuitas dicta est lacedemon. ut lace-
demonia. et hinc regio adiacens dicta
est siue lacedemon et lacedemonia vo-
cabatur. et hic hec et hoc lacedemo. et
lacedemonius a um patria ut gentilia
hi lacedemonii cum in bello contra
lacones et messenios preuerati ve-
niti defectu gentis diuturnitate belli
madauit coniugibus et uxoribus suis ut
cum quibuscumque possent concumberent. et
sic inter de unde partibus nati et nota
in astem pudoris spartani vocati sunt
hec enim sunt spartani et lacedemonii. Et
spartani ita sunt vocati quia de terra
creati et ex omni parte collecti. Vel
spartani dicti sunt a quadam parte
que et lacedemonia dicitur. Lacon inter
cuntur quedam que et laconia dicta
est. Vnde terra adiacens dicitur laconia
et hinc hic et hec lacon is. et laconicus
a um. et laconius a um. Lachesis
vna est de tribus parcis que trahit
situ et producit vitam. et interpretatur sors
vel altercacio quam recipimus in hac
vita. et dicitur lachesis quasi lacere tesis .i.
productio vite. Lacinius fuit quidam
latro quem hercules interfecit et loco expi-
ato ibi templum in honore Iunonis
constituit. Vnde Iuno dicta est lacinia
et templum lacinium. Lacuntula latrina

Lacero as scindere frangere

CIII

Vnde hec laceratio et
hoc laceramentum. et lacer a um
.i. laceratus. Vnde lacerosus a um
in eodem sensu et comparatur. Vnde lacerosissime
Vnde lacerose sine aduerbia. et hec
lacerositas. Vnde lacer componitur semilacer a um
.i. ex parte laceratus. Item a lacero hic
lacertus hic brachium quia sit ad lacerandum
abilis. ut quod a corpore videtur laceratus
et quod pars lacertus superior pars brachii
ut musculus. et inde hic lacertulus hi
diminutiuum. et lacertosus a um .i. fortis quasi
magnos habens lacertos. Vnde Ouidius
in xi methamorphoseon Cum lacertosi
fodiebant arua coloni. et lacertus
a um magnos habens lacertos. et hic lacer-
tus et hec lacerta de quadam reptile
sic dictum quia brachia habeat. Illa-
certorum plurima sunt genera. ut botraca
salamandra ut salamandra. sauri.
stellio. Botraca dicitur quia rane habeat
faciem. rana greca rana botraca vocat
Salamandra dicitur quia sola inter alia
animalia contra incendium valeat.
siquidem in mediis flammis consistit. et
huius dolorem non vertit. sed et extingunt
incendium. et ipsius inter omnia venena-
ta est maxima vis. Cetera enim singu-
los feriunt hec plurimos pariter interfici-
unt. que et si arbori irrepserit
ut in puteum cadit poma uel aquas
veneno inficit. et omnes comedentes
et bibentes inficit quod est venum de
illis quatuor animalibus que singula
et singulis puris elementis viuunt.
Vnde quidam Quatuor ex puris vita
ducunt elementis. Allec cum talpa, cama-
leon et salamandra. Talpe terra cibus
camaleon in aere viuit. allec vnda
fouet flamma pascuit salamandra.
Saura lacertus est qui cum senescit ce-
cantur oculi eius et intrat foramine pa-
rietis aspiciens contra orientem. et orto
sole incendit et illuminatur. Stellio no-
men habet a uarietate guttis in modum stellarum
sic et alia serpentum genera ut amodi-
tes elefantie camedracontes. et ut in
summa dicatur quatuor nomina tantum mor-
sum unus. et quia lacerta in ortulo solet
morari ideo quidam ponunt pro ortulo.
Vnde Iuuenalis Est aliquid quocumque
loco quocumque recessu Vnius sese dominum
fecisse lacerte. vel lacerta sine la-
certata quia complexus brachiorum
.i. tantum spacium quantum aliquis brachiis
potest complecti et in hoc sensu legitur
sit lacerte in predicto versu. et a lacertus
uel lacerta hic lacertulus. et hic lacer-
tellus. et hec lacertula et lacertella
ambo diminutiua. et lacertellus etiam dicitur quedam
auis. Item a lacertus ut lacerta la-
certosus a um .i. plenus lacertis. Item a
lacer hec lacinia .e. .i. vestis lacerata
ut ora vestimenti. Vnde Macrobius
de Saturnalibus Toga cesar precingebat ut
trahendo laciniam mollis incederet. Et
inde laciniosus a um .i. laceratus ut
pannosus. Vnde Ieronimus in exposicione
super Ysayam Cum Moyses lacinibus
legis cerimoniis dedit preceptum. et
lacinio as quod et lacino as inuenitur
lacinio as .i. quelle lacerare vellicare. Item a

lacco h lacerna ne e palliu fimbriatu
quo olim soli milites utebant Vn
et distinguebant in castrensi et urba
na turba hos togatos illos lac
natos uocabat et d lacerna q si
lacerata amputatis capitibus fim
briarum uel ita laxis ut sit penula
rium palliolum ut d lacerna a la
tere l tero is Vn Juuenalis
Ipse humeros reuocante lacerna Vn
lacernatus a um illo pallio indutus
Jus Juuenalis Ipsa lacernate cu
se iactaret amice Et a lacco h d
lacrima me quia lacerat mete
Vnde d lacrima q lacerans mente
et q cita et inde h lacrimula le
et lacrimosus a um plenus lacrimis
ut lacrimas ostendens ut fumus Vn
lacrimose adu Et a lacrima lacri
mor aris q antiqui dicebat lac
mo as et inde lacrimo as et hec la
crimatio ni locus lacrimarum et lac
matorius a um q tristes lacrimas
commouens Et q adlacrimor aris
valde ut ante ut cu lacrimate lac
mari Illacrimor aris intus lacrimari
uel condolere et q depo c o s c lz
cm antiquos inuenitur in neutro ge
Collacrimor aris simul lacrimari
Et a lacco lacesso sis siui situ v
desidatiuum q cu desiderio ut desideo
lacerare ut prouocare irritare et ht
pritu et supinum admodum quarte q
ista em sed tere cuiugacionis peto quero
cupio sapio et tero et omnia ua
tiue coniugacionis in so desinencia hut
pritu et supinum admodum quarte cuiugs
ut lacessiui situ arcesso siui
situ exceptis quibusdam facesso si capesso
si quesso si viso si pinso siui
Lacco q collacco cas i simul lacrare
Dilacco as cuiusdam modis lacerare
ut in diuersas partes dilacco as valde
lacrare et sic ac e o s c Lagos g
latine d celeritas ut uelocitas Vnde
apud grecos lepus uocabat lagois
a lagos q uelociter currat et hec
quedam auis d lagois grece latine
leporina q uelocius currat ad ma
turitatem ut lepus ut q unum eius
venas homo cito transit et h lagois
q auis huius leporina carne et quidam
piscis eadem uoce d lagois Vnde
Oracius Et hec laganum quoddam genus
cibi qui primus in aqua coquitur postea
in oleo frigitur Et sunt lagana depa
sta q quedam medicamina que primo

Statim in oleo frigunt postea melle gaut
quorum primus in aqua coquitur postea cu in
oleo frigitur illa uero dicuntur cru
stella ista lagana et dicuntur sic q
sicuti sunt ad co edendum ut Iudeo
Hepar lagina et situle dicunt
greci et inde nos dicimus h lagena
et h situla et q lagena uas uina
rium sed decet et aquatile inueniatur
Vnde illud Ite in ciuitatem et occurret
vobis ho lagenam aque baiulans
Et nota q quidam solet corrumpere pro
hoc nomine l laguena et a lagena
h lagunculam le di Lallo as i dor
mire ut lac sugere lactare et q vin
fictum e de sono tractum cum enim nutrices
primus ploratibus precipiunt dormire ut
lactare dicunt lalla lalla lalla lalla
i dormi ut lacte ut q tractu a sono
qui fit more primus lactantibus s la la
la la et hinc tractu q lallare i lactare
Persius Et iratus mame lallare recu
sas Lamech interpretatur percuciens percussit
enim et interfecit Cayn qui et ipse postea
cu peccata sua uxoribus confitetur Lamentor
aris plenam dolere uoce sui dolorem expri
mere uel conqueri Vnde ualia lame
tator trix cio et hec lamentamentum
et per sincopam hec lamentum et h lama
me locus uoraginosus ut lapis in via
obruptus ut obuentus q lamentari faciat
viatores ut pacius conuictus postea
a lema Lamentor q collamentor
aris et hinc ualia LAM

Lambo bis bi
bitum lingere lingua contingere Vn
hoc labrum et hec labium et
dicunt quidam labium dici superius la
brum inferius ut labrum inferius labrum
uicorum est em quedam asperitas
uicorum in labris sicut pilos quam aspe
ritatem designat h littera r posita in
hoc nomine labrum uel labrum uasis
est labium uero oris Vnde et labrum
nomine quoque pro ipso uase in quo pedes
lauat et tunc d labrum et lauacro
q lauacio infancium in eo fieri solet
ut d et aluelus et a labium labiotu
di et labiosus a um q grossa habet
labia et a labrum hec labellum di
et hinc labellulum aliud di et labro
sus a um grossa habens labra et hec
labrusca ce siluestris uitis sic dicta
q in labris i in extremitatibus terre
ut agrorum finibus et marginibus nascitur
Vnde labruscosus a um plenus labru
scis et hec labruscetum ti locus ubi la
brusce abundat Et a lambo hec
lampas adis quod et h lampada de d

vas quod ecclesiam illuminat. unde lampas
quasi videns ut flamma in vertice lucens
[illegible] metrum ostendere videatur
unde [illegible] et candela dicitur lampas. laus
quasi collaudando bis, scilicet laudare. dicitur
[illegible] lambe. lambo et
[illegible] sunt activa et faciunt preteritum
in bi et supinum in bitu. producta correpta
Languesco [illegible] dicitur languidus. languidus
[illegible] languesco est quod infirmari
[illegible] ut deficere ut stupere ut pigrere. unde
hic languor oris dolor labor infirmitas
stupor pigricia defectus. et hinc lan-
guorosus a um plenus languore. item
a languesco languidus a um infirmus
ut eger et stupidus ut defectus. et
[illegible] unde languide. unde [illegible]
et hec languiditas. item a lan-
guesco languesco [illegible]. et quod
collanguesco [illegible] simul languere. e[t] lan-
guesco [illegible] valde languere. et relan-
guesco et iterum languere. et quod nec
e o [illegible] et facit preteritum in gui et ca-
ret supino

Capitulum V

Lanio as
id est scindere lacerare. et hic lanio
onis qui laniat. qui etiam hic
laniista dicitur. et hic lanius [illegible].
laniones et laniste et lanii dicuntur
carnifices id est homicide et macella-
tores a laniando scilicet carnes. unde
Terentius in Eunucho. Concurrent
leti obviam michi cupidenarii cetarii
lanii. item a lanio hoc laniatorium
id est macellum ubi laniantur carnes. et hec
laniena est id est domus medicorum ubi
laniantur infirmi. unde prudencius in
libro hymnorum. laniena que fuit in
hippocratica. et hec lana quia laniatur
dum carpitur vel quia olim lane
prius laniarentur non tonderentur.
unde et vellus dictus quasi a vellendo
unde lanosus a um. et lanatus a
um lanam habens ut lana abundans.
et laneus a um de lana existens. et
lanitus a um id est laneus in eodem sensu.
et hec lanisca a fasciola ex lana. et
hic laniarius id est vestiarius. et hec
lanugo ginis id est lana super poma
et prima barba a similitudine lane.
et hinc lanuginosus a um plenus la-
nugine vel lana. quasi lanifer a um
id est gerens lana ut ovis. lanifico as
id est lanam facere. unde hic et hec lanifex cis
qui facit lanam et ex lana operatur. et
hinc hoc lanificium id est lane operacio. et
lanoculus a um [illegible] quasi a lana et
oculus scilicet qui frequenter lanam adhibet
ad infirmos oculos tergendos. item a lanio

hec lamia e quasi lania a laniando scilicet pue-
ros ferunt fabule lamias clausis
ianuis domos intrare et infantes corri-
pere et laniare et per certos vultus restituere.
et hinc [illegible] hominis [illegible] corpus bestie.
Lanio quasi collanio ad dilanio as re-
lanio as et quod a e o [illegible]. Alanus
plenus quasi [illegible]. unde pro-
[illegible] alanus a um quasi [illegible] lanu-
[illegible] sunt et habitates iuxta lema-
num [illegible] alemani dicebantur. et hic
et hec alamania e terra alanorum sive alema-
norum vel alemannorum. et hinc alanus a
um. et alanicus a um sive alemanus
a um et alemanicus a um gentilia

Capitulum VI

Laos quod vel dicitur lapis
unde apud grecos
laos et leos dicitur populus quasi lapi-
deus propter [illegible] rudis. et a
laos quod est populus dicitur laicus a um id est popularis
vel populus a laos quod est lapis. unde
laicus id est lapideus quia deucalion re-
paravit homines de lapidibus iactis post
tergum. ut lapideus quasi durus et re-
mitens a scientia litterarum. et hinc hic et hec
laicalis et hoc le. unde laicaliter adverbium.
et hec laicalitas [illegible] qua quis dicitur
laicus et laicorum congregacio. laos
vel leos quod est populus [illegible] omos
quod est os et dicitur hec omelia e quasi os populi
sermo popularis vel ad populum vel omelia
dicitur ab omos quod est populus et logos
quod est sermo vel ab oda quod est laus vel
cantus et leos quod est populus vel melos
quod est dulcis sonus. inde omelia quasi
sermo popularis vel cantus popularis vel dulcis
cantus id est tractatus. item leos quod est cum
basis [illegible] hic basileos secundum [illegible] satis in
secunda [illegible] diximus. item a laos quod est
lapis dicitur hic lapis idis vel a ledo quia
ledat pedem. quod autem dicitur lapis quasi ledens
pedem [illegible]. et quod lapis mollis. petre
vero dura et aspera. saxa horent et
de montibus excidantur. petra grecum
quasi et ipse de [illegible] a petros quod est durus
vel firmus. silex lapis durus quod forca-
rius dicitur. et dicitur silex quia ab eo exsilit ignis.
et a lapis hic lapillus dicitur. et lapideus
a um de lapide existens. et lapidosus
a um. et hec lapista e genus vasis la-
pidei et aquarii. et lapido as lapi-
dibus ponere et obruere. et quod componitur dilapido
as id est dispergere dissipare destruere. et est
a e o [illegible]. lapis componitur cum cedo. et
lapidicedinus id est lapides cedens quod etiam
hic lapicida dicitur. et hec lapidicina ne
vel lapicidina id est locus vel domus ubi la-
pides ceduntur. laos componitur cum tomos

quod est incisio vel sectio et hic latomus mi id est lapidum cesor. et inde hec lato mia id est lapidum cesio et hec latumia vinculum catena carcer ut custodia carceris. et hec latumia et latumie arum ut ceteris suppliciorum ad verberandum et cedendum apta. Laphite populi tessalie a lafita filia apollinis dicti. Lapistrum genus herbe. lappa dicitur quod habet ingente caule per terram dispositum. hec herba a grecis philantropos dicitur quia vestibus hominum inheret ob asperitatem sui a philos quod est amor et antropos quod est homo quia quadam affectione videtur vestibus hominum adherere. et inde hec la patica quedam alia herba que in cibo sumpta stomachum confortat venenum repellit urinam provocat ructum excitat. et lapposus a um plenus lappis. et lapparium rii locus ubi lappe abundat. Lappene stelle fulgentes. Lapes cognomina turpitudo. Lapiates carere ficus sive

Capitulum vii

Largior iris itus donare vel donari prebere. unde versus tor terr rio. et largus a um affluens abundans et qui libenter dat et comparatur largior largissimus. unde large gius sime adverbia. et larguisculus a um aliquantulum largior. et hec largitas atis hoc et hec largitudo. et est largitudo ut largitas humanitatis. largicio ambicionis. Et a largior et largus hic lar laris id est domus quia inde procedit largitas. et hic lar laris id est ignis. unde in antiquis proverbis dicitur propter larem in lare id est ignem in domo et inde lares in laribus id est ignes in domibus. et lar ris dicitur quedam nimpha que primo propter garrulitate sua dicta est lar lar id est latrans. sed postea lingue sue abscisa est et una [?] et dicta est lar. cum hac concubuit mercurius et habuit duos filios ex ea et dicti sunt lares ut a luce vel ab igne cum presunt et qui custodiunt. horum imagines gentiles habebant iuxta ignem retro. unde et postea per figuram dicitur lar. lar etiam sunt quidam versus sed tunc fit lar etimologia t causa dicitur ad gentem lares. et hec laris ris quedam opidum in africa. et hinc laricinus a um. et hec larix icis quedam arbor que ibi abundat ex qua tabule tegulis affixe flammam repellunt nec etiam sunt carbones combuste efficiunt. Et a lar per ignem

vel domo hoc lardum quod igne comminatur vel quia in lare id est in domo repositum conservatur. vel dicitur lardum quasi large ardens vel largus sit ethera. et inde lardula le diminutivum. et lardosus a um plenus lardo. et lardo as lardo impinguare vel guttatim lardo assare. ut lardatum facere. Et a lardum hoc lardarium locus ubi lardum reservatur. Largus componitur perlargus comlargus et delargus omnia pro valde largus. et largiflumus a um id est largus aquarum. elargior componitur collargior iris id est simul largiri. delargior iris communis modis largiri. elargior id est valde largiri et est commune et o s c. Larva hoc simulacrum quod tale quod vulgo solet dici mascara quod apponitur faciei ad terrendos pueros. et larva dicitur malificus et incantator et umbra demonum et demon. dicunt enim larvas esse demones factos ex hominibus qui meriti mali sunt. quarum natura esse dicitur terrere parvulos et in angulis garrire tenebrosis. unde in hymno apostolorum petri et pauli larvas repellunt demonum ultra mundi limites. et hinc tractum est vel illud quod apponitur faciei ne quis cognoscatur ut ad terrorem dicatur larva quia videtur imago demonis. et hinc larvula diminutivum. et larvo as larvam induere. unde larvatus a um larva indutus vel a demone possessus. Larissa civitas tessalie. et larissa civitas achillis. unde larissenus a um. Laroren se pro omnem mundum. Lasso as id est fatigare. unde lassus a um id est fatigatus et comparatur. unde hec lassitudo dinis fatigacio. Lasso as est c o s c. hec latria e servitus que soli deo debet exhiberi et exhibetur. unde hic et hec latriensis se qui latria impendit. hic et hec latreusis hic id est servicus. Latria componitur idolatria sed de hoc satis supra diximus.

Capitulum viii

Latro as proprie canum est et per translacionem latrare dicitur fortiter garrire ut contra racionem aliqua dicere. et componitur allatro as iuxta vel valde vel ad latrare. vel cum latrante latrare. collatro as. delatro as fortiter latrare. illatro as intus vel contra latrare. relatro as id est retro ut iterum latrare ut respondendo contradicere. sublatro as id est parum vel sub latrare. Et est n c o s c et corripit la. Latrat sed postea cum producit. Latro os vero id est abscondi ut qui in abscondito. hic adhuc et alia species comparatur quod construitur cum acto et proprie vera amatur ut hic

Consilium latet me, id est ignorat a me
sed vel dicitur quod latere consilium aliquem vel
quod dictum nec dicitur latime alit sum e ...
et consilium ... ab actu suspitie. et inde hec
latebra. Unde hec latebrosus a um plenus
latebris vel obscurus. et hec latibulum
li. i. latebra. et hec latex ticis pro aqua
subterranea que latet in venis terre.
Sed et liquor qui latet et determinatur
per adiunctum ut bachi latex vel
liquoris et similia. Unde laticosus
a um vel liquorosus. Item a lateo hec
latrina ... secessus. i. cloaca que
latet in domibus in loco secreto. Vel
et privata dicitur. et latrina quasi lotrina
aut quod ibi animus latet et est ethimologia.
Item a lateo hoc latus eris quia nobis
iacentibus latet. Unde hec latusculum
li. di. et latero as ...are aliquid alicui
lateri apponere. Et componitur allatero as
iuxta laterare. collatero as i. simul
laterare. dilatero as et delatero as
i. a latere removere. Et est a. c. o. se. Item
a latus hic et hec lateo onis. latrones
dicuntur satellites magnatum qui custodiunt
latera eorum quasi laterones. latro etiam dicitur
in alia significatione sicut post ea dicetur. Item a
latus hec lucta te pugna sic dicta a
complexu laterum quibus luctatores co-
minus certantes innituntur quod greca
appellatione athlete vocantur. et inde lu-
ctor aris luctatus. Unde varia tor ...
rie. et hec luctamen. luctabundus a um.
Et componitur colluctor aris i. simul luctari.
obluctor aris. et reluctor aris in eodem
sensu i. contra luctari ut resistere. Item
a latus hic et hec lateralis le i. a latere
existens. et componitur hic et hec collateralis et hoc le
quod est a latere vel venis collateralis
quasi cognatus et vicinus et a latere existens
Item a lateo hic et hec latro onis vispilio
quia in silvis latet ut spoliet transeuntes
et inde hoc latrunculus di. et hoc latro-
cinium nii. et inde latrocinor aris predari
latrocinium exercere. Item a lateo vel latro
hec laverna ne dea latronum et furum.
Unde Oracius pulcra laverna labra
movens metuens audiri. Item a lateo
hoc latium tii quedam pars Italie ubi
Saturnus latuit expulsus a filio suo Io-
ve. sed postea ampliata est appellatio
nominis et latium dicitur Italia. Unde hic
et hec latialis et hoc le. et latinus a
um. proprie latini dicti sunt itali a latio
vel a latino rege lavinie. sed postea
latini etiam dicti sunt et alii extra italiam
sed non nisi literati proprie qui literas habent la-
tinas. et inde hec latinitas atis multi-
tudo latinorum ut ... qua quis dicitur
latinus. ut lingua latina. et inde latinor

aris et latinisso as i. modo latinorum
se habere vel loqui. Unde ... ille
... dicitur latinans qui ... loquitur ... la-
tinis ... italici ...
... latratorum. Item a lateo la-
titudo ... et a ... la-
titans ... latito
as ... Item a lateo hec laterna e
quia intus candela latet. Unde hic
laternarius ... Item a lateo latus
a um amplus spaciosus ... que lata
... partes abscondunt vel quia sunt
apta ad abscondendum et protegendum. lat
... Vel lato ... adiu
et hec latitudo ... et lato as in la-
tum extendere ampliare. Et componitur collato
as simul latare. dilato as i. extendere
ut differre. et ponunt ... fre-
... differo et ...
Et est lato as a. c. o. se. Item a latus
a um hic later eris cocta gleba ...
... Unde hic laterculus li. di. ...
dicuntur lateres a latus a um quia lati
formantur. Et nota quod ... et hec
nomen deficit in omnibus casibus singularibus
et pluralibus preter actum singularem. non
tamen ... hec nomen in utroque numero et
in quolibet casu. Item nota hanc ... na-
laris quia quanto plus abluitur tanto plus
exasperatur et deterior fit. Unde quidam
volens ... inutiliter ...
a quo ... remuneratorem ...
rogatus a quodam quid ageret ... Respondit
dixit laterem lavo ... inutiliter ...
sic inutiliter laborat qui laterem lavat.
Unde quidam laterem lavantes sunt inuti-
liter laborantes. Item a latus a um
hec lamina ne latinum ... auri vel
argenti vel alterius metalli sic dicta
quia lata sit. Unde hec lamina ne di.
Unde Iob ... ut exarentur in
libro stilo ferreo vel plumbi lamina
vel celte sculperentur in silice. Item a
latus a um hec lanx cis latus discus.
Unde Plautus in Curgulione ...
in lancibus que tibi sunt parate.
... lances dicuntur scutelle de
libra pendentes. et hinc lanx quandoque
ponitur pro libra. Unde Homerus ... su-
stinet ... equali pondere ...
Et componitur hec ... hec bilanx cis libra
statera quia duas habet lances. et inde
... hec ... lancea e ... hasta
amentum habens in medio sic dicta quia
equa lance i. equali amento ponde-
ta videtur. et inde hec lanceola le di.
et lancino as i. lanceis ludere vel con-
fligere vel lancea percutere vel lacerare.
Unde prudentius ... Omne
hoc quodque lancinamus non dolet. Et componitur
dilancino as diversis modis lancinare

Unde idem prudencius in cath ho arcebra
morti obnoxia dilaniata mittebat
Et a latus a vm letus a vm hilaris qs
latus qr lata et extensa habet faciem so
lent enim leti faciem distendere ergo tri
stes corrugare et compa tur similis vn
lete enim frons adicit et hec leticia e
qs laticia et est leticia voltus gaudium
mentis i exultacio uo est vox et inebr
Et letor aris letatus et est collector
aris et est de e s e Colletus est plenus
quimletus i valde letus Colletifico as et
et est activum Collateo est dellateo et
tui i deorsum latere velitto as i itim
ut recto latere Collateo n est cu o s e
et ceteri supinum et cort habet penultimam la
quam gtra imitat in hi ste corta

L

Laudo as vm activum **C IX**
vnde valia tot textu cio
et hic et hec laudabilis et hoc le
et laudabiliter adverbium i et hec
laudabilitas atis in eodem sensu
et est illaudabilis et hoc le qui non est
dignus ut laudetur Similiter lau
datus a vm i non laudatus et
quandoque invenitur pro non
laudabilis licet sit laudatus

Et a ludo laus as i laudare vnde
illaudatus i laudatus Et a laudo hec
laus huius dis et est laus ipa victo
rintens i laudacio vero ipa laudant
oracio ma laus est sine celebracione constat
et a laus hec laurus ri i et laurus rus
et hec laurea e quedam arbor qr lau
dus ut laudea qr olim cum laudibus
ea victorum capita coronabant vn
olim laudea dicebatur sed prima ea im
tata est d in r Et inde laurinus a
vm i de lauro constitus ut ad laurum
pertinens et hec laurea e i victoria ut
corona de lauro vnde laureatus a
vm i laurea coronatus et hec laure
um ei i vnde hec laureolum li di
laurenini dr remunnacio que constabat
ex ludo per quo laurea corona victores
remunerabat i laureolum vero dicitur
ludus ille i et dicunt quidam quod ille ludus
est discus ut virga qua supponit
virge et ubi volunt i vn Iuvenalis
Laureolum velox etiam bene lentulus egit
Laudo est collaudo as i simul laudare
et est a e o s e

Capitulum x

Lavo as
lavi lautum ut lotum i invenitur
tamen quandoque lavavi lavatum secundum
antiquos quod est regularius
i lavare i mundare purificare abluere i
et inde lavo ius vi i humectare
madefacere et a lavo secundum antiquos la
vator tris cio i et hoc lavatorium rij
Et a lavo hoc lavacrum i diluvio ba
ptismus i et hoc locum rij i lixivium
in quo vestes abluuntur ut cinis vn
exacta de cineribus herbarum cum vino mul
ta bibitum locum produxit abundans
et hec lodex cis quicquid in lecto suppo
nitur ut sustentur et dicitur pannus vil
losus vnde Iuvenalis Zoicam fa
silche mo sub lodice relictis i et hec
lavandria e pro quadam herba vert
Et a lavo ut lavor lautus a vm lava
tus i et lotus a vm i lautus i et est illotus
a vm i non lotus immundus Et lautus
active accipitur secundum quod est nomen et licet
tamen vel lautus quantum se bene pervertans
qui munde et deliciose se pertractans Iuve
nalis vestra ex innuens si cenat lautus
habetur i sed cutilus demens i quidam tamen dicunt
quod lautus est sincopatum pro laudatus
quod non credimus esse verum et compa i et in
hec lautia e et hec lauticia e i epulare
magnificencia dicitur lautie sive lauti
cie dicuntur deliciosi et delicati cibi ut
munditie Et et inde lauciosus a vm
et lauticiosus a vm i deliciosus et compa
i et inde hec lauticiositas et lauciositas
i deliciositas Et a lavo hec labrum
vnde labellum li di i alveus est in
eo infantes solent lavari i et de hoc ra
tione processit Lavo as et lavo ius
tamen omnibus est sed qua habent activa sunt
et habent vel pluti et vel supinum et corri l ra
piunt hanc sillabam la in penultima sed in plurali
ea produxit Laxo as ate amplare
solvere i et inde valia tot textu cio i Et
est a e o s e Hic lebes tis i parvus
coquinalis cacabus et facit activum lebete
ut lebeta i et hic sunt hec lebeta
e cod Archibus tri vas est ampulla
et dicunt de aurealco

L

Ledo dis si sum **C XI**
frangere verberare volnare et lado
qs late edo i et est ethica i vn
hec lesio onis i et hec lesura i et
hic et hec ledibilis le vel lesibilis
le i et ledibiliter ut lesibiliter adverbium i et
hec ledibilitas ut lesibilitas atis in
eodem sensu i et hec ledo onis i maris
exundacio sicut in anglia est et cursus
retractacio Et a ledo hic lapis idis
qr ledat pede sed hic ia supius distinctum 168
est i et litus oris i terra aque et mari
vicina et sic a ledo quia fluctu diditur
vnde Cicero in Topicis litus est quod
fluctu eluditur i ut ab alluo dicatur quia
laqua abluitur i ut dicatur a lito as quod
est sacrificare quia marinarum a pictis ma
ris libati in littore solet diis maximis
litare i et inde litus disterminatur a litando

Unde Donatus g[enitivus] in comento super Virgilium q[uod] liter[e] d[icuntur] loc[is] in[ter] altare ubi siccabat litteras et materias textrices (?) ... b[ene] g[ra]d[ie]bat d[ici]tur hic ne ualde g[ra]d[ua]t, ... huius nominis lit[era] p[ro]ducitur ... ut littera ... magis est frequens q[uam] p[ro]prie ... a que p[ro]ducitur in ... in diminutivo et ... Vel d[icitur] a lego q[uia] legat terra. unde et g[enitivus] lit[us] q[uasi] legamus terra et est alia nota q[uod] lit[us] est pro maris ripa flu-minis. Unde Ovidius ... litora ... Et inde litoreus a um. et h[oc] et h[ec] litoralis le. et h[ec] litoraria e na-vis modica que alit[er] dicitur trabaria vel caudica. Ledo g[enitivus] allido d[icitu]r s[cilicet] ... i. lede ad aliquid. collido d[icitu]r s[cilicet] simul ... simul lede. elido d[icitu]r i. valde ... lede. illido valde ... lede. inter-lido ... lede. p[er]lido ... lede. p[ro]lido ... ante lede. oblido ... contra lede. velido ... i. ... Ledo et eius composita sunt activa et faci-unt preteritum in si et supinum in sum. ... ledo ubique p[ro]ducit ... le qua co-posita ubique mutat in i p[ro]ducta.

LXII

Lego gis ... legere i. furari colligere transire. et legere est scripturam figuram ... ut e[st] figuris scripturis ... illa colligere. et ita legere furtum est et v[erbum] ... ut ... et ... Unde quidam ... aurum ... Et ... nauta libros ... singula ... legit ... singula ... Unde h[ic] lector oris. et lector a legendo i. percurrendo ... namque d[icitu]r legere quicquid ... ut a legendo i. colligendo ... qui collector. et a legendo i. figuras ... pronunciando. et d[icitu]r ... non ... alicui ... nec alicui ... actu ... Vale ... alicui ... actu ... ex frequentia et assiduitate vel indu-stria. d[icitu]r enim aliquis lector vel ... peritia h[abe]t legendi. vel ... assidue et frequenter legit. Unde et ab officio dicuntur in ecclesia lectores a legendo frequenter. sic psalmiste dicuntur a psal-mis canendis. illi predicant populis quid sequatur. isti canunt ut excitent ad compunctionem (?) ... animos audientium. licet quidam lectores ita miserabiliter pronunciant ut quosdam ad luctum lamentationem compellant. ... pronunciatores vocantur q[uia] porro annunciant. tanta enim et tam clara est eorum vox ut quamvis longe positorum aures ad-pleat. Unde lectorius a um quod pertinet ad legendum vel ad lectorem. Item a lego

h[ic] lectus omnis. Unde h[ic] lectuncula le di[minutivum]. Item a lego hoc lectrinum ... et hoc legium (?) ... pulpitum et legium g[enitivus] ... q[uod] est sursum et hoc analogium ... q[uia] ibi supra legitur ... et analogium a lego ... sermo q[uia] ibi supra sermo ... Item a lego h[ic] lectus ... in ... legere ... habebant parietes ... si aliquis ... memo-ria ... illorum sta-tim ... in cera illa designabant ne possent ... oblivioni. et inde h[ic] lectulus li di[minutivum]. et h[ec] lectica ce i. ... in quo defertur lectus ut corti-na ... lectum vel lectus. et h[ec] lectica ... a lectus ... et est id quod ... Et nota q[uod] ... pro lectulo dicitur ... i. ... pluteum. et a lectica h[ic] lecticarius q[ui] ... ut qui facit lectulos. vel qui in lectulo iacentes portat. et lecticarius a um mobilis ... mobile in eodem sensu ut quod pertinet ad lecticam. et h[ic] et h[ec] lecticalis et hoc le in eodem sensu. Lectus g[enitivus] cum ster-no et hoc lectisternium ... lectus stratus i. paratus vel locus in quo lectuli sternuntur i. parantur vel panni vel stramenta le-ctorum. Item a lego legibilis et hoc le. et h[ec] legia e i. parva navis quia legat i. percurrat et transeat aquas. et h[ic] lembus bi ... parva navis. Unde Virgilius ... qui adverso vix flumine lembum remigio subigit. Unde h[ic] lembulus li di[minutivum]. lembus alio nomine dicitur cimba campulus et linter i. ca-rabus qua navi in fluminibus et paludibus utuntur. Item a lego hoc legumen inis q[uia] legitur i. colligitur manu. Unde et legu-men est latinum ... et ... vel legumen a legendo i. eligendo. vetere enim quisque meliora ... s[ive] ... ... legebat i. eligebat. ut ... meliora diligerent ... Unde h[ic] legumi-narius ... ut h[ec] leguminaria qui vel que custodit vel vendit legu-mina. et leguminarius a um quod fit de legumine ut quod pertinet ad legumine. et h[ec] liguria e quedam provincia in qua sunt vercelle novaria mediolanum vel papia dicta sic ab abundantia legu-minum. Unde h[ic] et h[ec] ligus vel ligur-guris. et hoc ligusticum quedam herba q[uia] abundat in liguria. et ligusticus a um a liguria dicitur. Unde Iuvenalis ... si ... qui saxa ligustica portat ...

Item a lego lectito as ... LXIII
... meditatum ... et legito as. et lecto as ambo frequentativa. et hic lectito as

aliud, sic. Et a prefato lego mutata e in o
fit lego, -as, i. mittere, ut rex legat illum
in Tusciam; et componitur lego, -as, i. in testamento
aliquid alicui dimittere, et proprie per manum
heredis. Et hinc hoc legatum, -ti, illud quod
ita dimittitur, et differt a caduco, quia si tercius
filius decesserit, cadit super nepotem vel alium
de cognatione, sed legatum alicui extraneo
dimittitur. Unde Iuvenalis: legatum
omne capis nec non et dulce caducum. Et
hinc legatorius, -a, -um, quod pertinet ad lega-
tum, et hic legatarius et hec legataria
cui legatum dimittitur. Item a lego com-
ponitur hic legatus, -ti, i. nuncius, et hec
legata, -te, i. missa, et legatio, -onis, mis-
sio. Unde hec legacuncula, -le, diminutivum. Et componitur
allego, -as, i. remittere vel affirmare
vel vocare ad fulcimentum sue partis indu-
cere. Unde allegationes dicuntur affirma-
tiones vel vocationes ad confirmandum aliquid indu-
cte. Allego, -as, aliorsum legare. Ver-
tentius in Cronica: Aliquo mittere
nunc hic quasi allegandi. Collego, -as,
i. simul legare. Unde hic et hec collega,
-ge, et est nomen officii. Proprie quidem
college sunt in officiis, sed quandoque improprie
legantur ad aliquod officium agendum, vel
ad pacem inter aliquos componendam.
Delego, -as, i. de uno loco ad alium vel
deorsum legare. Oblego, -as, i. contra
legare, vel contra mittere, vel contradicere, vel contra
legem venire vel dicere. Relego, -as, i. re-
mittere. Et relegare, i. dampnare in
exilium mittere. Unde hec relegatio, -onis,
quoddam genus dampnationis, cui quis
pro aliquo commisso interdicebatur a patria
et provinciatim videbatur discedere et sua
non amittebat et spem redeundi vel
redemendi habebat. Unde relegatus,
sic dampnatus; hoc modo fuit dampnatus
Ovidius. Unde idem Ovidius de Ponto:
Nec vitam nec opes nec ad eum posse
reditum. Parva relegationis pena futura
fuit. Et relegare sic dampnare quia rele-
gatus spem habebat ut retro relega-
retur, i. ut rediret. Lego, -as, ac componitur
r o s e et producit le. Item a lego, -gis,
hec lex, -gis, quia legitur, et est lex ius scriptum
asciscens honestum prohibens contrarium.
Vel lex quia scriptum in ipso promulgatum
magistro querere et ipso respondere.
Solebat enim in civitatibus cum aliquam
legem vellet statuere ascendere pulpitum in
medio concionis et querere a populo si vellet
illud ratum esse, et accepta responsione
a populo deinceps pro lege habebatur. Et hic
legitimus, -a, -um, bonus secundum legem vivens
vel statutus. Et hic et hec legalis et hoc le-
gale, quia legem servat et fidem. Unde legaliter et
legalitas. Et legalis, -le, quod pertinet ad le-
gem. Et hic et hec legista, -te, qui docet le-
ges vel qui vacat legibus. Et componitur hic et hec
exlex, -gis, extra legem, sine lege. Lex
-gis primam producit. Item a lego et iter
vel itero componitur hec litera, et est legitera, quia
legendi iter prebeat, vel quia legendo iteratur.
Vel dicitur litera quasi litura, a lino, -nis, secundum
consuetudinem antiquorum qui in ceratis ta-
bulis solebant scribere et postea linere.
Et secundum hoc litera dicitur tantum de figura, sed
quecumque sit derivatio vel compositio
utriusque nominis debet hoc non scribi tamen per unum
t. Unde hec litterula, -le, diminutivum. Et hic et hec
literalis, -le, ut sacra literalis que de literis
tractat vel que efficit literatum. Et hic
literator, -oris, et hic literatus, -ti. Et lite-
ratus, -a, -um. Literator vel literatus vo-
catur ille qui multos libros inspexit
et revolvit, sicut monachi qui proprie possunt
dici antiquarii quia antiquas histo-
rias ad manus habent. Sed ille dicitur
literator vel literatus qui ex arte de
rudi voce scit formare literas et coniungere
in sillabis, et sillabas in dictionibus, et dictiones in
orationibus, et orationes componere scit proprie et accen-
tuare. Unde Ieronimus super Matheum:
Literator inquit erat qui gramatos
grece dicitur. Unde literatorius, -a, -um, quod
pertinet ad literas vel ad literatorem vel quod tra-
ctat de literis, vel quod efficit literatorem. Item
a literatus vel litera literarius, -a, -um, idest
quod literatorius vel literis plenus. Unde
Augustinus de civitate dei in xx: Cum quidam
literaria Varronis opera predicaret. Et
literatus componitur illiteratus, -a, -um, sine literis,
non literatus, idiota. Et literatus et illiteratus
comparantur. Item literatus et illiteratus acci-
piuntur aliter: illa enim vox dicitur literata que
figuris visibilibus antea inventis et
constitutis potest representari. Illiterata dicitur
illa que sic representari non potest, ut sibilus
et gemitus infirmorum. Item a litera literio, -as,
as literis instruere vel literas coniungere et co-
binare, sicut sillabicare, quia sillabas co-
niungere, et dictionare dictiones coniungere. Et componitur
colliterare, -as, i. simul literare. Oblitero, -as,
i. delere, oblivioni tradere. Unde oblitteratus,
-a, -um, deletus, oblivioni deditus. Marcio-
de Statur: Vos nobis multas res iam
secus oblitterata revocare. Ambrosius
super Genesim: pietate genitalis usu
oblitterata dolore absorbuit. Item a lego
hec legio, -onis, quia legebatur, i. eligebatur quia
de legione debebat esse. Vel legio a lex
quia lege se habebat in castris, vel
quia dispositi erant in legionibus. Proprie autem

Lingua macedonum dicitur falanx ut sic lingua
gallorum a catha uel a lego .i. eligo. In
legione sex milia sexcenti sexaginta sex ac-
mites. In cohorte quingenti. in mani-
pulo ducenti. in centuria centum. in tur-
ma ut alia legitur. sed turma est pedi-
tum alia uero militum. In decuria sub
decem. Et a legio legionarius .a. um
de legione existens uel ad legionem pertinens
Lego componitur colligo gis. XVIII
.i. simul legere. Unde hic
collega ge .i. socius. unde colle-
gio as collegium facere congre-
gare. Item a collego hec et hec collecta te
pecunia collecta .i. simul collecta
sic conuenire dicuntur simul que uenire
sic colligere dicuntur simul legere.
uel collegia pro socio per aferesim ponitur et
tamen est magis grecum et dicitur a collegio
as ut superius diximus. Diligo gis xi
.i. amare. quod tamen differt inter
amare et diligere superius diximus. amare
quandoque accipitur in malo diligere in
bono. Unde dilectus ta tum. et hec
dilectio onis. et dicitur dilectio a dya quod
est duo et lego gis quia in se duos ligat
est ut quia a duobus incipit quia est amor
dei et proximi ut sit ethimologia. dilectio
quia duos ligat uel a duobus incipiens
et declinatur ut diximus a diligo. Item a
diligo diligens studiosus sedulus et comparatur
Unde diligenter aduerbium et comparatur. et
hec diligentia e. Delego gis quasi de aliquo
legere uel eligere. Unde delectus ta tum
.i. electus. Unde Iosephus in cunte-
ria per delectum militum. Eligo gis excer-
pere quasi extra alia aliquid legere. Unde
dicitur aliquis electus in episcopum qui nondum
consecratus est alias uero electus est
et inde hec electio onis. et electiuus
a um quod eligit uel quod pertinet ad elec-
tionem. et est eligere proprie de duobus propositis
unum accipere et alterum dimittere. non enim
eligit qui nil accipit aut qui omnia acci-
pit. Unde quedam species coniunctionis dicitur
electiua que de duobus propositis unum eli-
gere et alterum refutare ostendit. Item ab
eligo hic et hec et hoc elegans tis .i. uenustus
excellens nobilis pulcer bonus utilis
bona prudens. Item bona et pulcra
sunt eligenda. et comparatur. Unde
eleganter aduerbium et comparatur. et hec elegan-
tia e .i. prestantia excellentia pulcritudo
ualitudo. Item ab eligo hec ilex icis ar-
bor glandifera quasi elex ab eligendo
quia huius arboris fructum primum homines
sibi. Unde ilicinus a um et ilicetus
a um .i. de ilice existens uel ad ilicem pertinens
Item ab eligo hoc electuarium rii ab electo-
rum quibus conficitur dictum. et eligo est
preeligo gis pre aliis eligere quia et electus
eligere. Unde elegit eam deus et preelegit eam

Item lego legis intelligo xi ctum. Unde
intelligens et intelligenter. et hec intelli-
gentia. Item ab intelligo hic intellectus tus
tui. et hec intellectio onis. Unde intel-
lectualis et le. et intellectualiter. et hec
intellectualitas. Item ab intelligo intel-
ligibilis le. unde intelligibiliter aduerbium
et hec intelligibilitas. et hic et hec intelle-
ctibilis le .i. intellectu comprehensibilis.
Unde intellectibiliter aduerbium. et hec intelle-
ctibilitas. Differt enim intellectus et intelli-
gentia et intelligibilitas. quanto enim
inferius superior est ratio intantum intel-
ligentia est superior intellectu. et in-
tantum intelligentia est superior intelligibi-
litas. ratio est uis anime discretiua
formarum a se minus. Intellectus est uis
anime qua forme extra corpora uel ma-
teriam comprehenduntur ut quam incorporea percipi-
untur cum ita rationem quam ita sint. Sed
incorporeorum tria sunt genera. scilicet
anima angelorum deus. Sed ea diuina scientia
non percipit intellectus. Vel quidam intelle-
ctus est uis anime comprehensiua incor-
poreorum scilicet formarum subiectarum
ut formarum circa eas. Intelligentia
uero est uis anime qua apparat ut quasi
circa diuina scilicet comprehendat. In-
telligibilitas est quedam uis anime omnium
formarum in quadam simplicitate capi-
tatiua absque naturali ordine ut temporali
et eo modo deus res comprehendit quia omnes
uno intuitu absque omni successione dicitur
comprehendere. Hic modus cognoscendi uiuit
tres ordines angelorum qui deo propinquio-
res sunt. et quia sunt fortasse aliqui
homines quatenus dei bonitas permittit
ad hanc aliquos accedunt cogitationes. ideo
dicit Plato. intellectus solius dei est et
admodum paucorum hominum. et ponitur hic
intellectus pro intelligibilitate quia sepe
predicta uocabula inuicem pro se ponuntur
sed de qualitercumque intellectus accipi-
atur siue proprie siue pro intelligentia
siue pro intelligibilitate uere potest dici intellectus
solius dei est et admodum paucorum hominum
si uero hic aliqua inferatur obscura in
philosophia diluciabuntur. Perlego gis .i.
perfecte legere. Prelego gis .i. ante legere
Relego gis .i. iterum uel retro legere. Seligo
gis .i. eligere quasi seorsum ab aliis legere
Unde Augustinus de ciuitate dei in sexto
Cur dii seligerentur ut bulbi fortassis
ceteri exploderentur. Et inde selectus a um
ab aliis electus. Unde idem in eodem Deos
uniuersos selectos et diligenter explicans
Et hec siligo ginis quoddam genus tritici
quia sit selectum ab alio uel in pane
species eius est papua. Unde quidam tenuissima

et purissimus flos farine et siligo
unde fit panis mollaticus unde
Juvenalis: tener et niveus mollis
qui siligine factus et inde siligineus
a um ad siliginem pertinens ut de sili-
gine factus. et hec sigalum li aliud genus
annone unde fit pessimus panis
de quo solet quidam idiota efficere siligi-
nem. et inde sigaleus a um et siga-
linus a um et sigalominus a um et
hec sigalonia e terra ubi sigalum
abundat. Sublego gis i. furari qui sibi (E)
et latet legere. Compositum quod lego cum hec
et negligo gis abiecta c et assumpta
g pro adiectione. Si enim mutaret c in g
oporteret quod g esset de predicti sicut quod
esset non potest negligere quod contemnere de-
linquere qui non legere ut qui non eligere
unde negliges qui non leges ut qui non
eliges. Lego et eius composita omnia sunt
activa. Et omnia composita a lego mutant
in preterito e simplicis in i ut collige
diligo intelligo seligo preter perlego et
relego quod non mutant le in li causa
dicta ad eligo as. sed preteritum et supi-
num simplicis servant immutatum ut col-
legi ctum elegi ctum preter diligo intel-
ligo negligo que mutant preteritum sim-
plicis ut dilexi intellexi neglexi.
Legosthenos vim perfectum. Hec et hec
ledere genus quidam populus qui primo dicebantur
lex genus sed pigra causa dicte geminata
est prima sicut. et inde ledegeus a
um. Lemlos ut lema grece latine
dicitur vorago. unde hec lema in loco
ut via aspera ut voraginosa. unde
lemnosa a um voraginosa plenus
leminis. Et componitur lema cum epi quod est super
et hec epilema atis i. emplastrum
quod super lema i. vulneris voraginem po-
natur. Martianus Capella. Quemus epi-
lematis inter parcet. Et componitur cum dya
quod est duo et hec dilema atis quod
argumentatio que a quibusdam vocatur
complexio quod undique complectitur adver-
sarium. a quibusdam cornutus silogismus
. Et dilema quasi duplex vorago quod du-
plicet i. utrimque adversarium vorat.
quacumque enim parte crediderit vorgagi-
nem i. inconveniens incurrit. Lemnias
dicuntur esse quosdam homines in libia qui
nascuntur sine capite. os et oculos in
pectore habentes. Lemnos insula est et
interpretatur lutum. unde lemnius a um gentile
et hic hec lemnius deus est vulcanus quia
propter turpitudinem deiectus est in lemnon
insulam ubi nutritus est a simiis. Et
a lemnos hec lemnia dea de vix de lemno
unde lemnias adis femina de terra illa
Lemo vel um et tum placare (Le)
i. similiae leue facere unde
lenicio lenimine lenimentum et
hic et hec lenis et hoc ne et comparatur
ior simus. Unde leniter nius sime adverbium
et hec lenitas atis et hec lenitudo. et
lentus a um lentus i. flexibilis ut lenta
salix et lentus i. ociosus et lentus i. tar-
dus et piger et lentus i. mollis non
fortis ut arcus lentus et lentus non bene
fixus vel firmatus est lentum i. non bu-
liatum quod dicunt quidam dicunt lentus i. plenus
et hic composita violentus sonnolentus et
similia michil est enim lentus
inveniunt in tali significatione nec predicta no-
mina componuntur a lentus sed a lentos greco
quod significat plenitudinem. Lentos enim grece
est i. plenum ut plenitudo et hinc compo-
nuntur predicta nomina. Est enim et omnia
nomina composita apud latinos in lentus desi-
nentia sunt composita et predictis dictionibus et
lentos greco ut sonnolentus a somno et
lentos. violentus a vino et lentos
dicitur et omnia servant et plenam rei ap-
pellate per dictionem precedentem in compositione
ut vinolentus plenus vino. sompno-
lentus plenus sompno dicitur. Lenticus (B)
comparatur cior simus. unde lente cius sime
adverbium et hec lentitudo dinis. Lento
as avi i. curvare ut flectere ut tardare
lentum facere. et inde lenteo es tui esse
ut fit lentum. unde lentesco cis inchoativum.
Et a lentus hec lentiscus ci quedam arbor
quia cuspis eius sit lenta i. mollis et
flexibilis. Et hec lens tis quoddam
genus leguminis quia humida et lenta sit
vel quia lente surgat. et inde hec lenti- (Aff)
cula per eam et lenticula parva et rotunda
macula in carne ad similitudinem lentis.
unde lenticulosus a um plenus lenticulis
. et lenticula dicitur vas olearium ex ere et
argento factum. et tunc dicitur a liniendo quia
olim reges et sacerdotes inde liniebantur
Et a lens lentis hec lentigo ginis i. vesti-
gium parvarum macularum in corpore. sed lenti-
cula. unde lentiginosus a um. Et a lentus (C)
hec lens dis i. fetus pediculorum unde
quidam llens videlicet capiti les lentis que
eri. et hinc hec lendinus di. et lendosus
a um i. lendibus plenus. et hec lendex
cis tarmis parvus vermis lardi. Et
a lenis hec limus mi terra humida et
cenosa sicut que est in fundo aque et dicitur
sic quia sit lenis. unde limosus a um
plenus limo et comparatur. et hec limax cis
et hec limacia ce per eadem vermis quia in limo
moratur et in limo vel de limo nascatur vel
quia totus est inductus limositate. et hic limacinus
eius vel i. veriacinus. et hic liminusfaga

i. regula inter duos parietes iacet vel d'. a lino, et aliquis qui transis ...et ponit in his locis que fabrice
imperfectus eos esse si ...
transtulerunt ... linea est
lineis ... de ... ut qui linum
leue facit et inde hec linula. di. et
lino as. i. purgare polire vel diminuere
hac lima diminuit ferrum vel linire
deriuatur a limo i. limo implere vel limo
impinguare Et componitur collino as. i. simul
linire. delino as valde linire vel
limum auferre. elimo as. i. purgare. vnde
elimatus. i. purgatus clarus et elimate
aduerbium i. purgate clare. et hoc elima-
mentum ti. i. purgamentum. oblimo as. i.
limpidare polire vel detergere demoliri
corrodere vel limo cooperire. Vnde lucre-
cius pene genera crassus oblimat echi-
rimaddes vndis. Item a lenis hoc linum
quia sit molle et leue. vel greci dicunt
linum et inde nos dicimus linum. Vnde
lineus a um. i. de lino vel ad linum perti-
nens. Et lineus a um. i. lineus. et hec
linea e. i. corda cum qua aliquid dirigitur
quia de lino fiat. et si etiam non fiat de li-
no linea dicitur. et etiam signum quod per lineam
fit dicitur linea sicut in scriptura. et li-
nea dicitur longitudo sine latitudine.
Vnde hic et hec linearis re et linealiter
aduerbium. Et componitur interlinearis re quod est inter
lineas. Vnde quedam glose dicuntur interli-
neares que sunt inter lineas. Item a
linea lineo as protrahere lineas facere.
Vnde lineatus. i. per lineas vel protractus.
Item a linea hoc lineamentum ti. i. dispo-
sicio vel similitudo vel figura simili-
tudinis. Et pro corpore hec interlinium spa-
cium inter lineas. Vnde potest dici interline-
aris et re. Item a lino hoc linteum tei
velum vel quod in lecto sternitur vel mantile
et hoc linteamen nis quod in lecto sternitur
et hic lintearius sed liniarius i. textor
lineus. et liniarius a um et hoc liniarium
i. locus ubi abundat linum vel semen lini.
Linum componitur cum stamine et dicitur hoc linostema
atis vestis ex lino et lana contexta et dicitur
sic quia in stamine linum in trama lana
lana habet. Item componitur linifico as linum
facere et hic et hec linifex cis qui facit vel
operatur linum. Vnde hoc linificium opus ipsa
lini operacio. Item a linum hec linna e. i.
sagum quadrum et molle et est gallorum.
Vnde plautus Linna qua operata est
textrica gallia. quibusdam enim nacionibus
sua cuiusque vestis est vel partus
saxabare. gallus linne. germanis re-
nones hispanis stringes. Sardis et
mastruce. et inde linnatus a um linna
indutus. Item a lenio hic leneus. i. bachus

quia leniat curas vel quia sit lenis ad potan-
dum vel leneus dicitur a lenon quod est lacus
vel cupa in qua vel in qua decoquitur vinum
expressum vel est lacus dicitur bachus pro duce
... vnde leneus a um bachicus. Item
a lenio hic leno onis leccator vel conclia-
tor stupri quia mentes inperitorum blandiendo
et deliniendo seducat et inducat ...
... Vnde hec lena ne leccatrix vel con-
ciliatrix stupri. lena ...quedam
... vnde persius Cum tota
... lena. Item a leno
hic lenunculus et hic lenullus ambo dicuntur. Vnde
plautus in penulo Et dedecore multari
... lenunculum. Et in ...
... dicitur lenule de hac ... lena
... vnde ... vel meretricum
vel illud officium exercere. scilicet stupri amplexare
familiam. Vnde ... et hec lenoci-
nium leccacitas vel lenitudo vel actus
sue officium lenonis. Item a lenio hic lenis
... cuius lenis sit vel ... dica-
tur ... a lenis ... delenio
... placare dulcem facere et leuem. Vnde
delinitus a um. et hic delinitor et hoc
delinimentum placacio dulcedo blandimen-
tum et pro corpore delinificus a um. i. callidus
consiliator vel blandiloquus. oblenio is scilicet
placare. Lenio et eius composita actiua sunt
et lenio ubique producit le quam eius composita
mutat in li et ea producunt. vnde fit
quedam concordancia inter hec composita et composita
a linio is.

Capitulum xvi

Lethes ... eum tum i. delere destruere et non est in usu.
Vnde lemiscor ... tristissimum sed
non est in usu. Et componitur oblimiscor
eris oblitus pro ea producta memo-
ria alicuius rei amittere et construitur cum genitivo
et accusativo vel obliuiscor tui et te. Vnde hec
oblimo onis. et hinc obliuiosus a um
et comparatur. Vnde obliuiosus sine aduerbia
et hec obliuiositas atis. Item a leo hoc
letum ti. i. mors qua letur i. delet vitam
Vnde letalis et le mortalis. letaliter
i. mortaliter. Et hec letania e. i. rogacio
vel inuocacio que pro mortuis fit. et
letatus a um i. mortuus vel mortifi-
catus. Vnde Ouidius in methamorphoseon Illo
sunt intrauit letata quod corpora vidit. Et le-
tum componitur letifer a um. i. ferens mortem
et cum fagium quod est comedere et letofagus
gi. i. vermis mortuorum corpora comedens.
Vnde Ouidius de remediis Illo letofa-
gos illo sirenes in antro esse puta
vel logi ubi sarcofagos sicut per ca-
dicitur. Item a leo hic lethes ... palus
infernalis quod delet memoriam vnde et
interpretatur oblimo quia ex quo anime bibunt de
aqua illius paciunt obliuionem preteritorum
secundum poetas vel futurorum secundum philosophos

Vnde leteus a um infernalis ut ptinens
ad lete ut obliuiosus. Vnde et letea
papauera dicit qr obliuio comedentibus
offerunt et hic letargus gr i morbus obli-
uionem afferens et sompnum Vnde in xx-
no phisica dicit Illetargum patitur .s. grun-
ne morbum illapsarum mentium Vn letar-
gicus a um i obliuiosus qui letargum
patitur. et hec letargia ipsa obliuiosa
infirmitas .s. oppressio cerebri cum obli-
uione et sompno iugi Item a lete hec
letos quedam arbor cuius fructus gustatus
confert obliuionem Et componitur cum fagin quod est co-
medere et hic letofagus qui fructus illius
arboris qui est ad excitandum amorem In
Ouidius de remedijs Illo letofagos.
illo sirenes in antro esse puta Leo
componitur de leo et cum destruere Leo et
eius composita sunt actiua

CLXXVII

Leos apud grecos
equiuocum est i leo i populus de
quo supius diximus et leos i l 6 a
princeps ut rex Vn grecari di-
cunt leon quod dicitur at qr principatur
sit omnium bestiarum et hic abiectandi
litteris nos hic leo omnes Vnde hec leena
ut lea. et hic leotofonus quedam be-
stia modica sic dicta qr si capiatur
et exurat et eius cinis carnibus asper-
se ponatur per vias leones necat
quatulumcumque ex illis sumpserint
Leo componitur cum pardus et hic leopardus
di quod regulariter dicitur leonispardi
leompardo ut ex utraque parte decli-
naretur et nascitur leopardus ex adulterio
leene et pardi ut parde et leonis.
et hinc hec leoparda de Item a leo per
compositionem hic formicoleon de quo supra
tractatum est. et hic leofilius hij leo-
nis filius. Vnde leofilia leonis filia f 22 c
Item a leo hic leunculus li di et leoninus
a um. Hec lepida de quedam herba
Hoc lepistum vas vinarium Lexia pa-
lum Leui interpretatur additus ut assumptus. B
dixit enim lia qui peperit cum non ambigas
de amore viri huc meum erit mecum quia
qr peperi ei tres filios Vnde hic leuita
i dyaconus de Leui enim leuite orti
sunt a quibus in templo dei misterij sacra-
menti ministeria explebantur. hij grece dyaco-
nes latine ministri dicuntur. qr sicut in sacer-
dote consecratio ita in dyacono dispen-
sacio ministerij habetur Et inde hec leuitissa
i uxor leuite ut que habet illud officium
et hec leuitonarium i collobium lineum
sine manicis quo monachi Egipcij
vtuntur hoc leuite olim vtebantur Et leui-
ticus a um Vn quidam liber leuiticus
dicitur qr in eo totus ordo leuitarum conti-
netur Leuiathan est serpens quidam tortuosus

In aquis .s. dyabolus in mundo et interpretatur addi-
tamentum eorum quorum fallere hominem quibus
in paradiso semel culpa preuaricationis
intulit et hanc vsque ad eternam mortem quoti-
die persuadendo addicat ut extendit

CLXXVIII

Leucos grece l albus Vnde hec
lac ctis qr album est et hic lacteus
a um de lacte existens ut ad lac
pertinens ut albus ut lac. Vnde
hic lacteus ut hic lactea quidam
circulus in celo .s. galaxias quod componitur collacteus
i eiusdem lactis collactei sunt qui unum lac
suxerunt ut in eodem tempore hij coetanei
Vnde marcialis de captiuis Et qr so-
ror eius collactea et indiscreto fede
amica videtur Et a lacteus lacteolus a
um idem quod lacteus Item a lac hec li-
tum flos lacteus et herba lactei floris
Glc dicitur lilium a lacto quod lactum. et hoc
lactatum hic cibus qui fit ex lacte ut ex
lacte amigdalorum. et hic lacternus
ni deus qui preest segeti lactescenti et hec
lactis tis quedam pars intestinorum. et la-
ctis quod illud quo lac coagulatur et ut
dicitur illud intestinum quod pellicula qua ß 7 1 3 ? s e o
lac in quibusdam locis coagulatur Vn
persius pulmone et lactibus unctis Item B
a lac hec lactuca ce qr abundancia lactis
exuberet ut qr lacte nutricum feminas
impleat hec et in uenas venis vsta coercet
et qr alia lactuca agrestis quam sarra-
lia nominamus qr dorsum eius in modum sarre
est Vnde hoc lactucetum ti et hec lactuca-
rum locus ubi lactuce crescunt. et lactuca-
rius a um Item a lac hec laxer sucus
cuiusdam herbe qr manat ad modum lactis
et inde per ea illa herba dicta est hoc la-
xer Item a lac lacto as i lac prebere
Vnde lacteo es tum i lac sugere. Vnde
quidam lacteo lac sugo. lacto lac prebeo
nato Item lactare est lacte implere Vt
deus lactat ipsa ut ubera eius. et inde
lacteo es i habere ut emittere ut incipere
habere lac Vn lactesco as incho. Vnde
seges lactet cum granescit Lacto componitur
ablacto as i a lacte extrahere ut remouere
segregare. collacto as i simul lactare,
Vnde collactaneus a um eodem lacte nutritus
ut in eodem tempore Delecto as et inuenitur in C
deponentis genere in eodem sensu ut delectetur
in leticia et exultacione et sit hec unum dele-
cto inagis passionem interni natura contractionem
tractante .s. illa sit ad modum actionis Et
inde delectat impletur. et hec delicie arum
qr delectat Vnde deliciosus a um et comparatur
Vnde deliciositas atis Item a delicie
delicatus a um delicijs assuetus inpotens
angustiarum dolorum et comparatur Et componitur dela-
cto as i valde lactare vel a lacte se-
gregare. oblecto as i delectare Lacto
e o s t quod ac. per delecto as quod componitur ncin

Et delatrix acis quod est deponens. Et omnia
composita retinent lenitatem simplicis preter
delatro et elatro que mutant a in e. Et
nota quod latrare ponitur quandoque pro deprehendere
et est tractum ab insidiis quia insidiis per latebras
decipi solet vir. Leucas in Candia
dicitur que et theos quod est deus, inde et
hec leucotea id est alba dea id est aurora vel
Iuno vel portunus et cum dasis et leocri-
sta sit vel leucrisa gemma auro colore
intersecante candida vena. CLIII
Leuo as leuaui atum
enim est leuare id est sublevare vel
leue facere quod elevare. Et leuare
id est planare, sed differunt in tempore quia
in prima significatione leuo as correptam habet
in secunda significatione id est pro planare producit primam.
Unde Oracius huius aspera pumice leuabit cultum. Et a leuo in utraque significatione
uatia tor trix tio. Et hec leuamen. Et
hoc leuamentum. Et hoc leuatorium cum quo
leuatur vel planatur aliquid. Et hic et hec
leuis et hoc leue pro agili et pro plano
et non ponderoso id est qui pilis et asperi-
tate caret. Unde Iuuenalis sed podice
leui ceduntur tumide medico ridente
marisce. Et est ibi differentia in correptione
et productione. Unde Terencius pro pla-
no leuis pro leuitate leuis. Et secundum
utramque significationem comparatur uior simus. Unde
leuiter uius sime aduerbium. Et hec leuitas
atis. Et a leuis pro plano leuigo as id est
applanare, impedire leue id est planum facere
et uidetur esse compositum a leuis et ago is
sed potius est ethimologia leuigo id est leuem
ago. Quia compositio est ostensio. Unde le-
uigatus a um id est planatus. Unde illud
Iheronimus archam de lignis leuigatis. Et hoc
leuiga ge instrumentum leuigandi quod
planatorium uocatur. Item a leuis pro non
ponderoso hoc leuidensis sis uestis sic
dicta quod raro filo et leuiter densata
sit. Et uidetur esse compositum a leuis
et densus. Et leuo as leue facere componitur
ac pedis auster ut diminuere quod uulgo
dicitur alleuiare. Et est leuo alleuio as
colleuio as et est a correpta. Item a leuis
hic lepus oris quasi leuipes quia leuis ha-
beat pedes et uelociter currat et
est ethimologia. Unde hic lepusculus li diminutivum. Et
leporinus a um. Et leporarius a um. Unde
leporaria dicitur quedam auis que cito ad
maturitatem tendit. Et hic lepos oris
dulcedo et suauitas in uerbis, quia lepo-
rina caro suauis est. Et lepidus a
um facete sapienter compositus suauis curia-
lis dulcis mollis et gratiosus, dior simus.
Unde lepide dius sime aduerbium. Et hec
lepiditas atis. Et lepidulus a um ali-
quantulum lepidus. Et lepida e id est antiqua
patrum imago. Unde Iuuenalis

Si coram lepidis male uixeris et cetera.
Hic in alio sensu accipitur lepidus. Et il-
lepidus a um id est insipiens insulsus. Terre-
tius Ubi hic est domus illius tam
illepidus. Item a leuo as hec leua e id est
sinistra, quia aptior est ad leuandum et
portandum aliquid. Ipsa enim portat cli-
peum et cetera, et ut dextra expeditior
sit ad agendum aliquid. Et inde leuus
a um id est sinister ad malum et prosperum. Unde
hic leuir ri id est frater mariti uel uxoris
quia leuus uir, et sequitur uidetur esse compositum
a leua quod est cum ortum et leuasset adu-
lera id est uerso sinistra parte quod et
sinistrorsum dicitur. Item a leuo hec lenta
que dicta a leuo debeat leuare sed
potius dicitur a leui ut supra diximus.
Et hec leuia e quedam mensura, hoc est
quingentorum passuum sicut. Et hic legio
omnis id est materia qui leuiso est leuat
terra. Unde legio onis ab inarrare legio-
ne utile. Leuo as in utraque significatione
est alleuo as sublevo as, eleuo as,
releuo as, subleuo as. Et est a correpta
et producit le in una significatione, sed in alia
corripitur sicut iam supra dictum est. Leuis
nauis pusilla. Alexis miscet pulsatio
ut sumo. Et inde barbaralexis et alia
iam superius tractata. Lia miscet laboriosa
utriusque generis. Plures enim dolores sed
Rachel fecunditate pariendi edita est.
CLV
Libero as. Unde uatia
tor trix tio. Et liber a
um qui non subiacet iugo seruitutis,
et comparatur uior simus. Unde li-
bere rius rime aduerbium. Et hec liber-
tas atis. Et hic et hec liberalis le largus
humanus benignus quia libenter donat
et non murmurat, et comparatur lior simus.
Unde liberaliter lius sime aduerbium. Et hec
liberalitas id est largitas humanitas
benignitas. Et pro libertate iuuenitur. Sed proprie
libertas conditionis est, liberalitas uero benefi-
centie et largitatis. Item liberalis etiam
le dicitur quod sit ad liberum, unde quia
artes dicuntur liberales quia non nisi liberi
habebat eas addiscere, uel quia uolunt liberum
ab omni cura et sollicitudine. Unde pau-
peres studere non possunt quia non sunt liberi
ab omni cura, et temporalium rerum hospitium
uel dicuntur liberales quia liberant animam a curis
temporalibus et mundanis. Aulalis et illiba-
lis id est non liberalis. Unde Terencius in
Adelfis Seruum aut illiberale forte
et grate. Item a libero as hic liber quod
in quatuor modis sensibus sic est usus
distinguntur. Liber id est codex uel raptus
ab arbore cortex. Liber id est bachus uel
uir sine compede natus. Sed hoc differentia est

in greco. Nam pro bacho vel ingenuo facit
genitivum liberi. pro cortice vel codice
libri. liber eri dicitur filius ingenuus
qui ex libero matrimonio fit ortus. Nam
qui ex libero et ancilla orti fuerint hii
filii ex condicione matris: cum qui nascitur deteriorem
statum parentis sequitur. Liber eri dicitur
bachus quia liberat homines a curis vel quia
mares in coeundo per eius beneficium emissis
seminibus liberentur. Idem liber
muliebri et delicato corpore pingitur
quia dicunt mulieres ei attribuisse vinum propter
excitandam libidinem. Unde et frons eius
pampino cingitur. sed ideo corona
vitea et cornua habet quia cum grate et
moderate vinum bibitur leticiam prestat.
cum ultra modum excitat litem et quasi cor-
nua addit. Unde Ovidius Cum venere
et bacho lis est quedam voluptas. liber
bri est interior tunica vel pars corticis
que ligno adheret. a libero as quia liberat
et defendit interius lignum. Vel quia interior
ille cortex defenditur ab exteriori. Vel dicitur
liber a liberato cortice id est ablato.
est enim quoddam medium inter lignum et
corticem. et inde liber dicitur in quo le-
gimus quia ante usum carte vel membra-
ne de libris arborum fiebant volumina
id est compaginabantur. Unde et scriptores
a libris arborum librarii vocantur
et idem dicti sunt bibliopole. et antiquarii
sed librarii sunt qui nova et vetera
scribunt. antiquarii qui tantum vetera
unde et sic dicti sunt. Vel dicitur liber a
libertate legentium quia olim plus liberis
studium legendi dabatur. quod autem dicitur
liber id est tractatus urbis ethica(?) est non
compositio. unde et librarius a um
et hic librarius rii scriptor librorum
et hoc librarium id est armarium. et hic libellus
li diminutivum. Unde hic libellulus li aliud diminutivum. et
hoc libellum li. Item a liber vel libero
hic libertus ti qui ex servo factus est liber
quasi liberatus a iugo servitutis. Unde hec
liberta te que de ancilla facta est
libera. et hic libertinus ni filius liberti.
et hec libertina filia liberti quasi de libero
natus vel nata. et libertinus a um ad
libertinum pertinens. libertus vel liberta componitur colli-
bertus vel colliberta qui vel que cum alio
est libertus vel sit liberta. est genus ordo
servorum. libertus qui de servo fit liber
idem est et collibertus et manumissus lib-
ertinus filius liberti. sed liber filius lib-
ertini. semper tamen liber. In legibus tamen pro
eodem habentur manumissus libertus collib-
ertus libertinus. Item a liber eri pro bacho

Libo as avi sacrificare fundere et est proprie
calices libare proprie erat quando pateras mero
plenas aris infundebant. Nam libare proprie
est fundere: un fane immolamque calice
libaimus. et est sumptum a libero as
qui usum eius invenit. et libare ponitur pro
parumper degustare contingere. Unde hoc
libamen nis sacrificium vel cibus. et li-
batorium locus ubi sacrificatur. et hic liba-
sius sii id est bachus. et libatus a um
sacrificatus vel parumper degustatus
et est illibatus a um id est intactus. Item a libo as
hic libanus ni mons fenicis altissimus in quo
dotus(?) sic appellatus thus quod ibi colligitur unde
fit libanos. Et componitur cum anti et hic antiliba-
nus ni id est contra vel post libanum vel supra libanum
que orientalem plagam respicit quasi contra
libanum. Item a libo hic libum bi panis
immolaticius id est qui sacrificatur vel offertur
alio nomine dicitur placenta gallice
gastel. Libo componitur collibo as id est simul libare
delibo as id est sacrificare immolare consumere
vel parumper degustare contingere. prelibo
as pregustare precontingere vel ante sacrificare.
relibo as iterum sacrificare. Libo as
are est rase et producit li. Item a liber
a um hec libra e et proferatur duodecim
uncias. et inde habetur perfectum pondus
genus quia constat tot unciis quot mensibus
annus. et libra quasi sit libera et cuncta
intra se pondera precedentia vel minora
concludat. Unde hec libella le parva
libra. et librarius a um quod pertinet ad
libram. et hic librarius. et hec libraria
qui vel que tenet libram. qui aliter dicitur libri-
pens custos quia de manu eius pendeat
libra vel quia libram pendentem sustineat
Unde Remigius Olim libra tenens appella-
tur libripens. et componitur a libra et pendeo vel
pendo. Item librarius vel libraria dicitur
servus vel ancilla qua ad libram id est
ad mensuram cibum accipiat. Item libra-
rius vel libraria scriptor vel scriptrix
qui vel que scribit librum. Item a libra
libro as id est ponderare vibrare equare.
Unde hoc libramentum ti id est equamentum. et
hec libella le baculus vel corrigia perfora-
ta ad librandum contra canes. et libella dicitur
instrumentum librandi id est proiciendi lapides
in castra. id est manganus. Unde librillo as
cum tali instrumento proicere vel percutere vel
infestare. Item a libro hoc libellinum li
scilicet quoddam quod crescendo cito sursum
libret. Unde plautus In vespa tu crura(?)
et casia es tu libellinum. Item a libro hec
liburna ne quedam regio cuius homines agi-
les sunt ad currendum agiles et veloces
Unde liburnus a um gentile vel quia libur-
ni veloces. ideo parva navicula et agilis
ad currendum dicitur hec liburna ne. Unde oracius

Tibus liburnus vis alta Et lucanus sic
quia liburni sunt adeo veloces et agi-
les recedo ab illius dicitur hec liburna quedam
genus navis velocissimum Unde Juvena-
lis Dives et magnus erit sive ora lib-
ra vel eadem cathedre ab illius hec liburnus
in qua erat discurrere Unde idem Juvena-
lis Sprevimus aedilitatis liburna Libeo
quod collibeo as i. facit libare Unde hec
collibaris bis sextus per vinum vel tota
per vinum sunt collibrata Relibeo
as iterum libare Libeo as est co sc
Libra quod li et hec libella et hec re li. duas
librarum pondus vel mensura sic et
trilibris et quadrilibris Unde Plautus
in Aulularia Mula quadralibris auro
onusta ego habeo Et nota quod libra est
signata solidorum quod unum pondat Hec
libra est quoddam signum in celo quod sol
intrat in septembri et libra quod tunc dies
et noctes librat Libeo as est delibeo as
sunt libare Delibero as est examinare
cogitare decernere quam partem deam
eligere et est de multis aliquid libere sta-
tuere Libeo as est co sc

C.XXI

Libeo es bui bitum
olim erat in usu sed modo non est
in usu nisi libet simplex ab
eadem diu latum Unde liberum
tam nomine est et gratis
tractet sunt Unde libuit cum omnis adeo
Unde est liberata e Unde Macrobius
de Saturnalibus Cum liberare gratiae est
in ratione omnis cognate sunt Hec
libet hec libido dicitur voluptas vel
luxuria sive luxuriosa voluptas Unde
libidinosus a um voluptuarius vel lu-
xuriosus qui facit quod libet Vel sic dicitur
a libero qui puellas corpora polluit Unde
et libidinatus a um et hec lumbus bi
dicitur a libidine quod in viris causa corpo-
ris voluptatis in renibus sedes est sic
in umbilicis in feminis Unde hec lum-
bulus li dicitur et hoc lumbare ris et
hoc lumbar aris nomen per apocopam i.
cingulum circa lumbos quod lumbus religat
vel quod lumbus iniicitur et idem dicitur coxale
bracarum et renale sed proprie renale est
quod in renibus alligatur sicut ventrale
circa ventrem cingulum Hec a lumbus
hec lumbatorium idem quod lumbare Et hec
lumbago ginis i. lumborum debili-
tas lumbus est hec et hec delumbis et
hoc be i. debilis quasi deorsum a lumbis
i. a fortitudine et delumbus bo i. de-
bilis quasi extra lumbos i. extra fortitudi-
nem Unde Persius Crimina delumbe
Saliva hic natat in labris Componitur
hoc lumbifragium i. fractio lumborum
Unde Plautus in Amphitrione lumbifra-
gium hic afferes si huc ventres Item
Hec a libet et libido libidinosus ne decl.
libidinis quod est pro morte et pro secreto
accipitur quod non libet Unde Oracius
in Odis Equidem quasi post mea intabit
Libitina Item a libet libitus a um quod
est elibitus a um i. non libitus et hec
libitus tus tui et hec libitum ti et libesco
cis inchoativum Et notandum quod antiqui dicebant
libet et libesco pro libet et libesco
Unde et nos utimur composito allubet et allu-
besco i. obedire vel consentire Unde Mar-
tianus de Capella Cum sollicitante
mercede quamvis copulas allubesceret
et inde hec allubescencia e vel allube-
cia e i. obediencia vel consensus et in
eodem sensu invenitur allubeo vel allibet
allibesco Item componitur libeo vel libet
collibeo collibet i. simul libere Unde hec
collibium bii i. parvum munusculum vel
fructus vel poma nuces que et bellaria
dicuntur et antepomeria et a collibet quod
sunt cum aliquo placent pro carnium fer-
cula solet fructus diligi per se non
tamen Unde et collibista te qui recipit
collibia et huiusmodi munuscula pro usura
vel aliquo fenore Item collibet obedire
vel consentire Unde collibesco et hec
collibencia e i. obediencia vel consensus
et inde est hec collibescencia perlibeo
vel perlibet i. perfecte libere Libeo eo sc
non est Libet impersonale sic Omne enim impersonale
venit et est et specialiter declinare et
nullius numeri nullius persone et ergo omnino significat
cuius est verbum a quo descendit Item libet
et libeo e sc corripiunt hanc syllabam li
Hec libia e filia fuit Epaphi que
regnum libie possedit et eius nomine
terra illa dicta est libia et hinc libicus
a um et hec et hec libis vel libius bis
i. libicus et hec libicus ventus flans a libia
que aliter dicitur affrica et hec libystis dis
i. libica et libysticus a um i. libicus et
libius a um i. libicus et hic et hec li-
bicus indeclinabile quidam populus libie presentium
Unde Salustius affricam in initio habuere
getuli et libies et hec libiana ne quedam
genus curie sic dicta ob honorem libie et
libianus a um i. libicus

C.XXII

Licos grece latine dicitur lupus
ab aviditate et rapacitate quia
rabie rapacitatis que invenit
trucidat et inde hec linx cis et
hec lincea ce pro eodem animali quod vulgo
dicitur lupus cervarius et a licos quod est
luporum genere innatat et quia eis similis et
linx oculos habet tam acutos ut eorum vi-
sus parietes penetret et inde linceus
a um Unde Oracius Si non possis oculo

quatuor contendit lincei. et hic lince-
us dictus fuit quidam qui oculos habuit tam
claros quod existens in Sicilia videt
naves exeuntes de Africa. Item a linx
hoc ligurium rii quidam lapis preciosus qui
fit ex urina lincis tempore indurata. et
hec linxa .e. dea bestiarum et inde hec
dea splendor vel vivacitas visus. Unde
Marcianus de Capella Tunc linxa scilicet
vesperis. dicitur autem hec magis dea bestiarum
quam hominum quia acutius videt bruta
animalia quam homines. Unde nocte habent suum
visus temperamentum quia tunc aliqua inveniunt
vel obstacula. de die autem quia nulla fere
inveniunt. fere nil videt. Item a licos
hic liceus cei quidam mons Arabie dictus
sic ab abundancia luporum vel quia Pan
ibi colitur qui arcet lupos a pecoribus
et hic licius cii alius mons sic ab
abundancia luporum. Unde Marcianus
de Capella Cum in chorona delon
licium quam festate. et hinc liceus a
um et licius a um. Item a licos hic
lupus pi dicitur apud nos. vel dicitur lupus
quasi leopos quia quasi leoni ita sit virtus
in pedibus. Unde et quicquid pede pres-
serit non vivit. et inde hic lupillus li
diminutivum. et lupinus a um. et hic lupinus
quoddam genus leguminis quia in sonitu suo
lupos terret. Cum enim lupus lupi-
nos intrat ipsi folliculi sonant et ita
ille terretur. Unde hoc lupinetum ti et
hoc lupinarium rii scilicet locus ubi lupini
abundant. Item a lupus hec lupa pe uxor
lupi. et quelibet meretrix dicitur lupa propter simili-
tudinem rapacitatis. Unde Romulus
et Remus qui nutriti fuerunt ab una
meretrice dicti sunt nutriti a lupa
et hinc inde venit hoc lupanar aris .i.
prostibulum .i. domus meretricum. Item a lupus
hoc lupatum ti quoddam genus aspe-
rorum frenorum factum ad modum den-
tium luporum qui inequales sunt. similiter
et lupatum inequale est et ideo gravius
mordet. alii dicunt quod lupatum est mol-
lissimum genus freni. Invenitur et lupus
pro lupatum. Unde Ovidius Tristium
Et placide duros accipit ore lupos id est
frenos. Item a lupus pi hic lupus piscis dicitur
ad similitudinem lupi quia nimia voracitate
alios persequatur nam lupum aviditas appel-
lat ut diximus. lupus etiam dicitur ferreus
harpax quo et canicula dicitur et sic quia si quid
in puteum deciderit rapit et extrahit.
Item a lupus hic lupercus et hec luperca .i.
canis quia lupos persequitur et ad hoc officium
quod precipue. lupus componitur cum arceo et hic

lupercus ci .i. Pan vel sacerdos Panis et
lupercus quia lupos arcet a pecoribus quia
pastor deus est pastorum et lupos arcet a
pecoribus. Unde hec lupercalia lium festa
vel templa Panis vel fossa pastoralis ludorum
in luco quod theatrum factum quod et dicitur
lupercus quasi lucum colens. ... est. Item
licos grece cum canos quod est canis et hic
liciscus et hec licisca ce. et ut ait Plinius
licisce vel licisci dicuntur canes nati ex
lupis et canibus cum forte inter se miscentur.

CLXXIII

Liceo ces cui cere
citum et est equivocum.
licet .i. esse licitum in hac signi-
ficatione nunc modo per se. Plautus
ut ponit Omnia licet sed non
omnia expediunt. Et Lucanus Omnia dum licet.
at nil esse recusat. sed impersonaliter ab eo deriva-
tivum .i. licet quod in frequenti usu. liceo es
cui .i. estimari appreciari. et hoc apprecio as
ac ut licere possimus legi. Item inde
licitor eris deponens liceor eris. et licitor
habet significationes varias sicut verbum quod licet
in activa voce scilicet passionem ab alio illata
.i. appreciari unde et construitur cum ablativo
interposita a vel ab prepositione ad modum passi-
vorum. Item licitor eris licitus sum
sed agens transitive in passiva voce .i. ap-
preciare unde construitur cum accusativo ad modum acti-
vorum. Item utrumque construitur cum ablativo et
genitivo designante precium ut liceo a te tribus
obulis vel trium obulorum. Unde Oracius
Hoc unquam plus licuisse et licitor tribus
vel trium obulorum. Unde Persius Et centum
grecos curto centusse licetur. cum genitivo
vel ablativo precium designante construuntur predi-
cta verba. Iuxta illam regulam. Verba ad preci-
um pertinencia indifferenter et in eodem sensu construuntur
cum genitivis et ablativis precium designantibus ut
emi equum duobus denariis vel duorum
denariorum. Unde ad interrogationem pro
genitivo facta est respondere ablativo et econ-
verso. Quanti constitit hec capa? uno denario.
Vel quanto emisti equum? centum solidorum.
Quod autem genitivus competenter respondeat ad
genitivum vel ablativus ad ablativum non est questio.
Item si velis dicere habeo unum denarium et
dimidium vel duos et dimidium et deinceps
sic dicas habeo alterum dimidium denarium
.i. unum et dimidium. habeo tertium dimi-
dium denarium .i. duos et dimidium. quartum
dimidium denarium .i. tres et dimidium et sic
deinceps. et est sensus habeo alterum di-
midium denarium .i. unum et alterum sed
non totum alterum immo dimidium. alterum
enim semper de duobus habetur. Item habeo
tertium dimidium denarium .i. habeo tertium
denarium quia primum et secundum et tertium sed
non totum tertium immo dimidium .i. duos
et dimidium et cetera. et sic formatur in

B

C

B

C

Soldos et in libr' et in marcas Et sic
debet dici per genera et alia sic singu-
latim et quinque census quinque libro
dividis denarios vel aliquis dividit dena-
rios Item a liceo as licet per compositionem hic
... licet hec Unde licet' et hec licentia
est proprie quia licentia abusio et usurpa-
tio cum aliquis de concessione domini vel
aliquorum facit quod non debet vel contra
naturam Unde licentia auctorum dicimus cum
corripiunt producta vel producunt correpta
et cetera Item licentia dicitur quasi conces-
sio Item licentia dicitur comeatus quod vulga-
liter dicitur comiatum Unde licentio as
avi are id est vulgo comiatare Item a licentia
licentiosus a um id est lascivus vel cui omnia
licet / licet secundum quod est nomen ... Item
a liceo vel licet licitus a um quod componitur illi-
citus a um Item a liceor ceris licitor aris
id est apreciari vel addere supra diminuere precium
alicuius rei que vendit' ut si aliquis di-
cat se velle dare pro re aliqua decem
solidos et alius superveniens dicat et
ego dabo novem vel undecim vel si unus
dicat iste equus valet decem solidos et aliquis
dicat ymo valet novem vel undecim et
ponitur quandoque licitari simpliciter pro vendere Unde
Ambrosius super exameron Quare illud
intemperancie fuit vel proprie in libi-
dine vero formam suam venalem faceret
et pulchritudine licitaret Unde licitator
trix et licitacio / Et proprie licitari est quociens
aliquis vendit et emptores super se aug-
mentum vel diminucionem faciunt vel pro-
missionem vel promissum Unde et saepe licitacio
dicitur promissio vel promissio. sed proprie
promisso ... facta Liceor componitur cum per
vel post et polliceor ceris citum
id est promittere Sed pollicemur sponte promittimus
rogati Item pollicemur scripta promittimus
verbo Et a polliceor pollicitor aris fre-
quentativum polliceri Item licet est cum scire
iunctum est et fit scilicet id est scire licet et
videlicet id est videre licet / et sunt adverbia affir-
mandi vel coniunctiones causales vel expletive Liceo
in omni sua significatione est neutrum. sed liceor
est deponens / et omnia corripiunt hanc
syllabam li Item licet et licebit quandoque pa-
riunt' per coniunctionem adversativam. scilicet quamvis
non tamen est dicendum quod licet vel licebit
sit coniunctio sed tamen verbum / et licia est
lingua Unde licius a um perca corta
Unde Ovidius epistolarum Sanguine licito-
rum licia tepefecerat hasta / auctores
tamen quandoque poetica licentia penultimam eius
non producunt Unde Stacius in x° Te-
ba licie dabis tot dicia dona sacer

Capitulum xxquintum

Licia cis con vel leon licitu vel lectu
... est in usu id est trahe' Unde hec
licia cij filum innodatum tele
per quod stamen trahitur et licitur
Unde hic licitatorium cij lignum
in quo licia involuntur. et hic laqueus ei
quasi de filo facit sic Unde hic laqueolus
li di. ter per compositionem hic laquecisunguni
et tendiculum / et laquecisunguni quasi laque-
tensi / et hoc laquear aris id est quedam
trabes in summitate domus / vel laquea-
ria sunt que supponuntur et que ligna
illaqueant Item laquearia sunt que came-
ram subtegunt et ornant sed laquear expa-
titudo camere dicitur instar laquei
circinati facta / quod et alio nomine dicitur
expatitudo et lacunar / et inde hoc laquear
ris id est quod laqueat / et laquearius a um
Unde Josephus in viii° de lignis cela-
tos ope laquearis auro quasi textos Item a
laqueus laqueo as id est laqueo capere vel
ligare Unde laqueator oris et dicitur
officium ludentis / erat enim laqueatorum
pugna fugientes in ludo homines iniecto
quasi laqueo impeditos consecutos quasi
sterne amictos umbone pellicco /
Laqueo componitur allaqueo as. collaqueo
as. dilaqueo as id est valde laqueare vel
plus / elaqueo as in eodem sensu. illa-
queo as. oblaqueo as undique laqueare
vel oblaqueare est circa radicem terram
aperire et velut lacum efficere, hoc quidam
exradicare dicunt Laqueo as est corr. se
Item licium componitur hec bilix as et hec trilix as
lorica que contexitur duobus vel tribus
liciis accumulatis / et hec bilix as / et
hec trilix as id est pannus talis filis aggrega-
tim contextus Unde hic et hec bilicis et
hoc ce. et trilicis ce Item a lorum hoc
lorum ri id est corrigia vel corium vel habena
frenum Unde hec lorica ce quasi loris care-
lat solis enim circulis ferreis contexitur
Unde dicitur lorica quasi loris carens et
est ethica Unde loricatus a um quasi
habens loricam / et lorico as loricam induere
Et componitur collorico as id est simul loricare / et
delorico as. et dislorico as id est valde lo-
ricare vel diversis modis vel partibus lo-
ricam equi vel barbate / elorico as id est lo-
ricam exuere. illorico as loricam induere. pro-
lorico as id est ante loricare. relorico as id est
iterum loricare vel loricam expoliare Et est
a corr. se Item a loco locarius a um
quod ad locum pertinet vel tortus vel solutus
vel ligatus / et hic locarius id est tortor
et hoc locamentum ti. locamenta dicuntur
plura loca vel lacunaria vel in parietibus
tabule vel reliqua ligna que mittuntur

Et loripes a lorum et tortus vel solutus et
ligatus ut ad lorum pertinet. Et componitur lo-
rum pedes dis. et hic et hec loripes edis
id est claudus qui habet pedes tortos ad simi-
litudinem lori vel qui habet pedes ligneos
quibusdam loris religatos. Invenitur
Horosius vdes ...tus deridcat ethiopem
albus. Item Nec perplexatum caput
nec loripedem. Alicem componitur hec agli-
em id est locus per quem aqua ducitur aqueductus
alveus. Allicio componitur allicis exi xi a ut
allicem attrahere quadam delectacione
provocare ad se. Unde allecto as frequentativum
id est frequenter allicere. allicio cis exi xi ut eli-
cio citum ut elicitum extrahere extra vo-
care et educere. Unde elicto as frequentativum id est
frequenter elicere foras emittere. Unde
Plautus in Asinaria Ubi adsum
habes elictabo quicquid illud sit. Item
ab elicio hic elicon ontis volumen de duo-
bus carminibus prosa in quo olim
solebat esse studium et sic quia olim ibi
eliciebatur sapiencia. Unde et elicon dicitur
quasi eliciens elimina et est eciam Elicon
... eliconius a um et hec eliconis idis
quedam musa que in perma habitat ut
Firma illis laci. Illicio cis illexi
vel illicui illaqueare in fraudem ducere
Unde illecto as frequentativum et hic et hec et hoc
illex cis qui aliquem ducit in fraudem
quod est absolute pro fraudulento dicitur
et deceptore. Unde Plautus Epita est
meretrix pessima illex. et hec illecebra
e id est carnalis delectacio que hominem
illicit licet et pro alia delectacione
invenitur. Unde Salustius Quod si quis
varius a culpa vacabat in annona
animus facile quottidiana usu et illece-
bris efficiebatur. pax sunt ... et
plat in Timeo. Unde quod desint ta-
cita illecebra sonum. et inde illecebro-
sus a um id est delectabilis illecebris plenus
et comparatur. Unde hec illecebrositas tis
Item ab illecebra illecebro as illece-
bris attrahere seducere illicere. Item lacio
componitur cum per et pellicio cis pellexi ut
pellicui citum ut pellectum id est decipere.
Unde Livius Campia ... inter lidios ful-
gentem ornatum et gratia pelliciunt. et
inde hic et hec et hoc pellax cis id est decep-
tor fallax fraudulentus. Unde dicitur
pellacis ulixis. Et Marcianus pel-
lax sorcicas eius sensim congerens
et compatiens suo sinus. Unde pellacior
cius sime adverbium. et hec pellacia e id est
fallacia decepcio. Prudencius contra Regem
Genero quam contra moveat pellacia litte

Item a pellicio hic pelex cis unde subtracto
c. pelex quia pelliciat id est decipiat ut
dicitur pelex a pello lis que ante uxorem fuerat
sed postea veniente uxore a domo pellitur
vel pelex dicitur illa propter quam uxor pellitur
de domo sive a pello is. Unde pelicatus
tus tui id est concubinatus id est peccatum quod cum pelice
committitur. Et pecco as pecticare quasi pelli-
care. Unde petrix quasi pellicator quod nomen
antiquitus tamen flaciosos significabat et libi-
dinosos sed postea transsivit in appellacionem
omnium iniquorum. Et hic pectum omnis mali
actus et mala voluntas. Peccatrix n est
o se si qua habet. Item a pelex pelicatus
a um luxuriosus pelici deditus. Et peli-
co as id est luxuriari pelicatum exercere quia
dicitur pellice quasi pelle decipere. ut pelex
quasi pelle decipiens. et pellax quasi pelle
fallax etiam est non compositum sed simplex.
Item a pellicio per compositionem depellicio id est de-
cipere. Item lacio componitur plicio cis id est prius elicere.
Elicio et eius composita omnia sunt activa
et corripiunt hanc silabam li et faciunt pre-
teritum in exi ut in cui sed elicio et plicio fre-
quencius in cui. alia frequencius in exi
et vim quod faciunt preteritum in xi faciunt supinum
in ctum. Item quod faciunt in cui faciunt in ci-
tum.

Lidia regio est Asie. Unde lidus a
um et lidinga um. In lidia
fuerunt duo fratres id est lidus et Tir-
renus. Quibus cum illud regnum non
sufficeret miserunt sortes quibus eorum cum
parte populi exiret et recederet super Tirre-
num qui cum parte lidorum venit in Tusciam
et de suo nomine tuscia dicta est tirre-
na. et tusci tirreni. Similiter ab illis
qui cum eo venerunt tuscia est lidia dicta
et tusci lidi. ut a nomine fratris est sepe
nomine unius fratris ponitur pro nomine alterius.
Hic lien enis pro i id est splen. sed lyen pro
y id est ventus. Unde Plautus lien necat
renes dolent pulmo destruitur. Unde hec
lienosus sus id est morbus splenis. et hinc lieno-
sus a um et lienosus a um id est splene-
ticus qui patitur in splene. Unde Plautus
in Cassina Cor ut opinor lienosum
habeo. Item a lien hic lieus ei id est bachus
quia a splene risus procedit et ebrii pre-
rident. vel lieus a ligo as quia ligat lin-
guam et impedit. vel a lienon quod est
leve quia multo vino membra solvuntur
et levantur. Et inde lieus a um id est ba-
chicus. Item a lien longus a um quia sit
protractus immoderate lienis et comparatur longior
simus. Unde longe gius sime adverbium
et hec longitudo dinis. et longinquus a
um id est diuturnus longe durans et sic
comparatur. et inde hec longinquitas atis id est
diuturnitas. Item a longus longiquus

a verbo et remotus et comparatur et inde hec longinquitas atis. Item a longus longo as i. longum facere vel differre vel distrahere, et componitur alongo as, delongo as i. valde longare vel extrahere. dilongo as diversis modis et in diversas partes longare. elongo as i. extra vel valde longare. prolongo as producere longare. Elongo Ex compositione dici- tur oblongus a um quasi bis longus. oblongus a um. oblongum est quod in medio dilatatur sed in capitibus restringitur ut cum navis cimba et huiusmodi. Longanimis et hec mis et longanimus qui multis penis probatur sed ad ulti- ma sufferenda paratus est. Id et magnanimus cui contrarius est pusillanimis angustus et in nulla tribulatione securus. et longe- vus a um i. longi evi, senex. Unde hec longevitas i. longi evi vita vel etas. et semilongus a um et oblongus et bilongus i. valde longus. et longe adverbium et componitur alonge delonge elonge, omnia in eodem sensu et producunt penultimam et super ea debet poni acutus iuxta regulam superius positam. Item longus est etiam hastula et hec locusta est quod pedibus sit longus velut hasta. Unde et eam greci tam mariti- nam quam terrestrem astacon vocant et dicitur quasi grillus ut alibi ubi de illo.

CLVI

Ligo as. unde hec ligamen et hec ligatura et hec ligula i. parva fascia vel corrigia vel qua aliquid ligatur. Unde illud Iuvenalis Cur tam caligas ligulas docet ligare habere? Unde ligulatus a um i. ligulis ligatus vel plenus. et hic ligulatus ti i. coreus cum multe ligule sunt necessarie propter veteres pannos quos induit. et ligulo as li- gulis ligare. Item a ligo hec licium genus vestis sic vocatum quod textura minus ligata sit vel tortum quod ligamen est pro re posita. Ligo componitur alligo as colligo as et deligo as i. valde vel deor- sum ligare vel dissolvere. dissligo as i. solvere quod debet dici diligo as sed causa differentie ad diligo gis interposita est s. et in eodem sen- su dissligo gis. Item componitur illigo as. inligo as. perligo as. preligo as. pro- ligo as. Obligo i. impignorare quod ob aliquid in pignore dare vel necte- re. unde hec obligatio onis. Religo as i. dis- solvere vel iterum vel valde ligare. unde hec religio onis quod nos religet ad dei servi- tium et cultum. vel religio a relego gis quod religiosi relegunt et retractant que di- vina sunt. et est religio virtus que superioris nature quam divinam vocant cultum cerimoniamque affert. et inde religiosus a um et comparatur unde religiose adverbium, sed non ponitur adverbium. et hec religiositas atis et componitur irreligiosus a um i. non religiosus et comparatur. et hec

irreligiositas atis. subligo quasi subtus ligo. unde hec subligar aris i. subcin- ctorium feminale bracarum. vel subligar aris vocatur quoddam ligamen vel ligula calga- rum vel fascia que ligat inguina pantomimorum. vel puerorum minorum ne pla- ceant in libidine ut ait Iuve- nalis. Et fuit Tertullianus et subligar illigo. Et componitur alligo omnia sunt activa et com- muniter hac silliga. Ligurio ris ivi itum i. paruemper cibum attingere vel lambere et cito devorare et transglutire. et glutonium et postea quasi sumptum pro devorare ut legitur Oratius in sermonibus: Tradavit manibus dum pueta ligurit. Et componitur abligurio ris i. prolixe devastare. Unde Terentius in Eunucho patria qui abligurierat bona et inde hec abligurigo ginis i. prodigali- tas devastatio. deligurio ris i. valde vel deorsum ligurire. preligurio ris i. an- te ligurire. Ligurio et eius composita non sunt et producunt hanc silliga gu et corripiunt li. Lignis genitivus lux et lumen vel lucerna. Unde hec lignis quedam gemma valde ardens et hoc licinium ni et hec licinine nis in eodem sensu i. fumus candele qui ardet in candela vel lucerna vel candela lucerne et dicitur sic quod det lumen et ponitur quandoque pro ipsis candelis vel licinio. et hic licinius quedam lapis rubeus sub ipsis medium concinuere unde vulcanus conficeret per grecum sicut gallus noctis qui noctis interrumpit silentium et licinius a um i. splendidus. Item a lignis hec lignum quod inde cum quo cutitur in lumine vel quod quasi in igne lumen faciat vel quod aptum est flammis et luminibus. et inde ligneus a um de ligno existens vel ad li- gnum pertinens. et hec lignarium rii locus li- gnorum vel lignorum acervus. et hic lignarius mercialis artifex lignorum appellatur. Item a li- gnis hic lignolalmus gemma est quatuor colorum ex rutilo sanguineo in medio nigrum candido cingitur ut lupoz octos et hec licinia est quedam genus olivarum quod optimum det lumen. Lilibeus mons Sici- lie dictus a civitate eiusdem nominis que sita est ibi. unde lilibeius a um pro eo quod nunc Lilibeus.

CLVII

Hinc et hec limus et hic limes et limus a um i. obliquus vel distorques octos strabo. Unde Terentius in Eunucho Ego limis aspecto sic per flabel- lum. Unde hic limes itis i. callis quod per transversum ducit et extra viam. et sunt etiam limites transversa in agris vel inter ea vel fi- nes qui agros dividunt et fiunt. Unde limito as i. terminare. et componitur collimito as. delimito as distinguere vel valde limitare. elimito as in eodem sensu. Et est limen et est. Item a limes itis hoc limen nis. Et sic quos hic mes duos continet et mod finitur

Rixa int(er) multos et iniuria (con)stat. et
lis a (con)tende(n)do l(ite)m uel q(uia) agros diuidit
Unde litigo as. n(eutrum) (con)tendere lite agere (contra)
quib(us) uidet(ur) (contra)riu(m) ut porius sit ex lite,
litigo .i. lite ago. Et inde litigator (et) litigati-
o. et hec litigiu(m) gii .i. lis uel litigacio
Unde litigiosus a um q(ui) litigat uel po-
cius de quo litigat(ur) ut ager. Item a
limes h(oc) limitaneus ea um dici(tur) deus q(ui)
p(re)erat limiti qui et t(er)min(us) d(icitur). Et hec lime-
nus. limina hostiorum. dicit(ur) a limes q(uia) (per)
trasuersa (est) ut limites (et) p(er) ea sit p(er)
limites in agros in domu(m) intreat(ur)
ut exeat(ur). uel dicit(ur) a limite q(ue) (per)
trasuersu(m) posita (est). Et com(ponitur) hec liminare
id est lime(n). Et (com)p(onitur) hec superliminare
superius lime(n). Item adiecti(uu)m h(ic) et h(ec) limi-
naris et hec re. et superliminaris (et) re
ad lime(n) uel sup(er) liminare p(er)tinens Item
a lime(n) h(ic) limentinus ni deus qui puta-
bat(ur) p(re)esse liminibus. et h(ic) liminesis Rex
quida(m) gen(tis) maximonis q(ui) p(re)positus est
ad limina facienda. et liminiu(m) nii .i.
captiuitas. exiliu(m) expulsio extra lime(n)
Et (com)p(onitur) hec postliminiu(m) .i. reuersio de exilio
ad iura que amiserat uel ius q(uo)d
quis reddicat (se) sup(er) reb(us) suis post
reu(er)sio(n)em de exilio Unde prudenci(us)
(contra) hereses. Hinc postliminio rede-
unte sussapit alto. unde postlimi-
nius a um q(ui) p(ost) captiuitate reuersus
iura q(ue) amiserat recipit Item a lime(n)
limino as .i. lime(n) p(re)parare Et (com)p(onitur)
colimino as. delimino as ualde
liminare uel deorsu(m) uel lime(n) auferre
elimino as id est (com)p(onitur). et eliminare ext(ra)
lime(n) foras p(ro)icere ut portare publicare
illimino as lime(n) inmittere uel intra
lime(n) mittere. sublimino as subt(us) limi-
nare uel sub lime(n) ponere uel infodere
Rlimino as e (breuiata). n(on) (com)p(onitur) p(re)t(er) elimino
et illimino et sublimino que in quib(us)
sunt s(e)c(un)d(u)m (quod) p(re)t(er) actiua Item a limite

h(ic) limbus aliis uestis que p(ro)tendit(ur) ab
umbilico usq(ue) ad pedes et sic (com)p(onitur)
infuits in extremo sui h(abe)t limbu(m) li-
me .i. obliquum. et eam uestis d(icitur) liminus
hac publice utebat(ur) s(e)c(undu)m et cori. Item
almas hec lima atis .i. semitonium
Unde marcianus licet influeret li-
mata. limus (com)p(onitur) cu(m) sub et sublimus
et me altus. cu(m) enim sublimia (com)p(ar)ia(n)t
oc(u)los quodammodo distorquent (et) diminuit
ut sublimis a limo terre. q(uasi) a limo
subleuatus et (com)pa(ratur) sublimior sim(us)
Unde sublimat(ur) minus sime aduerb. et
h(ec) sublimitas atis. et sublime s(e)p(e)
po(nitur) p(ro) hec aduerbio sublimiter. et a subli-
mis sublimo as aui et (com)p(onitur) acti(uu)m

Unde ualla. Hic limbus in q(u)o nos ex-
natura dicas fasciola est que ambit
extremitatem uestiu(m) aut ex filis aut
ex auro (con)texta assuta extrinsecus in
extrema parte uestimenti ut clamidis
d(icitur) tu(m) limbus unde t(er)minus fiat uestis or-
natua. dicit(ur) et limbus extremitas augus-
tei ut ora maris uel uestis uel clami-
dis. Unde limbosus a um limbo ornatus
uel plenus limbo. et limbo as limbo or-
nare. Item a limbus limbulus li. di(minutiuum). et
limbellus aliud de(minutiuum). CLXXVIII

Lingo gis lixi
lictu(m) .i. labe(re) lingua aliquam rem
suppducere. et inde h(ec) lingua q(ue)ca
lingimus. uel lingua a ligo as q(uia)
ligat uerba (et) uoces (per) articula-
tos sonos. Uel lingua a ledo dic(itur) q(uia)
dentibus illidit. sic enim plectrum cordis ita
lingua illidit dentib(us) et uocalem efficit
sonum. et inde h(ec) lingula di(minutiuum). et linguo-
sus a um .i. loquela plenus (et) abundans
.i. loquax et (com)pa(ratur). Unde h(ec) linguosi-
tas atis Item a lingua linguatus a
um q(ui) magna h(abe)t lingua(m) uel potens
in lingua. Et (com)p(onitur) beneliguatus a um
.i. facundus (et) eloquax (et) uehemens (com)pa(ratur).
Item a lingua h(ic) et h(ec) et hoc linguax acis
.i. multum loquens assidue copiosus lingua
et (com)pa(ratur). et inde h(ec) linguacitas atis
Item a lingua h(ec) ligulacata ce .i. pisces
forma huius lingue uel anguilla(rum) qui
sine mentaturi uiuit. Et (com)p(onitur) elinguo
as lingua extrahere (et) auferre. et
hoc sublinguium loc(us) subt(us) lingua(m)
et sublinguium d(icitur) uisolum uel aliud
q(uo)d quis sub lingua ponit et cantat ut
aues decipiat. et h(ic) et h(ec) elinguis
et hoc ue .i. mutus q(uasi) extra linguam
uel carens q(uasi) sine lingua. et hic
et h(ec) bilinguis. et hoc ue. trilinguis
et hoc ue. i. qui nouit duas linguas
uel tres uel qui duab(us) uel trib(us) ling(uis)
loquit(ur). et p(er) similitudinem bilingues
trilingues dicunt(ur) fallaces et dupli-
ces quia aliud h(abe)nt in corde (et) aliud
lingua. et instabiles qui nu(n)c habent hoc
in lingua nu(n)c aliud. Item a lingo gis
h(ic) lictor oris q(ui) lingit. de (quo) tu(m) et in alia
s(ecun)de lictor sic p(ro) ea dicas. et h(ec) lecca-
tr(ix) p(ro)ietas lingend(i) uel leccacitas
et h(ic) leccator et h(ec) trix ita talium (est)
lingere. Lingo (com)p(onitur) collingo p(er)lingo relingo
Et (est) a (com)positio et facit p(re)teritu(m) in xi. anteced(ente)
deb(et) n et sup(inum) in ctu(m) sin n. l32a
Lino linis debet facere p(re)t(er)itu(m) XXIX
teritum liui s(e)c(un)d(u)m papiam dec ad
ultim(um) istius uoce(m) lini(us) lini
facit leui et supinum litu(m). linere

i. ori dolij operculum appone cooperire et obtu-
rare dolium. Et linere i. inficere delire-
re glutinare. unde in bibl. in hac signe
dicitur line eam bitumine quod inficiendo sup-
ponitur alij. sicut paries linitur luto calce sup-
ducitur vel luto. Et linere i. destruere
delere. Unde hec litura re delecio sed fedi-
tas non qualisque sed maxime trans-
versa. hec litera quia litura fit super dictum est
Et a lino linio is nivi i. lenire. Unde
hoc liniment ineris et hoc linimentum i. un-
guentum vel illud quo ungitur. Et hec linter
lintris parva naucula que vadit et
dicitur super aquam quasi liniendo. Lino ac-
cipit e o in se et producit hanc sillabam li. Allino
componitur allino is allevi allitum i. valde
vel iuxta linere. collino is i. simul linire.
B delino is i. valde vel deorsum linire plane
vel delere vel occidere. illino is i. intus vel
valde linire. interlino is interpola-
tum linire vel inficere. perlino is perfe-
cte linire vel occidere. Unde plitor i. occi-
sor. unde actus apostolorum Plitor scelerum suis
plitor. oblino is inficere deturpare sed
vulgo dicitur emplegastrare. relino is i.
iterum linire vel discooperire vel ab ore dolij
operculum removere quod fit quando evacu-
atum est et est contrarium ad linire. Unde
Terencius in tercia comedia Relevi
omnia dolia et omnes serias. Lino et
omnia composita sunt activa et ubique corri-
piunt hanc sillabam li et faciunt preteritum
in levi et supinum in litum penultima correpta
Est enim regula generalis. Omne supinum ve-
niens a preterito vi in vi producit penul-
C tima. excipiuntur hec citum quitum litum rutum
situm satum cognitum et agnitum que omnia
corripiunt penultimam. Unicuncium in anima
lucerna. Linquo quis liqui lictum
Et componitur delinquo quis i. pecco committo. Un-
de hoc delictum ti i. peccatum. relinquo quis et
componitur derelinquo. Linquo et eius composita omnia
sunt activa et faciunt preteritum in liqui et
supinum in lictum. licet ab inicia n in simplici
tamen non est in usu supinum huius verbi linquo.
Hoc lippanum grecum. Sed lippana dicun-
tur reliquie que remanent. Lippus a um
qui oculos habet lacrimantes et quodam mar-
core plenos et a putredine oculorum
vel derivatur sumatur ab ultima sillaba et
comparatur prior simus. Unde lippe prius sine
adverbia. Et hec lippitudo dinis. Et lippio
pis pivi i. esse vel fieri lippum. Et hinc
lippisco cis inchoativum. Et alippus lippera
a um tener mollis delicatus. Hec
lipparea est quedam gemma. C. xxx
Liquo as i. liquidum
facere decurrere vel fluere facere per
liquorem emittere vel purgare

Unde liquor oris. Et liquor eris
deponens quod caret supplecione preteriti et ul-
timi supini et fit in eadem significacione i. fluere
decurrere dissolui. Unde ergo liquidus cera
et cera liquescit vel liquitur. et est dicta
in hoc. Ita liquor eris prima producit.
liquo vel liqueo et liquesco corripiunt
tertiam. Item liquet ponitur pro apparere ma-
nifestum esse. nam cum massa liquescit
que prius erat occulta fit manifesta.
Item liquet ponitur pro deficere quia cum nix liquet
deficit. Et a liqueo liquet impersonale i.
apparet certum est manifestum est. Et li-
quesco cis inchoativum. Et accipitur in eadem significacione
in liquo et liqueo. Et inde liquefacio
impersonale et liquesfactus. Unde hec liquescen-
cia e apparencia vel defectus vel liqui-
ditas. Item a liqueo liquidus a um
fluidus vel manifestus et comparatur dicitur sinus
Unde liquido dicimus prime adverbia. Et hec
liquiditas atis. Et liquido as verbum
activum i. liquidum facere. Item a liqueo
B hic liquor oris. Et hic lacus cus cui si-
cuius in qua primum decurrit et fossa hec
alio nomine dicitur lacuna et receptaculum
aquarum. Et differt a stagno et piscina.
Stagnum enim est aqua stans artificio
habens pisces. piscina est aqua stans arti-
ficio carens piscibus. Unde et dicitur a pisce
per contrarium. Lacus est aqua stans naturaliter
vel parum fluens sive habeat pisces
sive non. Quamvis autem dicatur lacus quasi locus aque
lata est. Et inde hic laculus li diminutivum. Et hec
lacuna ne fossa ubi remanent aque
post effusionem imbrium vel ad quam confluunt
immundicie. Et est proprie inter foveas sive
foveam et foveas quasi et quedam situ-
dine lacuna quasi dicitur vel ut fossa
ventis. Et inde hoc lacunar aris testitu-
do que solet esse in cameris et in do-
mibus arcuata et concava ad modum la-
cune. Antiquitus enim fiebat testudines
curvate et concavate in domibus et ideo
lacunar dicitur a lacuna et dicitur a lacu
quia testudo quosdam lacus quadratos vel
rotundos gipso vel aliis coloribus habet depi-
ctos vel signis intermicantibus. Unde et
ipsa testudo sepe dicitur lacus. Unde Lucillius
Resultat ederis quasi lacus. Et inde hoc
lacunar illud idem et hec lacunaria
C et cetera. Et inde hoc laquear vel laquea-
rium dicitur pro eodem sed pro antistiton vel
laquear sive laquearium dicitur a laqueo
ut supra dixi. Unde Iuvenalis Do-
ctus spectare lacunar. Hec lacunar dicitur
quasi tectum a lacu quia sicut plures
rivuli in uno lacu ita tectum capita

et liquorum in uno loco conueniunt. Et hec lacunar aris id est lacunar. Et lacunar dicitur supellex uel locus ubi tota supellex domus reponitur. Et hec lacunar dicitur tabula ardens in aere et dicitur lucunar a luce et aere quia lucem prebeat aeri. Item a lacus uel lacrima lacrimo as .i. admodum lacrime eructare. Unde Ovidius methamorphoseon in octauo Femina lacrimabat alterno murice conche. Legitur hic et alibi .s. lacrimabat. Item a lacus hic lacunata te quedam uestis que quosdam lacus quadratos cum pictura habet interius. Item a liqueo hoc ligustrum quidam flos ideo sic dictus quia cito liquet et marcescat. Unde Virgilius Alba ligustra cadunt vaccinia nigra leguntur. Liqueo componitur colliqueo es .i. simul liquere. deliqueo es deriuatur quasi desursum uel ualde liquere. Unde Ovidius methamorphoseon Deliquit stagnum suo quod de nomine fecit. Et inde deliquus a um defluens uel purus uel liquidus. Et hoc deliquium .i. decursio distillamentum. Unde Plautus in Cassina Tibi domi nil deliquium est. Eliqueo es .i. extra uel ualde liquere. Unde eliquus a um .i. purus et liquidus uel liquore plenus. Et hoc electrum gummi quod eliquet ab arbore uel dicitur ab electron quod est sol sicut supra dictum est. perliqueo proliqueo reliqueo. Et ab omnibus istis inchoatiua colliquesco deliquesco reliquesco eliquesco. Sed non est et caret supinis et preteritis hac sillaba li [illegible]. Item a liquo as liquator liquacio liquamen liquamentum. Liquamen etiam dicitur piscium quod soluti in salsamenta pisciculi eodem humore liquantur cuius liquor dicitur salsugo uel muria. Sed proprie dicitur muria aqua commixta sale et effecta gustu in modum maris. Liquo as componitur colliquo as deliquo as eliquo as .i. ualde uel extra liquare uel purgare. Unde et ponitur pro excolare uel foras emittere. Item cum quodam uoce leuissimo pronunciare. Unde Persius Eliquat et tenera supplantat uerba palato. Liquo as ac est correptum et caret hac sillaba li

Cu xxxii

Lirin grece latine dicitur diuersitas uel varietas. Unde hec lira re quoddam instrumentum canendi quia a varietate uocum quia diuersos sonos efficit. Et hinc liricus a um ad liram pertinens uel dulcis et suauis. Unde carmina Oracii dicuntur lirica quia cum lira cantabantur uel a lirin liricus a um .i. varius uel diuersus. Et hinc carmina Oracii dicuntur lirica a varietate carminum que in eis continentur. Et lirici poete qui lirica scribunt

Lirici qui et spectabiles a um .i. dulces et delectabiles super alios uel super ceteros lirice. Item lira componitur cum cano et fit hic liricen nis .i. cum lira canens et inde hec liricina ne que cum lira cantat. Item liras grece latine dicitur sulcus et proprie arati. Unde hec lira e apud nos dicitur sulcus. Et inde liro as .i. arare sulcare. Et componitur deliro as desulcare a sulco deuiare exorbitare sicut boues discordantes faciunt. Unde et proprie ponitur pro discordare. Unde Oracius Quicquid delirant reges plectuntur Achiui. Et hic delirus a um .i. stultus et fatuus et discordiosus. Nota quod delirare proprie senum est. Unde et senes proprie dicuntur delirare qui senectute insaniunt et rectum tramitem tenere non possunt. Et nota quod deliro et delirus non possunt esse composita a lira pro instrumento canendi quia lira pro instrumento canendi primam habet breuem. Sed lira pro sulco primam producit. Unde et ille uersus Ostendit hic pollice tango lira facit et uomere lira. Unde deliro as et delirus a um penultimam producit. Lisis interpretatur solucio. Et componitur cum e et fit elisius a um .i. ualde solutus uel extra solucionem positus. Unde et elisii dicuntur campi in inferno ubi requiescunt anime beatorum. Et dicuntur illi campi elisii quasi solutorum uel quasi extra solucionem positorum. Sunt enim ibi commorantes beati et ita magis paciuntur dissolucionem uel dicuntur elisii quasi extra lesionem positi ab e et lesio. Item lisis componitur cum para quod est re et fit paralisis .i. resolucio .s. morbus quo membra dissoluuntur. Unde paraliticus a um qui talem patitur infirmitatem. Item lisis componitur cum ana quod est re et fit hec analetica ce et interpretatur resolutoria. Et est hic analetica quod dicitur pro eodem libro. Elisius interpretatur [illegible] ut Ieronimus ebraice dicit aptius Eliseus. Latro

Cu xxxiii

Lito as .i. sacrificare. dicitur tamen sacrificat qui sacrificium facit. litat qui sacrificium offert et quod sacrificium petit impetrat. Unde [illegible] Et hec litis oris ut supra dictum est. Et hic lictor oris qui de officio portat gladium uel securim ante regem uel imperatorem uel ad puniendos reos presto sit. Et dicitur lictor quasi litor a litando .i. imposita [illegible] litat et interficit reos. Unde et [illegible] regem et iudicem uel aliam potestatem obseruent ad puniendos reos lictores dicuntur. Item hic lictor dicitur portator cadauerum .s. qui portat cadauera ad bustum sicut dicitur a litando uel a ferendo quasi lator. Unde Salustius Posuit illud in prima fronte. Sed Iempsal in oppido Tirmida forte [illegible] domo cuius lictor proximus fuat [illegible] Oracius pro latore cadauerum. Item lictor [illegible] dicitur

lecator vel qui lingit a lingendo ut sug-
diximus. Psalmus ab hoc lituus thui-
cum in genere que eo vocatur : ad litad
lituus quod dicitur baculus curvus quo an-
gures utuntur ut pastores et lituus est sed
pro et lituus quod cum ramis et hic
liticen cinis i. cornu canens. Unde hec
liticina ne que cum cor in patrat. Elito
quod collito as : i. simul litare. Delito as
i. valde litare. Illito as ante litare. Pli-
to as perfecte litare. Alito e o s est a
et correpte habet penultimam hic alitos grece dicitur
lapis et grece cum streatos quod est variacio
et hec licostrata te et hec licostratum
ti. i. pictura variate elaborata. fit autem
parvulis crustis ac tesellis i. lapillis
quadratis tinctis in varios colores.
et inde dicitur licostratos ut licostratum
quod quasi licostratos variacio colorum in
pavimento ut congeries diversorum colorum
lapidum diversorum colorum ut pavimentum ut
opus musiue factum sed ut aliud opus
dumtaxat fit lapidum variorum colorum.
Item a litos quod lapis et argiros quod
argentum dicitur litargirum i. purgamentum
argenti quod spuma argenti vocatur et
fit ex argento et plumbo. inde et hoc litar-
girum dicitur. Unde litargirius a um
quod fit de litargiro ut quod pertinet ad litar-
girum. Item a litos quod est lapis dicitur
latumos i. impaciencia calcata ut
crudelitate versa. Liveo es livi i.
nigrum esse ut fieri lividum et ponitur
pro invidere. Unde livesco scis inchoativum. et
lividus a um qui est talis coloris ut invidus
et comparatur lividior simus. Unde livide
adverbium simus adverbia. et hec lividitas atis.
Item a liveo hic livor oris lividitas ut
invidia ut dolor ut vulnus. Illiveo es
collivo es vi i. simul livere. Unde collivere
scis inchoativum. Livico e o s e n est et correptum
supinum et facit preteritum in vi et producit
habet penultimam hic vindices. Lixus fluvius
mauritanie. unde lix ut lixa civitas
dicta est. et eadem dicitur Sala quod immi-
neat sale fluvio

CLXXXIII

Loco as am
statuere stabilire ut collocare. Unde
locare etiam dicitur in respectu ad con-
ducere. conducit hospicium qui pro
eo precium dat. locat qui precium acci-
pit pro illo. Unde illud Qui dat condu-
cit qui locat ille capit. Vel sic conducit
datis precium locat accipiens. locare
tamen quandoque accipitur pro conducere. Unde Terencius
Audi que scenam placare locare velim
. Unde locator oris tor trix cio. et hic et
hec localis et hoc le. et locito as. frequentativum.
Unde Terencius in Adelphis palulum
qui locitas foris. Item a loco as hic
locus ci. sed in plurali dicitur hii loci et hec loca
et locus tam spacium quam quantitas qua
Aliquod locale circumscribitur. Item locus dicitur
maxima propositio ut habitudo unde trahitur
argumentum tam in dyalectica quam in retho-
rica. Unde hic loculus li et locellus li. Ab-
de loculus quod dicitur bursa. et hic et hec localis
et hoc le quod loco continetur ut circumscribitur.
Unde localiter adverbium et hec localitas atis.
Locus quod cum plenus et hic et hec et hoc
locuples i. dives quasi locis plenus. et pluri-
marum possessionum possessor. ut locuples
quasi a loculis et plenus quasi qui loculos
habet plenos. et comparatur cior simus. Unde lo-
cupleter tius sime adverbia. et hec locuple-
citas atis. et locupleto as i. ditare
et est activum et hec sia pro est producitur tam
in nominativo quam in vocativo. Alloco quod componitur colloco as.
deloco as. i. valde ut deorsum locare
ut de loco removere. eloco as valde ut
extra locare ut extra locum removere. illoco
as intus vel valde locare. preloco as.
proloco as. reloco as. Aloco ac est rose
et correpte habet penultimam lo ubique.

CXXXIIII

Logos id est sermo ut
racio. Unde logicus a um i. sermo-
cinalis ut racionalis. Unde hec
logica trivium dicitur quod sermocinalis
quia consistit in sermonibus. et excellenter dyale-
tica dicitur trivium quia consistit per aliis
artibus trivii in sermonibus. et est nomen
grece declinationis per eadem hec logice ces
Unde logici dicuntur triviales ut dyale-
tici. Item logica dicitur quedam species medi-
cine i. racionalis. Unde logici dicuntur
quidam medici qui discussis etatum regio-
num ut consuetudinum qualitatibus artem curan-
di racionabiliter scrutatur. et a logica cum
quatuor eius sit. hic et hec logicalis et le
Unde logicaliter adverbium. Item a logos logi-
sticus a um i. sermocinalis ut racionalis
ut cogitabilis. et hec logisma c x
cogitacio ut sermo ut racio. Item a
logos quod est racio hoc logium gii i. racio-
nabile responsum i. sine mendacio. Unde
Marcianus de Capitulis Virtutibus que sortiti-
bus cerederet ut logia proponere. Item hoc
logium dicitur manuale i. exiguus pannus
et duplex auro et gemmis et quatuor textis
coloribus habens magnitudinem palmi et per
quadrum cui intexti erant duodecim preciosi
lapides. hic pannus et racionale dicitur et
superhumerale contra pectus pontificis adhe-
rebat. Item logium ut geos quod est terra et
hoc elogium gii i. eloquium publicum et rursus
convicium et ignominia et ordo et textus
carminis et poene malorum ut crimen ut textus
malorum gestorum ut decretum impium. Unde
hic elogius versiculus. Item quod laus eu quod
est bonum et hoc eulogium i. prosapia ut
bona fama ut testimonium ut [illegible]. Marcianus
de Capitulis Virtutibus eulogium modis

coequat ✝ Item eulogia dicunt laudes
dicte et sumatim collecte vel si quis in ima-
gine alicuius laudes scribat eulogia
dicuntur ✝ Item ab eu quod est bonum et logos
quod est eulogia e et sunt eulogie benedictiones
salutationes bone donationes Unde in decre-
tis de eulogiis nil inveniuntur a minoribus
traditum ¶ et hic eulogicus a um ¶ et
eulogius a um i. benedictus ✝ Item logos
quod est cum sim quod est con et hic silogismus
quod est collectio et conclusio sermonum ¶ Unde
silogisticus a um ¶ et silogiso as i. conclu-
dere et proprie silogisando vel silogismos
facere ✝ Item logos quod est cum para quod est iuxta
dicitur hic paralogismus sophistica argumen-
tatio que iuxta rationem vel diffinitionem
silogismi ¶ Unde paralogisticus a um ¶
et paralogiso as paralogismum facere
vel paralogistice loqui vel paralogismo
concludere vel decipere ✝ Item a logos et epi
quod est super dicitur hic epilogus gi i. superlocutio
alicuius rei vel recapitulatio predictorum
et proprie in fine causarum et in memoriam
indicum vel extrema pars libri ¶ et hic hoc
epilogium gii et epilogo as epilogum facere
breviter predicta recapitulare ¶ Item ab ✝ Item
logos quod est cum pro vel protos quod est primum
dicitur hic prologus quasi prologus vel quasi protos logos
i. primus sermo i. prefacio prelocutio ¶
Unde prologiso as i. prologum facere preloqui
ante materiam ¶ Item componitur logos cum tetra
quod est positio et hic et hec logotheta
qui vel que sermonem facit in populo ¶ vel qui
edictum imperatoris vel alicuius principis
populo nunciat ¶ Item quod est cum ana quod est iterum
dicitur hec analogia i. equalis locutio regula-
rius formatio vel similium comparatio sive propor-
tio ¶ Octo modis colligitur comparatio ana-
logie i. qualitate comparatione genere modo
casu extremitatibus similium syllabarum et
similitudine temporum ¶ Unde analogicus a um i.
regularis ¶ Item componitur logos cum inter ali-
is partibus de quibus diversum melius trac-
tatur ¶ Hoc lolium illa inutilis herba que
crescens inter segetes malum semen facit
quod proprie dicitur lolium ¶ Unde loliosus a um
plenus lolio ¶ et hec loligo ginis quidam
piscis vel dicunt sepia que habet struma
nigerrimi coloris et amarissimi saporis
plena ¶ Unde quoque ponitur pro nimia ama-
ritudine ¶ et hinc loliginensis a um ad loli-
ginem pertinens vel de loligine existens ¶ et loli-
ginosus a um i. plenus et abundans loli-
ginibus ¶ Hoc lomentum i. fomentum

Loquor eris cutissimus **XXVI**
Unde locutor oris et
locutio onis ¶ et hec loquela le ¶ et
hic et hec et hoc loquax cis i. assiduus

et abundans in locutione et comparatur cior simus
Unde loquaciter cius sime adverbium ¶ et hec lo-
quacitas atis abundantia locutionis ¶ et loqua-
culus a um i. aliquantulum loquax et per compositionem
doctiloquus a um ¶ dulciloquus a um ¶ tur-
piloquus a um ¶ et antiloquus a um qui
plus loquitur ¶ et multiloquus a um ¶ et stul-
tiloquus a um ¶ Unde hoc doctiloquium dulci-
loquium turpiloquium multiloquium et stultilo-
quium et antiloquium i. prima locutio
Unde Iacobus de Vitriaco(?) ayemmerunt
sibi antiloquium ✝ Item quod est diversiloquus a um
Unde hoc diversiloquium ✝ Item loquor quod est cum ad
dicitur alloquor eris i. loquor ¶ Unde et
verbum prima construitur cum accusativo rei rationalis
ut alloquor te i. loquor ad te ¶ et est
alloquium oratio et invectio ¶ et eloquium ora-
torium ¶ obloquium obtrectatio ¶ colloquor
eris i. simul loqui ¶ Unde hoc colloquium consilium
vel gab quod vulgo dicitur parlamentum
eloquor eris i. valde vel ornate vel apte
loqui et manifeste enunciare et est orato-
rium vel dictum est ¶ Unde hoc eloquium
preloquor eris i. ante loqui ¶ Unde hoc prelo-
quium ¶ proloquor eris i. proloqui vel in comparatione
vel palam loqui vel pro alio loqui vel procul
loqui ¶ Unde hoc proloquium ¶ obloquor i. contra
vel male et detractive loqui et est obtrec-
tatio vel dictum ¶ reloquor i. iterum vel retro
loqui ¶ Loquor et omnia composita sunt deponentia
et corripiunt hanc sillabam lo ubique et in supino
et in nominibus verbalibus et in participiis preteriti
temporis mutat c in ut ¶ Loth inter presbiterorum decli-
nat vel missus quod factus sodomorum non
consensit sed eorum illicita carminis me-
dia declinavit ¶ Lubrata metrum

Lucco(?) ces luxi ¶ Unde **CXXVII**
hic et hec lucibilis le
quod aptum est vel luceat ¶ Unde lucibiliter adverbium
et hec lucibilitas tatis ¶ et lucidus a um
et dicitur quia lucidus est quod aliunde illuminat lucibile vero
quod per se lucet
et lucidus comparatur dior simus ¶ Unde lucide
dius sime adverbium ¶ et hec luciditas atis
et lucidulus a um aliquantulum lucidus ¶ et
lucido as lucidum facere aperire exponere
declarare manifestare ¶ Item quod est allucido as
valde vel iuxta ¶ et adlucidare ¶ oblucido
as obscurare tegere cooperire ¶ dilucido as
diversis modis lucidare ¶ Unde dilucidus a
um i. clarus et apertus et comparatur ¶ elucido
as valde vel extra vel aperte lucidare
illucido as perlucido as ¶ relucido as
Lucido componitur ac est ¶ Et nota quod cum dicitur
lucidus quasi luce datus ¶ et lucido quasi lumine
do etiam est non compositum ex eo ✝ Item a
lucidus hoc lucidarium quidam liber in quo
multa elucidantur ✝ Item a luceo hec lux cis
et est lux proprie ipsa substantia ¶ lumen quod
a luce manat i. candor et splendor lucis
¶ Unde hec lucina nie avis que mane cane
incipit sic dicta quia cantu suo fit ortum
diei quasi lucana ¶ Unde Oratius in sermonibus

Diurnas solitus in escis preda corrupti
Hec eciam dicitur acredula le de qua Cicero
in prognosticis Et matutinos exercet acredu-
la cantus Et vulgo dicitur rusignolo vel
rosignolo i. filomena Item a luce hec
lucerna candela lucens quod det lucem
et a lucerna vel luce hec lucina ne quod
intra pellucet ardens quod in lucinus hoc
sa lu Vnde persius Disponite pingue
nebula vomuere lucerne Vnde hec
lucernula le dim. et lucernella aliud
dim. et hoc lucernarium i. candelabrum quod
sustinet lucernam et lucernosus a um
plenus lucernis et lucernarius a
um quod pertinet ad lucernam et hic lucernarius
qui facit lucernas Item a lux hec luci-
na i. impositus lucis auctor et hec lucina de
partus i. Iuno vel pallas vel diana vel la-
tona dicitur lucina quod nascentibus prestat lucem
vel quod prestet in lucem nascentibus et eos reci-
pit et fouet et dempta media sillaba dicitur hec
luna quod lucina quod luce lucet aliena lu-
men enim a sole accipit et acceptum reddit
et quod eadem luna diana et proserpina
sed luna dicitur in celo diana in siluis pro-
serpina in inferis Vnde hic et hec lunaticus
ce et lunaticus a um qui singulis lunacio-
nibus vexatur et mente laborat vel quod
singulis lunacionibus contingit cum luna plena
fit et hec lunula le parua luna vel
quoddam genus monilium scilicet lunule sunt auree
bullule dependentes in similitudinem lune facte
Vnde lunatus a um et lunulatus a um i.
curuatus ad modum lune iam contrahende et
luno as i. curuare Vnde Ouidius arcta
lunauit genu sinuosum fortiter arcum Vnde
hec lunacio onis i. curuacio Item luna
dicitur illud tempus in quo luna recedit a sole
et post ea reuertitur eundem et tunc consumatur
luna Luna quatuor hoc et hec illunis ne sine
luna vel obscurus Ouidius Illo nocte ca-
illunis et turbida et hoc semilunium
i. dimidia luna vel tempus quando luna est
dimidia et hoc interlunium spacium quod est
inter defectum lune et incrementum eiusdem
et hoc plenilunium i. tempus quando luna est
plena et hoc nouilunium tempus quando luna
est noua i. quando incipit illuminari a sole
Et nota quod luna corpus est obscurum
et per se non lucet sed lumen accipit a sole
Item luna minor est qualibet alia stella et
vicinior terris Item luna est sexta pars
terre terra est octaua pars solis Vnde col-
ligitur quod luna est quadragesima octaua
pars solis et ergo sol octies maior quam
terra terra sexies maior quam luna Vnde
colligitur quod sol est quadragesies octies
maior quam luna sed hoc ad phisicam pertinet
Item a luna dicitur luna quedam ciuitas que
olim edificata fuit ad modum lune iam
contrahende sed modo destructa est Vnde Iu-
uenalis Conspicua luna metu non suffi-
cit vna Vnde hic et hec lunensis se

Item a luce luscus a um qui tantum habet vnum
oculum et alio caret Et dicitur a luce et
carens quod luscus parum lucis habet vel
quod caret luce et non lucibus oculis
vel dicitur a luce et cassus et inde dicitur
luscus quod lucis cassus est et non colorum
vel dicitur a luce et secans quod lucem secat
et non lucem luscus [illegible]
[illegible] Vnde [illegible]
quod vnum oculum habuisse perhibet
Et a luscus et luce luscitiosus a um quod
et luscitiosus a um dicitur i. qui vespere non videt
et hinc luscitacio onis vicium oculorum vi-
cio Item a luce luceo es i. splendere vel
illuminare quod luce [illegible] Et dicitur allucio
as [illegible] allucinor as a luce
absentare alienare Vnde etiam allucina-
tio i. lucis alienatio et absentatio
Et est a et [illegible] Item a lux hic Lucanus
ni quidam poeta qui inter alios poetas
duxit et de bello ciuili tractauit [illegible]
[illegible] Vnde hic et hec
lucanisa [illegible] lucanum Item hic luca-
nus ni i. splendor matutinus Et dicitur hic
antelucanus ni i. tempus aurore ante
lucem [illegible] et adiectiue
antelucanus a um i. ante lucem surgens
Vnde lucanus potest esse patronimicum et gentile Et hec
lucania e quedam prouincia vltra romam
Vnde lucanus a um Vnde Oracius Luca-
nus an apulus anceps et lucanicus a
um Vnde hec lucanica ce quoddam genus cibi
ut dicit salsicia quod primo in lucania facta
est Item hec luca ce quidam locus in ytalia
a quo dicuntur illi a quibus lucenses origi-
nem habuerunt et inde ciuitas eorum dicta
est luca a luce quod olim multum claruit
Vnde hic et hec lucensis se et lucanus a um

Lux componitur lucifer CXXXVII
a um i. ferens lucem
et hic lucifer ri i. venus vel sol
et hec lucifera i. luna quod pre aliis
stellis esse fecerunt lucem et luci-
fluus a um et hic et hec lucifuga lucem
fugiens Vnde hec lucifuga dicitur quedam auis
que se fugit aspectu diei et hic et hec
lucigena ne luce genitus vel genita
et hec nocti luca ce quedam auis in sero lu-
cens et luculentus a um plenus luce
i. clarus aptus splendidus Vnde et homo
dicitur luculentus qui est lingua clarus et sermone
splendidus luculentus comparatur [illegible]
Vnde luculente [illegible] aduerbium et hec
luculencia e claritas et lucis plenitudo
et hec luculentas atis idem Marcianus
de [illegible] tractata quod luculentas [illegible]
quod succedat Et luculento as in nocte an-
te lucem surgere vel vigilare Item a luceo
hec lucubrum i. modicum lumen vel modicus
ignis quod solet ex stupa et cera fieri
vnde [illegible] fiat [illegible] et fit in lucubra

Unde et d' lucubrum qr luceat in umb/
ris et lucubra unde lucubro as .i. vi-
gilare ppe qr lucubrare ad lucubra .i.
ad lucerna in nocte vigilare ¶ lucubrare
qr parum lucere unde lucubracio et hec
st' lucubracincula di ¶ a lucubro
lucubratus a um .i. paru lucens et cpa-
cior simus. unde lucubrate aures sunt
adiuv. unde marcian' in astrologia
vel legit ibi lucubradiones qr bladis
lucentes qd descendit a lucubrandus .i.
lucens blande ¶ qr a luceo et blandis
et cpa' dior simus .s. bladinis vel bla-
dissime lucens ¶ la lucubrare .i. lucu-
brare .i. mane vel vigilare unde plautus
in cistellaria ¶ h' no inibat lucubrare
tu fame familia pereat ¶ a luceo
h' lucus .s. densitas arborum plo luce de-
hens .i. nemus adeo densu qr sol ibi luce
no pt unde et p cnam dicit lucus a
lucendo crebris luminibus qr in eo lucebat
cerei pt' luci tenebras ¶ cum ibi fiebat
sacrificium deorum. unde h' lucul' le. et
h' elucamar fouca in luco ¶ et hec lucar
ris pecunia vel precium ex luco collectum
qd vulgo d' siluaticu vel forastage gal-
lice ¶ et h' lucar ris penultima cor
in gto qr quedam aues que pulcre cant
primo mane cum lux emanat et hec lucar
dr a luce ¶ et p compoz colluceo as .i.
obscurare et qr tractum a canib' q'
cadentes nemus obscurum facit ¶ alluceo
gf' alluceo es xi valde vel adluce
colluceo es xi .i. simul luce ¶ deluceo es
xi cnnisus modis luce vel cnnisum. un
hec diluculum li qu incipit parua lux
cpe et a nocte cnnidit ¶ duceo es .i. valde
vel cp ut p alijs luce ¶ illuceo es il
luxi .i. intus vel valde luce ¶ interluceo
es xi int' alit luce vel qr luci pbin
¶ pluceo es xi .i. perfecte luce ¶ praluceo
es xi .i. ante luce ¶ luceo gf vel
pg vel pcul vel porro ex polluceo es
xi .i. donare vel pmitte qr permissus se-
terni polluce et donis ¶ vel pollucere
qr offerre qr pg sacrificium solet f'
pcl acros vel ex oblacionibus lucentis
¶ plautus vel decimam parte herculi
polluceam ¶ unde h' pollux cis p quod
deo qui bonum omne credebat donare
¶ et h' et h' pollucibilis le .i. facilis ad
donandum vel pmittendum ¶ vn macrobius
de saturn ¶ pollucibile cenam cleopa-
tra antonio parauit ¶ ql qr reluceo
es itm luce ¶ subluceo .i. subtus vel
paru luce ¶ transluceo es .i. ultra
vsqz ad alia parte luce ¶ ab omnibz
ptibus incho ¶ luceso cis ¶ colluceso.
elluceso ¶ ab omnibz istis descendit

Impersonalia actiue vocis vt lucet luceat
unde terencius ¶ lucescit iam ergo p.s.
sad hc hostiu vicini et qr qd lucid
ht aptum est ideo luce ponit p clarum
ut appare tam ppriar qr impersonalis
ille ponit p qr perium luci vel sepe
ista lucet ¶ qr pecunia luci et visui
¶ luceo cum gf qt n et caret supinis
et fac ptitum in xi et vbiqz ponat
ht seqz lu ¶ lucror aris aris fu
.i. adquirere unde hc lucrum .i. adq.
sico et hinc hc lucellu di ¶ et lucro-
sus a um plenus lucro ¶ unde marcia-
nus ¶ hil ad pnus sequendu putauit
nisi qd lucrosum esset et cpa ¶ a
lucrum lucratiuus a um .i. adquisitiuus
qui lucrat' vel p qd quis lucrat' ¶ et
h' lucrinus ni quidam lacus sic dictus
qr olim pt' copia piscium vectigalia
magna prestabat ¶ et hinc lucrinus a
um ¶ lucrum cum facio vel fio et
lucrifacio cis .i. adquirere ¶ et lucrifio
fis .i. adquiri ¶ lucror cf collector
laris .i. simul lucrari ¶ qr de e s r
¶ Hoc lucullum lei genus albi marmoris
et nascat' in chio insula cui lucullus
consul nome dedit q' delectatus illo prim
roma vexit solu qz pene hc marmor
ab amatore nome accepit ¶ lucas nomen
ipe consurgens vel ipe eleuans. qr eleua-
uit predicacom euangelij post alios

CXXXVIII

Ludo dis si simu
unde h' lusor oris
¶ et lusorius a um ¶ et hec lusorium
rij locus ubi ludit' ¶ et h' ludus
di ¶ unde h' ludul' li ¶ et hoc lu-
dibrium derisio vel qd illudit ¶ et h' et hec
ludibilis le aptus ludo vel ad ludendum
¶ a ludus h' ludio nis quoda vestis et
dux ludicros vestis a ludis teatri ¶ cum
enim egrediebat de ludi prostibulo immenso
harum velamento tegebat caput et facie
ne cognoscerent qr solet erubescere qui
lupanar intrat ¶ et qr cum facio et ludi-
ficor aris .i. ludendo decipe .i. modeste
et qr deponens unde terencius pamphilum
ludificatus est in virgine ¶ antiq' dicebat
ludifico as in actiuo gn ¶ comp' hc
diludiu dij .i. locus ubi cnmiss ludi fierent
vel ludis dimissis et dimissis ab alijs vn
oracius in epistolis ¶ displicet ille locus
clamo et diludia posco ¶ a ludo
ludibundus a um ludo plen' vel similis lu-
denti ¶ et h' ludius dij .i. ioculator ¶ vn
h' ludia e .i. ioculatrix ¶ a ludo hc
ludicrum cri .i. ludus unde boecius in
de consolatom philie ¶ ne putas iniuriam
racio mei ludicra possit descendere. et
ludicrus a um ¶ et h' et h' ludicrus cre
in pli ludicres crea et no ludicria est
in eodem sensu .s. ludo plenus vel qd lude

gerit vnde ludicrosus a um plenus ludicri
ludibrius et a ludo ludus dis. Ab hoc a quo
ludio dis. alius hoc id est histrio ut histrio
ludere. Vnde prudentius in Criptonis Ex-
memo staunis ei ludebat Et aperiebat
de Grabru Regat alios qui sermo pela
ludebabat centena scilicet tercia Ecclesie
Ludo componitur alludo dis hoc alludi ut convenire
congruere et concordare Vnde hic alludit
ad historiam ablu do dis discrepare op-
ponere discordare repellere In Grecismo
in singulis colludo dis id est simul ludere
decidere deludo dis decipere malos ludere ut
in sensu pro ludere illudo dis deridere
decipere illudo dis deridere et construitur cum
dativo et acto in eodem sensu alludo tibi et
illudo te. preludo dis ante ludere pre an
maiorem ludum preludium ex hoc Vnde
Statius Achilleidos Tibi preludat ma-
gnus Achilles Vnde hoc preludium id est
parvus ludus ante maiorem factus. pro-
ludo dis ante ludere ut prius lusit pro alio
ludere proludo dis id est perfecte ludere obludo
dis male et contra ludere ut qui ludicte
ludere reludo dis retro ut iterum ludere Alu-
do et eius composita faciunt preteritum in si et
supinum in sum et producunt hanc silla-
bam vbique. Licet secundum neutri preter deludo Et clludo
et illudo 2 qui construitur cum acto que
sunt activa. Lugeo ges xi ctum id est
flere. Sed ut supinus diximus lugere est cum
aliquibus dictis misabilibus et habitus
mutacione flere. Vnde hic luctus tus tui et
hinc luctuosus a um plenus luctu. et lu-
ctuo as id est flere. Item luctus componitur luctificus
a um quod facit ut designat luctum. Et
ex quo habet luctus. Item a lugeo hic et hec
lugubris bre flebilis Vnde lugubriter
adverbium et hec lugubritas atis. Lugeo componitur
collugeo id est simul lugere elugeo id est valde
lugere. et hic inchoativum lugesco elugesco unde
Lugeo caret supino et facit preteritum in xi et
supinum in ctum et producit hanc sillabam lu vbique
Ma uo is vi lutum
ut lutum est quoniam CXXIX
est ad quoque lauare id est delur-
pare maculare. et luo id est purgare
delere et luo id est punire Vnde ho-
merus Cur nata luit peccata parentis
et luo id est persoluere sustinere. ut luit penam
id est persoluit sustinuit. et luo spectat ut
patet ad actum veneris cum sunt in amore
coeundi Vnde vetus luit id est coeunt ut amore
coeundi ferunt Vnde vulgo solet dici
Dare vetus luo sunt in lutum et luo 2m paz
secundum hec lues is id est macula sordes vel
pestilencia morbus repentinus. et dicitur a labe
vel luctu quia luctum faciat Vnde hec lueta
le. et luidus a um id est maculosus ut lue id est
labe fluens. et hec luuio onis id est feditas
vel turpis voracitas Item a lues vel
luo hec luria re id est os utrum ut culex Et
inde dicitur luridus a um pallidus obscurus
tenebrosus sordidus. Est enim luridus color de-
color inbecilla ut luridus a loco quia hui ga-
babeat vite pallida et hic luro onis
auidus et multum deuorator quia mulier et tur-
piter deuorat Et sic ut a lues ut a lura
Vnde lucinius Jurdeniusque in hoc qui de
Vgumbris composuit Cum luris inquit
ambronibus labiis lurcinibus Vnde lurco
as id est multum et turpiter vorare et lurco-
nimus a um Vnde quidam Cum vellet
alius redarguere inquit Tu habes lurco-
nina bucca et ambronina labia volens
scire quod multum et turpiter comedebat et
libenter de bene paratis Luo componitur
cum manus et hoc malluuium id est vas ad
abluendas manus et ad sordes manuum re-
colligendas aptum Vnde malluuiamus
a um Et malluuiane sordes id est sordes
manuum in malluuio collecte Et cum pes
et hoc pelluuium id est vas ad pedes ablu-
endos et ad sordes pedum colligendas paratum
Vnde pelluuiamus a um Et malluuium
et pelluuium componuntur a manus et pes et
abluo is Item a luo 2m eandem secundum hoc
lutum sordes luti et ut lutum quasi lotum
per contrarium quia non sit lotum id est mundum et nota
quod invenitur hic lutus ti pro quodam colore croceo
et quasi rubeo Et dicitur in hoc quod lutus pro
colore primam producit lutum pro ceno primam corri-
pit quamque gracia metri distinctio commendatur
Et a lutus pro eodem colore luteus a um id est
croceus et quasi rubeus roseus Vnde luteo-
lus a um Vnde Virgilius pinguia luteo-
la pingit vaccinia calta Item a lutum
pro ceno lutosus a um sordidus ut luto plenus
Item luteus de luto existens ut ad lutum
pertinens et lutosus comparatur Item a lutum
lutatus a um inmundus et luto obuolutus
et ponitur semper pro inmundus et obuolutus Vnde
persius Compositus lecto crassisque lutatus
amomis et dicitur lectum a porcis qui se in lu-
to inuoluunt et per consequens dicitur hinc volutus luto
as et luto as inquinare obuoluere Et componitur
alluto colluto as Et est ac re sit et cor-
ripit hanc sillabam lu Item a lutum hic luter eris
id est concha ut cantarus aquarius Vnde quidam
dicit luteres vasa purgandi sordibus
apta. et per compositionem lutulentus a um sor-
didus sordidus luto plenus et comparatur cior ssimus
Vnde lutulente adverbium et hec lu-
tulencia e id est sordulencia feditas sordi-
dacio Item a luo 2m solum secundum descen-
dit hoc lumen nis quia luit id est purgat tene-
bras et inde luminosus a um de lumine
existens ut ad lumen pertinens ut clarus Vnde
Augustinus de Ciuitate dei in xi Illa graciam
luminosa pietate tranquillitat et luminosus
a um id est clarus quod est hic lumen Sed lucid-
tum quod alumine lumen accipit et comparatur cior
ssimus Item a lumine hoc luminare id est lumen
ut quod fit lumen et hic et hec luminaris et
hoc re et lumino as clarificare luminare

illustrare. Unde Marcianus de nuptiis
Mercurie destupefactis excecatum ocellis
luminant. Et componitur alluo, -is, colluo, -is, deluo,
-is, valde vel deorsum lavare vel lavare remo-
vere, consumere. Diluo -is. Item a luo fit
Diluo. Item alluo, -is, i. abluere vel deorsum vel D
potius paulatim alluendo augmentare. Unde
hec alluvio, -onis, i. latens incrementum quod fit
cum flumen ex una parte rippe addit, unde
alluvius dicitur ager quem paulatim flumen in
agrum reddit. Invenitur quoque alluere pro
consumptione aquarum. Et alluvies pro consu-
ptione rippatum et aquis. Et hoc ideo quod cum
flumen ex una parte addit tamen ex alia
demit et corrodit. Item ab alluo hec allu-
vio, -onis. Et hec alluvies, -ei, i. alluvium
vel aquositas, aquarum inundacio. Et hec
alluties, -ei. Et allucia, -orum, loca ce-
nosa et plena ceno ubi flumen alluendo
dimittit cenum et putredinem. Abluo, -is, E
i. lavare, purgare sordes. Et luces removere
vel consumere abluendo. Unde ablutus, -a, -um,
et ablutens, -a, -um, i. ablutus. Et hec
ablutes, -ei, i. loca cenosa et aqua plena,
que et allucia, -orum, dicuntur, et dicuntur
ab abluendo per contrarium quia numquam sunt abluta.
Et hic alvus, quasi albus. Alvus est quod cibum
recipit et purgari solet. Unde sic dicitur
quod abluatur, i. purgetur, quia per eam omnes sordes
stercorum defluunt, que vero dicta sit inter
uterum et uterum et ventrem in sequenti
dico alludescere invenies. Et ab alvus
hic alveus, -ei, dicitur. Et hic alveus, -ei, vectus
fluminum. Unde hic alveus dicitur quoddam vas
factum ad modum alvei fluminis in quo pedes
lavantur et olera et carnes. Unde hic alveolus
dicitur tam alvei fluminis quam alvei vasis. Unde
illud: Intercidat panes in alveolo. Item
ab alveus hoc alveare vel alveario vas
in quo apes delitescunt. Item luo componitur
colluo, -is, luere vel simul dilavare vel
destruere vel sordes congregare. Unde
hec colluvium et hec colluvies, -ei. Et hec
colluvio, -onis, in eodem sensu, scilicet aquarum
inundacio vel sordium collectio et congre-
gacio ex multis fluxionibus et inundacionibus
aquarum. Eluo, -is, eluere vel eluendo dela-
vare et corrodere. Unde hoc eluvium locus
quem aqua eruit. Diluo, -is, delavare vel
delavando destruere, delere vel purgare
vel commiscere et distemperare liquare.
Unde dilutus, -a, -um, i. distemperatus
liquidus vel pro liquiditate consumptus. Unde
Persius: Dilutas querit gemiet quod fi-
stula guttas. Et comparatur dilutior, -issimus. Et
non corripit sillabam. Unde Macrobius de
Saturnalibus: Quia vinum epotum vim suam
perdit et fit diluvius. Item dilutum in omni
sua significatione sine vi invenitur. Item a diluo hoc
diluvium, cataclismus, nimia aquarum
inundacio vel destructio que ex nimia aquarum
inundacione sic dictum quia aquarum clade omnia
que inundaverat diluat, i. consumat et
destruat. Et hoc delubrum, -bri, i. templum
et proprie in ingressu fonte habens, quo ante
ingressum diluebat et lavabat, ideo a
diluendo dictum. Et inde inolevit consuetudo
ut gothis templum sit delubrum a deleo quia
ibi delentur peccata, i. peccata. Unde et dicitur
delubrum quasi delens peccatum, et componitur eluo, B
eluo, -is, lavare, purgare vel delavando
destruere, corrodere vel confundere et dissipare.
Unde elutus, -a, -um, non, i. madidus vel madidus
vel insipidus, et comparatur, corripit sillabam. Unde Elu-
te cuius sine adversa. Unde Oracius in
Sermonibus: Irriguo nil est elucius orto.
Item ab eluo hec eluvies, -ei, et hec eluvium
-vii. Et hec eluvio, -onis, nimia aquarum
inundacio vel destructio ex aquarum abundancia.
Et hic elluo, -onis, penultima geminata, i. gluto le-
cator qui omnia bona sua eluit, dissipat
et dispergit. Unde Terencius in Eauton-
timorumenon: Scorto inexplebili, perditus
elluo ganeo. Interluo, -is, delavando interire.
Perluo, -is, per alios luere vel delavare. Proluo
-is, profunde luere et delavare. Proluo, -is, penitus
delavare vel destruere delavando vel dispergere
et confundere. Unde hec proluvies, -ei. Et hec pro-
luvium, i. aquarum inundacio vel ex aquarum inun-
dacione destructio vel sordes vel purgacio
vel decursus, quod est per augmentum rei larga et
indiscreta effusio vel devastacio invenitur.
Unde Terencius in Adelphis: Qui queritis ista
tam subita largitas, quod proluvium. Item
componitur per vel porro et polluo, -is, pol- H
luere, i. deturpare, inquinare. Item componitur cum
ungo et pollingo, -is, lingere, et est quod cada-
vera sepelire vel curare. Quasi pollutos
ungere, i. mortuos curare. Unde Plautus
dicit: Pollinctor dixit quicumque pollinxerat.
Unde pollinctor, -oris, i. sepultor mortuorum,
quasi pollutorum unctor, i. cadaverum curator.
Et hoc pollinctorium, locus ubi cadavera po-
nuntur. Et pollinctus, -a, -um, similiter sepultus,
quasi pollutus unctus, i. cadaver curatum.
Unde et Apuleius: pollincto cuius simile. Item
luo componitur reluo, -is, retro vel iterum luere vel dela-
vare. Luo et cuius composita activa sunt et faci-
unt preteritum in ui et supinum in utum,
vel in lutum producta quarta a fine sillaba in sim-
plici vero cum composita penultima adeo correpta vinculum est
in. Item omnia composita a luo redolent hanc
significationem, scilicet lavare vel delavare. Item quamquam
per se considerat an aliquod compositorum
a luo redoleat aliquam significationem sui simplicis
quam non assignavimus. Capitulum XXX.

Lustro, -as, i. pur-
gare, piare et lustrare, i. circu-
ire, mundare. Et lustrare, i. luare,
serenare. Unde hoc lustramen, pur-
gacio vel circuicio vel luacio.

Et h' et h lustralis et h' le id est et lu-
strabilis le qd pt facile lustrari. ite
lustraliis le qd lustrat uel est aptu
ad lud lustrat' s. purgatus uel mundand'
uel lunatus. unde persius .q'. illis in stram-
bus ante clus' agatur s. purgatorij
et h' lustricus a. Unde macrobius de
saturn designans quid illud sit ait ho-
nus dies infantiu lustricus dicit' et forte
in illa die puer purgabat apud genti-
les. et h' lustr' omis ille qui uiagi (?) et in
aliud agit nisi q' fca lustrat. et h'
lustru bri s. spaciu quiq' amor qa olt
ex in fine q'nquenni solebat lustrare
ciuitate et purgare faciebat in circuitu
ambulando. sic faciebat circa agros.
Ite lustrum dr obscuru latibulu ferar'
et lustru d' lupanar meretricu et in
vtroq' sensu d' a lustro as. p contrariu quia
paru illustrat. sic ergo lustra ferar'
et lustra meretricu. lustr' ferar' sunt
caue obscura latibula uel cubilia in
siluis. lustra meretricu sunt lupanaria
in ciuitatibus uel suburbijs. Lustro com-
collustro as. sit lustrare. illustro as
valde lustrare illuminare clarificare purgare
vn h' et h illustris et h' ste pelarus nobilis q'
valde illustrat. perlustro as p alijs
lustrare. vn h' et h perlustris et h' ste pelarus
nobilis altus q' p omnib' lustrat et ambit
unde ouidius tristium. Veniet tibi quatinus
potes perlustrare vita. perlust' as perfecte
lustrare. sublustro as s. subtus uel paru
lustrare. unde h' et h sublustris et h' ste
s. parum lucens et q' obscurus na et
apud quasda gentes cu sero uel mane
incipit. et qs crepusculu uel cu in
nocte est aliquatulu lucis. vulgarit'
lustru est paru lumine est. vnde ora-
cius in odis. opifex corone nocte sublu-
stra. et homerus. quod sperare te sub-
lustre noctis in vmbra. Illustro a c te s.

Luxos g l d' s Capitulum xi
luxio. vn h' et
luxus xus xui. s. solucio libidinis
licet ponat' p quadam superfluite
et magnificentia. et luxus a vm
s. libidine solutus. Unde et membra loco
mota luxa dicuntur s. soluta. et hinc
h luxuria e id est qd luxus s. solucio libi-
dinis. ite. sz modo [illegible] ampliata
est appellacio ut luxuria dicat' superflui-
tas et in cultu et in cibo et in vestitu
et etiam in alijs rebus. et inde luxuriosus a vm
solutus in voluptatibus in libidine sumptibus
sz prodigus e sumptuosus q' omnia porro
agit et q' propter. ite luxuriosus est victu
nō necessario sz sumptuosus et onerosus
affectibus delicijs affluens et in cetibus
re d' luxuria d' z luxuriosus et comparatur. ite a
luxus xus xui luxuriosus a vm s. luxu plenus
et h luxuries ei id est qd luxuria. sz luxuria
pe in cultu luxuries in alijs extendit
et luxurior aris qd et antiqui dixerunt luxurio
as s. metricus. luxuria etiam et pro
superfluitate uel abundancia accipitur
ite a luxus a vm lasciuus a vm q'
luxiuus q' sit p luxus s. solutus et vanus
ite lasciuus est qui propter luxuriam est qd uel
grauit' d' ventosus uel petulcus et comparat'
uer simus. vnde lasciue vius sime aduerb.
et h lasciuia e luxuria ventositas. Bn
lasciuiosus a vm luxuriosus plenus lasci-
uia q' interim petulans ludit et comparatur
vnde lasciuiose simus sime aduerb. et h
lasciuiositas. ite a lasciuus uel lasci-
uia lasciuio uis vire luxuriare ludere
ventilare. ite a luxos apud grecos dicit'
lixen s. aqua quasi luxen q' sit soluta
hinc d' h' lixiuiu quia sit ex aqua et ex
cinere. et hinc lixor oris portator
aque. et h' et h lixa xe mercenarius et
garcio q' sequitur exercitum in expedicione et
portat aquam ad opus exercitus in castris
vnde lucretius de catone dicit q'
cum lixa bibat. et h' lixabundus a vm
q' latis incedit passibus ad modum lixe
uel lixabundus sitis lixati et tunc dicitur
a lixo as. et hec p compositum plixus a
vm productus et longus quasi nomine tractum
quasi a longius lixatum passibus et comparatur
vnde h' prolixitas atis. Ite lixen lixo
as s. in aqua sola coquere. vnde h' lixa-
tura re coctio in aqua. et h' lixamen et
lixamentum. et lixus a vm s. in aqua coctus.
et lixo xas xui s. lixare uel potius lixeu.
et componitur collixo as. elixo vel lixo et p-
n. lixo e. s. e et cinerem superius. ite
lixo com collixo as. s. sit lixare. elixo as
valde lixare. vnde elixus a vm in aqua
coctus. Iuuenalis. et elixi ductus labra
comedit. ite etiam e. p molle et madefacto
vnde persius. elixas que nates labefa-
ctet sub pectore adunca. relixo as. allixo
as. hom est cum sius composit'.

Capitulum primum

Machia g l dicit
pugna. vnde h' ma-
chinamentum qd
ingenio parat ut
materialis balista
et similia et pro
illa que ad pugnam
comparant licet
et quelibet artificiosa
operac' uel constructio
quelibet machina. vnde
h machinula le di

Et machinosus a um plenus machinis
vel argumentosus et ingeniosus ad machi
nas faciendas vel insidiosus quia machi
nine sepe per insidias Et machinor aris
facere vel parare construere vel cogitare
malum vel aliquid aliud cogitare alteri
et proprie malum vel astute insidiari et
hinc varia et comp. commachinor aris
Item a machina hec machinis is et
machines instrumenta edificiorum sic
dicta a machinis quibus insistunt propter alti B
tudinem parietum Machina quasi cum siche
quod est arma et hec sicomachia e i. pu
gna arme Unde dicitur prudencius de sico
machia i. de pugna arme et cum navis
et hec navmachia i. navalis pugna
et cum sin quod est con et hic sinathius
i. compugnator Unde hec simachia i.
compugnatio et excipitur comp. simo onis
nomen non cuiusdam rustici a Teutro intro
ducti qui dictus est simo quasi compugnans
quia cum aliis et seipso refrenando pugna
bat et producit o in obliquis ad diffe
renciam nominis apostoli quod corripit o in obliquis Item
propter eandem differenciam retinetur n in nomine apostoli
sic et dicitur apud grecos scilicet simon sed a
nomine rustici appellatur lucas simo Item
Simo vel simon dictus est quidam magus
quasi compugnans quia cum apostolis dei pugna
bat et quia ab illo simonia incepit
qui ab apostolis spiritus sancti graciam pecunia
emere voluit inde ab eius nomine dicitur hec
simonia que fit cum aliquid spirituale
vel ecclesiasticum quod gratis debet concedi
venditur Unde simoniacus a um qui facit
simoniam et quod pro eo datur debet deponi
Et simonicus a um in eodem sensu quod ma
gis dicitur a simo onis Item a simone
dicti sunt quidam heretici simoniaci qui dicunt
animam a deo non esse sed a virtute quadam
superna creatam Item Simo dictus est pe C
trus apostolus quasi compugnans contra vicia
et peccata pugnabat vel Simo interpretatur
audiens vel obediens et eadem causa
alius apostolus dictus est Simo sed ad di
stinctionem Simonis petri dictus est Simon
cananeus de vico galilee i. cana ubi
aquam dominus mutavit in vinum ipse est qui eciam
qui in alio evangelista dicitur zelotes Cana
quippe zelus interpretatur Unde zelotes i. emu
lator Macros grece longum dicitur Unde hic
macros onis i. cuiusdam teli acumine et sic
a longitudine Unde et sepe ponitur pro
gladio Et hec macera re gladius longus
ex utraque parte acutus Et hec maceria e dicitur
longi parietes vel quibus vinee vel aliud
clauduntur Unde hic macerio onis i. maceria
rum constructor Macros grece cum bios quod
est vita et inde dictus est macrobius quasi lo

nga vita ut pote de celo ad terram quasi
tractatus est a summa spera que dicitur a pla
netis describendi circulos plane... et
motus eorundem usque ad terram deducitur
Macrobii sunt dicti sunt quidam in india
deo pro statura hucusque Item quia cum
logos quod est sermo et dicitur hec macrologia
i. longus sermo longa oracio s. quedam figura
que interserit cum non causa quod sic superabundat

Macto as aui mactare
trucidare interficere Unde
hoc macellum li quo ibi mactentur CN
pecora Unde hoc macellulum di
et hic macellio onis et hic macellarius
rii qui pecora mactat et carnes vendit
Et macello as mactare trucidare Item
a macto hec macerina e eo quod macellum
Unde hic macerarius i. macellarius ut ma
cellum et macera dicuntur a macto as quod
ibi carnes mactarant Macero as contere dila
niare frangere debilitare mollificare
Unde macero es cui esse ut hic macerum
et hic macesco cis ... Plautus in ca
ptivis Macesco et consenesco et tabesco
infit Item a macto macer cra um te
nuis et subtilis et comparatur macrior rimus
Unde macre rimum rime adverbium et hec
macitudo et hec macies ei exilitas corporis
Unde hec maciecula dimi. Item a macies et
macto hic macor ris i. macies Macies
quasi maciletus a um i. macer macie plenus
et comparatur ior simus Unde maciletue rimus
rime adverbium et hec maciencia e i. macies Item
a macies parte hec macia orum intestina s.
que sordes ducunt Item mactea
quedam parte valde cara Item a macies B
maculo as deturpare inquinare corrumpere
Unde maculatus a um Et quia inmaculatus
a um et hec macula le nota menum hap
tudo macula quasi dicitur squama lorice et
... Et a macula maculosus a um
Maculo quasi commaculo Et est a et o sic Ma
ceo quasi commaceo as demaceo as rema
ceo as et est a et o sic Macedo anus fuit
quidam rex Unde quedam terra dicta est Ma C
cedonia et hinc macedonicus a um et hic
et hec macedo onis et hic et hec macedes lis
gentilia Unde Unceriinus Item macedo
nias inceptor adversa sedis Unde hic macedo
nius fuit Constantinopolitanus episcopus Unde
dicti sunt quidam heretici macedoniani negantes
deum esse spiritum sanctum Machel est turricula ta
larius tota ultima huius ad pedes se
ptuaginta translatio totum sed in mixta
ad dependencia mala punica Madeo es
dui esse ut hic madidus Unde madidus a um
humidus et comparatur dior simus Unde hec ma
diditas atis et madidulus aliquantulum
madidus et madido as madidum facere Et
est ac Item a madeo hic mador oris i. ma
diditas Marcus de Capit. Ciro

agit porcta madere . et madesco cis
inch . et h madidale . vas ad vinum
temperandu . et est mactilum et madulta
madeo . et madefacio cis . humefactre
et madesco . fio . sit . humectari . et
est comadeo . eris . demadeo . deri . madere .
desitum madere . Ovidius Tristium
de ponte . sicco demaduisse sinum . dima
deo . dimisco madere made . remadeo valde
madere . immadeo intra et valde madere .
Unde quidam Aurelianis hic qui non hic
aurelianis vix bene placeo qui non hic aure
lianis immaduit lacrimis aurelianus
hic permadeo remadeo . Madeo non habet supi
et caret supinis et fut . participio in dus et cor
hat sat madere ullius . Magar lingua
punica nova villa dicitur . Unde hec maga
lia . lium . quasi magare . l . possessa pre . et sunt
magalia case pastorales ut casa pastor
valis casa et mapalia . ss . in magalia
sta producitur . et in mapalia corripitur . gre
gorius flagellarius dicitur

Em

Magnus a um et
componitur maior maximus . Unde
magne maius maxime adverbium . et
h magnitudo nis . et hic magnes
tis lapis indicus ad se ferrum trahens
et sic quasi magis habet h vires . et hic et h
magnas tis qui maximus est in populo . et
hec magnanimitas . i . eminentia . et per
sincopam hec magnentia . per quedam pinguis
sima episcopum . vel etiam presectum . quasi magnas
quicquid mactatur . ut quicquid distrahitur
dicitur magnentia . Item a magnus magis adverbium
comparativum . quod quidem est comparativum . et mactus a um
i . magis auctus . i . plenus gratia . f . bonus et
valens . Prudentius in libro hymnorum . ma
cte iudex mortuorum macte iudex vincitur
et Oracius . esto macte puer inquit . se
tentia dura Catonis . et est hec nomen
tractum a sacris . Erorientes cum thus
aut vinum super victimam fundebant dicebat
mactus est taurus vino ut thure . i . cu
mulata hostia et magis aucta . Inde est
macto . as . mactatus . et inde diminutivum a
macto . as . Item nota quod nulla tractio
huius nominis mactus a um est in usu nisi
permacte vel macte qua voce utimur
tamquam dicto quasi per victo . Magnus componitur
permagnus . permagnus . commagnus . tammagnus .
dimagnus pro valde magnus . Et maglo quus
a um quasi magis loquitur . Unde hec magnilo
quium . et magnanimus . et h et h magnanimus
me in eodem sensu audax audax fortis
magnanimus ad difficilia incipienda et
pacienda . Unde magnanimiter adverbium et hec
magnanimitas atis . i . spontanea ex
difficilium aggressio . Item componitur magnifico as
magnum facere . exaltare . Unde magnificus
a um . i . sublimis gloriosus qui
magna facit . et comparatur . Et eius comparativus et superla
tivus non sunt in usu . Unde magnifice adverbium

dicitur quasi h et h et hec magnificens et mag
nifico . ss . non est in usu . et comparatur . sunt
Unde Josephus in xii . donat lei
magnificentissima munera . vel magnificet
cuius prime longa et h magnificentia . i .
s . p . Et remi . dans gloriosum . et
liberalitas a magnanimitate quod illa con
sistit in aggressione . h in consummacione
quo magnificus deficiat in operibus et sum
tibus . et magnificus potentum in sublim
itis sicut magnificus locus huius posi
ti . et dicitur sit . i . modus composicionis . i . magnificum
(C)

centror tantum . Item a magnus h et
h magnalis le qui magnam facit magna
Unde aliud loquebatur varijs linguis
apud magnalia dei . Item a maior maius
adverbium . et h maius . q . quedam mensis . Un
maius a um . Et . ss . de hec supremo diem
cum nomina mensium validalig . Item a
maior maiusculus a um . i . aliquantulum
maior . Unde Terencius in eunucho
tunc maiuscula est quam ego . Et maioro
as maiorem facere . Et est ac . Item a maior
h maiestas atis . Unde maiestatimus
a um quod est statimus . Item a maior hic
maialis lis porcus pinguis et domesti
cus carens testiculis . Et quasi non steriou
quod est sutao . Et h mayster quasi maior
in statione . sic mister minor in statione
et ob scribi mei . pro dicti nominis . et duo
y venit consonans et aliud vocale vt
dicatur mayster . sed quia y consonans assumit
I sonat ideo est ussus dictamina
consuetudo inolevit ut apud gretos
scribatur per g . et est sepe in compon
et derivatione una litera ponitur pro altera
quod autem dicitur mayster quasi magis doctus
scientia est . Unde h maystra tre et hic
maysteraulus le . di . parvus mayster
in pla ut porcus in scia . Unde hec
maysteraula le . Item a mayster ma
ysterica rium . et hec maysterium rij ho
nor ut officium maystri . et h et h ma
ysteralis le . et maystro as . am . i . docere
Unde Cato Timemus aliquid quod te in
tas mayst ro . et cum h maystro vim
prime pe . et non est h ablatiuus sicut asse
rit quidam quidem vocant velut diceremus mayst
ro ipse discipuli . Et est a . e . se . Item ma
yster dicuntur maiores cuilibet . i . senatores
consules principes iudices . Unde hec
maysteratus tus huius corporis dignitas . et sepe
maysteratus invenitur collective per ipsis qui
maysterium habent . et maysteratus tus . Item
est verbale huius verbi maystro as . Maximus
est permaximus commaximus tammaximus
i . valde maximus . Hec magdalum opidu
sunt . Unde magdalenus a um . hinc
dicta est maria magdalena et magdale
ne . magdalenes grece . et interpretatur magda
lene turris . h magis . dis . i . pinsa

ubi sit pasta. Hec magudaris uel magu-
daris feris per apocopam id est sedus cauliis
qui nascitur in terra abscisus uel ipse terra
abscisus. Plautus in Rudente: Tenuit
gesolos fere multa magudarim. Unde
Phrygas subdit quod sit frage id est genus
caulis quod nascitur ex ea parte cauli
dum carpus aluellit uel ut alii dicunt
siliginis. Magi olim stellarum inspectores
dicebantur scilicet qui prediuinabant qualiter
se habent hii qui nascitur. Sic de
his legitur qui in euangelio natum Christum
annunciauerunt cuius artis sciencia usque ad
euangelium fuit concessa ut et ita deum
natum aliquis de celo interpretaretur.
Postea autem magi dicti sunt quos uulgus incanta-
tores et maleficia ob facinorum magni-
tudinem nuncupantur. Hii et elementa concutiunt
mentes turbant hominum et sine ullo ue-
neni haustu uiolencia tamen carminis inter-
imunt. Et inde magicus a um. Et nota
quod orientales preter specialem artem magicam.
Unde et generaliter omnes orientales dicunt
magi et dicitur ars magica in presti-
gium et maleficium. Prestigium est sensuum
humanorum illusio. Sed in hec incredibiles
rerum mutaciones uidentur sed ut hec in-
mulus uidetur castrum lapillus talentum
reges cohors militum galeata. Male-
ficium tamen generat possent dici quodlibet male
factum. Sed specialiter illud dicitur quo nobis
ita demones deuincimus ut nobis pa-
reat missatica inania deserentes. Ysa-
lucotorum duodecim signa

CIII

Malon grece latine dicitur
rotundus. Unde hec mala le id est ma-
xilla quia rotunda est ut mala
quasi mola a molo lis uel a
mando dis. Et est mala su-
perior mandibula uel inferior. Et hee male
sunt eminentes partes sub oculis sit
dicte propter rotunditatem ut diximus. Unde
hec maxilla le diminutiuum. Unde hic et hec maxil-
laris re. Et hic maxillaris dens mo-
laris. Item a mala hec malobatrum tri
quoddam unguentum a malis lauandis sic dictum.
Unde Ouidius in odis: Coronatus malo-
batro sine capillis. Item a mala hec
mamma me quia rotunda est ut mala.
Unde hec mamilla le diminutiuum. Et sunt mamme
mulierum. Mamille uirorum uel ubera pe-
corum. Papille uero sunt capita mamarum
que sugentes comprehendunt. Item a mama
mamonrecepus a um puer qui lac diu
sugit et est compositum a mama et re-
cipio. Item a malon hic malus li quedam
arbor quia fructus eius omnium pomorum
sit rotundissimus. Unde et illa sunt uera
mala que uehementer rotunda sunt. Unde
hec malum fructus illius arboris. Et hic

malus li arbor nauis dicitur quia rotundus est
ad modum mali. Uel quia in summitate habet instar
mali uel ut malus quasi malleus quia quasi qui-
busdam malleolis ligneis quorum uia lu-
bilitate uela facilius eleuantur. Mala
eciam dicuntur oues albe. Unde malonomus
pastor ouium. Nomos enim pastor dicitur. Granatum
grece cum granum et hic malogranatus ti
quedam arbor cuius fructus dicitur hoc malo-
granatum ti quia habet quasi grana interius
idem et malum punicum. Et cum mel grece et
hec malomellum grece pomi mellissum et
dulcis quia fructus eius habet saporem mellis
uel quia in melle seruetur. Unde quidam Si
tibi decoxeris saturata adonia melle po-
natur dicas sic malomella placent. Et
dicuntur mala multis modis. Est enim malum
amarinum quod amari sit saporis. Est et
malum orimellum et melliam quia dulce sit
et putum. Uel orimellum quod coctum mel sit.
Et malum conditum quod conditi sit saporis. Est
et malum mustellum quod musto assimilatur. Est
et malum orbiculatum quod perfectius sit rotundum.
Est et malum precox quod cito maturescat.
Est et malum punicum quod sit rubeum foris
tamen est et malum paniceum quod sit rubeum et
intus et foris. Uia pan dicitur totum. Est et malum
quirianum quod sit quiritibus id est militibus con-
gruum. Est et malum scancianum quod in to-
gam scandat. Est et malum duracenum quod
poma eius in gustu aquorem referat
a loco autem et ab inuentoribus dicitur. Quoque
malum macianum a loco dictum. Unde primus
aduectum est. Et est malum adonicum dictum
ab opido Crete et cuius poma adoni-
um efficiunt. Est et malum punicum quod ex pu-
nica regione sit aduectum uel quia grana
habet rubea quasi punicum. Idem et malum gra-
natum quia intra corticis rotunditatem gra-
norum continet multitudinem. Est et malum ar-
meniacum quod ab armenia prius sit aduec-
tum. Est et malum persicum quia ea arborem
primum in egypto inspexerunt persarum. Hec arbor
in persida fructum generat infectum. Apud
nos uero iucundum et suaue. Horum aliud
precox aliud uocatur duracinum. Flores malo-
rum a grecis uocantur citine uel quarne
sed latini caduca uocant. Sed agrestium ma-
lorum flores balaustion appellantur. Item
mala grece cum pila et hec mespila arbor
spinosa fructum in similitudine malorum. Sed
pauloturbiniori. Unde et quia dicta quia pilule
formam habebat eius poma. Item grece
tu flos et hec melosflos oris arbor in
asseria quia habet florem in similitudine malorum.
Ut dicitur sic punica lingua. Et hac complu-
rentibus sumptis qui a loco armoniacus dicitur. Item
a malon hic malo onis id est malone greci
coma capitis dicunt quam nos cirrum uo-
camus. Et hec melos quedam insula que est
una cicladum omnium rotundissima. Unde
hec melinum grece coloris quia eius metalli

fferax sit melos malachin liber d[r] ideo
legimus frequentius in dece et sacrificium offertis
et gestis suis post eiusdem ingrediatur tempo.
[illegible] in hebreo [illegible] latine
[illegible] malachias [illegible]
dicit [illegible] eum loquens [illegible]
[illegible] mandatum dei [illegible]
inde homines [illegible] septuaginta [illegible]
transtulerunt dicentes [illegible]
dixit [illegible] in manu angeli [illegible]
nomen [illegible] divine [illegible]
mane [illegible] ut mane in capite et fuit
[illegible] nomine [illegible] fuit [illegible]
datum a nomine illius

CV

Mane [illegible] bonum
unde hec mane indeclinabile ut mane
adverbium temporis id est quod est mane
quasi de tenebris veniens ad lucem
vel mane a mano as quia tunc dies ma-
nat [illegible] unde manito as id est festinare
mane [illegible] unde in eius luce [illegible]
[illegible] manicabat ad eum. et hec matutina
id est aurora est dea que post illas horas
que sunt in nocte et die. unde matuti-
nus a um tamen pro ipso officio quam pro
hora in qua cantatur ut pulsatur. set prop-
ter matutinum omnia ipsa officia. unde
matutinalis le. Item a manu hi ma-
nes horum manium dii infernales et anime
infernales et dicuntur per contrarium quia non sunt
boni set asperi et crudeles ut manes a
mano as quia late manat per auras quia
[illegible] sumitur in [illegible] pluto deus infer-
[illegible] Cap. Summanus dicitur pluto
quasi summus manium. Item a mano dicitur mana
indeclinabile et neutrum quia quidam cibus quasi
de celo cecidit filiis israel et sic quasi bonum
erat augmentum eius rei sapore [illegible]
bat qui mana comedebat [illegible] habebat
vel a manu dictum est. manu adverbium ad-
mirantis apud grecos ut ebreos. quia quod
significat hoc. quid est hoc. et inde a manu
id est ab admiratione quam in mane habuerunt cum
primum manna reperierunt dictum est manna
cum cum in mane primo vidissent mana
admirantes ceperunt dicere manu quod quid
est hoc. [illegible] dulce est. et inde mana
manu [illegible] in [illegible] et hec immanis ne
[illegible] sine manu id est sine bono sed asperius cru-
delis immansuetus terribilis et grande
[illegible] unde immaniter nimis sine
[illegible] et hec immanitas atis id est crudeli-
tas et quia magis solet esse crudelia et aspera
et terribilia ideo immanis nimis pro magnus
grandis. Hec mania id est [illegible] mentis
alienacio furor dicta ab insania quam
greci maniam vocant. vel dicitur a manium
quia est divinare ut deviare. hec [illegible]
ut insanos facit quorum alii efficiunt leti
alii tristes alii furiosi. mania etiam dicitur
quasi furia infernalis. Hic manser eris
[illegible] dicuntur filii scorti ut adulte-
rini ut [illegible] mando as id est precipere

Et mandare mitte et secundum ethimologiam
dicitur mando quasi manum do quia olim in
omnibus negociis alter alteri manum dabat
unde hoc mandatum ti quod mitti et mandatum
id est preceptum. unde [illegible] nomen
de [illegible] ut [illegible] et hec
[illegible] le id est mandatum et hec mandra
dre id est [illegible] a bobus [illegible]
quia non [illegible] mandat memorie unde [illegible]
[illegible] guicia mandre
vel mandres [illegible] de ovibus inde mandra
pastor ovium [illegible] et hec archima-
dritis id est princeps vel pastor ovium.
unde et quadam translacione episcopi archiepiscopi
et etiam sacerdotes dicuntur archimandrite
quasi pastores ovium cristi. mando quod est
a et amendo as id est [illegible] ut longe
mandare et absentare. et in eodem sensu
inuenitur amendo as comendo as commendo
as id est tradere committere ut laudare magni-
ficare extollere. unde comendatorius a
um et comendabilis le. et comendaticius
a um. comendaticius dicitur quia aliquid de suo
nobis dat ut res cuius habemus in nostra
tutela. et etiam dicuntur res comendaticia
que nobis in nostre tutele comendatur. permando
as ante mandare remando as iterum vel retro
mandare. mando as componitur quia ar. et
in compositione mutat a in e in amendo et comendo

CVI

Mando dis dere ut di
ut didi mandere ma-
sum id est comedere. set in raro usu
hunc eius preteritum et supinum.
unde hic et hec mandibilis le. et hic mando
onis qui multum mandit id est lecator ar-
delio gulo ellio epulo ambro lurco
burco ganeo comedo. et in eodem sensu
hic et hec et hoc mandax acis a mando dis.
Item a mando hec mandibula le inferior ma-
xilla quod in libro iudicum reperies. et hic
manducus ci id est edax et ad mandendum
paratus. et hic manducus ci id est ioculator ore
[illegible] turpiter mandens. unde ma-
duco as quod autem dicitur manducare quasi manum
ducere ethimologia est. Item a mando mansus
a um id est comestus. mansus etiam dicitur mansuetus
et tunc dicitur a mansueo es. Item a mando
hoc mantile lis et hoc mantele in eodem
sensu id est velamen mense mappa et
sic quasi mandile et quasi mandele ut ma-
tile vel mantile quasi manum tergile. et
inde hec [illegible] dicitur gausape quod tergendis
manibus prebetur. unde dicitur mantele
ut mantele quasi manus tela et est ethimologia
Item a mando hic mandicus quoddam instrumentum
ligneum hominis figura habens quod solet
arcensibus malis moveri quasi mandendo
Item a mando mandus a um quasi mandus
id est ad mandendum aptus. et comparatur rior simus

Item maturrimus a positivo
maturus. Unde maturrime super(lative) et
rime adverbium. Et hec maturitas -tis. Et ma-
turo -as idest maturum facere et est activum. Et
inde maturesco -is idest maturum esse vel
fieri maturum. Et componitur prematuresco -is idest preter
tempus maturescere. Unde Ovidius ... Acteon
... color in pomo est ubi prematuruit
acer. Et hinc metheo(?) maturesco -cis et
prematuresco -cis. Et nota quod secundum predicta
...(?) maturare ponitur pro differre cum
tranquillitate et quiete. Unde iste ma-
turat hoc quia cum maturitate et tranqui-
litate et leniter facit hoc. Unde Virgilius: Ma-
turate fugam regique hec dicite vestro,
quasi cum tranquillitate recedite. Item maturo
a verbo idest festino et componitur. Et inde matu-
rare festinare. Et est neutrum. Item mane est
matutino ... pro maturare in utraque
significatione. Catilinam(?) de causis: Con-
sulendum inquit mature(?) non prodest. Ma-
turus componitur conmaturus et inmaturus. Inma-
turus acerbus et utrumque comparatur.
Unde conmaturitas et inmaturitas. In-
maturitas etiam dicitur nocturnum tempus quod non
est maturum idest oportunum ut aliquis
agat cogitando(?), quod et vulgo dici solet
hora importuna. Mando componitur conmando
-dis. Et est neutrum ... Mano -as fluere de-
currere. Unde hic et hec mastigia ... male
et nequam servus ut ancilla quia a stige ma-
nat. Plautus: Crucior lapidem non
habere me ut illi mastigie cerebrum excu-
tiam. Item mastigia in alia significatione
sic ... dicitur. Mano componitur cum ypos quod ꝝ9d
est equus et dicitur hoc ypomanes. Et hec
ypomanes inde ... horum significationes supra
... Item mano componitur emano -as 11a
demano -as, remano -as, permano -as.
Et est neutrum ... et producit hanc syllabam ma-.

Maneo -es mansi Con
mansum idest morari. Et
remanere idest expectare. Et secundum hoc
construitur cum accusativo. Unde hec mansio
-onis. Et hec mansiuncula ... et mansiona-
rius a verbo idest manens ut ad ma... phi-
nes. Et manso -as frequentativum. A quo mansito
-as aliud frequentativum. Unde hoc mansile ... locus
aptus ad manendum. Maneo componitur conmaneo
-es, permaneo -es, emaneo -es, remaneo
-es. Item maneo componitur emineo -es verbum idest ex-
tra manere, apparere, supereminere, superstare. Unde
eminens -tis et comparatur -cior -simus. Unde
eminenter adverbium. Et hec emi-
nentia -e. Et eminulus a verbo idest aliquantu-
lum eminens. Unde Prudencius in libro
Hymnorum: Et ... eminulis di-
gitis tangere virgo ... Item ab
emineo hic mons ... quod emineat

Vel durabit ... a minimo ut moneo.
Item emineo componitur supereminere idest prevalere
superstare precellere. Unde supereminens
-tis et comparatur. Unde hec supereminentia -e.
Item maneo componitur immineo -es verbum idest impendere
imminere superstare instare prope esse. Unde
imminens -tis et comparatur -cior -simus. Unde
imminenter -cius -sime adverbium. Et hec immi-
nentia -e. Item componitur cum pro ut prod et promi- B
neo -es verbum quasi prod manere et apparere
superstare preesse. Unde prominens -tis et
comparatur -cior -simus. Unde hec prominentia -e.
Premineo -es supermanere precellere prestare
precellere. Unde preminens -tis et comparatur. Unde
hec preminentia -e. Maneo ... illa
... que retinet creatura ...
fecerit ... in se et super ... illa
... que ... in ... fa-
cit ... in ... et ... super ...
Manasses hebraice dicitur oblivio. Unde
C dictus est Manasses quasi obliviosus quia
pater eius Jacob sit oblitus laborum suorum,
vel quod per multa scelera et sacrilegia deli-
quit et oblitus fuerit deum, vel quod deus
sit oblitus peccatorum illius. Manichei quidam
heretici a quodam persa exstiterunt qui
vocatus est Manes. Hi duas naturas et
duas substantias introducunt idest bona et mala,
et animas ex deo quasi ex quodam fonte ri-
vulo manare asserunt. Mandragora genus C
pomi, suavis peponi et odore et
sapore, ... quod habeat mala suavi
redolentia in magnitudine mali maciani.
Unde et eam latini vocant malum terre. Hanc
poete antropomorphon appellant quod habet
radicem forma hominis simulantem. Antro-
pos enim grece homo dicitur. Huius cortex vino
mixtus ad bibendum datus illis quorum
corpus propter curam secandum est ut soporati
dolorem non sentiant. Huius species sunt due,
femina foliis lactuce similis, mala generans
in similitudine prunorum. Masculus foliis
bete similibus. Man idest ... unde et ...
idest possessio(?) unde dicitur manteos idest divinacio.
Unde hec mantice -ces illud ... idest divinacio
quasi visio ... providendo(?) ... Et
hinc filia Thyresie dicta est Mantos
quasi divinatrix. Vel Mantos dicta est ...
divinacio quasi filia Thyresie a manes
et tueor quasi manes tueatur. Hec de
Tiberi filium habuit qui dictus est Ocnus.
Unde Virgilius in Eneidos: Ille etiam
patriis agmen ciet Ocnus ab oris, fatidice
Mantos et Tusci filius amnis. Et
idem dictus est Bianor idest bis fortis, scilicet in
anima et corpore. Unde Virgilius in Bucco-
licis. Hic quandam civitatem fecit et ex
matris nomine eam Mantuam appellat.

Ude qua Virgilius fuit | Unde Ouidius
mantuana vergilio quantum verona
catullo perusinae gentis gloria dicar ego
Unde mantuanus a um ...
mantos quod est diuinatio ut ...
dicitur h[ec] manthia e[st] i[d est] diuinatio. Et quod nec
necros id est potius necros quod est mortuum
dicitur h[ec] nicromantia e[st] diuinatio que
fit per mortuum quia quibusdam incantationibus
hodie videtur mortuum resuscitari diui-
nare et ad interrogata respondere ad quod
suscitandum humanum cadaueris sanguis
additur. Nam amare sanguinem demones
dicuntur ideo quotiens nicromantia fit cruor
aque miscetur ut colore sanguinis facilius
demones prouocentur. Unde
Unde nicromanticus a um et nigromanticus a
um. Et quod est cum pir quod est ignis dicitur h[ec] piro-
mantia diuinatio que fit in igne vel in
astris vel in scintillationibus ignis. Unde
piromanticus a um et piromanticus a um
Et quod est cum aer dicitur h[ec] aerimantia e[st] diuinatio
que fit in aere | h[ec] ideromantia diuinatio
que fit per aquam | h[ec] geomantia i[d est] diuinatio
que fit in terra. et h[ec] auromantia di-
uinatio que fit in mari | h[ec] ornimantia.
ca diuinatio que fit in potatione ornium vel
gustu pullorum | ornix enim gallina sil-
uestris. h[ec] armomantia diuinatio que fit
in armis i[d est] spatulis bestiarum | et hic ab-
iectiua ad similitudinem predictorum | aeri-
manticus a um et aerimanticus a um
etiam. | Dic et h[ec] martir ris grece latine
dicitur testis | Unde et testimonia grece
marturia dicuntur | ideo testis dicitur quod propter
testimonium cristi passiones sustinuerunt et
usque ad mortem pro ueritate certauerunt
Unde hoc martirium cruciatus martiris vel
locus vel templum martiris | quod in memo-
ria martiris sit constructum vel quod ibi sit
sepultura sanctorum martirum | et hinc mar-
tirio as | et martiriso as et sunt actiua
Martir quod est cum prothos quod est primum dicitur protho-
martir i[d est] primus martir sicut abel in
ueteri testamento. et stephanus in nouo

Marceo es cui i[d est]
putrere et quod flos | CVM
unde marcidus a um et comparatur
unde h[ec] marciditas et marcidulus
a um aliquantulum marcidus | et marcido
as i[d est] facere marcidum et est actiuum | Et a
marceo h[ic] marcor oris i[d est] marciditas
Unde marcorosus a um plenus marcore
Et a marceo marcesco cis incho. Un-
de et h[ic] et h[ec] marcessibilis le i[d est] putrescibilis
Unde marcessibiliter et h[ec] marcessibili-
tas Et per compositionem immarcessibilis biliter
bilitas | Et a marceo h[ic] mucor oris i[d est]
putredo in pane ex uetustate proueni-
ens | et mucor quasi marcor | Unde hic
mucor oris ... | sed proprie mucor in pane
mucor in vino et in aqua | sed muria

uini Unde in ecclesiastico hec mucore ...
ac ore et hinc mucorosus a um | sed a
mucus muccidus a um. Unde Iuuenalis
vix strictum sedet iam mucida ... frusta
farine. Unde muccido as mucidum facere
...t. et a marceo musci... ...
Bucolica ut ... et ...
... apud ... Unde Virgi-
lius Cum sit ... Unde ...
... et hinc muscosus a
um plenus musco et copertus. Unde Vir-
gilius Muscosi fontes et somno mollior
herba. Unde ... Mar-
co quod ... Dimarco ... remar-
co ... et ... remarco ... a quibus
... Marcus ...
... Hec ma-
ranata ebreum est interpretatur ... in aduentu
domini et dominus uenit vel usque in aduentu domini
Unde illud Anatema maranata i[d est] perdi-
cio in aduentu domini Marcus ...
mandato ... euangelium altissimi ...
predicat Martha ... ut quo-
... sed simone ... Dominatus
Marchionem quandam hereticum qui dicit ...
esse christum quod docuit illos in omni re sab-
batizare Marcio ... quidam hereticus sic
dicti a Marcione stoico philosopho qui ... ca
... dogma secutus alterum bonum alterum
iustum deum asserit tamquam duo principa-
lia creatoris et bonitatis | hic mar-
sia e[st] uiuus fuit excoriatus ab apolline.
Ex cuius sanguine ... est fluuius qui
sic dicitur est marsia | hec marsia fuit
quidam comes bachi qui uitium ... qui-
busdam partibus ytalie ostendit | Unde terra
illorum dicta est marsia | Unde marsus
a um vel marsi dicti sunt quod martem
...tes et bellicosi sunt Marsos greci
...tores vocant quod ... serpentes
habeat | et quod ... serpens dicitur | et mhi:
... plaga appennini montis sunt
cum umbris. et quod marsus multum valet
in incantatione serpentum ideo quisque nunc
marsus pro incantatore serpentum | quisque quantum
per incantatorem Marsicie ... est in
Affrica qui saxa gerit Marcoturius q
... est in Egypto | Unde quodlibet ...
... est h[ic] marcoris ... Unde
Virgilius Marusia ... cacumina
Marticia ... que grece nectar
... Marpharis frater Marsupium sac-
culus pecunie a marsupion greco que
greci sic uocant Marsupah octauus mensis
... Marioth brachium siue
cubitum | cubitum. CLIII

Mas aris
i[d est] masculus vel maritus | sed est
sic dicitur. Unde masculus a
um i[d est] masculinum ... ut forte
et bacco ut ... | et hinc masculinus a
um Et per compositionem emasculo as i[d est] eneruari

debilitare ut castrare. Item gt comasculo
a vm macrobius de satur. Conma-
scula fronte et sequestra verecunda.
Item a mas h marusta te que est species
ca que cum podice maris et minus sectis
et usu agendi operis sodomitum solent
exenduare. Vnde iuvenalis Sed podi-
ce levi ceduntur tumide medico ridente
marisce. Dicitur tamen quoque marusta quedam
vesica que ex assiduo coitus frictu
nascitur. Item a mas h maritus ti. h. vir.
h marita i. uxor. et maritus a vm per-
tinens ad maritum ut marita ut marita-
tus. In eligendo maritum quatuor expe-
ctari solent. virtus genus pulcritudo sapientia
ex hiis sapientia est potentior ad amoris
affectum. Sic in eligenda uxore quatuor res
impellunt hominem ad amorem. pulcritudo
genus divicie mores. Melius tamen si
in ea mores quam pulcritudo queratur. Nunc
autem ille queruntur quas divicie aut for-
ma quas probitas morum commendat. Item sciendum
de causis ducitur uxor. causa prolis causa
adiutorii. causa incontinentie. Vel prima causa
dicitur in genesi. crescite et multiplicamini
de secunda in eodem. Non est bonum esse hominem
solum faciamus ei adiutorium simile sibi.
De tertia dicit apostolus. Quod si non se continebat
ideo femine sub viri potestate consistunt quia
levitate animi plerumque decipiunt. Vnde
et equum erat eas viri auctoritate reprimi.
Vnde et veteres voluerunt feminas innuptas
quamvis perfecte etatis consistant propter animi
levitatem in tutela consistere. Item a maritus
h maritellus li. dim. et h maritella le.
et h. et h maritalis le. et maritor aris
et est a. c. se. Item a mas h mars dei
belli. et pro ipso bello. Vnde et sic quia mors
sit mars. Ad hoc enim ut sit mars per
viros purgatur hoc tamen sunt genera consue-
tudinum pugnandi. Sic sentarum ubi et
femine et viri in pugna eunt. a masonum
ubi sole femine. romanorum alanorum grego-
rum ubi soli mares. Vnde marcius
a vm ad martem pertinens ut bellicosus.
Et h marcius cii quidam mensis sic dictus
propter martem romane gentis auctorem. Fuit
enim romuli pater et ideo romulus in hono-
re patris primum mensem ab eius nomine
marcium vocavit. Vel ideo marcius dicitur
a marte quia in eo est festum martis et ei
consecratus est mensis ille quia eo tempore cuncta
animantia ad marem agitantur concubendi
voluntate. Et idem dicitur mensis novorum
quia olim erat marcius initium anni. et hic
marcius a vm. Item a mars hec mar-
caton gens virgeum. et h mavors tis
i. mars. Vnde mavortius a vm i. perti-
nens ad mavortem ut bellicosus. Mars
componitur cum pater et h maspiter ut marspiter
tris ut teris i. martis pater ut marspater.

dicitur martis pater. Mars componitur cum femina ut femina
et h. et h feminarius re i. femina ut celer
ut impius mas. s. castratus qui iung ...
quia mas ... nota quod mavors dicitur ...
terionale ... quia mars ut quod mas ... significat
maritalis dignitatis et ... in quo sit
caput eius mulieris vir est viri et super ca-
put mulieris est ... et stola. Item mastix
cis genus coloris est et ut dicit levitici
arboris gutta est. Vnde h mastiena dicitur
vestis que colorem mastich habet. et mastico
as comedere ut porcus in dentes ducere et
conterere. et ponitur quoque pro delibare ut gustare.
Vnde h mastigia e corrigia baltei vel qua
mantello conglutinatur ante. sed ponitur
quoque pro flagello. Vnde mastigio dicitur ma-
stigia ligare ut verberare. Mastico componitur
commastico as. demastico as i. valde masti-
care. et est a. c. se. Masca ce stena.
Masloth liber est qui dicitur pluradia sa-
lomonis. Massa villa ut casale. vel
massa apud hebreos grave pondus dicitur
et est metalli alicuius. Vnde h massarius
cui ... commissa est cura totius familie.
et h massalia e. et hic per compositionem ut
supius diximus dicti sunt massagete qui
graves et fortes gete. Massicus ci mons
est ubi optimum abundat vinum. et ponitur
quoque pro vino. Vnde massicus a vm. et
hec massicum ci pro optimo vino. Massilia
civitas est gallie quam cesar destruxit.
Vnde massiliensis se.

XLI

Materiae quia sub dicitur
mater. Vnde h mater tris apud
nos dicitur. quod autem dicitur mater quasi
mamas terras genus est. Sed et
non composito. Et inde h matercula. dimi-
nutivum i. parvula mater ut in statua ut in dimi-
nutivo. et maternus a vm. et h. et h mater-
nalis le. Vnde h maternitas atis. et h
maternalitas. Item a mater h matrona
ne que iam nupsit et genuit quasi mater nati
ut quia iam non sit sed mater. Vnde h et h
matronalis le. Item a mater hec matrimonium
coniugium contractus viri et mulieris. iusta vi-
ri mulieris cum quidno et gdico. Vnde h
et h matrimonialis le. Item a mater matriso
as i. matrem in dictis ut in factis imitari
matri assimilari. Vnde quidam Si bene matri-
sas luxuriosa eris. Et h matertera re so-
ror matris quasi mater altera. Vnde h ma-
terculus li. per eandem. et h. et h materculus
le per eandem pertinens ad materteram. Matruc-
les etiam dicuntur filii ut filie matertere.
Item a mater h. et h matrimus mis qui
vivit superstes defuncta matre. Sic patri-
mus dicitur qui superstes est mortuo patre.
Vel matrimus dicitur puer similis matri.
Vnde et matrimus quasi matrem imitans. Sic
patrimus dicitur puer patrem imitans. et
h matrima quasi matrem habens vivam ut avam.
et h matrima e que aliquem de sacro
fonte levat ut in ecclesia intromittit.
Et h matrina ne i. noverca. Item a mater

hec matrix est locus conceptus ut pellicula
in qua puer nascitur in utero matris et
sic et patet in ea gerit / femine enim conceptu
conforti(?) conferuntur conservat
sic in membra constringunt ... de hec ma
tricula le[ctio] quod ... d ... ila ...
... pro cartula promissi ... in vita
beati Silvestri legitur quod habebat nomina
viduarum et orphanorum in matricula sua
scripta. Item a matre hec materia quia mi
nistrat materia omne illud ex quo fit
aliquid, et inde hec materiola, le. dimi
nutivum hec materies ei idem quod materia. sed
materia in verbis et sermonibus materies
in aliis rebus. Item a materia materio as
verbum quod est materia construere, et materio as
materia construere. et hec et hec materialis le. ad
materiam pertinens ut est materia eius. ut in sua
materia designanda posita. Unde et illud
vocabulum dicitur materialis positum quod ponitur
ad signanda materiam suam idest scripturam vel quo
tidie sumptum. Mater quasi genitrix quasi
sunt mater. et hec et hec matricida de quo
licet qui matrem occidit. Unde hic et hec ma
tricidalis le. et hec matricidium. Item quasi
hec materfamilias ut hec arum idest mater
super familiam ut que per quandam nuptiarum so
lemnitatem in familiam transit mariti.
tabule enim matrimoniales instrumenta
sunt eius emptionis. ut materfamilias sit ea
que plures emptiones quod sit familia. et
duobus compositum. Mathesis grece idest ad
scio ut doceo latine. Unde hec mathesis
sis pena producta et sine aspiracione idest
divinatio. Unde mathematicus a um
idest divinator. Unde Iuvenalis. Nemo ma
thematicus genium indemnatus habebit.
Item a matheo hec mathesis sis pena correpta
et aspirata idest doctrina idest quadrivium.
Unde illud Grecus facit mathesis sed divinare
mathesis. Unde mathematicus a um
idest doctrinalis quadrivialis. et hec mathe
matica ce idest quadrivium quasi doctrinalis
scientia ut quasi per illa venitur ad theologiam
que est doctrina artium. scientia artium. vel
quia maior doctrina sit in mathematica
quam in aliis quia tamen in aliis artibus solo sermone
sit doctrina. in hac autem visu fit quia quod
verbo dicitur et ratione figuris sub oculis osten
ditur. ut dicitur doctrinalis quia inter positionem
consistit quia ibi fit doctrina de corporibus
per ea que circa corpora sunt. Unde mathe
matica dat mediam physica precedit theo
logia consummat imperfecta. Matheo vel
mathesis quasi cum centrum quod per puncta quos
circinus voluitur. et hec mathesis centrum idest
disciplinalis ut doctrinalis. Matusale
Mathusalem interpretatur mortuus est et quasi
evidens ethica nominis quidam enim eum cum
patre translatum fuisse et diluvium prete
riisse putaverunt. ob hec significat transisse
mortuus est ut ostenderetur eum non

vixisse post diluvium sed in eodem cataclismo
fuisse defunctum. Hoc enim octo homines in archa
post diluvium evaserunt. Matheus in greco
donatus exprimitur. idem et appellatur Levi ex
tribu a qua ortus est idest in latino autem et
ex publicani nomine accepit quia ex publi
canis fuit electus ut in apostolos translatus.
Mathias qui vel methatos idest ne euangelistas
plus habet interpretatur donatus vel subaudita
de hoc. Ipse enim in locum eius Iudas electus est
ab apostolis cum per duobus sortes mitterentur
hunc et Barsabas ut Barnabas. CXI
Mauron est ... dicitur
Maurum nigrum. Unde maurus a um ni
ger. Mauron quasi quidam populus qui niger
est quasi infuso quippe calore afflati
speciem atri coloris trahunt. et inde hec mauri
tania terra quam possederunt. et hic mau
ritanus a um. Et maurus a um quasi
qui de terra illa sive sit niger sive non.
Mauritania prima mauritania Tin
gitanensis quasi que et sitifensis habuit quia
a quodam ... nomine transtulit regno prohibet Mau
ritania vel cesariensis colonie cesari
civitas fuit et nomen provincie sibi et inde
ex ea datum. Mauritania Tingitania
a tingi metropolitana huius provincie ci
vitate vocata est. Vel mauri dicti
quasi a medis quasi medius. medi enim in
Affricam transfretaverunt et iuncti sunt
cum libicis. Quorum nomen libici vel libies
paulatim corrumpere barbara lingua mauros
pro medis appellantes. Item a mauron hec
morus ri quia eius fructus sit niger. Unde
morum fructus eius quam latini rubum appellant
quod fructus eius vel ungula ... rubeat. Moros
quasi cum sicos greco et hec sicomorus quasi sicus
ficus sit similis moro. hanc arborem latini cel
sam appellant ab altitudine quia non est brevis
sicut morus. Unde hec sicomorum et hec cel
sum pro fructu illius. Item a mauron et
dya quod est de dicitur per compositionem hec dyamo
ron genus medicaminis a succo mori dictum
ex quo conficitur sicut diacodion quasi ex codia
ex quo conficitur sicut diapapaver. et sic diapaparmalon quasi
ex papaveribus est. Item a mauron ut maurus
quasi fructus est. Item a mauron ut maurus
hec mauritania terra que et mauritania
nia unde mauricius a um. et hec mauso
leus rex fuit cuius post mortem fuit
sepulcrum constructum et ideo ab eius nomine
hoc mausoleum dictum est sepulcrum ut mo
numentum et pro regum. Hec maxilla
civitas Affrice non longe ab Atlante. Vel
maxilla a um quod nos corrupte massula
ut massila dicimus. Unde legimus. Hec
muslis massile gentis monstrata sacerdos. Ama
nitos gemma est que sapientem concupiscit
Mechor Interpretatur CM
Mechus idest adulteri
sed largius intelligitur. Unde est
omnis carnalis cogitatio que contra
hit mente a deo et omnis libidinosa concupi
scentia et omnis adulterina actio et
omnis illicita cupiditas potest dici mechacio

Unde hic mechus adulter et hec mecha adul-
tera · et mechor aris ver. adult. q. ver. et
hinc mechanicus a um i. adulterinus unde
artes dicuntur mechanice quasi adulterine respectu
liberalium quarum nullus removet defectum et
confert comoditatem · unde hec mechanica
e. scientia humanorum operum necessitati corporis
obsequentium · Item a mechor hec mechia e.
i. adulterium mechor gr. emechor aris et
est de r l

C · XIII

Medius a um · unde
medietas atis et medioximus me-
cu modicum sufficit et q. ex cede-
re non vult ultra vel citra set in medio
i. in virtute consistit · Unde mediocriter
et hec mediocritas et mediocriculus a
um i. aliquantulum mediocris · Cato pau-
cos homines mediocriculum obviam
uenit · Item a medius medians a um i. me-
dius · et hec medulla le quasi in medio sit q.
aut dicitur medulla quasi in medio lateat · vel me-
dulla quasi madefaciens ossa ethice sunt
Unde medullitus adverbium loqui et medullinus
a um ad medullam pertinens vel de medul-
la · Iuvenalis Medulline frigide
trissantis adorat · sed hec medullina pro-
prium nomen est cuiusdam femine · Item a medius
medioximus a um quod est inter medium et
extremum ut due habitabiles zone que
sunt inter extremas et torridas que me-
dia est · medioxime sunt et dei qui sunt inter aereos
et terrestres · vel inter aereos et celestes
medioximi sunt · Unde plautus in Ci-
stellaria Ita me dii deeque superi
inferi et medioximi · Et marcianus de Caph.
Illos greci demones latini medioximos
vocant · et mediocritas a um in medio
statutus et aetatis · et componitur a medius et
erro · Marcianus mediaeratis parrime-
ra succedentibus duplis · Item a medius
medio as i. in medium locare vel per medium
dividere vel medietatem auferre vel iungere
et pacificare · Unde mediator dicitur qui
iungit et inter aliquos est medius ut eos
iungat et pacificet · Unde Iesus cristus
dicitur mediator dei et hominum quia inter deum
et hominem sit medius constitutus ut hoc
ad deum perduceret · Quem et illum greci mesi-
ten vocant · sed medius est qui dividit et
sequestrat · Et est dimidio as per medium
dividere vel medietatem auferre · Et c a est
Item medius gr. dimidius a um · Unde di-
midietas atis · et mediastinus a um in medio
stans vel medium tenens · Item mediastinus
a um i. in medio civitatis est · Et dicitur est
a medius et astin quod est civitas · Unde
Oracius in epistola Tu mediastinus tacita
prece rura petebas · Item mediastinus dicitur
balneator · et et mediastinus est in mea
nsione positus · Item gr. ai lana et hoc
mediolanum quasi sub media lanea fuit in-
uncta in eius edificacione et fuit factum
mediolanum a gallis · illuc olim venientibus
expulsis indigenis · Unde mediolanensis se
Item medius gr. ai tollo lis et hoc medi-
tullium i. medietas set ideo quod in medio est ut
in ovo vitellus et quicquid eminet in medio
dicitur meditullium ut eminens locus in medio campo
dicitur meditullium et quod eminet in medio rote dicitur
meditullium · Item gr. ai fidius et medius fi-
dius adverbium iurandi i. per mercurium qui media-
tor est et fidus interpres deorum et hominum
vel medius fidius gr. a medians et fide
quasi mediatrix fide · Item gr. ai mina vel
emina et hic medimnus quasi media mina
vel mensura quedam mediorum dicta quasi medie-
tatem medimnus qui sunt persarum mediocritate
media et persida a regibus medo et per-
so dicte sunt qui eas puncias bellando acqui-
siverunt · et a media medus a um et me-
dicus a um · et hec medica e quoddam genus
leguminis dicta sic quasi a medis translata
est in greciam tempore quo cum xerxes rex
persarum invasit · et hec herba semel sata
et decem annis permanet et ter vel quater
ut serratur per annum potest recidi · et hec herba
abundat in venetia · et est tenuium foliorum
et spissi uires · quidam dicunt quod sit illud legu-
men quod vulgo dicitur sarrazina vel trifolium
Unde Virgilius in primo georgicorum Vere
fabis satio tunc te medica putres
Item medica est q. arbor prius apportata a
medis unde et dicta est · hanc greci cedro-
mella · latini citrum vel citream vocant que
eius folia et poma cedri odore referunt
malum eius medicum est venenis · et hoc
est quod Virgilius intelligi voluit cum tradat
cum illo pocula amara · hec arbor pene omni tempore
plena est pomis partim maturatis partim
acerbis · partim adhuc in flore positis
quod in aliis arboribus mirum est · et dicit quod
venetia hec arbor est citrus · sed apuleius
hoc negat · medo olim quod aqua cocta et mel-
le conficitur · unde et ideo mellinum mensio ma-
megera re est q. furia infernalis et inter pre-
tatur contentio · et hec est pecunia opatos me-
gara opidum sicilie · Unde megarensis
se · Et megale civitas in grecia · Unde
megalensis se · Megistus i. maximus et
est ai tenus quod hic tenuis · hic trimegistus
ti i. ter maximus · sed quia tres habet potestates vel
partes vel qui est ter in potestate elevatus
Unde mercurius ob virtute et multarum artium
scientiam trimegistus i. ter maximus nominatus
est megistus hic facies ter maximum

C · XIIII

Mellesce gr. l. dicunt
apes · unde hoc
mel lis · et hinc hoc melculum di-
minutivum i. parvum mel · et melleus a
um · et mellinus a um · et mellitus a um ·
et hic melanites lis lapis melleum et dulcem
succum emittens · et hoc melos dicitur · et melos
inde le i. dulcis cantus dulcis modulacio · Unde
melodia e · et hoc melodiama atis in eodem
sensu · et melos vel melodia quasi mellea oda
i. dulcis cantus et videtur esse ethica et non
composito · Item a melos melus a um i. dulcis
vel dulciter sonans vel pertinens ad melodiam

Vel quod consistit in melodys vel quod tra
ctat de melodys. Et melicus a um pro eod(em)
quod armonicus. Et quod apodulata [illegible]
melicus quidam [illegible] apulis Et
h(ic) melicus [illegible] [illegible] Vnde Ju
uenalis [illegible] [illegible] melicus qui [illegible]
[illegible] fit [illegible] Item a melos dicitur
ars quod [illegible] melodias dulcit(er) et qui
busdam melodys decantare Vnde Virgilius
in bucolicis tenui musam meditaris auena
Et meditari est putare excogitare deliberare
Vnde meditacio et hinc meditabunda [illegible]
Et meditabilis a um Vnde [illegible] dicitur me
ditatiua que designat meditacionem Et quod
[illegible] premeditor Vnde premeditatus et
quod impremeditatus a um Item a melos et
pono quod est fingo dicitur melopeus dulcis
poeta vel cantor scriptor. Et melosimus a
um qui dulcit(er) sonat Item a mel hoc
mellarium vas in quo mel [illegible] vel in
quo vinum ponitur vel vas ex quo [illegible]
[illegible] [illegible] vas in quo vinum mellitu
est mellarium nominatur. Et h(ec) melota le vel me
lo [illegible] vel melota te quedam [illegible] [illegible]
[illegible] sic quod fauos petat et [illegible] mella
[illegible] sic a melon quod est rotundus quod
rotundissimus membris sit. Melos ex olim dictus
est [illegible]. Et a melota h(ec) vel h(ec) melotes
tis. Et h(ec) melota te quedam vestis de pilis vel
de pelle illius animalis facta a collo pendens
usque ad lumbos qua monachi vtuntur. Et
est habitus est necessarius [illegible] ad opus [illegible]
[illegible] [illegible] et pecca vel dicit Vnde [illegible]
[illegible] in melotis et pellibus capre[illegible]
Item mel componitur cum oxi quod est acutum et h(ec) oximel
[illegible] hoc oximellum id est aceti et mellis permixtio
duas partes habens aceti et terciam mellis
Vnde [illegible] confectio dulcedine [illegible] et acore
Et cum ino quod est vinum et hoc inomellum
vini vel musti et mellis commixtio. Et hoc
idromel vel idromellum ex aqua et melle
confectio Item componitur hoc mellicratum id est ex vino
et melle vna commixtio. Et mellifluus
a um fluens et abundans melle vel dul
cedine. Et mellifico as mel facere [illegible]
[illegible] Et h(ec) melichrisis quedam gemma [illegible]
[illegible] quod veluti per aurum [illegible] [illegible]
creat. Et hec melochlor gemma bicolor ex
vna parte viridis et ex alia mellis [illegible]
Item a mel h(ec) mella le quedam greca lacon vo
cat que vulgo dicitur [illegible] forma et colore
faba [illegible]. Arbor enim est magis fructu
[illegible] comestibile [illegible] dulce Vnde et
mella dicta est de qua in laude sapiencie
dicitur. Et super mella dulcis est. Et h(ec) mella le
quedam fluuius [illegible] componitur cum a quod est iuxta et
h(ec) amella le quedam herba que iuxta
mellam fluuium crescit cuius flos dicitur hic
amellus Vnde Virgilius Cum [illegible] nos
amello Item a mel h(ec) medo onis potus
melle mixta quasi melo. Vel et medo quasi meda
quod ex melle fit sic calamitas pro cadami
tas [illegible] de [illegible] mulsum quasi [illegible] vt a mulceo
[illegible] mulsum ex aqua et melle vel vino.

[illegible] Sacerdos ex aqua [illegible] Melchisedech
[illegible] [illegible] rex [illegible] quod interpretatur rex
iusticie quod [illegible] sacramenta legis
et in euangelio [illegible] [illegible] victima [illegible]
[illegible] panis et calicis in sacrificium
obtulit. Hic quidam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod melchisedech sacerdos
[illegible] dei non hominum fuisse sed virtutem
dei quod arbitrantur [illegible] [illegible] dicitur
[illegible] Vnde h(ec) melanca quedam [illegible]
[illegible] nigro colore. Et h(ic) melanurus quidam
[illegible] quod nigram habeat caudam et pe
[illegible] nigras et in corpore lineas nigras
Item a melan malus a um quod niger fit
et peius et componitur anomale peior pessimus
Vnde male peius pessime. Et h(ec) malicia
e Vnde maliciosus a um dolosus malo
quod frequenter malus fit et componitur Vnde [illegible]
[illegible] h(ec) maliciositas atis Item a malus
malignus a um id est malus [illegible] et componitur
Vnde maligne nimis pessime aduerbia. Et h(ec)
malignitas atis. Et maligno as ma
ligne facere et peius malignum facere [illegible]
[illegible] Et in eodem sensu inuenitur malignor
aris deponens. Quod autem [illegible] malignus quod
male cognitus [illegible] quod [illegible] [illegible]
male componitur malefacio cis Vnde malefi[illegible]
a um. Et hic hec maleficium Item componitur
malefio fis et maledico cis et male
volus a um. Et h(ic) et h(ec) et hoc maliuolus
tis et componitur. Vnde h(ec) maliuolencia e Item
a peior peioro as id est peiorem facere Et componitur
actiuum. Et malagma atis vel malagma
atis quoddam medicamentum vel malagma
dicitur quod sine igne maceratur et componitur
Item a melan grece malum dicitur [illegible]
[illegible] Et componitur cum colera quod est [illegible] et h(ec)
melancolia quod fit ex nigra sanguinis fece
admixta abundancia fellis. Vnde me
lancolicus a um in quo melancolia [illegible]
melancolici et [illegible] humana [illegible]
[illegible] et amicorum [illegible] suspecti sunt

Memini isti nit [illegible]
recordari recole C XV
Memorare et est defectiuum in presenti
et formatur a preterito [illegible] [illegible]
futurus imperatiui memento et mementote
[illegible] preteritum et que formantur a preterito [illegible]
[illegible] formacionem et [illegible] presentis sequuntur omnia
[illegible] omnia preterita imperfecta et omnia futura
[illegible] futurum subiunctiui [illegible] formacionem [illegible]
[illegible] preteriti sequuntur omnia preterita perfecta et
omnia preterita plusquamperfecta et futurum
subiunctiui [illegible] preteritum perfectum [illegible] accipi
[illegible] in vi preteriti [illegible] in vi presentis. [illegible]
[illegible] in vi preteriti [illegible] in sensu preteriti
plusquamperfectum accipi [illegible] in sensu preteriti imp[er]
plusquamperfecti [illegible] in sensu [illegible] [illegible]
[illegible] Vnde memini [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] presenti et meminas cum preterito imperfecto
[illegible] et sic [illegible] in [illegible] alys defectiuis
[illegible] Vnde quidam [illegible] duo [illegible] [illegible] noui
cepi memini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et a memini memoro as. Unde hic et hec
memor oris qui in memoria habet et qui retinet.
Unde memoriter adverbium. Et hec memoria e. Et
est memoria firma comprehensio et mora in
mente. Unde et quidam voluit quod deriva-
retur a mora. Quod autem dicitur memoria quasi in mente
mora [illegible] est. Et hinc memoriosus a
um qui bone est memorie. Et hic et hec
memorialis le quod est dignum memoria
vel quod reducit aliquid in memoriam. Unde
memoriale lis quod datur ut dicitur ut
fit ut aliquid habeatur in memoria et
non tradatur oblivioni. Memor componitur
immemor immemor qui oblitus est. Item
memoro componitur commemoro as rememoro
as et sunt activa. Item inveniuntur deponentialia
memoror aris commemoror
rememoror. Unde in psalterio rememorati
sunt quod deus adiutor est eorum.
Et nota quod memoratur pauca, commemo-
rantur multa. Item memoria preterita retinet,
intelligentia presentia, providentia futura cogitatio presentia con-
templatur. Item memoriosus a um quod in me-
moria habet ut memoria. Unde hoc memor huius-
modi ut defensus memor est. Item a memini
hec mens tis. Unde hic mentio onis. Et
mentior tiris litus sum id est contra mentem
ire et dicere. Aliud videre aliud in mente
existimare sive veritatem dicat sive falsum.
Unde et dicendo verum potest quis mentiri, et
dicendo falsum potest non mentiri. Unde interest inter
mentiri et mendacium hec interest: dicit
Augustinus. Et mentitur ipse non fallit
nec fallitur quantum in se est. Unde Augu-
stinus ait: Vir bonus debet prestare ne
mentiatur. Vir prudens ne mendacium di-
cat. Ponitur tamen sepe mentiri pro falsum
dicere. Et inde hic et hec et hec mendax
quod mente alterius fallat. Et interest inter
mendacem et vanum. Mendax dicitur qui
contra et ipse loqui et voluntate decipiendi
mentitur. Vanus qui sine causa ut
vult mentitur. Et comparatur cior simus. Unde
mendaciter tius sime adverbium. Et mendaculus
a um aliquantulum mendax. Et hoc men-
dacium cii. Unde mendaciolum li di[minutivum].
Item a mendax hoc mendum. Et hec menda
de id est macula. Et maxime illa que solet
esse in libris nondum emendatis, sed
mendaciter in aliis rebus. Sed ponitur quasi
pro mendacio vel culpa corporis. Unde
componitur emendo as id est corrigere quasi mendam
extra ponere et purgare. Item a menda mendo-
sus a um id est sordidus maculosus. Ovidius
in remediis: Sume animos, sic quotiens
in corpore mendum est. Et mendosus a
um maculosus sordidus spurcus turpis in
factis, sed mendax in verbis. Unde Oracius:
Sive iuvat aut terret vir mendosus
vir bonus est. Unde mendose adverbium. Ama-

ciosus turpis mendax. Unde Persius:
Mendose colliges miguit. Amens componitur a
a quod est sine et hic et hec et hoc amens tis
fatuus quasi sine mente et comparatur cior simus.
Unde amenter tius sime adverbium. Et hec ame-
ntia e. Et amento as insanire ut pro
insanum facere et cum de [illegible] demens tis quasi
deorsum a mente et comparatur cior simus. Un-
de menter tius sime adverbium. Et hec de-
mentia e. Et demento as id est furere vel furio-
sum facere. Et dementor aris deponens
in eodem sensu. Et cum ve et habeo componitur ve-
hemens tis id est furiosus quasi ve habens in mente
vel componitur a ve quod est sine vehemens quasi
sine mente. Vel componitur a veho his quasi qui
vehitur a mente. Aliquando vehemens dicitur forte
ut cum dicimus aliquis vehementer habet
causam cum habet fortiorem et comparatur cior simus.
Unde vehementer tius sime adverbium. Et
hec vehementia id est amentia dementia. Memini
componitur cum con et comminiscor sceris commentus
sum id est commemorare ad memoriam reducere
vel excogitare adinvenire falsa fingere men-
tiri vel componere. Et ut dicit Priscianus in
Preexercitaminibus puerorum commentum est quod
studio vel doctrina in mente habita in
unum collegit. Et inde commentum a um. Et
hoc commentum id est fraus mendacium machina-
mentum inventum confictum compositum, ut commentum
proprie commentum est quod plurimi studio vel doctri-
na vel in mente habitorum in unum colle-
ctio. Et commentum hoc quilibet liber et quodlibet
opus de antiqua arte compositum dicitur
commentum. Sed in meo usu commentum dicitur liber
expositorum qui dessunt expositionem sive
alicuius libri et non constructionem littere. Et in
hoc sic differt commentum et expositio verborum
iunctura non considerantur sed sententia. Et
hinc commentarius a um id est expositorius.
Et hic commentarius rii qui facit commentum. Et
commentarius qui commentum componit ut solet.
Et hoc commentarium id est armarium ubi repo-
nit commenta. Et hinc commentariolus. Et
hoc commentariolum diminutivum. Item a commentum
commenticius a um id est confictus falsus ut ex-
positorius et ad commenta pertinens. Et
commentor aris id est commentum facere ut inveniere
similia ut componere ut exponere fingere
inventum et potest esse frequentativum huius
comminiscor et redolebit eius species omnes.
Item commentari id est augurari. Unde in Tullio
de amicitia: Cum in proximis arcis in
ortis Decius Augurius collegia commentandi
venisset. Item memini componitur cum re et remi-
niscor sceris recordari ad memoriam redu-
cere recolere et caret supinis et suppletur
preterito quod caret a[illegible] preterito huius. Memnon
Aegistes memnon fuit filius Aurore rex
orientalis. Unde memnonius a um. Hic
in Troiana bello periit cum regibus

Assimiles mutate sunt in aues que ab eo dicte sunt memnonides. Hec cateruatim ex egipto [illegible] uolare dicuntur iuxta memnonis sepulcrum, et inde eas greci memnonides uocant. Quolibet autem anno [illegible] quia uenit ut eum bidua circumuolant [illegible] die memnonis pugna inuicem se unguibus et rostris dilacerant et [illegible] commitare.

Capitulum xvi

Mene -es defectus unde apud grecos luna dicitur mene quia singulis mensibus deficiat. Et a mene quod est luna hic mensis -sis, xii lunares olim menses fuerunt diffiniti. Est autem mensis id est mene [illegible] alia est. Unde hic mensiculus uel menstruculus -li diminutiuum. Et hic menstruus -a -um in eodem mense. Et hoc menstruum quod solet euenire [illegible] lune [illegible] dolor capitis et fluxum sanguinis mulieris. Ipse menstrua sunt superfluus mulierum sanguis dicta a circuitu mensis uel lune quo solet hoc euenire [illegible] et muliebria dicuntur quia sola [illegible] animal menstruale est. Cuius contactu fruges non germinant, acescunt musta, moriuntur herbe, amittunt arbores fetum, ferrum rubigo corrumpit, nigrescunt era. Si qui canes inde comederint in rabiem efferuntur. Terra tenax in glutinum afflatur que nec ferro nec aqua dissoluitur, cruore ipso polluto sponte dispergitur. Unde hic et hec menstrualis et hoc -le, quod patitur menstrua uel pertinens ad menstruum. Et menstruosus -a -um. Et menstruatus -a -um menstruo pollutus uel menstrua patiens. Bimensis hic et hec bimensis et hoc -se id est duorum mensium. Unde alii bimenstres scribunt dicentes. Oracius in odis: Cras genium mero curabis porco bimestri. Sic trimensis -se et trimestris -tre. Quadrimensis -se et quadrimestris -tre. Unde trimestre dicitur quoddam genus ordei quod satum per tres menses colligitur. Nam [illegible] aqua uel alia causa [illegible] satio amissa fuerit [illegible] ab hoc petitur et pro necessitate [illegible] uerno tempore seminatur et celeriter colligitur quia per tres menses. Item a mene quod est defectus hec menas -adis id est sacerdotissa bachi quia deficiat a sensu. Et hec mensa -se. Et [illegible] dicta [illegible] defectum [illegible]. Stabilis quasi [illegible] tenabula quia teneat multa uel mensa quasi mensurata quia mensuratim ibi [illegible] ministrant uel mensa quasi comesa a comedo. Unde hec mensula -le. Et hic et hec mensalis -le ad mensam pertinens. Et hoc mensale -lis id est mantile. Et hoc mensorium quod ponitur in mensa ut mantile et uas escarium quasi mensarium. Item a mensa. Item a mene quod est luna uel defectus hec mena -ne quidam piscis qui cum luna crescit et decrescit. Et hic menalus -li mons archadie scilicet in [illegible] neutrum [illegible] menala.

Unde menalius -a -um archadicus. Agene [illegible] quia est defectus [illegible] bonum et [illegible] deficiens. Item a mene [illegible] epimenia
294 [illegible] quidam [illegible] dicti sunt a mena [illegible] quidam [illegible] [illegible]

Capitulum decimum septimum

Meander [illegible] unde hic meatus [illegible] a labore uel meatus [illegible] et hic meander dicitur [illegible] flexuositas [illegible] amnis quod [illegible] tortuositate et deceptione. Unde prudentius in hymno: O tortuose serpens qui mille per meandros agitas quieta corda. Et inde [illegible] hic meander uel [illegible] quidam amnis asie flexuosus [illegible]. Item a meo [illegible] hoc mare [illegible] quia meat [illegible] Et [illegible] hoc mare [illegible] aquarum generalis collectio. Omnis enim aquarum congregatio siue salse sint siue dulces abusiue maria dicitur iuxta illud: Et congregationes aquarum appellauit maria. Sed proprie maria dicuntur amara [illegible] ab amaritudine [illegible] uel a meo [illegible] super omnes alias aquas est in motu. Item [illegible] equor [illegible] abyssus [illegible] in diuersis locis [illegible]. Et a mare marinus -a -um et marmarinus -a -um. Et maritimus -a -um quasi iuxta mare. Unde hec maritima id est terra que iuxta mare est. Item a mare hec margarita [illegible] gemmarum quia in conchulis marinis hoc genus lapidum inuenitur. Et hec mirica [illegible] arbor que in litore maris abundat. Unde et a grecis mirice dicitur uel dicitur mirica quod mire redoleat. Unde hoc miricetum locus ubi mirica crescit. Et miricinus -a -um de mirica [illegible] uel ad miricam pertinens. Et [illegible]. Item a mare hec maria [illegible] claritate. Unde et maria [illegible] illuminatrix siue stella maris interpretatur [illegible] sermone autem syro domina [illegible] contra [illegible] siro quidam heretici dicti sunt antidicomarite quia marie uirginitati contradicunt. Mare [illegible] bimaris -re [illegible] duo maria [illegible]. Item mare [illegible] margo -ginis quasi [illegible] maris [illegible] uel dicitur margo [illegible] transfertur ad hoc nomen ut margo dicatur [illegible] extremitas uel [illegible]. Unde marginatus -a -um.

Et h' et h marginalis et hec le qd ptinet
ad marginē ut qd est in margine. Unde
glose dicunt marginales que sunt in mar-
ginibus libri ad differentiam interlinearium que s
que sunt inter lineas textus. Meo est cu[illegible]
porto et h' pormeus ei .i. portus ubi
frequenter meat vel pormeus nauta q
ipse vadimus et portu portat homines ul-
tra flumen q portu means. Unde Caron
portitor dicitur ultra pal[illegible] [illegible]
dicitur pormeus. Commeabilis [illegible]
nomdius horret pormea [illegible]
meo as .i. simul meare. Unde [illegible]
tum .i. sit meatus et comeatus d[illegible]
que est necessaria in itinere simul commeantibus. Et h' et h comes tis .i. socius. Sed
comes proprie in itinere a commeando. Socius
in periculo. Collega in officio. Consors
in sortio. Sodalis in mensa. Et h' disermita
in diversis locis invenies. Et a comes
h comitulus et comitellus diminutiva. Et comi-
tor aris .i. sequi cum aliquo vel. Unde
h' comitatus tus tui. Fractus ut comitatio.
Item componitur commeo as. Demeo as .i. deorsum
vel valde vel de uno loco ad alium meare
transire. Permeo as. Remeo as .i. redire
retro meare vel iterum meare. Transmeo as
ultra meare. Meo as non est e ps. Mergo
gis si sum. Unde h' mergus gi q avis
sic dicta ab assiduitate mergendi. Et
h' mergus ti garba segetis .i. gonong
dicitur sic quia ligatus mergitur in terra vel
dicitur sic quia gelima e gemm et ligo et manus
quia cum manu ligatur super gemm. Unde h
merga ge furca cum qua gonong por-
tatur. Item a mergo gis hec mergus
ti situla cum qua aqua de puteo tra-
hitur. Et merso sas frequentativum. A quo mersito
as aliud frequentativum. Mergo componitur cum a et dicitur hec
amurca ce .i. inferior fex olei quia ab
oleo se mergat inferius. Sed muria
dicitur superior quia sit quasi muria olei. Et inde
amurcosus a um. Et comparatur. Unde h
amurcositas. Mergo componitur emergo gis
demergo gis deorsum mergere vel a,
mersion quasi a deorsum sublevare. Emergo
gis contra mergere. Immergo gis. Remergo
gis summergo gis. Mergo et eius composita
ac si licet sepe inveniantur in absoluta
et passiva constructione, tamen omnia faciunt pre-
teritum in si et supinum in sum.

Merum

Merus .i. divisio ut ps.
Unde meriste dicti sunt quidam
heretici qui separant scripturas et
partiuntur non credendo omnibus prophe-
tis dictas aliis et aliis spiritibus prophetasse.
Et inde hoc merum ri .i. vinum. Et hoc
clarum et bonum a fece segregatum. Unde
merus a um .i. purus clarus et manife-
stus et comparatur. Veros sunt. Unde mere
tenus sine admixtione. Et h meritas atis
puritas claritas. Et h' et h et hoc meru x
cis .i. purus clarus defecatus [illegible]
puruus. Unde in canticis [illegible] ut bibe-
rent sanguine uve meracissimum. Et inde
meraca [illegible] um .i. sine admixtione. Et h meraci-
tas puritas claritas. Et h meraca ce
quedam pocio de vino ad mixtura cerebri
purgandi. Unde meracus a um .i. purga-
torius. Persius Ostichuras melior
sorbere meracas. Item a merax meracu-
lus a um .i. aliquantulum merax. Et hec mera-
culum li quedam pocio de vino facta, ut de qd
meraca. Item a merus a um h' merulus
et h merula quia solus ut sola volet
qui mera volans vel merus vel quia mere calet
vel merula quasi modula quia modulet. Unde
olim modula dicebatur. Et hic merulinus
a um. Item a merus a um h merda e vel
merdum pro stercus quia non sit mera. Ut dicitur
a meros quod est divisio ut ps quia stercus
in digestione dividitur ab eo quod incorporatur
et per secessum emittitur. Oracius merdis
corvorum caput inquinet albis. Et hic hir-
pia derivata merdula et merdulum diminutiva
et merdosus a um et comparatur. Unde h merdo-
sitas atis. Item a merda merdo as avi
merda inquinare stercorare. Et est a e se. Item
a merda per compositionem merdifex a um merda
faciens. Item a merus a um merosus a um
inmerosum dicitur vinum meracum proterve. Item
et mereo merosus a um dicitur vinosus a mer-
ri. Item merus a um componitur cum edendo a um
et h merenda e cibus qui in nona sumi-
tur et antecena. Et merenda quasi mere
edenda quia purus panis tunc dabatur de consue-
tudine. Vel componitur a meridies et edenda. Unde
merenda quasi post meridiem edenda. Et inde h
merendula diminutivum. Et merendo as merenda
sumere quasi post meridiem edere. Et est tractum
a nona quo tempore romani vocabantur ad
cibos. Componitur cum penta quod est quinque
et hemis quod est semis .i. divisio. Et h pe-
timemeris eris .i. media divisio ut media
pars versus pentametri quia semiquinaria di-
visio ut ps. Unde Persius. Est enim dime-
ter iambicus quintum pentimemeri heroice.
Item pentimemeris pars componitur a penta et
memeris quod idem est quod meris. Inde dicitur pentimemeris
quasi quinaria divisio ut ps .i. divi-
sio ut ps versum constantibus. Item quinque pedibus.
Item pentimemeris dicitur quedam species cesure per
quam post duos dimensos pedes in principio
tercii pedis sillaba remanens correpta producitur ut
in hoc versu qui petit ecclesiam de vitare
ruina. Et h sillaba sed cum sit remanens brevis
producitur quia sublevatur quadam productione ad ostendendum
quod ille duo sunt .s. et de hoc efficiunt
unum pede tamen non sunt eiusdem domus. Et penti-
memeris quasi divisio super quinta sillabam
quia dicitur respectu duorum spondaicorum pedum
quia si duo spondei precedant quatuor sunt prece-
dentes et est divisio super quinta sillaba. Et
si duo dactili vel dactilus et spondeus
precedant pro quatuor duobus spondeis reputantur. mz7

Venit et [illegible] q' est cor et antex-
tum [illegible] [illegible] p gla
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] & antepenultimam [illegible]
fit in principio [illegible] h in preter
[illegible] [illegible] non tradit
[illegible] habet hoc [illegible] merens ut merens
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mercatoris
merce [illegible] custodia vel repositorium
Unde h' mercatorium [illegible] repositor

Cu decimu nonu

Merco meres vel a dolo sic, [illegible] me-
re et cum silencio dolo et caret
plito et supplicatione plith et supplem
Unde h' meror oris et mestus a um [illegible]
tristis non casu [illegible] et meteo. Et mestus
ut merens [illegible] tristis apparens et [illegible]
[illegible] unde meste [illegible] adver-
bialiter [illegible] mesticia e et hec mestitudo dinis
unde [illegible] mestitudine [illegible]
dicta mestitudinem [illegible] morbus et
mesticia cordis [illegible] [illegible]
[illegible] et fit aliquis aliquid
ardenti dolore. [illegible] mesticia [illegible]
[illegible] [illegible] mestifico as
[illegible] mestum facere. Unde mestificus
a um. Et [illegible] [illegible] [illegible]
meror eris deponens meritus in eadem
[illegible] merito adquirere lucrari. Nota
[illegible] antiqui dicebant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] meror eris meritus sum
et ita [illegible] et [illegible] dolore ca-
debant in eandem vocem in [illegible] et [illegible]
[illegible] in hoc [illegible] p dolore [illegible]
[illegible] sed aliud mere prima correpta [illegible]
illud [illegible] et in castris [illegible] mere [illegible]
[illegible] illa [illegible] non erat nota omnibus [illegible]
[illegible] mod' mores causa [illegible] ad merco
p dolore [illegible] merco p adquirere
in [illegible] et in omnibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illud
in [illegible] deponens et dederunt ei supplecionem
plito et dixerunt meror eris meritus
sum [illegible] [illegible] [illegible] retinuerunt
[illegible] [illegible] in plito nulla erat
coincidencia [illegible] p dolore carebat plito
et supplecione plito [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut voluit quidam [illegible] [illegible] nomine
[illegible] [illegible] [illegible] go merui non sit plitu
[illegible] deponentes meror [illegible] ad designandum
[illegible] plitum illud [illegible] fuit mu-
tatum in meror sic faciendo [illegible] declinatio
meror eris meritus sum vel merui
meritus [illegible] ut [illegible] [illegible] go [illegible]
[illegible] in [illegible] ut in [illegible] sequacibus
attribuendum [illegible] antiquitati. Et [illegible]
[illegible] meror [illegible] fuit [illegible] pas-
sim attribuendum [illegible] antiquitati. Et
Nota [illegible] merui [illegible] deponens

Significat passim ad modum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pass-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad modum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et a meror meritus a um
[illegible] immeritus a um et hec mercedula
[illegible] emeritus a um [illegible]
positus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] liberatus et plitus a labore
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et dabat [illegible] ut nulla
et aliud. Unde [illegible] et [illegible] emeritus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
labore plito merebat. [illegible] emeritus
[illegible] [illegible] [illegible] talis liberatio. Et a
merce hec meritorium [illegible] domuncula ubi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] ut tab-
[illegible] ubi [illegible] adul-
[illegible] [illegible] [illegible] que
[illegible] admittebat et hinc [illegible] me-
ritoria dicitur meretrix et [illegible] campona-
tam p loco [illegible] [illegible] et [illegible] dicitur
mercaria ut a [illegible] ut a merco [illegible]
[illegible]. Et meritorius a um [illegible]
ut est dignum merito et remuneratione. Et
a merco [illegible] merx cis [illegible] ipsa res que
venditur [illegible] non est in usu. Unde h mer-
cimonia [illegible] Et mercor aris [illegible] vende ut
eme [illegible]. Unde mercator [illegible]
mercabilis le. Et h' mercatus [illegible]
[illegible] multorum vendencium ut ementium ut
locus ubi venditur et emitur. Et hec mer-
catum [illegible] res que venditur ut emitur et po-
[illegible] mercatum. Mercator [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deus
mercatorum. Unde et [illegible] [illegible] merca-
torum [illegible] deus et [illegible] sermo vel
eloquencia [illegible] mercatoribus maxime neces-
saria est affabilitas vel [illegible]
mercatores [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] pare plu-
rimum [illegible] allicit. Vel mercurius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sermo [illegible]
[illegible] mercurius [illegible] medius [illegible] sermo
medius [illegible] inter auditorem et loquentem.
Unde et hermes grece [illegible] interpres et [illegible]
hec [illegible] dicitur deus mercatorum [illegible] inter ve-
dentes et ementes sermo [illegible] medius. Ideo
fingitur habere [illegible] [illegible] discurrit
[illegible] ab ore loquentis [illegible] aures
audientis. [illegible] [illegible] p sermonem omnia
cogitata enunciant ideo [illegible]
[illegible] [illegible] sermo [illegible] audiencium fallit.
Virga [illegible] qua [illegible] [illegible] venena
[illegible] bellantes et dissidentes [illegible]
sermone sedant. Unde [illegible] [illegible]

Caduceatores dicuntur sic per feciales bella indicebant ita pax per caduceatores fiebat. Et illius est planete potestas quicumque dicatur bene potens eloquentie et sermonis exprimitur. Nam sic ille planeta per se nec bonus nec malus est. Sed iniquitatem illius cum in eadem coniunctione donatur facile cedit. Sic eloquentia, solius nulla est efficacia. Sed et quasi gladius in manu alicuius eloquentia in animo furiosi. Sic gladius in manu principis est eloquentia in animo sapientis. Sapientia vero sine eloquentia est quasi ferrum in manu debili. Et hic heres et hec mercurialis le. Item mercor quod est commercor aris. Item a merx hec mercimonium id quod merx ut res que de una patria in aliam portatur ut carius vendatur. Et est hec commercium id est de pluribus rebus una venditio vel dumtaxat vera commutacio ut si quis mantellum pro cappa det equs. Vel est commercium quasi commutatio mercium. Illa cum mirabili incarnacio Jesu Christi fuit commercium quasi commutatio mercium scilicet divinitatis et humanitatis. Nam hic concessit humanitate decor deus homini largitus est divinitate. Descendit divinitas. Ascendit humanitas. Et exaltata est super choros angelorum. Unde illud O admirabile commercium. Item a mercor ut merx hec merces edis, premium ut proventus. Sed proventus est ut par cum pari datur merces. Est ut munus. Unde hec mercedula le. Et hic mercenarius per compositum qui accipit mercede. Et est scribendum per unum n quia dicitur a mercedes. Et dimitta in n. Quidam tamen dicunt quod dimitta in duo n et mercenarius qualis mutatio respicit ut a sedes sella et non sedula et dimittit in duo. Item a merces quod est cum decorus et hec mercedicus et per compositum mercedis et loquens. Et cum dono as et hic mercedonius dicitur qui solvit mercedem operariis suis. Et cum lego gis et hic mercedarius id est scriptor ut alius qui distribuit eam sub duo. Et cum teneo as et hec meretrix tricis, scortum quod pro mercede homines tenet, id est impedit vel decipit ut semper dicatur a mereor quod meat per lubidinis. Unde hec meretricula le. Et meretricius a um. Et hec meretricium, domus meretricum ut turpis actus earum et officium. Et meretricor aris deponens. Mereor quod est commereor, demereor, valde merere ut non merere quod desta a nuto perfecte ut sic pro mereor quod pro aliquo mereri. Et est deponens et sic Merops proprium quedam avis viridis coloris que et apiastra dicitur quod habeat apes capiat. Et est Gallis dicitur merops. Et fuit proprium nomen cuiusdam hominis. Messias ebraice.

grece crisos latine unctus dicitur Meso, potamia quedam regio grecia dicitur, fluvius quod duobus fluminibus ambiatur nam ab oriente tygrim habet ab occidente eufratem.

Metior tiris mensus vel mensus sum, id est mensurare. Unde mensus a um quod quandoque accipitur in passiva forte scilicet mensuratus. Et est immensus a um, id est non mensus, id est sine mensura secundum eius pro nimia magnitudine nulla est mensura. Unde Gregorius: iste dicitur immensus cuius nulla est mensura. Unde illud: Immensus pater, immensus filius, immensus spiritus sanctus. Et mensus aliquando nulla est mensura. Et immensus. Unde Lucas: Cadit in immensa cuius labor in profundum ponitur in semper pro magni immensus et opera fuit sine. Unde immensus sine admiratio. Et hec immensitas atis. Item a metior hec mensura re, res ad modum suo ut hec clausa capta. Ut mensura est quicquid pondere capacitate longitudine altitudine latitudine animo quod finitur. Sed aut corporis est aut temporis. Corporis ut homini ligno cum communiter et similiter longitudo vel brevitas. Temporis ut horarum dierum annorum. Iste autem mensus dicitur quod ea metiamur aliquid ut urna amfora. Item notandum quod maiores orbem in partes partiri in provincias, provincias in regiones, regiones in loca, loca in territoria, territoria in agros, agros in centurias, centurias in iugera, iugera in climata, climata in actus, actus in perticas, perticas in passus, passus in gradus, gradus in cubitos, cubitos in pedes, pedes in palmas, palmas in uncias, uncias in digitos diviserunt. Digitus pars minima agrestium mensurarum, unde uncia habet digitos tres, palmus quatuor, pes sedecim, passus quinque pedes, pertica duos passus, id est decem pedes. Pertica a portando dicta quasi porticata. Omnes enim praedictas mensuras in corpore sunt ut digitus, palmus, pes, passus. Et aliqua sola pertica portatur, que enim decem pedum dimensio calamus. In Ezechiele templum mensurantis. Actus minimus est latitudine pedum quatuor et longitudine centum sexaginta. Clima undique versum pedes habet sexaginta. Actus quadratus undique finitur centum viginti pedibus. Hunc acnapenne dicunt ab arando. Actus duplicatus iugerum facit. Iuger constat longitudine pedum ducentorum quadraginta, latitudine centum viginti. Actus provincie betice quem rustici agnum vocant. Porcam idem betici triginta pedum latitudine et octoginta longitudine diffiniunt. Sed porca etiam est quod in arando extat. Quod depressum est lira. Galli candetum vocant in urbis urbanis spatium centum pedum quasi centetum in agrestibus autem pedes centum quinquaginta. Quadratorum ortum eandem vocant. Porro stadialis ager habet passus centum viginti duos. Item a mensura mensuro as

mensuratum [illegible] est [illegible]. Item a metior metrum [illegible] quedam mensura ut metreta [illegible] mensura, unde hec metreta quedam mensura est scilicet liquidorum, et hec [illegible] et amphora et [illegible] plus vel minus capit mensura [illegible] et possunt dici metreta [illegible] specialiter nomen assumpsit cum sit mensura [illegible] unde illud Capitulare: Singula metretas bini [illegible] et [illegible] dicitur metretum. Item a metior hoc metrum quod constat ex uno pede, unde versus exameter dicitur: sunt sex pedes. Item metrum dicitur legitima pedum junctio, et inde hoc metrum [illegible] que constat ex diversis membris. Item metrum dicitur quaque mensura [illegible] mensura perficit ut in rithmis et [illegible] compactis. Dicitur a metior quod mensuras pedum [illegible] sit, id est mensurando scilicet ad longas et breves ut [illegible] in constitutione [illegible], et inde metricus a um, quod componitur bimetricus, trimetricus a um, quadrimetricus a um, iambimetricus a um. Item metrum componitur bimeter tra trum ubi sunt duo metra, dimeter tra trum, trimeter a um, tetrameter a um, pentameter a um, exameter a um. Dicitur tetras quod est quattuor et penta quod est quinque et exa quod est sex, iambimeter a um. Metros componitur cum ge quod est terra, et dicitur hic et hec geometra [illegible] et hic geometer qui tractat [illegible] mensuras terre, unde geometer tra trum, et hec geometria ars que tractat de mensuris terre, unde geometricus a um. Item metros componitur cum dya quod est duo, et dicitur hic dyametrus [illegible] et in mathematica invenitur linea que per medium [illegible] in duo equalia dividit. Item a metros et polis quod est civitas dicitur hec metropolis lis, id est civitas ad cuius mensuram alie civitates disponuntur, scilicet ubi est archiepiscopatus, unde metropolitanus a um, et hic metropolitanus [illegible] ut archiepiscopus illius civitatis, a mensura civitatum sic dictus; singulis enim provinciis metropolitani preminent quorum auctoritate et doctrina ceteri episcopi subiecti sunt et sine quibus nil aliis episcopis agere licet; sollicitudo enim totius provincie eis commissa est.

C.LXXI

Item a metior hec meta te, id est terminus vel aliquis [illegible] unde hec metoda [illegible] finis ut terminus, unde hec metoda [illegible] id est remedium vel via vel potius [illegible] a meta et oda quod est finis, finalis terminus, [illegible] ad omnem metodorum compositionem. Unde [illegible] principia via habet, et a metoda quod est [illegible] hec metodica [illegible] medicine que [illegible] remedia [illegible] et carmina. Unde metodici dicuntur [illegible] qui nec elementorum [illegible] observant nec tempora nec etates nec causas sed solas morborum substantias. Item a meta quod est terminus hec metaxa [illegible] quod metax a [illegible] florum. [illegible] a meta [illegible]

quod est trans [illegible] transferre, et hec metafora [illegible] et hec metocrasis [illegible] in quibus locis [illegible] et hec metafrasis [illegible] Item a metior metor aris [illegible] et [illegible] ponere et metas [illegible] Item metari est metiri [illegible] metari aliis rebus [illegible] metari est dividere castra et assignare loca militibus in castellis, vel ponere castra ut [illegible] unde hic metator oris qui castra designat, et hic metatus [illegible] castrorum metator. Et componitur castrametor aris id est dividere ut ponere castra ut [illegible]. Unde illud: Castrametati sunt filii Israel, id est posuerunt ut [illegible] castra. Item a metior [illegible] hoc membrum pars corporis, unde hoc membrulum diminutivum, et membratus a um magnis habens membra, et inde membrosus a um id est [illegible] membris plenus et [illegible], unde [illegible] hec membrositas membrorum magnitudo vel plenitudo et abundantia.

Item a membrum hec membrana ne, illa pellis tenuissima que in aliis [illegible]; dicitur etiam membrana carta vel pergamenum quia de membris animalium excoriatur, unde hec membranula diminutivum, et membranulus a um, ut membraneus a um, ut membrana [illegible] a um ad membranam pertinens, vel [illegible] de membrana confectus, unde dicitur membranacius a um liber factus de membranis [illegible] Item a membrum membro as membris informare, et componitur dimembro as et demembro as membra dividere, separare, et emembro as in eodem sensu [illegible]. Membrum componitur hic et hec bimembris et hoc bimembre, trimembris bre, quadrimembris re, quinquemembris re, sexmembris re, [illegible] membra [illegible] Item a metior meto tis messui, id est secare et [illegible] colligere, unde messor [illegible] messis [illegible] a um, et hic [illegible] mercenarius qui metit, et messorius a um aptus ad metendum, et hec messis sis id est segetes a secando [illegible] seminando dum seminantur [illegible] a metendo dum matura colliguntur; messis [illegible] dicitur tempus vel actus metendi, et inde hec messicula [illegible] et messinus [illegible] et messidor a um id est matura ad messem [illegible] messa [illegible] a messium [illegible] unde et [illegible] messium appellat, et inde [illegible] a um. Meto componitur demeto tis id est destruere [illegible] unde [illegible] demeta [illegible] tua. Et Oracius [illegible] demetet [illegible] emeto tis in eodem sensu, et est meto a [illegible]

Et facit preteritum in sin et supinum in sum
et caret hanc sillabam me [illegible] metior
dimetior dimensus media metra unde
dimensio a vm et dimensio vn dimensio-
nalis ile ab dimensione primo emetior
[illegible] unde emensio la vm et emensio et
h emina ne quedam mensura ut [illegible]
et emetior [illegible] usque ad finem metiri
pertransire remetior iterum metiri ut redde-
re metiri unde illud eadem mensura qua
mensi fueritis remetietur vobis et remetior
et eius huiusmodi sunt deponentalia et faciunt
preteritum in itus sum sed sequuntur in sus

C XXII

Meta grece est grece
et tunc vel quatuor
trans ut de et meta et com-
cum morfosis quod est mutacio
et [illegible] a morfe quod est mutacio vn
et quedam infirmitas dicitur morfea sed
qua aliquis mutatur in alium colorem
corporis substancia unde morfosis quasi mu-
tacio substancie et semper ponitur pro
mutacione a meta quod est morfosis
componitur h metamorfosis sis ut secundum
transmutaco unde Marcianus de
Capella metamorfosi per supra-
pulcra per generis [illegible] quadam
signum familiaris innecti augusto re-
[illegible] celo unde in titulo Oudiano
intitulatur liber metamorfoseos possunt
in dici hic [illegible] per appositum et
incipit liber metamorfoseos de mu-
tacione substancie greci enim carentes
ablativo genitivum ponunt pro eo [illegible]
[illegible] ad modum ablativi et meta componitur cum no-
ma quod est nomen et h metonomia quedam
figura scilicet transformacio ab una specie
in aliam et fit multis modis cum
[illegible] ponitur pro contento ut equus ut cum
inventor ponitur pro invento ut equus ut
cum possessor pro possessione ut equus ut
cum materia pro materiato vel equus ut cum
quod est ponitur pro eo pro quod fit ut equus
Item componitur cum foros quod est ferre et hec
metafora scilicet similitudo vel alicuius
vocabuli usurpata translacio et est metafora
aut unius partis ut fluctuare se-
getes non enim potest dici segetare fluctus
aut est anastrofa id est recepta ut remi-
gum alarum [illegible] et ale navium et alas
remigia dicimus Item componitur cum logos quod
est sermo ut lensis quod est racio et hic
metalensis id est tropus a precedente quod se-
quitur ut que magis carte nodosa gra-
vem arundo nanque per maium verba
pro arundine [illegible] sonant Item componitur cum plas-
mos quod est formacio et h metaplasmus
id est transformacio ut [illegible] in [illegible] vel

sillabe in sillabam et ut excerint causa scandendi
superatur metaplasmus dicitur barbarismus sed
aliqua racionabili de causa in metro
ut in prosa factus et hinc adiectiva
metonomicus a vm metaforicus a vm
metalensicus a vm metaplasmicus a vm
Componitur meta cum multis aliis partibus
de quibus quemcumque singillatim tra-
ctabitur Metior tiris titum et tiri et
caret supinis unde h metus tus tui
et metuosus a vm et metuculosus a vm
formidolosus Item et ac Metallum di-
citur a metallon quod est species quia natura eius ca-
sus ut ubi una vena apparuit ibi sit species
inveniendi alia et ideo dicitur a specie inveni-
endi Septem sunt genera metallorum
aurum argentum es electrum stannum plu-
bum et quod domat omnia ferrum ferr-
tur precaverunt hoc nomine dicitur quodlibet metallum
et inde metallicus a vm

C XXIII

Mico as micui et
caret supinis ad differenciam hiimus
vel micas quod facit micatum unde
micatim splendent et a
micare in duabus significacionibus scilicet splendere
et salire ut tremere in qua significacione innititur
ibi [illegible] micat micare sing Et componitur dimico
as avi ut cum pugnare emico as
avi valde ut sursum vel extra micare
splendere salire ascendere unde hec emica-
tum vasis olearii et emicatim repple-
dent Ovidius vox soluta emicatim
quod repellens [illegible] et eius genera nequit et
componitur preteritum in avi et caret supinis
preter dimico quod facit preteritum dimicavi et
vel mutata in [illegible] facit supinum dimica-
tum Et vero sunt ut alia verbis genera mu-
tat facere preteritum in avi et supinum
in atum hoc componitur antiquitate Mycha-
el interpretatur quis ut deus quod enim aliquid
in mundo mire virtutis fit hic archangelus
mittitur et ex ipso opere nomen eius est quod
nemo valet facere quod potest facere deus et
declinatur Michael elis vel michael unde
Michias interpretatur quis hic ut quis iste [illegible]
minatur Samariae ob hanc causam similita-
cior illo modo quo dicitur de Helias quis
est iste involvens sentencias Michania
id est machinacio ingeniositas unde mi-
chanicus a vm id est ingeniosus et hic et h
michanicus id est machinator ut princeps
machinatorum Michol ere id est saintai
Micros interpretatur brevis sive minor et componitur
cum otho quod est apud grecos nomen sing
elementi o et otho micron quasi minor o
quo nomine greci vocant hoc elementum
o cum breviatur et figura illius represeta-
tiva sic facitur o cum vero producitur vocat
illud elementum et illius figura [illegible]
sic facta ω vocat otomega quasi o longa
ab otho quod est o et mega ut megalon

[illegible] ... cu cosmus q e mi
[illegible] ... hs sic
[illegible] ... mus ... ad
[illegible] ... et h micrologus
breue ... q magna ... micae
aspicit ... parua despiciendo narrat
Unde hic micrologus breuiloquus ...
qr enim st siche ... amo et h micro
sinus ... pusillanimus. Hic migma
... mixta ut vitium sicu
... ut alud gummi ...
... ut unguentum aptu
ad abluendum unde zizania ...
... et mixmata qd quida
dicunt corrupte smigmata. Allegoria
... genus piscis est et sic qr eo
... aqua ... tempestate
... designat. Hic mimus mi. id est
ioculator et spc rerum humanarum
imitator sic olim erat in recitacione co-
mediarum qd recitator uo dicebat mi-
mi motu corporis exprimebat unde h mi-
ma id est ioculatrix Et qr enim pan q est to-
tum et h pantomimus mi id est per omnia
ioculator et h pantomima id est per omnia
ioculatrix et et logos q sermo et h
mimilogus qui mimos docet ut loqui
Unde hic mimilogium
id est mimis loquens
gn locucio mimi

Capitulum xxiiii

Minuo is
ui utum Unde minutus a um
et compar cior simus Unde minu-
te enim sine adua et h minucia
e id est minima angusta vel porcio
Unde in passione sancti Vincencii martiris
Calus per corpus crepitantibus minuciis dat
sparsim et minucius a um aliquantulum
minutus et h mica ce reliquie panis ut
qd cadit de pane dum frangitur ut come-
dit Unde et dicitur sic minutatim cadens
est Unde micatus a um extritus
ut est ethia Unde micatus a um extritus
in micas diminutus et confractus Vel a
minuo hic minutal lis minutum frustum
ut genus cibi sic dictum q fiat de piscibus
et insiciis olerum minutatim gestis Ju-
uenalis Esterno solitus seruare minutal
Et minurio ris minutim cantare et est enim
minutissimarum auicularum unde h minu-
ricio onis id est cantilena minutissimarum
auicularum Vel a minuo hic minutum ti qd-
dam pondus s. media pars quadrantis Unde
in ewangelio uno legitur q mulier paupercula et vidua
misit in corbana unum quadrantem in
alio legitur q misit duo minuta et inde
minuto as frequentatiuum et h et h minor et hec
minus unde minusculus a um aliquantulum
minus unde minusculus a um id est et h mi-
nor et minorculus a um id est et h mi-
noritas atis et minoro as minorem
facere Et est a c sic Vel a minor minimus
la um vel minimus dicitur a mo monadis
quia post enim non sit alius et minus ad unum

a minimo minime qd aliqui accipit pro no
Et minor qr omnium seruicior est qr
minister ... minor in statione ... uel
minister ... in mancipio
... et hinc h ministeria ... et mini-
stra ... et ministerium ... mini-
stralis ... et ministro ... offi-
cium ministeri unde h et h ministrabilis
et h ministrix ... syncopa ut sepius de
... al ministra Vel a minus
ministro as et qr administro as comministro
as subministro as a ministrante obsequi
... subministrate ... prega
Et qr a e o sic Vel a minimo hic minium
nii genus coloris rubei qr minimus artis
color inde efficiatur Unde minio as in
colore inde efficiar vel desc ... Unde miniator
minio pingit uel describit et parat Vel a mi-
nimus h minium quidam flumen gallie quod
nomine a colore pigmenti sumpsit et in
co plurimum inueniri ... a greco
qui bouicus cognominatus est Vel a minimo
h et h minima quedam ... cum sit ...
... et minio Et qr eum grafos est
h minigrafus qui minio describit unde
h minigrafia id est scriptura cum minio
facta et minigrafo as id est minio descri-
be Vel a minium minor aris atus sum
gala minari bona promittens Unde
minator qui minatur adversus s. monitor et
minari a minio qr ab ardore et rubore
et rubicunda acie oculorum qui furiose
ardescunt et hinc h mina ne s. raro
inuenitur nisi in plurali numero id est mine arum et
h et h ... hec minax acis uel iracundus fer-
uidus et comparatur cior simus Unde minaciter
enim sine aduerbium et h minacitas atis
Vel a minor minabundus a um id est plus
minari et minitor aris frequentatiuum. Cominor
qr cominor aris id est simul minari interpone-
Et est de e sic et corripit mi Vel mine minio
as dui id est compellere ut ducere Unde illud
agmina et adduxit in tenebras Et qr
a e o sic s. qua hic et produxit hanc sed
mi ... qr cominio diminimio et
... scribi per duo m qr dissimimo et imita
... in m ... imminuo ... sanguinimo
... id est sanguine minime ... et enim
... cerna et faciunt plurimum
in mi et supinum in utum

C xxv

Mingo gis xi ctum x
urinare urina emittere Unde
mictum aduerbium et h mictus tus
mictum adu Unde micturus a um ut
tu Unde mictorius a um ut
mictorius liquor ut qr mictum sit similis
ut qr enim mingimus Vel a mingo micto
as frequentatiuum a quo micturio aliud frequentatiuum Vel
a mingo mingo as id est frequentativum minge Unde
minsator ... Et minsabilis le qd
facile emingitur ut qd cito emingitur sit
facile emingere ut ... paru ... ut hec
... aquosum ut paru coctu ... hec

Minsatorium locus uel vas ad mingendum
quod recipit urinam. et idem dicitur minsatorium
et urina minsatorie (?) ... et micto is
aliud sequitur. Item a mingo micturio ris rivi
meditativum et ponitur semper pro mingere.
Unde Iuuenalis ... hic ponitur
... Item a mingo meio
is i. mingere et est defectivum et non habet ami...
... meio is et et plus meiunt ...
... meieba ... plus ...
... in preterito perfecto et plus quam
perfecto omnino deficit. futuro meiam es et
... Imperativo modo meia
... In subiunctivo meiat
In infinitivo meiere. et componitur inmeio is i.
intus uel intro meiere. Persius. Sat.
ne inmeiat uulue. Mingo is componitur emingo
is i. simul mingere uel urina madefacere uel
turpare. demingo is valde uel deorsum
mingere uel urina perfundere et deturpare.
emingo ... mingere. inmingo ... permingo is
perfecte mingere uel urina perfundere deturpare.
Oracius. Hinc permixe calones
... remingo ... uel retro mingere ...
... et ... facient ... inxi et
... in ... abiecta ... et omnia sunt
neutra preter ... demingo permingo que sunt
activa pro urina deturpare uel perfundere.
Adminiculum li i. subsidium auxilium. Unde
minicolor aris i. auxiliari administrare.
Minicula et minicolor componitur cum a et hoc
adminiculum i. auxilium. et adminiculor aris
i. auxiliari administrare. Unde adminiculato-
rius a um i. auxiliatorius a um. et
auxiliarius a um. Mna in ponderibus
dragma uel due libre uel secundum alios
mna aliud pondus quod appenditur ...
dragmis et est nomen grecum et sunt
siliquie mille quingenti sexaginta duo.
... et viginti quinque ... solidi ... septuaginta
quinque. stateres viginti quinque. et ponitur
mna pro obulo. Unde quidam ... in ... uinaz
... dabit ... in ... mna
... tibi donaui ne te ferat unda
suam. ... ... dabo
... Minerua ... ...
quoddam pondus ... ...
... et ... i. mortale uel inmortalis
et inde per compositionem hec minerua i. pallas
dea sapientie que inmortalis est sapientia
... inmortalis est et filia altissi-
mi. Unde et apud grecos ... ...
inmortalis ... dicitur minerua quasi
... moueat uel ... ...
... multorum ingeniorum ... dicitur
... ethica ... ... composito

CXXVI

Miror aris i. stupere
uel laudare uel in mente habere
et ponitur sepe pro cupere cum sumitur
... ... pro sub
... ... primus
... ...

Unde Oracius ... admirari ...
... una ... ... in ... ha
... ...
... ... unde ...
... ... et hec inabilitas
... ... a um ... ...
... a ... ...
... Unde ... a um ...
... fecit et ... ...
... et ... ...
... ...
... ... Unde ... ...
... ... et hec ...
... ...
affirmandi ... ...
hec ... ... et ... ...
quotidie fiunt sunt ... ... dici
... ... nature
ut partus ... resuscitatio mortuorum
et similia. Unde ... a um ...
... plenus. Item a miror ... ...
i. ... et componitur admiror aris i. val-
de mirari uel cupere. admiror ... mi-
ror ... ... sunt ... demiror
valde uel deorsum mirari. Unde et ponitur
quandoque pro despicere ... despicimus ...
nobis ... ... de ... et ...
... ... dicitur unguentum
Unde hec ... i. unguentarius. et
... a um i. bene redolens ... ...
cum ... quod est labor ... ...
i. unguentarius qui laborat circa unguenta
facienda uel uendenda. et idem dicitur ...
... quod est ... Item ... pole
quod est uendere ... et hec ... le qui uel
que uendit unguenta. Unde plautus
... ...
... unguentum. Unde hec ...
... domus unguentaria ubi uenduntur un-
guenta. Unde plautus in ... primo
... et ... ...
Et plautus ... ...
... et ... ... domus dicitur ...
a ... pole quod est uendere ... uende
facta. Unde prudencius in libro ... he-
... Balnea ... ... templa
... hec ... nomine ... dici ... domus
ad uendendum aliquid facta. Item ... ...
... et hec ... i. unguentorum
repositorium ... ... et
hec ... i. ... unguentum ...
... confectum. Item componitur cum balanus ni
quod est unguentum de balano factum et hec
... quod est redolens balanum quod fuit
ex glande balani odorata. ... uel
... dicitur formica. Unde hec mir-
... i. formica. et hinc ...
a um i. formicosus. et hec ... ...
i. ... corporis. et hic ... que
gemma ... formice reptantis effigie imitatur
et hec et hic ... ...

S

Dicti sunt quidam greci qui sub achille militaverunt et nati sunt de formicis quod ideo dictum est quia illi concordabant ut formice et semper [illegible] moribus [illegible] [illegible] [illegible] macilenti [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] mirmicaleon [illegible] formigaleon quedam [illegible] quedam mensura

CCXXVII

Misceo sces scui mixtum admixtura [illegible] et misceo i. potare vinum [illegible] et est tractum inde quia antiquitus miscebant calida frigidis et frigida calidis in calice. Unde et calix dictus est a calida potione. Sic nos adhuc miscemus aquam vino et aquis. Et hinc mixtim adverbium et mixtus a um. et mixtus huius bus. et hec mixtura re. et hoc mixtillum li i. commixtio diversarum rerum ut vetus marcianus de [illegible] mixtilla sacre cum fuerint [illegible]. et miscellaneus a um. et miscellaneus a um in eodem sensu i. mixtus. Et miscellaneum commixtum i. cibus gladiatorum quod diversis commixtus. ut miscellaneum dicitur vas in quo prandia gladiatorum commiscebantur. Juvenalis: fictile sic veniunt ad miscellanea ludi. Item a misceo hic miscellio onis qui novit arte diversa potus ut cibos miscendi. Misceo componitur admisceo es. Unde admixtim et admiscens a um i. admixtus. et hec admixtura re.

B Commisceo es simul miscere. Unde commixtim et commiscens a um i. commixtus. et hec commixtura re. Immisceo es. Unde immixtim et immiscens a um. Intermisceo es. Permisceo es. Unde permixtim. et permiscens a um i. permixtus. Permisceo es [illegible] ut ante ut [illegible] aliquo miscere. Unde permixtim. et permiscens a um. promixtim. [illegible] vnus articulis [illegible] mixtim. remisceo es. Misceo et eius composita faciunt preteritum in ui et supinum in mixtum. Et omnia sunt activa [illegible] quam pertinet ad potationem et ad [illegible]. Misteria [illegible] mistes vel

C misterion grece latine dicitur secretum. [illegible] a um i. divinum occultum sacrum significatum quod in se secreta et recondita intelligentia habeat. [illegible] aliud dicitur et aliud intelligitur. et hoc misterium i. sacramentum ut secretum ut absconditum ut prefiguracio. occulta intelligencia. occultum secretum quia secretum et recondita habeat intelligenciam ut dispositionem et dicitur a ministerio quia misterium in temporalibus attenditur, sacramentum in spiritualibus ut sunt incarnatio verbi christi et sicut consecratio panis et vini in altari et similia que secreta in se continent intelligenciam. Ipse mistica dicuntur. Item a

Misticus ca cum. [illegible] et hic et hec mistica re i. secretarius ut misticus actor. et hic [illegible] quod est [illegible] et hic et hec [illegible] ut camerarius ut [illegible] dicatur a [illegible] sic [illegible] [illegible] quidam [illegible] ut gaudium [illegible]

CCXXVIII

Mitto tis misi missum i. [illegible] et mitte i. mandare [illegible] mandare alias [illegible] unde hic et hec missilis et hoc le ad mittendum aptus et quedam iaculum hoc missile lis dicimus. et hec mesitis tis loca quibus de se fetorem emittes ut [illegible] mesitis est ipse fetor terre qui ex aquis sulfureis nascitur et in silvis plurimum abundat [illegible] arborum. Unde persius: [illegible] sulfureas lento exhalante mesites. Item a mitto missus [illegible] a quo missito as aliud [illegible] frequentativum mitto. Unde Macrobius de saturnalibus: placentas inquit mutuo missitabant [illegible] et missito as [illegible] i. frequentativum mitto. Et a missus as missaticus a um qui frequenter mittitur et hic missaticus ci i. nuncius. et hec missatica i. nuncia. et hoc missaticum i. mandatum quod per missaticum mandatur.

B Item a mitto hic missus si i. nuncius. et hec missa i. nuncia et hinc in ecclesia dicitur missa quod preces nostras mittat et ferat ad deum. [illegible] missa dicitur ipse in tempore sacrificii qui cathecumini foras emittuntur clamante levita: [illegible] remansit cathecuminus exeat foras. et inde missa quod sacramentis altaris interesse non possunt qui nondum regenerati noscuntur. et hinc hic et hec missalis le ad missam pertinens. et hoc missale lis quidam liber ubi continetur misterium misse. et hic missaticus ci qui frequenter cantat missam. [illegible] missa canere. Unde missito as [illegible] frequenter missam canere. Et [illegible] et distinguere [illegible] eius. Item a missus hic missorium [illegible] concha modica ubi liquoribus aliquid admittitur. et missorius a um ad mittendum aptus ut [illegible]

C Item a mitto miser a um in voce [illegible] ab amitto [illegible] quasi [illegible] omnem felicitatem amisit [illegible] miser dicitur mortuus qui in [illegible] miseros mortuos vocat quia amisit vitam [illegible] miser dicitur adhuc vivens [illegible] dicitur mortuus. miser [illegible] dicitur tristis. [illegible] aut dicitur miser [illegible]

compatior. unde adverbium misere
rimus rime. et hec miseria erumna ubi na-
tura felicitas. et miserulus a um et misel-
lulus a um ambo diminutiva. et miseror ris
miseratus sum id est super miseria alicuius do-
lere et compati et construitur cum genitivo et dativo
et quandoque cum accusativo secundum [illegible] et in hoc sensu
misereo [illegible] quod Lantique [illegible] miseri
et non habebat preteritum [illegible] et
miseret impersonale miseret cum g[illegible] accusativo ut
miseret me tui. unde [illegible] non
seret me tui genitivo [illegible] et miseretur
ut me misereatur tui. me miseretum est tui
impersonaliter ponatur patet in illo [illegible]
am Laude feratur pro feris salute
miseretur peccatum. Item a misereo mise-
resco cis inchoativum. Et nota quod miseresco
in eodem sensu et eodem modo construebatur
quo et misereor. Item a miseror ut — C
miser miserior aris miseratus id est misereri
secundum miseriam tamen cordis est. et si subve-
nire non possimus. secundum miserari ex
opere completur et construitur cum accusativo ut
miseror te id est opus et signum misericordie
tibi exhibeo. unde miserabilis le di-
gnus miseratione quam misericordie ut mi-
seratione aptus ut abilis. unde miserabiliter
adverbium et hec miserabilitas atis. Item miser
ut miserans quasi cum cor et hic et hec et
hec misericors ordis a compatiendo aliene
miserie. sic dictus quia miserum ut mise-
rabile cor habens super alicuius afflictum compa-
ciendo. unde misericorditer adverbium. et hec
misericordia e quasi miserum ut miserans
faciat cor dolentis alienam miseriam.
in deo tamen misericordia est sine ulla
cordis miseria. Et differt a miseratione quia
bene velle [illegible] est. bene facere miseratio
est. Item miseratio [illegible] actio [illegible] tamen
affectus cordis est quo compellimur ut
miseris subveniamus ut compatiamur si succur-
rere non valemus. secundum miseratio ex opere compro-
batur. Mitto gis. admitto tis id est peccare — E
unde hec admissum dicitur peccatum et admittere
id est assumere accipere. et admittere [illegible]
et quadam velocitate ut agilitate equi-
tare et ducere. unde admissus a um
id est velox. hinc Ovidius. Vel velet admissus
subdere calcar equo. et hic admissarius
a um aptus ad mittendum. unde fortes
et bonos equos admissarios vocamus
quia admittuntur ad coitum inter armenta.
Amitto tis id est perdere. committo tis id est simul mittere
ut coniungere aliqua unum immittendo alii
id est incastrare. unde commissura id est incastra-
tura coniunctura. et committere id est forte facere
peccare. unde hoc commissum peccatum forefa-
ctum. et committere id est concedere in tutela

vel fidem alicuius dare. Demitto tis de-
mitto tis id est deorsum mittere inclinare.
Dimitto tis diversis modis mittere ut in di-
versas partes [illegible] id est parcere indulgere
condonare et dimittere deserere delinquere.
Emitto tis valde vel extra mittere. unde emissus
a um. et emissarius a um id est ad emittendum
aptus. unde hic emissarius equus fortis et
velox qui extra alios eligitur ad coitum.
idem et admissarius dicitur. et emissarius dicitur
particeps gladiatorum vel flagellorum et tyranni
satellites. Item ab emitto hec emissio nis — aff
actus vel passio emittendi vel generatio.
et emissicius a um qui sepe et cito in
diversa loca emittitur ut oculus. Plautus
in aulularia. Exemendi heracle [illegible]
oculos emissicios circumspectrix. Im-
mitto tis. intromitto tis in eodem sensu. et
intromittere quod vulgo dicitur misera intromitte
quia in rem se mittere ut de ea [illegible] et tra-
ctet. intermitto tis inter aliqua vel interpo-
latim mittere ut interim dimittere delin-
quere. Manumitto tis id est manum emittere
liberare. unde manumissio onis. et ma-
numissus a um quasi manu emissus. anti-
quitus enim quotiens manumittebant
eos alapa percussos circumagebant ad modum
monachorum et liberos confirmabat. unde
et sic manumissi dicti sunt quia manibus
C xv J — emittebantur. Permitto tis. premitto tis. pre-
mitto tis id est deserere delinquere. permitto
tis id est concedere consentire. omitto sine
dimittere. Et quia ab ob et b mutatur in
m et debet geminari ommitto secundum subtrahi-
tur et omitto tis et corripitur prima.
Unde Oracius. Cur pro [illegible] deponas a-
rte illius omittas. Remitto tis id est re- — G
tro vel iterum mittere ut dimittere et condona-
re et dissolvere ut lenire non ex toto inten-
dere. unde remissus a um quod retro mittitur
non ex toto intendere secundum paruumper lenitur
unde quodam adverbium dicitur remissim quod desi-
gnat remisse alicuius rei. Summitto tis
supponere. transmitto tis ultra mittere. Com-
mitto et eius composita omnia faciunt preteritum in si
et supinum in sum et omnia sunt activa preter
amitto et admitto pro peccare ut remit-
tere. et dimitto et remitto pro parcere que
sunt neutra. Hec mitra tre pileum sa-
cerdotum caput protegens quale est ornamen-
tum capitis devotarum. secundum pileum morum
mitra inter [illegible] mitra est episcoporum
est. Et mitra est funis quo media navis
vincitur. Hic mitridates tis rex fuit ponti
unde mitridaticus a um. et hoc mitridati-
cum id est antidotum quo ille multum usus est
et ideo ab eius nomine dictum est mitrida-
tum. et hic mitridax cis lapis qui sole per-
cussus variis micat coloribus. Mitridates a um

Obsumptus Moab et amon filii loth
a quibus moabite et amonite dicti sunt

C·LXIX

M odus de eodem
mensura forma
et mortalibus et genus et tem
pamentum. Unde hic modulus li. di
et modulus le. i. brevis catus qui pervenit in
principio misse et matutini vel vesperarum
et hinc modulor aris. cantare dulciter modo
dulci facere. unde et modulo as. cum in
eodem sensu. et hic modulatus. onis. Unde
modulamen inis cantacio dulcis et mel
lita. et modulatus. Unde modulator. et hec
modulatrix. Item a modus modicus a. um. ita
conabilus mensuratus moderatus et modicus
i. parvus. sed usque et abusive dicitur. Unde
modice adverbium. et hic modicitas. atis. et
modico as. temperare modificare. quod
autem dicitur modicus quasi modus capiens ethim
est et componitur immodicus a. um. i. intemperatus
de mensuratus. Unde Ovidius in
B dos immodicum ne videar. Item a modus
hic modius quia sit sub modo constitutus
et est mensura librarum quadraginta
quatuor et sextariorum viginti duorum
cuius non causa inde tracta est quod in principio
deus viginti duo opera fecit. Nam prima die
septem opera fecit i. materiam informem angelos
lucem celos superiores terram aquam aerem
Secunda die firmamentum solum. tercia die quatuor
i. maria semina sactos et plantaria. Quar
ta die tria solem lunam stellas. Quinta die
tria i. pisces reptilia aquarum et vola
tilia. Sexta die quatuor pecudes bestias
reptilia terre et hominem. et facta sunt omnia
viginti duo opera in diebus vi. predictis. Et vi
ginti due generaciones sunt ab adam usque ad iacob
ex cuius semine natum est omne genus israel
Et viginti duo sunt libri veteris testamenti
usque ad hester. et viginti duo sunt littere de
mentia quibus constat divine legis doctrina
his ergo exemplis modius viginti duorum sextariorum
a moyse secundum sacre legis doctrina constitutus est
et quamvis diverse gentes hunc mensure pondus
vel adiciat ignorat vel detrahat tamen apud
hebreos constitucione divina sic ratione servatur
et hic modius est eciam arbor navis instituta
ad similitudinem mensurabilis vasis dictus e
et inde hic modiolus li. di. Item a modus
C modestus a. um. temperatus et discretus nec
plus quam esset nec minus agens nec excrescens
Et comparatur tior simus. Unde modeste tius sime
adverbium. et hec modestia e. modestia in facto
sed modus in dicto vel concupiscencia. Item a
modo hec mozina ne genus repositorii quia
modica est pro diebus. sic solebat dicere hodie
pro hodie. et modernus a. um. i. novus tempore et
compara(tur) nior ssimus. Unde moderne nius sime
adverbium et hec modernitas atis. Item a modus
moderor aris. i. regere gubernare et in eodem
sensu construitur cum accusativo et dativo. Unde mode
rator toris. et moderamen inis. le. et modera
bilis adverbium et liter et moderamen inis et
moderamentum et moderatim adverbium i. mo
derate. et moderatus a. um nomen i. tem
peratus qui nec plus nec minus agit et
comparatur eius simus. Unde moderate eius sime
adverbium. Et componitur immoderatus a. um. i. sine mode
ratione. Et quod est nomen componitur. Unde adverbium mo
derate eius sime. et hec moderancia. Et componitur
immoderancia. unde hec immoderancia et mo
derancia cum sime adverbium. Item a modus
D quod est temperamentum medeor eris et caret
supinis et suppletur per hoc i. medicari et
dicitur mederi quasi temperamento quasi cum modo dare quis
medetur. Unde hec medela le. et hic medicus
ci. et hec medica ce. et medicus a. um. et
hec medicina ne quasi medicina est cum mo
do adhiberi. unde medicinalis le. et medi
cinaliter adverbium et liter. Et componitur medicinalis
le. Et a medicus medicor aris. et medica
tus a. um et in eodem sensu dicitur medico as
activum. Unde hec medico lis. le. et me
dicamen inis. et hec medicamentum ti. Medeor
componitur remedeor eris. Unde hoc remedium me
dicina que post lapsum succurrit. et inde
remediolum li. di. et remedeor eris re
medium conferre remederi. Modus componitur modifico
as cum temperare aliquem modi facere. Unde
modificus a. um. Item ablativus et dativus
istius nominis i. modo ponitur pro adverbio. pro nunc
vel ante vel aliquando vel pro paulo ante. vel
pro tantum. Et componitur amodo i. deinceps tantum solum
et postmodo et postmodum i. postea et admodum
i. valde. Item modi genitivus componitur istiusmodi
illiusmodi. hujusmodi. hujuscemodi et sunt nomina
inde clinabilia et omnis generis. Item modus componitur cum
con et commodus a. um. i. utilis bonus
mansuetus quasi cum modo. unde commodum dicitur hoc
quod accomodatur. i. illud quod mutuo datur et
ad aliud temporaliter translatum est cum mo
tivus eorum apud eum sit. Unde et commodum
dictum est quasi cum modo datum vel ad uti
litatem vel ad proprietatem datum. Unde commodo
E as prestare commodare. hec tamen melius Pan
lopes distinguere. Et componitur accomodo as
i. ad commodum et fere usu dare prestare vel
aptare apte collocare. Et est a con et
commodus comparatur. Unde commoditas atis. et componitur
incommodus a. um. et facit comparationem. Unde hec
incommoditas atis. et incommodo as. i. offen
dere incommoditatem alicui facere et construitur cum
dativo et quasi neutrum. et in eodem sensu construitur
cum accusativo et quasi activum.

CLXX

M oises quidem dicitur
aqua. Unde hic moyses sic dictus
quasi dictus aquaticus quia in aqua
fuit inventus et ex aqua sumptus
Unde moyses interpretatur quasi ex aqua sumptus
invenit eum cum ad ripam fluminis expositum
filia pharaonis que colligens adoptavit
sibi et vocavit eum moysen quod de aqua
sumpsisset eum. et est nomen compositum a
moys quod est aqua et ses quod est salvator

quia saluatus fuit ex aqua. et hinc mosi
cus a um. Item a mois hec musica ce. que
ars de septem liberalibus dicta a mois quia
olim primo inventa fuit in idea id est in instru
mentis aqueis et in malleis fabrili
bus a pytagora. unde et olim in aquati
cis instrumentis exercebatur et ideo dicitur musi
ca a mois que tractat de vocibus et pro
cedit per voces et sine humoris beneficio
nulla cantilene vel vocis subsistit
delectacio. et inde hic musicus qui tractat
de musica vel qui docet eam. et musicus a
um. et musicalis le in eodem sensu. Item
a mois quasi scilicet aqua hec musa se musa
secundum philosophos sunt nove id est novem instrumenta
loquendi scilicet duo labia quatuor dentes prin
cipales plectrum lingue guttur arte
ria pulmonis concavitas. et hec instru
menta muse dicuntur a mois quod est aqua quia
sine humefactione istorum vox nasci non
potest. Astrologi vero dicunt novem musas
novem sonos qui celestem armoniam faciunt
septem sunt septem planetarum. octavus
firmamenti. nonus ut quidam dicunt est
ille totalis qui ex illis octo sonis fit
dicunt enim terram quia non movetur nullum
in celesti armonia facere sonum. alii vero
nonum terre assignant que licet non moveatur
per se movetur tamen commotione aliarum
sperarum circa ipsam et ideo raucum habet sonum
ut vix possit computari inter alios sonos.
Theologi vero musas dicunt novem scientias vel artes
Item musa que dicitur cantilena. quasi sapia
vel musa dicitur a muso id est adquirendo quia per
eas sicut antiqui voluerunt vis carminis et
vocis modulacio queritur et a musa musicus
a um. et musaticus a um. Item a musis
que sunt causa sapientie ut instrumenta
sapientie et eloquentie dicitur hec musica ce
id est sapientia. unde persianus Cuivis utrumque
possidat arte musice

CXXXI

[H]ec moles lis di
ficultas magnitudo machina pondus
unde molior iris litteris id est cum di
ficultate conari et proprie dicitur de
magnis rebus. et moliri id est ma
chinari parare fabricare excogitare dispo
nere cum difficultate ut ingeniose aliquid
facere unde quidam Molior excogito
dispono fabrico paro. unde hic molitor
oris artifex fabricator. Ovidius xi
Metamorphoseos Hic nunc quia ratis molitor
yazon. et hec molimen et hec molimentum
Molior componitur cum a et amolior iris id est removere
auferre. demolior iris id est valde ut deor
sum moliri destruere et quasi dissipare. et
demissitate volutus qui ad inchilliter redige
re unde illud demoliuntur facies suas ut
appareat poenitentiam et alibi ubi nec eru
go nec tinea demolitur. emolior iris valde

vel extra moliri. Item a moles molestus a
um id est asper tristis turbatus et inde
turbacionem sustinens. et molestus est dicitur
molestia id est inquietas. et componitur sic id est
sum. unde molestus fuit sum assidu
et hec molestia e. et hic molestus a
um infestus molestia. Item a molestus mo
lesto as id est molestiam vel molestiam facere
inquietare et est ac. Item moles componitur cum
e et dicitur emulor aris id est diligere vel emulari
id est invidere et tunc est ab e et molo is. Item
emulari id est propter invidiam vel amore et tunc
componitur ab e et molior aris unde emulus a um
id est diligens vel invidus vel sequax vel emulus
rei studiosus et in eodem sensu et componitur
cum hic emulus. demulor aris unde demulus
a um id est emulus. Item a moles dicitur multus
a um. quod enim multum est in mole fit. unde
et dicitur multus quasi in mole tenens vel trucis et
est ethica. unde hec multitudo dinis. et
multo as verberare punire dampnare
unde terencius in eunucho male multa
bo ipsam. et hec multa te id est vindicta pe
na. unde in quarto libro regum Imposuit
multam terre centum talenta argenti. Item
a multus hec multicium. et sunt multi
cie vestes subtiles et lucidissime facte
de nobili serico vel nobilissima lana
sine lino. et dicuntur sic a multitudine
colorum vel a multitudine filorum contexti
onis. quia enim vestis subtilior est co
pliora fila in ea texit. vel dicuntur
sic quia sua levitate hominis corpus suaviter
demulceat. unde Juvenalis Quid
faciat alii cum tu multicia sumas
Item a multus dicitur mille quasi multe omnis est
et plus non et inde le unde milia lin
que dicta sunt inter mille et milia supra
diligenter distinximus ac milia et dua milia
triamilia quatuormilia et cetera. Item a mille
miles adverbium. et millesimus a um. et hinc
hic millenarius a um. et millenarius rii et
millesimus a um. et hic miliarium rii vel
miliare ris spacium mille passuum vel
mille equitum. et sic quasi milleadium. men
suras viarum dicimus nos miliaria. greci
stadia. galli leucas. egipcii signes
perse parasangas. nec sunt eiusdem spa
cii. Item a mille hic millenus ci capitaneus me
tu et proprie caldeorum regis dicitur millenus preter
divisiones eius principatus. et inde millo as id est
suere. unde hic milius li collare canum collarzalis
canis. Item a mille hic et hec miles tis quia
in uno numero erat olim mille ut pote per
millenarium distincti. vel quia vix unus de
mille erat electus ut miliciam exerceret. et
hinc hic et hec militaris et hoc re. et hic
miles omnis id est miles. et commilito omnis
sunt cum alio miles. et milito as quod
fit tam ad amabile quam ad militare utrumque
enim exercet miliciam licet ille nocturna
hic de die. et uterque meminit castrum

expugnandi. Unde Eneidos ix agitat om
animo ... sic fuit castra cupido ... retro
cedere ... ut ... dicitur ... et gt
... Et ... militia a miles
h militia ut a militis h militia quod
negocium militum est. vel a mole rerum
dicitur quod militia. et est militia officium
militis. Unde in ... miles prodit
ut deponit alios militia dicitur sic. et
militia dicitur expedicio. et etiam quedam
loca Rome sic dicuntur. Ubi olim milites
pro militia solebant requiescere et curas
ff — Item a multo ... multitudine
... Unde multos a um. et multimus a um
et multiacceus a um ... multimo-
dus a um. et multimode adverbium. et multilo-
quus a um. Unde hoc multiloquium. et mul-
tiloquus a um. et multifidus .i. scissus in
multas partes. Lucanus multifidas ... ceca-
faces. et hec multipes pedis. Unius multos
h... pedes. et multifarius a um quod multum
et multis et variis modis loquitur. Unde
multifarie .i. multis modis multiplici-
ter. et pro hoc adverbium sepe invenitur iste
... multifariam positum adverbium. Unde
apostolus ad Hebreos. Multifariam multisque
modis. et multiplico as. de quo in sequenti
p 23 c — tractabitur dicens ... Item multum quod
B — cum agilus et hic mugel ut mugilis quidam
piscis quod sit multum agilis in fugiendo
recia piscatorum. Ita ubi dispositas senserit
insidias confestim retrorsum rediens
ita transilit rete ut volare piscem vi-
deas. Multus componitur secundum usum. i. multus
plurimus multa plurima multum plus plurimum
et inde adverbium multe plus plurime. Ponitur
quandoque adverbialiter multum et multo et
plurimum. sed non est adverbium. Et vide quod plus
in hac significatione est tantum neutri generis. Unde multo
hec comparativum deficit in masculino et in feminino genere
sed in aliis casibus est omnis generis ut in una
... in pluribus terminationibus tamen in singulari quam
in plurali. Unde plus omnis generis est et sic
plus. et declinatur sic hec plus huius pluris
huic pluri hunc et hanc plurem et hoc plus
in vocativo deficit. ablativo ab hoc et ab hac
et ab hoc plure vel pluri. et pluraliter hii et he
plures et hec plura vel pluria. sed de hoc in
sequenti plurimus tractabitur cum tractabitur
p 23 f — de polus a quo dicitur plus. CXXXII
Molo is molui itum
est supinus aut facit multum vel
molitum per ... i. mole
acuere. et ... i. mole terere
sicut triticum ut alia annona. et mole i.
subagitare ut coire. Unde ... Sam-
sone mole cum uxoribus ... et est hec
... a ... quam ... mole
... unde. et a molo is hec mola le
ubi frumentum molitur. et acuitur et hec mola i.
puls ex farina et aqua et sale qua olim
victime inter cornua aspergebantur. et si
parientes erant bone erant. Si recalci-
(next column)
trarent male erant et reiciebant. Un-
de ... fuit bona victima quod non
recalcitrarent. et quod omnes non aspergebantur ...
... dicta est ad ... et inde est
immolo as i. sacrificare quod mola infunde-
re. et mola ... ab hoc
et molo est in mola ... et ... pone-
re. Unde et immolacio dicta est quod in mola
altaris posita victima cederetur. Unde et
mactacio post immolacionem erat. sed nunc
immolacio panis et calicis que. Unde immo-
lativus a um i. sacrificativus. Et quod molatur
B — Item a mola hec et hec mola le ubi frumentum
teritur. vel dicitur mola quasi mala a malon i.
rotunditate sua. mola asinaria dicitur quia
ea molitur asinus aut quia gravis et ponderosa
sit ut asinus vel quia ... asinum.
Unde hic et hec molaris re ad molam perti-
nens. et hic molaris lapis. Unde fuit
mole et magnus admodum mole. et hic
molaris i. dens maxillaris quia cibum illis
dentibus est mola molimus. Item a mola hoc
molitorium illud cum quo mola ... et mo-
... i. humor ... Item a mola vel
molo hic mulus li quia molendo tarde ducat
molas in gyrum. vel mulus est nomen grecum.
industria quippe humana diversi generis animalia in
coitum coegit sic quod adulterina commixtione
genus aliud repperit. sic et Jacob contra
naturam colorum similitudines procurauit
nam tales fetus oves illius concipiebant quales
umbras arietum desuper ascendentium in
aquarum contemplabantur. denique et hoc ipsum
in equarum gregibus fieri solet ut generosi-
ssimos obiciant equos visibus concipientium
ut eorum similes concipere et creare possint.
et etiam columbarum dilectores depictas
ponunt pulcherrimas columbas in illis locis
in quibus ille versantur ut rapientes visu
similes illis generent. Unde est quod quidam
C — ... mulieres iubet intueri nullos
turpissimos animalium vultus ut cenofalos
simias ne visibus eorum occurrentes similes
fetus pariant. hec enim feminarum dicitur esse
natura ut quales perspexerint sive mente
perceperint in extremo voluptatis con-
cubitu ... sobolem procreat. etenim
animalia formas externas in usu venereo
intus transmittunt ... satiata typos
rapit ... carum in propriam qualitatem. Et
a mulus hec mula le. et hic mulio onis
i. mulorum custos vel ductor. Juvenalis
Ita michi ... iamdudum mulio virga
innuit. et hic mulinus ... Unde
Oracius. Blateras clamo fugit quod
mulus. et a mulio muliomicus a um
Item a molo hoc molendinum. Unde mole-
dinarius a um. et hic molendinarius. et hec
D — molendinaria. Item a molo hic molosus si
i. magnus canis quia ad molendinum pertinet

Vel molossus filius fuit pirri unde
dicta est quedam terra molossia secundum
ut patet supra epirus cadmus et caonia. Unde molos-
sus a um. Et hic molossus quidam pes constans
ex tribus longis dictus a psaltacione molossorum
qua concurrunt armati. Et hic molossus pro
cane quia ibi optimi et magni abundant ca-
nes. Et hic molossicus a um idest mordax ut
. . Unde plautus Cum tot eorum dimisi
in scire simium. Unde etiam videtur dici hic
molossus scilicet quidam lapis veluti mola
rubidus et grandis. Molo est commolo
is. Demolo is valde vel male molere.
Emolo is extra vel valde molere. Unde hoc emo-
lumentum ti idest lucrum molendini pro quo habetur
de molendino scilicet moltura. Sed large ponitur
pro quolibet lucro et qualibet commoditate.
Immolo is valde vel intus molere. Permolo
is perfecte molere vel subagitare. Oracius
hic alienos permolere uxores. Remolo is
iterum molere. Molo et eius composita omnia faciunt
preteritum in ui et carent supino et secundum quod pertin-
et ad actum molendi neutra sunt. Sed
secundum quod accipiuntur translative pro coire vel
subagitare activa sunt. XXXIII

Mollio lis liui tempero
mitigare enervare mollem reddere.
Unde mollito as frequentativum. Et mollesco
cis. In esse vel fieri mollem. Et componitur
emollesco remollesco. Et hinc mollesco re.
mollesco emollesco. inchoativa. Item a mollio
hec mollestra tre pellis ovina quia mollis
sit. Et hic et hec mollis le quia vigore frangitur
[?] enervati corporis dedecorem quasi mulier emol-
liatur et comparatur. Unde molliter sine mollius sime
adverbia. Et hec mollicia e. Et hec mollicies
ei. Et molliculus a um aliquantulum mollis.
Unde plautus in cassina Volo eram mol-
liculas ut ipsa mollicula sit. Et hic mil-
vus vi quasi mollis avis quia avis mollis est
in viribus et volatu. Unde etiam milvus quasi
mollis avis et corripit ethimologia non composito.
Unde milvinus a um. Item a mollis hic mullus
li genus piscis dictus sic quia sit mollis et
tenerrimus. Cuius cibus dicitur libidinem inhi-
bere et oculorum aciem ebetare et in vino ne-
catus tedium vini dat bibentibus. Unde mulleus
a um. Et hic mulleus genus calciamentorum
et sunt mullei similes coturnorum solo alto
superiori aut parte cum osseis vel eneis
malleolis ad quos lora delegabantur
et dicti sunt a colore rubeo qualis est mulli
piscis. Item a mollis hec murena quidam
piscis pinguis et crassus mollis quia multum
habet ossis et est mollis et suavis ad
comedendum. Hanc greci smirna vocant quia
complicet se in circulum. Unde macrobius
de saturnalibus. Marcus aut quia in sicilia mu-
renam manu capiunt que ibi fluite di-
cuntur quia in summa aqua et pro pinguedine
nimia fluitet que aliter lucini vocantur.
Et inde hec murenula le diminutivum. Et murena
vel murenula dicitur quoddam ornamentum feminarum
quod scilicet aureis et . . in virgulas latefacte
quadam inflexione ordinis catena contexit
in similitudinem murene serpentis que ad
collum ornandum aptatur. Hec interdum aurum et
argentum texit virgulis. Unde in canticis
canticorum Murenulas aureas faciemus tibi
vermiculatas argento. Item a mollis hec
mulier quasi mollior quia mollis et debilis est
respectu viri. Ideo mulier viri est minor
et inferior vel paciens unde [?]
scilicet ne feminis repugnantibus libido cogeret
viros alias appetere vel in alium sexum
proruere. Dicitur ergo mulier secundum feminei sexum non
secundum corrupcionem integritatis et hoc est sacre
scripture. Nam eva statim facta de late-
re viri nondum a viro contacta mulier dicta
est ubi et formavit eam in mulierem. Quod autem dicitur
mulier quasi mollicies vera ethimologia est. Et inde
muliercula le diminutivum. Et hic et hec muliebris bre.
Et muliebriter adverbium. Et hec muliebritas tis.
Et hec muliebria orum idest menstrua que per
mulieres contingunt. Et hic mulierarius rii.
Et hic mulieracius in eodem sensu sequens
mulierum appetitor vel voluptati mulierum
deditus. Item a mollis hic et hec mitis et
hoc te idest humilis mollis benignus non durus
maturus. Unde dicuntur poma mitia et
matura et mollia et comparatur mitior simus. Unde
mitius cius sime adverbium. Sed non reperitur in usu. Unde
hec mitia e idest mansuetudo quod in exposi-
cione haymonis super epistolas pauli reperies.
Et hic mitulus li idest fibula ventosa et relatu-
dulans marcianus de Capella Hunc go-
nitos arietatos inserat. Item a mitis
mitesco cis fieri vel fieri mitem. Unde mi-
tesco inchoativum. Item mitis componitur mitifico as.
Et mitigo as in eodem sensu idest mollire
temperare humiliare. Sed mitigo videtur simplex
quod autem dicitur mitigo quasi mitem ago ethimologia pro-
pterea est composita. Commitigo quasi demitigo
as idest demulcere vel prouteus. Terencius Ro-
dea demitigari tibi caput sandalio an-
tiquis quasi minutum et comparatur. Item a mollis
vel mollior hic et hec melior et hoc melius quasi mollior et non durus.
Unde meliusculus a um aliquantulum vel parum
melior. Et hec melioritas. Et melioro as idest
meliorem facere. Commollit quasi permollis le quasi commol-
lis. Mollifico as. Et est activum. Item a mollio
hic malleus quasi molleus quia mollit ferrum vel
quia dum calet et molle est cedit et producit
illud. Et hic marcus scilicet dicitur malleus. Unde
hic marculus li. Et marcellus li diminutivum. Marcus
est maior malleus et marcus sic quasi mollio vel
quia maior est et forcior ad cedendum. Marcel-
lus mediocris malleus. Marculus pusillus
malleus. Unde lucillius Et velut in fa-
brica ferrum cum marculus ferrum multorum
ictibus cudit. Unde hic malleolus diminutivum. Et mal-
leolus dicitur novella palmes innatus [?]
anni flagello. Et est dictus sic ad [?]

C

B

C

ves qr in ea pte qua decidi el vetri scor
ruti rumpit atq3 malle. pcz pbz
gh aby. hz mallet vr. i. plute mal
los. vnde malleator ... ... sepam
pha a mollio h malua e ul ... q̄
media qr vetre molliat ht cm vim
mollienti z plucdi alvum vnde et
d'r malvea q̄i mollies alvum et qr ethi
vnde malvaceus a vm et h malvicia
e q vestis que est malvar fcame ostēdit
qua alij malorina alij malvella vo
cant et h' melochites tes quida lapis
qui a colore malue nome accepit et
est spissime virids z crassme q̄ smar
ragdus. Mollis qr commollio. simt mollie
demollio. is. i. valde ut decorp̄e mollie
mdurat. emollio valde ut extra mollie
pmollio perfecte mollie. pmollio. remollio
iterum mollie. submollio. i. subtus ut parū
mollie. Et qr mollio a c. hz pe. ... ...
... Moniax. Simtur. | CXXXIII

Oneo es ui tum
M
onde h' monitor toris tor et hec
monitoriu rij locus monitu
ste scole ubi discipulos mone(n)t
et docemus. Et h' et h monitibilis et hec
le qui cito monet. et hec monime mi.
et hec monimentu p qd aliquid monemur
ut nobis reducitur ad memoriam. vnde
hystorie dicunt monimenta qr scripta nos
monet et ad memoriam reducit. et col
idiaa amoris. s. que nobis relinquunt
in signum amoris et memoria dicunt
monimenta. Et a moneo hec monimen-
tu ti. i. sepulcrum mortuorū qr prīcasu-
ru mentes moneat ad hec debere transire
ut qr moneat mentes ad defuncti memo-
riam. Vel d'r monimentu q̄i monens mente
et qr ethia. Et a moneo h moneta te
qr moneat ne qua fraus sit in metallo
vel in pondere. Vnde h' monetarius et mo-
netarius a um. et hec monetaria locus mo-
nete qd est monesiu dicit. et h monedula
le q auis que vulgo d'r catula q̄i mone-
tula qr cu aurum vel aliqua moneta inve-
nerit et occultat. Plautus. Dic me anti-
cula columba ut catellu vendme ut
monedula. Et moneta dicta est Juno
qr monuit romanos p auspicia. vnde lu-
canus. Numina casrensis. inscribat fla-
mina monete. Moneo est admoneo et ...
monet qui precepit. admonet qui qd excidat
memorie reducit. Et moneo futura
admonemus preteria. commoneo et simt mo-
ne. monemus inferos. commonemus pares.
rogamus maiores. pmoneo. remoneo.
submoneo. i. latenter ut paru ut pe monec.
Moneo est a co sc et corr hac sillaba
in mo | Capitulu xxxiiii
M
Onos gl d'r vnu vnde h monas
adis. i. singularitas principium
.s. tam qui d'r vnus ut vnitas
ut singularitas vnde h' et h monalis le
.i. vnalis singularis vnde h monalitas

singularitas et monalr adv. i. vnaliter
siue singularit. Marcian. Que puer ime-
nens monadr conpulsat ... monas
ut monos h' monachus qr solitarius
sit et singularis qr monachi a secularibus
segregati actibus et vita q̄i sole morant
qr solitarius ... vocabulum monachi
... ...
d'r monachus q̄i vnus custos ...
Sunt plura genera monachorum ... vide
quorum in genus vinctos pessimum appellac
Anachorite vel et heremite. Et a monachus
h monacha q̄i solitaria. et h' et mo-
nachalis et hec le. et monasticus a um
et monachicus a um. vnde h' et h mo-
nachicalis le. Monos est cu sterion
qd qr stacio et inde hec monasterium
vij qr singularis et solitaria stacio z
qr ibi habitares a secularibus segregati
actibus z vita q̄i sole morantur. vnde
monasteriolu li d'r. et h' et h monaste-
rialis et hec le. Et a monos monos ut
monas h' et h monialis. i. monacha
et qr sanctimonialis. i. monacha consecrata
sanctificata. vnde h' et h monialis le
et h' et h sanctimonialis le. Et a
monos h monarchia chie. i. principatus
vnius ciuitatis ut singularis principatus. q' suerit
possidz principatu sic alexander apud gre-
cos. et iulianus apud romos. Vn h
monarcha. i. sin'us principatus. Et
monos qr monogamus monomachia
monoceros. et h monopolis. i. ciuitas
huius sub se vna ciuitate q̄i vnica z
singularis ciuitas s. que reliquis in aq̄
regione melior est z liberalior. Et qr
cu pole qd est vendere et hec monopoliu
i. stacio ubi vna res venditur. Et qr
hec monocosmus gen vehicli qd ab vno
iumento trahitur. et hec monocosmu. i. ...
tm vnum portans. et h' monoceraunus. i.
ho hns caput bouis. et h' monoculus tm
hns vnum oculum. et h' monocosmus. i. fri-
gidus. Componitur tam monos q3 monas
cu multis alijs partibus | CXXXVI

M
Onstro as aui are
de vnde monstrator trix ao
et his le. et hec monstru tri
qr monstret aliquid futurum
sicut prodigium. monstrum qd statim monstrat
quid appareat. vnde monstruosus a um. z
monstruosus a um id. et monstrosus a um
in eodem sensu et h duo comparatur. vnde
h monstruositas. et monstrositas. et hec
mastruca ce vestis sardorum ex pellibus
ferarum facta. vnde Cicero. Quem regalis
purpura non commouit eum sardorum ma-
struca mutabit. et sic q̄i monstruosa
qr qui ea induuntur q̄i in ferarum habitu transfor-
mantur. vnde mastrucatus a um ma-
struca indutus. Monstro est demonstro

ab .i. rem subiecta ut qui subiecta oculis ut
intellectui | tac' vnde demracio et
demonstrac' | le et demonstratorius a
vm et demratiuus a vm qd demrat ut
qd demonstrat ut p quod demrat pmo
tco ab et est a c s c

C XXXVII

Oror aris v
gmme vnde h mora re | mora
est que impedit tarditas que
impedit | Itē mora est in re
tarditas in homine | vnde h moriale di
et morosus a vm .i. tardus et cpa' du
morose simus sine adicc | et h morositas
atis | Itē a mora h moracia e .i. im-
dua' et dm fnata | et h mos ris .i. co
nsuetudo | vel dic est mos in patribus
maius .i. consuetudo | et ipse sequat
more sue patr .i. consuetudine | vnde dicit
est mos est q' more fiat | vnde 7 dicit
mos est longa consuetudo de moribus
tm° tracta | vel mos est quedam lex viue
di nullo vinculo astricta sine lex no scri
pta | s; tm vsu eius retenta | vel mos
est vetusta 7 approbata consuetudo sine lex
no scripta | Sed consuetudo est quedam ius
moribus institutum qd pro lege suscipit
cum lex deficit | Item mos .i. mores homi
s; est k in pl'r hac hr scilicet | ut iste hr
bonos mores | et iste dicitur de bono sic
uerum de malo | mali ergo mores no sunt
mores s; vicia | et est ibi oppositum in
adiecto sic cum dicit ho mortuus | et inde
h' mosellus li di | et h' mosellus li aliud
di | et morosus a vm lascivus fastidiosus
superbus ut nobilis | Persius Cum morosa
vago singultiet inguine vena
| Porcius morosus accipit in mala siue q;
in bona qui malos hnt mores | Itē a
mos moratus a vm .i. moribus instru
ctus et informatus qui bonos hnt mores
Item moratus s;m mores disciplinatus ut
descriptus s; .i. 2m pctatem | et h' et h
moralis et hc le qd ptz ad mores ut q'
hr mores ut qui tractat de moribus vn
hc morale lis p quodam lo in quo tractat
de moribus | et h moralia orat p eod
libro | et a moralis h moralitas atis | Item
qd morigeror aris .i. bonos mores gerere
| et morigerari .i. mores alicuius gerere .i.
obedire subesse facere voluntate alicuius
| ille enim gerit more alicuius qui volunte
eius facit | qui ergo gerere more alicuius .i.
eius voluntate facere | Ambrosius sup
epistolam | vnde nos inter morigerari sibi
vicinum | et inde moriger a vm .i. obediens
Et nota qd mos moris hr pma longa
cum sinis deriuat | s; mora cum suis habz
pmam breuem | vel hoc versus designat | Hos
mos morosus mora s; fiat esse morosus
Et alibi | Hec mos mosu mora me fac de mosa

Oror qd gmoror demoror immoror valde
morari | remoror aris | vnde ... mora .e.
.i. mora impedimenti | p' duuius ... ...
vox gressus meo remora fiet | ... mo
rari | .i. mora ut impedimentum et piscis
gressum | Ouidius in quinto methamorphoseon Remo
ramina qui ipsa notabat | Amor et eius
gra sit gmmemia et corripuit hac silla
mo | et ... scilicet omnia fere cum suis .i. impe
dire tardare detinere ut impedita tardare
ut detinere pomit | tn quandoque absolute pro
consistere ut mora facere

C XXXVIII

Ordeo es momor
di morsu | vnde h morsus sus sui .i.
actus ut pro mordendi vel vulnus qd
fit mordendo ut lolus | vn h' mor
sellus li di | et h' et h morsilis le
qd est aptum ad mordendum | et mordicitus adu
.i. mordet morsilis | vnde plautus in aula
ria | Et quid dulce me a sitel mordicitus scida'
| et inde morso as frequentatiuum | et inde
a quo morsito as .i. frequentat' morde' aud
hic | et inde in eodem sensu morsito as .i. freq'
morde' | et a morso as h' et h morsalis 7
hc le ad mordendum abilis | Itē a mordeo
h' et h mordax acis et cpa' acior simus | vn
mordaciter cius sine adicc | et h mordaci
tas atis | et mordaculus a vm aliquatulum
mordax | et est pmordax .i. valde mordax
Item a mordeo morsus ab mactia siue q'
momordit 7 comedit qui no ieiunus | vn qui
imorsus a vm .i. ieiunus q' nil momordit | vnde
Oracius in sermonibus Efflagitat imorsus vesi
ca | Itē a mordeo h mors tis dissolucio
aie 7 corporis 7 pro qualibet destructione 7 cor
rupcione | et a mordeo qui ius mordet vel d'
a morsu pmi hominis q' vetite arboris pomum
mordens morte meruit | vel d' a marte q'
est effector mortuum | vel d' mors qui amara
est sit amara | Et sunt tria gna mortis acer
ba immatura et morata | Acerba infantum
Immatura iuuenum | Merita .i. naturalis senum
Item alii distinguunt 2m ternarium | mors
alia enim est naturalis alia fatalis alia ca
sualis | Naturalis est que de natura gtingit
qui ultra centum uiginti annos no est concessum
homini viuere qui nalit centum uiginti annos
sit viuere ho 2 | fatalis que contingit fato .i.
constellacione tali enim constellacione pt quis nasci
vel disponi qd vinit plus vel minus fatalibus
annis s; tres cursus Saturni ... creatum
nisi forte benignitas aliarum stellarum su
pet cursum | Casualis .i. accidentalis que gtingit
vel gtigere pt quolibet tpe aliquo accidente
ut occisione ut suspensione ut ruina ut similibus
Et a mors h' et h mortalis le morti oblacio
quecumque sit alma insigni sit mortalia .i. morti
7 corrupcioni subiacencia | et hic mortaliter adu
| et h mortalitas atis | et h' et h mortalis .i. ho
subsistit in gen gre et qui multa alia sunt
mortalia | dr tn ho mortalis p excellenciam mise
rie 7 angustie qui pluribus morbus pluribus
passionibus angustiis miseriis tribulacionibus dolo
ribus infirmitatibus subiacet inspra hom q; aliqua
alia res | vn cum inuic mortalis subtie ponti
in ma° gre ut in sermo no designat inste ho
iez | Et gt h' et h immortalis et hc le | vn
immortaliter adu | et h immortalitas atis |

Et hic immortalis pro deo per excellenciam
im[illegible] et mortiparos. Item a mors hec
mor[illegible] infirmitas que generat mortem vel
mo[illegible] a rem plenus morbis et as[illegible]
et que sua corrumpcione morbum inferat hec pe-
ri[illegible] et huiusmodi aliqua morbosa dicitur
que corrumpendo aerem morbum infert et vitia
gignit. Unde hec morbiditas et hec morbositas.
Item a mors morior eris et vero morticinus
[illegible] et secundum genera et in tali quaque
[illegible] ubique et curat supra debet
[illegible] mortuum tum quod exigit morticinus.
et mortuum tu. quod exigit morticinus. [illegible]
[illegible] in usu et inde mortuus a um et
[illegible] semimortuus a um. quasi parte mor-
tuus ut valde mortuus. Unde luca[illegible]
commortuus a um. in loco mortui sub-
stitutus et suffectus. Item a morior
moribundus a um similis mortuo
ut mori incipiens. Et hec morticinum
id est aqua calida de terra manans
scilicet balneum quasi morticinum quia
ibi morbi moriantur et pereant vel
quasi mortuum quia a mortuis
ab inferis credit manare. Oracius
Sane muneta reliqui. legitur hec muneta

hec non est desc[illegible]

legitur et hec muneta quod ponitur pro balneis munctis
distinctis. Morior componitur commorior emorior immo
rior id est immigilare insistere insudare. premorior
promorior remorior et quod de e fit. Item a mors
hec mortarium quia ibi semina in pulverem reda-
cta et mortua conducunt. Vel dicitur a morte
et tero quia quicquid terit ibi morit. Unde
hec mortariolum li diminutivum. Et hec mortifum genus
cibi et fit in mortario ex pisce et ideo sic
dicitur. Item mors componitur cum cado dicitur morticinus a
um pecora perducta id est morte sua interfecta. et
cum cado dicitur et morticinus a um id est morte
cadens sic que est mortalitas animalium et
cor[illegible] pe[illegible] morticina comedimus. morticina
comedi non debent. morticinum non quod nomen
[illegible] morticiorum sed mortalia nomen est [illegible]
cum corpore et unde hec morticinum valde mor
talitas. Item a mors ut porrius mortuus
mortifico as. Mordeo componitur commordeo demor-
deo. dimordeo. emordeo immordeo permordeo

permordeo remordeo et quod mordeo a co[illegible]
[illegible] omnia amittunt geminationem sine
in preterito [illegible] id est quarta pe[illegible]
[illegible] singularis [illegible] impositione [illegible]
[illegible] [illegible] collisio XXIX
Queo [illegible] [illegible]
[illegible] hec motus huius hui et fit [illegible]
hec motu graues corrupt[illegible] [illegible]
[illegible] albedine et
[illegible] quot modis movetur
corrumpendo augmentando dimi[illegible]
[illegible] locum mutando. Item a moveo
hic et hec mobilis et hec le. Unde mobiliter adverbium
et hec mobilitas atis. Et est immobilis le lectu
[illegible]. Item a moveo moto as id est frequenter
movere. a quo moto as aliud. fit et hec
momentum ti quasi movimentum quia cito intransitu
moveat tam breve spacium temporis. Unde et
sepe ponitur pro mutacione ut momentum. momentum
est dicitur stilus in quo moneta colli-
gitur quia cito ad modum momentum inclinant.
et hinc momentulum li diminutivum. et momentaneus
a um et momentaneus a um cito transiens
parum durans. Item a moveo hoc momentum mi
id est momentum tam [illegible] motu quam pro spacio temporis.
Unde Terencius Hec sunt momina venti
et hec mentum ti quasi monitum quia [illegible] est in mo-
tu. Vel dicitur mentum quia inde mandibula oriatur
vel quia ibi vigit. Unde mentosus a um et
mentatus a um magnum habens mentum. Item a
moveo hic mons tis altus terre tumor et
[illegible] in [illegible] radice latus et inquit quod est su-
mmitas montis idem et collis dicitur. et a mo-
veo quia [illegible] in altum terra movetur de loco ad
locum. Vel per contrarium dicitur mons a moveo quia
nunquam movetur de loco ad locum. Vel dicitur
a minuo quia minuit nos vel ab emineo
quia emineat. Unde et quidam derivat pro-
muntorium a promineo quia promineat et emi-
neat. Vel dicitur [illegible] et mons. [illegible] mons
qui procul apparet per suam eminenciam. Item a
mons hic monticulus li diminutivum. et montanus a
um. Unde quidam Hec variis vitis monta-
nis vtitur herbis. et hec montana orum id est
montes et [illegible] magis. Unde dicitur Abiit in
montana cum festinacione. et montani dicti
sunt quidam heretici qui in tempore persecucionis
in montanis latuerunt qua occasione se
a catholice ecclesie corpore diviserunt. et hic
montanus est dictus est quidam proprio nomine
Iuvenalis Montani venter adest. Item a
mons montuus a um. et montuosus a
um in eodem sensu plenus montibus. et mo-
tuosus comparatur. Unde hec montuositas atis.
et [illegible] a monticulus monticulosus a um.
et hec monticulositas. Item a moveo hec mundus
di quia semper est in motu. Unde mundus a um
id est purus integer sine macula. et comparatur dicitur
[illegible]. Unde munde dicuntur sine adverbium. et hec
mundicia e. et hec munditia id est mundicie pau
ut quod fiat mundicia. Non in hoc [illegible]
Accipitur mundus muliebris. et cetera ad usum
necessaria id est unguenta pigmenta et cetera
quibus mulieres munditiem et ornatum habent

Et hec mundi .i. dominium. Item a mundus mundas ab purificare purgare. Unde mundatio a verbo .i. purificatio secundum quod nomen et opera. Unde adverbium. Et componitur immunditia a verbo et mundus componitur emundo [illegible] immundo as et [illegible] mundus mundana a verbo et [illegible] et hec [illegible] et componitur immundanus [illegible] nota quod mundus multipliciter dicitur. Dicitur enim mundus universitas creaturarum s. illud quod constat ex quatuor elementis totus. Item mundus dicitur quasi archetypus, mundus quem homo. Unde et microcosmus dicitur quasi [illegible] mundus dicitur superior et inferior [illegible] magis mundi [illegible] firmamenti [illegible] excellentia quia [illegible] in motu vel [illegible] nil [illegible] gravitate mundi [illegible] amatores mundi designatur. Unde illud [illegible] per ipsum factus est et mundus eum non cognovit. In hoc loco positum designat hunc mundum, in secundo designat creatorem mundi. Moveo [illegible] cum ardeo ut ardor [illegible]. Et hic monarcha [illegible] varius quod cito movetur ad [illegible]. Unde Plautus Et tu monarcha [illegible].

E

Item moveo componitur admoveo [illegible] .i. advenire adiungere. Unde admotim .i. ad[illegible] admotim, amoveo [illegible] removere absentare separare. [illegible] dimoveo [illegible] in diversas partes [illegible] removere separare. Removeo est valde ut extra movere. Immoveo est valde ut intra ut intus movere. Unde immotus a verbo [illegible] immotus [illegible] ab in et motus [illegible] permoveo [illegible] promoveo est [illegible] procul movere ut [illegible] et promovere quasi in anteriore parte movere et promovere .i. sublimare ad ordinem vel honorem, et promovere .i. [illegible] removeo est. Unde remotus a verbo nomen et [illegible] Unde remote ut remotim adverbium .i. separatim. Unde Josephus in xviii° Remotim sacrificium [illegible].

ff

Item a removeo hic remus mi quia removetur et [illegible]. Unde remulus et remullus diminutivum. Et hic remex gis qui remum agit. Unde hic remigium [illegible] ut officium remigis. Et remigo as [illegible] remum agere [illegible] remigo [illegible] remum ago et remex [illegible] ponitur [illegible] adremigo as [illegible] [illegible] reremigo as [illegible] diremigo as diversis modis ut in diversas partes remigare ut dissipare. Item a remus hic remulcum [illegible] funis quo navis deligata [illegible] remi trahitur. Unde Virgilius Hic mea [illegible] longo [illegible] remulco [illegible] letante [illegible] in hospitiis. Unde remulco as navem trahere vel navem ad litus ducere. Item a remus hoc reuma tis .i. tempestas maris inundatio vel [illegible] aquarum [illegible] remorum agitatione [illegible] ut fluxus humoris dicitur ut a capite vel ab aliquo alio membro. Unde hic reumatisma [illegible] fluxus abundantis aque ut [illegible] Unde [illegible] de [illegible] herbarum [illegible] bene reumatismata [illegible] et reumatiso as reumat pati vel emittere.

B

Remus est hic biremis [illegible] navis que duos habet ordines remorum, et hec triremis [illegible] quadriremis quinquiremis vel pentaremis a penta quod est quinque [illegible] ab [illegible] et remus [illegible] que tres vel quatuor [illegible] ordines remorum [illegible] et mobilis [illegible] et hec biremis, et hec [illegible] Item moveo componitur semoveo [illegible] movere separare. Unde semotim .i. separatim. Unde Josephus in xviii° [illegible] semotim [illegible] submoveo est removere [illegible] Moveo et [illegible] activa [illegible] in motu [illegible] in motu [illegible] ducunt.

C.LXXX

Mugio gis [illegible] boare [illegible] et est proprie bovum. Unde hic mugitus tus [illegible] vox bovum [illegible] et mutus a verbo quia non loquitur, vox enim eius non est sermo nisi mugitus. Vocare enim [illegible] mugitus emittit. Unde mutio tis [illegible] .i. murmurare admodum mutorum ut velle loqui et non audere, et est proprie mutorum ut loqui non audeant. [illegible] nephas. Et hinc mussitare .i. dubitare et mussare .i. cum silencio murmurare. Unde [illegible] Bonos homines mussare non decet. Et ponitur pro dubitare. Unde mussim mussant mussitant .i. latent [illegible] et mussito as [illegible] mussare. Et musso as pro dubitare. Item [illegible] est sine et hec amussis [illegible] perturbatum [illegible] cementariorum quod mittitur a sursum usque deorsum ad [illegible] [illegible] [illegible] Unde [illegible] dicitur [illegible] a [illegible] vel [illegible] regula que [illegible] coequare [illegible] sine dubitatione [illegible] reddit. Et inde examussim adverbium .i. sine dubitatione [illegible] in hac [illegible] augetur [illegible] in [illegible] aut mutatur [illegible] aut auget [illegible] addit ut [illegible] aut [illegible] .i. parum [illegible] Unde [illegible] [illegible] defectu [illegible] nec [illegible] posse examussim tractare nisi posita sit in dictione. Item a mutio [illegible] inveniuntur [illegible] hic [illegible]

B

Unde in ewo [illegible] et multis erat murmur
in isto et murmur as et h murmurator
oris et h murmur muris d'r et h' mur-
gisso oris [illegible] et [illegible] murmura
[illegible] et ge conmurmuro as [illegible] valde mur-
murare [illegible] commurmuro as [illegible] et murmuro
[illegible] as [illegible] submurmuro as [illegible] latenter
ut parum et pro [illegible] murmurare et est n
c o s e [illegible] a muto ut muta multo
as [illegible] ut [illegible] muttire [illegible] mute-
[illegible] multis [illegible] demutio as valde
mutire ut terque a mutio et mugio [illegible]
[illegible] as [illegible] et
toto mutire ut ob aliquid mutire [illegible]
[illegible]
[illegible] et mutio c o s e et [illegible]
[illegible] hanc [illegible] notas [illegible] mutio
[illegible] mutire [illegible] mugio
[illegible] as [illegible] clamare et est [illegible]
conmugio gis admugio gis [illegible] ad [illegible]
ut ad mugiere mugire [illegible] conmugio gis
simul mugire [illegible] inmugio gis valde ut
intus mugire [illegible] emugio gis extra mugire
remugio gis [illegible] ut [illegible] contra mugiere
mugire et est n c o s e et [illegible] hanc [illegible] mu

Mulceo as si [illegible] **CAXXXI**
mitigare delinire
Unde h' et h mulcibilis le et
hoc mulcibile adu et mulci-
bilitas atis et a mulceo h' et h mul-
cebris et hoc bre [illegible] delectabilis [illegible]
[illegible] que sunt [illegible] ut [illegible]
altera edax et peremptoria altera mulce-
bris innoxia [illegible] et h mulcedo dinis
[illegible] suavitas et h mulsa se potio que
ex vino ut aqua et melle [illegible] de
[illegible] [illegible] mulsa [illegible]
cui sit acetum [illegible] et hoc mulsum [illegible]
a mulceo ut a melle [illegible] mulsum [illegible]
est mulsum ex novo vino unde [illegible]
Comedite pinguia et bibite mulsum [illegible]
mulceo hoc mustum [illegible] mulsum [illegible] suave
ad bibendum ut [illegible] [illegible]
[illegible] a mulceo mulceo as [illegible] mulcere lenire
mitigare blandiri [illegible] seducere [illegible]
vexare ut verberare [illegible] ut pugno
[illegible] calcibus tundere unde [illegible]
[illegible] [illegible] mulcat et est
translatum a mulsa [illegible] accepturus lenire [illegible]
fauces dolentes [illegible] [illegible] fordibus
[illegible] stomachum emulceo [illegible] demulceo
[illegible] permulceo as remulceo et
est a c o s e et fat [illegible] in se et supinum
in [illegible] et mulceo est [illegible] et imber
et h' mulciber bri ut bris ut mulcifer
[illegible] ut [illegible] [illegible]
volcanus est enim faber Jovis et ideo dicitur
mulcifer [illegible] mulcens ferrum [illegible] mulci-
ber quasi mulcens imbrem [illegible] aqua temperando
ferrum ut [illegible] mulcet ferrum imbre [illegible] aqua
emulgeo [illegible] quidam [illegible] ad [illegible]
[illegible] mulceo dixerunt [illegible] et
mulctum quorum [illegible] proculdubio mul-
ceo et mulgeo habent preteritum et supinum

In eadem voce emulgere et lac ab ubere
extrahere unde hoc [illegible] et hoc
[illegible] et h mulctra hoc [illegible] mulgere
[illegible] mulctrum est ut mulctra dicitur
[illegible] unde Virgilius [illegible]
[illegible] ad mulctra [illegible] ubere fetus
[illegible] mulgeam et hoc mulctrum [illegible]
[illegible] mulctrum est [illegible]
lac venerem emulgeo [illegible] demulgeo
mulgeo emulgeo immulgeo [illegible]
remulgeo et est a c o s e et fat [illegible]
[illegible] et supinum in [illegible]
[illegible] et mulctum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] emungo
gis xi [illegible] purgare sordes auferre
et [illegible] de naso extrahere et purgare
et [illegible] de [illegible] candele auferre
unde [illegible] decipere ut decipiendo
aliquid [illegible] spoliare unde h mucus
[illegible] putredo que de naso extrahitur et
[illegible] unde muco as [illegible] mucum auferre
[illegible] deturpare ut mucum facere et
est [illegible] as [illegible] auferre purgare
[illegible] as in eodem sensu [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible]
prudentes in [illegible] [illegible]
[illegible] salutare [illegible] et [illegible]
[illegible] unde [illegible]
[illegible] et [illegible] e abundancia et
plenitudo [illegible] emungo [illegible] emungo [illegible]
emungo gis demungo gis [illegible]
[illegible] [illegible] purgatorium [illegible] ferrum
cum quo candela emungitur et [illegible]
a [illegible] purgatus [illegible] immungo valde et
intus ut intro mungere [illegible] remungo
et est mungo a c o s e et fat [illegible]
in xi et supinum in [illegible]

Munio nis nivi **CAXLII**
[illegible] firmare vallare
et defensabilem facere unde
h municio et h municipium [illegible]
le [illegible] a munio hoc munimen [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] rex [illegible]
non ingredietur urbem hanc nec [illegible]
eam municio et [illegible] h menia [illegible]
quasi munia et muniat civitatem et non
quasi menia [illegible] sunt muri civitatis a mu-
mendo [illegible] abusive menia dicunt
omnia edificia civitatis unde meniatus
[illegible] menibus circumdatus ut constructus vel
abundans et menio [illegible] menia con-
struere ut menibus circumdare et [illegible]
[illegible] menibus hoc memanum [illegible] solarium quod
menibus solet addi vel menianus [illegible]
[illegible] collega crassi in foro [illegible]
[illegible] ut essent loca in quibus spectatores
insisterent que ex nomine eius meniana
appellata sunt et solaria dicuntur quod
[illegible] [illegible] et inde inolevit [illegible]
tudo ut meniana domibus adiceret
unde memanatus a [illegible] memamus or-
natus [illegible] a munio hic

Murus vel quia muniat et murus quasi munieris robur. Unde hic muralis li. di.
. et hic et hec muralis le quod pertinet ad murum
et hoc murale lis idem quod murus. Et componitur
hoc antemurale lis idem et hoc promurale
i. defensio ante murum quia per muros facta
sit vallum et fossa. Unde Ysidorus po-
nitur in eodem minorum. Dicitur et antemurale
. et hoc pomerium spacium circa murum. Et
a murus muratus a um i. muris cir-
cumdatus. Et muro as ornare muro. Et hec
muria i. superior pars olei quia sit oleo
quasi per muros quia nullus recipit liquorem
quod si cepit sine fece. Unde Persius
Cinget olus siccatum muria vaffer. Et
hic musculus bellicum machinamentum scilicet
cuniculus quo murus civitatis perfoditur
et dissolvitur quasi muriculus vel musculus
et dicitur et aliter scilicet per cardiacum. Item
a munio hec munitio nis. Et hec mu-
nimentum ti ambo pro defensione firma-
mento et auxilio. Et hoc munitorium
locus ubi sunt munimenta vel ipsum mu-
nimentum. Et hec munus eris i. donum ce-
dens sit inter donum et munus supius dicti-
xinus. Unde hec munuscula le di. et
inde hic munusculanus rii qui promove-
runt vel qui munus dat. Augustinus de
Civitate dei in vii°. Tanquam munuscula-
rios vectigalium conductores. Item a mu-
nus hic munerarius rii qui munera dat.
Et munerosus a um i. largus ut munere
dignus. Josephus in v°. Cuncta vero no-
vissima munerosa suscipiens et comparat.
Et inde hec munerositas atis. Item a mu-
nus munero as donare munus alicui dare
pro aliquo servicio ut pro aliqua re. Unde
Homerus. Et primus Criarce aurato
munerat ense. Et componitur remunero as. Et
et a con. Munus componitur munifico as i.
muneribus honorare munera alicui facere.
Unde munificus a um i. largus quasi munera
faciens ut qui munus ut officium quod debet
adimplet. Unde munifice adverbium. Item
a munifico hic et hec munificator. Et hic et
hec et hoc munificens tis in eodem sensu
et comparatur. Centior simus. Unde center
simus sine adverbium. Josephus in v°
duos Idos eos munificentissime pavit.
Et hec munificentia i. largitas. Et no-
ta quod hoc positivum munifices non est in usu
sed in loco eius subit munificus et fit
comparatio anomala munificus centior simus.
Item a munus hoc manus nus nui quia totius
corporis ipsa sit munus quia cum ori cibum
ministrat facit et dispensat omnia dat
et recipit. Unde hic et hec manualis et
hoc le. Et hoc manuale lis pro quodam
libro qui sacerdos habet ad manum. Et manubis

a um magis hujus manus. Et hec manu-
brium manica alicuius rei sive ferri quia manu
teneatur. Unde manubiatus a um. Item a
manus hec manica ce quia manum capiens
et est ethimologia. Unde manicatus a um. Item
a manus hec manulea e i. manica. Unde
manuleatus a um i. manicatus. Unde
Plautus in penulo manuleata tunica
homines habent addecet. Et manuleatus
a um in eodem sensu manuleata tunica
grece vocatur chirodita. Et hec manubia
as manico as manuleo as manubia
ut manicas alicui rei facere. Item a
manus hec manubie arum i. excubie que
per spacia noctis vigilant et dicuntur sic
quia per manus i. per catervas fiunt. Manubie
etiam dicuntur spolia exuvie que victus ex-
trahit ut sit dictum quia manibus victorum ex-
trahantur. Et hic manipulus li tantum quantum
quantum manus potest capere. Unde etiam dicitur sic
quia manum impleat et est ethimologia. Et hic ma-
nipulus dicitur societas ductorum mi-
litum quia antiquitus signa erant manipulos i.
fasciculos straminis ut quisque haberet sibi
pro signo faciebat. Vel manipulus dicitur
a manibus quia olim bellum manibus incipiebat
. Inde etiam manipulo per sinodocha. Unde Lucanus
Convocat armatos extemplo ad signa
manipulos. Item manipulus dicitur ornamentum
manus sacerdotis. Unde hic et hec manipula-
ris et hoc re. Et manipulanus a um
ad manipulum pertinens vel de manipulo
existens. Unde manipulares milites qui
sunt de manipulis. Manipulares etiam
dicuntur eos qui signa ante tergum deportant
Et componitur commanipularis re consortes sunt
cum alio manipulari. Item a manus mancus
a um per contrarium quia non habet manum. Vel ma-
cus componitur a manus et careo quasi manu carens
sed unde potius ethimologia quia compositio. Ma-
cus etiam dicitur cui aliquid deest ad perfectio-
nem. Unde mancatus a um manu truncatus
. Et mancinus a um qui utitur sinistra pro dextera
ut equus. Item a manus hic mantus ti quia
manum tegat tantum. Et est enim brevis amictus.
Unde et mantus quasi manum tegens et est
ethimologia. Et hec mappa e quasi manu pia i. ma-
num purans. Unde hec mapella et hec ma-
pula diminutiva. Mappa etiam dicitur pictura ut for-
ludorum. Unde dicitur mappa mundi. Item manus
componitur cum ago gis et fit hic mango onis i. mer-
cator et proprie venditor equorum quia manu
agat equos. Et etiam quilibet mercator potest
dici mango quia res suas manu agat.
Unde Oracius in epistolis. Nemo hoc ma-
gonum faceret tibi. Item manus componitur hoc ma-
nitergium manutergium manumundium map-
pa extergifacium faciteryum extergimen-
tarium togilla gausape mantile matele.
Item componitur cum festino manifestus a um quia

topoczysko

vostrzhaw

T[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Unde et ma
[illegible] manus [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] Unde [illegible] manifesta [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] Unde manife
[illegible] [illegible] [illegible] manifesto [illegible] et
manifestatio [illegible] [illegible] manifestat et ma
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plautus in [illegible]
gallicus manifestarium Unde
manifestarie adverbium | CXLIII

Mansues est cum suetus
et mansuetus, [illegible] [illegible] vel
fieri mansuetum [illegible] doma
tum Unde mansuesco, [illegible] [illegible]
Unde mansuetus a tum mitis [illegible] [illegible]
[illegible] ut domitus quasi manu assuetus et [illegible]
[illegible] [illegible] Unde mansuete [illegible] [illegible] [illegible]
et hec mansuetudo [illegible] et hec [illegible]
in [illegible] [illegible] mansuetudine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mansuetus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dico ut duco et mendicus a um
[illegible] [illegible] [illegible] quasi mandicus [illegible] mos erat
antiquitus [illegible] os claudere et manum
extendere quasi manum dicere ut quasi manum ducere
[illegible] aut dicitur mendicus quasi mensa [illegible] [illegible]
[illegible] ut mendicus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Unde vita degat [illegible] [illegible]
et hinc [illegible] hec mendicitas atis et medicus
a um pauper et [illegible] Plautus in Epido
[illegible] erat induta an regilla an me
dicula et medico as [illegible] hostiatim
querere ut quoi modo alio [illegible] et postea [illegible]
[illegible] adquirere Unde medicabilis le liter
et hec [illegible] [illegible] mendicacium Plautus
in Epido [illegible] volo hominem [illegible]
[illegible] mendico in [illegible] [illegible] ne [illegible] est
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] capio et hic manceps pis [illegible]
et manceps quasi manu captus [illegible] [illegible]
illi hoc nomine [illegible] qui in bello
capiebantur et in servitute redigebantur [illegible]
prudencius in libro [illegible] [illegible] [illegible]
manceps [illegible] et inde hec mancipium
in eodem sensu et inde hoc mancipiolum
[illegible] [illegible] [illegible] ampliata est appellacio
[illegible] nominis manceps et mancipium
ut dicatur filius vel filia nondum emanci
patus a patre mancipium etiam dicitur quicquid ma
[illegible] capi et subdi ut homo ovis equus [illegible]
[illegible] [illegible] statim ut nata sunt manci
pium esse putat nam et ea que in nume
[illegible] sunt tunc incipiunt mancipia
esse cum capi vel domari ceperint et a
manceps mancipo as [illegible] [illegible] et mancipare
mancipium facere ut in servitute redigere
et mancipare [illegible] [illegible] trado ut dare ut
ducere et cum [illegible] [illegible] [illegible] dare ut
ducere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Manceps [illegible] [illegible] et hic emanceps quasi cum
[illegible] [illegible] [illegible] manceps [illegible] ab illa potestate
et servitute liberatus est Unde emancipare

[illegible] a servitute liberare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut filius a potestate [illegible] liberatus dicatur
emancipatus [illegible] [illegible] a servitute liberatus
dicitur manumissus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et in servitute
[illegible] [illegible] manceps [illegible] [illegible] [illegible]
hic nemanceps pis [illegible] emanceps [illegible]
[illegible] [illegible] est manceps [illegible] a manceps et
nemanceps mancipi et nemancipi [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] mancipi [illegible] [illegible] a manu et
capio [illegible] et nemancipi et sunt
[illegible] et omnis generis Mancipi dicuntur res
que cum alienantur [illegible] que cum a potestate
vendentis transit in potestate ementis ma
[illegible] capi ut [illegible] [illegible] res nemancipi [illegible]
que cum [illegible] [illegible] alienatur manu ca
pi non [illegible] ut ager [illegible] a man [illegible] mantica
[illegible] sarcina [illegible] mala Unde hec mantela
[illegible] et mantela [illegible] [illegible] pera pastora
lis et manticatus a um [illegible] mantica
ornatus [illegible] a manus ut mantus hic
mantellus et hic mantictus [illegible] et hic
manticulo as [illegible] fraudare furari Unde
[illegible] [illegible] quanto [illegible] accedit
ad manticulandum [illegible] a munus hoc
munium [illegible] debitum officium tributum vel
munus et munium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et hinc municatus a um et [illegible]
dicuntur [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
officia sua [illegible] ut tributarii ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et hic et hec immunis
et hoc ne [illegible] sine munio sine tributo [illegible]
liber qui nulli est tributarius Unde
et [illegible] immunis [illegible] [illegible] alienus
sine parte [illegible] immunis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sine munio [illegible] sine munere
[illegible] in publico [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] immunis [illegible] [illegible]
munia [illegible] officio non fungitur [illegible]
[illegible] privilegio vacuus et dono [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ventri indulgens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et abitio ut immunis pericli
ut periculo ut a periculo et inde hec
immunitas atis [illegible] munis [illegible]
con et hic et hec communis et hoc ne [illegible]
[illegible] plurium vel [illegible] munio [illegible]
non est [illegible] ab aliis in officio [illegible]
[illegible] adverbium et hec communitas atis et hec
communio [illegible] a pluribus participat ut
corpus domini et communico as participare
communem [illegible] [illegible] commune facere et est
[illegible] as extra communionem facere
communionem privare et est a [illegible] [illegible] [illegible]

Et [illegible] munus [illegible] [illegible] capio et mancipium
[illegible] est mancipi [illegible] [illegible] [illegible] aliquod
maius ut minoris officii a principe
impetratum et [illegible] a munus

et officiis quod tamen munia et tributa debita
vel munia reddat nam liberales et famo-
sissime cause et que consistunt per mancipe confi-
ciebantur ibi non agebantur. Item enim ad dig-
nitatem civitatis pertinet. Vel municipium dicitur
castrum munitissimum et forte in confinio regi-
onum ubi solebant morari stipendiarii mi-
lites pro custodia. Vel dicitur municipium
quod capiat munia id est munera stipen-
darios milites ibi pro custodia manentes
et munera capientes. Unde hic et hec mu-
nicipalis et hoc le. et municipiarius
a um. Et hic et hec municeps pis omnia
in eodem sensu. Hic enim nomine censentur ca-
stellani in municipio nati et permanen-
tes. Et etiam milites stipendiarii qui pro
custodia municipii munera capiunt
et etiam originales cives et in loco offi-
cium gerentes dicuntur. Set et etiam quidam
quasi cives Romanorum olim dicebantur
sic. Unde Paulus cum deprehenderetur
dixit Ego sum Paulus Tarsensis non
ignote civitatis municeps volens
illis significare quod esset civis romanus
et statim eum dimiserunt. Item munici-
palis le vel municipiarius a um et
municipiarius potest dici quod pertinet ad mu-
nicipium vel municeps vel per quod capitur
munus. Item a munio hoc monile lis
ornamentum pectoris mulierum quod muniat
pectus mulieris ne lecatores possint im-
mittere manus in sinum eius. Vel dicitur monile
a moneo es quod monet castitatem. Mo-
net enim videntes illam esse marito co-
pulatam et amplius non debere tangi ab
alio. Olim enim non solebant ferre moni-
lia nisi maritate tantum. Vel dicitur monile
a munere quod pro munere solet dari. Hic
et expetum dicitur quod constat ex lanceolis
quibusdam aureis et variis gemmis ad modum
factum serpentum plurium. Et per monile
omnia ornamenta mulierum significantur
quecumque illis dantur muneri. Communio
quasi communio nis. Immunio nis. Premunio nis.
obmunio nis. undique ut contra muniret.
Remunio nis iterum vel retro munire ut
destructe munitiones auferre. Munio et eius
omnia sunt activa. Muniri
parcere servire

Ca xliiii

Mos grece
latine dicitur terra. Unde hic hymus
ut dermacio sit ab ultima sta
sed de hac parte supra diximus. § 186
Item a mus quod est terra hic musium nomen venit
quia in se habeat terra et limum mixtum
et hoc musaicum omnis quis musivo quod musivum
bibat quod sit bibulo omnis dicitur. Et hec musta-
cia potus qui fit ex musto et aliis
potationibus. Juvenalis. Causa nec est
que cenam et mustacia perdas. Et

Mustus a um id est novus. Item a mos quod est
terra hec murena ne quedam gemma quia
humore sub terra putatur densatum colore
unde et nomen sumpsit. Et hic mus muris
quia sub terra fit vel sit terribile. Unde hic muscu-
lus li. parvus mus. Musculus etiam dicitur
quidam genus navigii et musculi dicuntur
capita nervorum et sanguine et nervis
copulata. Vel illa nodosa caro que est in
tibiis et brachiis et musculus et musculus
a murium similitudine quia habeat in medio
sicut mus sub terra. Vel quia disposita est
ad similitudinem muris. Unde dicitur et lacertus.
In hac significatione ponitur a palladio positum
qui docet eligere bonos equos dicens quod
pulcritudo et forma boni equi in hiis
cognoscatur ut colligatur corpus et vastum
et solidum latus longissimum clunes rotunde
et maxime pectus late patens et totum
corpus musculorum densitate nodosum pes
siccus cornu concavo altius calciatus.
Item musculi sunt cocleae aquarum lacte gene-
rantur ostrea. Et dicuntur musculi quasi masculi
quia sunt masculi ostrearum. Vel etiam balenarum
ductores. Enim contra scopulos balene perhibentur. Et
a musculus musculosus a um fortis lac-
tosus plenus musculis et comparatur. Unde hec mu-
sculositas fortitudo plenitudo musculorum.
Item a mus hic muscio omnis quia muribus sit infe-
stus. Hunc vulgus captum a captura vocat.
Alii dicunt quia captat id est videt nam tam acu-
te cernit ut fulgore luminis noctis tene-
bras superet. Unde et a greco venit cattus
id est ingeniosus a catesthe. Vel cattus quasi
cautus. Quidam enim hunc vocant gattum
corrupte. Item a mus hoc musium similiter vel mustus
muris. Et mureus a um. Et hec musaraneda
de stercore muris. Et hic musaraneus animal
perexiguum in Sardinia aranee forma et
muris quod et solifuga dicitur quod diem fugiat
vel dicitur musaraneus quia eius morsu ara-
nea interimuntur. Item a mus per terram vel
stercore hec musca ce quod muris similis est
et hec a vel muscula dimin. Et muscosus a
um et musculosus a um plenus et habundans
muscis. Unde muscositas et muscalosi-
tas abundancia et plenitudo muscarum. Item
a musca vel muscula hoc muscetum vel mu-
scaletum locus ubi abundant musce. Et hoc
muscarium vel muscadarium per eadem pro
loco in quo sunt musce. Vel pro multi-
tudine muscarum vel pro flabello quo
muscas abigimus. Et hic muscio omnis ma-
sculus musca. Item a mus hic murex icis emi-
nens et acutum et praeruptum saxum et excel-
sum vel cacumen montium. Unde et murex
dicitur frutex et virgultum asperum in preci-
piis et aculeis mollibus. Unde tribulus ferrea
terre instrumenta vestigiis astu man-
dare latent muricatis nomine. Et hinc hic
murex icis quidam piscis id est coclea maris

Sic dicta [illegible] acumine et asperitate que
talis nomine conchylium dicitur ut concha uel
quia [illegible] lacrimas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
unde et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et hic [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] ut [illegible]
[illegible] unde quidam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] et ad [illegible]
[illegible] ad mures [illegible]
et [illegible]. Unde Plautus in [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] qui mures [illegible]. Item
[illegible] et hec muscipula le, i.
instrumentum ad capiendum mures dictum
[illegible] mures [illegible]. Et cum capio
[illegible] muscipula le, [illegible] decipio ad
mures capiendos quia mures capiat
et decipiat et ponitur generaliter pro qualibet
deceptione. Unde muscipulator oris, i. deci-
piens. Et hinc muscipulator oris, i. dece-
ptor. Et cum telon quod est longum et hec mu-
stela le, quia mus longus. Et sunt duo genera
mustelarum: unum siluestre et distans
magnitudine, quam greci ictidas uocant.
Alterum in domibus oberrans. Falso opinantur
qui dicunt mustelam ore concipere, aure pa-
rere. Unde hoc mustelinus a um. Et muste-
larium, fouea mustele, que et mustelium dicitur.

Muto as, aui, i. mouere, | CXLV
uel in alium statum uertere,
ut ad alium locum ducere. Unde illud
Quod habemus damus pro hoc quod non
habemus, ut cum denarios damus pro
uino denarios mutamus et non uinum. Unde
mutabilis le, bilior, bilitas. Et componitur immu-
tabilis le, bilior, bilitas. Item a muto hoc
mutatorium rii, i. uestis preciosa pro qua
frequenter aliud mutatur. Unde in hystoria
Regum legitur: Et Naaman duo mutato-
ria uestium dedit Giezi. Item a muto mu-
tilus a um, minutus, truncatus sine cor-
nibus uel alia parte. Unde Oracius: Ad
facies cum sis mutilus minans. Et inde muti-
lo as, minuere, uellere et truncare. Unde
Ouidius: Ipsa solet mutilata cauda
colubre etc. Et est mutilare, ex aliquo integro
determinare, ut caput hominis amputare uel
partem arboris auferre uel homini coronam
determinare. Et componitur admutilo as, i. ualde
uel iuxta mutilare. Unde Plautus in Ca-
ptiuis: Si fugiet ipse, ne admutilabit
ipse. Et demutilo as, i. determinare. Et
emutilo as, ualde mutilare. Et est a. cor. ante s.
Item a mutilis mutili dicti sunt quidam
quadranguli qui in muris habent sic □ □□
et mutili dicuntur capita trabium que muti-
lata sunt. Item a muto mutuus a um,
mutuo datus uel acceptus. Et mutuum

est meum tuum, quia illud quod a me tibi datur
ex meo tuum fit. Et est ethimologia. Et hinc mu-
tuo as actiuum et mutuor aris deponens.
Et dicunt quidam mutuo as dantis est, quia mu-
tuo dare, ut mutuo denarios tibi, i.
mutuo do tibi. Et mutuor accipientis est,
quia mutuo accipio, ut mutuor denarios
a te, i. mutuo accipio a te. Unde illud:
Mutuabitur peccator et non soluet. Et alibi:
Precepit dominus filiis Israel ut mutuarent
uasa a uicinis suis et spoliarent Egi-
ptios; quod quis caueat abusionis [illegible].
Item mutuo et commodo et accommodo differunt.
Cum commodamus uel accommodamus illas res
que eedem in sua essentia debent reddi,
que non transierunt in possessionem accipientis,
ut equum, mantellum et huiusmodi. Sed mutuamus
illas res que transeunt in possessionem acci-
pientis, ut denarios. Item commodo uel
accommodo tibi equum, i. do ad utilitatem sed
ad commodum et ad utilitatem, et ad certum
usum ad quem habes tibi do, i. ad tempus,
ita ut sit tuus. Unde et accommodare potest
quis cum modo ipsius ad alium transferre et
dare. Et est ethimologia. Sed mutuo denarios tibi,
i. cum sint mei, dando fiunt tui. Et hiis
patet que differentia sit inter mutuum et commodum,
tamen hec proprietas sepius apud auctores confunditur.
Et uerumptamen componitur commutuo as. Et commutuor
aris. Et immutuo as. Et immutuor aris,
i. ualde mutuare. Et immutuo componitur emmu-
tuo as, de paupere pauperem facere. Item
muto componitur commuto as, demuto as, immuto
as, permuto as, remuto as, transmuto as.
Muto a. cor. ante s. et producit mu.

Capitulum

Nablum uel nablat hebra-
ice, grece psalterium, la-
tine organum dicitur. Na-
bath uel nabatus uel
nabaoth filius fuit
Ismaelis. Unde naba-
theus a um, et quia ille
regnauit in oriente,
ideo sepe inuenitur nabatheus, i. orientalis.
Ouidius in primo methamorphoseos: Eurus ad auro-
ram nabatea que regna recessit. Nabucho-
donosor interpretatur prophetia lagunculae angu-
ste, siue prophetans [illegible] signum [illegible]
[illegible] futurorum quod [illegible] narrat
et Daniel interpretatur sessio in angustiarum angu-
stie pro hiis qui in captiuitatem ab eo ducti sunt.
Nabatancer uel Fullo. Narro as, i.
narrare. Narro as cum diceret antiquitus,
et inde nos dicimus narrator oris, i. ad-
quirere, adipisci, inuenire. Et est de e. cor. ante s.
[illegible] Naophilax templi custos,
a philaxe quod est seruare. Napta ge-
nus [illegible] legitur genus fomitis apud per-
sas quo maxime nutritur incendium.
[illegible] alii ossa oliuarum que proiciuntur cum amurca

arefacta napta qd c dicunt Nardus
herba est spicosa et aromatica fragili
radice sed nigra et folijs densa quorum
summitates coniungit in spicas Unde a
grecis nardostachys appellatur Unde
hoc nardinum unguentum vel confectio ex ea
Nardum pisticum dicitur i. fidele puri
sine omni impostura vel commixtura alterius
herbe ad dilatandum alijs herbis pisticus enim
g. l. d. fides Nardus spicatum dicitur quia
partes nardi in eo sunt vel quia de spicis
et folijs confectum Narro as dicere
Unde narratio onis et narraciuncula di.
et narrabilis le bilis bilitas tis Et
narrito as freq. Et componitur connarro as denarro
as enarro as Unde enarrabilis
le bilis bilitas Et componitur inenarrabilis le
bilis bilitas renarro as Et corripit a et o
Narcisus herba vel flos a puero in illam
mutato nomen habet CU N

Nascor eris natus
Proprium de utero exire vel decidere
et sit passum ab alio illata
i. conveniente et passive producte
vel aliud sumptum i. cum mouere Et inde
natio onis i. nascendi etas i. actus
vel passio nascendi Et natio dicitur gens
...
alia distincta Ut grecia Italia francia
et natio puniti coiti et natio est ipsius
regio vel terra parum vel non habitata
dicitur Unde nationcula di. Item a nascor
hec natura re i. natiuitas Et natura
dicitur deus qui omnia creat et nasci facit Et
natura dicitur quelibet creatura Et natura
complexio Natura est dicta quelibet vis na-
turaliter insita et similibus similia procreans
iuxta genus suum Natura est dicta specie vo-
cabuli ex generacio causa est quare voca-
bulum nascatur i. imponatur Natura est dicta
impositio vel inventio vocabuli quia
vocabulum nasci vel aliud est nisi ipsum ve-
nire vel inveniri Natura est adhuc pluribus
modis dicitur Unde hic et hec naturalis le
ad naturam pertinens vel a natura procedens Unde
naturales dicuntur filij concubinarum quos so-
la natura genuit non honestas coniugij Et in-
de naturaliter adverbium et hec naturalitas Item a
nascor nasceris natus tus tui i. natiuitas Unde
hic et hec natalis le et nataliter adverbium Et hic
natalis lis Et hoc natale lis i. natiui-
tas Dicitur tamen natale vel natalis et nati-
uitas in kalendarijs Quod natiuitas ibi
appellatur a mundo in terra Ut natiuitas
domini Sancte marie Sancti Iohannis baptiste Sed
natale vel natalis dicitur obitus vel dies obi-
tus sanctorum quia eorum obitus in terra fuit
natiuitas in celo Iuerunt enim de uno esse
ad esse de morte ad vitam de tenebris
ad lucem de exilio ad regnum transierunt
Unde in kalendarijs invenitur Natale Sancti

Petri Sancti Pauli Sancti Laurencij
tale nos perducat qui uictimis
regnet Et a natalis natalicius
natiuitate pertinens Persius ...
tandem cum sardonice albo et hic ...
i. natiuitas Item a natus natiuus a um
naturalis genitus Unde natiue adverbium Et
hec natiuitas atis Item a nascor natus
a um Et hic natus i. filius Et hec nata
i. filia Et sepe solet inveniri per g pre-
positum Et gnatus vel gnata Un-
de gnatus a um vel sic quia de nati inte-
gritate generatum Dicimus enim gnatus quasi genitus
et gnata quasi genita Et componitur et cognatus
i. qui sunt natus et cognata soror qui
sunt nata i. filia Item natus a um componitur
cum con et ut adiectivum cognatus a um Et hic
cognatus et hec cognata Et agnatus a um
et hic agnatus et hec agnata qui vel que
ut quod est de eodem genere natus vel nata vel
natum Et tamen differentia quia agnati dicuntur qui
per virile sexum descendunt Sed cognati dicuntur
per femininum Et dicuntur agnati quia acce-
dunt pro natis et succedunt loco natorum dum
desunt filij Sed cognati dicuntur quasi de eodem
genere nati vel quia sunt consanguinitate alicuius
iuncti qui ideo post agnatos habentur quia per
feminini sexus personas veniunt Et a cognatus
cognatio onis Et ab agnatus agnatio onis
i. parentele consanguinitas Sed distinguntur Item
Nascor hic nepos tis quasi natus post filium
et est ethimologia Et inde hec neptis tis a quo
hec nepticula e Et hic nepotulus li Et
hic nepos tis homo iniquitatis quia de pomo
quasi de filio nascitur Et nepos componitur hic pronepos
otis filius nepotis quasi post nepotem Et
hic abnepos filius pronepotis qui abiungitur
a nepote Hic adnepos filius abnepotis
trinepos filius adnepotis quasi tetranepos
quartus post nepote Hic ordo et eadem compositio
est in hoc nomine neptis scilicet proneptis abne-
ptis adneptis trineptis Nepos est dic-
tus luxuriosus Sic persa dicitur Nascor componitur ena-
scor eris extra nascendo exire nascitur
herba ex utero decidere Enascitur quod est terra
aut aqua exurgit Innascor eris i. intus
nasci Pronascor Renascor eris iterum nasci
sicut fit in baptismo Nascor corripit e o s e pro-
ductus Nathan interpretatur dedit sive da-
tus Sed nathanael interpretatur donum dei quo-
dolus i. simulacio in eo non fuit Nathi-
nei dicebantur hypodiaconi grece subdiaco-
ni latine dicuntur Et dicuntur nathinei i.
in humilitate deo servientes Nauim interpretatur
germe sive consolator interpretat enim ...
...sanguinem et post ...ulus consolatur
...Nahum ... montes pedes euangeli-
zantis et annunciantis pacem Nauplius
pater fuit palamedis a quo nauplia dictus
est quidam ludus ab eo inventus vel in honore
illius primo celebratus circa eius sepulturam
et fit ex quatuor pomis duobus in ...
missis Unde Ovidius de arte amandi

n ep(isto)la est dicta a dionisio ex(tra) d(i)c(tu)m ... quia stabilite subtu ... nazareth ... unde nazarenus a um et naza-
renus a um unde Jesus cristus dictus est nazarenus et nazarenus et hinc quia ... dicti sunt nazarei ... cristum ... a loco dicti quia nazarenus filius dei ... omnia ... custodiunt ... dicti ... nazarenus olim dicebatur qui ... nutriebat et ... continebat ... a vino et omni sicera que ... sanitate ... nazarenus ... deus

C M

Ona grece dicimus ... novem et inde nos dicimus hic et hec et hoc none ... et hinc nonus a um et hec nona pro quadam hora diei. Unde hec nonaria e ... quia ante nonam non licebat ei egredi de prostibulo. Consuetudo quidem olim erat apud romanos ut usque ad horam nonam de commodo rei publice disputaretur nec licebat alicui delectationi ante nonam vacare. Unde meretrices dicte sunt nonarie quia ad horam nonam et non ante de prostibulis exibat ne si prius egrederetur in negocium impediret. Persius Sic cinico barba petulans nonaria vellat.

Novem a nove novenus a um et novenarius a um et hic novenarius et novies adverbium. Novem componitur cum salio et hic et hec novensiles quidam dii unde et dicunt sic quod nove insultibus novem infestat. Vel dicunt quod si levavit namque dextram insultum non deinceps timet. Unde lucanus in quarto de Cesare Hoc fatum decimus dictum ... vale dictum ... Unde Marcianus dii qui novensiles vel est ibi novensiles dii ad ... defendendum deputati ... saltatores.

Novem componitur cum plica et ... nuncupli a um et cum gentos et nonaginta unde nonagies adverbium et nonagesimus a um et nonagesimus a um et nonagenarius a um. Item componitur cum centum et nongenti e a ... dece et hinc decuriata ideo ... superioribus horum et similium doctrina ... innotescat. Item componitur cum plongos quod est ... et enneaplongon ... nove ... ut nove ... Item componitur cum polis quod est civitas et hec neapolis lis civitas que nove alias civitates habet sub se vel neapolis componitur a neos quod est novum et inde neapolis i(d est) nova civitas unde neapolitanus a um et hic neapolitanus dicitur ut episcopus illius civitatis. Item hebreis ... pellis ... ut ... hebel ...

C M

Eco as avi at con necatum ut nectum i(d est) occidere. Sed necare ferro per ... ne cui alia ... Unde necatus ferro

Sed nectus alia vi perempcius et inde nex cis i(d est) mors ... unde ... nectar ... nectarius ... Unde ... mors ... Unde ... Sic ... mors occisio ... et ... possessio bona sequebatur ... bellum in quo omnes perierunt nullo remanente. Pernicies ... pernicies et mors interitus. Josephus ... venenum in eius perniciem ... Unde perniciosus a um mortifer letalis et componitur. Unde perniciosus sime adverbium et hec perniciositas atis. Item a pernicies ... et hic et hec pernix cis correpta penultima genitivo i(d est) perniciosus destructor et componitur ... Unde pernicius ... adverbium et hec pernicitas atis et perniciositas destructio interitus. Pernix ... producta ... velox a pernitor sicut ... Neco et eius composita activa sunt et faciunt preteritum in cavi et in cui et supinum in catum ut in ... et corripiunt ... hec

Ecto ctis C LVIII ... xi ut xui nexum i(d est) ligare adiungere ut miscere vel nodare. Unde nexio et nexilis et nexibilis le quod potest necti vel quod multis nexibus est nexum ut recte et hinc nexibiliter et hec ... ut nexiliter. Et hec nectar ris dulcis liquor vinum pigmentatum quod nectit linguas bibentium vel quod nectit et allicit mentes bibentium. Et inde nectareus a um. Priscianus ... videtur velle quod nectar sit ... Item a necto nexum i(d est) ... et hic nexus xus xui. Unde nexuosus a um nexibus plenus. Unde nexuose adverbium et hec nexuositas atis. Item a necto hec necesse indeclinabile i(d est) ... quod aliter esse non potest. Et necesse a necto quod nexum est ... nec dissolvi potest. Item necesse ... vel necesse est orare ... aut dicitur necesse quasi ne cessans esse ... est non ... compositio. Unde ...

a vim i. incuitabilis vel utilis. Et hec necessa-
rius i. amicus. Necessarius componitur innecessa-
rius. unde innecessarius. amicus et valde
necessarius. Unde et hec necessitudo
pro inevitabili vel utili ponitur. unde
Item a necesse hec necessitudo et hec necessi-
tudo. dicitur quod unitas aliquid con-
tinet. sed necessitudo i. amicitia dilectio
societas vel affinitas consanguinitas vel
benevolentia consuetudinis sicut ut uxor vel
filius. Sed hec confunditur apud auctores sic
quod confunduntur et hinc necessitudinibus
a vim. Item a necto nexo xui xu xu
i. nectere. et nexo as xui. et debet facere
supinum nexitum sed facit nexum sic et
flexi. et videtur esse. etc. Necto compo-
annecto tis. connecto tis. innecto tis. pre-
cto. subnecto. Et quod actum c o s c et
facit preteritum in xi et quia in xui sed nexo
tis quod facit nexui et supinum nexum
Neemias consolator. sic Esdras adiu-
tor interpretatur. Et ubi enim propago futuri
nomina, ista sortiti sunt. fuerunt enim in
adiutorium et consolationem. cum illi post
redeuntes ad patriam, in et templum domini
reedificaverunt. et muros et turrim opere
ipsi restauraverunt. Nefresim dicunt
greci renes. Unde hec nefresis sis
quidam morbus i. dolor renum sive renum
angore dictus. et hinc nefreticus a vim
qui talem dolorem patitur. Macer de vi-
ribus herbarum et de nefreticis etiam
similiter misit.

Capitulum V

Nego as
aliquid quod obicitur non concedere sed
non esse verum contendere. Contradicere
Unde illegatio et hinc negacaucula
dicitur. Et negativus a vim quod negat
quia aut negare dicitur quasi non agere vel agere non
i. ducere vel dicere hac particula s. non
ethica quod Nego vel negas componitur cum otium
et negotium quod i. mercatus vel actus circum
rei cum causam est otium et negotium quasi
negans otium. Vel negotium quasi nec otium
i. sine otio. modo est negotium sed actus
esse quod est negativum litis. et ideo nego-
cium in causis, negotiatio in commerciis
ubi aliquid datur ut maiora quis lu-
cretur et hinc negotiolum. di. et negoti-
osus a vim i. vilis vel plenus negotio
in rebus agendis intentus et operam. Unde
negotiose sumus sine adverbio. et hec negotio-
sitas atis. Item a negotium hic et hec
negotiatrix. i. mercator institor opi-
fex. et negotior aris i. mercari. Ne-
go as componitur abnego longe absentando
negare. Negamus si quid obicitur abne-
gamus si quid petitur. denego as valde
negare. Nego et eius composita omnia sunt

Activa et corripiunt hac syllabam
ratio infra tractatur quod patet arci-
structa in presentis tractatibus et ag...
Nadusque demum impietatis edifica...
Nemeyn verbum grecum est i. tribuere inde
apud grecos nyma i. nomen et apponitur e o
per prothesim et onoma in eodem sensu. vel
forte noma non est in usu apud grecos.
sed componitur cum o et onoma i. nomen est tribu-
ens quod distribuit vel tribuit qualitatem.
Noma componitur cum dya et tris et tetras et polis
et hec dionimum trionimum tetraonimum
polionimum. Dionimum vel trionimum vel
tetra vel poli sunt duo vel tria vel quatuor
vel plura nomina sed substantia et appellativa
Unde dionimus a vim et trionimus a vim et
tetraonimus a vim. et polionimus a vim
in eodem sensu vel qui habet duo vel tria vel qua-
tuor vel plura nomina. Item noma componitur
cum omos quod est unum et onomimus a vim
i. equivocus a dyalecticis dictus sic i. unum
nomen nomen principaliter et eius divisis ipsis
significationibus plura sortiens. Unde hec onomi-
nia i. equivocatio. et cum sin quod est con
vel simul et sinonimus a vim i. nomine
consubstantias. sunt enim sinonima que et multivo-
ca et univoca nomina dicuntur i. diversa
nomina principaliter eandem substantiam et appel-
lativa. Unde hec sinoninia i. univocatio
sed quandoque ponitur pro sinonimia hac similitudine
quod sic sinonimia est quando eadem diversis vo-
cibus significatur. sic onominia est quando
una voce diversa significantur. Ner
nenia e funebris cantus s. cantilena
que fit super mortuum et ponitur quandoque pro
cantilena puerorum quia puerorum est
flere et facile movetur ad fletum.
Unde Oracius. Nenia quam legimus. Item
nenie dicuntur viles et vane fabule
Unde nenior aris i. vana loqui vel
cantilenam super mortuum facere vel lamen-
tari. Neo es em netum i. filare per
quandam deductionem filum a colo trahere. Un-
de netus a vim i. filatus. et hec netus tus
tui i. filamen. Marcianus de Capella
Et ... vis bissi netibus videbatur. Et componitur
pneo es. Et quod ... n e s t

C VI

Neos grece latine dicitur
novum. Unde neotericus a vim.
Neoterici dicuntur homines huius
temporis novi recentes et ideo sic di-
cuntur libri recentes vel gummes. Item a
neos novus a vim recens vel vetustus
sed in primo sui et comparatur nior simus.
Novissimus tamen mutat significationem. dicitur enim no-
vissimus i. ultimus et tamen mutat in aliud
significationem quam debet habere superlativus
positum i. novus. Unde illud. Erunt
primi novissimi et novissimi primi. et inde
nove vel noviter viuis sine adverbio. et hec
novitas atis. Et nota quod novus quandoque dicitur
insolitus quandoque magnus. Unde Virgilius

[illegible] et sic facit nova [illegible] i. mag
[illegible] et hic nuncius [illegible] quia novello
[illegible] et dicitur [illegible] [illegible] po
[illegible] [illegible] et hic privileg
[illegible] [illegible] Item a novus
novercus [illegible] Item a novus nuper adverbium
quod componitur [illegible] hoc modo paternus
[illegible] et a novus et hic et hec
[illegible] a [illegible] dicebat antiquum et novum
[illegible] sed augustinus dicit quod nuper ve-
[illegible] novissime quod ad novum pertinet
[illegible] in [illegible] Consolaturi hec
[illegible] atque novum et [illegible] illa anti-
quitate imperii [illegible] [illegible] quia a nuper
non a imperio unde imperii vel imper-
rimus rime adverbium et hec imperitas atis
Item a novus hic vitricus paternus sive
patriaster id est qui uxorem ex alio viro filium
vel filiam habentem duxit et dicitur sic quia novercus
quia a matre supducatur novus vel dicitur
vitricus a vitreus quasi vitreus custos i. ima-
ginarius quia non est verus pater sed falsus
vitrum enim per visum res aliud videtur quam sit
vel videtur imago et non vera sicut [illegible]
ille pater et non est. Quod autem dicitur vitricus
quasi vere victus custodis i. patris vel
quasi vitreus custos ethimologia est. Hor. Ovidius
de remediis: Vitricus et gladios et acu-
ta dimovet hasta. Et hinc vitricius
a um. Item a novus novo as. Unde
hec novacula le rasorium quod novat homines.
Unde novacula non ascendit super caput
eius. Et psalmista: Et sicut novacula
acuta fecisti dolum. Novacula etiam dicitur
ferreum instrumentum quo solet radi perga-
menum. Et hoc novale lis. Et hec novalis
lis ager qui singulis annis renovatur
arando, vel qui primo novus proscinditur et
aratur, vel qui alternis annis vacat no-
vandus sibi virium causa. Virgilius
in Bucolicis: Impius hec tam culta
novalia miles habebit. Idem in Georgicis:
Alternis idem tonsas cessare novales.
Et hic et hec novalis et hoc le in eodem
sensu. Novo componitur innovo as, innovo as,
renovo as. Et omnia a. c. o. se. et corripiunt
hanc sillabam scilicet no. Item a novus novellus
et hec noverca ce i. matrea matrema.
Et dicitur noverca quia nova ducatur a patre. Vel
aut dicitur noverca quasi nova vetet capita
et non antiqua, vel noverca quasi novos i.
parvulos et teneros mactans filios ac
ceteros; ethimologia est et non compositio. Unde
hic et hec novercalis le ad novercam perti-
nens, vel malus et pessimus quia noverca
mala solet esse. Prologus. Unde noverca-
liter adverbium. Et hec novercalitas atis.
Item noverco as i. more noverce se habere
privigna noverce oportet. Item neos grece novum,
phitos quod est fides, et hic neofitus grece
i. novellus in rudis in fidelis vel nuper
renovatus vel rudis. Vel dicitur a neos

[N]eophiton quod est querere quasi novus quesitor
quia bene inquirit ad fidem quasi qui de fide
querere solet. Item dicitur [illegible] quod est luna
et hec neomenia i. calenda festum vetus
quod fiebat in novilunio [illegible] et neome-
nia dicitur quasi nova luna vel novilunium.
Unde psalmista: Buccinate in neomenia
tuba. Item hec neapolis de qua paulo
ante diximus. Hec nepa pe quidam
serpens qui natos suos comedit excepto
uno qui dorso eius insidet ut [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] est comedit patrem.
Item nepa quasi necans partus i. filios vel
nepa quasi necans partum i. necans filium
qui necat parentem. Et hinc tractum est quod
homines qui bona parentum per luxuriam
consumunt nepotes dicuntur i. luxuriosi. Et dicitur
hic et hec nepos pro luxurioso. Unde hec ne-
potatio i. luxuria. Vel dicitur nepos luxuriosus
a nepote filio filie. Olim enim pueri
non tradebantur patribus ad erudiendum
vel ad enutriendum propter nimiam enim molliciam
et dilectionem non possent eos verberare.
Tamen non tradebantur extraneis magistris
quia extraneus magister parum curat de
extraneo discipulo. Tradebantur ergo
paternis quia utrique nimis propinqui nec nimis
remoti erant. Sed quando patrum ubera eos
instruebant quod viciosi et luxuriosi effici-
ebantur. Et hinc tractum est ut nepos
dicatur luxuriosus et prodigus. Et nota quod
nepos in utraque significatione producit po in ob-
liquis licet quidam dixerint quod pro luxurioso
corripiat quod aperte falsum est.
Neptalim de conversatione sive comparatione causa
huius nominis est. Unde et dixit Rachel
cum eum peperisset ancilla eius Bala:
Habitare me fecit deus cum sorore mea.
Nervus vi i. vinculum membrorum
dictus sic a greco. Greci enim nervos neura
vocant. Vel nervus dicitur inherens ab
inherendo quod artuum compagines continet et re-
tineat. Unde hic nervulus li diminutivum. Et nervosus
a um plenus nervis ut fortis et quandoque
sic dicitur superbus et comparatur sior simus. Unde
nervose sius sime adverbium. Et hec nervositas
atis. Et nervicosus a um. Et nervolosus la
lum idem quod nervosus. Item a nervus hic et hec
et hoc enervis ve i. sine nervis, solutus,
debilis, effeminatus. Unde Persius: enervi et ener-
vatus i. solute debilis vel enervatus i. nervis
a nervus. Et hec tas. Item a nervus nervo
as nervis coniungere vel nervos alicui dare.
Et componitur denervo as dissolvere demollire
debilitare vel valde enervare. Enervo
as dissolvere demollire debilitare quod est
enervare. Ovidius de remediis
enervat animos cithare cantusque lireque.
Nervo ac est e. o. sed [illegible] Hic Nereus dicitur
maris et ponitur pro ipso mari et pro quolibet
mari et ponitur in [illegible] Unde hec Nereis
quia mare [illegible] in [illegible] Unde hec Nereis
dis nimpha marina quia Nerei filia

Et h nestoria ne et h nestorius hus d' sk
neri vnde marcia9 cap Cristum
g' gradum nestorius neriene gregns
unde torrens Nestoriani quidam heretici sic
a nestorio epo Constantinopolitano q'
beatam virginem mariam no dei sz hominis
tm9 asserebant genitricem ut alia psona
carnis illa fieret deitatis nec vnum
xpm in vo deo et carnis crederet sz
separatim et seiunctim altm filium dei al-
terum hominis pdicat. Nete d' corde
quita que supponit quatuor cordis in
aliquo instrumento. Hic nevus vi macula
que nascit in corpe hominis et ponit p
culpa ut offensa. Unde h nevulus
li di. Neuosus a um nevis plenus. Un
nevose adu. et h neuositas atis. Hec
neuma atis ut neumma me. i. vocum emissio
modulatio. Unde in aurora Cristus modu
vite cu sctis neumate vgne. et hinc neu-
maticus a um modulator ut dulcis z sua-
ius sonans. Et neuma g' enim orthos
q' est rectum et orthoneuma a um i. recte
modulatus. Unde quedam pronoma apud
grecos s. directiva dicitur orthoneumena
q. recte modulata et recte accentuata ad
eam illorum que sunt melmatica. Et no
virum scriptoris hic cum nune pronema
atis ut pscribat. h et sic barba-
rism9 op' nicos adde ex illa lra p

Nictos gr' lat' nox vnde CVM
dia. nox l'. vnde
nictilinus a um nocturnus et
h nictilinus i. bachus qd' de
nocte ea sacrificabat uel de
nocte potationi vacabat et inebriabat.
Et a nictos nictor aris i. nocte vigilare.
Unde marcia9 de laph. Cantat de pre-
ras ritu nictantis antistitis. Unde in
dantur vigilant. Josephus in primo
analium dictant patris custodus assiste-
tes dormientes occiderunt. et hec nictatio
i. vigilantia. et h nictatus us iui ad. et
h nictus us tui similiter vigilantia vel
motus palpebrarum. et hinc nicto as i.
vigilare cum palpebris mouere. Et gr' anni-
to as i. cum palpebris inniue sic facimus
designando aliquid cum palpebris. plan-
tus alij annictat alij annictat. alij
tenet alium amat. Et a nictor aris
nictitor aris fre. Invenimus ecciam in neu-
gne in eod sensu nicto as et nictito
as. Et annicto as ut nictito as nictio
tus tum itum i. glatie qr' pre canum
qui vestigia bestiarum insequunt et acute
gannunt. Unde fealuis de quodam
cane. Et ne nictat olet qr' nictor uel
nicto gr' annictor aris ut annictor
innictor aris et innicto as. Et a nictos
h nictemene nes i. noctua. et h nox ctis
d' a noceo es qr' nocuat oculis gr' discer-
com rerum vel quod non nocuat oculis
sz pocius prosit. et inde h noctiluca le
bi. et noctiluca i. luna. et noctu adv hec

Et nocturnus a um vnde h'
naleis le. Et a nocte necto as
gr' procto as gr' p nocte totam
sz ponit simpr p vigilare vn
h vigilat. et h' et h et hec prox ctis
vigilas et ppe nocte. Unde macrobius
predia pitor qr' sacris oneratur cantus
Et a nocte h noctua e quedam avis noctu
volans. Nox coni. noctifugium a um obscu-
rus qr' gr' noctibus compugnans ut appu-
gnat. Et h noctiluca ce quedam vrina no-
cte lucens et h noctiorax c i. nocturnus cor-
vus qr' corax corvus. gr' et noctiorax qr'
nocturnus corvus qr' de nocte volat ut qr' de
nocte vigilat. Et est id qr' noctua ut dicit
Ne nox gr' binoctium i. spacium duarum noctium
et hoc trinoctium spacium trium noctium. Unde
macrobius de Saturnalibus. Nox posset imple tri-
noctium et quadrinoctium et equinoctium
et equinoctium equalitas noctis cum dietis qr'
fit bis in anno. Unde duo dicuntur equinoctia
equinoctia in anno Autumpnale in septembri
vernale in marcio. et hinc h' et h equinocti-
alis le. et h equinoctialis lis p quodam
paralello in quo sunt equinoctia. Et pa-
ta nomina videtur esse contra regula
ab equo contra noctium dicitur quia sunt contra ab
esto nox noctium qr' dicitur antiqui s. hec
noctium ex ut melius qr' ut dicamus pdicta
nomina non componi contra regulam cum non
sunt contra cum integris et ideo de eis no
sz est obiectum. Et a nictos nicros i.
mortuus. Unde qr' nicromantia mortuorum
divinatio ut que fit p mortuum sz de hec
satis supius dixim9. Et a nictos dicti
sunt quidam heretici nictages qr' a primo
qr' vigilias noctis respuerunt superstitionem
esse dicentes iura temerare divina h' nocte
ad requiem tribuit. et h nictalmia quedam
passio qua per die visus patentibus oculis
denegatur et nocturnus advectibus tenebris
redditur ut eius visio de nocte denegatur
die reddit. Unde nictalmicus a um q'
tate patit morbum. Nicros qr' h' nicto-
rax que et noctiorax et noctua que no-
cte amat. Est em avis lucifuga et sole
videre non patitur. Nice qr' latine victos q'
d' victoria ut victus. Unde hec nicteria
dicuntur nicteria filateria que gestabat
athlete facta de similitudinibus armorum que
a victis acceperat et ea collo suo suspe-
sa gerebat quociens victores existerat
esset sig victorie et ideo filateria talia m...
designabat victorie a victoria nicteria dicta
sunt. Juvenalis Et rex in mathematico fecit nice-
teria collo. Et a nice h nicea ce quedam civitas
que victorialis qua alexander condidit in india
pro victoria. et h nicomedia civitas alia
dicta a victoria dicta ut a nicomedo rege
Hic qr' enim polis qr' est civitas et hec
nicepolis i. civitas victorie hanc augu-
stus fecit et a victoria sic appellat prius
fuerat autem h' primo dicebat ambra-
chia. Et qr' cum laos qr' est pplus et hec

[N]icolaus quasi victoria populi multos enim ad [illegible] ut dicitur victoria populi i. minor [illegible] Nicolaus [illegible] Nicolai [illegible] quandam [illegible] unde Nicolaite [illegible] quidam Petrus [illegible] quendam Nicolaum [illegible] celeste [illegible] Stephano et aliis [illegible] a Petro [illegible] presbiterum [illegible] uxorem [illegible] et qui vellet [illegible] [illegible] in [illegible] consuetudo [illegible] mutua [illegible] Nicomedia [illegible] quasi [illegible] amicorum [illegible] Nicomedia [illegible] unde [illegible] [illegible] quasi [illegible] non potuit. Hic nidus di. [illegible] unde hic nidulus [illegible] et nideo [illegible] i. nitere [illegible] splendere et tractum a nido [illegible] pulli [illegible] alarum [illegible] hic nidor [illegible] i. fetor vel odor et proprie dicitur de carne assata vel [illegible] unde hic nidor oris i. odor et proprie assatorum. Ovidius de [illegible] [illegible] cacabus [illegible] nidor [illegible] odor [illegible] sic apud nos nidor. Nideo quasi [illegible] i. [illegible] [illegible] renideo [illegible] [illegible] vendet in [illegible] lucanar [illegible] diversitate colorum variata [illegible] [illegible] et [illegible] alia [illegible] renidere. Nideo et eius composita neutra sunt et faciunt preteritum in [illegible] et carent supinis [illegible] hac [illegible] et ideo auctores necessitate metri cogente [illegible] ponunt nide ubi deberent ponere [illegible]. Nidus quasi [illegible] ad [illegible] i. facere nidum. Hic nilus li fluvius est Egypti sic dictus quasi [illegible] i. limum [illegible] secum fecunditate efficiat. Unde [illegible] a verbo ad Nilum pertinens vel egyptiacus et nilotes a verbo in eodem sensu et hic nilotes [illegible] i. egyptiaca. Unde [illegible] quos nilotis [illegible]. Item nilus quasi hic et hec nilogena ne i. genitus a nilo vel in Egipto [illegible] uxor [illegible] et [illegible]

Ca. IX

Niteo es [illegible] splendere lucere [illegible] et [illegible] quasi nunc teneo et quasi [illegible] non compono. Unde nitidus a verbo [illegible] et [illegible] [illegible] unde nitide [illegible] et hec nitiditas atis et nitido as i. nitidum facere et est activum. Item a niteo hic nitor oris et hec nitella parvus nitor et hec nitedula [illegible] in nocte lucens [illegible] vespertilio [illegible] nitedula et lucesco [illegible] a [illegible] hoc nitrum tri [illegible] minuto sabulo cum si aqua [illegible] [illegible] quo medicine fiunt et sordes [illegible] et corporum lavat. Unde et [illegible] a nitendo quasi [illegible] nitidas faciat vel dictum a Nitria regione ubi oppido Egypti ubi nascitur [illegible] non multum distat a sale [illegible] virtute salis et [illegible] in litoribus [illegible] [illegible] Niteo quasi [illegible] niteo [illegible] renitesco. Niteo et eius composita [illegible] et faciunt preteritum in [illegible] et carent supinis et [illegible] [illegible] [illegible] laborare [illegible] [illegible] [illegible] in partu [illegible] [illegible] et conatus [illegible] [illegible] a nitor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hec nitida [illegible] [illegible] [illegible] Item a nitor hic natis [illegible] natibus [illegible] unde [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ossa dolent. Unde hec naticula [illegible] i. nates. Unde natico [illegible] a verbo [illegible] nates. Item a nitor [illegible] nixus [illegible] i. partus vel conatus. Nitor quasi [illegible] valde [illegible] ut adherere appodiari. Connitor eris simul [illegible] enitor eris valde [illegible] ut [illegible] enitere parere. Innitor eris valde ut contra [illegible] ut adherere appodiari fulciri. [illegible] eris [illegible] ambulando [illegible] [illegible] producta [illegible] in obliquis i. [illegible] in conatibus vel velox et proprie pedibus et [illegible] unde [illegible] [illegible] et hec [illegible] atis velocitas celeritas et [illegible] pedum. Unde [illegible] planctus sed celeritas et velocitas [illegible] [illegible] velocium. Obnitor eris [illegible] resistere obluctari contradicere ut renuere ut [illegible] i. [illegible] [illegible]. Unde obnixus a verbo i. contra conatus ut subiectus humilis et renitor eris resistere reluctari. Subnitor eris i. subtus [illegible] appodiari ut subministrari. Unde subnixus a verbo i. subiectus suppositus suffultus humilis. Nitor et eius composita sunt deponentalia et producunt hanc [illegible] [illegible] et faciunt supinum [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] correpta.

Capitulum X

Noceo es cui nocitum i. offendere. Unde nocivus a verbo i. nocens ut cui nocetur et quasi innocuus a verbo innocens et cui non nocetur. Item a noceo hec noxa xe culpa delictum et hinc noxius a verbo i. nocivus vel culpabilis malus et hec noxietas atis et hinc [illegible] et hec noxialis le [illegible] quasi noxius et quasi innoxius a verbo i. innocuus proprie cui quisquam non nocuit nocere nec ipse alii. Obnoxius a verbo subditus vel obnoxius quasi ab ob et noxa proprie quasi obnoxius dicitur [illegible] qui [illegible] noxa i. culpa ut offensa aliqua illi est suppositus debitus obligatus sed ponitur pro supposito ut subdito et [illegible] quocumque modo. Item a noceo [illegible] [illegible] a verbo et hec nux cis quasi umbra ut stillicidium foliorum eius [illegible] arboribus

Vocat hac alio nomine ioglande uocat
ut iouis glandis. Fuit enim hec arbor con
secrata Iovi et dicuntur nuces generaliter
omnia poma tecta corio duriore ut pi
nee nuces castanee auellane glandes
amigdale hec et nucleus dicuntur sunt quod intus
duro corio muniti id est tecti at contra dicuntur ua
poma exterius mollia id est molli cortice
tecta dicuntur ipsa poma ut mala sed cum
adiuncto terrarum in quibus antea nata
sunt ut persica punica matiana
cidonia etc. et hec hec nucula et hec nu
cella le di. et hec nucula le amigdala
id est minor nux. et hec nucleanus arbor
que fert nuces. Unde hoc nuclearium
id est uel locus ubi nuces crescunt. et hic
nucleus ei quod latet intra testa nucis
et nucleus a nubo bis quod duro corio
sit nuptus id est tectus. Unde hic nucleolus li di.
et nucleo as et componitur enucleo as id est extra
testa nucis nucleum ponere et ponitur pro aper
ire enodare expedire manifestare. Un
enucleatus a um id est apertus manifestus
enodatus expeditus et comparatur cior simus. Un
enucleatim ut le aduerbium sine aduerbio. Ite
a nux hec nauci indeclinabile id est putamen nucis
uel exterior cortex nucis uel illud quod est
inter medium nucis quod in medio est et inde
qui nux desiccat. uel illud in quo iacet
uel nucleus quod nil ualet et ideo ponitur pro
nichilo et componitur naucipendo dis. naucifa
cio as id est paruum uel nil appreciare. Item a
noceo noces nomen et comparatur cior simus.
Unde nocenter aduerbium sine aduerbio. et hec
nocencia e. et componitur innocens id est non nocens
et comparatur. Unde innocenter aduerbium sine aduerbio
et hec innocencia e. Nocto componitur prenocto
ualde ut perfecte nocere. Nocto et eius composita
neutra sunt et faciunt preteritum in cui et supinum
in citum per tertiam et corripiunt hanc
sillabam no. Item nota quod antiqui construebant
noceo cum accusativo quod in multis locis adhuc
inuenitur et hic ideo quod sepius sit activa sed
usui necesse est et quod deficiat uox eius in
passivo in sequentibus a passiva et construitur
nunc cum dativo. Hic nodus di id est ligatura
et nodus dicitur in gradatu densa pedestrium
multitudo pro difficultate dictus quod nequit
posset resolui. Unde hic nodulus et hic no
dellus ambo di. et nodosus a um plenus
nodis et comparatur. Unde nodose aduerbium sine
aduerbio. et hec nodositas atis. Item a nodus
nodo as id est ligare et componitur annodo as id est
alligare abnodo as id est soluere. connodo as
colligare. denodo as. dinodo as. enodo
as omnia pro soluere. innodo as alligare.
Renodo as. renodo as iterum nodare uel soluere.
Noda at est e o sit et producit hanc sillabam
no. Nodus componitur hic et hec enodis de id est
sine nodo extra nodum. et hic et hec trino
dis de id est trium nodorum uel tres nodos habens.

Quadrinodis de quinquinodis de
trinodum quadrinodium quinquinodium
nodi ut quatuor ut quinque. Item
internodium spacium internodiis
grossum quod est in genu et intra
quod inodat sunt enim tria ossa inter se
ciudinus in uno aycta et collia nodis sua
facit internodia poplex. Hoc intelligere
ut sub illo omnia retro opera quieuerunt per
diluuium. Unde et pater eius uocatus non
eius hoc dicit iste requiescere nos faciet
ab omnibus operibus nostris. Noemi interpretatur
consolata quod marito et liberis peregre
mortuis nunquam amaritudine in consolacion
sua tenuit. Nociani quidam heretici a
quodam noeto dicti qui dicebant Christum eundem
esse patrem et filium et spiritum sanctum ipsam trinitatem
in officiorum nominibus non in personis acci
piebat. Unde et patripassiani uocat
quod patrem passum dicebat. Hec nola le
que ciuitas Campanie. et hinc Nolanus
a um. et hec nola le illud tintinnabulum
quod appenditur collis canum uel pedibus auium uel
illud quod appenditur frenis et pectoribus equorum
ut cum quodam sonitu incedant equi. et a
Nola ciuitate quod primum fuit ibi factum et
inuentum hoc instrumentum. Noma ut no
mia id est lex. Unde nomius a um id est legalis.
Item nomius id est pastor a nomios id est a pa
scuis sic dictus. Unde nomius a um id est
pastoralis. Unde et apollo dictus est no
mius id est pastoralis uel legalis a lege cor
darum. Noma ut nomia componitur cum a quod est
sine et anomalus a um id est sine lege et
anomalus componitur anormalus id est sine regula
id est irregularis. Nonia componitur astronomia e
Beda de hec supra patet diximus

Nas autem arte
natatur. Unde hec
et hec nabilis le ad nandum habilis
et nabundus a um facilis ad
nandum uel plus nanti. et hec
nabulum li id est merces nautica quod nare
uideatur cum per mare transfertur. Unde quidam
Nabulum stabulum breuiario. et hec natrix
cis que natat et natrix dicitur quidam serpens qui
ueneno suo inficit aquas in quibus fuit
et est ille marsi gerens. Unde Lucanus et
natrix uiolator aque. Hoc dicat ipse sed
est sed lucanus marsi genus id est uiolator sed alii
ut dicit serpente. Item et in quibusdam li
bris tinatrix. Item a supino natu fit
nato as frequentatiuum. Unde natator bilis le et
natalis le in eodem sensu. et hoc natatorium
locus in aqua ubi frequentatur natatio et hec
natatus tus tui. et natito as aliud frequentatiuum.
Nato componitur annato as id est natare ad. abnato
id est natare ab id est longe. connato. denato enato
to as et natare euadere. innato as. pnato
as. prenato as. renato as. subnato as. tra
nato as. Nato et eius composita neutra sunt et cor
ripiunt hanc sillabam na. Item a no as nassa
se quoddam instrumentum quo uiminibus tanquam tele

[illegible] ad capiend pisces et h nauis ut [illegible] dicit naus et inde nos dicimus [illegible] compositum a gnauus [illegible] peritia [illegible] [illegible] et h nauicula et nauicella [illegible] dim. et h nauale et hec nauale et hoc nauale [illegible] locus ubi naues stant [illegible] portus et locus ubi naues fabricantur [illegible] et [illegible] et hic nauta [illegible] [illegible] tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nauta et h naulica [illegible] aqua [illegible] in qua corio [illegible] [illegible] h paulus [illegible] nauem et [illegible] in nauigando et maior in nauigato unde nauta [illegible] hec sequencia [illegible] antiqui [illegible] nos dicimus [illegible] ad [illegible] nate [illegible] et nauiter [illegible] a nauibus [illegible] a vim [illegible] h nauis h nausea [illegible] vomitus in naui [illegible] aqua ut fetorem [illegible] nausea [illegible] voluntas [illegible] sine effectu et [illegible] in naui unde h nausiola [illegible] et nauseo as [illegible] vomere et [illegible] in mari ut in naule ut ad vomitum [illegible] et voluntate vomendi sine effectu et [illegible] in naui habere. Oracius [illegible] [illegible] nauseat ut locuplex quem ducit [illegible] trireme. Item a nauis hic nauita [illegible] nauclerius nauis rector et artifex. Et nauigo as nauem agere et nauigo [illegible] naue ago et inde [illegible] [illegible] potius [illegible] compositum et hec nauigatio actio nauis [illegible] nauigatio uel nauis ut multitudo nauium et nauigabilis le quod est aptum ad nauigandum [illegible] ut nauiget sicut hoc et ut nauiget [illegible] mare. Nauis [illegible] cum clerus [illegible] sors et h nauclerus ut nauclerius qui [illegible] naue cum sorte et potestate [illegible] dux nauis [illegible] nauis sit in sorte eius [illegible] in naui in [illegible] [illegible]. Unde in actibus apostolorum Centurio autem magis credebat gubernatori et nauclero. Et cum frango [illegible] naufragor aris [illegible] periclitari pati fractionem nauis. Unde naufragus a vim naue fragosus [illegible] patitur naufragium [illegible] [illegible] hoc naufragium [illegible] fractio nauis quod et naufractum dicitur. Et cum pas [illegible] h nauipera nauis pater [illegible] dux uel factor. Et cum archos [illegible] princeps [illegible] hic nauarchus [illegible] princeps nauis. Et cum machia quod est pugna [illegible] h naumachia [illegible] naualis pugna. Et cum logos quod est sermo [illegible] h' naustrologus [illegible] nauis dispensator ut allocutor ut exhortator. Item a no as h anas tis [illegible] ab assiduitate nandi quia assidue nat. Unde anatinus a vim [illegible] et h anatinus [illegible] [illegible] pullo anatis [illegible] genere anatum [illegible] quedam germanice dicunt [illegible] plus [illegible] [illegible] Item ab anas h anser [illegible] quasi [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] habeat [illegible] sequencia [illegible]. Unde anserinus a vim. Et nota quod natare et volare recepta sunt [illegible] [illegible] [illegible] ut auis natat remigio alarum et nauis volat plausu velorum [illegible] remi

et vela [illegible] ale nauium et ale sunt quasi remi et vela auium et ideo recepta sunt inter se. No as [illegible] cum pro [illegible] [illegible] a vim [illegible] in antidote [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia caput in antidote [illegible] [illegible] et [illegible] tenetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] unde [illegible] sine [illegible] et h [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] caput [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Hec norma [illegible] [illegible] unde norma a vim ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hec norma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur norma cementariorum [illegible] qua [illegible] unde structura parietum [illegible] quod rectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita ut due sint [illegible] pedes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pedes et [illegible] [illegible] quod equali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut forma [illegible] [illegible] faciat [illegible] [illegible] norma. Norma [illegible] [illegible] et h abnormis me denormis me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deformis turpis inmanis grandis [illegible] [illegible] crassus. Oracius [illegible] abnormis sapiens [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible]. Unde adv. [illegible] et h enormitas [illegible] abnormitas denormitas inmormitas.

CXII

Nosco cis noui notum. Unde notus a vim et comparatur. Unde notus [illegible] notus [illegible] sine adv. et h notitia [illegible] et [illegible] ignotus a vim [illegible] notus et notifico as facere notum. Item a nosco cis noscito as [illegible] quod formatur a [illegible] [illegible] indicatiui preteriti temporis [illegible] a [illegible] [illegible] antiqui [illegible] noscitum tum. Item a nosco notum tum et [illegible] mutata in o fit noto as [illegible] [illegible] sequitur noscere ut designare demonstrare [illegible] ut reprehendere et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a quo dicitur [illegible] [illegible] [illegible] et inde notesco cis tum esse ut fieri notum et [illegible] [illegible] h notolla [illegible] corrumpat. Et [illegible] innotesco cis tum et hinc inchoatiua innotesco et notesco. Unde in [illegible] sapiens [illegible] innotescat [illegible] Et notandum quod notesco et innotesco [illegible] [illegible] [illegible] in usu [illegible] in [illegible]. Unde cum inchoatiuorum [illegible] in usu declinando plenius [illegible] inchoatiuis [illegible] [illegible] [illegible] dicetur notesco cis notum innotesco cis innotui et in [illegible] [illegible] plenius faciet ut senesco senui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Notesco [illegible] [illegible] [illegible] et caret supino. [illegible] hec sillaba no [illegible] [illegible] Item a noto as h notabe [illegible] macula culpa ut signum quod aliquid notat ut [illegible] ut reprehensio. Unde h notula le et h notella [illegible] [illegible]. Et notarius [illegible] qui notas facit ut in [illegible] publicis. Unde notarius a vim quod ad notarium ut ad notas pertinet

Ut ars notaria dicta est ars notarum et
ars notandi que olim exercebat in libris
notularis quam puplice beatus gregorius glosa-
vit cum multis aliis scripturis Item a nota
fit diminutivum noto as notam facere notis desi-
gnare Item a noto as notarius a um
quod dicitur notari ut reprehendi et notabilis le
liber Et a notabilis per sincopam hic et hec
nobilis le quasi notabilis quia facile notatur
simus genus et nomen cognoscatur quia at
sunt nobilis qui non mis contraria sunt et compara-
tur simus Unde notabiliter lius sime
adverbium Et hec notabilitas atis Et nobi-
lito as nobilem facere honestare et nobi-
litare id est more nobilium se habere nobiles
imitari Et componitur denobilito as id est valde
nobilitare ut dicitur sed primatum secundum
utrasque scripturas simul denobilitare secundum de-
orsum a nobilitate statuere id est vitu-
perare dehonestare Et denobilitare
degenerare non more nobilium se habere
Nobilito in prima sicut ore et scripto est ac
in secunda est nominatum Nobilis componitur ignobilis le
quasi non nobilis qui fere non cognoscitur
cuius nomen et genus ignoratur Unde igno-
biliter lius sime adverbium et hec ignobilitas
atis Item a noto as notamen et hoc no-
tamen inis Unde per sincopam hoc nomen
quasi notamen quia per ipsum scitur et cognoscitur
alicuius notamen nomen etiam dicitur fama
ut opinio Unde nominosus a um id est fa-
mosus et comparatur Unde nominose sime sime
male adverbium et hec nominositas atis Item
a nomine nomino as nomen vocare
appellare Unde nominatus a um non
valde opinatus et notus et comparatur Unde
nominate cius sime adverbium Item a nomino
ut nominatus nominatus a um et hec
nominatus pro quodam casu scilicet accidente
gratia quia per ipsum aliquid nominatur et
nominatim adverbium Item a nomine nuncupo
as id est nominare et nuncupo quasi nomine ca-
pio et est contraria Unde vatia et nun-
cupatus a um Nomen componitur cum in et
hec ignominia id est infamia quasi gloria non
secundum ignominia imponunt potestate alicuius
secundum infamia fit multorum consciencie secundum hoc
Unde ignominiosus a um infamis
vituperosus et comparatur or simus Unde igno-
miniose sius sime adverbium et hec igno-
miniositas atis Item nomen componitur hoc
binomen inis id est duo nomina trinomen
inis quadrinomen inis id est tria ut quatuor
nomina Unde hic et hec binominis et hoc
ne trinominis ne quadrinominis ne
et binominis a um et trinominis a um
et quadrinominis a um qui duo ut
tria nomina habet Item nomen componitur hoc co-
gnomen inis communiter nomen tocius cognationis
Unde hic et hec cognominis et hoc ne quod
sunt eiusdem cognominis ut nominis et hoc est
cum con et nomine Et cognomino as co-
gnomen appellare ut cognomen imponere
Item componitur hoc pronomen inis id est nomen quod impo-

C

nitur causa dicere ut causa amici [illegible] pronomen
est proponitur pro nomine Unde [illegible] pronomino as
pronomen vocare ut pronomen imponere Item
componitur hoc agnomen inis id est nomen quod imponitur
alicui ab eventu Unde et agnomen est
ab eventu non ut agnomen imponere quod
ad nomen est pro nomine proprium dicitur pro[illegible] Unde
agnomino as id est agnomine notare ut agno-
men imponere Item componitur cum calator quod
est vocator et hic nomenclator id est no-
minum vocator qui scilicet vocat aliquem ut
aliquos nomine sed olim nomen erat offi-
cii scilicet qui de officio convivas ad prandium
ut alios ad aliud pro nomine clamare
solebat Item a noto as ut nota hic et hec
nothus thi et hec notha the qui vel ge-
natus est ut nata de nobili patre et
ignobili matre sicut de genibus et nothus
est natus sit de nota id est infamia culpa
hunc genus est spurius qui et hibrida
dicitur qui scilicet natus est de nobili matre et
ignobili patre hinc est nothus dicitur quidam
ventus malus et sinister scilicet auster qui plu-
viosus et calidus suo est in mari pisces
adulterat et corrumpit Item a nothus
notha a um Unde et nomina a grecis in par-
te detorta est dicuntur quia nobilem habent partem
id est principium scilicet grecissimum et ignobilem habent
id est finem scilicet latinitatem Sunt ergo latina
nomina que et principium et finem habent latinum
ut albus Greca que habent principium
et finem grecum ut ajax Notha vero
que grecum habent principium secundum latinum finem
ut pater Et affinitate tamen principii no-
tha quoque dicuntur greca secundum affinitate
finis quoque dicuntur latina Noto componitur
annoto as valde ut aliquem notare deno-
to as valde notare ut reprehendere enoto
as extra alia notare innoto as proto
as proto as subnoto id est latenter ut
parum ut post ut subtus notare Nota
ac est c o sicut et cetera hac scilicet scilicet non Item

B

a nosco navus a um doctus sapiens stu-
diosus invigilans strenuus et comparatur vior
simus Unde nave ut naviter vius sime
adverbium et hec navia sapientia strenuitas in-
vigilancia Et navo as avi strenue offi-
cium facere ut cogere compellere secundum grecos
ut operam dare Navus componitur ignavus a um
inefficax tardus piger insipiens stultus
et comparatur Unde ignave vel ignaviter vius
sime adverbium Et hec ignavia e pigricia tardi-
tas sulticia et est corporis quod autem dicitur
ignavus quasi igne animi vacuus contraria
et Et nota quod hunc nomen navus quoque
dicitur et per g scribitur ut gnavus et sic in
omnibus suis derivativis qua in g dicitur quidam
esse de integritate dictionis et cum hoc
in composicione n non mutatur in g secundum sthi

C XIII

Item a nosco
narus a um
id est sciens peritus scilicet qui ex arte
scit qualiter aliquid fiat ut sit

fricandum .. ci debeat sine illud frica.
sine nō .. narīs vel narēs dr̄
ꝗ gnares .. eas cognoscimus et sentimꝰ
aliquid ad .. narēs ē sint de multis
aīaꝫ ꝗ manantꝫ .. manat odor ut
spūs et sunt .. officia eius du
cendi spūs aliquid aspirandi odore, tan
da et vellendi ꝓpagandi cibos Et a naris
naris ꝗ .. narē scriꝑ et
nasicus a vm̄ .. narēs ꝗ sol
bat Narica ꝗ dicatꝰ quedā .. vn
vniuersa a vm̄ Et a naris h̄ nar
vis quodā .. qui h̄ duos meatꝰ
ad modū narium ut ꝗ per nares ....
xit Vnde naricula a vm̄ Et a
naris h̄ nasus ꝗ gnosus ꝗ sapi
ꝗ in defer.. ..s odores Vel d̄ a
nando ꝗ ꝑ nat .. fluit putredine Et
nasꝰ d̄ Naso Vnde h̄ ..sa e quedā
ciuitas que ꝗ in dacia iuxta parnasū
.. Et hic ꝗ .. quidā mōs
h̄ duos ꝗ partes h̄t narēs .. duas
.. .. Eliconē et hic d̄
h̄ nasus ꝗ ..atꝫ ꝗ Vnde h̄ nasellꝰ
z nasiculꝰ et nasicellꝰ omnia di.. Et na
sosus a vm̄ Et nasutꝰ a vm̄ in eodē
sensu .. magnū h̄ns nasū Oracius vim
.. nasuta Et h̄ et h̄ nasalis le
ad nasū ptinens Et hec nasale lis qd
nasū ꝓtegit Et hec nasalle lis qd signi
lū ut fibula que restringit paliū circa
collū Iosephus in iiijo Antiquitatum Et
nasale ex utraqꝫ parte restrinctū ..
cuiusque a parte pectoris ut scapularū
astringit Nasus ꝗ cū torqueo et hec
nasturciū quedā herba ꝗ acrimonia
sui nasū torqueat Et nota ꝗ foramia
nasi nares dicuntur cuius extremitates
pirulla a forma pomi piri dextra z
leua pennule ab alaꝫ dicunt .. ..
mediū aut interiꝰ .. ꝑs que equalꝰ
.. h̄t in logitudine et rotunditate porre
cta columna uocatur ossa eius teneri
tudo cartilago Narus ꝗ ignarus
a vm̄ Et ꝗ ab in et naris inde ignarꝰ
inscius rudis et qui ignorat et qui igno
ratur .. d̄ Et ignarꝰ ꝓpē ꝗ oblitꝰ ꝗ et
ꝑdidit memoriā ꝗ sine naribꝰ olfecis
se enī veteres sapere dicebant Et hinc
ignoro as ..a ignoramꝰ quorū notitiā
habuimꝰ ꝫ obliti sumus vel que scire
debemus ꝫ quadā incuria pigricie nescī
..a vō nescimꝰ que inter sciimus Vnde
ignorat .. Et h̄ ignorantia e Et nota ꝗ
.. quidā apponit huic nomini naris p pref.
et in omnibꝰ ab eo diuatis quidā tn̄ di
cunt ꝗ sit ibi nat Et cum h̄c in compōcōe
n nō .. in g̃ ꝫ subtrahatur No
sco ꝗ agnosco agnitionē agitū valde ut
.. noste cogisco ..ū sunt nosse Vn
cognitor d̄ a cognoscendo ..os .. utriusqꝫ
partis cognosco .. d̄ in alio sensu.
Cognouit adam uxore suā Cognosco
ꝗ recognosco et recongnosco Et nosco
ꝗ .. .. ..ne .. nosse
nosce ignosco .. .. .. indulge
.. .. in pecatū Nam aliud ..
scimꝰ qd amplius nosce nolumꝰ Pnosco
..s .. ante nosce ꝑnosco ..
valde ut .. nosce ꝑnosco .. ..
.. et ante nosce Vnde hec ꝑnosti
.. a signū futuri Et prenosticꝰ ..
vm̄ .. prenoscit ut ante .. Et ꝑno.
sco as ꝑnostīas ..ede ꝑnoscere
Nosco et ..mo .. o .. a ꝑt ignosco qd
.. nm̄ et omnia faciunt ꝑitū in noui
.. .. in notū ꝑta o quā
cognosco et agnosco mutat in i cor..tū
et faciunt agnitū et cognitū Et nota ꝗ
antiquitꝰ nosco faciebat supīm in no
scitū qd in quibusdā adhuc ..bet uinue ..
in ..mit et in .. Et nota ꝗ a nosco
descēdit noui ..it uim̄ descētū qd ..
.. ꝗ ꝗ noui sit aliud uim̄ a pōnito
..ne ꝑit ibi .. alia dissērēcio .. ꝗ
noui desectū h̄t uim̄ quā ..s ..
..ti Nosos g̃ l d̄ infirmitas Vnde hec
nosocomiū locꝰ venabilꝰ in quo infirmi
curātur Nouacius ꝗ rexpe ..mꝰ ..
Nouacianī quidā heretica a nouato urbis
Rome ꝑsbitero dicti qui adu.. corne
liū catedra sacerdotale conatꝰ ꝗ inuade
heresim instituit dictos apostolatꝰ susci
pe .. rebaptisās baptisatos Nonꝰ
i mens Et ꝗ .. ꝗ ꝗ primū
.. h̄ .. .. ꝗ .. .. nouꝰ
.. diuina mens Anaxagoras quippe pro
noctis maior ꝗ .. .. Et .. ꝗ
ꝗ in Et enuoyan .. in mēte .. accidens
ꝗ d̄ eē in mēte ꝗ nullo corporeo sensu
ꝑhendit ꝫ solo intellectu mētis Vel
ideo ꝗ .. accidentia z formas rerū nōis
sit rerū ꝗ transfert ad mēte et ideo
accidens dicit eē in mēte Et hinc en
noematicꝰ a vm̄ .. accidentalis Vnde
Ysidorus Accidentales diffinicōes vocat
ennoyan ut ennoematicas ꝗ nō sub
stanciam ꝫ accidentalia declarat
CXIIII
Nubo bis ꝑsi ptinū olim erat actiū
p maritare Vn̄ illud hasta
nubet nōs nubet ꝫ mō ꝗ
neutrū et ꝑpe ptinet ad
mulieres Vt nubo tibi .. marito tibi
et ducor a te in nupta Et h̄ nubere ..
tege Et ab hac ꝫ ..de tracta ꝗ ꝑdi
cta ꝫcōcio ꝗ .. cū femine nubunt
sponsū carū capita tegunt Et hinc ab
hac ꝫcōe h̄ nuptus .. maritus Et h̄
nupta te .. uxor ꝗ voltus suos velet
et nuptus a vm̄ Et hinc hec nupcie
arū ꝗ tunc primū tegunt capita muliery
nubencium et ꝫ nupcie cōiunctio legi
tima duorum clusqꝫ nature diuise sexus
cū ꝑpe prolis aut delectacōe z cōstancia

Unde hic et hec nuptialis le. dies adu. et hec
litas. et nuptiole arum parue nuptie. Item
a nubo nubilis le ad nubendum habilis
et hec nuptorium uel nuptatorium domus
uel locus ubi fiunt nuptie uel ubi nubit.
Nubo est (com)pone(n)do connubium nuptie uel coniunctio uiri
et femine. Unde conubialis le. inter adu.
et hec litas. et cum in et hec innuba le. id est
inmacula que adhuc nulli nupsit que ad-
huc uelamen suum non uelat. Alii uero dicunt
quod innuba est que nupsit. Et cum
pro et hec pronuba que assistit nubenti et
que nubentem uiro coniungit. ipsa est et para-
nimpha. et dicitur pronuba quasi pro nuben-
tibus posita uel quasi prope nubente. Item a nu-
bo hec nubes bis quia nubit et tegit celum.
nubes densitas aeris facit. venti enim
aerem conglobant nubem quod faciunt. Unde O-
uidius in nube cogitur aer. Unde hec nubecula
le. et nubilus a um id est obscurus quasi nubi-
latus. et hec nubilum id est nubes uel obscuri-
tas. Unde nubilus a um obscurus spissus.
Ouidius tristium: Tempora si fuerint nubi-
la solus eris. Unde nubilosus a um. Et
nubilo as obscurare spissum facere. Et componitur
annubilo as connubilo as. denubilo as
id est ualde nubilare uel nubila auferre. enu-
bilo as in eodem sensu. innubilo as. pernubi-
lo as. obnubilo id est obscurare. Et corripit ce.
Item a nubo hec nebula le. exalant enim ual-
les humide nebulas que sursum ascen-
dentes nubes fiunt. Sunt enim ipse nubes celi
nebule terre et circa terram. vel dicitur nebula
a nubo quia cooperiat terram. et inde ne-
bulosus a um id est obscurus. et hic nebulo onis
leccator quia uanus est ut nebula et cito
euanescit. Item a nubes hec nix niuis quasi
a nube uel. Unde niueus a um. et niuo-
sus a um niue plenus. et hic et hec niualis
le. et ningo ninxi id est niue mittere. et componitur
cum excepta accusatiuo. et ipse tamen habet tercias
personas. Unde ningidus a um. et ningulentus
a um niueus candidus. Prudencius in
libro hymnorum. Implet et castra nubibus
ningulentis. Item a nix niuo as id est ningere
Unde niuiasco as inchoatiuum. Item a nix ni-
batus a um splendidus. et hec nibata te
aqua est nubilis uel ex nimbis. Item a
nubes niger a um quasi nubiger id est nube
et obscuritate gerens quia non est semper
sub fusco operatus et inde ipse color et
aspectu gerit generatiuus. Unde niger cius
comparatio adu. Et hec nigredo dinis. Et nigellus
a um aliquantulum niger. Unde nigellulus
a um aliud est. Item a niger nigreo as
nigrum facere. Et inde nigresco scis incho-
atiuum uel fieri nigrum. Et componitur denigresco et enigresco.
Et hinc nigrescere denigrescere et enigres-
cere inchoatiuum. Nigro componitur denigro as enigro
as ualde nigrare uel nigredinem auferre.
Et corripit ce. et producit hanc sillabam. s. ni. in composicione.

et naliter eam corripit. quia componitur inde in niger
quod prima corripit. Niger componitur subniger gra
um id est aliquantulum niger. Item a nubes hic
nimbus bi id est densitas nubis in tempesta-
te obscura. et nimbi sunt repentine et
precipitates pluuie. Et plumuis uocamus
lentas et iuges quasi pluuias uel quasi pluui-
tes. Unde nimbosus a um tempestuosus
nubilosus. et hec nubila uestis aque uncta
De nimbus est fasciola transuersa clauus
assuta in linteo quod est in fronte feminarum
ualde nimbatus a um nimbo ornatus. Plau-
tus: Quo magis eam aspicio tam magis
nimbata est. Item a nubes hec nimfa
id est dea aquarum quasi a nubibus aque ueni-
unt et habent originem et dicitur eadem nimfe
que et musce nec immerito nam aque mo-
tus musicam efficiat. Et nimfarum diuersa
sunt uocabula et diuersas habent potestates
Nam napee sunt uallium. Oreades moncium
Driades uel amadriades siluarum uel arbo-
rum. Drias enim arbor dicitur. Nereydes
maris. Nayades aquarum uel fluminum.
Nais enim est aqua inde naias uel naiadas dea
aquarum. Nimphe dicuntur generaliter uel uocantur
dee fontium.

Capitulum xv

Item nimfa
dicitur ipsa aqua. Unde et nimpha
dicitur sponsa in nupciis sic dicta
pro officio lauacri quod ad nomen
nubentis alludit. Et componitur cum para
quod est iuxta et fit hec paranimpha id est pronuba
que uiro nimpha iungit quasi iuxta nimfa
et hic paranimfus id est internuncius inter
sponsum et sponsam. s. qui nimfam uiro coniungit.
Sicut legitur de beato Theo. hic qui fuit paranimpf-
dum. et hic paranetticus a um id est interpo-
situs. Unde quedam ode Oracii intitu-
latur paranetice id est interpositiue. Item a
nimfa quod est aqua fit hec limpha se mu-
tata n in l id est aqua. et limfa etiam dicitur
quidam humor uel spuma in fronte canum
que dispersa per caput insanire et in ra-
bie uertit. et a limfa liquore quasi ad modum
illius discurrit. uel quod paciens hoc ui-
cium uitat et timet aquam. Unde limfor
aris aqua insanire uel insanire. Unde lim-
fatus a um passiuum. et limfatus a um participium et
nomen deriuatiuum a limfa secundum utrumque con-
stractionem. limfatus id est aqua mixtus et lim-
fatus id est insanus. Unde limfaticus a um id est
insanus. Et limfaticus quia aquam timeat
quem greci ydrofobon uocant. et ipse lim-
faticus qui metum ex aqua contrahit. sunt
dicitur est huc et illuc cursus uel suspecto
uicio a fluore aque sed poete usurpant
hoc nomen generaliter pro furiosus. uel limfaticus
ipse dicitur canis a limfa qua habet et hec
translatum est ad alia. Item a limfa lim-
pidus a um purus lucidus clarus manifestus
quasi limfidus. et comparatur dicitur similiter. Unde lim-
pide diuus similiter aduerbium. et hec limpiditas
atis. et limpido as limpidum facere purif-
icare clarificare. Et est dictum hec limpha
componitur cum sim quod est con et fit hec simalimphac

Cocus [illegible] duarum uolu[illegible] in diuisis [illegible] et [illegible]
[illegible] positarum cum [illegible] at [illegible]
[illegible] lique[illegible] [illegible] et sic [illegible]
duo liquores [illegible] [illegible]
amitte[illegible] [illegible] ubi [illegible] de [illegible]
[illegible] una [illegible] ad mutuu[illegible] amitte[illegible]
unde sinalimpha [illegible] sinalimpha facere
[illegible] sinalimpha [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duas [illegible]
positarum cum [illegible] [illegible]
[illegible] scripta sinalimpha [illegible]
[illegible] sinalimpha [illegible]
ab [illegible] subtrahere ut [illegible]
[illegible] [illegible] in unum [illegible]
[illegible] utraque [illegible] retineat [illegible]
ita duas [illegible] ut [illegible] sonum [illegible]
amittat. Nubes [illegible] nubes [illegible]
[illegible] a [illegible] feres ut [illegible] nube
et [illegible] tono as et h[illegible] neptunus in deus
maris ut [illegible] mare [illegible] sic [illegible] nube
tonas i. mare cum vaporibus [illegible] nubes
fit et [illegible] ventorum pulsu [illegible]
hit. Vel dicitur neptunus quasi [illegible] tonas i. noua
formas. Unde possidonius dicit [illegible]
[illegible] imagines faciens [illegible] [illegible]
denticu[illegible] imagines in se forat. Vel dicitur
neptunus a nubo bis quia [illegible] imbit i. tegit terra
quando [illegible] dicitur neptunus quasi nubes terra [illegible]
[illegible]. Unde neptunus a vm [illegible]. Item nubes [illegible]
[illegible] a quo [illegible] sine [illegible] h[illegible] anubis [illegible]
[illegible] [illegible] sine nube [illegible] cum deus [illegible]
[illegible] qui [illegible] reuelat et [illegible] dicitur [illegible]
cefalus a [illegible] quod [illegible] canis et cephas
quod est caput quia cum canino capite depi-
gitur apud egyptios [illegible] sagacitate est
cum canis [illegible] valde sagax. Unde Ora-
cius in odis. Nubo [illegible] nubo [illegible] fit
nube [illegible] nubo [illegible] valde nube ut [illegible]
nubo ante nube. obnubo bis [illegible] ope-
rire. Statius Tebaidos. Obnubit [illegible]
comas et [illegible] astra galero. Nubo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro
tegere [illegible]. Item nubo [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nucula i. [illegible]. Nu-
dus a [illegible] [illegible] sine [illegible]
et [illegible] dicitur [illegible]. Unde unde [illegible]
sine adverbium et h[illegible] nuditas [illegible] et nudulus
[illegible] [illegible] [illegible] nudo [illegible]
[illegible] detegere manifestare. Et [illegible] de nudo as
[illegible] ut valde nudare [illegible] nudo as [illegible]
de et aperte nudare [illegible] nudo as [illegible] nudare
ut [illegible] [illegible] [illegible] Nudi-
[illegible] [illegible] nudipes [illegible] nudis pedibus
Unde [illegible] nudipedalia [illegible] nuditas [illegible]
pedum

Capitulum XVI

Nugor aris nugas facere ut dicere
uel frequenter et inutiliter [illegible] dicere
Unde nugator [illegible] et nugato-
rius a [illegible] [illegible] et h[illegible] nuga [illegible] buffa
uel derisio. Plautus in amphitrione [illegible]
intellige [illegible] [illegible] nugas [illegible] blatus [illegible]
[illegible] nugula et nugella [illegible] et [illegible]

[illegible] uim [illegible] [illegible]. Unde [illegible] [illegible]
[illegible] nugacitas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sine [illegible] et h[illegible] nugacitas [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ut dicit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Nugor [illegible] [illegible] aris
[illegible] [illegible] aris [illegible] aris
[illegible] [illegible] [illegible] aris [illegible]
de [illegible] [illegible] Numidia [illegible]
[illegible] vage et [illegible] sedes [illegible]
Unde h[illegible] et h[illegible] numida de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] numide uaga-
bantur [illegible] et illuc [illegible] habentes [illegible] ma-
[illegible] ideo dicti sunt numide. Vel h[illegible] nu-
[illegible] terra eorum et hoc modo [illegible]
h[illegible] et h[illegible] numida de qua est de terra illa
siue sit instabilis siue non. Et [illegible]
[illegible] a [illegible]. Numa imperator fuit ro-
manorum qui primus [illegible] [illegible] apud ro-
manos et ideo ab eius nomine dictus est
h[illegible] [illegible] [illegible] quoque dicitur collectio [illegible]
siue aceruus [illegible] unitatibus [illegible] et
[illegible] hic tamen pluralitas dicitur [illegible] [illegible]
ut ternarius ut maior [illegible]. Item [illegible]
quoque dicitur singularitas i. unitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quidam modus
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de uno ut [illegible] de uno ut de pluribus
ut tamquam de pluribus [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] et [illegible] h[illegible] numeria [illegible]
dea [illegible] et [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
abundans et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine
adverbium et h[illegible] [illegible] aris i. [illegible]
et maxime a [illegible] et h[illegible] numella [illegible]
genus catenarum qua quadrupedes ligantur
[illegible] [illegible] [illegible] Plautus in asi-
naria. Catenas [illegible] numellas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Unde numello as
numella ligare. Unde numellatus a um
numella ligatus. Item a [illegible]
[illegible] as. Unde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
as [illegible] as [illegible] as [illegible] ut [illegible]
modis [illegible] [illegible] as [illegible] as. Et [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] h[illegible] numus [illegible] [illegible] [illegible]
et numus a [illegible] quia [illegible] [illegible] ut
numus a numa pompilio qui eos
apud romanos primo imaginibus et
sculptura notauit. Vel numus quasi nomus
a nomine quia notant ut quia nominibus

Regis imaginem effigiatur, et in eo tantum quereretur
metalli figura pondus et si aliquod istorum
defuit, numus non erit. Et olim numus
dicebatur argenteus, quia olim plurimum fiebat
de argento quod grece archiros dicitur.
Et hinc numulus et numellus ambo diminutiva.
Et inde numosus a um, numis plenus,
et comparatur. Vnde numose adverbium et numo-
sime adverbium. Et hec numositas atis. Item
a numus hec numaria lex de numis. Et
hic numalarius, id est monetarius vel mensa-
rius campsor negociator. Et hec numis-
ma atis, idem quod numus. Oracius: Retu-
lit acceptos regale numisma philip-
pos. Et numisma, id est numi percussura,
figura, imago que in numis fit. Vnde
dicitur numisma quasi numi imago. Vnde
illud: Offerte michi numisma census,
et attulerunt ei denarium. Item a numus
numatus a um, numis plenus. Ora-
cius: Et bene numatum decorat sua-
dela venusque. Et hic numarius rii, vel
numarius dicitur a numo, inde numarii
dicebantur quidam cives qui publicum
numum vel numi erarium inspiciebant. Item
a numus hec nundine arum, in singulari ca-
ret, nundina e, id est mercatum publi-
cum, quo ad merces vendendas vel emen-
das. Vnde nundino as, vendere vel emere
mercari. Et he none arum quidam dies
mensis scilicet quinque vel septem, quia hec nun-
dine incipiebant. Vnde hec et hec nona-
lis et hoc le.

Capitulum xviii

Nuncio as. Unde hic
nuncius et hec nuncia qui vel que
nunciat. Et hoc nuncium quod nun-
ciatur. Consuetudo tamen habet quod
hoc [illegible], et hic nunciolus, hic nunciolus et
hec nunciola et hoc nunciolum diminutivum. Et per
compositionem hic internuncius cii et hec internuncia
qui vel que inter duas partes aliquid
nunciat vel nuncium portat. Et hoc inter-
nuncium quod internuncius vel internuncia
nunciat. Item quod hic prenuncius cii et hec
prenuncia et hoc prenuncium. Et hic annuncius
et hec annuncia, idem quod nuncius. Et hoc annun-
cium quod annunciat. Ambrosius super Cantica:
Lupus [illegible] [illegible] annuncia, [illegible]
[illegible] calcabat. Nuncio componitur annuncio as,
denuncio as, id est valde nunciare vel publice.
Annuncio de futuro, nuncio de longinquo,
denuncio in presenti. Enuncio valde nunciare
vel de aliquo nunciare. Vnde enunciacio
et enunciator et enunciatrix et enuncia-
tivus a um. Et enunciatorius a um. Et enun-
ciatus a um. Pronuncio as, renuncio as,
iterum nunciare vel nunciare. Et componitur abrenuncio
as, a se renunciare, renuere, remittere, repo-
nere. Et in eodem sensu construitur cum dativo et
accusativo. Prenuncio as, subnuncio as latenter
vel parum vel post nunciare. Et corripit o
secundam.

Capitulum xviiii

Nuo is, nui, nutum, annuere, consentire,
promittere vel nutum facere. Vnde
hic nutus tus tui, id est voluntas
vel consensus vel gestus vel signum
et iussio voluntas. Et hoc nu-
men [illegible], id est dei nutus vel ipse deus
vel dei potestas maiestas. Vnde numinosus
a um, plenus numinibus. Et hec nemo-
rosa silva quia numina ibi secreta
et cultus. Vnde nemorosus a um et
hic nemorose adverbium. Et hec nemorositas
tis. Item a nutu nutrio is ivi quasi nu-
tu erudire. Vnde nutritor oris quia nutu
eruditor. Et nutritorius a um qui nutrit
vel nutrit. Et nutricius a um in eodem
sensu. Et hic nutricius cii qui nutrit. Et hec
nutricia. Item a nutrio debet dici hec nu-
tritrix sed propter alternitatem vitanda per
sincopam dicitur nutrix. Vnde hec nutri-
cula le. Et nutrico as, id est nutrire. Nutrio
componitur enutrio, extra vel valde nutrire. Et corripit
tu o secundam. Item a nuo nuto as frequentativum, id est signa
nutu facere sicut facit quis quando cum digi-
tis loquitur. Vnde nutatim, id est nutum quod
durat, a nutu, id est frequenter, vel de nutu in
nutu quando quis se loquitur per nutus. Et componitur
annuto as, id est annuere vel assignare nutum alicui
facere. Plautus: Alii annutat, alii anuta-
tat, alium amat, alium tenet. Commutare
est cum aliquo innuere, sed annutare cum aliquo in me-
bro. Item nutare, id est dubitare, vacillare, treme-
re, moveri vel in proposito cadere vel quatere. Vnde
nutabundus a um dubius et motus nu-
tanti similis, totum vacua. Nuo componitur annuo
is, assentire vel assignare nutum alicui facere.
Abnuo is, refutare, recusare. Connuo sese
innuere vel annuere. Innuo is, id est nutum facere
vel signum dare vel intelligere. Vnde hic
innuelus li. Juvenalis dicit: Filii cerauni
ab innuendo quasi ad nutum meretricis absconduntur.
Vnde innuelinus a um. Et innueleus a um
in eodem sensu. Et hic innuelus idem quod inutilis.
Oracius in odis. Renuo is, id est refutare
et ab omnibus istis frequentativa. Nuo non est se-
cundum antiquos per corripere. Et abnuo et renuo
que sunt activa. Item omnia faciunt preteritum in
nui et supinum in nutum, producta penultima licet
in quibusdam corum vallibus inpronatur
et causa eufonie vel innuicio per innuo dicitur.

Capitulum

Obelus li grece dicitur
sagitta et est masculini generis.
Vnde obelus dicitur quedam
figura iacens sic formata
vel sic ÷ que appo-
nitur in verbis vel
sententiis superflue
iteratis vel in hiis locis ubi lectio aliqua
fallacia vel falsitate notata est, ut
hec sagitta iugulet superflua et falsa
confodiat. Obelus super punctum obeliscus est
alia figura sic formata ÷ et ponitur in hiis de
quibus dubitatur an tolli debeat an apponi

Et ab obelus pro ob sagitte sagitta
ponere ut talis irregularis denotare et
designare destrue. Item ab obelus hic obu
lus li i. divisibilis sexangulus quasi pendat
siliquas tres. Item secundum alios
habet quatuor et stabat olim ex ere
admistrax sagitte. Unde et lat a grecis
obulus. Item dicitur medulla i. medietas
nummi et at eadem duo et hec
diobolaris ...
...
duobus ... et diobolarius
...
...
...
...
... Calupones ...
... incidentes
... flamarii
qui igne faciunt. Violarii ...
... rami ...
... manularii qui manicas faciunt
a manulea quod est manica ...
... limteones ...
... ad usum calcearii sedentarii qui se
dentes faciunt sudatores qui sudores faciunt
diobolitarii molocinarii qui caudas faciunt
quia molos ... sesquiparii porta
rii semisonarii dimidium obsium aspic
tes saxitores Obsianus lapis niger
translucidus et po... in parietibus speculis
... imagines umbras reddendas. Hec
obba e genus est calicis. Ocus ocior
dicebatur antiquitus i. velox ab ocus greco quod
velox interpretatur. Et inde ocior ... sed ocus
modo non est in usu et ideo ocus grecum
subiit locum positivi et ocius ... Unde
ocius ... adverbium. Item ab ocis quod est
velox hic oceanus quia velox est. Vel ut
oceanus dicitur a celo ut diviaco significat
a ... circa qui latitudine ... celum
color. Unde oceanus a um et hic ocea
nides de filius ut nepos oceani. Un
de oceanus ... filia ut neptis oceani
Item ab ocus hec ocimia ... velox
et hec ocimum basiliscus. Hec ocimum
i. consuetudo. Ocio as i. scindo. Ocio
... apprehendere ... Octobri
... pondus est ... dragmas
... scrupulos sexagita. Octrao
i. tabernarius. Ocea ... color ... est.

Odio is in ... odio
habere. Unde illud Odi
in ecclesia malignantium et cum
impiis non sedebo. Unde odi ... in
et unum defectum in eodem sensu. Unde ...
... perfecto odio oderam illos. Et ...
... perfectum et quod formatur a preterito ...
... et in sensu preterito et in sensu
presenti. Unde ... coniugatum ... in preterito
... et hinc hic et hec odibilis le ...
et hec ... i. odio dignus ut habitus. Et
hoc odium ... i. mutata ... de ...
cogitans ... odiatum ... Et odiosus a um
odio plenus odio habitus. Et ... sic dicitur
odio habeo. Et in odiosus ... Et in
eodem sensu dicitur odiositas a um Plautus

In capt. Odiosica sunt et multa incommo
dia. Et inde odiosice i. odiose. Item odi
... sed ...
... odio ... Plautus in ...
...
...
i. odor. Unde et ...
... in compositione ...
... valde ...
... odor. ...
... Plautus in ...
...
Unde ... odia ...
... sed si quia ...
...
... prima ... odio ... prima ...
odor oris ... a greco ... cum dicitur
ozein olere ut ozon. Et inde nos dicimus
... imitatur. Vel dicitur odor ab
aere quia tractu aeris sentitur. Et odor ...
de bono. Unde hic odoratus ...
a um odore plenus ...
re ut flores thus poma. Unde odor
adverbium. Et hec odoria ... putaba
... odor ...
Plautus in ... Odoria efficiat ...
... filios. Item ab odor dicitur odoro as
et odorat acuit in eodem sensu in deponentali ge
. Unde illud Odoratus est dum odore suavitatis
et ... odor ...
... Unde odatus ...
... odorandi. Et odoratus ...
... Et odora
bilis le. Unde odorabiliter adverbium. Et hec odo
rabilitas atis. Et hec odoratio ... i. odor
Odoro ... et odoror aris deponens
... qua ... Odor componitur odorifer a um
... odore ... Et odorisequus a um quod
odore ... ut canis. Et ... odoriferum et
odoriferum odoratum odorisequum ita
designantur ut ... dicatur quod ...
... odore ut flores ... et odoriferum
odoratum quod odore ... ut ...
re percipit ut odore ... accipit. Un
odoratus est dum odore suavitatis. Et odori
sequum quod odore ... ut canis. Confundunt
tamen quandoque apud auctores ... posita
minime inveniuntur. Oda grece latine
dicitur laus. Et oda cantus. Et oda ... Et
oda via. Hic quidam liber ... intitu
latur liber ... ut laudum ...
ubi laudare intendit. Et ... distin
ctio ... Unde et quelibet ...
... oda dicitur ... laus ut cantus. Et
ab oda quod est cantus et ... quod est ad
dicitur hec prosodia i. accentus. Item ab oda
quod est cantus et ab ... dicitur ...
cantus ... funeralis ...
... ad pulpita ...
... Et hic ...
... ut ... princeps. Item
... ad ...
oda quod est cantus ut ...
... Et hec comedia e i. villanus
... ut villana laus ... tractat de
... rusticanus. Et affinis est quoti:

dicanc lotucoui ut cca uill iis ut in uil-
lis fiebat et recitabat ut comedia a
comessatione Solebat enim homines prandium
ad audiendum ea venire et hic comedus
a vm qui comedia describit et hic co-
medicus a vm ad comedia ut comedis
ptinens ut delectabilis Unde comedi
ce .i. delectabilit Unde plautus Deus
astutus et dulce et comedice Item a co- Cd
media comicus a vm .i. comedus ut ad
comedia ptinens ut facetus Item oda
in eodem sensu gr cu tragos quod est hircus
et hec tragedia .i. hircina laus ut hir-
cinus cantus .i. fetidus Est enim de crude-
lissimis rebus sicut qui patrem ut matrem int-
fecit ut comedit filium ut cetera huiusmodi
Unde et tragedo dabatur hircus scilicet
animal fetidum non quod non haberet aliud dignum
premium sed ad fetorem materie designandum
et inde tragedus a vm et hic trage-
dus dicitur tragedie scriptor et hic tra-
gedicus a vm et hic tragicus tragedie
recitator Item a tragedia tragicus a
vm .i. tragedus ut ad tragedia ptinens
Et differunt tragedia et comedia Quia
comedia priuatorum hominum gesta acta
tragedia regum et magnatum Item come
dia humili stilo describit tragedia
alto Item comedia a tristibus incipit
sed in letis desinit tragedia econtrario
a letis incipit sed desinit in tristibus
Unde in salutatione solemus mittere amicis
et optare tragicum principium et comicum
finem .i. bonum et letum principium et bonum
et letum finem Item oda .i. via ut simus E
gr cu peri quod est circum et hic periodus di-
citur circuitus ut ambitus ut quasi circa finem
et accipit in rebus secundum sicut supra
expositum Item oda quod est via gr cum C
ex et hic exodus di .i. exitus qui exitus
ut vacio extra et hic quidam liber
dictus est exodus qui gesta exitum ut egressum
populi israel de egipto Item gr odeporicum
a vm .i. itinerarius viatoris scilicet ode-
poricum dicitur laus cantilene Item oda quasi
est via gr cu sin quod est con et hec sinodus
di .i. cetus quedam comitatus congregatio
et quia fit in sane presbiterorum quam
solet facere episcopus quia ibi sunt conveniunt et
vocat Unde hic et hec sinodalis et le
ad sinodum ptinens Hic oestrum quedam genus
musce inuisitatum .i. asilus ut tabanus et sic
grece a sono quem facit et ita oestru
dicitur Et quia non grecum et fictitium Oestrum
est pro quadam sapientia ut proprium poeticon
quia sic oestrum animalia mouet et pungit
sic et spiritus poetam Statius Thebaidos
Tempus erat cum lanigeros [illegible] fortior
oestro facta canam Oenos grece latine vinum ff
Unde quedam terra .i. apulia ut pars apulie
dicta est oenotria quia ibi optimum et multum
abundabat vinum ut dicta est oenotria ab
oenotro rege Unde oenotrius a vm .i.

Oenos grece vinum foros quod est ferre et hec oe-
nofora .i. vas vinum [illegible] ad ferendum vinum
Offir grece latine dicitur anguis sed ofis grece latine dicitur serpens
Unde hic ofites lapis quidam paruus serpentes
imitans et pariens huius maculas Et
ut dicit Statius grece Unde lucanus Et inparcus
pietas marius Tebanus ofites Unde et
quidam lapis serpentinus maculis sic dictus
quasi ofites Item ab ofis hic ofiulcus .i. ser-
pentarius sic dictus Fuit esculapius qui
in specie serpentis colebatur apud romanos et
cuius serpente translatus fuit in celum Unde
dicitur ofiulcus quasi serpentis custos et ofiulcus
dicitur quasi serpens loquens Refert enim in fabulis
quod quidam serpens locutus est cum ope uxore
Saturni et eam docuit usum sermonandi et
per hunc voluit quidam intelligere serpentem qui
Euam decepit quod postquam peccauit sic ultra
viuere non potuit Item ab ofis quidam heretici
dicti sunt ofite quasi serpentini quia colunt serpentem
dicentes ipsum in paradiso induxisse virtutem
agrorum Offni interpretatur discalciatus Fuit G
enim filius heli electus in ministerium sacerdo-
cij cuius amissionem suo expressit vocabulo
Iste enim discalciatus interpretatur Ut cuius nomine
vetus testamenti sacerdotium a veteri populo sit auferendum
ablatum Ogdo dicitur greca octo Unde
hec ogdoas adis .i. octo ut octonarius Et
apud nos hic et hec et hoc octo inde le et
et positum pro gen. Unde octauus a vm
et hec octaua dies alicuius solemnitatis et
octennis a vm et octonarius a vm et
hic octonarius rij et octies adu. Octo
grece cum plica et octuplus a vm Unde
octuplo as octuplum facere octies multi-
plicare et cum genos quod est decem et octoginta
Exe .i. octies decem Unde decimatia et cum
centum et octingenti te ta et hinc duo-
ta et cum imber et hic october bris quidam
mensis Unde hic et hec octobrius bre Ogdo
grece cum epi et epogdous quod iam exposuimus

Oleo es eui uel **EM** c gf
olui letum ut litum
.i. fetere Unde olidus a vm .i. fe-
tidus et compar dior sinus Unde
olide dius sime adu et hec oliditas atis
Item ab oleo hoc oletum ti .i. fetor uel
locus ubi frequenter mingit uel grauiter sit
et ponit quandoque pro fetido sicut in persio
pro grandi et turpi vicio. Ved persio
ubi Dacto [illegible] fac oletum inuenit
oletus a vm .i. fetidus Et gr oletus
a vm valde oletus .i. fetidus Unde
crimus in [illegible] Ganimede oletum
qui [illegible] et oletus oletus
tus ut [illegible] sic dicitur Item ab oleo z c
hic olor oris .i. fetor et hic et hec et hoc olax
cis .i. olidus quia assidue olet Marcia
de Cap Oreodora (?) [illegible] dicit aromate
refundere Et compar cior sinus Unde ola-
citer cius sime adu et hec olacitas tis
Item ab oleo hec olla le quia diu seruat in-
fusum odorem ut olla dicitur a bulla quia bulla

Cima bulliat in illa aqua igne supposito | lu-
[illegible] | et h bullariolus [illegible] qui
[illegible] a vm [illegible]
[illegible] ab oleo [illegible]
olere quia oleat | [illegible]
oleus [illegible] ad corpus [illegible]
corpus [illegible] plagas | [illegible]
volumus | [illegible] et ferro ut fuste
ut lapide sit quia in [illegible]
[illegible] | [illegible]
olecosus a um [illegible] plenus [illegible] et
[illegible] | unde olecose [illegible] adv
et h olecositas [illegible]
[illegible] ab [illegible]
imple | [illegible] valde [illegible]
ut olecrae [illegible] | [illegible]
in eodem sensu | et quia [illegible] Oleo quod
est ad et adoleo es evi ut lui letum
ut letum pro quo utimur adultum i. cre-
mare combuere incendere | unde Ovi-
dius in primo artis | utque leves sti-
pule demptis adolent aristis | et adole-
re i. crescere | unde Prudentius in Sicomachia
Et domus et dum pallis adoleuimus anni
unde adultus a um crematus ut cretus
et hic adolescens eorum incho | a quo ado-
lescens tis et est comunis generis | et quia cor-
sumus | unde adolescentes cum primo ado-
lent et h adolescentia e | et adolescentulus
a um | et h adolescentulus et h la | et
adolescentia a quartodecimo anno usque ad
vigesimum octavum et adolescentia quasi ad
generandum apta et adulta | aboleo es evi
ut lui letum ut litum i. delere | exoleo es
evi ut lui letu ut litu i. exercere | un-
de exoletus a um i. exercitus adultus | Plautus
in Mercatore: Domi reliqui virginem exo-
letam | inoleo es evi ut lui letum ut
litum i. innutrescere | et inolitus a um i. inve-
tus | ut inolita bonitate i. consueta
et innata | et inolere i. crescere | Peroleo
es i. valde olere | Item quia an ob et int-
posita s dicitur obsoleo es evi ut lui litum
ut letum i. desuescere ab usu recedere
inolescere propter fetorem deserere | ut iste
locus obsolet i. ab usu recedit vel propter
fetorem deseritur | Cicero: Obsoluerunt
dicte et alibi obsolevit oratio | unde ob-
soletus a um propter fetorem desertus | Item quia
[illegible] re et interposita d dicitur redoleo
es evi ut lui letum ut litum bonum
odorem emittere | redolere tamen de bono odore
olere tamen de malo | Item redolere accipi-
tur translative quoque quadam translatione ut
h dicitur redolet fetorem illius i. habet ut
retinet quasi quandam odorem virtutis | suboleo
es evi ut lui letu ut litu i. succrescere
unde h soboles progenies i. filius vel
filia quasi subolens quia suboleat i. succre-
scat | Olleo facit preteritum in levi ut
in lui et supinum in letum et litum sicut
et omnia composita ab eo excepto quod [illegible]

Inveniuntur in levi quia in lui [illegible] oleo non est
et contra ab eo omnia sunt [illegible] preter ado-
leo pro cremare et aboleo que [illegible]
Item dicitur olere cum [illegible] et olefacio
[illegible] i. facio olere | olfacio facis i. fetorem
ut merce sentire et sincopatur et olfacio
[illegible] olfactus | ut olfacio i. odorare
unde olfactus tus tui sensus odorandi | et hoc
olfactorium | unde olfactoriolum | vas
[illegible] in quo odoramenta
gestant | Hec oliva e dicitur ab oleo
quod [illegible] | [illegible] h olea | et quia
[illegible] hoc olivum ut oleum | oliva arbor
olea fructus | oleum ut olivum liquor
vel [illegible] olea ut oliva
arbor | oleum vel olivum liquor [illegible]
[illegible] corrupi | et
ab olea h oleaster tri i. silvestris
oliva | et oleaginus a um de olea
[illegible] ut ad olea pertinens | et hec oleaium
vas ubi oleum reponitur | et oleandrus a [illegible]
Item ab oliva | Emi
hic olivetum ti
et hic olivarium i. locus ubi oli-
ve crescunt | et h et h oliva-
rius et hoc re ad olivam pertinens [illegible]
[illegible] in [illegible] medull-
[illegible] olive [illegible] Oliva [illegible] olivifer a um
Et nota quod olivarii quidam dicuntur
oxiades a similitudine testiculorum
quos greci orchis vocant | quasi [illegible] quedam
parte quidam homines | quidam [illegible]
[illegible] Item oleum quod de albis
olivis exprimitur vocatur spanum | a greco
onfation | quod [illegible]
[illegible] appellatur | quod ex [illegible]
[illegible] dicitur | et ex hoc
ad usum vite primum est spanum | [illegible]
[illegible] Item oleo quasi [illegible] h et
oleamella quasi arbor ita [illegible]
[illegible] oleum defluat in crassitudine
mellis sapore suavem | Olon grece latine dicitur
totum | unde h olor oris quia avis [illegible]
[illegible] tota plumis sit albis | [illegible]
undique [illegible] Ovidius [illegible] Meandri
[illegible] albus olor | et inde olorinus a
um | Olon quasi [illegible]
[illegible] et hec olocaustum i. sacrificium
[illegible] fiebat de [illegible]
totum incensum quia totum incendebat et
comburebat quia non comedebat | unde hec
olocaustomata [illegible] | ut sacrificium quod
fiebat pro mortuis | Item [illegible] sos quasi
[illegible] lux ut ignis et h olimpus quidam
mons quasi olonsos i. totus lucens quia tangit
celum altitudine sua | unde et [illegible]
[illegible] unde olimpius a um | et [illegible]
[illegible] a um | et hec olimpion id est mons ut
olimpum | et h olimpica ce | et hec
olimpias adis in eodem sensu festum ut
solemnitas ut solemnis ludus [illegible] ut quod
fiebat ad honorem Iovis semel post
quinquennium ideo ne si ulterius protenderetur
in negligentia et oblivionem [illegible] ut
si altera quinquennium celebraretur [illegible]

Olimpicas eos gravaret in illa celebra-
tione lex enim erat quod quicumque victor
existeret ibi in aliquo ludo quotiens vo-
luisset vellet recipere habebat. Unde tunc
in rethorica. Quicumque victoriam in sua
ac olimpicarum primum acceperat. Et hic
olimpionicus a vinco. Item componitur cum saxum
et olosaxeus a um i. totus de saxeo.
Unde hec olosaxica ca quae vestis tota ex
saxo est. olosaricus a um totus de
purpura. Unde hec olosarica ca quae vestis
tota de purpura. Item componitur cum graphia
quod est scriptura et hec olographum mi i.
testamentum manu autoris scriptum.
Item componitur cum xenos quod est peregrinus vel extraneus
et hic ulixes xis quasi oloxenos i. totus
in sensu vel totus sensatus vel quasi peregrinus
omnium. ipse designat sapientem quia in hoc
mundo censetur tamquam peregrinus. non enim
hic habemus manentem civitatem sed futuram
inquirimus. Ulixes tamen multum peregrinatus
est in vita sua. Et nota quod ulixes
facit ulixis vel ulixi. Item in-
venitur hic ulixeus ei pro ulixes. et ulixes
a um possessivum. et ulixeus possessivum est
tetrasillabum. et holixeus est trisillabum
quia eu est ibi diptongus. Gravius
tamen est par in sillabis possessivo quam
cum non est ibi diptongus. Item componitur cum
carpos quod est fructus et hec olocarpa.
mi i. totus fructus. Olda interpretatur distinctio
sive durabilitas. Oligia recta. Olisi-
bona civitas est ab ulixe condita et
dicta. et est nomen compositum ab ulixes et
bona quasi ulixibona. Unde olisibonensis
se. Olea gemma est ex fulvo et nigro
et viridi et candido. Olche quedam
mensura. s. scrupuli tres qui pensant
singulas dragmas. Omos i. unum.
Et componitur cum fagin quod est comedere et hic omofa-
gia e unum vel simul comestio. Et
cum usia quod est essentia et omousion
i. unius et eiusdem substantie vel assimilatio.
Unde Ihesus Christus dicitur omousios quia est omo-
usion i. unius substantie vel essentie cum patre.
Item componitur cum sinonimum et omonimum de quibus
supra diximus. Item omos quod est simplus vel
bis. Unde omelia et quod est supra di-
ximus. Item ab omos quod est unum et pto-
tos quod est casus componitur omonoptoton. Et est
omonoptoton cum plura nomina per unum ca-
sum deminant. Ut illud. Sed neque
lucentem nec cognoscit emitte tollere
et manum saxum quod immane movere.
Et omeoptoton est cum uno modo plura
verba finiunt. Ut abiit abscessit evasit
erupit. Omoeusis imitatio similitudo
per quam minus note rei per similitudinem eius
que magis est nota panditur demonstratio.
Huius species sunt tres. yconi i. imago.
parabola i. comparatio. paradigma i. exemplum.

EXV

Onus eris i. sarcina pondus
et dicitur quod sit sine aspiratione. Unde
hec onustatio ris i. et onustus
a um sarcinatus. et gratulatur
hec sunt. Unde onuste tunc sunt alio.
et onustus as sarcinare. et componitur deonustus
as i. valde onustare vel onus auferre. Et
componitur a re sa. Item hic annus onerosus sa um
i. ponderosus et gravis sive sinus. Unde onero-
se sunt plene adiunctis. Et hec onerositas atis.
Et oneo as gravare vel onustare sarcinare.
Et componitur deonero as exonero as i.
valde onerare vel onus auferre. Et grece
Onos vel on grece latine dicitur asinus. Et componitur cum agros
vel agros quod est fructus vel agrestis et
onager gri i. silvestris et ferus asinus.
Et cum centaurus et hic onocentaurus i. asinus
mixtus homini sic dictus quia media sui pars hominis
pars et media asinum esse dicitur sic et ipo-
centaurum dicunt quod equorum et hominum natura
coniunctam esse putant. Item ab onos hic ono-
cratalus vel onocratalon quedam avis que
facit sonitum asini naribus sic dicta stulta fa-
cies et deducta vel onocratalus quasi longum
rostrum longum rostrum. Et est avis ut dicit
similis cigno. Item on dicitur totum vel omne.
Unde componitur opexion sicut supra diximus. Et
hic et deus dicitur quod on quia quasi su-
per omnia est in omnibus est. Et inde et omnis
dicitur hic et hec omne et hoc non quod magis valet
esse similium. Omne ad multitudinem pertinet
totum ad magnitudinem. Omne similia contenta
sub nomine cum adiungit comprehendit distri-
buendo. sed totum partes singulares contenta sub
nomine cum adiungit comprehendit. Vel totus
hec i. totaliter acceptus sive cum omnibus suis
partibus. Vel ho a quelibet pars hominis in
omne adverbium interim. Et per compositionem hic omnipotens
tis quasi omnia potens i. deus. Et hic omnitenens
tis idem est. Et potest declinari per tria genera hic
et hec et hoc omnipotens omnitenens. Unde hec omni-
potentia e. et hec omnitenentia e. Item componitur
cum morbus et hec omnimorbia e quedam herba
dicta sic quia multis morbis subveniat. *herba*
Onix chis grece latine dicitur unguis. Unde hec onix
chis quedam gemma dicta eo quod habeat in se
permixtum candorem ad similitudinem unguis
hominis. Unde hic onichulus vel onichulus pro
eodem lapide. Onesiforus lucrum ferens

EXVI

Ops pis i. terra que
alio nomine dicitur dea
berecintia cibele. Unde hec ops pis
per pem et patre hec opes. sed numerus
singularis deficit et est nomen duplicium
i. aliud significans in singulari et aliud in plurali. Ops
per pem absque s i. auxilium tutela studium
ministerium. sed opes in plurali i. divitie. Unde hinc tri-
gitas et in singulari pro divitiis. et in plurali pro
auxilio. et hinc hec ops pis quedam dea
que putabatur opibus preesse cuius festa opa-
lia dicuntur. Unde Macrobius de Saturnalibus
Opalia sunt opis dee festa. que et fauna dicitur

Ca sancte fingi et fuua est uocat ut puer ipse fert et hoc inapit cu ca abstingit ... ut ope ... a um opulentus abundans [illegible] omnis uic fero. Unde opimus ... ponderat opulentie. Item ab opimo ... a caput ... pomum ... Unde hoc pomarium locus ubi poma crescunt. Et hoc pomerium pro eodem ut pomerium dicitur quasi post muros ... [illegible] ... hoc pomitu ... et hic pomellus ... et hic pomarium locus ubi poma ponuntur et conseruantur. Et hic pomarius ... ut potus ex pomis factus. Et hec pomona ... dea pomorum. Et hic pomo ... ut pomulo ... pomorum uenditor ut pomorum custos. Pomiliones dicebantur aquarum et liquorum portitores quia ... pomis conducebant. Et notandum quod omnis fructus dicitur pomum siue cortice siue molle. Unde specialiter poma dicebantur mala. Item ab ope opipo as et opiparo as .i. nobilitare uel renouare reparare uel recomponere aut per planctum in gaudium gaudere. Unde opiparus a um .i. elegans uel abundans. Uel dicitur ab ope et paro as. Plautus in Captiuis. Opes maximas opiparas ... Et inde opipare aduerbium .i. eleganter uel abundanter. Cecilius. Oye age puer deduc me ad pater fines decorat uim opipare. Item opis componitur cum lentus quod est plenus et opulentus a um. Et hic et hec et hoc opulens tis in eodem sensu .i. diues opibus abundans et plenus. Et comparatur ... Unde opulente aduerbium et opulenter aduerbium. Unde hec opulencia e. Et opulento as .i. ditare facere uel fecundare. Item componitur cum tulo las quod dicebant antiqui et dicitur opitulor aris .i. auxiliari auxilium facere. Unde opitulanter .i. auxiliariter. Et opitulabilis ... Et hec opitulamen. Et hec opitulacio. Et hic opitulator ... Item componitur opifex ... facio. Et hic et hec opifex cis .i. opem faciens uel faber. Item componitur cum porto as et dicitur oportet ... quemuis ... oportunum esse et oportere quasi ope portare ... in usu ... ab eodem ... oportet quasi ope portare. Et inde oportunus a um conueniens utilis necessarius et compar. Unde oportune ... siue aduerbium. Et hec oportunitas atis. Et componitur importunus a um inconueniens inutilis non oportunus. Et compar. Unde importune ... siue aduerbium. Et hec importunitas atis. Item ... et hoc oppidum di. Oppidum dicitur quedam ciuitas sicut Roma. Et oppidum dicitur castrum ... magnum et oppidum quasi dans opem uel opes ab ope dando

Uel ab opibus ibi reponendis quia sit munitum contra hostes. Et inde fuit ... opidorum ... ibi defendebant contra hostes. Uel ... dicitur oppidum quasi ... ab oppositione murorum. Unde hoc oppidulum li diminutiuum. Et oppidanus a um castellanus in oppido manens. Et oppido aduerbium .i. ualde. Terentius in tercia comedia ... me ... oppido ... multa ... est ... Item componitur ... et hec et hoc ... inops pis .i. pauper. Et ab opis dicebant antiquitus hic et hec et hoc ... pis .i. diues secundum opulentus. Et inde est inops .i. pauper. ... dicitur inops qui nil habet qui nec sibi sufficit nec aliis elargitur ... pauper qui licet aliis elargiri non possit sibi tamen sufficit. Unde et copla ... uel ... sunt pauper et inops ... pauper et inops ... ad ... Uel inops est ab in et ops pis quasi terra unde dicitur inops inops est sine terra insepultus qui ... sepultura. Unde hec inopia e. Item opis componitur cum con et dicitur hic et hec et hoc copis pis .i. diues opulentus quasi cum opibus. Unde quidam ... dominum ... est ... mandarunt ... est. Ferculis copis est terra dea fertilis ... est. Et inde hec copia e ut dicitur a copos quod est labor quia sine labore copia haberi non potest. Et inde ... decimata sit ... Item opis uel ops componitur cum pater et dicitur opiter teris .i. Iupiter quasi opis pater .i. auxilii uel illius dee .i. terre ut quidam ... Uel opiter quasi obiter .i. puer qui natus est post obitum patris ... et posthumus dicitur. Uel dicitur opiter puer cum auo uiuo pater est mortuus antequam nasceretur. Uel dicitur opiter auus pueri cuius pater obiit antequam puer nasceretur. Et dicitur opiter quasi ob patrem quia in loco est patris. Item ab ops pis quod est terra opico as .i. corrodere diminuere quia terra omnia corrodit et diminuit. Unde opicus a um .i. corrodens et diminuens. Iuuenalis. Et diuina opici rodebant carmina mures. Hinc opici dicuntur balbucientes et uerba quodammodo diminuentes. Iuuenalis. Nec curanda uiris opicae castigat amice. Uerba soloecismum liceat fecisse marito. Opici ... dicuntur quidam alterius lingue gentes corrupte. Item ab ops pis quod est terra hoc opus eris. Unde hoc opusculum li diminutiuum. Et operarius a um ad opus pertinens uel qui facit opus. Et hic operarius pro eodem. Et operosus a um .i. utilis uel operibus plenus. Et hec opera e in rebus agendis sedulitas uel studium intencio et labor uel auxilium. Sed opus est illud quod fit. Operacio uero ipsa actio. Unde hec opella le diminutiuum ... ua opera uel domicula ubi opere ... dantur uel ubi officia aguntur in foro

Operarius ut opella forensis addicit
fabrica et inde operarius a vm studiosus
laboriosus intentus. Operor gr̄ cu̅ pri̅ et
hec operaria rij .i. utilitas ut necessi-
tas. Item operis gr̄ opifex icis .i. artifex
peritus opus faciens. Item al opus ut
opera operor aris operari facere vel
alicui in aliqua re. Unde paulus
operatus est petrus in apostolatu operatus
est et michi inter gentes. Et gr̄ cooperor
aris auxiliari. Item ab opere per operarius
a vm .i. obscurus ut uneiditate gd̄ensis
quod aut dr̄ operarius gr̄ opertus celo ethere
non expositus. Et comparatur cior simus. Unde
operare bius sine adv. Et hec operitas
atis. Et operio as .i. obscurare gdēsac
et cetera a r o f c

Capitulum VIII

Opto
as .i. desiderare eligere. Unde
illud optauit quod totu̅ regno
.i. elegit. Unde hec optacio. Et
per sincopam hec opcio .i. desi-
derium ut electio. Quintilianus de cau-
sis extra inuidiam est opcio cum id
elegimus quod impetrare non possimus. Et
optiones dicti sunt quidam milites
qui sunt electi. Item ab opto optatus
a vm. Unde optate pro quo innere
optato .i. desiderat ut eligent. Terencius
Optato aduenisti. Et optacius
a vm. Et imposita ut frequentatiuus
dicitur optatiuus a vm .i. desideratiuus.
Unde hic optatiuus quidam modus verbi
quod designat optacionem. Et optatus sine
quod est nomine compara. Opto gr̄ adopto
as .i. desiderare ut nutrire ut eligere
et accipere loco filii. Unde hec adopta-
cio et per sincopam hec adopcio onis
.i. desiderium ut affiliacio in filium
acceptio. Unde adoptiuus a vm .i. loco
filii acceptus. Coopto as simul optare.
Exopto as valde optare. Peropto as
perfecte optare. Opto as et eius co̅-
posita omnia sunt actiua.

C VIII

Opinor aris putare
Et hec opinari. Unde opinator et
opinatorius a vm. Et opinabilis
le liter et litas atis. Et
com inopinabilis le liter et hec litas.
Item ab opinor hec opinio onis putamen
ut suspicio ut fama et proprie dubia.
Unde opinosus a vm opinione plenus
preceptus ut precipiens. Et hic et hec opinax
acis qui frequenter opinatur ut manifestus
sit dicitur aliquem leccatorem esse opina-
ce quia cuiuis manifesta est quod sit
leccator. Et opinatus a vm .i. opinione
preceptus ut manifestus et comparatur cior sinus.
Unde opinate cius sine adv. Opitergium
genus dumus. Opitergium quedam opidum.
Unde opitergius. Opadus quidam locus.
Opos dicitur mansio ut caverna ut ar-
bor et opos .i. visio. Orce grece recip-
pe dicitur latine. Unde orca ca in singu-
lari quod sit recipe paratus est ut quod multa
recipiat. Vel orca quasi urca ab urge-
do quod urgeat. Et hec orca ce. Et hic ur-
ceus cei quod orceus pro eodem vase vini.
Et hec orcula. Et hic urceolus li dim. Item ab
orce hec orcestra tre .i. pulpitum ut cathe-
dra nobilium quod eos separatim a populo
recipiebat. Et orcestra dicebatur locus
separatus in scena ubi nobiles sedebant.
Unde et sepe ponitur pro nobilitate. Iuuena-
lis. Similem quod videbis orcestram et populum.
Et ideo aliqui quia reportandum posita e
orcestra cathedris. Item ab orce hec or-
cas adis quedam genus oliuarum quod multum
liquoris recipiat. Item orce grece ars
dicitur rotundum latine. Unde orca apud gre-
cos dicuntur testiculi propter rotunditatem. Et
hinc quasi olive dicte sunt orcades quasi testicu-
lares quod in modum testiculorum recessit. Or-
bo as .i. viduare priuare. Et proprie filiis
quasi orbum facere. Unde orbus ba bum priuatus
cecus. Sed vidue qui filios amisit quasi
amissis orbus. Sed cecus qui oculos perdidit.
Sed sepe orbus ponitur pro ceco. Et comparatur
bior simus. Unde orbe bius sine adv.
Et hec orbitas atis .i. amissio filiorum
ut eciam oculorum. Item orbus dicitur sine pa-
rentibus.

Capitulum VIIII

Ordior diris orditus ut orsus
.i. ponere telam et quia tunc cum
orditur telam ea incipit ideo
ordiri ponitur pro incipere et
quia qui loquitur ponit verba post verbum ideo sicut
qui ordit telam ponit filum post filum
ideo ordiri ponitur pro loqui ut incipere
loqui. Et cum ad telam pertinet proprie facit ordi-
tus. Cum ad locucionem ut inceptionem orsus.
Unde hic orditus huius bus. Et orsus sus
sui actus ordiendi telam ut locucio ut
principium locucionis. Et hec orsa sorum pro eodem
.i. pro principio loquendi ut locucionis. Unde
hic ordo dinis disposicio. Unde or-
dinarius a vm ordine statutus ut electus
ut factus. Et hic et hec ordinalis et hoc
le liter litas. Et ordino as struere
componere disponere. Unde ordinatus a vm
et comparatur. Unde ordinate et ordinatim
cius sine adv. Et gr̄ inordinatus a
vm quod sic comparatur. Ordino ac quare est r
Ordior gr̄ hec primordium .i. principium. Et
proprie noctis. Unde hic et hec primordialis le.
Item gr̄ adordior diris valde ut iuxta
ordiri. Coordior diris. Deordior iris
valde ordiri ut ab ordiri remouere.
Exordior iris .i. incipere. Unde hec exor-
dium dii .i. inceptio. Unde exordialis
a vm ad exordium pertinens. Et hic

[illegible] q̄ in capitulo concordiam fat
[illegible] concordia [illegible] et in causis et [illegible]
[illegible] subordinare [illegible] i. latet
[illegible] sub [illegible] Ordi-
[illegible] depre[illegible] et facit
ut supra in [illegible] frequencius in [illegible]
[illegible] Orge
[illegible] unde orgia [illegible] sacri-
ficia bachi que [illegible]
[illegible] orgia
orgia sacrificia ut festa bachi [illegible]
[illegible] dicuntur
orgia sacrificia bachi [illegible]
terre [illegible] in sacrificiis bachi [illegible]
[illegible] Orge
[illegible] georgica a um
agricultura ut de cultura terre tractans
Unde liber virgilii intitulatur liber geor-
gicorum i. de cultura terre. Item ab orge-
[illegible] hoc organum ni et est orga-
num generale nomen omnium instrumentorum et
vasorum musicalium. Sed hec cum folles
adhibentur greci hec alio nomine appellant
Ut autem organum dicatur magis ea vul-
garis est et grecorum est consuetudo. Or-
ganum etiam dicitur modulacio que est in
cantilena et sit cum talibus instrumentis
ut vasis. Unde organicus a um ad
organum pertinens. Et hic et hec organista
te. Et organiso as organo cantare.

O Rior oreris ut veris [CX]
i. nasci et prodire
secundum terciam et quartam coniugacionem
in infinitivo tamen profertur
secundum quartam. Oriri et inde oriri. Et
hic dux supinum ortum tu. Unde ortus
a um. Et ortum tui. Unde ortura
a um. Et nota quod ortu tu hic pro
producta secundum quod supinum venit a tercia coniugacione.
Et hic canit correpta secundum quod est supinum
venit a tercia coniugacione. Et inde hic ortus huius
tui i. nativitas. Et oriundus a um non
i. natus vel nascendus. Et hic ortus ti quia
ibi aliquid oritur. Et inde fit diminutivum
hortulus li. Unde hic ortulus li dicitur. Ovidius
Ortulus iste brevis [illegible] poma gerit
Et hic hortulus [illegible]. Et hic hortulanus
ni custos vel cultor orti. Item ab orior
hic oriens tis pro orientali plaga mundi
Unde orientalis le liter litas. Item
ab orior hec origo ginis. Unde origi-
neus a um et originalis le liter
litas. Et componitur hec aborigenes
[illegible] quod et in singulari dicitur hic abori-
go. Et sunt aborigines [illegible]
[illegible] non naturales [illegible] in
arboribus vel in campis [illegible]. Unde
Cato [illegible] habet [illegible]
aboriginum fuit. Et dicuntur aborigines
quasi [illegible] ab origine. Non quod non

Habeat originem sed quia non naturale
[illegible] et [illegible] hic et hec abori-
gines vel i. rustica agrestis ignobilis
Unde Salustius [illegible] aborigi-
ne agreste genus hominum [illegible] dicuntur
aborigines quasi [illegible] ab origine non
quod omnino careant origine sed quia eorum
[illegible] ignorat non [illegible]
[illegible] rusticorum nec [illegible]
[illegible] genealogie [illegible]. Et inde
aboriginensis a um. Aborior et aderi-
or oreris ut veris adortus i. valde vel
[illegible] ut invadere agredi. Abo-
rior oreris vel veris abortus i. longe
oriri vel oriendo perire vel aborire i.
non suo tempore oriri vel non habere ortum
i. sine lege nascendi sicut pueri vel
[illegible] q̄ ante tempus nascendi
nascuntur vel qui contra naturam nascuntur.
Unde abortus a um quia non oritur
sed aboritur i. non habet ortus. Et inde
abortivus a um i. non suo non recto
tempore ortus et hoc abortivum illud
quod aboritur. Et aborio as i.
abortivum facere. Coorior oreris ut veris
coortus i. simul oriri. Exorior oreris
ut veris exortus i. extra oriri. Unde
hec exoria e i. nascencia. Suborior
oreris ut veris subortus i. latenter vel
post vel a subtus oriri. Orior et
eius composita sunt deponencia et proferuntur
tam secundum terciam quam secundum quartam con-
iugacionem in infinitivo quod profertur tamen
secundum quartam et faciunt supinum in ortu
et ortum [illegible] in ortu [illegible]
[illegible] futuri temporis [illegible] sunt ab
[illegible] ab ortu. Contra [illegible]
temporis. Orime impletus. Hec orisa
[illegible] mancria [illegible] pulmenti et ut di-
cunt de oriza

O Rno as [Capitulum XI]
i. colore decorare. Et dicitur
ab os oris quia ora et vultus
decorare. Unde ornamentum
dicitur quod cuius cultu vultus et os deco-
rentur. Ornamenta circa sunt orna-
menta obeliscus carcer. Olim honor
pollucis et castoris ascribebatur quia
illos [illegible] de agno
Jove non erubescunt. Metarum appella-
cio [illegible] ac fine mundi designare
voluit. Obeliscum [illegible] rex Egipti
primus fecisse fertur tali ex causa
Cum quodam tempore Nilus violenta inun-
dacione Egipto nocuisset indignatus rex
tanquam penas a flumine exigeret sagi-
tas in unda misit non diu post gravi-
tas invaliditudine concepta lumine amisit
qui post ceitate visu recepto duos
obeliscos soli sacravit. Obeliscus ut

obelus sagitta d(icitu)r q(uia) ideo in me(dio) arcus po
(n)it(ur) p(er) medium mu(n)di sol currit s(ed) in eo
spatio ab utraq(ue) meta (con)stituta obe
liscus fastigium et similitate ad (con)t(ra)r(iu)m
ex al utraq(ue) spatio medio horarum
discrimine transcendit summo obelisco
suppositum quod auratum in mod(um) flame
formatum q(uia) sol multum caloris (et)
ignis in se h(abe)t | carcer est unde q(ua)d(rig)e
emittunt(ur) dictus a similitudine car
cer quo cunctis est ut ibi hostes dampnati
et inclusi ita h(ic) equi coercent(ur) ne exe
ant antequam signum detur. Orno est
adorno as decorno as valde ornare
ut ornatum aufferre | exorno as in eod(em) sensu
et est a c s (com)p(osit)io. Oros .i. visio | unde
oroma .i. visio somnii | oros interpretatur dif
finitio vel interpretatio | unde oroma
leos .i. hominis interpretatio vel diffinitio
| et ab oros quod est visio d(icitu)r h(ec) oreta .i.
mos | Vn(de) h(ec) oreas adis .i. nimpha vel
dea montium | et h(ic) oros ontis p(ro)prium
nomen cuiusdam montis | unde invenit(ur) in
versibus dyaboli. Orix caput orote
iacet h(ic) in culmine montis | hinc et
videt(ur) dici h(ic) orontes tis dux licaoz
qui magnus fuit. Ortos g(rece) l(atin)e d(icitu)r rectum
| et est bomenbos quod est acutus et orto
gomeni(us) a um .i. recte acutuatus q(uod)
no(n) endecticatus | et enim gonos q(uo)d
est angulus et ortogonius a um recte
angulatus | et h(ec) ortogonium .i. recte
angulus .i. figura plana | est enim trian
gulus et h(abe)t angulum rectum. Come est
cum multis aliis partibus de quibus
supius diximus. Hec ortix gis que
p(ro) dici coturnix | unde h(ec) ortigia
e q(ue) insula .s. delos. Enim cum iuppit(er)
insequeret(ur) asteriem sororem latone
appraunt eam et versa est in coturni
cem et ipse mutavit se in accipitrem
vel in aquilam (secundu)m alios et cepit eam
insequi que cum evadere non posset miseratione
deorum mutata est in lapidem q(ui)
diu latuit sub aqua maris et p(ost)
ea crevit in insula que p(ro)p(ter) ea appa
ruit | unde et delos dicta est | et orti
gia ab ortige in eam mutata | unde
ortigiarius a um | (et) ab ortix h(ec)
ortigometra tre quedam avis et ut di
cunt est coturnix que gregem ducit
cum terre appropinquare accipit videns caput.
Orphanus a um id est qui et pupillus. s(ed)
illud grecum non est hoc latinum | ita
et in psalmo ubi legitur | pupillo tu
eris adiutor | grecus h(abe)t orphano | Vn(de)
h(ec) orphanotrofium hospitale vel alius
locus venerabilis in quo orphani (con)servant(ur)
et pascunt(ur) | unde h(ic) et h(ec) orphanotro
fia e qui vel que est custos orphano
trofii | et est orphanus q(ui) caret utroq(ue)
parente pupillus q(ui) caret altero tantum. Hec
ostrea tre g(rece) l(atin)e d(icitu)r testa vn(de) h(ec) ostrea tre
testa cuiusdam piscis | et hinc h(ic) ostreum
et h(ec) ostrea e quidam piscis qui in ostrea
latitat | s(ed) ostreas g(enere) huius piscatus m(asculino)
neut(ro) g(enere) | s(ed) ostrea in feminino carnes
eorum | unde h(ic) ostrearius rii q(ui) piscem
illum vendit vel capit | et h(ic) ostrum
.i. purpura que ostreorum sanguine tingit(ur)
unde ostreus a um .i. purpureus | et
ostratus a um .i. purpuratus | et h(ic)
ostrarius qui in purpura operat(ur) vel q(ui)
eam facit vel tingit. Item ab ostrea
h(oc) ostracum ci .i. pavimentum testaceum
dictum sic q(uia) quibusdam minutis et fra
ctis testis vel lapidibus calce admixta
fiat | unde h(ic) ostracarius q(ui) ostracum
facit | et ostracarius a um ad ostra
cum p(er)tinens. Item ab ostraco vel ostrea
h(ic) ostracites quidam lapis est simili
tudinem teste habeat usus eius est
p(ro) pumice. Otha g(rece) l(atin)e d(icitu)r auris | Vn(de)
h(ec) othalgia e dolor auricularum
| et est enim para quod est iuxta et h(ec)
parotida de globus qui nascit(ur) in aure
unde parotidis a um qui globos
h(abe)t in aure. Macer de viribus herbarum
Hec cancros et parotidas laxata
minabit. Item est enim dya quod est duo
et h(ec) diota te vas vinarium duas
aures habens. Oracius deprome quadri
mum sabina o thaliarce merum diota |
Othoniel proprium eius nomen. Osanna
ebreum est et in aliquibus linguis interp(re)
tacionem in toto transire non potest. Osi enim
salva vel salvifica interpretatur | anna interiectio
est deprecantis et inde debet dici inte
gre osianna s(ed) corrupte dicit(ur) osanna
elisa vocali | quod ebraice salva
vel salvifica obsecro interpretatur subaudiendo
vel populum tuum vel totum mundum | et (secundu)m
h(oc) osanna est verbum et h(abe)t in se vim (con)st(ructi)on(is)
ut obsecro et in interiectionis in qua
intelligit(ur) vim obsecrationis .i. obsecro quod
m(odo) dicimus qui ebrea lingua noverit
quod magis est vox obsecrantis affectum
animi (de)m(on)strans et ita erit interiectio que nec
grecus nec latinus h(oc) interpretari p(er) ali
quam vocem potuit sicut nec illud quod di
cit(ur) fieri suo racha | ita et h(ec) interiectio
p(ro)hibet(ur) exp(ressio) | affectum indignatis ostendit.

CLXI

Otium .i. securitas
quies s(ed) otium
corporis est | quies animi | unde
ocellum dicitur | et ociosus a um quietus
securus ocio vacans non operans vel inuti
lis | Vn(de) vir dicit(ur) ociosum inutile quod
sine causa et utilitate dicit(ur) | unde illud
De omni verbo ocioso reddetis racionem | et (com)pa
ratur sime | unde ociose sime sime adv(erbium)
et h(ec) ociositas atis. Item ab ocium ocior
aris ocio vacare intendere in ociabundus a um.

Oxosius vel similis oxiamti. [illegible] hec ne-
gatio [illegible] supius dictum. Oxum
[illegible] grece [illegible] imposita [illegible]
unde nos [illegible] hec oxum [illegible] dicitur
oxum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Unde hec
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et hec [illegible] corona que
[illegible] pugna [illegible] Oxi apud
grecos dicitur acutum et velocem. Unde
[illegible] a um, id est acutus vel velox. Unde et
quoddam genus teli acuti dicitur hec [illegible]
[illegible] et mortuorum quidam dicuntur oxi quidam
[illegible]. Oxi sunt qui cito interficiunt et
transeunt, [illegible] sunt qui diu lan-
guidi faciunt. Item ab oxi quod est acutum
et gonios quod est angulus dicitur hec oxigo-
nium in quo sunt tres anguli acuti,
et oxigonius a um, habens tres angu-
los acutos. Item ab oxi quod est acutum
dicitur apud grecos acetum dicitur quasi sit acu-
tum. Unde per compositionem dicitur hec oximellum
vel oximel quasi aceti et mellis permixta
natura conficitur, unde dulcedinem retinet
et acorem. Et hic oxigarus vel hec oxiga-
rum acetum cum liquamine. Et hec oxifalus
[illegible] genus mensure, scilicet acetabulum vel oxita-
bulum et [illegible] ad acetum ferendum. Unde
dicitur oxifalus quasi oxiforus vel dicitur a falon
quod est lignum quasi ligneus sit. Et hec [illegible]
[illegible], id est acetum cum vino mixtum. Item
ab oxi quod est acutum vel velox dicitur
oxia quedam medicina. Et hec oxea vel
oxia acutus morbus vel velox quia cito tran-
sit vel interficit. Et hec oxea vel oxia e,
scilicet accentus acutus. Sunt enim decem figure
accentuum que a grecis pro verum distinctio-
nibus apponuntur, scilicet oxia, id est acutus accentus,
linea a sinistra parte ducta sursum
in dextra parte fit sic. Barias, id est gra-
vis linea a summo sinistre in dextra
posita fit ita. Perispomene, id est
circumflexus accentus linea de acuto et
gravi facta ita exprimitur. Macros,
id est longa virgula iacens ita. Bracin,
id est brevis pars circuli inferior iacens
ita. Yphen, id est coniunctio vel copulatio
quod duo verba connectit subiecta virgula
versum circumflexa fit ita. Diastole,
id est distinctio que e contra separat dextra
parte circuli supposita versum fit ita.
Apostrofus est pars circuli dextra ad
summa litteram posita fit ita. Qua nota
deesse ostenditur in sermone ultima vo-
calis ut tribunal pro tribunale, viden
pro videsne. Dasian est sinistra pars

apposicionis media sit sita. Et sup-
ponebatur olim quod naturaliter aspirande ad de-
notandum [illegible] debere aspirari
et dasian [illegible]. Unde hec nota
a quibusdam dicta est [illegible]. Psile
est dextra pars [illegible] sic sita.
Et supponebatur olim vocalibus aspirande
ad denotandum vocales parum debere
aspirari. Unde dicitur psile [illegible]
[illegible]
a [illegible] hec nota a quibusdam dicta
est [illegible] ab aliis levis. Et nota quod
diastole et hiphen et [illegible] dicuntur
[illegible] modi pronunciandi qui conveniunt [illegible]
[illegible] sit in sequentibus determinabitur. Osa
[illegible] robur interpretatur. Unde Osias dictus
est [illegible] fortitudo domini ipse est qui
et Azarias duplici nomine [illegible] qui
[illegible] sibi sacerdotium [illegible]
[illegible] lepra in fronte percussus est. Et
hec osanna [illegible] osanna [illegible]
scilicet [illegible] in qua consistit fortitudo.
Versus: Cum bene distincto cantavit
osanna verne. O nomen est hoc, ut
plasmamus tractatu de interiectione. O quandoque
indignacionem sit et admiracionem et dolorem et
quandoque exhortacionem vel vocacionem. Vocativus
est et tunc est adverbium vocandi.

Capitulum primum

Pacifer cuius pactus
[illegible] hic
[illegible] vel pacifi-
cus in pactu accipe.
Unde Ovidius Fa-
stus: Agenorea [illegible]
puer ibat ab antris
Hismenem, id est qui
acceperat in pactu
hismene. Item paci-
fer est in pactu po-
ne vel dicere vel per-
mitte. Et ibi vic-
tam quam volunt pro
laude pacifer, id est in pa-
ctu ponunt. Et paci-
fer est in pactu pacis ut ibi [illegible] mea sit
virtute mea [illegible] pacifer. Et pa-
cisci, id est pactum facere amicitiam firmare
vel reintegrare. Unde hec pactio omnis,
id est conventio condicio promissio. Et hec pactum
[illegible], id est placitum conventus [illegible]
pace conveniens [illegible]. Unde dicitur pa-
ctum quasi ex pace factum ethimologia est. Unde
pactolius a um, ad pactum pertinens. Et
hec pactorium, id est quod pactum vel locus ubi
fit pactum. Et hec pax [illegible] posterior
pax accipitur. Fedus primum [illegible]
et pax [illegible] et est ethimologia [illegible]
[illegible]. Unde hec et [illegible] et hec
[illegible] pace designans vel ad pacem pertinens.
Unde Ovidius in [illegible]
[illegible] dies [illegible]

pacificare / unde pacatus a um pacifi-
catus / pacatus quasi pace tenens et comparatur
in quod est nomen dictionis sicut unde paca-
te adverbium sine adverbio Item a paco as
pacabilis le liter litas / Paco as a
et c et o s te sequitur / et hic sima producta
Pax quasi pacifico as unde pacificus
a um Item a pacisor pesco cis cui
quod non est in usu sed quod compesco cis an-
compesantia i refrenare / dispesco cis an-
tiqui i disiungere separare / unde dispe-
lens Edium habitacula ab infimo tota
intercapedine fastigia dispescebat / inter-
transitum pro separare ut dicitur Et
nota quod quidam dicunt compesco esse
compositum a con et pede et capio
ut a con et pacisor ut a con et
paco as unde compesco quasi pace fa-
cio Alii a con et pasco cis / et est
tractum ab equis qui cum pascunt
ligant et coercentur pedibus / sic
dicunt dispesco esse compositum a dis et
pasco ut paco ut pacisor / Paci-
scor quasi compaciscor ceris simul paci-
sa depaciscor ceris valde paciscor
pactum facere / unde Terencius in for-
mione Iam depaciscor morte cupio
i pactum facere cum morte / et depaciscor
i discordiae pactum rumpere ut dicit
dare et facit supinum compactum et depa-
ctum et inde compactus et depactus / sed
inmematur compectus et depectus sicut
corrupta est / pacisor prima correpta
Paccella le parvula Pectaso petra-
sulus Pacoriatus planatus Para-
scoria iniusta Hic padus di
fluvius est lombardie sic dictus ab
uno tenuis sancti ex quibus hic originem quasi
padus dicitur / fluvius padus dictus est era-
danus a fetonte in eo summerso quasi eri-
danus dicebatur / et inde padanus a um
et quasi transpadanus a um ultra padum
habitans ut natus ut existens Pafus
insula est veneri consecrata unde pa-
fius a um quod sepe ponitur pro venerius
tamen a um et inde quod olim dicuntur pa-
fie Palin i iterum unde palisculus
la um quasi iterum veniens ut quasi iterum natus
unde palisci dicti sunt duo filii iovis
et ethne qui bis editi quasi semel de
matre et postea iterum de terra Etiam cum iu-
piter ethna nimfa gravidasset et iuno
eam persequeretur iupiter eam in ethna
monte abscondit et ibi nondum matura
partum peperit gemellos / hos tradunt po-
situs in gremio terre quamdiu lex utera
postulavit / qui cum postea de terra eru-
pisset dicti sunt palisci quasi iterum venientes
hic est bis nati unde Ovidius in vo
Octavo Stagna paliscorum rupta fer-
ventia terra Item palin componitur cum oda
quod est laus ut cantus et hec palinodia
palinodia dicuntur laudes iterate vel

cantus i iterati Unde palinodus a
um iterum cantatus ut laudatus et hic palino-
dus di qui palinodia facit ut dicit

Item palin i motus
vel mobilitas unde
hec palla le quadrum pallium
muliebre deducens usque ad ve-
stigia assutum in ordine gemmis dicta sic
a palin i a mobilitate que circa finem
est huiusmodi indumenti ut per rugas vi-
bratas sinuata crispetur Item hec pallium
quo ministrantium scapule teguntur ut dum
ministrant expediti discurrant Plautus
Si quid facturus es appende in humeris
pallium et pergas quantum valet tuorum
pedum pernicitas Vel dicitur pallium a pellibus
unde fiebat primus sed modo dicitur pallium quedam
vestis panni ex serico sed quandoque matella
unde palliolum li di / et pallio as pallio
tegere ut occultare ut induere ut ornare
et componitur appallio as valde palliare / compallio
as occultare ut ornare repallio as suppal-
lio as latere ut sub pallio occultare / Et
est a c s Item a pallio palliatus a
um pallium habens ut pallio indutus Item
a palin hec pallas adis / est enim dea
belli et ideo a palin i a motu et
concussione haste Vel dicitur pallas a palle-
ne insula Tracie ubi nutrita fuit
Vel quasi pallante gigante occidit / que et
minerva dicitur quasi immortalis vel quasi
minus variarum artium que sunt inventrix
multarum ingeniorum ut dicit Unde
hec palladium imago et simulacrum palla-
dis / et palladius a um ad palladem
pertinens Item a palin quod est motus palpo
as are i tremere movere palme anclare
sic qui animam trahit Item palpare adulari
blandiri ut manu gratare sic facit cervus
unde palpabilis le liter litas / et palpo
onis qui palpat ut cervus Persius Tuus
hic ille sum qui ducit palpo Vel palpo
est adulator / et hec palpebra bre i summitas
oculorum quia palpebre semper moventur pilis
in ordine astantibus ad carum munimentum
et gerunt inmulce ideo ut assiduo motu re-
ficiant obtutum / Unde palpebrosus
sa um magnas habens palpebras Item
a palpo palpito as frequentativum / et hec pulpa e
caro sine pinguedine sic est tumida
et grossa caro brachiorum et caudarum quasi
palpa quia palpitat et resilit sepe / et po-
nitur pro adulatione et pro delectatione quia
illa caro suavis est et delectabilis ad
vescendum Persius Et bona dicis ex hac
scelerata ducere pulpa Unde hec pul-
picula le dimin. et pulposus a um plenus pul-
pis et comparatur sicut firmus Unde pulpose
sius sime adverbium / et hec pulpositas atis
Item a pulpa hec pulmentum i cibus delica-
tus et suavis Unde hec pulmentarium
pro eodem / et pulmentarius a um / pul-
mentum ut pulmentarium Dicitur quoque et

Cibus preter panem. Vel d[icitu]r pulp[a] a
pulsu q[uia] olim ca[r]o sub tre[nsitu] tomededa[tur]
Et a pulpa hec pulpamentu[m] ti i[d est] pulme
ntu[m] ut dicit [illegible] Terenti[us] lepus
tute es et pulpamentu[m] q[ue]ris. Palpo
a[s] et [illegible] pro palpe [illegible] [illegible] n[on] est
Et l[e]g[itur] q[uod] an[ti]qu[i] dicebant palpor aris
[illegible] [illegible] Vnde Oraci[us]
Et a palm[a] [illegible] mot[us] palo as a[n]i q[uo]d
[illegible] [illegible] palam i[d est]
manifeste [illegible] et palabu[n]d[us] i[d est] vagus
[illegible] [illegible] palari [illegible] vagari vagat[ur]
[illegible] aliquatenus hinc [illegible] dis[illegible]
palat[ur] q[ui] in nullo loco [illegible] hic sede
Vnde vagos dicim[us] quem[ad]mo[dum] aliquatenus va
gantur de loco ad locum s[ed] palantes
qui nusq[uam] in aliquo loco stat hic mag[is]
Vnde palant i[d est] manifeste ut vagant[ur]
errant et palabund[us] a v[er]bu[m] errabund[us]
vagabundus. Et hoc pallaciu[m] ampla dom[us]
in qua multi vagari possunt. Vnde pa
latinus a v[er]bu[m] de palacio exis[tens]. Vel pal
las antiq[u]us rex fuit Archadie in hanc
[illegible] regiam [illegible] nomine [illegible] palla
ciu[m] vocaverunt. Ergo a pallante hoc
pallaciu[m] et hoc palanteu[m] quodda[m] opid[um]
in palatino monte ubi modo est Roma
[illegible] Evander nepos [illegible] pallante
[illegible] [illegible] [illegible] civitas
tenuit illa loca ubi nunc est Roma. Et
in honore pallantis avi sui palateum
opidum construxit in palatino monte. Et de
cuius nomine palateu[m] vocavit illud. Et
mote palatinu[m]. Vel palatin[us] a palla
te filio Evandri. Vel a palatea filia
Evandri ibi sepulta. Et q[uia] palateu[m] altu[m]
erat ideo palateu[m] dicit[ur] altus murus vel
fastigiu[m]. Et a palacio hoc pallatinu[m] ti
q[uia] magnu[m] sit et amplu[m]. Vt q[ui]a sit q[ua]si
pallaciu[m] orbis et imp[er]ij ut a palo
las q[uia] ibi imp[er]ij vagetur. Vel pallatiu[m]
est palatium a polo quia ad sui grandi[tatem]
celi h[abe]t similitudinem. Vnde et grece pal
latiu[m] vocatur [illegible] vocat. Et hinc palatin[us]
a v[er]bu[m] ad pallatiu[m] p[er]tinens. Item a palo
as palam adv[erbium] i[d est] aperte manifeste.
Vnde h[oc] palus li q[ui]a foris et in palam
figitur. Vnde hic paxillus li d[iminutivum]. Et h[oc]
paxillus ge[nus] est ferramentu[m] ut dicunt culter
Et palo as palis [illegible]. Et hec palata
te que fit de palis. Et palate sunt
masse que de recentib[us] ficubus compigi
solet quas int[er] palos ad solem siccat. Item
a pala hoc paludamentu[m] quodda[m] vest[imentu]m
regum et imp[er]atoru[m] qua vestiebatur
rex vel imp[er]ator ad ostendendu[m] bellum
esse in p[ro]ximo futur[um] et ideo dicit[ur] a pala
q[uia] tunc omnib[us] sunt pala et manifestu[m]
bellu[m] in p[ro]ximo esse futuru[m]. Vnde paluda
tus a v[er]bu[m] et paludamentat[us] a v[er]bu[m] i[d est] pa
ludamento indutus ut paludamentu[m] h[abe]ns.
Palam est impala i[d est] inapto. Item pala
las est depalo as valde pallam declarare
reserare. Josephus. Ille corinthium
tormentu[m] carminas s[ed] tormentu[m] depa
lavi. Propalo as pro eod[em]. Et repalo
as. Repalo pro manifestare c[on]stat est
[illegible] vagari est i[d est] [illegible] palo p[ro]ducit pa[lam]
[illegible] pala corr[ipit]. Item a palin q[uo]d est motus
dicitur apud grecos lucta palin q[uia] in
lucta frequent[er] se moveat. Vnde hec pale
arum [illegible] dorsi dextra leua [illegible] eminencia
[illegible] [illegible] q[uia] in luctando [illegible] [illegible]
q[ui] luctant[ur]. Vel lucta grece dicit[ur] palin
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] pala e[st] [illegible] alios
[illegible] pala dicit[ur] ventilabru[m] et la
[illegible] instrumentu[m] ferreu[m] ad [illegible] [illegible]
pala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in anu
lo in quo ponit[ur] lapis preciosus. Item a
palin hec palestra e i[d est] lucta et locus lu
ctacionis. Et a palin q[uo]d est lucta. Vel a pa
lin q[uo]d est motus q[uia] ibi se frequent[er] mo
veant. Vel d[icitu]r palestra a palle dea pa
storum q[uia] in honore illius prius fuit
celebrata. Vel a palude qua inundare
bat[ur] luctaturi atq[ue] haberent olea
Vnde palestricus a v[er]bu[m] et hic palestrita
te qui vel que in palestra luctat[ur] et
q[uia] ad palestra fortes vocabant[ur] ideo pa
lestrita q[ui]libet pro forti po[nitur]. Persius.
Omnes palestrite [illegible] [illegible]
vellat. Et palestras as luctari. Et hec
palisma tis locus lucte.

Palleo es vi [illegible] Cum

P[alleo] es est ut sit palidum. Et q[uia]
ex t[i]more et clamore seq[ui]t[ur]
palor ideo palleo po[nitur] q[uan]doq[ue]
p[ro] timere. Quandoq[ue] pro amare
se pro suo [illegible]. Vnde Ovidius
Palleat omnis amans n[on] hic color aptus
amanti. Item pallere po[nitur] s[a]epe pro [illegible]
tare q[uia] palor signu[m] est sollicitudinis. Vn[de]
h[ic] palor oris. Et palidus a v[er]bu[m]. Et
[illegible] dicitur [illegible]. Vnde palide [illegible]
adv[erbium] et hec palliditas tis. Et palidul[us]
a v[er]bu[m] aliquantulu[m] palid[us]. Item a palleo
h[oc] et hic pallor ris i[d est] adult[er] ut [illegible]
Palleo [illegible] expalleo impalleo oppalleo
repalleo. Suppalleo paru[m] et subt[us]
palle[re]. Vnde suppallid[us] paru[m] pallid[us].
Et hoc incho[ativum] pallesco expallesco. Pal
leo et cuius [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] et caret supinis. Pa
[illegible] caret [illegible] [illegible] et [illegible]
Palinurus gubernator navis Enee.
Vnde Virgilius in [quinto] Te palinure
petens tibi tristia somnia portans
Insonti. Vel ignota palinure iacebis arena

Pan grece latine dicit[ur] Cum
omne vel totum
Vnde hic pan nis deus est quida[m]
deus pastorum que in [illegible] [illegible]
nature formaverunt. Vnde et
pan deus est quasi omne ut totum. Fingunt
enim eum ex humili elementor[um] specie et
[illegible] [illegible] [illegible]. Habet enim cornua
ad similitudinem radiorum solis et cornuum
lune. Nebridem pelle maculis disti[n]
cta[m] habet in pectore [illegible] celi sidera denotata

Rubea cuius faciem ad similitudinem
ethereis pedum i. pastorale baculum re-
curvum gestat manu dextra ad similitu-
dinem temporis in se revolucionem Omne enim
tempus in se revolvitur / fistulam septem
calamorum gestat in alia manu propter ar-
moniam celi in qua sunt septem soni et
septem discrimina vocum propter septem pla-
netas / Pars eius inferior hispida
et feda propter arbores et feras et pecudes
capreinas ungulas habet ut soliditatem
terre ostendat, quem volunt omnium rerum et
tocius nature esse deum / Unde et pan dicitur
quasi omnia / Hic quondam tempore victus fuit amore
Siringe unde dictum quod amor vincit
omnia quia vincit pan Unde hoc panitum
te deus silvaticum / et hoc panicum quedam
vestis pastoralis / et hec panarium.
receptaculum / et hec pandoria quasi a pane
sunt inventi Iste enim primus dispares
kalamos ad cantum aptavit Item a
pan quod est totum vel omne dicitur hic panter
eris / et est fera re. Dictus sic quia omnium
animalium sit amicus nisi draconi, vel
quia sui generis societate gaudeat et ad
eandem similitudinem quicquid accipit reddit
/ et hic panerus lapis varius pene ex
omnibus coloribus constat / Item a pan hic
panis nis quia cum omni cibo apponatur
/ vel quia omne animal eum appetat Et est
multiplex genus panis / Est enim panis
cibarius qui ad cibum servis datur nec
delicatus Est fermentatus fermento cor-
ruptus Est azimus i. sine fermento
Est acerosimus levius fermentatus quasi
acrosimus Est siligineus a genere sili-
ginis dictus Siligo enim genus est fru-
menti Est rubidus recoctus et rubefactus
Est subcinericius sive cinere coctus et rever-
satus / Ipse est et focarius Est cliba-
nicius in clibano coctus Est testaceus
in testa coctus Est et fungia i. panis
qui similam modicam accipit et fermentum
modicum / et hoc fermenticiorum plus quam ovi
panis / Unde et fungie nomen acce-
pit Unde hic panicius .ii. / et hec et
hoc panicia ce quasi vel que fiunt pane / et
hic paniceus a um ea cum / Unde
salduts in Capitulis Opus est panice-
lis / Opus est et placentis, et panice-
us a um ad panem pertinens vel de
pane existens sic dicuntur paniceas mensas
que ad panem comedendum parantur
ut que fiunt de pane Item a panis
hoc panicium vel panicum quoddam genus
annone quod in quibusdam locis eo homines
sustentat vice panis Unde et dicitur pa-
nicum quasi panis vicem quod vice panis
fungatur apud quosdam et est ethimologia Item
a panis panegorisso as i. sustentare

Unde Augustinus in Commento Tractatus
super psalterium Per panegorisamur
cotidie sustentamenta dei / et per compositionem
panifico as i. panem facere Unde hic
et hec panifex cis qui vel que facit pa-
nes Unde et panificus a um Unde
in 3o libro Regum Tedias vitas pa-
nificas faciet Unde hoc panificium cii
factio panis vel locus ubi panis effi-
citur qui et panificina dicitur / Pan est
etiam ethimologia quod est avis et panotosius
a um / panotios in Scicia fertur
esse quidam homines monstruosi tam dif-
fusa magnitudine aurium ut omne corpus
tegant contegant Et etiam fagin quod est
comedere et panfagius a um quasi omne
comedens Unde et panfagi dicti sunt
quidam homines in Ethiopia quibus est cibus
totum quod mandi potest / et omnia fortuitu
gignentia Et etiam pole quod est vendere
et hic patapoles i. negociator qui multa
vendit qui latine seplasiarius dicitur
Et etiam tehcos quod est volumine vel dectos
quod est continens vel doctrina et hic pande-
cta liber omnia ferens et continens scilicet
totum corpus legum vel veteris et novum te-
stamentum Et etiam theos i. deus et hic pa-
teus deus in se omnia entans quasi omnium
deus unde qui et pan / et hec panteu vel
panteon templum illius dei / vel templum
omnibus diis consecratum sic est templum
omnium sanctorum Et etiam selenos quod est lucens
et panselenos quo nomine dicitur luna
in plenilunio quasi tota lucens Item a
pan hic panus nus quia ab omni homine
appetitur Unde hic panucius .ii. dicitur / et
pannosus a um vilibus pannis indutus
/ et compositum Unde hec pannositas tis Item pa-
nosus sunt dicta plenius et abundans pannis
Item a pannus panucius a um i. pannosus
vilibus pannis indutus Persius Et
nec detius sapiat pannucia bancias
/ et hec pannucia e dicitur quedam vestis quod fit
diversis pannis consuta Item a pannus
hic panus ni virgula illa circa quam trama
involvitur idem et tancellus dicitur quod de can-
nis fit in quibusdam locis Unde Lucilius
Intus mo stet vitus sub tegmine panus
Et a panus quod eo tantum tegit Unde
hec panucula le dicitur / et a pannus vel panus
hec panucla e panucula textrum quod eius
discursu pani texatur Item a panus per
compositionem depanno as dilacerare vel
pannos auferre spoliare denudare

Pango gis i. canere CV
et tunc facit pepigi
panxi et karet supino Pango
gis i. paciscere et tunc facit
pepigi pepigi et supinum pa-
ctum Item pango gis i.
impellere vel ungere et tunc facit pepigi pegi

panno
alt. rubr.
T
C
T
C
thleb-
yatthy
nana pal-

Et supinum pactum. Hec scarce distinguit versus iste: Sermo dat carmen, caveat ut vim dat dicitur pegi. Enim pacti fieri dicatur hunc pepigi. Unde de pango xi pro parti fixi et plantare. Et notandum quod antiqui dicebant pango gis pepigi ubi nos dicimus pango xi. Et a pango per carmen componere et vm, laudando, decantando. Unde pangere laudare laudabiliter. Et hic panegericus a, licenciosum et lascivosum genus dicendi in laudibus aliquorum, in cuius genere homines mendacium admittunt. Et hic et hec panigericus: laudum decantator. Item a pango per cantare pangito as, frequentare. Et hec pagina locus ubi interpunt carmen seu chorea. Item a pango, iungere vel impellere, hec pagina est pars foliorum librorum. Et dicitur pagine a pangendo, id est iungendo, quia in invicem compingunt et coniungant, vel quia ibi folia coniungantur. Pagina etiam dicitur quelibet carta, quelibet liber, quelibet scriptura. Unde solet in divina pagina hec nomina. Unde hec pagunula le diminutivum. Et pagino as, paginas iungere vel desiderare. Pango in hac significatione componitur compingo gis compegi compactum, id est impellere vel iungere, conglutinare, formare. Unde Iob: Ossibus et nervis compegisti me. Et inde compactus a um, id est impulsus vel iunctus, conformatus. Et compactim, id est iunctim, conexim. Et hec compages gis, id est iunctio. Et hec compago ginis, simpliciter iunctio. Compagines vel compages dicuntur capita ossium quia conpacta nexuis velut quodam glutinio sibi adhereat. Et hic compaginator a um. Et compagino as, id est iungere.

Componitur etiam depingo, depegi, depactum, valde pangere vel de uno loco ad alium impellere vel deorsum. Expingo gis, actum, expellere. Impingo gis actum, id est impellere. Repingo gis actum iterum vel retro impellere. Et in hac significatione pango et eius composita sunt activa. Item composita eius in presenti mutant a in i, sed in preterito et supino simplicis retinent inmutatam. Pango in aliis significationibus non mutat litteram in composito, si qua habet. Et pro pacisci est activum. Pro cantare similiter est neutrum. Et pro cantando dicere vel narrare vel laudare activum est. VI

Pando dis pandi passum, id est extendere, dicere, referre, manifestare, aperire. Unde pandus a um, id est curvus. Scilicet pandum est esse quod diriguit capita in inferiore parte. Curvum quod in superiorem. Omne tamen curvum sit esse pandum et econverso respectivis. Unde pandulus a um aliquantulum curvus. Et componitur repandus a um, id est recurvus, quod acutum est vel aliud retunditur, repandum est. Et hic et hec

Pandox ocis ebriosus vel gulosus leccator qui se tradit esca vel ebrietati. Unde ambedones. Fuit quidam Pandox in terra Grecia qui se de abundantis et pandocibus vitam agit. Unde hoc pandocium, id est leccacitas vel ebrietas vel taberna caupone. Item a pando hec pandona est quedam civitas apud Romam que sic pandebat. Et sunt pandicandi. Et pandicans, id est homo habens ad totum corpus extensum. Et hec pandicatio, extensio. Unde Augustinus: Ut pandiculans attrahere. Et palma a um, apertus, extensus, diffusus vel qui ambulat nudis pedibus. Et hec palma est quia pansa et extensa. Est enim palma manus extensa sed latet bene digitis et explicatis. Contrarium est pugnus, scilicet manus digitis contractis et clausis. Est enim palma extensa, pugnus clausus. Unde hec palmula le diminutivum. Et palmula extrema latitudo remi quia extensa est ad modum palme. Et palmula est instrumentum rusticorum in area cum vel sine ut quatuor vel pluribus ramis, quia habeat ramos extensos sicut palma digitos. Et hic palmus mi, mensura, scilicet palme. Unde hic palmulus le diminutivum. Item a palma est hec palma, est quedam arbor quia manus victorum ea solet ornari vel coronari quia expansis est ramis in modum palme hominis. Est enim arbor in signum victorie. Hanc greci fenicem vocant quia diu durat ex nomine avis illius Arabie que multis annis vivere perhibetur. Fructus autem eius dactili dicuntur ad digitorum similitudinem quorum etiam nomina variantur. Nam alii appellantur palmule similes mirobalani, alii tebaica qui et nicolai, musicales quos greci cariatos vocant. Unde hec et hec palmalis le. Et hoc palmetum, id est locus ubi palme abundant et crescunt. Et palmosus a um, victorialis, triumphalis, laboriosus. Et hec palmaria palme premium. Et palma quasi pacis alma quia a victoribus ferebatur et est etiam. Et hic palmes, ramus vitis dictus a palma propter fecunditatem. Unde hic pampinus, id est folium vitis quia a palmite pendeat. Et hic pampineus a um. Et pampinosus a um. Pampineum quod totum est de pampinis. Pampinosum quod pampinis plenum est. Et pampino as, pampinos emittere vel pampinis implere. Et componitur depampino as, dispampino as, expampino as, id est pampinos evellere. Item a palma palmo as, id est coronare. Unde palmatus a um, id est coronatus. Pando componitur dispando dis, di, dispassum, extendere, diversis modis pandere. Expando dis, expassum, id est extendere. Prando dis pandi, extendere. Expando dis valde pandere, extendere. Repando dis retrorsum vel claude extendere. Unde hoc repagulum

i. obex qui ad impedimentum opponitur que
claudat et pandat iter. Pando et cum
compositis omnia sunt activa. Et omnia faciunt
preteritum in di et supinum in passum sine
n. Unde Ovidius: Illa expassis in terga
manibus. Hoc et alibi et in multis aliis si-
bi locis invenitur n in vicio scriptorum et
idiotarum. Hoc enim [illegible]. Pando pandis
et pacior (?) [illegible] habent supinum. Unde versus:
Pando facit passum, pateo passus et pa-
tior. Panaces herba est [illegible] quam [illegible]
et [illegible] qui appellatus dicitur. Pancra-
tior, aris, i. flagellis aut tormentis
subici vel equo animo tolerare tor-
menta. Unde pancorpinna (?) genus spe-
taculi [illegible] ab hiis qui cum [illegible]
feracissimis congrediuntur. Et hec pan-
cra, cre, i. rapina. Et hoc pancracium
tormentum vel flagellum vel quidam ludus
qui fit subtrahendo aliquid de manu in
manum. Unde hic pancraciarius, rii,
ille qui supponit se tormentis vel ille qui
tali ludit vel flagellator. Pancratius
verianus plagiarius cassianus. Pape
interiectio admirantis. Unde papa, i.
admirabilis. Papa autem dicitur quasi pater patrum
ethymologia est. Et hinc hic et hec papalis
et hoc papale. Et hic papatus, tus, tui. Item
a pape hec papia admirabilis civitas.
Unde papiensis, se. Item a pape hic
papilio, onis, quedam avicula que in suo ad-
ventu admirationem ingerit. Unde papiliones
dicuntur tentoria a similitudine illius
avicule volantis hac atque illac.
accensis lucernis conveniunt et circumvolantes ab
igne primo interire coguntur. Para-
clitus, ti, latine dicitur consolator. Unde paraclitus
consolator et communiter hic paraclitus dicitur spiritus
sanctus qui consolatur nos in omnibus angu-
stiis nostris. Item paraclitus, ti, dicitur advocatus.
Unde paraclitus i. advocatus et communiter hic
dicitur filius quia ipse intercedit pro nobis
ad patrem.

Capitulum VIII

Paro, as, preparare vel ornare. Unde
paratus, a, um nomen et componitur
parator, simul (?). Unde Ovidius: Ac-
tas [illegible] Et qua nuda fui simul [illegible]
sa paratior illi. Unde parate
tius, sime adverbia. Et hec pratum quasi paratum
quod paratorum exigit labore culture.
Unde pratellum et praticulum diminutiva. Et
pratensis, se. Et hec pratum quoddam
castrum quia herba pratensis abundat
vel quia in prato fuit constructum. Unde
pratensis, se. Item a paro paratus, tus,
tui. Et hinc prandium quasi paratum
ab appetitu edendi quia plura in mane
parantur quam in sero ad comedendum. Et
olim ut ipse dicebat prandium omni mili-
ti ante pugnam quasi cito paratum
sive nunc dicatur comestio in tria. Unde
hec prandiolum li diminutivum. Et hec prandeum
ei quedam zona [illegible] in vita sancti Alexii.

Recipit. Et prandeo es di ut pransum
sum i. prandium sumere in tria [illegible] come-
dere. Et inde hec pransorium domus ubi
prandemus. Et pranso as frequentativum [illegible] pra-
sito as aliud frequentativum. Unde Plautus in
Amphitrione: Uli [illegible] nos homines
potestam pransitat. Et nota quod pransus
accipitur active i. qui prandit et venit descendens
a prandeo. Et accipitur passive pransus
i. comestus [illegible]. Et tale a prefinito
[illegible] [illegible] invenitur in tercia persona pra-
detur pradent pradebat pradebantur
pransus est vel fuit pransi sunt vel fuerunt.
Et sic intellige de omnibus verbis neutris
que habent passivum in tercia persona. Et quod
dicitur participia preteriti temporis possunt accipi et
active et passive. Cum accipiuntur active
sunt participia neutrorum, cum passive passivorum.
Pransus componitur impransus non comestus vel
non pransus i. qui non comedit vel non pran-
dit. Prandeo componitur comprandeo des. Et est
neutrum. Et facit preteritum in di et supinum
in sum. Item a paro as hic et hec et hoc
par, aris, quantum ad vocem sed quantum ad
signationem dicitur a comparo as. Ipse enim
pares sunt qui inter se comparari possunt.
Unde pariter adverbium. Et hec paritas, atis.
Et hic et hec parilis et hoc parile. Pariliter adverbium.
Et hec parilitas, atis. Et hic paries, etis,
dictus quia sibi duo sunt pares vel a latere
vel a fronte qui sibi opponuntur se alter
structura deformis esset. Unde pariculus
li diminutivum. Et hec parietina, ne, quasi parietum
ruina, sic ubi parietes sunt sine tecto
et habitatoribus. Unde Ieronimus super
Ysaya: Inter parietinas et angustias
veterum ruinarum. Et parieto as parie-
tibus aptare. Unde deparieto as, dispa-
rieto as. Et comparieto as in eodem sensu
sic parietes auferre. Par componitur compar
i. coequalis consimilis. Dispar, aris, dissi-
milis. Impar, aris, i. non par. Separ aliquo
seorsum a pari i. dissimilis. Et suppar
varius i. subiectus pari. Et hec compa-
ritas, disparitas, imparitas, separitas,
supparitas. Item par componitur cum sto ut stas
et hec parastata, te. Parastate sunt su-
pites pares stantes quibus arbor navis
sustinetur. Unde Cato ... ayalium delega-
tur parastate [illegible]. Et nota quod invenitur
par, aris, tamen in neutro genere in alio sensu
ut par boum, unum par sotularium, duo
paria caligarum et declinatur hoc par, ris.
Item a par et absida dicitur hec parapsis,
idis, i. discus quadratus. Et in multa
magis quam parapside cenat. Et parapsis
vas quadrangulum et quadrilaterum ex
paribus absidibus i. lateribus. Et componitur cum sto,
et dicitur hic parasitus i. leccator quasi in para-
pside situs. Vel parasitus dicitur a paro
as et situs, tus, tui. Inde dicitur parasitus
leccator vel ioculator quasi parans i. imi-
tans situs i. compositiones gestus dominorum,
sic qui ad suo gestu imitatur gestus et com-
positiones aliorum. Vel para i. iuxta et
situs i. venter. Unde parasitus qui iuxta ventre

Para parata ut apud sitos scrine
... diat uinu ubi cetez de
... o plis repom unde parasitus
... aliquis simulatus ... mutr.
... pascu vnde parasitulus le di
... dici ... tr. Terencius
... parasitaster et hic para
sitis et parasitula le ... a paro h
paraion ... qui clamat in foro
... et h paralitera ... cupidus ...
paragrapha ... clientes
paraclitu paro ... parasonista
... cantor qui parat ... scilicet
... parasce
... ? paro cene ... dicebat se
... sabbati in qua ... ne
... sabbato ... dicit ... a ...
... parasceue ... in cena
... quo ... componi ... et
paro ... apparo as valde et diligenter
parare vnde h apparatus tus in com
paro as i. simul parare et comparare
... assimilare et comparare ... eme
... hab ... sumpsit et ... q
aliquid emit ... compat i. opeti
ter emende vnde compabilis le ... bili
litas et ... incompabilis le liter litas
et compatiuus a um et hic comparatiuus ui
et hoc comparatiuum per quod fit comparacio
i. collacio rei ad rem ut ... ad co
paracionem ut comparatiuum ¶ Dispparo as i. se
parare ... ¶ impero as ¶ vnde h
imperator qui et dicitur quandoque induperator
du ... interposita causa metri ¶ et h
imperatrix ¶ et imperatorius a um ¶ et
hoc imperium ¶ vnde imperialis le liter
litas ¶ et imperiosus a um alicui ...
nobilis auctoritate imperio et potestate et di
gnitate plenus et opa ¶ vnde imperiose
... sine ... ¶ et h imperiositas
latis magestas

CLVIII

Item ab
impero imperito as freq. ¶ preparo
as ante uel pro aliis parare
reparo as iterum uel retro pa
rare ¶ separo as i. diuidere ¶ vnde
separans et separatim adu. et separabilis
le liter litas ¶ et comparatiuo inseparabilis le liter
litas ¶ Item a separo hec separatio
... unius pedis ... quo ... qui ...
... langwescit ¶ de quo ...
... separa ...
ligit ... ubi ... et separa ... ¶ Pa
ro as a et e o ... ¶ Para i. iuxta ut
apud ut ... ¶ Et cum sigma
... dignitas uel lumen ut decor gloria
et hec paradigma ... i. ... est
ut ... dicitur ut ... similis
ut ... et ... qua ...
... fortiter perit apud ...
nem ... vertice ... Cato ... cu
... modulacio et h parodia
e ... ut ... accommodatum pu
blicis rebus ut contra stimulum calces ¶

Dum significat ad ... resistendum ...
... ut ... in fabula ... ut no
ma ... et h paranomasia
e. i. ... significacionis ... dictio ...
... et ... ge ... i. ...
lem ... ut mori ... et ... enemenon ...
... ut ... et paranomenon ...
... vocabatur apud grecos ...
... et designat ... ... parabolante
... et ... et ...
... paralipomenon ... libri
... ut a para ... et ...
... et ... quod est sub ... ...
... dicitur paralipomenon grece
quod nobis ... ut reliquorum ...
... ea que in lege uel regum libris ...
... uel non plene ... et in isto
... summatim ... et breuiter ex-
plicantur ¶ Item a para ... parochia e
i. adiacens domus dei ... incolatus ...
dioceses ¶ vnde parochianus a um de
parochia ... et parochus et paro
chiam olim dicebat qui legatus
... uel ... necessaria
prebebat ¶ Item a para h parabola
le parallelle dicuntur linee eque di
stantes que quamuis in infinitum ducantur
numquam ... qui non ... linea ... ...
... ad alia ... una parte ... ...
alia accedet ¶ et h parallelus ¶ et hoc
parallelum circulus eque distans ab alio
... in spera qui
paralelli uocantur ... eque distantes
non ... equalis ... distancia inter quos
sibi proximos ¶ ... falsum ...
... dicuntur eque distantes ... quos
parallelus a sibi proximo ... omnes
suas partes equaliter distat ¶ vnde
paratiung. ... et idem ... circulorum
... uel orbiculata parallella ... comi
... cum multis aliis que in diuersis locis
... opere ... distinctas ¶ Pa
rasanga queda mensura ... in persida

CLIX

Pario ris peperi
partum uel paritum i. partum facere uel labo
rare adquirere ¶ et est h ... sed
tracta ... alia ... cum ...
parit adquirit et in labore
est licet ... non meminerit
laboris ... gaudium ... natus est ho
in mundi ¶ et ... olim hec ... ...
... ¶ Ennius ... ¶ Oua parire ...
let ... pennis ... ¶ vnde h
... ab eo ... ¶ vnde
h partus tus ... ut passio pa
riendi et illud quod paritur i. puer ¶ Et ...
... et ... ei i. partus
... ¶ et a supino partio ... ...
meditatiuum quod ... pro suo p
... uel ubi parturient montes na
scetur ridiculus mus ¶ Item a pario
h et h parens tis i. pater uel mater
et dicuntur pater et mater parentes

quia parietes a pariendo et non a parendo
quod probatur quia hec est parco prima producit
sed parco in predicta significatione prima corripit
parens etiam accipitur pro consanguineo vel
affini. Unde hec parentela le cognatio
consanguinitas consanguinitas contribulitas. Et hic et hec parentalis le. Inter
adverbium. et hec parentalitas consanguinitas.
et hec parentalia lium dies festi
paganorum cum sacrificabant aris
parentum. et parento as parentare
vel mortuis imitari vel sacrificare
umbris parentum. inveniri est parentare
pro sacrificare mortuis parentare
producta et tunc declinatur a parendo
vel parentare umbris quia tamen
mortuorum frequentare pareo id est obsequi
vel ministrare. Parens quoque componitur
et hec parenticida qui parentem
occidit. Unde parenticidalis le. et
hec parenticidium. Et a parenticida
abiciuntur e et n et t mutatur in r et
parricida. Vel quasi a patre vel a pa
riter a patria id est qui occidit patrem vel
matrem vel patriam prodit vel parem
occidit. Unde parricidalis le. liter
liter. et hec parricidium. et hec parri
cidia lex de parricidio. que et pa
renticida dicitur. Pario quoque componitur cum a
vel ad et aperio ris rui. Unde apertus
a um. unde et comparatur tior simus. Unde
aperte tius sime adverbium. Et ab aperio
hic aper ri quia feriendo aperiat ut
de hoc supra tractatum est. Et componitur
adaperio ris id est valde aperire. et cu
con et comperio ris comperi quem
et cum ex et experior riris expertus
communi id est probare vel probari. Unde
hec experimentum. et hec experientia e.
et expertus a um. et componitur inexpertus a
um. Et cum ob et operio ris
rui id est tegere. Unde opertus a um. et hic
opertus tus tui. et hoc operimen nis
id est tegimen. Unde hoc operimentum. et oper
torium et operculum. Unde in lege
vas sine operculo immundum erat
Inveniri est operculum h per sincopam et
omnia predicta per sincopam p debent scribi
quibus derivatio reclamat. Hic operio
rio quoque cooperio ris rui comperi. Unde
coopertus a um. et coopertorium rii. cooperio
etiam componitur discooperio ris rui id est detegere
Item ab ob et pario quoque operior ris opertus
deponentale id est expectare. et per
sed operior passim prima corripit. Unde
Oratius Nec tardum operior nec
precedentibus obsto. Item quoque componitur re et re
perio ris ri quod duplicat p in preterito
cum diminuatur una syllaba repertum per
reperiret ultro occurrenda inventa
quesita. Unde Ovidius Quesita
invenio reperit quod preter credet kultro

Vel reperire est facere de re perdita invenire
et invenire est de re perdita recha
. Unde Ovidius quesita est. Ita non
est quesita per omnes nata inventa terras
Ita non inventa reperta est. Pario etiam
coniugatur et ut diximus facit preteritum
supinum partum tum quod probatur per partus
tus tui et parturio ris. et sic facit
supinum paritum tum quod probatur per pariturus
ra rum et contra ab eo omnia sunt
quarte coniugationis et faciunt omnia supinum
in paritum tum et preteritum in vi ut
comperio et reperio que faciunt comperi
et reperi et omnia sunt activa preter
operior communi et operior deponentale
pro expectare.

Capitulum X

Pareo es rui id est obedire. et pareo id est vale
re apparere. et pro obedire caret supino
pro apparere vero in supino paritum tum. Sed
raro. Pareo in hac significatione componitur
appareo es rui apparitum. Unde illud
Apparuit gratia salvatoris nostri. Unde hic appa
ritor ris pro ministro quia appareat et indica
et presto sit ad obsequendum. vel apparitores
dicebantur qui reos apparere
faciebant in conspectu iudicum. comparo es
rui simul parere. Unde illud. Puer non
comparet et ego quo ibo. Pareo in
utraque significatione caret supino non et ab hac scilicet pa

C. XI

Parco cis pepersi vel parsi parsum
cum id est condonare non multum concedere.
Et a parsi hec parsimonia e.
abstinentia id est mensura refectionis
non excedere. Est enim virtus. Item parco par
cus a um quod designat avarum quod
inter avarum et prodigum plus tamen accedit
avaro quam prodigo sicut econtra largus pro
greditur prodigo quam avaro. Unde Ovidius
prodigus est animi vicio vicina profu
dens. largus qui sumptum facit et le
rat libenter. Parcus qui etiam quod
non postulat usus. Tenax etiam cupide quod rei
deposcit avarus et comparatur tior simus.
Unde parce tius sime adverbium. et hec par
citas atis quod quandoque vicium quandoque virtutem
designat. Et quoque componitur comparcus. perparcus a
um valde parcus. Item a parco hec
parca ce. parce dicuntur a parcendo per
contrarium quia nulli parcunt. quas tres esse
voluerunt. Una que vitam hominibus ordinat
alteram que contexit. tertia que rumpit.
incipimus enim cum nascimur. sinimus cum
vivimus. desinimus cum morimur. Unde hic et
hec parcalis le. Parco etiam sic sed quam hic
non est

Capitulum XII

Partior tiris. Unde partitor
rio. et hec partio per sincopam
et hec partitudo id est partitio. Plau
tus in amphitrione. Proxima
partitudo cum que nequeo
communisci. et hec pars tis. Unde hic
partiarius ii id est negociator particulas vendens

Et partim adu[erbium] et h[ec] partialis le
[illegible] et partialiter et h[ec] particula
le di[minutivum] unde particularis re et ter ri
us et particulariter adu[erbium] [illegible] gr[ece] h[ic]
et h[ec] et h[oc] [illegible] [illegible] i[d est] [illegible] sine
parte unde [illegible] a um i[d est] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic supra tracta
[illegible] [illegible] et h[ec] [illegible] et hec imperis [illegible]
i[d est] [illegible] sine parte Ambrosius
super [illegible] [illegible] pro omnes
impartibilis nec erit ulla regio
non imperii [illegible] [illegible] a par
partio [illegible] i[d est] [illegible] ut partitio Et
[illegible] h[ec] proportio onis i[d est] similitudo habitudo
comparatio unde proportionalis le liter
et h[ec] [illegible] Et d[icitur] proportio quando par
no est habitudo unius ad aliud proporti
onalitas plurium [illegible] [illegible] [illegible]
Et nota quod antiqui dicebant [illegible]
partis [illegible] unde [illegible] inveniuntur [illegible]
depo[nentia] [illegible] nos [illegible] activa [illegible] antiquos
in eode[m] sensu ut bipartior bris et
bipartio [illegible] in duas partes dividere
tripartior tris et tripartio tis quadripartior
tris et quadripartio tis
quinquipartior tris et quinquipartio tis
i[d est] in tres ut quatuor ut in quinque partes
unde impartior tis impartio tis tri
buere donare partem dare. C[apitulum] XVIII

Paragoris[?] ab
i[d est] mitigare leniter abstrahere
temperare unde h[ec] paragoria
e i[d est] mitigatio et queda medi
cina sic d[icta] quia lenit Parenth[esis]
trans[itus] agressio Parcasim[?] ingressus
Paragus [illegible] mali omnimodis [illegible]
grandia ornamentum pallii ut vestis
quod vulgo [illegible] dicitur Hic para
disus est locus in orientis partibus constitu
tus et d[icitur] paradisus grece ortus l[atine] eden ebraice
quod latine delicie interpretatur quia h[ec] duo
[illegible] ortum deliciarum est enim omni
genere ligni et pomiferarum arborum
consitus habens et lignum vite non ibi frigus
non estus sed perpetua aeris temperies et
paradisus quia paratus dei usum ut quasi
paratus dans visum et quasi ethia[?]
Paraxismus[?] commotio febris ut altius
rei Hec partia[?] e queda provincia
unde partus a um et partius a um
Paros insula est unde parius a um
et quia in illa marmor abundat ideo quandoque
parius ponitur pro marmoreus quandoque
etiam parius d[icitur] plenus ut alibi ad modum
marmoris unde Ovidius in [illegible]
[illegible] Paries iam parte [illegible] [illegible]

Pasco as pavi i[d est] C[apitulum] XVIIII
dare pastum unde
pastor pascit oves i[d est] dat pastu
[illegible] ponitur etiam quandoque pro de
pasce[re] [illegible] omnis pavit pratum
i[d est] depavit i[d est] corrosit unde h[ic] pastor
a quo h[ic] pastorculus di[minutivum] et pastoricius
a um et pastorius a um et pastor
le liter omnia in eodem sensu [illegible] a pasco
h[ic] pastus hus hui et h[ec] pastinace[?] [illegible]
h[ic] pastillus li queda parvus pastus et
pastus [illegible] ut caro ut alius re
[illegible] [illegible] Oracius [illegible] ru
fillus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a pa
stus ut pasco pastino as i[d est] cole pla
[illegible] fode [illegible] ad vineas planta
das [illegible] h[ec] pastinata vinea novella
pastinata [illegible] [illegible] agrestis[?] [illegible]
[illegible] [illegible] quo [illegible] aptatur et infos
[illegible] [illegible] repastino as [illegible] pastinare
[illegible] quando repastinare dicitur vinee [illegible]
[illegible] que refodiuntur [illegible] a pasco ut pa
[illegible] h[ec] pastinaca le queda herba que
[illegible] [illegible] sit pastus hominis
unde pastinaceus a um [illegible] a pa
sco h[ic] pastulus lus anal ut avis que
in ma[illegible] pascitur et hec pabulum quod et
pro pastula dicitur et pro pastu [illegible]
pabulosus a um pabulis plenus Et
pabulor aris i[d est] pascere ut pabulum
colligere et h[ec] palumbus bis silve
stris columba que in arboribus nidifi
cat [illegible] columba que in domibus et dicitur
palumbes quia sint facte pabulo [illegible]
[illegible] dicitur palumbes [illegible] pariter lum
bis sic columbe coletes[?] lumbos [illegible]
quia unde virgilius Nec tamen interea[?] cessabunt rauce tue cure palumbes[?]
[illegible] [illegible] h[ic] pa
lumbus [illegible] pro cod[?] [illegible] pro pullo palu[m]
bis Persius [illegible] [illegible] non poterit tenero
quod tene[?] palumbo et hinc palumbinus
a um [illegible] a pabulum h[ec] pales indecl[inabile]
vel pales lis dea pabulorum unde
h[ic] palatualis[?] eius sacerdos et pa
lilia lium ut lorum[?] [illegible] dee festum
Persius fumosa palea [illegible] et pali
bosa[?] a um fumosa a festo pales in
quo fenum comburebatur et h[ec] palus
udis [illegible] palea i[d est] pabula nutriat in
[illegible] et paludosus a um et hic
et h[ec] palustris tre similis palud[i] ut
de palude existens ut in palude recessus[?]
et paludanus a um paludi immixtus[?]
ut in palude morans [illegible] a pales
ut pabulum h[ec] palea e quia pabulum
prebeat animalibus et est ea sola olim primum
in pascendis animalibus prebebatur [illegible] nata
est [illegible] tanto est frigida ut obrutas
[illegible] non sinat liquescere adeo calida
ut maturescere poma compellat unde
h[ec] paleola di[minutivum] et h[ec] pala le qua venti
latur ut frumentum a palea purgetur
et hec palearea[?] ut paleam locus ubi
palea reponitur et etiam sic d[icitur] pellis que
sub collo bovis fluitat huc et illuc
ad modum palee ut dicitur [illegible] a
pelle et h[ic] et h[ec] palearis re [illegible] a
pasco h[ic] piscis quia sit pastum hominis
unde h[ic] pisciculus di[minutivum] et piscosus a um
piscibus abundans quod etiam piscolentus
a um d[icitur] quasi plenus piscibus et gra

Unde piscolente cuius sine adv(erbium) / et
h(ec) piscolentia et plenitudo et abundancia
piscium / Item a piscor h(ic) et h(ec) et h(oc) pi-
scatorius .i. piscans / ut piscator nomen
inde Iuvenalis / Cur piscatus
accipe dixit / et piscatorius a um / et
h(oc) piscatorium .i. piscator / Sed piscator
est qui capit piscatum quod vendit / et
h(ec) piscina genit(ivo) ne .i. aqua que non
h(abe)t pisces / et piscor aris / Unde pi-
scator / et piscatorius a um / et pi-
scabilis le / et piscatilis le / Et co(m)p(onitu)r
expiscor aris ex toto a piscibus eva-
cuare / ut adquirere / Psiphus quasi pisci-
vorus a um / P(ro)piscium vocator / Pi-
scium nomina instituta sunt aut ex
similitudine terrestrium animalium sive
moribus sive colore ut figura / vel
sexu / Ex similitudine ut rane vitu-
li leones / et nigra merula et pardi
/ merito colore gerunt et collo picti / et
turdi albo vario / et ceteri qui sunt mixta
species terrestrium animalium nomina vendicaverunt
/ Ex moribus terrestrium ut canes a terre-
nis canibus dicti quia mordeant / et lupi
quia improba voracitate alios prose-
quuntur / A colore ut umbre quia colores
umbre sunt / aurate quia in capite
auri colore habent / et varii a varietate
quos vulgus tructas vocant / A figura pistrug
ut orbes quia rotundi toti quia in capi-
te constant / et solea quia sunt instar calcia-
mentorum solearum / A sexu ut musculus
quia sit valene masculus / huius enim con-
iux vero h(ec) balena perhibetur / et hinc
et musculi coclearum quorum lacte
gignuntur ostree / Et nota quod hec que natant
ideo reptilia dicuntur quia reptandi ha-
bent speciem et naturam quamvis se in profundum
immergant tamen in natando reptant / Unde
David / Hoc mare magnum et spacio-
sum manibus illic reptilia quorum non
est numerus / Item a pasco h(ec) pastura e
secundum in pl(ura)li quia mentis communis .i. pascua
brevium / Unde pascuosus a um / et h(ec)
pascuositas atis / Et componitur com-
pascuus a um .i. communis ad pascua
et pascendum / Item a pasco hec pecus
oris / et h(oc) pecus udis / et hec pecu
inde le in singulari / sed in pl(ura)li pecua brevium
ut pecuum / Pecora tamen dicimus omne animal
quod humana effigie caret et huma-
na lingua / Sed proprie nomen pecorum hiis
animalibus accommodari solet que ad usum
hominum aliquo spectant / Ut que sunt ad
vescendum apta ut oves et sues / aut
in usu hominum comoda ut equi et boves
/ et olim pecora generaliter pro animalibus.
pecudes vero tamen illa animalia que eduntur
ut pecudes / sed modo pecora dicimus
maiora ut boves equos asinos. pecudes

minora / ut oves capras porcos / pecu-
des generaliter communia animalia / Unde Ca-
lupinus de situ Britanie / Pecua im-
interdum a pastu arceatur ad pecu-
lium cogit sacietas / Unde h(ic) et h(ec) pe-
cualis le et pecorosus a um / Unde pe-
cualiter et pecualitas abundantia pe-
cuum / et peculor aris rem publicam furari
Unde h(ic) peculator rei publice furator
et peculator / et h(oc) peculatus tus huius
furtum de communi pecunia et gerun-
de communi re / et pecuarius a um
armentarius qui custodit pecua vel ad
pecua pertinens / sed olim pecuarius di-
cebatur pecuniosus / Item a pecus oris
pecorosus a um pecoribus plenus / Unde
h(ec) pecorositas abundantia pecorum
Item a pecus udis h(ic) pecudarius .i. pa-
stor / et pecudarius a um ad pecudes
pertinens / et h(ec) pecunia e quasi pecudia quia
omnis antiquorum pecunia in pecudibus
et pecoribus erat / Unde et proprie pecunia
dicitur que consistit in huius animalibus / sed
iam appellatio istius nominis amplia-
ta est ad alia / Unde pecuniosus a um
pecunia plenus quasi peculiosus / Ipse enim
sic dicebatur qui plurima habebat pe-
cunia .i. pecora / sed modo ad aliud transfertur
et comparatur / Unde pecuniose sive sine adv(erbium)
/ et h(ec) pecuniositas tatis / Item a pecu-
nia h(oc) pecuniarium locus ubi pecunia
reponitur / et pecuniarius a um / Item a
pecus udis ut pecunia h(oc) peculium .i.
pecunia de pecudibus habita / ut quod dicimus
quod peculium est parvus census extra corpus
patrimonii positus in potestate filii vel
servi / Sive peculium non habet potestate prefa-
miliatis / sed tamen ille auget / et adeo (con)sueti
est peculium quod licet de eo filio facere
quicquid vult preter voluntatem patris Unde
quidam ad filios Patris Exarite michi in
peculium de his cunctis gentibus / et inde h(ic)
et h(ec) peculiaris re ad peculium pertinens
ut proprius privatus ut familiaris / Unde
peculiariter / et h(ec) ritas / Item a pe-
culium peculor aris .i. peculium facere ut
colligere / Et componitur depeculor aris dercepta-
re dilapidare / Pasco componitur depasco unum
sunt .i. valde pascere vel comedere / Et
h(abe)t a e o e / Et nota quod passivum istius
verbi exigit dativum quia in eo intelligitur actio
relata ad illum cui illud verbum attribuitur
ut pascitur capra pascit silvas .i. in pascendo
comedit / Pastoforium quasi parva tellula
sive domus talamus ut atrium templi ut gazo-
filatium ut parvum sacrum ante templum
/ Et videtur dici pastoforium quasi pansforium
quia foras sit positum

C.L.X.VI

Pater dicitur
greci / et inde nos dicimus pater
/ quod autem dicitur pater quasi panto-
chie .i. guat omnia a pan quod
est totum et techie quod est guas
ethia est / Pater dici multis
modis / dicit enim pater na(tura) / pat(er) p(er)tin(en)t(i)e

Pater formalis vel doctrinalis, pater
natura, pater reuerencia et dignitate.
Pater dicitur naturalis qui genuit pater similitudine
quia sicut [illegible] quod [illegible] pater
[illegible] filii tale illo [illegible] alterius, et
[illegible] pater [illegible] impendit filio tale ille
[illegible] pater formalis et doc
trinalis magister qui informat discipu
lum [illegible] et [illegible] pater
[illegible] pater [illegible]
[illegible] pater reuerencia vel
dignitate dicitur quem [illegible] nam
[illegible] reuerencia et honore [illegible] spe
[illegible] vocare [illegible] et a pater hic
paternulus [illegible] et paternus a um
et paternalis le [illegible] vnde paterni
tas et paternalitas. Item a pater pa
treus [illegible] vitricus patruus et hic pa
triaster pro eodem et hic patruus frater
patris vnde hic et hec patruelis le
ad patruum pertinens et hic et hec patrue
lis hic filius vel filia patrui. filii duo
rum fratrum dicuntur patrueles inter se. Item
a pater patrisso as id est patri assimi
lari per imitacionem in dictis vel in factis
Terencius in adelphis laudo te [illegible] sophro
patrissas abi virum te iudico. et hic pa
tricus a um id est paternus et hic patrimes
imus id est puer superstes defuncto patre
vel patrimes dicitur puer patri similis
et componitur a pater et imitor aris vnde
patrimes quasi patrem imitans. Item a pater
patrius a um et hec patria e quia commu
nis sit omnibus qui nati sunt in ea. et
est patria [illegible] ciuitas licet ponatur quandoque
pro regione vel pro prouincia vnde patrius
honor dupliciter potest intelligi patrius honor
id est honor patris et honor patrie. Patria
componitur repatrio as ad patriam remeare
et hic et hec compatriota e id est consors patrie.
Item a pater hoc patrimonium nii hedi
tas patris. et patricius a um nobilis
de genere patrum natus. Vel patricii
dicuntur qui prouident reipublice sicut pater
filio. et patro as aui id est facere vel
perficere vel committere vel consumare. Dicit
[illegible] Terencius et patrare est opus ve
nereum consumare. Vnde patracio opus
veneris consumacio. et hic [illegible] dici
pater quasi patrator operis veneris filium
procreat. Patro componitur impetro as exorare
quod petit obtinere, in petitione effectum habere.
perpetro as perage committere [illegible] in ma
lo accipitur. repatro as iterum patrare
patro a componitur cum ofi [illegible] Item a pater hic
patronus id est defensor quia tale affectu
clientibus vel aliis exhibeat vt hic
pater illos regat. Vnde patrona e
et hec patronissa se. et hic patronatus
tus tui. et patrocinor aris id est defendere
et operiri vel proteger. Vnde hoc patro
cinium id est defensio. Item a pater hic
patrinus nui qui cum sit pater hic
diuum virorum et proprie tri. et hic patrinus
hic qui leuat aliquem de sacro fonte vel
intromittit in ecclesia. Vnde et sacer
dos dicitur patrinus. Vnde hic patrinus vi
tricus. et hec patrina ne sacerdotissa
vel uxor sacerdotis vel matrina. Ma
ter est cum nomina quod est nomen et pa
tronomicum id est a nomine patris deriua
tum nomen. Et enim componitur et hic compater
patris qui simul pater qui [illegible] eiusdem
baptizati vel facit defensione. Et hic
paterfamilias quod omnis in familia
sua [illegible] suis tanquam pater filiis
[illegible] consulit. Si quis autem
[illegible] hoc nomine non debet appel
lari. et in eodem sensu inuenitur patres fa
miliarum. et pater familie. et com
[illegible] quod est princeps et hic patriar
cha che [illegible] et princeps patrum
[illegible] apostolicorum [illegible] sedes
romanus antiochenus alexandrinus.
Vnde hic patriarchatus tus tui eius
dignitas vel eius districtus. et hic et
hec patriarchalis le.

CLVI

Pateo tes tui
passiuum id est aperta videri ma
nifesta manifestum esse
vel diffundi. Et patet quod
pala venit et est ethica non
composicio. vnde patens tis. et compa
ratur sumus. vnde patenter cius sime
aduerbium. et hec patencia e. Item a pateo
patulus a um diffusus patens. Et
patulum est quod patet vt aures na
res nasus aurorum et similia. sed pa
tens quod ad horam patet sicut fenestra
vt oculus et componitur [illegible] patulus a um. pra
patulus a um id est valde patulus et apertus.
Item a pateo hec patina e sartago
vel scutella quia sit patens. Vnde hec
patella le. et hec patinula diminutiuum. et
patinarius a um ad patinam pertinens
vt in patina coctus. Vnde plautus Cum
pacto cum condias vel patinarium vt
assum. et hic patinarius qui facit pa
tinas. Item a pateo hec patera e
magnum et patens ciphus. et hoc pa
tagium id est gula ad summitatem tunice vel
mantelli assuta. vt pallium auro
purpura quasi variatum. et hic patagi
arius id est venditor qui tarma facit pa
tagia. Vnde plautus Vbi sunt qui sum
ptus petunt stant ubi fullo aurifex
lanarius patagiarius. Item a pateo
hec patena e operculum calicis quia
patens sit et diffusa. et videtur quod de
bet proferri pena correpta sicut vsus hoc
non recipit. et inde patenula diminutiuum. Item
a pateo hic passus sus sui quia patet
in itinere. Vnde passutus a um id est
magnos habens passus. et passim
aduerbium id est vbique. Item a pateo passus
a um nomen et participium id est sparsus. et

Diffusus et extensus patens. Unde b.
gillius. Ecce ptat auchises passis
ad sidera palmis. Et Ce a pateo pa
tesco as incho et gr n pateo e sed
qua ht et cor pma saz. CXVII

Patior et eis dici
defectus ut passio. Unde pa
ciens exis passus. Unde pa
ciens tis. et hc ing gr et no
compa cior simus. Unde pa
cienter aur sime adu. et
h paciencia e s animi uigor aduersi
tates fortune et uorum dispersitates
equanimiter portans. Et tn paciencia
corporis gr. tolerancia animi. Et gtur
impaciens tis et compa. Unde impacie
ter aur sime adu. et h impaciencia
e. Et a pacior passibilis le liter h
tas. Et gr impassibilis le liter litas.
Et a pacior passus a um. Unde pass
ius a um. Et gr neutropassiuus a
um. et neutrapassiuus a um. que
dicta sit int neutropassiua et neutra
passiua supius diximus. Et a pa
cior h passio onis. Unde h passi
cula gr. et hc passionarium liber
gtines passos scorum. Vel passos
i morbos. Et gr passio onis. pas
sio dicit qn caro tribulat uisa uul
ne. s passio qn ille malus affectus
exemplificat iplz ea in effectum. Et a
pacior hc patibulum i tormentuz
et spe furca qi feriens caput. et gr
patibulum minor pena qr crucis Et
patibulum appensum statim exanimat
Et crux suffixos diu cruciat. et pa
tiens a tem sodomita inhonesta et
turpia paciens. Juuenalis. Ubi tre
pida intus patris tibi deerit amicus
Pacior et compatior teris i sol pati
cedole. Unde compassio onis. et co
passiuus a um. pcior teris. Unde
perpessiue ualde ut diu pati. et pe
tuus a um qi intus habent fine Et
habuit principium. Unde ppetue. Et
h ppetuitas atis s stadz inte qua
ht res aliqua et cet qd habuit pinci
pium s no fuit habitura fine. Et
a perpetior h perpessio onis. et
pessus a um qui sustinet aliquid
pati. et h et h et hc ppes tis i
perpetuus. Unde perpetim prolixe co
tinue ppetue. Pators gr h patolo
gia i pacius racio. et patogomio
gr morbi. Paterniani dicti sunt
quida heretici a paternio dicti. qui
inferiores corporis partes a dyabolo
factas opinat. Patriciani quida
heretici dicti sunt a quoda patricio
qui substanciam humanae carnis a dya
bolo cdita dicunt. CXVIII

Pavio uis paui in pauitum
i ferire proprie terram. Unde
hoc pavimentum ti elabora
tum solum ecclesie pallacij
qua sepe ferit et lapidi
bus inmissum terris sit factum.
Unde pavimentatus a um pavimento
ornatus. et pavimentalis le ad pavi
mentum ptinens. et pavimento as i face
pavimentum ut pavimento ornamento.
Et a pavio hec pedicum i bacula sup
que innitimur in terra sepe ferimus. et
inde podio as Et gr appodio as. suppo
dio as omnia pro inniti. et in hoc sit
neut et absoluta. Et possit esse ka
stiua et actiua. Vel podio te appodio
illum. suppodio istum i podium suppone
illi. et s podio serpentine ut podio fac
inniti. Podium gr ppudium i scelus leges
Vel gr a pro et pudor qr ab eo pudicicia
et pudor sunt pul. Unde ayacrobius
de saturn Oppecunias conquestus gr plexaz
nobilitate ppudio celebrac. Unde ppu
dio as inhoneste se gtine ut refelle
ut iniuriari ut scelerari. et ppudiosus
a um ignominiosus iniuriosus turpis
impudicus uerecundus incertus im
pudens inconuenieiosus. Unde ppudiose et h
ppudiositas. Et gr tre cu terra et hc
tripudium i plausus maxime ille qui so
let fi in triumpho percuciendo terram pe
dibus. Unde et pot triumpho quos accipi et
tripudiu gr tre podiu i plausus uel
repercussio terre. Vel tripudiu gr a tria
et pes edis s plausus et exultacio ficti
percuciendo terram pedibus sed po sump
p leticia et exultacione gaudio ut victo
ria. et inde tripudio as i tripudio letari
exultari gaude ut uictoria habe. Et
podium gtur hc repudium dij. Vel repu
dium gr a re et pes edis i repulso ut
scriptum repulsorius qd sub testimonio
testium pmti ut absenti mittit. Plautus
his me no remittere repudiu. et in
repudio as repelle refutare. Et a pavio
h pavia ut pausia qdda genus olive
qua corrupte rustici pusia uocant uiridi
oleo et suaui sic dicta qr pauiatur
i tundatur. et h pauitensis sis queda
uestis grecia leuidensis sic dicta qr
grauiter pressa et calcata sit. Et h
pavor oris qr mente hominis ferit et
cedat. Unde pauidus a um et gpa dior
simus. Unde pauide dius sime adu. et
h pauiditas atis. Et a pavor pa
ueo es paui tume pauore habe. Et g
expaueo es. Unde pauesco et expauesco
incho. Paueo e s c n et et caret supino
et fut pticipi in ru s az et cor pmaz.
Et a paueo ut pavor pauito as freque
frequet pauere. Pavio e s c si quah
de et. Paulus a um i paruus modicus.
et hic Paulus fuit dictus paulus qi mo
dicus et temperatus. Vel paulus in compa
mirabilis uel requies et 2m hc d a

Clausa. Et nota quod hec nomina paula a um ... in ... absolvit ... a quo paulus ... videt et a paulus a um paululus a um et paruulus a um et paruulus a um omnia dimi. Un paulxpauli adu i. parum Unde plautus ... paulisper ... de Unde et paruulus hoc nomen inesse est a paula paulatim adv i paulicla tim paulatim sensim diminutiue et paulo post e ... quo pater ... liber Unde paulus ... quiesce et ad requiem ... requiesce Paulatim et paululum et paulo post ... adv. Et paulo post ... paulo ante ... que pauci sunt due partes posite pro una. Item paulominus ... adv ... in ... adv ... paulo minus ... in hoc sunt due partes et duobus accentibus ... de ... eum paulo minus ab angelis / paulus ... compositum ... per et paulisper ... paruumper modicum Paucus a um dicitur ... ut inter homines / pauca hoc et compar. cior. simus Unde pauce cius simus adv / et hec paucitas atis / et pauculus a um dimi. / et hec paucedo dinis / et hec paucitudo dinis in eodem sensu i. paucitas / et hic et hec et hoc pauciens ... i. paucus ut raro et utus quoque ... ad ... pro raro Paucus componitur perpaucus a um tampaucus a um et quampaucus a um i. valde paucus. Pavio omnis de ... ... Pauliani quidam ... a quodam paulo ... qui dixit non ... Christum fuisse a maria ... initium. Paradoxa laus carmine Paraxemacia parvuli panes qui vulgo sic vocantur

Capitulum XIX

Pecto tis pexui vel pexi ut est pectim. secundum ... ... et raro pexi et facit supinum pexum i. pectinare pectine ornare et inde pexus a um / et pexim adv i. ornate Et componitur impexus a um i. non pexus Oratius in sermonibus impexum sordida porrigine. Item a pecto pexo as freq. a quo pexito as aliud freq. Item a pecto hic pecten inis instrumentum quo fila telarum reddat pexa et imprimat Pecten etiam dicitur plectrum cithare et inferior pubes viri vel mulieris et quidam pisces Unde Oratius pectinibus patulis iactat se molle carectum / et inde pectino as i. pectere et hoc pectinarium locus ubi pecten ponitur / et hic pectinarius / et hec pectinaria qui vel que facit pectines et pectinarius a um. Item a pecto hoc pectus oris quia indices in pectore solent ... pectere capillos / vel dicitur pectus a plecto tis quod est flecto tis quia sit plexum inter partes eminentes mamillarum vel dicitur a specio cis alia

B

quia macula pectus habet ad terra conspectum et ad aspectum remotum sed hoc patet et erectum ... ... ratione et ... non decebat ... / ... dicitur pectus ... ... Unde hec pectusculum di et pectoreus a um et pectorosus a um magnum habens pectus / et hic et hec pectoralis et hoc le ad pectus pertinens et hoc pectorale lis zona circa pectus et pectorosus a um / et pectuosus sed ... i. ... / et per compositionem expecto as ... ... a pectore ... pecto qui compecto tis i. simul pectere depecto tis i. valde ut debitis pectere repecto i. iterum ut ... ... et ... Paedos i. puer et ... ago est hic pedagogus quasi ... puerum studentem ... ... ut sic ... agat et ducat puerum ... lasciuientem refrenat ... ... et ... Unde hec pedagogium magisterium ... pedagogi circa puerum / vel locus ubi puer eruditur a pedagogo Pegasus mons iuxta quem fabricata fuit ... / et pegasus diuinus equus et alatus de sanguine gorgonis natus Unde pegaseus a um

Capitulum XX

Pello lis pepuli pulsum ut pultum et in antiquis Unde pulto as freq. Unde Terentius ... iam pultat hec hostium viciniis / sed a pulsu fit pulso as freq. / a quo pulsito as aliud freq. quod componitur impulso as et compulso as que possunt esse derivata a compositis de pello lis. Item a pello pulsim adv et hic pulsus sus sui / et pellito as vel freq. / et hic pessulum / et hec pessulum sera lignea qua firmat hostium / et hec pelta te scutum breuissimum in modum lune dimidie factum quo amazones utuntur maxime Unde in libro Regum fecit rex Salomon ducenta scuta de auro puro / et trecentas peltas de auro probato. Item a pello hec pellis lis quia exteriores iniurias corporis tegendo pellat Unde hec pellicula di / et pellicus a um pellibus indutus vel magna et grossa habens pelle / et hec pellicia e indumentum quoddam quod de pellibus fit / et hinc pelliciatus a um pellicia indutus. Item a pelle hic pellarius rii qui galea et corio ut pelle / et hec pellacia ut pellacies ciei pellicula que pendet ante pectus bovis quasi pelleatin ut sic dicatur a palo as quia vagatur huc et illuc et fluitat ut a palea quia admodum palee fluitat huc et illuc / hinc et palearia dicuntur quedam partes ... que ... illa pelle colligatur. Item a pelle hic et hec et hoc pellex icis fallax fraudulentus doloxus dictus a pelle i. a voluntatis forte enim ut fallat accidit sed ... mutatus geritur / vel dicitur a pellicio cis ut supinus dixi. Item a pelle pule

B

cra ceum a prope cutis .i. pellis derivatur
qui pulcra sit sufficiente cutis et grata decet
herinis. Unde pilleare comis termine adu
let hec pulcritudo dinis. Et componitur perpulcer a
um .i. valde pulcer. Et nota quod licet
pulcer proprie dicatur de corpore transfertur
tamen ad alia. Item a pelle hic pilus li
quasi pelus quia a pelle prodit. Unde pilo
sus a um et comparatur superior simus. Item
pilosi sunt simie. Adu et sic pilosus.
alius et hic pilosi dicuntur panite la
tine incubi appellantur sive inui ab
ineundo passim cum animalibus. Unde
et incubi hoc est incubones dicuntur ab
incubando .i. stuprando. Sepe enim improbi
existunt cum mulieribus et earum peragunt
concubitum quos demones dusios galli
nominant quia assidue hanc peragunt immun
diciam. Sed quem vulgo incubonem vocant
hunc Romani faunum sicarium vocant
hunc alii satira vocant. Item a pilus
hic pilax acis cattus in vulgo quia pilus
maxime abundat ut quia eius pilus
est prasinus. Unde in vita sancti Samsonis
legitur quod Celaumz fecit venenum ex
tante per pilace quod mortiferum. Et hec
pila le .i. pilotellus cum quo luditur quia
fit pilis plena. Pila etiam dicitur ta
berna. Pila dicitur pes pontis ut quod su
stinet parietem ut effigies hominis
in compitis posita. Et pila instrume
tum eneum in quo fermentum terit
Et pila dicuntur quedam tela romanorum
Item pilus dicitur quod prodit de pelle. Et pila
dicitur instrumentum eneum quo terit in pila
Secundum dicuntur in correptione et productione quia
pila pro taberna et pro instrumento et
pro telis primam producit. In aliis corripitur
ea corripit quod istis versibus distinguitur
Est pila pes pontis. Pila ludus. Pila
taberna. Pila terit pultes in bellis
pila gerunt. Item pilus primam producit
pro instrumento. Alias autem ea corripit. Item
quidam penum terit est pilus. Pilus est in
fronte capillus. Pila pro pilotello componitur
pilorcepus a um. Et pililudius a um
et ludipilus a um qui cum pila ludit
Item a pilus pilo as .i. pilos auferre
Et componitur compilo as .i. simul pilare. Depi
lo as. Expilo as. Ia quod est ... Et secundum hanc
derivationem dicit hanc silabam ... pi. Item a
pilus hec pluma e quasi pilima quia sicut
pili in corpore quadrupedum ita pluma
in avibus. Unde hec plumula le. Et
hec plumella le. diminutivum. Et hoc plumaciu
m .i. cervical ut plutenum. Et plumatus
a um plumis tectus. Et plumosus a
um .i. plumis plenus et compositus. Unde hec
plumositas atis. Item a pluma plumo
as .i. pluma tegere ut pingere ornare
Et componitur deplumo as et explumo as
plumas auferre. Item a pluma plu

marius a um ad plumas pertinens. Item
plumarium dicitur opus in modum plume fa
ctum et depictum. Et hoc plumacium
cervical ut scriptorium. Et plumeus a
um quod est de pluma.

CXXI

Item a pluma ut
plumo plumeo es cum plumas
habere vel emittere. Unde plu
mesco inchoativum. Item a pluma
hic pulvinus ni .i. cervical quasi
pluminus quia de plumis fiat vel a pullo
quia de plumis pullorum fiat. Unde hic
pulvillus diminutivum et hoc pulvinar aris idem
quod pulvinus. Pulvinus et pulvinar dicuntur
hinc vel lectuli ut lectisternia que
sternebantur in templis. Unde et ipsa fe
sta et festa dicuntur pulvinaria. Sed
pulvinus privati hominis est cervical
et pulvinar regum et divitum. Pul
vini etiam sunt machine quibus naves de
ducuntur et subducuntur in portu. Colu
ma quasi hic et hec implumis et hoc me sine
pluma sine barba. Ovidius. Impla
mes tollens quos puer iratus quos fuit. Item
a pilus hec pilastra tre .i. vas vinarium
corio piloso opertum. Pilus quasi hic ca
pillus quasi capitis pilus. Sed de hoc supra
satis diximus. Item a pellis hic
pilleus et hoc pilleum quia de pelle fi
ebat. Et est genus sacerdotalium vesti
mentorum in lege que sunt poderis aba
neth pilleum machi ephoth logium
petalum latin sive feminalia. Et est
pilleum ex bisso factum quasi spera media
caput tegens sacerdotale. Et in occi
picio vitta astrictum. Hoc greci tiara
et nostri galerum vocant. Secundo pilleum
generaliter pro capello accipitur. Vel pilleum
dicitur a capillis ut quia pilos capitis tegat
ut quia ex pilis fit. Unde hic pilleolus ut
lum diminutivum. Oracius. Vel cum pilleolo po
leas quina tribulus. Et pilleatus a
um .i. pilleum habens ut pilleo indutus
Et pilleo as pilleum induere. Et componitur
depilleo as expilleo as pilleum auferre
Pellis componitur pellipartus pergamentarius
hic qui parat .i. preparat pelles. Et versipel
lis de quo supra ca. dicitur et depellicula
as .i. decipere. Item a pello luis hoc
pilum quoddam genus teli et est Romanorum
et a pello quia pellitur et emittitur et
extorquetur. Unde hic pilanus ni qui
cum pilo graditur armatus. Et pilatus a
um pilum habens ut pilo ornatus. Et hic
et hec pilata te compositum .i. pur sine la
tere quia cum pilo lateat. Et componitur hic primi
pilus et hic primipilus li et hic primipi
lo onis. Et hic primipilarius in eodem sen
su .i. vexillifer qui portat primum pilum
ante regem .i. primum vexillum. Unde hic et
hec primipilaris et hoc re. Et hic primipilatus
tus tui .i. dignitas vel officium primipili.
Item a pello hic pulvis ut pulver quia
pellatur et tollatur a vento. Unde

Pulverens a um quod spe̅cie pulue' uel
ad puluere̅ ptinet / et puluerosus a um
pulue' plenus et ꝯparatur puluerulentus
a um in eodem sensu et utrumque cpat'
Unde hec pulverositas / et hec puluerulentia
/ Et a pulue hic pulex cis qui ꝯ
pulue' nascit' uel qa magis ꝯ pulue'
imperat unde pulicosus a um plenus
et abundans pulicibus ꝯpar' / Unde
hec pulicositas plenitudo et abundatia
pulicum / et pulicarius a um / et
hoc pulicarium et hoc pulicetum locus
ubi pulices abundant / et hec pulicaria
quedam herba quia semen simile pulici
habeat / Unde et ita latinum herba
pulicaria vocat' / qa pulex sit i̅m mas
cu̅ nullus sane mentis dubitat
Pello a pello lis pello as i vocare quasi
uo qr m usu et utrumque est cum ad et
appello as i vocare / Unde appella
tiuus a um / et appellare i ad indicē
alium vocare ut audientia alterius iudicis
postulare / appello lis appuli i ad por
tum venire uel impellere / et appellere i
applicare / et Oracius poeta animum suum
ad scribendum appulit i applicuit / Hinc
hec lamplustre tris / uel aplustre tris
i gubernacula nauis / Juuenalis
Victe quem tenemus amplustre / compello
lis compuli i impellere / et coadunare
ut ille compulit me ad hoc i impulit
ut ibi / Copulerat quas suas tibie sub
amena capellas i coadunauerat / Et
Virgilius / Compulerat greges Co
ridon et Tirsis in unum / Unde compulsus
as are / depello lis depuli i deorsum
uel de uno loco ad alium pellere / dispel
lo lis dispuli diuersis modis ut in diuer
sas partes pellere / expello expuli est
pellere / impello lis impuli qui intro
uel valde pellere / Unde impulsus a um
/ et impulsiuus a um / interpello, as, i interro
gare uel alium vocare et alloqui / propello
i procul ut ante pellere / Unde propulsus as
are / perpello i perfecte pellere / expello lis
undique ut extra pellere / repello is re
tro pellere / Unde repulsus as are / et
hec repulsa e i repulsio / suppello is sur
sum quasi subtus pellere / Pello lis et
pello as e o s e sunt actiua XXII
Pelagus interpretatur latitudo
Unde hic pelagus et hoc pelagus
latum et profundum mare ut al
titudo maris sine portu et lit
tore / Unde hic et hec pelagaris
re / et hec pelagaris magna nauis
pelago apta / Pelasgus a um i grecus
Greci dicti sunt pelasgi a pelago quia
per pelagus remo ut dicit Uarro ad
Italiam appulerunt / uel sic dicti sunt a
pelasgo Iouis et Larisse filio / Unde
hic pelasgias adis i grecia / Pelagia
ni quidam heretici a pelagio monacho dicti
qui liberum arbitrium diuine gracie anponunt

Credentes sufficere voluntatem ad implenda
iussa diuina / Pelops monachus Britannie dictus
a quo heretici / hanibales illic sepultus
Unde hec pelorus dicitur quoddam promontorium
Sicanorum quia ibi abundant / hec pelamis
dicitur quidam talis piscis et animal saxo
rum / Juuenalis / Quod vobis pelamis
petasunculus et uas / Pelamidum cetera
turbas afferunt promptuaria bulli / Penos
quasi i dicitur intus / Unde hic penus huius nus / et
hic penus huius ni / et hoc penum ni / et hoc
penus nus nui / et hoc penus nus nui
/ et hoc penum nudo / et hoc penus oris
omnia in eodem sensu i cellarium quia in
eo reponunt unde homines nutriantur
/ et inde hic penarius i cellarius / et pe
narius a um ad penum ptinens / et hec
penaria e inopia egestas paupertas
et sic que in penore est / Et nota quod
penora eciam dicuntur res necessarie ad
victum quotidianum / Pene aduerbium re
missum i fere / Unde penitus aduerbium inte
rius i omnino / Unde penitus a um scilicet
tus interior intimus / Unde et penitus
quasi pene intus / ut penus quasi pan intus
dicunt macrobius / Tap uti secum penita
mundi pmeant / et gradum dicitur simul Unde
penitus cuius simul aduerbium / et hi penates
tum domus interiores ut domestica
et priuati dii domus presidentes quos
antiqui in domibus colebant / et eorum
imagines in domibus habebant Unde
et dicti sunt penates quasi penes
nos nati / et est ethimologia / hec a penitus
penetro as pertransire perforare peni
tus intrare / ut pan i totum intrare
/ et est ethimologia / Unde hic et hec penetra
lis le / et hic et hec penetrabilis le /
penetrale quod penetrat ut aptum est
penetrare / penetrabile quod penetratur
ut aptum est penetrari / ponitur tamen unum
pro alio / Uel sic figurans est penetra
bile i aptum penetrare / et hoc pene
trale ut penetral lis secreta camera
secretus et interior locus in domo ut in
templo ubi dabantur oracula / et a pe
nitus ut penetro et quasi ponitur pro domo
/ et penetrabilis quasi impenetrabilis le
liter litas / Penetro quasi repenetro as
suppenetro as / Et est a c s e / Penes
propositio est et deseruit accusatiuo i apud ut ga
Pendo dis pependi XXIII
pensum i suspendere
ut trutinare / et pendere ꝯ
dere reddere tribuere uel sustinere
Unde pendeo es et hic ꝯ
ponitum et in supinum / quod pen
dis ꝯ pependi et pensum / et per par
intrinsecum nata i esse ut sic pensum
Unde quidam pendeo suspensus pendo di
sublevo pondus / et a pendo hoc pondus
ris omnis ut grauitas ut quod trutinat
et mensurat / et a pendeo quia in statera
libratum pendeat / et hinc pensum dicitur
quasi ponsum sed abusiue / pondo una
libra et vnus as est / Unde et dispo
dinus dictus est quasi duo pondera i due

libre vel duo asses. Et sunt diuersa nomina
ponderum s. statutina que et moneta
dicitur, et statera, campana, chame, calcus,
siliqua, ceratis, obolus, scrupulus,
dragma, codrantum, olochel, ciatus, co-
tabulum, denarius, solidus, sextula, sta-
ter, quadrans, siclus, vncia, libella,
mina, talentum, centenarium. Et a pondus
hoc pondusculum li. di. et ponderosus
a um, grauis, et comparatur. Vnde ponde-
rose sunt sine aduerbio. et hec ponderosi-
tas, atis. Item a pondus hoc pondo
indeclinabile et est quodam modo et pro pondere.
Vnde in hystoria sancti Nicolai: Habet
et auri pondo trium virginum ademit pu-
dore. Et pondero, as, i. statutinare vel
grauare. et componitur equipondero, as, equaliter
ponderare. et prepondero, as, preualere, pre-
grauare, excellere pre aliis ponderare.
Pondus componitur hoc semipondus, i. dimidium
pondus. et hoc dipondius, sed melius
dipondius, i. duo pondera, vel genus ponderis
ex duobus assibus constans. Vnde in euange-
lio: None duo passeres veneunt dipon-
dio. Item a pendeo pendulus a um,
quod pendet et deuatum est. et hec penis
is, i. cauda equina quia pendeat. et
suspensa feratur. et hic penis is i.
priapus virile membrum quia pendeat
vel quia suspensus feratur. vel penis dicitur
a penetro as quod eius officium ad
natura humani generis. Item a pendeo
hoc penicillum li. et hic penicillus. et
hec penicilla, i. mollis genus spongie ad
tergendos humores et scutellas. Et
hic penicillus li dicitur a pannus quasi
panniculus. i. quidam panniculus cum
quo discos tergunt. Vnde Terencius
in Eunucho: Quid ignaue peniculos
putas purgare. Item a pendeo
hec penula le, i. pallium quoddam et pe-
ndens longis fimbriis. vel dicitur a stola
penis quia maxime tali veste vtuntur
et apud quos imitatum habilis. Iuue-
nalis: Multo stillaret penula nimbo.
et inde penulatus a um, illo pallio
indutus vel aliud pallium huius. Item
a pendeo hec penna, ne, quia pendeat vel
volet quia auxilio pennarum mouentur
aues. et volat. vel penna dicitur a
pennum quod est acutum quia acuta sit.
Vnde hec pennula le. et pennosus a
um. et pennatus a um. et penno
as, pennis tegere vel ornare. et componitur de-
penno, as, et expenno, as, i. pennas auf-
ferre. inpenno, as, pennas imittere, pe-
nnis insidere. Item a pendeo hic et hec
pensilis et hoc le, i. leuis. Vergilius:
...tum sunt leuis et pensilis, i. vnum
pondus pro alio vicissim. Iuuenalis:
Pechat pensilibus plumis atque illinc
despicit nos. Vnde pensiliter aduer-
bium. et hec pensilitas, i. leuitas.
Et componitur prepensilis le, i. valde leuis,
liter, litas. Item a pendeo hoc pensum

i. deliberacio, cogitacio, consilium, cum aliquid
deliberamus pendemus, i. in pendulo id est
dubio sumus. et hoc pensum, diminutiuum,
s. lana vel linum ad opus determinatum vel fi-
latura et a pendeo. vel pondus quod
ad pondus et ad mensuram datur. et
hinc penso, as, i. cogitare, deliberare vel
ponderare, statutinare, equare. et componitur
hac secundum propositum. Item a pendo, dis,
pendeo componitur appendeo, ab aliquo pendere.
compendeo, es, simul pendere. dependeo
es, i. deorsum pendere. dispendeo, es,
diuersis modis vel in diuersis partibus pendere.
impendeo, es, impendeo, es, imminere,
instare, instare supra pendere. Pendeo
neutrum est. Item a pendo hec pensio
omnis liberatio, equatio vel ponderis equa-
litas. et pensio pro pluratio vel com-
tributum vel precium quod datur pro agro
ad pensum conducto. Vnde pensionarius
a um, ad pensionem pertinens vel qui pe-
nsionem reddit. Item a pendo pensus a um
persolutus vel suspensus vel ponderatus li-
bratus, equatus. et hinc hoc comparatur. Pror-
sus. Vnde pensius sine aduerbio.
Vnde in epistola pape Felicis in episto-
pio posita: Sunt in celesti iusticia que
pensius ponderanda sunt. Item a pendo
penso, as, frequentatiuum, i. sepius pendere vel equare
quo persito ab aliud frequentatiuum. Marcianus:
Quid patitur probitas nimia pensitet.
Pendo componitur appendo, dis, suspendere et li-
brare vel ponderare. Vnde appensor et
appensorius a um. et hic et hec et hoc appe-
ndix, cis, quod alicui appendendo adheret. vnde
hec appendix dicitur mossimicla que magne
domui adheret, s. que appenditur parieti,
no. huiusmodi tectum dimissum in duo latera.
Vnde Prudentius: Cellas aut his appe-
ndices. Vnde hoc appendicium cii. idem
appendicius a um. compendo, dis, simul
pendere, reddere persoluere vel statutinare, equare.
Vnde compensator, oris, qui libenter reddit
quod debet. et compensus a um, redditus vel
equatus vel remuneratus. et compendium
quicquid est breue et vtile. Vnde Sta-
cius: Tebaidos, Relegunt compendia
sillue. et inde compendiosus a um, breuis
et vtilis. Vnde compendiose aduerbium.
Vnde ipse loquitur compendiose, i. breuiter et
vtiliter. et hec compendiositas. Item a
compendo compenso, as, frequentatiuum, statutinare
vel reddere, remunerare, adequare. Et componitur
recompenso, as, reddere, persoluere, remune-
rare vel omnino statutinare, equare. dispendo
dis, largiter donare, expendere vel ordinare, di-
uidere. Vnde dispensator et dispensatorius
a um. et hec dispensa e. et hoc dispendium
i. nimia largitas. nimia dispensa et
dispendium dicitur quod est contrarium compendio,
longum et inutile. Vnde dispendiosus
a um, longus et inutilis. et dispendio-
sitas. Item a dispendo is dispensa-
tor, frequentatiuum quod largiter donare, diuidere, dispensare

Vel deliberare · dependo dis pro[illegible] [illegible]
vel valde vel deorsum pende · expendo
dis [illegible] et expensa e · impendo [illegible]
i · donare [illegible] · unde [illegible] impensa
e · et hec impendium [illegible] pro expensa
vel dispensa · unde Iosephus [illegible]
[illegible] templum [illegible] meo
[illegible] · et impendo [illegible]
[illegible]
[illegible] impendio magis [illegible]
impendium [illegible]
unde impendiosus [illegible]
[illegible] unde impensius [illegible]
impendiositas · [illegible] impendo [illegible]
[illegible] pendo dis · extendo dila-
tare · unde prensus a um · extensus
[illegible] aquaductus [illegible]
[illegible] · et [illegible] dis · vide-
licet considerare animadvertere · [illegible]
unde hic prendiculum le · unde lebetes
[illegible] et suspendimus · et prendiculum
dicitur illud instrumentum [illegible] quod
alio nomine dicitur amussis · et plumba-
tum quo ipsi demittunt ad prendenda
rectitudinem parietis ut equalitatem [illegible]
unde prendiculatus · ve · vel prendiculatus
dicitur linea que sursum in deorsum recte
dirigitur · rependo dis reddere remunerare
· suspendo dis sursum pendere · Com-
ponitur nichilominus pendo parvipendo
vilipendo floccipendo · naucipendo ·
nichilipendo [illegible] omnia pro contem-
ptum appretiari · pendo et eius composita
omnia sunt activa et faciunt supinum in
pensum et preteritum in di · Excipitur tamen gemi-
nat [illegible] in preterito et facit pepe-
di · sed nullum [illegible] compositum geminat [illegible]
in preterito

C LXXIIII

Hec pe-
na ne derivatur a pendo dis
sed propter prolixitatem de eis di-
visim tractamus · et pena a
pendo quia pena est debitum
[illegible] sustinens
pro forefacto · et sunt octo genera pe-
narum in legibus · scilicet dampnum vincula
verbera talio ignominia exilium servitus
et mors · Et est pena et supplicium [illegible]
pena sine sanguine esse potest · sed suppli-
cium non nisi cum sanguine · vel supli-
cium proprie dicitur cum quis ita dampnatur
ut bona eius confiscentur et in publi-
cum redigantur · unde hic et hec penalis
le liter · et penalitas · et punio is
ivi itum · i · penam irrogare · unde puni-
tus a um et comparatur · et est impunitus
a um et sine comparatione · et punio ut
pena est impungit a um · et hic et hec
impunitus · et hec ne in eadem sensu · i ·
non punitus sine pena · et quis [illegible]
[illegible] · et inde impune et
impuniter adverbia · et hec impunitas · Et
a pena penitet et [illegible] quia pena
agit ut peniteamus · unde peni-

dicitur quia penam tenet et est ethe[illegible]
penitet [illegible] · et penitet
[illegible] · unde [illegible] quod [illegible]
[illegible] penitet me peti-
et hec [illegible]
[illegible] pagina · unde penitens
[illegible] penitentia est punientia
[illegible] mortifica-
[illegible] penitentia
[illegible]
[illegible] penites [illegible] impeni-
tens [illegible]
[illegible] et hic pente
coste [illegible] hic pentecosten inde-
clinabile quinquaginta dies sunt a resurrectione
usque ad pentecosten · et est hec [illegible]
teucos quod est volumen · et hic penta-
teucus · liber distinctus quinque voluminibus
ut sunt quinque libri moysi · Et componitur
cum multis aliis de quibus sermo post-
erit ut sequitur · hoc penum dicebant
[illegible] unde hec penna dicitur
acumine vel extremitas ferri acuti ·
[illegible] penne [illegible] ·
ut templorum vel [illegible] vel su-
mitas · et a pennis hec pennia velut
a pendeo ut diximus · Et penna est
cum bis et hec bipennis is · i · dolabra
quia habeat duas acies · s · ante et
retro · et hic et hec bipennis et hoc ne
nune mobiliter declinatum · Et a pe-
num hec penula le · summa pars alicuius
ut acumine sic dicta · pentexes · [illegible] se-
cat · pentecha sexaginta · hoc pe-
plum est matronale pallium ex pur-
pura [illegible] fimbrie auri
[illegible] similitate resplendet · et ut
dicitur [illegible] capitis est · hoc pepo omnis ·
melo omnis · et est hic melopepo quid-
dam genus melonis · peon quidam medi-
cus fuit a quo peonia herba philet-
[illegible] hanc quidam glesside vocant quia
dulcis saporis sit · vel penterobi-
na a [illegible] · vel ut alii
dicunt dactilos a digitorum similitudine ·
Et peon fuit quidam autor a quo
quidam pes metricus dictus est peon · et
constat ex quatuor sillabis quibus peon [illegible]
enim quatuor peones · et sunt [illegible]
[illegible] · peon primus constat ex prima lon-
ga et tribus brevibus · peon secundus
ex secunda longa et ceteris brevibus ·
peon tertius ex tertia longa et ceteris
brevibus · Quartus ex quarta longa et
precedentibus brevibus · unde peonius
a um et peonicus a um · [illegible]
ut de [illegible] cum [illegible] quod est locutio
et perifrasis · i · circumlocutio · et hec
perifrastes a [illegible] quod est iuxta ut
a [illegible] loquax quasi iux-
ta loquela ut locutor · vel paratus vel
promptus ad loquendum · vel perifrastes

Hic dicitur non disertor non bonus sed malus interpres. A peri quod est circum et frasis grece, hec perifrasis id est circumlocutio cum una res pluribus verbis significatur et describitur, et in rethorica iste modus loquendi vocatur circuitio. Unde perifrasicus a um qui iste loquitur perifrasice, et perifrastice a um in eodem sensu. Item per(i) quod est circum et logos quod est sermo ut dictum est, hec perissologia id est adiectio verborum plurimorum supervacua ut vivat Ruben et non moriatur, cum non sit aliud vivere quam non mori. Item peri et peripateticus a um quod est circumcalcans ut ambulans. Unde peripatetici dicti sunt quidam philosophi a deambulatione quasi circumcalcatores ut ambulatores, quia Aristotiles auctor eorum deambulans disputare solitus erat, vel quia perambulant de scola ad scolam disputantes et inquirentes quid melius sue sententie posset adiungere.

Item a peri quod est circum et psima quod est tersus ut simus quod est imperfectus ut secundo grece hec peripsima atis purgamentum quod exit de tritico quod ventilatur vel purgamentum pomorum, et rasura et limatura unguium vel quod circum ea resecatur et diminuitur. Item peri quod est circum et ambulo et hic peribolus vel hoc peribolum id est deambulatorium deambulacrum spaciatorium peribolatorium. Unde in Ezechiele significat murum qui erat exterior ad deambulandum et cingebat gazophilacium. Item peri quod est circum metros quod est mensura, et hoc perimetrum id est linea circuitu mensurans. Et circum oda quod est via et hec periodica ce. Periodice febres sunt quas quotidianas tercianas quartanas vocant dicte sic quia certo tempore circulo moveantur. Et cum petasma quod est velum vel tentorium vel cortina ut ponit adiectio eius in circuitu facta. Unde hoc peripetasma dicitur super per in cortinis que depicta sunt. Proprie tamen peripetasma dicitur Grece linea. Et circum zoma quod est corrigia et debet dici perizoma atis et pro duobus (s)? pro simplici z. Sic hoc dicitur perizoma atis quod vulgo latinum antiquissima id est succinctorium femorale quo genitalia viri teguntur. Alii dicunt quod est tunica solum consuta qualem diu sunt ante lapsum. Et cum tomos quod est incisio et peritomium mi id est circumcisio, et hec peristoma atis id est tegmen ut tegmen ut accubitus. Et circum archos quod est princeps et periarchon id est de principibus. Componitur etiam cum multis aliis partibus de quibus singillatim melius tractabitur.

Item a peri hec pero onis quoddam calciamentum rusticorum amplum et latum quod alio nomine dicitur culponeus, et a peri quod est per nimia amplitudine circumcirca vagatur. Unde peronatus a um id est perone calciatus. Unde Persius Peronatus arator, et hec pera vel sacculus quem tascha vulgo vocat quia lata sit et sinuosa. Unde perula diminutivum. Hec lex est, regula prima.

CXXV

Peritus a um id est doctor

Imperitus. Prepositio pertare a quo diximus quedam composita ut aperio et comperio et similia que supra diximus. Sed ex composita a pario sed hec verbum iam absolutum, sed quedam ab eo derivata adhuc retinemus, scilicet peritus a um doctus instructus sapiens et comparatur peritior simus. Unde perite ius sime adverbium, et hec peritia e. Et componitur imperitus a um et sic comparatur. Unde imperite ius sime adverbium, et hec imperitia e. Item a perio hoc periculum li id est experimentum. Unde Terentius in Eunucho: Effac periculum in litteris, fac in palestra et in musicis periculum artis id est experire. Unde Plautus in Amphitrione: periclitatus sum animum tuum. Pergamum mi quedam civitas. Unde Pergamenus a um, et pergamenus a um, et hoc pergamenum id est carta quia ibi primo fuit inventum et excogitatum. Hic Perseus quidam rex qui quandam terram debellavit et ex eius nomine dicta est hec Persia, et hec Persis idis, et Persida de. Unde Perseus a um, et Persicus a um, et hic et hec Persa se, et hec persica quia arbor inde primum advecta, vel persicus a Perseo rege qui in Egipto primo severit illam. Unde hec persicum fructus illius, et hoc persicetum ti locus ubi persici crescunt, et persicus a um. Persepolis quasi circum polis quod est civitas, et hec Persepolis quedam civitas quam condidit Perseus. Pestis quasi hic humor dicitur, unde hec pestis quidam morbus quo scilicet membra dissolvuntur et putrescunt. Dicitur pestis quasi pastus a pascendo quia veluti incendium depascat dum descendit per totum corpus et gignitur ex corrupto aere. Eadem dicitur et contagium vel contagium a contingendo quia quem tetigerit polluit vel quia tactu virus descendit per omnia ipsa et ingrua ab ingenuin percussione. Eadem et lues a labe vel luctu vel luendo dicta quia tanto acuta est ut non habeat spacium temporis quo vel vita speretur vel mors, sed repentinus morbus simul cum morte venit. Unde hec pestilentia de. Et pesticus a um, et pestiosus a um ambo pro peste plenus. Unde pestilose adverbium, et hec pestilositas. Et quasi cum lentos et pestilens a um, et hic et hec et hoc pestilens tis id est plenus peste et pestilentior comparatur ssimus. Unde pestilente et pestilenter ius sime adverbium, et hec pestilentia idem quod pestis sed hec pestis est nomen ipsius morbi, pestilentia vero est illud quod ex se efficit. Unde et

Pestilencia vni quedam q(uasi) pastulencia
q(uia) sic incendium depascit . d(ic)i(tu)r desic-
dit p(er) totum corpus . Item pesqui(?) g(er)ū
pespect(?) a vmi et h(oc) reciprocu(m) atq(ue)
d(icitu)r q(ui) tpus pestem (?) ... vt dicit h(uius)
pestruis ... et ... deuini vni co(m)
... et inde compositu(m) ... infestrus h(oc)
pestine destrue dissipare . vel tem
pestine sare (?) et tempestuosus a vm
tempestate plena et dura . vnde tem
pestuose sunt sine aliqua

CXXVI

Ab eo h(oc) tas tui(?) tenu(?)
... querere postulare . vnde peti
tor . vnde h(ec) petitiuncula
... a peto h(ic) petitus . tus . tui
et petituris a vm vel petitorius
a vm qui frequenter petit vt
qui amat aliquid petere . et petulus
a vm qui supra petit . et h(ic) petulus
h(ec) equus strabo aliquantulum s(cilicet)
cuius oculi quadam velocitate alibi vol-
uunt(ur) huc et illuc . et h(ec) petra h(oc) g(e)n(e)r(a)l-
ia aliquantulum straba . et h(ic) petulus
h(ec) equus qui h(abe)t albos pedes . et h(ic)
petaso onis i(d est) perna porci i(d est) baco-
nis . Marcialis cocus et pluteum
dubia cum petasone vocant . et inde
petasunculus . Iuuenalis Siccus
petasunculus et vas . Item a peto
h(oc) petasum et h(ic) petasus quedam cal-
ciamenta Mercurii ad volandum . vn-
de petasus q(uasi) petens superiora . vel
d(icitu)r petasus a peto greco quod est
volare . Marcianus Petaso ac talari-
bus concitatus cepit volare Mercurius
Item a peto petulcus a vm importunus
in petendo . vnde et meretrices petul-
ce vocantur et petulcus luxuriosus quia
sepe petit coitum quod est de animalibus
irrationalibus d(i)c(itu)r . et petulcus q(uasi) petens
vlcus . vnde petulcus aries importune
petens et est coitum luxuria i(d est) lasciuie
animum dare . vnde petulans luxurio-
sus lasciuus importune petens plus
petens . vnde et Orax dicit quod petu-
lancia et peracitas vicissim sibi quedam
incentiua iungunt infamia . Item plus ve-
lut petulans temeritate lasciuus
ludo et compa(ratur) . vnde petulan-
ter eius sine aduerbium . et h(ec) petulancia
e . Item a peto h(oc) petorritum quoddam
genus currus . Oracius Esseda festi-
nant pilenta petorrita . et h(oc) peta-
lum i(d est) forma marmorea instar tessere
quadrata . vnde pauimenta templo-
rum et domorum et palaciorum quedam
sternebant . Josephus in vno sternu(n)tur(?)
sunt aut(em) pauimentum templi petalis
aureis . et petalum est lamina aurea
in fronte vel in pectore pontificis q(uo)
illud nomen dei ineffabile tetragra-
maton quatuor literis ebraice habebat
scriptum . Item peto est cum ana
ly h(ic) petauris quidam ludus quo

Homines a carpetibus mittuntur in aura(s)
et petaurus q(uasi) petens auras vel pe-
tauris q(uasi) petens uniuersos . Item ... ...
... quedam ... ita ... q(ui)
... ... in auras
... ... corpora ... dicit
petauri(?) q(uasi) ... vel petauris
d(icitu)r a peto ... q(uod) est volare et aura
... ... vt ille ludus ... videt(ur)
... ... Iuuenalis ...
... petauro . Item ...
... et h(ec) ... h(oc) ...
q(uasi) ... petens . et h(ic) et h(ec) heredipe-
ta te qui petit hereditatem alienam . Item
peto componitur appeto tis i(d est) desiderare postulare
vel requirere vel adquirere . vnde h(ic) appe-
titus tus tui . et appetibilis le litera li-
ter . competo tis i(d est) simul petere vel conue-
nire vel congruere . vnde h(ec) competitum
collectio plurium ... locis ... plu-
res ... petunt et conueniunt sicut bi-
vium vel triuium vel quadriuium . Huguccio
a con et petal quod est via . vnde h(ic) et
h(ec) competalis et h(oc) le . Item a competo
competens conueniens . vnde ... conueniens
et compa(ratur) ... vnde competenter ..
sine aduerbium . et h(ec) competencia e . et co(m)
incompetens i(d est) inconueniens et similiter compa(ratur)
vnde incompetenter ... sine aduerbium . et h(ec)
incompetencia inconueniencia . impeto tis
i(d est) inuadere ... contra aggredi . vnde h(ic)
impetus tus . et h(ic) impetus tus tui in eodem
sensu . vnde impetuosus a vm fluctuosus
... impetu omnia ... et compa(ratur) ...
sime . vnde impetuose sius sime aduerbium
et h(ec) impetuositas atis . Item ab impe-
to h(ec) impetigo ginis i(d est) sicca scabies ... ...
... cum asperitate et rotunditate
forme . vnde impetiginosus a vm sca-
biosus et compa(ratur) . vnde h(ec) impetigino-
sitas atis i(d est) scabiositas . oppeto tis i(d est)
contra petere et tunc est ab ob et peto
vel oppeto i(d est) ore tenus petere . et mori(?) de
et ponitur pro mori . et tunc est ab os oris
et peto quod hic superius diligenter distin-
ctum est . Repeto tis pro aliis petere
vnde h(ic) et h(ec) prepes pe(tis) . prepetes dicuntur
quedam aues . quedam enim aues dicuntur
oscines que ore et cantu augurium faci-
unt . vt coruus cornix et pica . quedam
dicuntur alites que volatu futura oste(n)-
dere videntur vt aquila accipiter . que si ad-
uerse sint inhibere dicuntur quod inhibeat
... vetabant . si prospere prepetes . vnde augu-
res aerios et Iliadum(?) quibus formae
scolis(?) et volucrum dumptos(?) ... et
... linguas et prepetis clamina
plene ... in quassium ... dissimulentur
et dicuntur prepetes quod pre aliis petuntur
ad augurium . vel prepetes quod omnibus ... pre
i(d est) prius petunt volantes . et vnde(?) hec
quelibet auis potest dici prepes . Item prepes d(icitu)r
velox quod petat anteriora . Sicut est id
quod prepes quod pre pedibus h(abe)t alarum
velocitatem . vel auis que pre pedibus

ut velocitate clarum. Et tunc est a p[re] et per dis, repeto tis, vocale ut vetus ut iterum petere vel iterare. Unde repetendus a um. Et in antiquis repetundus a um. Unde repetunde arum dicuntur pecunie repetite. Sicut enim mos erat Rome quod si quis deposuisset pecuniam alicui nec posset rehabere, veniebat ad pretorem. Pretor vero mandabat debitori et constituebat ei terminum quendam prefigebat ut infra terminum illum solveret pecuniam et redderet. Et tunc poterant dici repetunde arum. Cum vero in termino debitor non solveret, iterum depositor veniens ad pretorem pecuniam repetebat. Et inde dicebant repetunde arum. Tunc vero debitor damnante pretore reus erat repetundarum. Unde Salustius: Item consuetudo erat antiquitus Rome quod legatus requireret acciperet pro se munuscula de communi vel quasi esset sed non ultra quam debebat. Finito vero officio illius cum alius legatus eadem debebat fungi legatione, secum ducebat legatum preteriti anni et licebat cuilibet infra ipsum diem querimoniam de eo facere qui pecuniam ultra quam debebat accepisset et repetere superflue pecunie accepta. Et illa pecunia sic repetita dicebant repetunde arum. Et tunc si ille non posset se excusare et expurgare, reus dicebatur repetundarum et cogebatur eas reddere. Supperpeto tis, subministrare ut superabundare. Oracius: Pauper enim non est cui rerum suppetit usus. Suppeto et cuius gratia accusativi pro suppeto et superabundare. Et competo pro convenire que sunt in rem. Et in hoc sacrificium [illegible] compedit, id est suppetit. Item omnia corripiunt hanc secundam et omnia habent preteritum et supinum. Adverte quare conjugare [illegible]

CLXXVII

Petros grece dicitur latine durum. Unde hec petra tre quia dura est. Unde hec petrella diminutivum. Et petrinus a um. Et petrosus a um. Et hic petrus quia durus et firmus fuit in fide vel petrus quasi dictus a petra id est a christo super quam fundata est ecclesia. Et petra quoque est herba silicum quod est apium. Et hec petroselinum quasi de apio et nascitur in petris et in montibus preruptis quod nos petrapium dicere possumus. Selinum enim grece apium dicitur. Et est genus apii. Aliud genus est yposelinon, tertium oleoselinon. Item a petra hic petro onis. Petrones sunt qui absconduntur de petris sicut quisquilias dicimus inutiles materias que abraduntur a lignis cum dolantur. Hec pictavis unde hec antiquitus dicebatur pictavium civitas. Unde pictavensis se et hec pictavia e regio adiacens. Et hinc sancti pictavienses se. Et sic invenitur pictavensis pro gentile sicut hec et sinopa [illegible]

Sicut quedam avis a pico Saturni filio dictus qui eo in auspiciis utebatur. Oracius: Pas sunt nove picarum quia nove musice certaverunt ideo ab illis muse dicte sunt pierides. Et picarius a um id est instabilis. Unde Stacius Thebaidos: Pigerrimus calor mentis madet. Pige grece id est depressum ut depressio dicitur pige apud grecos dicitur fons quia in depressis locis solet esse. Et hinc hic pagus gi id est villa quia iuxta fontes ville solent edificari. Unde pagula di. Et paganus a um id est villanus et montanus. Et quicumque habitat in villa dicitur paganus. Preterea quicumque est a civitate dei dicitur paganus quasi villanus et non habitans in civitate dei id est in ecclesia sed longe in pago. Et hinc paganicus ca cum. Et hec paganitas atis multitudo vel collectio paganorum vel gentes qua pagani dicuntur vel terra eorum. Et paganismus id est ritum paganorum vel more paganorum se habere. Paganus quia enim mos est hic paganismus id est ritus et mos paganorum. Et semipaganus a um nec ex toto urbanus neque ex toto villanus vel neque ex toto facetus neque ex toto rusticus. Unde Persius: Ipse semipaganus ad sacra vatum carmen affero nostrum. Item pagus componitur hic ariopagus. Unde hic ariopagita te de quo Dionisius dicitur. Item a pige grece quod est depressum ut dictum est hec piga ge id est sublimitas natium vel natibus quia depressa sunt. Unde hic et hec depigis ge id est sine natibus. Unde Oracius: Item piga dicitur bursa et specie bursa testiculorum. Unde Oracius. Item a pige quod est depressum est enim salpiga quia est locus et hec salpiga ge quedam serpens qui habitat in depressis locis id est cadi dicitur et circula quia pallida est et colore non habet. Item a pige hic pigargus quedam avis. Et hec pigella quedam genus vasis id est accopita quia depressa est.

CLXXVIII

Piceos et grece dicebatur antiquitus segnicia absolute. Unde piget impersonale id est pudet penitere gravare offendere quod non dicitur pesare et construitur cum genitivo et accusativo. Ut piget me tui. Unde piger a um tardus lentus quia est enim pigeat et piger quasi pedibus eger. Est enim tardus ad incedendum sed hoc nomen transfertur ad alia et ad animam et comparatur. Unde pigre comparativo adverbium. Et hec pigricia e. Et hec pigritudo dinis. Et fit pigricia ut pigritudo vigilantis, torpor dormitantis. Et pigreo es et esse ut sunt pigrum. Unde pigresco ascis inchoativum. Et pigro as are [illegible]

[illegible] pictus et [illegible] et [illegible] repignero
[illegible] hinc [illegible] et replere
[illegible] pigre [illegible] et [illegible]
[illegible] plus piger
[illegible] animalia [illegible] et [illegible]
[illegible] piger [illegible]
[illegible] valde piger [illegible] piger
[illegible] a pigro [illegible]
[illegible] vermis [illegible]
Pignus pignoris [illegible] filius vel
amor vel signum amoris vel indicium
vel confederacio et confirmacio amoris
Unde pignero as confederare confirmare
amorem inter aliquos. Vel pignus eciam
id est vadium quod pro re aliqua datur ut
pecunia recolligatur. Unde quidam pignus
naturam dicunt pignera rerum et alii
pignus in o naturam sed in e patet ex
dativo. Et hinc pignero as pro pi-
gnere ponere vel in pignere habere. Iu-
venalis [illegible] et [illegible] et lanam
pignerat atreus. Et componitur compignero
as id est simul pignerare. Depignero
as valde pignerare vel de pignere
extrahere recolligere. Appignero as in eodem
sensu. Impignero as in pignere dare
vel in pignere accipere. Oppignero as quod
vel pro aliquid pignerare vel subarrare
vel confirmare. Unde Terencius in tercia
comedia. Cum ille oppignerare filiam
meam me invito potuit. Repignero as
contra pignerare vel depignerare. Et
a pignero as pigneratus a um. Unde
pigneraticius a um. Et pigneratus
a um quod pro pignere ponitur vel accipi-
tur. Pignoro et pignero eo [illegible]
datiua. Pix pigrica est quedam re-
gio [illegible] Unde pigmeus a um. Et
ut dicit [illegible] pigmei
semicubitales sunt qui tercio anno
perfecte sunt etatis. Septimo sene-
scunt. Et dicunt pugnare cum gruibus
et armati ferri ab ipsis gruibus. Iera
iera quedam medicina et interpretatur
amara quia eius gustus sit amarus.
Et quia eius iera quod est sacrum et
hec ierapigra quasi sacra vel sacra pigra
propter eius utilitatem. Pilliones pel-
liones mortuorum. Philistim urbs est
quam condiderunt allofili que et ascha-
lon dicitur nunc. Unde philisteus a um.
Philistei qui sunt et allophili id est alie-
nigene quia semper fuerunt inimici Israel ab
eorum gente et societate separati. Et
a philistim omnis regio tota eam
dicitur quasi palestina. Unde palestinus
a um. Pin [illegible] altum dicitur. Unde hec
pinna id est summitas angulorum vel [illegible]
templorum vel murorum. Unde et pinna
dicitur quod supereminet in dorso piscis
quasi dicitur [illegible] Et a pinna hec
pinnula le dicitur. Et pinnosus a um id est

Altus et superbus et laniosus et qua-
[illegible] Unde pinnose dicuntur simi-
[illegible] pinnositas altitudo vel
superbia et laniositas. Et a pinna
[illegible] pinnaculum angulus domus vel templi
fastigium. Unde illud [illegible] statuit illum
super pinnaculum templi. Et sepe
[illegible] pinna
[illegible] pinnirapi
gladiatores et rapiat pinnas id est pinni-
rapi qui de armis a deiectis quod solo
in signum victorie suspensas ferebat
vel pinnirapus vel pennirapus id est qui
pinnat aves vel qui rapit pennas
de capite alterius cum enim de volun-
tate se iactabat penna in capite suo
ponebat in signum velocitatis. Desiderat
pugnam incurrere. Velociter rapiebat
pennam de capite eius. Iuvenalis
pinnirapi cultos iuvenes iuvenes
quod laniste. Et a pin hec pinus pinus
[illegible] vel [illegible] quedam altissima arbor
vel pinus dicitur a pennis quod est acutum
quod ab acumine foliorum. Pinnon alia
pitim alia greke pethinem vocant
quam nos piceam dicimus quia desudet
picem. Unde hec pinax ce pugillaris
[illegible] tabula marmoralis et pino
facta marmorata celata ex hebeno
pinace argenteis tabulis afferebat.
Et pinax dicitur tabula in qua philosophi figuras
faciunt in supposito pulvere. Et pinetus
a um. Et hoc pinetum locus ubi pi-
ni crescunt. Et a pino hec pix
cis quia ex pino fit hec a greco dicitur
cloma quam nos taurmete dicere pos-
sumus. Et inde piceus a um de pi-
ce confectus vel ad picem pertinens vel niger
et obscurus. Stacius picea nox obvia
nimbo. Et hec picea est quedam arbor
de cuius succo pix efficitur. Et piceo
as picem aliquid linere vel obscurare.
Et notandum quod pix alio nomine dicitur
hec pissa [illegible] Unde unguentum quoddam dicitur
apud illos pix [illegible] cum xeros quod
est durum vel siccum et dicitur hec pissaxerea
ea id est pix dura et sicca. Et cum pigra
et hec pissapigra id est pix liquida
Pingo gis xi
ctum depingere. C.XXIX
pictura facere vel pictura
representare. Unde pictor et
pictorius a um. Et hec pictura
re id est imago exprimens speciem
alicuius rei et dicitur pictura quasi fictura quia
pingere quasi fingere. Est enim imago ficta
et non vera. Et hinc picturatus a um
id est pictura variatus. Et picturo as pi-
cturam facere vel pictura variare vel
ornare. Et a pingo pictum ad um
pingendo coloratum. Et hec picta te

tunica sive pictura | et hic picto onis
i. pictor | et pictones dicuntur qui
debent vincere in pictura | Item a pingo
hoc pictacium cii epistola brevis et modica
unde hoc pictaciuncula i. membranula
Pingo gis componitur cum pingo depin-
go valde ut decorissime pingere vel
pictura delere | Expingo etiam pingere
Et est a e o sine c et facit preteritum in xi
antecedente n | et supinum in ctum abie-
cta n | et hinc Item picto as quere
ab hoc alia scribitur pictrix ...
Pinso sis sui pinsere
pistum sive pinsitum
i. panem facere pastam deducere
vel terere | Unde hic pistor
qui panem facit | et hec pistrix
cis femina que pinsit | et hec
pistrix cis quoddam monstrum marinum
sicut balena ut dicunt | sed pistris tris
scilicet nomen fuit cuiusdam navis Enee
unde Virgilius | Item a pistrix pisto
tris trivi panem facere pastam deducere
unde pistricus a um | et hic pistrio
onis qui pistrit | et hoc pistrinum scilicet
locus ubi pistratur i. molendinum sive
furnus | unde hec pistrilla le dimi-
nutivum in adelphis | Apud ipsum
locum est pistrilla | et ex adverso fabrica
vel pistrinum dicitur quasi pilistrinum a pilo
quia pilo annona antea tundebat
ibi et findebat granum | unde et apud
veteres non molitores dicti sed pistores
quasi pinsores a pinsendo grana fru-
menti i. terendo | molarum enim usus
nondum erat sed grana in pilo finde-
bat | unde Virgilius | hunc torrere
flammis fruges nunc frangite saxo |
Et hic tractum est ut pistrinum di-
catur pena servilis quia servi in pistri-
num mittebantur ligati et ibi ad modum
iumentorum molam trahebant | unde Teren-
tius et cetera | hec videntur pistrinum magis
proprie dici molendinum quam furnum ipso
tamen non habet ut pistrinum vel pistrilla
dicatur furnus potius a pinsendo quam
a pilo | Item a pistrio pistricus a
um i. mixtus ex diversis sicut electua-
rium | Item a pinso pinsa a um i. pi-
stricus ut pinsa i. tritus tunsus
a pinsore eius de quo Persius dicit
Item a pinso hec pistura re i. pasta
et hec pinsio onis | unde pinsiuncula
di | et hoc pinsa se manus instrume-
tum pinsendi | unde quidam versus
pinsis pinsui verbis mollis molui
unde hec pinsula le dimi | Item a pinso as
pinso as frequentativum | a quo pinsito as quod
frequentativum | Item a pinso pindo dis dicit Pa-
pias i. pilo tundere terere | et a pindo
sive pinso hoc pistellum et hoc pistellum
quod et maius genus invenitur hic pistillus

ut pistello enim quis piper vel aliud
terit in mortario | et hec pila le in-
strumentum gravium in quo terit frumentum
sive aliud | unde hic pilus li instrume-
tum cum quo terit et tundit | et hoc
pigmentum ti quasi piligmentum i. in pila
tunsum quia in pila pilo agitur et tun-
ditur | unde pigmentarius a um | et
hic pigmentarius qui facit et vendit pig-
menta | et pigmentatus a um mixtus pi-
gmento vel conditus | Item a pilo hoc pi-
lumne nis quicquid in pila tunditur vel
potius quod plectitur a vento ut grana in
pila tunsis | et pilo as in pila tunde-
bat terere | vel pilare i. rapere | et
hinc dictus est pilatus quod interpretatur os
malleatoris quia dominum Christum ore suo iu-
stificat et condemnat more malleatoris
utramque partem ferit | Et componitur compilo as
i. contundere vel rapere furari spoliare
Oracius | Ne te compilent fugientes
proprie quando compilare est aliena dicta
suis interimisere | et hic hic compilator
oris qui aliena dicta suis permiscet
sicut solet pigmenta in pila commi-
xta contundere | hoc facile accusabat
Oracius ab emulis suis | Cum quosdam
versus Homeri transferret suis
permiscuisset | et cum compilator veterum
ab emulis diceretur ille tulit magnum
esse viribus clavam herculi extorquere
de manibus | unde idem Oracius | Ne
me compilasse putes | depilo as i.
rapere furari expoliare | et expilo as
in eodem sensu | oppilo as i. ob pilare
contundere vel claudere obturare | Et componitur
ab ob re et pilo as | repilo as iterum
pilare | suppilo as i. contundere vel latenter
pilare vel compellere | Plautus | Ille
spreto suppilabat me quia ancillas meas
suspicabatur | Pilo as et eius composita ac-
tiva et producit hanc syllabam pi | Item a
pila hec pilentum ti quedam genus currus
quod terat terram | Oracius | Carpenta fe-
rmat pilenta petorrita | Item a pila
in predicta significatione ut a pila ludo hoc plau-
strum quasi pilastrum quia volvitur et est
duarum rotarum | unde plaustellum di
et mutata au in o est plostrum et plo-
stellum | et plaustralis le littera litare ut
plaustrum dicitur a plaudendo i. a terra
sepe repercussa | unde plaustrio as i.
resonare plaustra ut resonare plausto
hoc | et hec pinguis | et hec grece i. crassus
et quia videt suum | unde pinguiculus
diminutivum sive ladius | et hec pinguedo
dinis | et pinguo as pinguem facere
unde pinguesco cis i. fieri ut sic pinguis
Et componitur impinguesco repinguesco | et hec
pinguesco repinguesco impinguesco
sicut melius | pinguo componitur impinguo
as repinguo as | Et est a cum scilicet

Item pinguis componitur impinguo, -as, vel a pinguis et pinguefacio, -is, i. pinguem facere. Et pinguedo, -inis, et pinguesco, -is, pinguis fit. Hoc ... quasi a pinguibus vel pr... arvis. Pimplee dicuntur muse a pimpleo fonte vel monte vel a pimplo, -as. Pina quasi famina dicitur ... Et cum pro hoc ... hec pina, -e, i. locus ubi ... publica ... per ... a fame et siti ... et sic quasi ... fame quia hic locus fame pellat. Vel popina dicitur grece ... unde nos ... dicimus pina pro tali loco ... in ... dicitur pina tabula ... quasi fame pellat. Unde pinula, -le, diminutivum. Et pinno, -as, i. instruere, potum administrare. Unde hic pinator, -ris, potum administrat. Unde Ovidius: Tu pinator nimium ne pina prmet. Et hec pinatorium, domus vel locus ubi pinat... Unde pinator et pinnatio ... i. frequenter pinare. Pipio ... ad vocem ... clamare accipitrum est vel pullorum columbarum. Unde hic pipio, -nis, pullus columbarum. Et hic pipiunculus vel hec pipiuncula, diminutivum.

Pira ... a pir quod est ignis. Unde hec pira, -e, i. rogus, congeries lignorum in igne. Sed rogus est dum ardere incipit; bustum ... Et hec pira ... pira est quo ardet; bustum ... arserit. Et hec piromantia, -tie. Et hec

C XXIII

piramis, -idis, quedam alta structura que fiebat antiquitus super sepulcra mortuorum, et illo edificio surgit ut a latitudine incipiat et in angustum finiat sicut ignis. Ita apud maiores potentes aut sub montibus aut in montibus sepeliebantur. Inde tractum est ut supra cadavera aut piramides fierent aut ingentes columne collocarentur. Item piramis dicitur quedam figura que in modum ignis ab amplo in acutum consurgit. Item a pir hic pirus, -ri, quedam arbor quia eius fructus ab amplo incipit et in angustum finit sicut ignis. Unde hoc pirum, fructus eius. Et hoc piretum, locus ubi pira crescunt. Et hec pirula, -le, extremitas nasi a similitudine illius pomi. Et per compositionem hic hermodipirus. Et hec ra... quia vel que vendit pira. Item a pir hic papirus, -ri, quedam herba quod igni et cereis sit apta. Et hic pirrus, -ri, filius Achillis quia igneos et rufos habuit capillos. Unde hic pirrichius, -ii, quidam pes constans ex duabus brevibus, sic dictus a pirro filio Achillis quia ad funus patris armatus eo metro saltaverunt. Unde et pirrichia apud grecos saltatio dicitur. Item a pir hic pirgus, -gi, signum in alea super quod ponunt illa rotunda instrumenta ... per sinodochen quandoque pro ipsa alea ... et dicitur pirgus quia ... circa in pirgo et a pir quia illud ... signum acutum quod in summitate ad modum

ignis. Vel pirgus dicitur quasi ... a ... quia per eum tessere figunt. Vel pirgus quasi ... a ... quod est ignis quia ad modum ignis ascendit. Et hec dicitur pirgus quasi ... Pirites ... a pir hic pirites, quidam lapis ... qualitate ... sic dictus quia ... ignis ... est. Est alius pirites vulgo vocatus ... lapidem dicunt ut petra ... vel lapide ... Et hec pirethrum vel pirethron quedam herba que habeat radicem ... Et hec piper, -ris, et in masculino genere invenitur hic piper. Et a pir quia calidum est et quia ab igne denigratur. Est enim natura illius alba sed dum maturatur ea loca ubi est ut fugiat serpentes custodientes silvas piperis hoc possunt colligi sed incensum piperis dum ... est fructus ... quod immaturum est piper longum vocatur quod incorruptum ab igne est piper album. Quod vero cute rugosa et horrida sunt ex calore ignis traxit colorem et nomen. Piper si leve est vetustissimum est; si grave novellum. Vitanda est in hoc mercatorum fraus qui ... cum vetustissimo piperi ... argenti ... plumbum aspergere ut ponderosum fiat. Et sunt folia eius ad similitudinem iuniperi. Unde piperatus, -a, -um, pipere conditus vel confectus. Et hec piperata, -te, quedam confectio ex pipere. Et pipereus, -a, -um. Et piperinus, -a, -um. Et hic piperinus, -ni, quedam lapis subalbidus et punctis nigris.

Pirata a pir et ratis, secundum Papiam dicitur hic pirata, -te, maximus latro ... quia scilicet facit ignem in rate. Unde piraticus, -a, -um. Et hec piratica, -ce, latrocinium in mari. Unde in historia legitur: Et Pompeius piraticam confecit. Item a pirata hic parro, -nis, navis piratarum. Cicero. Item ... flumigero ... tradidit mandat ... Item hic paroncellus ... Unde ... paruncula ... ad litus ludit celeribus. Paro ... et hic mioparo, -nis, quia minimus paro est, cum navicula piratarum ... et ... contexta. Unde legitur in historia: Gens Saxonum mioparonibus non ... utitur fuge potius quam bello parati. Item pir ... quia ... conspicientur. Pirophilus quedam species metallica ... denarii ... et ... aurum. Et pirophilus ut quidam lapis flammabilis sic dictus quia ... et colore habeat ignis. Ovidius: ... imitare pirope. Item iuniperus ... arbor ... gignit ... iuniperus quia gignens pir i. ignem, quia conceptum diu teneat ignem adeo ut si prune eius cinere fuerint cooperte usque ad annum perveniunt ... dicitur ... ab ampio

in acutum finit ut ignis. Et cum solu
quod est terra fit hoc sulfur, ris, quasi solu
pir, id est ignis terre. Vel dicitur sulfur a
solum et ure quod est ignis, quia igne ac-
cendatur. Unde sulfureus, a, um, et hoc
sulfuretum, locus ubi sulfur abundat.
Et ab acmon quod est incus fit hic
piracmon, omnis faber, vel filius
eius fabricator, et sic quasi ignea incus
ab igne et incude, quia super sit inter igne
et incude. Et ab ypos quod est sub et
gero fit hoc ypopirgium, id est aliquod instru-
mentum ferreum quod regit et sustinet
ligna in igne, sic dictum quia subtus
gerit ignem. Item a pir hic pireneus,
ne, et hic pireneus, nei, mons hispa-
nie altissimus, sic dictus ut quasi ignitus
est ut quasi igni, id est superiori elemento,
est proximus. Item a pir hec pruina,
ne, frigus ut gelu matutini temporis quod
urit sicut ignis; frigus enim ut ignis
urit. Sed pruna sunt carbones vivi
dum adhuc ardent. Dicitur pruna a perure-
do ut a pir, sed cum extincta sunt car-
bo dicitur quia caret flama. Et a pruina
pruinalis, le, et pruinosus, a, um. Item
a pruna prunalis, le, et prunosus,
a, um. Et hec prunus, ni, quedam arbor
cuius fructus rubet ut ignis. Unde
hoc prunum, fructus eius. Et hoc pru-
netum, locus ubi pruni crescunt, et
pruneus, a, um. Sed prunus est alia
arbor secundum alios ut dicitur et est non grat(a).
Pistus, a, um, grece dicitur fides. Unde pisticus,
a, um, id est fidelis. Unde nardi pisti-
ci, id est fidelis et puri, non adulterati
commixtione aliarum rerum. Et hec pistacia,
e, quedam arbor cuius cortex pomi eius nar-
di pistici odorem referat. C XXXII

Item a pistus
hec Pistoria, rie, penultima correpta,
que civitas que a quibusdam
modo dicitur Pistoia, ab aliis Pi-
storium, sed hoc fit ex consuetu-
dine vulgaris sermonis. Per hoc enim dicitur
Pistorius, rii, ut penultima corripiatur et
alius sit par quanto in sillabis, et hoc patet
aperte per Papiam in tractatu de ritu.
Sed vos inveniatis dici pistor pro vero
predicti nominis dictum est, ubi esset litera
corrupta et ideo emendanda, et sic
a fidelitate quam solebat habere.
Unde hic et hec pistoriensis, se. Quidam
tamen dicunt quod Pistorium sit dicta ab
abundancia pistorum. Pisum, si, genus
leguminis, unde hec pisa, se, quedam ger(m)
leguminis quod ea (?) pensabat ad auri
immunitum et peccavit illi qui dicunt quod
pisa est pluralis numeri et neutri generis, si
hec pisa, sicut impetravit ego ille qui
dixit: Hec pisa sunt bona si pinguia
sunt, sine lardo. Et a pisis vel pisa

dicta est Pisa, se, que civitas grecie
ab abundancia ... ut illius legitur.
Unde pisanus, a, um, et pluraliter hec Pise,
arum, que civitas Tuscie, quia illi qui
hanc civitatem edificaverunt ab illa Pi-
sa civitate grecie venerunt. Vel pise
quasi pense, a pensando, id est deliberando,
cum enim polleat sapientia compensacio-
ne deliberacionis et consilio agit. Vel Pi-
se a pis quod est aurum dicitur, quia aurum
sicut enim aurum prefulget aliis metal-
lis, sic hec inter alias effulget civitates,
et de hac civitate extitit Eugenius qui
hoc opus multis laboribus et amaritudinibus(?) ac-
tantibus quadam in delectacione tolerans
composuit. Et a pise pisanus, a, um. Hec
pitisma, atis, genus ludi qui mirabili
arte volvitur et giratur. Juvenalis:
Lata demonio pitismate lubricat or-
be. Hec pituita, te, humectatio sive
infirmitas illa que ex abundancia fle-
gmatis accidit, et facit capita galli-
narum distorqueri. Unde et ponitur pro
varia gutta que intuentium consciencie distor-
quet cum quibus ad furorem provocare et
ad oculos facit. Oracius: Precipue
sanus nisi cum pituita molesta
est. Pitiasis est urine fervor, ut
pitiases sunt furfures apparentes in
urina. Pius, a, um, religiosus, misericors,
benignus. Pientissimus et comparatur per supple-
tionem pius, magis pius, piissimus. Unde
pie, magis pie, piissime adverbium. Et hec
pietas, atis, id est virtus per quam patri
benivolis et consanguineis sanguine coniunctis
et diligentibus attribuitur cultus, ut quasi
sanguine coniunctis benivolencie officium. Et
pietas a pius, piorum, et comparatur piissimus. Et
pio, as, purgare, mundare. Unde hoc
piaculum, culpa peccatum scelus quod piandum
sit. Unde Titus intulit piaculum,
id est mortem, culpa peccatum et piaculum quod
piat, id est purgatio, ablucio peccati et culpe,
piacio remedium. Vel contraria contulit
piaculum, id est vita, remedium culpe. Unde
hic et hec piacularis, re, quod piat ut quod
est dictum expiacio. Unde et piacularis
dicitur hostia que offertur pro peccato.
Pio componitur expio, as, purgare. Unde expia-
torium dicitur locus ubi anime expiantur.
Similiter pius componitur impius, a, um, quasi
sine pietate vel qui sine pietate
est et ponitur pro infideli et iniquo
qui non est equus sed inequalis et pra-
vis operibus maculatus. Et est omnis
impius iniquus et non econverso, et comparatur.
Unde hec impietas. Et impio, as, impie
agere et impie facere. Prudencius in
libro immortalitatis: Coniugnatum cor iugis
impiavit. Puxos grece dicitur buxus. Et
inde nos corrupte dicimus hec buxus,
xi, quedam arbor. Unde hoc buxetum, locus

Rubrica …

… crescunt. Unde hec buxus
lignum … arboris. … tamen invenitur
… pro arbore et pro ligno
et buxeus a um. … et pixis
pixidis idem buxula … ubi medici
et reponunt … species … et mulieres
… suas … Unde …
… Quidam … mille colores … sic corrupte …
… quedam … eandem
corrupte a … dicunt h buxis
idis pro pixis idis. LXXIIII

Poio is ui itu
i. fingo quia grece. Unde h
poeta te i. fictor et qui carmine alta verba loquitur. Unde
hec poetissa se i. mulier poeta
vel que fingit. eadem dicitur h
poetrida de. Unde Persius Corvos
poetas et picas poetridas cantare.
et inde poetridus a um i. poeticus a um
Item a poeta poeticus a um et h poeta
e ars poetica vel quia poesis. Unde
poeticalis a um. Item a poeta poe-
tor aris carmina vel poemata facere
vel componere. Item a poio h poesis
is quedam forma vel figura. et h
poesis illud … et poesis quia ars
poetandi vel figmentum. Vel poesis
est … carmine in qua poeta
versatur. Vel poesis est opus multorum
librorum. Sed poema alius quod finitur … a poio est quidam unius opus licet …
per opera poete quodlibet accipiatur. et hinc
poematicus a um. Et per compositionem poe-
maneus a um i. in poemate manens.
Item a poeta vel poetrida h pica ce
que avis que poetrida quia pice verba in
discrimine vocis exprimunt ut homines
et si linguas in sermone nequeunt ex-
plicare sonum tamen vocis humane imi-
tantur. Vel qua quidam ait Pica loquax
certa dominum te voce saluto. Si me non
videas esse negabis avem. et h psita-
cus a quo illa avis que in indie lito-
ribus gignitur colore viridi torquem
… puniceum vel collum grandi lingua
et ceteris avibus latiore. Unde et arti-
culata verba exprimit ita ut si eam
non videas hominem loqui putes. Sed
… naturaliter salutat et dicit chere quod est
ave. Sed cetera usu dicit instructione. Unde
quidam sub persona psitaci dixit
Psitacus a vobis aliorum nomina
disco. Hoc per me didici dicere Cesar
ave. Item a poio quod est fingo prosopa
quod est persona dicitur h prosopopeia e i. per-
sone confictio vel conformatio. Ut cum
res non loquens introducitur loquens.
Et cum onoma quod est nomen dicitur h
onomatopeia e i. conformatio et con-
fictio nominis. Ut in nomine fictitio

Et cum rema quod est verbum componitur h rematopeia i. verbi conformatio ut in verbis fictitiis que sunt plata et mucita per rema-
topeia. Unde finitur Onomatopeia
tamen quandoque … large accipitur quod …
vel conformatio. et hinc onomatope-
icus ca cum et rematopeicus ca cum
i. ad onomatopeiam vel rematopeiam
pertinens vel plate vel factum per ono-
matopeiam vel rematopeiam. LXXVIII

Polio lis livi litum
i. sculpere vel planare vel ornare
Unde politor. et hinc poli-
tura e. Item a polio h
polus li. poli proprie dicuntur due
stelle in capite axis et dicuntur
a polendo quia planum et rotundum sunt et po-
ni … pro celo quia politum et sculptum
est variis stellis. et hinc polosus a
um altus vel supinus vel ornatus. Et
per compositionem interpolo as i. obscurare
vel inquinare vel impedire interrumpere
corrumpere variare non continuare. Unde
in … quia nulla vox interpolet
fide quod … Unde interpola-
tus a um interruptus variatus non con-
tinuus. et h interpola le quedam vestis
que communiter sit vetus ad novam spe-
ciem reducitur et fit quasi nova. Item polus po-
lus polimitus a um variatus vel orna-
tus multis coloribus et rotunditatibus ima-
ginibus. et h polimita te quedam vestis
sic dicta quia multos colores et ima-
gines rotundas quia polus a rotun-
ditate quod sic dictum est. Unde poli-
mitarius a um i. variatus. Unde
in tabernaculo precepit ut illa fiant opere
polimitario. et h polimitarius
sculptor in tali opere vel qui operatur
tales vestes. Item polis quod est civitas
et hec poliandrium i. tumulus terre
vel sepulcrum vel cimiterium et dicitur sic
quasi politum antrum quia ibi sepulcra
mortuorum ponuntur. Vel poliandrium
interpretatur multitudo virorum a polis quod
est pluralitas et andros quod est vir
et inde hec … cimiterium propter mul-
titudinem hominum ibi sepultorum. Item
quoddam labrum est … hec polubrum i.
pelvis. et a biblos et h et h biblio-
pola le i. ornator et venditor li-
brorum. Polio est depolio lis valde
vel deorsum polire. repolio is iterum
quod ac … et cetera hec … sic po-
lio … vende et polis Kti
… et polis lis i. pluralitas
civitas. et polis per civitatem proprie … et pro plura-
litate eam ponitur. Unde quedam Polis
est … pessima polis. et alius
… est dicta polis dicunt plura

polis ¶ Vide per uende prima parte ¶ et hec
polis que est ciuitas politicus a vi
ciuilis ¶ Vnde hec politica ce dicitur scientia
que tractat de gubernatione ciuitatum
¶ et hic politicus liber ubi describitur uita
urbana ¶ et politicus dicitur ille qui ualet in
politica uel qui gubernat ciuitatem
Item a polis quod est ciuitate hic populus li est
enim populus humane multitudinis cetus
iuris consensu et concordi communione so
ciatus ¶ Et populus est collectio tam
nobilium quam ignobilium eiusdem ciuitatis
sed plebs est collectio tantum ignobilium
et a pluralitate quia plures sunt igno
biles quam nobiles ¶ Et a plebs quia
plebs repletur ¶ vulgus est passim inhi
tans multitudo a uolendo quia quisque
facit quod uult Tribus dicuntur tal
tiue et congregationes distincte populo
sic dicte quia in principio Romani
tres fuerunt a Romulo dispertiti
in senatores ¶ milites ¶ et plebem
que licet tribus multiplicatione postea
in retinuit nomen ¶ et hic populus li
popellus diminutiuum Persius Ante diem
blando caudam iactare popello ¶ et
populosus a vim plenus populo et
copiosus ¶ Vnde hec populositas atis populo
rum abundantia ¶ et hec populonia ne
tiuno quia credebatur tutari populum ¶
et hec populonia que ciuitas fuit ab
abundantia populorum sic dicta uel
quia populonia Iunoni ibi colebatur
et hic et hec popularis et re ad populum pertinens
uel familiaris et componitur hic compatriota uel
simul ¶ Vnde popularis rius Vnde adu
¶ et hec popularitas atis Item a populus
~~populatas plus populo replere~~ a vim
populo inhabitari uel plenus et compar
Vnde hec populatio onis populi abundantia uel
creatas quia aliquando dicitur populatum Item a
populus populor aris populo replere uel depre
dissipare et componitur depopulor aris i. ual
de populare et est deponens et o se
Polis quod est ciuitas componitur cum pus pus
putredo et hic polipus pi i. fetor et
maxime qui solet esse in ciuitate se
cundum pro quolibet fetore sic in oratio
fetore naris ¶ Et ibi ¶ Declina balbinum
polipus agere ¶ et de pertica litera
producit primam Et cum constantinus et hec
constantinopolis i. ciuitas constantini
Vnde Constantinopolitanus la vim Item
componitur tripolis tetrapolis pentapolis
exapolis neapolis decapolis endeca
polis i. regio in se continens uel ciuitas
sub se habens alias tres uel quatuor
uel quinque uel sex uel nouem uel decem uel
undecim ciuitates ¶ et hinc specialiter
quedam regio in confinio arabie et

Palestine sita dicta est pentapolis a
quinque ciuitatibus impiorum que celesti
igne consumpte sunt scilicet Sodoma Gomorra
Adama Seboim et Bale que est
et Segor est et alia pentapolis in
libia similiter dicta a quinque ciuitatibus
ex eadem causa quedam regio dicta est tri
polis a tribus ciuitatibus et a predictis
descendunt adiectiua scilicet tripolitanus a
vim et hic tripolitanus ni dicitur uel ciuis
illius ciuitatis uel prouincie Et similiter
distinguitur ea que descendunt ab aliis
Item polis componitur cum metropolis sed hec supra
distinctum est Cum et cum multis
prelibatis de quibus in diuersis locis
tractatur Item a polis quod est
hec polia i. armentum uel quelibet pluralitas
uel grex uel collectio equorum et aliorum
iumentorum uel generaliter bestiarum dicitur polia
a polis quod est pluralitas ¶ Vnde hic
populus li pro quadam arbore uel trunco quia
cuius radice multitudo pullulat et na
scitur et producit primam ¶ Vnde Ouidius po
pulea uine fecor que costa maxime
crispe ¶ Hec in rugoso cortice nomen habes
¶ et inde populeus a vim et populosus
a vim et populinus a vim in eodem sensu
¶ et hoc populetum ti locus ubi populi
crescunt Item a polis hoc plus ris
in neutro tantum est neutrum genus in aliis casi
bus tam singularibus quam pluralibus est
omnis generis in una uoce uel in pluribus
sic supra dictum est cum de eius decli
natione distinguitur ¶ et hic et hec pluralis
et hoc le ¶ Vnde pluraliter aduerbium ¶ et hec plura
litas atis Item a plus hic et hec plures
et hec ra et componitur complures re complura
ra et plures re omnia uel ualde plures
Item a plus plusculus a vim parum
plus uel plus Et componitur complusculus a vim
Terentius in Ethica Primum dies complu
sculos querebat domino Item a plus
plurimus a vim et componitur complurimus complurimus
perplus Similiter plus componitur complus complus
perplus

Capitulum xxxvi

Item a polis hec plebs bis componitur
polebs quia plures sunt plebei
quam nobiles ¶ est enim plebs col
lectio tantum ignobilium sed antiqui
dicebant hec plebes bei ¶ Vnde
Lucanus Nescit plebes ieiuna timere
et inde hec plebecula diminutiuum sed a plebs hec
plebicula diminutiuum et plebeius a vim de ple
be existens uel ad plebem pertinens ¶ Vnde
Persius plebeia uide beta Item
hec plebs hec plebis uel plebes bis pro
ecclesia baptismali et que in uillis uel
plebe ¶ Vnde et sic uocatur dicitur sic a po
lis que a pluralitate populi ¶ Vnde plebanus
a vim ad plebem pertinens ¶ et hic plebanus
ni dicitur plebis ¶ et hic plebanatus tus
tui cuius dignitas uel districtus ¶ plebs
componitur hec plebisatum ti quod de communi consensu

Plebes statuit et sancit unde et
plebiscitum id est scitum et statutum plebi vel
quod statuit a populo. Et hic [illegible] hec ple-
bicula le qui colit et amat plebem Item
a plebs plebes es hic plebe [illegible]
vel aliquis unde plebescere [illegible] et
hinc plebiscito ... plebes [illegible] [illegible]
alloqui ut tuerer et amone. Et unde et
comitis a plebe et [illegible]. Item
polis quod est pluralitas hec pleiades adis
quoddam signum celeste quia plures stelle sunt
in illo scilicet septem sed non apparet nisi
sex sicut hic superius apte distinctum est.
Pollis quod est pes dicitur et hic polipus pi
multos habens pedes. Unde Ovidius
Ut sub equoribus deprensum polipus
hostem. Unde polipodion dicta est quedam
herba cuius radix est hirta et crinita
ut est polipus. Et cum silla et polisil-
labus bus id est plurium sillabarum. Et cum amo
ut amas et hic polidamas e ut amas
id est plures amans quo nomine appellatus est
Hector. Unde et dictus est multiamba et
multicuba dicitur enim fuisse inter omnes mites
et inter omnes irosos hospite ille qui sepe
veste talari indutus ne agnosceretur in-
panax intravit et ibi se pistitueret
unde persius Ne mihi polidamas et
traades Labeone pretulerit. Et cum senos
quod est sensus et polisenius a um id est
a xenos quod est ... Et polixenius a um
id est plurium sensuum vel secundum [illegible]
et polixenius a um in eodem sensu sed
littera corrupta est. Et cum loquor et poli-
loquus a um multiloquus a um ver-
bosus vaniloquus. Et cum hystoria et hec
polihistoria e id est pluralitas hystoriarum
unde et quidam liber quem Solinus com-
posuit ex multis compilacionibus polihisto-
ria dictus est quasi pluralitas historiarum.
Et cum dectos quod est gemmeus et inde dictus
est polidectes vel ctus id est plura gemmeus
Et cum mneon quod est memoria et inde
una musarum dicta est polimnia id est plura
recordans Item a pollis polios quedam
herba que a latinis dicitur omnimorbia quia
multis morbis subveniat. Et hec polu-
nos quedam alia herba quam latini herba
sanguinaria vocant quia missa in nares san-
guinem moveat. Polis etiam adhuc componitur cum
multis aliis secundum que in parte superius
distinximus et distinguemus. Polemos
id est polemicum id est bellum sive pugna

Polleo es lui id est
resplendere florere CXXXVI
valere excellere unde hic pollex
cis id est grossior digitus quia inter ceteros
pollet virtute et potestate Et
componitur cum parco et hic parapollex
icis id est trahinellum quia parcat pollici
Item a polleo hec pollis lis vel pollen
inis vel pollina e feminini generis flos far-
ine vel illa minuta farina que volat

in molendino a mola unde Terencius
in adelphis Pollinis ac simi plena
sit saxo. Unde pollineus a um de pol-
line factus vel ad pollinem pertinens. Et hec
polenta te genus leguminis vel farina si-
liginis de fabis vel de tritico et de
ordeo et secundum alios inde factus dicitur pole-
ta Polleo componitur equipolleo es id est equale
valere equipollens et componitur cum sum unde
equipollet et cum sine adiectione. Et hec equipo-
tatura id est equivalencia similiter verum compo-
nitur prepolleo es valde pollere vel perfulgere
preminere excellere precellere. Et est neutrum et com-
ponitur cum eodem supino et facit preterita in lui. H
pompo et laus magnificencia gloria
processio que solet fieri nobilis in templo
vel obsequium hominis. Et pompe dicuntur
imagines et a greco pompem id est pu-
blice ostensio unde pompa quasi publica
ostensio. Et victoria precedit pompa
quia virtus ad certamine prima est victorie
votum. Unde hec pompula le diminutivum. Et pom-
posus a um superbus altus magnificus et
comparatur sior simus. Unde pomposa sive
sine libra. Et hec pompositas tis. Item
Item a pompa pompatica a um id est pom-
posus. Et pompo as superbire gestu
unde Josephus in xxi Ingentem
iram aperta malignitate pompabat.
Et inde pompator qui aliquid superbe
et presumptuose agit Et componitur depompo
as id est vituperare detestari Unde et
compompo as. Pompo componitur pompulentus
a um pompa plenus pomposus. Et
hec pompulencia e et componitur Hononio.
xiii inigere imbes

CXXXVII

Pono nis
posui situm statuere locare plantare
unde positor oris et positio
et positus a um. Et pone
id est retro ut unxit per legem ad
loca Statius Achillis pone
natat dicit quia pedum vestigia cauda
unde Virgilius Pone subit coniux
ferimur per opaca locorum Item a pono
hic pons tis quia ad transeundum ponatur
quasi autem dicitur pons quia pedes omnium sustinens
ethimologia est. Et inde hic ponticulus li diminutivum
Et ponto as are id est ponte facere ut po-
te sparare colligare. Et hic potus li id est
mare per sinum quia non possit pontari
vel pontus quasi puctus a puteo Et pontus
dicitur mare brevie quasi admodum [illegible]
unde hic ponticus ci. Et hic ponticum
quedam insula que sit in ponto unde
ponticus ca cum. Et hec pontica ce per
quadam gemma Item a pons hic
pontellus li illud ad aliquid innititur et per
compositum pontifico as id est ponte vel potius
facere. Unde hic et hec pontifex cis id est
episcopus vel sacerdos quasi ponte id est iter
aliis faciens Et inde pontificatus tus hic

Eius dignitas uel officium | et hic pontifica-
tus | et hic et hec pontificalis et hoc le |
pontificor aris pontificatum regere uel
habere uel modo pontificatus habere Item
pons quasi hic depontanus ni sequitur ad tam
grauem deuenit uitam ut magis prosit ei
de ponte precipitare quam uiuere quod erat in
aliquibus fluctibus crudelius | Pono quod
appono is id est adiungere addere Vnde appo-
situs a um | et per sincopam appostus
a um id est peritus et sciens | Vnde apposite
aduerbium | compono is simul ponere uel sepelire
uel constituere uel ornare Vnde Ouidius
Nec te componas dum sis uecturus
ad illam Vnde dicitur uox composita id est orna-
ta in demetaris sonus distincta |
circumpono is · depono is deorsum
a sede uel dignitate ponere · dispono
is ordinare dispensare et construitur
cum datiuo et accusatiuo in eodem sensu Vnde dis-
pone domui tue quia morieris et
non uiues | expono is extra ponere
explicare exsoluere · interpono is inter
alia ponere · impono is re id est iniungere
uel inculpare uel imputare uel impingere
uel intus ponere et tunc facit preteritum
in sui et supinum in situm | Item imponere
id est decipere et tunc construitur cum datiuo Vnde
impono tibi id est decipio te Iuuena-
lis Facile est barbato imponere regi
et tunc facit supinum in situm Vnde dicit Virgilius
Augustus sum imposui impositum Vnde
impostor oris id est deceptor qui male
agit et in impostorius a um id est dece-
ptorius | et impostus a um in eodem
sensu · scilicet deceptorius malus et per-
uersus Statius Tebendos merens
cuetus imposta manet | et hec impo-
stura id est deceptio Item ab impono dici-
tur alia secundum hec impomenta id
quod in cena in extremis ponitur sicut
nuces et poma | prepono is | Vnde pre-
positor et prepositus hic ipse in ecclesia scilicet
prector in ciuitate | Vnde hec prepositura
id est eius dignitas | prepono is ante po-
nere uel eminere | oppono is contra po-
nere obicere · repono is suppono is · se-
pono is seorsum ponere separare Sol-
uo et cingo contra omnia sicut hac preter
impono pro decipere quod est neutrum
et omnia faciunt preteritum in sui et
supinum in situm per accentum | antiqui in
dicebant posiui in preterito et inde po-
situm per productam | Impono in pro
decipere facit impostum Item omnia quibus
paciuntur sincopam in situ Vnde imposta
pro imposita | repostum pro repositum
Item omnia in preterito producunt hanc silla-
bam po sed in preterito eam corripiunt Co-
prius inter declinans consilium utrique iu-
decorum accepta cum aqua lauit ma-

nus dixit Item porca | sanguine
iusti huius · Hec popa | pinguedo
scilicet pon[...] ping[...] Persius
[...] mat omento popa uenter
[...] hec popina id est coquina quia ibi tractatur
pinguina Iuuenalis Et cui pu-
let iubet instaurare popinas Vnde
popinarius a um ad popina pertinens
| et hic popinarius id est coquus | et hec
popinaria id est coqua | et hic et hec popino
onis id est leccator qui popina
frequentat Vnde Oracius Imberbi-
bus meres si quid uis adde popino Item
a popa hec popeanum quedam unguentum
uel medicamentum ad prouocandum cutis ca-
lorem et est crassum Iuuenalis Fa-
ciem tumet facies aut pingua popeo-
na spirat | et hec popisma atis id
est uel extrema coitus pars dum pernis
cadit uel semen quod emittitur in coitu | et
hinc post coitum ipso Iuuenalis Cre-
bebat nati crebrum popisma roganti
Item a popa papo as id est comedere quod
ad puerorum tantum pertinet et post quinque per notes
Persius Et similis regum pueris pa-
pare minutum Vnde hec papilla le
caput mamille quia pueri ea quasi papat
dum lactet | mamilla est omnis emine-
ntia uberis | scilicet papilla illud breue unde
lac trahitur et inde per compositionem expa-
pillo as exsoluere denudare et ipse pa-
pillas Item a papo hic papas antis
id est garcio qui ea cibo papado re-
det uel papas dicitur pedagogus cui infan-
tis disciplina committitur Iuuenalis Tan-
gens porrigit pocula papas | scilicet hic pa-
pas antis dicitur grece quoddam regio sinum
cadidi et nobilissimi Item a papo
hec papauer ris quia semen eius papat
uel a popa quia crassum habeat liquorem
et est herba somnifera ex qua profluit
succus qui opion appellatur Vnde pa-
pauerinus a um Item a papo hec
papula le id est carbunculus | Sunt enim
papule minutissima ulcera que alicui
nascuntur in cute | et dolorem afferunt
et scabiem et ardorem Virgilius Et
dicitur a papo quia comedit carnem Vn-
de papulosus a um papulis plenus et compa-
ratur Vnde hec papulositas plenitudo et
abundantia papularum | et papulentus
a um in eodem sensu | et comparatur Vnde
papulentia e | Hic poples plectis
id est genu uel potius curuatura sub genu
in

C XXXVIII

Porto as aui Vnde
hec porta te qua
exportatur uel importatur aliquid
et est ipse urbium et castrorum
uel porta dicitur a portatione ara-
tri | et ideo hec ipse porta tantum est urbium
| et est tractum de consuetudine antiquorum
sicut superius distinctum est | Vnde portula
le stella di | et hic portitor oris ·

[illegible] a portu[illegible] pro eode [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] portus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
antiq̄ et est ppe portu[illegible] locus al[illegible]
sic tecto[illegible] remotus ubi naui[illegible]
mabat. Unde portuos[illegible] a um por-
tubus plenus et habundans et comparatur porti-
portuose [illegible] sime adu[illegible] Et h[illegible] por-
tuositas tatis. et p compo[illegible] impor-
tuosus a um et cetera compa[illegible]. Un[illegible] hec
importuositas atis. Item a portu
h[illegible] portunus ni quida deus marinus
qui portubus preest. s. palemon filius
Athamantis et Athabels. et eciam neptu-
nus sepe hoc nomine dicitur. Marcialis
Id est late dicit propositum id est portuno
et portuna a um id est quieta quia
portum habeat et compa[illegible]. Unde h[illegible]
portunitas atis. Et per compo[illegible] impor-
tunus a um id est protervus infestus
inquietus quasi non habeat portum id est quie-
te. Unde importuni dicuntur qui in
naufragium cito feruntur et compa[illegible]. Un
h[illegible] importunitas infestacio inquie-
tacio. et importunor aris id est infestare
inquietare. Item portus componitur h[illegible] angi-
portus tus tui. et hoc angiportum
ti id est angusta et stricta via vel angu-
stus et strictus locus. Et nota quod sex-
tus fa[illegible] dativum et ablativum plurale in ubus.
Tria eciam nova quarte de eis faciunt illos
casus in ubus causa diffe[illegible]. s. artubus
arcubus partubus. et alia quatuor
similiter faciunt in ubus secundum in illa dicta
[illegible] i. s. portubus tribubus lacubus
et ficubus quod non videtur regulare. Item
a porto as h[illegible] portitor et portator
et portito as frequentativum. et hic portitus
h[illegible] baculus parvus ad portandum ab illis
et h[illegible] portisculus vel portitus id est malle-
olus in navi cum quo gubernator dat
signum remigantibus in unda ut gemina
[illegible] Plautus in amphitrione. Ego
loquelis et tacendo tute habes por-
tisculum. et h[illegible] portemia e navis fl[illegible]-
vialis communiter lata et sine carina a por-
tando dicta et venit hec in parmonia
Porto componitur cum ad et apporto as id est por-
tare ad. Et cum ab et mutata b in s
dicitur asporto as id est portare ab id est longe
vel illuc sive absentare removere. Item
h[illegible] sporta [illegible] quoddam genus vasis vimi-
neum [illegible]. Unde Paulus et in sporta
demissus sum per murum. Unde h[illegible] sportu-
la e[illegible] cella di[illegible]. Vel dicitur sporta a
sparto frutice. Unde in quibusdam
[illegible] [illegible] et [illegible] hec sportarius qui facit
sportas. Et sportaculus a um ad spor-
tas pertinens. Importo as. comporto as
simul portare vel suffere. Deporto as
deorsum vel de uno loco ad alium por-
tare. Disporto as diversis modis vel
in diversas partes portare. et ponitur
pro illo via sepe et utique. Exporto
as extra portare. Importo as intro
vel valde vel extra portare. Reporto
as id est iterum vel retro porto. Supporto as
subtus portare vel post vel latenter
vel [illegible] sustentare et auxiliari.
Transporto as ultra portare. Por-
to a breo [illegible]. Hic porus ri
minimum et subtile foramen in corpore
per quod sudor emanat. Unde hec
porisma atis id est apercio. vel et illu-
minacio [illegible] dicitur porisma. et eciam
regule quedam geometrice suppositum
ad aliquid ostendendum dicuntur poris-
mata que aperiat et illuminent intel-
lectus. Unde Boecius porisma
eciam dicitur questus vel lucrum. et inde po-
rosus a um poris plenus et compa[illegible]
[illegible] porose sime adverbium. et h[illegible] po-
rositas atis. Porus componitur cum a et h[illegible]
aporia e id est apercio vel labor angor
aculeus stimulus utique volumus cura
tedium molestia. et inde aporio as
id est aperire humiliare vel depauperare.
Et est ac[tivum]. Item aporiare id est laborare
vel laborando desudare et anxiari et
timere et est neutrum. Invenitur eciam in deponenti
genere in eodem sensu. Unde Paulus Apo-
riamur sed non destituimur. ubi potest esse
passivum vel deponens. Isidorus
[illegible] dicit eciam aporos quasi l[illegible] dicitur pauper vel
aporiare pauperem facere. et aporius
a um id est dives. Pauperum enim est
esse inopes et regum habere fortuna.
Item a porus h[illegible] porca ce terra illa
que eminet inter duos sulcos. Sed
quod depressum est dicitur lira liro [illegible] sulcus.
et sic [illegible] porca sit terra elevata
et [illegible] aperit et manifestatur
h[illegible] et alio nomine dicitur cerebro omnis quia
aqua crebro per ipsam decurrit. Unde
h[illegible] porcula le di[minutivum]. et h[illegible] porcator qui
porcas facit. Et componitur h[illegible] imporcator ore
[illegible] eodem. et porco as id est porcas facere
vel porcas distinguere. et componitur imporco
as in eodem sensu vel aquam in agrum
ducere. Porcinaria id est formicario.

CXXXIX

Posco cis po-
posci poscitum
id est petere querere. Unde postulo as
in eodem sensu. et hinc postula-
tim id est rogatum. et postulaticius
qui frequenter postulat vel postu-
latur. Et componitur depostulo as expostulo as repo-

stulo as et qr ac c o se Item posco qr de
posco cis / apposco as et est plus quam po
scere quia posuit quod simpliciter petitur / exposco
hoc quod desiderat / reposco cis / Posco et
eius composita omnia sunt actiua et faciunt
preteritum in poposci et supinum in poscitum
non inueniuntur tamen supina eorum in freq
uentia usu / Post aduerbium loci licet quandoque po
natur in ui temporis et comparatur posterior posthe
Sed postremus de multis / posterior de
duobus dicitur / Vnde posterius postreme
et hec postremitas atis / et postrem
quandoque accipitur in ui postrum et comparatur
postremior simus / Vnde postreme minus
sime aduerbium / et a posterior dicitur posteria
scilicet podex quia retro sit et a uoltu auersa
nedum illa purgamus inquinatem in
aspectu Item a post hic postumus posti
or postremus natus quia post posita et post
sepe pro ipsa nam / Item a post poste
rus a um idest sequens / Vnde hec poste
ritas generis ut propagatio filiorum
in nepotes et nepotum in pronepotes,
nam posteritas a nepote incipit quia po
stea oritur / Et qr praeposterus a um idest
transuersus non rectus non recto ordine di
spositus quando quis dicit quod posterior facit
prius prior / Vnde praepostero as idest ordine
peruertere ut transuertere quod dicit esse posterius
facere primum / Item a post hic postis huius
uatis ingressus a parte posteriori /
et inde hec postica ce idest ianua prope pedicta
et inde hec posticum ci idem / Oracius
Atria seruantem postico falle clientem
et hec posticum pro eodem / Vnde in
Samuele Fecerunt famuli per posti
cum / Item a postis hic posticulus et
hic posticellus / et hec posticella et hec
posticula le omnia diminutiva / Item a post
postice a um idest ultior ut la posterior
factus / Perseus Occipiti caeco posti
ce occurrite sannae / et postea aduerbium temporis
ut ordinis / Et qr postea quam idest postquam
et postealoci idest post illud illa loca uel
post illud tempus / Item post qr postquam
et cum talon quod est longum et hec postela
corrigia que sub cauda equi tendit
sic antela dicitur que ante tendit / ut
dicitur postela quia post sella et antela quia
ante sella et secundum hoc possunt dici sic
quidam ornamenti equi ante uel retro
uel mantica que ante portat uel
retro / Item post qr postheri idest hoc
postridie idest post tres dies / postpridie
idest hodie / Item quod cum multis aliis
particulis de quibus melius per se tracta
bitur / Pos / Podos dicunt greci / et nos di
cimus pes dis cum quo ambulamus / Vnde
quadam similitudine pedes dicti sunt
in uersibus et in metris quia per ipsos
metra ambulent / Sicut enim nos pedibus
incedimus ita metra quasi pedibus gradiuntur

Item pedes dicuntur ... pede ...
... dicitur illi ... fe
... uiatores ... mulieres ..
bet ... pedester et strus
et hec tre ut pedester et hec teste hec
tre pedibus ambulans / et hic pedulus li
et pedellus li diminutiva et pedatarius a um
nudis ambulans pedibus / et hic pedules
lis pars caligarum que pede capit / et
hic pedicus / pedica ... laquei quibus
pedes capiuntur ... a pede et capio ui
detur dictum / Item a pes hic pediculus
li / pedicula dicitur illud quod sustinet fru
ctum ad ramum / pediculus etiam dicitur uermis
cutis quia immo et multos habeat
pedes / Vnde pediculosus a um pedi
culis plenus et comparatur / Vnde pediculo
se sius sime aduerbium / et hec pediculositas
pediculorum plenitudo et abundantia / Item
a pede pedicosium quidam uermis multorum
pedum qui et hyppedicosium dicitur / Vnde
quidam Hyppedicosium tibi me uidet
caput abscondit pedes gerit / et hic
pedicosus ut hyppedicosus dicitur pediculus
Vnde hec pedicula diminutiva / Item a pes hic
pedo omnis pes ut pedicitas / Item a pes
hic et pedes itis idest pedester pedibus
sine equo utens / Vnde pedito as idest pedi
bus ire ut pedibus transire / Vnde infa
mis in laude Virgilii dicit Et in cal
camelus natat sed agmine peditat / et
hic peditatus tus tui idest peditum multi
tudo ut exercitus peditandi / Item a pes
hec peda de idest uestigium humanum / Vnde hec
pedana ne idest catena circa pedes scilicet
pes / et pedana ne dicitur pedules nobis
ut de panno ueteri factus qui calige
ueteri assuitur / Vnde pedano as pedanas
calligis apponere / Item a pes hoc
pedum baculus pastoralis recurvus a
retinendis pedibus animalium dictus / Virgi
lius At tu sume pedum / et hic pe
dor oris pedum fetor ut squalor
Lucanus Longus est in tarde pedor
et hinc petit hec pedora idest pedum ut
aurium sordes / et pedicinus a um /
et pedicosus a um qui sordidos
habet pedes / Item a pedex hic podex
cis idest culus quia fetet / Iuuenalis
Sed podice leui / Et qr cum uerto est
hic uerpus pus medius digitus quasi
uertens podicem / prussit enim deus in
deos in postica et exterum semper tamen
dedit illis / Nam singulis annis in cruci
fixioe dominum emittit sanguinem per posteriora
que cum medio digito reponendo uertit
eo digito podicem / et inde dictus est
uerpus quasi uertens podicem / Vnde adhuc
ille digitus in opprobrium ostenditur iudeis
que si alicui iudeo ostenderis intus propter
te diliget / Vnde Iuuenalis medium quoque
ostenderet unguem / hoc faciebat demo
critus fortune scilicet ostendebat ei medium
digitum in opprobrium sicut fit iudeis

[illegible] a [illegible] temp[illegible] de[illegible] ostendens
et hic et [illegible] vespus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deduc
corpus [illegible] [illegible] [illegible] cape
dex [illegible] dis [illegible] [illegible] [illegible]
face[illegible] unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
lit qui [illegible] [illegible] [illegible]
Pedo [illegible] oppede [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pedem [illegible]
pede[illegible] et quis [illegible] [illegible] pede
[illegible] pedit quoda[illegible] [illegible]
oppede[illegible] ponit pro [illegible] [illegible]
quia qui oppedit [illegible] pedes [illegible]
et ipe facit ideo po[illegible] pro [illegible] et
in utraq; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illo [illegible] [illegible] [illegible] repedo dis [illegible] [illegible]
pede[illegible] suppedo dis [illegible] latent ut sub
ut [illegible] uel remisse pede[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] supo [illegible] [illegible] amittit ge
[illegible] [illegible] [illegible] a pes pessum
aduiu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pessum [illegible] iacet [illegible] unde hec pessulum
[illegible] medicamine [illegible] intus inijcit[illegible] ut
intus imittit[illegible] Et [illegible] pessundo as [illegible]
pedibus dare[illegible] et conculcare[illegible] Pes [illegible]
in capio [illegible] et hec pedica ce[illegible] quasi pedes
capiens [illegible] catena pedum[illegible] uel quoddam
instrumentum capiendi pedes auium[illegible] Un
pedicatus a um [illegible] catenatus uel pe
dica captus Item pedica [illegible] [illegible] con
et compendio dis [illegible] illaqueare [illegible]
nare[illegible] Un[illegible] hec compes dis catena
cum pedes[illegible] Iuuenalis in [illegible] [illegible]
[illegible] in mag[illegible] fastidit compede fosser
Item pedica [illegible] ex [illegible] ex et expedio dis [illegible]
liberare explicare [illegible] [illegible] extra pedica
pone[illegible] et inde expeditus a um [illegible] solutus
liber [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Unde
expedite [illegible] [illegible] [illegible] et hec expeditio
onis[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in expeditione
ubi homines liberi et [illegible] [illegible]
expeditus [illegible] inexpeditus a um Item
expedit [illegible] conuenit uel [illegible] utile esse
et [illegible] hoc [illegible] inuenit[illegible] [illegible] [illegible] expe
dit ut unus homo moriatur [illegible] [illegible] ne
tota gens pereat Item pedica [illegible] [illegible]
in et impedio dis [illegible] [illegible] [illegible]
quasi in pedica trahere uel in pedica ponere
Unde hoc impedimentum ti[illegible] et [illegible] pre
et prepedio dis [illegible] impedire uel deturpare[illegible]
deuastare quasi pre [illegible] ante pedica ponere
Item pes [illegible] [illegible] sub et hoc suppeda
neus [illegible] scabellum sub pedibus [illegible]
[illegible] lectum solet esse scabellum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] Unde [illegible]
ex consuetudine quodlibet [illegible] uoca[illegible]
suppedaneum[illegible] [illegible] et pedaneus et
suppedaneus et suppedium [illegible] subsidium
[illegible] auxilium[illegible] et suppetia e [illegible] suffragium
auxilium[illegible] suppedia uel suppetie [illegible]
auxilia que maxime ad illos petunt
ut illis [illegible] dant[illegible] qui sub aliorum
[illegible] [illegible] Unde in historia [illegible]
Et [illegible] illis suppetias [illegible] et

Augustinus de Ciuitate dei in octauo [illegible]
[illegible] deserunt [illegible] [illegible] inde [illegible]
[illegible] deorum suppetias[illegible] et a suppetia
uel suppedium suppedito as [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suppe
dia dare[illegible] Et [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui ponit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] sub pedibus
Item pes [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] dis [illegible] [illegible] et [illegible] in pedibus
[illegible] [illegible] [illegible] in pedibus Et [illegible] re et
repedo as [illegible] retro pede dare[illegible] remeare[illegible]
unde repedito as [illegible] Item [illegible] hic et
[illegible] bipes[illegible] [illegible] tripes dis [illegible] quadrupe
des dis [illegible] [illegible] uel aptus natus habere
duos uel tres uel quatuor pedes[illegible] Un
bipedius a um et bipedalis liter [illegible]
[illegible] tripedius a um et tripedalis
le liter et litas[illegible] quadrupedius a
um[illegible] Plautus in Amphitrione Cur [illegible]
agitabo quadrupedus aduiu[illegible] [illegible]
[illegible] et quadrupedalis le liter et litas
[illegible] et hic et hec et hoc quadrupedans
ntis [illegible] quadrupes[illegible] Virgilius in [illegible]
Tollit se arrectum quadrupes et cal
cibus [illegible] Item pes [illegible] [illegible] [illegible]
quod est totum et hic [illegible] [illegible]
[illegible] totus pes [illegible] mensura unius pedis
Persius Nugaris[illegible] cum calue pingues
[illegible] [illegible] sesquipede [illegible]
Unde sesquipedalis le [illegible] uel
[illegible] [illegible] pede [illegible] mensura unius
pedis Oracius Ampullas et
sesquipedalia uerba Un liter litas
Item [illegible] cum sex et hic sexpes dis
[illegible] pediculus[illegible] quia sex habeat pe
des Un sexpedalis a um [illegible]
[illegible] [illegible] Et cum semis et hic sem
pes dis dimidius pes[illegible] Un hic et hec
sempedalis et hoc le et litas et
liter Et cum lauo as[illegible] et hec peluis
uis ubi pedes lauantur [illegible] [illegible] uel
aliud uas[illegible] et hic multipes dis quida
uermis multos habens pedes qui et
centupeda e dicitur[illegible] et hic sonipes dis
[illegible] [illegible] quia pede sonat terram
percutiendo[illegible] et hic et hec et hoc cornipes
dis [illegible] corneos habens pedes[illegible] et hic et
hec leuipes dis [illegible] leues habens pedes
[illegible] uel leues [illegible] planos[illegible] uel agiles[illegible] et
planipes dis [illegible] planos habens pedes
[illegible] [illegible] uel recitator [illegible]
fabule que planidia e dicebatur
[illegible] dicebatur planidia tale genus
fabularum quia planis [illegible] nudis pedibus
recitabatur Iuuenalis [illegible] planipe
des audit fabios[illegible] et hec unipes
dis[illegible] et hoc unipedium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pedum[illegible] et hic et hec et hoc exi
pes dis [illegible] [illegible] pedes habens[illegible] et
hic et hec et hoc acupes dis [illegible] uelox
quia pro nimia uelocitate uidetur pedes

Eius in acie sustentat / et h' antipes
dis / et h' tripes dis / antipedes sunt
obsequia antiquorum amicorum ut qui
amici obsequuntur / tripedes sunt obse-
quia puerorum ut servi obsequuntur /
et pedisequus a um qui sequitur
pedes domini sui / et h' pedisequa e
que ipsa sequitur ut ancilla / et hec
compes dis i. ferrum quo pes vel
alligatur quia compedes de quo torqui
lius quod quendam esset nave in ma-
re cum / sequens pede insistens vel
sinistrum / hic pes quia h' apes pis
et h' apex cis / et cum multis aliis
partibus que occurrerunt singulatim
tractantur. Item a pes h' po-
deris ris vestis sacerdotalis linea
corpori penitus astricta et usque ad
pedes descendens / unde et h' dicitur
camisia et subucula / Pes quod cum
pes est h' tripos dis i. mensa vel
scamnum ut aliud instrumentum trans-
sitiens pedes / sed cum quatuor habeat
pedes tamen dicitur tripos. Item 2m
remigium tripos est que species lauri
sic dicta quia trifida habeat folia
sicut quia tribus radicibus adheret terre
et quia consecrata apollini deo divinacionis
quia supposita capitibus dormientium
vera facit somnia apparere / unde et
sepe ponitur pro imagine apollinis / unde
persius et epigramata que egomet
in vetustissimo tripode apollinis /
sed cum sit nomen arboris videtur quod debeat
esse femininum generis sed h' quia masculini generis
Item pes componitur cum agros quod est tractus
sicut agrios quod est ferum agreste
immite crudele / et h' podagra e
quedam infirmitas pedum a retracta-
tione pedum. ut a sero dolore dicta nam
omne quod immite est abusive agre-
ste vocamus / unde podagrus a um /
et podagricus a um

CXLI

Poto as avi atum
i. potum dare / unde potaverunt
pro ame acere / et potare i. bibere
Et nota quod supina eius sinco-
pantur et potum tu / et sepius
inveniuntur sincopata quam integra
unde varia et nomina ab eis forma-
ta sepius inveniuntur sincopata quam
integra / unde h' potator ut potor
/ et hic potatorius a um / et h' pota-
trix ut potrix / unde h' potatricula
ut potricula di / et potatus a um
ut potus a um / et h' potatus tus
tui. ut potus tus tui i. actus vel
passio potandi ut quod intra calicem

datur / et h' potacio ut porcio eius pro
sincopa / porcio idem est quod potacio vel
confectio ex vino et herbis ut medi-
cina que potatur / unde poriono
as ut poriono nas i. pocionem dare
unde porcionis supra. Ysaya in 40 si-
cermas cum dictum quod accipe calicem
hunc et poracionabis inde omnes gentes
Item a poto potito as frequentativum unde
plautus terrenum aqua postea ama
cula potitet / et potisso as avi i. fre-
quenter et parum bibere / et in eodem sensu
dicebant antiquitus potesso as et
potisso as unde terencius in terra co-
media quatuor vini mihi potissando
absumpsit. Item a poto hoc poculum
li quod potulum i. potus ut vas cum
quo bibitur. Virgilius et nobis idem al-
chimedon duo pocula fecit / et inde po-
culo as poculum dare componitur / Item a
poto h' puteus tei quod potens / et
omnis puteus fons est et non econverso
si in promptu et superficie sit aqua fons
tantum dicitur / si autem in alto et profundo sit
puteus est / unde h' puteolus li
diminutivum / et putealis le / et hoc puteal
lis quidam locus ubi pecunie distri-
buebantur ad usura et dicebatur pu-
teal quia prope ubi prodebantur pecunie distri-
bute ad usum esset in puteum demisse et
proiecte / ut quia ubi haurirebantur pecunia
sicut de puteo aqua / unde oracius
mandabo siccis forum puteal que liby-
nis. Et alibi. Et puteal multa cautus
vibice flagellas. Poto quod componitur compoto
as simul potare / epoto as i. valde
et ex toto potare / repoto as iterum potare
ut tertio / propoto pro dare potum e sca
quod probibere nemo et produxit hac scilicet
sed po. Hic et h' potis et hoc pote i.
possibilis ut potens et comparatur
sed h' comparacio quia tamen 2m vocis qualitatem
signacio variatur / potior eius et potissimus
i. melior et optimus / unde potiter eius
sime adverbia et potissime quoque ponitur
pro maxime ut precipue. Et nota quod pos
potus invenitur pro potis unde Cato hec
bibe quod possis si tu vis vivere sanus
Pos quod componitur et h' et h' compos tis i. ha-
bens voti sui appetitor cum omnia sunt
ducta ad votum / et cum m et h' et h'
impos otis i. non potens quod votum suum
ad effectum ducere non potest / et hinc duo vir-
compotio tis tum / et impocio tis tum / compo-
porio tis i. incestic / vel mando vobis
ut compotiatus cum prebenda sua / impo-
cio tis tum est i. deuestire. Item
quod cum prec est h' et h' prepos otis i.
valde vel parum potens. Item quod cum
sum est possum tis de quo prima
tractabitur. Item a potis potior tis

ut textum potissimum · fuit ubi et qd' u
fic [illegible] alia [illegible] ex et ubi [illegible]
[illegible] met' um [illegible]
[illegible] in [illegible] g' [illegible]
[illegible] dicit dm [illegible]
Hic publicus est [illegible] [illegible]
[illegible] et genus qd [illegible] pro
cedit [illegible] et [illegible] dicitur
[illegible] est om [illegible]
de [illegible] fuimus [illegible] publicus [illegible]
qui [illegible] loco [illegible]
publicus et unde [illegible] publicus
a um comunis · sed comune [illegible] qd
ptz ad homines cuiusque ciuitatis · publi
cum qd ad omnes generaliter · quidam tamen di
cunt qd publicum dicitur quasi populicum
a populo · et tamen hic publicum est qd ptz
ad homines cuiusque ciuitatis · comune
qd ad omnes generaliter · sed preualet qd
[illegible] · unde publice adv · et hec
publicatus ablativo · et publicatus adv
· publice · unde prudencius in lo
[illegible] publicatum iubet in platea
plexus [illegible] virgine · Et [illegible]
[illegible] hospicio publicatum
accipiat · Item a publicus hoc pulpi
tum analogum legium lectrum legitorium
quia ibi publice legatur ut possint conspi
ci a populo · et publicanus a um · publi
cani dicuntur conductores vectigalium fisci
et rerum publicarum · ut qui vectiga
lia publica exigunt · et qui per secula
ria negocia et publica lucra sectantur
unde et dicti sunt sic · Item a publi
cus publico as divulgare · comune facere
ut diffidare · unde ysidorus [illegible]
uius utilitates tuas auge · publicare noli
Et est a c o s · sed quia habet

C · xlii

Pudeo bes dui · i · pudorem habere verecundari et non
est in usu · Unde pudet impersonale
quod construitur cum acc' et gen'
ut pudet me tui · et hinc pu
dens et comparatur · cior · simus · Unde
pudenter cius sime adv · et hec pudencia
e · i · verecundia · Et est impudens · i · non pu
dens cum pudor et pudicicia procul abest
et comparatur cior simus · Unde impudenter
cius sime adv · et hec impudencia e
Et nota quod pudentes opinionem veram et falsam
metuunt · sed verecundi non nisi veram · Item
a pudet hic pudor oris · et est corporis
sic pudicicia mentis · et est pudor
verecundia ex aliquo casu innata que
non auferens memoriam linguam impedit
unde pudorosus a um · et pudoratus a
um in eodem sensu · i · pudore plenus · Et
est expudoratus a um · i · extra pudorem
positus impudens · et inde expudoratus
a um in eodem sensu · Item a pudeo pu
dicus a um castus quia pudoris custos
ut amicus et compar · cior · simus · Unde

pudenter cius sime adv · et hec pudicicia
· i · integritas · et castitas · Dicunt tamen
in hac re pudicicia est intus motu li
bidinis dominans · sed cuius fides non adhor
ret dignitatem aut linguam · Item Lucretius cor
pus vox blanda acuitate ornat · Unde
virgines castas dicimus · matronas
aut pudicas · Et est impudicus a um
adulter non pudicus · dissolutus · quidam
tamen dicunt [illegible] impudicus [illegible] ab in et
podice [illegible] [illegible] · i · fetore dicitur qui
[illegible] inficit · et comparatur · Unde
impudice cius sime adv · et hec impu
dicicia e · et impudico as · i · impudicum
facere incestare · Et est ac · Item a
pudet pudibundus a um verecundus
unde pudibunde adv · et est dispudet
· i · valde pudet ut dicitur in Evangelio mendicare pudet
unde Terencius in eunucho dispu
det sic michi ita · depudeo · es · Unde
depudet impersonale · i · valde pudere vel
pudorem amittere · perpudeo perfecte
vel valde pudere · propudeo pro aliquo
pudere · prepudeo pre vel ante pro alio pudere
· repudeo · i · iterum pudere vel pudorem
amittere · Pudeo et pudet neutra sunt
c o s c · et corripiunt hanc sillabam · pu
et faciunt preteritum in ui · Et dicunt
puduit vel [illegible] tamen antiquos inueniatur
puditum

Capitulum xliii

Pungo gis xi et pupugi pu
nctum · pungere · i · punctum facere ut
in libro et tunc prima facit p'
teritum punxi · Item pungere
stimulare configere · Et tunc prima
facit preteritum pupugi · ego punxi li
brum et pupugi illum · et inde punctor
oris · unde punctorius a um · et hoc
punctorium cum quo pungimus · et punctim
adv · i · pungendo · et hec punctula · et
hec punctum ti in eodem sensu · f · quod pu
gendo facimus ut pentapunctum [illegible] · sed
punctum est simplex et indivisibilis qua
litas prima in compositione linee et ultima
in resolucione · Unde punctualis le · et est
bipunctalis le litera · tripunctalis le
litera · quadripunctalis le litera · quinque
punctalis le litera · sexpunctalis le litera
· i · constans ex duobus · vel tribus · ut q
tuor · ut quinque · ut sex punctis · Unde hec
bipunctalitas tripunctalitas quadripun
ctalitas quinquepunctalitas · sexpunctali
tas · Item a punctus puncto as pun
cta facere ut punctis distinguere · Unde
punctatim adv · per puncta distinctim · Item
dispuncto as puncta removere · repun
cto as iterum punctare · Item punctare pertinet
ad [illegible] frequentativum huius verbi pungo
frequenter pungere · a quo punctito as aliud
frequentativum · Item a pungo pugito as frequentativum ·

Rege pinge. Et hec pegma atis .i. ta-
cula cum massa plumbi in summitate
pendente. Et pegma quasi pugma quod
antiqui dicebant. Unde lucanus. Et pegma
et prosodus ad velaria raptos. Et
ut dicit Cornutus tali baculo scenici
ludebat. Et hic pugio onis a pungen-
do et transfigendo dictus. Est enim
quoddam instrumentum ferreum longum
et acutum ut est gladius parvus
et bis acutus latera adherens idem et
clunabulum dicitur et cluniculum quia re-
ligatur ad clunes. Et hic pugillo onis
cum pugione .i. gladio pugnans. Item
a pungo hic pugnus ni quasi dum pun-
gere manum volumus pugnum facimus
et in eo pungimus. Unde hic pugillus
li diminutivum. Et hec pugillum quod pugno
defertur et in quo scribitur ut liber
tabula vel carta cera. Et quemcumque
ille ex prompta sententia patrum
pugillo appellaverat dictavit. Et
inde dicitur hic pugillaris ris pro eodem
.i. penna vel cera vel tabula ma-
nualis. Unde in evangelio. Et postulans
pugillarem scripsit. Et hic et hec pu-
gillaris et hoc re quod pertinet ad pu-
gnum vel quod potest implere pugnum. Item
a pugillus hic pugil lis qui certat
cum pugno. Et pugillor aris pugno
certare vel quemdam ludum exercere scilicet
patrum facere .i. de manu ad ma-
num aliquid subtrahere. Unde hic pu-
gillator pugnator pugil. Sed pugil
ex ipsa fortitudine pugillator ex
arte. Et pugillator dicitur patrici-
anus .i. qui aliquid de manu in ma-
num subtrahit. Et hic pugillatorius
a vum. Item a pugil vel pugil-
lor hic pugillatus tus tui .i. certamen vel
actus pugilandi. Macrobius de sat-
urnalibus. Cum se amplius exercerat vel ad
cursum vel ad pugillatum. Et inde
pugillicus ca cum. Unde pugillice adu-
erbium. Plautus in epidico. Pugillice valet
latum acute. Item a pugnus hec pug-
na quia olim in initio fuit usus in
bello pugnis contendere. Unde Oratius ut
primo bellum pugnis incipiebat. Un-
de pugna duorum est aliquando sine ferro.
Et inde pugnula diminutivum. Et pugno as
certare contendere et proprie pugnis sed transla-
tum ad aliud transit. Unde hic et hec
et hoc pugnax acis qui sepe et assi-
due pugnat et comparatur. Unde singularis
pugnacitas eius sine adversario. Et hec pug-
nacitas atis. Et pugnaculus a um ali-
quantulum pugnax. Item a pugna
pugnabundus a um. Pugnabilis

Et componitur compugno as simul pugnare.
Depugno as valde pugnare vel debellare
devincere. Expugno as devincere debellare.
Unde expugnabilis le. Lucanus. Expugnabilis.
Impugno as in pugnam capere invadere
vel debellare vel reprehendere accusare
quem. Oppugno as .i. contra vel pro aliquo
pugnare vel valde. Unde hec pug-
natio. Pugno et pugnatio et pugnatorium
quod est iste pugnatur. Oppugno as contra
vel unus pugnare vel impugnare vel
expugnare. Repugno as contra pugnare vel
resistere reluctari. Pugno et eius composita
sunt neutra preter depugnare pro debellare
et expugnare et impugnare et oppugnare
pro expugnare vel impugnare que sunt
activa. Item pungo gis componitur compungo
gis .i. simul pungere commovere. Unde com-
punctio et compunctus a um. Et est nomen
componitur. Depungo gis valde vel deor-
sum pungere vel a puncto depellere. Et
ponitur simpliciter pro depellere. Dispungo
gis diversis modis pungere vel dispen-
sare et donare vel deorsum a puncto
facere et expellere. Expungo gis extra pel-
lere ex puncto separationis ponere et delere.
Persius. Pupillum ventum que pa-
tris hec in impello expungit. Et hic
dicimus expunctores et dispunctores eos
qui expellunt alios ab hereditate et de-
lent nomina eorum de tabula testamenti
vel eos sicut qui in signandis perarat
testamentum et eorum inserebat punctos
qui erant hereditandi. Vel eorum quorum
nos expediebat auferebat quod erant
exheredandi. Impungo gis intus vel intro
vel valde pungere. Repungo gis iterum
vel retro pungere vel sua vice pungentem
pungere. Pungo et eius composita sunt
activa. Et pungo duo habet preterita punxi et pupugi.
eius duplicia secundum Commentatorem. Ab eo
tamen habent unum preteritum .i. in xi preter
repungo quod retinet preterita sua simplicis
et indivisa secundum Priscianum sit Lucanus. Simplex
.i. repunxi et repupugi. Est enim regula
nullum verbum in simplicitate habens geminationem
verbum in preterito retinet eam in compositione
exceptis do sto disco posco et curro cum
quibusdam suis. Sic et pingo cum re.

Pupus la pum .i. parvus. CXLIIII
vus. Unde hic pupil-
lus .i. puer qui infra annos
pupillares constitutus est in
tutela alicuius. Et pupillus
vel la qui vel que caret patre
vel matre vel utroque .i. orfanus vel orfana
sed hoc grecum est illud latinum. Unde et
in psalmo ubi legitur pupillo tu eris
adiutor grecus habet orfano et a pupus

Quia femina habeat conceptum; vel
a pupus dicitur pupilla i. meditullium
oculi quia ibi parvus, et dicitur a pupillus quia
sicut quedam imago [illegible]
[illegible] plerumque puppula vocatur [illegible]
[illegible] et hinc pupilla [illegible]
bentis i. a [illegible]
[illegible] pupilli quorum [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible] vel [illegible]. unde hic et hec
pupillaris et hoc re [illegible]. Item
a pupus hic pusio onis i. parvus infans
vel puer. Juvenalis. Nonne putas
melius quod tecum pusio dormit; et hinc
pusinnus a um i. parvus; et fit hic
pusinnus i. parvus puer. Unde La-
berius vates poeta in laude Homeri
cum magnos de greco in latinum transtu-
lit Exiduit maduit Priamum pro minimis
et pusinnos. Item a pusio hic pusinculus
vel pusiunculus a um; et pusiolus a
um et pusillus a um. Inde dicitur quod componitur
pusillanimis a um; et hic et hec pusil-
lanimis et hoc me in eodem sensu qui
pusillum habens animum. Unde pusillanimi-
tas et hec litas. Item a pupus hec pubes
bis etas pueri iam quatuordecim annorum
et pubes i. collectio iuvenum talium
etatis et pubes i. prima barba sive lanugo
et pars inferior sive pecten. Unde et pubes
quasi pudendorum imber. Unde pubeo es
bui i. crescere crementare barbere pubertatem
emittere. Et hinc pubesco inchoativum i. bar-
bescere crescere vel pubere et pubescere i. in
tali etate esse vel tale etate habere vel
ducere. Et componitur impubeo suppubeo. Unde
impubesco et suppubesco inchoativum. Item
a pubes hic et hec pubes eris vel puberis
vel pubis beris i. puer pube iam habens
vel emittens sive qui iam generare potest. Ille ma-
sculus potest esse post a quatuordecim annis; sed
femina incipit esse viripotens ab annis
duodecim; et etiam voluit quidam pubertatem
ab annis dici sive qui quatuordecim an-
nos impleuit licet eius tardissime pube-
scat. Sed certum est puberem esse qui ex ha-
bitu corporis pubertatem ostendit et generare
iam potest. Unde et puber dictus est a pu-
be vel a pudendis corporis quia tunc loca
hec primum lanugine induuntur. Unde hic
puberculus et hec la di i. adolescentulus
et adolescentula; et pubeo as crescere
pube iuuenescere. Et componitur repubeo as et
hinc puberasco repuberasco inchoativum. Item
a puber hec pubertas atis collectio
puberum; vel etas diffinita i. quatuor-
decim annorum vel qua puer pubescit.
Unde puberto as are florere vel in pu-
bertate esse. Item puber componitur hic et
hec impuber eris; et hic et hec impubes
bis vel eris; et impubis eris puer qui
nondum habet barbam. Item a pubes bis
hic et hec pubeta te et pudenda de in eodem

Vensu i. adolescens puber et sic qui puber
est habet apertam pubedam, vel unum vel pa-
terna conveniens et hinc pubeto as et
pubedo as i. puberem pubescere; vel pubes
bis quod hic et hec depubes et hec bes i. decre-
scens a pube vel a barba. Unde et depu-
bis dicitur porcus sugens qui decessit a setis
et hic et hec impubis et hec bes i. imber-
bis sine pube quia nondum habet pubem.
Item la pupus hec pupa pe i. puppe de
lectum quedam paruule quibus virgi-
nes solent facere imagines filiarum et re-
sidui libidinis quas postquam ad annos
nubiles veniebant et puerilibus
abrenunciabant qui sub potestate Veneris
fuerant Veneri satisficiebant. Unde Per-
sius Dicite pontifices in templo
quid facit aurum Nempe hoc quod Veneri
donate a virgine pupe. Unde hec pu-
pula di. Item a pupus parvus
a um et comparatur minor simus. Unde parve
vius sine adverbio; et hec parvitas atis,
et parvulus a um di. Item parvum sin-
copatur componitur quod debet poni adiunctum et par-
per parvum. Unde persius Cum debebit
exemplificare quod nomen ponitur loco adu-
bii exemplicat de parum non quod velit
parum esse nomen sed quod parum obtinet locum
ipsius nominis parvum componitur quod debet po-
ni adiunctum; quod si ponitur sic per adu-
bio nomine loco adverbii tunc ponetur;
et parum componitur parumper valde parum.
Et a parum hic et hec pauper ris qui parum
vult possidet. Unde et pauper quasi parum po-
tens vel parum parans vel parum im-
parans et est ethimologia. Hec cum dicit puer
quasi parum valens. Unde hic pauperculus,
et hec cula di; et pauperculus a um et
pauperius a um; et pauperies ei; et
hec paupertas atis; pauperies damnum
est paupertas est ipsa condicio et pauper
ipsa viuere nimis; in pauperiter vivis
exime adverbium; et pauperto as i. esse vel fieri
pauperem. Unde pauperasco cis inchoativum.
Unde Ieronimus Ex sup Mathei enim
In rebus secularibus alter pauperascit
alter ditascit. Item pauperare i. pau-
perem facere et componitur hec est activum. Et
componitur depaupero as valde pauperare vel
a paupertate removere; et expaupero
as in eodem sensu. Et est a e o secundis.
Item a pauper pauperculus a um ad pau-
periem redactus. Pauper componitur quam pauper
perpauper i. valde pauper. Item a par-
vus hic passer ris quia parvus est
unde hic passerculus li di; et passeri-
nus a um; et quelibet avis parva potest
dici passer a parvitate; et hic passe-
rinus ni pro filio passeris; vel dicitur
passer a patiendo libidinem quia pacien-
ter luxuriosum avis est. Item a parvus
hec parma leve scutum quia parva et
quelibet levia arma potest dici parme quia

Parme. Item parma dicitur quedam avis plumosa, a paritate dicta, qui cum ... venit adversa de parma. Unde parmensis. Oracius: Parile quod cessis parma ... sit aruspicula mecat. Item a parma ut ... hec pulla a um, et hic pullus li, ... parmos ut hic parmos pullus. Item ... lati vertes omnium avium et etiam quadrupedum pulli dicuntur quasi pupi ut parvi, ut pulle quasi polluti a polluo, quia pollati sunt. Unde dicitur pullus a um, niger a um, quasi cum niger quasi pollutus. Ovidius in ... Pullos ... luctibus aptos esse habet ... Et inde pullatus a um, id est niger vestibus indutus. Iuvenalis: Horrida matre pullati procede. Item a pullus pullulo, a um, et hinc pullulo as, germinare, multiplicare, crescere, multiplicare. Translatio facta a pullis qui producuntur et omnes multiplicantur. Et componitur repullulo as, iterum post casum pullulare et crescere. Parvus componitur parumper. Unde et parumfacio cis, id est parum appretiari, impede... Purus a um, mundus, liquidus, sine commixtione alicuius rei immunis ... et componitur ... sine ... Unde pure ... sine adverbio, et hec puritas atis, et purgo as, mundare, purificare, et purgo quasi purum ago, et videtur potius ex hoc ... compositio. Unde ... et hic purgator ... a um, et hoc purgatorium ... locus ubi purgatur anima. Et purgatus a um, et comparatur. Unde purgate adverbium sine ... Item a purgo purgito as. Plautus in Asinaria ... placet homines qui male fecerint sepe purgitant. Purgo componitur expurgo as, extra eiciendo purgare. Et est activum. Item a purus, hic porcus ... per antifrasim quia minime sit purus. Unde et porcus quasi purus ... ut porcus quasi spurcus et immundus, quia ingurgitat se ceno et luto immergit. Unde et porcus quasi purus custos. Et ... Unde porculus et porcellus dicitur, et hec porca et porcula et porcella. Porca etiam accipitur in alia significatione ut supra diximus. Item a porcus porcinus a um, et hic porcarius et hec porcaria, custos porcorum. Et componitur hoc porcisterium, locus ubi porca stat. Item a porcus hec porrigo ginis, infirmitas que porcos contingit, ut dicitur a porrigo gis, quia de uno porrigitur ad alium. Et ponitur pro morbo et vicio capitis cadere faciente. Oracius: Impetigine seda porrigine. Unde porriginosus a um, porrigine plenus, scabrosus. Item a ...

CXLV

Puer ... hec purpura re, quasi a puritate lucis. Vel purpura dicitur ... et inde purpureus a um, et purpuratus a um ... dictus ut ... et hec ... gemma marmoris rubei ... intuentibus ... sic dictus quia rutilat ut purpura. Et hec purpura ... coloris ... creta argentaria ... pariter tingit. Unde et ... Item a purus hic puer ... puerum retineat. Unde et ... pueri in pure. Unde hic puer ... quasi in pure id est in custodia tenetur, vel ut Nonio Marcello placet, puer dicitur a punio, quia pueri verberibus solent puniri et coerceri. Vel puer dicitur a paritate ut a puritate et pudore et aliarum ... Vel puer a pariendo quia ex parte procedat. Et nota quod tribus modis dicitur puer: natura, ut puer natus est nobis; etate, ut decem novem ... obsequio et fidei puritate, ut dominus ad centurionem ait: Puer meus est in domo ... Item notandum quod antiquitus dicebat hic puerus ri, et hic et hec puer ri. Et a puer hec puera, id est puella. Et hic puerulus, et hic puerulus dicitur. Et puerula, et cetera ... dicitur. Et hec puericia ... etas quasi pura et nondum ad generandum apta et durat a septennio usque ad quatuordecimum annum. Sed pubertas est etas adulta que iam generare potest et incipit a quatuordecimo anno. Et hic et hec puerilis le ... et pueror aris, id est esse ut puerum, ut ... admodum pueri. Et componitur repueror aris, iterum redire ad puericiam. Et hic puerasco et repuerasco inchoativum. Ovidius ... quodam o repuerasco. Item a puer hic puellus li, dicitur. Unde puellulus ... Et hec puella, et hinc puellula omnia dicuntur. Item a puellus ut ... hic et hec puellaris et hoc re ... Et nota quod puellus et puera non sunt modo in frequenti usu. Sed nec puerus licet ab eo ... in frequenti usu, scilicet puerulus, nam a puer puerculus, et a puerus puerulus, ... dicitur. Puer ut puera componitur cum pario et hec puerpera re, que puerum vel pueram parit, et proprie puerpera dicitur in primo partu. Et inde hoc puerperium, partus pueri, ut puerum et proprie primus. Et puerperium dicitur locus in quo puer concipitur et moratur in utero matris usque ad partum. Purus componitur perpurus, quasi impurus a um, id est valde purus, impurus, non purus, et comparatur. Unde hec impuritas. Et purifico as, mundificare, purum facere. Item a purus puro as, mundare, purum facere, et componitur compuro as, simul purare, depuro as, valde purare vel a putre removere, impuro as, valde ...

Vel vitiis putare. Et hic imputare, i. impurum facere et hic dicitur ab impurus. Imputo, as, et corripit a e ose.

CCXLVI

Puto, as, avi, [illegible] arc, i. cogitare, existimare, [illegible] tare, i. scindere ut [illegible] et vitis superflua [illegible]. Unde putatus, a, um, et componitur imputatus, a, um, i. non putatus, et in parte non [illegible]. Invenitur computrata vitis et domus [illegible] Vinio. Item a puto, as, putus, purgatus et purus. Unde [illegible] latum putum dicimus et merum purgatum. Putas quandoque affirmat, et tunc puta et aptum putum sicut asserimus. Et hec putatio, id est putatio alicuius rei abscisio et purgatio. Et hec putamen, alicuius materie recisio et purgatio. Plautus in Captivis: Nucleum amisi, reliqui pignori putamina. Puto componitur amputo, as, i. e toto undique scindere. Vites quedam sunt putande et non amputande nisi forte velimus vineam a toto exradicare. Computo, as, simul numerare, unde versus talia tot tria ad. Et hinc computatorius, a, um. Et hic computus, ti, i. numeratio vel numeri assignatio et doctrina vel ars. Antiquitus dicebat computus sicut exigit derivatio quod nos abhorremus propter vocis absonantiam. Unde hic et hec compotista, te, qui docet compotum vel vacat compoto. Disputo, as, diversa putare in loquendo vel loquendo disserere. Unde versus talia tot tria. Et hic disputatorius, a, um. Deputo, as, ascribere, destinare, tradere, ut valde putare. Imputo, as, ascribere vel imponere alicui crimen. Preputo, as, preseindere. Unde hoc preputium, anterior pars pellis priapi que preputatur, videlicet precinditur. Et preputiatus, a, um, recisus, recutitus, i. preputium habens recisum. Et hinc videtur preputiati dici. Et preputio, as, preputium facere, pellem eius rescindere. Et preputium dicitur quasi pre[illegible] Papias. Unde preputiatus, a, um, magnum habens preputium. Et preputio, as, preputium dare, amputare vel preputio pungere. Reputo, as, ascribere, destinare, tradere vel crimen alicui imponere. Supputo, as, latenter vel parum vel prope putare vel numerare. Puto et eius composita omnia sunt activa preter disputo quod est neutrum et omnia corripiunt hanc sillabam pu.

XLVII

Puteo, es, ui, i. fetere. Unde putidus, a, um, i. fetidus, et comparatur dicitur sinus. Unde putide, dius, sime, adverbium. Et hec putiditas, atis. Et putida dicitur meretrix quia putat. Et hic putor, oris, i. fetor. Unde hic putidus vel i. bustum quia ibi putat cadaver. Et putictus qui cadaver inspicit.

Putor componitur putulentus, a, um, putore plenus, et comparatur. Unde putulente, lentius, sime, adverbium. Et hec putulentia, e, i. fetulentia. Item a puteo hec et hec putris et hoc putre, i. putridus, marcidus. Et putris, i. plutellus, putuerculentus. Et putesco, is, in eodem sensu. Unde Virgilius: Quadrupedante sonitu putrem quatit ungula campum. Et utrumque comparatur. Unde putriter vel putre, trius, sime, adverbium. Et hec putredo, dinis. Et putridus, a, um, et comparatur. Unde putride, dius, sime, adverbium. Et hec putriditas, atis. Et putrido, as, putridum facere. Putridus componitur imputridus, a, um, et comparatur. Unde imputride, dius, sime, adverbium. Item a putris putreo, tes, tui, i. [illegible] vel fieri putre. Unde putribilis, le, liter, litas, et imputribilis, le, liter, litas. Item a putreo hoc pus, puris, i. putredo vel quedam infirmitas que homini reddit putredinem. Unde hec pustula, le, diminutivum. Pustula est in superficie corporis tumiditas velut collectio. Unde hec pupella, le. Et pustulosus, a, um. Et pustulatus, a, um, velatus pustulis, plenus, vel infirmitate infirmatus. Et utrumque comparatur. Unde hec pustulositas. Et hec pustulentia. Item a pus vel pustula hec pusca, ce, quedam commixtio aque et vini ubi plus aque adhibetur, que pusculentus maxime potest agere de buccella hac in. Vinum pusta potata sitim obstat venenis. Putreo componitur computreo, es, exputreo, es, reputreo, es. Et hinc putresco, computresco, reputresco, inchoativum. Et a putresco putrescibilis, le, liter, litas, et componitur imputrescibilis, le, liter, litas. Item putreo vel putris componitur putrefacio, cis, et putrefio, fis. Item putor componitur computreo, deputreo, reputreo, exputreo. Et hic inchoativa putresco, computresco. Puteo et eius composita sunt neutra et carent supinis et producunt hanc sillabam scilicet pu.

CXLVIII

Placo, as, humiliare, mitigare, exorare, pacificare. Unde hic placor, oris, i. tranquillitas, mitigatio. Et hinc placidus, a, um, mitis, mansuetus. Componitur placidatus, et comparatur dicitur sinus. Unde placide, dius, sime, adverbium. Et hec placiditas, atis. Item a placo placatus, a, um, et comparatur, et componitur implacatus, a, um. Et placabilis, le, liter, litas, et componitur implacabilis, le, liter, litas. Item a placo placeo, es, cui, i. esse vel fieri placatum vel placidum, aliter enim non placet. Unde hec placenta, te, libum, focaria, quia placat. Oratius: Pane egeo iam mellitis potiore placentis. Unde hic placentarius, et hec placentaria, e, qui vel que facit

Placitus quod est hic placentinus, ...
et hec placentina. Unde placitus in
Capitulis. Opinio est Pamcheus ...
placentinus. Item a placenta hec placen-
cia quedam ciuitas quia ibi optime fiunt
placente. Et hic placentinus a um pa-
trium nomen. Item a placeo hec placitum
per antifrasim quia displiceat. Unde
placito as. unde placitor aris. et hic
placitator et placitatorius a um. et
hoc placitatorium locus ubi fit placi-
tum. Item a placeo placet impersonale. et
placitus a um quia placet unde pla-
cuit. Placeo componitur complaceo es. unde
complacet impersonale. displiceo es. unde
displicet impersonale. Perplaceo es unde perpla-
cet impersonale. Placeo e o se n quod et
facit preteritum in cui et supinum in citum
Est enim regula. Omnia verba neutra secunde coniugationis
facientia preteritum in ui carent supinis
preter ista. careo valeo noceo doleo
placeo pateo taceo oleo et liceo.
ista tamen duo non videntur esse ponenda in
exceptione quia ab istis et a multis aliis
talibus neutris inveniuntur supina quorum secundum
non est in frequenti usu. Item placeo
corripit penultimam. Item placeo componitur complaceo
as. replaceo as. et est a c o se et
producit hanc syllabam pla. Plaga ge-
nus retium vel volumen. Vnde plagella quod est cum
quodam strepitu et flatu et plagella
plage corpori infingunt. Unde plaga
dicitur quodam tractus ut post relat. Et cuius
et clima et similiter pro patria vel vi-
co aliquo accipitur. Et plaga id est rete
ut porcus sumpsis retibus. Unde quod pla-
ge sunt fontes illi quibus retia tendun-
tur in ima et summa parte. Secundum ponitur
quorum per ipsis retibus. Ouidius in secundo
methamorphoseos. Nexibus plagis que siluarum
exmaturdos ambit. Et nota quod plaga
pro vulnere penultimam producit in aliis corripi-
ca tantum. Et a plaga pro vulnere pla-
gius a um id est plaga faciens vel
curans vel obliquus quia plage faciunt ho-
mines obliquari. Unde hic plagiator
oris. et plagiarius rij in eodem sensu
id est venditor hominum vel seductor et de-
ceptor. scilicet qui seducit et sollicitat
pueros et servos alienos. vel qui
mancipium aut pecus alienum seducen-
do distrahit. Et a plagio id est obliquo
quia non recta via graditur secundum pellicendo
dolis et pollicendo. Item plagiarius
vel plagarius proprie dicitur veniarius vel
plagas faciens et inferens vel curans
vel est medicus. Et plagius componitur plagi-
deuteri id est quatuor sonorum vel a latere
deuteri. Plagitriti sex sonorum vel a late-
triti. Item a plaga hec plagula et hec

Plagella ambo diminutiva id est parva plaga. Et
et plagiosus vel plagosus a um plenus pla-
gis. plagis. Plaga quod etiam ... quod fracti-
...... plagioxipus. per id est acutam
...... secundum hoc non dicuntur homines
..... quia acuta inferunt vulnera. Unde
Cicero. Video indices quemadmodum plagio-
xipi iste me tractaverunt. Item a plaga
plago as vel plagio as id est verberare
... plagis affligere. Plasmo
... formare. Unde plasmo as
... et hinc plasmator id est for-
mator. et hec plasmatura re. Et
hoc plasma atis id est factura formatura
scilicet quod est formatum vel forma. Et
aliquando ponitur pro quodam electuario
quod fovet vocem. Persius. Aliquando ex
plasmate guttur coluerit. Et componitur cum
cata quod est supra. Et hoc cataplas-
ma atis inductio medicamine quia supra
formam morbi inducitur. Idem dicitur et impla-
strum vel emplastrum ab en quod est in et
plastes quod est forma. Item a plasmo
hic plastes stis id est forma vel formator
vel figulus. Unde plastice id est pari-
ti et gypso vel alio effigies. Et componitur
cum grafos quod est scriptor et hic plasto-
grafus id est falsus scriptor. Unde hec
plastografia id est falsa scriptura. Et pla-
stografus a um falsum scriptum. Item
a plastes vel plasmo plastus a um
id est formatus et componitur prothoplastus id est
primus formatus vel formator. Plas-
mo componitur complasmo as. replasmo as. Et p lvin e
est a c o se. Etc. Capitulum nonum

Planos
Planos grece latine dicitur error vel vagatio
unde hec planeta te. et hec pla-
nita te. planeta id est errans
planita id est errorem inducens.
dicuntur ergo quedam stelle planete
id est errantes quia singulis diebus movent ortum
et occasum suum. Hec dicuntur et planite id est
errorem inducentes quia sic variando ortum
et occasum suum hominibus inducunt errorem
et faciunt eos errare. Unde secundum magistrum
et veritatem non debent planete id est errantes
sed planite id est errorem inducentes. Plane-
te enim non errant ymmo eundem motum et
eandem movendi legem ... habent quam ab
initio sue conditionis habuerunt. Sed errare
videntur mortalibus cum ita varient
ortus et occasus per diversa loca. Unde potius
debent dici planite id est errare facientes
quam planete id est errantes non enim ipsi errant
sed nos ita motus eorum errare faciunt.
Item planeta dicitur febris erratica. Et
planeta quedam vestis larga ad oras
quia oris erratibus evagatur. Et a plane-
ta planeticus a um. Et hic et planetum

Et nota quod planeta pro stella quinque [illegible]
ma' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
planos et [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] monet [illegible]
platanos [illegible] [illegible] [illegible] ut
hec platanus quedam arbor [illegible]
foliorum [illegible] dicta et [illegible] plate [illegible]
[illegible] a latitudine arborum [illegible]
Unde platanus a [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] te [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ee [illegible] [illegible] [illegible]
plateanus le [illegible] a platea [illegible]
a [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Unde pla
nus [illegible] [illegible] adv. | et hec planitas
[illegible] et hec planitudo | et hec planities
ei Item a planus ut plates hec pla
ta te quia plana sit et lata .i. ta
bula ut apparet | Unde hec platula et
platella dim. | Et platus a [illegible] qui pe
des habet planos et latos ad instar
plate | et hec pluteum tei .i. armari
[illegible] platos que ibi subsequuntur .i. ta
bule lignee a quibus libri suspenduntur
Iuvenalis Et iubet archetipos pluteum
servare cleantes et pluteum dicitur scripto
rium super quod scribitur Persius nec plu
teum cedit nec demorsos sapit ungues
Item pluteum dicitur tabulatum
ut ceratis [illegible] contignatio [illegible]
que in opere faciendo hosti obicitur
Lucanus Item a planos hec planta te
.i. planities pedum quia plante non se
bent inde ut in quadrupedibus | [illegible] cum
homo cum sit bipes posset stare et sunt
plante anteriores partes que et de
multis ossibus constant | calx postrema
pars plante sic dictus a callo quo tra
calcaneus | hinc et calcaneus Item
planta dicitur olus quod plantatur et ramus
arboris qui inseritur Unde hec planta
la le dim. | et hec plantago ginis quedam
herba quia planta eius adhereat
terre | et hoc et hec plantaris re ad
plantam pertinens | et hec plantare ris
planta arboris [illegible] | differunt tamen quia
plante sunt [illegible] de summitate arbo
rum | sed plantaria que cum radicibus et
terra evelluntur et alibi plantantur | et
hec plantarium id est quod plantare Item
a planta planto tas | plantas ut planta
ria ponere plantis inserere implere | et
planto tas per plantam decipere | et componitur
complanto tas deplanto tas .i. valde plan
tare ut plantas auferre | replanto tas
supplanto tas .i. decipere et [illegible] per plantam
quod fit cum latenter plantam ex transverso
[illegible] intra plantas alterius | Unde
Esau de Iacob En supplantavit me
altera vice | Plantum [illegible] stupa | et qui

[illegible] sonare et est nomen grecum
Plaudo dis si sum
.i. manus repercutere [illegible]
manus ex leticia claudere et
insimul claudere manibus sonum
facere gaudere et ponitur aliquando pro
lugere vel repercutere | Unde plan
sus sed manus repercussio vel [illegible]
simul [illegible] repercutiendo | et plausibilis
le liter litas | et plaudibilis le lit'
litas | Plausus quod plausibilis a [illegible]
quod dicit Plaustrum | plausibilis a [illegible]
qui facit plausus et plaue [illegible] [illegible]
dicitur [illegible] dis [illegible] [illegible] plaudo [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] plausus .i. repercussus
ut clausus et [illegible] | plaudo habet applau
do dis alicui plausum facere | Unde
hec applauda vel applauda .i. [illegible]
ex paleis facta in qua plures simul
applaudere Remigius Non credo sit hec
applauda nequior quam tu | et applauda quod
dicitur furfur | Complaudo dis vel
complodo dis .i. insimul plaudere vel
insimul repercutere vel claudere manus et
ponitur simpliciter pro iungere ut gaudere Non
complosi a [illegible] .i. concussi ut quidam
Lucretius Complosas tenuisse manus
Displaudo vel displodo dis .i. manus
aperire et ponitur simpliciter pro aperire ut
rumpere dissolvere quassare | Unde dis
plausi ut displosi a [illegible] .i. disrupti
apertus disruptus Oracius Nam
displosa sonat quantum vesica pepedit
| explodo dis manus relaxare aperire
excutere ut non plausum facere et ponitur
ut eicere et expellere plaudere et plodere
pro gaudere manus repercutiendo nectit sed coso
pro iungere ut claudere ut repercutere [illegible]
sic est que hac ratione reddet CLI

Plecto this xi ut xui xu
.i. punire verberare ut plectere
ut ex virgis aliquid componere
Unde in passione domini | et ple
ctentes coronam de spinis impo
suerunt capiti eius | plectentes
.i. componentes plectendo eam ad spinas
ut fiat ista constructio | et plectentes
.i. pungentes cum imposuerunt capiti eius
coronam de spinis | Unde plexus xus
xui .i. flexus | et hec plexio onis .i. fle
xus vel punicio | Unde plexuosus
sa sum .i. plexuosus ut [illegible] | et
hic et hec plexibilis le liter litas .i. abi
lis ad plectendum Item a plecto vel flecto
hec plectrum quoddam instrumentum vel
lingua in corpore ut potius ultima pars
lingue et percussorium citare quia
flectitur huc et illuc | et a plecto vel
punire et verberare quia plectrum
verberat et percutit | Unde hec plectel
lum Item a plecto vel flecto hec

Plecta te quibus nexus ex inrugulis
ut papiro ut carecto facta unde
cosmeos faciebat. Unde hec plectul
da Josephus in viii° exrat cele
tice ex capparatibus plectulis facta
plecta est dicit cultus duas anzas
hinc. plexus pro flexus et complexus
a vim. i. verberatus irretitus intrica
tus involutus destrictus. Item plecto
per flecte et cum am quod est circum
dicitur amplector eris amplexus quod
cum circa brachia flectendo cingere
ut cingi. Unde hic amplexus xus
xui. et amplexum. i. quietum. et am
plexor aris. fre. complector eris est
utrisque brachiis cingere. Unde complex
xus xui et complexum. et hec comple
xio omnis actus complectendi ut quod
argumentacio que undique complectitur
adversarium hoc et latinis dicitur complexio
ut cornutus silogismus. a grecis dile
ma. et complexio dicitur naturalis di
spositio. Unde complexionalis le
liter litas. et complexionatus a vim
. i. complexionem participans ut dispositus
Item complexus acuitur in penultima sillaba
quicumque vel compositus. Et secundum hoc co
plexus dicitur constans ex dictionibus
. i. oracio. Et componitur inpplexus a vim . i. non co
plexus. Et incomplexus secundum hoc secundum dia
dictio. Item componitur complector complexor aris
fre. i. frequenter complecti. Plecto a est
et eius composita secundum quam habet in p . amplector
communie et complector deponens. Ple
ma sunt ulcera et sulci in membris
et pedibus callosis. Unde plemio as
are. i. reple

Capitulum lx

Pleo
Pleo plevi cum non est in usu sed
unde dicitur plenus a vim et complexus
Unde plene nimis sine adicere
et hec plenitudo. et plenarius
a vim. et per composicionem simplex
a vim. Pleo componitur compleo es cui hoc
hoc completorium. depleo es valde
reple vel evacuare exinanire quod de
pleno deducere. expleo es etiam. Un
expletus. et expletivus a vim. Et per
composicionem inexpletus a vim. et inexple
tivus a vim. impleo es. oppleo es
imple ut obturare. Tenebris mulier
lacrimis opplet os. repleo es. suppleo
es supponere ut in loco alterius imple
Unde hoc supplemen inis. et hoc supple
mentum. et hoc splen nis et a supple
mento ex contraria parte iecoris ne vacua
existeret. Unde splenetichus a vim ad splene
pertinens ut qui patitur in splene. Pleo
. i. o. sic est a. Pleonaxagia grece latine ynnalis
avaricia secundum quam plus appetit quam sibi
sufficiat. Pleon enim grece plus
et saxagia habitus quod quidam impor
tati sunt elementi quidam in
mobilitate sed melius quod avaricia
Pleuron grece latine latus. Unde hec pleure
sis dolor lateris acutus cum febre et
sputo sanguinolento. et hinc pleure
ticus a vim qui talem infirmitatem
habet ut ad pleuresim pertinens ut pleu
retica passio. Pleumon grece latine dicitur pul
mo et videtur dici a pleumon . i.
spiritus que agitatur et movetur et ape
ritur pulmo ut accipiat flatum et
unde nos dicimus hic pulmo onis. et
hec pleumonia e dolor ut tumor pul
monis. Et componitur cum peri quod est circum
et hec peripleumonia pulmonis inflammati
cum dolore

Capitulum lxi

Plico as cui ut cum licitus
vel plicatum plicas facere
ut plicas aptare. Unde hec
plica ce et componitur cum sine et dicitur
hic et hec et hoc simplex icis quod
sine plica ut parum fallacie, et
composicionem non sunt. Unde simpliciter cuius
sine adverbium. Unde simplicitas atis
Item invenitur simplus a vim. et sic componitur
a sine et plica et dicitur a simplica
quod simplex est quod caret parte. sed
simplum est quod habet partes omnes eiusdem
generis et eiusdem speciei. Ut elementum
ignis simplum est quia quelibet pars
eius ignis est. et sic quicquid constat
ex partibus omnibus eiusdem generis cum toto
simplum dicitur. Item simplum . i. tantummodo
. i. non duplum vel triplum vel. Et cum dicitur
hoc est duplum illius vel triplum. sed hoc
est simplum. et sunt a predictis
nominibus et plica componuntur alia omnia
nomina multa que ponderalia dicuntur
nisi in certis compositis inveniuntur duo ut
plura ponderalia. Et duplus a vim
a duo et plica. Unde duplo as . i.
duplum facere. triplus a vim a tria
et plica. Unde triplo as triplum facere
et, sic compone que restat quadruplus
quintuplus sextuplus septuplus. Et a
singulis descendunt verba quadruplare
quintuplare. Secundum eos facile erat deduce
re et distinguere. Item plica componitur cum
bis et dicitur hic et hec et hoc biplex icis.
et cum alter et dicitur hic et hec et hoc altriplex
cis in eodem sensu . i. duplex animo
fraudulentus. et volumus comparat. Un
de hec biplicitas et altriplicitas . i. du
plicitas fraudulentia. Item plica
componitur cum multiplica ce vestis multas
habens plicas. et hec vestiplica ce fe
mina que plicat vestes. Item plico

gt explico as cui et caui cetum ut cam
complico as cui ut caui ctu ucl
catu i simul plicare. Vnde h' et
h complex cis in malo g'stnicus
illi. Ill' ptt' ostacus · hec quidam com-
plex qui laberso peto et came gt
alter' assimilatg' ad malum fr. ad bona
vo magis dictum complice. Vnde
h complicitas atis · glosa int' duas
ut plures deloxitus in malo fma.
duplico as diversum a plicare. die
duplico as · bn' duplia cis et qp'a
Vnde duplicat' eius sine adu · et
h duplicitas · Explico as · ordinare
digere' distendere · extra plicam
pone' · plur' aprire · Vnde explicat'
et explicite v' defectiva i fenit et
terminat' ut finitur et finit' nec
vnct' de eo plus · et inde ut ab
explico explicatus a um i extensus ut
finitus et determinatus · Et gt inexplica
bilis a um · implico as impedire · inf-
plico as · multiplico as · Vnde mul-
tiplicatio et multiplex cis et gpat'
Vnde multiplicat' eius sine adua · et
h multiplicitas · quadruplico as · re-
plico as · supplico as gt subtus se
plicare et humiliare ad rogandum
et gstruitur in eod' sensu cum dto et
acto · Vnde supplico tibi et supplico te
Vnde h' et h et hec supplex cis q'
supplicat ut dampnatus · ita qui cu-
mil atq' est supplex · et humilis
Vnde suppliciter et h supplicitas · et
hec supplicium tormenti pena pro qua
supplicat · et supplicium i supplicatio
ideo enim erat antiquitus · Vt de re-
bus suppliciu i dampnatoru · donaria
i templa deoru amplaret' et eo
supplicia ponit' pro supplicacionibus
Vnde et supplicium ppe' dicit' cum quis
ita dampnat' cu' quis ut bona eius
conferrent et in publicu ad opus
templorum ut fisci redigant' · Triplico
as · Vnde h' et h et hec triplex cis
Vnde tripliciter et h triplicitas · plico
co sc' gt a pret' supplico qd gt nem'
2m qd gstruit cum dto · Et plico fat
plitu in cui et in caui · Et supinu
in citu et in catu · Contra h' ab eo
et aliquo nomie fa'unt plitu tm in
caui et sup in tm in catu · Vt multi-
plico caui catu · triplico caui catu · sed
gtra ab eo et prepo'nbz fa'unt plitu
in cui et in caui et sup in in citu et
in catu · sed frequencius in cui et in citu
et raro in caui et in catum pp' suppli-
co qd tm fat plitu in caui et supinum
in catu · Hec oia contrit hic p'as i. p. ph

Ploro as · i cu voce flere et
lacrimas fude' · Vn et plo-
ro d' q' plurima roro · In
plorabilis le liter · et hic
ploratus tus tui · et plora
bundus a um ploratu plen'
ut plorati similis · Ploro gt deplo-
ras i valde plorare · ut plorado aliquid
pete' ut adquirere · explora as i cog-
te investigare · imploro as rogare
quere' vel impetrare · Ploro n gt
et gta sit quod retinet' eius suz
alia sit activa et omia pducit hune
sias i pio · Hoc pragma atis i
causa · Vnde pragmaticus a um i
consiliarius ut causidicus · Prasim gt
dici viride · Vnde prasim dicit'
recta viridis · et prasinus a um i
viridis · et h' prasius quida lapis
viridis · Pravus a um i malus pe-
ssimus · sed malus nat'e · pravus gt tra-
ctatu et usu et gpa' · Vnde prave ius
sine adu · et h pravitas atis · et
pravo as pravum face' · Et gt' de-
pravo as valde pravare · Et gpar
o sc' et gt' hac sam i pra
Precor aris precatus
i rogare · Vnde pre-
catorius a um et precabilis le
liter litas · et precabundus
a um similis precanti ut ad
precandu abilis · et h prex cis a q' sz
nus singularis nd gt in usu · Vnde p-
catus a um i precabilis ut precan-
d pre obtinet' qr precaturu quia
pce audit' et videt' potius gt etia
q' composicio · Vn precare ad bm i
precabilis ut per prece · et pro co si-
pe invenit' precario · Tenemus in ecclm
rho ta vel precario tractatus · Ita a
prex cis hec prece qr cu prece plet dari
vel prece gt a pre et do as ut vias
qr pditum ut qr pvicim qr prius dat
ut pro eius vice qd petit habeat'
Vnde hec precatu h. dc. · et preciosus a
um multum prece valens · Vnde pre-
si lapides dicti sunt qr care valent
sine ut a vilibus discerni possent
hinc qr rari sit · omne enim qd raru
gt magnum et preciosum vocat' sic
et in Samuelis volumine legit' · Et
sermo dni preciosus erat in ist'l i rarus
preciosus gpa' · Vn precise sine sine
adu · et h preciositas atis · Ita a
precio precior aris depone' i estimare
et gt appretior aris · deprecior aris
valde preciare ut vilipende' · Et gt d c
se · Antiqui tm dicebat precio as

et appreo as in activo genere Item a proc
procus a um et hic procus a .i. petitor
et proprie mulieris ut uxore coniugis .i.
imperatiuum et a precando quia preces et
postea petit et petere domus est aliqua ut
et inde hic et hec et hoc procax cis .i. petax
quidam petitor importunus ad petendum
quod maxime solet facere peti et pertinet
ad meretrices et lenonia Unde procaciter
cius sime adverbium et hec procacitas
atis et procaculus a um aliquantulum
petax Item a procus procio as ani
et proco as in eodem sensu .i. nomina
coniuge ut imperatas petere ut generaliter
inulicere et ponitur simpliciter pro petere
Item procare ut procere quod vulgo
dicitur domare aliqua ut coercere
et a proco as procito as frequentativum .i.
sepe petere sic peti faciunt ut sepe
prolongare sic mulieres faciunt suis
procis Probro quod enim vera quod est
item et reciproco as .i. iterum petere
munere pro se ponere ut convertere
ut reflectere Unde reciprocus a um
idem quod conversus repetitus Unde recipro-
ca constructio dicitur in qua eadem per-
sona petitur Item a procus procer
ceris secundum Ysidorum sincopatum non quod in usu
et dicuntur proceres a procus ut proco ab proceleo ut proceleo
do quia maxime proprie laude et gloriam
appetunt ut dicuntur a precedo dicitur sic
superius distinctum est Precor gratia
deprecor aris .i. valde precari refutare
quod vulgo dicitur deprecari ut excusare
ut expurgare imprecor aris .i. valde
precari execrari maledicere Et quod dicitur re se
Hec preda de preda est de inimi-
cis et confederatis rapina de ho-
stibus ut preda de tota patria ra-
pina de parte Item preda ex ho-
ste est lucrum ex negociatione compen-
dium quod ex ponderibus et inde hic predo
onis raptor et predor aris Unde
predator et predatorius a um et preda-
bundus a um abilis ad predandum
et similis predati et predabilis le
liter et predatus a um quod accipitur
in patria secundum quod antiquum dicebat
predo as Et componitur impredatus a um
Predor componitur compedor aris depredor aris
Et quod dicitur r o se et producit hanc sillabam se-
pre et construitur cum accusativo Item hoc predium
hec predium possessio villa ager secundum proprie
allodium et predium a preda quia antiqui
agros quos bello ceperant prede no-
mine vocabant Et predium dicitur quod maxime
ex omnibus patrisfamilias providetur .i.
apparet Unde et predium quod providium
Unde hoc prediolum li diminutivum et prediatus a um

de predio exivit Unde Ambrosius super
Epistulam Item quamvis prediatus egestas
excusatur et hic prediatus ti deus prediorum
Saturnus ut dicunt quidam Sic inter
alia nomina deorum prediatus .i. et quirinus
mars et militaris Et hic preses dicitur
.i. dives et proprie qui multa habet predia
et preses dicitur medius ut mediator et
preses .i. fideiussor ut obses Unde per
commune compredes dicuntur sunt fide-
iussores et obsides et sunt ipse fideles
quod ipsi dicuntur enim potest et
mediatores inter aliquos et solent
esse fideiussores ut obsides sed autem
dicitur preses dicitur quasi pre aliis dives et
pre aliis ditatus ethimologia est Item preses
dicitur secundum quod accipitur pro dives et hic et
hec interpres tis et interpres qui
diversa genera linguarum novit vel qui
unam linguam exponit per aliam ut unam
linguam transfert in aliam et sic est
mediator est inter unam loquelam et aliam
vel dicitur a preses quod est dives quia inter
preses ditat loquelam transferendo voca-
bula de una loquela in aliam vel
dicitur a partes tis quia interpres fit me-
dius duarum linguarum dum transfert
ut exponit unam per aliam secundum qui inter
deum interpretatur et homines quibus indi-
cat divina misteria interpres vocatur Unde
interpretor aris commune .i. exponere ut
exponere unam linguam per aliam sed
non videtur velle quod predicta compositio
precedat in vo et inde dicitur interpres

Pregno as gravidare CLV
Unde pregnas antis
pinc est pregnas pro gravida
secundum pregnans est que concepit
gravida qua utero gravedo
proxima partum ostendit Et
componitur impregno as repregno as Et est
a re se Premo is pressi ssum .i.
stringere ut deprimere et flectere Unde
pressim adverbium .i. strictum Et hoc pressorium
torcular .i. ubi uve premuntur et
calcantur ut porticus illud longum lignum
quo uve premuntur et idem dicitur hoc prelum
li secundum quod a premendo Unde et prelum
quasi pressorium latinum Et est ethimologia ut
dicitur a pre et longum quasi pre aliis ut
valde longum Item hoc prelium hic plum
ab comprimendo hostes ut dicitur a pre et
lite quia plurimum preesse dicitur primus congressus
ut plurium conflictus bellum ipsa
guerra Unde dictum est Romani sepe
victi sunt in preliis secundum numquam in bello quia se-
pe in congressibus vincebantur ut in quibus
conflictibus secundum numquam in fine ut in guerra
Vel prelium dicitur a pre et ludo Unde hic

Prehensa [illegible] et plur. actis plurimis [illegible] a pre hec prehensio [illegible] prehenso [illegible] pre et [illegible] [illegible] datum [illegible] primus [illegible] [illegible] chia [illegible] Item a primo [illegible] ferre [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valde [illegible] [illegible] [illegible] infrege [illegible] Unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supinum in [illegible] Prehendo dis et facit preteritum [illegible] prehendi et supinum prehensum. Unde Lucas [illegible] quem prendebat [illegible] [illegible] in divina pagina Tota nocte laborantes et nichil prendidit [illegible] non est regulare. Nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] geminatur in preterito [illegible] [illegible] [illegible] prendo non [illegible] [illegible] a do [illegible] [illegible] [illegible] et aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] similiter [illegible] [illegible] plus [illegible] prehendo dis et facit preteritum similiter sine geminatione prehendi et supinum prehensum. Et utrumque componitur apprendo et apprehendo dis. comprendo et comprehendo dis. deprendo et deprehendo dis. reprendo et reprehendo dis. et omnia sunt activa et faciunt preteritum in di in et supinum in sum. Priamus [illegible] dictus emere vel redimere. Unde hic priamus [illegible] emptus vel redemptus. et hinc hic Priamides de filius vel nepos Priami. Unde hec Priamis dis filia vel neptis Priami. Item a priapo hic priapus virile membrum quo natura humani generis redimitur. vel priapus nomen cuiusdam de lapsaco civitate Ellesponti fuit vir deplussus [illegible] pro magnitudine virilis membri et habitus est pro deo a feminis et sic in deorum [illegible] receptus meruit esse deus ortorum et ortis [illegible] [illegible] fecunditate eorum quia ortus nunquam est sine fecunditate. [illegible] omnia esse deus [illegible] [illegible] et ab illo priapus dictus est pro virili membro. Unde hic priapismus mi. [illegible] pudendorum tensio vel passio. [illegible] adverbium et [illegible] [illegible] per primum. Unde primus prime adverbium et primitus. [illegible] et primo nomina sunt ponuntur tamen quasi adverbia. et prime [illegible] apprime [illegible] valde vel [illegible] due [illegible] posite [illegible] una et [illegible] [illegible] et dicatur apprime et [illegible] [illegible] producitur. Item per quasdam no[illegible]

in [illegible] comparativum [illegible] [illegible] designat ordinem [illegible] sine comparatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de duobus. primus de tribus vel quotlibet vel pluribus [illegible] de dictione bissillaba quam [illegible] [illegible] [illegible] de polysillaba [illegible] [illegible] Item per [illegible] designat dignitatem in ecclesia et tunc est tamen [illegible] [illegible] hic prior oris. Unde hic prioratus [illegible] [illegible] vel in [illegible] vel in dignitate. et hec prioressa que tenet [illegible] dignitate vel [illegible] [illegible] et hic prioratus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel districtus. Item a primus [illegible] [illegible] a [illegible] primus. et [illegible] a [illegible] [illegible] primus et primae [illegible] [illegible] [illegible] que de singulis [illegible] vel que deo primo offerunt. [illegible] primarius a [illegible] [illegible] primus et inter alios primus vel maior. Ovidius in Nono [illegible] [illegible] rapit medios flagrante [illegible] ab igne primae [illegible] Item a primus hic primor oris [illegible] maior et dignior in [illegible] vel primus in ordine. Unde primorculus a um aliquantulum primor. Item a primus hic et hec primas atis qui primus habet in [illegible] Unde hic primatus tus [illegible] eius magistratus. Et primas designat quandam dignitatem in ecclesia et tunc est tamen [illegible] [illegible] [illegible] hic primas [illegible] Unde hec primacia e. et hic primatus tus [illegible] eius dignitas vel districtus. Item a primus primulus a um dimin. et componitur pro primus. et primus componitur primevus a um [illegible] primus in evo vel primi evi [illegible] senex vel antiquus vel primus. et hic primicerius. et hic primipulus. et primipilaris sed de hiis omnibus supra [illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible] hic primiuirgius qui prima virga stat ante regem. Componitur primus cum multis aliis [illegible] de quibus in suis locis tractatur. Item a [illegible] hec prora re quia [illegible] anterior pars navis. Unde hic proreta te qui in prora [illegible] in principio navis moratur vel maior et hortatur socios vel gubernator. Ita in Jona ubi decem [illegible] gubernatorem Septuaginta proreta interpretati sunt. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parte [illegible] dicitur. Dicitur enim accedit prorsum aut recedit sinistrorsum. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic priuignus qui prius [illegible] genitus. vel priuignus qui prius genitus. vel qui priuatus igne [illegible] amore vel [illegible] a [illegible] [illegible] priuatus. Unde hec priuigna e. Item a pridem prius a um. [illegible] [illegible] a um in eodem sensu [illegible] antiquus [illegible] [illegible] [illegible] alienare [illegible] removere priuatum facere. Unde priuatus a um alienatus ab [illegible] [illegible] vel honore vel dignitate. Unde et [illegible]

privati dicebantur ab officiis privatis
extranei · et tamen nomine magistratum
habent et cetera · Et privus a um · idest privatus
ut supra · et componitur privilegium · idest lex priva-
ta et singularis que ad unum pertinet
vel ad paucos et privilegium dicitur
prerogativa vel honor singularis vel
etiam personas · privilegium dicitur etiam
quod unicuique debetur et beneficium quod a
principibus conceditur · Unde privilegiatus
a um · et privilegiarius a um pro-
gatus vel qui utitur privilegio · et
privilegio as · prerogare privilegiatum facere

Capitulum LVI

Probo as · idest laudare
vel confirmare certi-
ficare · Unde probativus a
um quod probat vel probatur
et probabilis le liter liter ·
et probus a um et comparatur · Unde
probe bius sime adverbium · et hec probitas atis
Et componitur improbus a um · idest non probus vel
insatiabilis vel importunus vel perse-
verans · Unde labor improbus omnia
vincit et improbus quia instans philoso-
phia et est etiam et comparatur · Unde improbe
bius sime adverbium · et hec improbitas atis
et improbulus a um aliquantulum impro-
bus · Iuvenalis confines tu se improbulum
plus quam approbo as · idest laudare · comprobo
as collaudare · reprobo as reicere vel
redarguere vituperare · exprobo as etiam
probare vel vituperare · Et corripitur a e o se
et cetera hec sequitur · scilicet pro · Probro as
are vituperare redarguere iniuriari
Unde hoc probrum · idest crimen turpitudo
convicium dedecus · Unde probrosus
a um · idest dedecorosus et comparatur · Unde
probrose sius sime adverbium · et hec probro-
sitas atis · Et probrum componitur hoc op-
probrium vituperium dedecus derisio · Unde
hec opprobriositas · et opprobriosus
a um et comparatur · Unde opprobriose sius
sime adverbium · et hec opprobriositas atis
probro componitur exprobro as · idest conviciari re-
darguere reprehendere vituperare · Et
est a e o se et cetera hec sequitur · scilicet pro
pro tamen in dictione posita · Proboscida vel
promuscida rostrum elephantis est illa
pabulum ori admovet et invenitur declina-
tum hec proboscis idis vel promuscis idis
Hoc problema atis quod latine dicitur
propositio est questio difficilis habens aliquid
quod disputatione solvendum sit · et proble-
maticus a um obscurus et difficilis vel
qui problema proponit et unde dicitur
a pro et lema quod est vorago quia proponitur
ut vorent et decipiat · Probaton grece
ovis latine · Unde probatica a um ·
pecualis · hinc dictum est probatica

piscina · idest pecualis quia ibi lavabantur bestia-
rum ibi abluebantur · Proranus orna-
tus edificiorum · Prolios herba florem
velut candorem habet et canos hominis
capillos facit · Unde hec proles lis dicitur
filius vel filia vel progenies · et hic
hec proletarius rii qui ad prolem
tantum gignendam vacabat · erant enim
quidam apud Romanos qui in urbe pro-
[illegible] causa generandorum filiorum
et [illegible] sugebat vere in arma et hyste-
[illegible] dicebantur

Capitulum LVII

Promo mis
prompsi promptum · idest proferre
manifestare aperire extrahere
ore dicere · Unde promptus a
um paratus et expeditus ad
aliquid agendum vel dicendum
et comparatur ior simus · Unde prompte
tius sime adverbium · et hec promptitudo inis
· et promptulus a um aliquantulum
promptus · et hoc promptuarium · idest celarium
quia inde necessaria victui promuntur · Unde
in psalmo promptuaria eorum plena
· et est promptuarium longum tempus · scilicet celarium
paucorum dierum · Item a promo hic pro-
mus mi · idest celarium et promit quia est
custodie ipsius promi · Oracius · Ad
biberis diluta foris est promus et
atrum · Promptus componitur perpromptus a um
· idest valde promptus · Item a promo hoc
promptus tus tui · idest aperitio et per compositionem
in promptu · idest in aperto sed magis est
propositio per appositionem et non per compositionem
Item a promo promulgo as promittere
manifestare · et hoc promulcum a funis
tum quo navis ducitur vel scaffa vel
ille qui maiorem navem ducit et regit
Unde promulco as navem ducere et hoc
tum promulco · Promo componitur depromo mis
valde promere · expromo is extra vel
valde promere · Et corripitur a e o se et pro
hec sequitur · scilicet pro

Capitulum LVIII

Propago
gas are · idest protendere · et extendere
· Unde hec propago ginis linea ori-
go extensio flagellum vitis
extensum sub terra · Unde
propaginor as extendere propagi-
nes extendere flagellum vitis terre sub-
mersum sternere et quasi porro tendere
et propagineus a um de propagine procedens
vel de propagine existens · Prope adverbium
loci dicitur a pro et componitur propior proximus
Unde propius xime adverbium · et hec proximitas
· et proximo as appropinquare · Et componitur approxi-
mo as et est n e s e · Item proximus quandoque
accipitur pro cognato et propinquo vel cum
sanguine vel cum locum · et cum hic habet
unum positum et comparatur proximior ior simus

Unde proxime minus sine adv. Item
a prope propinquus a um uel secundum locum
uel secundum sanguinem et compar. quere supra
Unde propinque quius sine adv. Et hec
propinquitas. Et propinquamentum a ui id est
propinquus et similiter. Et propinquo as id est
appropinquo as et est neutrum et est
Item a prope proximus et proxima
statim extollimus cito prostimus aliud
[illegible] secundum locum. Et est compositum a pro
ut [illegible] et terminus et [illegible]
dicuntur proximus quasi [illegible]
[illegible] a prope. Unde [illegible] a
prope properus a um festinus citus
et componitur perproperus a um et
[illegible] valde properus. Item a
properus propero as id est festinare, propter
rat qui unumquodque maturat. Trasigit
festinat qui multa simul incipit et
nihil perficit. Et componitur appropero as id est
valde properare. Et depropero as valde uel
de uno loco ad aliud properare. Impropero
as uituperare iniuriari uel in[illegible]ce
uel improperium facere. Unde hoc improperium
id est conuicium dedecus iniuria uel derisio.
Unde in psalmo Improperia improperantium
tibi ceciderunt super me. Et corripitur n c o s t.
Item a prope proprius a um id est propinquus et
similis et compar. per supplecionem magis
proprior simus. Et appropio as id est proximare
appropinquare. Et componitur appio as. Et corripitur n c
o s t. Item a prope proprius a um id est
melius ut nomen regula est a prope quod
quod proprium est iuxta est et compar. per supple-
cionem proprius magis proprius simus. Unde
proprie magis sine adv. Et hec
proprietas et componitur improprius a um et compar. fuere
per supplecionem. Unde hec improprietas atis
Item a proprius proprio as id est proprium facere et
componitur approprio as et corripitur n c o s t. Item
propter prepositio ad unum loci id est iuxta communis
prope. Et ponitur pro coniunctione causali.
Et communiter propter te factum est hoc. Unde
propterea coniunctio causalis. Item a prope pro-
pitius a um bonus benignus misericors
prosper placatus. Unde propitior aris
propitium uel fieri propitium. Unde hec propitiacio
placacio misericordia. Et hec propitiato-
rium locus quasi propiciacionis oraculum.
Et propitiatorius a um et propitior componitur
repropitior aris. Prorsus penitus omnino
Prosa grece latine dicitur longum productum
uel prolixum uel rectum. Unde prosus
a um id est longus productus uel prolixus.
Et proso as producere. Et hec prosa sermo
oratio producta et a lege metri soluta quasi
a prolixitate uerborum quia non coartatur
numero pedum uel sonorum sed in longum pro
uoluntate producitur. Uel prosa quasi
profusa uel quasi prorsa quia proruat spacio per

et excurrat nullo termino sibi prefixo
Unde hec prosula dicitur. Et prosaicus a um.
Unde prosaico as prosaice scribere
uel dictare. Prosa componitur prosimetrum
a um id est compositus ex prosa et metro. Item
a proson hoc prosimetrum id est funis quo
naues alligabantur in littore ut patet
[illegible] sit loquens. Prosopon grece latine dicitur
persona. Unde hec prosopopeia ficcio
mis [illegible] et [illegible] in qua
demonstratur [illegible] et hec prosopopeia dicitur
oro uel depingo. Unde [illegible] a um
id est depingo. Unde prosopopeia id est
[illegible] uel depictatio. Et depicto
as. Item a prosopon prosenior
[illegible] medicine uel depictare. Prosemia
pro tali domo posuit. Tempore uero dei
Proselitus est aduena et incircumcisus
qui inserebatur populo dei, et est
grecum. Protos grece latine dicitur
primum. Et componitur cum aliis
et est cum martir et prothomartir
tiris id est primus martir sicut beatus Ste-
phanus. Et est cum plastos et protho-
plastus id est primus plasmatus ut Adam.
Prothos enim est primum unde prothus
a um id est primus. Et hec prothocinum id est
xenodochium. Protoscopus per alonge
est quedam figura secundum quam in prope ponitur
pro [illegible]. Et accepit cum in ulnas su-
as id est inter ulnas. Prurio ris riui
ritum mollem effluere pruritum habere
et pro fastidire inuenitur. Unde hic
pruritus tus tui. Et hec prurigo ginis
in eodem sensu uel prurigo species scabi-
es que pruritum facit et ardorem. Unde
et prurigo quasi perurigo quasi per ustionem
agens. Et prurio quasi perurio et inde
prurigo etiam. Et pruriginosus id est scabiosus.
Et pruriculus a um in eodem sensu
id est pruritu et sanie plenus. Et pru-
rio est cum leo leis et hec lepra est
asperitas cutis cum pruritu et semper
squamosa que leit id est delet pruriginem
id est scabiem per hoc quod scabras emittit.
Uel quia per pruriginem delet carnem
hominis. Uel lepra dicitur a lepida herba
cui est similis in asperitate et squa-
mositate. Unde leprosus a um et
compar. Unde leprosus simus sine adv.
Et hec leprositas atis. Pseusis grece
latine dicitur deceptiens uel falsus. Unde pseu-
domeneus a um fallax. Et hec pseu-
domeni dicuntur illi fallaces qui re-
aliquam racionibus conantur apparere
Unde pseudulus a um id est falsus fal-
lax et deceptor. Et pseudulus dicitur
falsus seruus a pseudo et dulos quasi
falsus seruus. Et componitur pseudapostolus
id est falsus apostolus. Et pseudoprophe

i. falsus propheta . et pseudoxristianus
i. falsus et decipiens xrianus . et sic in
similibus pro quo compositio ut appositio
. et quo pseudo media in utroque modo et
omnis generis

Cap. Ch[irografi] no[m]

Psallo
lis li. exultare iubilare congau-
dere ut cantare . Psallere vero
psallere quod gestu corporis exprime
gaudium mentis et hoc quadam
dig qualitate vocis . Unde
hoc psalterium quoddam instrumentum musicum
quod eo psallebatur et cantabantur psalmi
. et hoc psalterium dictum quod ubi psalmi
continentur . Hoc psalterium grece . hebrai-
ce nablath . latine organum dicitur . et unde
hic psalmus mi quod cum psalterio cantatur
. unde hic psalmulus dim . Unde hic et hec
psalmista qui vel que psalmos cantat
vel componit . et hec psalma atis vel
hec psalma e i. psalmus . Et quod dya-
psalma de quo superius diximus . et
hec simpsalma atis et simpsalma
e i. coniunctio psalmi vel vocis co-
pulatio in cantando . Et hic psalmo-
dia e i. cantus psalmi . Sed psalmo-
dia in veteri . Et quod psalmi de medi
gestare alobeth nascitur . et inde purgent
per urinam calculum faciunt . Item hic
hic psalmografus descriptor psal-
morum . Unde hec psalmografia e
i. descriptio psalmorum . Psilli quidam
populi sunt iuxta torridam zonam habitantes
inter serpentes qui inter eos periti sunt
contra venenum quod serpentes eos non
nocent unde ipse psillus ponitur pro medi-
co . Ptotos i. casus . et quod cum anti
quod est contra et hec antitesis i. casus
pro casu positio et generalibus accidentibus
pro accidente positio sed a frequentiori
nomen accepit . et cum sin quod est con
et hec sintesis i. intransitiva constructio
diversorum casuum et generalibus diversorum
accidentium sed a frequentiori non accepit
Et cum poli quod est pluralitas et
hec poliptoton . i. cum diversis casibus sente-
ntia variat ut ex mehilo mehibr
in mehilum vel posse reum . Et cum a
quod est sine et aptotus a um quod sine
casu . Et cum monos quod est unum et
monaptotus a um unum casum habens
. Diptotus a um duos casus habens
. Triptotus a um tres casus habens . Tetra-
ptotus a um quatuor habens . Penta-
ptotus a um quinque . Exaptotus a um
sex casus habens . Distingue quod illud

nomen quod aptotum quod habet unam terminationem
et tantum in uno casu . vel potest commode
cum in pluribus ut nequam . Item plus ne-
fas . Monaptotum quod illud quod habet unam
solam terminationem in quolibet casu ut nequam
. Diptotum quod illud nomen quod habet duas ter-
minationes et in uno genere et in uno numero
in diversis casibus . ut tabi tabo et
sic de aliis reliqua . Hec ptisana
e i. ordei vel palmetum unde
fiunt potiones ptisane grece dicuntur que
ex ptisanis . in sola . Unde hoc ptisa-
narium vas fictile in quo coquitur
ptisana . Unde Oracius . Omne hoc
ptisanarium orisse

Capitulum xiii

Quatuor nomen quod
omnis generis et indecli-
nabile et tantum pluralis numeri . Unde
quater adverbium et qua-
ternus a um . et hic
quaternus ni ubi
quatuor carte vel
octo folia sunt . Unde
hic quaternulus li di.
Et quaterno as i. quatuor facere vel
quaternum ut quaternos distinguere ut
ordinare . Et quod conquaterno as i. qua-
ternos coniungere . disquaterno as i. quater-
nos ut per quaternos distinguere et de-
ligare . requaterno i. iterum quaternare
vel disquaternare . Et quod n c o s e . Item
a quaternus quaternatim i. per quatuor
Item a quatuor hic quaternio onis qui
quatuor milites habet sub se . Unde in
actibus apostolorum . Tradens enim quatuor
quaternionibus militum ad custodiendum
redarguenda quod est praevaricatio eorum qui
profecerunt quaternio pro quaterno . Item
a quaternus quaternarius a um . et hic
quaternarius pro numero . Item a quatuor
quartus a um tamen ordinale quam numerale
Unde quartanus a um i. quartus vel
quod quarto die contingit ut affligit . et
hec quartana ne pro quadam febre que
quarto die vexat . et hoc quartarium rii
quedam mensura que quartam partem sex-
tarii accipit qui et hoc quartallum dicitur
Unde Plautus in Aulularia . Agedum
sicut capit quartallum . quartallum est
dicitur canistrum ut cophinus ut in quo mor-
tui efferuntur . Item a quatuor quadrus
a um quatuor angulos habens cum qua-
tuor lateribus . Unde hec quadra dre
i. quarta pars panis alicuius ut albus
res . Juvenalis . Et bona summa pu-
tes aliena vivere quadra . et qua-
dro as avi are . Unde hec quadratura
re . Item a quadrus vel quatuor hec
quadrans tis i. quarta pars nummi vel libre

Unde hec quadratal lis ut quadra
bile hic odda[?] ule vas pu[?] vinis
quadratus. Quadro. qz adiectiva
ex vim[?] in quatuor partes [illegible] quadru
uppus et hic et hec et hoc [illegible] quadru
dus quatuor hns pedes | et h quadr
drupes dis. i. equs. Unde plus in
xo Tollet se preceptum quadrupes et
valabus battus | et h quadrupes dis
quelz bestia quatuor hns pedes et
quadriiuges a um | et h et [illegible] dri
iugus et hec ge i. arca [illegible] cum
quatuor iugis ad iugu et [illegible]
h quadripagus et h et h quadri
iugis gus. i. equs ad iugu cu quatuor
iugatus | et quadrimus a um i. quatuor
annorum | unde quadrimulus a um di
| et h quadrimatus tus tui i. spacium
quatuor annorum. Item quadra qz qua
driennis ne spacium quatuor annorum | un
hoc quadriennium spacium quatuor annorum
| et h et h quadriennalis le liter litas
Item qz cu iugo ut iugu et h quadriga
ge i. currus a quatuor equis tracta
et acta | Unde quadrigarius qui q
drigam ducit. Item qz quadruplico as
i. in quatuor partes plicare ut dunde
ut quadrup x sive quadruplum facere
Unde quadruplicatores et quadrupla
tores dicuntur usurarii in quadruplum
sua recipientes | quadruplator etiam d
senex ut contractus qui duobus pedibus
et duobus baculis sustentatus ex plate
as incedit qd in Boetio reperitur
Unde h et h et hoc quadruplex cis Item
quatuor ut quadrus qz quadraginta
Unde quadragies adv et quadra
genus a um | et quadragenarius a u
quadraginta hns annos ut ad illu
um pertinens | ut quadragesimus a um |
Unde h quadragesima | et hic quadra
gesimalis le. Item qz quadringenti te
ta | et quadrimodus a um | quadrifor
mis me | Unde quadrimode et qua
driformiter adv. Item quatuor qz qua
tuordecim | et hec decimata | h et h
qualis le nomen qz relativum infinitum
et interrogativum qualitatis | un qualiter
adv | et h qualitas atis | et quali
tativus a um | et h qualis q dans
vocem dicitur qualia a voce qua facit Qua
quera re dicitur vehementer. Quacio tis
quassi sum commovere concute pterere
pcutere vexare. Unde quassus a um
et quassim adv | et quasso as are |
Unde quassibilis le liter litas | et
quassabundus a um i. facilis ad
quassandum vel similis quassab | et
quassito as aliud freq. Et comp quasso
conquasso. Item quacio qz concacio tis
concutio tis. discutio tis | excutio. inu
tio. percutio | recutio. succutio sursum ut
subtus quatere. Unde succusso tis fre
| et succusare dicitur trotare. Unde h succussura

re i. trotatura | et succussator trotator
ut equs. Un illud Ecclesiastici qz equs
mollis mercssus sine succussura vinitur
i. ab aliis [illegible] descendit Sequi
pit om posita indici qz ca a al
do tis ut supius dixim. Quacio a
qz c o s c et fit plitu in qz et sum
in sum. Qualum ut quasillum dicitur
sunt nimarii. Unde quasquare e
squarare dicitur vane cu voce emitt
Queo quis qui et quiui i. posse. Et
qz nequeo quis nequiui nequitum e
non posse | Unde h et h et hec neq
unde neq i. mala ut malus ut dicitur
d nalus ut neq qui nequit se continere
a sceleribus. Item nequit dicitur luxuriose
Sequitur nequam inmutabilis qz et qua nequior
ssimus. Un nequiter quando sine adv
| et h nequicia e | Unde nequicia est
malicia et luxuria | Un nequicia e
que te no sunt esse sine | et hinc
nequiciola le. Item la nequiam nequiciola
as nem et nequitor aris depones
i. neq esse ut porius nequit agere
Queo c qz c o s c sequitur qua lite et cor
penultima in supino
CXIII
Quero ris sivi situm
inquirere ut petere ut
interrogare. Unde h que
sitor toris | et quesitus
tus tui sed sincopant omnia ista
et h questor oris id qd quesitor
s. qui in loco iudicis exquirit de
maleficiis | ut questor qui questionibus
preest | et questor dicebat olim qui
querebat et servabat tributa populi
Romani. Un h questura eius dignitas
| et questorius a um qd ad
questorem ptinet et similiter per sincopa
dicitur h questrix id qd quesitrix
ut uxor questoris | et questus tus
ste sincopat et questus tus tui i.
acquisicio alicuius rei | Unde que
stuosus a um i. questibus plenus
ut lucrosus | et questuarius a u
qui questu vivit sicut mercator. Un
questuarie dicuntur meretrices qui que
stu corporis vivunt. Item quesicio
sincopat et questio onis inquisicio
causa ut disceptacio | Un h questi
uncula le. di. | et questionarius a u
qd ad questionem ptinet | et questiona
rius qui questionem facit | et questio
nor aris i. inquirere questionem facere
Item a quero h quercus cus cui q
in eis olim querebant responsa
ut glandes ad pastum homi | Un
hoc quercetum locus ubi querci crescunt
et abundant | et quercinus a um qd
de querco totum est | et quernus a u
ad quercum ptinens ut de querco est

Tem a queo quesso sic desidat in
-c- vim desidio quere obsecrare ro
gare et declinabatur olim integre
et regularit et faciebat preteritum qsi
ut sim et supinum quesitum sed a preterita
sed iam non est desitum quia non utim nisi
duabus vocibus eius presentis temporis s
quesso et quesumus et est anormali
um quia licet tercia coniugacionis in
presenti indicati debet habere in prima
persona presentis i ante immo sed non est sed ht
b et quesumus et non quesimus et
ab eius secunda persona 2m que olim decli
nabatur quesso sub extracta s et addi
ta to fit quesito as frequentativum
Item quero debet quesito as frequentativum facere
ab ultimo suo preterita persona sed quia
quatum ad vocem non esset differencia inter
ipsum et quesito as quod fit a que
so licet esset differencia in tempore ideo cu
ldere ad illud frequentativum a secunda
persona quero ris extracta s et addita
to fit querito Item a quero sit
questor veris questus deponens i la
mentari qui enim conqueritur aliquid que
rit ut fiat s vindicta uel aliud unde
questor toris questio questus tus
Unde ergo est ista sincopata desce
dunt a queo sed integra descendunt
a queror sermo eorum predictus Item
queror hec querela le et hec querimo
nia e et hinc querelosus a um
querelor aris et querimonior aris
lamentari et querimoniosus a um
Item a queror querula a um i gar
rula ut frequentur querelas faciens
Unde querilogus a um querela
plenus Item a queror hec querquera
re i febris acuta quia faciat ho
iem conqueri Queror est conqueror
reris Queror et eius composita sunt depo
et corripiunt hanc sillabam que Item
quero componitur adquiro ris conquiro ris
disquiro ris diversis modis querere et
investigare exquiro ris inquiro ris
querimus nota inquirimus de quibus
dubitamus perquiro ris requiro ris
Queo et eius composita sunt activa et
faciunt preteritum in ivi et supinum in si
tum pe producta ad modum quarte con
iugacionis regulata illa Ista verba tercie
coniugacionis peto quero cupio sapio
et tero et omnia que desinunt in so
faciunt preterita et supina ad modum quarte
coniugacionis preter capesso si facesso si
uis vissi quesso si secundum antiquos et
pinso sui Item quero habet primam productam
et dissilogata sed in omnibus compositis mutatur
illa dissilogata in e correpta CM

Queo quis quivi quitum ire et est neutrum sed secundum Ugucionem
activum quia construitur cum accusativo ut queo
lectionem i possum et componitur nequeo
quis et est passivum sed neutrale Item
a queo queto as et est quieto facere
quia qui quietem habet potest facere
quietum Et dicitur quies quietis
communis omnis generis Unde quiete con
sentire adverbium Item quieto as quietum face
re Unde et ponitur aliquando pro absolvere a
debito uel reddere debitum quidam tamen
in hac significacione subtrahunt e et dicunt
quito as quod vulgare magis est quam re
gulare Item quietus et inquietus a um
qui quietem non habet s qui molestat
uel molestatur Unde inquieto as
molestare inquietum facere Et sunt acti
va quieto et inquieto Item a que
to hec quies etis et quies ei in eodem
sensu Nevius in protesalia Laudo
nimium complexa sovimus corpora opu
tur ar suam quies dicantur Et est requies
ei Virgilius in 1° Tempus mane
peto requiem spacium furori et req
es etis in eodem sensu Tullius in dia
logo de senectute Hoc mee senectu
tis requietis oblectamentum quod nosceris
Sed distingue simplex in usu est in
tercia declinacione et non 2m quinta compositum
positum 2m quinta declinacione est in usu et
non 2m tercia Item a quies ut quidam
dicunt hic et hec quies etis i quietus et
est hic et hec inquies etis i inque
tus sine quiete Unde Macrobius de
Saturnalibus Claudia ulla Cesar inquietes
noctes agebat Et nota quod licet quies
et inquies habeant e correptam in recto in
producunt eam in obliquis Item queo
componitur adqueo es cum cetera i assentire
Unde adquietus a um Ambrosius
super epistulas Ruptures impium ini
habat nisi adquietum fecit Item requeo es
requeo es Unde requietus a um
Et est irrequietus a um et tamen a
queo sed ab eius compositis descendunt incho
quiesco adquiesco conquiesco reque
sco Quieo et eius composita neutra sunt
et absoluta et non sunt in usu in preterito
sed in preterito Unde et declinando incho
ativa eorum solemus eis attribuere preterita
suorum simplicium ut quiesco cis quievi
requiesco cis quod non solum contingit
in his sed etiam in multis aliis ubi incho
ativa sunt in usu et primitiva eorum in
preterito sed non in presenti ut suesco cui
innotesco innotui senesco senui et
est alia racio sic declinacio etc in his
quod sepe etiam inchoativa accipiuntur pro simplicibus
primitivis et sepius quam alia Unde et
pro eis videtur velle quod non sit incho
ativa preteritum Unde et quidam idiote qui
magis noverunt sensu lectione quam karitate

[F]estiue dicunt illa no esse inchoa-
quillenus a vin. i. intrellis. Et quinqz
no quidecle et plus ... et ...
quinques adu. Et quintus a ... et
quintus ... quinquennis a vin. et h'
... a quinqz ut quintus ...
quintilis ... quidam mensis ... Iulius
... quintus a martio. Unde h'. et hec
quintilis ... Et a quinqz vel
quintus quintana a vin. ... et quinta
die ... ut affligeret. Unde h' quin-
tana dicit febris que quinto die affli-
git. et h' quintana ut quintana deci-
quinta pars platee ... egredi-
... quintine ... dicit' ... mal-
... et est grecum. Et quinqz et
quintuplus a vin. unde quintuplo as.
Et quinqz et quindecim. unde quindecies
adu. et quindecimus a vin. et quinde-
nus a vin. et per compo. quindecuplus
a vin. unde quindecuplo as. Et quinqz
et quinquaginta. unde quinquagies
adu. et quinquagesimus a vin. et h'
quinquagesima. unde quinquagenarius
a vin. Et quinquagenarius ... et per
compo. quinquagecuplus a vin. Unde
quinquagecuplo as. Et quinqz et quingen-
ta. Unde quingenties adu. et quinge-
tesimus a vin. et quingentenus a vin.
Unde quingentarius a vin. et h' quinge-
tarius ... et per compo. quingentecu-
plo as. Horum et compo. predictorum
vocabulorum facile est assignare ex
eis que predixim' et prescripsi in tracta-
tu de ... Et quinqz componitur cum annus
et h' et h' quinquennis ne. i. quinqz annorum
Unde hec quinquennium spacium quinqz annorum
et h' et h' quinquennalis le. Unde
h' quinquennalitas quinquennii temporis etas
Et nota quod quinquennale temporis est. sed
quinquenne etatis. Et quinquennale
agrum dicimus sed et quinquenne puer.
Et quinqz etiam cum annus et h' quinquimus
a vin. i. quinqz annorum qui quinques
annos ... enim dicimus bimus duorum
annorum. trimus trium annorum. quadri-
mus quatuor annorum. Ita dicas quinquimus
quinqz annorum. Unde quinquimulus a vin
di. et h' quinquimatus ... spa-
cium quinqz annorum. Et quinqz et quin-
que vir. qui quinqz uxores habet sub se
Unde h' quinquiuira cuius uxor ... se
quinqz uxores sub se ht. Unde h' quin-
quiuiratus ... eius dignitas. Et
quinqz et ... a vin. et hec quinqua-
tres trium et h' quinquatria trium vel
triorum ... festum sic dictum a quinqz
atris diebus. quinqz enim atros dies i.
aduersos habuerunt Romani ab hanibale
et Gallis ... quibus diebus nemo
ausus fuit exire sed ...

ad illorum dierum memoriam fecerunt
illud festum. Unde Oracius in epistula
Dum ponitur puer in festis quinquatri-
orum. Alii dicunt quod quinquatria di-
cuntur a quinqz et tribus quod quinques
erat in tribus annis. vel quod tertio
quinqz anno. et durabat tale festum per
quinqz dies. ... vel ut ...
... est aduerbium. quum i. ergo quin-
tio est collectiua. quum i. ponitur adu.
est eligendi. quum i. cur ... ut ...
adu. interrogandi. quum i. ... adu. affir-
mandi. quum i. ... adu. ordinis
Et est quinqz ... simul adu.
est ordinis. Hec quinquaria ...
... a grecis dictum est habet multi-
te ... et ut dicunt quidam ...
... de zinziber. et videtur
componi ab equus et ... quod est igni
quia est equus igni ... calore. Qui-
ris lingua Sabinorum dicitur hasta. Unde
h' quirina ne. hasta. et h' quirinus
... dictus est Romulus quia semper ha-
status incedebat. vel quia hasta
... post mortem in aventino monte
... dicitur floruisse. Unde h' quiri-
nalis ... quidam mons in urbe Ro-
mana in quo Quirinus sepultus fuit
et hinc ut a quirino ... et h' quiri-
nalis le. Et a quirino h' quirites
... dictus est quidam cuius Romanus
quia Romani a Romulo ut Romani
dicti sunt quirites quia hastati et for-
tes. Unde et quinqz quirites ... appella-
uerunt milites quia hastas secum defe-
runt. et hinc quirito as i. Roma-
nisare ... quiritu ... habe ... ut
... quiritum ... ut qui-
ritare est ... alloqui

Ca. lvi

Quis et qui
que quod vel quid nomen est
infinitum interrogatiuum et re-
latiuum. interrogatiuum in hac
... quis. relatiuum in
hac ... qui. infinitum in utroqz
... illas tres proprietates quod est
relatiuum et interrogatiuum sed non ...
... est interrogatiuum sed non relatiuum
... quod ... quid est infinitum. Sub-
... discretor videbit aperte
quod neutrum ... superfluit in masculino
vel in neutro. Et a quis quia ...
in eodem sensu. sed ... preponitur
et sequente ... alligat ut ...
... quia ...
postponitur et superiore sensu ...
... dictio quia dudum. Et ...
est quinquid i. quia ut ergo. Et est
... quianam i. quia vel
... Unde Virgilius Heu quianam
... Et

O gto cuius sit cuius ia (?) nom infinitu
interrogatiui possessiuum et relatiuum | Vir-
gilius in Bucolicis Dic michi dameta
cuium pecus an Melibei | et dz h'
cu ptac' conpnant' | s; in gto s'muni
volatit cuius dec' | et a cuius a um
h' et h cuias atis | et hic cuiate int-
rogatiuum possessiuum infinitu relatiuum
gentile patrialis | Et queritur per hic
de qua gente ut de qua patria
ab acto quam duat' quatu tertius
vn quatulus a um | et quatulus a u
ambo di | et h quatitas atis et
quatitatiuus a um | et quatus gt 4
aliquatus a um | vnde aliquatulus
a um | et aliquatulus a um ambo
di | et abltus tam simplicis q; gt
gt et aliquatisper i aliquatulu3
et quatisper i quatu | vnde quatisper
valet res ista et tantisper | Et no
q; qm est ymmo declina | Vt bonus
est opperac' in duo q; operac' in pn-
cipibus | Et est adu' similitudinis vt
tam pulcer q; pulo let | et est aduerbium
comparandi | vt iste maior est q; ille
| et est adu' quatitatis | vt ipse q; pt
let | et s'm hac rationem pt quatinus
duiat' a qm | et qm est per geminaz
et conquiniz i qmus et est quatinus adu'
satiua | Et a qm qn adu' tpis int-
rogatiuum infinitu et relatiuum | Et
gtur ut sillabicatur et qnq; et qncuq;
| et qnquidez i quia | signum nequando
acuto accentu posito sup antepe ma
ne indicat' esse due partes s; dicat'
nequ | s; qn est gt aliqn acuto
accentu posito sup antepe ma ca
dere ad ipsu alterum aliquato | licz
em d et k sint diuise lre tn adeo
habet affinitate sonu q; et sono no
possit pendi aliqua dca qd pz
lingua teutunicorum sic aperte
distinximus in alio nro ope | Et ab
ipso ablto quo duat' quot omnis
gtis et indc le et tm plus nm et c
interrogatiuum infinitu et relatiuum | et
quotus a um | nale et ordinale et
hinc quociens adu' nu' et sillabica
quotiencumq; | et quot gt quotenus
a um | et h' et h quotenus ne i qz
amor | Et quis gt in hac natione
et no qui sic. siquis nequis aliquis
ecquis nunquis. vnusquisq; et quisq;
et quisquis | siquis g' a si et quis
nequis gt a ne et quis | aliquis ab
alius et quis | ecquis ab en et quis
s; n mutatur in c in illa compositione | nuquis
a no et quis i aliquis | Vnusquisq;

Ab vnus et quisq; ut ab vnus et quis
et q; | quisquis a quis et quis | eciquid
in neutro ... est enim cadens dis et
quisquilie arum s scripture immixte fur-
culus et ... aridis s queda palee
minutissime quas vocant saluedis et
dicitur quisquilie q; quicquid cadit
i quicquid superfluitatis cadit ex arbore
ut ex aliqua mateira ut purgamenta
frumenti et herbarum siccarum medica
strecora et similia | Unde quisquilios
a um i plenus quisquiliis | Et q;s
sillabicatur in hac lectione cu aliq 4
ut quisnam | quispia quisputas quisnam
et quisq; | h tn duo vltima possit
iudicari gta s; melius iudicat' sillabi
cata et simplicia | quisputas vna dc-
tio simx est et est ibi puta sillabica ad-
iectio et dz profferri sub vno accentu po-
sito sup antepe ma quisputas | vt ibi
| quisputas puer erat iste | et ibi quisputas
tus maior est in regno celorum | qui-
da tn theologi dicunt q; ibi sunt due
ptes et putas est ibi vm et pferunt
eas sub duobus accentibus dicentes quis
putas . et decipiunt' vbo Ieronimi q;
sup illu locu dt | q; vbo interogatio
nis est euangelista et credunt q; Iero-
nimus dicat vbm interogatiuum hic vm
putas et ita putas est ibi vm et
dz proferri suo accentu | s; qui sic intel-
ligunt dupli' peccant | ponunt enim q; aliqd
vm sit interogatiuum qd esse no pt | peccant
nec latine dicit' debet enim dici
que putas maiore est | dicat ergo se-
cure quisputas sub vno accentu | de
dicto Ieronimi dicimus q; Ieronimus
vocauit ibi illud vbm no illa ptem orois
s; sermonem | vt sit sensus vbo interro-
gatiuo vsus est euangelista i sermone
interogatiuo s' isto quisputas | s;
tn in aliqua ecclesia sibi legere
fuit cuius abusus quisputas p duabus
partibus accipiat no contendo | contendi-
mus | ut abusu ecclie uellemus seuera
vos inst tate fine autoritatis qui praa-
vum vsum corrigere valeas | vellle
nanq; iudei supiecte int insanos et
idiotas ecclesie | queda pcis est suo-
rus | nullus tn recedat nos no posse
defende' construccionem predicta quibus quisputa
tus accipit' p duabus partibus |
et forte melius qm ille qui dicit hec
| s; parum volumus diminuere qm aug-
mentare furore illorum | Et qui silla-
bicat' in hac fone cu quor et hdi
quis quibz et quemadmodum | quida tn di-
xerunt q; quida gt a qui et dam
est enim quida signum particularitatis et

subtraheret aliquid ab universalitate et
dampnum ei inferret. sed hic ubi fecit quis
quid et quicumque. quidam diximus contra
quidam sillabicum quod videtur accedere.
Et nota quod predicte compositiones et sillabice
adiectiones videntur possunt inveniri
tamen in hac materia cavendum est in hac
si que [illegible] est competenter dicitur quisquam
quisquam quislibet et quisnam. sic
quidam quisque et quicumque. Et
ita [illegible] contra artem si quis aliquis est
sicut siquis aliquis etc. Unde prescriptis
liceat aliquis homo. aliqua equus et
aliquid bos. sed tamen quod frequentius in-
venitur diximus. Et nota quod hec composita
a quis corripiunt femininum in e in singulari
et neutrum in a in plurali. ut siquis. siqua
nequis nequa aliquis aliqua. et
quis similiter numquis numqua. Unde
Ovidius. Ex hoc patet quod donatus male
dixit in neutro singulari in femino genere quae
et qua tamen cum in compositione non
corripiatur. Et nota quod
aliquis et nequis reputamus pro
eadem compositione. Unde de illis equalem
doctrinam facimus. Et nota quod in
omni compositione et sillabica adie-
ctione tacet qui in ablativo singulari
et quis in ablativo plurali non enim est in
usu aliqui ut aliquis in ablativo. si in-
venitur non est contra artem. Et nota quod
qui est ablativi casus. Ut dicitur de ponte
cadit qui cum sepia venit. et in Ovi-
dio. Cum color albus erat nunc est
contrarius albo et est masculini et feminini et
neutri generis. et quandoque ponitur loco ablativi
adverbii. scilicet quid ut qualiter. Et ab-
lativus iste qui est quodam et quam grece
et quaqua quaquaversum. et utrumque
in eodem sensu. Et qua est quaque
quatenus. ut vel qua. quedam in
corpore possunt videri due partes poste
loco unius et non per compositionem. de qua-
tenus qualiter debeat proferri ut tractavi
in libro qui intitulatur de dubio accen-
tu diligenter dixi maxime. Et nota quod
cum dicimus quendam latinum aliquem volumus
intelligere sed non exprimimus nomine quo
demonstratur. Et illud Terentii in civitate
ad quendam. si enim dixisset ad quemque
ut ad quendam non esset certus homo. Sac-
batur quippe. dum ad quem mitteret

Rab interpretatur
latitudo vel impetus vel
fames. Rabula calu-
mniator. Rabulatio simo-
cinatio vel calumniatio.
Raba vel rabo interpretatur
magister. Sed rabo omnis
quedam mensura. Rachel

interpretatur ovis vel ovem videns deum. Fu-
it autem filia laban. Rachel id est magis
ut [illegible] que vulgariter vocatur absque
cerebro dicitur pessima et sic [illegible]
ut quod nobis est racha et nullo cerebro
aptatum indignatur [illegible] sicut
ut dolemus dicimus [illegible] et cum dele-
ctamur dicimus [illegible]. iste cum indi-
gnamur dicimus racha. nullum in greco
vel latino aliquod potest hoc sine interpretatione
Rado dis, si sum.
id est interscindere vel su-
perficie removere vel paulum
commodo applanare. Un-
de rasura. Et hic et hec rasilis
le. leviter lenis id est rasa vel
ut pelosa vel radi posset vel apta ad
radendum. unde hic rasorium et rasito-
rium. Et a rado hic radius dicitur instru-
mentum textoris scilicet pecten vel navicula vel
lignum quod distinguit stamina et sic
quasi radendo fiat. Unde et radius
dicitur quoddam genus olivarum de longitudine
quia longe sunt ad similitudinem radiorum
radius etiam dicitur virga qua geometre
figuras faciunt in supposito terre pul-
vere. Et radius dicitur splendor vel radi-
us solis et stellarum. et sic est longitu-
dine quia longe emittatur et dirigatur.
Et a radius hic radiolus diminutivum in quedam
sua herba. Unde hec radiola le pro-
dictum genus olivarum. Et a radius
B hec radix cis quia quibusdam radiis
fixa terre in profundum demergitur
vel a rado quia si eradatur non repullu-
lat. Unde radicula diminutivum. et radi-
citus adverbium id est funditus usque ad radi-
cem. et radicosus a um id est radicibus
plenus et comparatur. Unde radice et ra-
dicitas et radico as per [illegible] ra-
dices emittere vel radicibus firmare. Unde
illud Et radicavi in populo honorifi-
cato. Et componitur abradico as. abradicare
evellere. et arradico as. valde vel ad
aliquid radicare. deradico as. evellere
eradico as evellere destruere. Radico pro
radices emittere neutrum est in alia sede
est activum. Et a radix hic ramus mi
quasi a radice meatus. Unde hic ramusculus
diminutivum. ramus proprie est quod a radice vel tru-
nco manat. sic a ramusculis cetera
et ramosus a um dilatatus et ramis
diffusus et comparatur. Et a ramus
C hic et hec ramalis et hoc le. et hec rama-
le lis id est ramus. Unde persius ut
ramale vetus pregrandi subere coctum
et hic ramex cis id est mentula vel vena
mediis. Iuvenalis Tacet eger cum
ramice ventris. Unde ramicosus a um
qui habet mentulam magnam sive ramicosus. Et
a ramus vel rado hoc rametum ti vel

ramen inis .i. tenuis ramus et aridus
ut rasura cuiuslibet rei et purgamentum
sic pilus qui cadit de aliqua re
Item a racemus mi .i. parvus ramusculus
cu vitis .s. pro botrionis Unde fra
cemor aris .s. sparsas uvas ut race
mos colligere et racemifera a um
racemos ferens Item a ramus hic
ramnus ni genus spinarum et ut
dicunt spina alba ut ramus eius
Unde psalmista prius quam intellige
rent spine vestre ramnum Item a rado
ut radius radio as splendere Et componitur
irradio as intus ut valde radiare
perradio as . obradio as circumcirca ut
splendere Unde hec obridum et hoc
obrisum .i. aurum dignum sic quia obradiat
splendore . est enim coloris optimi quod
greci offa . greca chiton ut obrisum
vocat . vel obrisum quasi obrude aurum
Radio et eius composita neutra sunt et alia
sunt licet quandoque ponatur transitive pro
illuminare et illustrare Oracius in
epistolis Item a radio dicitur rideo des
risi risum . qui enim ridet dentibus videtur
quasi radiare Unde hic risus sus
sui et hic et hec risibilis le scilicet
natum ridere Unde risibiliter adverbium
et hec risibilitas Item a rideo ridi
culus a um de quo fit habet deri
sio ut qui alium deridet ut qui in
rebus turpibus ridet et hec ridi
culum li .i. derisio Unde ridiculosus
a um . et hic et hec ridicularis re plau
tus ait ridicularia et comparatur ssi
mus Unde ridiculose et ridicula
riter adverbia . Item a rideo ringor
geris xi etum .i. irasci indignari vel
rictum facere . Unde hic rictus tus
tui scilicet rictum oris apercio ut quod dicitur
os in homine dicitur rictus in bestia . et
hec rixa xe que inter multos committitur
et iniuria constat Unde rixula
hec rixula le dimi . et rixosus ut rixo
sus a um .i. rixa plenus et comparatur
Unde rixose vel rixose simus sime
adverbia . et rixositas vel rixuositas
et rixor aris rixa facere contendere
Unde rixabundus a um .i. similis rixanti
ut qui facile movetur ad rixam . et
rixanter et rixatim adverbia .i. de una
rixa in aliam Ringor componitur arringor eris
corringor eris . derringor eris Et est neutrum esse
et facit preteritum in xi et supinum in ctum
Tamen tu in depositivum Unde Ora
cius Et nota quod ringor ideo dicitur
a rideo quia qui ringitur quandam modo
videtur ridentis forma ridentis Rideo
componitur arrideo es arrisi .i. ad aliquem

aliquem ridere ut eum ridentem ridere . derri
deo es deludere . Unde derisus sus su
et derisio et derisor . Unde derisibilis
a um . irrideo es .i. deludere . subrideo
es .i. latenter ut post ut subtus ut parum
et remisse ridere Rideo et eius composita
neutra sunt preter derideo et irrideo que
sunt activa et omnia faciunt preteritum
in si et supinum in sum . et omnia produ
cunt hanc secundam .s. ri Item a rado hec
ratis quedam vestis que vulgo dicitur
rasilis . et hoc rallum .i. rastrum
et hec ratis tis primum et antiquissimum
genus navis rudibus lignis asseribus
que contextum ad cuius instar facte
sunt naves que radiarie dicuntur
sunt vero quelibet naves abusive dicuntur
rates . nam ratis proprie dicitur connexio ut stru
ctura lignorum et trabium ut in castra
tura navium . ut ratis est illa pars na
vis que est inter carina et prora ut pu
pim dicta sic quia radat aquam . vel
quia rata sit et firma et per simile modo
etiam quelibet navis dicitur quandoque ratis quia
radat aquam . ut quia firma sit et firmiter
currat . Unde hec ratisceta ... . et hec
ratem .s. obulus as quia sit scilicet ra
ti .s. instar ratis cornibus Item a ra
do rasi as . re . a quo rasito as
aliud . re. Rado componitur abrado paul ra
dedo irrado ut male radere . arrado is
valde ut iuxta ut usque ad ymum radere
corrado dis .i. simul radere . Unde hoc
corradium dij .i. corrasio . et corrasim extra
do dis extra radere . Et quod rado a cosi
et omnia faciunt preteritum in si et supinum
in sum et omnia producunt hanc secundam ra
Rafanum quod nos radicem vocamus quia totum
dederissimus mittitur cum reliqua olera in
summa magis in altum prosiliant
Rasidum sanitas indicum . Hoc ras
inctum interinctum Rama interpretatur excelsa
Ran .i. ira ut locus ire . Unde ex
levet cum homo efficiatur rabiosus . Unde
hic rancor oris .i. ira indignacio dolor
amaritudo mentis ut fetor et pu
tredo ex vetustate proveniens . et hec
rancidus a um .i. rancidus ut fetidus
amarus et insipidus ex vetustate Unde
Oracius . et hinc rancidulus a um ali
quantulum rancidus Unde persius Ra
ncidulum quiddam balba de nare locutus
Vel rancidus dicitur ex racio quia rancorem
faciat Item a rancidus ranceo ces
cui irasci indignari fetere esse ut fieri
rancidum Item a rancor rancorosus
a um rancore plenus . et hic et hec et
hec rancoris dis .i. irascens ut iratus
Unde rancorditer adverbium .i. irascibiliter
et hec rancordia e .i. ira . Unde ra
ncordiosus a um .i. rancordia plenus

Rabiem a rab. h. rabicula le. di. et rabio
rabis a vm et opa. Vnde rabiose fugi
et rabiose adui. et h. rabiositas
Rabulus a rabie rabulus a vm. et rabi-
dus a vm. rabie plenus. rabiei datus
Vnde rabidulus a vm. Ranu a ran h.
rana ranuncula. Cum enim Jupiter
omnibus animalibus regem daret, dedit ra-
nis quendam lignum trunccum pro rege
quod cum nunquam se moveret et illum
spernebant. Cumque Jupiter iratus dedit
eis ciconiam que ranas comedit. et ideo
post tempore a modo rane adhuc que-
runtur et conqueruntur. ut rane dicuntur
quasi ranere ut rane quasi garrane a
garrulitate quia circa genitales suas
paludes et plures voces importunis
clamoribus reddunt. et harum quedam
dicuntur aquatice. quedam palustres. quedam
rubete quia in vepribus latent. ceterisque
maxime alie calamites vocant quia
inter arundines et frutices generant
minime omnium et viridissime mute et
sine sono sunt. agredule rane parve
in agris morantes. vnde et dicitur
Vnde hec ranetum locus ubi rane abun-
dant. et h. ranula le. et ranella le.
et h. ranunculus omnia di. Raphael
interpretatur medicina vel medicina dei. Rarus
rarus a vm. non spissus et comparatur
Vnde rare cuius sine adui. et h. rari-
tas atis. et rareo es ere. Vnde ra-
resco ris. inchoativum. Ros a rarus h. ros
roris quia rarus est et non spissus ut pluuia
vel roson dicunt greci et inde ros dici-
tur. vel ros a ruo quia ab aere ruat
ad terram. Vnde roscidus a vm. rore
plenus. et h. roscidulus a vm. di. Et
a ros rosculus di. et rosidus a vm.
roscidus. Et per compositionem rorulentus a
vm. rore plenus. et h. et h. rorige-
na ne rore natus. Et a ros roro
as rorem emittere vel stillare vel
aspergere. ad modum roris. Vnde roroso
as aspergere infundere. Roro per rore
emittere vel stillare neum quod sit spar-
gere activum est et o se et pro har
scaz ro. Et a rarus hec rastrum et
hic hic rastri ... instrumentum rusticorum
ut fossorium duplex. Et dicunt quod sic
a raritate dentium. et a rado quia
terram radat. Rastrum est dicitur aliud instru-
mentum rusticorum dentatum quo palea
removetur a granis. Vnde rastellum
di. Rau vel ravim non indeclinabile
raucitas. Vnde raucus a vm et compara.
Vnde rauce cius sine adui. et h.
raucitas atis. et h. raucedo. vocis
amputatio. et h. arteriasis vocis
quia rauca et exclamata voce reddit
ab arteriarum iniuria. Et a raucus

Raucidus a vm. raucus. Vnde rauci-
dulus a vm. aliquantulum raucus quod
et rauculus dicitur. Et a raucus raucio
cis cum scivi citum. esse vel fieri raucum
Vnde raucitus bus. raucitas. Et
a raucus vel ravim h. ravia. vox
rauca. Vnde h. ravilla le. ... confusi-
o que clamando efficitur rauca.
et ravio as. esse vel fieri rauci.
Vnde ravidus a vm. raucus. et
h. ravidio .... Rebecca a
vm ... secundum ... dicitur
... in fronte ... et
alibi ... capitis clericorum ... horre-
scunt et elevant. Rebecca interpretatur
paciencia vel que multum accepit.
Rebus grece est vobis sen ... enim
vel retro. Vnde per compositionem recip-
ro as et recupero as sive sunt in
distinximus. Et a re h. et h. et h.
recens tis. nouus. sed recens nasci-
nouum fit et compa. Vnde recen-
tius sine adui. et hec recentia e. et
recentito as ad recentia reducere. Et
est activum. Et a recens recentulus a
vm. aliquantulum recens. Et est pre-
cens quasi valde recens. Et
a reca hec recinum vel recinium materi-
nale operimentum. quedam vestis vel
pallium et sic recinum quasi recium quia
dimidia pars eius retro abicitur. unde
et a grecis dicitur stola ut dicitur.
recyno as. Item recinium acus sive
spinula qua virgines crines disce-
minant. Et recinio nis. Vnde re-
cinitus vel recinatus recinio vestitus.
Redubie vel reduvie dicuntur reliquie
et exuvie vel scorpetum spolia. redi-
vus. vetera vel preco
Rego gis xi ctum. L. M.
Vnde rectus a vm et compa.
Vnde recte cius sine adui.
et h. rectitudo dinis. et h.
rectatem qua sursum surrexit
rexit. et h. rectitudo dinis. rutides di-
cuntur ruge quasi ruge. Et a rego hec
regimen et hoc regimentum. et a pre-
terito rexi. per apocopam h. rex quia re-
gat. Vnde regulus. di. Vocem enim ora-
te. vel in regnum. et regnus a vm
et h. regia e domus regis. Vnde
h. regiola di. et h. et h. regalis le
regius vel rege dignus. Vnde et
regalia dicuntur que regi debentur fi-
sco regis. et regaliter adui. et h.
regalitas. Et a rex h. regina ne
Vnde h. reginula di. et hec re-
plautum reginarum vestimentum quod et h.
regilla le dicitur. Vnde plautus in epi-
stola. Quid erat an regilla induci-
la an medicula induta. Et a rex

Hec regina terra ut districtus regis
Unde regino as regnum obtinere
et gl.ª conregno as .i. simul regnare
Regno et eius composita sunt neutra et alia
cuius quidque ponatur iustitie vel
ipse regnat hac terra .i. regnando
obtinuit ut proprius. Unde est nunc
in terra phica passionem Item a
rex hec regio omnis. Unde hec regi-
ola le dr. et regionalis a um
ad regionem pertinens ut de regione
exs Item nota quod regulus est dr
quidam serpens. scilicet serpenti qui
tyrus ad aqua licet idolo sibilus et
infatuicat fiat id et sibilus quod si-
bilus quod sibilo occidit anima mo-
deat ut excitat. regulus est dici-
tur queda parva avis sic dicta quasi
cum parvitate. et hec regina quidem
diminutivo qua regalis sit et nobilis
Unde reginus a um. Item a rego
hec registrum quidam liber de regene
ecclesie ex cuius dictis ecclesia regi-
tur. et hec regula le .i. norma vel virudi
recta una virudi plicat. ut quod
ad recte virudi regat et decli-
nare non permittat. vel quod pravum
est et distortum corrigat. et ad re-
ctitudinem reducat. regula est quod
que recte que est breviter enarrat.
regula est dr instrumentum edificatorum
quod recta quod sit recta et impedi-
mentum non habeat. Unde regulariter re-
ctiter rectas. et quod irregularis re-
ctitatis Rego quod composita arrigo vel sur-
sum ut valde ut ad aliquem regere
Unde Terentius Arrige aures pam-
phile. Corrigo vel castigare ut eme-
dare. dirigo vel quod in diversa parte
regere. erigo vel est imo sursum regere
Unde hec ericius ut ericinus .i. est
copertum spinis unde dictum quod sem-
per erigit se quando spinis suis claudit quibus
undique protectus quod habet insidias. ita
statim ut aliquid presenserit prius se
subrigit et in globum conversus se in
sua recolligit arma. huius providencia
queda quod est quod uve ascendit et ramum
excutinat ut acini cadat super terra
hic supinus volutat se super illos
ita ut acini figatur in spinis eius
et sic portat escam filiis suis. unde
et quod ericinus vel ericinus
queda tamen dicit quod sunt diversa animalia.
dicitur enim quod ericius sunt animalia
de cavernis petrarum aggregatum
procedentia Item rego quod cum porro
quod est longe et porrigo quod quasi procul
extendere et regere. Unde hec porrum

Sed in plurali hi porri. et hec porra quod
in longum porrigitur. Unde porriculum
di. et porrosus a um .i. porris plenus
et hec porralis locus ubi porri crescit
et abundat. et hec porrata pulmentum
de porris. et hec porrum. et hec porru-
queda infirmitas in manibus vel pe-
dibus ad similitudinem porrorum. et porro
adverbium est cum porri plantatur consequitur
se unum post aliud ideo inde dr porro
.i. continue adverbium ordinis. Porro est dr
certe ut valde ut longe ut procul.
procul tamen hoc non inde derivatur. Item
a porrigo hec porrigo ginis morbus
et vicium capitis carne furfures scilicet
scabies et sic quod porrigatur et ab
uno ad alium transferat. vel dicitur
a prurigo Unde Oracius Impe-
xum foeda porrigine. et hic por-
riginosus a um .i. scabiosus Porrigo
componitur exporrigo et apporrigo .i. extra
ut iuxta porrigere Ovidius Infante
quod videt apporrectum quod draconem. Por-
rigo est sincopatum et porgo pro porri-
go Item rego componitur cum per et pergo
gis perrexi ere. ut quod a pede et
rego Unde est pergo quod pede rego
et quod etiam porrigo quod compositum vel
hec pergus gi .i. tabula vel alea
per quam pergat tempore quod pergus. sed
melius dr a pur sicut supra diximus
Item a pergo hec pergula parvum tugu-
rium in alto positum. et hec pergula le
.i. familia quod ad diversa pergat offi-
cia. et pergama orum muri troiani qui
tam lati erant ut facile possent homi-
nes desuper pergere. sed de hoc melius supra
diximus Item rego componitur cum sursum
ut sursum et surgo gis surrexi quod
sursum me regi. et quod cum ad et assur-
go vel .i. ad adventum alicuius causa ho-
noris surgere. consurgo vel simul sur-
gere. et exurgo vel extra surgere et
esse a sompno. insurgo vel contra aliquem
surgere invadere ut impetere. et construi-
tur dativo. Unde dr surgit a loco exur-
git a sompno. insurgitur ad vindictam
consurgitur ad auxilium. resurgo gis
iterum vel retro surgere Item quod cum
ceteris et surrigo vel quod sursum regere
et erigere et per sincopam dici
surgo .i. surrigo licet tamen hec sit salvum
quod dicit quidam dyalecticus surgo pelles
Unde merito deridetur Rego et omnia
composita ab eo sunt activa preter pergo et surgo
que sunt neutra e o se. Remo omnia facit preteritum
in xi. et supinum in rectum Remus
frater fuit Romuli. Unde hec remula quidem
ager illius. et hec lemur vel
Remur. Unde lemures dicte sunt

fantastice apparicionis que apprehendit
hominibus per mentis excessum que in spiritu
videntur fieri. Et ideo dicte sunt
revelaciones, quia rimantur quasi in sompnis
fantasie apparicionis et obscure discus-
siones. Unde Orosius in epistola. Re-
cturus hominis sententie quas cassala
videt. Reor quid indagator, quasi conicere. Con-
venientia per parcium et hic reum sui
quasi hinc ut quis aliquis rimatur. Re-
manifestatur unde videtur affirmacio.

CIIII

Reor reris ratus sum
affirmare putare.
Unde ratus a um, firmum, et ra-
tus a um nomen. Et tunc hinc
valet quantum firmus. Unde
hec racio onis quia firma sit.
Et est racio mentis motus in hiis que
dicuntur discernere ut quere valeas.
Vel racio est quidam motus animi visum
mentis acuens vel que a falsis distin-
guens. Sed raciocinacio est racionalitatis
subtilis quedam disputacio. Et a latinis ad
inventorum indagacionem intercessit cogitacio.
Unde hec raciuncula le. Et racionalis le
et racionabilis le. Et licet ista nomina
racionis videantur accipiat, dicunt tamen quod
racionale dicitur quod utitur racione ut homo
angelus anima. Racionabile quod racione
dicitur et agitur, ut quod racione agit
et ducit. Unde multi ymmo omnes homines
sunt racionales sed non omnes sunt raciona-
biles. Et hoc rationale lis dicebatur
pannus in pectore sacerdotis quadra-
tus in quo lapides erant inserti.
Item a predictis racionaliter et racio-
nabiliter. Et racionalitas et raciona-
bilitas. Et per composicionem irracionalis le
liter litas et irracionabilis le liter
litas. Item a racione raciocinor aris
id est racione uti. Et raciocinor aris racio-
nabiliter loqui ut tractare. Item nota quod
racio est dicitur nomen. Item a ratus hoc
robur oris quasi generat est omnem materiam quicquid
est firmissimum. Unde robur id est fortitudo
virtus. Vel lde et firmitas. Item quoddam genus arboris dicitur
robur quia valde firmum est et etiam quelibet
arbor vel lignum dicitur robur. Unde ro-
bustus a um fortis et firmus et comparatur.
Et roboro as, confortare confirmare
maiorem vel dare. Et componitur corroboro
as et est a et se. Item a ratus hic
rithmus thmi, quasi recludo a metris
racta et pertinet ad musicam quia ratus quasi
que rata sunt rithmum debet tradi debet. Ut
ritus a rego quasi ritus ex quo prius sentim
et equi prosperitas et quia ritus in re-
mos in sermone ut ritus vetustior et
firmior. Unde hic ritualis lis liber in quo
dedimus ritus continetur. Et hic rithmus
id est sompnus cantilene. Vel rithmus grece
numerus quia in numero quodam consistit, vel

sillabarum ut vocum. Unde rithmicus a
um dulcis sonus ut quod fit ex rithmis.
Et rithmor aris id est componere ut rithmos
facere. Rithmus est ea ars quod est inter
alias arismetrica ut arismetrica de
sophima que tractat de illis numeris.
Unde arismetica ut arismetica a um.
Item ratus est irrito as in medio producta
id est provocare quasi gratis alicui facere
providerunt. Irritat per iram telegi
telum quasi incendit. Item est irrito as
id est provocare ut excitare. Unde apud
Eusebium in primum opus sepe prestant.
Item ratus est in medio correpta irrito as
id est evacuare vanum facere debilitare de-
struere. Unde illud. Irritat hunc dux
hinc nos irritat ad illa. Unde et illud
irritat evacuat irritat provocat atque.
Unde irritamen et irritamentum. Et irri-
tus a um varius cassus non firmus
ut irritus pro irritatus per sincopam. Item
a reor hec res rei quia quedam res sunt
quas sola existimacione et intellectu com-
prehendimus ut incorporalia. Alia vero
appellantur corporea. Unde quasi Cor-
porum seu rerum. Res est quicquid dicitur quelibet
et etiam res sunt secundum leges que in nostro
iure consistunt in vite hindo. Unde hec rerum
la le et hic et hec realis le liter litas.
Et reus a um a re que petitur dicitur
qui crimen sceleris conscius non sit reus
tamen dicitur contra quem in iudicio pro re aliqua
patitur. Et reus fideiussor dicitur a re de qua
est obnoxius. Unde hic reatus tus tui. Item
a res hec redula le strues et acervus
lignorum ardens. Et hic renda le vel
renda le mercator clamorosus ut calu-
miator. Reor cose si qua hic est coniugatus
gis et sede coniugacionis.

CV

Repo is psi ptum
latent in terrae ut ventre et pe-
dibus irre ut faciunt serpentes
et pisces. Unde reptilis le
liter litas. Et repto as frequentativum
unde reptito as aliud frequentativum. Repo
componitur irrepo intro repere. Obrepo per undique
ut contra repere. Surrepo subtus repere.
Repo et eius composita in re sunt et faciunt preteri-
tum in psi et supinum in ptum. Rethoro mrp
locuco. Unde rethorica ca quasi a copia
locucionis dicta. Vel rethorismus dicitur copia
dicendi ut loquendi a rese. Et inde re-
torica ars illa. Unde hic rethor oris
et rhetoricus a um de illa arte tractans
ut ad illam artem pertinens. Et hec rhetori-
ca ce. In plurali rhetoricam corum. Et rhetorica
corum liber in quo docetur ars illa. Resina
se quod apud nos dicitur visibilis ut lauda-
bilis interpretacio. Resina dicitur lacrima su-
dore exalata lignorum ut arasi lentil-
sci balsami et aliarum arborum vel
virgultorum que sudore probatur. Et est

Resina terebintina omnibus prestantior,
secunda est lentiscina que mastix vo-
catur, tertia pinalis, quarta alia
pinites alia pintine, alia liquida
alia arida. et affertur ex insula
colofonia. Unde et nomen colofonia resi-
na sumpsit. et a grecis vocatur reti-
na. et habet nomen a greco. greci enim dicunt
rei quicquid manat. Retica dicuntur
ligna quibus vites sublevantur. Reu
id est radix. et componitur cum barbarum ut ponticum
et hoc reubarbarum seu hoc reuponticum
illud quod est trans danubium in solo bar-
baro hec radix potum colligitur. sic di-
ctum quasi radix barbara ut quasi radix pon-
tica. Riphe interpretatur impetus. unde ripheus
us a um impetuosus. Unde et quidam
montes dicti sunt riphei ab impetu gra-
dinum et ventorum. Rigo as madefacere
humectare. Unde riguus a um id est ma-
didus vel fertilis vel fecundus. Et
componitur arrigo as id est valde ut intra ri-
gare. corrigo as id est simul rigare. irrigo
as valde ut intus rigare. Unde ir-
riguus a um madidus ut fertilis
et fecundus ut stercoratus. Unde Ora-
cius. et hoc irriguum. Rigo et eius composita
omnia sunt activa et corripiunt hanc sillabam
ri. Rigeo es frigidum esse ut si riguit
id est durescere algere torpere horrere sicut ca-
pilli eriguntur. Unde rigidus a um
et comparatur. Unde rigide dius sime adverbium.
et hec rigiditas. et rigido as rigidum
facere. Item a rigeo hic rigor oris
duricies rigiditas. et rigesco cis inchoativum.
et hec religio onis quasi rigida sit ut
a relego gis sicut supra diximus. Ri-
geo componitur derigeo es frigere. irrigeo. obri-
geo. corrigeo. Rigeo et eius composita neu-
tra et carent supinis et faciunt preteritum
in gui et corripiunt hanc sillabam ri. Ri-
ma id est fissura. unde hec rimula et
rimella ambo diminutiva. et rimosus a um
rimis plenus et comparatur. Unde rimose sius
sime adverbium et hec rimositas atis. Item
a rima hic rictus id est fissura ut fenestra
patens in pariete. Unde Terentius
In risco odiosa sita est. et hic rimor aris
id est scrutari. et rimor aris id est scrutari
investigare inquirere. et rimator est a
porcus qui per rimas terre siliquas
et radices inquirunt. Et est proprie rimari
perscrutari ut subtiliter rimari. et est de-
ponens et corripit hanc sillabam ri. Rinos
interpretatur nasus ut naris. Et componitur cum ceros
quod est cornu. et hic rinoceros ni id est unus
cornibus qui habet in naribus cornu. Et componitur
cum ceros quod est cornu et hic rinoceros

ontis quidam animal. et interpretatur in nare cornu
et inde monoceros id est unicornus quod unum
cornu in media fronte habeat. sed hic non
supra dictum est. Hec rinatrix serpens
aqua veneno inficiens de quo Lucanus
Et natrix violator aque. Lucanus et alii Et
natrix violator aque. Risa radix. Ro-
boam interpretatur latitudo populi. et hic per antifra-
sim quia decem tribus ab eo separa-
te due tantum relicte sunt.

CVI

Rodo dis si sum.
Unde hoc ros roris. et hic ros-
trum a um corrosivus ut rep-
rehensivus. et hoc rostrum ubi ro-
dit aliquid. Item a rodo rosim
adverbium id est mordaciter. et hoc rostrum
dicitur avium et etiam extremitas navium. et
rostrum etiam dicebatur locus ubi tracta-
batur cause romanorum quia devictis antonio
et Cleopatra Augustus de rostris na-
vium illorum fecit fieri sedes in foro cau-
sarum. Unde rostellum diminutivum. Et componitur hec prostra-
tum quod rostrum quod in antiqua parte est. Item
a rostrum rostratus a um rostris arma-
tus. Item a rodo hec rubigo ginis quasi
rodigo quia rodat ut a rubeo quia faciat
aliquid rubere. et est vicium ferri et segetum.
Unde rubiginensis a um de rubigine existens
et rubiginosus a um rubigine plenus.
Rodo componitur arrodo valde ut intra rodere.
corrodo dis simul rodere. irrodo dis. ero-
do dis extra vel valde rodere. Unde hec erugo
ginis sanguisuga et vicium rodens ferrum
et segetes. et nascitur ex corruptione et
minutissima pluvia et tamen fit sepe
ponitur et pro more sepe pro amore pecunie.
Et erugo quasi erodo quia erodat. vel erugo
dicitur ab es eris et tamen hec proprie est eris.
Unde et erugo quasi eris rubigo. sicut ferrugo
ferri rubigo. Unde eruginensis a um de
erugine existens. et eruginosus a um id est eru-
gine plenus. Item a erugo eruginio
as sicut a rubigo rubiginio as id est erugine
vel rubigine corrumpere devastare. Et
componitur exrubiginio as. exruginio as. re-
rubiginio. coeruginio as. corubiginio as.
deeruginio as. derubiginio as id est rubigi-
nem vel eruginem auferre. et sunt activa.
Item ab erugo hec eruca ce modicus
vermis frondium quasi eroda quia erodat.
et eruca est quedam herba et tunc dicitur ab
uro quasi urica quia ignee sit virtutis et
cibo sepe sumpta venerem incendium sepe
moveat. Prodo dis. Rodo et eius composita
sunt activa et faciunt preteritum in si et supinum
in sum et producunt hanc sillabam ro. Rodanus
fluvius turma. Rodanisso as id est
torquere. hec roda quasi dicitur rosa. Unde hic
rodaceus flos rose. et rodinus a um
grece id est roseus. et hoc rodites tis rosea
gemma. et hec rodos dicitur ut rodus insula.

Quedam insula in qua rose capitolium dicitur
est mirabilem omnium eius seculis aderet
rodius et urbs et insula rodos est appel-
lata in hac urbe sol colossus fuit exce-
lsus septuaginta cubitorum altitudine
fuerunt et alii minores in eadem insula
colossi centum unus et a rodo rodius a
um gentile et patrum et hec rodia e
lex specialis navalis commercii quam rodii
primum instituerunt et hec rodia e quedam
urbs alia de illo loco unde fuit alla
in Item rodii quidam quoniam venerunt
iuxta rodanum et edificaverunt quedam
oppidum quod rodum a nomine patrie
vocaverunt et hic ille fluvius dictus est ro-
danus quod rodat ripas vel a rodanis
quod torquet lapides et arbores et evellit
impetu suo et a rodani societate dicitur
hic Renus quidam alius fluvius quia in
… una … unde hic reno
onis vestis de pellibus sunt enim reno-
nes secundum Isidorum velamina humerorum
et pectoris de pellibus villosis usque
ad umbilicum et dicuntur sic a re-
nibus ut inquiunt quidam sed a reno
Germanie fluvio ubi his maxime
utuntur homines renones quos vulgo di-
cimus reptis quod longitudine villorum
quasi reptat Item rodo quod hic rodomel-
lis id est vinum ut confectio ex succo rose
et melle Item a rodo greco dicitur apud nos
hec rosa quasi roda vel rosa a rubeo unde
hec rosula le et rosella le ambo dimin. et
hec rosarium collectio rosarum vel locus ubi
rose crescunt vel reponuntur unde et libel-
lum quem composuimus de declinatione ad doctri-
nam puerorum rosarium intitulamus propter
flores rosarum; regularum ibi compendi-
ose collectarum Item a rosa hoc rosetum
ti locus ubi rose crescunt et rosaceus
a um et roseus a um et roseolus a
um roseus dicitur a colore rosaceus quod
mixtum rosarum ruber sit rosacea materia
et ita color roseus sit rosacea corona
Item a rosa hec rosata e quedam vestis quam
greci semicea vocant nos coccinum hac
sub consulibus Romani usi sunt milites
unde et rosati antiquitus vocabantur

Rogo as unde rogatio **C.VII**
et hinc hec rogatiuncula
le dim. Item a rogo hec roga ge
i. elemosina quod in vita beati
Iohannis elemosinarii reperies
et hic rogus gi ignis pro mor-
tuis sed rogus proprie est compositio ligno-
rum quando corpus compositum est et ardet
ignis mortua apparatus bustum corpus
concrematum sepulcrum ubi ossa condita
tumulus congestio terre in religione san-
cita que et sine ossibus potest esse mo-
numentum vero quod commoneat rei memoria
quia moneat mentem Item arrogo rogito
as frequentativum Item rogo componitur abrogo i. delere destruere
ex toto unde Ambrosius super Lucam
hic successore meruit hic legem abroga-
vit successor potentate Arrogo
as i. superbire unde Ambrosius super
Lucam … placent pro … arrogantie
… arrogare est per superbiam et ar-
rogantia acquirere et sibi tribuere unde
Oracius in poetria sua negat sibi na-
ta … non arroget armis
pro adquirere unde … in epistola … ve-
lim celebrare … arroget armis
unde arrogans i. superbus et se extol-
lens et arrogantia …
… et hec arrogantia e corrogo as
i. congregare vel invitare Marcus …
corrogatis ad convivium multa contulerunt
… de in eadem de terra regere placuit
corrogavi derogo as i. maledicere detra-
here vel diminuere in parte et non ex toto
erogo as dare distribuere et proprie in elemo-
sinas interrogo as … irrogo as i. inferre
… ut irrogavit mihi contumelias i. intulit
prorogo as differre distendere prolongare
protrahere prerogo as precellere excellere pe-
tere vel preponere unde prerogativa i.
singularis excellentia et prerogativus a um
i. excellens vel ad prerogativam pertinens
surrogo as i. substituere unde in gestis
de sancte dei Martinus qui in loco
Brucii fuit surrogatus sed horum quorum-
dam facile his versibus distinguuntur
Obrogat adiungit corrogat aggregat erogat
dat irrogat infert derogat minuit subrogat sub-
stituit prorogat protrahit interrogat querit prerogat pre-
superat abrogat destruit arrogat superbit
Rogo et eius composita sunt activa et cor-
ripiunt hanc syllabam ro Romphea e
gladius flammeus et versatilis bis
acutus ante portas paradisi positus
Hic romus vel romulus fuit rex … sed
romus de impositione romulus causa
blandimenti dictum est romuleus a um
et hic romulides de filius vel nepos
romuli Romulidae dicuntur Romani
quod fuerunt de progenie illius unde hec
romulis idis i. filia vel neptis illius
vel Romana Item a romo hec Roma
e et non a Romulo tunc enim deberet
dici Romula et non Roma et roma
ab illo quod ille fuit primus fundator
illius unde romanus a um et hinc
romaniso as romano more se habere
vel loqui Romaniso as i. tormentare
cruciare affligere trucidare Rorsus a
um i. insensatus **C.VIII**
Rubeo
es ui
esse vel fieri rubeum unde

Ruber bra brum .i. rubeus et comparatur
Unde rubre vinus vime adv. Et nota
quod rubrum mac con[illegible] unda genus ru
beat non est sui natura sed et terra quod
omnis terra que contingit illi rubea est
et sanguineo colori proxima. Unde et alia
que terra illa ab(?)tut colore trahit
et sic gemme ibi reperte sunt rubee. Item
a ruber rubericulus a um. et rubellus
a um ambo dicuntur .i. aliquantulum ruber.
Persius. Vegetum quod rubellum exa
lat vapida lesa pice sessilis obba
id est rubellum dicitur sit substantivum genus
rubentium vini. Item a ruber hec ru
brica ce regula vel filum rubro tin
ctum quo aliquid dirigitur et rubrica
terra tincto ut terra rubra. et quod fit
de illa tinctura. Persius. Ho(?) scelus
acer otio rubrica designat. Unde. et
inde rubrico as dirigere cum rubrica et
rectum facere. ut rubrica designare
ut rubeum facere. Unde in constructione
tabernaculi precepit Moyses facere pelles
rubricatas. Et nota quod rubrica te
rrarum optima nascitur in ponto. Unde
et pontica dicitur. Item a rubeo hec
rubedo dinis et rubeolus a um. Unde
rubeolus a um aliquantulum rubeus
et hic ruthenus ni Rutheni quidam
populi ut dicunt Flandrenses a rubeo
colore. et rutilus a um splendidus
id est crispus id est tremulus. Unde ru
tilo as splendere. et Rutuli dicti sunt
quidam populi Apulie a rutilo colore.
Unde rutilia e terra Morum id est rutilia
a Rutulo rege. Unde rutulus a um
gentile. Item a rubeo hic rubor ris
et rubiundus a um aliquantulum rubeus
id est satis rubeus id est rubeus Unde ru
bicundulus a um aliquantulum rubeus
Juvenalis. Tandem illa dicit rubicundula
Item a rubeo hic rubus bi quod rubeum
habeat fructum. Unde hoc rubetum
locus ubi rubetum crescit. et hec rubeta
te rana in rubis morans. Juvenalis.
Torrentium vix misceat sacris rubeta
et hic rubor unde le quidam oppidum ab abu
dantia ruborum. Unde rubeus a um
patrium prima producta. Unde Virgilius.
Item a rubeo hec rubiliana pirus id est
una dicta sic quod eius materia rubeat
et hec rubia e quedam herba quod eius
radix sit rubra. Unde et colorare
lanas prohibetur. Unde rubiatus a um
rubia tinctus. Item a rube hic rubi
con onis a rubeo colore dictus fluvius
quidam. et russus a um .i. rubeus. et
russatus a um sanguine cruentatus. Item
a rubeo rubesco. inchoativum. Et componitur eru
besco scis valde rubere id est verecundari

Unde erubesco as. Et nota quod ru
bor ideo ponitur pro verecundia quod rubor
est signum verecundie. Dicit enim Boecius
dicitur super Psalmum. Cum peniteret homo
aliquis delicti et verecundatur sanguis
anime natura quod corporis dei(?) [illegible]
tendit ad exteriora et fit homo rubeus. Un
de Boecius in de consolatione. Et con
fessus verecundia rubore. et hec est causa
quare homo fiat rubeus cum verecundatur
e contrario cum homo timet pro aliquo fugit
ad interiora sanguis et ita fit homo pallidus
cum timet. Rubeo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in vi et carent supinis
et corripiunt hanc sillabam ru. Rugo quod
pertinet genitum quod est leonum. Unde
rugibilis le liter litas. et rugitus
tus tui et quod n e sic et quod hanc sillabam
ru. Rugo as .i. rugas ut rugosum
facere aliquid invicem recolligere et pli
care. Unde hec ruga ge collectio et
plicatio cutis vel rei invicem semitula
seu plica. et hec hec rugula le di
minutivum et rugosus a um rugis plenus et
comparatur. Unde rugose sime sime adverbium.
Item a ruga hec rughadia e. et sunt
rugadie fissure rugose collecte circa
orificium. Unde et sic dicuntur quod rugis sunt
collecte hec et emorogide dicuntur
a sanguinis fluore. Grece enim emach
sanguine dicitur. Rugo componitur arrugo as
valde id est iuxta rugare. abrugo as
rugas removere applanare. corrugo
as sunt rugare. Oracius in epistolis. Ne
turpe toral nec sordida mappa cor
ruget nares. Et Macrobius de Sat.
Corrugato indicavere vultu. derugo
as. errugo as id est quasi abrugare vel
valde vel deorsum id est extra rugare
irrugo as intus id est valde rugare
surrugo as subtus id est post vel par
rugare. Rugo et eius composita sunt activa
et producunt hanc sillabam ru.

CXIX

Rumpo pis rupi
ruptum .i. frangere id est solvere
Unde hec ruptura re. et ru
ptim adverbium et hec rupes pis
rupta per motus quod sit ru
ptibilis. vel per contrarium dicitur a rumpo
quod non facile rumpitur. Unde hec ruperia
le dicitur. et hoc rumentum .i. abrupcio rupis
quod rupimentum id est quedam abrupcio. Item
a rupo hic rupifex ficis .i. flagellum.
et rapio pis pui ptum. Unde enim ra
pit quod rumpit. Unde raptim adverbium
et rapto as .i. frequentativum a quo raptito as
aliud frequentativum. Item a rapio hic raptor et
hic raptus hus tui activum et passivum ra

prende et raptus est illicitus grabitus i. rapiendo i. corrumpendo dictus. unde raptor et corruptor. et hec raptura ime per eodem. Item a rapio hec ripa. pe ripa raptus de qua rapiat aqua. unde ripula le di. et riparius a um ripas habens. et hec riparium i. tributum quod accipitur in ripis. et riparium per ripas ut de ripa in ripa. et designat ripas equi ripas fit hostiarum. Et ripa est etiam quod est brevis et curiosa in maris. et litus in maris. unde et sic ripa ripa p terram. Secundus Ripuarius modo fert curius. Item a rapio ravus a um i. rapax vel fulvi coloris. unde hec lupa rava. et in utroque recte que melius dicitur lupa rava fulvi coloris. unde ravulus a um. et ravisellus a um ambo di. et hec rava e fulvus color ut rapacitas. et raveo es ui esse vel fieri ravum. unde ravesco cis incohativum.

Item a rapio hec rapa quia rapiat et comprehendat plus terre radice quam napus. unde hec rapula le di. quod et hec raputium. et hec raparium locus ubi rape crescunt. quod et rapulatum dicitur. et hec rapulatum dicitur cibus de rapis. Item a rapa dicitur hic napus quia rapus dicitur sic a similitudine rape. inter quas foliis semper latior et radicis gustu fere acutior nomine affinitas. unde est hic ambo utrumque semine in alterum vicissim mutatur. nam rapa in alio solo ut quidam aiunt per biennium mutatur in napum. in alio vero napus transit in rapam. Et napus est et caulis. et hec napocaulis genus oleris qui dicitur sic sapor similis napo non in radice sed in terra se extendit ut caulis. Item napus est ut simplex et hec sinapis pis quia foliis sit similis napo. unde hec sinape indecl. semine illius herbe et pro confectione que fit ex illo. et sinapicus a um.

Item a rapio rapidus a um i. rapax ut impetuosus et velox et fit pedibus et comparatur. unde rapide dicitur fine adverbium. et hec rapiditas atis. Item a rapio hic et hec et hoc rapax cis predo raptor et comparatur. unde rapaciter cius fine adverbium. et hec rapacitas. et rapaculus a um aliquantulum rapax. Item a rapio hec rapina ne. unde rapinula le di. et quia rapina fiende rapio ex pondere et rapinosus a um rapina plenus. Rapio est primitivum rapiens a um sed hec suis diligentius distinctum est. Item rapio est arripio pis primitivum i. invade ad aliquid agendum rapere et aggredi

Unde arreptus a um. et hinc arreptim et arrepticius a um quod arripit ut quod arreptus est ut demoniacus ut demoniaca. Et dicitur arrepticius vel arreptitia. Correpio pis simul rapere ut capere ut castigare. direpio pis deorsum ut valde ut de uno loco ad alium rapere. diripio pis diversis modis ut in diversas partes rapere. Eripio est rapere et liberare. praeripio pis vel ante rapere. surripio pis furtive ut fugam. unde surreptio in re. Ilicitus in Surreptione Rerum amore uterum inter sed surreptio. Rapio et eius composita sunt activa et faciunt preteritum in pui et supinum in ptum. Item rapio corripit ras et in composito mutatur a in i in praesenti et in preterito et in supino in e Et contra ab eo corripit lat ras.

Item a rumpo rupto as frequentativum quo rupto as aliud frequentativum. Rumpo est abrumpo pis rumpendo separare. corrumpo pis simul rumpere. unde hec corruptio onis quia corruptibilis sit natura et ab corrumpo. Vel alius est a cor et pus vis i. custodia sed ponitur hic tunc ex compositio. unde hec corruptela dicitur et corruptibilis a u. unde hec corruptibilitas. et est incorruptibilis a um. unde hec incorruptibilitas.

Item a corpus corporalis le liter litas. et est incorporalis le liter litas. Item a corpus corporo as corporeum facere. vel impinguare ut cor unum committe ad sustentamentum et augmentum corporis. et est incorporo as Et est a le se. Item corpus componitur et hic et hoc bicorpor ris tricorpor ris quadricorpor. et corpulentus a um crassus pinguis et comparatur. unde corpulente fine adverbium. et hec corpulentia i. crassitudo Item a corrumpo hic et hoc corruptibilis le liter litas. et per compositionem incorruptibilis le liter litas. et corruptus a um et comparatur. et incorruptus a um et sic compositum. Item rumpo est dirumpo pis rumpo pis valde ut ex rumpere et pro sic exire. interrumpo pis. et irrumpo pis violenter rumpendo intrare. perrumpo perrumpo. Rumpo et eius composita sunt activa et faciunt preteritum in rupi et supinum in ruptum.

Ruo is rui rutum ut rutum i. cadere. LX

Unde hec ruina. et hec ruinosus a um ruina plenus et comparatur. Item a ruo hic ruinus vi quia cito ruit

Rivus a rigo -as quia ducitur ad irrigan-
dam terram. rivus subito fit et celeriter
decurrit et deficit. torrens est aqua que crescit
et decurrit, que naturaliter manat. tor-
rens est frequentibus imbribus factus
magnum habens impetum sed adveniente
estate calore solis torrescat. unde
et nomen habuit. flumen est aque
decursus quilibet. flumine aqua decurrit
et a rivus rivulus -li di. et rivo-
sus -a -um. et hic et hec rivalis -le ad
rivum pertinens ut qui cum alio po-
tat eundem rivum. unde et per simi-
litudinem rivales dicuntur illi qui eandem
habent amicam communem. Terentius in eu-
nucho: meliorem ego rivalem accipiendum
censeo. et componitur corrivalis -le, idem
[illegible] in eodem sensu. Item a rivus
hic ren, renis, secundum Varronem, quia a re-
nibus rivi obsceni et cenosi hu-
moris derivantur et defluunt ad geni-
talia. unde hic renunculus -li di. et hec
renale -lis zona circa renes vel lum-
bos. et hic et hec renalis et hoc -le ad
renes pertinens. et hic rien -nis quod ren
ut [illegible]. vel rien dicitur quedam inte-
stinum quod [illegible] fluit et tunc dicitur
a [illegible] greco, id est res quod quasi fluo.
Item a rivus componitur derivo -as et
dirivo. et derivo, derivare, est rivum
de fonte ducere. sed dirivare quasi fonte
in diversos rivulos ducere. dirivatur
quoque grecismus in latinitate, id est quasi
fons in rivulos ducatur. sed latinitas
derivatur a grecismo, id est quasi de fonte
ducatur. sic ductio similiter derivativa
quia quasi fons in diversos rivulos ducitur.
sed ductio derivativa derivatur, id est quasi de
fonte rivus ducitur. Item a ruo hec
rota -te quia ruat. unde rotula -le di. a
quo hec rotella aliud di. et hic rotulus -li.
unde hec rotella -le et rotulus ut rotula
dicitur illud rotundum de carta aliqua. Item
a rota roto -as. unde rotatio. et hec rota-
bulum furcatilla ut illud lignum cum quo
igne movetur in fornace gratia coquendi et
quia rotat et permovet ignem furni gratia co-
quendi vel gratia purgandi fornacem. et componitur
a e sr et cont hat sic [illegible]. Item a ro-
ta rotundus -a -um et comparatur. unde rotunde
dus sine adverbio. et hec rotunditas -tis. et
rotundulus -a -um. et rotundo -as. et componitur
e sr. Item a rota hic orbis -bis rotundi-
tas celi et cetera. angulus rei quia quasi rotatur.
unde et orbis dicitur mundus propter rotunditatem.
et inde hic orbiculus -li di. et orbiculus est
dicitur quedam brevis rotella et componitur
hec orbis terre axis. Item ab orbis hec
orbita -te vestigium carri ut rote ab
orbe rote dicta, id est actus quo pervius

ago solet. Item a ruo hic rumor, -ris
id est [illegible] ut quod vulgo dicitur novum quod
vix ruat. unde hic rumorculus ut [illegible]
-culus -li di. et hic rumusculus -li di.
[illegible] hominum rumusculus
[illegible] et rumo -as id est rumorem
spargere. et componitur arrumo -as [illegible] ffire
[illegible] corrumo -as sic rumores dicere. et ab
[illegible] [illegible] rumito -as. arrumito -as. cor-
rumito -as. Item rumor componitur rumifico -as
rumores facere ut affico et dico. unde
Plautus in amphitrione: uxorem meam
cives rumificant [illegible]. et rumigero -as
id est rumores gerere. unde rumigerulus
-a -um qui rumores gerit. Item a ruo hec
ruma -me. et rumen -nis eminens pro gu-
ture proxima gurgulioni quo cibus et
potus devoratur. et ubi sapor discernitur
cibi. eadem dicitur fimine et rumina. sed fimi-
ne ut rumen in homine. rumen ut ru-
ma in bestiis. unde rumare dicuntur alia
animalia et ruminare dicit hoc et sic a ruo
quia in cibus ruit et demittitur in stomachum.
et inde rumino -as id est cibum ad rumen
revocare. sed a ruma rumo -as. unde
rumito -as frequentativum. et pro quoque ruminare
ut ruminare per diligens examinare. Item
a rumo vel rumen. hec rumes -mis. vel
ruma est id est mamma ut papilla qua
rumatur a puero. et inde hec rumalis -lis
id est ficus quia sub ipsa remus et romulus
lupa alebat. vel quia sepe ruatur propter
fructum. et componitur hic subrumus in educus
qui sub mamma adhuc est. Item rume
componitur [illegible] et hec eruna est miseria inopia
calamitas quia extra rume id est cibum. unde
erumnosus -a -um id est miser pauper inops sic
dictus quia per inopiam miser factus esu-
riat et sitiat et comparatur. et erumno -as
miserum et inopem facere. Plautus. et
erumnatus et decarthunatus [illegible] miser.

Item a ruo hec ructa XXVIIII
et hic ructus -tus [illegible]
sapor sibi reducitur. et hic ructo
-as ructum facere ut emittere et
exprimere. unde ructuo
unde ructuo -as in eodem sensu. et utrumque
componitur corructo -as et corructuo -as. eructo -as
et eructuo -as. et sic neutrum pro ructum facere
sed in alia significatione sunt activa. unde [illegible] in
[illegible] [illegible] ructor -aris. Oracius: hic
dum sublimis versus ructatur et errat. Item
a ructo ructim adverbium id est ructatim. et ru-
ctanter. et ructuosus -a -um ructibus plenus
et comparatur. unde ructuose sine adverbio.
et hec ructuositas -tis. Item a ruo hoc
rus ruris id est villa terra ager. sed rura
proprie multa agra ut silve pascua ager
qui colitur. unde hoc rusculum di. id est par-
vum rus. et hic rusticus et hec rustica
et rusticus -a -um et sic dicitur a loco id est
operarius ut qui in rure moratur et colit
rus. quod autem dicitur rusticus quasi colens rus
ut rurius custos [illegible] est et non composito
ut rusticus in moribus et componitur hic [illegible]

Unde rustice aduerbium sine aduerbio et hec rusticatio huius et hec rusticitas. Item rustica... mos est. rusticatio exercitis. Item a rusticus rusticanus a um... rusticeb... ut... profanus... Item a rus ... herbas a ... ... na rus modo. Unde ... ... rursus ... merces ... ... hec ruca ... que ... ... uel instrumentum ... hec ... . et ... ... ruca ... ... et auctus ... a ... ... a est ... Item a ruo hec rusci... quedam ... ... Unde hec ... . et hec ruscum uel ruscellum dicitur quod colligit uel aggregat in terra ... uel ad ... ... uel igni. uel dicitur a rus. Unde ruscos a um ... et immundus ruscus ... Item a ruo rudus dicitur. rudi dicuntur lapides ... et rotundi et calce ... quos in pauimentis faciendis superfundunt et dicuntur sic a rue quia in terra ponuntur uel dicuntur sic a dictio ut derivatio summa ab ultima littera rudi quia ... ... dilect.... Unde hec ruder uel rudus deriuis stercus brutorum animalium. rudi enim dicuntur sicut et ... rudi. et inde dicuntur rudera stercora brutorum animalium. illa scilicet que ita sunt sicca uel rudi. uel stercora caprarum ouium asinorum. Rudus uel ruder etiam dicitur omne illud quod eicitur quod et extrahitur de terra effossa effossa. Unde Beda super in expositione super parabolas. Cui thesaurus effodit eicit rudus. Respice et ... ruine maceriarum. uel ipse macerie rudera dicuntur. Unde prudentius in libro ymnorum. Durum quod situs effossa gignunt rudera. et inde hic et hec rudisperate ... uel que rudera de humo eicit. et per compositionem erudero as. i. purgare rudera eicere. Item a rue uel ruder rudo dis. dicitur sic clamare et est proprie asinorum et prima breuis. Unde Ouidius. Cum rudes rauco sinite rictor asello. Intempestiuos edidit ore sonos. Uos ergo ille poesis falso est. Ruder ut aretha die pernaria rude recedas. Rucem prima esset longa faret preteritum rusi uel ludo si quod nil est. et inde rudibilis le proprie asinorum. Unde rudibiliter liter litas. Item a rudo hec rudes les rudetes dicuntur. fumos quibus uel in sursum trahens. et dicuntur sic ex nimio stridere que faciunt. et hic et hec rudis et hoc de nouis uel indoctis uel nouiter instructus quia quasi adhuc rudit. Unde rudit cuius sinite aduerbium. et hec ruditas tis nouitas uel noua instructio. uel idiotacio insapientia. Rudis etiam est hec rudis dis. i. uirga pertica qua serui tacti efficiunt liberi uel rudis est que dabatur emeritis in signum sue emeriti et sepe ponitur pro libertate. Item a rudis rudeo es ... uel sic rude. Unde rudesco uel ... ... pro maturescit. Item a rudis hic rudimentum nouum inicium noua instructio. Item a rudo uel rudis rudo ... ... clamare omni ... . Unde hic ruditas ... ... clamor ... asini uel ... . et quia erudio ... ... est ... rudera. uel rudite ... ... dicitur hoc ... ab e et rudi. Unde hoc erudimentum documentum. et eruditus a um et comparatur. Item a rus ... a um ... . et ... uel ... ... et est ... ... in ... ... Unde ... a um. Item est ... ... uel in ... ... Item a rus hec rura dea paganorum. et hec rumia e. i. papula uel pugna. Unde rumatus a um ... Ruo est corruo ... sunt rue. diruo is destruere. eruo is ... . inruo is in aliquem ruere et ... impedire. proruo is ... rue. obruo is sternere. subruo substernere. Ruo et eius ... sunt ... preter diruo obruo subruo eruo que faciunt et omnia faciunt preteritum in rui et supinum in rutum uel rutu contra hanc sillabam. Rutellus fornicator. Rutrum fossorium uel ... ubi arene mouentur ubi sal efficitur. Rutuba immundus et quidam ... Rutusramata ... Rutupina uel rutupinum urbs uel opidum Britanie. Unde Rutupinus a um. Ruth interpretatur festinans. alienigena cum esset ex ... gentili ... relicta patria festinauit transire israel dicens: socrui sue quocunque perrexeris illuc pergam.

Capitulum primum

Sabeth nomen ... apud ebreos. Item a sabeth saba apud ebreos et septem dicitur et uocamentum ... dicitur. Unde dicitur sabbaoth nomen dei ... septem dona spiritus sancti que plenarie possidet et interpretatur uirtutum uel exercitum. Item a sabe quod est septem secundum ebreos. uel a saba quod est lingua syrorum dicitur septem. dicitur hec sabbatum ti septima dies septimane et ipsa septimana dicitur sabbatum. Unde illud. Ieiuno bis in sabbato. i. in septimana. s. quarta et sexta feria. uel sabbatum interpretatur requies. Unde sabbatizo as. i. requiescere. et secundum sabbatum proprie dicitur septima dies septimane quia tunc auctor omnium requieuit ab omni opere quod patrauerat. Et per sinodochen sabbatum

Dicitur eciam ipsa septimana uel potius
sabbatum ecclesia dicitur . pro qualibet die septi-
mane cum hoc addicto prima
sabbati . secunda sabbati etc . Sed septimus
dies semper dicitur sabbatum . vel sabba-
tum omnium per excellenciam . Vnde inuenitur
vespere autem sabbati que lucescit in
prima sabbati . et est sensus in prima
sabbati . id est prima die septimane vel
prima dies que est sabbatum . vel
prima dies a sabbato . vel post sabba-
tum . Vnde ergo clericos nominandi sunt dies
sic . prima sabbati etc . sed septima di-
es semper dicitur sabbatum vel sabbatum
omnium per excellenciam . Secundum consuetudinem
christianorum sic nominandi sunt dies .
dies dominica . vel dominica vel prima feria
secunda feria . tercia feria . quarta feria . etc .
septima feria dies dominica est quia
dominus in tali die resurrexit . Quare autem
quelibet dies dicatur feria et quid sit
adiciendum . feria vel prima vel secunda
et sic de ceteris totum superius exposuimus
Secundum vero gentiles nominandi sunt
dies a nominibus planetarum et quelibet
dies ab illo planeta est nominanda
qui possidet primam horam illius diei . Vnde
dies solis vel dies dominica . dies lune
. dies martis . dies mercurii . dies
Jouis . dies veneris . dies saturni .
Sunt enim xxiiii hore in die naturali et
planete sunt septem et possunt illas xxiiii
horas et quilibet de illis tres habet in sua
potestate hoc ordine . primus habet primam
horam . secundus secundam . tercius terciam et
sic usque ad septem . postea iterum primus
habet octauam secundus nonam et sic usque
ad quatuordecim . postea iterum primus habet
quindecimam . secundus sedecimam et sic
usque ad xxi . tres ergo hore que super-
sunt ita distribuentur . ille planeta
qui primam habuit horam in die illa
habebit primam horam de illis tribus
secundus secundam . tercius terciam et sic finitur
est dies . quartus ergo planeta qui
sequitur habebit primam horam sequentis
diei et ita dies ille denominabitur
ab eo . et exempla ponatur quod dies iste
hodiernus sit dies sabbati sicut vera
est et habeat ordo planetarum diligen-
ter qui talis est habito principio a
superiori Saturnus Jupiter mars sol
venus mercurius luna . postea iterum
Saturnus etc . Saturnus ergo hodie habet
primam horam . iupiter secundam . mars terciam
sol quartam . venus quintam . mercurius sextam
luna septimam . Item Saturnus octauam
Jupiter nonam . mars decimam . sol vnde-
cimam . venus duodecimam . mercurius xiii
luna xiiii . Item saturnus quindecimam
iupiter sedecimam . mars decimamseptimam

Sol xviii . venus xix . mercurius xx
. luna xxi . Item Saturnus xxii . iupiter
xxiii . [illegible] xxiiii et ultima . Sol ergo
qui [illegible] habet primam horam in
se[illegible] de [illegible] illa dies dicitur
die[illegible] vel dies dominica vel dies vel
d[illegible] sol omnium planetarum medica-
tor est et lumen dicitur . Sic ergo computan-
do singulos dies a singulis plane-
tis qui primas habent in eis horas
denominatos inuenies Sabbatismum
aranearum fila Sabbatizo vel sabbati
mensis Damilaus Hoc sabulum are-
na vel terra leuis et arenosa . Vnde
saber bra brum id est asper vel nodosus
Hec sabburra e id est arena litoris vel
lapis vel multitudo lapidum vel inuti-
lis sarcina . nauis que solet esse de
lapidibus et arena et geminat ibi b
. Vnde prima producitur positione sed quandoque
in metro subtrahit vnum b et corri-
pitur prima vt in lucano Refluentis vecta-
te saburra . nec est hic mirum cum grani
imminuatur Oportet . Vnde habet per Vn
Ouidius Et puer es nec te quicquam
nisi ludere oportet Oportunus minimum
habere duplex p Opportunus ager Sab-
rateria est nauis piratica vel ciui-
tas Vnde sabratensis a vm naualis
vel patrum Sabanum grecum est id
quod mappa vel facitergium Sabe insule
venerari . Vnde Saba dicta est quedam
regio ubi est copia thuris quo demum
ibi veneratur Vnde Sabeus a vm
vel saba fuit filius Chus a quo
Sabei descenderunt Vnde saba dicta
est et Sabei hii sunt et arabes Saba-
teni qui nunc Sabei dicuntur a Sabata
filio Chus habuerunt originem et
nomen Sabelliani quidam heretici a
noeto pullulasse dicuntur cuius discipulum
perhibent Sabellium ex cuius nomine maxime
fuerunt maxime . Vnde Sabelliani
vocati sunt hii vnam personam patris et
filii et spiritus sancti asserunt Sadai nomen
dei id est omnipotens quia potest omnia sed a fa-
ciendo quod vult non a paciendo quod non
vult . quia si ei accideret non esset omnipotens
facit enim quicquid vult . et inde omnipotens
est Item omnipotens est quia ipsius sunt
omnia que vbique sunt solus enim totius
mundi habet imperium Saducei quidam heretici
interpretantur iusti . vendicant enim sibi quod non
sunt corporis resurrectionem negant et animam
interire cum corpore predicant quinque tantum
libros legis recipiunt prophetarum vatici-
nia respuunt Saforium altum templi
Saphon omnis sermonis in terra nauis po-
situs Scoruus Venereo cursu veni
plato pede usque ad saphone

Capitulum secundum

[illegible] gus quam grtn a mge [illegible] ages vel divinas. vn [illegible] h et hec saga ge i [illegible] ingeniosa ut vates ut magistra [illegible] fuit dicitur saga [illegible] [illegible] sing. unde sagacit[er] [illegible] sine adv. et h sagacitas [illegible] sagacitudo vim alliqua [illegible] Et a sagio h sagax ge ingeniosus et instantius et diuinatio oraculum in quo somnia ratione [illegible] magistra incantatrix saga. Unde h sagana ne et saga. sagana est fuit pro nomine cuiusdam incantatricis. sagana est et grece grumi ut vestis. Et saga dicitur gemma quedam prasini coloris. Item a sagio ut sagax hec sagitta te quia a sagaci ictu ut iactu i. ingenioso ut veloci pennis enim fertur. et vocatur potius ethica quia [illegible] et hinc est quod rustici sagitta vocant novissima parte surculi in sarmento illud quod sagum a mente quia quod [illegible] hit [illegible] ut quod acumine [illegible] bili [illegible] sumitates [illegible] et feniculi sagella dicitur quod a flatu agitetur. Item a sagitta sagittula vel sagitella di. et sagittarius a vim et h[ic] sagittarius et h[ec] sagittaria et sagitto as sagittas mittere ut sagittis ferire ut appetere. et per compositionem sagittifex a vim qui facit sagittas. Item a sagio hec sagum gi quoddam genus panni vel vestis tenuis et abrasa. Juvenalis. Un saga vendentis mutat campone relicto. Unde hec sagitulum di. ul. et h[ec] sagina ne que vulgo corrupte salma dicitur i. sella ut pondus et sarcina que super sella ponitur et dicitur a stratu sagorum i. sellarum quia sella sago solet sterni. Unde h[ec] saginula le di. et h[ic] sagmarius rii i. caballus et h[ec] sagmaria i. equa. et ut quidam dicunt quod illis iumentis potest dici sagmarius ut sagmaria pro diversitate scriptum. Item a sagum h[ic] saccus ci quia eo consuto efficitur quasi sagus. Unde h[ic] sacculus li di. et hec saccatum ti i. liquor aque sive feci vini admixtus et sacco expressus. Unde et dicitur. et sacco as saccum mittere ut per saccum colare et exprimere. Et quod insacco as in saccum mittere ut [illegible]. et consacco as. desacco as extra saccum ponere. Et est a le s[e]. Item a saccus h[ic] succus ci quod [illegible] exprima et tisana [illegible] zema et sunt greca [illegible] ista. Vel succus dicitur a sugo quod [illegible] sugit. Unde surculus li di. et

Sucutus a vim et opera. Unde h[ec] sucussi[o] [illegible] et per compositionem [illegible] a vim [illegible] Item a succus vel succo [illegible] a vim [illegible] vel succo [illegible] vel imbutus [illegible] subida scilicet lana pallii i. tincta succo alicuius coloris. et h[ic] [illegible] in quadam gemma quam greci vocant [illegible] fulvi et cerulei coloris [illegible] succa esse et ob illud [illegible] dicitur. [illegible] a quibusdam [illegible] ab aspe quod est [illegible] digitorum acceptis coloris [illegible] et [illegible] fimbrias et [illegible] sic magnes [illegible] recipiat. et hec [illegible] a succo [illegible] repositio [illegible] in [illegible] seu [illegible] ventris. Item a sudo sudo as quod non est in usu [illegible] exudo sudum [illegible] et hic [illegible] a vim [illegible] ut [illegible] dicitur a sudo quod [illegible] sine sudo et opera. Unde [illegible] sine adv. et h[ec] [illegible] et h[ec] [illegible] et [illegible] as quod [illegible] desudo as. exudo as. resudo as. Et est la e s[e]. Item a [illegible] hic soccus a quoddam calciamentum comedorum [illegible] in quo [illegible] et per metonomiam soccus quoque dicitur comedia. Oracius. Hunc socci cepere pedes [illegible] coturni. Unde h[ic] socculus li di. et soccatus a vim socculis indutus. ut soccus [illegible] et soccus a vim. socii dicuntur propter periculi vel operis societatem quasi in una caliga et uno vestigio manentes. Vel socius a sequor et est differentia socius in periculo. collega in officio. comes in itinere. consors in premio. sodalis in mensa. ut in sede et in h[ec] societas tis. et socialis le [illegible] litas. et socio as iungere ut socios facere. Unde h[ic] socer ceri pater uxoris vel mariti quia sociat genero vel nurui et ipse ei. Unde socerinus a vim et h[ec] socrus rus [illegible] mater uxoris vel mariti. et per compositionem h[ic] consocer ceri pater soceri ut socrus qui [illegible] socer. et h[ec] prosocrus rus [illegible] mater soceri ut socrus. Socio quod associo as i. adiungere. absocio as i. abiungere. consocio as. dissocio as disiungere. Et quod a c o s[e]. Item a sagum h[ec] sagena ne i. rete propter vilitate sic dicta. Unde h[ic] sagenarius i. retiarius et sagenarius a vim ad sagenam. Sagio quod presagio is i. [illegible] Sagio quod presagio is i. deprehendo [illegible] Terencius [illegible] ut [illegible] scio quid animus mihi presagit mali. Unde presagus a vim et hec presagium. Et a presagium presagio as. et a

Presago presagus et presagire Josephus
contra illos phisicos presagiebat . Sagio
et eius composita vide supra et producunt hic
sagax sa . Hec sagme nis sagma
dicuntur quedam que legati populi Rom.
ferre solent ne quisquam eos violaret sicut
legatum Grecorum ferunt ea que te-
ricia vocantur . Saguntum ti ciuitas
hispanie Saguntinus a um

Salio lis lui vel
lini vel lii saltum
i. facere saltum et tunc neutrum
et absolutum . et salire proprie
est quod vulgo dicitur ammiccare
et pertinet ad animalia irraciona-
bilia . et tunc est actiuum Ouidius
Vecta salit omnes taurus quas leta iuuenca .
Vnde saltor trix cio . et hinc hec sal-
tricula le . dim. Item a salio hec salta
e . i. ioculatrix Juuenalis Ecce saltria
pone . ut est dictum psaltria a psallo .
et hec salix cis quedam arbor quia ci-
to saliat i. crescit . Vnde salignus
a um ad salicem pertinens vel de sa-
lice factus . et saliceus a um . et sa-
licinus a um . et hec salictum ti locus
ubi salices crescunt . Item a salio
hic saltus tus tui actus vel passio sa-
liendi . Item saltus dicitur locus siluestris
et vastus ubi arbores excellunt in
altum plus quam in aliis locis . vel saltus
dicitur silua rara ubi bestie inter arbores
facile possunt salire . Vnde et extremi-
tas siluarum dicitur saltus quia ibi iam ar-
bores rarescunt . Vnde saltuosus a um
saltibus plenus . et saltim aduerbium quali-
tatis i. saliendo vel saltando Item
a salio hic sal lis quod antiqui dicebant
hoc sal lis . Vnde secundum antiquitatem inue-
nitur sal sapiencie quod competencius dicitur
accipe salem . et dicitur sal a salio quia saliat
in igne . fugit enim ignem et non sit
igneus secundum naturam . Sequitur quod ignis
et aqua inter se inimica sunt . vel sal dicitur
a salo et sole quia de aqua maris fit
et sole siccatur . Vnde hec salina e quia
salsa est et salis habet saporem . vel sali-
na a salio quia saliat ab ore . vel a
saluo as quia nos saluat . Vnde saluus-
tus a um et hec suauium i. basium quia
fit suaue Plautus Tu labellum abstra-
gas porius quam eius suauium palam
facias . et inde hoc suauio onis qui
suauium facit . et suauio as et sua-
uior aris osculari cum suauio Plan-
tus in quadam epistola de se inuito sua-
uio nerem puellam suauior dulce flo-
re specie ad me duco . que vero dicta
sit inter suauium et basium et osculum

Scripturus dixi . Item a sal sallo lis
salli sallere salsum . et sallio lis liui
sallitum . i. condire i. imponere salem
sale [illegible] quod habet sal [illegible] sale
asperi [illegible] et non composito et a
sallo [illegible] a um unde et [illegible] dicatur
de sale [illegible] dicitur sal [illegible]
vel condimus et quoad . Repone salsa sine
sine aduerbio . et hec salsicia e quia salsa
sit . et per compositionem insulsus a um i. non
salsus quia sine sapore salis vel sapie-
cie et ysa . Vnde aduerbium Item a salsus hec
salsugo ginis res que facit salsum
. vel salsugo amarus humor terre . et
salsuginensis a um . et salsuginosus a
um Item a sallo vel sale hoc salme-
tum . et hoc salsamentum in eodem sensu
. vel salmentum proprie dicitur piscis confectio Item
a sallmo onis piscis qui dicitur a sale
quia inde fit salsamentum . vel quia habeat
saporem salis sed salsamentum omnis res
salsa vel pisces et huiusmodi . unde et hoc
salsum . sallo et sallio e o se sunt actiua
. composita et coniugaciones facile quia quasi
Versus Psallo sallo cibum . salio pede ca-
tera psallo Psallo salsutum dat salsum
sallo supino . dat saltum salio psallo
psallo supino Item a sale hec salebra
e . i. asperitas et fractura viarum quia
sal asper et amarus est . vel salebra dicitur
locus lutosus . vel molle lutum in via et
tunc dicitur a salio quia facile saliat Ora-
cius Frangit salebras . Vnde sale-
brosus a um asper durus amarus vel
lutosus Item a sale hic et hec et hoc salax
cis i. luxuriosus quia luxuria salsa est et
amara . Vnde Oracius Cauda quasi sa-
lace . vel salax a salio quia frequenter
salit sicut facit papus et luxuria . Vnde
et ponitur sepe pro luxurioso sicut in primis
in exo Item a sale hoc salarium stipen-
dium et redditus et proprie cominus dic-
tum quotidianum cibarium militis . Vnde
legitur quod olim poete viuebant de communi
salario et stipendio . et hoc salinum i.
vas ubi reponitur sal et ponitur pro tota
supellectili quia sal est condimentum om-
nium ciborum Persius Purum et sine la-
be salinum et salsicia quasi salsicia a
sale . et hec salina ne locus ubi sal
conficitur vel ubi venditur . Vnde sali-
narius a um ad salinam pertinens . et hic
salinarius qui facit vel vendit salem Item
a sale hoc salum li mare quia salsum est
et amarum . Vnde hec salaria e vn-
da et equacio maris que ad mare redit
Varro Venilia est vnda que ad litus
venit . salaria que ad mare redit . et
hec salaria dea maris . et hec salona
ne vel salone ciuitas quedam insula et que
ciuitas dalmacie iuxta mare . Vnde
salonensis a um et saloninus a um . et
saloninus dictus est filius polionis

Cuna datus est eo anno no par deu
ut alia cuiusque Et a salo hic ste
rium in quoda mos nec dr u salie
unde salentinum a vm stagnum Et
a salo hic salus utis q. ingredimento
est in sal est gdimentum omni cibo
rum salus est gdimentum omni medico
ru et est salus integritas corporis. sa
lubritas salutis que inest corpori ple
que sanitas ut sunt ut restau
rat. Unde hic saluber hic bris hc
bre sanus ut vilus salute gferes
et gferat. unde salubris viuis ime
adv. et salubritas tis Et a salus
saluto as sic cum solemus scribere et
salutare charismo. petrus salute et
salutare quod salute optare. vn salu
tacio quod salutis optacio. illu cum sa
lutamus cum salute desideramus. et sa
lutatorius a vm. et hic salutato rum
locus salutatorius. Saluto est a c s
Et a salus hic salvia e quod salubris
herbal est. vn et salvia quod salutis
via. et salus as quod salus saluat ut
quod uti vis verbum in salutacione. unde
salutare a vm. et hinc hic salutas tis
et salue saluete vetero hortote salue
vm desectum. et saluatoris quod est uel
fit salvum. et saluus vm in eod sensu
est ut fit salvum. Oracius Verbi
amatore fugari salue iubemus. legitur
ubi et salue. Et a salvus fit gfez
salvifico as. unde salvificus a vm.
et salvificatus. Salus a quod c o s Saly
quod salutifer a vm. et salutiger a vm
et salutigerulus a vm quod fert ut gerit
salute uel vis ut que Et a salute
fit sincopa salte quoniam aduersaria cum
diminuere et est tractu a captiuis qui
quando capti erant ex timore no ualentes loqui
integre dicebat salte salte quod ut vi
ta et salute no amitteret. redargue
da est ergo insipiencia eorum qui dicunt
saltem pro salte quod sine dubio male
dr. Et nota quod sal in sin multis modis accipi
pro gdimento ut sapia sm in ph. s sales
pro vis amaris Juvenalis. et saly
vehemens inter Domericia natus. Ovi
anus verbera cum saly appivad dedit
Et sales dicunt terra urosa et sterile
immerita ut dicta Plautus in quoda
pta Pupus prmerunt patrem nomy
salibus et ingenio quam forma. vn hic et
hic salaus et hc re sic dicunt salares
ludos ubi terra urosa ut amara inveni
rent Et a salio hic salisator. salisa
tores dicunt divini quida quod dum aliquis me
brorum quemunq pter salierit aliquid in
sibi gpperum uel triste. fore pdicet
Et a salio hic et hic silex cis lapis

Cumunis sic dictus quod saliat ab eo
ignis. et hic silicinus a vm petro
et silicinus a vm de silice gens
ut ad silice pertinens. Et a salio hic
saliunca ce queda herba famosa quod
faciat salire calcatores. unde virgo
metropolica dr quod calcatores sunt tre
pidac Vergilius Punicea quam
cedit saliunca rosetis. et hic salius hic
et ptc hic salus dicunt sacerdotes ut saly
dicuntur sacerdotes qui ante mz. salien
do ei sacrificabant Lucanus Et salius
leto portans ancilia collo Et ab hoc
saltus huius saltus sacerdotes unde dict
popularis Et a salio salto as fre
salie et assilio lis aggredi invade
impetere. et in eod sensu gr est cum dtiuo
et accto. vt assilio menia et assilio me
nibus. Et assilie cum gaudio salie
ad aliquid. unde hic assultus tus tui et
assulto as fre. Plautus in Captiuis
Desultaverunt foribus sz ego exiens foras
absilio is salui in diuersas partes
salie abrupte separare. absilio lis
salui consilio undique aggredi. desi
lio lis lui valde uel deorsum uel de
vno loco ad aliu salie. vn desultor
dr quod de uno equo ad aliu se transfert
et desulto as fre. dissilio lis lui dilis
modis vel in diuersas partes salie et sepa
rari abrupte saliendo. vn dissulto
as fre. quadz ergo caueat diligenter et
pspiciat quoda vm est cum dis uel dy
et quando est cum de na in quibusdam aliud
construit di uel dis qz de. exilio lis ultra
valde uel extra salie. unde exul
to as fre et exilie uel ppe sit cum leta
mm. et ideo ponit exultare pro letari
sz ppe saliendo. insilio lis salie gr
uel insilie. insilie insultu facere invade
impetere aggredi vn hic insultus tus
tui. et insulto as fre ppe quandz insul
tare cum quada cauillacione et derisione
hoste deridere. unde de Boto lamte
ao dr Et subiectibus prunas insultat
lenta qui dat cum diceat gressate
et versate in alia parte Comeda tu ideo
te legitur ubi exultat. intersilio lis int
aliqua salie interuenire. prosilio lis
procul uel ante salie. resilio lis iterum uel
retro salie. hon et ille resilit resilie
a pacto qui committit pactu et cessat
retro. vn resulto as. vt splendor
solis ut speculi resultat cum in opposito
reponitur. subsilio subtus salie uel sursum
ut saltu Comedie. et suffilio lis
sursum salie. et tunc gr a sursu uel
sursu Plautus Dessuli suffilie
blespero. Transilio lis ultra salie

transsie salio pro facere saltu et com-
ab eo composita 2m hac scilicet sunt neutra
preterita assilio pro aggredi, consilio insilio
pro aggredi. transilio quod est activum. Item
salio in alia significatione ac est e o is scilicet quod
habet 2m alia significationem. Item composita a salio fa-
ciunt supinum in sultum et preteritum in lui et
in lii et omnes corripiunt hanc syllabam si
sit simplex sa

Saltica
ce femininum genus genus herbe
et saltica dicitur quoddam genus
carnis a salio quod ubi po-
sita sunt. Salpica ce tu-
ba. Unde hic salpicta vel
salpista dicitur cantor tubicen et salpis-
tas id est tubicinac. Hec salemina ne
et hec salamis quedam civitas. Unde sa-
laminis a um et hic et hec salaminensis
se et salaminatus a um. Salugo genus
herbe. Salaribone genus monstri. Sa-
lamendra est quoddam animal tantum in igne vi-
vens. Unde quidam Quatuor ex puris
vita ducunt elementis Talpe terra cibus
camaleon in aere vivit. Hallec unda
fovet flamme pascunt salamandra et dicitur
salamandra ut dicunt quia est sola inter animalia
contra incendium valeat quia sola animans
perit in igne. Et hec omnia et natura hu-
iusmodi melius supra dicta sunt. Sa-
lathiel interpretatur petitio mea deus. Salomo
interpretatur pacificus quia in regno eius fuit pax.
Hic dictus est et ydida quia fuit dilectus
et amabilis deo. Hic dictus est et co-
leth quod grece dicitur ecclesiastes latine
concionator quia ad populum loquitur. Et no-
ta quod quidam volunt scribi Salomo pro o
scilicet Salemon vel a salan civitate
vel a rege ut a sale id est sapientia et mo-
nos quod est unum quia unicus et singularis
fuit in sapientia. Unde salomonius
a um et salomonicus a um. Et hec
Salima me civitas Iherusalem unde sali-
mus a um et inde componitur Ierosolima
me quasi ierosolomonia sed hec melius
dicta sunt supra. Hec sambucus ci
id est ea parva arbor et mollis. Unde
sambuceus a um et sambucinus a
um. Et hoc sambucetum locus ubi ille
arbores crescunt. Et hec sambuca ce
quoddam genus simphonie musicum quia fit
de illa arbore. Unde hic sambucina-
rius qui canit in sambuca. Et hec sambu-
cistra que canit cum tali instrumento.
Et hic sambulus saltator ad vocem
sambuce. Samos insula est. Unde sa-
mius a um in illa insula reperta
primus fictilia vasa credebantur. Unde et
talia vasa samia dicuntur. Et samos grece

Eum terra et hec samotracia e quedam
terra cuius incole oriundi sunt a tracys
et samys. Unde hic et hec samotrax cis
et samotracius a um et ab illo dictus
est samotracius anulus aureus sed
capillo ferreo quia ibi primo facta est.
Hec Samaria e quedam regalis civi-
tas in qua est que nunc ab augustino
Sebesta dicitur. Hanc civitatem Sanacherib
rex assiriorum construxit et vocavit eam
Samariam id est custodie quia qui ipsam capti-
vavit et inde transtulit medos et
assirios illi custodes constituit et ad
custodiam collocavit hanc civitatem ob-
donec capta antiochus plebe recreavit
quam postea herodes instauravit in ho-
nore augusti Augustam et Sebestam
greco sermone vocavit. Unde Sama-
ritanus a um quod interpretatur custos quia capti-
vato ipso ipsi Samaritani ab assi-
riis venientes in Samaria ad custo-
diam collocati sunt in terra ipsius. Et ab illa
civitate omnis regio circa illam dicta est
Samaria. Unde samaritanus a um gentile.
Item a Samaria dicta est quedam heresis Sa-
maritane quia legem solam custodiunt prophetas
enim non receperunt. Hec samilenaca quedam
herba. Samuel interpretatur nomen eius deus
ut videtur. Sampsucus quam latini vocant
amaracum et est herba apta unguentis.
Unde et nomen traxit amaracus a puero quodam
regis qui casu lapsus dum ferret unguen-
ta maiorem et gratiorem ex confusione
odorem creavit. Et mutatus est in illum
florem qui ab illo adhuc dicitur amaracus.
Sampson interpretatur sol eorum ut sole fortitudo
fuit enim virtute clarus et liberavit ipsos
de hostibus. Hec sanna ne frontatio
cio naris ut os distortum cum vultu.
Unde sannones dicuntur qui rectum vul-
tum non habent et quia cum deridemus et os
solemus distorquere et nasum frontare
ideo sanna dicitur derisio. Persius
Occipiti ceco postice occurrite sanne.
Unde sanno as id est deridere sed non est
in usu. Et componitur subsanno as id est deridere.
Unde psalmista Et deus subsannabit eos.
Item a sanna hec sannula le diminutivum. Et
hec sandapila le id est feretrum mortuorum
sed hec aliam habet originem ut statim dicetur.
Unde hec sandix cis genus herbe ru-
bee de qua fit quedam tinctura. Unde
sandicus a um et sandicinus a um tali
colore infectus. Et sandicinus a um in
eodem sensu. Et hec sandaraca ce genus co-
loris colore cinereo odore sulfureo.
Et hoc sandalium lii quoddam calciamentum quo
equi solent cooperiri nobilium ut pape
cardinalium. Sandalia etiam dicuntur subtalares
in quibus papa et episcopi solent
missas cantare quales habuit Bartholomeus

deferebat sandalum et d' pang qo
operiebat' vulna ut corpora mortuo
rum | et hic h sandapila le i feretrum
in quo defuncti portant et maxime
plebei gladiatores singulis Int
carnifices et fabros sandapila
ra sandix l' santonicus color fuscus
et vilissimus quo inficiebat qui cum
agnosci nolebat | et santonicus a um
| et h sandora re insula rubri maris

Sapio pis pui ut sapiui
et tum | pfm et supin
Sapio et habe sapo
sunt duo | sape' i habe' sapo
rem ut iste cibus bene sapit
et est absolutum fm hoc Inve' bn co
struitur cum acto et tunc per actm desi
gnat causa et tunc ponit' p ablatio
ut iste cibus sapit sapore i a sapore
ut est in eo intelligit vim qd designat
actm ut iste cibus carnes sapit i
sapore' carnis intrat et imitat ut simulat
illas | Itm sape' i habe' sapientiam
et est h generacio beata est prima et p
sapore' ciborum discernimus sic per sapien
tes | et sic gustus aptus est ad discre
tionem sapolis ciborum sic et sapia ad
discernendas causas rerum et hic h'et
h et h sapiens tis fm et nomine et
tunc ut est nomine compat' Vnde sapi
ent' cuius super ado | et h sapia se
i rerum divinarum et humanarum cognicio
| sapiens divina et humana rimat Sz
prudens ea que sensibus corporis cap
iunt | at sapiens in divinis | prudens
in humanis h prevalet qd prudentia
Et gt' insipiens q' sine sapore sa
piencie et cpa' Vnde adua | In
h insipiencia Itm a sapio sapidus
a um sapore hns sapori datus et
cpat' | Vnde h sapiditas atis
et gt' insipidus a um et cpa' Vnde
h insipiditas Itm a sapio h' sapor
oris | Vnde saporus a um | et sa
porosus a um | et saporo as i sapo
ratum face Et est datum Sapo l gt'
saporifer a um i sapore ferens Itm
a sapio h' sapa oris queda confectio
mulieribus | et h sappa pe dulce
acetum | ut dulce acetum vinum et sappa
q' saporis parum hns | sappa etc d'
sarculum a sarrio ris | et h sapinus
ni queda spes abietis et sapiat p'
mum et in ligno et in folijs et in fructu
| Vnde hec sapinum ni fructus eius | vn
hec sapinetum locus ubi sapini crescunt
Sapio q' desipio pis decorsit a sapore
et ut facere nequit | Vnde desipisco
cis inch' respio pis redire ad sapo
re et a sapore re | ppe ille resipit

qui penitus forefacti ad satisfactio
redit | et ad sape' qd dimiserat fo
refaciendo | Vnde resipisco cis incho
Sapio et eius gta sicut sut et ex
cipiut hat sias sa et si | illa simpl
| ipe composita Saphir insp' Ronti
tas decauit | Vnde h' saphirus qdam
lapis preciosus et est excellens in
pstepna' habens pulvus aureos sparsos
Sarcio cis si
tum et psalm
tiquos sarcium atu i sue
| Vnde sartores dicunt'
q' sutores qd aut d' sar
cio est scitum porrorum insec
tis suo | et sartores q' sectores qr se
tis porrorum filo insertis suat cha
qr no dexinario ut quosticio Vnde hc
sarcime et sarcimentum | et h sartura
e | et he sartorium locus ubi vestes
sarciunt' qui et hec sartrinum d' | vn
h' sartorius qui vestes sarcit | et
sartorius a um Itm a sarcio sarrio
ris rivi ritum purgare, ruscade her
bas | et noxia euelle | Vnde hec sar
ritulum le instrumentum facienda hec | et
hic sarculo as sarculis aptare p'
gare | sic uitium et hungi Itm a sar
rio h sarpa pe id q' sarculum
qd et scepa pe inuenit' | Vnde et a
sarpa sarpo pis psi i aliquid sar
pis euellere | et a sarrio ut sar
to hec sarmentum q' sarmentum qr pur
gat et pendet | uel sarmentum a sero
ris q' serimentum qr serit' | Vnde sar
mentaly a um | et sarmentosus a um
| et sarmentius a um | et sarmento as
sarmenta uitium collige amputata ut
ea amputare ut sarmentum face Itm
a sarcio per compositum h' sartitectus ti
et sartitector oris quia tecta sarcit
qr ex multis hinc inde contectis tabulis
unum tectum sarciat corpus Itm et tegimus
qr tectoria ligni induat | et he sar
tatectum i restauracio tectorum ut te
plorum ut tributum qd colligit ad re
staurandum templorum tecta Sarcio
gt' consarcio cis | disarcio, cis | desar
cio, resarcio cis dissolue diffice ut
etiam sartire et refice Et est a co
sc et fat p'tutu in si et supinu in
sartum lies quez inuenitur sarcium
citum Sarcio ut sarcian' et l d'
sarcio Vnde sarcina i supplementum
carnis incrementum quod ultra modum
corpa sagmat' | et h sarcina ne
omis ut pondus qe cos ex carne
fit | caro enim pondus fat | et hinc
quadz pondus d' sarcina ut a sarci
endo rectus insimul Vnde h sar
cinula le | et h sarcinula ambobus

Et sarcino as i. onerare aggravare. Et
componitur desarcino as deonerare, consarci-
no, circumsarcino, adsarcino, insarcino as i. intus
vel valde sarcinare, dessarcino as
deonerare vel etiam sarcinare vel resar-
cire. Et sic a c o se. Item a sarcio
et ago is hec sartago ginis i. patel-
la quia in ea caro agitur vel sar-
tago dicitur a strepitu sonum quem in ea
oleum ardens et ponitur pro garrulitate
tracta methaphora a strepitu eius
ad inutilem garrulitatem. Item quandoque
ponitur pro ariditate quia sartago ari-
da est et in ea arescunt omnia. Sic et
loquela quotidiana arida est et sine
suco et huiusmodi sapientie. Persius
Non hec sartago loquendi venit in
linguas. Et inde sartaginensis a
um de sartagine existens vel ad ea
pertinens vel in ea coctus. Et sartagi-
nosus a um ut sartaginibus plenus et
abundans. Item a sarcos et fagin quod
est comedere dicitur hic sarcofagus quidam
lapis quia corpora defunctorum in eo
condita infra quadraginta dies absu-
muntur. Unde et quodlibet sepulcrum vel
archa in qua ponitur mortuus dicitur
sarcofagus quia ibi carnes mortuorum
consumuntur. Vel dicitur a sarcos quod est
archa et fagin. Saray interpretatur princeps
mea. Cum enim esset bina vinculis domus
matrisfamilias postea ea nova imminuta
ablata de fine nominis i. littera dicta Sara
i. princeps omnium quippe gentium futura
erat princeps. Sic et deus pollicitus
fuerat ad abraam Dabo tibi ex Sara
filium et benedicam ei et erit in gentes
Saraceni et reges populorum orientis ex ea.
Unde Saracenus a um. Saraceni dicti
sunt quia ex Sara se genitos predicant
… et ita dicuntur Sarace-
ni quasi Saragenti i. Sara geniti et ethimologia
non compositio. Vel sic gentiles autem
quia ex origine Hebreorum sunt quasi Sira-
ceni … et hysmaelite quia sunt
quasi … ysmaele. Ipsi Cedar a filio
Ismaelis. Ipsi agareni ab agar.
Qui ut diximus perverso nomine Saraceni
vocantur quia ex Sara se esse genitos
gloriantur quamvis ex ancilla sint. Unde
saracenicus a um. Et saracenisco as
more saracenorum se habere. Et hec sa-
racenia e i. multitudo et societas
Saracenorum vel ritus eorum vel regio
eorum. Sarabullum li et sarabala orum
lingua Chaldeorum vocantur hominum crura
et tibie. Unde bracce quibus hec te-
guntur sarabala quasi tibiales et crura-
les. Unde in Daniele Et sarabala
eorum non sunt immutata vel imminuta.

Sarabala enim dixerunt ibi aquila
et theodocion. Non ut corrupte legitur
apud quosdam ibi sarabara. Et sunt
sarabara … et sinuosa ve-
la vel capitum tegmina quales
in capite magorum pictura …
partorum. Et est hic non tractatum a sarabal-
lis que laxa et sinuosa sunt a sero
quod est laxare. Unde sarcio … lax…
et destructio. Unde sarcitus dicitur muro
destructus. Sar vel sarra lingua Tiria
vocatur quidam piscis. Unde sarra olim
vocabatur civitas que nunc Tyrus dicitur
et dicebatur Sarra ab illo pisce qui illic
abundat quem sua lingua Sar appellat.
Et a Sarra civitate Sarranus a um
i. Tirius. Vel Sarranus a um a sarra
pisce i. purpureus. Unde et hoc sar-
ranetum purpurea vestis quia de san-
guine illius piscis tingitur purpura. Item
a sarra pisce hec sarda dicitur et hec
sardina e quoddam genus pisciculorum.
Et hec sardinia e quedam insula iuxta quam
multe abundant sardine. Vel Sardus
ab hercule procreatus cum magna multitudine
a libia profectus Sardiniam occupavit
et ex suo nomine insule nomen dedit. Unde
sardinus a um. Et sardinensis se. Et
sardius a um. Et hic sardius quidam
lapis preciosus rubeus et inter gemmas
vilissimus et quia primum sit repertus a Sardis
est. Et componitur cum onix as et sardonix as
quedam gemma quia habeat colorem utriusque
ipsarum illarum gemmarum i. onicis et sardii.
Persius Et natalicia tandem cum sardo-
nice albus. Item a sardinia hec sardea
e vel sardonia e quedam herba amarissima
de cuius flore fit mel amarissimum et est
species apiastri que ora hominum sic dolore
et amarore contrahit ut quasi ridentes
intereant et abundat in Sardinia. Unde
sardonius a um. Et sardonicus a um.
Virgilius Una ego sardoniis videar tibi
amarior herbis. Et oracius in poetria.
Item a sarda pisce hec sardis dis quedam ci-
vitas vel insula. Oracius Quid Crex
i. regia Sardis. Invenitur etiam in plurali hee
Sardes dium vel ium. Sardis in accusativo pro eodem
loco. Unde sardianus a um. Et sardo as
i. intelligere quia homines illius loci subti-
les sunt ad intelligendum. Et hec sardonia
quedam herba i. nasturcium vel excessio omnis
… armorum. Et sunt sa-
… Sarron i. sarpa. Sar-
pla rapina. Sarona vel sarosa leno
vel lena. Sarnus fluvius est. Et ut dicit
priscianus Sarpedon rex fuit Licie. Sarda-
lia agrestis lactuca. Hoc sarracum
genus est vehiculi … in quo ligna
et lapides feruntur. Unde sarracum funeralis

Unde longa coruscat saracos venienti
rabies [illegible] [illegible] est hostilis decrescit
[illegible] cum amaritudine unde [illegible]
[illegible] [illegible] go [illegible] [illegible]
[illegible] siga [illegible] [illegible]
[illegible] unde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et inlecat [illegible]
[illegible] [illegible] a vm [illegible] et
hostilis [illegible] amara sicut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] veneris [illegible] [illegible] [illegible]

Satis adverbium quantitatis. Cum
sit pomit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] satis
ad mores romana in [illegible]
dadat. et inde per apocopam
sat sit adverbium. et satio as
est quod satis est saciat. unde bilis le
liter letas. et per compositionem insaciabilis
le liter letas. Item a sacio hoc sagma
id est pinguedo quod et hec sagimen dicitur unde
sagimula le diminutivum. et sagmatus a um
et sagmatus a um id est pinguis vel
ad sagma pertinens. et sagino as
id est impinguare. unde hec sagina nis
et hinc hec saginamentum et hec saginamen
tum id est pinguedo. Item a sacio et satis
hec sacietas tis. Sacietas est que
ex diversis et variis generibus spectaculorum
contingit. satulitas vero ciborum. Item sa
cietas ex uno cibo dici potest quod satis
fit sed satulitas ex vario alimentorum
apparatu. Sacio quoque resacio as. Et est
a c o s [illegible]. Item a satis saturo as
saturat qui cibo. saciat qui specta
culo. Item saciat bono cibo. saturat
diversis. unde saturabilis le liter letas
Et hic insaciabilis le liter letas. Item
a satis satur a um id est saturatus. unde
hec saturitas atis. et hec satureia e
quedam herba calida et [illegible] ignita unde
et sic dicitur quia facit pronos in venerem. et
a satur et annus dicitur Saturnus quidam
deus antiquus deorum quia satur annis.
est enim tempus quod annis saturat. unde
et greci eum Cronon vocant id est tempus
Vel Saturnus dicitur a satus quia ad ipsum
sacio pertineat omnium rerum. unde Satur
ninus a um. et saturnius a um. Item
a satur hic satirus ri. Satiri sunt ho
minculi aduncis naribus habentes
cornua in frontibus et caprarum pedibus
stes quales in solitudine beatus Anto
nius vidit qui cum interrogatus ab
eo fuerit respondisse mortalis eo
sum unus ex accolis heremi quos va
rio delusa errore gentilitas fau
nos satirosque colit. et dicuntur a sati
ritate quia lascivi et luxuriosi fuerunt.
unde hec satiriasis sis id est nimium desiderium
veneris cum extensione naturalium hoc est
dicta passio a satiris quod nimium
pronos in venerem fama merea[?] et
fit cum dolore et fervore et pruritu
ex nimia pudendorum tensione. et hec
satirion quedam herba dicta a satiris
quia incendium libidinis [illegible] [illegible]
venerem enim suscitat. eadem et or
chis quia cum radix in modum testiculorum
est quam greci orchis vocant. eadem
et leporina quia caule molli emittat.
Item a satur hec satura e quedam lanx
que in sacrificiis deorum diversis fer
culis referta super altare ponebatur
unde sacerdotes saturabantur. et hec
hec satira re carmen reprehensionum
reprehensio correctoria quia aliquid reprehen
dit ut corrigat et sic quia sic
satura repleta erat diversis generibus
ferculorum sic et satira plena est
diversis generibus vitiorum. ut satira
dicitur a satiris diis nemorum. Inter
quosdam poetas tam satire quam fa
bularum quemcumque. Sunt enim satiri
heroes mundi dicentes derisores pol
latores capripedes. Sic et satira
sed has proprietates assignare solemus
in principiis satiricorum. et hinc est
quod satiri quidem ponuntur pro satira quoque
pro satiricus. et a satira satiricus
ca cum satirarum descriptor vel repre
hensor. Satius est comparativus ab excessu
tivo ab. Et est a c o s t et cor [illegible] har
saz [illegible]. Item a satis sacius adverbium
comparandi id est melius. et hic satrapa
pe. satrape dicuntur sapientes vel
ces aliqui reges sive duces et prefecti
persarum. et dicuntur satrape quasi sa
tis rapientes vel petentes. et hoc
satellum medium templum. Satis vel
sat est cum ago et dicitur satago quasi satis
agere omnia page[?] percurrere[?] [illegible]
Satisfacio cis. Satisfio fis. Et a
satisfacio hic satelles litis minister
crudelitatis et sceleris et miles vita
m malefactor. socius latronum dome
sticus non bonus a satisfaciendo. Sa
telles etiam dicitur qui adheret alteri
iuxta latus ad eius custodiam et tunc
dicatur ab alt ut a latus teris quia
adheret alteri iuxta latus ad eius cu
stodiam. quidam tamen milites possunt dici satel
lites. Unde hoc satellitium officium
vel locum. et stipendium satellitis vel
artificas. Unde etiam [illegible] artis et
[illegible] offley. Satis est satellitium non
tam militare. Satera singular. Saticus
ipsius Campanie. Satirisat [illegible] letat

triumphat. Satum genus est mensure
iuxta morem provincie palestine unum
et dimidium modium capiens cuius nomen
a greco tractum est sicut satum enim
apud eos nominatur simpticio [?] ut dicunt [?]
quasi qui metitur cadam [?] mensura su-
mat et levet et est aliud satum
mensura sextariorum viginti duo-
rum capax quasi modius. Unde in Genesi:
Accelera inquit Abraam et misce tria
sata farine. Sathanas in latinum
sonat adversarius ut contrarius sive trans-
gressor. adversarius enim est quia veritatis
inimicus est et ipse sanctorum virtutibus contra-
nititur. Unde et petrus volens dominum
contra mori non audivit ab eo vade re-
tro sathanas. ipse et transgressor quia
prevaricatus est in veritate qua conditus
est non stetit. Sancta greg. lacerti.
Vel sauromata te quidam populus ut
gentes barbara. Sarcina e dicitur onus.
Sarcinosus a um suffocatus. Saul inde
et Saulus hebraice interpretatur petitio quia petitus
iudeorum petierunt enim regem et acce-
perunt non non unum deum sed secundum suam volunta-
tem. Saulus ebraice temptatio ut an-
gustia dicitur quia primus in temptatione
ecclesie fuit versatus. persequebatur enim christi-
anos et inde hoc nomen habuit postea
mutato nomine de Saulo factus est
Paulus quod interpretatur mirabilis sive ele-
ctus. mirabilis quia multa signa fecit ut
quia evangelium christi omnibus gentibus
predicavit. electus quia in actibus apostolorum
spiritus sanctus dicit segregate michi Bar-
nabam et Paulum ad opus ad quod elegi
eos. latinum autem sermone paulus a mo-
dico dictus quia humilis fuit et modicus.
Unde ipse ait. Ego sum minimus apostolorum.
Saucio as i. vulnerare penitus. Unde
sauciatus a um. et per sincopam saucius
a um i. sauciatus. sed saucius fere
sauciatus semper. et est Saucio as.
Sebastos grece augustus mensis grece
sermone sebastus tamen vel quarti augustus.
Unde Sebastia nunc dicitur quedam civitas
que olim dicebatur augusta ab augusto.
Sedrin [?] proprium nomen hominis. C VIII

Seco cas cui sectum
Unde sectim adverbium. et sectilis
le ad secandum abilis. et se-
ctivus a um quod facile secatur
ut sectivum porrum [?]. et hec seca ce
quia seca i. gladius brevis
quo maxime utuntur qui apud ytalos la-
trocinia exercent. et ut dicunt telum est in
baculo absconditum. Unde hec securis quia

secum defert ut homicida. Item a seco hec
serra e. et ut serra est non a se[?] [illegible]
a stridore sic proximus [?] [illegible]
cum mordacitate resecans [illegible]
et stridens. Unde serrula [illegible]
a um serra sectus et [illegible] [illegible]
secare. Item a seco hec [illegible]
secat. ut securis quia succidens [?] [illegible]
arbores succidantur. vel securis quasi semi-
curis ex una enim parte acuta est
et ex alia fossoria. hec apud veteres pen-
na dicebatur sed utrumque hinc acie bi-
pennis quia ex utraque parte habet acutam aciem
quasi duas pennas habens. pennum enim
acutum dicebant antiqui. Unde et aves
penne quia acute. hec et dolabra quia habet
duo labra non securis similis est. Unde
hec securicula le dicit plautus in rudente
post altrinsecus est securicula anceps.
Et hic hec securicularius rii qui securem
defert. Item a seco hec segmenta ti ve-
stis muliebris et longa cuius utrumque
est parte secatur. et ea patet uti studi-
tes ut pote est limbus sive fasciola que
mulieribus in manicis in extrema parte
causa ornatus assuitur. Juvenalis: Seg-
menta et longos habitus et flammea su-
munt. alibi autem dicitur pro preciosis vestimen-
torum. et dicitur segmenta quasi secamenta.
Oracius in Odis. Nunquid equus segmen-
ta post secta sexis. Unde segmentatus
a um vili veste indutus ut ornatus segmentis.
Unde et segmentata dicitur vestis que est
circumsuta zonis et quasi passamentis ornata
non particulas auro vel materie abscisas per
segmina vocatur. Item a seco hec seges
tis et secundum hec ipse dicit seges maturam in
messis. Vel seges a seco et secundum hoc se-
ges dicitur semen quod seritur et illud in quo
seritur i. terra. Virgilius: Quid faciat
letas segetes. Item a seco secta te
positum in malo circa aliquam disciplinam
vel secta hereticorum quia secti sunt et divisi
ab unitate et iure fidei. secta etiam
accipitur in bono i. sectanda philosophorum et hec
dicitur a sequor eris quasi sequenda et
retinenda. Vel secta apostolorum vel secta
philosophorum. Ysidorus autem dicit secta quasi sequendo te-
nenda ut sequenda tenendo. ethica est
non compositio. quidam dicunt esse secta
in malo a sequendo. et secta est habitus
animorum et institutum ut positum in malo
circa aliquam disciplinam quam tenendo se-
quitur longe aliud in religionis cultu opi-
nantes quam ceteri. sed prevalet quod prediximus.
Seco cas abseco as cui dicitur secando di-
videre separare abrumpe. consecto as sectum
secare. disseco as dissicui di modo se-
care dirumpe evacuare. et ex eis dicitur
dissicio nis. cui i. dissectare removere
separare. Ambrosius: Illi veteris mulieris

Nod diffic posui cunctos · excero as
[illegible] cella [illegible] valde secare · insfeco as
[illegible] valde secare · insecco intus
[illegible] valde · prosecco [illegible] ut
[illegible] unde [illegible] sesm · et
[illegible] quicquid superfluitatis
[illegible] qualicunque [illegible] quod alud
dicitur [illegible] a vim · et secundarius
a vlu · et [illegible] a vim · et in hac
[illegible] ut [illegible] et superfluus
Orarius in odiis · Jet excludet mensu
ra decreuit · et subscribit et
dicitur hec [illegible] ut [illegible]
[illegible] quod [illegible] abscidi de al
[illegible] · Ite a [illegible] hec [illegible] h ect
tum Ouidius · Cum ut appositum [illegible]
[illegible] [illegible] arcus et hec [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Resicudatus
[illegible] uisceribus loquebantur
[illegible] quod a [illegible] quod est ad et
[illegible] quod est signum ut imago inde [illegible]
[illegible] quod admaginacio ut signum sicut
supra diximus · [illegible] as · Unde hec
[illegible] illud quod [illegible] · Plautus
abstulit [illegible] et corrosit omnia ·
[illegible] as · Seco et cuius composita actiua
sunt omnia et corripiunt hanc sillabam se
et faciunt preteritum in cui et supinum in [illegible]
licet apud antiquos quandoque inueniatur cum [illegible]
[illegible] in simplici et in compositis similiter · Clx

Sedeo es di sessum
unde hec sessio et sessum · [illegible]
dendo vel [illegible] · et ses
sibilis le quod aptum est ad
sedendum vel ut quis sedeat
super illud · [illegible] stropha sessi
lis le [illegible] Persius · Sessilis obba · et
sessilis quia apta est sedi ut olla ·
[illegible] cum [illegible] amplum et latum [illegible]
melius sedet · Item a sedeo hec sedes
dis · sedes non est unius tantum sed multorum
sed solium et tronus unius tantum · Dicitur sedes
in [illegible] [illegible] est [illegible] quod grece
tronus dicitur et [illegible] nos dicimus solium
subsellia vero [illegible] quod subsedia ca
[illegible] doctorum · Et a sedes hec sede
cula le di · et hec sedile lis · et hec
sella le quasi sedda [illegible] desuper sedemus
Unde hec sellula le di · et hic sellarius
qui sellas facit · et sellarius a vim ad
sella pertinens · et sellarius qui sessorem
portat sella · et hic sellio onis · id est ca
uallus · et sello as sellam imponere · et com
[illegible] as diuisos medios sellare ut
sellam remouere ut a sella [illegible] · de
sello as sellam remouere ut a sella [illegible]
[illegible] · insello as · resello as · iterum
sellare et sellam remouere · Et componitur a
Ite sella [illegible] hec subsellium ornamentum
[illegible] sub sella positum · subsellium est

sedes minorum sub sede posita et
inferius et depressius · est minorum se
des · Et [illegible] in sede qui subsellium
[illegible] sella et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a sedes
[illegible] [illegible] fit · sedes [illegible]
[illegible] artifex et [illegible] · Item a
sedeo hec [illegible] regula sedes [illegible] se
dium a sedeo · vel [illegible] quod [illegible]
[illegible] de [illegible] solidus fit · vel a
solus quod [illegible] sedeo · et hec sedicio
nis [illegible] dissensio ciuium sic dicta per
[illegible] quod [illegible] [illegible] ab aliis
ut quod sedendo solet machinari · alii
dicunt quod sedicio est discordia et dissen
sio animorum quam diastasim dicunt ·
Unde sediciosus a vim qui sedicionem facit
et discordiam · gignit et [illegible] · Item
a sedeo [illegible] a vim parum stans
quod non [illegible] stare sed sedere · Item a se
deo sedo as id est mitigare tranquillare mi
tigare lenire compescere et quasi sedere
et pacificos facere · Et componitur a [illegible]
Item a sedeo sedulus a vim assiduus
[illegible] bonus · et sedulus quod sine dolo
[illegible] animo et tota voluntate facit
· et est ethimologia · Unde sedule · et hec
sedulitas assiduitas · Item a sedeo
[illegible] [illegible] assedo a sedendo quod [illegible]
[illegible] haberent equos [illegible] inside
bat · Vel dicitur ab a quod est sine et [illegible]
quod est [illegible] inde [illegible] sine se
[illegible] · ut dicit [illegible] calta sine
· et est [illegible] non compositum · Dicitur [illegible]
Dicit · et hec [illegible] · et hec asella le
di ab asello dictum · et asininus a vim
· et asinarius a vim quod [illegible] ad asinum
· Et mola asinaria quam trahit asinus
ad molandum · et asinarius qui ducit ut
pascit asinos · Item a sedeo sido dis
dere idem quod sedeo · et [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] a sedeo · Item a sedeo
vel sido hec sidus eris id est stella vel
collectio stellarum in aliquo signo a
simul sedendo · Unde hec [illegible]
di · et sidereus a vim · et hec sideracio
[illegible] que a contemplacione [illegible]
[illegible] et in maleficiis [illegible]
discordia excitatur · et sideo as quod non
est in usu sed componitur considero as inspicere
et [illegible] celestia · desidero as id est cupere et
[illegible] celestia · et hinc hec desiderium · vel
desiderosus a vim · Et est a sideo componitur
[illegible] inter stellam et sidus et astrum
in sequentibus inuenies · Et nota quod sedeo
aliquando pro placere ponitur · Vt hec non
sedet michi · Et [illegible] absideo es di 6 76 c
stare cessare et in diuersa parte sedere
dissimile esse · assideo es id est iuxta sedere
et assidere id est comparare et assimilare

Et asside .i. esse simul. Oracius pareq
ob heredis cura minui et seneq
Assidet insano. Im pa sede construitur
cu dto et acto in eode sensu ut assi
deo te et tibi. Et hinc h assidela
le .i. mensa iuxta qua sedemus. Et assi
duus al um studiosus sollicitus continuus
alicui rei intentus. Et assiduus .i. dives
ab asse sed h supius distinximus
et compat pcd supplecoz assiduus
magis diuus sumus. Unde h assi
duitas atis. Et assiduo as .i.
esse ut sr assiduu. Ite ab assideo
assesco cis incho pro assidesco plau
tus Aucupes qui cernunt acra stu
dit abu auce assescuit. Consideo es
et consido dis .i. sit sede. Virgilius
Diate quiquid molli considimus herba
Unde h consessus sus sui et consesco
cis incho pro considesco .i. sepe se
dere Plautus Nucis un saltado co
sescuit. Circusideo es. Et circusido dis
Dissideo es. Et dissido dis discordare
disiuncme in diversa pte sedere. Un
dissident. Et h dissidencia e. Des
deo es. Et desido dis deorsum
sede a proposito discede pigere. Un
desidesco cis incho. Et h et h
deses idis piger et remissus. Un
desidia e .i. pigricia. Et hic des
diosus a um et compar. Insideo es
et insido dis .i. sede in. Ut insi
deo equo. Et insido equu dicimus.
Ite insidere qd est contra ad decipiend
ut capiend sede. Unde insidie
arum. Et hic insidiosus a um et compa
Et insidior aris insidias facere tende
et parare. Psideo des sup alios
sede. Et pesse et defende. Unde
h et h preses dis qui psidet in aliquo
loco. Un hec psidiu auxiliu defensio
specie que dat a maiori. Persideo es 2ff
psede sede. Possideo des. Et est
contu a pex ut pos et sedeo. Unde
possessor possessio et possessiuus a
um. Obsideo des. Et obsido dis
circu circa sede et cinge ut elige.
Un h obsidio onis et h et h obses
dis vas vadis. Et dicuntur pprie obsi
des qui ab obsessis dantur ut
qui dari solet vel honore custodiri
Resideo es pigere qr retro sede
remane retro morari. Unde resi
desco cis incho. Et residuus a um
reliquus. Et h et h reses dis piger
et qr retro morans. Statius Teban
dos. Et ferro resides exade tebas

Capitulum x

Obsideo des et subsido dis
subtus sede et insidiis esse
Ovidius Iusset et extremum
tempus subsidere ... ...
... sideo est .i. sede ...
intre et construitur cu dto et ...
ut subsideo huic rei et hic re. Sedeo
et sido in fine no deuit sz nec contra cor
sz in tpe deuit qr sedeo pma corr
in pnti. Sed sido prima pducit. Un
contra a sido pducit hanc compaz sz sed
contra a sedeo corripiunt candem in
pnti. Omnia enim contra a sedeo mutant
e simplr in i in pnti excipitur quida ve
lunt dice supersedeo qd no credimus
bn dici sz sit de contra. Ite sido et
eius contra carent pterito et supinis
sz mutuantur ea a sedeo et a suis
cotis. Ite sido et sedeo et ab eis
contra neutr sunt preter assideo pro iuxta
sede. Circusideo possideo obsideo
et obsideo que sunt activa. Assideo in p
iuxta sede cu dto construitur rem est
cu acto activum. Generale quidem est qd
si aliquod vbm in eodem sensu construit
per se nunc cu acto nunc cu dto si cu
acto construit est activum. Si cu dto est neutrum
ut bndico tibi maledico tibi. Assideo
tibi neutr sunt. Ut bndico te maledi
co te assideo te activa sunt. Et adhuc
reperiuntur pnimus dt quos qr maledico
et bndico sunt neutr. Quos vero dt qr
sunt activa. Sedechias interpretatur iustus dni
Sed quaestio captatia et dz sedi p d
Antiqui enim dixerunt sedum p sed.
Sed nos postea duas ultimas licteras
abscidimus et dicimus sed. Sephar
ebraice tubicinatio latine. Sephera
gallina. Segena .i. capra. Seyr
dictus est Ezau quia fuit hispidus et
pilosus qui cum natus e totus sicut pellis
pilosus erat. Et idem dictus est Ezau .i.
ruffus ob coccione rufe lentis cuius
edulio pmogenita pdidit. Idem et Edon
ob ruborem corporis dictus qd latine
sanguineus dicitur. Sela dyaplasma. Se
laymos .i. tuba. Selatus .i. clipeus. Se
letus avis. Selenis civitas est. Se
leing insula est. Selinon est apium
unde dicitur petroselinum. Selinus insula.
Selenos dicitur lux noctis .i. luna a sele
ut a sile qd est lux et nox eadem et
Silenos. Un h selenites quidam lapis
et interpretatur lunaris. Quia continet lune ima
ginem et eius candorem. Vel ipm la
pide cu luna et decrescere aiunt et
crescere. Et componitur cu pro et dicitur pselmus a
um .i. ante luna genitus quales
existimabat se esse Archades et
cu pan qd est totu et dicitur panselenos .i.
tota lux noctis .i. luna plena ut
plenilunium. Semus a um .i. imperfectus

No plenarie no pfecte pleg. Illud
est senum qd est ultra medietate
et etas pfectoz et gpa senior simi
Vnde senec minus sime adu et h se
mitas tis et semo las, imperfectus facer
aliquatulu diminue cuatuare. Et h
a semis is et h et h semimodus et
hic le ut semivocales dicut q lre
qe imppfecte voces et no hnt ita
bona sonoritate sicut vocales
Vnde semivocalis adu et h semivoca
litas tis. Ite semideus ai um et
h semideus dei qe imperfectus dei
sic satiri ut dicti q erat a pte
homines ut pui sut dij ut Eneas.
et h semivir ci imperfecto uir s
est castratus qd est a semis et uir
qe dimidius uir sic fuit centaurus
et minotaurus. Vn Ouidius in illa
frase posuit. Tunc his. Semivir abstu
lis saciens reverenda mori. Sem fuit
filius hoe qd no a pfagio postentie
acepit ex ipo em patriarche et pphe
te et apti et pplus dei ex cuius
stirpe est xristus aug ab ortu solis
usqz ad occasu magnu est no tenet
Senectus lis sensu Cum
i percipe sensu
i auditu uisu gustu odora
tu ut tactu et 2m hec e
actus. Ite sentire i intellige
ut habere sensu ut intellectu
et 2m hec est neutru. Vnde h sensus sus
siue quedam uis anime qua hoc percipit
formas in pnti materia ut qua homo
audit ut uidet ut tangit ut gustat
ut olfacit ut sensus d intellectus 2m
alia sensoz siue vi in qua sensore uincitur
et hec sensu s sed sensu pce attribuit
voritas sensus alius ecclus et hic se
suosus a um sensu plenus Vnde se.
suose suus sime adu et h sensuositas
atis. Ite a sensus h et h sensualis
et hec ad sensu ptinens ut sensum cor
pus datus uel sensu papiels Vnde
h sensualitas tis et sensualiter adu
Ite a sensus sensim i paulatim
adu remissim. ut qui morant et pau
latim tendut sensil facint et cu sensu
fint et sensatus a um qd est inse
satus a um et utrumqz istorum qpa
sensus et h et h exensus et hec et
extra sensu et insensus se i sine se
su et au pce et h et h et hoc pse
bis i psens est quicquid est alicui
qnqz sensui subiectu Vn et pnd gr
sensibus positu i ante sensus ut
ipso sensibus sic oculo ut alij sensui
ut pns cniqz d prospex et le magno
et pcierus est que nobis pnicia sunt
qe pnicia sunt et aliquoru pnicia

qe fauor est ut decoru et gpat Vnde
h pnicia e et hic pnialis le lrex
litis et pntaneus a um impnna
isne ut sepe se pntas et pnto as
qd est repnto as est a e o se et
nota q inueni adpno p impntu et
et sut due partes posite p una Ite
inuenit impnetarius impnti tralia et
pe ga dupla et est adu hnt Ite
sensu est eu ab et h et h et hec absens
tis qd no e spectu alicui sensui cor
poreo quanticunqz sit pns Vnde
absens dica qe a psencia remota Vn
absenter adu et h absencia e et
absento as amouere absente facere
Vnde absentaneus a um qui se hz ab
sentat sit et absens dicit. Ab absu
sic pcez dicit. Et nota q sensus
sunt quqz s auditus uisus gustus
odoratus et tactus tres aperiunt
et claudunt duo pp pateres sunt
Ite nota q sensus quiqz d anima
qe sentit qnqz augens uel admiracio
sed memoria uel inuenic recordacio
ille excogitata repetit h recepta
custodit. Ite a sensus h senex nis
qe in senibus solet sensus habundare ut
in qualibz qe in ceteris sensus diminuit
Vnde et senex q se nesciens et e
cia no compositus. Vn h senior
et caret suplatio et positus ut qpa
tiuo no inuenit nisi in marpo
qnqz antiqui dixerut h et h senex
et h et h senior et hec senius et
in suplatio senissimus a um. Ite
a senex senecio onis i aliquantu
lu senex. Plautus Cu senecioz
huc satis est si suas annis Vn
h senecia e i pelletina laborum ut
senis ut illud rubeu qd est sub
laue pisces per qd discernunt an sit
vetus anno. Ite a senex senilis
le liter litas et h senitudo inis
et h senecta e et h senectus tutis
in eod sensu et est senectus sexta
etas q nullo annorum nuo finit sz
p quqz etates quatuormodo uite sz
senectuti deputat. Senium vero est ul
tima ps senectutis et a senis a u
qe sit termis pcte etatis ut d a se
nex. Ite a senex seneo es rui
i esse uel fi sene. Vnde senectus a
um ptinens antiquos. Et hic senec
sco cis inchoatiuus. et p compoz consenco
les insenco intus ut ualde senere
persenco pfecte sene pseneo re
nco et hinc rincho. consenesco pp
nesco uns. Seneo et eius gta com
punt hat sensu se et faciut pntit in
uni et caret supplemento 2m antiquos

habeat in ucotu. Item senex quod eciam natus
est hic senatus tus. tui quasi senex natus
vel natu quia in illa dignitate eligebantur
senes natu. vel ut nascebant in ea. eli-
gebantur senes scilicet prudencia. vel
senatus dicitur a senendo quia senatores
facultatem agendi dabat. sine cin-
corum licencia nulli magistratum hec-
bat aliquid agere. vel senatus dicitur et ipse
locus in quo conveniunt senatores. Un-
de senaculum li locus ubi senatores
congregantur. et hic senator oris qui
illa habet dignitate. unde senatorius a
um. Item senex quod componitur consenex id est valde
senex. Item a senco sensibilis le
liter litas. sensibile id est sensu per-
ceptibile. id est apte senciri vel senciri.
Unde sensilis le per sincopam in eodem
sensu. Alucecans. Et insensibili
ne credas sensile ex nasci. Unde
sensibiliter adverbium. et hec sensibilitas. Ab
sensibilibus est. 2m alia. secundum aliam
racionem sunt vi dicitur intelligibilibus. Un-
de boecius. Quod patitur sensibile id est intel-
ligibile. et sensibilis componitur insensibilis
le liter litas. Item a sencio hec
sentis tis id est spina vel arbor spi-
nosa que et sentix cis dicitur. et sic
a sencio quia graviter sentitur ut plinius
sentix ut sentis dicitur a situ quod est
terra inculta in qua sentes et
spine nascuntur. Unde sentus a um
et sentuosus a um in eodem sensu id est
horridus asper ut sentibus plenus
spinosus. Unde Terencius in Eu-
nucho. Video sentum squalidum.
et sentosus a um. et sentlacinus a
um idest quod sentus id est asper horridus
spinosus. Item a sencio hec sentina
ne locus in navi ad quem putredo
undique confluit quia gravius fetor
ibi senciatur. et inde ut a sencio
sentimo as id est animo aliquid pensim
diiudicare. Item a sencio hec sentencia
e id est iudicium vel litis decisio vel
firma et indubitata rancio ut anima-
lisso ut sensus sine intellectu. Item
sentencia quidam color rethoricus dicitur
brevis oracio aliquid moralitatis
generaliter comprehendens. Ut obsequium
amicos veritas odium parit. et quod
in rhetorica sentencia et publium genus
ut generale argumentum. ut generalis locus
et generalis ut ymmis sentencia et
dictorum inprobe. Hinc semper sit ad-
iuncta racion et ut offendit achil-
les Agamenonem vera dicendo.
metrophanes promeruit graciam meretricis
obsequio. sic qui inter racion et sinzaz

interest quod sinzam sine persona profert
racion in personam semper sit ... Unde sentencia
sententiae adhereat sit racion si delecta
hat sit sentencia. et a sentencia hec
sententiola diminutivum. et sentenciosus plenus
sentencijs et comparatur. Et nota quod de sencio
hiis verbum plurimi temporibus est sensus a um
quamvis dixerint quidam simpliciter sensus
a um quod nil est. Unde Augustinus de ci-
vitate dei. Sensa est inquiens quam
anima deseruit deus. Sencio componitur
assencio tis assensi prebere. Unde hic
assencio onis. et hec assencia e id est
assensus in qualibet re. et hic assensus sus
sui. et assentaneus a um qui cito prebet
assensum. et assentor aris id est adular
na adulatorum qui assentire. Et nota
quod invenitur assencio tis et assencior tiris
assensus in eodem sensu in deponentibus genere.
absencio tis et absencior tiris in eodem
sensu id est dissentire. consencio tis consen-
tire quod simul sentire. Unde hic consen-
sus sus sui et consentaneus a um qui
facile consentit vel convenit congruens.
et hic consortes tum id est digni vel bonis
consenciendis. Unde genera. Vel consortes
quasi concertes quia divina essencia an-
tequam assistunt quia reficiunt hi consentanei
dicuntur. dissencio tis et dissencior
tiris per eodem id est discordare discrepare quasi
diversa sentire. Unde dissensio onis.
et dissensus a um. et dissensum id est dis-
cordancia. et dissentaneus a um quod
facile dissentit. presencio tis presente se-
re. presencio tis ante sentire. resencio
tis iterum sentire. et ab ipsis inchoativa asse-
tisco absentisco consentisco et sic de ceteris.
Sencio et eius composita faciunt preterita in
si et supina in sum. Item sencio pro
sensum prope ut diximus. et est composita
ab eo sed neutrum ut deponencia preter pre-
sencio et presencio et resencio que pre-
activa. Sensor ineptus sensus. et componitur
cum poles quod est pluralitas et componitur polese-
nus a um id est plurium sensuum. ut hec
anima racio quod polisilum. Item componitur cum
a quod est sine. et hic asensus in quo nullus
sensus quod brutum et stolidum animal est. Sen-
nam abundancia. Sena belua de
qua lex Non manducabis senam. Sey-
mar latissima vallis in qua turris
a superbientibus edificari ceperat. Se-
nimia superbia. Seorsum adverbium distinctim
separatim segregatim semotim. et
dicitur a se et porro inseparabili que se-
paracionem ostendit a qua dicitur ex seorsus
id est aliter ut ipso ut iuxta. Unde seorsus
per compositum aliter. CCLXII

Sepio pis psi ptum et inuenitur hoc sepitulum, circundare, sepe [illegible] claudere. Unde septum [illegible] clausum et hoc septum [illegible] locus circundatus [illegible] [illegible] ad [illegible]. Et [illegible] seps ut pis.
Unde sepicula le ut seticula ambo diminutiua.
Item sepia e quedam piscis [illegible] quibusdam
sepibus est inclusus [illegible] hec sepia [illegible] in se
quendam saniam [illegible] et amarissimi
succi plenam de qua fit optimum
incaustum. Unde sepia pro incausto ut
atramentum ponitur. Persius Nigra quod infusa vanescit
sepia limpha. Unde [illegible] sepiola
le diminutiuum in Cassina Plautus Emite nobis
sepiolas et lapinerulas et ordeas.
Item a sepio hic seps pis in declinabile. Ut seps
pis quoddam [illegible] serpens qui non
solum corpus sed et ossa veneno consumit.
Iste serpens [illegible] qui pungit
aliquem solent carnes et ossa eius fluere
ita quod ad nichilum puluerem redigunt
et resoluunt. Unde dictus est seps
a sepio quod est claudo et ligo per contrarium
quod aperit et dissoluit carnes et ossa
venenati ab eo. Unde Lucanus Hec
a sepio sepe aduerbium et quasi sepius
sepe [illegible] sepius et sepissime antiquius sepilior
pius et sepissime a vim quasi a sepo
a vim positiuo. Item a sepius sepiuscule
aliquantulum sepius et sepicule id est
sepe et inde dicitur Plautus in Cassina
Sepicule peccas. Sepe componitur persepe consepe
sepenumero id est multum. Sepio componitur circumsepio
pis. dissepio pis diuersis modis sepire
ut sepem remouere disscludere. desepio
pis disscludere. insepio pis includere
intersepio pis intercludere. presepio pis
sepe precedere ante sepire. Unde hoc
presepe pis et hec presepium loca pro
pecoribus in quo bestie comedunt. obsepio pis
vndique vel contra sepire. resepio pis
recludere. Sepio et lelius consta sunt actiua
et producunt hanc silabam se et faciunt
preteritum in psi et supinum in ptum [illegible] inuenitur
quod [illegible] sepiui et citum. Sepelio
lis liui sepultum licet inueniatur et sepelitum
id est mortuum condere. Unde sepultus
a vim. quod autem dicitur sepultus quasi
sine pulsu id est sine pulsu ethimologia est
non compositio. Et componitur insepultus a
vim et hec sepultura et hec sepulcrum.
Unde hoc sepulcrum dicitur. et hic et hec
sepulcralis le. Sepelio componitur consepelio
lis simul sepelire. dissepelio lis diuersis
modis sepelire ut a sepulcro remouere, 683
et eicere. Sepelio et lelius consta actiua
sunt et corripiunt hanc silabam pe et scribuntur
per vnum l et faciunt supinum in ultum
et preteritum in liui. Cheplassum [illegible] stacio

[illegible] pigmenta venduntur quod grece
[illegible] dicitur. Unde seplasiarius
a vim. et hic seplasiarius id est [illegible]
[illegible] qui multa vendit que greca
[illegible] vocat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

CXIII

Sequor eris secutus in supino secutum
[illegible]. Unde secutus a vim
et secuturus a vim quod
[illegible] est quod est dignitatis
secuturus. Et hic et hec et hoc sequax
cis id est diligens secutor qui est sequacius
dicitur. Unde sequaciter aduerbium. Et hec
sequacitas. Et hic sequaculus a vim
[illegible] sequax. Item a sequor
hoc secutus id est spacium secutus et decem
annorum [illegible] et secutus ponitur pro vita
ut est quodam spacio temporis aliquantulum
longo et secutus est vnum [illegible]
aliud [illegible] hoc seculum [illegible]
et hic et hec secularis re. Ubi [illegible]
Item a sequor secundus quod est statim sequitur
primum et secundus a vim prosper
et bonus a sequendo quod que secunda
sunt [illegible] sequuntur. Unde secunda
dicitur fortuna prospera quod nos
sequitur et [illegible] nos est sicut aduersa
est opposita et recedens. quod autem
dicitur secundus quasi secans pedes ethimologia est
et hinc secundo as id est prosperare
[illegible] facere ut secundo sequi et est
actiuum. Et componitur obsecundo das id est obedire
obtemperare. Et est neutrum quod in omnibus
secundare. Item hec non secundum ponitur
[illegible] aduerbium loci ut qualitatis ut
[illegible] [illegible] dicitur [illegible] luca. Item a
sequor hec secundina ne id est folliculus
in quo puer inuoluitur in ventre matris
et qui [illegible] nascitur cum infante quia
sequitur eum cum egreditur. Et hic sequester
tri quod et [illegible] [illegible] inuenitur sed [illegible]
est sede. sequester dicitur reconciliator
qui discordes pacificat et qui [illegible]
[illegible] medius interuenit quem grece omesos
dicitur apud quem pignora deponi solet
et dicuntur a sequendo quod eius
quod electus est utraque pars sequatur fidem.
Unde sequestra hec reconciliatrix. et
sequestro as separare et [illegible] [illegible]
pacificare. Et est actiuum. et sequester
a vim id est medius ut medias. Item
a sequor hec secta te institucio proposita
[illegible] in bono sed hec superius distinctum
est. et ab ultimo supino secutum
debet dici secutor aris sequi
sed [illegible] et secutor aris [illegible]
[illegible] ad secutor oris quod est non
vale. Unde quidam de secto dicit

sectio sed de sequor est tibi sector
toris quasi assectator actiue sequendo adipi-
scens. Consector aris. Unde consectaneus
a um qui sunt sectatores. vel consecta-
neus eiusdem secte et hic est eciam
et secta. Sequor componitur cum pes dis et dicitur
pedissequus a um qui sequitur pedes
domini sui scilicet famulus uel famula.
Et dubitatur an debeat scribi per c
uel per q. et dico quod per q. uel quando
sequitur e scribatur per c. quando sequitur
alia uocalis scribatur per q sicut cum
uidetur sinonima. Item sequor componitur cum cu-
ria et dicitur hic scurra re. leccator ua-
niloquus. Unde quidam dicitur scurra qui
sequitur curiam gratia cibi. quidam autem dicitur
scurra quasi scurrella rodens. ethimologia
est et non compositio. Unde scurri-
lis le. liter. litas. scurrilitas turpi-
tudo turpis ludus. Et scurror aris
esse uel fieri scurra uel tale officium exercere
dissolute uiuere. Unde Terencius
Scurror ipse michi. Item a sequor
hec sequela le. i. mos consuetudo. Componitur
sequor consequor assequor i. valde uel
iuxta sequi. sequendo adquirere. Et
inde hic et hec assecula le. uel per sinco-
pam assecla le. uel comes qui sequitur
aliquem. Consequor eris i. simul sequi
uel sequendo adipisci. multi sequuntur
aliquid quod non consequuntur illud. Unde
hec consecucio. et consecutiuus a um. Exe-
quor eris est aliquid per aliquem perficere
ad effectum ducere instare ad aliquid
faciendum. Unde execucio dicitur effectus.
Et exequie arum officia mortuorum
et obsequia que fiunt circa sepulturam.
Unde exequialis le. liter. litas. In-
sequor eris valde uel intro uel contra
sequi et accipitur in malo. Unde inse-
ctor aris freq. Persequor eris parte
post que restat sequi et procedere. Unde
hec persequium i. seruicium. Persequor eris
cum perdendi et nocendi sequi instare
persecucionem inferre angustiare. Et
aliquid in malo dicitur sed non prosequor. Dicitur
et prosequi i. postea sequi. Obsequor
eris i. obedire simul in omnibus sequi.
Unde hec obsequela le. et hec obsequium
i. seruicium. Terencius Obsequium amicos
ueritas odium parit. Unde obsequialis
le. liter. litas. Et obsequiosus a um
i. obsequio plenus. Salustius in Cathi-
linario obsequiosus. Subsequor
sequor eris i. subtus uel post uel ite-
rum uel parum sequi. Unde hoc subse-
quium seruicium. Sequor et eius composita

Recta

sunt deposita et commissa ut hec sera
et faciunt supra in actu et ipsa ... et
ipsa penitus ... et gaudia in deo do-
mini scribuntur per q sed ista p... et
... suprema ultima et ualla
scribuntur per c.

Capitulum XIIII

Serpo pis psi ptum i. latenter ire uel corpo-
re uel uentre repere. Unde hic
et hec serpens tis quia occultis
et minutis squamarum uestigiis
serpit et repit. Illa autem
animalia que quatuor pedibus utuntur sicut
lacerti et stelliones non serpentes sed re-
ptilia dicuntur. Serpentes autem illa repti-
lia sunt que uentre et corpore reptant.
quorum tot uenena sunt quot genera
tot pernicies quot species tot dolores quot
colores habentur. Et plinius dicit quod ser-
pentis caput cum duobus euaserit digitis
nichilominus uiuit. Unde totum corpus
obicit pro capite defendendo. Unde
hic serpentulus li. Et serpentinus a um
et per composicionem hic et hec serpentigena ne
i. a serpente genitus. Item a serpo
serpedo dinis i. rubor cutis cum pustu-
larum extancia dictus a serpendo quia
serpat per membra. Et hec serpillum li
quedam herba que et trifollium uel serpil-
lum dicitur. Virgilius Allia serpillumque
herbas contundit olentes. Serpo componitur
conserpo pis i. simul serpere. Inserpo
pis intus serpere. Proserpo pis i. prode
serpere uel porro uel contra. Unde proserpi-
na filia Cereris i. luna. Et proserpina
quia prope nos serpat. est enim luna pro-
pior nobis et inferior omnibus aliis planetis.
Uel proserpina filia Cereris dicitur semen
ut seges quia prodit serpat a terra accresce-
ndo. Serpo et eius composita neutra sunt et fa-
ciunt preteritum in psi et supinum in ptum.

Capitulum XV

Seruo as aui i. custodie retinere
uel in custodia ponere uel preparare.
Unde hic seruus ui quia olim
in bello capti cum necari possent
occidi seruabantur et fiebant
serui. Et ideo seruus dicitur a seruando. Preter
antiquam consuetudinem licet quidam
non dicant serui qui sic seruati non
fuerint. Seruus ergo dicitur a condicione serui-
tutis. Item seruus in bello captus uel
seruatus. Famulus est qui familia ser-
uorum ortus. Mancipium est hostibus quasi
mancipatum uel manu captum. Quod autem dicitur
seruus quasi serens uana uel quasi seruans uel-
le domini sui uel quasi serens uerunas
ethimologia est non compositio. Unde hic seruu-
lus li. et hec serua ue. Et seruus a um.
Et seruilis le. liter. litas. Et hec serui-
cium. Unde hec seruiculum li. Et seruicio-
sus a um plenus seruicio. Item a seruus hec
seruitus tutis. Et est seruitus condicio seruiendi

... ungis ut acies firmentur. Item
... sermo ... vis ... [illegible] ... et co-
... [illegible] sunt ... dispermo ...
... [illegible] ... et ... de-
mo ... valde ut ...
ut ... infirmo ... valde ...
ut ... [illegible] ... infirmo
... propheta ... [illegible]
... vel ... [illegible] ... subsumo
... [illegible] ...
ut lateant ... pallium ... Item
mo et ...
qui ... [illegible] ... Item firmo
as ut ... observo ac quod
in duabus ... accipitur in bona
... observabant preceptum domini sui. Et in
mala ... observabit peccator iustum
... custodiabit iustum. Et in bona ...
... observare quod undique servare
et adimplere. In mala quod conservare.
Unde hec observacio et hec observancia
. observacio est rei doctrine et ars
. observancia cultus religionis est. Item
... reservo quod reservo as re retinere ...
... eius ... activa sunt

C.LXVI

Sereno as aui
i. exhilarare
letificare illuminare lucidare.
Unde serenus a um letus hila-
ris lucidus clarus tranquillus.
Sed serenum ad celum refertur. tranquillum
ad mare et opa. Unde hec serenitas
atis. et hec serenitudo dinis. Et sero
ris seui satum i. seminare ut plantare
quia sereno celo serendum est et
non per imbres. Et nota quod sero ris
duplex habet preteritum et duplex
supinum. ut sero seui satum i. seminare
et plantare. hec tamen significacio tra-
cta est ab alia qui enim arbores
plantat quodammodo seminare eas consuevit
et quia seminacio et plantacio ordine solet
esse ideo sero seui quoque ponitur pro ordi-
nare. Item sero ris serui sertum i. immittere
ut coniungere. Inuenitur tamen et serui pro ordi-
nare et pro seui secundum antiquos.
Et hinc hoc sertum ti i. corona de flori-
bus insertis et iunctis facta. Unde
hoc sertulum li dimin. Et sertatus a um i. ser-
to ornatus ut coronatus. Item a sero se-
rui hec sera re firmatam hostium et
est lignum quod ex transuerso obviat hostio
et apponitur. Unde hec serula le dimin. Et
sero as seram hostio apponere hostium
firmare claudere. Et componitur assero as
i. aperire. Consero as simul serare. De-
sero i. valde vel deorsum serare. Disse-
ro as diuersis diuersis serare ut seras
remouere et aperire. Insero as i. val-
de ut intus serare. Obsero as seram
hostio apponere. Resero as i. retro serare.
ut recludere et aperire. quia retro se-
ram facere et remouere. Subsero as i.
subtus serare ut parum vel post ut
lateant. Sero as et eius composita activa
sunt et corripiunt hanc syllabam se. Item a
sera re hoc sero indeclinabile vel ponitur
pro adverbio licet quidam ponant nomen sit
et mane. Ut si dicatur observatum sero pul-
crum mane et sero a clausis serarum
claudebat enim ... sero sit mane aperit
unde et nocte dicitur ... clausam et
die apertam. Et inde serotinus quod est sera-
rum. Et hinc serus a um i. tardus
et extremus et hinc ... unde sero ...
... adverbium. Et serotinus nobis i. tar-
dus. Serotinus a um tardus tarde
veniens ut vespertinus. ut dicitur a sero
... serotino as i. tardare ut serotinum.
Item a sero hoc serum ri liquor qui de-
fluit de recenti caseo dum ponitur
... Item a sero serius a um utilis et
necessarius ... hec postponas
seria ludo. Unde seriae adv. i. utiliter
vel intente sedule studiose. Et ammo
inuenitur ... sero ... pro-
prio adverbio seriae. Plautus Sic obse-
cro hercule serio quod te rogem. Et
nota quod serius a um dicitur utilis et ne-
cessarius et est tractum a serie i. se-
minibus qui utilibus solet uti et uti-
lia tractare et imitari et inutilia
vitare. Item a sero pro ordinare hec
series ei i. ordo tenor. Unde se-
rio as i. ordinare in ordine et se-
rie disponere. Item a sero rui hec
sacio onis. Et hec et hoc sacionalis
le. Et hoc semen inis quod in agro sparsum
git ad gignendum fructum et semen
animalium quod spargit ad gignendum fetum
Unde hec sementis semen frugum. vel
tempus seminandi vel decet semine vel
ipse actus seminandi. Unde sementinus
a um. et semento as i. seminare se-
mentum facere. Item a semine hoc
seminium nii i. semen vel origo rei
exordium vel lignum de semine. Plau-
tus In milite glorioso recommendatur
meretrix nos hec suo seminio dixit
seminio pro lucro dixit pro lucro de
semine. Et hoc seminarium i. semen
vel origo rei exordium vel vas in quo
ponitur semen. Et seminarius a um ad
semen pertinens vel ad seminandum ut
exordiatus et inicialis. Et hic et hec
seminalis le. Et semino as. Et componitur con-
semino as dissemino as insemino as
et resemino as. Et est media correpta.
Item a semine hec proles ris que as
cadem semine esse quemdam procedit
que liter ... pecus sed diuersas ma-
tres. Cyrie germane que habet

candem matrem sed diversos patres quasi ab
eadem genitrice manantes. Vel proprie
dicitur a solus quasi sola cum fratribus in sorte
generationis habeat. Unde hec sororcula
le. di. et sororius a um ad sororem
pertinens. et hic sororius eius filius so-
roris. et hec sororia filia sororis. et
sororius maritus sororis. ut sororius uxo-
rius. Item a soror sororisso as. i.
imitari mores sororum assimilari so-
rori. et hic sororius alicui pater uxoris.
ut quidam dicunt a soro as quasi soror
et adquiritur per affinitatem sic supra
dictum est. Item a soror hic sobrinus
ni. i. filius sororis quasi sororinus.
Unde hec sobrina filia sororis quasi
sororina. et per compositionem hic consobrinus
ni cognatus. ut consobrini dicuntur
filii duarum sororum vel fratris et sororis
quasi consororini. Unde hec consobrina
ne quasi consororina. Sermo componitur hic
seminiverbius bii. i. seminator verborum.
Unde hec seminiverbia. i. seminatrix
verborum. Item a sero hic sermo onis dicitur
oratio remissa quotidiane locutioni
finitima. remissa. i. tenuis et non
alta. ut sermo illius quasi oratio humili stilo
conficta et humane locutioni finitima.
Vel sermo quasi collocutio unius persone
ad aliam. et dicitur sermo a sero ris quia
serat utilitatem in mentibus auditorum.
vel quia seratur inter colloquentes. Unde
hic sermunculus li. di. et sermocinor
aris. i. sermonem facere. Sero quarte coniugationis
utrumque habens. assero ris asse-
rui sertum. i. plantare iuxta. unde hec
Holandria. et plurus ascita dicitur li-
mitibus. assero ris ui sertum. i.
liberare manumittere. et assevere
i. affirmare vel adiungere. Unde hic
assertor quia unus alteri inseratur
sed hec superius diffinitum est. et assertio
nis. Item consero ris serui sertum. i. plantare
vel serere. Unde consitus plantatio.
et consitus a um. i. plantatus. et con-
sitivus a um aptus ad conserendum. Conse-
ro ris rui conmiscere committere contexere
coniungere. Vel ipsi conserunt brachia et
conserunt manus. Unde consertim. i. coniuncti.
Duplico ris serui duplatare. Duplico
rui undique coniungere vel contexere et co-
mittere. Desero ris rui desertum. i.
derelinquere. Unde hec desertum ti. et
hic desertio as. frequentativum. i. desertum facere.
et potest esse frequentatum huius verbi desero.
Dissero ris tractare dicere sapienter
loqui vel aliquid confirmare. Unde

disertus a um sapiens et eloquens
facundus et subtrahitur unum r quamvis
sint duo in verbo et facit in neutro ut
dissero et disserior vel disertior. ui
et primo corripit. Oratius Fecundi
calices quem non fecere disertum. et componitur
Unde diserte adverbium. ut disertim. unde sit
nomen adverbium. et hec disertitudo dinis dis-
sertatio locucio. Item a dissero dissertio
as frequentativum disserere. disserte loqui
verbum. et dissertio as pro verbo dissertum
facere. et hic dissertator a disertus a um.
Item dissero componitur edissero ris. i. valde dis-
serere vel aperire exponere. Unde in
evangelio Edissere nobis parabolam hanc.
et hic edissertio as. frequentativum. Macrobius precepta
edissertare prohibitum est. Exsero ris
rui exertum. i. foras emittere. ut denu-
dare et manifestare. Unde exertio as.
frequentativum. Insero sivi situm. i. plantare. Vir-
gilius Insere nunc Melibee piros.
et est proprie inserere plantare per insertionem
ramorum adiungere. Unde Ovidius de
Remediis Vertat inserto fetus arbor alienos
ramos adoptat. Insero ris rui situm
i. immiscere vel immittere et proprie motum.
Unde insertio as frequentativum. Intersero ris
rui tum interponere intermiscere intermittere.
Intersero ris serui insitum. i. inter-
plantare vel inseminare. Prosero ris
rui sertum porro emittere. Unde Lu-
canus. Persero ris rui tum. i. an-
temittere vel supra. Obsero ris serui
sertum quasi vel undique seminare vel
plantare vel tegere. Lucanus Obsita fu-
nerea celat purpura lana. Obsero
ris rui tum. i. contra serere contra immittere
coniungere. Et nota quod sero pro ut predictum
omnia contra a sero faciunt preteritum
in rui et supinum in sertum sed non omnia
faciunt in serui sed tamen illa que habent sero
affirmare per compositionem sui simplicis sic que di-
cuntur pro plantare. nam quasi arbores
plantantur eis quandoque seminatim conserit.
et hinc est quod omnia illa que habet
sero omnino extranea a sero sui
simplicis faciunt preteritum tamen in rui et
supinum tamen in sertum. ut desero rui
tum. persero rui tum. dissero rui
tum. exsero rui tum. prosero rui
tum. persero rui tum. alia omnia fa-
ciunt preteritum in serui et sevi et supinum
in situm et sertum. cum dicuntur pro plan-
tare faciunt preteritum in sevi et supinum
in situm. in alio vero sensu faciunt
preteritum in rui et supinum in sertum. obse-
ro tamen pro tegere facit preteritum in serui et
supinum in situm.

Capitulum XVIII

Tam sero et enatis ab eo um
quod fuerunt prius in seru et sum
in satu ut satis notu sunt
velud obsidi ... pro lege
... altrinsecus ... sero et
... gra vim quod ... pri
tum ... et supin ... actiua
sicut Roma gra a pres res stu
... natura ... obuj
... gra ... sedi inqz qui in
sup ... simplex in ... Ser
sed et ... in pro corrumpit
hunc ... in pro ca producit
Serenitas ... serenum ... ut
valde serenare ... serenitas ... subse
reno ... post serenitate
Serenus a ... e s ... Seres quod
est l ... Vnde hic seres seris dicitur
est ... Vnde hoc sericum quod
... d ... quia apud eos abundat
vermes qui sericum egerunt bombices
... arbores ... Ducuntur
et hinc sericus a um et hec serica quedam
vestis de serico et sericatus a um
serico ornatus ut ... et serico
as serico ornare ut intexere et per
compositum desericus a um quod supra diximus
... et tramosericus a um ... hinc
trama serica vnde hec tramoserica
quedam vestis de lineo stamine
Serosa ... Seron vel
Serotin ... Sesqui totum
Vnde per compositum hic sesquipes dis id est totus
pes et medietas vnius pedis Persius
Vnguibus aqualiculus propenso sesqui-
pede extat Vnde sesquipedalis le
quod continet mensuram vnius pedis Orat
Proicit ampullas et sesquipedalia ver-
ba id est toto pede continentia Vnde sesqui-
pedaliter adverbium et hec sesquipedalitas
atis Item sesqui componitur cum alter et ses-
quialter a um continens totum et totius
medietatem ut ternarius est sesquialter
binarius ut ad binarium quia continet ipsum
totum et eius alteram partem et componitur subses-
quialter a um qui ab alio totus continetur
et eius altera pars ut binarius est ses-
quialter ternarius ut ad ternarium
Item sesqui componitur sesquitercius a um et
sesquioctauus a um id est continens aliud
totum et eius terciam partem ut quaternarius
ternarium et continens aliud totum
et eius octauam partem ut nouenarius
continet octonarium et per compositum subsesqui-
tercius a um et subsesquioctauus
a um qui ita continetur ab alio et sic
per compositum potest dici sesquiquartus a um
sesquiquintus a um sesquisextus a um
et sic in consimilibus Item sesqui componitur
cum plico et sesquiplus a um quod est ses-
quiplex id est continens aliquod totum et
plicam totius et medietatem Vnde hec
sesquipla le id est totum et dimidium scilicet

summa capitalis et dimidium Vnde in
Genesis Seth sunt filius ade et
interpretatur resurrectio quia post fratris interfecti-
onem natus quia resurrectionem fratris a mor-
tuis signat id est et posicio quia
eum deus pro abel posuit a quo
quedam heretici dicti sunt sethiani
qui dicebant eum esse ... Bethaniis
... sethim ... est ...
in ... et ...
insolubile ...

Capitulum ...

Seuus ... a ... fu-
re serum esse ut ... Vnde
seuus a um id est crudelis
sed seuus in vera crudelis
in sanguine et opere Vnde hec seuicia et
hec seuities ei et per compositum quamseuus
id est valde seuus transseuus a um id est
valde seuus Seuio is conseuio vis
id est simul seuire deseuio vis id est a seui-
cia cessare ut valde seuire desse-
uio uis id est diuersis modis seuire uel
a seuicia cessare inseuio uis id est
valde seuire obseuio uis contra se-
uire ut circum seuire ut retro a se-
uicia cessare Seuio et eius composita
neutra sunt et producunt se Sialon dicitur
saliua Siban mensis maius Si-
bus dicitur callidus ut astutus Vnde si-
bula dicitur collectio caprarum Sibilo as
a serpentum quia ... homines in-
terdum sibilat Vnde hic sibilus li pro
in plurali sibila orum et sibilus a um
id est sibilans sed potius causa metri vsur-
patum esse a poetis videtur cum
sit vox secatura secundum pluuiam a um
et pluuialis Item a sibilo as hic
siphon onis id est tuba vel potius con-
cha siue vas in quo mingebant
in quo vrina cum cadit facit sibila-
tum et ideo ponitur pro sibilatu vri-
ne ut pro bombo Iuuenalis Et
gemere longis siphonibus implet
ut per hoc tenetur est in quo sensu
na huius vasa suppedebant mulieres
ad similacrum pudicicie facientes
quedam turpia in templo eius siphon
etiam dicitur vas quo vtuntur in oriente
ad extinguendum ignem et tunc componitur
a supo et fundo quia aquam suffla-
do fundat Sibilo as componitur consibilo
as id est simul sibilare desibilo as a si-
bilo cessare exsibilo as extra sibilum
proicere insibilo intus ut valde sibilare
uel sibilo intus implere obsibilo as
vndique ut contra sibilare resibilo as
iterum sibilare ut desinere sibilare subsi-
bilo as post ut parum aut latenter si-
bilare Et nota quod sibilo ponitur quandoque pro
deridere quia sibilare solemus post eum que

deriderem. Unde Oracius. Sibilat inter
me sibilat. Sidon n. gen. ce. o. est. Ci-
vitas re ebreum est. Sed dicitur a sugo
quia ex succo frumenti et pomorum conficia-
tur ... frugibus aqua ... quia
succus colatur. Et sicera omnis potio
omnis liquor confectio et omnis liquor
qui inebriare potest preter vinum magis
preter tamen liquor qui ex dactilis fit
ad bibendum. Siciamus. Sicinia e hu-
mane dicuntur. Sinsagria e cucumer
agrestis. Siculus rex fuit Sicilie et
Italie. Unde illa terra dicta est Sicilia
sicut dicta est Sicania eadem a Sicano
rege que prius dicta est trinacria. t z a d
Propter tria eius promotoria pellorum pa-
chinum et libeum. Sed trinacria grecum
est quod latine triquatra dicitur quasi trique-
dra id est in tres quadras divisa propter
tria predicta promontoria. Et a Sicania
Sicanus a um. Et Sicaninus a um.
Et a Sicilia Siculus a um. Et sicili-
ensis se. Et hec sicilides de ... Unde
hec sicilides dis id est sicaliensis et decli-
natur patronomice. Sigillus in ... Siculus
Sicilides ... paulo maiora carnag.
Sichel qui latinis sermone siclus
corrupte appellatur. Hebreorum nomen
huius apud eos uncie pondus. Apud
latinos autem et grecos quarta pars uncie
est et stateris medietas dragmas
appendens duas. Unde in libro ...
legitur. Cum legitur siclus uncia est.
... vero in gentilium scriptis quarta pars
uncie est. Sichen filius fuit Emor
qui quandam urbem edificavit quam
a nomine filii appellavit Sichen. Hec
et grece et latine dicitur Sichima. Et
est civitas Samarie que est nunc
Neapolis civitas Samaritanorum.
Siche dicitur anima. Unde sicomachia
e secundum hec supra diximus est. Ite(m) m 1 6
Siche dicitur profundum. Unde Eunosicus
est Eunosichcus sicut supra aperte
diximus. Sicofanta falsus calumni-
ator ut ... verum appellator. Secun-
dum quod apud grecos sicofanta dicitur
ficus comedens a sichos quod est ficus
et fagin quod est comedere. Sed hac ratione
dictus est sicofanta falsus calumniator
quia cum ... apud grecos ... esset
ficus quas latenter quidam furto sancte
comedit et cepit calumpniare alium
et accusare quod eas comedisset. Tunc dominus
precepit aquam calidam bibi ab eo qui
comedat ficus qua potata statim ... c a d
ca evomuit ficus. Unde postea
sicofanta dictus est id est ficus comedens
et quia falso calumniatus fuerat prius
comedisse eas. Et ideo inde inolevit

consuetudo ut falsus calumniator di-
catur sicofanta. Sidon fuit filius pri-
mogenitus Canaan a quo Sidonii
dicti sunt. Et hinc civitatem eorum in fe-
nicia Sidon dicta est. Unde hec et hec
sidon omnis pacta. Et hic Sidonius e um
ca adiectivum. Unde sidonius a um.
Sidonii interpretantur venatores ut ling-
... piscatus dicitur Sidon. Unde a co-
pia piscium Sidon predicta civitas dicta
est. Sigene nomen civitatis quia sub ca-
... Unde hec sigenites hoc genus
marmoris quod terra sigene abundat
Siphinus lapis mollis et candidus. Si-
gena grece pisces. Sige dicitur silencium
ut silere. Unde hec sigeum promotorium in
Troia sic dictum propter herculis taciturnitate
... prohibita hesperio a lao-
medonte simulavit abscessum et inde ad
Troiam venit cum silentio et eam cepit.
Unde sigeus a um. Quod quamquam ... valet
quatinus Troianus a um. Et componitur
Eunosicus a um secundum hec supra distinctum
est. Item a sige hec sigalis id est quedam
annona que videtur silere et latere inter
alias propter sui vilitatem. Unde sigalinus
a um. Et sigaliceus a um. Et siga-
loninus a um. Unde et terra illa que
tali annona abundat dicitur sigalonia.

Hoc signum ni id est
nota ostentum
vexillum. Unde hoc sigillum dici-
tur signum anuli. Et illud quod
fit in cera literarum sigillum dicitur.
Unde sigillo as sigillum
facere vel sigillo designare firmare claudere.
Unde valva tot textio. Et sigillatim
id est expresse. Et hic et hec sigillatura re. Et componitur
consigillo as. Dissigillo as. Diversis modis
sigillare vel sigillum removere. Desigillo
las valde sigillare vel sigillum removere.
Insigillo as valde vel intus sigillare.
Resigillo as id est retro sigillum auferre
aperire vel iterum sigillare. Sigillo as
ac est e o s. Item a signum signo as id est
signum facere vel signo designare exprimere
ostendere. Unde signanter id est evidenter
aperte. Et singulus a um id est unus vel
unicus. Secundum ... accipitur distributive.
Ut singuli comedunt id est separatim quilibet per
se unus et unus per se. Unde sin-
gulatim adverbium distinctum id est per singulos
pro quo quidam dicunt singillatim sed male.
Et singularis re et singulariter. Et sin-
gulo as id est singulos facere unum et unum
per se dividere. Signo componitur assigno as
alicui aliquid designare quod debeat
habere vel facere. Consigno as simul designare.
Designo as valde signare et distinguere

ut sigillum frangere ut remaneat apertum
et manifestatum ab illo qui sigillum vel
sigilla frangit et ita aperit litteras
et manifestat. Et ideo designare dicitur
aperire et manifestare. Glosarius [illegible]
[illegible] designat aperta reclu-
dit. Persigno as i. valde signo as. item si-
gnare vel signum auferre et aperire
[illegible] signare [illegible] reperire et
[illegible]. Signum componitur signifer a
um. Et hoc intersignium vel intersignum
quod est inter duo signa vel signum quod
est inter aliqua sicut aliquid solet mitti
de uno loco ad alium causa signi et
notitie. Et significo as i. per signum
manifestare notificare et exprimere.
Unde hec significantia e i. expressio significationis
et designatio suppositi quiescentis. Et
significativus et significanter i. expresse adverbium.
Unde significativus a um i. expressivus. Et
sciendum quod invenitur significans adverbium i.
expresse ex [illegible]. Et hinc significantius
sine adverbium. Et hec significantia e. Signi-
fico componitur consignifico as i. pariter participate signi-
ficatione aliquid dare intelligi quod unum
habet [illegible]. Item consignare i. simul signare.
Item consignare i. signa addicto et non per se
signum [illegible] cum alio non per se
significare quod coniunctio et adverbium [illegible]
per se consignificat. Item signum componitur insigni-
re i. preclarus nobilis ornatus. Unde
hoc insigne i. ornamentum et insigniter
adverbium. Et insignio is i. nobilitare
ornare insigne facere et est activum.
Hec signia i. rubigo metallorum
ut sordes vel purgamentum in igne.
Sillaba grece latine dicitur comprehendere. Unde
sillaba dicitur comprehensio litterarum. Et hic
sillabicus a um. Unde sillabico as
sillabas coniungere. Item a sillaba silla-
bizo as are. Et sillabo as i. silla-
bicare. Unde sillabatim et sillabica-
tim adverbia. Sillaba componitur monosillabus a
um i. unius sillabe. Et bisillabus a um
et dissillabus a um duarum sillabarum.
Trisillabus a um. Tetrasillabus a um
quatuor sillabarum. Pentasillabus a um
quinque sillabarum. Exasillabus a um
sex sillabarum. Heptasillabus septem
sillabarum. Decasillabus a um i. decem.
Endecasillabus undecim sillabarum.
Polisillabus a um plurium sillabarum. Et
hic monosillabicus a um. Et hinc mo-
nosillabice adverbium et sic de aliis.

CXIX

Sileo es lui i. tacere. Sed
silere refertur ad vocem
inarticulatam. tacere ad articulatam.
Unde silenter adverbium. Et hoc silentium. Et
ut dicit quidam silentium [illegible]
ubi vox nulla est silentium dicitur ipse
sicut tenebre nil sunt sed ubi lux non
est sicut nuditas nil est sed ubi vestis
deest. Non videtur tamen hoc necessario requisite
esse dictum. Et a silentio hic silentiarius
rii qui in palatio vel alibi silentium
indicit et est nomen dignitatis. Item
a sileo hic silurus ri piscis et minutis
[illegible] de mare
[illegible]. Sileo
componitur desileo es i. diversis modis silere
ut [illegible]. Et subsileo es.
Item componitur consulo [illegible] consilium dare. Et
hoc consultus [illegible]. Ut consulo tibi.
Item consulo i. interrogo consilium accipio
et [illegible] cum alio vel consulo
te. Unde [illegible] Consulo te quere
vel tibi consulo consilium dans. Unde
hic consul lis. Et consularis re. Et
consulatus dignitas consulatus. Item
componitur proconsul i. loco consulis po-
situs. Et exconsul lis i. extra consu-
latum positus cum prius eum habuit
vel dignitas consulatus. Item a consulo
hoc consilium lii dicitur. Unde hoc consilio-
lum li diminutivum. Et consiliarius a um. Et
consilior aris consilium habere. Unde hoc
consiliatorium locus consiliorum. Item a consi-
lium hic consus si deus consiliorum
ut neptunus. Item a consulo consultus
a um qui consulit ut discretus et
cum consilio et compatitur et consultus
insultus a um. Item a consulo consul-
to as frequentativum. Sileo et cuius contra ne-
[illegible] pro consulo pro interrogare quod est
activum [illegible] pro consulo et
corripit hanc sillabam si qua consulo
mutat in su. Siloa vel siloe fons
est ad radicem montis Syon qui non
iugibus aquis sed incertis diebus ebullit et
per terra concava et antra saxi du-
rissimi cum magno venit sonitu. Sil-
pe grece pigmentum. Sima interpretatur cur-
vum. Unde hec figura. Capud grecorum
vocatur sima quod curvum et nutat apud
eos hoc clementum [illegible]. Et hinc simus a
um i. curvus. Et simus est qui nasum
habet curvum sursum. Unde [illegible]
[illegible]. Et
simia e quod nasum habeat sic recur-
vum. Et est simiarum quedam genera
quibus [illegible] caudas habent. Sphinge
villose sunt [illegible] maximis eminen-
tibus dociles ad feritatis oblivionem. Ci-
nocephali et ipsi similes sunt simie

ß facie habet ad modum canis vnde dicitur
Satiri facie ad modum grata et gesti-
culacione motibus inquieti Calitrices
toto pene aspectu a ceteris distant est
enim in facie producta barba et lata
cauda et a simia simius a vm ut
simeus scilicet pertinens simie uel ad similitudinem per-
tinens Item a simia hec simiola e paruo dicto
in camera Vnde et in vita beati
Siluestri Torquinus in simiam pro
dicto vicio diuina manifestata est
vbi quedam dicte legitur simila Vnde hec
et hec siminista te camerarius Vnde
inuenitur quidam siminista dum pape
camerarius ut siminista est a sim
et insta quod est secretum secretum hec
siminista dicitur secretarius ut secreta-
ria ß hic superius dximus Slimus
cum antha quod est contra et hec antissima
vnde le ttis sica Hic qui sima sirra
sima curium contra elucium Sim-
bolator est amores sponsus est assiduus
tu eo est in conuiuio Simpulum gen
poculum quod et grabata dicitur Simpu-
sium conuiuium dicitur quod et sintaposium dicitur

CXXI

S imul adu con
gregatim una
pariter in eodem loco ut in eodem
tempore Vnde similis le et com-
paratur similior llimus Vnde
similiter liter lime adu et hec
similitudo dinis Vnde similitudina-
rius a vm per similitudinem loquens
ut ad similitudinem pertinens et componitur
consimilis le Vnde consimiliter adu et hec
litas et hec consimilitudo dissimilis le
vnde dissimiliter adu et hec litas et hec
dissimilitudo persimilis le valde
similis et omnia comparantur Item a similis simu-
lo as facere similem ut simile representare
et componitur assimulo as valde similare
absimulo as dissimulare consimulo as
dissimulo as insimulo as valde simi-
lare et insimulor aris in eodem sensu
in deponenti Simulo et emus contra
sunt actiua inuenitur et assimulor aris
deponens in eodem sensu in quo et assi-
mulo as inuenitur Item a similis ut simi-
simulo as uerificare et per se fallsare
fingere ut pingere et per se facere quod
negat ut esse quod non est Vnde si-
mulator et simulatorius a vm et hec
simulacrum imago ut effigies quod similitudi-
nem aliud est et hec simultas
atis discordia contencio dolus et ce-
lares odium Terencius in sermone
Ho simultate mea reuerti et inde
hec simitana oms Vnde hec simultu-
ri quidam viuus in capite alis cornibus
arietum qui facit eos cornipetare et
simulto as re imitare facere ut fugare

vel insectari et odio habere Simulo as
componitur assimulo as valde similare ab-
simulo as dissimulare consimulo as
dissimulo as diffiteri negare insimu-
lare facere esse quod est ut quod est Vnde per-
sius dicit simulo quod nescio ut quod nes-
cium dissimulo quod scio ut scium
insimulo as accusare ut incusare quod
accusatoris est simulare in adiuersarium
quodquid est Et insimulor aris inuenitur
in deponenti genere in eodem sensu Simulo et
contra ab eo omnia sunt actiua Item a
similis hec simila le flos tenuissime
farine quod simulago dicitur et pollen
uel pollis dicitur ut similago dicitur genus
frugis

CAPITULUM CXXII

S ino nis siui ut sis sinere
situm Sinex eris situs
permittere ut dimittere et
sinere sinerem sinarum et
sinere cessare Vnde hic
situs tus tui pausacio
ut posicio vel ordinacio ut huiusmodi uel
modus ut natura ut vetustas et lon-
gitudo temporis ut negligencia inde ne-
gligencia ex vetustate sequitur et situs
a vm non positus et voluptuit quidam
quod in hac sententia situs deriuet a pono
nis per aufferesim quasi positus sed
nichil est non enim est auferesis nisi
in composita dictione et hec sinistra lene
quod rem fieri sinat quod ab dicitur sinistra
est sine dextra ethimologia est non compo-
Vnde sinister a vm a parte illa
ut malus prauus nocius et comparatur
sinistrior strimus quod regulare dicitur est
sinisterimus Item a sinistra sinistra-
rius a vm per sinistra ductus uel
qui sinistra utitur pro dextra et componitur
et sinistro as per sinistra ducere
ut ad sinistra ducere ut sinistra
uti pro dextra Sinistra componitur cum versus
et sinistrorsum versus sinistram
partem Item a sino hic sinus nus nui
gremium collectio vestium et sinus
palpebra et sinus receptaculum
maris in valis positus ut littus excessus
fluctibus Vnde sinuosus a vm simbus
plenus ut amplus ut dilatatus ut curua-
tus et comparatur Vnde sinuose sius sime
adu Vnde hec sinuositas atis Item a
sinus sinuo as ampliare ut plicare
et curuare Et componitur insinuo as demon-
strare quasi in sinum mittere intimare
et insinuo as latenter persuadere
dissimulare orare et dicere dissimula-
torie Vnde cum reprehendimus ut damnamus
que maxime defendere intendimus opor-
tet insinuare ad aliquid tendere quasi via vi-
deatur penetrare Vnde hec insinuacio cius
calliditas et latens oracio Vnde quidam

Solent exordia per princ(ipiu)m ut ai ca... nostra et auditoru(m) animi
no(n) sint alienati / quia per insinuacio(n)e(m)
ut illi cause qui turpes ... animi
auditorum sint alienati ... enim insi-
nuacio est quedam dissimulacio et
circuicio ... subintrat auditor(um)
animos ... ...
et ... auditorem
... attentum ut docilem ...
... ... activa ...
a ... ... ut vas in quo ...
... ... que in ...
... ...
... est animus ... ...
... ... consertum / desinens ...
... ...
... ut cessare ut finiar ...
... et desino ... distinctum ... de-
mde ... / unde ... a ...
... ... Desperes
a me desisto / sine pro dimitte vel
permitte ... est / et cuius ... ...
hac ... ... sint activa ... ...
in aliis ... est et que ...
... ab ... ...
... sino et eius ... / ...
... ...
in ... ...
... in ... et ... in ...
... ... / Capitulum XXVIII

Singultio as tum pro-
trahere spiritum et anelitu(m)
cum difficultate et
debet facere ... singul-
tum facit ut singultum
unde singultio as fre / et
hic singultus tus tui ...
... anelitus cum difficultate unde
singultuosus a um singultibus plenus
/ et singultim adverbium ... singul-
tim / pauca locutus ... singultio et
eius ... ... neutra sunt /
Hec sinaxis xis solemnitas / ... grece
... ... a sin quod est con et
... psalmus vel psalmorum cursus
Sinancia ... quedam passio est a
... et ... ... dicitur
sinancia ... ... qui enim
hoc vicio laborat dolore faucium
... unde sinancus a um
/ et sinaticus a um / et sinaticus a
um / qui tali vicio laborat Sino-
doche est quedam figura / ... est
partes ... ... /
... quidam color ... et appellatur
apud latinos intellectio / et est intel-
lectio totius per partem ut ...
per totum ut ... ...
per unum cognicio sinsugia a um

... ut ... unde ...
dicitur sinsugia / sinsugia ...
a sin quod est con ... ut ...
unde hec sinsugia ... ... et ...
... ... ut ...
sinsugia ... et est quedam plana
... quedam ... et quedam solida
... ... dicitur sinsugia
... ... ultra ...
quatuor sillabas ... ...
dicitur pentasillabus et ...
pedes ... ...
pentasillabus ... ...
... ...
apud ... ... sinsugie ...
quedam ... ut ...
que mensuracio ... que pes est ex-
tendit / ultra unum quatuor sillabas
... pes ... sinsugia ... a
sinsugia sinsugis ... ... vel ...
... Sinagoga congregacio ...
et est iudeorum et a sin quod est con et
... quod est congregacio vel congre-
gare ... hoc supra dist(inctio)ne ... Sino-
chides gemma inferorum umbras
evocatas tenere pagani aiunt Sino-
chus est febris inpausabilis Sinon
herba ... Sinopis et dati-
... ... / et sinopis ...
... Sincritus a um ...
... Sincopatoria accidens ... capitis
dolor ut febre Sintomia vel Sinto-
nomia ... a sin quod est con et ...
... quod est ... vel ... vel
... Sinthus est animal Sinda ...
... Unde Sindabalus a um ...
Sindibalus Sindesmo ... ...
Sinestrus a um ... Sindere-
sis ... scintilla ... Sina ut
Sinai mons est et ... mandatum ut
... / vel ... e mandatum
dei ... hoc supra ... distinctio
Sinedre ... curiales / Hec sindon
... ... femi-
narum ... ... operiuntur ...
... Sintagma ...
Sinedrus ... Sinedrus sena-
tor Sion mons est in Ierusalem et
... ... / et Syon
... specula ut speculacio ... ...
... ... et de longe ve-
niencia contemplatur ... ...
sia reputatur / Capitulum XXVIIII

Sipo as / ... farinam ad faciendam
pultes imbibere / et spargere ...
spargere et ... ... gali-
... / et sipare ... ...
Et ... sipo as ... sipare

Dissipo as dissipare diminuere destruere
persipo as pati sipare et spargere
unde h(ec) prosapia e et prosapies
ei p(ro)genies gradus quod p(er) ea(?) sipa(n)tur
ut spargit ipsos in posteros dissipo
as i(dest) undique ut extra ut obvia
sipare Sipo et eius (com)p(osi)ta activa sunt
et corripiunt hanc sillabam Sipus
i(dest) sapiens Sipnos i(dest) lapis Sypus
pampinus est canna uel iunco Sipus
i(dest) scopulus supra dorsum maris Hec
siphanum uel dicitur calix uel pani cationes
et quicquid ante caritate pro pro su-
spendendum Funebus consumpti sunt
uel uoce damasite loco sipano
Hec Syria e dicta est a quodam
indigena aug(?) Syrie prima est
Comagena dicta a nomine condge
urbis in fenicia et palestina cuius
regio est Judea est nomine Jude di-
cta est cuius tribu reges habuit ut
ut dicunt Syrim fuit nepos abraam
et caturee a cuius no(min)e Syria dicta
est et antiquitus assirios uocabant quos
nunc sirios uocamus et a Syria si-
rius a um et sirus a um unde et
sirius lapis dicitur quod in siria reperitur
et siriacus a um i(dest) sirius unde et
siriaca dicitur uitis ut uva ut quod de
Syria allata allata est ut quod mag est
et h(ec) seria e i(dest) olla quod siria quod ibi pri-
mum facta est ut dicitur sed a serius quod un-
ordine sunt ut a sero quod in sero ad
ignem ponitur Terencius Adehui oia
dolia mea et omnes serias meas
unde h(ec) seriola le dicitur Persius Se-
riole ueteri mecius decadet ...
Siracusa se ciuitas Sicilie unde
Siracusanus a um Siranforas
latim uocat equos funalis a
qua uinculis quo seculis alligabant
Sirasirim liber qui dicitur cantica can-
ticorum Syren i(dest) tracta unde hec
sirtis tis et sunt sirtes loca peri-
culosa in mari dicta ab attractione
arene in cumulos est enim ibi inequa-
litas maris et terre in uno loco
est aqua profundissima in alio uadosa
unde periculosum est illac transire
Hec a siren h(ec) sirena et h(ec) siren
nis monstrum in mari quod dulcedine
sui cantus nautas ad se attrahit et
submergi facit unde sirenicus a um
dulcis et delectabilis ut attractiuus
et periculosus Hec sirene dicuntur
serpentes cum alis quod plus currunt
quam ... i(dest) est uolare dicuntur quarum
tm ... est ut post morsum ante

mors sequatur quam dolor Hec a siren
hec sirena atis i(dest) cauda serpentis fe-
mininum Sirma est dicitur longa si(gni)f(ica)c(i)o
omnis tenore suum usque ad ultimum
suauis ut in uolio(?) Prudentius ...
res ... sirma est dicitur liber ut uolu-
cas cantare in in libro quod in libro
sunt multe reuolutiones et plicature sicut
in cauda serpentis mulieris Hec a
siren h(ec) sirius queda stella ... cani-
cula a longo tractu caloris sic dicta
ut a quibus dicitur maxime urit et
h(ec) sirexus xis uirus apostematis et
h(ec) siromates tes i(dest) gladius et uidetur
cognomine a siren et mattos quod est loqui
et unde h(ec) siromaste ... i(dest) fortitudo
et pertus a um i(dest) attractiuum et uel
spinosus et hec siciruum ui i(dest) spinetum
et hec sirosen i(dest) pallium ... male
et h(ec) sirimpra i(dest) sanies dicta quod est
sanguine nascitur et attrahitur causatur
enim calore humiditatis sanguinis in sanie
uertitur non enim sit sanies in extremo
loco sed ubi sanguis adueniat Sirinx
gis dicitur fistula unde h(ec) siringos gos
ut sirinx gis dicitur fistula ut dicitur
sic a nomine puelle mutate in canna
de qua pan fistulam composuit
Sisamum grecum nomen est et est genus
annone uel pomi Sisimus terre
motus et est grecum

CXXV

Sisto tis ca-
uet pluto(?) et supino sed accipit
mutuo a disisto tum diversitas
eius sensus in una sisto abiuit
est et transitiuum quod est ab-
solutum sed idem est quod sisto ut
manco sisto quod enim prius uerte modo
sto et cum hoc accipit statim et supinum
a sto et facit sisto stetit statum Sisto
quod est transitiuum sed idem est quod statuo ut
est hoc in me uia i(dest) statuit et accipit
et pro firmare ut retinere ut stabilire
ut sisto loqui unde Ouidius de fastis
Siste puer lacrimas Prothenus(?) uadi
gamma leuabit Sistere est i(dest) patrare
unde in Kingo ut sisteret eum quo
et cum hoc est transitiuum et accipit pluti
et supinum a statuo Sisto statum sta-
tutum et a sisto hec sistrum i(dest) tuba
longa Egiptiaca dicitur tuba cum qua Ysis
describitur ita in eius sacrificiis can-
tabantur Hec sisto quod abisisto sed
longe stare ut longe stare et
assistere assisto tis i(dest) iuxta ut cum
sistere ad sua uolui unde h(ec) assistrix
cis que assistit unde illud Salo-
monis Da michi domine sedium

[illegible] consistere sapientia et quod
[illegible] ista sunt et non concipi-
enda sicut solent idiote quidam.
Credentes scilicet quod terra sit corrupta et
et [illegible] spiritue quod est secundum
[illegible] consisto [illegible] i. simul
sistere. Unde hoc consistorium vestibu-
lum prétorii locus ad consistendum [illegible].
Circumsisto [illegible] desisto [illegible] decessum
a proposito sistere et cessare. Existo [illegible]
[illegible] [illegible] intrare [illegible]
[illegible] [illegible] persevere.
Persisto [illegible] i. prosistere pro [illegible]
[illegible] [illegible]. Unde prosisto [illegible]
[illegible] pro [illegible] ad [illegible] ut ad
aliud et in utroque sistere est vim metri-
cale. Obsisto [illegible] obstare. Resisto [illegible]
restare reluctari repugnare. Subsisto i.
substare et subsistere i. sub se stare
vel firmare. Unde hec subsistentia de
forma quod sub se sistit plurimum [illegible]
Disto pro stare et eius [illegible] in hac
[illegible] neutra sunt et absoluta et carent
preteritis et supinis sed accipiunt mutuo a
sto as et eius [illegible]. Item sisto in aliis
[illegible] et eius [illegible] in [illegible] activa
sunt et carent preteritis et supinis sed
accipiunt mutuo a statuo is et eius
[illegible] sicut diximus. Sideo [illegible] tum
[illegible] i. potius desidere et ponitur
[illegible] pro desidere. Unde [illegible]
[illegible] [illegible] et hec [illegible] i. de-
[illegible] bibendi. Unde et hec situla
vel [illegible] et hinc [illegible] a [illegible]
assidue sitit ut aliquatulum siccas.
Item a sicio hec situla [illegible]
cum qua aqua trahitur ut potemus
[illegible] vas et sic quod apta [illegible]
ad bibendum. Unde hec sitella [illegible]
Sicio [illegible] [illegible] Sicio et eius [illegible]
neutra sunt et producunt hanc sillabam si.
Sitonis [illegible] et [illegible] [illegible] sunt
tracie. Unde [illegible] a [illegible] i. tracie.
[illegible] [illegible] mauritania [illegible]
[illegible] coquendi vasa fictilia cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vana vetustas [illegible] [illegible]
la [illegible]

CA XXVI

Solus a um i. sine alio singularis unum.
Solitarius a um et hec solitudo
dinis singularitas desertum.
Unde solitudinarius a um
i. solitarius. Item a solus solor aris
i. [illegible] placamina alloqui verbis et de-
lectari [illegible] solatur solus se applicat
cum loquitur et solitudine levat
suo alloquio. Unde hec solamen
[illegible] et hoc solacium et componitur consolor aris.

Unde consolabilis le liter litas et
quod inconsolabilis le liter litas et con-
solatorius a um. Desolor aris deva-
stare ut delinquere et solum facere.
Unde desolatorius a um et desolator [illegible]
[illegible] [illegible]. Solor et eius [illegible] produ-
cunt hanc sillabam so et sunt depona-
lia antiqui secerunt solo as actiua.
Unde [illegible] [illegible] adhuc [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]. Unde in can-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
desolabit. Item a solus [illegible]
quod solus luceat et appareat [illegible]
[illegible] fulgore suo [illegible] [illegible]
Unde hic et hec [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] est [illegible] duas
portas [illegible] [illegible] capiat quod
sole capientis et [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] transibit ut quod quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] le [illegible] et [illegible]
[illegible] a um [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
consulco as desulco as i. valde sul-
care ut sulcos destruere. Dissulco as
insulco as resulco as. Et [illegible]
Item a sol hec [illegible] quod [illegible] et
[illegible] ut acri pareat et quod [illegible]
et non compositio. Et hec solum i. terra
quod sole pateat. Unde hec solum infe-
rior [illegible] pedis quod eo terre vestigia
imprimimus et quod terra firma est ad
[illegible] ideo et solum dicitur quicquid
[illegible] aliud ut aqua est solum
navium et piscium. Aer est solum avium.
Celum est solium deorum et stellarum.
Unde Ovidius [illegible] tenet ce-
leste solum. Et hinc solum dicitur inferior
[illegible] pedis quod tota corporis mole por-
tatur. Et hinc hec solea est quod pedis so-
lum tegat ut quod solo terre adhereat.
Unde hic [illegible] [illegible]. Et hec soleo-
la le. Et soleo as i. soleas [illegible]
ut soleas aptare. Item solea [illegible]
solum ut solidum facere. Unde hic
[illegible] [illegible] i. solum. Item a solum so-
lido as firmare integrare. Unde hec
solidamen et solidamentum et solidus
a um i. firmus integer et comparatur.
Unde solide [illegible] sine [illegible]. Et hec
soliditas et [illegible] [illegible] solidus
a um. Et [illegible] [illegible] insolidus a um
et [illegible] [illegible]. Item a solido as hic
solidus di quedam [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
solidum enim integrum et totum ve-
teres dicebant. Ipse est numisma a
numo vocatur. Ut numisma quod
nominibus principum et effigiebus [illegible]

Ab inicio enim unum numisma unum argenteus erat solidus. apud latinos alio nomine sextula dicitur quod unciam compleat. Est solidus quem vulgus aureum solidum vocat cuius terciam partem dixerunt ideo tremisse quia solidum faciat tremissum. Et ideo quia pro illo ponde dicendus quia solidus et non soldus nisi sincopetur in versu. unde solidarius a um ad solidum pertinens vel solidos accipiens. et solidus simplex. Solido dat consolido as. Et resolido as. Et est a. c. o. s. Item soli- dat eum et consulo as. i. extra solum suae terre ponere vel exulare. et dicitur deri- vatum passivum et sic dicitur exsuli. exsulo a rege. Et non dicitur directe. exulo ulum. Unde hic et hec exul lis. i. extra solum proprium positus. et hinc hoc exi- lium. et exulatus a um. et exulatus a um qui exulat. Item componitur pre- sulo as. i. preesse quia pre alicui solo et ponitur semper pre precesse et dua- ri. Unde hic et hec presul lis qui preest alicui solo. Sol componitur hoc solsti- cium. i. stacio solis. unde hic et hec solsticialis le. et hic solsticialis lis quidam colurus in quo fit solsti- cium bis in anno. et quidam colurus dicitur solsticialis estivalis in quo fit solsticium in estate. et alter sol- sticialis hiemalis in quo fit sol- sticium in hieme. Item sol componitur hic subsolanus quidam ventus qui sub sole nascitur. et hec solifuga quedam lacerta que fugiat diem inter ara- neas ut dicunt que est aranee forme. et hoc solsequium vel sol- sequium quedam herba. i. heliotropium que se convertendo sequitur solem. Et no- ta quod sol numeratur inter decimas impersonalia opinione vel auctoritate. Item no- ta quod sol est causa diei ideo ponitur quandoque pro die secundum frequentiam in plurali.

Item solus componitur solivagus a um. quasi solus vagatur vel sunt due partes posite pro una. Solivagus a um qui solus vagatur. Hoc soliloquium solitarium eloquium. i. ut nos ipsi nobis ad interrogata respondemus. solus producit hanc secundam per se.

Soleo les solitus sum neutro passivum. XXVII

Unde solitus a um. et componitur insolitus a um. i. non solitus. Item a solitus solitarius a um consuetus. et hec solitudo

dinis. i. consuetudo. unde solitudinarius a um. i. consuetudinarius. Item a soleo hic et hec et hoc solax acis. i. pectus multum solitum depascere. Item a soleo in- solescens solescere incho. et componitur insoleo [illegible] i. valde ut nixta [illegible] lesco. absoleo es [illegible] solito cessare. consoleo es [illegible] et am- bo pro desuescere. insoleo [illegible] valde solere et aliter componitur quod alii vel hic producit solitum superbie demente esse vel fieri. Unde insolens superbus fa- tuus et componitur. Unde insolenter tius sime adverbium. et hec insolentia e. i. superbia fatuitas. insolesco escis producit componi ab in et soleo quasi non soleo. Item ab insoleo es insolesco cis incho. et persoleo es. i. valde solere assiduare assiduum esse. Unde persolens. i. assiduus. et hec persolentia e. i. assiduitas. Solaucium terbale et persole unge. Soleo et eius composita neutri sunt et ita neutri et corripiunt hanc sillabam so. Item soleo componitur cum annus et solemnis ne. i. celebris festivus. Unde solempniter nimus sime adverbium. et hec solempnitas atis. et hoc solemne nis pro eodem. et solempniso as solempnitatem celebrare. et vide hic solemnis ut tas componitur a soleo et annus quia solet esse singulis annis. vel a solido. i. firmo. Sollempnis religionum mutare non debe- at. Unde dicimus aperte quod predicta vo- cabula non debent scribi nisi per unum l et per duo n et nunquam per m ut prevaricat ergo et peccat sine dubio qui dicit et scribit solempnis ut tas per p et m et duo l.

CXXVIII

Solvo vis vi lutum. i. enodare liberare. Unde hic solutor oris et hinc solutorius a um. Item a solvo solubilis le liber litas. et componitur insolubilis le liber litas. Solvo componitur absolvo vis a vinculo vel ab impedimento solvere vel liberare. Unde absolutus a um. Unde quedam nomina dicuntur absoluta que per se dicta dant intelligi quicquid eis con- venit preter addi ut deus caelum mens. et quedam verba dicuntur absoluta. i. non transitiva vel absoluta. i. non dispersa rei ad se in sua specie. vel absoluta. i. perfecta que non deficiunt in aliquo suo motu. et absolutus a um. i. non relatus non respe- ctu alicuius dictus et componitur. Unde ab- solute tius sime adverbium. et hec absolucio. et componitur inabsolutus a um. dissolvo vis diversis modis solvere. Unde dissolutus a um et componitur. Unde dissolute tius sime adverbium et hec dissolucio. Resolvo vis iterum vinctum mittere vel solvere. persolvo vis perfecte solvere vel reddere debitum absolvo

vos grece dic(itur) i(d est) resolvo vis ut dicit ut
vires [illegible] deducendo solve(re) et
pe(r) unde hec resolutorium et hec
resolutorium i(d est) ubi aque posuant
[illegible] quo carmina supra
[illegible] et quo posset astringi
[illegible] quod discernit et hinc
[illegible] et viciniu(m) qd est capl
[illegible] [illegible] resolutorium.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leg(itur)
de duabus [illegible] resoluto et vicino
et est vicinu(m) [illegible] qd diximus esse
resolutorium [illegible] est unum in
una parte melius legitur resp
[illegible] [illegible] consid(er)at [illegible]
[illegible] et ordine. Solus et eius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in vi et [illegible]
in [illegible] Hic a solus plus a um
sine alio singularis i(d est) qui enim solus e(st)
est solitus et separatus ab aliis. So-
lon [illegible] totum vel interim. Unde h(ic)
solon omis [illegible] quidam de septe(m)
sapientibus qui olim fuit athenis qu(i)
totus in perfectione sapiencie ut multis
Solon quia [illegible] ut solicito [illegible]
i(d est) persuadere ex suo loco mov(er)e q(ua)si ex toto
et interim [illegible]. Unde solicitus a
um i(d est) [illegible] anxius ut [illegible] et compa(ratur)
cior sim(us). Unde solicite adv(erbium) sime
adv(erbium) et h(ec) solicitudo i(d est) [illegible]
animi anxietas. Unde solicitudinarius a um
et est solicito [illegible] a. Et solicito
as et solicitudo [illegible] scribi [illegible]
vim l. Hic solon [illegible] [illegible] et h(ic)
et h(ec) et hoc solers [illegible] i(d est) sapiens [illegible]
arte bona instructus et sic [illegible] totus
et multus in arte et [illegible] [illegible]
vim l et compa(ratur). Unde solerter eius
sime adv(erbium) et h(ec) solercia. Soloe
quedam civitas inter grecia(m) et barba-
riem. Unde solocensis se et h(oc) soloe-
cismus in figura ut [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] et est [illegible]
a solocensis et mos [illegible] mos et
consuetudo solocensium. Cum enim soloe-
censes in confinio grecie et barbarie
sit(i) essent partim barbarorum more
partim grecorum loquentes linguam
habebant confusam. Cum enim utranque
vellet sibi defendere utranque corru(m)-
pebat. Sicut cum Roma veniret ut
linguam latinam adisceret eam maxime
corrumpebat. Unde inolevit consuetudo ut
[illegible] vicium in oratione diceretur soloecismus
[illegible] mos et consuetudo solocensium.
Vel soloecismus [illegible] a solocensis et [illegible]
[illegible] inde soloecismus [illegible] [illegible]
[illegible] solocensium ab aliis [illegible]

Quod vicium loquendi separatum erat ab
omnibus aliis. Sicut enim sapiens sua
sapiencia manifestat et ab aliis
discernit sic et stultus sua stulticia
manifestatur et ab aliis discernit et
separatur et est quasi soloecismus [illegible]
[illegible] ut quedam figura fiat.
soloecismus in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fiat in dicta-
mine ut in poemate [illegible] [illegible]
aqua [illegible] figura [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et hic soloecista
et soloecismo as i(d est) soloecismum face(re) et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Hic solemus mi fuit
quidam de [illegible] qui cum Enea in Ita-
liam venit de cuius no(m)i(n)e quedam regio di-
cta est. Sulmo [illegible] de cuius regionis
opido [illegible] peligno natus fuit Ovidius.
Unde sulmonensis se. quod ostenditur
hiis versibus. Mantua Virgilio gaudet
Verona Catullo. Peligne gentis
gloria dicar ego. Unde et a nomine re-
gionis h(ic) et h(ec) sulmonensis et hoc se.
Ovidius ait in libro [illegible]. Sul-
mo michi patria est gelidis uberrimus
undis. Somnus in ipsa requies
in dormiendo. Et differt sompnus [illegible]
quies animalium virtutum et intensione
naturalium. Animales virtutes dicuntur
quinque sensus et racio et intellectus. Sed
naturales virtutes dicuntur appetitiva
retentiva digestiva et expulsiva. Sed
in sompno quiescunt animales virtutes
cum enim dormit homo melior fit digestio
et melius nutritur corpus. Tunc enim homo
nec videt nec audit nec discernit
nec intelligit sed naturales virtutes
intenduntur s(cilicet) digestiva et cetere. Unde
hic sompnulus et sompnellus et sompniculus
omnia di(minutiva). Unde sompniculosus a um
sompno plenus et compa(ratur). Unde sompni-
culose adv(erbium) sime adv(erbium). Et h(ec) sompni-
culositas. Plautus in amphitrione
Non soleo ego sompniculose haberi
imperia sequi. Hic sompnus so-
mnolentus a um sompno plenus et compa(ratur)
et hoc sompnium [illegible] qd videt in sompno.
Et nota quod sompnium aliquando large acci-
pitur ita quod sit genus omnium sompniorum. Ali-
quando vero proprie sompnium. Sunt enim
quinque species vel modi sompniandi quorum
duo nichil significant s(cilicet) fantasma sive visus
et insompnium. Alii tres aliquid significant
s(cilicet) oraculum visio et sompnium. Est enim
insompnium quociens ex aliqua cogitacione
et cura precedente nascitur aliquod sompnium

Et componitur ab in et somno quod tunc est in somno
et parum abolevit et vanescit cum somno
secundum cetera que aliquid faciunt cum post
somnium subsistunt in sua forma. Fantasma
fantasma sunt visa que cum aliquis in
principio somni videt formas diversas
et varias et alienas a natura rerum
in hoc genere continetur ephialtes ab ephi
quod est supra et altes quod est premens
inde ephialtes quasi super premens quia
suo pondere videtur gravare et suffocare
dormientem. Et notandum quod quinque
modis a creatore aliquod futurum denun-
ciatur. aliquando enim per admonitionem alicuius
honeste persone sive superioris ut ange-
li vel sacerdotis vel deus nobis de-
nunciat quid sit eventurum et quid
non et hoc dicitur oraculum ut angelo
mediante denunciatum est Joseph.
Surge et accipe puerum. aliquando videtur
dormienti ita contingere in presenti ut eve-
niat in futuro et istud appellatur
visio. aliquando deus futurum denunciat
vel per simile vel per contrarium. per simile
ut petro voleti predicare gentilibus
per simile deus intimavit. videbat
enim per somnium vas reptilibus
plenum et dicebat sibi vox macta
et manduca. per reptilia intelliguntur gen-
tiles. per mactare mortificationem
viciorum. per manducare incorporationem
fidei. per contrarium ut de Joseph cum
macilente vacce in pascuis pratis
apparuerunt optimis quod future fa-
mis causa indicium. Item sepe fletus
in somnio fit gaudium et econverso
et hec species somnii que per simile
vel per contrarium indicat somnium nuncupatur.
Item a somnus somnio as in somnio
per somnium aliquid videre vel ostendere.
Unde somniculo as frequentativum per subtractionem
a vel diminutivum a somnio. et tunc
somniculare est frequenter dormitare dor-
mire. Somnus autem est corporis. Item
a somnus somnio as in somnio vel unde nemo
per somnium habere dormitare. Item
somnus componitur hic et hec exsomnis et hoc
sne id est sine somno. Oracius in odis
Exsomnis stupet enchias. et
insomnis hic id est sine somno. unde
hec insomnia e id est vigilia secundum hoc
insomnium quod videtur per somnium et est
quarta species somnii sicut dictum est. Item
somnolentus a um piger vel somno
plenus. Unde somnolenter eius sine
adverbium. et hec somnolentia e. et in
eodem sensu et eadem compositione dicitur
hic et hec et hoc somnolens tis et comparatur.

sit. Unde lenter adverbium. Item somnus
legitur cum ob et subtracta m dicitur ob-
sono as proprie producta id est cenare quia ce-
na quando somnus solet sumi secundum hugutionem. ita
obsonare sumitur inmediate ante cenare
Item obsonare quasi cum ... cena
aliquid comedere. Unde hoc somnium
id est cena vel parvus cibus deli... qui
post cibum contra somnum sumitur. Unde
et quibusdam medicis ab ... delectatur
inter alios sumptus dicitur obsonium quod
vulgo companaticum dicitur. Item ab ob-
sono obsonator tus sui actus obsonandi
vel ipsa cena. vel obsonium vel sumptus
qui expenditur in cena sive in obsonio.
Et est obsono as neutrum. et invenitur antiquitus
inveniuntur obsonor aris deponens in eo-
dem sensu. Boethius Sophocles Joseph i. salva-
tor.

CXXXI

Sono as nui itum. Unde
hic sonitus tus huius ipsa
actio sonandi vel strepitus
et sonus et hoc confuse vo-
cis. et hic sonus ni quidquid
aure auditur vel auditu
percipitur. Unde sonulus hu-
ius et sonorus a um quod so-
nat secundum hoc bene vel graviter sonans et comparatur.
Unde sonore ...ius sime adverbium. et hec
sonoritas tatis id est sonantia et hoc bona
vel gravis. et per compositionem consonorus a um id est
consonus. Item a sono as vel sonus hic et
hec et hoc sons tis id est nocens et culpa-
bilis vitiosus et est metaphora tracta
ab olla sicut enim olla non satis cocta
vel rimosa si percuciatur rauce sonat
et per sonum vicium eius apparet. sic ali-
quis insipiens non instructus sapientia
viciosus si interrogetur suo sono et
sua responsione vicium suum manifestat et
prodit. et hinc est quod sonare sepe ponitur
pro apparere. Unde persius. Sonat vicium
percussa maligne. Respondet viridi non
cocta fidelia limo et comparatur. Unde sonter
eius sime adverbium. et hec sontia e id est nocentia.
et componitur a um insons tis ut vorax. et
componitur insons tis id est innocens immerens et
comparatur. Unde insonter eius sime adverbium. et
hec insontia e id est innocentia. Sono componitur
assono as id est concordare vel assentire vel
iuxta sonare vel consonare contra sonante
sonare. absono as id est discordare. Unde
absonant id est discordant. et hec absonan-
cia e id est discordia vel discordancia. et
absonus a um id est discordans et diffi-
cilis vel non sonans. sic absonancia se-
pe ponitur pro non sonancia. consono as id est sit
sonare vel concordare. Unde consonant
concordant. et hec consonancia e. et conso-
nus a um. dissono as diversis modis
sonare et discordare. unde dissonant

et hec dissonancia | et dissonus a um
insono as intransitive ut intus sonare
et | valde personare as · i · valde uel
per omnia sonare | Vn hec persona ne ra
...
et ...
e ...
Ite ... reputator comedia
que diuersas personat diuersas
vultados ... | et hic persona dicat
in greca ...
... quasi modo ...
personalis ... Ite persona dicitur in eccle
sia qui dignitate ... et hor
...
diuersos ...
gradus ... quia habebat ... et
... ut persona dicatur in eccle
sia ... diuersos gradus dignitatis persone
... in ecclesia et hic tractatur
ut in greca ... una persona dicitur ... alia
secunda alia tercia quod ... dignitatis
... debet persona ... certa dicitur ...
a dicam ... huius · s · persona ...
dicitur persona ... quod autem dicatur
persona · i · per se sonans · ethimologia est non compositio
| et hic personalis le liter liter | et per com
positionem le liter liter Ite a persona
personatus tus tui dignitas | ut officium
persone Ite sono componitur obsono as · i · contra
sonare | resono as actiuum ut retro sona
re ut ad sonum alterius sonare | Vnde re
sonabilis le liter liter | et hec resonancia
e | et resonus a um | Prudencius in libro
hymnorum | Resono meditatos ... uolnica
... | Subsono as subtus ut parum ut
post sonare | Sono et eius composita uel
... et corripiunt hanc sillabam ... so et fa
ciunt preteritum in ui ... | et supinum
in itum · licet ... quamuis faciat preteri
tum in aui et supinum in atum ... Hec non
quod ... sono ... inuenitur tertia coniugacionis

CXX

Sopio pis piui
pitu · i · facere dormire sedare
extinguere ... compescere
facere quiescere | Vnde sopitus
a um | et sopibilis le liter
liter | et componitur insopibilis le liter liter
Ite a sopio hic sopor oris · i · sompnus | sed
sopor leuius | sompnus profundior ... Ite sopor
... quies et suauitas et quietudo
sompni | Non ... legitur ... quod in aliquo
sompno in quo non est sopor | sed in
quocumque est sopor in illo est sompnus
Vnde soporus a um · i · quietus | dulcis
suauis ut sopitus et dormiens · et sopo
ro as · i · sopore facere dormire et operire
cum sopore | | Vnde soporabilis le liter
liter | et componitur consoporo as | et etiam
soporo e o ... Ite sopor componitur sopori

fer a um · i · sompnifer sopore ferens
Ite sopio componitur | absopio pis · i · a sopore
... et remouere | consopio pis · i · simul
sopire ~~Sopio pis~~ dissopio pis et de
sopio in eodem sensu · i · absopire | resopio
pis iterum sopire ut a sopore remouere
Sophos et eius composita ... et corri
piunt hanc sillabam so Sophos grece latine dicitur
sapiens uel salutis ... dicitur
| et ... Sophus ... hic sophus · i ·
sapiens | Vnde hic sophista ... in loquen
do deceptor ... apparens
sapiens et non existens | Vnde sophisticus
ca cum fraudulentus ... | Vnde
sophistico as decipere uerborum inuolucione
Ite a sophus hoc sophisma atis ...
... ubi ... fallacis ...
... ueritas manet | Vnde so
phismaticus a um qui loquitur per so
phismata ut ad sophismata pertinens
| et hic sophismatico as · i · sophisma
te decipere | Et nota quod sophista quandoque
accipitur pro sapiente ut sapientis lo
quente et proprie apud antiquos
Ite a sofus hec sofia · i · sapiencia | et
componitur sofia et hic philosofus · i · ama
tor sapiencie | Vnde hec philosofia e
· i · amator sapiencie | et filosoficus a um
et filosofor aris · i · simulare sapi
ens ut doctor ut tractare ... | Et nota
quod philosophus ... quod sapiens | et philo
sophia ... quod sapiencia ut fisica locucio ...
in ... aliud sonare quod
fuit factum a pitagora ... superius
distinximus Sofronie ... prudencia
ut temperancia | Vnde sofronius a
um · i · prudens ut temperatus | et hec
soffronia ... est quod ... dicitur cum
adulacione quasi prudentiuncula ut tempe
ranciuncula Sofor dissipacio ut spe
culum dissipatum Hec soracte ... est
nomen montis ultra Roma et
facit ablatiuum in e Vn sorani a um
soracinus a um soranus ... dicitur
... ut lupus

CXXXI

Sorbeo es ut sorbo bis bui
uel psi sorbitum ut sorptum
deuorare aliquid molle
deglutire ut oua mollia
Vnde sorbilis le facilis
et mollis ad sorbendum
uel sorbiacos ci | Vnde hec sorbi
tiuncula le ut sorbiuncula diminutiua
Ite a sorbeo sorbillo as · i · aliquantu
lum uel paulatim sorbere Terencius
... sorbillans hinc paulatim
producam dicitur Ite a sorbeo sorbesco
as inchoatiuum | et hec sorbus bi quedam
arbor quod eius fructus abilis est
ad sorbendum | Vnde hoc sorbum eius

arboris fructus | sorbum oris d' cuius ut
poto q' sit ex illo fructu ut arbor ossa
Unde Virgilius. Item a sorbus hoc sor-
betum loci ubi sorbi crescunt | et
hoc sorbarium idem uel locus ubi sorba
reseruatur uel est ipsa arbor et sorba
uis a vim et sorbitus a vim. absorbeo
quasi absorbeo es bui ut psi absorptus
et absorptus a vim | et est absor-
bo valde sorbere euacuare. consorbeo
es exorbeo es valde sorbere ut
euomere et sorptum emittere. insorbeo
es ingluttire | resorbeo es. Sorbeo
et sorbo e se n sit et faciunt preteritum
in bui ut psi et supinum in ptum
Priscianus tamen uidetur uelle quod sorbeo
uel sorbo careat supino | et tamen inuenitur
ibi in compositione absorptus sunt de-
tra | ad hoc dicendum quod quamuis non
habeat supinum in simplicitate tamen
habet in compositione | uel prius non dicit
quod non habeant sed dicit quod non meminit se
legisse ea et forte nondum proderat
locum legat | uel si legat | obliuioni
tradiderat

CCXXXII

Sordes dis putredo
metallorum scoria et alia-
rum rerum | Unde hec sordecula
le. dimi. | et sordidus a vim
immundus sordidatus et com[paratur]
Unde hec sorditas atis | et
sordidulus a vim aliquantulum sordidus
| et sordido as sordidum facere. Unde
sordeo es dui ÷ lege ut sit sordidum
putre displicere fetere | et est obsordeo
es undique sordere | resordeo es | et hec
incho. sordesco obsordesco resorde-
sco. Sordeo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in dui et carent
supinis. Sordido as e sit a est. Item
a sordes surdus a vim quasi sordidus
a sordidis humoribus in aure compositis
et hoc plus multis casibus accidat | nam
non egerit ex predicto meatu retinet et
compatitur. Unde surditas atis | et
surdulus a vim | et surdaster a vim
| ambo dimi. Tullius in libro Tuscu-
lanarum. Erat surdaster marcus
crassus | et surdo as ÷ facere surdum
Unde surdeo es dui ÷ esse uel fieri
surdum. Et componitur utrumque obsurdo as
| et obsurdeo es undique uel quasi sur-
de ut surdare. Unde obsurdesco cis
incho. | et item a surdo surdesco
Surdeo es sit n sit. Surdo las e sa
Hec sors tis ÷ pars ut euentus ut

fortuna ut visio ut oraculum ut ars
ut instrumentum diuinandi et sortis
responsa ut oraculum quia in illis da-
bantur diuinandi responsa. Item sortes | Unde
hec sorticula le. dimi. | et hec etiam mors quia
sortiatur mortem et cetera ut mors
dicta a serra et unde quasi ...
serre et padat. Unde ...
hoc sorticellus ambo dimi. ... est secun-
dum locus ubi sortes ... et abun-
dat. Item a sorte sortior iris titu-
lo sortes ducere ut tribuere et sor-
tiri in sortem ut diuidere ut adipisci | et
componitur consortior iris resortior iris. Et
quia dicitur consors quia habet eandem sortem
cum consorte. Unde consortium sorte. Unde hec
consortia | et hoc etiam exsors tis ÷ extra
sortem | et sortilegus a vim qui futura
legit ÷ colligit per sortes | Unde hoc
sortilegium talis diuinatio | et sorti-
ludus a vim qui uidet sortes. Soro-
ros aceruos | Unde hec sorica ce quasi
minutus cumulus arenarum ut trasea-
tum virgilius ... congeries. Marcus
Capellas soricas quaeque sensim congeri-
tis | et hec sorica ce ars ut argu-
mentum phorinum | et hec soricula le uas
saltu aque | et hoc sorops pis | soro-
pes dicuntur repertos sorethe. Item
delecta, grece quasi uitis optime que
uberes fructus facit. Soreth etiam est
nomen loci. Soretha quasi quedam herba
ut nimfa. Soros quasi sepulcrum ut ar-
cha in qua mortuus fertur et recon-
ditur. | Et componitur cum fagin quod est comedere et
hic sorofagus quidam lapis sic dictus
quia corpora mortuorum ut defunctorum con-
dita in eo infra quadraginta dies con-
sumit | et ponitur pro sepulcro simpliciter.
Sosipon ÷ salinum ut lucrum | Unde hec sospita
e ÷ lucratrix. huic sospita dea. que ...
seruos in tercio quod sit lucratus liber-
tatem et duo fratres nomine dicti sunt sosii
quia bonos libros emebant | et eos postea
separando multa lucrabantur in uendendo.
Sother grece non dicitur quasi et interpretatur salua-
tor ut salutaris. Soropernasses dicuntur
tunice ... Sub prepositio est et de-
seruit ad utrumque casum | quotiens locum sub
sit ad locum construitur cum acto tamen. Unde
in virgilio intrat sub ipsos postes
÷ ad ipsos postes. Item quotiens sub
ponitur pro ante construitur cum acto tamen
Unde Virgilius in georgicis. Sub luce
apportat palatos ÷ ante lucem. Item
quotiens sub pro post per construitur cum
acto tamen | et sub noctem cura recursat
÷ post noctem | aliquando uidet significare in loco
ut quasi in loco et tunc construitur cum ablatiuo tamen |
Unde sub domo sum | et hinc subter ÷ ...

E

Et dicit q̄ subter est qd̄ re aliqua
supior̄ deprimitur et paciebat a subter
sub̄d deorsum, alcius ut george
subtus idem ... casum ... subter
... adm gen̄ ... ...
... est in loco et ... in loco
... tm alibi ... actu
... subter tenet et
... subter a sub ... subti
... ut sacerdo-
... plenitudo astricta et
... Oracius
sic qui subest ... sacerdos ... subter
... subter tabuis ...
... Esch ... sachincale
... a sub ... a vm et ...
a vm ... sicerum meda ...
quedam ... aliud tempus de ...
qd ... plurima et nebula ...
subito ... plumia ... ver dici
... subitum qui veniat post
pluuia et nubilum ... hiemem
... unde sudes dicit pals
vel pastura que ... acuta
qui ... et ... unde sudatus
a vm ... sude ut sudibus ornatus
ut armatus ... et hec sudates ... q facit
sudes Sudo gen. ... a vm et vul-
ff
de sudor ... a sudans sudo as ...
sudore emitte qd ... sit in ...
... in umbilo ut ... hic ...
... subito Unde hic sudor oris et
hic sudor a vm et sudorosus a
vm ... plenus et hec sudatim ...
Sudo gen. consudo as simul sudare de-
sudo as deorsum ut valde sudare
ut a sudore cessare ... sudo as sudo-
re emittere ut ... sudore ... insudo
as invigilare insistere vacare operam
dare ... ... resudo as ... persudo as
subsudo as ... ut subtus ut parum
sudare Sudo et eius gen. ... sunt
... producunt hanc ... sub
sublestus a vm ... infirmus molestus
... vnde hec sublestia e ...
molestia infirmitas ... Item
a sub hec subtel lis ... papia subtel
... pedis ... medietas, unde subte-
laris ... Submelos qui sub se in
lectulo mingit

CAPITULUM XXXIII

Suaco
... non est in usu in presenti sed in
preterito suevi et in supino sue-
tum et inde suetus a vm et
suauis ve qui suecta sunt sua-
uia et grata Unde suauiter
... adverbium et hec suauitas atis
... et comparatur insuauis ve et ... et compo-
... valde suauis Item a
suauis suadeo ... hortari
... quod autem dicitur suadeo qui

suauia dare, i. dicere, ut suadere, i. in suam
sententiam trahere ut suasor in sua parte
trahere ... quod et non compositio, unde
suasor oris et suasorius a vm et
insuasibilis le littera ... et suadibilis
le ... et hec suadela le dea
suasionis ut suasio et assensus Oracius
Ac bene nummatum decorat sua-
dela venusque ... sodes ad uerbium blan-
diente ut obsecrantis Unde persius
... ad ... in ... ...
ut sodes, alibi tamen ... sodes
... ...
... qui ...
... sodes ... sed au-
des ut dicit ... sine du-
bio ... obsecrantis quod
... sodes tamen valet
... carent ratione ...
... in auctoribus sic ... expo-
nitur et legitur O sodes ... quibus
... non ... vi-
... exponeret Et a so-
des ut suadeo ... et hec sodalis
hic et hec le ... in ... ut
... ut in simbolum, et dicuntur
sodales quasi sodales ut qui suade-
res a suadendo simbolum ut ...
ut comedere ut qui sit edetes Item
sodales ... sodales quasi sit sedant
Unde hec sodalitas ... societas amicia-
rum et hec sodalitium ... Oui-
dius ... sodalium ... multis
erat, et sodalis ... amicos ...
Unde ... sodaliciis ... amicabiliter
Suadeo ... dissuadeo ... dehortari
persuadeo ... suadere effectu
persuasionem obtinere ... suadendo effectum
habere Suadeo et eius gen. ...
B
Item a suauis hic sanguis nis quasi
suauis sit ... cum sanguinea
complexio omnibus aliis et in suauitate
et in dulcedine, ut sanguis dicitur a sa-
lio quia saliat, et ut dicit persius ...
plurali ... in ... sang-
uinibus et alibi ... sanguinem Et
alibi libera me de sanguinibus, ad hoc
potest dici ... in ... vel
forte diuina pagina non subiacet re-
gulis artis ... ut ... illa
pluralia non esse ab hoc nomine sanguis
sed ab hoc sanguen inis quod antiquitus
dicebatur, ut qd melius est ... aliu-
bi inuenitur in ... non ... est in
usu Et persius ... quia deficit in ... ...
... usu ... aliud ... in usu quod
... apud omnes est, Unde hic sanguis
... arbor ... quia eius ...
et cortex sit sanguinei coloris Unde

hoc sanguinetum ti, locus ubi sanguis abundat. Item a sanguis sanguinosus a um sanguine plenus, et abundans, et comparatur. Et sanguineus a um. Et sanguino as, id est sanguinem emittere vel minuere vel sanguine inquinare. Et sanguinarius a um, id est cruentus, homicida, percussor vel sanguine abundans. Vel fluxu sanguinis patiens. Et hic sanies ei, id est putredo que ex sanguine nascitur. Et dicitur a tabe que fluere sanies vivorum est, tabes mortuorum. Item sanies est que fluit, tabes que stat quasi stabes. Item a sanguis sanus a um, sanguis enim sine pallore est. Et sanitatis sanguis conservativus est. Et comparatur. Unde sane, nimis, sine adverbio. Et hec sanitas que sanguine stat. Et sano as. Et componitur vesano as. Et compositum a se.

Item sanguis est cum re que est sine; et vesanus a um, quasi sine sanitate animi, et comparatur. Unde hec vesania, id est insania. Item componitur insanus a um et comparatur. Unde insane nimis, sine adverbio. Et hec insania e. Et insanio is, id est furere. Et componitur nemo. Et poete quibus est scribere ipsis et facere vel cantare quod olim proprie credebatur insanire cum ipsi faciebant et studio vacabant. Unde Virgilius: Insanire licet quibus libet. Item a sanguis sancio cis sanxi vel sancivi sancitum vel sanctum, id est statuere, consecrare, solempniter confirmare et corroborare, pene ab iniuria defendere. Sic et leges sancte et mores sancti sunt. Et homines in fide confirmati sancti dicuntur. Et sanctire a sanguine hostie. Et hec de veteri consuetudine. Nichil enim sanctum apud veteres dicebatur nisi quod sanguine hostie esset consecratum vel aspersum. Unde hic purificari volebat sanguine hostie tangebatur. Unde et sancti postea dicebantur, sed modo sancti dicuntur quicumque in fide Christi sunt confirmati. Et sanctum quod violare et corrumpere nefas est. Et a sancio hec sanctio onis, et hec sanctitudo inis, id est sanctio, id est confirmatio. Et sanctus a um, et comparatur. Unde sancte cuius, sine adverbio. Et hec sanctitas et sanctitudo dinis. Et sanctimonia e, id est sanctitas. Unde hec sanctimonialis, femina sanctitati addicta. Et componitur a sanctus a um et monialis, quasi sancta et sacrata monialis. Unde sanctimonialiter, id est sancte, vel ad sanctimoniam pertinens. Vel ad sanctimoniales. Unde sanctimonialiter. Et hec sanctitas. Item a sanctus hoc sanctuarium rii, sancta vel locus ubi sancta reponuntur, vel ubi res sancte geruntur. Ista que antiquitus et interiora templi dicebant, sancta sanctorum dicebantur, locus templi secretior, ad quem nullus intrabat accessus nisi tantum summus sacerdos. Et hic erat secretum templi. Et interiora dicuntur sanctiora. Et vel que secretiora sanctiora sunt. Sanctus componitur sanctifico as. Et componitur ad.

CXXXIIII

Item a sancio vel sancitum sacer a um quasi sanctum et sancitum et comparatur. Unde sacre, sine adverbio. Et hoc sacrum, id est templum, id est locus divinis cultibus institutus. Unde hoc sacellum li, id est parvum templum. Virgilius: Nimfe resonare sacelle. Item a sacer, sacra, componitur hic sacerdos; in id est sacer anus vel celebrator per annum. Et videtur compositum a sacer et anus, quasi divinorum hominum sacerdos. Et hic sacrista te. Et sacristarius, sacrorum custos. Et hoc sacrarium, locus templi in quo sacra reponuntur, sive conclave in quo collocantur oblata, et sunt lectisternia dicuntur ubi homines sedere vel iacere consueverunt. Et hoc sacramentum, id est pignus positionis, ita dictum quia in quovis casu sacrosanctum sit et custodiri debeat quod sacrosanctum violare quod quis permittit perfidie est. Item sacramentum est in aliqua celebratione cum res gesta sit ita ut aliquid significare credatur, ut baptismi, crisma, corporis et sanguinis Christi, que sacramenta dicuntur ideo quia sub tegumento corporalium rerum virtus dei secretius et latenter eorum sacramentorum operatur effectum. Unde et a sacris vel secretis virtutibus sacramenta dicuntur, que et grece misteria dicuntur, quia secretam et reconditam habeant dispensationem. Unde sacramentarius a um. Et sacramentalis le. Item a sacer sacro as et componitur consecro as, execro as, quod frequentius invenitur execror aris in deponentis, quod est male dicere, excommunicare, extra sacrum facere seu ponere. Obsecro as, rogare et proprie per sacra petere. Resecro as, id est sacrare vel desecrare vel exolvere et liberare. Dimittere sacro et eius composita corripiunt hanc penultimam sa et sunt activa preter execror quod est deponens. Item sacer componitur sacrifico as. Unde sacrificus, id est sacrum faciens. Hic et hec sacrificium, quasi sacrorum factum. Et hoc sacrificinale, locus in quo sacrificatur. Item componitur hic et hec sacerdos tis, et dicitur sacerdos quia dat sacra. Et inde hec sacerdotissa se, et hec

sacerdotium et hec et hec sacerdotalis le et
et hec sacerdotium ledi et sacerdos p
lma sl et hec sacerdotula fi e de hec
filia sacerdotis. vn afranius
sacerdotula in sarracio marcialis
... est sacerdotio a vm
... a vm ... legit ... pia
sacrum de ... et ... de
sacro. vn hec sacrilegia ... que
... sacrificium pa ... demonibus et
nota q ... et execra
bilis de ... esse ... ... em
... in quedam ...
p totum annum delicatis cibis pascere
bat et cetere vestimentis induebant
in fine vero anni eum lapidibus obrue
bant et de alto monte precipitabant
et sic quem prius habebat pro sacro sancto
postea habebat pro execrabili. Sa
... ... re et extra sang
ne. et hec sanguisuga ge vermis
aquatilis i valde que sanguinem sugat
et sanguinimo vs. Sueo que abs sueo
es cui ut absuetus sum i valde de
suevere. assueo es cui ut etiam su
i valde suevere. unde hec assuetu
do dinis. consueo es cui ut etiam su
unde consuetim et tudo. et hec con
suetudinaris a vm. desueo es cui
ut etiam sum. et desueo es cui ut
etiam sum. in eodem sensu. i. a consue
tudine cessare. unde hec desuetudo
et desuetudo dinis. Ovidius in metamorphoseos
residens et desuetudine tardi. insueo
es cui ut etiam sum i valde sueve
re ut non suevere desuevere. unde
hec insuetudo dinis. Persueo es
cui ut etiam sum valde vel perfecte
suevere. et ab istis omnibus producte
descendunt inchoativa. suesco cis. ab
suesco cis. assuesco cis. consuesco
cis. desuesco. dissuesco. insuesco
persuesco. Sueo et eius composita
neutra sunt et habent preterita participia tantum
in principio et formantur a participio. hec autem
participia cum substantivis non sunt in fre
quenti usu. unde declinando inchoativa
ipsorum solemus eis attribuere preterita que possi
dent sueo cum. unde possumus inde
velle quod suesco non sit inchoativum. con
tra priscianus de ablativo inchoativo. Item nota quod
suescimus bona. insuescimus mala
assuescimus utrumque. Suetonius nomen
proprium qui sub orbi Cesare. vivum Cesar
maxime fuit. unde suetonius a vm
et hec suecia. vn non suetonius
a vm gentile. Sugo gis suxi et
sucit supinum ut fugit suctum. quod fit

... ... et est non sic et prout
has sexs su. et dicitur ... per unum g
sugo. i. et non suggo. Sugar tyrsina
sive loquax ... Sumo mis supsi
i. accipe. unde sumens qui accipit ab
alio. et ... dantis ... est accipe.
... ... tollere. dicens hec
sume ... sumens per ... am
bus a ... volle. et inde hec sumptio
... ... ut actus
sic ut passio sumendi. unde sumptuosus
a vm sumptu plenus vel multum sumpti
erigens et sumptus et ... unde
sumptuose adv. et hec
sumptuositas. et sumptuarius a vm
... ut ad sumptum pertinens ut
de sumptibus tractans quod ... sumpto
... a vm ... ... de Cat
... Cornelia et ... sumptuaria. ... d
sumptibus agens ut sumptibus plena. Su
mo componitur assumo mis ad se ut ad a
... sumere. absumo mis in malo
accipitur perficere consumere devastare
... consumo mis idem quod absumo
presumo mis i ante et prae alios
sumere non audenda facere. unde presu
mptuosus a vm qui presumit ut presu
mit audax impudens. et comparatur. unde
presumptio onis. et presumptuose et sumis
sumere adv. unde presumptuositas
i. presumptio. et presumptuosus i. p:
sumptuosus. et presumptibilis le liter
literas. resumo is iterum sumere.
transumo is i. transit ultra sumere
Sumo et eius composita activa sunt. et
faciunt preteritum in psi et supinum in
ptum et producunt hanc syllabam su. et de
bet scribi tantum per unum m. consumo
consumo ... et retinet m in preterito
et in supino

CA XXXV

Sum
es est verbum substantivum et ca
ret preterito sed accipit mu
tuo a fuo is sic supinis
dicitur fut fui fuisti. it
et ab eius infinitivo esse
dicitur essentia e i substantia ut essentias
essendi. unde essentialis le liter literas
et hec coessentialis le liter literas. Item
ab esse hic evum vi i seculum ut tempus
ut spacium quod cum modo incepit esse
et cum modo finietur. evum autem est etern
itatis status omni quae sunt et fuerunt
et quae futura sunt i in eius presentia sunt
omnia preterita et omnia futura tamquam
presentia. unde eviternus a vm et evi
taneus a vm perdurabilis in evo

Et eviternus incompositum et eternus a um
ut dicitur ab etas, scilicet quod caret principio et
fine, scilicet quod nec habuit principium essendi
sive nec habebit finem quale est deus.
Unde eterne adverbium et hec eternitas -tis.
Et evum scilicet eternitas est presentialis status
omnium rerum que fuerunt que sunt et que
future sunt. Vel eternitas est vite inter-
minabilitas tota simul habita possessio,
et differt a perpetuitate sempiternitate
et temporalitate. Perpetuitas est
status vite que habet res aliqua ex eo
quod habuit principium sed non est habitura
finem. Sempiternitas est vite status
que habet res aliqua ex eo quod incepit
esse cum mundo et cum mundo desinet esse
si modo umquam desitura sit esse, vel
ex eo quod incepit esse cum tempore et cum
eo finietur si umquam finietur. Tem-
poralitas est vite status que habet
aliquid ex eo quod in tempore habet origi-
nem et finem ut opera hominum. Eter-
num est quod caret principio et fine.
Perpetuum est quod in tempore incepit esse
et caret fine. Sempiternum quod cum
tempore incepit esse et cum tempore desinet
esse si quid est tale. Temporale
est quod in tempore incipit esse et desinit
esse in tempore. Solus ergo deus eternus est,
angeli et anime perpetui sunt, mundus
vel tempus sempiternum est, temporalia
sunt homines et hominum facta. Item
ab eternus eternaliter adverbium, et componitur
coeternus a um, sunt eterni, et
sempiternus a um, semper cum tempore durans.
Unde hec coeternitas et hec sempiternitas.
Item ab evo hec etas -tis quasi evitas.
Etas plerumque dicitur pro uno anno et pro
septem et pro centum et pro quovis tempore. Sed
dicta quasi evitas scilicet similitudo evi.
Nam evum est etas perpetua cuius neque
initium neque finis extremus noscitur,
quod greci vocant eonas, quod aliquando
apud eos pro seculo, aliquando pro eterno ponitur.
Unde apud latinos est derivatum
evum et ab esse ut diximus propter
eius durabilitatem. Et etas duobus modis
aut mundi aut hominis. Et sunt sex eta-
tes mundi et sex hominis. Prima etas
mundi fuit ab adam usque ad noe. Secunda
a noe usque ad abraam. Tertia ab abraam
usque ad david. Quarta a david
usque ad transmigrationem babilonis.
Quinta a transmigratione babilonis usque
ad adventum domini. Sexta ab adventu
domini durabit usque ad finem temporis seculi.

Sed prima etas hominis est infancia
usque ad septem annos. Secunda inde usque
ad quatuordecimum annum et est pueritia
vel secunda scilicet pura nec dum ad gignendum
apta. Unde puer dicitur a puritate. Tertia pu-
bertas est nec dum lanuginem ...
generationi habens. Tertia etas ado-
lescentia ad gignendum apta et ad ...
que porrigitur usque ad viginti octo
annos. Quarta est iuventus firmissima
omnium etatum finiens in quinquagesimo an-
no. Quinta etas est senioris scilicet gra-
vitas que est declinatio a iuventute
in senectutem nondum senectus sed iam non
iuventus. Est senioris etas quia greci
presbiteri vocant. Nam senex apud gre-
cos non presbiter sed geron dicitur. Que etas
a quinquagesimo anno incipiens lxx°
terminatur. Sexta etas est senectus que
nullo annorum termino finitur. Sed post quinque
illas etates quantumcumque vite est se-
nectuti deputatur. Senium autem est ul-
tima pars senectutis dicta quia sit terminus
sexte etatis. Et ab etas hec etatula
-le diminutivum. Et componitur coetaneus a um
scilicet eiusdem etatis. Item evum componitur coevus
a um scilicet eiusdem evi, et coequevus a
um in eodem sensu, longevus a um
et grandevus a um, et primevus a um.
Item ab esse est evum hec ... quod
quasi eternum est et diu est scilicet diu durat
vel derivatur ab aer ... sicut supra e B a
diximus. Item a sum hec ... et hec
eius ... et non. Et futurus a um sicut
supra distinximus. Et legendum de dominica ff 37 c
verecundia fiducia. Sum componitur assum ades
id est intus et presens sum. Et inde affuturus
a um. Absum abes longe esse vel
non esse ibi, ut a sensu corporeo di-
stare. Unde absfuturus a um. Et
hic et hec et hoc absens -tis. Et inde de-
rivata sunt supra ea distinximus. Desum B 11 c
dees id est abesse vel deficere. Non ipse
abest sed ubi deest. Abest quod alibi
est, deest quod deficit et non habetur.
Unde defuturus a um. Insum ines
id est esse in. Unde infuturus a um. Intersum
es vel interesse lectioni. Et interest imper-
sonale id est prodesse vel pertinere ad uti-
litatem vel officium alicuius. Et cum hoc
construitur cum genitivo omnium casuum. Ut interest
Socratis. Excipiuntur genitivi trium principa-
lium pronominum et cuius, loco quorum construi-
tur ablativis eorum possessivorum in feminino
genere et in singulari numero. Ut interest mea
tua sua nostra et vestra cuia. Item interest
sive personale sive impersonale id est distare vel differe-
habere vel esse. Presum prodes

i. efficere alicui proficuum facere ut efficere
[illegible] profuturus a um [illegible]
[illegible] superesse. unde [illegible]
[illegible] superans [illegible]
[illegible] a pre et sum [illegible]
[illegible] et componitur cum potis et possum
[illegible] potis. Unde
[illegible] potens [illegible]
[illegible] potens [illegible]
[illegible] et hec potencia et hec potestas
[illegible] potencia et [illegible]
potencia [illegible] le. littera litteras. Item
a possum [illegible] illud [illegible]
et illud [illegible]
unde potentatus a um i. potens [illegible]
[illegible] potentatus. Potens [illegible]
impotens i. non potens. et cunctipotens
et omnipotens tis i. cuncta et omnia po-
tens. unde impotencia cunctipotencia
impotencia. Item componitur prepotens i. valde
potens i. inpotens. Item a possum possi-
bilis le. littera litteras. et componitur impossibilis
le. littera litteras. Item componitur obsum
es i. nocere. unde obfuturus a um i.
nociturus. Unde permitto me tibi non obfu-
turum si hoc effecero illud. Et obsum
tibi i. sum ob te [illegible]. Subsum [illegible]
i. esse sub [illegible] et eius contrarium invenit [illegible]
et superex [illegible] sum est unum supersum. Et [illegible]
contrarium ab eo [illegible] est supersum. Unde [illegible]
elige unum post [illegible] i. multa [illegible] ab
eo [illegible] elige unum. Item [illegible] ab
eo [illegible] ab absum ab [illegible]
presum presens possum potens.

CXXXVI

Suo suis sui sutum
unde sutor et hec su-
trix. Unde hec sutricula di-
ct. a sutor sutorius a um.
Item a suo sutim adverbium et
sutilis le. littera litteras et hec
sutura re. et hic sotularis quasi sutularis
et hec subula le. broca ferrea cum
qua suuntur sotulares. Unde in lege precipi-
tur subula perforetur auris servi. Unde
subulo as i. subula suere ut perfora-
re. et componitur insubulo as i. valde vel
intus subulare. Unde hic insubulus li
quedam instrumentum in texendo tela s-
cilicet quod pannus ut stamine involvitur
et insubulatur i. perforatur ut possit
volui et retineri pro voluntate. vel
quod ab infra et supra et quasi infra
et supra sit. Item a suo hec sura re
posterior pars tibie i. musculus tibiarum
et sepe ponitur pro tibia. Et hec subu-
cula le. camisia ut dicunt alii sub-
ter proximus. Item a suo hic sus
suis porcus quia eius setis suatur
vel dicitur sus a subigo gis quia pascua
subigat i. terra subacta escas inquirat.
Unde hec sebum bi quod nos vulgo dici-
mus sepum i. adeps pinguedo et dicitur
a sue quasi suevum quia plus pin-
guedinis habeat illud animal quam aliud.
Item a sue hic suculus li et hec sucula
le ambo dimin. et suinus a um
et suillus a um et suinellus a um.
Item a sue hoc suarium locus ubi sunt
sues. et hic subulcus ci custos suum
quod autem dicitur subulcus quasi suum custos
[illegible] bubulcus
[illegible]
subulci et subulcus i. [illegible]
[illegible] porcorum ut sues
[illegible] amore [illegible]
[illegible]. Item a sus hec sumen
nis i. [illegible] porcorum [illegible] vel
pinguedo que est in ventre porci
ut porcus porte seta. quod etiam
abdomen dicitur quasi abditum ometum
ut ponitur sepe pro bono quolibet seculo.
Versus Caldum [illegible] sumine
[illegible] dicitur tenerrimus arboris
a cortex hic et pubendorum sive
pudendorum pilos sumina dicitur. Item
a sus hec seta te quod a sue procedat
in parte. ut a suo quod valeat ad
suendum. unde hec setula dim. et se-
tosus a um. unde setositas. Item
a seta setarius a um. et hec seta-
rium quod et setacium dicitur instrumentum
purgandi farinam. Unde setacio as
setacio farinam purgare. Item a
seta et compono componitur insetto as seta fi-
lo adaptare. Item a sus et cado dis
hic suberies ei arbor ex qua cortex
natatorius extrahitur quod suber dicitur.
dicitur suberies quasi subedies quia eius
fructus sues edant et sepe cadens arbor
dicitur suber. Item a suo hoc sutrinum
ni locus ad quem conveniunt ad su-
endum. ut subtrinum locus est ubi sto-
rea [illegible] aliqua pars ut suatur.
Item a suo hec sutatrina e. i. statio
et [illegible] nautarum quia est iuxta. ut que
sit sita i. collocata. Componitur consuo
i. suendo adiungere una rem alii.
absuo is i. dissuere. consuo is i.
simul suere coniungere. unde consutilis le
et componitur inconsutilis le. unde in evangelio
erat autem tunica inconsutilis desuper
contexta per totum. dissuo is. dissuo is
disiungere suturam frangere. desuo is
etiam ut decorsit suere. exuo is ex-
trahere expoliare. Unde exuvie arum
spolia vestes indumenta que exuuntur.
exuvie etiam et induvie dicuntur tu-
nice serpentium que induuntur et exuuntur.

Insuo is intimare ingerere inserere suendo
quasi intus suere. intersuo is interponere
suendo inter aliqua suere. prosuo is ante
suere. obsuo is undique ut circumsuere
. resuo is iterum suere ut dissuere. subsuo
is parum ut post ut subtus suere
suendo aliquid inferius adiungere. trans-
suo is ultra suere transmittere suen-
do perforare. Sub et eius composita activa
sunt et faciunt preteritum in sui et sum
in utum producta penultima supinum

Super adverbium loci CXXXVII
unde supra ut
superla dicebat antiquitas et
inde super per apocopam
et supra per sincopam. et
dicitur quia superest quod
iminet supra quod sub se stratum
aliquid habet. Item supra construitur cum
solo accusativo. super vero quandoque cum accusativo.
quandoque cum ablativo. quando enim super ponitur
pro de ut in construitur cum ablativo tantum ut
super ramo id est de ramo. et super viridi
fronde id est in viridi fronde. aliter
cum construitur cum accusativo. Item supra ponitur
pro positivo et comparatur supra exterior
remus ut summus. Unde supinus supreme
ut summe adverbium. et hec supremitas ut
summitas atis. Item a summus summa
me id est compendium totius quadam bre-
vitate continens ut capitale. Unde
summula le diminutivum. et summo as summam
facere ut summatim comprehendere et col-
ligere. unde summatim id est breviter. et componitur
consummo as finire perficere ad exitum
ducere. ille consummat qui in bonis
expendit. ille consumit qui in malo
devastat et dissipat. Et est a c s B
Item a super supernus a um. et hic et hec
supernas tis id est supernus. superna tenens
ut celestis. et superus a um. et hic
superus ri deus celestis. Item a super
supero as id est excellere vincere. et
superare id est restare et superabundare
. unde superabilis le liter litas. et
componitur insuperabilis le liter litas. Exu-
pero habet. exupero as id est valde supe-
rare. Supero et eius composita pro excellere
activa sunt aliter neutra. Item a super C
superbus a um. qui vult videri quod
non est id est supra quam est. qui enim vult
supergradi quod est. superbus est. et compa-
ratur superbior simus. Unde superbe bius sime
adverbium. et hec superbia id est amor proprie ex-
cellentie ut supergradiens metas
clarius. de eo quod non est. Et arro-
gancia est inanis gloria de eo quod se
quisque e. de superbia ergo nascitur arro-
gancia et non econverso. nisi enim precesserit
occulta elatio mentis non sequitur
iactancia laudis. et a superbia superbio
is bivi bitum quod aut habet superbire qui
super se vere et superbus qui super se re
... est non compositio. Item est
superbio n r o se si qualiter. Item a super
vel supra hic supercilium. et per hec
superhala orum id est manica ornatus causa
super alia inducta et vestis et ponitur
pepe pro velo ut replicando ut sumitur velo

Supino as id est revertere: XXXVIII
facere supinum facere
Unde supinus a um reversus
Unde et gerundia et participia di-
cuntur supina quasi supinata
id est derivata et inflexa a
suis verbis. et a supinus per sincopam
suppus a um id est supinus. Et per compositionem
resupino as retro supinare. Unde
resupinus a um. Et est supino activum
et ... Sursum ut sursum adverbium
loci. Unde hic surus ri truncus qui
remanet post abscisionem arboris vel
surus ramus qui ab arbore abscinditur
et generaliter pro ramo ponitur. Unde
hic surculus li. diminutivum. Surculus etiam dictus
est Statius quasi sursum canens quia post
Virgilium inter ceteros poetas principa-
tum obtinuit. et a surculus surculo
as surculos putare separare. Unde
surculator et hec surculatio. et surcu-
na e id est vindemia. Hec sura B
re quedam fluvius. Unde hec sura re
et hec surus ris. et sure arum quedam
civitas quia iminet super fluvium Su-
surro as murmurare. in aure ali-
aliquid latenter dicere et est verbum fictum
de sono locucionis dictum. quia enim
susurrat non in facie alicuius sed in
aure loquitur de altero detrahendo. Unde
hic susurro onis murmurator seditiosus
bilinguis. et hoc susurrium quod etiam hic
susurrus dicitur. Virgilius Et lecto sompnum
suadebat inire susurro. et susurrus
id est susurratus. Susurro as neutrum est.

Scabo bis bi bitum XXXIX
id est gratare. unde
scaber bra brum. et scabro-
sus a um. et scabidus a um
id est asper rimosus. Unde sca-
bidulus a um aliquantulum scabidus
Item a scabo scabrecus a um id est asper
ut vetustus et etate plenus ut decre-
pitus. et inde scabrecolus a um di-

Et hec scabredo dinis i. asperitas cor
poris. Item a scabo scabies ei. et hec
scabina et est quedam scabies sive lepra
asperitas cutis sive prurigo et squa
mositas. scabiosus habens asperitatem
... humores. Unde et scabies q
... et est ethica. Unde hec sca
bi... hec scabiola le. di. Et
scabiosus a um scabie plenus. Item a
scabo hec scabo ... ferrum quo
... et pergamenum
... Item scobs squa
... Unde scobo ...
... purgo ...
... et ... et scopo pro
... Unde in psalmo Et scopebam spiritum
meum. Unde hec scopa ... quedam arbu
scula. et scopa aliud est quo domus
purgatur quia fit sepe scopa ex arbore.
Unde in scopis in ... Unde ...
... in scopis in magnis Et in evan
gelio ... cum scopis mundatam
et ornatam. Unde hec scopula le. di.
et hic scopulosus a um scopis plenus
quod et scoposus a um dicitur. Item a scopa
scopeus a um de scopa existens. et hoc
scopetum ti locus ubi scope abundant.
et scopo as i. purgare vel verberare.

Item a scabo squaleo es lui sorde
esse ut scilicet squalidum ut asperum
vel splendere. Unde squalesco incho.
et squalidus a um asper et sordidus
et comparatur. Unde squalidulus a um ali
quantulum squalidus. et hec squaliditas
atis. Item a squaleo squalor oris aspe
ritas pollucio sordiditas. et hec squa
ma me. et est proprie piscium et serpentum
et lorice. Unde squamatus a um
squamis abundans. et hec squamata
te lorica ferrea ex laminis ferreis
ut ereis concatenata in modum squame
piscis. et ex ipso splendore squamarum
et similitudine dicta. Item a squa
ma squamo as squamas auferre ut
dare. et componitur squamo desquamo di
squamo. esquamo omnia pro auferre squa
mas et producunt hanc secundam squa et
sic ... Item a squama hec squa
mula le. di. et hic squatinus ti
quidam piscis qui est squamis
acutus. Unde et eius cute lignum
politur. et squameus a um. et squa
mosus a um plenus squamis vel
lucidus ut asper et comparatur. Unde
squamose sine ... et hec squa
mositas atis. Item a squalore vel
squama squarrosus a um i. asper
et inequalis. et squarrosus est
squalore ut squamis contractus. ...

C

Squarrosa vestra. Et est squaleo ...
... squa habet et corripit ...
et producit hanc secundam squa. Item scabo
... componitur ... et
in ... corripit hanc secundam sca. scilicet in ...
to eam producit.

CLXXXX

Scalpo
pis psi ptum i. gratare
Et scalpere est cum uno digi
to vel cum duobus caput
gratare. et est ... ...
et ... qui ...
... Unde
... metuit
... scalpit
... ... velle ...
Unde scalprum ... sit scalprus i.
ferrus quo corium aptatur et radi tur
... et cannula scriptorum.
... scalpra et formas ...
sutor ... scalprum ...
... demonstrabat acumine. et
scalprum vel scalprus dicitur quoddam
instrumentum ferreum quod alio nomine
dicitur celtes. Unde hoc scalpellum et
hic lus di. Item a scalpo scalptu
rio ris i. scalpere. et scalpito as
frequentativum scalpere. Scalpo a est ...
... habet Scalenos ... dicitur
... quidam color ... Scal
mus ... ut illud ad quod re
mus ligatur

Capitulum CLXXXXI

Scando dis di scansum
i. ascendere et ad ...
... pedum. Unde
hic et hec scansilis le. et hec
scansile lis ferrum per quod equum ascendimus
sive strepa. scansilia ... sunt gradus
ubi honorati in ... sedent. Item
a scando hoc scamnum ni quod ala
... lectulus apponitur. scilicet scabellum
quod parvus lectulus apponitur ... dicitur
suppedaneus et ... a grecis.
Et a scamnum hoc scamnulum di ...
... subtractionem n ... scamellum
et hoc scamellulum li. di. et a sca
mellum mutata e in i dicitur scamil
lum ... inferma scamillorum
obiecte ... et mutata in
in b dicitur scabellum. Unde scabellu
lum di. Item a scando hoc scafum
locus ubi arma reponuntur vel ...
vasis ad ... usque aptum et ad
requisita nature ... ad ...
gendum ut egerendum ... Po
... scafum ... armis. ...
... et hic ... pre
... sumitas ut cacumen vel ...

B

Hug[uccio] de C[ivi]t[at]e dei s[u]p[er] Sapi
scapiti nova nupta sede videbat
. et inde h[aec] scapula le spatula hu-
meri . Vn[de] scapulosus a um scapu
lis dilatatus . et h[ic] et h[aec] scapula-
ris re . et h[oc] scapulare vestis que s[upe]r
vestes scapulas s[ecundu]m tegit . Scapula
scapula c[omponi]t[ur] h[oc] interscapuliu[m] ut inter
scapuliu[m] i[d est] spaciu[m] q[uo]d e[st] int[er] sca-
pulas . It[em] a scando h[aec] scala le
volunt tamen quida[m] dicere h[ae] scale
arum in pl[ur]ali n[umer]o t[ame]n sive sit una
sive plures sic loq[ui] q[uasi] eplatum s[un]t
q[uo]d videt[ur] velle Salustius ubi dicit
Postesq[ue] vne et altere scale s[un]t
imminute tu[m] in s[ingulari] n[umer]o . ut videt[ur] p[er] scalas
scala[m] . Vnde h[ic] et h[aec] scalaris re
. et h[oc] scalare ris . s[cilicet] lignu[m] q[uo]d t[ra]ns-
u[er]so in scala positum q[uo]d et h[oc]
interscalare ris d[icitu]r . Vnde h[ic] et h[aec]
interscalaris re . i[d est] interpositus . Vnde
versus interscalaris d[icitu]r q[ui] n[on] c[on]tinue
inter p[osi]ta admodu[m] scalaru[m] in scala
. et interscalo as scalaria interpone[re] in
scala . et semp[er] p[ro]d[uci]t p[e]n[ultim]a[m] interpone[re] .
It[em] a scala h[aec] scalaria navis pi-
ratica q[ui]a ibi sunt transtra disposi-
tra ad modu[m] scalaru[m] in scala . Scan-
do c[on]t[ra]ct[um] ad et abiecta d d[icitu]r ascen-
do dis di ascensu[m] i[d est] ad aliquid scande[re]
Vnde h[ic] ascensus sus sui . consce-
ndo dis di . descendo dis di . dec[ur]-
sa scande[re] facere s[ed] vsu[s] rarus . Vn[de]
h[ic] descensus sus s[ed] transcendo dis
ultra scande[re] . Scando et eius c[ompo]s[i]ta
neut[ra] sunt et faciunt p[re]t[er]itu[m] in di et
supi[n]u[m] in sum et c[ompo]s[i]ta ubiq[ue] ma-
nent a in e . Scandalon g[rec]e l[atin]e d[icitu]r
scandalum q[uo]d nos offensionem ut offendi-
culum ut ruina[m] ut impactionem pedis
dicere possumus . Vnde scandalizo
as i[d est] offende[re] lede[re] vel p[ro]vocare
ruine dare . Et e[st] ac[tivum] . Scantio l[atin]e
impetigo sicca scabies . Scaimar
i[d est] stupor . Scapides g[rec]e i[d est] videtes
oves . Scaria arbor e[st] spinosa
et fac[it] fructu[m] rubeu[m] et e[st] grecu[m] .
Scarioth quida[m] e[st] vicus Vnde sca-
riotes te . et hic Iudas dictus e[st]
Scarioth ut scariotis s[ed] h[oc] sup[er]ius
dixi[mus] in iudas

Capitulum xliii

Scateo es tui ebulire fervere
emanare erump[er]e sic facit
aqua du[m] erumpit inter angustia
et du[m] emanat in locis hu-
midis et in balneis . Vnde
h[aec] scatebra bre i[d est] aque eruptio ut
ebulicio que fit cu[m] aqua fluit

per aliquas rimas ut int[er] saxa ut
cu[m] erumpit in loco humido et i[n] balneo
Virgilius Scatebris q[ue] arencia tem-
p[er]at arva . Scatebrosus a um
scatebris plenus et aqua dicitur h[aec] scate-
brositas . It[em] a scateo scaturigo
ginis . et scaturio ris rivi i[d est] scatere
. et scaturigo ginis i[d est] ebulicio vel
erupcio aquaru[m] . Hug[uccio] de Civi[tate]
dei In occidente plurimis scaturi-
ginibus et fluminibus fecit strages
dedisse et ceteras . Et ut gravia
cum scaturiginis venia confluerit
p[ro]pter p[ro]secutato inquirens . et pone[re]
in h[oc] loco traslatus pro scia[m] na[m]
aqua terras h[abe]t c[ontra]rietates abluit sor-
des . sequitur declivia . reficit sicien-
tes . Sic s[cienti]a purgat ignoranciaz
de magistro transit ad discipulum
faciens declivia q[ui]a omnis imitacio
est p[er]fectoz q[ui]a h[oc] nec vnq[ua]m parat
imitator auctori . reficit haustum
sui ardore cognoscendi vera flagra-
ntes . It[em] a scateo ut scaturio sca-
turis as i[d est] scaturire ut scatulente
imitari Et c[ompo]n[itu]r exscaturio rio . et ex-
scaturiso as i[d est] p[er] aqua[m] scaturientem
ut ebullientem pluma[m] avium auferre
Vnde legitur in Sidonio alii exscatur-
sabat aves . alii exenterabat pisces
Scauco c[ompo]s[i]tu[m] s[ed] quia h[ab]et ne[mi]ne[m] q[ui]a l[atin]e
caret su[m]o et ante hanc s[cilicet] Scan-
rus qui aliquantulu[m] habuerit ut qui
h[ab]et talos extensos et extedentes ut
scaurus g[rec]e l[atin]e d[icitu]r calix . Scaurus a um
i[d est] asper . Scavillum i[d est] pede . Scazon i[d est]
claudus ut claudicacio sive inequalita-
tas . et e[st] grecu[m] . et e[st] virum metri
hic enim metru[m] d[icitu]r h[ic] scazon i[d est] le
d[icitu]r claudicare q[uia] certa p[ro]ducta ut p[ro]-
ducta corripit[ur] Vnde p[er]sius nec enim
in h[oc] iambo fuit ipse scia sia toga
ut intelligatur p[er]titus . ne sit scazon
Scapedy a um i[d est] scabiosus . Sceate
i[d est] depperere . Hec sceda de grecaz
e[st] i[d est] carta scripta ut scriptum q[uo]d
adhuc no[n] e[st] emendatu[m] nec dum in
libru[m] redactu[m] . Et quidam sceda e[st]
scriptura abreviata de aliquo c[on]tractu
anteq[uam] carta fiat . caus[a] dicitur a p[ro]to-
collu[m] a p[ro]thos q[uo]d e[st] p[ri]mu[m] et collu[m]
q[ui]a in collis cartarum p[ri]mo loco fiebat
talis scriptura et postea habebat[ur]
p[ro] exemplari et q[uo]d enim s[e]p[e] scriptum si
sic sit abreviatu[m] ut postea melius
scribat[ur] d[icitu]r sceda . h[aec] scedula le di-
. et scedarius a um . et a scedula sce-
dularius ad sceduta p[er]tinens . Hec

scelus eris, i. flagicium facinus. unde
scelestus a um et comparatur. et scelero-
sus a um et comparatur. unde hec scele-
ritas atis. [illegible] a scelus scelero
as et sceleror aris [illegible] sceleratus
[illegible] [illegible] sit sceleris [illegible]
[illegible] scelerosus qui facit. et est
scelestus [illegible] sceleratus et scele-
rosus [illegible] unde sceleste
[illegible] [illegible] sceleste [illegible]
[illegible] [illegible] scema
[illegible] figura [illegible] [illegible]
[illegible] figura. et sit scema [illegible]
[illegible] causa metaplasmus [illegible]
[illegible] necessitate. sit autem ornatus in metro
[illegible] causa utrumque [illegible] in metro
est in prosa. Scenos i. [illegible]. et scenos
et scenon i. umbra. et scenos [illegible]
[illegible] et latin quod est [illegible] [illegible]
[illegible] medicus magnus qui omnia
novit. Item a scenofacio cis [illegible]
i. facere scenas. unde scenofactor sce-
nis factor. et hec scenofactura re i.
ad scenofactorem pertinens ut ad sceno-
faciendum. unde in actibus apostolorum
legitur de paulo quod erat scenofactorie
artis. Item a scenos quod est umbra
dicitur grece domus scenos ab umbra-
culo. et hinc sic grece tabernaculum
dicitur scenos. tabernaculum enim ad simili-
tudinem domicilii factum est et hinc
posset esse predicta compositio scilicet sce-
nofacere i. facere tabernaculum. unde et ibi
posset dici artis scenofactorie quia
faciebat tabernacula. Et a scenos quod
est umbra dicitur hec scena ne i. umbra
et scena i. umbraculum scilicet locus obum-
bratus in theatro et cortinis coopertus
similis tabernis mercenariorum que sunt
asseribus uel cortinis coopertae. et secundum hoc
scena sic dicta a scenos quod est domus
quia in modum scenos erat constructa. in quo
loco latebant persone larvate que ad
vocem recitatoris exibant ad gestus fa-
ciendos. et hinc scena dicitur quandoque totum
theatrum. quandoque recitatio scripture. quandoque
ipsa scriptura. quandoque allocutio diversarum
personarum. ut distinctio scripture que ibi
recitabatur. ut in terencio [illegible]. unde
scenicus a um i. umbratilis ut theatralis
ut qui faciebat ludos et gestus in
theatro ut qui recitabat ibi scripturas.
Aff Scena componitur hoc proscenium i. locus ante
scenam ubi ludebat uel sacrificabat. et
cum taphos quod est sepulcrum dicitur hec sce-
notaphium uacuum sepulcrum imago mortua
sepultura que fit sine corpore defuncti. Item
scenos componitur hec scenofegia secundum hoc supra
dicetur. distinctum est [illegible] Sceptrum notatur
f36 unde sceptorius a um. et hec sceptoria.

cisterna. hec sceptra tre scutum breve sine
lingua quo utuntur afri et mauri. unde
uirgilius. Leua sceptra tegit [illegible]. Scera
a um [illegible] multus [illegible] [illegible]. Item
screa le pituita screatus [illegible]
que per os eicitur. unde screo as i.
screa proicere. Et [illegible] screo as i.
latera [illegible] et screa eicere. Et [illegible]
screo [illegible] Scrupus passus quod dicta
la parte corporis que vocatur [illegible] ver-
tebrarum ossa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
sit de [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sic calix maior
[illegible] quo bibimus. Scilla [illegible]
i. scilla grece dicitur preda. et scilla fuit
[illegible] puelle. et fuerunt due scille
filia Nisi que fuit mutata in alau-
dam. et filia Forci que fuit mutata
in monstrum marinum. unde et sepe
scilla dicitur illud monstrum et locus peri-
culosus maris in quo est illud monstrum.
unde scilleus a um.

Ca xlm

Scindo dis
scidi scissum. findere separare
frangere. unde hec scissura re
et hoc scisma atis quod est divi-
sio scissura animorum. eodem enim
cultu et eodem ritu credit scismaticus
ut ceteri. solo congregationis delectatur
discidio. fuit autem scisma cum homines
dicunt nos iusti sumus. nos sanctificamus
immundos et cetera similia. unde scisma-
ticus a um. et hinc scismatizo as
scismaticum facere ut scisma quod et scis-
matisare dicitur. Item a scindo hec scin-
tilla le quod procedit ab igne. et est scin-
tilla dum ardet. fauilla dum extinc-
ta est. unde hec scintillula le diminutivum. et
scintillosus a um. et [illegible]. et scintillo
as fulgere ut scintillas emittere. Item
a scindo hec scindula le latus asser quo
domus cooperitur. et hec scindula le quedam
genus annone quod et scandella dicitur. diminutivum
et scindula quod scindula quia scindatur
et diuidatur. Scindula [illegible] quod
scindula ut quod frangit saxum. Item
a scindo hoc saxum. et sunt saxa
durissima secundum lapis mollis et dura
petra. et dicuntur saxa quia cum difficultate
scinduntur et secantur. ut saxa prerupta
scissa et prerupta sic in moliis. unde
saxeus a um. et saxosus a um. et hec sa-
xo onis quia sunt durissimi et validissimi
generis hominum. unde hec saxonia
regio illorum. unde hec et hec saxo onis
gentile. et saxonicus a um. et saxonis

a vm Saxu gt saxifrag a vm et
saxifragiu a vm . vn h saxifraga
ga quedam herba q sine eius petra
in vesica fragat et comminuat Scin-
do qz abscindo dis abscidi abscissu
ab uno aliud scinde . conscindo dis
inscindo dis . discindo dis . unde hec
discidiu separacio . unde discidiosus
a vm q frequens est in discidiis et
qui discidia amat . escindo dis val-
de scinde destrue . vn hec escidium
destructio . et hinc excidiosus a vm
id est excidio plenus . proscindo ut pscindo
dis unde pscidentula ad pscinde &
abduc . rescindo dis Scindo & eius
gta activa sunt et oia corripiunt i in
pterito et in supino et omnia corripiunt pe-
nultima . abscidi conscidi discidi escidi
rescidi pscidi Scinodectans vocantur
quibus gemini procedunt & duplices habent
dentes et sic dr a scinos qz est gemina
et odenta qd est dens CXLIIII

Scio scis scivi . id est
sapere . scienciam ut sapiam
habere ut cognoscere . et est
pre scire reddere racionem qua
novistis . nosse vero tm que an-
dieris . unde hec sciencia e . Et est scia
in bono tm . scipiencia tm in malo
dicitur . et a scia scienciales le liter
literas . Et a scio scius a vm id est sciens
unde sciolus a vm aliquantulum
sciens . et pro opposito inscius a vm
unde inscia e id est ignorancia . Oracius
in epistolis Turpe putat sic inscire me-
minit qz litura . Et a scio scibilis
le liter literas ad sciendu abtu et hec
scitus tus tui id est scia ut cognicio aja
secedimus de Gratiis Dubitare non debeo
scitu esse optimu . et hec scitu ti id est de-
cretu statutu ut iudicium . unde hec
plebiscitu ti hec supius distinguitur . et
scitus a vm id est sapiens Terencius Scitus
puer natus e planphilo ut legitur ubi
cati . unde scite adverbium id est sapienter Teren-
cius in terra comedia Dicus quam scite
vet michi malam in mente . et per compositum
pscitus a vm id est valde scitus qd in pdi-
cto quo Terencius legitur pt . Et a scio
h scitalus hec quidam sepens que sola
cum omnes serpentes pelle sua deponunt
in estate . deponit sua in hieme . vn
et sic dicta est qz sagacior est aliis in
deponendo pelle cum eam deponat in hie-
me sine lesione . ut dr scitalus a scle-
ut stelle qd est lux . unde scitalis

qz lucens qz lucet et nova efficiatur
deposita pelle . ut qz tanta effulget
varietate tergi . ut notatur gra appe-
ciencia i. tardet et qz reptando pig-
et quos assequi non valet miraculo sui
stupentes capit . unde Lucanus . et
a scitu suo vergisa in o et assumpta
x sit scitor aris deponens . id est inquirere
investigare i. rogare querere et est fre-
quentatiuum verbi . et 2m formacionem
et 2m pcionem . Et a scio scisco cis
incho . Et a scita pa . escitatus et
addita tor facit scitator aris unde qd
scitari et est fre frequentatiuum verbi
et 2m formacioz et 2m pcionem . Et cum
cum ad et subtracta d et ascio i. ad-
iungo adquiro . Et cum con et retinet
d causa dre et adscio cis id est advoco
unde ascisco cis et adscisco cis incho
conscio cis id est simul scire . et proprie dicitur
de malo hic cum aliquis consit cum
in malo et scelere sibi conscius est Ora-
cius Nil prescare sibi nulla pale-
scere culpa . unde hec consciencia e . et
conscius a vm et proprie in malo . descio
cis oblivioni tradere non scire Nescio
cis non scire . unde nescius a vm . pscio
cis ante scire . unde pscius a vm . et
construitur tam cum gto qz cum acto . rescio cis
iterum scire . Scio et eius gta activa sunt
2m qd scire accipitur pro cognoscere . vn
alia scitat neutra sunt . Hic Sciotervus
vi sulg positus in titulo ad invenien-
hoi's Sciroma saxa . unde h saxo-
sce dicuntur in scopulis sunt sine doloc
Scrapodes dicuntur esse in libia singulis
cruribus et celeritate mirabili sic dicti
qz per estum in terra resupini iacentes pedum
suorum magnitudine obumbrentur Scaco-
polis opidum Scistos lapis Scite dicti
sunt a quodam limite persico qz scitas
ab eis dividit scita cognominatur . vn
h Sacia e regio illorum . unde hec et h
Scita te gentile . et Scitus a vm Sci-
tropodes vas fictile pedes habens quatuor

Scribo bis psi ptu CXLV
id est figuras litterarum gpo-
nere . scribere est figuras visibi-
libus ante mentes aliquid repri-
tare . unde scriptibilis le liter
literas . et h scripturam . unde scripturali
le id est scripta unde liter literas . Et a
scribo hec scriptorium locus ut potius
instrumentum scribendi . et scriptim adverbium
id est expresse . ut scribendo per singula scripta
Et a scribo scripto as fre a quo scriptito
as aliud fre . Et a scribo hic scriptor et
hic scriba ne officium . unde hic scribatus tus

p37a

tum scribe officium vel dignitas. Scriptor
dicitur qui scripsit vel assidue scribit vel q
scriptura ... scribendi ... [illegible]
unde inter [illegible] et frequentia
vel assiduitate vel industria. Ascribo
[illegible] bis ascribere adiungere deputare
[illegible] ascriptum a um
[illegible] et deputatus. Abscribo
bis a scriptura [illegible] abscribo
bis [illegible] scribere. Unde patres conscripti
dicebantur quorum nomina simul in eneca
tabula [illegible] scripta erant
[illegible] magnitudine et dignita
tem [illegible] vel denotandam
in enea tabula [illegible]
[illegible] ex
[illegible] scribo bis [illegible] scribere circum
cludere includere vel terminare vel removere.
Unde circumscriptibilis le litere [illegible]
a circumscribo circumscriptus a um [illegible] et
circumscriptus a um nomen cautus et calli
dus argutus vel strictus. Unde circum
specte caute argute callide vel stricte.
Et componitur incircumscriptus a um. Describo bis
deorsum scribere vel valde a scriptura
removere vel scripturam delere. Inscribo
bis [illegible] deputare vel imponere vel
[illegible] vel in[illegible] vel inscribere. Unde inscri
ptio [illegible] a um [illegible] vel deputatus.
Interscribo bis inter aliqua scribere
interponere vel de medio scripture aliquid
auferre. Perscribo bis perfecte scribere.
Praescribo bis ante scribere predicere
prestruere vel in aliquo spacio temporis aliquid
possidendo acquirere. Unde hec prescriptio
onis adquisitio dominii super aliqua
re aliquo certo spacio temporis possidendo
et est quedam prescriptio quadriennalis
quedam quinquennalis quedam triennalis
et plura aliorum modorum. et est tracta
hec [illegible] inde quia prescribere et prescriptio
ordine sumit et habet prescriptio apud
iurisconsultos dicitur cum aliquid adquiri
tur possidendo. Proscribo bis palam
a scriptura removere. Unde et proscri
pti dicebantur quorum nomina de enea
tabula delebantur quod erat cum damna
bantur aliquo scelere. Unde et proscribere
idest dampnare et proscriptus idest dampna
tus. Proprie cum aliquis ita dampnatur
quod nomen eius proscribitur de consorcio
civium omnium. Rescribo bis iterum
vel retro vel contra scriptum scribere
qui primo mittit epistolam scribit qui
remittit rescribit. Subscribo bis idest
parum vel post vel subtus scribere. Transcribo
bis ultra scribere vel prescribere.
Scribo et eius composita activa sunt et

facit preteritum in psi et supinum in
ptum et producit hanc sillabam scri.
Scola quod l dicitur exceptam in qua
ea que videtur obscura vel difficilia
simulatim ab ac [illegible] persequimur.
Unde scolastice dicimus [illegible] quas
nos [illegible] dicimus quia sunt lecte
et excepte. Scola gr. scole dicitur vacatio
quod ibi studio vacamus. in singulari
numero designat tantum locum. in plurali et
scolares. vel [illegible] dicimus proxima
scola habeo de loco intelligitur. sed
si dicat magnam scolam habeo
de scolaribus quia multos scolares. Unde
[illegible] ad scolam vel scola
res [illegible] et assiduus et frequens
et hic et hec scolaris re. [illegible]
ad scolam vel scolares pertinens. et
substantive ponitur tantum in communi genere
pro scolari. Et hic et hec scolaris re
et facit ablativum in e tantum vel scolari. Et hic
cardinalis tantum in e. sed cardinalis
et quodlibet nomen gentile vel patria
in is facit ablativum tantum in e vel bo
noniensi [illegible]. hec ideo distinguen
tur diligentius quia solet quandam difficul
tas esse et grammatici dicere
cum scolare tale et quedam Bononiense
quod satis irracionabiliter casu pro casu
utuntur quadam antitesi sed ignoran
cia non est imitanda cum ars inferiorem
gradum nesciente ante sit ad superi
orem ascendere. Scola est dicitur discola. a
um discors a scola. indoctus idiota
illiteratus a scola. [illegible] vel diversus.
Scolaris componitur conscolaris. CXLVI

Scopin grece latine dicitur
intendere vel speculari. Unde
hic scopulus li arduum saxum
arduam et preruptum rupes
apta ad speculandum. vel quia
talem inde possumus speculari
vel quia a longe videtur talis locus. Unde
scopulosus a um plenus et abundans
scopulis et componitur. Scopin quod cum cata
quod est pro componitur et dicitur hic catascopus pi quia et
scapha dicitur sicut quod scopa a scopin idest
navigium quod latine speculatorium
dicitur quia mittitur ad indagandum et spe
culandum. Unde et proprie catascopus dicitur
explorator indagator auditor inve
stigator. Item scopin componitur cum epi quod
est supra et hic episcopus quasi supra
speculator et super intendens curam
subditorum gerens. vel ab epi et co
pos quod est labor quasi supra laborans
scilicet super gregem suum. et est quadripar
titus ordo episcoporum scilicet in patriar.

chas archiepos metropolitanos et epos patriarcha summus et princeps patrum interpretatur quia primum id est apostolicum tenet locum sicut Romanus antiochenus alexandrinus archiepiscopus dicitur quasi summus et princeps eporum tenet enim vicem apostolicam et presidet tam metropolitanis quam ceteris epis metropolitanus a mensura civitatum vocatur singulis enim provinciis presidet quorum auctoritati et doctrine ceteri sacerdotes subiecti sunt sine quibus reliquis epis nil agere licet sollicitudo enim totius provincie epus commissa est omnes autem supradicti quattuor ordines uno et eodem vocabulo episcopi nominantur sed ideo privato nomine quidam utuntur propter distinctionem potestatis quam singulariter acceperunt et ab epus episcopalis le liter et hic episcopatus tus hui et hic episcopium et episcopor aris episcopatum habere vel gerere et componitur hic coepiscopus id est vicarius epi et componitur hic archiepus unde archiepalis le liter et hic archiepatus tus hui et hec archiepiscopium et archiepor aris esse vel archiepm vel archiepiscopium habere. Scortes tes id est pellis arietis unde hic scordiscus id est scutum corium et hic scordalus li id est ferox et immansuetus et hec scortum id est meretrix que apud grecos scorta vocantur et sic quia desiccantur pelles quibus corruptela fit vel scortum dicitur a scorte greco quod est dulce unde scortum quia dulce est unde hic scortatus di et scortor aris id est meretricari unde hic scortator et scortatorius a um et hoc scortatorium lupanar domus scortatoria et est de se sequitur qua hic Item scorte quod est dulce greci dicitur ac poio quod est fingo et dicitur scorpius pii et scorpio onis quedam avis venenosa et scorpio quasi scorte poio quia ab anteriori parte fingit blandiendo sed a posteriori parte pungit capite enim blanditur sed cauda pungit vel dicitur scorpio ab aculeo vel ab arcu quod est intuitus gladius et inde scorpio quia cauda figat et arcuato vulnere venena diffundat unde scorpio dicitur quidam piscis quia ledit dum manu tollitur scorpio etiam dicitur sagitta venenata arcu vel tormento excussa que dum ad hominem vel virga quod habet infundit unde et scorpio dicta est. Item scorpio dicitur genus duplicis flagelli vel magis fustes scorpio etiam dicitur quoddam signum in celo in quo scorpio animal fuit

translatum vel quia cum sol est in scorpion permovet sentimus frigoris aculeos Item a scorpio hic scorpius hii quedam gemma scorpioni et colore et effigie referens. Signum hic hanc namque nomen habet a puncto eo quia aculeo ferreo cum atramento variatum figura pingebatur. Unde hic scortia e regio certa a scor... nominata a unum gentile scrofa fi... id est porca et est nomen pluralis et se... pietate ... hic scrofula et scrofella ambo id est scrofulasse dicuntur quedam apostemata que solet nasci in pecoris tracta collum unde scrofulosus a um plenus et scrofulatus a um plenus scrofulis et abundans scrofulis Item a scrofa hec scrobs bis id est fossa maxime qua scrofe faciunt unde hic scrofina ne quoddam instrumentum carpentarii quo heredo scrobem faciat

Ca xlvii

Sculpo pis sculpsi ptum id est celare unde sculptim adverbium et hec sculptura re et sculptilis le liter litas et hec sculptile lis simulacrum in forma deorum sculptum et sculptilis le liter litas et sculpto as fre a quo sculptito as aliud fre Sculpo a scipio scis quia ... hic scius in de le id est rotundus vel rotunditas unde hic scuta te id est fora rotunda et hinc scutula le nomen rotundi ex auro vel argento unde scutulatus a um scutula ornatus vel scutula possidens vel quod in se orbes in similitudinem scutularum sicut quedam vestes vel quodam animal unde et scutulatus dicitur equus habens candidos orbes Item a scuta hec scotomia e et accipit non ab accidenti quia repentinas tenebras ingerat oculis vel vertigine capitis unde scotomicus a um et scotomaticus a um tale infirmitate patiens Item a scuta hec scutum ti quia rotundum solebat esse vel scutum ab excutio tis quia a se excutiat tela telorum unde scutulus di et scutatus a um scutum habens vel scuto armatus vel munitus et hic scutarius qui facit scuta et hic scutaria e locus vel quo reverberatur puch ancille ... totum ditatem conjugatum ... Item a scuta vel scutum et hec scutella le quia rotunda est unde scutellula di et scutellarius a um et hic scutellarius qui facit vel vendit scutellas et hec scutellarium locus ubi reponuntur scutelle Item a scuis hic discus ci id est scutella quia olim le scuis dicebatur sic et discus a rotunditate sed nunc dicitur discus quod ... escas id est apponat vel poi... ethica

Discus qui dat ceteris . unde discolus .i. discubitor . discubedo ad discus sedens . ut nota est disputatio que solicita et non incepta . et que qui ponat per metonomia . et hec decus . pro vulgari . uniuersa praecipua . quibus .... vulgarit qui furiosus .... stium ... constringit . Et a discus ..... et hec discus .i. inde ..... plubea ... ipsa plubea .... ad similitudinem .... quia ..... lapidem

Unde Oracius . ..... quod .... dicitur ..... et aliud . CXLVIII

Scrutor aris .i. inquirere investigare subtiliter inspicere . Unde scrutabilis le . leter . letus . et per compositionem inscrutabilis le . leter . letus . et scrutabundus a um ad scrutandum abilis . ut scrutator stus . et hec scruta .i. vestis pauperum lacerata et detrita . ut scruta dicuntur ..... que in ..... scrutabantur ..... ut sordes purgando . Oracius in epistolis . ..... vendente ..... scruta popella . et hec scrutulus le vestis ..... . et hec scrutinium .i. pellicia ..... . et hec scrutinium .i. scrutatio ut quicquid quis scrutatur intus de aqua ..... . Item a scrutor hic scrupus pi lapis parvus et asper qui sepe sub talo lateris in calciamento pede multum ledit et offendit . Unde hic scrupulus li . di . et hic scrupulus ut scrupulus quoddam pondus sex siliquarum pondere constans . quod apud grecos gramma vocatur dictus sic per diminucionem a lapillo brevi qui scrupus vocatur . et per similitudinem scrupus ut scrupulus dicitur molestia sollicitudo anxietas et dubietas animi difficultas subtilis questio . sic enim scrupus parvus est . sic subtilis questio parva est ad videndum quia latet volunt . et sic ille multum ledit ita et subtilis questio multum ledit eum qui non est promptus in discernendo . inquisitio enim et questio verum subtilium multum solent ledere . Item a scrupus scrupeus a um . et scruposus a um .i. scrupis plenus et abundans ut asper nodosus obscurus . et scruposior et comparatur . Unde hic scruposi-tas . Plautus in Captivis . verum ..... scruposa mihi comeat via . Item scrupulus scrupulo as .i. sollicitare molestare . et scrupulosus a um scrupulis plenus et abundans ut asper anxius dubius difficilis nodosus obscurus et comparatur . Unde hec scrupulositas

tas anxietas difficultas . Scrutor componitur perscrutor aris perfecte scrutari . et quod .... et producit hat ..... sau

Smaragdos vicen mixta . Unde hic smaragdus lapis preciosus viridis coloris . Unde smaragdinus a um . Smigma atis quoddam genus dicit ungma ..... corrupte quod quoddam unguentum ut .... unguenti saporis ut aliquarum ..... boni odoris . Unde Susanna .... et smigmata ut ..... Smiratinus ..... gemma . Hec spadix cis . et ..... spadix .i. palmus . Unde hic et hec spadix subrubeus fulvus .... Unde et spadices .... colore . sic palma .... Item a spadix hic spado onis eunuchus . Unde et spadones dicuntur surculi ..... fruge carentes ..... quia sunt steriles . Spalangus musca vehemens . Spalangia compositio XLIX

Spargo gis sparsi sparsum .i. diffundere dissipare ut dispergere distrahere operire sive perfundere . Unde hic sparsum ..... . Item hec sparsio .... qua aquam spargitur . et hec sparga .... spargitur et mittitur . Unde ..... quidam ..... spargi quod .... et hic sparta .... vulgariter .... ab asperitate . Item a spargo hec spartum ..... genus ..... vel sparte civitas est Laconie et est eadem civitas Sparta ut sparte et Lacedemonia . et Lacedemones Spartani dicuntur . et Sparta a sparto filio Foronei . Unde spartanus a um . et hec sparta .... quod ibi primo fuit facta . et hic et hec spartiota te patrium ab illa civitate ut ab alia ut dicunt . Item a spargo hec sperma atis .i. semen et .... Unde spermatiso as sperma emittere . Sperma componitur cum logos quod est sermo et hic spermalogus .i. semiverbius . et adiectivum et mobile . Declinatur sicut spermalogus a um . Item a spargo hec spargena .i. infancia . et sparso as ..... . a quo sparsito as aliud ..... . Spargo componitur cum ad et ..... subtracta d . dicitur aspergo gis distrahere operire perfundere . Unde aspersim adverbium . et hec aspergo ginis vel aspersio onis . et aspergo nomen quod .... mare . et aspergo vestis feminarum ut vermiculorum .... quod et sirma dicitur . Unde aspergimen a um

Item ab aspergo aspersio et aspergito
as freq. et asperso as fre. a quo
aspersito as aliud freq. conspergo is
quod et consparge gus inuenitur circumspergo
vel circumspargo . dispergo . inspergo .
respergo . quae quasi distant operire et
presumunde . unde aqua respersa dicitur quia
distantibus aque guttis operta et
infusa est . spargo et eius composita actiua
sunt et faciunt preteritum in si et supinum in
sum et omnia composita a spargo mutant
ubique a simpliciter in e . quamuis quandoque
in quibusdam contrahendis inueniantur a retenta
sed potius a vicio scriptorum videtur
contingere . Sparulus nomen piscis est . Spas-
mus, -mi . l. subita contractio paruum
aut neruorum cum dolore quam passionem
a corde dicta dicunt quod in nobis
vigoris principatum habet . Unde spas-
mosus a um patiens talem infirmitatem
Spatium distantia vel interuallum vel
interspedo . Unde spaciolum . di. et spa-
ciosus a um et comparatur . unde hec spacio-
sitas . Item a spatium spacior aris
ire et deambulare huc et illuc causa
recreandi . Et componitur conspacior aris . et
circumspacior aris . despacior aris
deorsum vel valde . vel de uno loco
ad alium spaciari . vel a spaciando cessare
. expacior aris extra spaciari et
euagari . Spacior depo. est r o s c
Item a spatium hec spata te gladius
quod sit spaciosa . i. ampla et lata . vel dicitur
a spata quod est passio . Unde spatarius
qui facit vel vendit spatas . et spata-
rius a um . et hec spatula . di. . et spa-
tula armus dicitur et spe in pecoribus quod lata
sit . et spatule ranni vel folia vel
fructus palmarum . antiquitus aperiantur
ad similitudinem spate dicuntur . et spa-
tule gula l. delicie dicuntur . et a spatula
spatulosus a um . et spatulatus a um
qui magnas et diffusas habet spatulas
vel deliciosus siue delicatus . et utrumque
comparatur . Item a spatula spatulor aris
i. delicior aris ut in spatula diui-
nare . Et componitur expatulor aris spatulas
auferre vel frangere . Item a spata spa-
tulus a um spata habens vel spata
armatus . et fit compositum hec semispa-
tium gladius a media parte spate
longitudine dictus . Item a spatium hec
spera re . i. rotunditas siue corpus ex
omni parte rotundum . et est spera manente
dyametro circumacta circa spacium semicircu-
li circumductio . et spera a spacium rotundi
Unde et rotunditas mundi dicitur spera mundi
quod eius species in rotundum formata est . et
quicquid rotundum et volubile est dicitur spera
a volubilitate et rotunditate . vel pile
quibus ludunt infantes . vel ut dicunt spera
grecum est . greci enim quicquid est rotundum
speram dicunt . Unde hec sperula le di. et
spericus a um . i. rotundus et solidus ad [...]
spere . et hec spira re circulus no[...]
ad [...] punctum . Unde reuolu[...]
et funium in naui spire [...]
funes nautarum dicit[...]
ras recolligunt . vel [...]
unde sint ut sunt . Item a [...]
as . i. spe habere confide[...]
ut sperando expectare [...]
bona . bona quidem sp[...]
timemus . sepe tamen sperare [...]
et contrario . Unde hec spes ei . expectatio
futurorum bonorum . et spes quasi sit pes
progrediendi quasi sit pes et est contra
Unde et contra dicitur desperatio deest
enim spes nulla quia progrediendi fa-
cultas est quod dum quisque peccatum amat
futuram gloriam non sperat . et componitur hic et
hec et hoc expes et deficit in obliquis
. i. extra spem sine spe . Spersum pro-
ner deceptus . et expes . Item componitur cum
se et hic et hec sospes tis quasi secum ha-
bens spem . i. saluus saluus incolu-
mis superstes . Unde hec sospitas atis
. et sospito as salutare sanare sal-
uare exhilarare vel bona spe afficere
vel bona spe non fallere . Et est actiuum
et in eodem sensu inuenitur sospito pis et
sospes quasi saluans hospes et est contra
Item a spes as speratus a um tam
in actiua quam in passiua significatione et comparatur
Et componitur insperatus a um . et sic comparatur
Spero componitur despero as a spe cessare
Unde desperabilis le liter litatis . Spero
et spem habere non est immo prout videtur
necessarium . sed quod aliud verum in eo intelligitur
sit enim passim est inuenitur in prima
parte nominis tamen necessarium est iste et in uideo
licet sepe inueniatur inuideor . despero
ab eo contra sit necessarium est . Item spero
prima producit . Item a spera hoc
sperium genus vaporum rotundus . et
hec sperades . i. terra quia rotunda est
Item spera componitur hec semisperium vel et
hemisperium dimidia spera . Item
spacium componitur hoc inspacium

Cal

Spero as speri
speritum consideratione secundum uso quod non
in usu et inusitatum dicendum est
sperabo sed spero quod contra per
derivatur . i. spes sperimen
speculum . Item a spero hec species ei . i.
pulcritudo vel forma unde quod dicitur species
pani digna est in opere . Item speciosus dicitur

Cp̃a forma. exp̃a qualitas q̄ demo[n]strat
[illegible] doctu[m] accidentiu[m] & dispositioe[m] parti
cularē specie[s] dr̄ vestiu[m] maneries. vnde qd̄
huius speciei x huius maneriei habeo
in orto meo [illegible] specie[s] dici q̄dā
diuidit[ur] in dyalectica [illegible] specie[s] dr̄
[illegible] principes dr̄ [illegible] species. occa
[illegible] causa. vn̄ h̄ specieta[illegible] di
[illegible] ad specie[m] p̄tinens
[illegible]
[illegible] speculatus. [illegible]
[illegible] vn̄ formosus & pulc
& [illegible] vnde speciositas [illegible]
[illegible] segregare diuide[re] specie
designare [illegible] specie[m] face[re]. vn̄ specificus
a hom̄ specificus vel diuisiu[us] vl̄
faciens specie[m]. [illegible] a specio h̄ spe
cimen inis .i. pulcritudo ut si[m]ilitudo
signu[m] imago noticia ut experimentu[m]
& h̄ specula le locus altus ut ad cu
spiciend[um] aptus. vnde speculor aris
vide[re] inspicere inuestigare explorare de
alto inspicere. vn̄ h̄ speculator ut specu
lator ris locus altus. vn̄ quis speculari
p[otes]t. vnde & fenestre & vehicla de
quibus speculamur specularia dicu[n]t[ur]
Et vide q[uod] penultima in speculor de p[ro]
ducit licet [illegible] corripiat eam dicens
Cuia vehit[ur] clausis latus specularibus
antro .i. s[ed] ad h̄ p[otes]t dici q[uod] ibi est obl[i]q[uus]
huius nominis specularis & no[n] huius v[er]bi
speculari. ut p[otes]t dici q[uod] regula data est
a prisciano de illis formatis in ar que
superat sua p[ri]mitiua ut lupa lupa
nar. ut de illis quor[um] p[ri]mitiua habet
penultima[m] correpta[m] & vn̄ h̄ p[otes]t dici spe
cular pe[nultim]a correpta. Et vnde vero [illegible] p[ri]ma
solutio[n]e[m] volunt ut p[er] dicat[ur] specular
p[enultim]a p[ro]ducta. et hic ut a speculari
h̄ & h̄ specularis re illustris vel
ad specula p[er]tinens ut ablus & aptus
ad speculand[um]. [illegible] a speculor aris
speculatorius a vm & speculatiuus a
vm. [illegible] a specio h̄ speculu[m] q[uod] ibi
femina spe[cie]m sui vultus considerat. ut
h̄ splendeo q[uia] splendore reddat. & h̄
specus ei. & h̄ specus ei. & h̄ specus
cus cui. & h̄ specus cus cui. & h̄
specus oris. & h̄ specimen ei. & h̄
specu inde le in sin[gulari] vno omnia in eod[em]
sensu. & est specus fossa facta sub
terra qua spelunca p[otes]t que & antru[m] dr̄
& spelunca & spelunca .i. antrum
& spelunca .g.l. spelunca .s. locus gra
vis rupes cavata. vnde b[ene] q[uod] a
specu deriva[tu]r spelunca. & vnde q[uod]
specus cus cui vel specu debet facere
genitiuu[m] & ablatiuu[m] pl[ur]es in ibus ut specu
bus. sed tamen est frequentius in vbus
speculis. [illegible] ab specio h̄ spica de

q[uod] de stipula [illegible] & apparet. vel
spica q[uasi] sperica q[uia] rotunda est. & est
spica de matur[is] frugib[us] dr̄ abusiue
[illegible] spica est [illegible] p[ro] culmi folliculu
[illegible] tumore[m] culmi arista
adhuc tenues in mod[um] spicule appa
reat. vn̄ & sagitte & lancee breues
dicu[n]t[ur] spicule a spicarum similitudine
& a spica h̄ spicula le. & spicosus
a vm plenus & abu[n]dans spicis. & co
pa[rati]o. vnde h̄ spicositas. spicatu[m] ple
nitudo & abundantia. [illegible] a spica
spicatus a vm [illegible]
[illegible] glas. sic in
[illegible] vnguentatum spicatu[m]
q[uod] de spicis aromatu[m] fuit factu[m]
& h̄ spiculum telu[m] .s. sagitta vel
breuis lancea. ut iabulu[m] q[uod] instar
spice acuit[ur]. & inde spiculor aris
iaculare ut spica occidere. vnde spi
culator carnifex q[ui] portat spiculu[m]
ad occidendu[m]. [illegible] a spica spico as
.i. spicas emittere ut colligere ut dare
ut habere ut ad mod[um] spice acuere ut
finde[re]. Et [illegible] conspico as spicas colli
gere in quo sensu inuenit[ur] & conspicor
aris deponens. despico as & despi
cor aris deponens .i. grana de spicis
excutere & extrahere. vnde & semp[er] po
[illegible] auferre & p[ro] aperire. exspicor aris
et [illegible] idem q[uod] despicare. inspico
as spicas emittere ut dare ut ad mod[um]
spicatu[m] acuere ut finde[re]. vnde inspor
mare. Virgilius ferro q[uod] faces inspi
cat acuto. respico as retro ut denuo
spicare. Suspico as latenter ut post
ut subtus spicare. Spico et eius co[m]posita
o[mn]ia neutra sunt & p[ro]ducunt hanc sillaba[m]
spi. [illegible] al spica h̄ spina nec est
acuitate. q[uod] aut[em] dr̄ spina q[uasi] sang
ne pungendo trahens ethimologia est & no[n]
co[m]positio. vnde h̄ spinula di.
& spinosus a vm & co[m]pa[rati]o. vn̄ h̄ spi
nositas. [illegible] a spina h̄ spinetum
locus ubi spine crescunt. & spineus
a vm de spinis factus. & h̄ spinter
inde le. ut spinter teris .i. fibula
ut armilla. plautus [illegible] inchide
dicit spinter. et pata inuenit[ur] factu[m]
repetites. & inde h̄ spinterculum
di. [illegible] a spina spina [illegible] spinus in
arbor prunorum [illegible] quida[m] [illegible]
p[ro]tulerit. vnde h̄ spinax cis tabu
la philosophorum que & pinax dr̄
sicut supra diximus. in qua filosophi
figulus faciunt in supposito puluere
[illegible] a spina spino as spina pungere
ut claudere. et expino as. despino as
spinas auferre ut extrahere. & expino

as in eodem sensu. inspino as valde vel
intus spinare. respino as iterum spinare
vel spinas removere. Spinifer a
fero et producit hanc partem spi. Spinax
spinosus nec x contra spinas. et spini-
fex a um. et hic et hec spinigena ne i.
de spinis genitus. et spinulentus a um
spinis plenus et comparatur. Unde hec spinulen-
tia e. Item a specio specto as frequentativum.
Unde spectamen spectaculum spectabilis
le liter litas

CXLI

Specio componitur
Aspicio cis aspexi etiam ante
vel ad aliquid inspicere. Unde
aspectus tus tui. et aspecto as.
conspicio cis xi etiam simul
inspicere. Unde conspicuus abi-
lis ad conspiciendum vel speciosus clarus.
Ovidius in Metamorphoseos: inde conspicuum et
Marcia [illegible] mirantur conspicati con-
spicuum in arduo edito et suggestu.
et hic et hec et hoc conspicax cis in eodem
sensu vel subtilis ad conspiciendum et
comparatur. Unde hec conspicacitas tis. et hec con-
spicacitas [illegible] vel subtilitas vel
aptitudo inveniendi. Item a conspicio hoc
conspicillum locus ad conspiciendum aptus.
Plautus in Cassina: Conspicillo consecuti
virginem. et conspicor aris i. conspicere
vel per se componatur a con et specio.
Unde conspicabilis le liter litas. et
conspicabundus a um i. abilis ad con-
spiciendum vel sic conspicati vel decorus.
Marcus Regulus conspicabunda pallas
quod placeret inquirit. Circumspicio cis xi
undique aspicere providere cavere. Unde
circumspecto as frequentativum. et circumspectus a um
cautus callidus providus. et comparatur. despi-
cio cis xi etiam deorsum aspicere vel
contempnere vel vilipendere. quia cum contempnimus
quasi deorsum aspicere volumus. Unde de-
specto as frequentativum. et despectus a um. et
hic despectus tus tui et comparatur. Unde de-
spectus a um. Item a despicio despicior
aris idem quod despicere. vel per se componitur a de
et specio. Unde despicabilis le liter
litas. dispicio cis xi diversis modis
aspicere vel in diversas partes. inspicio
cis xi etiam valde vel intus aspicere.
exspicio cis. et componitur hic et hec et hoc exspex cis
qui inspicit exta. prospicio cis xi [illegible]
procul aspicere. Unde prospecto as frequentativum.
et hic prospectus tus tui. perspicio cis
xi etiam perfecte intelligere aspicere providere.
Unde perspectivum visibilis vel clarus. et
perspicuus a um lucidus clarus. Unde
perspicue et hec perspicuitas. Item a perspi-
cio hic et hec et hoc perspicax cis clarus
subtilis vel perfecte et plura videns et
comparatur. Unde hec perspicacitas tis. Item
a perspicio perspicor aris i. perspicere
vel componitur per se
[illegible]
respicio cis xi etiam retro vel
ad aliud aspicere et imputat [illegible]
respectus tus tui et respectum [illegible]
specto as frequentativum. Item a [illegible]
et suspicio cis xi [illegible] suspicium
vel sursum aspicere et pro [illegible] veneratione
sic despicere pro contempnere quos vene-
ramur sursum aspicimus. Ovidius in
[illegible] duos. et suspicio. Unde suspectus
tus tui. et suspecto as frequentativum. et suspe-
ctus a um et comparatur. Unde suspectivus
a um. Item a suspicio hec suspectio onis
et hec suspicio onis in eodem sensu. Unde
suspeciosus a um. et suspiciosus a um
[illegible] comparatur. Credo tamen quod magis
debeat dici suspicio vel suspiciosus.
hoc vitio scriptorum sepe invenitur.
Item a suspicio suspicor aris i. suspicere
vel componitur per se a sursum vel sursum et spe-
cio. Specio et eius composita in omni significatione
sunt activa et faciunt preteritum in spexi
et supinum in spectum. Item omnia ab eo
composita in prima mutant e in i et
omnia corripiunt hanc sillabam spi. Et nota
differentias videlicet naturales: aspicimus volun-
tate intuemur cura. aspicimus ante
nos. respicimus retro. suspicimus sur-
sum. despicimus deorsum. inspicimus
introrsum. conspicimus simul. circumspicimus
undique. prospicimus longe. perspicimus
acute.

CXLII

Sperno nis
sprevi spretum
contempnere vilipendere. Unde
hic et hec et hoc spernax cis qui
frequenter alios spernit et comparatur.
Unde hec spernacitas atis. et sperna-
culus a um aliquantulum spernax. Sperno
componitur aspernor vel asprevi aspretum valde
spernere. Unde aspernor aris deponens
in eodem sensu vel componitur per se ab ad et sper-
no. Unde aspernabilis le liter litas.
consperno vel prevum sit spernere. Unde
conspretus a um. et componitur inconspretus a um
i. laudatus et probatus. Sperno et eius
composita in omni significatione activa sunt et faciunt preteritum
in previ et supinum in spretum. Spica-
mentum psalmorum. Spingle sunt lectice in
quibus sunt picte effigies quas gref-
fe volant.

CXLIII

Spiro as
leniter vivere vel spiritum ducere vel
suspirare vel flare. vel olere
suave redolere. Unde hoc spiramen
et hoc spiramentum et hoc spi-
raculum i. aditus foramen vel

Aliquid aliud p qd spirat. Vn̄ z spira-
cl'a dicūt omnia loca pestifera spūs
que grece paroma vocat ut acherō-
tica. et spiracula dicūt^r loca qua tra
[illegible] et spiraculum a vm qui
[illegible] spirat. et spiraculus le. liter
[illegible] ad spirans ut ad spi-
[illegible] ter qd spirat. Itē a spiro
[illegible] tus [illegible] ut angelus
[illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] undē valde
[illegible] [illegible] spiro as. et a spūs
spūalis le. liter. l'ras ad spūm ptin
ens. et p sinonima spūalis le. liter
et l'rat [illegible] [illegible] sēt dicūt
[illegible] spūalia ad spūm ptinēt gnat
sunt bona siue mala. sed spūalia
dicūt bona. sl'que spectat ad salute
et uita eterna. Cspiro ꝯ aspiro. ꝯuenc-
lare. conari. deuenire ut valde spirar
ut fauere et est tractu a ventis
qn̄ flat et spirat nautis fauet.
Ouidius in viii^o methamorphoseos. Aspirate
meis. conspiro as. simul spirare ut
concurre. Vnde hec hec conspiracio. Expiro
as. i. mori. extra spūm emitte. In-
spiro as spirando immitte. instigare
ut induge. respiro as retro uel iterum
spirare. ut quiesce. pausare a labore
Suspiro as sursum spirare ut sub spūm
duce. Vnde hec suspirium. et hinc suspi-
riosus a vm. Spiro et eius ꝯpta. inveniunt
sup̄ pret inspiro pro instinguere et
bina pduct hic sias ppi. Itē spiro
ꝯpt cū dromos qd ē cursum. et hec
spirodromum. i. locus p9 domum secretus
sit ad requisita nature. uel ꝯ^l spiro-
dromus. Spolio as denudare spolia
auferre. Vnde spoliatorium locus spolia-
di. et hec spolium. et sunt spolia prima-
toru. exuuie ducum et ductum. Vn
hec spoliarium locus ubi spolia ponunt^r
i. exterior balneorum cellula. Spolio ꝯ-
ponitur cum vis. et h' vispilio onis. et vispilio
onis latro predo q̄ vi spolias. Itē
ꝯpt cū vespis et h' vespilio ꝯ sepulcro-
rum violator. i. qui mortuos expoliat
vel ꝯ a violo as et sepulcrum. ut
a veho is quē violat sepulcrum et sepul-
ti veste vehit. Spolio ꝯ ꝯspolio as
dispolio as. despolio as. expolio as.
Vnde h expolia e. i. preda sic dcā
ab expoliando. Spolio cū o sic est a spo-
ma dicūt^r poma. Spondeo es spo-
pondi sponsum. i. fideiube. ut pmitte
uel velle. Vnde h' sponsus et hec
sponsa. Ita olim caucōs sibi inuice
intelligebat in quibus spondebat se pmitte
ꝯtrahere in iure matrimonii et fideiussore

dabat. Vnde admissum est ut sponsum dicam^9
virum a spondendo et sponsa simili-
ter. sponsus non est qui mittit sz qui spo-
det et sponsores dat et ual. Vnde
h' et h sponsalis le ad sponsum ut spon-
sam ptinens. Vnde et sponsalia dicūt
que in dote a viro ut a femina dat.
Sponsus est ꝯsponsus ꝯiuratus ut ali-
cui sit sponsus. Itē a spondeo ut
sponsa [illegible] [illegible] [illegible] lectulus ut
[illegible]. Vnde sponsalis le ad sponsa
ptinens. Spondeo ꝯ respondeo es
[illegible] [illegible] despondeo es valde
spondere [illegible] [illegible] facere et viro ꝯ-
iunge. Vnde responsus as fre. Vel
respondeo es retro petitus vocem
reddere ut ꝯsonare ut resiste. Vnde
responso as. fre. frequenter responde. re-
sistere. ꝯdicere. et hoc responsum et
hec responsio. responsorium qd datur
responsorium vel versus qui sepe
iteratur et sic quē vno desinente
illud alter respondeat. In responsoriis
vnum^9 v^su dicat antifona at ver-
sibus alternat chora. Vn respo-
sorius a vm. et responsorius a vm.
Spondeo et eius ꝯpta sunt actiua
preter respondeo qd neutrum. Spondeo
hic geminatur in pterito sz ab eo ꝯpta
minime. Itē a spondeo sponte adv
qualitatis. i. vltro voluntarie sz po-
nitur nomin. Vt mea sponte. me-
lius tm̄ est ut dicas esse nomē tm̄
ablī casus licet ponatur adiciat
si enim esset aduerbium cum poneret nominat
non adiungeret sibi adiectiuum nisi in neutro
genere tm̄ tm̄. ꝯnale quod est qꝯ
qn̄ equa dictio nominatiuus ponitur
nominaliter ponitur in neutro genere tm̄ et
suscipit adiectiuum in neutro genere. Vt tuum
legere. tuum currere. tuum ergo. Et a spo-
te spontaneus a vm. i. voluntarius
Sportima dispensacio. Spontale ꝯ
latine dicitur

CClm

Spuo is
spui sputum. Iheronimus tn̄
dicat qꝯ depoṅ in supino q̄ non
est intim in usu. Et est spuere
sputu emitte ut sputo re-
spergere. et inde sputus a vm
et hec sputum. et spuma me. Vnde
h spumula e. et spumeus a vm de
spuma ut ad spuma ptinens uel
spuma abundans. et spumosus a vm
et ꝯpa. Vn h spumositas atis
Itē a spuma me h pumex q̄
spumex lapis leuis z cauernosus

Cima spume densitate gerentis fiat
et ualida refrigeratione hec namque uel
in uas mittere musta deferuere desi-
nat. Unde hec pumiculus et hec
pumicella ambo diminutiua. et pumicosus
a um et comparatur. et pumico as pu-
mice aptare. et componitur a e se. Item
a pumex pumiceus a um. Item
a spuma spumo as spuma fluere
uel spumam habere uel emittere uel au-
ferre. et componitur conspumo as simul spu-
mare. despumo as ualde uel deor-
sum spumare uel purgare quod deorsum
de spuma ponere. exspumo as ualde
uel extra spumare uel spumas auferre
inspumo as in uel ualde uel intus
spumare. respumo as. Spumo et
eius composita neutra sunt et producunt hanc
sillabam spu. Item a spuma hec spongia
uel spongia que quasi ex spuma fiat
uel a fungendo quod est uicem agere quia lauata
est ad tergendum. Item a spuo sputo
as freq. et spurcus a um turpis fe-
tidus immundus quasi sputum excreas uel
cxpuocas uel quasi spuere cogens uel quasi sine
puritate et comparatur. Unde hec spurci-
da e immunditia fetiditas. et hic
spurius rii. et hec spuria e qui uel
que genitus uel genita est de nobili
matre et ignobili patre. Item spu-
rius patre mortuo matre uidua genitus
quasi tantum spurius filius quia muliebrem
naturam spurium ueteres uocabant. Unde et
hi qui non sunt de legitimo matrimonio
matrem potius quam patrem sequuntur. unde et spurius
quasi immundus uel quasi extra puritatem. et hinc
et hinc spurius a um ignobilis et
degeneralis. Unde in libro Sapientie Spu-
ria uitulamina dicuntur id est degeneratia
et non naturalia. Spurcus componitur spurci-
ficus a um. et spurcidicus a um id est
immunda faciens uel dicens. Plautus
in Cap. Hec spurcidici insunt uersus
immemorabiles. Spuo componitur conspuo is
id est simul spuere uel cum de sputo perfundere
exspuo is extra spuere. inspuo is intro
uel ualde spuere. respuo is iterum uel re-
tro spuere uel recusare contempnere uilipendere
Spuere proprie sputum emittere et componitur ab eo
cum illa secundum neutra sunt. sed in alia significatione
actiua. et omnia faciunt preteritum in spui
et supinum in sputum. et in suo producunt
hanc sillabam spu.

CLV

Splendeo es dui.
Unde hic splendor oris. et splendidus
a um et comparatur. Unde splendidulus
a um aliquantulum splendidus.
Item a splendeo hec splendona ne
quasi splendeat id est gladius. Vo-

[cat?] sephus in uirgine. Has uinc...
scultatori et arcus et loricas et cassides et
splendonas. Et a splendeo com...splen-
...mtho splendeo ...
splendificus a um et splen...
unde hec splendi...na e ... Sple-
deo quasi resple...
desero ...
et careo ... perse
delicati... dicit litera. Item ...
cum ... squilla ... arbor
bor uel ... cum flos ... nominatus
dicitur antos enim grece flos dicitur. Sta-
cten grece quasi proprie resine uel mirre
quod ex pressura manat. Staurosterom.
Staphile uel staphilon uua. Stana-
cos id est cupido. Stasis grece latine dicitur status
uel stans. et componitur enim sin quod est con et
sintasis sis uel secundum id est constructio quia
constans composita illa constructio ubi uoces
simul stant et cogeruntur cum intellectibus
et coniunctio. et sintasis componitur cum dya
quod est de et dyasintaticus a um
id est de constructione tractans. unde et dya-
sintatica dicitur illa pars Prisciani ubi
tractatur de constructione. Item stasis
componitur cum ex et extasis id est excessus mentis
siue cum homo ponitur extra statum mentis
siue sit in articulo mortis. et cum
epi quod est supra et epitasis uel
epistasis. inde C. ubi repetitur sima
grecorum id est adiectio litere uel silla-
be in fine super statum dominis. et cum
ana quod est sursum et hec anastasis sis
uel secundum id est resurrectio. et cum ipos
quod est sub et hec ypostasis id est substans
id est substantia intellecta sine qualitate
et quam generat primordialis materie ypostasis
sis. et afasis dicitur

CLVI

Sto as steti
statum manere non moueri mo-
rari. proprie stare est erectum
morari. Unde dicitur Qui aquis
stat non sedet et coniunctio. Unde
et hic status tus. et statio
onis et statio locus ubi naues ad
tempus stant. set portus est naturalis et
perpetuus. Unde et statio dicitur uita ista
que hic ad tempus sumus. non enim hic habemus
manentem ciuitatem sed futuram inquirimus.
Unde hec staciuncula le diminutiuum. et stationarius
a um. et statiuus a um in eodem sensu
Ambrosius super Exameron. Ubi refertis
rebus et statiua inprouisione rele-
stibus militijs. Item a sto stabilis
le letere litas id est firmitas inmobilitas
et stabilio lis uiui litum firmare
statuere. Et componitur constabilio lis. Et careo sine

[illegible] abilis et instabilis [illegible] liter
[illegible] sto stabulum a quo stabulo et
[illegible] et hec [illegible]
[illegible] structura [illegible] collocat
[illegible] extra [illegible]
[illegible] Unde
[illegible] a sto ut
[illegible] Unde hec
[illegible] a b
[illegible] primo [illegible]
[illegible] qui [illegible] fuit [illegible] hec statu-
a [illegible] quia erigit statua
et [illegible] ut crux ut altare. Item
a sto hoc stagnum aqua stans artifici-
aliter pisces habens. Item hoc stagnum, -ni,
quoddam genus metalli et hoc dicitur a
quodam greco scilicet stanatos quod est superare
et protegere, quia mixtum cum et adulterium
[illegible] per ygne metalla disgregat et
ab aliis et argento et plumbum [illegible]
[illegible] alia quam metalla ab ygne defendit.
Unde stagneus, -a, -um, utrumque
[illegible] [illegible] et stagnosus, -a, -um,
et stagno, -as, quodam modo stag- mundare,
abundare, crescere ut stagno, -as, aliquid
aptare, separare, et est constagno, -as,
destagno, -as, valde, ut deorsum sta-
gnare, ut crescere, ut stagnum remo-
vere, instagno, -as, intus ut valde
stagnare, restagno, -as, iterum vel re-
tro stagnare, scilicet decrescere ut redu-
dare ut removere stagnum. Stagno
secundum quod pertinet ad aquam ut [illegible]
secundum quod pertinet ad metallum [illegible]
Item a stagnum secundum utrumque [illegible] sta-
gnarius, -a, -um, ad stagnum pertinens
ut in stagno operans. Et stagnensis
[illegible] Item a sto hic stolus, -li, magna classis
navium, ut dicitur a stolon quod est missio
quia per mare mittatur. Ambrosius super
Egyptum ubi est navium stolus qui educat
[illegible] et hec stima, -e, mamilla azatri
[illegible] cauda a pastoribus. Unde hec stimula
[illegible] et stimarius a um ad stima per-
tinens et hic stimarius qui de aratro
[illegible] stima ut qui stimas facit. Item a
sto hec stipes, -tis, [illegible] ut trunco
[illegible] qui sustinet aliquid quod stans pes
et hoc stadium, -dii, i. octava pars miliarii
continens centum viginti quinque passibus et di-
citur Hercule primo illud statuisse et
ideo spacio determinasse quod ipse sub uno
spiritu constringeret et ideo stadium appella-
set quod in fine respiraret et [illegible] stet-
isset. Unde stadiolum di. et stadi-
alis, -le, ad stadium pertinens, unde et sta-
dialis ager dicitur qui habet passus CXXV.

Item a sto hic stater, -teris, quedam pecunia
in medietate uncie appendens aureos
tres. Unde et stater est tribus solidis
[illegible] compositum [illegible] sto et [illegible]
[illegible] in [illegible] et hec semiun-
cia quod [illegible] de uncia [illegible] et [illegible]
[illegible] pondus [illegible] semi-
[illegible] Unde [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] in ore [illegible]
[illegible] et hec [illegible] pondus
[illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] duodecim [illegible] solidos
tres. Item [illegible] statera, -re, scilicet
[illegible] in libra posita
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] pendeat et stet et
[illegible] dicitur totum illud instru-
mentum. Item a sto ut statim hec statera
[illegible] pellicula in qua puer in ventre in-
volvitur et moratur. Unde agacer
[illegible] herba [illegible]
[illegible] et inde stericus a um [illegible] statera
pertinens ut in statera pariens et inf-
[illegible] [illegible] sterilis, -le,
[illegible] et hic et hec sterilis, -le, infructu-
osus infecundus ut aptus gignere et
[illegible] Unde sterilitas et [illegible] compo-
nitur obstetrix, -cis, id est femina que ste-
ram tractat scilicet que recolligit puerum
de ventre parientis, ut derivatur ab obsto,
-as, inde obstetrix quasi obstatrix quia
obstat parturienti, et inde obstetri-
co, -as, tale officium exercere. Item a sto
hec stirps, -pis, id est radix trunci. Unde
hec stirps, -pis, progenies prosapia origo
et stirpeus, -a, -um, et stirpitus adverbium,
id est radicitus, et stirpo, -as, stirpes
auferre, et componitur exstirpo, -as, evellere
eradicare. Item a sto hec styx, -gis, pa-
lus infernalis quia ibi stet ad penam
ut a statim quia potata statim inf-
ficit ut a greco stigeston quod est tri-
sticia quod tristes faciat vel quia
tristiciam gignat, et sepe ponitur pro
inferno. Unde stigius, -a, -um, et
stigialis, -le. Item a sto hec stella, -le,
quia videtur stare et secundum hoc dicuntur
stelle que sunt in firmamento. Et no-
ta quod stella dicitur quelibet singularis, sidus
plurium stellarum collectio, astrum grandis
stella ut grande sidus, sed hec nomina
sepe confunduntur apud autores. Unde
stellula, -le, et stellinus a um, id est clarus
ut ad stellam pertinens, et stellatus, -a,
-um, stellis ornatus ut [illegible] stel-
larum [illegible] depictus, et stello, -as,
splendere ad modum stellarum ut stellis
ornare et ornare ut stellis duminare

Vel aliquid prendere Et componitur constello as
Vnde constellacio quod pro ipse ponitur et pro
signo stellarum et est nomen fe Item a ff
stella hec stellio onis reptile quoddam
lacerte quod depictus est quibusdam
maculis ad modum stellarum. Vnde stellio
natus a um varius fraudulentus vel
specialiter malefactor. et hec stellionatus
tus tui malefactum fraudulentia vel
fer fuca Item a sto hoc stabulum li
quia statio bonum. Vnde stabularius a
um ad stabulum pertinens. et hic stabu
larius rii stabuli custos vel equo
rum ductor. et componitur hic constabularius
rii [illegible] frequentius nunc hic comestabu
larius et designat officium sive di
gnitatem. Vnde hec comestabularia
eius uxor vel dignitas. Item a stabu
lum stabulor aris deponens Et antiqui
dixerunt stabulo as in neutro genere Et Sta
cius genetico Stabulare sub hemo
dis. Et est absolutum. Vt equi mei
hic stabulantur Item a sto hic stilus li
graphium quia stet in cera et quicquid
legitur est et exitum dicitur stilus a
stando vel a stilon quod est legum Vnde
stilatus a um stilo ornatus. et stilo
las stilo aptare. vel designare et
producunt hanc stam sti. et stilus est
hoc epistilium capitellum quod suppo
columne quia supponatur stilo columne.
Item a sto hec tabes bis putredo sa- G
nies. Sed tabes est que stat quia sta
bes. et fluere tabe mortuorum est
Vnde hec tabecula dimin. et tabidus a um
putridus piger deficiens tabe fluens
et componitur Vnde hec tabitudo. et hec
contas Item a tabes tabi genitivus et
tabo dativus et ablativus in eodem sensu
ut tabes. et de nomine diptoton et
tabeo es bui putrere pigrere deficere
tabe fluere. et componitur contabeo es extra
beo es. intabeo es. et hinc incho.
tabesco. contabesco extabesco. intabe
sco Tabeo et eius composita neutra sunt
et carent supinis et producunt hanc stam
ta Item a sto statua a um per sin.
Cum dicta tamen dicunt esse sincopatum
a statutus a um. et statim adverbium
temporis. et hec statura re status hominis
sive eius magnitudo. et statura eciam dicitur
post iactum lapidis in aquam Vnde
dicitur fuit in aqua reditus ipsius q
aque Vnde Lucanus Et statura re-
dit. pro tamen et hoc esse supra
Elvn
Item a supo
statum addita o fit statuo
is statum stabilitum ordinare

Erigere fabricare edificare constituere vel
et componitur constituo is simul statuere vel
ponere absolute vel sine actu tamen hoc sepius
ponitur tamen Vnde Saluftius In die
crastinum constituunt vel tamen ponitur Et Julius
Ipse ubi nocturne mina consisteret [illegible]
amice vel tectum poneret. [illegible]
desere de[illegible] ut deorsum statuere vel
a deorsum [illegible] Et
quis et [illegible] humi.
instituo [illegible] Vnde insti
tutus. et hec institucio. Sed pro quodam
[illegible] tamen in pl. instituciones nomen
ut institutarum liber. prostituo is pro
pro statuere poner. Et est vnum meretrix
que prostituitur vel pro precio se supponit
Vnde hoc prostibulum domus meretricum
Prudencius in Sicomachia Vnde
prostibulum maneas [illegible] et hec prostitu
la meretrix Juvenalis Item vg[illegible] et
prostibula. restituo is restitutum iterum
vel iterum statuere. substituo is subtus
ut post statuere subrogare in loco mor
tui eligere et ponere Statuo et eius
composita sunt a sisto as componitur hec et hec antister
titis vel sacerdos qui ante stat et
orat pro plebe. Vnde hec antistita
te sacerdotissa. et hoc antistitium vel
sacerdotium vel dominium Marcus ve
nabilis antistitio preminebat. que eciam
hec antisticia e dicitur Vnde ibi demos
complures ex illis antisticia et pro-
fesse. et antisto as. ut antisto
as vel excellere prestare Item sto componitur B
hoc interstitium intervallum spacium inter
aliqua Marcus Interstitium ponde
rum mensurarum ex diversitate. et hec
solsticium. et hoc equinoccium. sed de his
precepit sermo Item sto componitur absto as
steti et statum longe stare cessare asto 8 2 8 c
as steti astitum iuxta vel in conspe
ctu vel ad presenciam stare. consto as
steti stitum vel simul stare. et constare
vel constitui. ut domus constat ex tecto
pariete et fundamento vel constituitur
et constare vel perseuerare Vt ipse co
stat in proposito suo vel perseuerat. et
constare vel certum et apertum esse vel simul
stare. et constare pertinet ad precium Vt hec
cappa constat trium denariorum Vnde co
stans et componitur Vnde constat eius sine
adverbium. et hec constancia. et componitur inconstans
et sic componitur Vnde hec inconstancia. circu.
sto as steti stitum. desto as titi tum
vel deorsum a proposito stare. disto as di
steti vel differre remotum esse in diver
sa parte stare. Vnde distans et di
stancia. et componitur indistans indistancia.
exto as extiti titum vel extra stare
apparere eminere Vnde hoc extimum hi

Intersum [illegible] uero [illegible] et
[illegible] uocabulum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] substat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et d[icitu]r latrina [illegible]
[illegible] per quod puer [illegible] in [illegible]
[illegible] instat [illegible] similitudo
et [illegible] ad similitudinem [illegible] enim in
[illegible] huius [illegible] ad [illegible] non de
[illegible] in [illegible]
hic est instat illum [illegible] ad similitudinem
Unde instaurare [illegible]
[illegible] ad similitudinem
[illegible] reparare [illegible]
instaurare [illegible] reparare Prae-
sto [illegible] presente in proposito
stare perseuerare [illegible] ad [illegible]
pro [illegible] ante stare uel prestare [illegible] pro pa-
stare ut [illegible] meretrice se [illegible] et

[illegible] meretricum que prostat [illegible] pro pa-
stat et meretricantur Unde plautus
in Gurgulione Hi saltem in occultis
locis prostant uos in foro Unde hoc
prostibulum [illegible] ut dictum est
[illegible] ad [illegible] ante stare uel
[illegible] ut precellere et prestare [illegible] exhibere
dare ut [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] commodare ut mutuare et [illegible]
[illegible] et [illegible] et a presto prestans [illegible]
[illegible] et [illegible] aliis precellens ualens et co[m]-
pa[ratur] Unde hec prestancia [illegible] et prestabi-
le [illegible] multum et [illegible] aliis
ualens Et a presto ad presto aduer-
bium [illegible] in presencia [illegible] presto
[illegible] Unde ut a presto [illegible] prestites
[illegible] qui presto erat ad [illegible]
hominum Obsto ad obstitum [illegible]
impedire contra stare Unde obstans
obstantis et hec obstancia [illegible] et hec
obstaculum Resto ad restiti restitum
resistere obstare et restare [illegible] super-
esse et superfluere et restare [illegible] a mo-
tu stare [illegible] cessare Unde resisto ad
[illegible] sepe in diuersis locis restare Unde
plautus in Captiuis Age [illegible]
restitando lassum reddiderint Substo
ad [illegible] subesse [illegible] stare
ut subsistere Unde hec substancia [illegible]

E

quia substat accidentibus Unde [illegible]
[illegible] et consubstancialis [illegible]
[illegible] substo ad
substare [illegible] et a substancia
substancialis [illegible] et [illegible]
[illegible] supponere [illegible]
[illegible] Unde sub-
[illegible] ad [illegible] presto ad
[illegible] superesse superfluere Unde [illegible]
[illegible] hec superstes
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quamdam superstitione
[illegible] uetus [illegible] ut dicit
[illegible] a [illegible] de
[illegible] timenda timor Unde super-
[illegible] a [illegible] falsus ut uanus [illegible]
[illegible] ut idolorum cultor ut damnosus
ut [illegible] dicitur qui totos dies
[illegible] et [illegible] ut sibi sui li-
[illegible] superstites essent Sto et [illegible]
omnia [illegible] pro dare [illegible]
est ac [illegible] omnia [illegible] a sto facit
[illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible] et
[illegible] in [illegible] ut [illegible]
[illegible] Strancos [illegible] ut [illegible]
Strebliunta [illegible] Stecas herba
est que in insulis stecadibus nascitur
Unde et dicta est Stephane grece [illegible]
corona dicitur Unde Stephanus interpretatur
corona [illegible] norma [illegible]
[illegible] in martirio ad imitacionem fidelium
Stegnos et roodes [illegible] astrictum et
solutum [illegible] infirmitatis Unde stegno-
[illegible] astrictum corpus quod [illegible]
[illegible] laxat Stemon [illegible] augustinus
Stematon humor mollis [illegible] Hoc
stema [illegible] nobilitas ut ordo ma-
[illegible] nobilium ut honor ut dignitas
ut corona ut ornamentum Tunc [illegible]
Stemata quod faciunt Stemata [illegible]
[illegible] quos faciunt in genere
[illegible] gradus cognacionum parentum
[illegible] ille pater ille auus ille [illegible]
[illegible] Stennio [illegible] [illegible]
[illegible] tristis

Ellum

Sternoxi
Sternere [illegible] pa-
[illegible] obruere
Unde quidam uolens distin-
guere has [illegible] inquit
Sternit [illegible] lectus
asellus et hostes Unde hoc stratum
lecto [illegible] et hic stratus [illegible] uel
stratum [illegible] a [illegible] in
quibus antiquitus cubabat [illegible]
[illegible] et hoc strame [illegible]
quod ante [illegible] sternitur uel super

lectulum quod et hoc stramentum dicitur. et a
stramine stramineus a um. Item a sterno
sternax acis qui facile sternit vel
sternit et cetera. Unde trahitur. et hoc stra-
torium id est stabulum iumentorum. Unde
Josephus in primo annalium Rachel
hoc audiens posuit idola in stratorio
cameli. et est stratoria dicuntur le-
ctoria que in lectis sterni solent. Item
a sterno hoc storium quod terre sternatur
nondum enim ut diximus lectis stra-
mentis reptis in his accubabant.
Unde hec storiola dicitur. et storio as sto-
riis ornare. Unde storiatus a um
storiis ornatus. Et hic actum. Item
a sterno vel stratum hoc stragulum. et
stragula vestis est discolor que toga
dicitur et manum artificis diversa varietate
distinguitur et dicitur quod in strato et ami-
ctui apta sit. De qua Salomon Stra-
gulatam vestem sibi fecit. stragulum etiam
dicitur stratus caballi. Unde stragulatus
a um. et stragulo as variare. Item
a sterno et pes hoc tapetum ti et hic
tapetes tis. et hoc tapete tis in eodem
sensu. et dicta sunt tapeta quasi stra-
pedia quod pedibus primum sternerentur
quod et adhuc fit. tapeta autem aut
simpla sunt. aut amphitaba. sim-
pla tapeta ex una parte villosa
tapeta quasi simplicia. amphitaba ex
utraque parte villosa tapeta. Lucilius
Simpla atque amphitaba villis ingen-
tibus. Item a sterno hoc sternium locus
aptus ad sternendum. et componitur
hoc lectisternium locus ubi lectuli ster-
nuntur vel lectus ut quod in lecto in lecto
sternitur. et hec stracia e id est milicia
Unde hic stratilates dux milicie vel mi-
litum. et hic strator miles vel ad
miliciam armatus qui et stracion omnibus
dicitur. Item a sterno hic stratenus ca-
ster. et hic et hec stragulus les miles
a sternendo. et hic strabo omnis qui
oculos habet obliquos qui et hic strabus
dicitur. Unde hec straba. Gregorius Nazan-
zenus Hesperia videre mihi. sic es
ad oculos strabi. Item a sterno hec
strata te via munita quasi pedibus
vulgi trita et est de lapidibus strata
et parata. Unde est dilapidata. et hec
strepia e cauda serpentis. et hic sterimbus
bi. Unde stermito as.
Item a sterno hoc stercus oris quia ster-
nitur in agris vel quia extergi opor-
teat quicquid sordidum in cute redundat
Vel quod vermis est a stercen qui et
sterculinus dictus est qui stercorandi
agri vos primus induxit in Italia. id

et fimus dicitur. compositus vero e stercus quod
vulgo letamen dicitur quod sic intermixto
lecto fiat [illegible] vel est pinguedo.
Unde stercorosus a um. et stercoreus
a um. et sterquilinium vel stercorarium
[illegible] et inquilinus [illegible]
Et stercoro as stercore [illegible]
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] et hoc ster-
quilinium [illegible]
[illegible] Unde [illegible]
liqueo. Item a sterno hec sellata te
id est mare vel purpura. Unde hec scla-
tinare id est nauis in mari vel via in
mari. vel via in celo que ducit nau-
tas. vel purpura que in mari fit
vel vestis de purpura. et sclatatinus
a um id est marinus vel purpureus.
et hic sclator oris compositor nauis
marine vel vestis purpuree sive
regiarum sellarum. Sterno componitur asterno
is astraui astratum id est ad vel iuxta
vel valde sternere. consterno is co-
straui tum. et consternor aris depo-
nens invenitur et prime coniugationis.
et est consternari animalis vel corporis vel
manipuli vel lectuli vel capilli vel ma-
ris. sed consternari mentis est. consterna-
ri enim est mente deficere terreri
stupefieri cadere examinem esse vel
aliquo timore vel aliquo casu et
utrumque componitur a con et sterno. instino
is instraui. desterno is aui id est val-
de vel deorsum sternere vel de est ibi
privatiuum quasi a pace vel a paratu re-
movere vel sella auferre quod et dissel-
lare dicitur. insterno is aui id est valde ster-
nere vel in. prosterno is aui procul vel
ante vel per aliquo sternere. presterno
is aui supra vel ante sternere. substerno
is aui id est subtus vel post vel parum
sternere. Sterno et eius composita in e omnia
sunt actiua et faciunt preteritum in straui
et supinum in stratum

Tertio hic C l ix

Sterilis supinus caret id est naibus
reponakere cum quibus dormit
Unde et sepe ponitur pro dormire
Sthibium virginitatis vel color
noctis ceruse quo mulieres solute et mere-
trices solebant uti. Sticos grece latine dicitur versus
et componitur hemus quod est dimidium et hoc
hemisticium id est dimidius versus quales
multos invenimus in virgilio. et cum
dya quod est duo et hoc disticon grece sed
disticum latine quod et disticum invenitur
id est opus vel carmen duorum versuum vel
sententia in duobus versibus contenta. Unde

Fabyreyen

C.

Theodosius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] stigmia
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hec stigma
stigma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] valde ferro. Unde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
stigma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut stigma [illegible]
a stinguo is quod est signo as .i. in
formaticosa a um et compa. Item
stigma stigo as .i. stimulare. Unde
instigo as valde stigare. quod aut d
instigare quasi instinctu age ut instructu
age. ethimologia est et no compositio. Sti-
micon quidam pastor quasi stikomicon
stilon [illegible] longum micon celsum unde
stimicon quasi longus et celsus.

CLX

Stinguo uis guxi
stinctum stinguere stinctum
i. signare uel extinguere mor-
tificare ut instigare. Sed non est
in usu. Unde hec stinctu ri
quedam herba .s. satirion quia
venerem suscitat et incitat. Distinguo
i. distinguo uis xi ctum determinare
designare. Unde seperare putare.
et componitur subdistinguo uis sub distin-
ctionem facere ut pg ut paxil distinguere.
Extinguo uis xi ctum mortificare
et proprie ad ignem. Instinguo uis xi
ctum .i. instigare persuadere ut morti-
ficare. Unde instinctus tus .i. instigatio
persuasio. Restinguo uis .i. extin-
guere iterum mortificare. Stinguo et
eius composita activa sunt et faciunt pre-
teritum in xi et supinum in ctum et habent
u in presenti et sequente vocali. Hec
stips pis quoddam pondus quo olim
militibus stipendiariis distribuebat pe-
cunia et ponitur pro obolo et quia obolus
sepe solet dari mendicis in elemosi-
na ideo stips quoque dicitur mendicitas
quoque elemosina victus. Unde stipis
mendicus qui petit stipem. Et stips
hec obstipus a um inclinatus quia
qui stipem petit et accipit caput incli-
nat. Vel componitur ab ob et stips quasi contra
stipitem inclinatus. Unde obstipo as
inclinare. Item a stips stipo as

condensare et villare stipare stipare
gaza replere stipare compone fulcire
unde stipulum [illegible] et hec stipula
quedam herba que tota inclinatur in
radice [illegible] ut seusta [illegible] apparuit
in [illegible] [illegible] et hec stipa
[illegible] [illegible] et quasi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] stipulis et [illegible] [illegible] et
hec stipulatio [illegible] [illegible] [illegible] stipe-
[illegible] ut [illegible] stipula quasi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut dicunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tecta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fornaces et furnos
[illegible] [illegible] colligunt. Unde hec stipu-
la [illegible] et hec stipule dicuntur
folia ut vagine quibus culmus
vestitur et fulcitur ne pondere frugis
curvetur et stipule ipsi calami
segetis dicuntur. Dicuntur ergo stipule
uel a stipula propter parvitatem quia
fulciunt et condant ut ab uro uris
quasi ustule quia collecta messe urunt
propter culturam agri. Vel ut alii palea
quia interdum pro palea ponitur stipu-
la. Item a stipo as hec stupa pe
et est canapis ut lini dicta sic quia
ea rime navium stipentur. Unde
hec stipula le di. Et stupeus a um
et stupposus a um. Et stupo as a-
liquid stupa obturare. Et componitur destu-
po as. Extupo as extra ut valde
stupare ut stupam removere. Instu-
po as. Restupo as. Et est a corr.
et producit hanc sillabam stu. Item a
stipo as stipulus la um .i. firmus.
Unde stipulor aris .i. interrogare
querere. Proprie quidem stipulari est inter-
rogare et querere petitione cum respo-
sione facta promissione. Ut si interr-
rogans dicit dabis michi equum et
si ille rendeat dabo hoc est stipulari.
Unde stipulatio proprie quidem dicitur inter-
gatio petitiva adiuncta responsione
promissive sive promissa. ut dabis hic.
dabo. Et stipulari a stipulum quod
est firmum quia stipulatio firma debet esse
et teneri per solutionem quod stipulatione
promissum est. Vel ut dicunt a stipula
dicitur. Veteres enim in stipulatione stipu-
ta frangebat quam iterum iungentes sti-
pulationem suam recognoscebant et quia
in stipulatione continetur interrogatio et
promissio ideo stipulari sepe ponitur
pro promittere et pro interrogare

Vel petere siue querere Et nota quod stipulor erat antiquitus communis sed modo nequaquam et construitur cum accusativo et ablativo interposita a ut ab isto vel stipulor a te decem solidos id est queso Et componitur astipulor aris id est confirmare vel auxiliari unde astipulamentum id est confirmatio constipulor aris simul stipulari instipulor aris valde stipulari restipulor aris iterum stipulari et est deponens Sti Stipo componitur constipo as conpo as emittere euacuare instipo as valde vel in stipare vel immittere obstipo as undique vel contra stipare vel obturare restipo as iterum stipare vel euacuare emittere substipo as subtus vel post vel parum stipare Et sunt activa et corripiunt sti

Item stipo componitur cum pendo dis et hoc stipendium lucrum premium fructus laboris Item quandoque stipendium dicitur quod militibus stipendariis dabatur pro premio sic dictum a stipe pendenda antiquitus enim plus pensa erat pecunia appendere quam numerare Unde stipendarius a um ad stipendium pertinens vel stipendium dans vel potius recipiens Stipium unguentum de veruchibus

CVI

Stiria est gutta fluens et cadens vel congelata et gutta dum stat et pendet stiria dum cadit et fit a greco stirere enim stiria gutta dicitur Unde stiria dicitur arbor cuius fructus habet grana guttis similia que et storax aris dicitur quasi stirax sed stirax gis storax legitur et a stiria hec stilla dicitur Unde hec stillula aliud dicitur et stillosus a um quod et stiriosus a um dicitur et stillo as guttare vel stillatim emittere et fundere et componitur constillo as simul stillare distillo as diuersis modis vel extra stillare instillo as intus vel valde stillare restillo as iterum vel retro stillare Et sunt neutra et corripiunt sti

Item stillas tem componitur et hic stilbons ontis id est mercurius quasi stillans bonum et est nomen sumptum a meliori parte sui vel stilbon quasi stella bonum quia eo surgente surgunt et pastores vel stilbon interpretatur velox quia velox est planeta Item stiria vel stilla componitur cum cado et hec stillicidium et hec stiricidium in eodem sensu id est stilla cadens vel locus ubi stille cadunt vel locus a quo vel per quem cadit Unde stillicidiosus a um Item a stiria

hoc stirillum barba capre que pendet ad modum stirie et stiriosus a um id est sterilis et stiritera quidam dolor Storax gis legitur dicitur storax Unde storacinus a um [illegible] enim sunt arbores in quibus [illegible] extra sapientie et [illegible] stola in [illegible] philosophabatur [illegible] [illegible] matus [illegible] femina Item a stola hec stolax [illegible] et hec storaca quedam herba Stolon est stolos grece latine dicitur missio Unde hec stola est missio et hec stola le matronale operimentum quod eo operto capite et scapula a dextro latere in leuum humerum mittitur unde et sic dicitur quia submittatur id est et verum latino nomine dicitur quia dimidia eius pars retro reiicitur quod vulgo mavortem dicunt quasi martem signum enim maritalis dignitatis et potestatis in eo est caput enim mulieris vir est inde et super mulieris caput est Unde stolatus a um stola ornatus et stolo as id est stola ornare Stolon componitur cum pre et prestolor aris deponens id est expectare Et inde dicitur prestolari qui intimus expectat licet generaliter quod expectare reponatur Sed cum prestolor quasi pre eis mirum videtur si componatur a stolon vel epistola ab eodem cum preces non producat ideo alii dicunt quod componitur a presto et olim quia qui prestolatur alium expectat cum dominum presto est Et nota quod prestolor in eodem sensu construitur cum datiuo et accusatiuo idem enim est prestolor tibi quod prestolor te Item Stolon componitur cum epi quod est supra inde epistola quasi super missio quia super internuntium intellectus geruit officium nuntii Unde epistolaris et re et hec epistolare ris et hoc epistolarium liber epistolarum et hic hoc et hec epistolista e id est epistolarum scriptor Item a stolon hic stolon vel stolo onis frutex vel radix vel truncus arboris Item stolos componitur cum apo quod est de vel re et dicitur hic apostolus id est missus et apostolus quasi demissus id est de celo vel a deo missus Apostolus grece hebrayce ebraice missus latine Unde hic apostolatus tus tui officium vel dignitas apostoli et apostolicus a um et hic apostolicus id est papa et apostolici dicti sunt quidam heretici quia nil possidentes ipsi non recipiunt eos qui aliquid in hoc mundo vtuntur et apostolare re Apostolus componitur cum coapostolus id est simul cum alio apostolus Item stolos componitur cum apo et hic et hec apostata te perfugus renunciatus refuga retro missus

Ille d' apellata qui primo bn agit sed [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
in [illegible] vnde [illegible]
fieri [illegible] Stomacus
[illegible] vocatur [illegible]
sit et [illegible] et ad [illegible]
[illegible]
Don stomac[illegible] a vm [illegible]
[illegible] | et stomachor a vm [illegible]
intrare pati in stomaco | Et h stomacha le. i. extum intus | Et stomacor aris facere irasci indignari

Studeo des dui Clm
operam dare vacare
discipline invigilare Et e
quasi studere cum magna volun-
tate vehementer animum applicare ad
aliquid perficiendum | Vnde hoc stu-
dium dij. i. vehemens animi applicatio
ad aliquid agendum cum summo desiderio |
Vnde studiola le. di. | Et studiosus a
vm et compa. Studeo componitur insudeo des
dui valde studere | restudeo des et in
studere Et quia n e s c et caret supinis
et preterito Stupeo es pui. Intransitivum timere
esse ut fit stupidus et quasi sine sensu
Vnde stupidus a vm stupens stupentis et
compa. Vnde stupido as stupidum facere
vel stupere Vnde Marcus Quod pa-
uidus stupet stupens Et a stupeo
h stupor oris | et est stupor casus me-
moria et vocem auferens et linguam
impediens Vnde stuporatus a vm. i.
stupefactus | Et stuporosus a vm et
compa. Stupeo componitur stupefacio cis. et
stupefio fis stupefactus Et stupeo
componitur astupeo es valde stupere ut a stu-
pore cessare liberari | instupeo es valde
stupere | obstupeo es vndique stupere
vel de aliquid stupere | restupeo es Et
ab istis omnibus inchoativum | stupesco astu-
pesco etc Stupeo et eius composita pe-
nultimam et corripiunt Stuprum illicitus
concubitus et est proprie in virgine vel in
moniali et videtur dici a corrumpendo
Vnde stupror aris stuprum committere ut stu-
pro corrumpere Vnde hic stuprator oris [illegible]
stupratum | Et componitur constupror aris Et est
d e s c Et stura re quidam fluuius
hyspanie | Et [illegible] a quo per [illegible] | Et h
astur ris quidam populus hyspanie qui
circa sturam fluuium habitat Vnde hec

Asturia e regio eorum et eorundem vnde
asturiensis se Et astur dicitur quamuis
apud illam regionem abundat vel ab
aue et sterno Et ab astur h' astur-
co onis [illegible] qui apud illam
[illegible] aliunde Vnde [illegible]
[illegible] et sterno [illegible]
Vnde lego in [illegible]
[illegible] dictum [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] rapit hec [illegible] in rethorica
[illegible] vt coragius pa-
[illegible] et asturconi | Et est
[illegible] ut astur ab aue et
[illegible] sternat [illegible] Stlopus
[illegible] oris Vnde [illegible] stlopo tu-
midas intendit [illegible] buccas Stre-
na e quod vulgo dicitur strenna. i. quod po-
datur alicui in kalendis | ut in primo die
anni vel septimane pro bono omine et dicitur
strena quasi sine trena | ut sequitur stores
la trena. i. a lamentacione quia hilari-
dari solet ei | Vnde h strenula le | Et
strenuosus a vm qui sepe dat vel acci-
pit strenam | Et strenuus a vm qui li-
benter facit strenam. i. largus darius stre-
nuus impiger velox actiuus fortis et
compa. per suppletionem strenuus magis strenuus
Vnde h strenuitas tis | Et strenuus
a vm. i. strenuus vt strenatum [illegible]
Et a strena streno as encenniare
incidere strenam alicui dare strenam
aliquem exhilarare Strepo pis pui
pitum sonum facere | Vnde h strepitus
tus tui | Et h strepor oris | Et stre-
pito as frequentativum Strepo componitur astrepo pis
| obstrepo pis. instrepo | obstrepo perstre-
po et quia n e s c et facit preteritum in
pui et supinum in pitum certa persona
et corripitur stre

Strideo Cl lxm
des ut strido dis dui sed
frequentius stridi. i. sonitum
sonare | dentes grauiter stridere
Vnde stridor oris | Et inde
stridosus et stridorosus a vm
stridore plenus | Et stridulus a vm so-
norus | Et h strigilis. i. patella | et
instrumentum quo pueri vinas furant
et frequens | Et instrumentum quo equum mun-
dat quod post decurrit a tergo gerens
| Et instrumentum quo cauo [illegible] et
sudor corporis eradit quod et strigil
dicitur per apocopam Et a strideo hec
strix gis nocturna auis de [illegible] vo-
ce qui eum clamat stridet Et h
auis a vulgo dicitur ama dicitur ab amando

prolog. vnde et hec strix probe nascetibus. Strido et strides e. se s. qualibet vel neut. pt et facit stridi. inde et quiqz in dieu et karct sufsimus et fdecuit hec s'z stri. Stringo gis xi ctum. i. vin. h. strica c. patella qu tollit ab igne ul a ferro aliquo. et h. stringuria ul strangu[r]ia. stricturo vrine. et h. strigula strupha. et hec strigil gis instrumenti. et hec strigmentu ramentu immundicia. et strigula le que pensus. et h. strigulauius rasor lignor. et h. strignos q herba. s. vua lupina que latine herba salutaris d' qr dolore capitis et stomaci incendiu mitiget. ideo et vua lupina qr seme eius vue sit. Et a stringo strictum adv. et h. strica re tunica. et stre q. in ostra dicitur. et dicit et hominibus sp'. ad multa enim latrocinia sic spolator imitat. et sine magicis cantibus siue herbaru veneficio totis corporibus in feras transeunt. et s[tri]ctus a vin. Stringo. cis astringo ul constringo ws distringo ws diuersis modis stringe. Vn districtus a vm seuerus asper austerus et gp. et distringe ampliac stricturam remouere ul leuiter tange. extringo ws extra ul valde stringere ul a strictura remouere. instringo ws perstringo ws perfecte stringe leuiter tange simul in dicte. perstringo ws valde ul ante stringe. Vn hec perstrigiu qd spes magice artis. i. humanoru sensuu illusio et perstrigiu a perstringendo qr aciem oculoru perstringit. ut prestigiu incredibiles rerum imitaciones videt. sicut tec anulus videt astrum. lapillus tatetum fugeis cohors militu galeata. vel d' prestigiu a p et strige qr quedam strigalia facta prec. i. ante fecerunt. hac spes artis magice d' inuenisse mercuriu. Vnde prestigiosus a vm. et prestigialis le. et prestigio as ludificare. perstrigio aciem oculoru obscurare. obstringo ws vndique ul qr strige. Vn h. obstrigellus quedam genus calciamenti. et s. obstrigelli qui p platas consuti sut et ex superiori parte corrigia strict ul constringat. vnde et nominant. restringo ws iterum vel retro stringe ul ampliare et a strictura remouere. substringo ws subtus ul parum ul post ul sursum stringere

Stringo. et eius gta actiua sut et faciut pterita in xi et supina in ctum.

C.lxiiii

S[tr]ophos vel strophos g[rece] l[atine] d[icitur] conuersio. vnde hec strophium. cingulu. et est aurum cu gemmis. quia a parte parte conuertitur. Item et h. strophas adis q[uedam] insula. Cum enim Zethus et Calais [illegible] fugassent usque ad quasdam insulas. inde quasi sunt reuersi. ea qua re [illegible] insule ille dicte sunt strofades in quibus insulis qr arpie (h)abitauerunt et ibi plurime abundant ideo arpie dicte sunt strophadides a strophadibus. Et a strofos h. strophus deceptor impostor fraudator. et h. stropha e. retorta sc[ilicet] sententia argumentacio vana fraus deceptio nequicia calliditas impostura. vnde h. strophula le. di. et stropharius a vm fraudulentus callidus impostor versutus. Et stropha quedam gyro siue [flexus] in cantilenis. et est h. antistropha e. contra gyrum siue [flexum]. stropha cu[m] sit mutacio de uersu ad versum vel est q. gyro mutata melodia [vocis]. antistropha est qu[ando] finito versu remeatur ipm ex ipso. vn[de] ut eius meditatus. Vn cantus minor inuentus est p stropha et antistropha ad sonu firmamenti notandum et planetaru qui contra gyrus celi voluunt. Vnde quidam cantus psallebat esse in ecclia quos vocabant tropos. Vn macrobius. In ipsis enim hymnis deorum per stropha et antistropha metra canoris versibus adhibebant ut p stropha rectus orbis stelliferi motus. p antistropha diuersi vagoru regressus predicaret. Et a stropha h. stroma quedam opus varie contextu. Vn hec stromacia cingulum vario contextu cu gemmis. Et a strophos ut tropos hec tropheu spolium ab hoste in fuga quasi conuerso. et tropheu victoria de hoste in fugam conuerso et exultacio et leticia siue honor qui dabatur alicui pro hoste in fuga quasi et dat. illus honor qr totus exercitus exibat obuiam et cu leticia eum introducebat in ciuitate. Et h. trophus quidam cantus in ecclia a gyrose sic dictus. Strophas quasi cu apo qd est de ut re ex hic apostrophus. i. virgula sic facta. qui ps scribi dextra ad sumita litteraz

Posita in hiis dominus in prima parte [illegible]
[illegible] quia posita [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
solum [illegible] facta est [illegible]
[illegible] et apostrofus [illegible]
[illegible] vocat. unde
apostrophus [illegible]
apostrophus [illegible]
[illegible] diccione et [illegible]
[illegible] et ipse ad [illegible]
[illegible] unde apostrophus
[illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] strophos [illegible] monos [illegible]
nostrophos distrophos tetrastro-
phos. unde inuenitur h oda est mo-
nostrophos. h distrophos. h tetra-
strophos. monostrophos dicitur oda illa
que tantum una metri varietate habet
distrophos dicitur oda illa que per in
[illegible] usu repetit varietate. tetra-
strophos que in quarto. Struo is
xi ctum. i. componere edificare ordinare
preparare. unde structum. et h stru-
ctura re. et structibilis le liter liter
et h strues gis compositio congeries
collectio. unde h strucula le di.
et h struma e gutta in pectore quasi
strues humorum. unde strumosus
sa um et compa. unde h strumositas
gutturositas. Struo componitur astruo is affir-
mare asserere assimilare. construo is
simul struere. unde constructio. et con-
structibilis a um. et constructibilitas le
[illegible]struo destruo is dissipare deorsum
a structura deponere. extruo is. i. val-
de vel extra struere. instruo is infor-
mare docere. prestruo is pre aliis vel an-
te struere vel proferre. obstruo is contra struere
vel undique obturare obicere impedire.
Struo et eius composita activa sunt et fa-
ciunt preteritum in struxi et supinum in stru-
ctum. Strucios herba est quam quidam
herbam lanariam vocant quia plerique la-
nam ex ea lavant. Struppi sunt
vincta loro vel lino facta quibus
remi ad scabulos alligantur. de
quibus Livius. Cumque remos iussit
alligare struppis. Quidam tamen
strophis vel stroppis dicunt.

Capitulum pe[illegible]

T[illegible] [illegible]
[illegible] hec [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] est
[illegible]
[illegible] greci [illegible]
[illegible]
[illegible] Taceo
[illegible] et h
[illegible] taciturnus qui
[illegible] taciturnus a um quod
[illegible] et compa. unde h taci-
[illegible] Taceo componitur conticeo es
[illegible] obticeo es cui actiuum subti-
[illegible] es cui actiuum subticeo vel pro tacere
reticeo es cui actiuum. et ab istis incho-
ativa [illegible] conticesco vel [illegible]. Taceo et eius
composita neutra sunt et faciunt preteritum in cui
et supinum in citum. Nota quod taceo corri-
pit ubique quam composita ubique mutant in
i et corripiunt i. Tadeus interpretatur
corculus i. cordis cultor. Tesedus
heracles. Taphos i. tumulus sepul-
crum. et componitur hoc epitaphium quod superscribitur
tumulo mortui. Tafidus a um i.
eccidulus. Tasiaas infamis serpens
vel operculum signum interpretatur. Tagus
fluuius est ducens huius arenas. Ta-
[illegible] ecclesia. Hoc tagetum vel
tagetis ciuitas vel mons. Taginata dicitur
curia. Hic et h talio et hoc tale i.
simile. unde taliter aduerbium. et h talio
[illegible] eiusdem rei recompensatio videlicet
[illegible] delicto vel si dens pro dente. oculus
pro oculo eruatur et ita specie est in
[illegible] licet quamque [illegible] dicatur beneficii.
et hoc talentum quoddam pondus quod
summum esse perhibetur in grecis. nam
nichil est talento minus. nichil est talento ma-
ius cuius varium pondus apud diuersas
gentes habetur. apud Romanos enim
est talentum lxx duarum librarum sicut
Plautus ostendit qui ait duo talenta
esse centum xxxiiii libras. unde ad
quendam qui tot debebat uxor dixit
tot talenta debes quot homines sumus
ego et tu i. duo. Et est talentum
triplex minus medium et summum. minus
l. medium lxxii libras. summum
cxx est. Hec talia e una mensura
est. Talamus est cubiculum vel coniugalis
lectus. unde h talamus dicitur apud nos
cubiculum vel camera vel coniugalis lectus
[illegible] sponsi et sponse. vel talamus
dicitur a Talamone duce quod cum

Romulo et cu aliqe sabine quadā
nobile rapuit et responsum est cra-
tio ea ei deberi et qr feliciter fue-
rit ille nuptie instituit qr ut in oīb
nuptijs talassius nomine [illegible]
erit talamus d' a talamo grece qd
latine d' [illegible] et [illegible] hec [illegible]
nium [illegible] que fit sup talamum
sup sponsum et sponsam. Vn epitala-
mius a um. Talassius . i. colapsus
qui et intabiu et intabus dicit lá-
latru rima. pellis. hec talassium
mat' qd et talatium dicit. Unde
talassius a um . i. marinus. et p cpo
hec bitalassum . i. gurges duorum marium
Talpa fe quedam animal cecum qr
mus qr fit damnata ppetua cecitate
est eni absqz oculis quam greci
basalea vocat. Tama mater
Tamar mulier a maritudo p viris mor-
tuus. cadt et gemitas . imita' eni se
in habitu meretricis qm cu socero
suo concubuit. Tam adv. quantitatis
ut comparaci ut similitudinis.
Unde tantus a um . et tam adv.
Vn tantulus a um . et tantillus a
um ambo dimi. modicus. Tanti gtī
cum deriu. et hec tantundem gto tanti
acto tantundem et no ht amplius
vt tantimodo vz hec quatuor & alius
. et tantisper . i. interim. ut interea
ut interatim. Vn tamq tamets . i.
coniunctio adversativa. Tamen
coniunctio adversativa. Vn tamino as
. i. adusar arctas. et q' attamino as . i.
adusari. contamino as . i. polluere deturpare.
Et est ac . alia posita sut ne
Et no q attamino as est purgare
farina cu setacio dim quosdam. Vn
hec attamen inis . ipm setaciu. Ta-
minus . i. vinum uinesis. Tanais fuit
primus rex Scitarum a quo tanais
fluuius dictus est et facit gtm ta-
nais ut tanaos vel tanatus
Tana mulier deflecens. Tantalus
pr fuit pelopis. et tantalus auis
quam ardea vocat. Unde tantali-
des de filius ut nepos tantali.
et hec tantalis idis filia ut neptis
tantali. Tancus inmesus [illegible]
Tanatos . i. mortale ut mors
Vn tanatus a um . i. mortuus. et ta-
natos insula Gallici oceani dicta
a morte serpentu et tra eius quocumqz
serpentem molestia sit illico perimit an-
guinos. et gt' hec biotanatus bis
mortuus et mobile pt decl'mai
biotanatus a um. Et ncl' q' a . i. sine
et atanatos . i. immortale. Unde ata-
natus a um . i. immortalis. et hec
atanatos [illegible] quedam ciuitas que ata-
nate . i. immortales [illegible]
que immortalis est que [illegible]
[illegible] Unde [illegible] [illegible]

CN

Tango is tetigi [illegible]
[illegible] Unde [illegible] tus et
tangibilis le [illegible] et q'
tango att [illegible] is attigi atta-
[illegible] valde ut [illegible] ut accide-
. contingo is tigi [illegible] tangere ut
accidere. Vn contactus tus. et contiguus
a um . i. vicinus [illegible] qui contingit
domum alterius. Unde contiguo as
qui . i. contiguum esse. et [illegible] contiguus et hec
contiguitas vicinitas. Et a contigo
hec contagium. et hec contagio . onis in eodem
sensu labes putredo lues ut mor-
bus porcorum sive ovium qr contactu
unius totus grex corrumpitur. Vn conta-
giosus a um . i. sordidus. Obtingo is
tigi . i. ct ut undique tangere vel
accidere. sz accidit malum evenit eu'
obtingit sorte contingit facto. Ta-
go et tagis gta pro tangere actiua
sed pro accidere neutrum. Et gta a
tango in preterito mutat a in e et fa-
ciunt preteritum in tegi et supinum in tactu
Taos gemma pavoni est similis. Ta-
prosus tapus. Vn tappus quedam insu-
la stadijs decem a Sicilia remota
iacens et planicie. Taprobane vel
taprobanca insula indie ubi dicunt
in anno uno duas esse estates et
duas hiemes et bis floribus ver-
nare locum. Hic taras re Ne-
ptuni filius fuit a quo tarentum
ciuitas dicta est et fundata. Unde ta-
rentinus a um. Tarsis de genere Ja-
feth fuit a quo Cilices descende-
runt. Vn et ciuitas eorum dicta est
tarsis que tarsus dicitur de qua ciui-
tate fuit Paulus aplus. Tarsus
est ut Tarsis vocatur quedam regio
Indie. Vn Tarsensis se. Tarta-
rum g. l. d' horrere et tremere. Vn
hic tartarus. sz in plurali hec tartara .
profundissimus locus inferorum de quo
nemini extraxit deus. illic eni est
fletus et stridor dencium. horror te-
nebrarum. tremor frigoris. Vn
tartareus a um, et tartarinus a
um. Tarinus vermis qui lardi.
Taraca vestis regia ut purpu-
rea toga que et tarca dicitur

CM

Tardo as . i. morari
ut impedire retinere
differre tardum facere. Unde
tardus a um & compa'. Vn

Tarditas et tardusculus et tardidi
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... Tarpeius ...
... ...
taratantara ...
strictura ... que sunt ...
... instrumenti ...
... quidam ... Vnde ...
... taratantara sollicitare ...
est ... instrumentum ...
... ut molas molendini
... ... tubarum ... Ennius
... tuba terribili sonitu taratan-
tara dixit Vnde taratantarizo as
tubam clangere ut tarmam ... et
...are Tartarum quidam ...
... a Tartaro quod est ...
... quod carnes abhominatur Thau
quedam littera ebrea quam nos T dicimus
unde a tau dicitur greca teta et a
teta nos dicimus T et ex hoc patet quod
grecum habuit originem ex ebreo
latinitas vero ex greco originem du-
xit. et tau dicitur esse adverbium admirantis
Vnde taumatizo as admirari ut miraculum. et hec taumaturgia e arcus celestis ab admiratione et stupore admirationum dictus ut taumacias quia filia fuit taumantis

B Hic taurus
ri bos iuvencus vel qui est adhuc
non castratus. et tauri vocantur sca-
rabei terrestres ... ...os. et
a taurus taurinus a um. et hic
taurinum ... civitas ab abundantia
taurorum Vnde taurensis se. et tau-
rinus a um. Et a taurus hec taurea
e plaga ut flagellum ex corio tauri
. et hec tauria rie quedam regio. et hec tau-
romonium ... civitas Vnde tauro-
monitanus a um Tautanus .i. clava
Hec taxea lardum est gallice dictum
Vnde Affranius Gallicum sagmatum
pinguem pastu taxea Hic taxus
xi avis est. et hec taxus quedam arbor ve-
nenata et mire amarissimi succi Vnde
taxeus a um. et hoc toxicum quoddam
genus veneni quod ex succo illius arboris
exprimitur. Vnde toxicus a um. et toxico
as venenare veneno inficere. et est
a c s

G Taxo as .i. minari. et
taxare .i. dicere. et ta-
xare .i. confirmare. et taxare

lucrari imponere precium rei que vendi-
tur. ... addere vel diminuere precium
rei que venditur. Vnde hec tessera re
... ut magna quedam tessera ...
... bellicum signum ... tuba
... ... Vnde ...
... ... tessera
tessera ... ...
... ...
... quia ... ...
... ... dabatur aliud tessera
... ...
. et ... ... possent cognosci
... ... talis et ...
... ... tesseris solebat ...
... et ... designari. Item
tessere dicuntur quadrati lapides
ad modum talorum Vnde pavimenta fie-
bant. et tessera ... frugis Vnde
tesserula . et tessella ambo diminutiva
et a tessella hec tessellula diminutivum
. et tessellarius a um. et tesse-
rarius a um. et a tessera hic tessel-
larius et tesserarius ... ...
eius qui bellum inchoat vel qui
regis tesseras portat. ut quando
tesseris aliquid agit. Et nota quod
tessere tali a quibusdam vocantur te-
..., quod ... ... et
taxilla a iaciendo. Item a tessera

B tesserinus a um. Tessexim dicitur
astrepem qui ad modum tesserarum
sunt quibus ludimus. Taxo est ...
... et hic metaxarius qui in
foro imponit rebus que venduntur
... ... licitator et taxa-
tor dicitur. Item ... ... et ...
xat adverbium quantitatis .i. tantummodo. et componitur
a taxo vel licitatio quia licitatores
in foro rerum venalium considerantes
dicunt tantum vel tantum. et inde duntaxat
ponitur pro tantummodo. ut componitur a taxare pro
dicere quia illud quod dicitur tantum ...
dum dicitur. vel ut dicunt quidam a taxo
arbore amarissimi succi ... quia
si quis semel gustaverit sufficit ei ...
sufficiat ... tantum semel gustasse ...
... Taxo componitur contaxo
protaxo as retaxo as. Et est a c o s

C Tebrias ad civitatem extendens Tece
rece ... ... ut repositorium
... ... reponatur aliquid.
Vel teca ... tega a tego quia aliquid
receptum tegat ... ... et
... ... et hic tesaurus .i. aurum
repositum vel locus ubi aurum reponitur
Vnde tesaurarius a um. et hic
tesaurarius qui tesaurum habet in

sua custodia. et hec tesauraria e custodia
thesauri. et tesaurizo as thesauri-
zare congregare. Item ab hoc thecas
et biblos dicitur hec biblioteca et hec bibli-
otheca secundum quod superius distinctum est. sic apo-
teca et apotheca ce. Item hec theca cum apo
quod est re dicitur hec apotheca ce id est repo-
sitorium vel reconditorium quo in hiis qui
laboratas fruges reponunt. Unde
apotecarius rii qui custodit apotecam
vel mercator. et apotecarius a
um ad apotecam pertinens. Item componitur
cum en quod est in dicitur hec enteca ce
id est reposite rei copiosa summa quasi intus
reposita. vel enteca id est peculium vel
census patrimonii. Unde entecarius a um
et hic entecarius rii id est negociator.
Et nota quod teca si est latinum a
tego caret aspiratione. si vero est grecum
habet aspirationem in prima sillaba. Tedeo
es dixit dicebant antiquitus sed modo
non est in usu id est fastidiare indignari
amaritudinem tedium habere. Unde tedet
impersonale et construitur cum accusativo et genitivo ut
tedet animam meam vite mee. Unde
hoc tedium dii. et tediolum li. et tedi-
osus a um fastidiosus tedio plenus et
comparatur. Unde hec tediositas. et tedior
aris id est tedio affici. et attedior aris.
Item a tedet tesus a um odiosus
exosus fastidiosus vel fatigatus.
Item a tedet hec teda de lignum lu-
minaribus aptum et sic per contrarium quia
tedium non inferat. Unde hec tedula
le diminutivum. et quia tede et faces sole-
bant ferri ardentes ante mulieres
ideo sepe teda ponitur pro nuptiis
vel coniugio. Tedet componitur distedet
id est valde tedet. Plautus in Amphi-
trione: Aut quamquam tui me mihi
domi distedebat. pertedet val-
de tedet. Tedeo et tedet e o se
... et caret supinis et producit hanc
sillabam te.

Capitulum V

Tego gis xi ctum id est operire
defendere. Unde hoc tectum
pro domo et sepe ponitur
pro ipsa domo. Unde tecto-
rius a um. et per compositionem
architectus qui tecta facit vel potius
principalis artifex qui preest edificiis
construendis qui et architector dicitur. Unde
hec architectura re. et architector aris
tecta principaliter construere. Item a tectum
per compositionem hoc templum quasi amplum
tectum. Unde templarius a um ad
templum pertinens vel templi custos
et componitur contemplor aris videre inspicere

et proprie respectus ad invisibilia licet
quandoque ad visibilia transferatur. Unde
Ovidius: Sunt ac Hamos contemplar
in cetera. Unde contemplativus a um qui
moratur in contemplatione vel ad con-
templationem pertinens. Item a tego hoc tecta
... et hec tegimen vel tegmen ... et hec
hec tegimentum vel tegumentum. Item a tego
hoc teges getis parva domus que
et tugurium dicitur ... casula quam fa-
ciunt ... custodes vinearum vel pa-
stores ad tegimen sui. hanc rustici
capanam vocant quia tantum unum capi-
at. Item a tego hec tegula quia tegat
edes ... et imbrex dicitur quia accipi-
at imbres. Unde tegularius a um
et hic tegularius qui tegulas facit
et hoc tegularium locus ubi fiunt
vel acervus et multitudo tegularum
et tegulo as tegulas facere vel te-
gulis operire. et a tegula hec te-
gella diminutivum. Unde hec tegellaria que
et tegularia dicitur id est venefica super
tegulas sacrificans. Item a tego vel
tegula hoc tignum ni. Tigna dicuntur
vel ipsa laquearia vel ligna quibus
laquearibus allaqueatur. Unde hoc tigil-
lum diminutivum. et tignosus a um tignis
plenus. et tignatus a um tignis pa-
tus et ornatus. et tignarius a um
ad tigna pertinens vel qui tigna in
tecto disponit idem et architector.
Item a tego hec toga quia tegat corpus ve-
lamento sui corporis tegat et operiat
et est pallium purum et forma rotunda
et fusiore et quasi inundante sinu et
cadit olim vestis communis Romanorum.
Unde hec togula le. et hec togilla ambo
diminutiva. togilla etiam dicitur mantile. et to-
gatus a um toga indutus vel togam
habens. Unde et togate dicebantur
quedam comedie de vilibus personis
a Romanis facte que nullius precii
erant quia toga communis vestis erat
et ideo vilis. Iuvenalis: Impune
ergo mihi recitaverit ille togatas.
Item a toga per compositionem hec togipu-
ra id est pura toga. et hec togiferium
locus ubi scolastici viri disputant
et videtur componi a toga et fero.
Item a toga hec tegna e dolus fraus
deceptio. Terentius in Eunucho per
Parmenonem: tam scio esse hanc tegnam
quam me vivere. et inde tegnula diminutivum
et tegnosus a um fraudulentus dece-
ptorius dolosus et comparatur. Tego componitur
attego gis ultra valde tegere. con-
tego gis xi. circumtego gis xi circumcirca
tegere. detego gis xi discooperire
vel valde vel deorsum tegere. protego
gis. obtego gis contra vel undique

tego . retego . is [illegible] et [illegible] detego .
protego . is subtus ut pro tego . Unde
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
hui(us) [illegible] pe sup(er)
[illegible] tela . le . a te-
[illegible] unde telonius a
um [illegible] instrumentu [illegible]
[illegible] h quecumque
a longe [illegible] ut lapis [illegible]
et hui(us) . Un(de) tela p(ro)p(ri)e dicit(ur) q(uo)d
hoste impugnam(us) . s(ed) arma quib(us) d(e)-
fendim(us) . et ideo recepunt copula
hec arma et tela . telu(m) et(iam) abusi-
ue dicit(ur) gladi(us) . Un(de) et telu(m) dicit(ur)
dolor lateris quia cor(pus) dolore trans-
uerberatur tamq(uam) a gladio . et
a telo h tilia q(ue)dam le(vis) arbor q(uia) est
utilis ad usu(m) teloru(m) . Unde tiliac(eus)
a um . et tiligiosus a um . r(e)asfabil(is)
iacabilis ut ad tilia p(er)tinens . et co(m)-
p(onitur) h subtela le . i. decepcio fraus et
dicu(n)t(ur) subtele q(ua)si subtilia tela .
Plaut(us) in Amphitrone . Cu(m) ob
subtelas tuas te mori misero .
dicit(ur) subtela et in alio sensu . i. cor-
rigia que tendit(ur) sub cauda equi
. et hic co(m)p(onitur) a sub et telon . Tela
telon telo as . i. longare differre
s(ed) no(n) est in usu . et co(m)p(onitur) protelo as
dif(f)erre . prolongare differre . Telo et
ei(us) co(m)p(osi)ta actiua s(un)t . Tela a telon p(er)
compo(sitionem) h mustela . et h postela .
et h antela s(ed) h sup(er)i(us) diffinita
s(un)t . Tel(on) telon g(rece) l(atine) dicit(ur) tributu(m)
Un(de) hoc teloneu(m) tributu(m) . et p(ro)p(ri)e telo-
neu(m) d(icitur) tributu(m) de mercib(us) mari-
nis circa littus acceptu(m) q(uas)i o(mn)i(u)m littoru(m)
fiscalis co(n)ductio . Un(de) et teloneu(m) d(icitu)r
loc(us) in q(u)o recolligit(ur) et exigit(ur) s(cilicet)
ubi de merce sua a nautis emolu-
menta redduntur ubi eni(m) uectigalis
exactor sedet pacta reb(us) impositur(us)
et uoce a mercatorib(us) flagitat .
et hic officiu(m) habuit b(ea)t(u)s Matheus
. Un(de) h(ic) telonari(us) uel telonearius
q(ui) exigit ibi tributu(m) . et telonari(us)
a um . et telonearius a um . Thelia
diffinitio . Telim(on) p(rae)ced(it) . vngnecht
Hoc tema atis matia dictis
figura norma stitudo forma . Te-
mele . g(rece) l(atine) d(icitu)r pulpitu(m) . Unde teme-
licus a um . instr(umentu)m scenicus cantor

que sup(er) pulpitu(m) canebat . et h temo
onis lignu(m) longu(m) et crassu(m) in ara-
tro ut in curru ad qd' mo(vens) ligat(ur)
et temo d(icitur) gubernaculum nauis . et
temo d(icitur) a telon q(uod) est lignu(m) [illegible]
[illegible] temp(or)e [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a um . et [illegible] a um
[illegible] a [illegible] le litter
[illegible] Temno
[illegible] et faciunt
[illegible] in pl(ura)l(i) Et
[illegible] p(re)t(er)ito [illegible] p(r)in(cipiu)m
[illegible] ante n
Tenco as [illegible]

CVI

tetu . Unde tento as are
frequentat(iuu)m . i. frequent(er) tenere
et explorare . et dz h(ec) u(er)b(u)m
scribi p(er) n et sine p et mag(is)
p(er) n ut p(er) . et co(m)p(onitur) ptento as . rete-
nto as iter(u)m tentare uel freq(uent)er retine-
re et hic est frequentatiuu(m) hui(us) u(er)bi
retineo . tento a co(m)p(onitur) c o(mn)e . Tel
a tenco h(ic) et h et hoc tenax acis et
co(m)pa(ratur) . Un(de) h tenacitas atis . et te-
naculus a um aliqualiter tenax .
et hoc tenabulu(m) i. uenabulu(m) q(uod) re-
tineat apru(m) uenientem . Tel a tenco
tener a um q(uia) p(er) teneritatem q(uas)i
se tenet et co(m)pa(ratur) rior rrim(us) . Un(de)
h tenerit(u)do et tenell(us) a um ali-
qualiter tener . Tel a tenco hoc
temetu(m) h(oc) uinu(m) et p(ro)p(ri)e bonu(m) uinu(m)
q(uod) teneat mentem . Unde et d(icitu)r teme-
tu(m) q(uas)i tenens mente(m) et est et(h)ia et
no(n) co(m)posicio . et inde p(er) co(m)posic(ione)m
temulent(us) a um . i. ebrius temeto
ples et co(m)pa(ratur) . Un(de) h temulencia e
. i. ebrietas ebriositas . Tel a teme-
tu(m) temere . i. p(re)sumptuose fatue
stulte sine co(n)silio sine causa . Un(de)
h temeritas atis p(re)sumpcio uio-
lencia fatuitas . et temerarius
a um p(re)sumptuosus audax qui au-
det audenda et no(n) audenda . et te-
meo as corrumpe uiolare . Tel te-
metu(m) co(m)p(onitur) abstemius a um . i. abstinens
sobrius et abstemius q(uas)i abstinens
a uino licet q(ui)dam dicunt abste-
mius abstinens . Tel a tenco p(ro)u(enit)
hee tenebre aru(m) q(uas)i tenentes um-
bras et est et(h)ia . Unde tenebro-
sus a um et co(m)pa(ratur) . Unde h tenebro-
sitas . Tel a tenebre tenebro as
obscurare tenebrosu(m) facere . et co(m)p(onitur)
contenebro as obtenebro as et hu(ius)
incho(atiuum) tenebrasco . contenebrasco . ob-
tenebrasco . Tenebro et ei(us) co(m)p(osi)ta
actiua s(un)t . Tel a tenco h(ic) tenor oris
i. stat(us) pactu(m) co(n)dicio . tenor et(iam) d(icitu)r

acceti q̄ in placēc vna sit magis
tenet q̄ alia Itē a teneo h̄ et h̄
tenuis e gracilis subtilis nō spissus
et cōpa' pēr supplecōz . tenuis magis
tenuiss simus . vn̄ h̄ tenuitas atis
. et tenuo as subtiliac tenue fac'
. et cō attenuo as cōtenuo appōte
uno as . extēde dilatac . vn̄ istu
bilitac . Et est a e . sr . Itē a teneo
h̄ tena ut tenia . vittatu atu
intas depedēt diuisoz colorum
vitte sūt que crinib; innectutur
quib; fluctes religat' capilli sic
dicte q̄ vinciat . Itē vitta est
qua corona incit . tena ut tenia
extrema pars . vitte que depēdēt
corone . Itē a teneo h̄ trena
ne lamentacio . sic cum innug q̄
canticu letac et laudis . ita trē
na est canticu lamēt et funīs .
Vnde trenus a um lametabilis
. et trenos a um lametosus et vt q̄
cōpa' . et trenctus a um luctuosus
. et h̄ trenarus . et in pl̄i hec
trenaria oru mōs siue vallis
ubi est descēsus ad inferos et sepe
po' p̄ ipō descēsu ad inferos et
ipō inferno . ubi cum fletus et la
metacio . vn̄ trenarius a um Et
nota quidā dicunt p̄ eodē mōte tre
naris s̄z male . Itē a teneo h̄
tabula le p̄ mēsa . is mēsa est
paupm . tabula diuitu q̄ tenabilia
q̄ tenet bolos carniu et varia
fercula et vasa . Itē tabula .i.
alea in qua ludit' pirgis cal
culis et tesseris . Itē tabula la
tu lignu siue latus asser . et ta
bula tegula . et tabule in q̄b;
scribimus . et in his s̄codib; dicit'
a teneo ut a tego q̄ tegula .
Vn̄ h̄ tabella . et h̄ tabellula ambo
di' . et h̄ tabellio onis .i. publicus
scriptor a portandis tabellis
in quib; scribebat an̄ vsu carte
. et tabellarius . tabellio est
scriba publicus d' q̄ ea tm̄ que
gesta publicat' scribit . et tabella
rius et tabularius q̄' freq' ludit
cu tabulis . et mobilit' inuc' decli
natu tabularius a um et tabella
rius a um . et hec tabularium
sedes ut accruos tabularu . ut
locus ubi tabule s'uāt' . Itē a tabu
la tabulatus a um tabulis or
natus . et hec tabulatu q̄d ex tabulis

prostratu est . et tabulo as tabulis
[illegible] . et cō ctabulo as
destabulo as tabulas remouere
. et est a e s . Itē a tabula hec
taberna . . . que substruit
[illegible] . . . illa in qua
panis et vinum . . . ve
dit' . et taberna dicit' . . .
[illegible] . . . et tabulis
erat cōstructa . . . non
[illegible] nomine in primu retinet . vn̄
tabernula le di' . et h̄ tabernio
onis qui frequentat taberna . ut
qui ibi necessaria vēdit . et h̄ tab
narius ū . et h̄ tabernaria e vxor
tabernarii ut . . . et taberna
rius a um . et h̄ tabernaclm
tentoriu in expedicōe et a taberna
que est domus nō naalis ad t'pus
duiat' . quousqz reb; vbi vēdunt
et in dia' tabernaclm mansio que
nō est naalis et p̄ra sc̄ castra et
tentoria militu in expedicōe q̄ ca
relinquunt finito bello . ut q̄ fi
gimus modo h̄' mō illuc . et tab
nacula a tabulis q̄ de tabulis cō
strui solet . ut q̄ tabulis et lignis
solet appēdi . et appēdunt funib; . ta
berna cōf hec cōtubernium .i. taber
naclm ut societas ad t'pus cōcundi
quietis . Vnde h̄ cōtubernio onis so
cius cōmilito qui in eodē cōtubernio
est cu alio . et h̄' cōtubernalis lis
et mobilit' h̄' et h̄ cōtubernalis le . Itē
taberna cō h̄' et h̄ attubernalis lis .i.
socius et pocius in taberna leccator q̄'
valde frequētat taberna . vn̄ attuber
nio onis

Vn

Teneo cō attineo es nui attētu .i.
valde ut ptinere . abstineo es nui tu
longe ut ab aliquo tenere et cō' i' quāqz
cu acto et gto ut abstineo me
vino . quāqz cu acto z ablto cu p'p'oe
ut sine p'p'oe et est idē sensus ut absti
neo me vino ut a vino . Vnde
Vnde abstinens et cōpa' vn̄ abstinencia
e et est quāqz ibi quāqz incum . cōtineo
es nui cōtentu simul tenere habere gerere
Vnde cōtinens tis et cōpa' . vn̄ h̄ cōtine
cia . et p̄ cōtrariu incōtinens et sic cōpa'
Vnde h̄ incōtinencia . Itē a cōtineo
cōtinuus a um .i. vicinus ut sine interpo
lacōe q̄ simul teneat' . vn̄ h̄ cōtinui
tas . et cōtinuo as cōtinuu facere ut
cōtinuu hēre . Vnde cōtinuatim adu'
Et est a e sr . Itē a cōtinuus cōtinue
adu' pro quo sepe ponit' cōtinuo .i. cō
tinuatim ut statim sine interpolacōe
. detineo es remorari impedire ut
deorsum ut de suo p'posito tenere . vn̄
detentio . Itē cōtrariu de et inpo
sita s . d' destino as .i. legare mitte'

deputare ascribere sterne. Et componitur pdestino
are et de terno destinare. Unde [illegible]
[illegible] bonum et mali [illegible]
[illegible] bonum [illegible] dicit et [illegible]
[illegible] ut [illegible] in duas
parte et [illegible] primo et
[illegible] valde
[illegible] valde et
[illegible]
[illegible] et
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
obstinare ex noi [illegible] adquirere. Unde
obstinatus [illegible] obstinatus a um
[illegible] obstinatus ad
[illegible] in malo per
seuerare [illegible]. Unde obstinatus a
um in malo induratus obstinatus
[illegible] et compa. Unde obstinate
aduerbium in malo perseuerat ut inter
durare. Tenemus [illegible] ita ne obstinate
opera dat ut ab ipsa euellatur. Item
ab obstino obstinor aris in malo in-
duratus perseuerans [illegible] importunus
malignus et compat. Unde hec obstina-
cia e. et hec obstinacitas tis. Retineo
neo es noi. Unde retento as frequentatiuum. et
hoc retinaculum et hoc retinementum quasi
retinimentum. retinementa sunt ea loca
in quibus digeritur [illegible] ut que
retinent capita venarum. Ambrosius
Uacat venula quibus retinementa usque
ad digestionis oportunitatem contine-
batur. et cum musculi quibus nascebatur
retinimentorum meatus. Item a retineo
hoc rete tis quod retineat pisces ut
aues. Unde hoc reticulum et hec reti-
aculum ambo diminutiua. et retiarius a um
ad rete pertinens ut decipiens uel
qui facit retia. et retio hos tum
reti capere. et componitur irretio tis illa-
queare impedire. Et est a correpta sed
Item a reti hec reticula le paruum
rete ut mitra virginalis capitis.
et hoc reciolum illud quod colligit co-
mas sic dictum quod sit quasi paruum rete
ut quod retineat crines ne effundatur
Item a rete hec restis funis uel quod
sit ex funibus ad aliquid trahendum
Et dicuntur restes quia hiis recia
tedantur ut quod rates contineat. Unde
hic restio onis qui facit uel vendit
restes. et hec resticula le diminutiuum. Unde
resticularius a um qui facit resti-
culas uel ad eos pertinens. resticule
etiam sunt quas [illegible] ut redi-
micula uel [illegible] rebrachiatoria appel-
lare possumus. Item teneo componitur cum
sursum ut surgere et sustineo es noi
sub esse tenere ut pati. Unde sustento
tas frequentatiuum. et hoc sustentamentum et hoc

sustentaculum. Teneo et eius composita actiua
sunt ut attineo et pertineo que sunt neutra
et pertineo. Item omnia faciunt supinum
in ui et supinum in tentum sed sunt sine
[illegible] et hec omnia corripiunt [illegible]
[illegible] te

Cum
Tendo dis tetendi
tensum ut tentum uerbum actiuum tende-
aterit [illegible] ut [illegible] et
[illegible] hoc tentorium quod
sit [illegible] tenduntur funibus
et palis. Unde et tende dicitur et
[illegible] et tensibilis le. et tensi-
[illegible] le [illegible] tas. et tenso as frequentatiuum
et tensare id est defendere [illegible] facere
et [illegible] a quo tensito as frequentatiuum et
[illegible] componitur protenso as et protensi-
to as defendere et protegere. Item
a tendo hec tedicula le et hec tendi-
cula le. tendicule ut tenticule sunt
insidie que tenduntur auibus ut leporibus
uel ceteris aliis animalibus. et hec tentigo
ginis extensio ut erectio uirilis
membri. Iuuenalis Rigide tentigine
uulue. et Oracius. Unde tenti-
ginosus a um id est luxuriosus sepe tenti-
gine pariens et compa. et hic tentigi-
natus vel luxuriosus. Tendo componitur
attendo dis di considerare inspicere
ut attentum facere. Unde attentus
a um et compat. contendo dis id est liti-
gare [illegible] uel simul tendere uel
extendere. Unde hec contencio et hinc
contenciosus a um. et contento as frequentatiuum.
distendo dis valde tendere ut a tensura
remouere. extendo dis id est extra tendere
explicare. intendo dis id est adaugere ut
de deus intendit albedinem circa illum
et secundum hoc facit supinum intensum sum.
Unde intensio adauctio. intendere etiam
est opera dare dirigere intentum facere
intelligere. ut iste intendit animum suum
et secundum hoc componitur facit supinum intentum
tu. Unde hec intencio et intentus a
um. et intento as frequentatiuum. protendo is
porro uel ante tendere et extendere. porten-
do dis di id est ante tendere animum exten-
dere. Item componitur cum porro quod est longe
et portendo dis di id est porro id est longe
tendere [illegible] longe post predicere.
Unde hoc portentum ti id est monstrum. Unde
portentuosus a um id est monstruosus et compa.
Et notandum quod portentum non est contra
naturam natum. ut Varro dicit. sed in hominis
contra voluntatem quadam dei que natura est
omnium rerum ut [illegible]. sed est portentum
non contra naturam sed est quod est natura.
Nota portentum prodigium monstrum oste-
tum dicuntur. portentum est quod aliquid
portendit. prodigium quia porro dicat

.i. futurum predicit ut portentum in terra prodigium in celo quod procul a digito dicitur
portentum quod porro futurum sit prodigium
quod deuastacionem [illegible] monstrum quod statim
monstrat cum apparet ostentum quod aliquid
futurum demonstrat et hec prodigia sunt sed
labusioe [illegible] plerumque corrumpitur
[illegible] quod inter portentum et portentuosum quod portenta sunt que transfigurantur sicut fertur in libia mulierem peperisse serpentem portentuosa uero leuem sumunt mutacionem ut
nati cum sex digitis Ostendo dis
contra tendo ostendo dis demonstrare
aperire Unde ostensum .i. aperte
et ostensio a um et hec ostensio
nis et ostento as frequentatiuum .i. frequenter
ostendere uanitare iactare Unde
ostentamen et ostentaculum .i. demonstracio
Retendo dis retinere tendere ut a tensura
remouere Tendo per ue secundum alia pro
et eius composita hic sunt in alia uo
ce actiua sunt Hec omnia faciunt
preteritum in tendi et supinum in tensum uel
tentum Hec sinix genitiuo pertinax
in preterito sed nullum genitiuum aliud eo cum
geminat Tenedotica genus carte
a loco alexandrie que ita dicitur
et ibi fiebat Tenes fuit quidam
diffamatus quod cum nouerca sua gerit
bat et quandam insulam auctoritas
uacuam iuxta troiam tenuit unde
illa Tenedos dicta est et ciuitatem
sibi quam ibi condidit CIX
Theos grece latine dicitur deus
theos enim apud grecos timor dicitur Unde dicitur deus theos
quod timor sit omnibus colentibus
eum et a theos deus sed
hic superius diffinitum est
Et hec thus ris arbor arabie immensa et ramosa et cuius fructus sic dicitur
hoc thus Et quedam maniebus eius
apud nos dicitur masculum quod sit natura
rotundum in modum testiculorum reliquum
uero planum et pene scabrosum minus
optimum et dicitur thus a theos quod est deus
quod in sacrificiis deorum adolebatur
et sacrificabatur et secundum hoc habet aspiracionem Ut tus dicitur a tundendo quia
tunditur ut quia abile est ad tendendum
et secundum hoc caret aspiracione hoc libanum dicitur a monte libano ubi
colligitur et inde hoc tusculum paruum thus Et turibulum uas
aptum ad turificandum quod bolos thuris cremans et est ethimologia et
non composicio Et thureus a um et
turidus a um de thure compositum ut

thus primeus ut fumosus [illegible]
sup [illegible] denusquisque queras au
[illegible] fuat [illegible]
[illegible] thesia [illegible]
[illegible] iactor [illegible]
[illegible]
[illegible] om ge
[illegible] turifico [illegible]
[illegible]
[illegible] thurifer [illegible] uel
[illegible]
[illegible] thurificima [illegible] locus
ubi thus efficitur ut spargitur et
sacrificatur Theca a theos [illegible] theo
rica .i. diuinitas Et theorica a
um .i. diuinus Et theoro as .i. uidere
quod deus omnia uidet uel theorare
est considerare diuina Unde hec theo
rica ce uel theoria scientia que tractat de inuisibilibus ut uita contemplatiua Unde theoricus a um contemplatiuus spectatiuus qui enim contemplationi uacat Et a theoro hoc
teatrum spectaculum cuius mensura fiat
semicirculi figuram habens in quo omnes
stantes inspiciunt cuius forma rotunda erat sicut et amphiteatrum sed
postea ex medio amphiteatro teatrum factum est sic dictum a spectaculo Et theatrum dicitur prostibulum
et lupanar quod post ludos exactos
meretrices ibi prostituebantur Unde teatricus a um Et teatralis hoc et le
et per compositionem hoc amphiteatrum sed
hic superius diffinitum est Et a
theoro ut theos hec teodoria .i. diligens scrutacio uerborum ut disputacio ut misterium diuine scripture Et
a theoro hoc theorema atis declaratio et diligens et aperta uerborum
d. 788 perceptio uel regula Unde regule
geometrie dicuntur teoremata quasi aperta
quod aperiunt et illuminant mentem
lectoris Et et teorysma atis Theos et theologus a um .i. de deo loquens ut tractans Unde hec theologia
diuinitas sermo de deo Unde theologicus a um Et theologor aris
de theologia tractare uel loqui
Et et theologicor aris Et theos et cum tates quod est mors et hic
teotates tis quod deus mortis siue
dictus est mercurius quia ei humano
sanguine sacrificabat ut dicit a theos
et athanatos quasi deus atanatos .i.
deus immortalis Unde teutonicus a
um quasi gens que terra sit Unde hec
teutonia terra illius Unde teutonicus
a um Et teutonicus a um gentilium

A Tempe [illegible] quae sunt pictas
[illegible]
pictas [illegible] quibus est amor
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Theodon
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Theon [illegible]
[illegible] Unde Theodonus
[illegible] reprehensorius [illegible]
[illegible] Theodonus [illegible]
Tepeo es ui tepere CX
i. esse ut frigide
[illegible] calere ut frigere
[illegible] a nimio calore
cessare dicitur tepere cum cum a fri-
gore transit ad calorem dicitur tepere. Unde
sepe tepescere dicitur calere sepe frigere.
Est ergo tepere proprie esse inter calorem
et frigiditatem temperatum. Unde hic
tepor oris. et tepesco scis. et tepidus
a um et comparatur. Unde hec tepiditas
atis. et tepidulus a um aliquantulum
tepidus. et tepido as tepidum facere
et est activum. Item a tepeo hoc tempus
oris quia tepeat et temperetur vi-
cissim humore siccitate calore fri-
gore. et tempus multiplicatur. dicitur enim
spacium sine mora in qua vivimus vel
agimus mensis. dicitur etiam tempus aer vel
qualitas aeris secundum quod dicitur pulcrum
tempus est. nubilosum tempus est. dicitur
etiam tempus coemptio rerum secundum quod
dici solet carum tempus est i. cara et
difficilis est rerum coemptio. et bonum
tempus est i. facilis est rerum coemptio.
dicitur etiam tempus oportunitas faciendi
aliquid secundum quod dicitur. tempus est ut
legam i. oportunum est ut legam. dicitur
etiam tempus actus verbi i. modus. et a
tempus hoc tempusculum diminutivum. et tem-
poreus. et temporaneus a um
ad tempus pertinens ut in tempore veni-
ens. et per compositionem intemporeus a
um et intemporaneus a um scilicet
i. non in tempore veniens. et contempora-
neus a um cum tempore veniens ut sit
in tempore eiusdem vel veniens ut eiusdem
B temporis. Item a tempus temporalis le
quod in tempore incipit et desinit esse.
Unde temporalitas. Item a tempus tempestivus
a um congruus utilis conveniens
in tempore suo. Unde tempestive adverbium

in eodem sensu. Oratius in odis. desi-
ne mitium tempestiva sequi viro et
comparativus ior simus. et per compositionem intem-
pestivus a um incongruus inconveniens
non in tempore suo veniens sed ante vel
post. [illegible] intempestive [illegible]
[illegible] tempestivus et intem-
pestus a um incongruus inconveniens
[illegible] quasi sine tempore i. sine actu
Unde nox dicitur intempesta quasi media
[illegible] non habet [illegible]
[illegible] dicitur ergo nox intempesta quasi sine
tempore i. sine actu per quem tempus
[illegible] quia non habet tempus aptum ut actus
[illegible] in ea. et ideo sine tempore dicitur
non quod non habeat tempus sed quod ipsa
[illegible] non [illegible] sed [illegible] actus
per ipsa dicitur. Unde et quandoque pars
noctis dicitur hec intempesta i. inoportu-
num et non aptum tempus alicui rei
faciende quia nil agi potest quasi sine
tempore i. actu per quem dinoscitur
C tempus. Item a tempus hec tempestas
atis i. tempus. et tempestas dicitur tempus
pestis. et tunc est a tempus et pestis
sicut supra distinximus. Et nota
quod tempestas pro tempore habet omnes casus
singulares et plures sic et in alia significatione.
et tunc dicitur tempestas quasi tempus
stabilis et est ethimologia non compositio.
Item a tempus temporo as tempus ducere
in tempore venire. et componitur contemporo sic
temporare. Item a temporo mutata
o in e fit tempero as quod est tempore pro-
cedit temperies. Unde temperatus
a um et comparatur. et componitur intemperatus a um
et sic comparatur. Item a tempero te-
peras et comparatur. Unde temperanter
adverbium sine adverbium. et hec temperantia
est una de quatuor principalibus ut
cardinalibus virtutibus. est enim tempe-
rantia dominium rationis in libidinem
et in alios animi motus. ut virtus
animi refrenandi motus in nos impetu
facientes ut sic nil cupias. et per
compositionem intemperatus et sic comparatur
simus. Unde intemperanter adverbium sine
adverbium. et hec intemperantia e. Item a
tempero hec temperatio. et est tempe-
ratio rerum secundum temperantiam amor.
et hoc temperamentum i. mixtura pro-
portionabiliter facta. et hec tempera
e. et hec temperies ei. et componitur hec intem-
peries. et hoc intemperium ubi securitas
D nulla. nullum temperamentum est. Item
a tempero as. pertinet tempe indeclinabile
et neutri generis et tamen in illo actu
et vero i. loca temperata et delecta-
bilia in thessalia. hec et quecumque loca

Delectabilia dicantur tempe. iste et tes
qua dicuntur loca aspera et inculta
Tempero componitur attempero as valde uel
iuxta temperare uel obedire. contempero
as distempero as a [illegible] tempo-
re. obtempero [illegible] tempero
et eius composita [illegible] obtempero
et attempero pro obedire que sunt inter
se a tempus. hoc tempus oris pars ca-
pitis quia mouetur et quasi inobilis
quasi tempus quibusdam interuallis mu-
tatur. Unde temporeus a um ad tempus
pertinens. Et nota quod quidam indocte pro illa
parte capitis consueuerunt dicere tempus
pes. quod sine dubio malum est. dicant
go secure tempus per .u. et sic pro
illa parte capitis et in alia scire uel
in uoce nulla sit ibi differentia. Item tepeo
componitur tepefacio as et tepesco scis. Item
componitur tepeo contepeo distepeo intepeo.
tepeo et eius composita neutra sunt et carent
supinis et corripiunt hanc sillabam te.

CXI

Tero ris triui tritum
i. comminuere confringere.
Unde tritilis le leuiter litteras ab-
lis ad terendum. et hec tritura
re messium uel quod uulgo dicitur
batissone uel tritio. Unde trituro
as terere trituram facere. et hoc triticum
a frumentum quod purissimum ydatur. uel
a tero quia uel molitur granum eius
teritur. Unde triticeus a um. Item
a tero hic et hec teres etis longus et
rotundus ut hasta. Unde hec turris
et dicuntur turres quia teretes et longe
sunt et recte et procul rotunde uidentur
illarum quoque sunt quadrate uel late
uel dicuntur a tueor quia prestent de-
fensionem. Unde hec turricula le. et tur-
ritus a um turribus plenus uel ornatus
uel ad modum turris dispositus. Item a
tero hoc teristrum tri quoddam genus
muliebris uestis subtilis et strictè
uel dicitur a tego quia in estu corpora te-
gat feminarum quasi in umbraculo tuto
et hoc terebrum instrumentum perfora-
di. quod aliter dicitur teretrum quia terat uel quia
lignum terendo forat i. perforat
Unde est terebra quia tere forata uel
quasi transforans. Unde hoc terebellum
di. et terebro as terebro perforare
et conterebro as. Et est a e se. Item
a tero hec teredo dinis uermis lignum
terens et comedens qui et hic termes
mi dicitur. et hic termes etis. Item
a tero hec tinea e uermis uestimentorum
quia terat uel a teneo quia teneat
et insideat quousque erodat. et hic
tarmus mi uel hec tarma in eodem

sensu uermis lardi. Unde tineosus a um
et tarmosus a um. Item a tero hic et ho-
minis i. bos quasi terio quia terat
terram uel quia in quibusdam regionibus
solet triturare [illegible]. Unde et
quedam stelle septentrionales dicuntur teriones
dicuntur [illegible] que [illegible] appellantur et
[illegible] [illegible]. Un[illegible]
compositum [illegible] [illegible] signum
a septem [illegible] est depictum
uel a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod septem
dicitur ergo septentrio a septem stellis que
sunt uocate triones quasi boues aratores
quia semper terunt aream in celo. Item
trio componitur dicitur stella inde septentrio a
numero septem stellarum. illud signum dicitur
plaustrum siue currus uulgo et ursa
et eliace. et ab illo signo illa pars
mundi dicta est septentrio et uentus cardi-
nalis stans ab illa parte sic dicitur
septentrio. Unde septentrionalis le. et
hic septentrionalis lis parallelus illud
signum includens. Item a tero hec trica
re i. deceptio. et trica i. meretrix
et trica i. impedimentum. Plautus. Quas
tricas michi narras. et trica i. mora
et trica i. radix. et trica dicitur capil-
lorum. Unde trico as i. decipere uel
impedire uel demorari. Unde quidam
ad beatam mariam dicere. Quo fiat
utrum quem uirum non cognosco. inquit.
Quid uita tricas in modo. Item triccare
tricas capillorum facere. et componitur contrico
as. districo as i. dissoluere expedire.
extrico as expedire resoluere. Oracius.
Numos michi extricas amaros. Unde
extricabilis le leuiter litteras. et contra
inextricabilis le i. insolubilis. intrico
as impedire uel inuolutare. Marcianus.
Sub hac possent pinguescere intricari
quas alemus. retrico as idem tricare
uel tricam soluere. Trico et composita ab eo
actiua sunt et producunt tri. Item a tero
hoc tribulum li quod et hec tribula le nomine
instrumentum quo fruges teruntur. et
hic tribulus li genus spinarum. Unde tri-
bulo as tribulationem inferre uel pati
et tribulor aris in deponentali significatione in
eodem sensu. Unde tribulatio. Ieronimus
ad augustinum

Capitulum XII

Tero a tero hic et hec tristis te
quasi tritus status et quasi . Unde
hec tristicia e et tristor aris
dolere tristem esse. Innemini con-
tristo as in actiuo genere i. tristem
facere turbare. et contrister contristo
as et contristor aris. Tristis componitur subtristis te
i. aliquantulum tristis. contristis te.

[illegible] valde [illegible] i [illegible] a vm et
[illegible] a terro [illegible]
[illegible] et he [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] terre
[illegible]
[illegible] Nota [illegible]
[illegible] patrie [illegible]
[illegible] regia [illegible]
[illegible] Pater [illegible]
[illegible] territoria [illegible]
[illegible] quia [illegible] patria [illegible]
[illegible] regio [illegible] i [illegible]
[illegible] Troye in qua ut [illegible] qua
multa territoria sunt. quod aut [illegible] terra
que castris iuxta scithiam est. Unde hec
terrula le di et terreus a vm de terra
exns. et terrenus a vm in eod. sensu
i. de terra factus vel natus vel terra inhi-
tans vel terrenis deditus. et terrosus
a vm i. terra plenus. ut fenniculi genus
arenosum. et terrulentus a vm in eod.
sensu. et [illegible] compone hic et hec et hoc te-
rrulentus [illegible] et utrumque [illegible] Unde
hec terrulentia e. et terrulenter. et [illegible]
adverb. Unde in decretis spiritualem
terrulenter querere. Item a terra terre-
strius [illegible] de terra [illegible] ut terra inhi-
tans. et hec territorium modicus locus
vel districtus alicuius. vel territorium
dicitur quasi tauritorium. i. tritum bobus et
aratro. antiquus enim sulco ducto et
aratro possessionum et territoriorum limites
designabat. Item a terra hic terminus
quod terre mensuras distinguit. Unde terminalis
le et per compositionem terminalia tum ut festorum dierum
festa termini que antiquum deum puta-
verunt. et terminosus a vm terminis plenus
et terminus a vm ad terminum pertinens.
et termino as i. finire ut distinguere
Unde terminalis le liter liter. et quod
interminalis le liter literas. Termino quod
conterminos as simul terminare ut iungere
determino as i. diffinire ut terminos auferre
re. disterminio as i. terminum removere. et ex-
termino as terminum auferre ut extra facere
quasi extra terminos ponere et eicere. Item est
dicitur de exulibus. et post dicitur pro demoliri
Ubi exterminant enim facies suas
demoliuntur desolatur devenustat dissi-
pat quasi extra terminos humane conditionis
abducunt. Unde hec exterminium i. desola-
cio extra terminos eiectio i. exilium. et
exterminabilis le liter literas. et contra

interminabilis le liter literas. Tig
est a c [illegible] Terminus [illegible] conterminus a
vm i. vicinus et intermino a vm i.
[illegible] [illegible] de Civitate
Dei [illegible] interminis [illegible]
[illegible] vicinus vel [illegible]
[illegible] a terra hec
[illegible] in
[illegible] hec [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] tergum
et hec tergulum li. et tergosus a
vm [illegible] tergora sunt
hominum tergora quadrupedum Unde
et tergora dicuntur coria. et hec ter-
[illegible] a vm ut dicitur tergum a ter-
[illegible] Item a terra hec turbo
[illegible] quod antiquus dicebat hec turben
[illegible] i. vertigo volubilitas vento-
rum [illegible] a terra quociens ventus consurgit
et terra in circuitu mittit. Unde turbineus
a vm. et turbinosus a vm. et turbo
as populare confundere commiscere obscu-
rare. et inde turbidus a vm et compara-
Unde turbiditas atis. et turbido
as turbidum facere. Item a turbo hec
turba e. i. turbacio. turba populi
multitudo. sed multitudo unde sit. tur-
ba vero [illegible] in loco. Unde enim pauci
turbam facere in angusto. Unde hec tur-
bella i. turbacio. Augustinus de Civitate
Dei. Omnes motus cordis et saluta-
tionis quod turbellas fluctuare appellat
Turba vel turbiditas vel turbacio quod
turbulentus a vm. et turbulentus [illegible]
turbidus vel luridus. sed turbidus de natura
turbulentum vero fit a casu. et utrumque
comparatur. Unde turbulente vel teradia
et hec turbulencia e. et turbulento
as turbulentum facere. Item a turba hec
turma e societas hominum. et proprie equi-
tum i. ala. sed ala equitum [illegible] militum
turma equitum pedites. Unde turmu-
la et turmella ambo di. et tur-
matim adverbium sicut a turba turbatim
Turbo quod conturbo as. disturbo as.
deturbo as. exturbo as. perturbo
as. perturbo. returbo. Turbo et
omnia composita activa sunt. Terra quod
hic et hec terrigena ne de terra genitus
et subterraneus a vm. et subterro as
sub terra ponere vel infodere sepelire
et hic et hec exterris expers vel extra
terram positus et exul. vel exterris quod
ab ex et terris. inde exterris exul
proprie cum interdicebatur igne patre. Item
Nota quod exterris cum adiuncto valet
tantum quantum expers vel extra i. sine adiu-
to valet quantum diximus. Item a terra
[illegible] [illegible]
olerum vel herbarum [illegible] frutex

sic dictus quia a terra surgit et credit
thyrsus dicitur baculus vel ramus in
frondibus antiquis quo utuntur in sacrifi
ciis bachi . et thyrsus genus cimbali
in modum quadratis figure factum et
ab utraque parte habens empedes contri
ro ras rivi est i. obedire deterro
contero deterrimus est
detero i. peiorare ut peiorari unde
hoc detrimentum damnum vel diminutio
et hic et hec deterior et hoc deterius
peior et deterrimus a um i. pessimus
et hic adv. deterius deterrime . et
a deterior detero as i. peiorare .
nota quod detero ponitur in comparatione et pos
itivo positorum nominum ut detero terior
terrimus Tero teris contero teris minui
i. minus ut valde terere minutare
protero ris . obtero ris . subtero ris . Tero
et eius composita activa sunt preter detero
quod est neutrum pro peiorari et omnia fant
ut perfectum in trivi et ont corripiunt
hanc syllabam te in presenti in preterito vero et supino
produxit hanc syllabam tri . Tertulliani
sunt quidam heretici a Tertulliano
presbitero sic dicti

CXIII

Terreo es rui
itum i. terrorem inferre unde
terreo as frequentativum . et hic terror
oris . et hoc terribulum li
quoddam tormentum quia terreat
reos . et terribilis le liter litas
i. metuendus . et terribulo sum a um
terrore plenus Sidonius . ut fri
gore terribulosas Territus
interritus a um . et terrifico as . un
terrificus a um Item terreo componitur terrefa
cio cis i. facere terrere . et terrefio
fis Terreo componitur absterreo es rui
conterreo es rui . deterreo es rui
perterreo es rui . unde perterritus a um
et inperterritus a um i. perterreri
. et perterreri componitur perterrefacio cis
i. valde ut perfecte facio terreri
et perterrefio fis Terreo et eius composita
activa sunt Tergo gis si sum i.
mundare desiccare purgare unde
tergeo ges si sum in eodem sensu .
et pro compositum hoc facitergium mantile
ad faciem tergendam et utrumque componitur
detergeo ges et detergo gis i.
valde tergere . extergo gis et exter
geo . pertergo et pertergeo . reter
go et retergeo i. iterum tergere et sunt
activa et sic Termo dicunt greci ca
lore unde terme arum loca calida i.
balnea que calefaciunt ut domus vnctos
Tertigo dicitur desideratus si non valetis
comedere Tesseron ut tessera est

dicitur quatuor . et componitur cum dya quod est de
et dyatesseron i. de quatuor consonantia
et cum decas quod est decem et tessere
decas adis i. quatuordecim unde
hinc? quod quattuor dies distinxit constituit
quas constituit ... angelus in
tres tesseres ... i. in quatuor
decim ... decima ...
sunt quidam ... decima luna
paschalis septimana ... celebrat
Tesseradecatites quibus ... Tessera quoque
ut ... sellum ... reg
... in ... interpretatur

CXIIII

Testor aris i. testa
mentum facere . et te
stari i. testificari testimonium
facere ut dare . et testari i. invocare
ut conjurare ut in teste
unde testabilis le liter litas qui testari
potest i. testimonium facere ut testamentum
et componitur intestabilis le liter litas qui non
est dignus in teste ut recipiatur vel ut
testamentum faciat Item a testor testa
tus a um . et componitur intestatus a um qui
non fecit testamentum . et componitur abintestato
adv. i. sine testamento unde ille mor
tuus est abintestato i. sine testame
nto Item a testor hic et hec testis tis que
testatur ut que testationi i. confirmationi
in testamento solet adhiberi unde hic
testiculus di . testiculi enim in viro dicuntur
quod testantur hominem esse marem ut ideo
dicuntur a testibus quod duo sunt et testimo
nium a duobus incipit unde vox unius
vox nullius . unde testiculatus tus . et
testiculosus a um . et testiculatus a um
qui magnos habet testiculos . et testiculo
as testiculos dare ut testiculos parare
et componitur detesticulo as et extesticulo as te
sticulos auferre ut valde testiculare et
sic a c sic Item a testis hoc testimo
nium unde testimonialis le . et testimo
nio as testimonio confirmare Item a
testor ut testis hoc testamentum quia
testibus est conscripta et confirmata vo
luntas . ut quod non valet nisi post testa
toris monumentum i. mortem unde testa
mentalis le . et testamentor aris i.
testamentum facere Teste componitur testificor
aris i. teste facere ut teste confirmare
Testor componitur cum alia quod est contra et ante
stor aris i. contra testari i. testimonium
perhibere . et est absolutum unde si dicatur
ille negat fecisse sed hoc ego
antestor . i. si quis dicatur ante stultum
i. qui illum teste contra dico . ut et ab
ante et antestari i. ante iudicem stare
et teste ut primo testari ut ante iudi
tes testes statuere . et attestor aris

[illegible]
[illegible] talis testis terrarum
degeneras maledicus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cuadrus
[illegible]
[illegible] confusa [illegible]
Tirenes fortissimus frustra [illegible]
[illegible] est et sinteton
quedam figura [illegible] duo ordines coniungi-
tur in una [illegible] ut polis quod est
pluralitas et polisinteton quod plures
i. duo ordines coniunguntur in una quod plu-
ri sinteton. Item est cum a quod est sine
et asinteton est i. una oratio dividi-
tur in duas. Item tesis est cum prothos quod
est primum et prothesis est prothesis, i.
prima positio i. additio litere vel sillabe
in principio dictionis, et cum epi et epitesis
i. suppositio litere ut sic in meo doctor.
Item componitur cum [illegible] et hoc epitetum ad-
iectivum quodlibet quia supponatur, sed proprie
epitetum dicitur illud adiectivum quod convenit
omni rei alicuius manerie sed non soli
ut nigri est epitetum albus, corvi
niger. Item epitetum dicitur accidens quod
est proprium sed differt quia epitetum est
quod convenit omni rei alicuius manerie
sed non soli, ut esse nigrum convenit omni
corvo sed non soli, proprium vero omnibus
unius manerie rebus et solis con-
venit. Unde epiteton dicitur quedam figura
cum tale accidens ut tale adiectivum additur
tali rei immediate. Item ab epi et
tesis componitur epitematicus a um i. suppo-
situs ut appositus ut ipse. Tes-
salus quidam rex, unde tessalos civitas
civitas et tessalia quedam regio,
et tessalonica quedam civitas dicta est.
Unde tessalus a um, et tessalicus a
um, et tessalonicensis. Teter
tra trum i. niger ut tetrus, et compa-
teterior teterrimus, unde teteritudo
dinis nigredo feritas, et hec tetrica
a quidam mons in Sabinia asperrimus.
Unde tetricus a um austerus asper ob-
scurus tristis. Item a teter tetrasmus
a um i. pravus tenebrosus. Tetras

gr. l. dicitur quatuor. Unde hec tetras adis i.
quaternarius, et hec tetradecorodica(?) per
tempora [illegible] quedam [illegible] quam alte-
dit in quarto [illegible] quia maxime
fuit [illegible] Item
[illegible] est [illegible] et tetragra-
maton nomen dei [illegible] quatuor litte-
ris [illegible] forma et tetra-
[illegible] formam [illegible]
[illegible] que fuit [illegible] quatuor [illegible]
[illegible] et [illegible] aliis [illegible]
[illegible] de quibus per se melius tracta-
bit. Hec tetis [illegible] ut [illegible]
[illegible] uxor occeani [illegible]
Item tetis [illegible] ut tethidis [illegible]
[illegible] achillis. Tetragonia disposi-
tio. Tetanus est maior contractio
nervorum [illegible] a cervice ad
dorsum. Teucobolus dux Teutonicorum.
Texo xis xui — CXV gra
textum ad telam
[illegible] et texere cooperire ordinare
construere. Unde hec textura
re. et hic textus tus tui. textus est
liber continens tractatum sine littera
ut sine expositione, et hec textri-
na ne locus texendi, et hec textrim-
[illegible] ut locus ubi naves fabricantur
et texo [illegible] ipse texere, et textilis
le et textibilis le in eodem sensu sed
quod facile texitur. Texo componitur contexo
xui, detexo xui valde texere vel
a textura removere quod et distexo
xui dicitur, intexo xui i. in vel valde
texere, intertexo interponere intexere
inter aliqua aliquid texere, pretexo xis
xui sicut alii ut ante texere. Unde hec
pretexta te quedam vestis nobilium Romanorum
et sic quia pretexabatur ei qui ea
utebatur et hac veste utebantur
nobiles pueri usque ad quindecim annos
sub disciplina postea utebantur [illegible]
toga. Unde pretextus a um, et
pretextatus a um pretexta ornatus
ut indutus, et hec pretexta te ut
pretextata te i. comedia et fabule
nobilium [illegible] a latinis condita que
nullius [illegible] erat. Oracius vel
qui pretextatas ut qui docuere
togatas, obtexo xis undique vel
contra texere, retexo xui iterum texere
ut texturam destruere removere, subte-
xo xui subtus vel post ut parum
texere. Texo et eius composita activa sunt
et faciunt passiva in textum et supinum
in textum. Et nota quod texo et eius
composita sepe ponuntur pro tego et eius
composita quod [illegible] textum filum filo tegitur

Hic tirsus est quedam ges hasta
cop in sacrificiis bachi uel hasta
sertis ornata vnde hec tias adis
sacerdotissa bachi. Hic tioneus
nei s. bachus ut sic dictus est a
filio suo tioneo. Hec tiara
re pileum sacerdotale. Hic tibe
rinus ni fluuius rome a tibe
rino rege albanorum in eo summerso
sic dictus. Qui antea a colore
laque albula dicebatur olim quia
niuibus albus erat i. idem dicitur tiberis
et tibreus ut tibridis. Est a tibe
rino quod tiberis in quotidiano ser
mone tibreus in usu dicitur. Vnde ti
berinus a um. Tiberias adis ciui
tas facta ab herode in nomine ti
berii cesaris. Tibin est stupa
ut ges vasculi in modum feruum fa
ctum ex uirgultis agrestibus textum
hec autem vasculum ex cereo alij
capream alij sciuta interpretati sunt.
Et a tibin quod est inuicem hec tibia e
crus pars togine. Vnde tibialis
le et hec tibiale lis quod a braccis
dependet a tibias tergendas idem
alio nomine dicitur tibuceus quasi tibias
quod tibias tegat ut dicit a tibia
ut braccas quod a braccis usque ad
tibias pendet. Item a tibia hec tibia
e quoddam genus musici instrumenti quod
primum de ceruinis et caprinis fe
lis et cruribus hinulorum fieret
sed postea abusiue vndecumque fiat.
Vnde tibicinus a um ad tibias
pertinens ut tibias faciens. Item
a tibia hec tuba quasi tibia compo
sita in longitudine et specie. ut tuba
hec copha quod greca est et quere
hic tubicen cinis qui canit in tuba
et hec hec tubicina ne que cum
tuba canit. Item tuba quere hic tubicen
cinis qui cum tibia canit. Vnde
hec tubicina ne tubicines ex ductu
fulcra bifurca quibus domus suste
ntatur que aliter destines dicuntur. Item
a tibin hec tibicellum filum putridum
et hic tibes genus tegiminis ex uirgis
et papiro contextum ut est ex arbor
cortice formatum. Tiburtum fuit
quedam dicitur aug nomen quedam ciuitas
dicta est hec tibur ris. vnde dicit hec
tibur ris et hec re et tiburtinus
a um. Titan medium sonat. Tites
quod lumine. Tigrim medi et perse
vocant sagittam. vnde hec tigris vel
ut greci ipsum dicta est propter velo-

citatem et quidam fluuius sic dictus est
tigris grece ut greci ipsum velox est.
Timo grece latine dicitur flos ut flores inde
hic timus generaliter dicitur flos speciali
quedam herba similis timo et eius flos
timus uel timus qua eius flos
valde redolens est. hec hic thor
timiama ut thimiama et species
valde vi...ra que in ...
vtitur ... ... epitimia
... et epitimiu
dicitur al... et timus ut timiama
et timus arum a um. Item quod
timo hic timallus quidam piscis qui
flagrat sicut flos. Vnde timallinus
a um. Item a timo timinus a um
i. floridus et dulcis et suauis. Vnde
et timum dicitur mel suaue et odoriferum
et hic thimeus liber platonis quasi
floridus ut quasi flosculus quod ibi flo
sculi totius philosophie comprehenduntur
ut sic dictus est a discipulo quodam
platonis thimeo nomine. ut thi
mo siue thimor grece latine dicitur mens
inde thimeus liber platonis
quod ibi multa de diuina mente continentur.
Thimo quod est mens componitur cum ab et mu
tata b in v est autumo as i.
affirmare putare credere quasi a mente
sic haberi. Vnde hec autumatio onis i. esti
matio. Et est actiuum. Item timo componitur cum
ex est extimo as i. appreciari ut pu
tare quasi ex mente sic haberi. et hoc
item componitur cum ex et existimo as i.
putare vnde hec existimatio i. putatio
ut alicuius dignitatis status fama et
moribus adquisitus honor et sunt
actiua. Item timo componitur cum in et dicitur
intimo as i. in mente inculcare im
mittere indicare notificare. Item quere
cum en quod est in ut enaro quod est vinitas
et entimema ut intimema atque quedam
argumentationis genus i. confirmata con
clusio et sic quod in mente volutum quod in
entimemate vnum ex vno infertur
ut quere ab en et timos et inpiros quere.
Et vnde timanus fluuius est venetie
timias vrasibile fimbria herba
in frigia nascitur et maxime iuxta te
plum appollinis. Vnde timbreus dictus
est appollo et declinatur timbreus a
um. Timeo es ui metuere. Vnde hic
timor oris. Vnde timorosus a um
et comparatur et timoratus a um timore
plenus sic comparatur. Item a timeo timidus
a um qui per se timet timens vero qui ad
tempus formidat ex causa sic distinguitur
pauidus et pauens pudicus et pudens
stupidus et stupens languidus et languens
furibundus et furens et similia

et aqua . Unde hec tinnulitas [illegible] timeo
[illegible] extimeo et pertimeo [illegible] et hinc
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] timeo nos [illegible]
vigando et [illegible] et le [illegible]
[illegible] sonare et [illegible] de ere
et de alio metallo . Unde
[illegible] deficit in pla
in prima et [illegible] in tria spe
[illegible]
[illegible] tinnitat aur . et est onoma
topeyam . i . vim fictam et invente
ex qualitate soni illius rei au
quelibet . [illegible] in quesi. [illegible] in
prima et [illegible] pa . Unde tinnitus a vm
et tinnitus [illegible] . et hoc tintinnabu
lum quod videtur nomen fictum et
tinnulus a vm . i . tinniens . et hoc
timpanum quoddam instrumentum musicum
s. pellis vel corium ligno ex una
parte extentum . et sic quia tinnat
ut dicit a titon quod medium quia me
dium est . est enim media pars simpho
nie in similitudine cribri. Et lur
gula positur ut simphonia . Unde
timpanum dicitur medietulium rote in quo
radii insigunt ut circumferentia rote
. Unde hec timpanistria le que canit
cum timpano que et timpanatria
dicitur . Plautus . Timpanatricam
amat . et timpaniso sas timpano
cantare . et hic et hec timpanistres
quoddam genus idcopicarum . Timio
componitur contimio . pertimio . retimmo subtimio
patum ut subtus tinnire ut ad inferiori
tinnitum reddere et proprie dicitur de psalterio
ubi aliquid supponitur ut melius tin
niat . Tingis civitas est . Thimus
animal parvum que olim tinnia vo
cabatur . Timus quidam piscis et est
nomen grecum . Timinio sinus qui
anatta altius in viore ducit . Tin
tarus sol iuxta splendidus . Typus
figura ut formula ut status . et typus
quedam herba que in aqua nascitur
et ab aqua inflatur . Unde et tumi

a 2 9 a

dior vim hominum et sibi placentium tumor
et superbia typus dicitur . unde et
ab illa herba [illegible] superbi typi
dicuntur . Unde typicus a vm . i . figuratus
et [illegible] typica febris dicitur [illegible]
[illegible] dicitur . Tyro [illegible] fortis
et angustians . Unde hec tyrus [illegible] insula
[illegible] civitas sic dicta ab angustia
[illegible] unde et [illegible] angustia [illegible]
[illegible] tyrius a vm gentile et [illegible]
[illegible] . Tyrannus a tiro quod est fortis [illegible]
[illegible] in fortitudine [illegible] olim reges
et tirani [illegible] h [illegible] diram
unde fortes reges tiranni vocabantur
sed postea accidit tirannos vocari
pessimos et improbos reges vocari
[illegible] crudelitate et cru
delissima dicatur in [illegible] exactores
[illegible] quod est angustia qua angu
stat et cruciat subditos . Unde hec ti
rannulus li. di. . et tirannicus a vm . et
tirannia e . et hec tirannis idis . i . cru
delitas . et per compositionem tirannicida qui
occidit tirannum . Unde hec tirannicidium
tiranni occisio . Tiro a tiro quod est
fortis vel angustia hic tiro onis . i . no
vus miles novus ad miliciam electus
quia fortis ad hoc officium solet eligi
vel quia ad aggrediendam [illegible] militum
se angustiat . Unde et tiro dicitur
quilibet ignarus et rudis cum aliquid
incipit agere . Unde hic tirunculus di.
et hoc tirocinium nova milicia officium
tironis rudimentum initium novitas
milicie . Tirocinior aris novum mi
lite fieri . Tirides grece fenestre
dicuntur . Tiriaca quedam species un
tiriacus a vm . et hec tiriaca re scilicet
antidotum speciem quo venena pel
luntur ut pestis per se solvatur . Tiro
nus dicitur caseus . Unde artotirita re
cibus qui fit ex pane ut pasta et ca
seo . et [illegible] butirum . ut artotirita . sed
hec superius dicta sunt . Thisis est ulcus
et tumor in pulmone sic dicta grece
quia sit consumptio totius corporis . Un
tisicus a vm et [illegible] defentio . Ti
sana e succus ordei . Unde hec tisa
narium vas in quo conficitur vel co
quitur . Oracius . Omne hec tisanarium
oryze . et tisanarius a vm . Titubo
as . i . dubitare ut vacillare tremere
. Unde titillo as titubare ut ad luxu
riam incitare stimulare . et in aqua
[illegible] dicitur titillo as . i . inflamare incitare
stimulare commovere ad luxuriam . Unde
titillacio luxurie incitamentum carnis
incitacio inflamacio . et titillator a tum
titillacionem [illegible] . s. qui incitat vel
incitatur ad luxuriam . et titerannus a vm

i. pronus Titubo c. s. f. qua ht nem
est Titulo in absoluta et passiua
nec nem est in actiua actiui est H
titan anus interpretatur illuminans. Un
olim dicti sunt titanes quidam fortissimi
uiri quasi illuminatores mundi per suas
probitates. uel secundum fabulas isti sub
celata terra contra deos ad eius uo-
luntate dicuntur creati. Un et titha-
nes dicti sunt a tito greco i. ab [illegible]
quod quasi ulciscerentur iniurias terre causa
in deos exsurgerent armati et hic titan
in celis [illegible] et inde titan uel titanus
dictus est sol quasi fuit de genere titanum
uel quasi illuminat mundum Et a titan hic
titulus est titanus i. illuminans quia
illustrat librum. uel titulus a tito liuio
qui primus librum suum per distinctiones di-
uisit et singulis titulum apposuit.
uel titulus dicitur quasi tutelus a tuea pa-
sit. O sita que olim frontibus dam-
norum imprimebatur sic enim ita signatur
reddebatur hoc fere nosceretur. sic per
titulum liber cognoscitur. Un et sic
diffinitur Titulus est breuis anno-
tatio eorum que diffusius in sequen-
ti opere continentur. titulus etiam dicitur nota
que causa breuitatis apponitur dictionibus
titulus etiam dicitur inscriptio uel signum
laudis et honoris uel laus quod olim
imaginibus laudes nobilium intitula-
bantur Un titulo as designare
titulo uel titulum apponere. Et componitur
intitulo as. pertitulo as. retitulo
as. Et est a. e. sic. Et a titan tita-   2ff
nius a um. et hec titania e. i. luna
et hec titanis is. uel titaneos ciui-
tas Egypti ubi secta est prodigia ge-
legitur et sic a titanibus qui ea
edificauerunt. Et nota quod titanes
et gigantes dicti sunt. Titan
pro sole est cum masculino omnis quia grece
corona dicitur. Et hic titimallum li
herba lactaria quasi coma foliorum
ad radium solis contractum. mutat et
conducat. Unde titimallinus a um
Thurus uel pirrus aurichus uel pa-
trinus. H tacla c. cuius est que non
ht ossa in tibiis quando [illegible] in motu est
Unde tacdinus a um. tacdinus dicitur
ille qui uelociter cadit et mouetur
ad modum tacle aueis. et tacleo as
dui uel tacli i. moueri tremere. et hic
tacdinus i. gallus Thola inter ver-
miculus uel coccinum

CXVII

Tollo lis i. ele-
uare et tollere i. auferre
sed tollimus a uetetibus. exi-
pimus [illegible] i. auferimus quod dedimus
et tollere i. nutrire. Unde iux-

Tolle dulce cariturus contrahat [illegible]
magno et tollere i. prestare uel sufficere
et caret [illegible] et [illegible] sed semper [illegible]
[illegible] antiquum enim [illegible]
[illegible] et in
[illegible] quod in
[illegible] deo datum
[illegible] illo [illegible]
[illegible] sunt
sunt [illegible] quod [illegible]
hic [illegible] i. sum-
tas [illegible] rotunditas [illegible]
[illegible] scutum breue
quod in me [illegible] in quo trabes
[illegible] Unde [illegible] las. talos
[illegible] statuo. has uulgo
per diminutionem turrillas uocat hem
fimentibus solet turgescere. Et a talus
hic talus li per rotunditatem. et est
talus sub cruribus et sub talo calcaneus
Unde hec et hoc talaris et hoc
re. Unde talaris tunica que usque ad
talos descendit. et hec talaria [illegible]
instrumentum uolandi talo alligatum
quo mercurius utebatur. et hic talassio
i. uestigium in luto talus quod habet
subtalaris quasi subtalaris quod sub talo
sit. Et nota quod talus etiam dicitur decius.
Un hic taxillus di. Unde pompinius
Dum contemplor pugna taxillos per-
didi Et a tollo hec tollinum lignum
puteorum quo hauritur aqua. et hec
tellus terra fructifera quia eius fru-
ctus tollimus. uel quasi eius fructus nos
tollunt i. nutriunt. uel quia ipsa nos tol-
lit i. portat et sustinet. humus
inferior et humida est. sed terra a su-
periori parte qua teritur. uel tra
generaliter uidetur dicta sit quia naliter
siccitate torreat. humus uel humida
sit hec affinitate aque sortitur. Et
a tellus hic tellurus dicitur deus telluris
Tollo componitur attollo lis attuli uel abstu-
li ualde tollere. extollo lis extuli
Unde stolidus a um i. stultus fatuus
superbus insipiens secors quasi extollendus
quia se extollit et gratia Unde hec
stoliditas Et ab extollo stultus
la um quasi extultus quia se extollit et
Un est stultus quasi statim tollitur. ipse
in stultus est qui per stuporem non mouetur   f 21 r
iniuria. seuicia enim patitur nec ulciscitur
est nec bello ignominie commouetur
dolor quia stultus est hebetior corde
sic quidam dicit Ego me stultum esse
[illegible] fatuum esse non opinor i.
obtusus quod sensibus non in multis
et secundum hec stultus dicitur quasi scorsum
ab ultu et gratia Un hec stultitia

Et stultesco as a stultus ... hec ... [illegible]
ab ... [illegible] ... et ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
et ... [illegible]
et ... [illegible]
... [illegible] To
... [illegible]
ut ... [illegible]
... [illegible]
liber ... [illegible]
... [illegible] tortor Tomus
... [illegible]
et ... [illegible]
q̄ i diuides ... palma breue
et hec thomacula ... dicit
... [illegible] et ... To
... [illegible]
... [illegible]
paruitate ... forte multu ...
... qd dumtz recipe no posset ...
... sic dicitur quia no recipiat ...
... suriu subtracte ... ℞ ...
... qd' ... supra ... hec epitoma
atis ... ℞ ... abreuiatio Vnde
epitomatiq̄ a vm breuit' dicitur
vel dictus i et epitomor aris ...
breuit' loq' Tomix restis leuis i
i Thomas interp̄ abyss' vel geminus
i Vnde et greca dicimus dicitur q̄
quanto plus ceteris ... dubitauit
eo alcius veritate i resurrectionis
agnouit i et Thomas q̄ totus
meams in dubitatione i vel Thomas
q̄ theos meus i deus meus ...
Vm qd dixit cu xp̄us credidit scilicet
deus meus et dus meus et ...
no compositio

CLIX XVIII

Thonas
in nitum tonitruum facere
et quet soli deo i Vnde solu
in tercia psona debet inue-
niri i inueniē̄ tn in pa
et sa pa per prosopopeia et per
translationē ut tono sono i ut legitur
psalmo et per apostropha i Vnde
hec tonabulum li i sonus ut tintina-
bulu i et h' tonus ni i sonus i Vn
h tunica ce antiquissima vestis
q̄ tonica q̄ motu incedentis sonum
faciat ... cum sint pellicee tu-
nice quibus post eiectionē de paradyso
Adam et Ewa induti sunt i Vnde hec
tunicula i et h tunicella ambo di-
et tunicosus a vm tunicis plenus i et
tunicatus a vm tunica indutus
ut tunica hn̄s i et tunico as tuni-
ca indue Tonins ... cu torreo

et h tonitruus ... i et hec toni-
trua ... i et hec tonitruum
... sonus eius tonat
... h semitonius et hec semi-
tonium ... sonus ... ut ...
... [illegible] ... appel-
latur ... [illegible] ...
tonus q̄ ... fere attendat
... [illegible] ...
tonus ... i vel ... [illegible]
... [illegible] ... quodd ...
... [illegible] ... distingit
... tonus qui ... i calor
... parat tonos i et h ... intonius i
... totus ut ... Tono q̄
attono as supra dicitur Vn attonitus
a vm tonitrus stupefactus territus
... as sunt tonat i intono as
insonare Tono et eius gla neut
... pt' attono qd est actiuum et oia
faciunt preteritu in vi et supinu in itu
licet quidam inueniat in diu et matu
et oia corripiunt hanc ... to Et no
q̄ tono absolutu est ut deus tonat
i inueniē̄ tn quando deus tonat aere
actiue i q̄ h' transitiue intel-
ligitur in eo i tonat facit ut toni-
truo percutit et mouet et tangit

CLX

Tondeo es
totondi tonsu
capillos secare ut alium et
... in curtu corrodere
i Vnde h' tonsor i et in ... pro-
sita t ... h tonstrix i Vnde h
tonstricula ... et h tonstrina offi-
cina ut domus ut locus in quo tondetur
Tile a tondeo h tonsa se i remus q̄
i et h' tonsus ... i ... potius tonsa vel
tonsus dicitur palmula remi que aqua
percutit i Vnde et sic dicitur quia aquas
tondeat i vel dicitur a tudo q̄ tunsa ut
q̄ tunsus quia aqua tudat i Vn h to-
sula vel h tonsilla i tonsilla ...
dicitur forpicula i et tonsilla dicitur vncus
ferreus ut ligneus ad que in littore
... funes nauium illigantur
i Vn Ennius Tonsillas rapiunt co-
figunt littus ad vncas Tile a todeo
h' tophus lapis asper et caverno-
sus quia ambulantes super se tondet
Vnde h' tofulus di Tile a tondeo
i hec tonsio ... qd tonstrina ut to-
sula ... locus ubi tondetur i et h
tonsura re i et tonsus a vm i et ...
intonsus a vm Tile a tondeo to-
dito as ... i et tonso as alius ...
dito as ... i ... a quo alius ... tonsito as To-
deo ... attondeo es valde tondere
i ... contondeo es ... i detondeo
... es valde ut deorsum tondere i Vn

Detonsus a um . et in intonsus a um
retondeo es subtondeo es subtus ut
pq ut paru tonde. Tonko e s a
gt et dimittet gematoz pth mg[illegible]
Topasius ut topasion gema est ex
viridi colore . oim colore resplēdes
inuēta p̄mū in arabie insula in
qua trogodite prdones fame et
tempestate fessi cū radices her[illegible]
effoderet calāuerit que insula
postea nebulis cooperta tandē a navi
gantibus est inuēta . et ob hoc locus
et gema nomē ex causa acceperit . na
topasin trogodita[illegible] ling̃ signifi
cat querere . Vn̄ et insula dicta
est topasius . et lapis dictus est to
pasius uel toparius . ut est a ton
ut topos quod est totū . et pacos ut
patos ut pacios quod est color inde
toparius quasi de colore oim lapidū
in se hn̄s . Et nota quod topos dicit
locus Vn̄ topicus a um localis .
et hic topica ce . et plr̄ hic topica
corum . et hic topica corum pro
quodā lībro ubi tractat de locis
Item topos uel ton dicit totū . Vn̄
topicus a um . totalis . Vnde et p̄
dictus liber pt̄ dici topica quasi tota
lis quia ibi de totis . et de locis
omnibus tractat . et pte hi et hec et
hoc tot inde le . Vnde totus a um
Totum ad magnitudinē ptz ut totū
corpus . omē ad multitudinē ut
omnis homo . Item omē in diuisis p̄tibus
ponit . totū sine ptibus dz esse .
et ut aperte intelligat . dica est
int totum et omē . totū rem nois
cui adiungit et quālibet eius pte ap̄
hendit . ut totus Socrates . i . Socra
tes et quelibet eius ps . omē vero
quālibet rē nominis cui adiungit sz nulla
eius parte comphendit . Vnde to
talis le liter litas . Item a tot
totiens adu . et p compoz totidē a
tot et idē . i . eiusdē nūi et est inde le
et omnis gnis et plis nūi . Item
topos cō hic toparcha . i . princeps
sup totū ut sup aliquē locū . Item
nota quod ton hic d̄ altitudo . To
feth in Ysaya lata et spaciosa
gehenna . Torpeo es pui . i . languere
pigere deficere stupere remittere quodā
admiratione ut timore affici . Vnde
hic torpor oris . et torpidus a um . i .
stupidus et cpa . Vnde torpidulus
a um dī aliquatulū torpidus . et
hec torpiditas . Item a torpeo torpe
sco cis incho . et hec torpedo inis

i . torpor . torpedo est d̄ genus pi
scis dicta sic quia corpus torpescere
fac[illegible] [illegible] vim tē tangit .
[illegible] ut est vmbra
[illegible] [illegible] mebra [illegible]
[illegible] [illegible] inforunis quia
[illegible] [illegible] Vn̄ hic turpitudo
[illegible] [illegible] inquinare turpē
face[illegible] [illegible] esse
ut [illegible] hoc turpesco incho
Turp[illegible] [illegible] [illegible] a . i . e . s .
Item [illegible] turpiludiū a um tur
[illegible] [illegible] . Vnde hic turpi
lucra turpis adquisitio lucri . Tor
peo est [illegible] cotorpeo detorpeo . i . val
de torpē ut a torpore remoueri
intorpeo . retorpeo . et hinc incho
atiu torpesco . detorpesco est . Torpeo
e s r n l est et cet supius .
Torqueo es torsi . LXXI
torsū ut tortū . i . cruciare
et torquere . i . flectere ut vol
uere ut immitte iaculari . Vnde
tortilis le liter adu . Vn̄
litas . et hec torta te . Vnde tortula di
quodā genus cibi ut panis quod vulgo
ita dicit . Vnde in p̄mo libro Regum
Diuiserit est ut vnusquisque accipiat nu
mum argenteū et tortā panis . Item
a torqueo hic tortus tus . i . torsio ut
inuersio . Vn̄ tortuosus a um flexuo
sus ut inuersiosus cū cpatione et cpa
Vnde hec tortuositas . Item a torqueo
hoc tormen inis et hoc tormentū quasi
torquimentū quasi torquendo mētē inne
mat . Vn̄ et tormentū quasi torques
mētē et est ethia nō compositio . Vn̄
tormento as tormento afficere . et tor
mentosus a um quod et tormentuosus a um
d̄ et cpa . Et nota quod tormenta
est dicunt instrumenta bellica ad di
ruenda opida et ciuitates quia tor
queant intus resistentes . uel quia tor
queant lapides et tela . Item a torqueo
hic torquis ut hec torques . i . ligamē
tortū ut aureus circulus circa collū a
collo usque ad pectus descendens sic dictus
quia sit tortus et est ornamentū uirorum
Vn̄ torquatus a um torque ligatus ut
ornatus . et hic quidā Romanus dictus est
Torquatus quia singulari certamine quendā
gallū deuicit et ei torquē aureū
abstulit . Item a torqueo hic tornus in
quodā instrumentū . Vn̄ torno as tor
no aptare in giru mittere ut voluere . obuag
Vnde tornatilis le . et hec torcemma
atis tornatura ut vas tornatū ut
quodque dolat et tornat siue vas
siue lectus ut aliud . Item a torqueo
hoc torcular ut torculare ris calca
torium quod ibi uue ut oleum calcent

ut [illegible] dicitur in quadam q(uae) torrendos sic [illegible]
[illegible]
[illegible] sit tosto [illegible]
[illegible]
beatus [illegible] qui [illegible]
[illegible] et [illegible] unde hec [illegible] thoracis [illegible] de hostiis sic [illegible] et sic dicitur ab hostiis torax [illegible] sit ut que [illegible] humeris [illegible] unde thoracula [illegible] et thoral [illegible] lis ut torale lecti mappa ut est sic dicitur quicquid in lecto sternitur. Oratius: Ne turpe toral ne sordida mappa corruget nares. Item a thorax hoc thoracium id est ornatus in humeris, et hic torax cis id est pectus scilicet pars illa corporis anterior que est a collo usque ad stomachum quam nos dicimus archam quasi archanum sit id est secretum quo ceteri arceantur. Cuius eminentes partes mamille dicuntur inter quas per illa ossea pectus dicitur dextra et leva coste. Unde et torax dicitur lorica et specialiter illa que tantum extenditur quantum toracem homo defendit. Item torqueo quod cum pre componitur et hic pretor oris id est prepositus sed proprie positus in certa. Pretor in civitate et dicuntur pretores quia preeunt et torqueant ut qui peccant tormentis ut pretores quasi prepositores ut pretores quasi preceptores civitatis et preceptis [illegible] quasi pretoria [illegible] presint [illegible] et questores quasi quesitores quia questionibus preerant. Unde hec pretura re dignitas pretoris et pretorius a um et hoc pretorium locus ubi pretor residet ad discutiendas causas. Unde pretoriolum dicitur vel parva domus in navi. Torqueo componitur abstorqueo contorqueo distorqueo detorqueo extorqueo intorqueo pertorqueo obtorqueo retorqueo. Torqueo et eius composita activa sunt et faciunt preteritum in si et supinum in sum et in tum.

XXI

Torreo res rui tostum id est urere assare siccare cremare ut urere [illegible] volue. Teodolus: Ethiopum terras iam fervida torruit estas. Unde torridus a um velox ut tostus et comparatur. Unde hec torriditas. Item a torreo hic torris lignum semiustum

tractum a foco et extinctum vel et titio omnibus dicitur et sic dicitur quod in igne diu ardet. Item sic titio a torreo quasi torrio. Unde titionarius a um et hoc titionarium locus ubi titiones [illegible] ut instrumentum mittendi titiones in ignem. Et titionor aris titiones [illegible] eos in igne mittere et quasi titionor aris ad ignem titiones adunare. Item a torris hic torriculus [illegible] et per compositionem extorris [illegible] et [illegible]. Item a torreo torresco inchoativum quod accipitur [illegible] quando in passiva significatione et absoluta. Et hic torrens tis fluvius ut aqua veniens cum impetu imbribus repentina magnum sonans incrementum. Et adveniente estate calore solis torrescit et arescit et desiccatur. Unde et sic dicitur quia pluvia crescit siccitate in estate torrescit et arescit. Cui greci ab hieme nomen dederunt, nos ab estate. Illi a tempore quo crescit, nos a tempore quo siccatur. Item a torreo tostum a tostum scilicet assatum [illegible] et comparatur. Unde testa est quasi tosta est quia prius fuit mollis et postea testa quia desiccatur dum coquitur. Et testa olla [illegible] quevis et recta ut argillosa terra coquitur. Unde et quandam [illegible] dicitur testa capitis. Unde hec testula diminutivum et hoc testum [illegible] id est testa. Et hoc testeolum multe teste. Et hec testudo dinis quoddam animal quod tegmine teste sit adoperta. Et sunt quatuor genera testitudinum scilicet terrestres, marine, lutarie id est in ceno et paludibus viventes, fluviales que in dulci aqua vivunt. Traditur quidam tardius ire navigia testudinis pedem dextrum vehentia. Unde testudo dicitur camera templi obliqua et curvata quia in modum testudinis veteres templorum tecta faciebant ideo ut celi imaginem redderent quod constat esse convexum. Illud curvatura dicitur et lacunar quod solebat fieri in camere antique sub tegminis et super cameras et super alia loca propter predictas causas. Et etiam testudo dicitur scutum quia in modum testudinis fit. Et testudo dicitur scutorum convexio curvata in modum testudinis. Unde testudineus a um. Et hec testudinetum locus ubi testudines abundant. Item a testa testarius a um ad testas pertinens vel testas faciens. Torreo est [illegible] quamvis hic activa sit et faciunt preteritum in ui et supinum in tostum. Trahitur ad qualitatem id est huius more ut morem hic gero ut patet. Sic distinguitur meatim et [illegible].

+ 125

Tuchis interpretatur fortuna unde quidam dictus est tuchides idest fortunatus et componitur cum ev quod est bonum et hec eutochiu unde fortunadamula et fortunulata Chorus genus avis secundum tuculam

XXVII

Tuor eris tutus sum id est inspicere vel defendere unde tueor eris secunde coniugationis tutus sum id est inspicere vel defendere proteger et hec
hec tutela le defensio et est tutela
in liberum caput alicuius qui pro
etate nec se nec sua defendere potest
tutela dabatur liberis patronorum
suorum unde tutelo as id est defendere
unde tutelacio et hec tutelamen
et hic tutelatus tus et hic tutelator
id est defensor Marcus Hinc tutela
tor Fidius Fabius Germanus
Item a tutela tutelarius a um de
fensorius protectorius Item a tueor
tutor aris frequentativum id est frequenter defendere
Unde tutamen et hec tutamentum
Tam tuor quam tueor componitur et redu
dat composita in eadem forma id est pro inspice
re contuor eris contutus et contue
or eris contutus id est considerare inspicere
Unde hic contuosus sa id est oculus detuor
eris detutus et detueor eris detu
tus id est valde vel deorsum tueri intu
eor eris intutus id est contra aliquem
vel intus et diligenter versus aliquem
tueri intuor eris intutus in eodem
sensu Distinguere ista Contuimur
illa de quibus cum ea contuimur illa
surgit imago ut lignum detuimur
illa de quibus cum detuimur ea sur
git imago in inferiori parte posi
ta sicut aqua Intuimur illa de
quibus cum ea intuimur resultat
imago superius ut speculum Obtuor
eris obtutus vel obtueor eris obtu
tus id est contra vel undique vel ob aliquid
tueri Tuor et tueor et composita ab
illis sunt deponentia et communia in eadem
significatione inveniuntur Tuor et eius com
posita faciunt supinum in tutum Tueor et sua
in tutum Item nota quod tuor debet
facere instrumentum tuitum secundum causam dicere ad
tui pronomen deficit secundum accipit intuitus
tueri composita vero ab eo habent instrumentum
contui et detui Item nota quod tueor
raro invenitur pro defendere secundum sepius
pro inspicere contrario tueor invenitur
raro pro inspicere et sepe pro defen
dere secundum composita raro vel numquam inveniuntur
nisi pro videre

CAXXIII

Tumeo es
ui id est surgere crescere inflari
superbire unde hic tumor
oris et hinc tumorosus a um
tumoribus plenus et comparatur unde
hec tumorositas Item a tumeo tumesco
uncho et tumidus a um inflatus tu
midus superbus unde hec tumiditas atis
et tumidulus a um aliquantulum tumi
dus Item a tumeo hic tumulus id est mons
brevis vel sepulcrum id est terra congesta
sta super sepulcrum et tumulus quia tu
met tellus unde tumulatus de et
tumulosus a um tumulis plenus unde
hec tumulositas et componitur tumulosus
Item a tumulus tumulo as id est sepelire unde
tumulatio et componitur contumulo as detu
mulo id est valde vel deorsum tumulare
vel de tumulo removere vel de tumulo
extrahere intumulo as retumulo as
et est a r se Item a tumeo hic tu
multus tus sedicio commotio dissensio
quia tumor altus generatur vel quia tumor
multus Unde tumultuosus a um et
comparatur et tumultuor aris tumultu
facere Unde tumultuarius a um et
hinc tumultuarii dicebantur milites
vel pedites qui pro solo tumultu du
cebantur in prelium vel qui subito et
cum tumultu exeunt in prelium contra
hostes ex impulsu venientes Unde
et genus illud milicie dicitur tumultus
vel tumultuatio vel coniuratio Item a
tumeo hec tumentum quod in filo vel
tela tumeat nec subtilitatem habeat
Unde tumentosus a um tumento plenus
et comparatur Item a tumeo hec tuber
eris fungus quod ex tumore terre prodit
Unde et tubera que tumera id est tumores
terre et pomum sepe per tumorem et
per pondo generat Terencius in adelphis
Colaphis est tuber totum caput
Unde tuberosus a um tuberibus plenus
inflatus superbus et comparatur Unde hec
tuberositas inflatio vel superbia
Item a tuber tubero as id est inflare
vel superbire vel tuberibus implere et
componitur contubero as detubero as extu
bero as purgare vel equare Tu
meo componitur contumeo es unde contumax
cis id est superbus vel iniuriosus vel repu
gnans et sic quia tumet in verbis iniu
rie vel dicitur sic quia contemnat et negli
gat et comparatur Unde contumaciter aius
sime adverbium et hec contumacia e vel
contumacitas atis superbia iniu
ria repugnancia contemptus et componitur
protumax id est valde contumax Terencius
in Ethira Protumax redisti nobis
pamphile Item a contumeo hec contumelia
e id est iniuria Victurinus Marcus Exo
minus correpcat contumias nosse delere
et hec contumelia idem unde contumeliosus
a um quod velox est et contumet in verbis
iniurie et comparatur Et nota quod contumia

ut cõmunicat [illegible] q̃ in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] valde [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] CXXIIII
[illegible]
[illegible] pectoris [illegible]
[illegible] unde [illegible]
[illegible]
[illegible] tudes [illegible]
[illegible] q̃ [illegible]
[illegible] patme [illegible]
[illegible] et unde h' [illegible]
[illegible] a tudo [illegible]
[illegible] ut tudicu[m] i. malleus unde
tudates vocant̃ eos qui habent capi
ta grossa instar mallei et tudicu[m]
ad i. pertic' et malleo Item a tudo
h' tussis sis q̃ tudit pecto ut d'
ita a ton i. ab altitudine q̃ a pro
fundo pectoris veniat unde h' tussi
cula le. di. et tussio sis. Un[de] tussi
tus tus et tussito as. fre. Tudo
cõtudo dĩ cõtusu cõtere' pcute' cõ
frange'. detudo dĩ detusu valde
ut deorsu tude'. extudo dĩ extu
su extra tude' ut tudendo extrahe'
intudo dĩ intusu int[us] ut valde
tude' ptudo dĩ ptusu. obtudo dĩ
obtusu, cõtra vel undiq[ue] tudere
obturare in angustia claude' ut
phibe' obcecare obsurdare' assime'
Un[de] obtus' ab claude' stupare'. retu
do dis i. retro tude' ut tudendo
retro assime' et acumine ferri de
struc'. Tundo et eius cõta actiua
ft. Item tudo geiat [illegible] sñaz in
ptito in prima et amittit n
ß in supino retinet n et cõta ab eo
amittut geminacõz in ptito et m cos
in supo ut cõtudi cõtusu retudi retusu
Turgeo es tursi CXXVI
tursum inflari
tumere Un[de] h' turgor oris
tumor turgiditas et turgid[us]
a um inflat[us] tumid[us] i[n]flat[us]
Un[de] h' turgiditas et turgidul[us] a u[m]
aliquantulu turgid[us] Item a turgeo h'
turgiotu par[um] infans grossum et turgid[us]
et turgesco incho. Turgeo cõt' cõtur
geo deturgeo inturgeo dysturgeo
pturgeo obturgeo returgeo et hec
incho. Turgeo et eius cõta neut
sunt et faciunt ptitu in tursi et
supinu in tursu licet et ptitu et su
pinu raru vel n[on] sit in frequenti usu
Hec turtur ris al[iu]s genere noĩe ht
ge[nitiu]s auis ẽ. Un[de] sturturnus a u[m]
sturtur' dicit' passores qui fistulis
canunt. Hec turunda dicit' pane
Hec turturilla locus in quo pam
mittit. Tragos gr[ece] l[atine] d' hircus et
inde cõ laphos qd ẽ ceruus et h'
tragelaphus i. hircoceruus qui
ht cunctis [illegible] sit in ceruo vel
logos [illegible] et armos ut hircus et
menta barbata. Tragopan auis
maior aquila. Tragemata i. bella
ria vel munuscula. Trater tr
bules. Tram qd [illegible] equda
Traho is traxi CXXVII
tractu unde
h' tractus tus et tractim adu'
i. lente et h' traha he ge[nitiu]s
ge[nitiu]s vehicula a trahendo q̃
rotas non ht et h' trabs bis vel
trabes bis q̃ ab uno pariete tra
hat ad aliu et trabes a trasuso
q̃ in trasuso posite utraq[ue] parie
tes cõiungat et cõineat unde h'
trabecula di et h' et h' trabalis
le et hec trabalis lis i. trabs
et h' trabaria e i. nauis longa et
stricta. trabarie dicunt piraticena
ues que ex singulis trabibus cauant'
que alit' litorarie dicunt' et caudice
ex uno ligno cauate et facte et ca[u]
dice q̃ a quatuor usq[ue] ad decem hoies
capiat. Item a traho hec tragu gr
ge[nitiu]s retis piscatori qd aliter verri
culu d' a verrendo et h' tragula
ge[nitiu]s teli et h' trama me quia p
telã trahat' q̃ cu[m] filu inter sta
me discurrens. trama lx' d' qddã
instrumentu textriu qd inequale ẽ
Un[de] per compos[itionem] tramoserica a um
et h' tramoserica re vestis trama
ex serico stamine lineo. Item a traho
tracto as. fre. qd videt' distrac' a
frac' sm' Pinti. s[ed] non distrat penitus
ma qui aliquid tractat quodamo[do] co
trahit. q̃ cu[m] tractac' scripturam
frequent' huc et illuc trahe'. et tra
ctac' ẽ ad libitu trahe'. Unde h'
tractatus tus sermo alta' exigens pa
tractatus aut spectat ad scripturam
et. Un[de] aut ad oim. Un[de] dicitur
tõm fit ad ppl'm et tractabilis le
liter litas et q̃ intractabilis le lit
litas. Tracto cõt' contracto as qd est
cõtrecto as unde sunt tractare
cõtrecto, ad inuicem sunt tractare et palpare qd
ut int' mag tractac' et palpac' qd
cõ' protrecto as i. ante cõtractac'
ut in cõtractacõz delectari astra acsi
ea manibus palparet. Quidun

trectaon Et detracto as qd et detrecto
as dicit . i . dedignari acusare neglige
contemnere ut detrahere protracto as per
recte tractare . obtrecto as detra
here maledicere . retracto as iterum tra
ctata tractare quod et retrecto inuenitur
Tracto et eius composita actiua sunt Et
a traho hic trames tis via transuersa
et transuersa per agrum et trames a
traho quia trahat de publica via
uel a transmitto quia transmittit nos
ad aliam partem agri uel a transitu
quia per transitum ducat . et hec
trames tis extrema pars vestimenti
et hec tramaricia . e quedam arbuscula que
trahat errore uia in quibusdam locis
ca tres distinguntur Traho componitur
abstraho in aliam partem trahere uel
retrahere abscindere . attraho ad se
trahere uel abreuiare . contraho colli
gere constringere abreuiare decurtare
distraho in diuersas partes trahere di
uidere dilaniare uel a se remouere
uendere uel donare . detraho post
dorsum alicui maledicere Vnde detra
ctor et detractorius a um Item det
rahere expoliare auferre . extraho is
protraho pertraho . retraho subtraho
maledicere uel subtus uel latenter
uel paruum uel postrema trahere auferre
diminuere et ab hiis omnibus descendit
frequentatiua Traho et eius composita actiua
sunt et faciunt preteritum in xi et supinum
in tractum Tremo is tremui
itum Vnde tremebundus a um . i . tre
mendus uel plus tremens . et hic tremor
Vnde tremorosus a um et comparatur . et
per compositionem tremulentus a um et comparatur
Item a tremo tremulus a um Vnde tre
mulo as . i . tremere uel trepidare
Item a tremo tremesco cis inchoatiuum
Item per compositionem tremefacio cis . et
tremefio fis Item tremo componitur contre
mo . extremo . et intremo is . et
hinc inchoatiua Tremo et eius composita
neutra sunt et faciunt preteritum in mui et
supinum in mitum et corripiunt hanc
sillabam tre Trepido as tremere
formidare Vnde trepidus a um
timidus et comparatur Trepido e ... s
qua sunt neutra sunt Hec treuga
ge securitas regalis uel securitas
Vnde treugo as . i . securare treugam
facere pacificare . et hic treuganus
qui treugas inter aliquos facit
et treuganus ad treugam pertinens
Tribuo is ui tum
. i . donare conferre XXVII
largire Vnde hec tributum

et hinc tributarius a um Item a tribuo
hic tribunus in quibusdam militibus uel plebi
bus uel quia tribuat Vnde tribuni
cius a um et hic hoc et hec tribunalis
le et hoc tribunal lis uel tribunale
lis sedes tribuni uel locus in alto con
stitutus unde omnes audire possunt
uel sedes que mine a sacerdote pulpitum
uocatur. Tribunus uel a tribu sic dicitur
quod tribubus preponitur et hic tribu
natus eius dignitas uel dicitur tribunus
et tribus a tribuo per singulas
tribus tributum exactum . . mit per
singulas territoria . et in productatum
tribunus dicebatur Tribuo componitur attribuo
is . contribuo is . distribuo is . diuide
diuersis uel diuisa uel diuiso diuisa tri
buere Vnde distributus a um et dis
tributim aduerbium . distribuimus ordines attribuimus
officia . tribuimus dum aliquid gratis re
tribuo is rependere Tribuo et eius composita
actiua sunt Triferus tener grecus
et fuit Siracusanus ... dicitur diuitiis et
glutonus Trigona dicitur pila Tres
. i . dicitur tria Vnde hec triades
tria . et triarius a um super tres con
stitutus uel qui tertio loco constituitur
in exercitu uel et portitor signorum
et hec tribus dicitur per tres quia in principio
Romani sunt dispertiti a Romulo in
senatores milites et plebeios Vnde
tributim aduerbium . i . per singulas tribus uel
de tribu in tribum Tricinus in sermo
nibus Primores . . acceperunt tributum
quia tributim et tribulis le . i . de
eadem tribu Triacum Vt enim pul
lcolo solcas conuiua tribulis Et am
brosius super exposituram in sedis consti
tueris tribulis collegium Et componitur con
tribulis le . i . eiusdem tribus Item a
tres per hii et hee tres et hec tria
Vnde trinus a um uel quasi ab unus quasi
trinus Vnde trinitas quasi triunitas
quia sit unum totum in tribus personis . et
trinitarius a um Item a tres ter aduerbium
Vnde ternus a um . uel quasi a ter et unus
quasi ter unus . et hic ternarius a um
et hic ternio omnis qui habet tres milites
tres sub se et iactus trium punctorum
in decijs dicitur ternio uel et trio omnis
Item a tres tercius a um quod componitur
sesqui quod est totum et sesquitercius
a um quod superius distinctum est Item
componitur hoc sestercium quedam pondus duarum
librarum uel semis quasi semis tercium
Vnde sestercharius a um qui era
gat sestercium uel ad sestercium perti
nens Item a tres hec trigaricium
supplicatus germanitatis aduenerat
et hec triatericus uidis dicitur spacium triu
annorum . Vnde triaterica dicuntur fe
sta bachi . uel triatericum festum bacchi
ter in anno celebratum uel in tribus annis

semel. Unde ternatim a um. Ter-
[illegible] tergo et hec tristegum [illegible]
[illegible] a tribus te-
[illegible] tristega tri-
plices [illegible] significat. Unde
dicitur ad hoc [illegible] in ea cena-
cula et tristega [illegible]
[illegible] tristega [illegible]
[illegible]
[illegible] a tribus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Tri-
[illegible]
[illegible] Oracius [illegible]
[illegible] triquatra [illegible]
[illegible] Italia tellure
[illegible] et unde ternatinus a um
et ternatinus a um et triquatrinus
a um et triquatrinus a um i. Sicu-
lus [illegible] cum [illegible] et he-
[illegible] loca [illegible]
[illegible] causa [illegible] hinc camelas
vel tres [illegible]. Item est triennis
annus et triennius a um quod tres annos
i. triennium annorum. Josephus in pro-
logo: Et cum trienniis agonis esset effec-
tus. Unde triennalis a um [illegible] et
hec trinata a um i. spacium trium anno-
rum. Item est in genitivo quod est decem
et tripta quod terdecem. Unde triceni
et triceni et tricenus a um et tri-
gena a um. Unde tricenarius
a um et trigenarius a um et tri-
cesimus a um et tricesimus a um. Un-
de tricesimalis le et tricesimalis le.
Componitur autem tris vel tres cum multis
aliis partibus de quibus in superio-
ribus tractatum est vel tractabitur.
Item a tris et tres hec trieris navis magna
a tribus ordinibus quam greci
durconem vocant de qua in Ysaia:
non transibit per eam trieris magna.
et hec triens tis tercia pars assis vel
denarii vel alicuius rei et vas. Iuve-
nalis: Nec habet quem porrigat ore trientem.
et hoc tridental quoddam vas a
tribus et dente i. tres primas quod
tres dentes habens et est cuspis. Unde
componitur triens pro vase. Persius:
Calidum quod triente excussit e mani-
bus. Item tris quod est tres et theos et
inde tritoyte dicti sunt quidam heretici quod
sicut tres personas in trinitate ita tres
deos asserunt esse. Item tris vel
tres componitur cum phone quod est sonus
et hic triumphus victoria vel triplex
leticia quod trinus sonus i. triplex gau-
dium quod fiebat alicui pro subiuga-
tione civitatis vel regionis. Ita reu-
tenti solebat totus populus exire obviam
victori cum magna exultacione et cum
magno gaudio et hec erat una leticia.
alia erat quod omnis captivus sequebatur
currum eius ligatis manibus post tergum.
tercia vero leticia erat quod ipse victor
induebatur tunicam Jovis sedebat in curru quem
trahebant quatuor equi albi. Ovidius:
Quatuor in niveis aureus ibis equis.
et cum tanto honore ducebatur ad capi-
tolium. Sed tamen habebat molestiam quod
ponebatur quidam servus una secum in
curru et blasphemabat triumphatorem
ne ipse nimis superbiret et ideo eis
licebat [illegible] quecumque
[illegible] ad summi-
te honore [illegible] sua merebatur
et dicebat [illegible] noto solitos [illegible]
nosce teipsum. quasi diceret noli superbire
de tanto honore. in illa die licebat
cuilibet dicere in personam triumphatoris quod
vellet. Unde cesari triumphanti fertur
quidam dixisse cum debet duci in an-
te: Deperatis portas regis calvus regine
bitinie. notans scilicet quod calvus erat
et quod succuba extiterat regis bitinie
et alia de eodem viro [illegible] rex et
regina. Vel triumphus dicitur a triam-
bos grece i. a triplici exultacione
cum enim triumphus dabatur sic deter-
minatum est vel triambos dicitur triplex in-
dicium. unde triumphus quasi a triplici
indicio. fiebat enim in exhibicione
triumphi triplex iudicium. primus enim
consulebatur exercitus. secundo senatus. ter-
tio populus. et si assentiret habitum erat
triplex iudicium. Unde triumpho as
triumphum habere exultare. unde et tri-
umphalis le. Triton palus est
Affrice circa quam pallas fertur vir-
ginali apparuisse etate vel in qua
balneatur. Unde ipsa dicta est trito-
nia. unde tritonius a um et trito-
nius a um i. palladius. Item trito
interpretatur sonans vel terrens. Unde et
ipsa potest dici tritonia a sonitu armorum
est enim dea bella. et inde eciam dicitur
quidam deus vel piscis marinus triton
quasi tubicen Neptuni. Trochos
grece latine dicitur rota. Unde hic trochus quod
cito ad modum rote volvitur et ad modum
rote rotundum est instrumentum lude-
di puerorum. hoc et aliud [illegible] trocellus
ab hoc adverbium troper i. cito quod cito
se volvit. et hic trocheus pes dicitur
a trochos quod cito quasi rota currat
et volvatur. Est enim pes constans ex
longa et brevi. ut dicitur a trocho
quod sicut trochus constat ex duabus par-
tibus scilicet una grossa et alia tenui
ita trocheus constat ex duabus sillabis
scilicet una longa et altera brevi. Item

trocheus a um. Vel a trochos hec
troclea e. i. torcular ut rota modi-
ca super puteum, ut illud quod supponitur
malo navis quia habeat rotulas
per quas funes trahuntur. Et hic trochi-
lus. i. globus ut puto. Trogodite
gens ethiopum ideo dicti quia adeo
veloces sunt ut feras cursu pedum
assequantur. Tronus sedes regalis.
Unde troni dicti sunt quidam angeli
qui late sedes dicuntur et dicuntur
troni quia eis conditor presidet et per
eos iudicia sua disponit. Et a tronus
per compositionem intronizo as. in trono et
sede ponere collocare. Et etronus a e
[illegible] multa regum parte habet. Hic tropus
pi. i. figura moralitas modus loquendi
Dicitur enim aliquis loqui metaphorice
ut perifrastice vel alio tali modo. Unde
tropicus a um figuratus. Et componitur cum
logos quod est sermo ut verbum. Et hec tro-
pologia. i. conversio sermonis spiritualis
vel moralis et figurativa intelli-
gentia vel locucio vel emendacio vite.
Unde tropologicus a um et tropolo-
gice adverbium. Et tropologizo as vel
tropologiso as tropologice loqui.
Trophos grece latine dicitur gustus. Et componitur
cum xenos quod est gustus. Et hoc xeno-
trophium locus venerabilis. i. hospita-
le ubi peregrini gustantur. Unde hic et hec
xenotrophita te qui vel que custodit
xenotrophium. Et cum besso quod est
puer vel iuvenis fit hoc bessotro-
phium locus venerabilis in quo pueri
et infantes aluntur. Unde hic et hec
bessotrophita qui vel que custodit
bessotrophium. Et cum potos quod est
pauper et hoc potrotrophium locus ubi
pauperes et infirmi pascuntur. Et
hoc orphanotrophium ubi orfani
pascuntur. Unde potrotrophita et
orfanotrophita qui vel que est dominus
vel domina illius loci. Item a trophos
tropheum et multa alia sicut supra
aperte distinximus. Tros et Ilus
fratres fuerunt et reges Troianorum
Et a Tros Troia dicta est. Unde
Troianus a um. Et Troius a um.
Et hec Troas adis femina de Troia.
Et hic et hec Tros Trois. Unde Trossulus
a um quasi diminutivum Troianus. Et per
compositionem hic et hec Troiugena e natus
de Troia vel de Troiano. XXVIII

Trudo dis trusi trusum
impellere impingere in custodia
includere. Unde hic trutanus ni

qui semper verbis trudat ad hoc ut decipiat
faciunt enim credi quod verum non est. Unde
hec trutania e. Et hic trutanulus li et
trutanicus a um. Et trutanizo as vita
et more trutanorum gerere. Item a trudo
hec trutina e. i. statera [illegible] lingua libre
quia [illegible] trudit [illegible] ut particula
transfixa [illegible] que trudat [illegible] et
in [illegible] unde trutinula. Et tru-
tinula [illegible] Et trutino as [illegible]
librare [illegible]. Item a trudo hic
et hec [illegible] truculentus austerus
ferus [illegible]. Unde truculentus. [illegible] Et
truculo as. i. cruciare. Et per compositionem tru-
culentus a um. Et truculentus [illegible]
trucidare crudelis asper ferus. Et [illegible]
[illegible]. Unde hec truculencia. Item a
trux hic et hec trax cis. Traces dicti sunt
a moribus quasi truces. Crudelissimi enim
fuerunt vel dicti sunt traces quasi traces
a filio Iafeth qui dictus est Tiras
a quo orti sunt et nominati. Unde hec
Tracia e. Et hinc modo hic et hec trax
cis. Et tracensis se. Et tracius a um
a quo sepius invenitur tracius et tracicus
a um. Et per compositionem hec samotracia
que regio eius quod permixta est ex
Samiis et Tracis. Unde hic et hec
samotrax cis vel samotracius cis. Et
samotracensis se. Et samotracius a
um. Et hic samotracius dictus est
anulus aureus sed capulo ferreo quia
inde primo fuit sicut. Item a trudo hec
trutta te quidam piscis quia vim habet
trudendi vel quia semper moretur abstrusa.
Et hec trudes dis. Trudes dicuntur ferra-
ti fustes. i. conti quia trudat naves.
Et hec trulla. i. bombus quia trudatur.
Tunc legitur. Cum trulla in vesica crepitum
dedit aurea fundo. Item trulla dicitur
quoddam vas fictile. Oracius [illegible]
portare dicebus campana solebant trul-
la. Item trulla est quoddam instrumentum
cementariorum quia trudit et contrudit. i.
includit calcem vel luto lapides. Item
a trudo hic truncus ci sine capite
statua arboris inferior radici. Truncus
hominis est media pars corporis a collo usque
ad inguinem. Unde Virgilius Caput
collo vehit truncus suspendit corpus.
Et genibus et cruribus. Unde truncus
a um diminutus semipars sine capite.
Et trunco as caput auferre diminuere
debilitare. Unde truncado as interficere iu-
gulare secare et quasi cede truncare vel
cedere. Et videtur componi a trunco as et
cedo vel cede et faciunt hanc partem cum Ora-
torum seu pisces seu porcos et cepe
truncidabis. Et est activa. Et sic. i. trunco
et truncido. Item a trudo hec truclla

carcinus et hic [illegible] i[llegible] praecepsio
[illegible] [illegible] abstendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vado [illegible]
et de [illegible] [illegible] [illegible] vado [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
obviando [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]

Capitulum [illegible]

Vaco as avi [illegible] et
ut [illegible] vacuus [illegible] et
licet videatur ad
aliquas [illegible] [illegible]
ferri [illegible] omnes re-
dolet illa dicti-
o. Vaco lectioni
i. insisto lectioni
do operam lectioni.
Vaco a lectione
cesso a lectione. Vaco inanis i. careo
inanis, [illegible] omnes iste [illegible] redolet [illegible]
[illegible] enim dicit vaco lectioni [illegible]
acsi diceret vacuus sum ab aliis
rebus et insisto lectioni. Unde vacat
i. impersonale i. [illegible] vacuum et licitum esse
vel oportunum esse. Ut vacat michi
legere i. oportunitatem habeo legen-
di non impedior ab aliquo negotio.
et hec vacuna ne dea vacantium et
ociosorum. Ovidius: Hec tibi dictabam post
fana putre vacune. Vaco non est
compositum [illegible] que sit et correptum habeat [illegible]
va[illegible] Item a vaco vacillo as id est
turbari instabilem esse leviter in latere
labari. Unde hec vacca ce quasi vacil-
la et debilis respectu thauri. Et
vacca a bos est boacca, sic a
leo leena, et a draco draccena.
Unde vacula le. et hic vaccinus a um
et hic vaccarius et hec vaccaria custos
vaccarum. et hec vacca quedam civitas hyspa-
nie ab abundantia vaccarum ita dicta.
Vacca est quedam civitas in India. Unde
vaccensis a um. et vaccensis se. et hic
et hec vasco onis. vascones id est vaccei
qui ista sunt dicti a vacca hyspanie
civitate. iuxta pireneum montem quam
habitantes prius vel quam olim possede-
rat. et dicuntur vascones quasi vaccones
c mutata in s. Unde hec vasconia e
regio eorum. et hic vasconicus a um
et hic et hec vasco onis

Capitulum [illegible]

Ad [illegible] vasi [illegible] pre-
vade [illegible] vadum [illegible]
[illegible] et [illegible] in
aqua [illegible] [illegible] [illegible]
vadi i. [illegible] [illegible]
[illegible] vada [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Unde
[illegible] et [illegible] a um et
[illegible] ut vado [illegible] vadum [illegible]
[illegible] per vadum [illegible] Et vado [illegible]
[illegible] vado [illegible] et componitur [illegible] vado [illegible]
vado as [illegible] vado as. Et est [illegible]
[illegible] [illegible] vadum in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a vado
[illegible] vas dis [illegible] [illegible] et fideius-
sor [illegible] dato vade licet abire et
recedere. Unde hec vadium et hec va-
dimonium in eodem sensu i. pignus et
fideiussio. Unde vadior as in va-
dio ponere. et componitur invadio as invadia-
dio as abvadio as contra alium va-
diare. revadio as repignerare a
vadio recolligere. subvadio as pignus
ut latenter vadiare. Et est a r s.
Item a vas dis vador aris in va-
dem ponere in vade dare. Ut ego
vado et vador tibi illum i. do illum in
vadem [illegible] ut vadare i. vocare ad iudi-
cium ad placitum ut fideiubere vel
litigare ut polliceri. et erat olim
commune [illegible] modo tamen deponens et perti-
net non solum ad homines [illegible] ad alia.
Ut vador tibi equum meum ut man-
tellum meum. et componitur convador aris. evador
aris [illegible] flagitare ut a vada-
tore liberare removere. revador aris
recolligere. Et est de se et compositum va-
vado componitur quasi vado dis. evado dis exire
vadere effugere liberari. invado dis
contra vadere impetere aggredi arri-
pere. pervado dis [illegible] vadere ut per
aliquid vadere. Vado et eius compo-
nentis [illegible] [illegible] invado quod est activum
et omnia faciunt [illegible] in si et sum
in sum

Capitulum [illegible]

Vagor aris [illegible]
errare huc et illuc
discurrere. Unde vagabundus a
um et vagus a um. quod autem
dicitur vagus [illegible] a via actus
et vagari [illegible] a via agi
ethimologia est non compositio et comparatur
Unde hec vagacitas tatis. et vagu-
lus a um aliquantulum vagus. Unde
hec vagula dicitur [illegible] quia vagatur per
caput. et hic vagulus i. anulus quia
vagatur in digito. et hec vango quedam
genus fossorii quia vagando fodit.
Vagus [illegible] um comparatur pervagus a um i.
valde vagus. Item a vagus vagio

gus gruu gitu flere ploac / et est
gemi infancium in cunis adhuc existen(tium)
Unde h(ic) vagitus tus ipse clamor et
fletus infancium / et vagito as fre-
quent(ativum) et mutat(ur) vagire / Et va-
gitanus dei infancium / Item a vagor
vaguirio ris p(ro) omni vagitus / et h(ec)
vagetra ebraice leuita g(ra)ce ministe-
rialis latine / Item a vagor vagus
a v(m) q(ui) gentibus incertus ambulat / Va-
gor componitur circumvagor devagor et diva-
gor valde vel deorsum et diversis
modis ut in diversas partes vagari
et a vagatione cessare / evagor
extra vagari extra ire / girovagor
i(d est) p(er) girum vagari unde girovagus
a v(m) erroneus / Vagor et com-
posita sunt deponencia et corripiunt hanc
sillabam va / Item vagio e(st) neutrum
Et p(ro)ducit va / Vah adverbium increpantis
et insultantis et deridentis / Unde ewangelium
Vah qui destruis templum dei / Quandoque
tamen dicitur cum delectamento dicimus vah
Vah Valeo es lui litum EM
i(d est) vigere sanum esse
Vt posse / et proprium denotat
Vot nullus dicitur iste equus valet
Hectus marcellus / Et valeo
perire et infirmari unde Oracius
Valeat res ludicra si pereat / Et
terencius valeat qui inter nos discor-
dia querunt / et hinc venit quedam vox
deprecatum quod preter ad salutatorem in re-
cessu s(cilicet) vale valeto valetote / valete
valere quod olim plebat sic mortuus
post pacta sepultura ab amicis
quod erat signum quod amplius non
debebat videri unde est tale vale
signum erat doloris et tristicie et me-
moris unde tractum est ut valeo
ponatur pro perire vel infirmari / Et a
valeo h(ic) valor oris et valens tis
comparatur / unde h(ec) valencia e / Et valetulus
a v(m) aliquantulum valens Plautus
in Cassina Obsecro ut valetulus
est Item a valeo validus a v(m) i(d est)
fortis potens robustus et comparatur
Unde valde dictum fuit adverbium / et sepe
preferuntur per sincopam validus pro vali-
dus / valdior pro validior / Et valde
pro valide / Et valdius pro validius
Item a validus hec validitas tis
et h(ec) valitudo dinis / Et p(ro) compositum
invalidus a v(m) debilis fragilis
non validus et comparatur unde h(ec) invali-
ditas / et h(ec) invalitudo debilitas
imbecillitas infirmitas Et nota
quod valitudo ponitur pro infirmitate

et quod nomen tractum ab illo funebri
vale quod dicebatur mortuis / Unde quidam
dicunt valitudo p(ro) e(st) / Unde valetu-
dinarius a v(m) / valitudinarius a
v(m) qui sepe infirmatur vel qui sepe
participat valitudine / Et hec vale-
tudinaria vel valitudinaria domus
in qua curantur egroti / Et hic forte
cum dicitur potest utraque sin
[illegible] [illegible] valitudo / Item
Vale [illegible] asser et vaser a v(m) cal-
lidus in multis versipellis multiformis
et vaser est valde afer i(d est) valde
callidus / nam afri valde solent esse do-
losi et fraudulenti / Et vafer componitur
a varius et ferens / unde vafer est
varia ferens sic homo cautus qui loquitur
variis modis et comparatur Item a va-
lidus h(ic) vallus li i(d est) palus quia validus
Unde hoc vallum i(d est) concatenatura que
fit de palis super aggerem vel vallum
est ipse agger i(d est) illud quod mole terre
erigitur ut custodia pretendatur / Et est
vallum inter murum et fossam Et a valle
i(d est) palis quibus vallis munit / Et inde
vallo as circumdare circumsepire munire et
ipse vallo vel vallis Unde vallacio cir-
cundacio palorum / ut in vinea vel in urbis
obsidione / Et h(ec) vallis quia vallata
est montibus unde valleus a v(m) / Et h(ec)
Et h(ec) vallestras tre / Et p(ro) compositum h(ec)
convallis i(d est) magna vallis / vel valles
dicuntur ubicumque sunt humilia loca ca-
porum et depressa quasi vulsa / hinc et con-
valles depressa loca terrarum inter montes
Vallo componitur convallo as / circumvallo as Et co-
r(ripit) va Item a vallus h(ec) villa quia valla
quia vallata est sola vallacione vallorum
et non municione murorum / Unde hec
villula le di(minutivum) / et villanus a v(m) / Et h(ic)
villicus qui ipse ville gubernator est /
unde dicitur villicus quasi ville custos sed est
generaliter villicus dicitur dispensator cuiuslibet
domus s(cilicet) omnium possessionum et villarum
Unde h(ec) villica ce uxor villici / vel
que tale officium habet et exercet / Et vil-
lico as / ut in deponentibus sicut villicor aris
portius i(d est) ville curam gerere / et gubernat
orum possessionum et familiarum rerum
Unde in Ewangelio Et laudavit villi-
cum iniquitatis / et alibi Iam enim
non poteris villicare Item a villa
villus le quia villius verbantatis
est et comparatur unde h(ec) vilitas tis / Et
vilesco es i(d est) esse ut fieri vile / Unde
vilesco cis inchoativum / Et componitur aduileo es
Unde aduilesco / convileo es convilesco
/ divileo unde divilesco multum et di-
versis modis vile / evileo es valde vile
Unde evilesco / revileo Et componitur vileo
n(on) c(orripit) s(ed) et facit supinum et preteritum hac scilicet vi

Validus gr. guidus · i valde validus et
[illegible] · valefacio cis valefeci [illegible]
et valefacio [illegible] · et [illegible]
[illegible] et hec [illegible]
[illegible] valitudo [illegible]
[illegible] · unde et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · et [illegible]
[illegible] · et [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] valeo valesco [illegible] · et h'
[illegible] · [illegible] quia
[illegible] · et co valet multum in
[illegible] · valeo convaleo es
[illegible] valere sanari ad sanitatem
redire [illegible] · unde convale
sco cis inchoativum · evaleo es valde
valere · invaleo es valde valere re
[illegible] · unde invalesco incho.
[illegible] es plus valere [illegible]
equivaleo es equaliter valere [illegible]
valere [illegible] · valeo et eius compositum [illegible]
et preterit [illegible] in [illegible] et supinum in [illegible]
et corrumpunt hanc [illegible] · va CV

Vaporo as calefacere
vero ut vaporare, emittere ut
vaporando emittere · unde va
poramen nis · et vaporabilis
le · et h' vapor oris · i calor
unde h' vaporius a um · et vaporeus
a um · et vaporosus a um · et h' vappa
e vile vinum quod [illegible] fere [illegible] ut
ex vinario cum aqua · et est fere nullius
saporis · unde vappa sepe dicitur insipi
dus · et vappa [illegible] prodigus super
fluus qui insipide et inordinate dispe
git sua et nullius probitatis est · unde
vapidus a um insipidus quod sine sapore
et [illegible] · unde h' vapiditas · i insipi
ditas · Item a vapor vapulo as
neutrupassivum · i verberari et [illegible]
ab alio illata et construitur cum ablativo
interposita a ut ab [illegible] · ut vapu
lo a te · i verberor a te · Vaporo
e [illegible] quia habet activa [illegible] CVI
Vasto as destruere [illegible]
[illegible] depredari spoliare
· unde vastator oris · et vastus a um
· vastabilis le · [illegible] [illegible] va
stamen · et vastus a um · i magnus in
[illegible] · et vastitas
et vastitudo [illegible] magnitudo amplitudo
[illegible] · Vasto grece devasto as
[illegible] · Vav no
[illegible] apud grecos et
[illegible] et est adverbium admi
rantis ut [illegible] · Ubi adverbium loci
et interrogandi et [illegible] · et interrogat in
loco · Item adverbium [illegible] est ut ubi · i [illegible]

ut quando · et adverbium qualitatis · i qualiter · et
[illegible] · i quasi · et similitudinis
· i sicut [illegible] adverbium [illegible]
vel admirantis · ut [illegible] ubi [illegible]
[illegible] in quanta [illegible] et in quanta an
[illegible] · [illegible] quod [illegible]
[illegible] · ubi enim
[illegible] ubi [illegible] admirando
[illegible]
[illegible] erat · Et [illegible] alicubi
[illegible] et causa [illegible]
[illegible] aliubi [illegible]
Item [illegible] ubilibet et [illegible]
[illegible] unde et ubique in
eodem sensu · et ubivis et ubique ·
et [illegible] possunt [illegible]
[illegible] et [illegible] · ut ubi
locorum · i in quo loco ubique locorum
· i in quolibet locorum [illegible] ubivis locorum
et ubicumque locorum ut [illegible] · Item [illegible]
aliubi · alicubi · [illegible] · i [illegible]
Ve adverbium dolentis ut execrantis et
maledicentis · ut ve homini illi per
quem scandalum venit · Item ve · i sine
unde per compositionem vesanus a um et
multa alia de quibus [illegible] CVII
Veho is vexi ctum
· i portare vel
movere ut ducere · unde hec
vectura re naulum precium quod
datur pro portatura · unde vectu
rarius qui dat aliquid ad vecturam · ut
qui portat aliquid pro vectura ut ad
vecturam pertinens · Item a veho hoc
vectigal alis · i tributum · sed vectigal
dicitur illud tributum quod vehitur ab illo qui
dat ad dominum recipientis · sed tributum
quod datur [illegible] recipientibus [illegible]
ad illud recipiendum ut pro illo [illegible]
piendo · ut vectigal est tributum
de rebus vectis per mare ut per terram
ut per flumina · unde h' et h' vectiga
lis [illegible] tributarius qui solvit et
dat et portat vectigal ad eundem
dominum · ut pertinens ad vectigal · et hec
vectigalitas · i tributum quod portatur
ad eundem dominum · Item a veho h' veha
e quoddam genus carri · et hoc vehiculum
omne genus carri et quicquid est utile ad
portandum ut currus currus navis ut
[illegible] portare [illegible] · Item
a veho h' vectis [illegible] instrumentum
[illegible] quod in firmatura hostii vehi
tur huc et illuc causa serandi ut [illegible]
randi · unde h' vectiolus di · et h'
vecticularius a um vectes faciens
ut ad vectes pertinens · vecticula
rius [illegible] dicitur [illegible] alicu
[illegible] vecticulariam vitam agere qui

furto et rapinis intendit. Item a veho vexi vexo as portare molestie molestare turbare trahere. Et est a. r. se qua hec. Item a veho vecto as frequentare. Unde hoc vectatorium instrumentum in quo aliquid portatur. et vectito as aliud frequentare. Item a veho hec via quia per eam aliquid portatur. vel via quasi vehicula et est proprie via qua potest ire vehiculum. Unde et sic dicitur ab usu vehiculorum. et est octo pedum et capit duos actus ut per eam venientia iumenta transire possint. Unde vialis le. et viator oris. et hoc viaticum .i. victus qui necessarius est in via ad expediendum et deferendum in via. unde et viaticum dicitur corpus domini quod propositum est nobis victus in via. Unde viaticus a um in via necessarius et delatus vel in via sustentatus. Sidonius Tanquam appararet viaticus. Item a via victus a um debilis in via incurvatus fractus eundo. Terentius in Eunucho Hic est victus vetus veternosus senex. Item a via varius a um quasi viarius .i. novus vie secundum mente et mente sententie diversus. Unde hec varietas tis. et vario as varium facere diversificare. Unde variatim et variabilis le. lis litas. et per compositionem invariabilis le. lis litas. Vario componitur divario as diversis modis variare. Et est a. c. se. C

Item a varius hec varica ce. et hec varix cis vena intercoxanica que si ledatur vel incidatur vel percussa reddit hominem curvum et inflatum. et est lesio sub poplitibus vel coxas turgescens. Unde in Macrobio de Saturnalibus dicitur. Cum Cicero iactaret se de exilio humeris reportatum fuisse ait illi quidam. Unde ergo tibi varices. Unde varicus a um .i. curvus. et varicosus a um .i. curvus. Iuvenalis Varicosus fiat aruspex. Persius Dixit hec inter varicosos centuriones. et varico as vel varicor aris transire vel ambulare vel divertere vel deflectere et curvare vel claudicare. et componitur divarico as et divaricor aris .i. distendere et separare diversum facere diversificare vel diversis modis variare. Prevarico as. vel potius prevaricor aris .i. transgredi infringere. Unde prevaricatores legis dicuntur

legis transgressores quia per alias et plures quam debeat in lege variant .i. claudicant vel ambulant. Item a via vio as .i. via ire. et componitur convio as .i. simul viare vel per viam aliquem conducere. Devio as extra viam ire. Unde devius a um [illegible] d
obviam [illegible] Unde obvius a um [illegible] per quod sepe pro
adverbio [illegible] adverbio loco
[illegible] Devio et
[illegible] quod est ar-
[illegible] Item a via quasi avius a um .i. avia sunt loca devia quasi extra viam posita. et devia .i. invia. et inde avia dicuntur secreta loca et a via remota a [illegible] tamen avibus adhibita. Item via componitur invius a um non patens viis. invius a um per quod est via vel inter vias [illegible]. Pervius a um in via perambulans. Pervius a um per quod via patet. Et bivium trivium quadrivium locus ubi due vel tres vel quatuor vie conveniunt et redeunt ad unum. Unde bivialis le. trivialis le. quadrivialis. et biviatim triviatim quadriviatim .i. per bivia vel trivia vel quadruvia. Et nota quod gramatica dyaletica rhetorica dicuntur trivium quadam similitudine quia triplex via redeunt ad unum .i. ad eloquentiam. arismetica musica geometria astronomia quadam simili dicuntur quadrivium quasi quadruplex via in unum .i. ad sapientiam. Unde triviales dicuntur qui docent vel student in trivio sicut quadriviales qui in quadrivio. Item via componitur hec trivia e .i. Diana quia tres eius vias .i. potestates. est enim Diana in silvis. luna in celo. Proserpina in inferno. Veho componitur hic veredus dicitur equus trahens redam et est compositum a veho et reda quasi vehens redam. Unde invenitur in suprascriptione cuiusdam equi Cesaris Bolestenes Alanus veredus Cesariensis qui per tumulos et scopulos volitare solebat iacet hic dente apri albi caute. Bolestenes fuit proprium nomen eius. Alanus dictus a regione que quidem aper interfecit. Unde hic veredarius auriga. et veredarius dicitur nuntius quod vehit nuntium. et veredus secundum quosdam dicitur auriga. et inde veredarius a um ad veredum vel veredarium pertinens. Item veho componitur adveho xi ctum .i. vehere ad. Unde E

Aduectiaus a vm . et aduecto as . fre
conucho . i . sil uehe . vnde guecto
as . fre . cotuecho is et [illegible]ucto as
fre . deucho . [illegible] de
[illegible] vnde
deuecto as fre [illegible]ucho . xis . qp
vehe . extolle [illegible]ucto as
fre . inucho [illegible] ut gra ue
he vnde [illegible]ehit in
illu [illegible] edit
dicit in quod [illegible]uche est
malefictus [illegible] mu
rat [illegible] pro odus
[illegible] maleficato ag
sub [illegible]cetionis chartae qd
fit [illegible] in sermonibus . si inue
he qr maleficatur [illegible] malig
amo uel [illegible] detractoria extrue
rqd [illegible] uidet fuce in Epode
qui fit . vnde inuectiuus a v
detractoriis maligmis . et hec inue
ctio . et hec inuectiua est ipsa in
uectio detractio uituperatio . vn
et quidam liber Ciceronis dicitur
qr inuectiue actu qr inuectiuas
factas ibi in Catilinam . et inue
cto as fre . prouecho xi . paul ut
an uehe . promoue extollere . vn
puecto as fre . reuecho xi . subue
cho xi . subleuo ut sursu portare
vnde subuecto as fre . Vecho et
cuius copia actiua . ff et faciunt
plitu in xi et supinum in ctum
Ello lis velli CVM
uel vulsi eradi
care . extirpere . vnde hoc
vellus eris ipm coriuz
ouis ut aractus cu pilis
et fre a vello qr olim lane velle
rentur et no tonderentur . et ipsa est
lana ut floccul lane d vellus .
vnde velleros a vm velle plenus
et hoc villus li pilus ut flocculus
lane de vellere ouis ut est flocci
pilorum quorutz . vnde villosus
a vm plenus villis et cpa . Hec
a vello vellico as fre . et vel
lico as sumatim et paulatim
ut apparet velle . vnde persius
Ego no sum psytha nec plus psythe
ff pastor vellicas sicomoros co
sit . vello q auello lis remouere
longe vellendo absentare . aduello lis
ad se ut valde velle . conuello lis .
diuello lis . duello euello puello
puello . obuello . reuello . subuello
trasuello . Vello et eius copia actiua
ff et faciunt plitu in velli et vulsi
et supinum in vulsu . Hec vellaua
e ciuitas est Campanie . vnde
vellaunus a vm et vellauensis se et
vellaunus quidam mons in Arcadia q
vellos habere uidet muscos . est em
ibi mag [illegible] et pedet p durata
faciet ad modu villorum . vn velle
[illegible] a vm . et vellauensis se et vel
lauensis se . et hic et hec velles
ictus omnia patria . et hec vellensis
[illegible] primo inde allata uel q
fertur est insulis que et vellenensis d
Enio is veni ENV
ventu . vn hic
ventus ti qr veniat ut ve
nus qr violentus sit et vio
lent ueniat . vnde ventosus a v
vento plenus ut vento inflatus uel
instabilis ut verbosus et vane
laudis et gte cupidus . et ventosa
a vm in eod sensu et utrumque co
parat . vnde hec ventositas et ve
tustitas . et hec ventosa est p quod
vasa ad minuend sanguine apto
et a ventus hic ventulus li . Terentius
in Eunucho . Cape flabellum
et ventulu hic facito . et ventilo
as ad ventu disiungere et pure excu
tere infestigare . vnde hoc
ventilabru pala ventilandi et
est diuctilo as diuersis modis venti
lare . deuentilo as . eductilo as est
ut valde ventilare . Et qr a ce
ss a ventus vent trus quia ve
ntum concipiat ut dicit vent est
p totu corpus uite alimenta transmit
tat . Et dicitur ab aluo et utero qr
aluus e . d receptaculm qd cibu recipit
et in quo sordes sunt et purgari solz
vn et sic qr abluat . i purgetur
ex ipsa enim sordes pectorum deflu
ut . vnde Eclesiasticus Sinnitas s
aluum purgari vent vo est q
acceptos cibos digerit et appact
extrinsecus . i exterior ps in qua est
pinguedo . et ptendit a pectore
usque ad inguine . et sic dictum est
dicitur vent qr p totu corpus
uite alimenta transmittat ut qr con
ciat ventu . Uterus est ppe mulieris
in quo concipiunt et uterus qr dux
sit . et ab utraque in duas se diui
dit ptes . ut qr intus impleatur
fetu . aqualiculus ppe porci est . et
hinc ad ventre translatum est . Et
a venter hic ventriculus . li . et hic

ventrale lis fascia ut ligatura ventris
uel cingulum circa uentrem siue zona
siue lumbale circa lumbos. et venale
circa renes. et ventralis le. et hec
ventrena e bestia que fert onus
circa ventrem. et ventriosus a um et
ventrosus a um magnum et grossum
habens ventrem uel grossum. Plautus
in amphitrione azaalemus malus
russulus et aliquantulum ventrosus
idem in asinaria russulus est et
aliquantulum ventrosus. et per compositionem
ventriloquus a um qui de ventre
et per ventrem loquitur. Item a venio
hec venia e. precedit petitionem idest
quod indulgentia. sed non precedit petitionem
idest quod licentia. Unde Oracius
Veniam et hanc damus petimusque
damusque vicissim. Unde veniola
di. et venialis le. liter litas quod
facile promeretur veniam. Item a
venio hec venilia e. maris
estuacio idest effluctuacio que ad
litus uenit. Varro venilia est
unda que ad litus venit. salacia
que ad mare redit. et hec vena
ne quia per eam sanguis veniat ad cor
uel vena quasi viena a via quia est
via sanguinis. Unde venula le. et
venosus a um venis plenus. quare
Cuius vene extat et affectat est
macilentam. Versus Est uene bri-
si quam venosus liber aci. et hoc
ponitur pro longevus quia vena in ma-
cilento longevus apparet et comparatur. Item
a vena hec venus eris dea amoris
uel pulcritudinis et ipsa pulcritudo. et dicitur
sic a vena idest a sanguine quia sanguis
pulcritudinem creat et amorem. Unde
venereus a um. et venustus a um
pulcer decorus et comparatur. Unde hec ve-
nustas. et venustulus a um ali-
quantulum venustus. et venusto as
decorare decusare. et componitur devenu-
sto as valde venustare uel ve-
nustate auferre. Convenusto as
Et est a. c. o. s. c. Item a venus
vanus a um inanis falsus va-
cuus. et dicitur quia venerei semper
solent esse vani et comparatur. Unde
hec vanitas atis. Unde vanito
as vanitate dicere uel vanitando
laudare. Item a vanus vasius
a um vanus nugatorius. et vanio
as ivi ire uel fieri vanum uel desicere.
Unde vanesco inchoativum. et vanidus
a um idest vanus. et componitur evanidus
a um idest valde vanidus. Ovidius
Pectora quam intermes abire evanida

[illegible] Vanco idest evanco glianco
et hic inchoativum Vanco idest exigit gli-
neus sunt et caret sapinus et pruncta
[illegible] Item vannus hic vannus vannabugiat
et vann vannus [illegible] hec vannologia
et hec et hec vannus [illegible] vannans [illegible]
[illegible] et [illegible] hec vannabra et
magno [illegible] fare anchi-
[illegible] et
[illegible] Item
a vena [illegible] adiu
uel [illegible]honorari est
[illegible] venatio. Unde
venator [illegible] venabulus le
[illegible] e [illegible]
[illegible] Item a venus
hec veneris [illegible]
veneres colores [illegible]
et per compositionem veneripeta e luxuriosus
Item a vena hec venenum quia per ve-
nas currat. aliter enim nisi tangeret sangui-
nem non noceret. Unde venenosus a um
et comparatur. Unde venenositas. et ve-
neno as toxicare uel veneno inficere.
Unde venenatus a um. et vene-
narius a um qui facit venenum. venena-
tum est in quod permixtum est venenum ut
poculo venenosum in quo natum est ut
herba serpens. venenaria mulier que
facit venenum. Veneno componitur eve-
no as. deveneno as valde venenare
uel venenum auferre. eveneno as in
eodem sensu. inveneno as. Deveneno ac-
tivum est. Item venenum et venefico as
venenum facere. Unde veneficus ca cum
infectus uel faciens venenum. et hec et
hec venefex cis in eodem sensu. Unde in
proverbio Et venefici incantatores supponi-
untur. Unde hoc veneficium cii. male-
ficium. et hec veneficiaria locus ubi ve-
neficia exercentur. Item a venio ve-
nor aris quod sepe per alium uel deci-
pe ponitur quia in venando sepe de-
cipiuntur fere. Unde venatus tus
tui. et venatorius a um. et vena-
ticus a um. venatorium ferramentum
dicitur. uel locum venandi. Venaticum uo-
care uel cum carmine siue clamore.
et hoc venabulum quia venatum sit abi-
le. uel quia venientem aprum excipiat.
et venabilis le liter litas ad venan-
dum ablis uel plausibilis. Venor componitur
devenor aris Et est d. e. s. c.

CX

Item venio componitur
anvenio idest venire ante uel
preoccupare uel anticipare.
Advenio is idest venire ad. Unde
advento as frequentativum. et hic et hec
advena e qui aliunde venit
Alienigena. et adventicius a um.
et hic adventus tus tui. et hic adven-
tus quidam mons in Roma sic dictus

Ob adventum cum de [illegible] illuc que
venire et [illegible] assiduus [illegible] convenire
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in parte [illegible]
[illegible] pro frangit
et [illegible]
[illegible] impla [illegible]
convenio et compar. Unde hec convenientia
et est inconveniens et compar. Unde hec
inconvenientia. Item a convenio hic
et hec convena, ne [illegible] cum alio ve-
nit ut qui cum [illegible]. Ambrosius
super Egesippum: Omnis turba convenarum
cum descenderet, sequitur campo medio
confusa. Et hic conventus, -tus. Unde
hoc conventiculum et hec conventicula, ambo
di[minutiva]. Et conventor, -ris. Conventum facere ut
celebrare. Sed conventio aliud est. Hugo
vi[de] convenio. Devenio deorsum venire
ut de uno loco ad alium venire ut a
deorsum sursum venire. Evenio, -is. Unde
eventus, -tus, casus ut fortuna. Et eventus
a verbo. Intervenio, -is, intercedere, inter
aliquos venire et mediatorem esse
pro aliquo vel orare. Unde interventus,
-tus, intercessio. Invenio, -is, venire
in id quod cupimus ut querimus. Inve-
nimus quesita, reperimus ultro occurren-
cia. Et componitur adinvenio, -is valde
ut utiliter ut ad utilitatem ut ad
dampnum venire. Prevenio, -is ante
venire ut anticipare, preoccupare vel
premonstrare et ante invenire ut preponere.
Pervenio, -is perfecte venire. Provenio, -is
procul ut ante venire ut abundare
et crescere, pullulare. Unde proventus, -tus
abundancia. Obvenio, -is contra vel
undique venire ut evenire. Revenio,
-is iterum ut retro venire. Subvenio,
-is succurrere. Venio et singula composita neutra
sunt preter ista quinque: antevenio, circumvenio,
[illegible] pro allocutum ut cingere ut adu-
nare ut ad placitum vocare. Invenio
et provenio que sunt activa et omnia fa-
ciunt preteritum in veni et supinum in ventum
et omnia corripiunt hanc sillabam ve in presenti,
sed in preterito eam producunt. Venor, venaris
[illegible] venari ut venacione [illegible]. Ambrosius
super Egesippum: Venor et emptor [illegible]
Unde venalis [illegible]. Et per
compositionem venio, vendo, vendidi [illegible]
venalis, venaliter [illegible] a verbo [illegible]
Vespere [illegible] de genere filius [illegible]
[illegible] qui legitime nati sunt
[illegible] a verbo [illegible]
[illegible] et compar. Unde hec [illegible]
[illegible] quia manet [illegible]
[illegible]
[illegible] dicunt [illegible]
[illegible] et verus a verbo i. plenus
[illegible] Marcialis [illegible]
[illegible] assercionis [illegible]
et compar. Unde hec verusitas i.
veritas. Item a verum hic veru
unde [illegible] in plurali veruum
verum [illegible] et compar.
[illegible] et est veru instru-
mentum ferreum vel ligneum in quo
carnes assatur. Unde verutus a verbo
veru armatus. Unde hic verutus [illegible]
[illegible] pilum. Unde hic verucu-
lus [illegible] et verutus a verbo ve-
ruto armatus. Item a verus vere-
or, vereris, veritus sum i. vereri
[illegible] ut timere et [illegible] cum exhibicione
reverencie quia verecundia est vereri.
Unde verecundus a verbo qui verum est
[illegible] erubescat et compar. Unde hec
verecundia. Et hic verecundiosus a
verbo [illegible] verecundus, verecundor, -aris,
verecundatus, erubescere, et pro hac signi-
ficacione ubique. Item verecundus componitur inve-
recundus a verbo et compar. Unde hec inve-
recundia. Item a vereor verendus
a verbo timendus ut erubescendus. Unde
verenda dicuntur genitalia virorum
ut feminarum propter verecundiam. Vereor
componitur revereor, -eris, reveritus. Unde
reverendus a verbo et reverens, -tis et
compar. Unde hec reverencia et per compositionem
irreverens i. non reverens. Inverecundus
[illegible] et compar. Unde hec irreverencia.
Vereor et eius composita sunt deponencia.
Item a verus hic et hec et hoc verax
-cis qui verum et sepe dicit verum et compar.
Unde hec veracitas et veraculus a
verbo aliquantulum verax. Verus componitur
veridicus a verbo et verificare verbum
et veriloquus a verbo. Unde hoc veri-
loquium. Item componitur cum se et fit severus
a verbo austerus, districtus, rigidus et
severus quasi sevus verus. Tenet enim
[illegible] iusticiam. Quod autem dicitur
severus quasi sevus verus ethimologia est,
non compositio. Item Severus quidam
[illegible] est in Italia. Et severus compar.
Unde hec severitas, austeritas, ri-
gor ut integritas iudicis ut vehe-
mencia [illegible] et persevero [illegible]

no est in usu sed gt asseuco as affirmar
asserere. Persevero as persiste in firmo
mane. Unde perseveras et grativus
Unde perseverat et hec cia. Item vero gt
veritas c certe. Item nota quod vero
sepe ponitur pro quidem coniunctio c sed. et
sepe pro affirmatio c certe. Et sepe
repletiva. Item unde sepe invenitur
et sed ut pro certe

CXI

Erro ras verri
versum c trahere purgare vel
tergere ut eadem scope. Unde
hec verriculum li quo domus
purgatur ut gallica gens rethi ut navis
piscatorie. et hec verruca ce pustula
carne superexcedens que et ponitur dici
et ponitur quasi pro quodam vehiculo. Unde
verrucosus a um c verrucis plenus
tuberosus ut inequalis incomptus
Persius Sed quos pastinget et ver
rucosa moratur. Item a verro hic vermis
et dicuntur vermes aut terre ut scorpio
cicindela et alii. aut aque ut sa
guissuga. aut aeris ut aranea. aut
scodum ut vermicula. aut lignorum
ut teredo. aut vestimentorum ut
tinea. aut carnium ut emigraneus
lumbricus ascarides costi pedicule pu
lices lendes tarmus ricinus uria
cimex lucina simex et vermis a
vertendo quod non ut serpens apertis pas
sibus sed squamarum nisibus repit
quod non est illi spine rigor sed in
directum corpusculi sui partes gra
datim porrigendo contractas contra
hendo porrectas motu explicat
Sic quod agitatus vertendo prolabitur
vel dicitur vermis quod vermiculus quod in vere
creat. Unde hic vermiculus di. Unde ver
miculosus a um et comparatur. Unde vermiculo
as fructuare ad modum vermium efficere
re. et hec vermiculum li. Item a verro
verrito as. et verso as frequentativum. Verro
gt quetro ris euertro ris extra
verrere ejicere Et est a e ser. et facit
preteritum in si et supinum in sum. ver
go gis versi vergere declinare et
infundere ut versare. Unde vergito
as. et verso as frequentativum. Vergo componitur
invergo gis id est simul infundere. Hugo
gt vergo sum ri eius contra activa
et hoc sepe ponitur in absoluta et pro pas
siva vel vergit c inclinatur et facit
ut preteritum in si et supinum in sum

Erto tis verti
versum penitere

CXII

vertere immutare. Unde versilis le
et versito as frequentativum. Verso
gt adversor aris esse ut fieri
adversum. Unde adversus a um contrarius malus
oppositus infelix et comparatur. Unde hec adver
sitas tis et adversarius a um. et
adversus ut adversum ponitur pro adverso quando

ut loci. Vel ad idem cum ut adversus illum
et distinguitur ubi designat locum ut qua
litatem et ponitur adverbialiter. Item hic adver
sus tis adversarius. Adversor iri imitator
Adversor aris litigare decertare
unde hec controversia e. Conversor aris est
versari et conversari aliquo. Unde con
sabilis le [illegible]. Diversor aris va
riare. ob[illegible] litigare
c contra [illegible] verte versare
tergiversor [illegible] aris pter
se vert[illegible] tergum huc
et illuc [illegible] Unde tergiversa
tor deceptor [illegible] quam que
tergum huc et illuc vertit ne aliquid
sit intelligatur. et hec tergiversatio
deceptio. et tergiversabilis le fal
litatis deceptionis absolute ad decipiendum
Item a verto hec vertex quod illa pars
capitis qua capilli colliguntur. et ad
quam cesaries vertitur. postrema et
summa. Unde verticosus a um superbus
ut cuius capilli in vertice gerantur
Item a verto hec vertigo ginis globus
ut involucio gyratio sic est quod est
in luna a verto et in capite a morbo
Unde vertiginei a um et vertiginosus
a um sic qui vertigine capitis patitur
Et notandum quod vertex sepe accipitur pro ver
tigine et quod antiqui dicebant vortex
et vortigo. Item a verto hec verteb
bre. vertebre sunt summe ossium partes
nodis grossioribus conglobate et spe
ciem ossium que ad inflexiones membrorum
vertuntur. Unde et sepe cardo dicitur
vertebra quod vertitur. et hec vertibulum
idem quod vertebra ut illud instrumentum
cum quo carbones vertuntur in fornace
Item a verto hic versus sus actus ut pars
vertendi. et versus quod constat ex orationibus
usque ad distinctionem et contra distinctio. et
versus quod constat ex pedibus et a verto
quod tamdiu debet verti quousque recte consti
tuatur. ut quod sibi prefixo termino ultra
non progreditur sed revertitur ut sic a vulgo
est vocatum quod scribebat antiqui sicut
nunc arant. a sinistra enim ad dextram
primum deducebant stilum. deinde conver
tebant ab inferiori rursus ad sinistram. Unde
hic versiculus di. et pro componitur versifi
cor aris versus facere. Unde versi
ficator. et versificatorius a um. et
versificabilis le. et versificus a um
Item a verto versutus a um astutus
deceptor quia varias mentes in quibus
actu ad quamlibet fraudem facile vertitur
et comparatur. Unde hec versutia e c astu
cia et tortia sceleria. Item a verto
versus a um et ponitur sepe pro adverbio quali
tatis ut loci et construitur cum acto ut
versus ut versum civitatem ut illum. et componitur
hic est quorsum c versus quam partem quod sillabi
ficatur quorsumcumque c versus quamcumque
partem. et rursum versus hanc partem.
et est ab hoc et versum. Unde dorsum

a dextra et orsum id est versum unde hic et in isto
et istorsum id est versus istam partem et dextrorsum
dextra et sursum et deorsum et dextrorsum
et sinistrorsum id est versus dextram vel
sinistram partem et ab aliquo aliquorsum
id est aliquam partem et alio aliorsum
id est versus aliam partem et quoquorsum
in quamcumque partem componitur. Item ab hoc
hic vertibulum [illegible] a ver-
tendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] taliter
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur vel
[illegible] [illegible] [illegible] tendens annus
et diebus et ponitur [illegible] quod anno
[illegible] [illegible] unde vertibulum
[illegible] [illegible] et vagus. Verto
versipellis, lis, astutus deceptor qui
in diversas [illegible] et partes vertitur, et
qui dicitur diversis modis decipit quod in va-
rias pelles se transfert. Averto convertere
[illegible] removere. [illegible] autem oculos
meos ne videant vanitatem, et avertere
per tergum vertere. Unde adversus a um retro
et in alia parte versus. Item invenitur auctor
eius deponens, Spernere vel pede re-
cusare, Boecius: Heu quam surda mi-
seros avertitur aure. Animadverto in-
tus vertere et considerare, intelligere, cogitare
et ponitur pro punire. Sic supinus diversus.
Adverto tis id est vertere ad vel attendere, intel-
ligere, cognoscere. Converto tis simul vertere
vel ad aliquam sectam vel vitam vertere.
Unde convertibilis, le, liter, litas, et compara-
tur; et pro contrario inconvertibilis, le, liter, litas.
Item a converto conversus a um. Et nota quod
invenitur conversor in deponenti genere, conversor
eris. Unde ubi Eccliasticus dicit captivitatem
nostram, pro reddimus quod ibi deberet esse conver-
tere captivitatem nostram. Item verto convertere
animadverto tis id est intelligere, recognoscere.
Item a converto convexus a um undique incli-
natus et curvatus quasi conversus, vel dicitur
a conveho is quia undique vehatur inclina-
tur ad visum et comparatur. Unde hec convexitas
curvitas, rotunditas, sic et concava. Cir-
cumverto tis. Deverto tis deorsum vel de uno
loco ad alium vertere, avertere, removere.
Unde devexus a um inclinatus, incurvatus
in rotundum versus quasi deversus, vel dicitur
a deveho is quod deorsum vehatur, et comparatur.
Unde hec devexitas. Et nota quod celum proprie
dicitur convexum, et devexum et si quid aliud
ita formatum sit. Diverto tis secedere, re-
vertere, variare vel dividere quasi diversis diversim
vertere. Unde hoc diversorium diversitas viarum
id est ubi viator ad callem divertit, vel
locus remotus ab aliis vel receptaculum
id est hospicium vel hospitale, et sic vel
quod ibi diverti solent vel quia ex diversis
viis ibi conveniunt. Unde de beata virgine
dicitur: non erat ei locus in diversorio id est in hospi-
cio. Item a diverto hoc divorticium flexus
viarum id est ubi una via dividitur ab alia
vel ipse callis per quem dividitur ab alia
via quasi diversa via, et dicitur et divortium quasi
diversum id est varia vel semita in diversum
tendens, et ponitur divorcium vel divor-
tium pro separatione et divisione et subtractione
fuga. Unde et divortium dicitur vel viam
[illegible] quando dissoluto
matrimonio alter cum altera nubere [illegible]
[illegible] sic dictum a flexu maris id est [illegible]
in diversa tendentis. Item a diverto diver-
sum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et comparatur. Unde hec diversitas varietas
et per compositionem diversifico as. Item a diver-
so diverso as. Everto tis destruere
vel extra vertere, vel valde vertere. Inverto
tis intro vel contra vel valde vertere.
Perverto tis destruere, ad malum vertere,
perversum facere. Unde hec perversa quod perversa
id est morbus qui pervertit faciem. Unde
sepe ponitur pro perversitate, et in psalmo:
rus a um pueris pravus. Unde
perverse adverbium id est perverse, male, per quod signi-
ficari potest perversus. Preverto tis preterire
preterire transire, et prevertor eris
deponens in eodem sensu. Obverto tis id est
contra vertere. Revertor eris retro vertere
et redire, quod antiquitus dicebatur reverto
tis. Subverto tis destruere, quasi subtus
supra vertere et evertere et decipere.
Transverto tis ultra vertere
vel ad aliquid vertere obliquare. Unde
transversus a um et hoc transtrum, transtra
dicuntur tabule ubi sedent remiges
quia transverse sunt posite, que Virgilius
vocat iuga. Verto et eius composita
faciunt preteritum in ti et supinum in sum, sed
vergo et verro, unde quidam versus:
Fit versum vergo, verro, quod versum
Item verto et eius composita in o activa sunt
diverto supra secedere, et reverto unde anti-
quos que sunt neutra, in or omnia sunt
passiva preter avertor pro spernere et rever-
tor que sunt deponentia. Item convertor et
prevertor in prava sunt deponentia.
Verbero as id est percutere, XIII
flagellare. Unde verberito
as frequentativum, et verbito as id est se-
pe verberare, et hic verbero
onis qui alium verberat vel
qui dignus est verberari. Plautus
in Amphitrione: Verbero a limitibus
aut colenda te hic Sosione, et hoc
verber eris id est percussio vel flagellum
vel impetus particule libelle vel
ipsa particula. Unde verberosus a
um flagellosus vel cupidus vel impe-
tuosus vel iniustus. Item a verbero hoc
verbamentum flagellum et verbabilis
le qui aptus est ad verberandum et comparatur.
Unde Plautus posuit superlativum dicens:
Verberabilissime, velle rogas, non fuerat
sub trisulcatis et hoc verbum dicitur sermo

q̄ m cuius placide aer verbat' . vn
et quedā p̄s q̄ est oris p̄ excellēciā
dicit' v̄ q̄ frequencius m cuius pla
cide verberat' aer q̄ in q̄liquā
aliarum partium . vn hec verbulū
li . di . et verbosus a um garulus
ingax et quat' . vn h' verbosi
tas . et verbosor aris . vbose lo
quendo agere . a vm verbalis le et hoc
litas . et p̄ compō adūm q̄ adu
. vo adiaceus ut vo adiectum
ut uis vim positū . vnde adubiale
le liter litas . et hoc puibiū simili
tudo parabola ubi aliud dicit' et
aliud intelligit' q̄ p̄ vm positum
ut q̄ vm p̄ alio . Vnde p̄uerbio
ta le . di . et puerbialis le liter
litas . et puerbiosus a vm et opa
. vn h' puerbiositas . et puerbio
dicere vel p̄ūbijs uituparc' . Et
vim ut uerbigena ne genitus de
vbis . et semiverbum ut semiuir
bius semilator vbōrū . Verbeo g'
querbeo as . duerbeo as . diuersis
modis verbare ut disiūgere . p̄uer
be . p̄uerbeo as . reuerbeo as
trasuerbeo as verberado trasfo
rare . Et q̄ a e se . Vescor eris
. comedere ut vti . vn hec vas sus
s̄ m p̄li vasa orū et dicunt' vasa
a vescendo q̄ in eis esce ponunt'
q̄ vesca . Vnde hec vasculū . di
. et vasculari a um vasa uēdēs
ut figulus . et h' vescalago gi
nis quedā herba camalion . et
hec vascillū vas paruum . Vnde
marbotus s qui solis radijs in aqua
subiecta vascillo . et vascillo . amplex
le expasse . et g' p̄ vasicatus a um
demoniacus . Et a vas h' vesica
ce q̄ vas aque . ſcdm hec q̄o vasa
p̄p̄e dicunt' in quibus esce ponuntur
. largius tn̄ accipitur . nā quedā
vasa dicunt' vinaria quedā aquali
lia quedā mulgeda . ut mulctoria . q̄
escaria . q̄ g'nimia . Vasa vina
ria s̄ . cimina flacta flacto lagena
laguncula cilindes . acilicia . bachia
ciatus . crater . cenophorū . Aqua
lilia sunt situla . idria . peluis . gut
tinum . scaphium . manulauiū ubi
lauant' man' q̄d et labrū d' . et
pedilauium ubi lauatur pedes .
antiqui tn̄ malluuiū et pelluuiū
corrupte dicebat . ut dicant' integre
aluo ut lues . Vasa ubi mulget'
ut mulgarium mulctra mulctrari
lium . cimba . lactirapium . lactigeru
lū fidelia obba cupa dolium
. Vasa escaria discus ciborum alla

parapsis escale cacinum . lanx . scutel
la . ephilicenum . Vasa g'minaria
fiala calix cilatus crater cratera
urceus orca setia [illegible] . vescor
vescus a vm [illegible] bilis
ad vescendū [illegible] vescus
a vm . delica[illegible] t inde
vesculus a vm [illegible] le
sculetus [illegible] vescas plus
et q̄ [illegible] h' vescitas . e deli
catus [illegible] uorū copia . vel vesca
g' a ve [illegible] q̄ sine et esca . et in
vesca quicumque plus uel comestibilia
q̄ ue esca ut q̄ velut esca . parue
esce . in hac parte mulct in c̄o
sapientū . vescor ꝯtur quescor ceris
. uescor ceris . et q̄ dr sr et tract
sup mis et debet b'm facere vescitū
Estūo tis tum
Vnde h' vestibulus tus
tui . et intelligit' locus cultus
s̄ vestitus . Et habitus ad
natura p̄tz . cultus ad homines . et hec
vestimentū . et h' vestis . vnde hec
vestiarium locus ubi vestes deponūt'
ut ubi induunt' . et h' vestiarius q̄
p̄est vestibus . et h' vestigarius rij .
vestigatus a veste dcūs sunt . s . q̄ p̄e
rant vestibus impialibus in thermis
. Vestis g' h' vestiplica ce mlr que
vestes plicat . et h' et h' vesticeps
pis iuuenis q' barba iā habere cepit
. et g' inuesticeps cipis q' barba no
du vestit' qm̄ et inueste dicat' q̄
sine veste . i . barba . s̄ mlr inueste
dr ut sine barba inferiori ut sine
veste q̄ no du ht stola q̄d ē signū
maritalis coniugij . Iacobus de
Batur . Romani pueros et puellas
inuestes camillos et camillas p̄mi
stros flaminum et flaminearum . Et
a vestis h' vesta te quedā dea s̄
terra qua vestiat' herbis et alijs
rebus alijs ut vesta g' a vi et stado
q̄ sua vi stet . vn h' et h' vestalis
le . et hec vestibulu . i . exterior p̄s do
mus sic porticus quia q̄ veste ꝯse
cratū . ut q̄ vestibulū p̄us fuit fa
ctū in templo veste . ut q̄ in illa p̄te
templi staret ymago eius q̄ ve
ste sedibulū uel q̄ veste stabulū .
Vel d' a vestio is q̄ vestiat domū
. ut p̄p̄e sic dicat' porticus in qua vesti
mur . ut g' a ve q̄d ē sine et sto
as q̄ sine stacion q̄ introeuntes no
stat in illa p̄te neq̄ morat' s̄ trans
eunt in anteriorem p̄te domus . Et a
veste et ago hec vestigiū signū pedis
p̄uenia plata expressū sic dcm q̄
vie pautertum vestigijs vestiget'
. agnoscat' . vn et p̄pe vestigiū d'

flegma sed inde destingo as destringo
[illegible] et per sinc[opam] destingo [illegible]
[illegible] de vestigare [illegible]
[illegible] vestigabilis [illegible]
[illegible] movemus
[illegible]
[illegible] destingo
[illegible] destingo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sic
[illegible] prerie
[illegible] Gallus [illegible] vel
[illegible] veteres [illegible]
[illegible] Vetus
[illegible] Unde hic et hec
et hoc vetus [illegible] antiqui dicebant
veter et [illegible] ciceroniensis. Et a veto
[illegible] prohibere a delectis. Et
inde veterus as antiquare senere et
est absolutum [illegible] et inde inchoativum in-
ueterasco Et veteraria [illegible]
Et inde veterator in malis
inveteratus et [illegible]
qui est sit multa et veteris usus in ma-
licia. Terencius in Eunucho. Vete-
rator impostor flagitator. Et componitur
conveteras as inveteras as. Et est activum.
Item a vetus vetulus a um aliquantulum
vetus. Et hec vetustas tis. Et vetu-
stus a um antiquus et comparatur. Et
veternosus a um id est vetustus vel vetu-
state solutus. Et veteranus a um
senex detritus emeritus. Item a vetus
hoc veternum quedam infirmitas que
facit hominem diu languere et pigrere et
iuvenes videri senes et ponitur sepe
pro pigricia. Ut dicatur sic esse quelibet
infirmitas quam vetus habet ex
consuetudine sic est oblivio gravitas
gulositas. Unde Oracius Cur
me funesto plectat arator veterno.
Et inde veternus a um. Et veternosus
a um qui tale morbum patitur. Terencius
in Eunucho Hic est victus vetus veter-
nosus senex. Ymaginare vetus est
quelibet qui contemptibilis. Veternosus
ex morbo. Senex etate. Et est reve-
rencie. Item a vetus vetellus a um
id est vetulus. Et componitur convetus id est valde
vetus. Et pervetus id est valde vetus sicut
et pervetustus. Et pervetustus. Vecto com-
de vecto as. Evecto as. Et est a verbo
et facit preteritum in tui et supinum in titum
et corripiunt hanc sillabam ve. Vieo
es vimen vietum vimine ligare.
Unde vietus a um id est mollis et com-
ligatus. Ut vietus qui via tritus. Et
est dicimus a via qui et ineptus.

enim. Et dicitur hic vates tis sacerdos
quasi sic dicti poeta quasi [illegible]
divinus. Et dicebantur vates poete quia
metra ligarent pedibus et sillabis
et vario modo gnecterent. Et ab hoc
similiter divinum eciam erat nomen quia
[illegible] per plurimum [illegible] efferebant.
Vel vates a vi mentis dicti sunt
vel a video quia futura videbant. Et
inde per compositionem vaticinor aris id est
divinare. Unde hec vaticinium id est di-
vinacio. Et hic vaticinius deus paga-
norum. Item vates componitur vaticanus
a um et vaticinor a um [illegible]
Item vico componitur avico as id est alligare
valde ligare. Unde hic et hec auctor
id est ligator sicut hic in principio huius operis
distinximus. Video nemini est solo de-
Video es CXV [illegible] fectu
inde [illegible]
video natura apertum
voluntate intuebitur cura
Unde videns tis et comparatur
et componitur evidens clarus vel
apertus et comparatur. Unde hec
evidencia apertio claritas. Et componitur
invidens id est obscurus ut inapertus et
non comparatur. Item videns componitur provi-
dens qui est longe et hic et hec et hoc pru-
dens quasi porro id est a longe videns futura
peritus usu doctus callidus litteratus
artibus instructus facundus qui facile fa-
ri potest et prudens ab comparatur. Unde hec
prudencia est cardinalis virtus scilicet
bonarum et malarum rerum precisio et
utrarumque discrecio. Unde hec pruden-
ciola diminutivum. Et per compositionem imprudens id est
non prudens vel valde prudens in quo
sensu raro invenitur. Unde Virgilius in
Georgicis. Et comparatur. Unde hec imprudencia.
Item a video hic visus sus actus
ut prius videndi. Et hoc visum res
visa vel fantasma. Et visibilis et hec
hic visibilitas. Item componitur invisibilis et
invisibilitas. Item a video viso as frequentativum a
quo visito as aliud frequentativum quia sepe vi-
sitat aliquem sepe videt illum. Et componitur
convisito as invisito as revisito as.
Et est activum Item a video viso
sis desideravi. Id est desiderio videre et
debet facere supinum visum preterita
sed non est in usu. Et componitur conviso inviso
sis proviso sis reviso sis. Et est ac-
tivum et facit preteritum. Item a video
divido dis visi visum facere convisa quasi
id est videre. Unde Cato. Hoc inde
ne vereris lenitatis crimine damnes
non enim in hoc visu potest esse in partis
sed conjugationis. Talis enim esset vetus
quod non pro magno habemus. Et hinc
est divido dis partior qui divisus dis

unde Ennida tn dicunt q est gta a di et ma et do. Vnde dividus qi dui sas mas do s est etha no gpo. Unde hic et hec et hoc dividens tis. Vn divisus a um. et divisivus. i. divisus ut dividens. et p compoz individus lt individuus a um. Ite a dividuo dividuus a um qd dividit vel dividitur. Vn hec dividuitas. et per compoz individuus a um. et hec individuitas. Et no q individuum dicitur tribus modis ut sarcina prout ut atomus. ut diuicia ut adamas. ut q p impossibile sue speciem nature phisice dividi no pt. ut sortes. Ite a dividuo dividibilis le liter litas. et p compoz indivisibilis le liter litas. et hec dividictim. i. capcelli in divise terram positum. et hec divisoria cel la ab aliis divisa. et hec dividia i. discordia ut bellona. Vnde dividiosus a um discordiosus qui p sua discordia alios dividit et discordie fat q et discordiosus dr. Invideo est invideo est ut invideo tibi i. no video tibi. i. no sco unde te bn agere. Et est nc m. s invenit in precia spe in pa pa et cum ipse pmag biat illud esse actum. s hic ideo fit qr gnoz cet actm casu qr vm qd exigit actm in eo intelligit. ut invideo te facere hec. i. ppt invidiam phibeo. et invideo tibi amiciciam regis. i. p invidiam subtraho tibi amiciciam regis. et gnoz exigit actm sunte caz rca vi. ut invideo tibi sapiam. i. ppt sapiam. Vn invidus a um. et hec invidia e. et est odium aliene felicitatis. Vnde invidiosus a um. tui invidetur et raro qui invidet. Vnde quidam. Invidiosus ego no invidus esse laboro. Ite gt pudeo es di prul unde. Vnde pudeo et copar. Vn hec pudencia e. Et gt impudens et stc gpat et hec impudencia. Ite a pudeo pudes qui pudet tu pudebit. et p compoz impudens a um. impudiosus a um. Precudeo es ante unde. Recudeo dico et cuius gta actia sunt. ppt invideo qd est ncm. Ite omnia faciunt pteritum in di et supinum in sum. et corripiunt hanc siaz vi in ptito sed in ptito et supino cui pdunt. Vigilo as a sonno abstine vacare studere. Vn vigilans et gpat. Vn hec vigilancia. Ite a vigilo hic et hec vigil lis qui vigilat et ppe causa custodie.

Vnde hec vigilia et hec vigilia e. sic vigilare ut qui vigilias et hora vigilibus deputata et deputata ad vigilandum. Vigilia est dicitur dies [illegible] stiu dies [illegible] ante festum [illegible] in [illegible] vigil [illegible] tempus. Vigil est pervigil [illegible] vii ca. Vnde hec pervigil [illegible] vendemio. Hiemali pu[illegible] ut a vigilo hic et [illegible] arcus ad vigilandum [illegible] [illegible] sepe vigilat et in[illegible] vigilare pt videmus. Ite p[illegible] vigilax lector nunc mat[illegible] lo gt advigilo as valde vigil[illegible] evigilo as sunt vigilare. devigilo as. et convigilo as in eodem sensu quo duo. i. valde vigilare. ut a sonno excitari et excitare. et invigilo as insiste vacare operam dare. pervigilo as revigilo as. Vigilo et cuius gta neut sunt pter evigilo et devigilo pro a sonno excitare que sunt activa. Vigeo es qui esse in vigore vel habere vigorem pollere vincere vivere valere roborari. et inde descendit a vireo quia viridis et iuvenilis etas solet vigorem esse. Vn hic vigor oris humanitas virtus fortitudo. et hic vigorosus a um et gpat. Vn hec vigorositas. Ite a vigeo vegetus a um fortis adultus validus agilis impiger firmus et gpat. Vnde vegeto as vivificare sustentare regere aliquem vim et habitudinem conferre. Vnde vegetabilis le et vegetacio. Et est a c sic si qua ht. Ite vigeo gt convigeo. devigeo invigeo revigeo pervigeo et est n c s e. et fat ptitum in gui et supinis caret et corr hanc sillabam vi.

Vinco cis vici victum superare victoriam habere. quod aut dr vincere qr vi capere ethia gt no compositas et inde victor oris. et hic hec victoria e quia vi adquisita. et hec hec victoriola le dr. et victoriosus a um et gpat. et victorialis le lr litas. Ite a vinco hic et hec victrix cis in nto et quinque generis gens s postea in fin vi et in ptito et ois bus ut in una voce ut in duabus. ut victrice extremum. victricia signo victricia signa. hic tn nota q in acto singulari no dicit in neo genere victrix qr sub ita sinistras invenitur in noe neut generis. sic ergo hec no in nto et acto et vto

CXVI

Sim[illegible] nõ ht nõm [illegible] Item a vinco
[illegible] le liber [illegible] et p [illegible]
[illegible] le liber [illegible] et [illegible]
vin et [illegible]
a vin et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vi[illegible]
[illegible] dicitur
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pinca [illegible]
[illegible] lex vel
[illegible] sed [illegible] non
[illegible] vicissim alternati
[illegible] dicitur et vica-
rius [illegible] a vico quasi per
vicos vel de vico in vicum vel a vice
i. vicissim et h vicissitudo dinis
Unde vicissitudinarius a vin. mutuum
plex vel vice dui vel alterius agens
Item a vice vicarius a vin. vel per
vices succedens. vel vice dni vel
alterius agens. Item a vice h vicia
e quoddam genus leguminis quod vice pa-
nis ea utuntur in quibusdam locis.
vel vicia quasi vicosa quod malla e. vel
vicia dicitur a victoria quam antiqui dice-
bant viciam. unde vicia quasi victorialis
quod victores olim ea solebant coronari.
Unde viciosus a vin. Item a vice hic
vicus ci villa sine civitate. ipsi vici
et castella et pagi sunt que nulla
dignitate civitatis honorantur sed vulgari
hominum conventu incoluntur. et propter parvita-
tem suis civitatibus attribuuntur. et dicitur
vicus quod sit vice civitatis. vel quod ha-
beat vias tantum sine muris. vici eciam
dicuntur parve habitaciones civitatis
a via cui insidet. vel ipse stat in tali
vico i. in tali loco. vici sunt ipsa spacia
inter vicos sive maiora et laciora platee
sunt. Unde h viculus di. et vica-
nus a vin. et vicaneus a vin. et
vicinus a vin in eodem sensu et compara-
tur. h vicina et vicinia le. et h
vicinitas atis. vicinia i. proximitas
locorum. vicinitas vero regionum vicina
est. et viciniolus a vin di. Vicino
as i. more vicini se gerere vel appropinquare
vel coniungere. et componitur advicino as i. con-
iungere. advicino as i. adiungere vel ap-
propinquare. Vicino preter coniungere et eius
composita vim hac facere activa sunt alit
neutra. Item vicinus quasi convicinus a
vin. et convicaneus a vin. et convica-
neus a vin. sunt in eodem sensu Item

Vince quod est per [illegible] h et h et hec pinca-
cere [illegible] pertractus [illegible]
et [illegible] et per [illegible] vince quod vite sua
alterius [illegible] vel quia [illegible] vires
vere [illegible] quod tendendo malum
et [illegible] vel est a per et vinco quod
[illegible] vel a per et vinco
[illegible] vincit eodem genere
a per et vinco et eodem sensu per
[illegible] vince eodem. vel a per et
[illegible] quam antiqui dicebant [illegible]
[illegible] unde pervicax [illegible] in pro-
posito suo ad victoriam perveniat
[illegible] unde pervicaciter [illegible]
adverbium. et h pervicacia et pervicaci-
tas. Item a vinco h victima e. et
unde dicitur propter victoria i. sacrifi-
cium quod fit pro hostibus victis. sed
hostia pro hostibus vincendis. vel
victima a vinco quia vinctus du-
citur ad immolandum. Unde victima-
lis le. Victimo as i. sacrificare
immolare. Et est activum. Vinco [illegible]
[illegible] as sunt vince vel multum
[illegible] devinco evinco pervinco
revinco. Vinco et eius composita activa
sunt et faciunt preterita in vici et
supinum in victum sine n.

XXVII

Vincio cis xi [illegible]
i. ligare. Unde hoc
vinctum et vinctura per sinco-
pam. Unde victor [illegible]
i. ligare. Item a vincio h
vitta e. i. infula qua
caput sacerdotis ligatur. Item vitta e
que crinibus innectitur qua fluctes
religantur capilli. Item vitta est qua
corona vincitur. Item dicitur vitta quod ea
pectus vinciatur instar vitis ligatus.
Unde h vittula le. di. et vittatus
a vin vitta vel vittis ornatus. Vitto
as i. vitta ornare. et debet vitta scribi
per unum t tantum. Ovidius in arte. Vit-
ta coerceat neglectos alba capillos
Item a vincio hec vicium quod vincit hominem
et sic debet scribi per c. Unde hoc
viciolum di. et viciosus a vin. et
comparatur. Unde h tas. Vicio as i.
corrumpere quod vicia corrumpunt. et componitur
convicior aris i. convicia inferre vi-
tuperare et construitur cum dativo. Unde hoc
convicium i. contumelia vituperium. Unde
conviciolum di. et conviciosus a vin. et compara-
tur. Item devicio as i. valde viciare
vel vicia et malos mores auferre.
Invicio as i. valde viciare. Revicio
as iterum viciare vel vicia auferre. Item
a vinco h vinx as i. vincia quod vinci-
stante minorum pondera sua unitate

vnciat .i. complectat' constat aut dra-
gmis octo .i. scrupulis viginti quatuor
quod unde legitimum pondus habetur
quia numerus scrupulorum eius horas diei
noctisque metitur et quia libra constat
duodecim computata et unde dicitur
hec uncia e. Unde hec unciola
le .i. parva uncia. Unciola procedentibus
hic secundum gillo de uncia et unciatim .i.
per uncias ut de una uncia in aliam
tenuiter in sermone. Et ille unciatim
vix de mense suo suum seruando .i. uncia-
tim .i. uncia mensurans. Uncia com-
ponitur hec semiuncia e .i. dimidia uncia. Persius
Sudet mercat in scilicet turbes ut
semiuncia recti. Item unx id est uncia
componitur hec quincunx .i. quinque uncie
septunx .i. septem uncie. decunx
decem uncie. uel quod melius est undecim
uncie quia una dempta ut deposita
de asse et tunc est a de quia ei de-
sit uncia ad libram. Persius Qui-
dos sudare facit deunces. Item a
uncio hec vitis quia uites vinciuntur
.i. religantur inter se ut quia vim in
se cito radicandi habeat intus.
Unde hec viticella le .i. quedam herba
quia sicut vitis quoque proximum habet
apprehendit corimbos. Item quos anu-
los vocat. et hec vitiligo ginis ut
vitiligo .i. vimen cum quo vites
ligantur et ponitur simpliciter pro liga-
mine ut impedimento. Marcus Tul-
lius detes vituliginem quasi lingua.
ut inuenitur ibi vitiligines. et hec
vitulamen .i. vitis plata illa
infructuosa que nascitur a radice
vitis ut ubicumque duntaxat non
sit talis ut ut dicunt quidam. Istius
plata sic dicitur a vitulo quia nascitur
in terra a vitulis arata. Unde
in libro Sapientie Spuria vitulamina
non dabunt altas radices. Item
a vitis hoc vinum quia de vite proce-
dit. uel dicitur a vena quia cito ve-
nas impleat sanguine. Unde hoc
vinolentum .i. et hoc vinellum secundum di-
citur vilitum ut parvum vini ut parvum
vinum. uel vinum mixtum cum aqua. et
vinosus a um plenus vino ebrius
ut ebriosus et comparatur cum superlativo
Plautus Romanus aut Crudus opus e-
ius vinosissima est et vinea a u-
de vino .s. ut homo imbutus vi-
no. et vinulus a um dicitur Plautus Prece
vinula venustula. et hoc vinalium
ut potus in pluralis tantum vinalia lium
ut locum festum vini Macrobius
de Saturnalibus. Romanorum diebus Iovi

sacrificatum est et hec vinacium postrema
vinum vel et vinaceum dicitur et est id est ex-
tortum vinum uel est illud quod remanet
post expressionem vini et ponitur extra. et
hec vinaria e .i. cella ubi vinum re-
ponitur ut vendatur et hec vinea e quia
ex vino pressum [illegible] hic
hec vineola dicitur [illegible] et hic vin-
demio [illegible] pong
uvas aufert [illegible] a vinea
hic vinitor [illegible] custodit
et vincator .i. vinitor qui colligat
uvas et tunc dicitur a vino. et hic potest
dici qui custodit vineam. Item a vino
per compositionem vinolentus a um .i. vino
plenus et comparatur. Unde hec vinolencia
.i. ebrietas. Item componitur vinoferus
a um vinum ferens. Item a vitis
viteus a um. Et nota quod vitium ut
uvarum multa sunt genera. Apiaque
duracine. purpuree. dactile a lon-
gitudine. a colore rodie libice a re-
gionibus. ceramie qua rubet velut
ignis. stephanite a rotunditate. tri-
podiane unciane a magnitudine. ci-
donee amince rubiliane. fecune que
sunt minimi acini et due cutis uvas habent
sic dicte quia plus quam cetere fere afferat
lapiane. ballantee. biturice. ar-
gites. meaticule. marcotice. elbole
viriomie que uvas grandes magis
quam multas habent sic dicte quia multum vi-
ni fluat. seriatce. preterea multa
genera vitium sunt que cum mutacione
loci et qualitate et non amittunt vi-
ribus ut certa ista magis conveniunt. Obla-
queacio putacio propagacio fossio. Obla-
queare est circa dictam codicem terram aperire
et velut lacus efficere hec aliqui excodi-
care dicunt. Putare est virga ex vite
supervacua resecare cum flagellum
luxuriat. Putare est purgare dicitur
.i. amputare traducere. Propagare vero
ut propagare flagellum vitis terre sub-
tensum subprimere et quod porro pandere. Fo-
dere hoc est fouea facere quod fodere. Et
nota quod in gto pti .s. vitium t dz rchi-
nei in suo sono causa dictum. Et sim gale-
rela Cironcisemiquet ponitur ante i pur
ht sonum c ipsi precedat s ut x ut aspi-
racio intercedat inter t et h i ut ipsa
dicta impediat. Unde lectio amathio
quando s intercedit ut salustio questio x
ut commixtio aspiracio intercedit ut
corinthios. et in his omnibus et consimilibus
t retinet in suo sono hoc est sequatur
pura et dicta impedit ne t habeat
sonum c hoc est plura sequatur ut in ipso

[illegible] litum [illegible] ad [illegible]
[illegible] et hic [illegible] et ad
ad [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] domo
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] hic vine-
[illegible] et vendicu quoque
vindico [illegible] sed dicit quid
vindicet [illegible] a periculo
liberat [illegible] ille iam passus
[illegible] vindex iniuria [illegible]
vindico [illegible] hic vindex illu
[illegible] ulcisor illu
[illegible] plenio vnde hic et hec
vindex [illegible] vindicator ut correctr
et vendico as [illegible] adquirere et hec
vindicta ve quod aliqui dicat [illegible]
[illegible] quid servi [illegible]
liberabantur et inde libertatem
adquirebat et tunc dicitur a vendico as
quod vendicta quia vendicet libertatem
Versus Crimen [illegible] dominum [illegible] que
vindicta relaxat vindico as et
vendico as activa [illegible] quam
[illegible] videtur tamen quod in eadem voce debet
dici vindico in illis secundum vt
nulla [illegible] dicta in [illegible] XVIII

Vireo es vi [illegible] ut XVIII
fieri viride [illegible] habere viridi-
tate vnde hic viror oris idest
viriditas et hic et hec viridis
de quod viror plenus ut vi
et sucus [illegible] viridis qui viridius et
[illegible] et [illegible] vnde hec viditas
[illegible] et hec viridiarium locus viriditate
plenus [illegible] de [illegible] formosa
facies viridiorum et hec viridarium
virgultum Ambrosius super [illegible]
pulcritudines [illegible] et viridarium
viorum Item a vireo ut viror hoc
viretum locus viriditate plenus [illegible] vi-
ridum Item a vireo hec vis [illegible]
vis idest vi [illegible] vim [illegible] vis
[illegible] et [illegible] vis
et est vis animi et corporis vires tamen
corporis [illegible] tamen animi vnde hec viola
[illegible] vim odoris et violo as vi
inferre corrumpere [illegible] vnde hec
violamen [illegible] et violabilis le et [illegible]
compositum inviolabilis le Item vis [illegible]
hic vepres [illegible] et hec vepres [illegible]
[illegible] [illegible] et dicuntur [illegible]

vepres quia [illegible] pendentes [illegible]
[illegible] vepecula [illegible] Item
[illegible] violenter a vim et [illegible]
[illegible] vi plus quam vim
[illegible] et [illegible] compositum vnde
hec violencia [illegible] compositum
[illegible] raptor latro
[illegible] a violencia et [illegible]
[illegible]
[illegible] violencia [illegible] ut [illegible]
ut vespilio ut vespillo dicitur quod vi
[illegible] apte [illegible]
Item vis [illegible] vespa e [illegible]
et volatile valde violentum quia
vi [illegible] ut quia vim [illegible] vnde
hec vespula [illegible] et hic vespetum locus
vbi vespe abundat et hec vespa-
rium [illegible] vesparum Item [illegible]
vipera re quedam genus serpentum quod
vi pariat nam [illegible] venter cum ad
partum ingemuit catuli non expecta-
tes matura nature solucionem corro-
sis eius lateribus vi erumpunt cum
[illegible] interitu [illegible] autem quod ma-
sculus ore [illegible] vipere semen
[illegible] illa cum [illegible] voluptate li-
bidinis in rabiem versa caput
maris ore recepto [illegible] et ita
fit ut parens [illegible] peccat masculus
[illegible] femina [illegible] que [illegible]
[illegible] vulva [illegible] et masculus
[illegible] vipera sunt pa-
[illegible] tiriaca [illegible] a grecis
et hic vipereus a vum et vipe-
rinus a vum Item a vireo hoc ver
[illegible] quod viret ut quod recedente
hieme tellus viret herbis et
erumpit in flores et incipit in medio
februarii et durat ad medium
maii vnde hec veretrum [illegible] Plautus
Ego sum liber meum coraculum meum
[illegible] meum veretrum et vernus
a vum ad ver pertinens ut clarus
splendidus ut delectabilis et hic
vernalis le liter [illegible] in eodem
sensu et verno as idest clarere splende-
re [illegible] delectare vnde vernans et [illegible]
vnde vernant et hec vernancia
Item a verno hic et hec verna [illegible]
famulus [illegible] quia vernat
in domo [illegible] pulcritudine
[illegible] et hic hic et hec vernula le
[illegible] et hic vernaculus et hec verna-
cla et hic et hec vernacula le [illegible]
Item a vere hec vergilia e stella
ut signum quod pleias dicitur et dicuntur
pleiades vergilie quia in vere oriantur

et vernet et splendeat. Plautus in
Amphitrione. Non ver Vergilie te
vesperugo occidit. Ver componitur vera-
trum a vm quod in vere aptum sit verno
tempore aratum. Vnde et veratrum dicitur ager
talis tempore aratus. Item a vireo fit
hec vires virium et sunt vires corporis.
Vnde virosus a vm id est plenus viribus et
comparatur. et per compositionem eviro as id est per
pollucionem debilitare enervare. Sed quod
vires pone pro mebris. sicut Ecclesiasticus (?)
Cum sanctis (?) saltare (?) ... quas
paleas replet ...
[illegible] et vir (?) ...
hoc veratrum elleborum quod vires habet
et hic verres ris id est porcus cum testiculis
quod magis habet vires. Vnde verrinus
a um. Item verres proprium nomen cuiusdam
viri sic verrinus a um. et hec verri-
ne arum quidam liber quem Tullius fecit
contra verrem. Item a vireo hic vervex
cis aries quia ceteris ovibus fortior
sit. vel ut dicitur vervex quod sit vir id est ma-
sculus. vel quod vermes in capite ha-
beat quibus cum sit verucitate. Vnde
vervecinus a um. et mutata v in b
dicitur hic berbex cis. et hic berbicus
ci aries castratus. et hec berbica ce
ovis. Item a vireo hic vir ri quia
viret in multis respectu femine. ut
dicitur a vi quod maior vis sit in viris
quam in feminis. et vir multis modis
dicitur. sic ille dicitur vir qui pervenit ad
virilem etatem. Vnde Paulus. Cum
essem parvulus sapiebam ut parvulus.
cum autem factus sum vir evacuavi que
erant parvuli. vir et distinguitur pro
dolo cum dicitur dubium est an iste sit vir
vel femina. vir et ponitur pro
virtuoso. vir et dicitur pro marito
et cum adiecto dicitur vir meus vel tuus vel illius.
vir meus vel tuus vel suus. Vn-
de virilis le liter litas. et virilis pro
fortis et comparatur. Vnde hec virilia
lium quedam ornamenta virorum que
olim portabant in armis vel in collo
et hec virilia orum illa membra virorum
quibus mulieres carent. Item a vir
viritim id est per singulos viros vel de
viro in virum. et viratus a um id est
virilis vel fortis vel viro oneratus.
Iohannes Crisostomus super Matheum omelia viri-
lia non facile decipitur. et hec verecun-
dia quia viri est timere. vel quod ex eo vir emit-
titur. quia virus dicitur humor fluens
a natura viri. unde dicuntur et genitalia
a gignendo et pudenda pro verecun-
dia et inhonestate que non habeat

tate quem decorus sit alia vel mel-
ius (?) compta. Item a vireo hec virgo
ginis [illegible] virago quasi
[illegible] vir
sit et [illegible] et est
[illegible] ... est
viret [illegible] ... habitus
Vnde hec [illegible] virginea
a um. et virginalis le liter litas.
hec virginal lis vel virginale lis
illa secretum per ubi fit conceptio. Prudentius
in ymnis. Intactum ab hi-
menee virginal. et virginor as
caste vivere in virginitate degere
moderate (?) vigens se habere. Item virginare
fricare et facere huiusque que prius
fuit salva virginitate. et est devir-
gino as virginitatem auferre. Item
a virgo hec virginitas tatis.

I tem a vir hec — CXIX
virtus tis quia
virorum et plurium est. ut dicit
a vireo. et est virtus habitus
animi optimus. vel virtus est
habitus mentis bene constitute
in modis nature rationi consentaneis.
Vnde virtuosus a um et comparatur. Item
a vir virisso as id est mulieris more agere. et
per compositionem eviro as id est virile pectus
castrare debilitare. Item vir componitur hic
duumvir ri ro. et triumvir ri. et hic
quadrumvir ri. et hic quinquevir ri. et
hic septemvir ri. id est qui duos vel tres
vel quatuor vel quinque vel septem viros
habet sub sua potestate. Vnde hic duumvi-
ratus tus. et triumviratus tus. et
quadrumviratus tus. et quinquiviratus
tus. et septemviratus tus ipsius dignitas
tas vel officium. Item componitur hic virbius
id est bis vir quia id est qui binas habet vel
habuit uxores. vel quia qui bis fit
facta viro dicitur. vel qui resuscitatus
est ut lazarus ypolitus. Item componitur
hec virago ginis mulier fortis que agit
virilia id est opera virilia et masculi vi-
goris. et Eva enim dicta est virago
quia de viro acta id est facta et assumpta
Item a vireo hoc virum (?) ri. vnde virens
a um. Item a vireo hoc virus indecle
id est venenum. et est aptotum in nominativo in accusativo et vocativo singulari tamen invenitur.
Vnde virosus
a um id est venenosus et comparatur. et per compositionem
virulentus a um id est veneno plenus et
comparatur. Vnde hec virulentia veneni
infectio. Item a vireo hic vitulus
et hec vitula quasi a viriditate id est a
viridi etate sic virgo. Vitula quoque
parvula est et non dum enixa. nam enixa

Juncta est ut dicta uel d' vitulus a
vita quod est dignus uita. Unde
vitulus [illegible] quod uitula
d' quod [illegible] habet uide[illegible]
ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
infirmitate [illegible] Unde vitulor
[illegible] vitulari [illegible]. Item a
[illegible] [illegible] in modo urga
et [illegible] quod uim habet.
Unde [illegible]. Et hec vim-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] minalis le. Et hec
vimi[illegible] quedam mos in Roma-
na curia [illegible] ab abundancia
viminis. Et hec uibex cis, scutex in
percussa carne uel minuta uirga
uel inflexio uel uestigium quod fit in
carne de uirga et ponitur pro
qualibet incisione. Persius: Multa
vibice flagellat. Unde vibicosus
a um vibicibus plenus. Unde hec
vibicetum ti locus ubi vibices crescunt.
Unde hec viburnum minuta uirga qua
vites ligantur in quibusdam locis. Et
vibro as resplendere ut crispare, gratie
ad iaculandum ut iaculari sic plenus
facere de minuta uirga. Item a virco
hec virga ge. Virge sunt summitates
ramorum et arborum que uirides sunt
uel quod uim habeant crescendi que sunt le-
uis fuit uirga est. Sed nodosa uel ut
aculeata scorpio recte dicitur que
arcuato uulnere in corpus infigitur.
Uel dicitur uirga quod uim in se habeat
multa. Uel quia pacis indicium est
quod inde regat. Unde uirgosus a um
et comparatur. Et hec uirgula le dim. Et vir-
gulatus a um uirgis ornatus. Item
a uirgula dictus est Virgilius quia
mater eius sompniauit quod pariebat
quandam uirgam que usque ad celum pertingeret,
quod nichil aliud fuit nisi quod Virgilium
pareret qui sua sapiencia loquendo de
astris celum tangeret. Unde Virgilianus
a um. Item a uirga hoc uirgultum
multitudo virgarum uel locus ubi
multe uirge abundant uel uirgulam
uel ipsa uirga. Sed uirgultum quod a
radice pullulat, ramus qui de pro-
ceritate arboris, uirga que de ramis.
Virga gerit hic primiuirgius qui prima
uirga gestat ante regem. Item a virco
virescere incohatiuum. Virco est conuirco,
circumuirco, reuirco. Et hinc
incohatiuum. Virco r(e)s(co) non est et facit
preteritum in rui et caret supinis et cor[illegible] in

CXX

Item viscus ci et
hoc viscum ci,
glutinum quo aues capiuntur,
et quod illud unde fit quod col-
ligitur in arboribus, et quod est
inter cutem et carnem. Unde
viscosus a um tenax plenus uisco.
Et visco as visco implicare, uisco
adinuicem copulare. Et quod inuisco as, de-
uisco as, conuisco as valde uiscare
uel a uisco remouere. Inuisco as,
reuisco as. Visco r(e) est. Item
a visco hoc viscus eris. Viscera
non tantum interiora dicuntur, sed quicquid
sub corio est uel latet a uisco quod
est inter cutem et carnem. Item uiscera
dicuntur uitalia id est circumfusa cordis
loca quasi uiscora quod ibi uita id est anima
continetur. Item uiscera capita ner-
uorum ex sanguine et neruis copula-
ta. Item lacerti et musculi qui sunt
in singulis membris cordis locum.
Uel cor in media totius corporis parte
et appellatur a nomine similium animalium
sub terra delitescencium. Item et
thorax quia illic uiscera tota
uidentur. Et inde uiscero as quod non
est in usu sed componitur euiscero as id est
in uiscere aliquid ponere. Deuiscero
as. Euiscero as in eodem sensu est
uiscera aliquid ponere. Inuiscero as
in uiscere ponere. Et sic declinatur.

CXXI

Vivo vis vixi
uictum. Unde
viuus a um. Et hinc viuidus
a um fortis agilis et pro-
prie feminibus a um. Item
a viuo vivax acis, unde fortis et
comparatur. Unde hec uiuacitas atis. Item
a uiuo hoc viuarium, locus ubi pisces
pascuntur et impinguantur. Item a
viuo hec uita. Uel uita dicitur quasi vigo-
re ut quod uim teneat nascendi et
crescendi. Unde et uita quasi vim tenens
et est ethimologia. Unde uitalis le. Et
et hec uitalia tum intestina quia ibi
vita id est anima continetur. Et hic uitellus
li morellus siue meditullium oui. Ora-
cius in sermonibus: Marce cohibet callosa
uitellum. Et alibi: Volucres aliena
uitellus. Inuenitur in plurali hec uitella ovorum.
Item a uita vito as cauere. Unde
vitabilis le. Et vitabundus a um.
Devito quod deuito as, euito as valde
vitare. Unde deuitabilis le. Et eui-
tabilis le. Inuito as quasi non vitare
sed ad se trahere et allicere. Devito et
similis lyta actiua sunt et predicant hec
preterea in. Vita [illegible] inuitus a um.

no vates q̄ extra uita ꝛ voluptate
et cū paro as ꝛ vitupero as . nō
vita aliq̄ aliquid turpe parare .
Unde vituperabilis le lē litas . et
vituperū . et hec vituperacio a vin
Item a vivo h̄ victualis Unde vi-
ctuarius ad victū ptinens . et victua-
lis le id . Josephus q̄ vinde instra-
xerit militꝫ ꝛ camelis victualia
. et victo as victū quere . Un victi-
to as . fre . possunt ꝛ frq̄ ex fre-
quentativa hui⁹ ū vivo . Unde
advivo ꝛ valde ut iuxta uel ad ui-
litate vivē . convivo vis sunt vere
. Un convictꝰ tus . et h̄ convictor oris q̄
sunt cū alio vivit . et h̄ et h̄ conviva
ve q̄ sit cū alio vivit et comedit
Unde hoc convivium lauta comestio et
magna . et hinc convivolū di . et co
vivor aris convivium facere ut celebrare
et insimul comedere . Un hec convivatorium
locꝫ in quo conviuat q̄d et ꝯ convivia-
riū d̄ . revivo vis . et hit inchoa
vivisco revivisco advivisco convivisco
Vivo et cuiꝫ ꝯpta neutr̄ sunt et faciunt
pteritū in xi et supin in ctū et pducit
hanc sillam vi .

CCCXXXII

Ulciscor eris ultus . punire . Un
h̄ ultor oris . et h̄ ultrix
cis et declinat sic ꝛ victrix
q̄d supius distinxim⁹ . et ultꝫ
a vm q̄d sepe accipit in parte sive
. et ꝯ inultꝫ a vm ꝛ nō ultꝫ . et h̄
ulna e s̄cdm quosdā ꝯ vtriusque manꝫ
extensio . s̄cdm alios brachiū ut cu-
bitꝫ q̄d magis vm ꝯ ꝛ grece
olenos cubitꝫ dicit . Unde h̄ ulna
ne . Unde h̄ ulnula le di . et ulna-
lis le . et ulnarius a vm ad ulnā
ptinens . et ulno as ulna mensurare
Ultra adūb loci . et ꝯpat ultior
ultimꝫ . Unde ultro ꝛ ultra uel
sponte . et hinc ultroneus a vm ꝛ
spontaneus ut ultior . Ultimꝫ ꝯ
penultimꝫ a vm qui est pene ulti-
mus . ꝛ qui est in s̄cdo loco an ulti-
mū . et antepenultimꝫ a vm q̄ est
in t̄cio ante penultimum Hec ul-
va e ꝯ h̄ba palustris . Un ulvosꝫ
a vm . et h̄ uligo ginis naturalis hu-
mor t̄re ab ea nunquam recedens ꝫ ei
ꝑ adherens q̄ inseparabile ac̄ . Unde
uliginosus a vm uligine plenꝫ sine pigꝰ
et ꝯpat . et h̄ ulva locꝫ pascue .
Ululo as plorare ut fortiter clamare
ululatū facere . et est luporū et ferarꝫ
. Un ululatꝫ tus . et h̄ ulula le q̄

v 16 a

parva

amꝫ que et ple videt . Unde et nct
icam dicta sit . ab oleagin ꝛ a foto fletu
. volubs ꝛ ... qua h̄ nō est . Umb
bra ... [illegible] ... sole sit dicta q̄ fiat
cū ... [illegible] ... obstat . Unde
h̄ um... [illegible] ... umbraticꝫ a vm
et um... [illegible] ... hec umbracu-
lū ꝛ vi... [illegible] ... et h̄ umbro-
sitas ... [illegible] ... umbilicꝫ
medi ... [illegible] ... est umbra
culū ... [illegible] ... ꝯ locꝫ ut pꝰ
in me⁹ ... [illegible] ... a quo pendet q̄ a
co infans in utero pendet et a co
ꝯ nutrit . Un et umbo ꝯ umbilicꝫ
Item ab umbra umbro as obscurare
tropice . et ꝯ adumbro as valde
umbrare . inumbro as ꝯtra ut valde
umbrare . obumbro as undique um-
brare . Umbro et cuiꝫ ꝯpta activa sunt
Unco as ꝛ curvare . Unde uncꝫ a vm
ꝛ curvus . et uncꝫ ci instrumentū cur-
vum ad aliquid capiendū . et h̄ uncinꝫ
ni id . et uncio as re id alligare unco
capere . et uncꝫ ꝯ aduncꝫ a vm . redu-
ncus a vm recurvus . et obuncꝫ a vm
. et subuncꝫ a vm aliquantulū curvꝰ
Unco as ꝯ adunco as . obunco as .
redunco as . et subunco as parum ut
pꝯ uncare . Unco et cuiꝫ ꝯpta activa sunt

CCCXXXIII

Ungwis xi ctū
Unde hec unguē-
tū . et hec unguen inis in eodem
sensu . et hinc unguentarius
a vm ad unguentum ptinens
ut unguentū faciens ut vendens . et
unguento as inungere unguento
Item ab unguo h̄ axungia e unctu-
osa que et axunga dicitur . et axu-
gia ab ango gis . Unde axugiatꝫ
a vm ad axugia ptinens ut axugiaꝫ
vendens . et axungio as axugia un-
gere ut axugia replere . et ꝯ exaxu-
gio as axungia auferre Item ab
unguo hec inguen inis pꝰ corporis
pudenda sic dicta ab unctione Item
ab unguo h̄ unguis is . Unde h̄
ungula le . et ꝯ unguis hoīm et aīm
ungula aliorū aīalium . et unguis
q̄ eo solemus ungere Item ungula
dicitur genꝫ tormenti q̄ effodiat id et
fidicula q̄ hac rei torquent in
eculeo ut fides inveniat . Item ab
ungula ungulatꝫ a vm et h̄ un-
gulꝫ anulꝫ gematꝫ q̄ sic ungula
carni ita gema anulo adheret Item
ab unguo h̄ unctura re . et unctꝫ
a vm et ꝯpat . et hec unctio . et uncto
as . fre . a quo unctito as aliud . fre .
Item ab ungo h̄ uxor q̄ unxor anti-
quitꝫ enim nubentes puelle ungebant

reformare ut veniret ad lumen in a... et postea antequam ingrederetur ... ornabat ... ungebant et ... [illegible]
... vocet quem [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] ... ingredi
pulchritudo [illegible] ... ver o
... [illegible] ... sit ...
in ... [illegible] ... dicit
... pulchritudo ...
... [illegible] ... a vn do
... [illegible] ... deditus et de
... [illegible] ... toto subditus et
... [illegible] Item un
guo ... unguo ... pro unguo
unguis ... cuius genitiva datiua facit et
faciunt pluralia in xi et supinum in ctum
Item nota quod unguo in prima persona
habet u post g, ... in qua in aliis debet
facere in secunda persona unguis ut
... gradencia
in nomine unguis et secundam personam
huius verbi si diceretur unguis. ideo ista
concidencia vitanda subtrahitur
u a secunda persona et ab omnibus illis que
formantur a secunda persona et unguis verbum
in derivatiuis est e converso nam
quidam dicunt ungentum et unguentum
per u sed si ista derivantur a prima persona
possunt habere u post g. si vero
derivantur a secunda persona debent esse sine
u post g et hoc est verius. Unus
a vn grece ena quod latine dicitur unus
unde unus, unius et inde unicus a vm
singularis solus. unus ex multis dicitur
sed unicus solus est. Itaque unus innatur
unicus vero intra unum sunt. Item
unus ad unum pertinet sed unicus solus
ex multis intelligitur. Item ab unus
hec unitas tis. et hec unio onis
unitas. et hec unio onis quidam lapis
preciosus sic dictus quia tantum unus et
numquam duo vel tres simul reperiantur
inveniuntur ... unio pro stella et pro
cepe. et iste ablativus una ponitur
adverbialiter i. pariter ut simul. et hic
est accentuandum in fine. Item ab unus
unio is unire. et unio as are i.
congregare coniungere. sed unare est aggre-
gare ita ut ex aggregatis non
efficiatur unum sed unire est ita coniungere
quod ex coniunctis efficiatur unum. et unire
est unum ex duobus vel pluribus facere
et hinc unicus a vm. et hec unicio
onis. et unitiuus a vm coniunctiuus

congregatiuus. et componitur adunio is counio
is. et sic componitur aduno as coadu-
no as. et coaduno counio. Unio et
uno activa sunt et passiva et ... verbum
Item ab unus ullus ... i. aliquis et
... in aliquo lo-
co et est ... ut nusquam i. in
nullo loco. et nullus a vm. et hec
nullo as i. nichilare. et componitur adnullo
... anichilare. et ... actiuum.
Item unus componitur uniformis me. et uni-
color. unanimus me inter inter
... et unanimus a vm. et unimodus a
vm. et hec unicornis is pro quodam
animali. et unicornis ... quod ... supinus
... et hec unicuba be i. unius
... uxor que et uniuira dicitur et unisi-
co as. unde unificus a vm. Voco
as i. appellare unde vocatiuus a vm ad
vocandum aptus ut vocatiuum designans.
et hec vox cis. unde hec et hoc vocalis
et hoc le littera. et hec vocalis lis littera
que per se facit vocem. et componitur cum
semis et fit semivocalis et hec le
littera. et hec semivocalis lis id est
semi et imperfecta vocalis. Vox componitur
loquor ... a vm quod una voce plura
sit. univocus a vm quod una voce
tantum unum sit. et multiuocus a vm i.
sinonimus. Item a voco vocito as
freq. et componitur aduocito as. Voco componitur
aduoco as ad se vocare. evoco as
evoco as extra vocare. invoco as
auxilium vocare. aduocatur patrocinium
daturus. invocatur auxilium prestiturus.
evocatur obsequium prestiturus. provoco
as irritare. revoco as unde re-
vocabilis le littera. sevoco as
seorsum vocare. Voco lo ... cuius genitiva
... sit et corripit vo.
Voluo uis volui
lutum. unde volubilis le
littera ... et voluto as
freq. et hec valgia e quod vol-
uina retorsio et ... la-
biorum obtorsio quam facimus cum aliquem
deridemus. unde valgio retorque
sic Petronius ait obtorta valgia
labello. Item a voluo hec valua
e. value sunt ... que intro revoluuntur
et sunt duplices et replicabiles. unde
hec valua e quasi valua i. ianua ve-
tris ut quia semen recipiat ut quia
ex ea fetus procedat. vulua etiam dicitur
fune suis. unde Oracius in
epistola cum sit obesum nil melius turdo
nil pro vulua pulcherrimus ampla. Item
a voluo hoc volumen mis i. revoluci-
o. et liber etiam dicitur volumen ... multas
revoluciones cartarum. et hec volumen ni

queda herba quia radix eius sit vo
lubilis et rotunda ut gegi est fugo
rotundo et volubilium. et h volutu
na e dea paganorum quia volumen
follicitatum precesse dixerunt. Volvo
is hec volutabrum volucio aprorum
et locus in quo porci volvuntur. unde
et per translacionem dicitur volutabrum aque
renositas et turpitudo in qua homo
involvitur. unde dicitur in volutabro viciorum.
Item componitur cum pes et dicitur vulpes ut vulpes
quasi volupes. est enim volubilis pedi
bus et nunquam rectis itineribus sed tor
tuosis anfractibus currit ut potest bestia
fraudulenter. Unde hec vulpecula et
hec vulpina a v. Advolvo quasi advol
vo is. id est iuxta ut advolvere ut re
movere. convolvo circumvolvo. devolvo
evolvo omnia in uno sensu explicare
extendere. involvo vis. Unde hec in
volucrum id est involucio anglice rei quod sit
rum in navis dorso aliunde involvit
quasi dici videatur. et hic involvolus li quedam
bestia que ut facilius decipiat homines
involvit se in aliqua re plantis.
Imitatus quasi bestia involvulum que
in papiro se implicat. provolvo.
pervolvo. obvolvo. circumvolvo id est
contego. revolvo is. unde revolu
bilis le liter litas. et revolutilis
le in eodem sensu. Unde Augustinus de
civitate dei Cum ideo revolutiles orbes
esse credimus inscribere. subvolvo
subtus vel post vel parum volvere.
transvolvo. Volvo et eius composita
activa sunt et faciunt preteritum in vol
vi et supinum in volutum. Volo
vis vult volui velle et caret supino
licet quidam inveniatur volitum tu. et
volitus tus. et hec volutum ti. et
est volo omnis quasi opto. opto omnis quasi
cupio. Unde hec volitus tus. et
hec voluptas tatis. Voluntas per n
est desiderium nondum adepte rei. Vo
luptas per p est rei adepte delectacio
bone vel male. et proprie carnalis dele
ctacio. et est voluntas tam in bonis
quam in malis et flaciosis factis cupi
ditas. dicitur proprie non voluptas. et hic
voluntarius a um et voluntarius adverbium.
Item a voluptas voluptuosus a um
et comparatur. et voluptarius a um id est dele
ctabilis. et volupte adverbium id est cum volupta
te. Terencius Bene factum et volu
pte est michi. Item a volo hic vultus
tus quia per eum animi voluntas ostenditur
cum voluntate enim in varios motus
mutatur. et dicitur facies et vultus. Na

facies simpliciter accipitur de unoquoque nisi
aspectus. vultus autem animorum est qualitate
Unde vultuosus a um id est tristis et comparatur.
et hic vultuosus c vir nobilis natus. Item
a volo hoc vulgus gi plebs habitus
multitudo. sic dicta quia faciat quisque quod
vult. Unde vulgaris a um vulgo abun
das et comparatur. et vulgaris re pariter brevis
et vulgo. communicare. et est divulgo
as divulgo modis vulgare. et provulgo as
proprie divulgare Et est a se. Et nota
quod in singulari manet in neutro genere hec
vulgus. et iste vulgo sepe ponitur
adverbium id est ubique vel per vulgus. Volo
componitur malo mavis mavult malle id est ma
gis velle. Nolo nonvis nonvult. et he
composita habent imperativum licet volo careat. Vo
lo et eius composita neutra sunt et tercie
et caret supinis et faciunt preteritum in
lui et caret imperativo preter nolo

Hec vola le media pars
pedis vel manus. Unde prudencius
in hymnis Et volas plicas
adunças unguibus. et inde vo
lemus mi quedam genus piri que
facit pira adeo magna quod vix in vola
sint includi et bene impleat illa. Unde
hec volemum fructus eius. Item a vola
per composicionem involo as id est furari vel aliquid
in vola continere vel ponere vel in vola
immittere. Item vola in avibus est
media pars alarum quarum motu penne
agitantur. Unde volo as quia volans
movet. Unde volatilis le liter litas
et hic volatus tus. et hic volucer. et
hec volucris. et hec volucre id est velox. et
hec volucris cris id est avis. invenitur tamen quandoque
hic volucer ut cris pro ave in masculino genere
et volito as frequentativum. Item a volo as
hoc velum li quod quasi ala volatus extenditur
et navem volare facit. Unde volare et
navigare recepta sunt. li recipere unum ponitur
pro alio quia navis alas videtur habere
in velis et remis. et avis videtur habere
quasi remos et vela in alis. Unde hic et hec
et hoc velox cis et comparatur. unde hec velocitas
tatis et proprie velociter. Item a ve
lum quasi per diminucionem hoc vexillum li quasi
velillum. Unde hic vexillatus et vexilla
rius a um ad vexillum pertinens. vel
vexillum portans. et per composicionem vexi
lifer a um. Item a velum velans re
et velamen a um ad velum pertinens. et
hec velarium rii vel velarium id est velum
et sic dicitur locus velo obumbratus. Unde
et sic dicebatur quidam locus in theatro ad
quem capiebantur pueri post ludos quia velum
ante pendebat ut esset secrecior. Iuvenalis
Et regina et puerorum in ad velaria ra
ptos. Et nota quod velum grece dicitur armenia
quia aere moveatur. Item a velum hoc
velutum di. et velo as tegere cooperire

obvi[illegible] : vn velamen et velamentum
et hoc velum [illegible] capita [illegible]
[illegible] et [illegible] ut in
templo [illegible] dicebat
[illegible]
[illegible]
velo [illegible]
[illegible] Plautus
[illegible] velabro [illegible]
[illegible] velabrum [illegible]
[illegible] ut locus [illegible]
[illegible] ut aliud
[illegible] velant
[illegible]
[illegible] hoc vela
[illegible] rerum comesti
bilium [illegible] qui eas velat.

Velo [illegible] : valde velare
[illegible] revelo as . develo
as [illegible] ut discoperire . invelo
as . obvelo as obtegere . revelo as
detegere ut aperire vel manifestare. Velo
et eius composita [illegible] et producit ve. Et
velum componitur velifer a um . et veliuolus
a um quod velis volat ut navis uel
quod velis velatur ut mare . et velificor
aris . i. velis tensis navigare ut vela
facere ut erigere uel velis prius facere.
Item a volo as hic veles litis . velites
dicuntur expediti milites ut pedites
levi armatura armati qui primum inci
piunt et dicuntur a volando quasi volites
ut a velocitate sicut a velum secundum celeri
tate . vn velitaris re . et velitatius
a um . et velitor aris ad modum velitum
pugnare ut primum incipere et ponitur semper
pro pugnare contendere uel altercare. Item
volo as componitur hic volcanus ni ignis uel
deus ignis dictus sic quasi volanus candor
ut quasi volicanus quia per aerem volat
et canus videtur. Vnde volcanius a
a um. Item componitur hic voltur . et hic voltuus
. et hic volturnus pro eadem aue a tardo
volatu quasi tarde volans. Volo componitur
advolo as volare ad . abvolo as longe
ut ab aliquo volare separari . convolo
as simul volare . circumvolo as . devolo
as . evolo as . involo as . intervolo as .
pervolo as provolo as . obvolo as . revolo
as . subvolo as subtus ut post uel
parum volare . supervolo as . transvolo
as. Volo et eius composita neutra sunt et
corripiunt hanc sillabam vo. Vomo is
vomui vomitum . emittere cibum acceptum
ut aliud per os . vn hic vomitus tus . et
hec vomica ce . vomitus ut nausea ut
genus apostematis quo consumitur interiora
et hec vomicam . vomica . Macrobius.
Cum iam ad illa vomicas atque nausea
laborata . et hic vomex cis uel ut
summitas vomeris . et hic vomer uel
vomis eris ferrum quod infigitur aratro
quo evomat terra ut quasi humum fiat

Homo componitur gnomo is . devomo . evomo .
revomo . et est in e scilicet [illegible] et corripit vo
Vtero [illegible] XXVI
[illegible] permittere [illegible]
[illegible] unde [illegible]
[illegible] permissio . unde [illegible]
[illegible] plus uel
[illegible] permissio [illegible] a voveo
voto as [illegible] a quo devoto as [illegible]
[illegible] a voveo votivus a um et
[illegible] a um . [illegible] voto astrictus
[illegible] a um et votum [illegible]
[illegible] devoveo . valde uel deorsum
vovere ut maledicere execrari . [illegible]
[illegible] et est in e [illegible] et corripit vo [illegible]
[illegible] dicta la [illegible] quia
[illegible] ita appellatur quia [illegible] humana
comedat et fetidis pascatur fimo
[illegible] putrissima . creta extensis
[illegible] in sepulcris et humano
stercore commorans. Vor [illegible] calda
vora igitur sive flamma dicitur . vn hec vora
re quod vrat quia incendat et inflamet.
Vn iracor ceris iratus . et hinc iracundus
a um facile irascens quia accenso sangui
ne in furore compellitur et comparatur . vn
hec iracundia e . et est ira commotio
animi et ex causa nascitur . iracundia
autem est vicium notabile et perpetuum . et
sic iratus pro tempore concitatur . iracundus
frequenter irascitur et levitur. Item ab
irascor irascibilis le . et ab vor hic
vranus ni . i. celum quia igneum est . vn
vranius a um . i. celestis . et vrani
cus a um in eodem sensu . et hec vrania
e quedam musa quasi celestis . que et vrane
nos dicitur . et vranus componitur cum scopus quod
est intendere ut spectare et vranoscopus
quidam piscis sic vocatus ab oculo
que in capite habet a quo se supra
intendit versus celum. Item ab vor per
compositionem vriel qui interpretatur ignis dei . sic
legimus ignem apparuisse in rubo . le
gimus etiam ignem missum desuper et
implesse quod preceptum est. Item ab vr
uro uris ussi ustum incendere comburere
. vn hec ustrina ne . et ustulo as . i. vrere
. et componitur deustulo as . inustulo as . et
semiustulo as. Lucanus. De cunte dei
Pontifex sue salutis oblitus urnes
in genere semiustulatus est. Item ab
uro ustus ta tum . et componitur inustus a um
et semiustus pro semiustus. Item ab uro
hic horus ri . i. bos silvestris . et hec
ruta que herba quasi vrens vruta quia sit
ferventissima . et hec ustrina ne . i. locus
ubi comburuntur corpora . vn ustrino as
comburere. Item ab uro hec vrina e
ut vrica Virgilius cantum quia vrat . et
hec eruca herba quasi vrica quia ignee
sit virtutis . et hec urtica ce . vnde
hec urticetum ti locus ubi abundant

urere et hec ustrina -e et ustria-
rius -a -um. et ustio ab ustus
involue. Item ab uro hec ustus -tus quidam
calor fervor. Unde [illegible] -a
-um [illegible] et compat. [illegible] et ustio -as
[illegible] calere et est [illegible]
[illegible] et mediu [illegible]
ab estus [illegible] unde hec esta-
cula [illegible] et estivus -a -um ad estatem
pertinet. Unde estiva [illegible] dicuntur loca
in nemoribus ubi in estate bestie et
umbra morantur et vitant calorem. Item
estiva ad umbram in estate quiesce-
re ab estas ut estivus [illegible]
et per compositionem [illegible] -a -um [illegible]
tem [illegible] Item ab uro hec urina
ne quia urat ut quia usta sit ut quia
ex renibus egrediatur. que vulgo lotium
vocatur quia ea lota id est munda vestimenta
efficiatur. unde hec urinula -le dim. et hec
urinaria -e. et hoc urinale vas
aptum ad recipiendum urinam quod et hoc
urinale -lis dicitur. et urino -as urinam
facere [illegible] Item ab uro hec ustrina
[illegible] quedam [illegible] quod est [illegible]
est. et hoc vulnus -eris plaga corporis
que fit ut fuste ut lapide sit quia
urat ut a vi quia vi infertur. unde
vulnusculum dim. et vulnerosus -a -um
et compat. et vulnero -as et est generis
[illegible] Item vulnus
[illegible] vulnificus -a -um. [illegible] aduro
-is adussi valde urere. amburo
-is ambussi circum urere. comburo
-is combussi. exuro -is valde urere.
inuro -is -si valde ut intus urere.
ut urendo imprimere. [illegible]
[illegible] et eius [illegible] activa sunt
et faciunt [illegible] in ussi et supinum
in ustum et producit u.

Urgeo -es -si. CXXVII
[illegible] id est stringere coercere stimulare.
unde hic urgens -tis quod urgeat
acceptum. Item ursus ab os
oris quia ore suo format
fetus [illegible] dicuntur eos infor-
mes generare fetus et partus et carnem
quandam nasci quam mater lambendo
in membra componit. unde hic urculus
-li dim. et ursellus et ursolus et ursinus
omnia dim. et hec ursa -se et hic [illegible]
dim. Item ab urso [illegible] -a -um et ur-
sinus -a -um. et ursarius -a -um et
ursatus -a -um. ursarius -a -um id est aptus
ad capiendos ursos. Item ab urgeo
hec urna quia urgeat collum. Sunt
mensura [illegible]
Item urna vas [illegible] et pro condendis
defunctorum cineribus adhiberi solet.
de quo [illegible] legitur.
non [illegible] urnas. unde hec urnula -le dim.

Item ab urgeo urgesco inchoativum. Urgeo
-es et eius composita sunt activa sunt et
faciunt preteritum in si et supinum in sum.
Sed nec preteritum nec supinum sunt in frequenti
usu [illegible]
[illegible] Unde hec
urbs -bis [illegible] olim muris cingi
solebat [illegible] ab orbis quia orbis
[illegible] a rotunditate quia olim
urbes rotunde solebant fieri et sunt adhuc
et [illegible] excellentia urbs dicitur
ceteris oppidis [illegible] urbs
Roma [illegible] oppidum ad ha-
bitatores [illegible] civitas ad leges. urbs
ad urbanus. unde urbanus -a -um [illegible]
[illegible] Roma et civilis et [illegible]
unde hec urbanitas -tis civilitas.
et per compositionem [illegible] -a -um [illegible]
civilis et [illegible] unde hec [illegible]
nitas [illegible]

Hec usia [illegible] substantia [illegible]
[illegible] Item usia dicitur
[illegible] quod est [illegible] natura et per intel-
lectum intelligitur invariabile [illegible]
tactu duorum subiectorum non intendendo
non diminuendo. Unde usialis -le [illegible]
et hec usiosus [illegible] subsi-
stentia quod substantia a subsistendo [illegible]
[illegible] forma quia sub se [illegible]
[illegible] materie [illegible] spectat
et per compositionem omousion [illegible]
[illegible] ut omousion [illegible]
[illegible] et corpore [illegible] humanitate et
essentia divinitate.

Usus [illegible] CXXVIII
[illegible] id est usum alicuius rei habere.
Unde hic usus -sus [illegible] et hic
usualis -le [illegible] et usito
-as [illegible] unde usita-
tus -a -um et per compositionem inusitatus et [illegible]
compat. Item ab utor hec usura incremen-
tum pecunie mutuate ab usu eius debiti
dicta. Unde usurula et usurella dim.
et usurarius -a -um. et usuro -as usuram
facere ad usuram dare. Item ab utor utilis
-le [illegible] et compat. unde adverbium et
[illegible] inutilis -le [illegible]
ambo ista pro valde utilis et omnia compa-
rantur. Et nota quod utile ad usum pertinet
aptum vero ad tempus. Item ab utor
uter -tra -trum [illegible] id est quis sed
uter pertinet de duobus quis de pluribus
quam de duobus. Unde uter facit inter-
rogationem de duobus tantum dumtaxat. Et uter
eorum [illegible] quis de pluribus quam de duobus
[illegible] quis eorum tantum vel [illegible] legitur.
[illegible] et quis dici de duobus licet non
[illegible] uter [illegible] uter [illegible] dicitur
[illegible] de duobus tantum. Et hic hic utercumque

re mulierum s. lorica corporis que dux
sit et auriga quia se in duas dividit
plicas que in dextra diffuse ac varie
te complicant. vel quia idolatrie inter
quas multas implicant. Unde hec
Utrastrica ahs idolatria est aliquid
intrinsicus habens et membra et
inscrut. pre enim vel uterus pre
del corpus. et dr vtrisinteremus a
vm. et est uterum qui actiuis uter
et diuiso pertibus. et gemini qui
utraque tum mulieris. et gt conte-
rimus a vm et enim texere. ti alius ge-
mitis. Item ab uter pro compos. neut.
tra tum i. neutrumus. s. nec iste nec
ille. nullus. et hic glr cum vm. et
neutrubi. s. in neutra parte in neut.
loco quod est neutrobique dicitur. Plautus
Neutrobique habeo stabile stabulum
Item glr alteruter tra trum alterutrius
alteri et utroque. quilibet ex duobus. Item
glr ut sillabicatur uterque utraque
utrumque utriusque. s. iste et ille et
unus et alter. Unde utrimque adv. s. ex
utraque parte utrobique. Et nota quod
quodlibet eorum ab uter dicitur vel duobus
tantum fit et uter. Item ab utor vsibilis
le liter. et utensilis le ad utendum
aptus et necessarius. Unde utensi-
lia dicuntur in domo vsibus necessaria
s. suppellectilia. Item ab utor et
vpis pro compos. vsurpo as. i. contra usum
rapere sive in usu habere. Utor glr
abutor eris male et contra racionem uti.
Unde hec abusio que fit tribus modis s.
contra usum vel modum sibi qualitates
et salutes. Con raz. vel cum inter put
virtutum. Et con nomine ethicam vel
proprietate vel a est sillaba. Et abusio
est licencia poetica ubi aliquid fit
contra hoc quod fieri debet. et abusivus
a vm. coutor eris. Et est utor de-
ponens e. s. et pt hat. secundam. v. Uua
ve que humida ab humeo es que intu-
sq. humore sit plena et suco et
sanguinitudine s. et est uua ipsum totum
cum racemis et acinis. Uua est dici-
tur in ore que pendet ad modum uue et est
humida. Unde hec uula dr. et uveo es
vi. s. humere vel pinguescere. Un
vuesco. incho. Item ab uua uvo as
vi humere. i. humere vel porius madefacere
Et glr cum in et interposita l fit imbluo
as quod supra distinximus. Item ab
uua uvidus a um. i. humidus sed humid
quod extrius humore. uvidus quod intrius
et conpat. Unde uvido as uvidum facere
humifacere. Item ab uua hoc uber ris
s. mama et hic totum in sm. et in pl.
et dicuntur ubera quia uveta quia uvida
sunt. et humore lactis in modum uvarum
plena. et inde hoc uber ris i. abundancia
fertilitas. et hic et hec et hoc uber ris i.
abundans et comparatur. Unde uberiter
vius cum. adverb. et hec ubertas atis
abundancia. Unde ubertuosus a um fer-
tilis ubertate plenus. Josephus in
libro suo placuit. Vade et vide
in Egipto ubertuosa valde pinguia
et comparatur. Item ab uber pro ubertate
uberosus a um. i. abundans et compar.
Unde hec uberositas atis. Item ab
uber uberus a um. i. abundans et
compar. Unde ubertim adv. i. abundanter
et uberto as abundare. Item ab uber
ubero as abundare. et glr exubero
as valde uberare superabundare et
compar. Unde exuberantia cuius sine
adiu. et hec exuberancia e. abundancia
affluencia. inubero as valde uberare.
Et est ubero neutrum e. s. Item ubero
as sit derivatur ab uber mama s. la-
ctare. et inde exuberare ab ubere se-
gregare. et inubero as i. lactare.
et tunc hec ubero a est e. s. Item uber
et mama glr hic et hec exuberis re. et
sububeris re. exuberes dicuntur infantes
hui extracti sunt ab ubere. et sububeres
qui adhuc sunt sub ubere. Uxorius
et uxorius amplificatio uxorina et
uxalis cuntra tria sunt
Xantus fluuius
Troianus. Xantippus
aprilis. Xantipe
uxor Socratis. Xe-
nos i. peregrinus. et
xenos i. sensus. a
xenos quod est peregrinus
hoc xenium i. munus
parvum. et quodcumque munus
mittitur aliam quod in agu
duci preceptum. et glr exenium pro co.
Item a xenos hoc xenodocium locus
in quo pauperes et peregrini suscipiuntur
et curantur vel hospitale vel ipsa
collectio pauperum et peregrinorum.
Unde hoc xenodocium dr. et hic xeno-
dociarius et hec xenodociarias e
i. xenodochii custos. Xenos i. sensus
c 28 c glr ulixes secundum hic supra distinctum est
c 21 j et est xenotrophium determinatum est
Xeo as i. vado. Xerostate grece di-
scipline. Xeros i. siccum. et glr cum
llophos quod est ceruix et hic xero-
lophus i. siccus ceruix sicut ligneus
vel eneus. et cum pellis sit hec xero-
pellina ne pellis sine veste vetus
sicca et pressa et detrita. et xero-
pelling a um i. vetus siccus pressus
detritus. Juvenalis. Et xeropellinas
vestes donavit illi. et cum libia et
xerolibia. vel xerolipses sicca libia
quedam regio affrice. et cum micron

b 17 a

qd est vnguentu et hec xeromitu .i. siccu
vnguentu sz hec supius dixi . sz h' xero
mirra d' qa apollinis . It q'2 cu
fagin qd e comede' et xerofagus
a vm .i. sicca comedes . vnde hec
xerofagia e sicca cibi comestio ut
abstinencia ciboru humeccu . vnde
et qdda ge9 ieiunioru sic d' quia
quibzd siccis cibis tunc vtatr . Xer
ses rex persaru . Xystes vel xol
xeratus ut xeratus locus deambulacois
xilon gr l d' lignu . et qr cu licon
qd est dulce et xilicon ut siliqua
que ut latini dicit corrupte loquitur
silicon q arbor sic dicta qr eius
lignu fructus qui colligit sit dulcis
vn hec siliqua d' fructus q' colligit
ad opus porcor . et hec siliqua ince
sima qrta p's solidi ab arbore cuius
semie est nome tenes . Siliqua eciam
d' qdda ge9 leguminis qd porci
in afferica comedut . et siliqua fol
liculus est cuiusda leguminis et purt
gamentu eius . It a xilon hec sil
ua e q' xilua qr ibi ligna cedantur
ut d' a silon qd est vastitas
ut silenciu inde silua vbi sut loca
vasta et deserta q' silencio plena
ut silua spissu nemus et breue .
silua eciam interdu dicit et fructuose
arbores et infructuose . vnde hec
silvula le . di . et silvius silvius
enee qr in siluis natus fuit . et
siluosus a vm siluis plenus . et h'
siluester hec stris hoc stre . It
xilon est hec xilobalsamu lignu
ut cortex balsami . et cu cassia et
hec xilocassia lignu casse . et cum
fagin qd est comede et xilofagus
a vm .i. lignu comedes .s. vermis
texedo . et hec xilolibanu lignu
libani . Xilison herba q et saluia
d' Xiros .i. fructus . Xistarches
atletaru pnceps . Xistartha siue
pnceps . X lra no erat apud latinos
in vsu . usqz ad tempus Augusti et
digne hoc tpe assumpta est quo
xpi no innotuit qr in figura crucis
xrispi X scribitur

Z ab ppes aut . legis
enim tres sspes auri
nuc zaab . nuc offaz
nuc tarsis . nuc ori
son . Zabin interpret
intellectus . Zaberna
ut zabarra . ut za
barna . ut zabarra
arca . ut locus ubi
vestes reponut' ut
aliquid aliud . Zaba

intp' munimetu in plus vxoru fortu
Zabel intpt splendor . Hic zabulus li
intp' genus ipe est qz dyabolus vn
zabulinus a vm et p' oppoz h' et hec za
bulogeria .i. a zabulo genitus . Itē
zabulon fuit filius lye et intp' fluxus
sanguinis . filius noctis odor sue habitacois
habitaculum fortitudinis . Item fortis
filius ...ut filius genuit lya . io
dixit ... secum habitabit mecum
vir meus . vnde et filius eius dictus
est habitacium . Zacheus intp' iustus
ut iustificatus . et est Syru no no
ebreu . Zacharias intp' iustus memo
ria dni lxx° em anno desolacois templi
cōpleto zacharia pdicante memoratus
est dns pphi sui et iussu darii reuersi
est dei pplus et reedificata est
vrbs et teplu . Zadalus interius za
lata gradus . vn zalatu gema dicitur
que instar gradus mag est . Zambri
intp' lacessens ut amaricans . ⁊ vie
eni no ab amaritudine est signatu
qr peccato amaricat pplm . Zamli
intp' psalmus ut canticum meum ut
hinnus . Zamme fons est in africa
qui canoras voces facit . Hec za
mia ut zama gre9 monstri et qnqz
p fraude et pro qualz decepcoe . Plautus vobi manu vbit benigne
onerat ibi aliqua zamia . Zanon
gema . Zar apricus . Zaran intp'
oriens siue qr primus apparuit in ortu
siue qr plurimi ex eo iusti nati sunt
Zarena gema . Zara .i. oriens dictus
est Zana ruta . Zebedeus intp' do
natus siue fluens . Zeb lupus interpret
vnde zebe hostia lupi qua lupus suffo
cauit . Zebul intp' musca . vnde
belsebub vir muscaru . Zephirus
g l d' flores qr flores et gramina
eius flatu viuificent' . h' fauonius
d' latine . Zelpha intp' os labes
Zelus li .i. inuidia et amor ut fer
uor boni siue mali . sic go zelus in
bono accipit pt cu qs nitit' imitari
ea que sunt bona et in malo cu quis
dolet aliu se esse meliore . d' go zelus
inuidia amor emulacio siue in
bono siue in malo . vnde zelo as actiu
a zelor aris depones in eod sensu .i.
amare ut inuide ut emulari siue
sed p inuidia aut p amore . Itā
zelus h' zelotes .i. emulator quo
noie dictus est Simo aplus . et zelosus
a vm .i. zelo plenus . zelus q' cu typus
qd est fra et zelotipus a vm zelo
plenus .i. inuidiosus ut suspiciosus et
accipit tam in actiua q in passiua
signe . d' go zelotipus de cuius forma
inuidet sibi ut alius et habetur suspi
cio . et zelotipus q' de fora alteri
inuidet ea ut alius et est suspiciosus

Unde ille homo dicitur zelotipus qui suspicionem
habet de uxore sua quod non sit concubitu
meretrix sine [illegible] sicut vxorem
et ille homo dicitur zelotipus ille et uxor
dicitur zelotipa que suspicionem habet de viro.
Unde hec zelotipia inuidia suspicio
de uxore dicitur zelo[illegible] [illegible] inuidie
et suspicionis [illegible] pom [illegible]
dicit hec zelotipia inuidia suspicio
suspicionem habet de [illegible]. Zema [illegible] ilius
Zemclatus [illegible] lapis. Zemeteme
calamus uel interre resina. Zerme
impetigines [illegible] neutrum
et inde le non [illegible] [illegible] et hec
zeta te [illegible] celamus [illegible]
dom in [illegible] thome [illegible]
zetas [illegible] et zetas [illegible]
zelo [illegible] Unde zetania idest
[illegible]. Zeugma [illegible] ubi est [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
bizantium et india sita. Zezata
caput. Zezabel interpretatur fluxus sangui-
nis uel fluens sanguinem uel melius
sterqu(ilinium) uel sterquilinium. Prepitauit
eam se deorsum et comederunt carnes
eius canes sicut predixerat Elias. Zi-
blas trifolium. Zimima illa. Zinsala
parua musca idest culex. Unde hec
zinzalarium canopeum ad eas arce-
ndas. Zimos grece dicitur fermentum et inde
in a quod est sine et asimus idest sincerus
sine fermento. Zinziber quedam
species pigmenti. Zinziniac species par-
dorum est. Zion ita vocatur. Hoc ziza-
nium uel hec zizania segetes uel herba
purpurea idest lolium uel diuidit et ponitur
quamuis pro specie omnium segetum. Ziza-
parum species arboris. Zizona Zoroes
zodia grece latine animalia dicuntur uel signa. Unde
hic zodiacus circulus animalium uel signifer
quia in eo sunt signa nominibus animalium nun-
cupata uel quia sol intrans illa proprietates
animalium sortitur uel quia stelle in illis
signis et in figuris animalium sunt dispo-
site. Unde zodiacus a um idest uetus.
Unde Zunelsp. Zontam Ziche idest vita
et anima uel uitalis anima. Unde zo-
ticus a um vitalis, et zozimus a um pu-
rus uel uiuidus. Zografia idest scriptura.
Zographon idest pictor. Zografomenos
quod pingitur. Hec zona ne idest cingulum
et species lati. Unde et zona dicitur lata
portio terre calida uel frigida uel
temperata ex propinquitate uel remotione
uel mediocritate solis. Unde hec zonu-
la le et zonella le ambo diminutiua. Et zo-
narius a um ad zonam pertinens uel zonas
faciens. Et componitur hec zonifragium idest
fractio zone. Et azonus a um idest sine
zona uel extra zonam. Unde et azoni
dicuntur dii extra zonam zodiaci manen-
tes et sunt signa dicunt azona que

non continentur intra zonam zodiaci. Zoroba-
bel ex tribus nominibus integris dicitur
esse compositum apud ebreos. Zo enim iste
Ro magister babel species babilonia
sonat et efficitur nomen zorobabel idest iste
magister de babilone. In babilo-
ne enim ortus est ubi et princeps iudee
gentis extitit. Zoroastrum nimirum
sidus et in hoc terminatur derivationes
hugucionis pisani

altitudinis [illegible]
altriplicitas [illegible] 3 d
[illegible]
alueus [illegible] a 11 b
[illegible]
alluco b 28 b
alluta b 30 f
[illegible]
[illegible] b 39 d a 11 d
[illegible] b 8 a
alucare
alucarium b 39 f
allubet b 21 b
allubescentia
alluminho b 39 c

am

amachi 3 10 c
amarco
amarcso a 18 a
amatorie
amatorius
amatorculus
amatrix
amatricula
amatus
amamen
amamelli a 13 a
amabilis
amabilitas
amasius
amasiolus
amassia
ama scola
amassiuncula
amabilitas a 13 d
amacis
ama
amaba
amanis a 13 d
amadrias a 13 d
amantes a 13 c
amasco a 13 f
amaturus
amarus
amaritudo
amator
amaxima
amaruleta a 18 a
amaricus
amaricosus
amaricus
amaracus b 8 c
amaracabur a 18 c
amalech
amaton a 17 c. vite
amasones a 17 f
amatus b 1 f
amarapso d 17 f
ambigo a 8 d
amaton
ambactus
ambages
ambagiosus a 8 d
ambiguus
ambifactus
ambiguosus
ambarvale a 2 8 d

amendo a 9 d
ambacialis a 18 d
amen a 17 d
[illegible] 2 e. c 29
[illegible] a 17 f
[illegible]
ambicula a 13 f
[illegible]
ambulla
[illegible] a 11 d. 17 f
[illegible]
[illegible] b 3 f
[illegible]
[illegible]
ambulo a 18 d
ambes
ambrosia
ambrosinus
ambra a 18 f
ambroquus
ambulo a 26 d

ambi

ambligonius a 17 d
ambligonicus
ambidexter a 17 f. a 13 b
ambicio
ambio
ambiagus c 8 c
ambiaces
ambitus
ambilla
ambibolus a 13 f
ambiloquus
ambiloquium

ame

amenus
amenitas a 13 c
amenitudo
amenum
amens
amentia a 17 b
amen
amentus
amenus a 17 c
amethistus a 17 d
amethistina
amello a 17 c. a 18 c
amens a 17 c
amentia a 17 d
amelior a 17 f
amellus a 18 c

amf

amfrango
amfractus f 31 h
anfractuosus
anfractuositas
amfidoxus
amfistata a 13 f
amfitheatrum
amfiteatrum
amfimia a 17 d
amfisibena
amfimacrus a 17 d. b 9 d
amfibracus
amfibolosia
amplustre d 20 f
amfibolicus b 9 f
amfibologicus
amplesia a 17 d
amfitrioctas c 8 c. b 11 a
anfractuose f 3 h
anfitapa
anfitrion a 13 f. 8 28 b
amfibius

ami

amicus b 1 f
amica
amicinus a 13 b
amice
amicicia
amicus
amicor
amicalis
amicabilis

amicabilitas a 13 b
amicalis
amicos
amicitia a 13 c
[illegible]
[illegible]
[illegible]
amicus
amissa a 13 d
amiculum
amica a 17 a
amicula
amigdala
amigdalus a 17 c
[illegible]
amigdaleum a 17 c
amigdalus
aminum a 17 d
amictus
amitto a 17 f
hamus b 1 f
amisarius a 8 b
amita
amitalor a 27 b
amittulus
amitor a 26 b
[illegible] a 17 f
amnis a 13 c
amnicus
amnestia a 13 c
amnifluus
amnicola
amitto a 28 c

amo

amo a 13 a. a 17 f
amor
amorosus
amorbose a 13 d
amorositas
amor proprius
amo interte
amon a 28 c
amos a 17 b
amocrasius
amotilis
amortuus a 17 c
amomum
amolior a 31 a
amomo a 3 8 b
amoniacus a 8 c
amoveo a 39 c
amodo a 29 d
amona a 17 d
amio
amnitas a 17 c

amp

amplus
ample
amplitudo
amplitas a 17 a
amplio
amplexo b 18 a
ampulla
ampullor b 18 a
amplustra a 17 d
amplector
amplexor p 71 b
amplexim
amplexus
amputo p 8 6 a
amplustre d 20 f
ampullosus b 18 a
ampodosleuce 2 a 17 c
ampelocosmelena
amplexor a 17 a
amula a 17 d
hamus b 1 f
amurca a 18 b. a 11 d
amurcosus
amurcarius a 11 d. c 8 5
amobilis
amostes a 17 d
amussis an [illegible] a. a 20 c

ana

anatema a 19 c. a 20 c
anateca a 18 d
anatemo
anatematizo
anagoge a 19 c
anagogicus
anabathra
anagogo a 20 f
anatema d 20 f
anaforesis b 7 b
anadima a 17 f
anafora
anadiplosis a 20 b
anadiplosis
anafrica a 20 c
anasilia
anaglifus a 20 d
anaglifarius
anax
anadiogma
anatome a 20 c
anarcha
anacefaleosis
anamalis
anatolim a 20 c
anathesia
anadiodes a 20 f
anas n 11 d
anatinus
anadriades n 18 e
anatreion a 20 a
anastasis a 19 f
anastrofa 3 10 f. a 20 d
analecta b 8 b
analectica
analectes b 31 b
analogia b 3 8 e
analogicus
anathomia maromatis a 20 c
anas
anancias a 11 a
anamaria a 10 b
ama a 19 f
amalus a 18 a
anastrupa fromatus a 20 d
amello n 11 a
amasienna c 19 c
anathorcta b 8 a
anathoresis a 18 c
anachoreticus
ama o 11 e
anchora 11 a 18 d. c 39 c
anelabilis
anelabilis
anelabrus
anelia
ancon a 19 d
ancus
ancilla
ancillula
ancillaris
ancombarius
anceda c 28 d
ancile a 20 a. c 28 d
anchorites a 20 c
anchor b c 39 c
ancuba a 20 d
anceps c 12 c
anchrinalis c 30 d
anchandros a 20 c
ancilo a 19 c. c 71 b
anello
anellor a 19 d
ancomitas
andela a 20 d
ancesa a 19 c
andeion
andreos a 19 f
andreas
andromia
androda a 20 a
andes a 20 c
andigarum

arisat a 28
arrianus a 28 f
arriani a 29 d
ariopago
ariopagita a 28 d
arringa
arrideo x 28 c
arripio x p c
arrius
arietulus a 28 b
hacrisicianus
hacrisiani a 28 f. 31 f
arrigo x 8 c. t 6 b
armis
armelaus
armillus
armilla a 21 a
armellus
armelausa
armamentum
armenia a 29 b
armenium
armiger
armator
armo
trucio a 31 a
armaquela
armabilis
armatura
armetum a 16 a
armetarium
armetariolum a 21 b
armetarius
armarium
armametarium
armipotens
armiger a 21 c
armigera
armonia a 28 c
armonicus
armilustrium a 21 c
armomecia a 21 d
armoracea a 29 d
arnoglossa a 29 b
arnoglossa
arnella
arna a 9 d
arnius
aro a 28 a
aromata
aromaticus a 29 c
aron a 29 d
arrado x 8 a
arrogo x 8 b
arrogans
arrogancia x 8 b
arripos a 8 b
arryptes a 8 b
arpe a 28 c
arrimenus a 28 f
arpia a 28 c
arpax
arpagio a 28 f
arpaga b 2 c
arquites
arquitenens a 23 c
arx
arserse
arsedas
arsenium a 28 a
arsineu
arsenicum
arsteria a 29 c
arsis a 29 d
arsipio a 29 a
arsdos
arsacide a 29 c
arx a 23 c

art

artex a 23 e
arto
artabilis a 23 a

artus
arte a 23 b
artim a 23 a
artuo
articulus
articulo
articulatus a 23 c
artesis
artus a 23 b
artes
artos
artoptes a 23 b
arbutum
artocula a 23 c
artubus
artercatus
artabe a 23 c
artifex
artificialis
artificium a 23 d
artotreca
artocopus a 8 b
artocogeminus
artiliger a 28 f
artona a 28 a
arcitus
artite a 23 c
artificium
artificiosus a 23 d
artolaphus
artabatite a 29 a
artopellomes a 20 c
artinnca a 29 d
artincati
arteriaca
arteratum a 23 c
artereseus
arteriasis x 3 c
artocopitta
arsiuilis a 28 f
artemesia a 29 b
aruspicium
aruspex a 3 c. 28 b
arteria a 23 c
arterium a 29 d
artemia
artemim a 23 c
artos
arturus a 23 b
artolerite a 29 a a 23 c
artox
artosteria a 29 a

aru

aruspicium a 28 b
arusmi a 29 c
arudmetum a 77 d
arugo x 9 d
arvum
arvietus
arvina
arvinula a 28 d
arvomas
arvomatus
aruspicina a 28 b
arula a 28 a
arudo
arudmatus a 27 d
arudmeus
arundula a 28 a
ascryca
asello b 8 a
asolus
ascola a 6 f
ascia
asciatim a 30 c
asinatus
ascendo b 8 d
asbestus a 30 d
ascella b 8 f
ascismos b 6 f. a 30 c

assentaneus
[illegible]
assencior
asseda b 13 c
assero b 13 c. 31 c
asser a 30 b. c
assero b 16 c
assecuro b 30 f
assecro b 18 c
asseculus a 6 f
assenes a 17 c
assa a 30 a
assa a 30 b
assarius
assella b 9 c
assellus
assesso b 9 d
assessor
assentio b 11 h
assencia
assequor b 13 c
assedella a 37 b
assa
assarde a 30 c
assalonia a 30 d
assantu
assantes a 30 c
assaltyco b 11 h
assector b 13 b
assiduus a 30 b. b 9 d
assisterium a 30 b
assistria
assia a 30 c. f 12 b
assiua b 28 a
assirius a 30 c
assianus
assimus b 9 c. f 11 3
assilus
assistrix a 30 f
assimbasma b 27 b
assina
assinus b 9 c
assimaximus
assideo b 30 h
assideo
assidela b 9 d
assinfonia f 13 h
assiduitas
assiduus b 9 d
assigno b 19 b
assimilo
assimilor b 21 a
assitu a 30 f
assisto a 27 b
assinteton f 18 c
assiatica a 30 c
assimaticus b 9 c

asopa a 30 b
asso a 28 b
assolco b 21 a
assono b 29 b
assorius a 30 c
assomus
assurgo a 30 b
associo b 2 c
assimilo b 21 b
assoleo b 21 a
assmodeus f 22 b

asp

aspiter
aspis a 30 b
asporto f 38 c
aspergo a 30 d
aspectus a 30 f
asper
asperitas
aspero a 30 f
asperor
aspergo
aspersim b 29 b

aspecto
[illegible]
[illegible] b 29 b
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a 30 d
aster
astrius
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a 29 c
astronomus
astronomia
astronomicus
astrologus
astrolabium
hasta
hastile
hastatus
hastifer a 30 c
hastriger
hastimata
astrapa a 30 c
astus
astutus a 30 d
astucia
astu
astute
asterius
asterico a 30 c
asthim a 30 f. a 31 c
astrogilus
asto a 6 f. b 71 b
astericus
astarim
astrin a 30 f
asterno b 7 b c
astipulor b 60 c
astipulamen
astrida a 30 e
astarum
astropa a 39 f
astrichos b 8 d
astensum
astringo b 63 c
astrupeo b 62 b
astrut
astruna
astruens b 62 c
astrucol
astrepo b 62 d
astruo b 62 d
astripotens a 29 c
ascribo b 87 b
ascraphanus
astula a 30 c
astmatus
astupesco b 62 b
astupeo
astrologia a 29 c
astrologicus
ascalim
asaph a 30 f
astute
assula a 30 b. f 21 a
asstus a 30 c
assus a 28 b
assugo x 8 c
assultus
assulto b 3 h

[illegible] a 3 f d
[illegible]
[illegible]
atrabiles
atrum
atergra a 3 d
attempero t 1 d
[illegible]
[illegible]
[illegible]
atos
atrum
atlas
atlanteus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
atrium
atria
atrox a 3 c
atene t 1 c
atanasia
atanathael
atleta
atellus
atomia
atempnac
athis
atomia a 31 d
atriplex
atrophia
atrux
atlanta
attero t 12 g
attibernio t 9 e
attamen t 1 d
attanatus
atene t 1 c
atemesus
attingo t 2 a
attamino t 1 d
attego t 7 c
atomus
atomos a 31 c · t 1 d
attendo
attentus t 8 a
attemno t 6 b
attedior t e d
attineo t 1 a
attermino t 12 c
attestor t 11 b
attollo t 11 b
attono t 18 b
attonitus
attondeo t 19 b
attinonor t 21 a
attribuo t 21 a
attraho t 26 c
atolum a 3 b
atnepos
atneptis h 2 d
atibernalis t 6 c
atanatos a 21 c
attestaris t 21 c
atubi v 6 b

Av

avos
avarus a 3 a · et b
avaricia
avia a 3 b

[illegible]
[illegible]
[illegible] a 3 b
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a 3 c
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
auditorium
auditus
audiencia
auditrix
audio a 2 b
auditus
audibilis le
audiencia
auditio
audibiliter
audeo
audax a 2 c
audacter
audacia
haud a 3 f

Ave

aveo
avena
avenula a 3 a
aveneo
averunco v 12 b
avernus
avelana a 3 e
ave a 3 d
avello v 8 a
avelimensis
avertia
avertor v 12 d
aversus
avertere
avellinus v 8 a
austeresco
austerlese t 6 d
austeresitas
austero t 11 d · t 31 f
aufugio t 28 b
aufugo t 28 a
augeo
augus a 1 a
augesco 3 10 a
augmentum
augmentor
augmento a 1 c
augmentator
augustus 3 10
augustea
Angustior
augur
augurior a 3 d
tor trix cio
augurium
augustus
augustum a 1 c
augima
avidus v 12 f · a 1 a · a 3 d
avidus
aviditas a 3 a
avide
aviditas
aviaria v 1 d
aucula
aucula minus a 3 c
aurigerulus
aurigerula
avius a 3 b
avimus a 3 c
avianus
avius v 1 d
avialia
avis a 3 c

audeorius a 3 c

Aul

aula
aulicus
aulula
[illegible]
aulea
[illegible] a 2 c
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a 1 d
aura e b 3 b
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a 2 a
[illegible]
[illegible]
[illegible] a 1 b
[illegible]
aurex
aurea
aurora c 9 d
aurum
aurora
aurata a 1 c
aureus
aurealus
auriga
aurotentus
auricalcum
aurifodina
aurisfindus
aurilegium
aurifaber t 1 h · a 1 d
aurifex
aurifrisium
aurificina
auricomus c 13 c
aurigrafia
aurigrafus
aurisfigitcheri
haurio
hauritorium
hauritorius h 2 a
hauribilis
haurus h 2 c
auroauster h 2 b
haustibilis h 2 a

Aus

auspicium
auspex
auspicor
auspicator a 3 c
trix cio
auspicatus
auspicata
ausor
ausio a 2 c
ausus
ausfaro
ausculto a 3 f
haustus
haustulus
haustictus
haustim
haustrum h 2 a
hauster
haustratus
austra
ausprimo
ausprimatus
austerus h 2 b
austerus
austeriter
austeritas
australis h 2 a
austernus
austra
austrum h 2 b

austeras sirus h 2 b
instrale a 17 c

Aut

autumnator
trix cio a 3 c
autumno
autor
autoritas
autenticus
autero
[illegible] a 1 a
autentisabilis le
autentica
autentim
autorius a 3 b
autorix a 3 b
autumna a 3 f
autumno
autimo t 17 d
autima
autuma a 3 c
auxilla a 16 c
aux a 16 c
haud
aut a 3 f
auxesis a 1 c
auxilior
auxiliatorius a 1 d
auxilium
auxillula a 1 c
auxiliatus
auxiliare
auxiliarius a 1 d
tor trix cio
auxiliamen
auxiliabilis bile
axioma
axiomaticus a 31 d
axungia v 22 a
azaneus a 17 c
asarias
asabel a 31 d
asarus
asinus
azonus 3 1 d
azoni

Babura
Baburnus
Baburna

Bahen
Basio b 1 f
Baser
Basiu
Basia b 2 a
Basianimus
Baulo
Baulare
Baulus b 2 a
Baulatus
Baulatu
Baua
Bage
Beimus
Baulana
Balbo
Balbuca b 2 b
Balo
Balatus
Balbus
Balbuties b 3 a
Balbeo
Balbesco
Balbucio
Balatro
Balanus
Balanus
Balani b 3 b
Balanite
Balena
Balantudes
Balm
Balista
Balistarius
Balanum
Balea
Balearinus
Balcator b 3 c
Balestator
Balearis
Balteos
Balepeu
Balestro b 3 e
Balduca
Balsamus
Balsamum
Balsamatus
Balsamo
Balmon
Balneu
Balnee
Balneolu
Balneo b 3 f
Balneatorum
Balnearium
Balustrium
Bal b 6 b
Balbutire b 5 a
Balteus
Baltei
Baltea
Balteolus
Balteatus
Balteario
Balath
Balaam b 3 g
Baldath
Baltimoth
Balerica
Bulerica b 3 e
Bale

Baimosibam
Bamoth
Bamidu b 8 a
Bamide
Bamdu
Baptos
Baptismus
Baptista
Baptisterium
Baptistatorium
Baptistatorius
Baptizma
Baptiso

Barca b 2 b
Barcula
Barcella
Barcarius
Barba
Barbe
Barbula
Barbatus b 2 b
Barbatulus
Barbarismus
Barbarus
Barbarismus
Barbaries
Barbaria
Barbarismus
Baro
Barus b 2 d
Bario
Barritus
Barcha b 2 a
Barbaralexis
Barbarus
Barbarus
Barba sterilis
Barbe tondere b 2 c
Barbitta
Barbutus
Barbaculus
Barde c 2 b
Bar
Bariona
Bartholomeus
Barbitus
Barbitu b 8 d
Barbitiso
Barbitista
Baro
Barridus b 8 e
Barunculus
Baro missa
Baris
Barrabas
Barrachias
Barrachia
Barrach
Baratos b 7 a
Barrachei
Bartocobas
Barsedemiste
Baratrum
Baratro
Barnabas
Bargimus
Barginus
Barbarisomus
Barbatonius
Basis
Basiliscus
Basilius b 7 b
Basilca
Basilla
Basicula
Basilissa
Basilisty
Basilla
Basilicus
Basilicamus
Basilice
Basan b 7 c
Bassa
Bassus
Basso
Basa
Basarus b 1 b
Basarides
Basiu b 5 a
Basatecus b 1 b
Bastrimi b 7 d
Bath
Barsha b 7 d
Batellus

Batera
Bathus
Batinus b 7 d
Bazea
Batinu b 10 b
Baze
Baulare b 6 a
Beatus
Beate
Beatitudo b 10 a
Beatitas
Beatulus
Beatifico
Bef
Belus
Belgis
Belgica
Belzebub b 6 b
Belan
Belchon
Bichal
Belfegor
Belbus
Belbeth
Bele b 9 a
Belnatus b 6 c
Bellax
Bellicosus
Bellu d
Bellutu
Bellicus b 11 b
Bellatus
Bellatrix
Bellacitas
Bellona
Bella
Bellus
Bellulus
Bellatulus b 10 a
Bellarius c 1 c
Belle
Bellaculus
Belorulus b 6 c
Belliteos d 6 c
Belua
Belvinus
Belutus
Belwes b 11 c
Belliger
Belligeros
Bellipotens
Belliepta
Bellitrepa
Bemoth
Beemoth
Ben
Beniamin b 6 c
Benacus
Bema
Bemea
Belvarius
Belzebon b 6 b
Beloceos
Benignus
Benigne b 10 b
Benignitas
Bene
Benefacio f 2 d
Benefacus
Benefactor b 9 c
Benefacere
Benefecere
Benefaciu
Benefice
Bea
Benivolens
Benivolencia b 10 d
Benivolus
Benefactorius
Benedictionatus c 8 a
Benedicio d 8 d
Bexus b 6 b
Berillus b 6 c

Besta
Bestiola
Bestiarius
Bestiaria
Bestigium b 6 d
Bestiale
Bestiale
Bestialitas
Bestius
Be... b 3 e
Be... b 3 a
Bethophin
Be... b 5 c
Bethapheta
b 7 d
Bethacarus
Betha
Bethnica
Bethleem b 6 f
...
...
...
Betamus
Beti
Betus
Betel b 6 c
Betigus
Betel
Betancus
Bilbo b 1 c
Bilbus
Biarces b 9 b
Biangulus
Biangulatus
Bialtus
Dialogus a 11 c
Bibo
Bibulus
Bibax
Bibo os b 1 c
Bibera b 1 a
Bibacitur
Bibacitas
Bibo os
Biblus
Bibliotheca
Bibliothecarius
Bibliopola f 3 e b
Biblelus
Biblinus b 1 b
Bibliator
Bibinarium b 13 f
Biceemon b 9 b
Bicolor
Bicoloratus c 8 f
Bicameratus c 8 c
Biceps
Bicaput c 12 c
Biceltu b 8 e. f c 26 a
Bicolos c 1 c
Biculitalis
Bicubitus c 8 b
Bicornis c 7 a
Bicorpor c 10 d
Bicarnor b 9 1 c
Bidella b 9 c
Bidens d 8 b
Bidental
Biduu
Biduanus d 1 e
Biduo
Bidonum
Bidinum
Biennis
Biennium a 5 e. d 8 f
Biformis f 23 f
Biforus
Bifarius b 8 e. f 2 g
Bifarium
Bifarie

Biforis
Biforus
Biformis
Biforis
Bifrons f 20 [illegible]
Bifurium f 28 d
Bifurcatus f [illegible]
[illegible]
Bibulon b 1 b
Bibulus
[illegible] b 8 d
[illegible]
[illegible]
Bigenus f 2 [illegible]
Bigemus f 8
Bigamus b 8 c
Bigamia
Bigemini
Bigenus b 8 d
Bigena f 2 b
Bigera b 9 a
Bigatus b 8 [illegible]
Biiugus b 8 a [illegible]
Biiuga
Biiugis b [illegible]
Bilix b [illegible]
Bilis
Bilibris
[illegible] b 8 d. f 28 b
Bilustris b 9 c
Bilinguis b 28 b. b 88 c
Bilanx b 3 f
Bilibris b 20 c
Bilicis b 8 d
Bilbo b 1 c
Bilongus b 27 b
Bimus b 8 a
Biminus
Bimus a 16 d
Bimulus
Bimatus b 8 c
Bimarita
Bimaritus
Bimalchus b 9 b
Bimensis a 16 b
Bimaris a 14 c
Bimeter a 20 d
Bimetricus a 20 c
Bimembris a 24 c
Bimestris a 16 b
Binus
Binus
Binarius b 8 a
Bino
Bini
Binio
Binoctium b 8 c
Binoctio
Binomen
Binarius
Binulus b 12 d
Binatus
Biplex b 8 c. p 73 b
Biplicitas p 73 b
Bipartior p 12 b
Bipennis b 8 d. p 22 c
Bipes p 10 d
Bipedius
Bipedalis lit p 10 d
Bipedalitas
Bipartitus b 8 d. b 7 c
Bipunctalis
littera litterarum p 13 a
Birsa
Birrus
Birrosus
Birrum b 9 a
Birria
Birratus
Bissus
Bissinus
Bisextilis a 39 c

Bisse
Bissextus b 6 c
Bissextilis
Bissulcus b 9 c
Bis b 8 a
Bisantena b 9 b
Bisancia
Bisancius
Bisantenus b 9 c
Bisancium
Bisyllabus b 13 c
Bituminatus
Bitumen b 1 b
Bituminus
[illegible]go
[illegible]
Bitus b 5 c
Biuiman b 9 c
Bithinia
Bitulassum b 9 b
Biuernicus b 1 c
Biuira b 8 d
Biuium
Biuialis b 1 d
Biuertim
Boa
Boas b 13 a
Boia
Boreus
Bodastarium b 13 g
Boema b 12 a
Boetia b 13 a
Boetes b 13 b
Bitomedia b 9 c
Boete b 13 b
Bonda b 13 c
Boetica
Bufforus b 13 c. f 22 b
Boga b 13 c
Bole b 9 c
Bolus
Bola
Boletus b 10 d
Bolena
Bolo
Bolida
Boetamata b 13 f
Bombus
Bombiso
Bombisatio
Bombix
Bombicinum b 12 a
Bombicinus
Bombicinator
Bombino
Bombinator
Bombicina
Boanerges b 2 f
Bonosiaci b 11 c
Bonus b 10 a
Bonitas
Boo b 12 a
Boom b 11 c
Bootus b 13 c
Bopone b 12 c
Bopresta b 13 a
Bos bouis [illegible] b 13 c
Bortium
Borith
Bos b 13 a
Bostro b 13 b
Bostar b 13 c
Bosada
Bossor b 13 b
Botrus
Botracia b 13 c
Botrio b 3 a
Bouinus b 13 a
Bonarium
Boarium
Bouille
Bouilla b 13 b

Bubalarius
Bustum b 13 b
Bubalus
Bucelarius b 12 b
Bubastis b 13 a
Bucolicus b 13 b
Bubulcus b 3 c
Bubetis b 13 c
Bubo
Bucerius
Bucerus
Bucina b 12 c
Bucino
Buccinator
Buccina
Bucca
Buccina b 12 b
Buccella
Bucco
Buccones b 13 a
Buccula
Bucellarius b 13 b
Bucolica
Bucolicus b 13 f
Bucinus b 12 c
Bucina b 13 c
Buceps b 13 a
Buffo b 13 f
Bufflosa b 13 c. g 13 d
Bugrinus
Bugla b 13 f
Bullo as b 11 b
Bullatus
Bullio b 14 a
Bulleto
Bulbinarium b 13 f
Bulbino
Bulbor b 13 d
Bulbus b 14 b
Bulla
Bulgarulus b 14 a
Bunda
Bulismus b 14 b
Bulisma
Bumasta
Bumastus b 13 b d
Bulimus b 14 b
Buo b 17 a. f b
Burra b 13 c
Burrus
Burrus b 3 a. 17 b
Burgus
Burgorium
Burgensis b 17 b
Burgundia
Burgundio
Burdegallis
Burdigalensis b 17 c
Burbulia
Burda f 8 d
Bursa
Bursula
Bursella b 9 a
Burs
Burrhesis b 13 a
Burtamen
Burtanicum b 17 c
Bussus b 17 b
Bustum
Bustulum
Bustuarius
Bustura
Bustitera
Busto
Bustifragus
Busilirus
Bustra
Bussequis b 13 c
Butus
Buto b 17 a
Butirum b 13 c. b 17 a
Butamanum
Buteo b 17 b

Butalmon b 12 c
Butulus
Buxus
Buxum
Buxetum p 32 c
Buxeus
Buxis
Blande
Blador
Blandus
Blandicies
Blandicia
Blandula
Blandicella
Blandicellus
Blandiciosus
Blatera b 13 a
Blaterus
Blatero
Blas
Blatus
Blasfemo
Blasfemia
Blasfemus
Blasta
Blattea
Blatta
Blateus
Blatealis
Blateale b 16 b
Blatio
Blatinus
Blatus
Blasso
Blennus b 14 a
Blesus b 3 a
Blena
Blennio b 16 c
Bletum b 6 f
Blitea b 16 c
Bracium b 12 c
Brachium
Brachiolum b 14 c
Brachiatus
Brachiale
Bracatus
Braces
Bracile
Bracale b 16 c
Bracarium b 12 a
Bracatus
Bracata
Braca
Braceum
Bracius
Brancus
Brancula b 16 d
Brancia
Braton
Bratea
Brateola
Brateatus
Brasio
Braxo
Braxatorium
Braxator
Braxatorculus
trix
Braxatricula b 11 d
Brasium
Brasiolum
Brasium
Braveta
Brachilogia
Brachalogia b 1 a
Braxum
Bremis
Breue
Breuiat
Breuitas b 16 c
Breuiarium
Breuigerulus
Breuia

Caparis · c 11 d
Capleys
Capedalu
Capella · c 12 c
Capella
Capido · c 12 f
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Capitella
[illegible]
[illegible]
Capitulu
Capitulo
Capitulatim
Capitellu
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · c 12 c
[illegible]
Capro · c 12 · d · c
[illegible]
Capillus
Capillos
Capillatus · c 12 c
Capillamentu
Capilione
Capyrtro · c 12 d
Capitatus
Capytrum
Capitecensus · c 12 c
Capicium
Capicio · c 12 f
Capillo
Capellatus · c 12 c
Capilosus · c 11 d
Capo · c 9 a
Capparium
Caprile · c 11 b f
Caprulus · c 13 d
Caprona · c 12 c · n 11 d
Capra
Caprilus · c 11 b
Caprinus
Capratus
Caprea
Capriolus · c 11 c
Caprecola
Capricornus
Caprigenus
Caprificus
Caprelus · c 11 c
Capregena
Capsus
Capsa
Capsula · c 12 a
Capsella
Capsax · c 12 f
Captura
Captivus · c 12 a
Captivo
Captivitas
Captoncula · c 12 b
Capto · c 13 d
Caput · c 12 b
Caputiu
Capulus
Capulo · c 12 d
Capulans
Capullu · c 12 c · t d
Capucium
Capula · c 12 f
Capus · c b f
Capuale · b c 12 f
Caracter
Caracterismus
Caracto
Caragrimus · c 18 a
Caraxitt

Carabus · c 18 b
Caracosplus
Carbo · c 11 b · 11 b
Carbonarius
Carbunculus · c 11 b
[illegible] · 11 c
Carbunculus · c 11 b
[illegible] · c 12 d
[illegible]
[illegible]
Carcula [illegible]
Carcesium · c 18 b
[illegible] · 17 b
Cardiacus
Cardo · c 11 d
Cardican · c 28 b · c 11 d
Cardua · c 11
Cardiacus · c 28 b
Cardomelus
Cardamarus · c 18
Cardamomum
Caradroma · c
Carea · c 11 a
Carbasus · c 11
Capriolus · c 22 c
Carenaria · c 11 a
Carex
Carectu · c 11 b
Carenu · c 11 d
Careno
Carina
Caribdis · c 10 b
Carissa · c 18 b
Caris
Carisma
Caristiu · c 16 c
Carissu
Caritas · c 16 d
Caritudo
Carica · c ff b
Carispur
Caritua · c 16 d
Cariere
Caria · c 11 a
Cariosus
Carino
Carmator · c 11 d
Carsia
Caris · c 18 a
Carrina
Carrinctismas
Carimi · c 18 b
Karyson · k 1 a
Caring · c 11 c
Carcongus · c 18 b
Karwtarbe · k 1 a
Caries · c 15 c
Carme
Carmelus
Carmo · c 17 a
Carminor
Carminus

Carpocracianii · c 18 b
Carpo
Carptim
Carpitu · c 17 a
Carpetarius
Carpentarius
Carpos · b 32 · c 11 d
Carpofora · c 17 d
[illegible] · b 32 · c 17 d
[illegible]
[illegible]
[illegible] · c 17 d
[illegible]
[illegible]
Cartibulus
Cartilago · c 12 d
[illegible] · c 11 c
Cartilla
[illegible]
[illegible] · c 11 c
[illegible] · c 9 f
[illegible] · c 18
[illegible]
Carrus
Carus · c 15 d
Caro
Carruca
Carrus · c 18 a
Carmeia · c 18 b
Casmarius · c 13 b
Casabundus · c 11 a
Casa · c 2 b
Caseus · c 20 b
Casaus · c 2 d · c 11 b
Caskolus
Cassia · c 2 b
Cassis · c 2 d · 9 3 a
Cassiada
Cassius · c 3 b · 11 a
Cassida
Cassulus · c 12 d
Casseth · c 19 c
Casdei
Casma · c 19 d
Casmatisole · c 19 d
Casnomia
Casan
Castona · c 2 b
Casso · c 11 e
Cassus · c 11 a
Castro
Castat · c 19 a
Castorcu
Castalitati · c 19 c
Cartomus · c 11 d
Castoriu
Castorius · c 19 a
Castoricus
Castru
Castellu
Castellulu
Castululu · c 19 b
Castellanus
Castrin
Castrensis
Castrum
Castrametor · a 21 b
Castro · c 19 d
Caste
Castitas · c 19 c
Castimonia
Castrimergia
Castigo
Castifex
Castus · c 19 d
Casta
Castidus
Castanea · c 19 c
Casus
Casualis · c 2 a
Casuale
littera litas
Casula · c 2 b

Cartatarius · c 11 d
Cata · c 7 k c
Catagrafo · c 20 a
Catanticexim · c 20 d
Katemexime · k 1 a
Catacucta
Catapulta · c 20 b
Catarus · c 20 c
Catascopus · k 1 a
Cataractica
Catapodia · c 20 c
Catafrosia
Cataplasma · c k c
Catafrigas
Catatoe
Catafracta
Catakerion
Catacholia
Cataplasm · c 20 d
Catabasim
Catapoesim
Catabyessim
Catacrisis · c 19 d
Catapulcra · c 20 b
Catafus · k 1 a
Cataxy
Catodia · c 20 d
Cataprosim
Cata
Cateus · c 11 b
Kataron · k 1 a
Catakchus · c 19 f
Catafronitus · c 20 d
Catastemia · c 19 c
Catasta
Catatecon
Catalon
Catarectus
Catamitus
Catapota · c 19 f
Cataplus
Catapores
Catafioxates
Catalogus
Cataclismus · c 7 k c
Katasia · k 1 a
Catarisia · c 11 d
Catellus
Catellulus · c 9 c
Catena
Catenula
Catella · c 13 c
Caterio
Categora
Categoria · c 20 a
Categoris
Catogorduma
Catecesis
Catesipata · c 20 b
Catechumenus
Catechiso
Caterva
Catervatim · c 20 c
Catervatius
Catcia
Catesyo
Catillum
Catinu · c 20 b
Catolican
Catolicus
Catillus
Catillosus · c 9 c
Cato
Catomista · c 22 a
Catomitus
Catellula
Catulo
Catulastra · c 9 c · a 21 a
Catulaster
Catula
Cattus · c 22 a

Cetus c 8 d
Cete c 27 b
Cetarium
Cetarius
[illegible]
Cipsina c 37 d
[illegible]
Cidus
Cidon
Cicla c 40 a
Ciclops
Ciclarmos
c 36 c Ciclops a 9 e. c 40 b
Cicutilicen c 9 f. c 23 a
Cicada c 26 g
Cicatrix
Cicatricula c 23 b
Cicatricoso
Cicuta c 23 a
Cicutiema c 9 f. c 23 a
Cidarus
Cidon c 37 d
Cico c 38 a
Cigni
Cignula
Cigninus
Cignitus
Cignus c 9 e
Cinnerus c 37 c. f 38 b
Chiliaste c 33 e
Cilium c 26 a. t f. t 36 a
Cilicia a 20 a. c 37 f
Chiliarcha c 37 e
Cilibones c 37 d
Cilix c 37 f. f 9 d
Cilicium
Cilicinus c 37 f
Cilia
Ciliacus c 37 d
Cilleo a 9 d. c 36 a. c 26 b
Cilliba c 37 b. 36 a
Cilium c 26 a. 36 a
Cilleus
Cillenius c 36 b
Cilicia c 37 f
Chile c 37 e
Cimus c ~~37 c~~ 23 c
Cimedia c 36 c
Ciminum
Cimina
Cimus
Cimucia c 36 d
Cimex
Cimilime
Cimitexum
Cimiferculum
Cimus c 36 c
d 20 a Cimba
Cimbia c 38 b

[illegible]
Cimbo c 31 b
Cingo
Cingulus
Cingulum c 27 a
Cingula c 31 a
Cingulatus
Cinisera c 31 d
Cinisplus
Cinis c 9 f
Cinis c 10 d
Cinislo f 37 e
Cinisus c 9 e
Cinisculus c 10 a
Cinoglossa c 13 d
Cinomia
Cinocefalus
Cinoboscus
Cinosus
Cinospura c 31 d
Cinos c 9 c
Cinothica c 11 c
Cinthus
Cintheus c 31 c
Cincio
Cincinnatio c 31 d
Cintia c 31 c
Cinnus c 36 d
Cinnosculus c 10 a
Cinxia c 31 b
Cio c 31 d. 38 a
Chium
Chios c 39 a
Chion
Cyparissus
Cypressus c 31 a
Ciparissa
Ciprianus c 39 a
Ciprius
Ciprinus
Ciprus c 39 a
Cipriacus
Cipricus
Ciput
Cipus c 13 b
Circa c 3 b
Circello c 26 a
Circum a 40 c
Circum
Circa
Circiter
Circuitia c 40 c
Circumquaque
Circulator
Circumforaneus
Circumcircio a 1 d
Circumnomio a 43 f
Circumscribo c 40 g
Circulus
Circus c 40 a
Circulus
Circulo
Circulatorius c 40 c
Circumscriptorie

Circumsulco c 40 g. k 27 b
[illegible]
Circumforum f 20 a
Circumfero f 11 c
Circumfodio f 21 g
Circumfugio f 28 b
Circumfundo f 32 e
Circumflecto f 34 a
Circumfluo
Circumfluus f 36 g
Circummitto m 28 e
Circumpono p 31 b
Circumporto p 38 e
Circumquaque q 4 f
Circumpello p 4 b e
Circumrodo r 4 a
Circumsidio s 3 h
Circumsideo s 9 e
Circumsepio s 12 b
Circumseco s 16 e
Circumsisto s 27 b
Circumsulo s 36 d
Circumsonando s 43 e
Circumscriptibilis
Incircumscriptus s 47 b
Circumscriptus
Circumsedeo s 9 e
Circumscriptio s 47 b
Circumtueor s 41 c
Circumvello s 8 a
Circumsero s 6 d
Circumvolvo v 39 f
Circumvenio v 4 f
Circumverto v 4 e
Circumspector s 49 c
Circumspergo s 49 b
Circumspicio
Circumspecto s 71 b
Circumsto s 71 b
Circumsterno s 78 c
Circumtego t 7 c
Circumtero t 12 g
Circumtondeo t 14 b
Circumvallo v 4 c
Circumtimeo t 23 c
Circumveho v 1 e
Circumvado v 1 f
Circumvolo v 27 d
Circumvenio v 10 a
Circumcido c 2 e
Circumvolvo v 2 b
Circumcingo c 31 b
Circumspectus s 71 b
Circumforanus f 2 a
Circumpes p 40 e
Circumbro v 2 d

Cirugicus
Cirusa c 40 d
Ciruelma
Cirrus c 32 b
Cirux c 39 d
Ciri
Cirrus c 1 a. c 9 a
Cirogle c 39 a
[illegible]
Cireneus c 47 h
Cirocopulus c 40 d
Cirogil
Cirogrillus c 39 d
Cirotopus c 43
Ciros c 39 b
Cirion
Cirotheca c 39 d
Cirotecarius
Ciromantia
Ciromancia c 39 a
Cirographus
Cirographo c 13 d. c 39 a
Cirographus c 13 b
Cireto c 39 d
Ciromancia m 1 d
Ciromantia
Circe
Ciremus c 39 d
Cirurgicus c 39 b
Ciroxac
Cirsu c 39 d
Ciru c 32 b
Cirpus
Cirpeus c 13 b
Cirrus c 32 b
Cirurgicus
Cirurgia c 39 b
Cirurgia
Cirurgicus f 6 c
Cis c 40 e
Cista
Cistella c 72 a
Cistus
Cito a 13 d
Citatus c 38 a
Citocacia
Citreus
Cito
Citatus
Citate c 38 b
Citatim
Citeriorius
Citra c 40 c
Citer
Citeria
Citereus
Citara c 40 f
Citarista
Citarizare
Citrogo c 38 a
Citrulla
Citrella
Citor c 40 g
Citarea
Citarcatus
Citer c 40 f
Citim
Citra c 40 g
Cinis
Civitas
Civitatula
Civilis c 8 f
Civilito
Civico
Civis
Cohabito h 1 b
Coarcerius a 6 e
Coagito a 8 c
Coaduor
Coaxerno a 8 d
Coactim
Coagulum a 8 d
Coagulo
Coalo
Cohabeo a 11 e
Coalesco
Coalterno
Coalternor a 11 g
Coalteror
Coaltererco

Cupes
Cupido c 69 b
Cupidineus
Cupressus
Cupitulus c 69 a
Cupula c 8 d
Cimotus c 8 d

Cura c 5 b
Curator
Curax
Curaculus c 70 b
Curtalis
Curiatius c 7 b
Curalla
Curaula c 71 a
Curiose
Curiosus
Curiositas
Curia
Curiola
Curialis c 5 a
Curialiter
Curialitas
Curiatim
Curio
Curiosi
Curulis c 5 b
Curriculum c 9 b
Curriculus
Curraculus
Curra
Curras c 70 a
Currator
Curator
Curo c 5 b
Curta c 70 a
Curso t c
Cursor c 70 a
Cursus
Cursilis
Cursim c 70 b
Cursio t a
Curtalus
Curtus c 70 a
Curtulus
Curuo
Curuus
Curuatura c 71 a
Curuitas
Curue
Curruca
Curruca c 86 g
Curulis c 70 a
Custodio
Custos
Custodia
Custodella c 72 a
Custodiarius
Chus
Cuppus c 38 g
Cutterbitularius c 1 b
Cugeto c 70 c
Cub c 1 a
Cuspula c 72 a
Cutis
Cuticula c 66 c
Cutrous
Cupuccium c 72 a
Cladeus c 73 b · g 2 g
Cladecota
Clamo
Clamor c 8 b · 73 b c
Clamosus
Clamidosus
Clam c 73 a
Clandestino c 73 b
Clamis
Clango c 73 c
Clangor
Clamidarmis
Clamicula c 73 b
Clamiculus t a
Clamicula
Clanga c 73 a
Clangula
Clare
Clarus
Claricius c 26 c
Claritudo
Clarido
Claresco
Clarus
Clarico
Claresco c 26 d
Clarido
Clarigatio
Clarifico
Classicarius
Classicum c 3 b
Classiarius
Classis c 3 f b

Clamsula
Classicus
Clamicus c 73 a
Clamorosus
Clamitans

Clatrus c 73 a
Clatus c 73 c
Claua c 8 d · c 73 a
Clauatus
Clauo c 8 d
Claua
[illegible] c 73 b
[illegible]
Cla
Claudo
Claudeo
Claudicarius
Claudeo
Claumella
Clar
Cluda
Claxendix c 4
Cleo
Cleopas c 1 a t
Cleophatre c 73
Clemens
Clement c 76 b
Clemencia
Cluto
Clepsedra
Clepo
Clepte c 77 a
Cleptedaria c 3 a
Clepsedra
Clericus c 77 c
Clerus c 78 c
Cleronomus
Cleronomia
Clericatus
Clerimonia
Clericus
Clericalis c 77 c
Inter litas
Cleon
Clegrinus
Clita
Clipeus c 77 a
Clitorius
Clitella c 79 a
Clino
Clinis
Clinus c 79 d
Clinicus
Clinica
Climax c 78 c
Climaterium
Clipeum
Clipeolus
Clipeola c 76 a
Clipeatus
Clipeus
Cliuus
Clinosus c 78 b
Cliuicus
Cloeo
Clocorinum c 6 a
Cloaca c 8 b
Cloacarius c 5 a
Clima c 7 a t d · g 20 b
Cludo c 73 d
Cluo c 78 a
Clunes
Clientulus c 82 c
Clientela
Clibanus
Clibanarius c 7 b
Clibanarius
Clepsedra c 79 c
Clipeo c 76 c
Clistere
Clisterium c 7 b
Cleambutum c 8 b
Clunis p 8 b
Clamantium c 6 b
Cra c 70 c
Crapula
Crapulo c 70 c
Cras
Crates c 8 f
Crastinus
Crastino c 73 f
Crassus
Crassitudo c 79 a
Crassitudo

Crassities
Crassulitus c 79 a
Crasso
Crater
[illegible]
[illegible] c 79 c
[illegible] c 79 b
Crea
Crea c 71 b
Creatio
Creatusco
Creatissimus c 77 b
Creator
Creatio p 38 c
Credo
Credor c 78 a
Credulo
Credo mundum c 78 c
Credulus
Cremon c 78 b
Crepita
Crepitaculum
Crepida
Crepitus
Crepusculum
Crepito c 78 b
Crepus
Crepey
Crescitus
Crepatus
Crepitus c 78 a
Crementum
Creo
Cresco
Crescens
Crescens c 79 a
Creppo
Creta
Cretus c 60 a · c 38 a
Creon
Cribellum c 70 a
Cribro c 70 c
Crimen
Criminor c 5 d
Criminalis
Criminosus
Crinis c 78 f
Crignodus c 60 a
Crinitus
Crinitus
Crinitus c 3 b
Crinos
Crinosus
Crimosus
Crinator c 3 c
Crispelesson c 7 a
Crista
Cristatus c 3 c
Crisis
Crisium
Crisopola c 8 a t b
Crisostomus
Crisis
Crisobemus
Crisor
Crisopo
Crisopassus
Crispus
Crisocaulis c 6 a
Cristallus
Cristallum

Crisma
Crismans
Crisimambus c 60 c
Crismansius
Crismatorium
Criso c 6 b
Cristalinus c 6 a
Crisostomus
[illegible]
[illegible]
Crispo
c 60 c
Crion c 79 b
Crito
Critica
Criterium c 73 c
Crocatus
Crocodilus
Crocus
Crocinus
Croceus
Crocodillus c 64 b
Croceus
Croma
Cromaticus c 6 b
Cronon
Cronica
Cronicus
Cronica
Cronus
Cronographia c 6 c
Cronographus
Crommion
Crorella
Croxare
Crucibolum b 11 a · c 62 a
Cruciator
Cruciatorius
Cruciabilis c 62 a
Crucium me
Crucium
Cruciculum
Cruciamentum
Crucifer
Crucifigo f 11 b
Crucio
Cruciamentum
Crustella c 30 c
Crudus
Crudelis
Crude
Cruditas
Crudelitas
Crudeo c 70 d
Crudesco
Crudeliter
Cruentus
Cruento c 70 d
Cruentatus
Cruma c 65 c · 62 a
Crumena c 62 d
Cruor c 70 d
Cruratus c 70 d
Crustinia c 62 a
Crus
Crustulum c 70 c
Crustramentum
Crusta c 62 a
Crustula
Crustumia c 62 b
Crusta
Crustula
Crustrarius c 3 a
Crustus c 62 b
Crustosus
Crustositas
Crustuminum c 70 c
Crustarius c 3 a
Crux c 62 a

Dabir
Dair
Dabronium
Daca
Dacus
Dacia

Dactilus
dactilicus d 5 a
Dactilon
Dacrora d 5 c
Dafinem d 1 b
Dafinies
[illegible]
Damasco
[illegible]
Dardanus
Dardanius
Dardania f 5 a
Dardani d 1 d
Dardanide
Dator
Datus
Datum
Datores
Datus d 5 a
Datorius
Datum
Dano
Datson b 23 c
Dasthan o 5 c
Dauid
Daudicus
Daucos d 1 c
Dauus
Dea d 7 b
Deauro a 5 c
Dealbo a 11 d
Deamo a
Deambulo b 5 d
Deambulatorium
Deartuo a 23 b
Deargento a 28 c
Debaccor b 2 c
Debacolo b 1 a
Debacto b 1 b
Debalo b 3 a
Debello
Debellator
Debilis b 11 b
Debilitas
Debulo b 5 b
Debladior b 5 a
Deblatero b 5 b
Debraco b 5 c
Debriatus b 8 a
Debriatissa
Debora d 1 c
Debeo b 1 c
Debeo
Debitus b 1 c
Debitum
Debilito b 11 b
Debacchor b 1 c
Decalco c 7 c
Decaluo c 8 b
Decanto c 9 a
Decapito c 5 d
Decachordus d 2 a c 7 c
Decapillo c 5 c
Decalogus
Decem d 2 a
Decapolitanus
Decanus d 2 c
Decennia
Decennissa

Decapolis
Decem d 2 a
Decemuiri
Decemuir d 2 c
Decemtum b 5 c
[illegible]
Decedo c 2 c
Decet c 3 c
Deceptus
Decernis d 2 c
Decermino c 3 c
Decermulus
Decerno d 2 b
Decernuo d 2 c
Decernam
Deceptores d 2 c
Decendo c 7 b
Decenuarius c 2 c
Deceuugo c 2 b
Decerpo d 3 c
Declaro c 2 d
Declino c 73 d
Declinis
Declino c 7 b
Declinatus
Declino
Declinis
Declinus c 79 c
Declmaris
Declmatus
Decluberc d 3 c
Decoloro c 5 f
Decolo c 1 d c 1 f
Decorpo c 72 a
Decortiqual
Decorus c 7 f
Decorus d 2 c 3 b c
Decor d 3 b
Decoro d 3 b c
Decortico c 7 f
Decorquus c 7 b
Decortus c 79 c c 3 c
Decretum c 3 c
Decretalis
Decrescentia
Decretal c 3 c
Decrepitus c 78 c
Decrebro c 70 c
Decrasso c 79 b
Decrescio c 7 c
Decrusco c 2 a
Decrusto c 62 b
Decrastino c 73 b
Decumulo c 1 f
Decursum c 70 c
d 2 c Decurro
Decurrendus c 6 a
Decuriatus
Decurio c 5 c
Decubo c 7 c
Decubitus d 2 c
Deducto d 5 c
Decumbo
Decumbo c 8 c
Decumbis
Decurra
Decursus c 70 c d[illegible]
Decurso
Decurrio c 71 a
Decutio d 2 c
Decurso c 8 d
Decuidus c 5 a
Decus d 3 b
Decusso c 1 b
Decusatim d 30 b
Decusatim
Decuius b 5 b
Dedecor d 3 b
Dedecoro
Dedecus d 3 c
Dedecoro
Dedalus
Dedaleus d 3 c
Dedaleus
Dedalus

Dedicio d 5 c
Dedignor d 5 a
Dedico d 5 a
Dedico d 5 c
Dedo
Dedititius d 5 c
Dederet d 5 c
Dedoleo d 5 c
Deduco d 2 b
[illegible] d 3 c
[illegible]
f 3 b
[illegible]
Defero
Defessus
Deflecto
Deficio f 38 a
Deficio f 36 d
Defleo f 36 d
Defluo
Deflumino f 36 g
Deflorco
Defloro f 36 c
Deforo f 20 d
Deformis
Multer mater f 23 f
Deformo f 23 g
Deforis f 20 c
Defraudo f 31 d
Defremo f 31 k
Defrementis
Defringo f 31 h
Defreno f 38 a
Defrendea
Defressus f 38 c
Defrigo f 60 b
Defruor f 2 c
Defrondea f 22 b
Defrondescere
Defrico f 38 c
Defrudo f 31 d
Defrondo f 22 a f b
Defurio f 3 b
Defugo f 28 a
Defugio f 28 b
Defungor
Defunctus f 31 b
Defuso f 33 d
Defurnol f 31 c
Defuro f 3 b
Defuturus f 37 c
Degera
Degeri d 3 d
Dego a 8 c
Degma d 3 c
Degulo g 2 d
Degalco g 3 a
Degluuio g 2 f
Degladio g 2 g
Degusto
Degabrius g 7 c
Degelo g 6 a
Degrauimo g 1 d
Degemo g 11 g
Deglomero g 3 b
Degrado g 1 a
Degrosso g 11 h
Degusto g 11 g
Degermino
Degrano g 1 c
Degeco g 36 c
Degenero
Degraius g 11 b
Degradio g 8 b
Degener
Degulator g 2 d

Degremio g 5 b
Dehiscens g 5 a
Dehisco
Dehortor d 7 b
Deicio
Deidamia d 3 d
Deicus
Deificus d 2 c
Deinde
Deiectus d 2 c
[illegible]
[illegible] d 3 c
[illegible] d 3 c
[illegible]
Delamitor c 5 b
Delator
Delecto c 5 b
Delectus c 5 b
Delectabilis c 5 b
Delactor c 3 b
Delaqueo c 2 b
Delecto c 5 b
Delenio c 5
Delemperus
Delecto
Delectus c 5 c
Delectatus
Deleo c 5 d
Delicatus
Delibero
Delicius
Delfin d 3 d
Delfinus
Delfa
Delinio c 2 a
Delinitus c 5 g
Delicio c 3 c
Deliquesco c 30 c
Delibro c 32 b
Delago c 5 b
Deliria c 5 c
Delinio c 11 d
Delirorus
Delirantes c 5 c
Delibo c 20 d
Delibero c 20 g
Deliguris c 20 c
Delimino c 21 b
Delino c 29 a
Delinquo
Delictus c 29 c
Deliquco
Deliquum c 30 c
Deliquio
Deliquo c 30 d
Delubo c 31 b
Delirus
Delubrum c 11 b
Delubrus
Delucio d 3 d
Delua
Delicatus c 5 c
Delucso d 6 d
Delorico c 2 b
Delongo c 27 b
Delongo
Delocor c 33 b
Delos d 3 d
Delumino c 39 c
Delubris c 2 b
Delubrum c 3 b
Delus d 38 f
Demarchus a 26 c
Demadeo m 2 c
Demano m 5 c
Demagisteo m 9 d
Demergo terram
Demento
Dementor m 11 c
Demeo m 5 c
Demergo m 11 d
Demercor m 19 g
Demembro m 2 c
Demeto m 2 d
Demerium d 2 d
Demingo m 27 b
Deminor m 26 b
Demitto m 28 c
Demingo m 33 c
Demo d 2 a
Demon
Demonium
Demonicus d 2 d
Demoniacus
Demolior m 31 a
Demolo m 32 d
Demollio m 33 c
Demonstro
Demum instrumentum
Demum stabilis

[illegible]
Blandos
Blandeo
Blandeses
Blandicula g|2b
Blandiri
Blater
Blaucon b|c
Blaueus g|2a
Blauitas
Blaucdo
Blaucoma g|2a
Blauma
Blabella g|b
Bleba
Blebula
Bleboso
Blebositas g|3a
Blebo
Blebella
Bledecula g2g
Bleceru
Blerissa
Blesco
Blesacus
Blesius g|2b
Bletimi
Bleton
Blus t c
Blisseus
Bliteus
Blitopus g|2c
Blyceros
Bloriosus
Bla
Blodla
c26c
Blorifer
Blorider
Blitim g|2b
Blusosus g|2c
Blubo
Blomus g|3a
Bloboso
Blobositas
Blomeculus
Blomer
Blomeratim g|3b
Blomero
Blomeru
Blossa
Blosula
Blosarius g|3c
Blosso
Blosido
Blosua
Blosmar g|3d
Blosinus g|2c
Blobus g|3a

[illegible]
Brauis
Bruillensis
Braletti
Bralensis
Brace g|3d
Braui
Braniolia
Branchia
Branarius
Branco
Brancesco g|7c
Brandit
Branditudo
Branditas
Brandeo
Bradebitas g|3b
Brandesco g|7c
Brandos
Brandmes
Brandmosus
Brand mor g|7f
Brauus
Brauter
Brandeus
Brandilogius g|7h
Brandiforus
Braudles
Bratus
Bracia g|6h
Bratiser g|6c
Brautus g|a
Braciola
Bracosus
Bracose
Bracositas
Bratees g|6b
Bratus
Brate
Bratitudo
Bratuus
Bratuite
Bratulor g|6c
Brator
Bradarius b|c g|8a
Bradior
Brady
Bradatim
Bradale g|8a
Bradiuus
Brado
Bradus g|8b
Brasus c|6b g|7b
Brassa
Brasso
Brastus g|7b
Brassu
Brastus
Bratulabundus
Bratulans
Bratfecor g|9c
Bramis
Braminus g|1d
Braminosus
Bramen
Braminco
Braminesco g|1c

[illegible]
Brallis
Brallitu g|1b
Brallatim
Bragistas
Brauen
Brimeus g|1c
Brasco
Brasius
Bradis
Brassitas
Brassitudo
Brassines g|7h
Brossulus
Brasso
Brosseo
Brossiuum
Brossius g|1c
Brumna
Brums
Brumulus
Bruma
Brumosus
Brumositas g|8a
Brunda
Brundula
Brudo
Brudatorius
Brumo
Brumitas
Brus
Brusula
Bruuius g|8b
Bras
Brussus
Brabia
Bradio
Bradar|da
Bromdubba
Brudus g|8b
Brumia
Budabon g|8b
Ab
Abel
Abim
Aco
Actus
Actura
Jactuarius 2|a
1|b

Jacob
Jacobinia
Jacula
Jaculor
Jaculorus 2b
Jaculus
Jacob
Jacobus
Jacobitanus
Jacobensis
Jacob ysta 2f
Jacinctus
Jactatio
Jactator
Jactantor
Jaetus 2b
Jabel
Jabin 1a
Jacus h|2b
Japhet
Jafor 2g
Jalum h9b
Jalumo
Jalus
Jam 3a
Jambus
Jambeus
Jamburus 2g
Jambicus
Jambico
Jambometor 9|20d
Jambimetricus 9|2c
Jamm b|c
Jang
Jamaica
Jamacula 3b
Jamaudo
Jama 3c
Jamtor
Jamtrix
Jannector 3d
Jamarius
Jamensis
Janto
Jantor
Jantacista 1b
Jantaculo
Jantaculor
Janomus 3d
Helus
Helim h|3a
Hiama h9b
Jeroboa 1a
Japidia
Japicia 1b
Japix
Hiab h9d
Hiastus
Hiatus h|2a
Hiacimbris h|2b
Jaspus 1c
Jaspis 1b
Hiulco h|2b
Hiebus
Hiebuser h9c
Jecinus
Jecur
Jecinor 6g
Jecomax
Jetos h9d
Jeiu nui
Jeiunus 1a
Jeiunio
Jle
Jleus
Hemus h3a
Jemicta
Jemalis
Jemo
Hepte 1a
Hierenias
Hierosolima
Hierosolimis
Hierosolimitanus h9c
Hierosolimipeta
Hierusate
Hiericho
Jesus 1b
Jesse 1a
Hil h|2a
Job
Joas
Joachim 7|9c
Joabus
Joatam

Lena
Lembus d 20 c · 12 c
Lembulus
Lentos l 11 a
Lentus
Leo l 16 a · 15 a
Leor l 16 a
Leon
Leopardus
Leopardalis
Lea
Leoplus
Leonculus l 11 a
Leoninus
Leonianus
Leonellus l 18 c
Lente
Lentitudo l 11 b
Lendiculus l 17 c
Lenulus l 17 g
Lentatoc l 18 c
Lepus l 17 c
Lepusculus
Leporinus
Leporaria
Leporarius l 19 b
Lepos
Lepide
Lepidus
Lepiditas
Lepidulus
Lepida l 11 a · 19 b
Lepra
Leprosus l 78 c
Leprose
Leprositas
Lepisoru l 11 a
Lesis
Lesura l 11 a
Lesbitus
Lethalitas
Letaturus l 16 a
Letus
Lete l 8 g
Leteria
Letor
Letifer
Letum
Letalis
Letaliter l 16 a
Letamia
Letifex
Letofagus
Leteus
Letea
Letitugus l 16 b
Letargia
Letargicus
Letes
Letifamus l 11 a
Lealtatoc l 18 c
Levo
Levator
trix cio
Levamen
Levamentum
Levatorium
Levis l 19 a
Levitas
Levigo
Levigatus
Leviga
Levidensis l 19 b
Leviter
Leva l 19 a
Levio l 19 c
Levenus l 17 f
Letos l 10 b
Leria l 11 a
Leus l 19 c
Levix l 19 c
Levorsus
Levi
Levita
Levitissa
Levitotalium l 1 b
Levitis
Levitatum l 6 c

Lenis l 19 c
Lenio
Lenones l 18 a
Lenifex l 16 a
Lenipes p 20 d
Lex l 13 c · 21 a
Lexis l 21 a · l 19 c
Lia l 19 c
Liber t 20 · 20 b
Libero
Liberator
Liberalis
Liberatrix l 20 b
Liberacio
Liberaliter
Liberalitas
Libraculus
Libracin l 20 b
Libellus
Libellulus l 20 f
Libertas
Liberta
Libertinus
Libertina
Libo
Libamen l 20 c
Libatorium
Libaginem
Libellum
Libatus
Libamus l 20 d
Libamen
Libra l 20 f
Libella
Libranda
Libripens
Libero l 20 c
Libramentum
Librella
Librello
Liburnia l 20 f
Liburnus l 20 f · d 20 c
Libes l 21 a
Libens
Libent
Libenciis
Libencia
Libido l 21 a
Libidinosus
Libidinosus
Libitina
Libitum
Libitus l 21 b
Libesco
Libeo
Libis
Libs
Libianus
Libicus
Libicus l 21 c
Libistrus
Libicus
Libicus
Libiana
Libanus t 9 a
Libere l 20 a
Libertas
Libralis l 20 b
Libellulus
Librarius l 20 c
Libeana t 11 c
Licas l 22 a
Licenus l 22 b
Licinus
Licisca l 22 c
Licet
Licor l 23 a
Licet
Licens
Licencia
Licitus l 23 c
Licitusus
Licenio
Licetex
Licia l 23 d
Licius l 22 b
Licio
Licium l 2 a
Liciatorium

Licitator t 8 b
Licitatrix l 23 c
Licinia l 26 a
Licinia l 26 d
Lictor l 22 a · 28 b
Lictor l 23 c
Lictrix
Lidius 27 b
Lidia l 8 f
Lidius
Lientria t b
Lien
Liencia
Lieus
Lienosus
Ligurius
Liguria
Ligur
Ligurinus l 2 d
Ligurinus
Ligo
[illegible] l 26 c
[illegible]
[illegible] l 22 a
[illegible] l 26 c
[illegible]
Ligatura
Ligula l 26 a
Ligulo
Lignum l 26 c
Lichinus
Licinus
Ligni l 26 d
Ligneus
Lignarium l 26 d
Lignarius
Lignotabulus
Ligustrum l 30 c
Liguriatus l 26 a
Lilium l 18 a
Lilibeus
Lilibeus t 26 d
Lilibeum
Limus c 30 c · g 1 c · l 21 c · a
Limosus
Limata
Limaxinus l 17 c
Liminusculus
Limax
Lima
Limula l 17 d · 21 c
Limo l 17 d
Limis
Limes
Limito
Limitans l 21 a
Limen
Liminare
Liminaris
Limitaneus
Limes l 21 b
Liminium
Limino
Limas l 21 c
Limbarius
Limarium l 17 c
Limbus
Limbosus
Limbo l 21 c
Limbulus
Limbellus
Linea l 21 a
Lineus l 22 a · t b
Linteum
Linteum
Linea
Lineatus l 17 d
retex litteras
Lineatus
deter litteras
Lineamentum
Lineatim l 17 c
Linearius

Linifa
Linifabus l 11 a
Linificus
Linifex
Linco l 11 c
Linicondima l 29 b
Lingo
Lingua
Lingula
Linguarius
Lingnipalus
Ligurinus
[illegible]
[illegible]
[illegible] l 17 f
[illegible]
Liocerdema l 29 b d
Linifico
Linifer
Liniplum l 17 c
Linimentum
Linio l 29 a
Liniment
Linipedis
Linipede l 17 b
Linipediras
Linipedo
Lininges
Linipedim p 20 c
Linosus l 21 d
Linosus l 21 a
Linosphis l 11 d
Linteum
Linteamen l 11 c
Linter l 29 a
Linum
Lineus l 11 d
Linosprema l 11 c
Linx
Lixa l 22 a
Lipsus
Lippe
Lippitudo l 29 c
Lipesco
Liparis c 9 g
Liperus
Liperea l 29 c
Lipio
Lipno l 29 c
Liquidus
Liquido
Liquo
Liqueo
Liquesco l 30 a
Liquet
Liquefacio
Liquefactus
Liquator
Liquacio l 30 d
Liquamen
Liquamentum
Liquidus
Liquide l 30 a
Liquiditas
Liquefactio
Liquor t b
Liras l 31 a
Lis l 31 b
Listes
Litem
Lixa
Lixius
Lixacen l 31 a
Lixivina
Lixo t 9 f
Lis l 21 a
Lippami l 29 c
Litigo
Litigator
trix cio l 21 a
Litigium
Litigiosus

Matrimonio m 10 b
Matrada
Matricales m 11 c
Matradu
Matrucles
Matres familias m 10 d
Matrilia
Matrix [illegible]
[illegible]
[illegible]
Matrimonialis
Matura
Maturum
Ma
Maturitas
Matutina m [illegible] b
Matutino
Matutinus
Matutus
Matutinus
Matutina m 11 b
Matutinale
Mattheus m 12 c
Mattheus m 2 a
Maurum
Maurus
Mauritanus m 11 a
Mauritania
Maximus m 1 d
Maximinus
Maxpoleus m 11 b
Maufolcu
Maxilla m 1 a
Maxillaris
Maxillis
Maxillarus m 11 b
Maxillia
Mecander
Mecandrus m 11 a
Mecatus
Mecabilus
Mecatim t 7 c
Mechor
Mechus
Mecha
Mechanicus m 12 a
Mechanica
Mechia
Mechometes m 11 b
Mecior m 20 a
Medcor
Medela m 29 d
Medica m 13 d
Medicus m 13 a
Media m 13 e
Medianus a 13 c
Medium m 13 c
Medius
Medium fidius m 13 c
Medietallum m 13 c
Mediocris m 13 a
Mediolanensis
Mediolanum
Mediastinus a 30 f
Mediustinus m 13 b
Medictas
Mediocris
Circiter citas
Mediterraneus m 13 a
Medianus
Mediatrix
Media
Mediator m 13 b
Meditor
Meditatus
Meditacio m 11 b
Meditaconcta
Meditans

Medicina m 13 [illegible]
Medicabilis
Liber libros
Medicor
[illegible]
Medicator
Medicamentum m 29 d
Medicabilis
Medicus
Mediterranee
Medicamentum
[illegible]
Medulla
Medullatus
Medullina m 13 a
Medullitus
[illegible] m 13 d. 13 c
Megarus m 28 a
Mephiro m 13 d
Megalon c 26 b m 28 b
Megalocosmus
Megera
[illegible]
Megarensis
Zale
Meios m 13 e
Megista
Megalensia
Meiso m 27 b
Mel
Melantes m 11 a. 4 c
Melancolia c 1 pa m 11 c
Melancolicus
Mella m 11 c
Mellatum m 11 c
Melam
Melana m 11 f
Melanurus
Mellicratum
Melliceus m 11 d
Melicertes
Mellicula
Meleula m 11 a
Melchisedech
Melchisedechiani m 11 c
Melleg
Melosse m 11 a
Mellatres m 11 d
Melusinus
Melos c 11 b. m 33 d
Mellifico m 11 d
Melleg
Mellicinus m 11 a
Mellitus
Melior
Melioritas m 33 d
Melliflus
Mellitrosus m 11 d
Melpomene p 2 k c
Mellinum m 1 c
Melo m 11 c
Melota m 13 c
Melopeus m 11 b
Melodia m 11 a
Melochites m 33 c
Melosflos c
Melos m 11 c
Melodiama
Melus m 11 a
Melosong m 11 b
Melotes m 11 b
Memgror m 11 b
Mem
Memmnera
Memoro m 11 a
Memoriosus t b

Memorit
Memorialis
Memor
Memorialis m 11 a
Memoria
Membrum
Membrulum
Membratus
Membratim
Membranulas
Membrana
Membranula
Membranula m 27 c
Membranosus
Membranaticus
Membranarius
Membro
Memmaxe m 11 c
Memnon m 10 b
[illegible]
Menalus
Menalus
Menadrium m 11 a
Menala
Menere
Menteris
Mendax m 11 b
Mendaculus
Mendaculosus
Menacies c 11 a
Mendacium
Mendacitas m 11 b. c
Mendum
Menda
Mendosus
Mendaciter m 11 c
Mendax
Mendicus
Mendicatus
Mendico
Mendiculus m 2 a
Mendicabilis
Mendicabulum
Mendicabulus
Mene
Menci m 16 a
Menodidon m 16 c. 22 a
Menia
Meniatus
Menio
Menans
Menianatus m 22 a
Meniani
Menianus
Menodes m 16 b
Mensurulus m 16 a
Menon m 16 c
Menmon
Menmonius m 11 c
Menmomides
Mend m 11 b
Mensis
Mensculus
Mensurus
Menstruus
Menstruum m 16 a
Menstrualis
Menstruosus
Menstruatus
Mensa
Mensale
Mensula m 16 b
Mensorium
Mensalis
Mensus m 20 a
Mensura
Mensuro m 20 b
Mensuratim

Mentula
Mentosus m 39 b
Mentula
Meo m 11 a
Merax
Mercantes
Mercantus
Mercarius m 18 a
Mercarius
Mercatum
Mercatus a 6 f
Mercator
Mercula
Mercator
Forum
Mercabilis m 19 d
Mercatus
Mercatum
Mercurius
Mercurialis m 19 c
Mercimonium
Merredula
Mercius m 19 f
Mercenarius
Merces
Mercedonius m 11 g
Mercedarius
Mercaria
Mercerula m 19 d
Merda
Merdum
Merdula
Merdulum
Merdosus m 18 b
Merdositas
Merdo
Merdifer
Merebris
Merebula
Merelricor
Meretrix m 19 g
Meretricium
Merenda a 18 c. c 28 b
Meredula
Merendo m 18 b
Mereo
Meretor m 19 a. t b
Merga
Mergus
Merges m 11 d
Merga
Mercurius m 11 c
Meridies
Meridianus d 1 c
Meridior
Meris
Meriste m 8 a
Meritas
Meritus
Meritum m 19 c
Meritorium
Meritoria m 19 d
Meritorius
Meracus m 18 b
Meretoria
Mereterius m 18 c
Meror m 19 a
Merox m 19 g
Mersa
Mersito m 11 d
Merulus
Merula
Merulinus m 18 a
Merum
Mere
Meras

obiecto r 2 6 b
obsinnco r 2 3 c
obsinido r 2 e b
obtego r 7 c
obtempo r 10 b
obtuno r 2 6
obtegor r f a
[illegible] r 2 c
obstrupe [illegible]
obstrno [illegible]
obtueo r 1 a
obtenebro r 6 b
obtentatio r [illegible]
obtero r e o
obtruido r 2 8 d
obvelo r 7 c
obvolo r 7 d
obuis [illegible] 1 d
obulus r 10
obumbro r 2 a
obvim
obvimus r 1 d
obvire
obviat
obvello r b a
obvenio r 10 c
obvio r f f
obumbro
obunco r 2 c

obcasus r 2 f
obcallco r 7 b
obcavo
obcuto r 9 h
occellus r e 2 f
occeazust
occani o 10 c
occeo r 2 3 c

occidunst
occidens
occidentalis r 2 f
occiuo r 9 h
occiput
occipitium r f c
occipio r f e c
occido r e 2 e c
ocunia
ocuno
ocuinio
occitablis o 10 c
occipio
occio
ocrest o 2 o
ocium
ociolum o 11 c
ocrosus
ocrose
ocrositas
ocior
ocrabulor a f a
ocrust
oculudo r 7 e c
ocra o 1 c
ocro r 2 3 c
o 1 c

ocuofis a o 1 c
ocrea
ocreatus r 7 c
ocreo
[illegible]
ocrinus r 10 c
ocrifs
ocro [illegible] a
[illegible]
ocrura
ocrug
octomata
[illegible]
octogena
octodecim o 2 o
octobis
octomia r f c
octo o r e o
octauus
octomodus
ochlifimus r e c
octuplus
octoba o 2 o
[illegible] e a
oculo r e 2 c
oculus o 10 d
ocimpo r e c
opulens
oculo
oculus r e 2 f
oculosus
oculatus
oculentus
ocrimbe r e 8 d
ocube
ocaiuo
ocuso r 7 f
ocufus
ocufis

oda o 2 c
odi
odio
odibilis
[illegible] litas
odium o 2 a
odiolum
odiosus
odiosimus
odiose
odiositas
odissa a 9 d
odicumus d 1 c

odor
odorabilis
odorus
odore
odoria
odoro o 2 b
odorabilis
[illegible] litas
odorancia
odorifer
odorifacium
odorat
odoratus
odeporing
odeporium o 2 c

ocefus o 2 c
ocinus
oenustia
oenolus o 2 f
oenoforum

offensus
offendiculum
offendo
offensio f f a
offensiculum
offensa
offensiolum
[illegible]
offero f 2 c
offerus
offerostum
offendit f 10 b
[illegible]
[illegible] o d
[illegible] f
[illegible] f 11
[illegible]
[illegible]
offero f f b
offula
offella
offarius f 2 1 c
offatus
officio b 3 3 d
offici
officio o 2 f
offerug
offite
offatium f 2 1 c
offendo f 3 2 f
ogdo o 9 f
ogdoas o 2 o

ollap
ollanta o 3 a
ollantas
olla
ollula o 3 b
ollarius
olethe o e c
oleda
oleo
olerius a 11 c
oleo
olesimus o 3 a
olefacto
olesco
oleum
olea o 3 c
oleastra
oleagius
oleaium
olearius
oleamella o e a
olesus o 3 a

olfacio
olfto
olfatus o 3 c
olfatorium
olfatoriolum

olchidus
olide f 3 a
olidiatas
olitor o 11 d
olifer o 3 b
oliva o 3 b
olisbolum a e c
olivum
olivarium o e a
oliver
olimpus o e b
olofera o e c
ommibus q 10 8 b
ommbulus
olimpiacus
olimpia o e b
olimpus
olimpias
olimpiany o e c
oliga
olifbona r e c
olibor o e a
olor o e b
olorinus
oloranistus o e b
olorantoma
olosortus
olosera
olosarius o e c
olograssum
oloraporium
olust
olusculum a 11 c
olulca o 3 b

omen
omelud
omasus
ominosus q 10 c
ominose
ominor
omestra
omelia e 6 a
omitto a 2 8 f
ominium
homo
homulus q 1 8 b
homilia
homulul
ompetros
opteta
omnicorbia o 7 b
omnio
omnis
omnitena
omniterus
omos
omofagia
omdosenus r e d
omonoptaton
omoteropton
omosyon
onager a 9 b
onegsus r 7 a
onesus
onestas e f e a
honesto
onero o 7 a
onerosus
onerose
onerositas

orthogonius a ii b
ortus
ortigia d 3 d et o iii
orthogonus o ii b
orthodoxus d 9 c
orthonomenus iii
orthogonum a ii b

horula
horus h ii c
horoscopus
horoscopa
horoscopium h ii d

os h ii c et d
osa osa o ii
osanna
osculo
oscito
ossuma o ii c
oscillum c 3 b b ii a
osculum
osculor h ii a
oscito
oscitatio h ii c
ostracus
ostramentum
ostium c 9 c
ostendo h ii c
ostensus c 9 c

ossicus
ossilus
ossiculus
ossilo b ii d
ossium
osso
ossosus
ostre o 2 a
ostrea
ostrum a ii c
ostragon
ostragium h ii c
ostragis
ostius o 2 a
hospitabilis
hospitanarius h ii d

hospes
hospita h ii f
hospitium
hospitor
hospitalis
hospitale
hospitalitas h ii c
hospitalalia
hospitium
hospitiosus
hospitatus
ostendo
ostentus
ostento r b d
ostentatio
ostentator
ostentum r b c

hospes
hostis
hostia h ii b a
hosticus
hostia mensis
hostimentum
hostium
hostia
hostiagra
hostiarius
hostius
hostiolum h ii b
hostatim
hostilis
hostiarium
hostiarius
hostiarna

ostia
ostrea
ostre
ostrum
ostreus o ii d
ostracum
ostracitas
ostrapis
ostrilus h ii d
osius o 2 a
osa b ii c

otia
othamel
othoniana o ii d
othomensis
othomega
othomiticon m 2 3 b

ovis
oviculus
ovinus
ovile f ii c
ovilio
ovipex
ovilis
ovum
ovium a ii a
ova
ovicula

ostiarius
ostiarium a ii d
ostentor
ostium
ovans a ii a
ovatio
ovalis

oxi m ii d et b
oxigenium o ii b
oxigonus
oxymellum m ii d et
oximel o ii b
oxigonus
oxiphilus
oxiumelum a ii b
oxea
oxos
oxus

ozena a ii et d
ii a
ozia
oz
ozenus o ii d
ozimi
ozinus

abubus
abulor p ii a
abulosus

pabulus
pabulor
pabulo
pabulum
pabulosus
pabulatus
pacifico
paca
pacifico p 1 a
pacis
pacabilis
liber lib.
pacifico p 1 b
pacificus
pacillus
pacienalis p ii c
pacificatoria
pacto
pacienia p ii a
paciens
paciens

padus
padanus
paphius p ii c
paphinus

pagina
paginula
pagino p 7 b
pagus p 1 b
pallaria p ii b
palladium p 2 b
paganus
pagulus
paganus p 2 b b
paganitas
paganismo
paganismus

palla p 2 d
palladium p ii a
pallaster p 2 d
palla p 2 f et
pallabundus p ii c
pallaria
palladium p 7 d
pallans
palantus
palatinus p 2 d
pallas p 2 b et d
pallatus p 2 d
pallata
palea p 2 c

palefridus b 1 c

pale d 2 a et p 2 f
palestra
palestricus p 2 f
palestrita
palestrico
palleo p ii a
pallex
palearium
palea
paleola p ii c
paleare
palearis
palcus p ii b
palcio p 3 a
palestinar
palgrinus p 2 c

pallia p ii b
palma p ii et p 2 a
palmifer p ii
pallium
palliolum
pallio p 2 a
palliatus
pallium d 20 a
palisina p 2 f
palladis
pallade
palludiates p 3 a
pallinus
palladius
palinodia
palinodium
palanodia p ii
palliosus p ii b

palma p 6 a
palmula
palmalis
palmetum p 6 b
palmosus
palmulum
palibathinus b 1 b
palearia p 20 a
palindaria p 2 c
palmes p 6 b
palmicarius p 6 b
palmo p 6 c
palmatus
palmus p 6 a
palmulus

palo p 2 d et c
pallor p 3 a

palpa
palpas
palpabilis
liber lib. p 2 b
palpebra
palpebrosus
palpo
palpius
palpitus
palpor p 2 c

palus p 2 c et p ii b
paludatus
paludamentum p 2 c

paliurus p 3 a
palumbes
palumbus
palumbinus p ij b
palustris
paludosus
paludatus

pan p ij a
panarium
panates p 6 c
panpanic
pandorum p ij d
pandecta p ij d
pando
pandus
pandulus
pandox p 6 a
pandarus
pandaria
pandesia
pandecta
pandeclarus

panter p ij b
pancra
panegirico p ij c
panphagus p ij d
pangonicus
pagerie p 7 a
pangetrum
pangerupta
pangito p 7 a
pangitorium
pango

panita p ij a
pancratior
panicius p ij c
paniricia
panis
panicelus
panicenis p ij b
panitto
panitum p ij a
panisco
panifex p ij c
panificium
panificus
paniceus p ij d
panicio p ij c
panuculus
panucula
pannosus p ij c
pannopulus
pampinus
pampinosus p 6 b
pampinulus
pampinea
panzelerius p ij d ... 6 p b
pansus p 6 a
pantera p ij d

pantomimus
pantomima a 3 r.
panter
pantera p ij b
panterus p ij d
pantum
pantrapum
pantria
pantesium p 6 c
pantigrag
paupapules p ij d

papinus
papilla p ij c
papinus

papaticus p 8 a
papo p 3 a
papilla m ij a
papos
papaver
papaverinus p 3 f ... c
papula
papulosus
papulositas
papulentia p 3 f
papulentus
papae
papa
papalis
papatus p 6 d
papilio
papiarus
papirus p 3 b
papilla p 3 c
papiess p 6 d

par p ... d
parabola b ix d
parabolicus d ... d
pasterum d ... c
parasceue
parafrasis d 6 d
parasitus
parasangia a 18 c
paradigma o ij d
paragoge f 6 d
paragraphus
paragraphum d 17 d
paralisis
paraliticus e 3 b
paralogismus
paralogismus l 3 e d
parasitus
pastinaca u 17 a
parasitus
paralipomenon p 8 b
parcus
paronimus d ... c
paradisus
parada
paretus
paret p ... a
parra
parrita
paralis
parabulus
parabulus
parata p ... d
parafaster
parastula
paraclipsis p 6 d
paralitus
parabata
paranimphus p ... c
parastile
parua d 6 d ... p 8 a
paradigma p 8 a ... d
paronia p 8 a
paronomasia
paranomeron p 8 b
pascellus
pascella
pascellum p 8 c
pasenges
pascuus
paganum
paradisus

pagoriso p 12 a
pagorica
parannum
pagania
paganus d 3 c
paleontinus c 3 e d
pathapica p ... c
parrus
parro
parte p 11 a
partitus
pta
partialis
penor
pnachis p 12 a
liter litas
pastrix
parthia
pelycius p 13 c
pauens
pentela
pantalis p 9 a
liter litas
pento
pentalia
pe p 12 a ... b
perransus
perasimus p 13 a
penitudo
penitendum p 9 b
penitidalis
peo p 10 a
pariosus
parnus p 13 a
paritas
parter
parulis p ... c
liter litas
pareus
pariculus
parorus p ... c
paronda
parrdum
parum
parualis p 9 b
liter litas
paruada
parro p 9 a
parius p 13 a
paritomus t 18 b
pectima
pariolo p ... c
parentus p 9 a
parma
parmensis p ij ef
parnassus n 13 b
paro p ... 31 d ...
parochianus 20 c
parochia p 8 b
parama
paropsarung
pars p 12 a
parsimonia p 11 a
phteps
pm
phropo c 12 a
partus
partula p 9 a
partitio
partitudo p 12 a
phillos p 16 a
ptapia p ... c
phiny
phitos

phirlas p 12 a
liter litas
phita ... 20 b
phito p 12 a
pp
pulus
pulus p ij ij c
parup
parut
pristes p ij ... d
prispelas
parulus p 3 d
parunda
paruldus d 11 d
pirlad
pirlatum p 12 a

pasta
pascalis f 6 d ...
pascale p 14 a
pasca
pasma
pasmos p 14 c
passorulitas
paster
passerlus p ij ij f
passerinus
passibilis
liter litas
passio p 1 a
passionalia
passionarium
pavo
pasto a 4 d

pastor
pastorinus
pastorculus p 14 a
pastoralis
pastoriosus
pastoforium p 14 d
pastus
pasta
pastillus
pasmio
pasmatum p 14 a
pasmata
pasmatis
pasculus p 14 b

pater
paterlus
patrinus
patrialis p 17 a
liter litas
patrinitas
patruus m 10 b
patro
paternia
patella p 16 a
patens p ij a
patitor
patera
patena p 16 b
patosa
patenula
paterfamilias
paterfamiliae f ... p 17 b
paterfamilias
patir n 17 a
patigrad
patigrarius p 16 b
patibulum
patens p 1 a
patmarus
patina p 6 a

quaternus q 1 a
quatuor milia m 31 d
quaternus q 2 f
quaxans q 1 d
quaxillus r 1 b
quatinus
quasimo q 1 a
quatuordecim
quatuordecim
quatuordecim q 2 f
quatuordecim
quassus q 1 d

queo q 1 c
querelosus
querelor
querimonior
querimoniosus q 2 c
querquera
queror
querorum
querimonia q 2 a
querela
queramus

questor q 2 a
questio
questio q 2 a et c
questiuncula
questorius
questuosus q 2 c
questuosus
questuarius q 2 a
questuarie
questionarius
questiuncula
questionor
questor q 2 c
questuosus
quero
quesito
quesito q 2 b
queror
quecumque
querela q 2 c
querimonia
querulosus
quespius q 2 a

qui q 2 f
quia q 1 a
quomodo
quiuis q 1 c

quieo
quies
quietus q 3 a
quiete
quieto
quiesco
quiesci q 3 b
quilibet

quin
quinarius q 3 c
quinque q 3 b
quinus r 1 b

quidemque q 2 f
quidem q 3 c
quidenarius
quidecimus

quindecies
quindeciplex
quindecies
quingenti
quingenties
quingentesimus q 3 c
quingentenarius
quingentesimus
quingentenus q 2 d
quinus
quinque
quinquies q 2 c
quinquies
quincuplo q 3 c
quinquatria q 3 c
quinquagies r 1 d
quinquagenus q 3 c
quinquennium a 16 c
quinquatrus a 31 a
quinquertium a 31 d
quinquinoctium q 3 d
quinquepes r 1 b
quinquies r 2 b

quinque
quinquagenus
quinqualis q 3 c
liter litas q 3 d
quinquennis
quinquagies
quinquagesima
quinquagesimus q 3 c
quinquagenarius
quinquagesimus
quinquertius a 30 a
quinquatrus a 31 b q 3 d
quinquinatus
quinquireua q 3 d
quinque q 2 d
quinquefolium f 16 d
quinquimbus q 3 d
quinquiuir r 19 a
quinquiuiratus q 3 d
quinquatria a 31 b q 3 d
quinquipunctalis
liter litas p 2 a

quintuplus
quintanus
quintana
quintuplo q 3 c
quinta
quintus
quintilis q 3 b
quintinobris m 21 c
quintus r 1 b
quinparus q 3 c
quinquertinus m 29 d

quirites
quirinus
quirinus
quirinalis q 3 c
quiritatio

quis q 2 a et f
quisquis
quispiam q 2 c
quispiam
quisquiliosus
quisquilie
quisquam

quisputas
quisque q 1 d
quisquis q 2 a
quo ita
quorsum q 2 f
quonepteris r 2 c
quousque
quorsum r 2 c
quotidie
quotiens r 1 c
quod
quotus
quotennis
quotlibet q 1 a
quotiens

abs
abs
abula R 1 a
abulare
abo

rabies
rabiola
rabiosus
rabiosus
rabiositas
rabidus
rabiduncus
racemus
racha r 1 a
racinus
racemifer r 2 c
racemor
raco
rationalis
liter litas
rationale
ratiocinor r 7 a
ratiocinator

radius
radiolus r 2 a
radix
radicula r 2 d
radicitus
radiosus
radiositas
radiola r 2 b
radices
rades
raphanus r 2 d
raphael R 2 b

rallus r 2 f
rallinus
radiatus r 2 c
rarumcula
rarabilis
liter litas r 7 a

ramus
ramusculus r 2 b
ramosus
ramalis
ramale
ramos
ramitosus r 2 c
ramen
ramulus
ramus

rama r 2 d

rancor
rancidus
rancidulus r 2 d
ranceo
rancesco

rancor
rancoralis
rancoridus
rancoriosus
rana r 3 a
ranula
ranula
ranella
ranunculus
ran r 2 b
rapidus
rapacitas
rapax
rapacitas r 10 c
rapacitas
rapina
rapinula
rapinosus
rapio
raptim
raptor
raptus r 10 a
raptor
raptus
rapa
rapus
rapula
rapulus r 10 b
raparius
rapulatus
rapularius
rarificus
rarefacio r 2 d
rarus
rare
raritas r 3 b
raresco
rarosco
rasus
rasilis
liter litas
rasim r 3 a
rasorius
rasorium
raso
rasito r 2 d
rastrum
rastellus r 3 b
ratus r 20 c
ratio r 2 f
ratiocinor
ratus r 7 a
rav
ravim
rava r 10 b
ravella
ravio
raviatus
raviatio
rauos
raucus r 3 c
raucitas
raucedo
raucos
raucidus
raucidulus
raucio
raucitas
ravi
raustus
raustellus
rauco
rauesco r 10 b
reambulo a 10 d
realis

Reuma v p f
Reuma
Reumatisa v 33 f
Reumatissima
Reuerea v 23 b
Reuola
Reuolubilis v 28 b
Reuolubilitas
Reuoluo v 2 b
Reuerto v 27 c
Reuoco v 26 a
Reuolubilis v 2
Reuocabilis v 3 f
Reuelus r 7 d
Reuela
Rigo r 2 c
Rethorica r 6 b
Rethor
Reuoco v 23 c
Reus r 7 d
[illegible] r 2 a
Rigmus
Richamer r 7 b
Richomus
Rubus r 2 c
Ricinus r 6 d
Ricinum b 28 a
Rideo
Ridiculus
Ridiculosus
Ridicularius r 2 d
Ridiculose
Ridiculositas
Rien
Rife r 11 b · 6 b
Rictus
Rigeo r 6 b
Rigus
Rigeo r 6 c
Rigesco
Rigido
Rigor r 6 c
Rigidus
Rigide
Rigiditas
Rima
Rimula
Rimella
Rimosus r 6 c
Rimose
Rimositas
Rimor
Rinatica r 33 a
Rinoc r 6 d · h 11 a
Rinatrix
Rinoceron r 6 d
~~Ripus~~
Ripa
Ripula
Ripatius r p a
Ripatu
Ripatim
Risus
Risibilis r 2 d
Risibilitas
Ristus r 6 c
Rixa r 6 d
Rituditas r l a
Ritus
Ritualis r 7 b
Riuola
Riualis r 7 d
Riuus
Riuulus
Riuosus r 11 a
Riualis
Rixa
Rixula r 2 c · l 2 a

Rixositas
Rixe
Rixlosus
Rixosus
Rixabilis
Rixositas r 2 c
Rixor
Rixabundus
Rixanter
Rixatim
Robur
Robustus r 7 b
Roboam r 6 d
Roboro r 7 b
Rodo r 1 a
Rodam
Rodano
Rodanus
Rodo
Rodatus
Rodicus
Rodos r 1 c
Roditus
Rodus
Rodia
Rodomentum r 1
Romphea
Roma
Romulus
Romuleus
Romulides r 8 c
Romulus
Romani
Romanus
Romanisco
Rorigolina
Roro
Roridus r 3 b
Rorulentus
Rogo
Rogator
Rogatio
Rogamentum r 8 a
Roga
Rogus
Rogito
Roscidulus
Roscidus r 3 b
Roscidus
Rosor
Rosorius
Rosorium
Rosum
Rostrum r 6 a
Rostellum
Rostratus
Roscius r 1 b
Rosa
Rosula
Rosella
Rosarium
Rosetum
Rosaceus r 1 d
Roseus
Rosolus
Rosata
Rosius r 8 c
Ros r 3 b
Rosculus
Rota
Rotula
Rotella
Rotellus
Rotulus r 11 c
Roto
Rotabulum
Rotundus
Rotunditas
Rotundulus
Rotundo

Rubigo b 3 1 c · r 1 a
Rubiginosus
Rubiginosus r 1 c
Rubeo
Rubor
Rubellus r 9 a
Rubricati
Rubrica
Rubricatus
Rubigino r 1 a
Rubea r 9 b
Rubeus
Rubellus
Rubor
Rubicundus
Rubicunditas
Rubiculus
Rubetum r 9 b
Rubeta
Rubus
Rubulacum
Rubra
Rubratus r 9 c
Rubicon
Rubesco
Rubicolor r 8 f
Ructo l 2 a
Ructus k 11 d
Ructuo
Ructus
Ructor
Ructuo r p 2
Ructuosus
Ructuose
Ructuositas
Ructuanter
Rudis
Ruder
Rudesco
Rudo
Rudibilis r p c
Rudibile
Rudibilitas
Rudenter
Rudens
Ruditas
Rudis
Rudeo
Rudesco
Rudimentum r p d
Rudio
Ruditus
Rugo
Rugator r 8 a
Ruga
Rufus
Rufatus
Rufio r 9 a
Rugibilis
Rugibilitas
Rugitus
Rugo
Ruga
Rugula
Rugosus r 9 d
Rugositas
Rugadia
Rugoia
Rugiosus r 11 a
Rumpo r p a
Rumentum
Rumor
Rumusculus
Rumos
Rumifico
Rumigero
Rumigerulus r 11 d
Ruma r c
Rumen b l 2 a
Rumiatus
Rumino
Rumex
Rumito m c
Rumiculus

Runcare a 3 a
Runco r p b
Runa
Runatus r p c
Runcina
Ruo r 11 a
Ruptura
Rupes
Rupecula r p a
Rupestris
Rupellum
Rupto
Ruptito r p d
Ruricus
Rurigena r p c
Ruricolatus
Ruricola r l 2 d
Rus
Rusculum r b
Rusticus
Rusticor
Rustice r p a
Rusticolus
Rusticanitas r b
Rusticatio
Rusticanus
Rusticatus
Rusfum r p b
Rusfalum
Rustasus
Rupsalt r p c
Rustamata
Rutilus
Rutila
Rutilo r 9 b
Rutilus
Rutiping
Rutupina
Ruth
Ruthenum r p c
Rutellus
Rutula
Rutupina
Ruta v 2 1 b

Sabaoth
Sabbatum
Sabeth b 1 a
Sabbatiso
Saba
Sabatuta
Sabaticus
Sabbanum
Sabath
Sapcus
Sabea
Sabea
Sabbutum b 1 c
Saber
Sabutra
Sabatim
Sabbatissimum
Sabbaptista
Sabo
Sabina p 2 d
Sabinus
Sabelliani b 1 d
Sabestus
Sabesta b 1 f
Sacrum
Sacre b 3 l a
Sacratum b 2 b
Sacra b 1 d
Sacer
Sacellum b 3 l a
Sacerus
Sacerdos
Sacerdocium
Sacerdotissa b 3 l b
Sacerdotalis
Sacerdotalus
Sacerdotulus

Scio
Sciencialis 8 44 a
Sciencia
liter litteras
Sciolus
Scibilis
liter litteras
Scitum
Scitus
Scite
Scitulus
Scito
Sciscitator 8 44 b
Scipio
Scisterus 8 44 d
Scilicet 8 73 d
Scipedes
Scirpalis
Sciforis
Scira
Sciris
Sciromia 8 44 d
Sciros
Scirud
Scitropes
Scobs
Scobis 8 39 b
Scoria 8 46 d
Scolia
Scola
Scolasticus
Scolaris 8 47 d. c
Scolaris
liter litteras
Scopa
Scopa
Scopula
Scopus
Scopulosus 8 39 b. 66 a
Scopillus
Scopetum
Scopulosus
Scopulus
Scopum
~~[illegible]~~
~~[illegible] 8 46 d~~
Scorpius 8 46 d
Scoria c 71 f
Scortatus
Scordius
Scordalus
Scortum
Scortulum
Scortor 8 46 c
Scortator
Scortatorius
Scortatorium
Scorpius
Scorpio c 47 b
Scorpia 8 31 c. c 47 b
Scotum
Scotia
Scotus 8 46 d
Scorpitus
Scoria f 31 c
Scorio c 47 b
Sculpo
Sculptum
Sculptura
Sculptilis
liter litteras 8 41 a
Sculptilis
Sculpto
Sculptito
Scius
Scutra
Scurra
Scurrilis
liter litteras 8 13 c
Scutor

Scutula
Scutanea
Scutaneus
Scutulatus
Scutum 8 41 a
Scutulum
Scutatus
Scutarius
Scutica
Scutella
Scutellatus 8 41 b
Scutellarius
Scia 8 42 b
Scaca
Scico 8 42 f
Scrips 8 42 g
Scribo
Scriptito
Scriptibilis
Scriptibilis
Scriptibilitas
Scriptura
Scriptorium 8 42 a
Scriptum
Scripto
Scriba
Scribatus
Scripturalis
liter litteras
Scropulosus
Scrofa
Scrofula
Scrofella 8 46 b
Scrofulatus
Scrofitus
Scrab
Scrutor
rupellus
liter litteras
Scrutabundus
Scrutinium
Scrutulum
Scrutinium 8 48 a
Scrutinium
Scrupus c 7 d
Scrupulus
Scrupulosus 8 48 b. c 7 d
Scrupulum
Scruposus
Scrupulositas
Scrupeus 8 48 b
Scrupositas
Scrupeda c 7 d

Smaragdus
Smaragdinus
Smigma
Smirna 8 48 b
Smirneus
Smirgnot f 12 f
Smilacinus 8 48 c

Spacium
Spaciolum
Spaciosus 8 49 b
Spaciositas
Spaciator 8 49 c

Spadix
Spadica
Spadicus
Spado 8 48 a
Spalangus
Spalagma
Sparnus 8 49 b
Sparmasus
Spagenna
Sparso
Sparsito

Sparse
Sparsilis 8 4 d
Spargo
Sparsim
Sparsotim
Sparsus
Spartus 8 49 a
Spartium
Sparte
Spartanus
Spartam l 2 b
Spartiata
Spata f 31 f
Spatarius
Spatula
Spatule 8 49 c
Spatulosus
Spatulatus
Spatulor
Spatatus 8 49 b
Specio
Species
Specula
Speciosus
Speciositas
Specialis f 70 a
Specialiter
Speciespecto
Specifico
Specimen
Specula
Specular
Speculor
Speculatorius 8 70 b
Speculatus
Speculare
Speculatorium
Speculum
Specus
Specimen
Speleum 8 70 b c
Specu
Spelunca
Specto
Spectamen
Spectaculum
Spectabilis 8 70 c
liter litteras
Sperma
Spermaticus 8 49 a
Spermologus
Spera
Sperula
Spericus 8 49 d
Spero
Sperimus
Sperabilis 8 49 c
Sperageder
Sperno
Spernax
Spernacitas 8 72 a
Spernaculus
Spes 8 49 d
Spidromum 8 73 b
Spicamen
Spinge 8 72 a
Spica
Spicula
Spicosus 8 70 c
Spicositas
Spicatus
Spiculum
Spiculo
Spicata 8 70 d
Spico

Spinet
Spinula
Spinosus
Spinetum
Spineus
Spinter
Spinterculum
Spinus
Spinax 8 7 c
Spinus
Spinifex
Spinigena
Spinolentus
Spinolentia
Spinositas
Spira 8 49 d
Spiro
Spiramen
Spiramentum
Spirabilis
liter litteras
Spiritus 8 73 a
Spiritualis
liter litteras
Spiraculum
Spiraculum
Spississitudo b 16
Sporta
Sportula
Sportella f 38 c
Sportarius
Spolio
Spoliatorium
Spolium 8 73 c
Spoliorum
Spondeus
Sponsus
Sponsa
Sponsalis
Sponsalia c 73 d
Sponda l 12 b
Spondalis c 2 d
Sponte
Spontuna
Spontale 8 73 f
Spontaneus
Spongia 8 74 b
Sporna 8 73 c

Spuo
Sputus
Sputum
Spuma
Spumula
Spumella 8 74 a
Spumeo
Spumosus
Spumositas
Spuma
Sputo
Spurcus 8 74 b
Spurcicia
Spurgia
Spurius ... 8 74 c
Spuradicus
Spuria
Spurcificus 8 74 c
Spuriculatarius

Stabulis
liter litteras
Stabulo 8 76 a
Stabundus

Stabulum
Stabulatus
Stabular S 76 f
Stabulo
Stacio
Stacionula S 75 a
Stacionarius
Stacter S 77 a
Stadium
Stadiolum S 76 c
Stadialis
Stagnum S 30 b
Stagnes
Stagnosus S 76 b
Stagna
Stagnatus S 76 c
Stamen
Stamineus S 76 a
Stanatus
Staurus S 77 a
Stannum
Stanneus S 76 b
Stannosus

Squaleo
Squalesco
Squalidus S 39 b
Squalidule
Squaliditas
Squalor
Squama
Squamatus
Squamatra
Squamo
Squamula S 39 c
Squameus
Squamosus
Squamositas
Squamosus
Squilla
Squinus
Stafile S 77 a
Stafilos

Splen
Splenetica S 72 a
Splendeo
Splendor
Splendidus
Splendidule
Splendona
Splendesco S 77 a
Splendetria
Splendifico
Splendificus
Splendificencia
Starax S 69 a
Stasis a 19 f · S 77 b
Statuus S 76 a · g
Statim S 76
Statua S 76 g
Statuncula
Statuarius
Statuarium S 76 b
Statuo S 71 a
Stater
Statera S 76 d
Status S 76 a
Statura S 76 g
Statiger
Staupor S 71 f
Sternax
Sternutus 11 f · 78 a
Sterta S 76 d

Stella
Stellula
Stellica S 76 c
Stellatus
Stellio S 3 b · S 9 f
Stellimus
Stellionatus
Stegnos S 35 f
Stematon
Stemma
Stemmus S 71 f
Sternus
Sterbluta
Sternutus
Sternuto S 28 c
Sternum S 78 b
Stephanus
Stephane
Stegnoparcia S 71 f
Stemon
Sterus
Sterium
Stercoreus
Stercorosus
Stercorositas
Stercosus
Stercoro
Sterquilinium S 78 d
Stelota
Stlataria
Stlatarius
Stlator
Sterto S 79 a
Sterionus
Sterilis S 76 d
Sterilitas
Sterno S 78 a
Sterion
Sternis a 29 d
Stibium S 79 a
Sticos S 68 b · 79 a · d 63
Stigmus
Stigmalis S 76 c
Stiga S 79 a
Stiga
Stigma
Stilon S 79 b
Stigmaticus
Stigmaticositas
Stilus
Stilatus S 76 f
Stilo
Stilla S 11 f
Stillula
Stillatus
Stillosus S 61 a
Stillo
Stillarius S 11 f · S 61 b
Stillicidium
Stillicidiosus S 61 b
Stilponus
Stilbonus S 61 a
Stimicon S 79 b
Stimulo
Stimula
Stimulosus S 79 a
Stimulus
Stiria
Stimula S 76 c
Stimatus
Stingeo
Stimenum S 63 a

Stilopus S 62 d
Stipes
Stipius S 63 a
Stipes
Stipo S 76 c
Stipatio
Stipatum
Stipadium S 62 b
Stipa
Stipula
Stipendium
Stipendiarius S 63 d
Stipium
Stipulus
Stipulor S 63 c
Stipulacio
Stirps
Stirpeus
Stirpicius S 76 c
Stirpo
Stiria S 61 a
Stiriosus
Stiriacus S 61 b
Stiriones
Stivillum
Stiviterra
Stix S 76 c
Sto S 76 a
Stolus S 76 c
Storium
Storiolum
Storio S 78 a
Storiatus
Storax S 61 a
Stolon
Stolus
Stolia S 61 c
Stola
Stolo + d
Stomachus
Stomachicus
Stomacula
Stomacosus S 61 c
Stomax
Stomachor
Storax
Stoa
Stoacus S 61 b
Stoicus
Stoicida
Stolatus S 61 c
Stolidus
Stoliditas + 12 b
Structura
Structim S 63 b
Strideo
Stridor
Stridosus
Stridolus S 63 a
Strigilis
Stridulus
Strido
Strix a β d · S 63 a
Striga
Strictura
Stragma
Strigula
Strigum
Strenuitus S 63 b
Strica
Strigia
Strigiatus
Strignos

Stratus
Stratum
Strame S 78 a
Stramentum
Stramineus
Stragulum
Stragulatus
Stragulo
Stratia
Stratilites S 78 b
Stracius
Stratuclos
Stracion
Stractus
Stractum
Straba S 78 b
Stragulus
Strabo
Strabix
Strabusca
Stratorium S 78 a
Strangiria S 63 b
Strangulo 9 2 c
Strabus S 8 c
Strena
Strenula
Strenosus
Strenuus
Strenuitas
Strenuitas
Streno S 62 d
Strepo
Strepitus
Strepito
Strepia S 78 c
Strepudus
Strofus S 62 a
Stroma
Stromatum S 82 b
Strongile
Strues
Structum
Structura S 62 d
Structibilis
Struthiolus
Strucs
Strucceta
Struma
Strumosus S 62 d
Strumositas 9 18 c
Struo
Strups
Strumen f 82 a
Stupefio S 63 b
Strafus
Strufus
Strofa S 62 a
Strofula
Strofarium
Stultiloquium
Stultiloquus f 37 a
Stupor S 63 b
Studeo
Studiolum
Studium
Studiosus
Stupeo S 62 a
Stupidus
Stupido

Tena
Tenacius f. 6 c
Tenia
Tendo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Tensi
[illegible]
[illegible]
[illegible] f. 9 a
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Tentigo
Tentigrinan
Tentigines

Teon
Teonimus
Teodera
Teoderus f. 9 a
Teres
Teorica
Teoricus
Theos f. 7 b
Teodoria
Teoreuma
Teorogma
Teologus
Teologica f. 9 c
Teologia
Teologizare
Teologor
Teotarius

Teoficus
Teofebia
Teofotos
Teofilus
Teofama f. 6 f
Teotamus f. 9 c
Teotoma
Teotomus
Teodosimum
Teodianus f. 9 d
Teodonon
Ter f. 21 b
Tera f. 12 b
Tertulianus f. [illegible]
Teramus f. 31 c
Terceo f. 13 a
Terrefacio f. 2 d
Terax
Terebrum
Terebellum f. 11 a
Terebro
Tereda
Terrenus
Terenus f. 12 b
Terrestris f. 12 c
Tereo f. 2 b
Teruso f. 13 a
Tergeminus
Tergulum
Tergosus
Tergius f. 12 d
Tergorus
Tergoros
Tergora
Tergo f. 13 b
Tergeo
Terguiser
Terguisacio
Terguisans f. 12 a
littera littas
Terguisator

Tertoria
Terrifugio f. [illegible]
Terrimus
Terremima
Terrifus f. 12 f
Terribilis f. 13 a
littera littas f. 11 a
Terrisfa
Ternus
Ternicus
Terribilosus
Terrifugus f. 12 a
[illegible]
Terrifugo
Terreus
Termalis
Termalus
Termosus
Teruiles f. 12
[illegible]
[illegible]
Termino
Termon
[illegible] f. 12
[illegible]
Ternatus f. 2
[illegible]
Terrulosus
Terrufus f. 12 b
Tero f. 11 a
Teros f. 13 a
Tersicus f. 13 b
Terrula f. 12 b
Terrulare
Terrulatus
Terrulencia
Terruletor
Tesaurus f. 8 d
Tesaurarius
Tesaurizo f. 8 c
Tesaurizaria
Tessaradecaphile f. 13 b
Tessera f. 13 b
Tesserula
Tessella
Tessellula
Tesseratius f. 8 a
Tessellarius
Tessellularius
Tessarius f. 8 b
Tesseron f. 13 b
Tesseradecas d. 2 a
Tessas
Tessi f. 13 b
Tessibitos
Tessalus
Tessalia
Tessalonica f. 8 c
Tessalos
Tessalicus
Tessalonicensis
Testo f. 18 b
Testor
Tessafone f. 13 h
Testor
Testabilis
littera littas
Testiculatus
Testatus
Testis f. 8 a
Testiculus
Testiculatus
Testiculosus
Testiculo

Testimonium
Testimonialis
littera littas
Testimonium
Testamentor
Testificor
Testudo f. 18 b
Testudo
Testum
Testificatores
Testamentum
Testamentabilis
Testa
Testatus
Testudo
Testudineus
Testudineum f. 21 b
Testula
[illegible]
Testa
[illegible]
[illegible] f. [illegible]
[illegible]
Testrigo f. 13 b
[illegible]
[illegible] f. 8 d
[illegible] f. 10 a
Tetrarchia
Tetrarchia a. 2 c
Tetrarchos f. 8 d
Tetrameter a. 2 d
Tetranepos f. 12 d
Tetranepis
Tetramonium f. 6 b
Tetramonus
Tetrapolis f. 32
Tetraptus f. 39 b
Tetrasillabus 8 f. 9 c
Tetrachordum a. 2 6 c

Tetheus
Tetre
Tetritudo
Tetricus f. 18 d
Tetradebucolicon
Tetragramaton
Tetragides
Tetus
Tetraulas f. 11 c
Tetanus
Tetrageminia
Tetus
Tetanus f. 18 d
Teuca
Teucobolus
Tetrastrofas 8 6 c
Tetras f. 18 d

Texo
Textua
Textema a. 19 f
Textrinum f. 11 a
Textus
littera littas
Texibilis
Textus g. 13 c
Thias
Thiara f. 11 b
Thrasus
Tibeas
Tiberinus
Tiberius
Tiberias f. 17 b
Tibium
Tibia
Tibialis
Tibiale

Tiburcus
Tiburtinus
Tiburinus f. 11 b
Tiburcus
Tiberis a. 1 c
Tibicen
Tibicina f. 9 f
Tibicula
Tibicellum
Tibex
Tibur
Tiburtinus
Tiburtus f. 11 c
Tiburtis
Tiburtinus
Titeu
Titus
Tieno
Ticonianus
Ticonaria f. 2 a
Ticonior
[illegible] f. 11 c
Tiestenus
Tiestes f. 9 d
Tigrinum f. 11 c
Tigris
[illegible]
[illegible] f. 11 b
[illegible]
Tigna
Tignus f. 11 c
Tilia
Tiliosus f. 7 d
Tiliaceus
Timos f. 11 d
Timus a. 1 c
Timia f. 11 c
Timus
Timiama
Timiamaterium f. 11 c
Timiamaticus
Timallus
Timallinus
Timinus f. 11 d
Timinia
Timeo
Timanus f. 11 e
Timeo
Timor
Timicon f. 11 c
Timbria
Timbrias f. 11 f
Timoath
Timotheus
Timidus
Timiditas

Timpanum
Timpanistria
Timpanilla
Timpanaria f. 11 a
Timpanizo
Timpanistes
Tinea f. 11 b
Tineo
Tinnacio f. 16 b
Tineo
Tineosus f. 11 b
Tingo
Tinctor
Tinctrida
Tinctum
Tinctura f. 11 d
Tingibilis
littera littas
Tineta
Tinctibo
Tinnio
Tinnitus
Tinnitu
Tintinabulum f. 16 a
Tinnulus
Tinguis f. 1 b
Tinnus

Tionas
Timus f. 11 b
Tinnuro
Tintrino f. 11 b

Triumphare t 21 c
Triumphus
Triumpho t 21 f
Triumphales
Trinitas
Trinitatum v 1 d
Trinitas v 1 c · d 1 a
Trinune
Trinitatis v 19 a
Triumphales v 1 d
Trifari
Trifolis
Trosa
Trosula 8 6 ka
Trofanus
Trofur
Trocus c 18 b
Trocus t 21 g
Trochaeus
Trochaicus
Trodica c 18 b · t 21 h
Trobus t 21 h
Trogaditus
Tromus
Tropus
Tropicus 8 6 i
Tropologicus
Tropologica t 21 h
Tropologeus
Tropologia
Tropologice
Tropos c 1 c
Trofemm 8 16 k b · t 21 g
Trofes 8 6 ka
Tros
Troianus
Troicus
Troas t 21 g
Trosulus
Troiugena
Troia
Trugulum t 28 c
Trutina
Trutinula
Trudo
Trutanus
Trutana
Trutanulus
Trutanicus
Trutanissa
Trutinella t 28 a
Trutino
Trux
Trucitas
Truculo
Truculentia
Truculentus
Truculenter
Truta
Trudes t 28 b
Trulla
Truncus
Truncatus
Trunco t 28 c
Trucido
Trucellum
Tuo
Tuat v 1 a
Tuch v 3 b
Tua
Tunula
Tutillo v 1 b
Tutinus
Tuatinus

Vacuus
Vatensis v 1 b
Vacatio
Vacuus v 1 c
Vacinia v 1 a
Vacillum v 3 c
Vado
Vadimm
Vadulus
Vadosus v 3 a
Vadia
Vadimonium
Vadio
Vador v 2 b
Vaffer v 1 b
Vagina
Vaginatus v 2 b
Vagino
Vagor
Vagabundus
Vagus
Vafacitas
Vafula
Vafotrix
Vagulus
Vagio
Vagitus v 3 a
Vagito
Vagitatus
Vagitans
Vaga
Vaginia
Vagetia v 3 b
Vagus
Validus
Valdus
Valde
Valetudinarium v 1 b
Valetudinaria
Valetudinarius v 1 a
Valedus
Validus
Vale
Valeo
Valor
Valens a 3 d
Valentia
Valentulus
Vallus
Vallum
Vallo
Vallaris v 1 c
Vallis
Vallosus
Valesius
Valeto v 1 a · 1 c
Valesco v 1 c
Valetio
Valgus
Valgio v 2 a
Valua 7 3 c
Vanga v 3 a
Vanus
Vanitas
Vanito
Vanesco
Vanidus v 9 c
Vanidicus
Vaniloquus
Vaniloquium
Vanco
Vaporo
Vaporarium v 7 a
Vaporabilis
Vapor

Vapidus
Vapiticus
Vaporosus
Vapa
Vapiditas v 7 a
Vapidus
Vapulo
Varius
Varietas
Vario
Variatum
Variabilis
liter litus
Varicia
Varix v 1 c
Varius
Variosus
Varicos
Varicor
Varus
Vasarium
Vaspinna v 1 f
Vasto
Vastator
Vastabilis
liter litus
Vastamen
Vastatorium v 6 a
Vastatio
Vastus
Vastitas
Vastitudo
Vasculum
Vascularius v 3 c
Vastarago c 1 b
Vastabilis
Vates
Vaticinor
Vaticinator
Vaticinium
Vaticinius v 1 f
Vaticanus
Vaticinatus
Vau v 6 a
Ve v 6 e · c 17 g
Veha v 1 a
Vecors
Vecordia c 17 g
Vecordet
Vectura
Vecturarius
Vectigal
Vectigalis
Vectigale v 1 a
Vectis
Vecticulus
Vectularius
Vecto
Vectorium v 1 b
Vectito
Vehemens
Vehementia
Vehementer a 3 f c
Vegeto
Vegetabilis
Vegetatio v 1 f
Vegetus
Vehiculum v 1 a
Vellus
Vellinus
Vellimensis
Vello v 8 a
Vellosus
Vellito

Velamen v 7 a · b
Velitatus
Velius
Velarius
Velite v 7 b
Velum
Velabrum
Velabor
Velifer v 7 c
Velinoli
Velifico
Vellicatio v 8 a
Velites
Velitatio v 7 d
Velitarius
Velitor
Velo
Velamen v 7 b
Velamentum
Vellea
Vellico v 8 a
Velles
Vena v 9 d
Venatus
Venatorius
Venatelum
Venaticus v 9 g
Venabulum
Venabilis
liter litus
Venalis
liter litus v 10 d
Venalicius
Venenifera v 9 f · t 2 6 c
Venereus
Venosus v 9 d
Veneradus
Venerabilis v 9 f
liter litus
Venenum
Venostras
Veneno
Venenatio
Venenatus
Venenarius
Venerius
Venerator
Venerandus
Veneror
Venerosus
Venefocus
Venefico v 9 g
Venefex
Veneficium Venor
Veneo c 9 b · v 10 d
Vendo d 12 g · v 10 d
Venia
Veniola
Venio v 9 c
Venialis
liter litus
Venilia
Venialis v 9 d
Ventus
Ventosus
Ventositas
Ventriosus
Ventriositas v 9 a
Ventosa
Ventilator
Ventilo
Ventilabrum
Venter v 9 b
Ventriculus
Ventuaria
Ventriosus v 9 c
Ventralis

Ventrale
Ventriloquus v 9 c
Ventrimen
Venundo d 2 g . v 10 d
Venundacio
Venundatio v 3 b
Venula
Venus v la
Venustus
Venustula v 9 d
Venusto
Venustas
Venio v 10 d . d 2 g
Veho v 1 a
Veratrum v . c
Verax
Veracitas v 10 f
Veraculus
Veraciter v 8 d
Verbenus
Verbena v 5 c
Verber
Verbero
Verbulo
Verberito
Verbex
Verbosus
Verbum
Verbulum
Verbositas
Verbosior
Verbibulus
Verberaculum
Verbalis
liter litis v 3 b
Verbigena
Verbena v 10 a
Verbulum v 8 c
Veredus b 1 c
Veredarius v 1 c
Veretrum v 8 f
Vereor v 10 e
Verecundus d 2 h
Verecundia
Verecundiosus
Verendus v 5 e.
Verenda
Verecundor d 2 h
Veres v 8 c . a 2 d
Vergo v 11 a
Vergito
Veritas v 10 d
Veridicus
Verificus v 10 f
Veriloquus
Veriloquium
Vericulum
Verito v 11 a
Verme
Vermis v 8 c
Vermis
Vermiculus
Vermiculosus
Vermiculositas v 11 a
Vermiculum
Verminale
Verna
Vernacia
Vernaculus v 8 d
Vernacula
Vernula

Vernalis
liter litis v 5 c
Verno
Verosimilis v 5 d
Verositas
Verro v 11 a
Verrucus p 39 f . d 2 d
Versificor f h e
Versipellis v 5 d
Verso v 11
Versilis
liter litis
Versito v 5 a
Versor
Versus v 2 b
Versum v 2 b
Versiculus v 2 b
Versutus v 5 c
Versificator
Versificatrix v 5 b
Versificarius
Versificia v
Versificium
Versificabilis v 2 b
liter litis
Verto
Vertibilis v 2 a
liter litis
Vertex
Verticosus
Vertigo
Vertiginosus
Vertibilis v 2 b
Vertebra
Vertibulum
Vertendus
Vertumnus t c
Veru
Verus v 10 d
Verutulus
Verutatis
Veruca c k c
Verucaria v 11 a
Verucosus
Verutus v 10 d
Vervex
Vervecinus
Vexo v 10 f
Veru
Veres a 2 d
Vesanus
Vesania b 33 c
Vesica
Vesicor v 3 c
Vesicus
Vesicula
Vesca
Vescibilis v 3 d
Vescibilia
Vescibulus
Vesperus v 10 d
Vespere
Vespera t c
Vespertinus
Vespertina
Vespertilio
Vespero
Vesperasco h 8 c
Vesper
Vesperus d at c
Vesperta
Vesperu
Vesperi

Vespertugo h 8 d
Vespa a 2 h
Vespula
Vespertium
Vespertinum v 5 b
Vesperum
Vespillo b 73 c
Vestiplica
Vestis
Vestitus
Vestimentum
Vestio v 5 c
Vestiarium
Vestiarius
Vestigare
Vestigio
Vestibulus v 5 b
Vestibulum
Vestigium
Vestigio v 5 c
Vestigo
Veto
Vetero
Vetus v 5 d
Vetustas
Vetula
Vetulus
Vetustus
Vetus
Veterosus
Veteranus v 5 c
Vetusculus
Veteramis
Veterinus
Veterinosus
Vetellius
Vexo v 1 b
Vexillum
Vexillatio
Vexillarius v 5 b
Vexillulaius
Vexillifer
Via
Vialis
Viator v 1 b
Viaticum
Viaticus
Vibex
Vibicosus
Viburnum v 5 c
Vibro
Vibratio
Vicecomes c k 3 d
Vicecomitissa
Victus v 2 b . 1 b
Victor
Victoria
Victoriola
Victoriosus v 6 a
Victorialis
liter litis
Victrix
Vicissim
Vicissitudo
Vicissitudinarius
Vicinus
Vices v 6 b
Vicarium
Vicia
Vicinitas v 5 a
Vicarius
Vicinus v 6 c
Vicinus

Vicinia
Vicinus
Vicinulus
Vicinitas v 5 c
Vicus f 2 c d
Viculus
Victimalis
liter litis
Victimo v 5 d
Victima
Vitiosus
Vitium
Viciolum
Viciositas v 5 a
Vicio
Victualis v 2 b
Victus
Victuarius
Victor
Victrix v 2 b
Victus
Videlicet
Viduitas v 6 c
Vidua
Videlicet l 23 d
Video
Videns v 7 a
Vido v 7 b
Victus
Vico v 5 f
Vigilo
Vigilans
Vigilancia
Vigil
Vigilium v 7 c
Vigilia
Vigilax
Vigeo
Vigor
Vigorosus
Vigorositas v 7 f
Vigesies
Vilipendo p 23 g
Villa v l c
Villula
Vilis
Vilitas
Vileo v l d
Vilesco
Vilifacio
Vilifico
Vilifico
Villanus
Villicus
Villico v l c
Villicor
Villus
Villosus v 8 a
Villarius
Villum v 5 c
Vimen
Vimineus
Viminetum v 5 c
Viminalis
Vimbrus
Vinco
Vincibilis
liter litis v 6 a
Vinculum
Vinculor
Vinum
Vinosus v 5 c
[illegible]

גו[illegible]א מחו
בשב[illegible] ועירא
ועד רבא ולאו לאשכחא
תרעא׃ ויאמרו האנשים
אל לוט עד מי לך פה
חתן ובניך ובנתיך וכל
אשר לך בעיר הוצא
מן המקום׃ ואמרו גבריא
[illegible]וט עוד מן לך הכא
חת[illegible] ובנך ובנתך וכל די
[illegible] בקרתא אפיק מן א
[illegible]א׃ כי משחיתים
[illegible] המקום הזה
[illegible]תם את פני
[illegible] יהוה
[illegible]רי מחבלין
[illegible] אתרא הדין

וכמיסק עפרא הוה
ודחיקו מלאכיא בלוט
למימר קום דבר ית א
איתתך וית תרתין בנתך
דאישתכחא מהימנא
עמך דילמא תלקי ב
בחובי קרתא׃ ויתמהמה
ויחזיקו האנשים בידו
וביד אשתו וביד שתי
בנתיו בחמלת יהוה עליו
ויצאהו ויניחהו מחוץ
לעיר׃ ואיתעכבו ואתקיפו
גובריא בידיה ובידא
דאי[illegible]יה וביד תרתין
בנתיה כד חס יי עלוהי
ואפקוהי ואשרוהי מ
[illegible]

פן תדבקני הרעה ומתי
הא כען אשכח עבדך
רחמין קדמך וסגיאה
טיבותך די עבדת עמי
לקימא ית נפשי ואנא
לית אנא יכיל לאשתזב
לטורא דילמא תערעינני
בישתא ואימות׃ הנה
נא העיר הזאת קרבה
לנוס שמה והיא מצער
אמלטה נא שמה הלא
מצער היא ותחי נפשי
הא כען קרתא הדא קר
קריבא למיערוק תמן והי
זעירא אישתיזב כען
תמן הלא זעירא היא
[illegible]

נפק על ארעא ולוט על
לצער׃ ויהוה המטיר על
סדם ועל עמרה גפרית
ואש מאת יהוה מן ה׳
השמים׃ וי״י אמטר על
סדם ועל עמרה גפריתא
ואשתא מן קדם י״י מן
שמיא׃ ויהפך את הערים
האל ואת כל הככר ואת
כל ישבי הערים וצמח
האדמה׃ ואהפך ית קרוי׳
האילין וית כל מישרא
וית כל יתבי קרויא וצמחא
דארעא׃ ותבט אשתו
מאחריו ותהי נציב מלח׃
ואסתכיאת איתתיה
מבתרוהי והות קמא

הערים אשר ישב בהן
לוט׃ והוה כד חביל י״י ית
קירוי מישרא ודכיר י״י
ית אברהם ושלח ית לוט
מגו הפיכתא כד הפך
ית קרויא דיתיב בהין לוט׃
ויעל לוט מצוער וישב
בהר ושתי בנתיו עמו כי
ירא לשבת בצוער וישב
במערה הוא ושתי בנתיו׃
וסליק לוט מצוער ויתב
בטורא ותרתין בנתיה
עמיה ארי דחיל למיתב
בצער ויתב במערתא
הוא ותרתין בנתיה׃
ותאמר הבכירה אל
הצעירה אבינו זקן ואיש

אבוהא ולא ידע במ׳
במשכבה ובמקימה׃
ויהי ממחרת ותאמר
הבכירה אל הצעירה הן
שכבתי אמש את אבי
נשקנו יין גם הלילה
ובאי שכבי עמו ונחיה
מאבינו זרע׃ והוה מיומא
דבתרוהי ואמרת רבתא
לזעירתא הא שכיבית
רמשא עם אבא נש׳
נשקיניה חמרא אף
ליליא ועולי שכובי עמיה
ונקיים מאבונא בנין׃
ותשקין גם בלילה ההוא
את אביהן יין ותקם
הצעירה ותשכב עמו
ולא ידע בשכבה ובקומה׃